

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTON PAINETUT ESITYSLISTAT

VUONNA

1917.

ASIALUETTELO.

	Esityslistan N:o.	Asian N:o.
A.		
Ajotie kunnalliskodista Oulunkylän asemalle	23	22
Alaikäisten ansiotyö, suojelusmääräyksiä	12	31 a)
” ” ”	25	11
Alberga Aktiebolag, sen osakkeet	12	10
Alin tuntipalkka kaupungin työntekijöille, ks. Työntekijät j. n. e.		
Alppipaviljonki, sen vuosisvuokra	18	26
” ” ”	27	6
Ammattikoulu, poikain, ks. Oppilaitokset j. n. e.		
” tyttöjen, ” ” ”		
Ammattiopetus kansakoulujen jatkoluokilla, komitea	25	39
Anniskeluosakeyhtiö, johtokunnan jäsenten vaali	15	32
” tarkastajan kertomus	24	34
” ” ”	25	31
” tilintarkastaja ”	2	17
Apuraha, (O. J. Aaltonen)	4	2
” (E. B. Hedberg)	23	50
” (F. Hohenthal, F. H. Nervander ja J. S. K. Åkerman)	25	36
” (E. V. Johanson ja H. U. Koskinen)	25	25
” (K. Johansson)	17	36
” (T. V. Johansson ja A. A. Forss)	17	28
” (A. Lahti)	16	30
” (K. H. Lehtinen, kasvatusapu)	15	9
” (C. Lindh)	17	27
” (A. M. Lindqvist)	29	2
” (A. Melart)	16	29
” (G. H. Peltonen)	18	29
” (I. J. Saxberg)	17	26
” (J. A. Sjöholm)	17	29
” (A. K. Timm)	10	24
” (K. W. Timmin lapset)	15	10
” (J. E. Tähti)	18	15
” (S. Wirta)	25	26

	Esityslistan N:o.	Asian N:o.
Asiain viivästymisen ehkäiseminen johto- ja lautakunnissa ..	9	23
Asuntokongressi, apuraha sitä varten	23	46
” edustajat	18	18
Asuntotarkastus, virkailijain palkanparannus	15	5 a)
Automobiili- (taksametri) taksa	25	5
Aviottomain lasten tarkastaja, ks. Lastenhoito j. n. e.		
Avustus Venäjällä vapautetuille valtiollisille vangeille	12	32
B.		
Becker, von, F. J., rahasto, korkovarot „Sokeain ystäville“ ..	3	27
Bengtsårin kasvatuslaitos, puutarhurin asunto	23	14
Bollplan, A. B., lisäalue sille	21	19
Botbyn yhdyskunta, rakennus-, palo- ja terveydenhoitojärjes- tykset	10	1 d)
Boxbacka, hätäaputyöt	27	11
” palstatilan osto Boxbacka A.B:lle	27	9
Brunakärr ja Nyåker, yhdistäminen kaupunkiin	2	6
” ” ” ” ”	7	lis. Kvsto
Budjetinkäsittely, siirretty	27	45
Budjetti	29	7
Busholma, kolme tavaravajaa	3	lis. Kvsto d)
” ” ”	15	2
” uimahuone	11	6
” ks. Santa- ja Busholma.		
Bölen esikaupunki, kahden maapalstan vuokraoikeuden pakko- lunastus	25	10
” ” rakennusjärjestys	3	4
” ” ” poikkeaminen siitä	7	20
D.		
Desinfiioiminen, kotien, ks. Terveiden- ja sairaanhoito.		
Desinfiioitsijan, rouva M. Kuhlbackin viransijainen	9	16
Diakonissalaitos, vesimaksut	15	24
Drumsön yhdyskunta, rakennus-, palo- ja terveydenhoitojär- jestykset	10	1 d)

	Esityslistan N:o.	Asian N:o.
Huutokauppaliike (O.Y. Uusi Huutokauppa—A.B. Nya Auktions- verket)	3	5
Hylkylialaitos, sen rakentamisen siirtäminen	7	19
Hätäapukomitea, asettaminen	21	43
” kertomus tilityksineen	21	32 b)
” ” ”	23	37 b)
” tarverahat ja sihteerin palkkaus	5	18
Hätäaputyöt	5	19
” Boxbackan maatilalla	27	11
” kaduntasoitustyöt	22	10
” ”	23	17
” kaduntasoitus- ja viemärityöt	25	19
” ” ” ”	28	2
” määräraha niitä varten	27	42
” toimeenpano	24	43
” työkalujen hankinta	24	16
” y. m.	17	40
I.		
Inventtaajat, kaupungin irtaimen omaisuuden	23	53
” kaupunginkassan	1	5
I. Rönnskär, ks. Lasinleikkaajasaari j. n. e.		
Istutukset, Kaivopuiston, vartioiminen	21	52
” Vuorimieskadun tontilla N:o 6	12	8
J.		
Johto- ja lautakunnat, asiain viivästymisen ehkäiseminen	9	23
” ” ” jäsenten toimikauden pitentäminen	27	44
Juomavesijohto	5	14 a)
Järjestyslautakunta, O. Rosenqvistin vapautus	9	25
” K. Castrénin jäsenyys	12	30
” G. Salingren ”	13	5
” K. Castrénin ja K. A. Paloheimon jäsenyys	15	35
” ” ” ”	16	32
” E. Uddin ja V. Takasen ”	18	20
Järjestysvalta, kustannukset	17	12
” lopullinen järjestäminen	13	7
” palkka E. B. Hedbergille	23	50
” päiväpalkka	12	40

	Esityslistan N:o.	Asian N:o.
K.		
Kaasulaitos, ks. Teknilliset laitokset.		
Kaasunhinnan korotus.....	10	13
” ”	22	7
” ”	27	43
Kaduntasoitus- ja viemäriyöt.....	25	19
Kaduntasoitustyöt Lapinlahdenkadun tontilla N:o 2.....	18	13
” lisämääräraha.....	20	8
” ”	21	11
” ”	22	10
” teettäminen.....	23	17
” työttömyyden lieventämiseksi	20	6
Kaduntasoitus- y. m. työt	10	9
Kaivohuone, vuokramaksu	18	12
Kaivopuisto, istutusten vartioiminen	21	52
Kaivopuiston uima- ja kylpylaitoksen vuokraus	17	39
Kalliinajanavustus kaupunginorkesterin jäsenille	12	27
Kalliinajanlisäys, kaupungin työkunnan työntekijöille, ks. Työ- kunta j. n. e.		
” kaupungin virka- ja palvelusmiehille	21	60
” ” ” ” ”	27	16
” ” ” ” ”	25	45
” kunnan eläkkeen- ja apurahansaaajille	29	7 c)
” palautus (F. Rosendahl).....	10	26
” ruumiinvamman johdosta työkyvyttömille työn- tekijöille	17	13
” sen perusteet	4	13
” ks. myös Palkanparannus.		
Kalliinajanlisäysvaliokunta, sen kiinteämpi järjestäminen	29	8
Kallion lastenpoliklinikka, määrärahan siirto tri R. Granholmille	17	20
Kanavat ja viemärit, lisämääräraha	27	8
Kansalaisoikeus (E. Alexejeff).....	6	2 b)
” (Th. Alexejew)	6	2 a)
” (W. Fedosejeff).....	6	2 d)
” (A. Flach)	24	3 c)
” (M. Gavriloff)	25	2 c)
” (S. Habaroff)	25	2 a)
” (N. Istomin)	21	1 a)
” (N. Kischis)	25	2 b)
” (C. S. Koch)	6	2 c)
” (F. A. Lange)	24	3 a)
” (V. Wasiljeff-Neumann)	27	1 a)
” (M. Wasiljeff-Neumann)	27	1 b)
” (A. F. Nilsson)	24	3 b)

	Esityslistan N:o.	Asian N:o.
Kaupunginvaltuusmiestehtävä, hra Elvingin	24	40
” ” vapautuksia, erinäisten kvtn ..	10	33
” ” ” hra Nykoppin	23	52
” ” ” hra Ståhlbergin ..	25	51
” ” ” hrain Freyn ja Ca- strénin	27	39
Kaupunginvoudinkonttorin tarverahat	21	8
Kaupunkikokous, yleinen Suomen, edustajat.....	15	25
Kaupunkilähetys, Ryttylän työsiirtola ja Helsingin työlaitokset	24	39
Keittiötähteiden talteenottaminen.....	27	22
Kelkkamäet, määräraha	5	13
Keskuskatu	6	1
”	18	4
Keskuslaboratorio, tontin rakennusajan pitennys	25	43
Keskuslautakunta, työväenopetuslaitosten, ks. Työväenopetuslai- tosten keskuslautakunta.		
” Uudenmaan läänin vaalipiirin, kaksi jäsentä ja yksi varajäsen	20	4
Keskustoimisto, kunnallinen, ks. Kunnallinen Keskustoimisto.		
Kesäkot, Sv. Kvinnoförbundet liiton	21	51
Kesäloma, kaupungin virka- ja palvelusmiesten, vuonna 1917	15	30
” yleisissä töissä, tekn. laitoksissa ja sairaaloissa	16	34
Kesäsiirtola, lasten, lahjoitus sen hyväksi.....	12	19
Kesätyöskentely, lasten, lisämääräraha	18	28
Kiinnitysvakuus II linjan kortt. N:o 303 tontin N:o 10 kaup- pahinnasta	4	3
Kirjasto, kaupungin, haarakirjastojen vuokramääräraha	5	8
” ” hallituksen puheenjohtaja ja varapuheen- johtaja	3	22 b)
” ” Kallion haarakirjaston henkilökunnan ke- säloma	16	14
” ” kertomus	15	16 b)
” ” ”	16	23 b)
” ” ” määräraha kirjoja y. m. varten	16	15
” ” tonttipaikka	24	7
” ” ”	25	8
” ” ” ylimääräiset apulaiset	5	4
Kirkkotonttien saanto	5	11
Kivelän sairaala, ks. Sairaalat.		
Koirat, korvaus poliisilaitokselle niiden lopettamisesta.....	9	15
Kokous, työväenopistoedustajain, määräraha.....	15	23
Koleraparakit, kylpy- ja desinfioimislaitos	16	9
” sisustustyöt	3	17
Konserttisalin vuokraaminen	10	5

	Esityslistan N:o.	Asian N:o.
Lahjoitus, J. Tallbergin	16	31
” O. Wasastjernan	7	9
Lainat, 1916 vuoden velkakirjalainan korko	21	22
” määrärahan osotus	3	lis. Kvsto
” uusi obligatsioonilaina	11	” ” 2)
” ” ”	12	12
” ” ”	18	lis. Kvsto e)
” ” ”	18	1
” ” ”	19	lis. Kvsto e)
” ” ”	19	1
” ” ”	20	1 b)
” ” ”	22	lis. Kvsto d)
Laituri- ja tasoitustyöt XX kaupunginosassa	3	” ” 1 a)
” ” ” ” ”	15	1
Lakko, marraskuun 14—19 päivänä 1917	28	1 a)
” puhtaanapitolaitoksessa	27	24
” ks. myös Suurlakko.		
Lapinniemen halkotarha	21	30
Lasinleikkaajasaari ja I. Rönnskär, vuokraus	21	20
Lastenhoito, aviottomain lasten tarkastaja	15	18
” ” ” ”	21	44
” ” ” ”	22	4
” kasvattilasten valvonta, toinen apulainen	16	19
Lastenhoitoyhdistyksen koti naimattomia äitejä ja niiden lapsia varten	10	27
” ” ” ” ” ” ” lapsia varten	24	38
Lihanmyynnin lakkauttaminen kaupungin toreilla	5	21
Lihantarkastusasema, apulaiskassanhoitajan viransijaisuus- palkkio	23	28
” henkilökunnan palkankorotus	27	20
” O. Lindströmin oikeus harjoittaa eläin- lääkäritoimintaa	4	20
” palkankorotus	12	41 a)
” tarkastuseläinlääkärin palkkio	17	18
” v. t. johtajan virkavapaus	28	3
” ylimäär. kalliinajanlisäys henkilökun- nalle	25	47
Liikennekonttori, palkankorotus ja kalliinajanlisäys	12	41 b)
Liikennetaksat	21	57
” komiteakustannukset	4	18
Lumenajo, määräraha	11	17
Lääkäriapu, palkkio	27	23
Lääkäripäivystys sunnuntaisin ja pyhäpäivin	7	11

	Esityslistan N:o.	Asian N:o.
Oppilaitokset, poikain ammattikoulu, viransijaisuuspalkkio	17	30
" teollisuuskoulun johtokunta	15	21
" tyttöjen ammattikoulu, kahden luokan lakkautus	24	32
" " " lisämääräraha	25	20
" " " syyslukukauden lykkää- minen	21	49
" Työön yhteiskoulun tontti	10	25
Oulunkylän kesäpäiväparantola, lisämääräraha	17	21
" " "	25	28
" lastenkoti, sisustustyöt	21	16
Oura, Läntinen, käyttö	9	10
Outamon tila, käyttö	15	7
" " lehmäin osto ja rakennustyöt	23	15
" " ks. myös Maanhankinta j. n. e.		
P.		
Painatustyöt, kaupungin	12	15
" "	13	2
" "	18	lis. Kvsto
" "	18	1
" "	19	lis. Kvsto d)
" "	19	1
" "	22	lis. Kvsto c)
Pakinkylän huvilayhdyskunta, rakennuskaava	9	19
Pakkahuone, ks. Kaupungin pakkahuoneen työkuunta.		
Palkanjärjestely, erinäisten kunnallisten palkkausryhmäin	16	22
Palkanjärjestelykomitea, tehtävä	21	59
" työsuunnitelma	25	45
Palkankorotus kaupunginpalvelijoille G. T. Lindströmille ja K. A. Björkille	9	22
Palkanparannus, Maistraatin, Raastuvanoikeuden ja ulosotto- laitoksen palvelusmiesten	18	17
" muutamain viranpitäjäloukkain	15	5
Palkkaedut, Kasarmin- ja Hakaniementorin hallihenkilökunnan	7	6
Palkkaus E. B. Hedbergille sairaalassa oleskelun ajalta	23	50
Palkkausperusteet, kaupungin yleisten töiden ja teknillisten laitosten työntekijäin	25	9
Palojärjestys, uudistus	17	41
Palolaitos, alipalomestarin virka	21	41
" "	22	5
" alipalomestarin virkaero	14	1 c)

	Esityslistan N:o.	Asian N:o.
Pörssi, Helsingin, sääntöjen muutos	9	20
Pörssikomitea, jäsenet y. m.	27	34
R.		
Raastuvanoikeus, kesäviransijaisen palkkaus	27	5
” palvelusmiesten palkanparannus	18	17
” väliaikaiset osastot	25	7
Raatihuoneen arkiston tarverahain lisäys	24	4
Rahasto, F. J. von Beckerin	3	27
” Galetskin	3	25
” Herzensteinin, ks. Herzenstein, A.		
” Gustav Pauligin, korkovarain käyttäminen	2	5
” ” ” stipendi	24	9
” „Lasten kesäsiirtolain rahasto“	12	19
” Alexander Ärtin, ks. Ärt, Alex. j. n. e.		
” ks. myös Lahjoitetut rahastot.		
Rahatilasto, kuntain	5	2
Rahatoimikamari, apulaissihteerin virkavapaus	23	25
” ” jäsenten palkkiomääräraha	2	3
” ” kanslian järjestäminen	29	3
” ” O. Rosenqvistin vapautus varajäsenyydestä	24	41
” ” puheenjohtajan palkkio	24	15
” ” sihteerin virkaero	27	19
” ” W. F. Heimbürgerin vapautus jäsenyydestä	4	19
” ” vapautus jäsenyydestä ja varajäsenyydestä (A. Neovius, E. Ehrnrooth, H. Lindberg) ..	29	4
Rahatoimikonttorin tarverahat, lisäys	21	12
Raitiotie, Nickbyn sairaalan	3	lis. Kvsto 2)
Raitiotiemaksun korotus	23	55
Rajahinnat, elintarpeiden, Elintarvelautakunnan ylitysoikeus ..	23	57
Rajasaari, palstan N:o 1 b vuokraus	25	18
Rakennukset, arvioimiskustannukset	23	39
” kaupungin, hoitomäärärahat	4	5
Rakennusaika, Ehrensivärdtien tontin N:o 8	17	16
” Fjälldalinkadun ” ” 7	7	8
” Fredrikssperinkadun tonttien N:jen 24 ja 26 ..	2	14
” Hietaniemenkadun tontin N:o 6	3	13
” Karjalankadun ” ” 11	9	5
” ” ” ” 15	3	11
” Pääskylänkadun ” ” 5	3	12
” Tehtaankadun tonttien N:ojen 34 a ja 34 b ..	5	10
” Töölönkadun tontin N:o 10	9	4

	Esityslistan N:o.	Asian N:o.
Rakennusaika, Töölönkadun tontin N:o 16.....	25	43
” Viipurinkadun ” ” 18.....	12	34
Rakennusaineet yleishyödyllisille rakennusyrityksille, ks. Yleishyödylliset rakennusyritykset j. n. e.		
Rakennusjärjestys, Bölen esikaupungin.....	3	4
” ” poikkeaminen siitä	7	20
” Hagan huvilayhdyskunnan.....	27	2
” kaupungin sekä tehdas-, makasiini- ja varastotonttien.....	18	5
” muutokset sen ehdotukseen	10	15
Rakennuskaava, Hagan huvilayhdyskunnan	27	2
” Pakinkylän ”	9	19
Rakennuskonttori, huoneistojen siivoaminen.....	24	12
” kamreerinvirka	21	47
” ”	22	3
” kamreerin virkaero	15	27
” kaupunginarkkitehdin virkavapaus.....	4	8
” palkanlisäys apulaistyöpäälliköille	25	15
Rakennusmääräykset, väliaikaiset, ja muutokset kaupungin uuden rakennusjärjestyksen ehdotukseen	10	15
Rakennusyritykset, yleishyödylliset, ks. Yleishyödylliset rakennusyritykset.		
Rakennustonttien rajain korkeusasema	7	5
Ratkaisemattomain asiain luettelo	5	22
Rohdoskauppa (Nordiska Handelskompaniet A.B.—Pohjoismaiden Kauppakomppania O.Y.)	23	3
” (A. Sjöblom)	16	4
” (R. Wennerström)	21	3 b)
” (G. N. Wetterstrand)	21	3 a)
Rosenbergin testamenttivarain käyttäminen	4	9
Ruotsalainen teatteritalo, alueen laajennus	27	18
Ryttylän työsiirtola ja Helsingin työlaitokset	24	39
Röjsjö Aktiebolag, osake-enemmistö	12	14
” ” ”	18	lis. Kvsto b)
” ” ”	18	1
” ” ”	19	lis. Kvsto b)
” ” ”	19	1
” ” ”	22	b)
S.		
Sairaalatarkastajan virka	11	17
” ” hoidattaminen	2	10

	Esityslistan N:o.	Asian N:o.
Sairaalat, henkilökunnan työaika y. m.	13	6
" " kesäloma	16	34
" Hesperian ylimäär. tuberkuloosisairaala	17	23
" Humaliston, korjaustyöt	17	25
" " lisämääräraha	24	24
" " sisustus- ja korjaustyöt	21	15
" " vuokrasopimus	15	14
" Kulkutautisairaala, desinfioimislaitos	21	21
" " lisämääräraha	24	22
" Kivelän, alihoitajarten kuukausipalkat	7	17
" " muutos- ja korjaustyöt	12	7
" " n. s. Mattilan rakennus	17	24
" " ruokala	7	14
" " toiminnan ehdoll. lopettaminen	16	18
" " ylilääkärinvirka	29	1
" Kunnalliskodin, ks. Kunnalliskoti.		
" Marian, henkilöhissit	9	6
" " hevosen elatus	21	35
" " kaluston kunnossapito	21	37
" " lisämääräraha	2	9
" " määräraha liinavaatevaraston johtajattaren viransijaiselle.....	23	30
" " naispotilaiden tuberkulosiosasto	3	21
" " sairaalanhoitajataroppilaiden palkkaus	23	29
" " toiminnan ehdoll. lopettaminen	17	18
" " toinen apulainen toimitsijalle	7	16
" " tuberkulosiosasto	17	23
" " uusi kirurginen osasto.....	25	21
" " virkavapaus tri H. Bardylle	21	36
" Nickbyn, lisämääräraha	24	23
" "	27	31
" " murha	3	6
" " palveluskunnan asuinhuoneistot	23	19
" " polttopuut.....	10	18
" " potilaitten elätteelleanto	24	25
" " rakennukset	12	20
" " saippua ja suopa	10	17
" " sairassijain lisääminen	25	22
" " ylilääkärinvirka	21	38
" "	22	2
" " ylilääkärin virkaero.....	16	17
" poliklinikat, Kallion lastenpoliklinikka	17	20
" " korva-, nenä- ja kurkkutautien	2	8
" " tri J. Silfvastin	21	33

	Esityslistan N:o.	Asian N:o.
Sairaalat, poliklinikat, veneristen tautien	12	24
” ” ” ” johtajanvirka	17	22
” sairasmaksut	27	17
” tilanpuute.....	12	21
” Ylihallitus, lisämääräraha	25	23
” ” sihteerintehtävät	7	15
” ” ”	11	17
Sairaalaylihallitus, ks. Sairaalat.		
Sairaanhoito	3	14
”	21	34
Salainen asia.....	3	31
” ”	4	21
” ”	5	23
” ”	6	3
” ”	7	24
” ”	9	26
” ”	10	35
” ”	25	54
” ”	27	41
” ”	23	13
Salaojitus, Hermannin II kortt. 15 tontin N:o 2	23	13
Santa- ja Busholma, järjestelytyöt	3	lis. Kvsto 1a)
” ” ” ”	15	1
” ” ” kaupunginasemakaava	3	3
” ” ” vastainen käyttö ja hallinto.....	17	10
” ” ” ” ” ” ” ”	22	lis. Kvsto f)
” ” ” ” ” ” ” ”	23	” ” b)
Satamamestarin virka, Sörnäsini.....	16	7
Savila, puhdistusasemain vartijan asunto	11	5
Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin toi- minta- ja tilikertomus	11	3 b)
” ” ” Marian turvakodin toi- minta- ja tilikertomus	12	29
Seurasaari, kunnossapito	16	24
Sikala, alueen vuokraaminen Bölestä	16	11
” ks. Kunnalliskodin sikala.		
Silmäklänikka, tri Silfvastin, varattomain potilaiden päivämaksu	21	33
Sinebrychöff, P., lahjoitus	24	1
Sirpalesaaren vuokraus	3	10
Soittokunta, ks. Kaupunginorkesteri.		
”Sokeain ystävät”, apurahan anomus	3	27
” ” ” polttoainemääräraha.....	21	54
Sosiaalilautakunta, puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja	3	22 a)
” ” ” ” ” ”	12	23
” ” ” ” ” ”	27	30

	Esityslistan N:o.	Asian N:o.
Työntekijät, kaupungin, kalliinajanlisäys tapaturman johdosta työkyvyttömiksi käyneille	17	13
" " yleisten töiden ja teknillisten laitosten, palkkausperusteet	25	9
Työnvälitystoimisto, kunnallinen, ks. Kunnallinen työnvälitystoimisto.		
Työohjesääntö kaupungin töitä varten	23	31
Työpäivä, kahdeksantuntinen	10	1 a)
Työsiirtola, ks. Ryttylän työsiirtola.		
Työttömyys, kaduntasoitustyöt.....	20	6 a)
" määräraha	27	42
" sitä koskevain asiain käsittely	20	7
" yleisiä töitä sen lieventämiseksi.....	20	6 b)
Työttömyyslautakunnat, kunnalliset	23	10
Työväenasunnot, kunnalliset, ks. Kunnalliset työväenasunnot.		
Työväenasuntoyhtiö, yleistaloudellinen, ks. Yleistaloudellinen työväenasuntoyhtiö.		
Työväenopetuslaitokset, keskuslautakunta, tarkastus	4	12
" " " " " " " "	9	14
" niiden tarkastaja	19	2
" " " " " " " "	22	6
" tarkastajan vapauttaminen tehtävästään	18	19
" tarkastajanvirka	17	35
Työväenopetuslaitosten tarkastus, ks. Työväenopetuslaitokset j.n.e.		
Työväenopisto, vuosikertomuksen painatus	11	9
Työväenopistojen edustajakokous	15	23
Työväenyhdistys, Fredriksperin, ks. Fredriksperin työväenyhdistys.		
Töölön alueen kaupunginasemakaava	10	7
" " " " " " " "	11	2
" kansakoulu, sen luvaton käyttäminen	27	27
" yhteiskoulu, tonttipaikka	10	25
U.		
Uimalaitokset, Busholman	11	6
" Kaivopuiston	17	39
" kaupungin, käyttö	16	28
Ukkokoti-yhdistys, uusi johtokunnan jäsen	23	51
Ulosottolaitos, palvelusmiesten palkanparannus.....	18	17
Urheilukenttä, Eläintarhan, alta y. m.	18	30
" " " " " " " "	21	46

	Esityslistan N:o.	Asian N:o.
Verotusvalmistelukunta, toisen sihteerin virka	2	11
" vapautus jäsenyydestä	21	58
" ylimäär. apulaisten palkkaedut	17	11
Vesijohto, korjaus	4	4
" laajennus	3	lis. Kvsto 1b)
" "	15	1
Vesijohtolaitoksen laajennus	16	6
" "	22	lis. Kvsto g)
" "	23	" " c)
" "	23	1
Vesimaksut	27	25
" Diakonissalaitoksen	15	24
Viemäriyöt, ks. Kaduntasoitus- ja viemäriyöt.		
Virka- ja palvelusmiesten kesäloma 1917	15	30
Virranmuuntaja ja höyrykattila sähkölaitokseen, ks. Teknilliset laitokset j. n. e.		
Virutushuoneet, Merisataman viereiset	15	13
Vuokrakausi, Hermannin I kortt. 1 tontin N:o 5	18	27
Vuokralautakunta, kunnallinen, ks. Kunnallinen vuokralauta- kunta.		
Vuokramaksu, Alppipaviljongin	18	26
" Esplanadikappelin	18	11
" Kaivohuoneen	18	12
Vuokraoikeus, Alppipaviljongin	27	6
" Bölen esikaupungin maapalstain, pakkolunastus	25	10
" korttelin N:o 183 erään alueen	7	21
" Vikin kapteeninvirkatalon y. m.	12	9
Vuokrariidat, välitys	4	15
Vuokrasopimus, Bölenkadun tonttia N:o 11 koskeva	16	8
Vuokransovittelulautakunta, puheenjohtajan ja jäsenten palkkiot " väliaikainen, puheenjohtaja ja vara- puheenjohtaja	12	16
" "	5	17
Vuokraus, Brändönkadun tonttien N:ojen 7 ja 9	21	27
" Bölen sikala-alueen	16	11
" Humaliston palstan N:o 4 erään osan	10	12
" I. Viertotien tontin N:o 85 (Hermannin työväen- yhdistys II)	27	36
" Kaivopuiston kylpy- ja uimalaitoksen	17	39
" kaupunginportin luona Meilansissa olevain kahden tontin	25	17
" Lasinleikkaajasaaren ja I. Rönnskärin	21	20
" Oulunkylän huvilaryhmän erään palstan	2	4
" Rajasaaren huvilapalstan N:o 1 b	25	18
" Sirpalesaaren	3	10

	Esityslistan N:o.	Asian N:o.
Vuokraus, Sörnäsiniemelle erään alueen	3	7
" Tokan- ja Munkkisaarenkadun kulmauksessa olevan avonaisen paikan	25	12
" Vallilan asuntopalstain N:ojen 3 ja 7	12	3
Väkivalta suurlakon aikana, kahta kaupungin virkamiestä koh- dannut	26	2
" " " vastalause	26	1
Väliaikainen vuokransovittelulautakunta, ks. Vuokransovittelu- lautakunta.		
Y.		
Yhdenpäiväkoulu, ks. Käsityöläispäiväkoulu.		
Yleiset työt, Hallituksen kertomus	23	44
" " " "	24	36
" " " varajäsen	15	17
" " kahdeksantuntinen työpäivä	10	1 b)
" " korotetut työpalkat	17	17
" " ks. myös Kaduntasoitustyöt ja Hätäaputyöt.		
" " lisämääräraha Hallitukselle	24	14
" " määrärahat niitä varten	5	12
" " niiden elintarvelautakunta	23	58
" " " "	24	17
" " niiden ohjesääntö	23	31
" " työntekijäin kesäloma	16	34
" " työttömyyden lieventämiseksi	20	6 b)
" " Vuorimieskadun kortt. N:o 100 b tontin N:o 6 istutukset	12	8
" " ja teknilliset laitokset, työntekijäin palkkauspe- rusteet	25	9
Yleishyödyllinen työväenasuntoyhtiö	4	11
" " " "	10	lis. Kvsto
" " " "	20	1 a)
Yleishyödylliset rakennusyritykset, tarveaineet	2	7
" " " " " "	17	5
" " yritykset ja laitokset, niiden tukeminen	3	30
" " " " " " " "	15	4
Ä.		
Ärt, Alexander, rahasto	12	18
" " " " " " " "	25	37
Ärtin koulupuutarha, ks. edellistä.		

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
kokous tiistaina tammikuun 9 päi-
vänä 1917 k:lo 7 i. p.*

ESITYSLISTA.

N:o 1.

Maist:n kirjelmä ilmoituksineen 20 Kvt:n valitsemisesta vuosiksi 1917—1919.

Maist. ilmoittaa, että 4/12 1916 valittaessa 20 Kvt vuosiksi 1917—1919 valituiksi ovat tulleet: professori C. E. Holmberg, rakennusmestari S. Hongell, filosofiantohtori S. Ivalo, johtaja I. Lindfors, filosofiantohtori O. Mantere, professori J. J. Sederholm, senaattori O. Stenroth, johtaja E. W. Walldén, professori A. L. Hjelmman, tohtori M. Ruth, kauppaneuvos L. Krogius, työnjohtaja F. Nummivuori, lakitieteentohtori A. Charpentier, johtaja E. Schybergson, arkkitehti H. Lindberg, pankinjohtaja A. Norrmén, lakitieteentohtori L. Ehrnrooth, pakkahuoneentarkastaja O. Häggman, kauppa-asiamies O. Nykopp ja toimittaja A. R. Freneckell.

N:o 2.

Puheenjohtajan vaali.

Kvsto:

Puheenjohtajaksi valittiin herra Norrmén.

N:o 3.

Varapuheenjohtajan vaali.

Kvsto:

Varapuheenjohtajaksi valittiin herra Stenroth.

N:o 4.

Valmisteluvaliokunnan vaali 1917 vuoden alkupuoleksi.

Kvsto:

Jäseniksi valittiin herrat Paloheimo, Elving, Grotenfelt, Tollet, V. T. Rosenqvist ja Tarjanne sekä varajäseniksi herrat Ståhlberg ja Charpentier.

N:o 5.

Kaupunginkassan inventtaajain vaali.

Kvsto:

Inventtaajiksi valittiin herrat Rousti ja O. Rosenqvist sekä varamiehiksi herrat Huber ja Harmaja.

N:o 6.

Kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiesten vaali.

Kvsto:

Katselmusmiehiksi valittiin agronomi A. S. Lindholm ja rakennusmestari A. N. Nyberg sekä varamiehiksi arkkitehti M. Schjerfbeck ja rakennusmestari W. Ekman.

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
kokous tiistaina tammikuun 16 päu-
vänä 1917 k:lo 7 i. p.*

ESITYSLISTA.

N:o 1.

**Maist:n kirjelmä ynnä K. Senaatin Sivilitoimikunnan kirje korttelin N:o 30 kaupungin-
asemakaavan muuttamista koskevasta asiasta.**

Sittenkun Kvsto kokouksessaan 10/10 1916 oli hyväksynyt ja K. Senaatin vahvistettavaksi lähettänyt ehdotuksen sellaiseksi korttelin N:o 30 kaupunginasemakaavan muutokseksi, että Sofiankatu G. F. Stockmann Aktiebolag yhtiön omistamain tonttien N:ojen 2 ja 6 kohdalta tulisi niin leveäksi kuin on tarpeen, jotta voimassa olevan rakennusjärjestyksen mukaan käy näille tonteille rakennuttaminen viisikerroksisen talon, on K. Senaatti 5/12 1916 vahvistanut puheena olevan kaupunginasemakaavanmuutoksen.

V. V.:

Ilmoitettaneen Rkmrin tiedoksi.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 2.

Maist:n kirjelmä ynnä K. Senaatin Sivilitoimituskunnan kirje Sörnäsän rantatien varrella olevan tehdaskorttelin N:o 292 kaupunginasemakaavan muuttamisesta.

Sittenkun Kvsto 12/9 1916 oli hyväksynyt ja K. Senaatin vahvistettavaksi lähettänyt ehdotuksen sellaiseksi Sörnäsän rantatien varrella olevan tehdaskorttelin N:o 292 asemakaavan muutokseksi, että kortteliin rajoittuva vesialue, jonka kaupunki oli myynyt

Kone- ja Siltarakennusyhtiölle, tulisi siihen yhdistetyksi, on K. Senaatti 5/12 1916 vahvistanut puheena olevan kaupunginasemakaavanmuutoksen.

V. V.:

Ilmoitettaneen Rkmrin tiedoksi.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 3.

Rkmrin ilmoitus jäsentensä palkkiomäärärahan ylittämisestä.

Rkmri mainitsee, että sen vuodenvaihteessa osottaessa jäsentensä ja varajäsentensä palkkioita viime vuosineljännekseltä maksettaviksi kävi selville, että tarkoitusta varten olevasta kaikkiaan 15,000 markan määrärahasta, summaan luettuna Kvston 8/2 1916 myöntämä 3,000 markan lisäys varajäsenten palkkioita varten, tulee ylitettäväksi 1,400 markalla. Pääasiallisena syynä tähän on, että Krin on nykyoloissa täytynyt useammin kuin oli voitu arvata kokoontua ylimääräisiin kokouksiin käsittelemään majoitus- y. m. tuollaisia kysymyksiä, joita ei käynyt siirtäminen Krin seuraavaan varsinaiseen kokoukseen. Ilmoittaen käskeneensä Rkonttorin maksaa puheena olevat palkkiot, vaikka määräraha tuleekin ylitettäväksi, on Kri esittänyt, että Kvsto päättäisi mainitun toimenpiteen hyväksyen valtuuttaa Krin maksattamaan edellä mainitun 1,400 markan lisämenon 1916 vuoden säästöstä.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 4.

Rkmrin esitys erään Oulunkylän huvilaryhmään kuuluvan tiluspalstan vuokralle antamisesta.

Konttoristi K. H. Eskolinin Rkmriltä anottua saada rakennettavaksi vuokrata Oulunkylän läntisessä huvilaryhmässä sijaitsevan 5,900 m² laajuisen tiluspalstan N:o 7 a oli paikalla toimitetussa katselmuksessa todettu, että tiluspalsta hyvin soveltui ilmoitettuun tarkoitukseen, minkätähden katselmusmiehet olivat, siihen nähden että rajakkaisten huvilapalstain vuokrankausi päättyi 1940-luvun keskivaiheilla, ehdottaneet, että hakijalle vuokrataisiin mainittu tiluspalsta rakennuspaikaksi 1946 vuoden loppuun 90 markan vuosivuokrankausesta.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus on yhtynyt katselmusmiesten ehdotukseen muutoin, paitsi mikäli koskee ehdotettua vuokramaksua, jota Hallituksen mielestä olisi määräaikain kuluttua korotettava, ja on Hallitus siihen maa-arvon nousuun katsoen, minkä

parantuneet liikeolot ja taajempi asutus on puheena olevassa, nykyään verraten syrjäisessä huvilaryhmässä aikaansaapa, katsonut täysin perustelluksi, että vuokra vuosilta 1926—1936 määrätään korkeammaksi kuin 10 ensimmäiseltä vuokravuodelta ja sitten vieläkin kohoaa viimeisenä kymmenvuotiskautena. Kohtuulliseksi laskuperusteeksi on Hallitus ehdottanut 2 penniä m²:ltä vuodessa 10 ensimmäiseltä vuodelta, 5 penniä vuosilta 1926—1936 sekä 10 penniä vuokrakauden jäljellä olevana aikana.

Kaupungin yleisten töiden Hallituksen käsitykseen yhtyen on Rkmri esittänyt, että Kvsto päättäisi konttoristi K. H. Eskolinille vuokrata tämän oheiseen asemakarttaan merkityn, Oulunkylän läntisessä huvilaryhmässä sijaitsevan tiluspalstan 7 a 1946 vuoden loppuun 118 markan vuosivuokrasta 1925 vuoden loppuun asti, 295 markan vuosivuokrasta vuosina 1926—1936 sekä 590 markan vuosivuokrasta jäljellä olevalta vuokrakaudelta sekä semmoisin ehdoin tiluspalstan rakennuttamiseen ja ruokkoon nähden kuin Rkmri määrännee.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 5.

Rmkrin esitys Gustav Pauligin rahaston korkovarain käyttämisestä.

Rkmri ilmoittaa että, sittenkun Kri oli nojautuen Kvston 28/1 1908 tekemään päätökseen Gustav Pauligin lahjoitusrahaston korkovarain antamisesta matkastipendiksi liikealalle valmistumista varten, 21/9 1916 julistanut mainitun matkastipendin, joka tällä kertaa oli 2,500 markkaa edellisen vuoden määrän 3,000 markan sijasta, Kriilta haettavaksi, olivat sitä määrääjän kuluessa hakeneet liikemies Henrik Vilhelm Marklund ja pankkivirkamies Johan Axel Hergeir.

Rmkrin pyynnöstä hakijoista antamassaan lausunnossa ovat Helsingin Kauppavaltuutetut puoltaneet stipendiä annettavaksi hakija Marklundille.

Ennenkuin Rkmri oli ottanut asian lopullisesti tutkittavaksi, oli kuitenkin hakija Marklund peruuttanut hakemuksensa. Toisen hakijan esittämän opintosuunnitelman ja opintomatkan tarkoituksen ei Kri ollut voinut havaita vastaavan niitä määräyksiä, mitkä lahjakirjassa asetettiin stipendin saamiseen nähden. Mainitussa 24/10 1907 päivätyssä lahjakirjassa, jossa rouva Bertha Paulig on Helsingin kaupungille lahjoittanut 50,000 markkaa, oli hän nimittäin ilmoittanut täyttääkseen miesvainajansa kauppias Gustav Paulig-vainajan elinaikanaan lausuman toivomuksen suoda nuorille, tästä Helsingin kaupungista kotoisin oleville miehille, joilla — — — „on aikomus antautua kauppiaan ammattiin“ tilaisuuden ulkomailla valmistua siihen, luovuttavansa edellä mainitun summan Kvston hoidettavaksi m. m. seuraavin ehdoin:

„a) pääoma — — — on kasvuutettava edullisimmalla tavalla sekä sen korko vuosittain maksettava jollekin — — — nuorelle miehelle, joka — — — aikoo ulkomailla valmistua liikealalle; ja

b) vuotuisen koron antavat herrat Kaupunginvaltuusmiehet hakemuksen johdosta, sittenkun Helsingin Kauppavaltuutettujen lausunto saapuneista hakemuksista on hankittu,

henkilölle, joka siihen katsotaan sopivimmaksi ja velvoittamalla tämä vähintään yhden vuoden ulkomaisessa *liikekonttorissa opiskelemaan kauppiaan ammattia* — — —“.

Nämä säännökset verrattuina edellä mainittuun lahjoituksen tarkoitukseen olisi Krin mielestä tulkittava niin, että puheena olevan matkastipendin hakijan tulisi, voidakseen saada stipendin, kohdistaa opintonsa kauppiaan ammattiin. Näin ollen ei Kri, kun hakija Hergeir oli opintosuunnitelmassaan ilmoittanut aikovansa miltei yksinomaan tutkia pankkio-oloja sekä eritoten arvopaperiliikettä, eikä tätä liiketoiminnan haaraa Krin mielestä käy pitäminen varsinaisena kauppiaan ammattina, ollut puolestaan voinut havaita hänen opinto-suunnitelmansa täyttävän lahjakirjassa asetettuja ehtoja.

Kun Kri näin ollen ei katsonut voivansa antaa puoltosanaansa hakijalle, oli Kri julistanut stipendin uudelleen haettavaksi, mutta määräajan kuluessa ei ollut yhtään hake-
musta saapunut. Tähän nähden on Kri esittänyt Kvston päätettäväksi, että matkastipendiä Gustav Pauligin lahjoitusrahastosta ei anneta vuodelta 1916, vaan sen sijaan annetaan kaksi stipendiä vuonna 1917.

V. V.:

Yhtyen Rkmrin ehdotukseen että edellä mainittua stipendiä ei olisi annettava vuodelta 1916, ei valiokunta katso Vstolla olevan aihetta tässä yhteydessä lausua mieltään siitä, onko vuonna 1917 käytettävänä olevat korkovarot annettava yhtenä vai kahtena stipendinä, vaan ehdottaa, että Rkmrin käskettäisiin tehdä Kvstolle asiasta esitys niin hyvissä ajoin, että Vsto saa tilaisuuden siitä päättää, ennenkuin Kri julistaa 1917 vuoden stipendin haettavaksi.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 6.

Maist:n kirjelmä ynnä Lääninhallituksen lähete Helsinginpitäjän kunnanvaltuutettujen tekemän esityksen johdosta että Helsinginpitäjän Korpaksen taloon kuuluvat Brunakärr ja Nyåker nimiset tiluslohkot yhdistettäisiin Helsingin kaupunkiin ynnä Rkmrin asiasta antama lausunto ehdotuksineen mainittujen tiluslohkojen hankkimisesta kaupungin omiksi (Pain. asiakirj. N:o 58 vuodelta 1916).

V. V.:

Kvsto anonee Maistraatilta lisättyjen Kvt:n valitsemista käsittelemään puheena olevaa maanhankintakysymystä, minkä ohessa valiokunta varaa itselleen tilaisuuden vastedes antaa lausunnon pääasiasta.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 7.

Jatkokäsittelyyn 12/9:stä 1916: Sosialilautakunnan esitys toimenpiteisiin ryhtymisestä tarveainehankinnan helpottamiseksi yleishyödyllisille rakennusyrityksille.

Asuntopuutteen lieventämistä tarkoittavia toimenpiteitä koskevan ehdotuksensa yhteydessä (*Pain. asiakirj. N:o 33 vuodelta 1916*) esitti Sosialilautakunta, että Kvsto ottaisi valmisteltavaksi kysymyksen, olisiko, millä tavoin ja millaisin ehdoin kunnan toimesta aikaansaataavissa helpotuksia tarveaineiden hankinnassa kaupungin yleishyödyllisille rakennusyrityksille. Tämän johdosta päätti Kvsto kokouksessaan 12/9 1916 käskä kaupungin yleisten töiden Hallituksen antaa seikkaperäisen ehdotuksen asiasta.

Tämän johdosta on mainittu hallitus, yhtyen erään keskuudestaan asettamansa valiokunnan antamaan ehdotukseen, esittänyt, että Kvsto päättäisi:

antaa kaupungin halkokonttorin tehtäväksi ryhtyä toimiin rakennusainevaraston hankkimiseksi yleishyödyllisen rakennustoiminnan tarpeisiin;

oikeuttaa halkokonttorin tähän tarkoitukseen käyttämään etuantivaroja 750,000 markkaa; sekä

vuodeksi 1917 osottaa 90,500 markkaa käytettäväksi konttorin henkilökunnan lisäämiseen sekä erinäisten menojen sekä mahdollisten tappioiden varalle.

Muonitustoimikunta, jonka lausunnon asiasta V. V. on hankkinut, on esittämillään syillä ehdottanut, että Kvsto epäisi ehdotuksen puheena olevan tarveainehankinnan antamisesta kaupungin halkokonttorin toimeksi.

V. V.:

Kun eri mieliä on lausuttu siitä, onko lisääntynyttä asuntotuotantoa ylipäättään aikaansaataavissa nyt ehdotetuilla toimenpiteillä (ks. Rkmrin lausuntoa edellä mainitussa painetussa asiakirjassa) sekä ovatko tehdyt yksityiskohtaiset ehdotukset tarkoituksenmukaisia, näyttää esillä oleva hanke, jonka toteuttaminen edellyttää tuntuvia määrärahoja, kaipaavan perinpohjaista ja asiantuntevaa valmistelua, minkätähden V. V. ehdottaa, että Kvsto sitä varten asettaisi viisijäsenisen komitean, jonka tulisi mahdollisimman pian antaa Vstolle lausunto ehdotuksineen asiasta. Komitean jäseniksi ehdotetaan herrat Paloheimo, Eskola ja Hongell sekä metsäinsinööri, vapaaherra B. O. Carpelan ja arkkitehti E. Fabritius.

Tässä yhteydessä valiokunta esittää, että Kvsto jo nyt Muonitustoimikunnan välityksellä käskisi kaupungin halkokonttorin metsänhakkuusopimuksia tehdessään, kun sopivaksi ja edulliseksi katsotaan, varata kaupungille kokonaisten metsäpalstain hakkuuoikeuden sekä polttoaineita ottaessaan varata rakennusaineiksi sopivat puut Rakennuskonttorin tarpeisiin.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin muutoin, paitsi että komitean jäseneksi valittiin ylireviisori E. Nylander vapaaherra Carpelanin sijaan, joka oli ilmoittanut olevansa estetty tehtävää vastaanottamasta.

N:o 8.

Terveystoimikunnan esitys tohtori W. Zilliacukselle korva-, nenä- ja kurkkutauti-poliklinikan voimassapitoon myönnetyn määrärahan siirtämisestä tohtori T. Aschanille.

Tohtori W. Zilliacuksen Terveystoimikunnalle ilmoitettua aikovansa 1916 vuoden päättyessä lakkauttaa Eiran sairaalassa kaupungin avustuksella voimassa pitämänsä

korva-, nenä- ja kurkkutautien poliklinikan sekä tohtori Thor Aschanin samalla ilmoitettua suostuvansa ottamaan mainitun poliklinikan hoitoonsa nykyään voimassa olevin ehdoin on Terveystieteiden lautakunta, koska tohtori Aschan on täysin pätevä johtamaan mainittua poliklinikkaa, esittänyt, että sen voimassapitoon anottu 5,700 markan määräraha siirrettäisiin tohtori Aschanille.

V. V.:

Valiokunta puoltaa Terveystieteiden lautakunnan ehdotusta että puheena oleva määräraha, joka on pantu 1917 vuoden menosääntöön, annetaan tohtori Aschanille, minkä ohessa Terveystieteiden lautakuntaa kehoitetaan määräämään määrärahan nauttimisehdot pääasiallisesti niiden määräysten mukaisesti, mitkä ovat voimassa Eiran sairaalan silmäpoliklinikalle myönnetyn määrärahan nauttimisesta.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 9.

Terveystieteiden lautakunnan esitys erinäisten lisämäärärahojen myöntämisestä Marian sairaalan tarpeisiin.

Marian sairaalan Hallitus on Terveystieteiden lautakunnalle ilmoittanut, että sairaalan 1916 vuoden menosäännössä olevat määrärahat tulevat vuoden varrella alinomaan kohonneiden elintarpeiden, polttoaineiden, apteekkitavarain sekä muiden aineiden ja tarvikkeiden hintain johdosta ylitettäväksi seuraavassa mainituilla määrillä:

	Menosäännön mukaan	Lisäys
Ruoka (sairaalahenkilökunnan ja potilaiden)	135,159: 50	10,000: —
Lääkkeet ja sidetarvikkeet	34,600: —	4,000: —
²⁴ / ₁₀ 1916 myönnetty lisäys	18,000: —	—
Lämmitys (halot)	105,420: —	5,000: —
Kaluston kunnossapito	23,000: —	2,000: —
Saippua ja suopa	7,500: —	1,000: —
⁶ / ₁₀ 1916 myönnetty lisäys	13,000: —	—
Desinfioimisaineet	1,000: —	500: —
		Smk 22,500: —

Terveystieteiden lautakunta ja Rkmri puoltavat myöntymistä esitykseen, Kri siinä muodossa, että Kvsto valtuuttaisi Marian sairaalan hallituksen kaikkiaan 22,500 markalla, jaettuna Hallituksen kirjelmässä lueteltujen tilien kesken, ylittämään edellä mainitun sairaalan 1916 vuoden menosäännön määrärahaerät.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 10.**Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys sairaalatarkastajan viran hoitamisesta.**

Sittenkun Kvsto oli $\frac{5}{12}$ 1916 päättänyt olla täyttämättä sairaalatarkastajan virkaa ja käsenyt kaupungin Sairaalaylihallituksen ryhtyä toimiin viran väliaikaiseksi hoidattamiseksi ja Vstolle tehdä tästä johtuvan esityksen, on Ylihallitus esittänyt, että professori Alexander Bernhard Lönnqvist, joka on ilmoittanut suostuvansa $\frac{1}{4}$ 1917 asti hoitamaan puheena olevaa virkaa siihen liittyvästä palkasta, määrättäisiin sanottuun ajankohtaan asti edellä mainituin ehdoin hoitamaan sairaalatarkastajan virkaa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 11.**Taksoitusvalmistelukunnan kirjelmä vastaperustettua valmistelukunnan toisen sihteerinviran täyttämistä koskevine hakukirjoihin.**

Edellä mainittua, Kvston $\frac{21}{11}$ 1916 tekemän päätöksen johdosta perustettua virkaa ovat hakeneet hovineuvos A. Perret, varatuomarit K. B. von Fieandt, G. Leopold, C. Ugglä ja V. Puustinen, vankeinhoitovirkamies H. H. Rusama, maanviljelysneuvoja S. Roth ja liikeapulainen K. Hiltunen.

Hovineuvos *Gustaf David Alexander Perret*, syntynyt 1870, on suorittanut ylemmän hallintotutkinnon 1896; Luotsihallituksen sihteeri 1906—1912; hoitanut Vaivaishoitohallituksen sihteerinvirkaa 6 kuukautta.

Varatuomari *Karl Bertel von Fieandt*, syntynyt 1886, on suorittanut yleisen oikeustutkinnon 1910 ja ylemmän hallintotutkinnon 1911; palvellut oikeusraatimiehenä täkäläisessä Raastuvanoikeudessa 8 kuukautta.

Varatuomari *Carl Göran Leopold*, syntynyt 1890, on suorittanut yleisen oikeustutkinnon 1912; hoitanut täällä kunnallisraatimiehenvirkaa $2\frac{1}{2}$ kuukautta ja oikeusraatimiehenvirkaa 3 kuukautta.

Varatuomari *Carl Magnus Ugglä*, syntynyt 1889, on suorittanut yleisen oikeustutkinnon ja ylemmän hallintotutkinnon 1911; palvellut täällä oikeusraatimiehenä $2\frac{1}{2}$ kuukautta ja maistraatinsihteerinä 2 kuukautta.

Varatuomari *Viljo Ilmari Puustinen*, syntynyt 1888, on suorittanut yleisen oikeustutkinnon 1912.

Vankeinhoitovirkamies *Helle Henrik Rusama*, syntynyt 1889, on suorittanut alemman hallintotutkinnon 1916.

Maanviljelysneuvoja *Sune Roth*, syntynyt 1886, on käynyt maanviljelyskouluja ja toimii vuodesta 1913 lähtien maanviljelysneujana.

Liikeapulainen *Kalle Hiltunen*, syntynyt 1888, on käynyt kauppakoulun ja ollut yksityisten likeyritysten palveluksessa.

Hakijain virkakelpoisuutta tutkiessaan on Taksoitusvalmistelukunta, vaikka viranpitäjän voimassa olevassa johtosäännössä ei ole nimenomaista säännöstä asiasta, katsonut lain-tuntemuksella ja käytännöllisellä tuomaritoiminnalla olevan ratkaisevaa merkitystä virkaa täytettäessä. Sillä samoin kuin puheenjohtajan ja ensimmäisen sihteerin tulee toisenkin sihteerin tarpeen vaatiessa toimia taksoitus- ja tarkastuslautakuntain kokouksissa sihteerinä. Sitä paitsi on hänen kansliassa avustettava m. m. taksoituskysymyksistä annettavien lausuntojen laadinnassa, jossa on lainopillisia tietoja tarpeen. Tämän mukaisesti on Valmistelukunta puolestaan katsonut, että hakijat Perret, Rusama, Roth ja Hiltunen eivät voi tulla kysymykseen, minkä ohessa Valmistelukunta on huomauttanut, että hakijat Roth ja Hiltunen ovat lähettäneet hakemuksensa kääreessä ja hakija Perret vasta hakuajan umpeen mentyä antanut ansioluettelonsa. Hakija Puustinen on vasta 1916 vuoden lopulla muuttanut Helsinkiin, joten hänen ei voi edellyttää mainittavasti tuntevan täkäläisiä henkilöjä eikä oloja, jommoisen tuntemuksen omaamista kuitenkin täytyy pitää viranpitäjälle suotavana. Tästä syystä ei Taksoitusvalmistelukunta ole katsonut hakija Puustisen voivan tulla kysymykseen virkaa täytettäessä. Muista hakijoista on hakija von Fieandt hiukan vanhempi lakimies kuin hakijat Leopold ja Uggle, joista taas Uggle on lakimiehenä vanhempi Leopoldia, jolla taas on suuremmat käräjä- ja tuomariansiot. Tämän johdosta ja vaikka hakija Uggle on muilla aloilla hankkinut itselleen likimain samanarvoiset ansiot kuin hakijat von Fieandt ja Leopold, on Taksoitusvalmistelukunta kuitenkin katsonut nämä kaksi viimeksi mainittua olevan asettaminen Ugglel edelle. Mitä sitten tulee hakijoihin von Fieantiin ja Leopoldiin, on Valmistelukunta, joka tuntee heidät molemmat, havainnut heidät kumpaisenkin erittäin hyvin soveltuviksi virkaan, joka pitäjältään vaatii, paitsi lainopillisia tietoja, suurta säännöllisyyttä ja tunnollisuutta. Edellä lausuttuun nähden ja huomauttaen että hakija von Fieandt on tosin hiukan vanhempi, mutta että molemmilla hakijoilla on likimain samanarvoiset virka-ansiot, on Taksoitusvalmistelukunta esittänyt, että jompikumpi heistä valittaisiin virkaan.

V. V.:

Kvsto täyttäneen viran toimittamalla vaalin suljetuin lipuin.

Kvsto:

Virkaan valittiin hakija von Fieandt.

N:o 12.

Kaupungin yleisten töiden Hallituksen esitys avoinna olevan kaupunginasemakaava-arkkitehdinviran täyttämisestä.

Edellä mainittua virkaa ovat määräjän kuluessa hakeneet avustava kaupunginasemakaava-arkkitehti B. A. K. Brunila, Oulun lääninrakennuskonttorin johtaja H. Andersin ja Rakennuskonttorin kaupunginasemakaavaosaston avustava arkkitehti B. T. Nyman.

Birger August Konstantin Brunila on syntynyt 1882, päässyt Polyteknillisestä opistosta arkkitehtinä 1905; arkkitehtuurin assistentti mainitussa opistossa ja Teknillisessä korkeakoulussa 1907—1912, jolloin osittain hoiti arkkitehtuurin professorin opetusvelvollisuutta neljänä lukukautena; tuli vuonna 1911 ylimääräiseksi arkkitehdiksi Rakennuskonttorin kaupunginasemakaavaosastolle ja valittiin 1912 avustavaksi kaupungin-

asemakaava-arkkitehdiksi. On laatinut erinäisiä kaupunginasemakaavain ja huvilayhdyskuntain rakennuskaavain suunnitelmia.

Harald Andersin on syntynyt 1883, päässyt Polyteknillisestä opistosta 1906 ja määrätty Oulun lääninrakennuskonttorin johtajaksi 1909. Laatinut erinäisten kaupunginasemakaavain ja taajaväkisten yhdyskuntain rakennuskaavain suunnitelmia.

Berndt Teodor Nyman, joka on syntynyt 1885, on päässyt Polyteknillisestä opistosta 1906 ja palvellut Rakennuskonttorin kaupunginasemakaavaosastolla vuodesta 1911 lähtien.

Hakukirjain keralla on Hallitus Valtuustolle lähettänyt entisen kaupunginasemakaava-arkkitehdin B. Jungin antaman lausunnon asiasta. Tässä lausunnossa huomauttaa arkkitehti Jung m. m., että se seikka, joka tarjoaa niin paljon arkkitehdille mielenkiintoista ja houkuttelevaa työtä, ovat ainoastaan harvalukuiset henkilöt tavoitelleet, näyttää olevan omansa herättämään ajatuksen että syynä kilpailun vähäisyyteen voinee olla se, että viranpitäjältä vaaditaan erikoistietoja, jommoisia meikäläisillä arkkitehteillä yleensä ei ole tilaisuutta hankkia. Mutta tuntien että varsinkin kaupunginasemakaavakilpailuissa on esiintynyt paljon useampia nimiä kuin vain hankijain, täytyy kuitenkin pikemmin tulla siihen käsitykseen, että ehdot, joita kaupunki tarjoaa kaupunginasemakaava-arkkitehdilleen, eivät ole semmoiset, että ne voisivat tyydyttää kehittyneempiä ammattimiehiä.

Käytännölliseen arkkitehtitoimintaan nähden käy hakijat asettaminen toistensa veroisiksi, jota vastoin hakijoilla Andersinilla ja Brunilalla on kaupunginasemakaavatehtävissä ollut laajempaa itsenäistä toimintaa kuin hakija Nymanilla. Siihen nähden että hakija Andersinin työskentely kaupunginasemakaavain laadinnassa on ollut sivutoimena eräitä kilpailuja varten sekä vähäisten kaupunginasemakaavahankkeiden ja pienten maaseutukaupunkien ja muiden pienempäin yhdyskuntain rakennuskaavain laadintaa, jota vastoin hakija Nymanilla päivittäin vuodesta 1911 lähtien on Rakennuskonttorin kaupunginasemakaavaosastolla palvelevana ollut tilaisuus seurata työalansa kehitystä ja virassaan suorittaa osin omintakeistakin työtä, joten hän on voinut monipuolisesti perehtyä kaupunginasemakaavakysymyksiin yleensä ja erittäinkin Helsingissä, näyttää hakija Nymanin ansiot tässä kohdin käyvän asettaminen täysin hakija Andersinin ansioiden vertaisiksi. Hakija Brunila olisi kuitenkin asetettava ensi sijaan, sen johdosta että hän on työskennellyt kaupunginasemakaavakonttorissa kuusi vuotta, niistä viisi avustavana kaupunginasemakaava-arkkitehtinä. Tänä aikana on hän nimittäin kunakin vuonna muutamman viikon hoitanut kaupunginasemakaava-arkkitehdin virkaa, minkä ohessa hän, sen johdosta että kaupunginasemakaava-arkkitehti on pitkät ajat yksinomaan toiminut juoksevilla tehtävillä ja komiteatoissa, monasti on saanut miltei yksin hoitaa kaupunginasemakaavaosaston piirustuskonttoria ja jokseenkin omintakeisesti laatia useat osastolla noina aikoina valmistetut kaupunginasemakaavasunnitelmat.

Mitä muihin virka-ansioihin tulee, sopii huomauttaa, että hakija Andersin toimiessaan lääninarkkitehtinä on saavuttanut tottumukselta hallintotehtävissä. Hakija Brunilan viisivuotinen toiminta Teknillisessä korkeakoulussa arkkitehtuurin professorin assistenttina, jossa toimessa hän myös hoiti osan professorin luennoimisvelvollisuutta, lienee niinikään tässä yhteydessä mainittava, samoin kuin sekin seikka, että hakija Nyman on muutamana kuukauden toiminut avustavana rakennustarkastajana Helsingissä, että hän samoin kuin hakija Andersinkin on ollut yliopiston taloudenhoitajana sekä johtanut Käsityö- ja tehdastyödistyksen opetuskursseja vuonna 1916.

Kaupunginasemakaava-arkkitehdille kuuluvan tehtävän esittää mielipiteensä ja ehdotuksensa Hallitukselle ja kaupunginviranomaisille kirjallisissa promemorioissa näyttää hakija Brunila kykenevän suorittamaan paremmin kuin molemmat muut hakijat. Arkkitehtiklubin sihteerinä vuosina 1911—16 sekä „Arkitekten“ nimisen aikakauslehden toi-

mittajana vuodesta 1912 lähtien on hän osottautunut taitavaksi kynäkäyttäjäksi, jolla on selvä ajatusjuoksu ja monessa kohden erinomainen esitystapa.

Mitä tulee hakijain henkilökohtaisiin ominaisuuksiin, sanoo arkkitehti Jung olevan vaikea toimittaa vertailua, kun hän varsin vähän tuntee hakija Andersinia. Viimeksi mainitun toiminta, semmoisena kuin se kuvastuu ansioluettelossa, näyttää kuitenkin osottavan reipasta ja yritteliästä luonnonlaatua, ja hänen saavuttamansa palkinnot Skandinavian kaupunginasemakaavakilpailuissa osottavat hänen aloterikkaaksi mieheksi sekä omaperäiseksi ja taitavaksi teknikoksi. Hakija Brunila on hiljainen, hienotuntoinen ja perinpohjaisen yleissivistyksen omaava henkilö, minkä johdosta hän on sopiva toimeen, jossa usein tulee kosketuksiin yleisön ja yleisten etujen kanssa, minkä ohessa hänen hyvä kielitaitonsa on hyödyksi, kun on tutustuttava ulkomaiseen ammattikirjallisuuteen tai tehtävä opintomatkoja. Hänen suuren vaatimattomuutensa ja siitä johtuvan sävyisyytensä vuoksi on hänen lahjakkuutensa ja kunnokkuutensa jossain määrin pysynyt huomaamattomana, mutta saanee olettaa, että hän saadessaan johtavan aseman konttorissa voisi niinkään saavuttaa toivottavan ulkonaisen varmuuden ja lujouden, sekä ylös- että alaspäin. Hakija Nymankin omaa hyvän yleissivistyksen ja monipuolisia harrastuksia sekä on selvänäköinen henkilö omintakeisin mielipitein. Työssään on hän erikoisesti osottanut perinpohjaisuutta ja tarkkuutta, jommoiset ominaisuudet ovat suuriarvoiset kaikissa teknillisissä tehtävissä.

Edellä lausutun johdosta ja osin annettujen ansioluetteloiden ja osin henkilökohtaisen tuntemuksen nojalla sekä erikoisesti painen huomiota siitä johtuvaan etuun että virkaan tulisi henkilö, joka perin pohjin tuntee kaupunginasemakaavaosastolla viimeksi suoritettut ja paraikaa jatkuvat työt, joten toivottava yhtäjaksoisuus osaston toiminnassa säilyisi, on arkkitehti Jung Helsingin kaupunginasemakaava-arkkitehdin virkaan puoltanut etusijassa hakija Brunilaa, toisessa sijassa hakija Nymania ja kolmannessa sijassa hakija Andersiniä.

Huomauttaen että kaikki hakijat ovat virkaan päteviä ehdottaa kaupungin yleisten töiden Hallitus, arkkitehti Jungin lausuntoon yhtyen, että hakija Brunila ansioittensa puolesta kilpahakijoitaan etevämpänä nimitettäisiin virkaan. Sen ohessa on Hallitus muihin hakijoihin nähden huomauttanut että, kun hakija Andersin on menestyksellä ottanut osaa erinäisiin kaupunginasemakaavakilpailuihin ja hänen toimiessaan lääninrakennuskonttorin johtajana täytyy edellyttää saavuttaneen monipuolista kokemusta arkkitehtinä, olisi hänet Hallituksen mielestä asetettava hakija Nymanin edelle.

Lopuksi mainitsee Hallitus keskuudessaan ilmaantuneen erimielisyyttä sikäli, että yksi jäsen on yhtynyt arkkitehti Jungin lausuntoon myöskin mitä hakijoihin Andersiniin ja Nymaniin tulee.

V. V.:

Kvsto täyttäneen viran toimittamalla vaalin suljetuin lipuin.

Kvsto:

Virkaan valittiin hakija Brunila.

N:o 13.

Kaupungin kansakoulujohtokuntain kertomukset lukuvuodelta 1915—1916.

V. V.:

Pantaneen pöydälle ensi kokoukseen.

Kvsto:

Pantiin pöydälle.

N:o 14.

Tehtailija K. A. Wiggin anomus **Fredriksperinkadun varrella korttelissa N:o 361 olevain tonttien N:ojen 24 ja 26 rakennusajan pitentämisestä.**

Sittenkun Fredriksperinkadun varrella korttelissa N:o 361 olevain tonttien N:ojen 24 ja 26 omistaja, tehtailija K. A. Wigg, oli, sen johdosta että rakennustoiminta nykyoloissa on mahdoton, anonut mainittujen tonttien rakennusajan pitentämistä, on Rkmri ilmoittanut, että puheena olevat tontit Rkmrissa 14/7 1910 toimitetussa huutokaupassa oli myyty A. B. Robur O. Y:lle sekä olivat myöhemmin siirtyneet hakijan omiksi, minkätähden rakennusjärjestyksessä säädetty tonttien rakennusaika oli päättynyt jo 31/7 1915. Hakijan esittämään syiden nojalla on Rkmri kuitenkin katsonut olevan puoltaminen myöntymistä esitykseen, kuitenkin siten, että pitennys myönnettäisiin ainoastaan määräajaksi eli 31/12 1918 asti.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 15.

Budjettivaliokunnan vaali.

V. V.:

Esittäen että Budjettivaliokuntaan samoin kuin ennenkin valittaisiin seitsemän jäsentä ehdottaa valiokunta näiksi Kvston puheenjohtajan sekä herrat Paasikiven, Castrénin, af Forselleksen, Freyn, Alfthanin ja Mantereen.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 16.

Väkiiviina- ja mallasjuoma-asiain valmisteluvaliokunnan vaali.

V. V.:

Valiokunnan jäseniksi ehdotetaan herrat Lassenius, Salingre, Ivalo, Tulenheimo ja Huber.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 17.

Helsingin Anniskeluosakeyhtiön 1916 vuoden tilien ja hallinnon tarkastajan vaali.

V. V.:

Tilintarkastajaksi ehdotetaan kaupunginkassanhoitaja S. Ehrstedt.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 18.

Professorinleskirouva A. Herzensteinin lahjoitus Helsingin työväenopiston hyväksi.

28/12 1916 laaditulla lahjakirjalla on professori M. Herzenstein-vainajan leski kaupungille lahjoittanut 15,000 ruplaa seuraavin ehdoin:

1) että pääomasta muodostetaan erityinen, lahjoittajan miesvainajan Michail Jakovlevitsch Herzensteinin mukaan nimitetty rahasto;

2) että tämän rahaston vuosikoroista etusijassa kustannetaan kiviaitauksen ympäristön kunnossapito siinä kohdassa merenrantaa (Terijoella), missä lahjoittajan mies murhattiin; sekä

3) että koron jäljellä oleva osa lisätään pääomaan, kunnes se nousee 25,000 ruplaan, joka summa on käytettävä yhteiskuntataloudellisten luentojen kustantamiseksi Helsingin työväenopistossa.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että Kvsto vastaanottaisi lahjoituksen „Michail Jakovlevitsch Herzensteinin rahaston“ nimisenä hoidettavaksi ja käytettäväksi lahjakirjan mukaisesti, minkä ohessa kaupungin kiitos lahjasta lausuttaneen lahjoittajalle lähetettävässä kirjelmässä.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin, minkä ohessa Rkmrin käskettiin ryhtyä toimiin 2) kohdassa mainitun ehdon täyttämiseksi.

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
kokous tiistaina tammikuun 30 päi-
vänä 1917 k:lo 7 i. p.*

ESITYSLISTA.

Lisätty Kvsto käsittelee ensin seuraavat asiat:

1) Kysymyksen määrärahan osottamisesta osin 1911 vuoden obligatsioonilainasta ja osin 1916 vuoden velkakirjalainasta:

a) XX kaupunginosan (Santa- ja Busholman) järjestelytöiden jatkamiseen (Pain. asiakirj. N:o 54 vuodelta 1916);

b) vesijohtolaitoksen laajentamiseen;

c) uuden höyrykattilan ja virranmuuntajan hankkimiseksi kaupungin sähkölaitokseen;

d) kolmen tavaravajan teettämiseksi Busholmaan; sekä

e) kunnan työväenasuntojen teettämiseksi Vallilan alueelle (Pain. asiakirj. N:o 42 vuodelta 1916).

V. V.:

^{29/12} 1916 vahvistaessaan kaupungin 1917 vuoden meno- ja tulosäännön päätti Kvsto, edellyttäen sitä varten valitun lisätyn Kvston siihen myöntyvän ja K. Senaatin vahvistuksen päätökselle saatavan, että kaikki edellä mainituissa Rkmrin kahdessa esityksessä luetellut määrarahat maksettaisiin, Santa- ja Busholman järjestämistöiden kustannuksista Smk 239,351: 36 1911 vuoden obligatsioonilainasta ja Smk 310,648: 64 kaupungin 1916 vuoden velkakirjalainasta sekä muut määrarahat viimeksi mainitusta lainasta Rkmrin ehdottamin määrin, lukuun ottamatta vesijohtolaitoksen laajennusmäärärahaa, jonka Kvsto, sen johdosta että menosääntöehdotuksesta oli poistettu Rkmrin ehdottama 17,100 markan määräraha vesijohdon teettämiseksi Fredriksperiin Bölenkadun alle Magdaleenan- ja Hertankadun välille, vähensi 95,400 markkaan.

Kvston vastamainitun päätöksen johdosta ja Rkmrin asiasta antamaan lausuntoon viitaten valiokunta esittää, että lisätty Kvsto päättäisi:

XX kaupunginosan tasoitus- ja laituritöitä varten myöntää kaikkiaan 550,000 markan määrärahan, josta Smk 239,351: 36 osotetaan jäljellä olevasta 1911 vuoden obligatsioonilainasta sekä Smk 310,648: 64 1916 vuoden velkakirjalainasta; viimeksi mainitusta lainasta lisäksi osottaa: vesijohdon laajentamiseen 95,400 markkaa; uuden höyrykattilan ja virranmuuntajan hankkimiseksi kaupungin sähkölaitokseen 380,000 markkaa; kunnan työväenasuntojen teettämiseksi Vallilaan 567,500 markkaa; ja kolmen tavaravajan teettämiseksi Busholmaan 147,000 markkaa; sekä antaa varsinaisen Kaupunginvaltuuston toimeksi hankkia asianmukaisen vahvistuksen kaikille edellä mainituille päätöksille.

2) Rkmrin esitys maan lunastamisesta Porvoon rautatien Nickbyn aseman ja Sipooseen sijoitetun kunnan mielisairaalan välistä raitiotietä varten (Pain. asiakirj. N:o 49 vuodelta 1916).

V. V.:

Mainiten, että Kvsto 1917 vuoden budjettia käsitellessään pani menosääntöön 5,600 markan määrärahan puheena olevaa maanhankintaa varten, puoltaa V. V. myöntymistä Rkmrin esitykseen.

3) Rkmrin esitys Lohjan pitäjän Outamon ja Varolan maatilain hankkimisesta Helsingin kaupungille (Pain. asiakirj. N:o 60 vuodelta 1916).

V. V.:

Ilmoittaen, että edellä mainittujen tilojen omistaja on pitentänyt myyntitarjouksensa ^{31/1} 1917 asti, katsoo V. V. puolestaan Kasvatuslautakunnan puoltaman III ehdotuksen mukaisen kaupan täyttävän tässä puheena olevan tarkoituksen, joten siis kaupungilla ei ole syytä ostaa koko tilaryhmää, varsinkin kun on sangen epäilyksen alaista, että sen osto vaadittuun kalliiseen hintaan nähden osottautuisi kaupungille taloudellisesti edulliseksi, mihin nähden valiokunta esittää, että lisätty Kvsto päättäisi:

Smk:n 256,211: 28 hinnasta Helsingin kaupungille ostaa III ehdotuksessa mainitun osan Lohjan pitäjän Outamon tilaa; tämän hinnan maksuksi 1916 vuoden velkakirjalainasta osottaa 200,000 markkaa; hinnan loppuosan, Smk 56,211: 28, edeltäpäin maksettavaksi kaupunginkassasta ja korvattavaksi niiden halkojen hinnalla, mitkä Rahatoimikamarin ja kaupungin halkokomitean välisen sopimuksen mukaan voidaan saada puheena olevasta tilanosasta; sekä antaa varsinaisen Kaupunginvaltuuston toimeksi hankkia mainituille päätöksille asianmukaisen vahvistuksen.

Siinä tapauksessa että lisätty Kaupunginvaltuusto hyväksyy valiokunnan ehdotuksen,

antaneen varsinaisen Kaupunginvaltuusto Rkmrin toimeksi, edellyttäen Keisarillisen Senaatin hyväksyvän päätöksen, päättää puheena olevan tilanosan kaupan ja määrätä sen haltuunottoajan.

Lisätty Kvsto:

Kaikki ehdotukset hyväksyttiin.

Varsinainen Kvsto käsittelee sitten seuraavat asiat:

N:o 1.

Lisätyn Kvston edellä luetteluista asioista tekemäin päätösten aiheuttamat toimenpiteet.

Kvsto:

Kaikki ehdotukset hyväksyttiin.

N:o 2.

Piirilääkäri C. Gustafsson-vainajan Helsingin kaupungin hyväksi tekemä testamentti.

¹⁵/₁₂ 1910 laatimallaan testamentilla, josta oikeaksi todistettu jäljennös on Kvstolle toimitettu, on piirilääkäri Carl Gustafsson-vainaja elinaikanaan testamentannut kaiken jäämistönsä Helsingin kaupungille, sillä ehdolla että sitä kasvuutetaan, kunnes pääoma nousee niin suureen määrään, että sillä voidaan kustantaa kaikin puolin uudenaikainen, 40 sijaa käsittävä, „Carl Fredrikan sairaala“ niminen lastensairaala, jota varten kaupungin tulisi luovuttaa tarpeellinen maa ynnä avara puisto, sekä että kaupunki ainiaaksi ottaa hoitoonsa testamenttaajan perhehaudan.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että Kvsto päättäisi:
valtuuttaa Rkmrin kaupungin puolesta asianmukaisesti valvomaan puheena olevan testamentin sekä oikeudessa valalta kuulustuttamaan testamentin todistajia;
minkä ohessa Kvsto käskenee Krin:
ottaa haltuunsa ja hoitaa testamentattua omaisuutta;
yksissä neuvoin kaupungin Sairaalaylihallituksen kanssa aikanaan laatia ja Vstolle lähettää ehdotuksen testamenttimääräysten toimeenpanosta edellä mainitun sairaalan rakentamiseen nähden; sekä
ryhtyä toimiin niin testamenttaajan perhehaudan kunnossapidämiseksi testamenttimääräyksen mukaisesti kuin vaatimattoman hautakiven hankkimiseksi hänen haudalleen.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 3.

Maist:n kirjelmä XX kaupunginosan (Santa- ja Busholman) kaupunginasemakaavan vahvistamista koskevasta asiasta.

Sittenkun Kvsto oli ¹⁰/₆ 1913 hyväksynyt ja K. Senaatin vahvistettavaksi lähettänyt ehdotuksen XX kaupunginosan asemakaavaksi, on K. Senaatti ²⁰/₁₂ 1916 vahvistanut puheena olevan kaavan, kuitenkin sillä ehdolla että vahvistus sinänsä ei oikeuta teettämään semmoisia täytetöitä eikä satamalaitoksia, joihin kaupunki asetusten mukaisesti on velvollinen hankkimaan eri luvan.

Edellä mainitun asian yhteydessä päätti Kvsto:

että vuokrausmuotoa on käytettävä luovutettaessa tontteja tästä uudesta kaupunginosasta;

että kysymys uuden rakennusjärjestyksen laatimisesta mainittua kaupunginosaa varten on lähetettävä kaupungin yleisen rakennusjärjestyksen uudistamista valmistelemaan asetettuun komiteaan; sekä

että Rkmrin tulee aikansa laatia vuokrakirjan kaavake käytettäväksi tontteja mainitusta kaupunginosasta luovutettaessa ja alistaa tämä kaavake Kvston tarkastettavaksi ja hyväksyttäväksi.

Puheena olevan kaupunginosan käyttämisestä sopii lisäksi mainita, että Rkmri on kirjelmässä 10/9 1916 (*Pain. asiakirj. N:o 24 vuodelta 1916*) esittänyt, että Kvsto Helsingin Makasiiniosakeyhtiölle luovuttaisi alueen käyttöoikeuden sikäli kuin liikenteelle on tarpeellista ja kaupunki on alueen tasoituttanut sekä muutoin kuntoon pannut tuollaisia tarpeita varten, samoin kuin että Vsto kokouksessaan 30/5 1916 on päättänyt hankkia kaupungin yleisten töiden Hallituksen, Satamakonttorin ja Kauppavaltuutettujen lausunnon asiasta. Näistä viranomaisista on toistaiseksi ainoastaan Satamakonttori antanut lausunnon.

V. V.:

Huomauttaen, että kysymys tämän uuden kaupunginosan rakennusjärjestyksestä jo on ratkaistu Kvston tätä ennen hyväksymän ja K. Senaatin vahvistettavaksi lähettämän yleisen rakennusjärjestyksen ehdotuksen yhteydessä, vaikka asia edelleen on Senaatin päätöksen varassa, ehdottaa valiokunta että, kun kysymys vuokrakirjaehdotuksen laatimisesta alueelta luovutettavia tontteja varten jossain määrin on sen varassa, miten Kvsto ratkaisee ehdotuksen tämän alueen luovuttamisesta yksityiselle yritykselle, Rkmrin käsketään odottaa Vston päätöstä tästä asiasta ennenkuin Kri käy täyttämään edellä mainittua Vston määräystä, mutta että samalla kaupungin yleisten töiden Hallitusta ja Kauppavaltuutettuja kehoitetaan mahdollisimman pian antamaan niiltä vaaditut lausunnot puheena olevasta seikasta.

Lisäksi käskettäneen Rkmrin ryhtyä kaikkiin tarpeellisiin toimenpiteisiin asianmukaisen luvan saamiseksi suunniteltujen satama- ja rantasiltarakennusten teettämiseen.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 4.

Maist:n tiedustelu miten Bölen esikaupungin kortteleille N:oille 560—575 14/6 1910 vahvistetun rakennusjärjestyksen 1 §:n 1 mom. on käsitettävä.

Edellä mainittu Kvston vahvistaman rakennusjärjestyksen säännös on seuraava:

„Asuinrakennus pitää tontille sijoitettaman erilliseksi vähintään 4 metrin päähän viereisistä tontinrajoista sekä vähintään 8 metrin päähän toisesta samalla tontilla olevasta asuinrakennuksesta.“

Maist. mainitsee, että erimielisyyttä on ilmaantunut tämän säännöksen tulkinnasta, kun sanat „vähintään 4 metrin päähän viereisistä tontinrajoista“ on Rkmrin ja muiden viranomaisten mielestä käsitettävä niin, että rakennusta ei saa teettää tontin katulinjaan, jota vastoin Rakennustarkastuskonttori on katsonut mainitun määräyksen tarkoittavan

ainoastaan naapuritonttien rajalinjoja. Tämän johdosta on Maist., ilmoittamatta miten se on tämän säännöksen käsittänyt ja sitä eri tapauksissa soveltanut, pyytänyt selitystä, mitä mainitulla lausetavalla on tarkoitettu rakennusjärjestystä laadittaessa.

V. V.:

Ei tosin käy kieltäminen, että puheena oleva säännöksen sanonta on jonkin verran epäselvä. Epäilykset sen oikeasta tarkoituksesta olisivat kuitenkin haihtuneet, jos asianomaiset olisivat asian valmistelussa syntyneistä asiakirjoista (*Pain. asiakirj. N:o 17 vuodelta 1910*) ottaneet selvän mainitun säännöksen perustelmista. Asiasta tekemässään esityksessä lausuu nimittäin Rkmri seuraavaa:

„Niinkuin edellä huomautettiin, käy tarpeelliseksi tätä aluetta varten vahvistaa erityinen rakennusjärjestys, jonka niihin erikoisiin oloihin nähden, joissa tämä kaupunginosa on syntynyt, ennen kaikkea tulisi tarkoittaa sen suojelemista jatkuvalta liikarakennukselta sekä estää kookkaiden ja kalliitten rakennusten syntymistä tänne vuokrakauden kestäessä. Sitä silmällä pitäen on myötälletty rakennusjärjestyksen ehdotus tätä aluetta varten tehty. Mainittu ehdotus on pääasiallisesti Vallilan alueella voimassa olevan rakennusjärjestyksen mukainen, ollen siihen kuitenkin tehty pienempiä olojen vaatimia muutoksia. Niinpä on Rahatoimikamari, huomioon ottaen että kadut on suunniteltu kapeiksi, ainoastaan 12 metriä leveiksi, ja jotta niitä kävisi vastaisuudessa levittäminen, pannut 1 §:än määräyksen että asuinrakennus on tontille tehtävä erilliseksi vähintään 4 metrin päähän viereisistä tontinrajoista. Täten syntyviä etupihoja, joita on tyydyttävällä tavalla hoidettava ja kunnossapidettävä, voidaan vastedes käyttää tarpeelliseen kadunlaajennukseen, niinkuin oli laita Itäisen Viertotien varrella olevain etupihain.“

Edellä oleva lausunto, jonka Kvston täytyy katsoa hyväksyneen asiaa ratkaistessaan, selvästi osottaa, että sanoilla „viereisistä tontinrajoista“ on tarkoitettu kaikkia tontinrajoja, siis kadun puoleistakin rajalinjaa. Kaiken epäselvyyden poistamiseksi säännöksestä valiokunta kuitenkin ehdottaa, että Kvsto hyväksyisi Bölen esikaupungin kortteleille N:o:ille 560—575 ¹⁴/₆ 1910 vahvistetun rakennusjärjestyksen 1 §:n 1 momentin seuraavana:

„Asuinrakennus pitää tontille sijoitettaman erilliseksi vähintään neljän metrin (4 m) päähän (*poist.* tontin rajoista) sekä vähintään kahdeksan metrin (8 m.) päähän toisesta samalla tontilla olevasta rakennuksesta“.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 5.

Maist:n kirjelmä ynnä O. Y. Uusi Huutokauppa—A. B. Nya Auktionsverket nimisen yhtiön hakemus saada harjoittaa huutokauppaliikettä.

Hakemuksessa anotaan osin yhtiölle oikeutta huutokauppaliikkeen harjoittamiseen ja osin kauppias Frans Fredrik Johanssonin hyväksymistä liikkeen hoitajaksi, ja on sen oheen pantu kaupparekisteriote, josta näkyy, että yhtiön on rekisteröity, sekä erinäisiä todistuksia, joista käy selville, että kauppias Johansson, joka on syntynyt 1870, nauttii kansalaisluottamusta sekä hallitsee itseään ja omaisuuttaan, ynnä poliisikonstaapeli J. A. Lahtisen ja talonomistaja R. Heikkilän vakuutus että Johansson on rehellinen ja luotettava henkilö.

Rkmri, jonka lausunto asiasta on hankittu, mainitsee hakijan antaman selvityksen lisäksi hankkineensa lähempiä tietoja kauppias Johanssonista sekä näiden nojalla varmistuneensa siinä käsityksessä, ettei hän taloudellisen asemansa eikä ammattikokemuksensa puolesta näy täyttävän niitä vaatimuksia, mitkä voimassa oleva huutokauppaajan ammatista ^{23/3} 1898 annettu asetus asettaa. Kun yhtiö ei myöskään ole näyttänyt Johanssonin voivan tarjota tyydyttäviä takeita ammatin tunnollisesta harjoittamisesta, esittää Rkmri, että Kvsto ehdottaisi hakemusta evättäväksi.

V. V.:

Huutokauppaajan ammatin harjoittamisesta ^{23/3} 1898 annetun K. A:n mukaan ei huutokauppaamista kaupungissa saa harjoittaa ammattina, ennenkuin lupa siihen on hankittu, ja tuolloisen luvan saa maistraatti antaa kaupunginvaltuustoa kuultuaan sekä yksityishenkilölle että yhtiöllekin, joka on asettanut hyväksyttävän johtajan liikettä hoitamaan. Yleiseksi huutokaupantoinittajaksi tai huutokauppaliikkeen johtajaksi saatakoon hyväksyä ainoastaan se, joka m. m. tunnetun tai todistetun kunnollisuuden, luotettavuuden ja muiden ominaisuuksiensa kautta tarjoo riittävät takeet ammatin tunnollisesta hoitamisesta.

V. V:n mielestä eivät vastaisen johtajan henkilökohtaisista ominaisuuksista annetut todistukset tarjoo täydellistä selvitystä hänen sopivaisuudestaan hoitamaan yleistä huutokauppaliikettä, minkätähden ja kun, niinkuin Rkmri on vakuuttanut, hänen taloudellinen asemansakaan ei näy tarjoovan riittävää varmuutta liikkeen hallussa olevain varain hoidosta sekä yhtiön lupa huutokauppaliikkeen harjoittamiseen asiasta voimassa olevan asetuksen mukaan edellyttää, että liikettä hoitaa hyväksyttävä johtaja, ehdottaa valiokunta, että Kvsto ehdottaisi hakemusta evättäväksi, niinkuin Rkmri on esittänyt.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 6.

Lääkintöhallituksen kirjelmä Nickbyn mielisairaalassa kesällä 1915 tapahtuneiden murhain johdosta.

Lääkintöhallitus ilmoittaa, että K. Senaatti on Nickbyn mielisairaalassa kesällä 1915 tapahtuneiden murhain johdosta kehottanut Lääkintöhallitusta kiinnittämään asianomaisten virkamiesten huomiota siihen, että tuollaisten valitettavain tapausten estämiseksi potilaiden suojeleminen olisi järjestettävä niin, että nämä öiseenkin aikaan olisivat tarkemman silmälläpidon alaisina. Tämän K. Senaatin päätöksen saattaa Lääkintöhallitus Kvston tiedoksi ja mainitun suuntaisiin toimenpiteisiin ryhtymistä varten.

Tässä edellä tarkoitetut tapaukset käyvät selville Nickbyn mielisairaalan ylilääkärin kesällä 1915 Terveystoimikunnalle antamista raporteista. Niissä mainitaan, että muuan miespuolisista potilaista oli ^{10/7} aamulla tavattu kuolleena vuoteessaan. Aluksi oletettiin kuoleman olleen luonnollinen, sydänviasta johtunut. Mutta yöllä vasten ^{12/7} päivää tavattiin samalla osastolla toinen potilas kuristamalla murhattuna, ja sittemmin toimitettu tutkimus osoitti, että kaksi muuta samalla sairasosastolla hoidettua mielen- vikaista oli ottanut nämä potilaat hengiltä. Kun toimitetusta poliisitutkinnosta kävi selville, että hoitohenkilökunta ei ollut saattanut itseään syyppäksi mihinkään laiminlyöntiin, ei Terveystoimikunta katsonut olevan aihetta ryhtyä toimenpiteeseen asiassa.

Ehkäistäkseen tuollaisten tapausten uusiintumisen on ylilääkäri eräille osastoille järjestänyt kiertäviä päivystäjiä jo ennestään olevan alituksen valvonnan lisäksi. Laitoksen 8 paviljongista on ainoastaan kaksi, joissa ei toimiteta valvontaa yötä päivää, mutta näihin paviljonkeihin on sijoitettu mielentilan puolesta kauimmin koetellut ja levollisimmaksi havaitut potilaat. Siten aikaansaatu turvallisuus on kuitenkin suhteellinen, sillä, vaikka kiertävä päivystäjä tosin voi torjua äkkipikaisuudesta syntyneet riidat ja käsikämmät, voi hän suunnitelluille rikollisille teoille tuskin mitään, koska potilas, jolla on riittävästi älyä tuollaisen teon valmistelemiseen, myös on kyllin ovela valitakseen sen suorittamiseen sopivan tilaisuuden päivystäjän käyntien väliaikana. Mielisairaaloista saatu kokemus osottaa, ettei näissä sairaaloissa parhaallakaan tahdolla aina onnistuta ehkäisemään väkivallantekoja, joko äkillisiä tai suunniteltuja, ensinmainittuja niiden monilukuisuuden ja jälkimäisiä niiden suoritustavan johdosta.

Terveystenhoitolautakunnan vaatimuksesta antamassaan selityksessä toistaa laitoksen ylilääkäri mitä hän asiasta oli aikaisemmin Lautakunnalle ilmoittanut.

Terveystenhoitolautakunta lausuu että, kun sairaalassa jo on kaikkiin tarpeellisiin varokeinoihin ryhdytty, tulisi muun toimenpiteen asiassa raueta. Tähän yhtyy kaupungin Sairaalaylihallitus.

V. V.:

Asia ei aiheuttane toimenpidettä Kvston puolelta.

Kvsto:

Ei aiheuttanut toimenpidettä.

N:o 7.

Rkmrin esitys erään alueen vuokralle antamisesta Sörnäsän niemekkeeltä.

Toiminimi Nobelin Petrolintuonti Osaheyhtiö Suomessa oli Rkmrilta anonut saada pitemmäksi ajaksi vuokrata ennestään kuusikuukautisen irtisanomisen ehdolla vuokramansa Sörnäsän niemekkeen varastoalueet N:ot 7 ja 8 sekä lisäksi mainittuihin varastopaikkoihin rajoittuvat alueet N:ot 9 ja 10. Yhtiö aikoi viimeksi mainituille alueille rakennuttaa isonlaisen, ajanmukaisen koneellisen vannehtimon vajoineen tyhjiä tynnyrejä varten sekä öljytehtaan siihen kuuluvine varastohuoneineen, jommoiset laitokset olisivat tarpeelliset toiminimen liikettä varten ja joita varten tarvittaisiin noin 6,000 m²:n ala. Yleisten töiden Hallituksen käskystä kaupunginasemakaava-arkkitehdin ja kaupungingeodeetin paikalla toimittamassa katselmuksessa oli selvitetty hakijan toimitustilaisuudessa esittäneen toivomuksen, että yhtiölle myös luovutettaisiin varastoalueet N:ot 1, 2, ja 3, ja katselmusmiehet olivat ehdottaneet, että 11,500 m²:n laajuinen alue, jonka muodostivat palstat N:ot 7, 8, 9 ja 1 hiukan muutettuina rajojensa puolesta ja joka katselmuskirjan oheiseen karttaan oli merkitty kirjaimella D, vuokrattaisiin hakijalle 1940 vuoden loppuun 14,400 markan vuosivuokrasta, joten maksu olisi Smk 1:25 neliömetriltä vuodessa, jota vastoin kirjaimella E merkitty alue, jonka pinta-ala on 6,170 m² ja joka pääasiassa käsittää palstat N:ot 2, 3 ja 10, vuokrattaisiin ainoastaan 10 vuodeksi ja 4,800 markan vuosimaksusta. Katselmusmiehet olivat lisäksi ilmoittaneet, että hakijalla oli 1922 vuoden loppuun vuokramaana hallussaan edellä mainittuun karttaan kirjaimilla A, B ja C merkityt palstat, yhteensä 11,490 m², joista kustakin maksettiin vuokraa 1,500 markkaa eli kaikkiaan 4,500 markkaa vuodessa.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus on puoltanut alueen B vuokraamista esitetyin ehdoin, mutta sen sijaan vastustanut alueen E vuokraamista.

Samoin kuin kaupungin yleisten töiden Hallitus on Rkmrikin pitänyt hakijan harjoittamaa liiketoimintaa kaupungille niin tärkeänä, että se hyvin perustele myöntymistä hakijan anomukseen, sikäli kuin se tarkoittaa ehdotetun alueen D luovuttamista, jota vastoin lisäksi anottu alue E näyttää olevan varattava määräaikaisen irtisanomisen ehdolla luovutettaviksi varastopaikoiksi. Ehdotetun vuokramäärän on Kri niinkään voinut hyväksyä, kuitenkin korottamalla sitä 50 %:lla vuokrauden 10 viimeiseltä vuodelta eli 1930 vuoden lopusta lukien. Rkmri on sentähden esittänyt, että Kvsto päättäisi valtuuttaa Rkmrin Nobelin Petrolintuonti Osakeyhtiölle Suomessa 24 vuodeksi eli 1940 vuoden loppuun vuokraamaan Sörnäsiniemelle sijaitsevan, edellä mainittuun karttaan kirjaimella D merkityn 11,500 m²:n laajuisen alueen 14,400 markan vuosivuokrasta 1930 vuoden loppuun sekä 21,600 markan vuosivuokrasta jäljellä olevalta vuokraudelta.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 8.

Rkmrin esitys Vallilan asuntopalstan N:o 1 b hallintaoikeuden pitentämisestä.

Rkmri ilmoittaa että, sittenkun kaupungille kuuluvan Vallilan asuntopalstan N:o 1 b vuokraaja, leskirouva Amalia Charlotta Lindström, oli Kriilta anonut hallintaoikeuttaan mainittuun palstaan pitennettäväksi mikäli mahdollista 10 vuodella, on kaupungin yleisten töiden Hallitus antamassaan lausunnossa huomauttanut, että puheena oleva palsta, jonka vuokraus päättyy kuluva vuoden lopussa, pääasiassa vastaa Vallilan alueelle vahvistetun jaoitus suunnitelman tontteja N:oja 65 ja 67, minkätähden palsta olisi uudesti järjestettävä niin, että se käsittäisi ainoastaan viimeksi mainitut tontit, joten sekä Itäisen Vientotien laajentamiseen tarpeellinen palstan itäosa että Pakaankadun puoleisia tontteja päin antavat palstan osat olisivat kaupungin käytettävissä. Pinta-ala vähenisi tämän johdosta 4,554.71 m²:stä noin 3,000 m²:in. Kun kaikki vuokraajan omistamat rakennukset sijaitsisivat uudesti järjestetyllä tilusalueella, on Hallitus puoltanut myöntymistä hakeukseen vuokrauden pitentämisestä 10 vuodelle eli 1927 vuoden loppuun, sillä edellytyksellä että vuokra korotetaan 600 markasta 1,500 markkaan, joten se olisi 50 penniä m²:ltä vuodessa. Siinä tapauksessa että vuokraajan sallitaan pitennetyn vuokrauden kuluessa teettää uutisrakennuksia, olisi vuokra korotettava suhteellisesti tiluksesta siten saataviin lisätuloihin.

Muuan Hallituksen vähemmistö, johon ovat kuuluneet puheenjohtaja ja yksi jäsen, on muutoin yhtynyt Hallituksen ehdotukseen, mutta, mitä tulee vuokraajan oikeuteen teettää uutisrakennuksia, pitänyt paremmin kaupungin edun mukaisena, että tämä oikeus nimenomaisella määräyksellä vuokrasopimuksessa evätään vuokraajalta, koska verraten arvokaiden uutisrakennusten syntyminen tuntuvasti kohottaisi tiluspalstan arvoa ja siten vaikeuttaisi kenties tarpeellisen muutoksen tekemistä kaupungin ylläpidon hyväksymään ehdotukseen Itäisen Vientotien vierellä sijaitsevan Vallilan osan kaupunginasema-kaavajaoituksiksi.

Siihen nähden että naapuritontin N:o 1 a vuokraajalle hiljattain on myönnetty vuokranpitennystä 1927 vuoden loppuun sekä nyt puheena oleva asuntopalsta, siten järjesteltynä kuin asiakirjain oheisesta asemakaavasta näkyy, ei estäisi vuokrakauden kuluessa uudesti järjestämästä tontinrajoja Vallilan alueen hyväksytyn jaoituskaavan mukaisesti, on Rkmri katsonut voivansa yhtyä Hallituksen ehdotukseen vuokrakauden pitentämisestä 1927 vuoden loppuun. Mitä muihin vuokraehtoihin tulee, on Kri pitänyt niitä kohtuullisina ja eritoten määräystä vuokrasumman korottamisesta tehdyn uutisrakennuksen johdosta perusteltuna. Tämän johdosta on Rkmri esittänyt, että Kvsto päättäisi myöntää Vallilan asuntopalstan N:o 1 b vuokraajalle pitennettyä hallintaoikeutta mainittuun palstaan, siten uudesti järjestettynä kuin punaiset rajaviivat edellä mainitussa kartassa lähemmin osottavat, kymmeneksi vuodeksi ³¹/₁₂:stä 1917 lukien 1,500 markkaan korotetusta vuosi vuokrasta sekä sillä lisäehdolla että, jos vuokraaja vuokrakauden kuluessa teettää uutisrakennuksia palstalle, korotetaan vuokramaksua kaupunginviranomaisten harkinnan mukaan suhteellisesti tilukselta siten saatavaan lisätuloon.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 9.

Rkmrin esitys Vallilan asuntopalstan N:o 4 hallintaoikeuden pitentämisestä.

Rkmri ilmoittaa että, sittenkun Vallilan asuntopalstan N:o 4 nykyinen vuokraaja, lesk rouva Josefina Krivetz, oli anonut vuokraoikeuttaan mainittuun palstaan pitennettäväksi 10 vuodella, oli kaupungin yleisten töiden Hallitus antamassaan lausunnossa huomauttanut, että puheena oleva asuntopalsta, jonka vuokrakausi päättyi 1916 vuoden umpeen mennessä, vastaa Vallilan alueen viimeksi vahvistetun jaoituskaavan mukaan tonttia N:o 75 sekä että kaikki siinä olevat rakennukset jäävät tontille N:o 75, ja kun mainittuun tonttiin, sen johdosta että se sijaitsee 1939 vuoden loppuun vuokralle annetun Vallilan asuntoalueen vierellä, ei tule ennen vastamainitun vuoden loppua tehtäväksi mitään muutosta, oli Hallitus puoltanut myönnyttäväksi hakemukseen sikäli, että ainoastaan tonttia N:o 75 vastaava asuntopalstan N:o 4 osa luovutettaisiin uudestaan vuokralle 1926 vuoden loppuun. Palstan pinta-ala vähenisi tämän johdosta 2,020 m²:stä 1,720 m²:in, ja olisi tähänastinen vuosivuokra 105 markkaa pitennysajalta korotettava 950 markkaan eli 55 penniin m²:ltä vuodessa. Se seikka että tämän palstan vuokramaksu oli laskettu hiukan suuremmaksi kuin palstan N:o 1 b, jonka vuokramaksuksi oli ehdotettu 50 penniä m²:ltä vuodessa, johtui siitä, että palsta N:o 4 sijaitsi edullisemmin. Siinä tapauksessa että vuokraajan salittaisiin pitennetyn vuokrakauden kuluessa teettää uutisrakennuksia, olisi vuokraa korotettava suhteellisesti tilukselta siten saatavaan tuloon.

Tässä yhteydessä on Hallitus maininnut, että muuan Hallituksen vähemmistö, johon kuuluivat puheenjohtaja ja yksi jäsen, oli muutoin yhtynyt Hallituksen ehdotukseen, mutta mitä tuli vuokraajan oikeuteen teettää uutisrakennuksia pitänyt paremmin kaupungin edun mukaisena, että tämä oikeus nimenomaisella määräyksellä vuokrakirjassa evättäisiin vuokraajalta, koska verraten arvokkaiden uutisrakennusten syntyminen tuntu-

vasti korottaisi tiluspalstan arvoa ja siten vaikeuttaisi ehkä tarpeellisen muutoksen tekemistä kaupunginviranomaisten hyväksymään Itäisen Viertotien varrella sijaitsevan Vallilan osan kaupunginasemakaavaehdotukseen.

Kun puheena oleva asuntopalsta, siten järjestettynä kuin asiakirjain oheinen kartta osoittaa, ei estäisi vuokrakauden kuluessa järjestämästä tontinrajoja Kvston hyväksymän Vallilan alueen jaoituskaavan mukaisesti, on Rkmri katsonut voitavansa yhtyä Hallituksen ehdotukseen vuokrakauden pitentämisestä 1926 vuoden loppuun. Mitä taas vuokraehtoihin tulee, on Kri pitänyt niitä kohtuullisina ja eritoten määräystä vuokramaksun korottamisesta uutisrakennuksen johdosta perusteltuna.

Tämän johdosta on Kri ehdottanut, että Kvsto päättäisi myöntää Vallilan asuntopalstan N:o 4 vuokraajalle pitennettyä hallinto-oikeutta mainittuun palstaan, siten uudesti järjestettynä kuin punaiset rajalinjat edellä mainitussa asemakartassa lähemmin osoittavat, 10 vuodeksi ³¹/12:stä 1916 lukien 950 markkaan korotetusta vuosivuokrasta sekä sillä lisäehdolla että, jos vuokraaja vuokrakauden kuluessa teettää uutisrakennuksia palstalle, vuokramaksua korotetaan kaupunginviranomaisten harkinnan mukaan suhteellisesti tilukselta siten saatavaan lisätuloon.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 10.

Rkmrin esitys Sirpalesaaren tiluksen vuokralle antamisesta.

Rkmri ilmoittaa, että Aktiebolaget Maskinfabrik Herkules Osakeyhtiö, jolla Sirpalesaaren tilus on vuokralla 1923 vuoden loppuun, on Kmrilta anonut lupaa purkaa kaksi mainitulla saarella sijaitsevaa, yhtiön omistamaa vanhaa puuvajaa ja osittain täyttää näiden rakennusten viereisen matalan lahden sekä paikalle rakennuttaa yksikerroksisen työpajan kivistä tarkoitusta varten laadittujen piirustusten mukaisesti. Asiassa kuultuna on kaupungin yleisten töiden Hallitus, ilmoittaen ettei piirustuksia vastaan ole mitään muistuttamista, ehdottanut hakijan anomusta evättäväksi, huomauttaen että hakijan hallussa oleva mainitun saaren osa on aikanaan annettu vuokralle 200 markan vuosimaksusta vähäisen veneveistämön paikaksi, m. m. sillä ehdolla että rakennuksia ei saa teettää lausunnon oheisiin piirustuksiin kirjaimilla x—y merkityn viivan länsipuolelle, jonka viivan ulkopuolelle nyt hankkeissa oleva tehdasrakennus kuitenkin menisi, sekä että suurteollisuuden syntyminen tiluksella ei ole vuokraehtojen mukaista eikä muutoinkaan suotavaa, varsinkin kun tilus nykyisen vuokrasopimuksen päätyttyä olisi varattava yleiseksi paikaksi. Eriävän käsityksen asiasta on lausunut Hallituksen puheenjohtaja, jonka mielestä syytä epäykseen ei ole, varsinkin kun sopivain tehdastonttien saanti kaupungin välittömästä läheisyydestä on erittäin niukka, mutta anottu lupa olisi myönnettävä ainoastaan sillä edellytyksellä että rakennusten teettämisen ei saisi käsittää tuottavan minkäänlaista oikeutta nykyisen vuokrasopimuksen pitennyksen saamiseen, minkä ohessa kaupunki olisi oikeutettava tarpeen mukaan teettämän tien täytettävän alueen ulkorajalle sekä yhtiötä olisi huomautettava, että hakijan on asianomaiselta linnoituksen komentajalta hankittava lupa vesialueen käyttämiseen, koska alue sijaitsee Viaporin linnoitusplanaadin ensimmäisessä piirissä.

Saatuaan Hallituksen lausunnon tiedokseen on hakija Rkmrille ilmoittanut, että vuokrakirjassa ei ole muuta rajoitusta maan käyttämiseen nähden kuin että yleisöllä tulee olla pääsy Sirpalesaareen lounaisosaan veneiden sijoitusta ja kalanpyydysten kuivausta varten, joten mainittu viiva x—y, joka näyttää olevan vedetty jokseenkin mielivaltaisesti, ei voi tarkoittaa vuokralle annetun alueen rajaa, joten ehdotetun tehdasrakennuksen teettäminen ehdotetulle paikalle, missä se hiukan menisi mainitun viivan ulkopuolelle, ei tietäisi sopimuksen rikkomista. Kun uuden tehdasrakennuksen pinta-ala on noin 1,120 m² ja vanhain vajain pinta-ala noin 680 m², lisääntyisi siis katettu ala ainoastaan noin 440 m²:llä. Vuokrakirjan sanonta, jonka mukaan saari on aikanaan vuokrattu „veneveistämön y. m. paikaksi“, näyttää osottavan, että on edellytetty silloin suunnitellun laitoksen laajentamista, joten yhtiön teollisuus, joka viime aikoina on käsittänyt alusten korjausta varsin huomattavassa määrässä, ilmeisesti kävisi yhteen alkuperäisten aikaiden kanssa. Yhtiö ei kuitenkaan tahdo vastustaa vuokrasuhteen muuttamista siihen suuntaan, että vuokramaksu paremmin vastaisi yhtiöllä alueesta olevaa hyötyä, minkä ohessa tehdaskäytölle tarpeettoman lounaisosan saarta kävisi vuokra-alueesta erottaminen. Vuokrakauden pitentämistä yhtiö ei aio vaatia, varsinkin kun nyt suunniteltu tehdasrakennus on laadultaan jossain määrin tilapäinen ja aiottu kohdakkoin purettavaksi; yhtiö ei myöskään aio nykyisen vuokrakauden kuluessa teettää saarelle työväenasuntoja. Liikevoimana käytettäisiin vastedes samoin kuin tähänkin asti sähkövoimaa, ja lämmitystä käytettäisiin rakennuksessa ainoastaan kylmänä vuoden aikana. Yhtiön toiminta käsittää koneiden, etusijassa työ- ja höyrykoneiden valmistusta ja korjausta eikä pommien, shrapnellien y.m. valmistusta, ja töissä on nykyään neljättäsataa työntekijää.

Samoin kuin kaupungin yleisten töiden Hallitus on Rkmrikin ollut sitä mieltä, että Sirpalesaarta ei olisi luovutettava pysyväisten teollisuuslaitosten paikaksi, ja Kamarissa on lausuttu arvelu että, jos nyt myönnetään lupa puheena olevan rakennuksen teettämiseen, kaupungin käy vaikeaksi evätä vuokraajalta vuokranpitennystä. Kun kuitenkin yhtiö on ilmoittanut luopuvansa kaikista vuokranpitennysvaatimuksista sekä sitoutunut olemaan vuokratilukselle teettämättä työväenasuntoja, ei enää näy olevan syytä mainitun laatuksiin epäilyksiin, jota vastoin toiselta puolen nykyinen teollisuustonttien puute voimakkaasti perustelee myöntymistä hakijan anomukseen. Kun Krin mielestä suunnitellusta tehdasliikkeen laajennuksesta olisi seuraukseen tiluksen käyttäminen tarkoitukseen, joka on vieras saaren alkuperäisen vuokrauksen tarkoitukselle, näyttää hakijan toivomus olevan toteutettavissa ainoastaan perin pohjin muutetun vuokrasuhteen pohjalla.

Edellä lausutun johdosta on Rkmri esittänyt, että Kvsto päättäisi:

valtuuttaa Rkmrin Aktiebolaget Maskinfabrik Herkules Osakeyhtiön kanssa teemmään välipuheen Sirpalesaaren tiluksen käyttämisestä seuraavilla ehdoilla:

että vuokra-alue rajoitetaan asiakirjain oheiseen karttaan kirjaimilla A—B—C—D merkittyyn, kaikkiaan 11,480 m²:n laajuiseen alaan;

että vuokrakausi päättyy ³¹/12 1923, ollen vuokraaja velvollinen silloin poistamaan alueelle teetetyt rakennukset;

että vuotuinen vuokramaksu on 8,000 markkaa;

että työväenasuntoja ei saa vuokra-alueelle teettää;

että tehtaan liikevoimana on käytettävä ainoastaan sähköä; sekä

että vuokraajan on likaveden pois johtamiseen nähden noudatettava Rakennuskonttorin ja Terveystenhoitolautakunnan ehkä antamia määräyksiä.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 11.

Rkmrin esitys Karjalankadun varrella korttelissa N:o 379 olevan tontin N:o 15 rakennusajan pitentämisestä.

Sittenkun kauppias E. M. Bonn, viitaten rakennusaineiden nykyisiin korkeisiin hintoihin sekä siihen että on mahdotonta arvata, milloin säännölliset olot palautuvat, oli Rkmriltä anonut, että Karjalankadun varrella korttelissa N:o 379 olevan tontin N:o 15 rakennusaikaa pitennettäisiin 1920 vuoden loppuun, on Kri ilmoittanut, että rakennusmestari E. Löppönen osti mainitun tontin 4,972 markan hinnasta Rkmrissa ^{21/7} 1910 pidetyssä huutokaupassa, joten sen luvallisesta rakennusalasta olisi korttelin N:ojen 373, 375, 377 ja 378—389 vahvistetun rakennusjärjestyksen 3 §:n mukaan puolet pitänyt olla rakennettu kahden vuoden kuluessa haltuunottamisesta. Sittenkun tontti toukokuussa 1912 oli oston kautta siirtynyt toiminimi E. M. Bonnin omaksi, oli Kvsto tehdyn anomuksen johdosta ^{22/5} pitentänyt rakennusaikaa 1913 vuoden loppuun ja sittemmin 1914 vuoden loppuun sekä vielä karran ^{1/1} 1917 asti. Tontin rakennusaikaa on siten pitennetty jo kuudetta vuotta, joten säännöllisten olojen vallitessa enää tuskin kävisi myöntäminen rakennuspakon huojoennusta. Kun kuitenkin, niinkuin aikaisemmin lukuisissa samanlaisissa tapauksissa on huomautettu, rakennustoiminta nykyään on tavattomasti vaikeutunut, on Rkmri tahtonut puoltaa myönnyttäväksi hakijan anomukseen, kuitenkin siten että rakennusajan pitennystä myönnettäisiin ainoastaan 1918 vuoden loppuun.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 12.

Rkmrin esitys korttelissa N:o 285 Pääskyläkadun varrella sijaitsevan tontin N:o 5 rakennusajan pitentämisestä.

Sittenkun Pääskyläkadun varrella korttelissa N:o 285 sijaitsevan tontin N:o 5 omistajat, tilanomistaja Alfons Juselius ja hänen puolisonsa Elsa Juselius, huomauttaen että nykyiset olot tunnetuista syistä suuressa määrin vaikeuttivat jopa saattoivat mahdolltomaksi kaiken rakennustoiminnan, olivat Rkmriltä anoneet mainitulle tontille vahvistetun rakennusajan pitentämistä kahdella vuodella, hakemuksensa tueksi erikoisesti mainiten, että se suomalainen yhteiskoulu, jolle tarpeellisen tilan suomiseksi mainittu tontti aikanaan oli jätetty rakentamatta, edelleen sijaitsi naapuritalossa, Pääskyläkadun 3:ssa, on Rkmri ilmoittanut, että hakijat ovat mainitun tontin ostaneet Krissa ^{27/10} 1904 pidetyssä huutokaupassa ja että sen olisi kaupungin yleisen rakennusjärjestyksen 29 §:n johdosta tullut olla rakennettu viiden vuoden kuluessa kaupan päättämisestä. Kvsto oli kuitenkin tehdyn anomuksen johdosta ^{15/3} 1910 pitentänyt rakennusaikaa vuodella sen ajan lisäksi, minkä naapuritontilla Pääskyläkadun 3:ssa oleva suomalainen yhteiskoulu oli sijoitettuna mainitulle tontille, ei kuitenkaan 1914 vuoden loppua kauemmaksi. ^{1/12} 1914 Vsto edelleen pitensi rakennusaikaa ^{1/6} 1916 asti, edellyttäen suomalaisen yhteiskoulun koko tuon ajan sijaitsevan naapuritontilla.

Hakijan esittämistä syistä, jotka Rkmri on havainnut huomiota ansaitseviksi, sekä sen käsityksen mukaisesti, mikä viime aikoina on ollut määräävänä tämänlaatuisten asiain ratkaisussa, on Rkmri esittänyt, että Kvsto päättäisi $\frac{1}{6}$ 1918 asti pitentää ajan, jonka kuluessa Pääskylänkadun varrella korttelissa N:o 285 sijaitseva tontti N:o 5 on oleva rakennettu.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 13.

Rkmrin esitys Hietaniemenkadun varrella korttelissa N:o 411 olevan tontin N:o 6 rakennusajan pitentämisestä.

Sittenkun Perustuslaillinen työväenyhdistys oli, sen johdosta että nykyoloissa on vaikea ryhtyä rakennustöihin, Rkmriltä anonut yhdistykselle luovutetun, Hietaniemenkadun varrella korttelissa N:o 411 sijaitsevan tontin N:o 6 rakennusajan pitentämistä, on Rkmri huomauttanut, että mainittu tontti Kvston $\frac{24}{3}$ 1908 tekemän päätöksen johdosta oli huutokaupatta luovutettu hakijalle pääasiallisesti kokoushuoneistoja käsittävän rakennuksen paikaksi Smk:n 53,522: 43 hinnasta, sillä ehdolla että kauppahinta saa korottamana lainana ensimmäistä kiinnitystä vastaan olla maksamatta niin kauan kuin yhdistys tontilla pitää voimassa tarkoituksenmukaista rakennusta mainittuja tarpeita varten, mutta että, ellei mainittua ehtoa täytetä, summa on kaupunginkassaan maksettava. Aikaa, jonka kuluessa tontti olisi ollut rakennettava, on Kvsto tehdyn anomuksen johdosta kolmasti pitentänyt, nimittäin $\frac{26}{5}$ 1910 kolmella vuodella $\frac{17}{7}$ 1913 asti, $\frac{13}{5}$ 1913 kahdella vuodella $\frac{17}{4}$ 1915 asti ja $\frac{27}{4}$ 1915 vieläkin kahdella vuodella $\frac{17}{4}$ 1917 asti.

Vaikka siis mainitulle yhdistykselle on suotu melkoista rakennuspakon huojuennusta, on Rkmri kuitenkin yhdistyksen esittämillä syillä sekä katsoen tontille vastedes tehtävän rakennuksen tarkoitukseen voinut puoltaa rakennusajan edelleen pitentämistä ja sentähden esittänyt Kvston päätettäväksi, että Hietaniemenkadun varrella korttelissa N:o 411 sijaitsevan tontin N:o 6 rakennusaika pitennetään 1918 vuoden loppuun.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 14.

Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä Vaivahoitohallituksen houreinhoitokulujen määrärahaan.

Sittenkun Kvsto $\frac{24}{10}$ 1916 oli käyttövaroistaan myöntänyt 30,000 markan lisäyksen Vaivahoitohallituksen 1916 vuoden menosäännössä olevaan houreinhoitokulujen määrä-

rahaan, 250,000 markkaan, on mainittu hallitus Rkmrille ilmoittanut tuon lisäyksen osottautuneen riittämättömäksi osin hoidokkien luvun kasvamisen ja osin sen johdosta, että eräitä mainitusta määrärahasta maksettavia, verraten tuntuvia summia ei ollut lisämäärärahaa laskettaessa otettu tarpeellisessa määrässä huomioon, syystä ettei laskuja silloin vielä ollut saapunut, ja on Vaivaishoitohallitus anonut, että Kri Vstolta hankkisi hallitukselle luvan ylittää 1916 vuoden houruinhoitokuluja varten olevan määrärahan vieläkin 35,000 markalla. Rkmrin vaadittua lähempiä tietoja puheena olevan määrärahan ylityksen aiheuttavista menoista, sekä siitä, miksi tuollainen lisämeno nyt vasta oli voitu todeta, on Vaivaishoitohallitus ilmoittanut, että lokakuussa 1916 laskettaessa silloin pyydettyä lisämäärärahaa oli jäänyt huomaamatta, että lukuun ei ollut otettu mielenvikaisten hoidosta syyskuulta maksettavia sairasmaksuja, joiden määrästä ei ollut saapunut tietoa laskelmaa toimitettaessa. Nämä maksut nousevat keskimäärin 27,000 markkaan kuukaudessa eikä niitä yleensä suoriteta käteisellä, vaan ovat ne ainoastaan memorialieria. Muulta osalta johtuu lisämäärärahan tarve siitä, että mielenvikaisten luku näytti vuoden loppukuukausina lisääntyvän.

Rkmri esittää, että Kvsto oikeuttaisi Vaivaishoitohallituksen 35,000 markalla ylittämään mielenvikaisten hoitokustannuksiin vuonna 1916 osotetut määrärahat.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnettiin.

N:o 15.

Rkmrin esitys määrärahan myöntämisestä Vaivaishoitohallituksen kanslian sisustustöitä y. m. varten.

Vaivaishoitohallitus on Rkmrille ilmoittanut, että Itä Henrikinkadun talossa N:o 1 oleva Vaivaishoitohallituksen kanslian nykyinen vastaanottohuone on osottautunut liian pieneksi sekä sitä paitsi sopimattomasti sijaitsevaksi, minkätähden virkahuoneet olisi sijoitettava sopivammin, niin että m. m. toimitusjohtajan työhuone olisi kansliahuoneen vierellä. Nämä muutokset vaatisivat kuitenkin huoneistossa teettämään erinäisiä sisustustöitä, joita talonmistaja ei kustanna. Niinpä täytyisi kiviseinään avata ovi sekä teettää laipio yhteen huoneeseen, joka sentähden olisi uudestaan verhottava ja maalattava. Näistä töistä oli Rakennuskonttori laskenut olevan kustannuksia 770 markkaa. Kun sen ohessa kävisi tarpeelliseksi tehdä muutoksia sähkövalojohtoihin, olisi ehdote-tuista töistä kustannuksia kaikkiaan lähes 1,000 markkaa. Vaivaishoitohallitus on sentähden anonut, että mainittu rahamäärä annettaisiin sen käytettäväksi puheena olevaan tarkoitukseen.

Rkmrin tiedusteltua, miksi esitystä mainitun työn teettämisestä ei ollut tehty niin hyvissä ajoin, että määräraha sitä varten olisi voitu panna 1917 vuoden menosääntöön, on Vaivaishoitohallitus ilmoittanut koettaneensa mahdollisimman kauan välttää näiden töiden teettämistä, mutta nyttemmin havainneensa niiden teettämisen välttämättömäksi, jota paitsi Vaivaishoitohallitus, vasta sittenkun budjettiehdotus jo oli laadittu, oli saanut vuokrasopimuksen pitenneyksi kolmeksi vuodeksi ensi kesäkuun 1 päivästä lukien.

Rkmrin toimesta on nyttemmin niinkään saattu kiinnitys vuokrakontrahdin vakuuksiksi.

Pitäen arveluttavana että tarkoituksiin, jotka olisi pitänyt voida arvata budjettiehdotusta laadittaessa, pyydetään määrärahoja kohta kun budjetti on vahvistettu, on Kri kuitenkin katsoen Vaivaishoitohallituksen esittämiin seikkoihin tässä erikoistapauksessa arvellut olevan puoltaminen esitystä ja sentähden, oheen pannen puheena olevan huoneiston pohjapiirroksen, mistä ehdotetut työhuoneiden sijoituksen muutokset lähemmin käyvät selville, ehdottanut, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan myöntää 1,000 markan määrärahan edellä mainittujen sisustustöiden teettämiseen sekä sähkövalojohtojen muutostöihin Itä Henrikinkadun talossa N:o 1 olevassa Vaivaishoitohallituksen kansliahuoneistossa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 16.

Rkmrin esitys määrärahan myöntämisestä Nickbyn mielisairaalan vedenottopaikan laajentamiseen.

Nickbyn mielisairaalan ylläkäri on, oheen pannen kaupungin vesijohtolaitoksen laaitiman kustannusarvion, anonut, että Terveystoimikunta ryhtyisi toimenpiteisiin Nickbyn mielisairaalan vedenottopaikan laajentamiseksi siinä määrin kuin nykyään sopivimmaksi havaittaneen. Ylläkäarin lausunnon mukaan on laitokseen nostettu vesi, siitä lähtien kun vedenottopaikka laitettiin, ollut varsin savi- ja rautapitoista, syystä että nykyisen sotatilan vallitessa ei ole voitu hankkia tarpeellisia puhdistuskojeita, minkä ohessa mainittujen sopimattomien lisäaineiden on huomattu esiintyvän enentynein määrin, kun vettä on tarvittu paljon ja kaivoja sentähden on runsaammin käytetty. Kun runsaampi vedenotto vastedes näyttää käyvän yhä useammin tarpeelliseksi, erittäinkin sen johdosta että sairassijain lukua tuntuvasti lisätään, on mainittu seikka omansa herättämään levottomuutta käytön säännölliseen voimassapitoon nähden. Tähän tulee lisäksi, että Sipoonjoen vierellä sijaitsevat laitoksen vedenottopaikkana käytetyt kaivot eivät ole milloinkaan olleet erittäin runsaasti antavia ja tavallisesti tyhjenevät, kun pumppuamista on toimitettu alun toista tuntia. Tällä tavoin saatu vesimäärä ei kuitenkaan riitä vedenkulutuksen ollessa runsaampi, esimerkiksi niinä päivinä, jolloin pesulaitos on käynnissä, minkätähden vedensaanti ajoittain kokonaan keskeytyy. Näiden epäkohtain poistamiseksi olisi vedenottopaikan laajentaminen tarpeellinen, ja olisi sitä varten osin tehtävä uusia kaivoja ja osin nykyistä kokoomiskaivoa isonnettava tai tehtävä lisää uusi kokoomiskaivo, jotta ylimmän pintaveden, jota nykyään suuri osa juoksee öisin pois, voisi paremmin ottaa talteen.

Nickbyn mielisairaalan vedenottopaikkana on viisi Sipoonjoen rannalla sijaitsevaa kaivoa, jotka ovat imuputkijohdolla yhdistettyinä kokoomiskaivoon, mistä vesi pumputaan laitokseen. Vesijohtokonttorissa laadittu vedenottopaikan laajentamisehdotus käsittää 8 uutta kaivoa, jotka uudella imuputkijohdolla yhdistettäisiin entiseen kokoomiskaivoon. Mainitun kaivon isontaminen tahi toisen kaivon teettäminen lisää ei vesijohtolaitoksen

toimitusjohtajan käsityksen mukaan olisi aivan edullista, koska pohjavettä otettaessa itse maan tulisi olla vesisäiliönä. Nykyisten yksikköhintain pohjalla laskettuna olisi koko laajennustyöstä kustannuksia 22,000 markkaa. Vesijohtolaitos on kuitenkin ehdottanut, että aluksi teetettäisiin ainoastaan 4 kaivoa, jotka yhdistettäisiin ennestään olevaan imuputkijohtoon, ja olisi tästä työstä kustannuksia 7,500 markkaa.

Terveystenhoitolautakunta on puoltanut tätä menettelyä, mutta jättänyt Rkmrin harkittavaksi, eikö yllilääkärin esittämistä syistä olisi hankittava lisäselvitystä siitä, olisiko tarkoituksenmukaista isontaa nykyistä kokoomiskaivoa tai teettää sen vierelle toinen kaivo.

Samoin kuin Terveystenhoitolautakunta on Rkmrikin havainnut esitetyn selvityksen osottavan puheena olevan vedenottopaikan laajentamisen tarpeelliseksi sekä puolestaan ehdottanut, että työ nyt teetettäisiin vesijohtolaitoksen ehdotuksen mukaisesti siten, että laitettaisiin 4 uutta kaivoa ja ehdotuksen toteuttaminen muulta kohden jätettäisiin uuden esityksen varaan. Lisäselvitystä kokoomiskaivon laajentamista koskevasta asiasta ei Rkmri ole pitänyt tarpeellisena, vaan on ehdottanut, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan osottaa 7,500 markkaa Nickbyn mielisairaalan vedenottopaikan laajentamiseen.

Kaupungin Sairaalaylihallitus puoltaa myöntymistä Rkmrin esitykseen, koska siten sairaalaan tarvittavan veden saanti näyttää tulevan kutakuinkin turvatuksi.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 17.

Rkmrin esitys määrärahan myöntämisestä koleraparakin sisustustöitä varten.

Terveystenhoitolautakunta on Rkmrille huomauttanut, että kaupungissa syksyllä 1916 ilmaantui muiden tarttuvain tautien ohessa ruttoa, isoarokkoa, koleraa ja pilkkukuumetta. Kun näitä potilaita osin tilanpuutteen, osin tautien laadun johdosta ei voitu ottaa kulkutautisairaalaan, on Leppäsuon alueella olevia n. s. koleraparakkeja käytetty niiden potilaiden tarkastushuoneina, joiden on epäilty sairastavan jotakin edellä mainittua tautia. Siltä varalta että mainitun laatuksia kulkutauteja ilmaantuu, olisi kuitenkin tarpeellista, että on käytettävänä riittävä määrä eri sairashuoneita eri tauteja sairastavia ja eri sukupuolta olevia potilaita varten. Terveystenhoitolautakunta on sentähden pitänyt suotavana, että koleraparakkien kivipaviljongissa oleva iso sairassali, teettämällä siihen kiin-tonainen väliseinä, jaettaisiin kahteen täydellisesti eristettyyn osastoon. Kaupungin rakennuskonttorin laatiman kustannusarvion mukaan olisi tästä työstä menoja Smk 716: 80.

Rkmri on havainnut Terveystenhoitolautakunnan esittämät perustelut huomiota ansaitseviksi ja ehdottanut, että Kvsto päättäisi väliseinän teettämiseksi koleraparakkien kivipaviljongin isoon sairassaliin käyttövaroistaan myöntää Smk 716: 80.

Kaupungin Sairaalaylihallitus on pitänyt ehdotettua toimenpidettä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena sekä osaltaan puoltanut myöntymistä esitykseen.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 18.**Rkmrin esitys viransijaisuuspalkkion myöntämisestä v. t. palomestarille C. Lindhille.**

Sittenkun Kvsto oli 24/10 1916 Palotoimikunnan esityksestä myöntänyt alipalomestari Carl Lindhille 300 markan ylimääräisen kuukausipalkkion palomestarinviran hoitamisesta 1/9:stä 1916 lähtien vuoden loppuun, on Rkmri, kun alipalomestari Lindh edelleen Palotoimikunnan määräämänä hoitaa palomestarinvirkaa, ehdottanut, että Kvsto myöntäisi hänelle siltäkin ajalta, minkä hän kuluvana vuonna hoitaa mainittua virkaa, saman määräisen lisäpalkkion eli siis 300 markkaa kuukaudessa 1/1:stä 1917 lähtien, niin kauan kuin viransijaisuutta kestää, sekä käyttövaroistaan osottaisi tarkoitukseen enintään 3,600 markkaa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 19.**Rkmrin esitys tehdaskorttelin N:o 291 kaupunginasemakaavan muuttamisesta.**

Sittenkun Kallion Konepaja Osakeyhtiö ja Aktiebolaget Gottfr. Strömberg Osakeyhtiö olivat Kvstolta anoneet saada omakseen lunastaa näiden yhtiöiden omistamiin, korttelissa N:o 291 sijaitseviin tehdastontteihin, Laaksokatu 2 ja Sörnäsintie 13, rajoittuvat Laaksokadun osat, on Rkmri maininnut, että hakijat marraskuussa 1913 tekivät samansuuntaisen anomuksen perustellen sitä sillä, että Laaksokadulla ei ole minkäänlaista merkitystä liikenneväylänä, koska sen viereisten tonttien ajoportit antavat muille kaduille päin, sekä että hakijain tonteilla ei ole tilaa erinäisille tehdasliikkeen laajentamiseksi välttämättömän tarpeellisille uutisrakennuksille. Antamassaan lausunnossa kaupungin yleisten töiden Hallitus ehdotti anomusta evättäväksi, huomauttaen että Hallituksen mainitun anomuksen johdosta laatima kaupunginasemakaavan muutosehdotus nojasi siihen edellytykseen, että urheilukenttää päin antavat tontinosat tulisivat yhtenäisesti rakennetuiksi, jommoista ehtoa tuskin kävisi asettaminen tehdastontteihin nähden, sekä että tehdasryhmän laajentaminen urheilukentän välittömään läheisyyteen vähentäisi tämän käyttökelpoisuutta, ja vihdoin että puheena olevat tontit, joita vastedes luultavasti ei käytettäisi yksinomaan teollisuustarkoitukseen, tulisivat vähemmän halutuiksi, jos ne, vaikka ovat kulmatontteja, ovat kulkuyhteydessä kadun kanssa ainoastaan yhdeltä puolelta.

Rkmrissa on asiaa käsiteltäessä ilmaantunut eri mieliä sikäli, että muuan vähemmistö, joka, peljäten että Haapaniemen urheilukentän eteläpuolisen liikenneväylän sulkeminen voisi vastedes vaikuttaa haitallisesti Sörnäsintien ja Itäisen Viertotien väliseen jalkamiesliikenteeseen, yhtyi kaupungin yleisten töiden Hallituksen epäävään lausuntoon, jota vastoin Krin enemmistön mielestä Laaksokatu oli vailla merkitystä liikenneväylänä, minkätähden se puolsi mainitun kadun myyntiä siitä johtuvine kaupunginasemakaavanmuutoksineen. Maan hinnan ehdotti Kri 30 markaksi m²:ltä, minkä lisäksi hakijain tulisi kaupungille maksaa Smk 7,182:24 korvausta Laaksokadun tasoituskustannuksista, ollen mainittu summa jaettava hakijain kesken suhteellisesti heille tulevain lisäalueiden pinta-

alaan. Laaksokadun tonttiin N:o 2 lisättävästä alueesta olisi siten maksettava Smk 51,728: 65 ja Sörnäsintien rantatien tonttiin N:o 13 lisättävästä alueesta Smk 25,533: 59, ja olisi mainitut summat maksettava käteisellä alueita haltuun otettaessa. Lisäehdoksi Rmri esitti, että lisäalueille teetettävään uutisrakennusten Haapaniemen urheilukentälle päin antavat julkisivut olisi rakennustaiteellisesti käsiteltävä ja julkisivupiirustukset alistettava kaupungin yleisten töiden Hallituksen tarkastettaviksi ja hyväksyttäväksi, jota paitsi urheilukentän puolelle ei saisi sijoittaa ajoportteja eikä ulko-ovia.

Kokouksessaan 3/2 1914 hyväksyi Kvsto Rkmrin esityksen sillä lisäyksellä, että kumpaisenkin hakijan tuli antaa tarpeellinen vakuus sopimuksen täyttämistä ennen kaupungin asemakaavanmuutoksen hankkimista ja viimeistään seuraavan kesäkuun 1 päivänä. Hakijat eivät kuitenkaan täyttäneet tätä ehtoa, joten kysymys kaupungin asemakaavan muuttamisesta sai raueta.

Kun edellä mainitut yhtiöt olivat uudistaneet hakemuksensa, ilmoittaen tarvitsevansa lisätilaa vastaisia laajennuksiaan varten sekä antavansa aikaisemmin vaaditun vakuuden, oli Rkmri uudestaan hankkinut kaupungin yleisten töiden Hallituksen lausunnon asiasta, ja oli mainittu hallitus valmistellut asiaa kaupungin asemakaava-arkkitehdillä ja kaupungingeodeetilla, jotka olivat puoltaneet hakijain anomukseen myönnyttäväksi sillä ehdolla, että katualan yksikköhinta korotetaan 43 markkaan neliömetriltä. Kaduntasoituksesta maksettava korvaus olisi pysytettävä entisellään, mutta hakijat olisi myös velvoitettava kumpikin puolekkain korvaamaan kustannukset Laaksokatuun lasketun vesijohdon muuttamisesta. Kun viimeksi mainittu korvaus vesijohtolaitoksen ilmoituksen mukaan on 5,000 markkaa, olisi siis A. B. Gottfr. Strömberg O. Y:n maksettava 32,424: — + 2,373: 59 + 2,500: — = Smk 37,297: 59 sekä O. Y. Kallion Konepajan 65,688: — + 4,808: 65 + 2,500: — = Smk 72,996: 65. Hallitus puolestaan toistaa ne perustelut, joiden pohjalla se aikaisemmin oli asiasta antanut epäävän lausunnon.

Aikaisemmalla kannallaan pysyen on Rkmri ollut sitä mieltä, että ei ole syytä luopua aikaisemmin tehdystä päätöksestä. Liikenneväylänä ei Laaksokadulla näy olevan merkitystä eikä se sitä milloinkaan voi saadakaan, kun leveä ja mukava Haapaniemenkatu välittää Sörnäsintien rantatien ja Itäisen Viertotien välistä liikennettä. Siinä tapauksessa että Rkmrin aikaisemmin ehdottamat ja Kvston hyväksymät ehdot lisäalueiden rakennuttamiseen nähden tälläkin kertaa kytketään maan luovutukseen, näyttäivät kaupungin yleisten töiden Hallituksen esittämät perustelut menettävän huomattavan osan merkitystään. Maasta maksettavaan hintaan ja teetettyjen tahi luovutuksesta aiheutuvain töiden korvaukseen nähden on Rkmri yhtynyt kaupungin asemakaava-arkkitehdin ja kaupungingeodeetin esittämään ehdotukseen.

Vastoin Rkmrin enemmistöä on eräs Krin jäsen lausunut eriävän mielipiteen, yhtyen kaupungin yleisten töiden Hallituksen antamaan lausuntoon.

Kun Kvsto asian aikaisemmin ollessa esillä oli sitä mieltä, että hakijain oli pantava vakuus, ennenkuin ehdotettua kaupungin asemakaavanmuutosta käydään hankkimaan, on Rkmri hakijoilta nyt hankkinut hyväksymänsä vakuuden.

Siinä tapauksessa että Kvsto hyväksyy esityksen ja puheena oleva Laaksokadun osa myydään, käy tämän johdosta tarpeelliseksi merkitä Laaksokadun nykyinen tontti N:o 2 kaupungin asemakarttaan ja tonttikirjaan Haapaniemenkadun N:oksi 2.

Edellä lausutun johdosta on Rkmri esittänyt, että Kvsto päättäisi:

puolestaan hyväksyä tämän oheisen, tehdaskorttelin N:o 291 kaupungin asemakaavanmuutosta koskevan ehdotuksen, jonka mukaan mainittuun kortteliin liitettäisiin sen viereisen Laaksokadun ala siten, että mainitun kadun varrella oleviin tehdastontteihin, Sörnäsintien rantatie N:o 13 ja Laaksokatu N:o 2, lisäalueina yhdistettäisiin ne Laaksokadun osat, mitkä syntyvät, kun tuohon katuun päättyvät puheena olevain tonttien rajalinjat suoraaviivaisesti pitennetään kadun pohjoisrajaan asti:

kaupunginasemakaavanmuutokselle hankkia asianmukaisen vahvistuksen; sekä valtuuttaa Rkmrin, sittenkun kaupunginasemakaavanmuutos on saatu aikaan, Aktiebolaget Gottfr. Strömberg Osakeyhtiölle ja Kallion Konepaja Osakeyhtiölle myymään kaupunginasemakaavanmuutoksen johdosta syntyneet mainittujen yhtiön omistamain tonttien lisäalueet, ensinmainitulle yhtiölle tulevan alueen kaikkiaan Smk:sta 37,297: 59 ja jälkimäiselle tulevan alueen Smk:sta 72,996: 65 sekä muutoin $\frac{3}{2}$ 1914 Laaksokadun myyntiin nähden paneminsa ehdoin.

Antamassaan lausunnossa on Terveystenhoitolautakunta ilmoittanut, ettei sillä ole esitystä vastaan mitään muistuttamista.

V. V.:

Kun Rkmrin ponsien laadinnassa on jäänyt huomaamatta, että Laaksokadun tontti N:o 2 kokonaan häviää, ehdottaa valiokunta, esitystä muutoin puoltaen, Kvston päätöksen laadittavaksi seuraavaan muotoon:

että Kvsto puolestaan hyväksyisi ja K. Senaatilta hankkisi sellaisen muutoksen tehdaskorttelin N:o 291 kaupunginasemakaavaan, että mainittuun kortteliin tulee yhdistetyksi sen viereinen Laaksokatu siten, että Sörnäsintien rantatien tehdastonttiin N:o 13 ja Laaksokadun nykyiseen tehdastonttiin N:o 2 lisäalueina liitetään ne mainitun kadun osat, mitkä tarkoitusta varten laadittu asemakartta lähemmin osottaa, sekä että viimeksi mainittu tontti kaupunginasemakaavaan vastedes merkitään Haapaniemenkadun tontiksi N:o 2; samoin kuin

että Kvsto valtuuttaisi Rkmrin, sittenkun puheena olevan kaupunginasemakaavanmuutoksen vahvistus on saatu, Kallion Konepaja Osakeyhtiölle ja Aktiebolaget Gottfr. Strömberg Osakeyhtiölle myymään siten syntyneet lisäalueet, ensinmainitulle yhtiölle Haapaniemenkadun tontin N:o 2 lisäalueen Smk:sta 72,996: 65 ja jälkimäiselle yhtiölle Sörnäsin rantatien tontin N:o 13 lisäalueen Smk:sta 37,297: 59 sekä muutoin Laaksokadun myyntiin nähden $\frac{3}{2}$ 1914 vahvistamisensa ehdoin.

Kvsto

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 20.

Jatkokäsittelyyn $\frac{8}{6}$:stä 1915: Terveystenhoitolautakunnan esitys Helsingin kaupungin terveydenhoitojärjestyksen antamisesta sekä asiasta annettu komitean mietintö (Pain. asiakirj. N:o 34 vuodelta 1916).

V. V.:

Asian laajuuteen katsoen valiokunta esittää sen pantavaksi pöydälle tiistaina ensi maaliskuun 6 päivänä pidettävään ylimääräiseen kokoukseen.

Kvsto:

Pantiin pöydälle.

N:o 21.

Terveydenhoitolautakunnan esitys määrärahan myöntämisestä naispuolisten potilaiden tuberkulosiosaston voimassapitoon Marian sairaalassa.

Marian sairaalan alilääkärin Terveydenhoitolautakunnalle ilmoitettua, että mainittuun sairaalaan pyrkiväin naispuolisten keuhkotautisten naisten luku on lisääntynyt siinä määrin, että kaikille ei voida hankkia tilaa, sekä anottua ryhdyttäväksi sen suuntaiseen toimenpiteeseen, että noin 28 sairassijaa laitettaisiin Leppäsuon alueella olevan n. s. koleraparakin nykyään joutilaana olevaan osaan, on Terveydenhoitolautakunta, joka sekin puolestaan pitää tarpeellisena, että kuluvana talvena varataan lukuisammille naispuolisille keuhkotautipotilaille tilaisuus sairaalahoidon saamiseen, esittänyt että, kun koleraparakkeja nykyään käytetään muihin tarkoituksiin, ylimääräinen tuberkulosiosasto laitettaisiin Marian sairaalaan, missä voitaisiin saada sijaa 25 potilaalle, sekä että tämän osaston voimassapitoon 1/6 1917 asti myönnettäisiin 3,167 markkaa kuukaudessa seuraavan kustannusarvion mukaan:

1 lääkäri	300: —
1 osastohoitajatar	70: —
2 alihoitajatar	90: —
1 yöhoitajatar	45: —
1 siivoojatar	25: —
1 renki	40: —
1 pesijätär	25: —
Lääkkeet	300: —
4 hengen ruoka à 2: 25	270: —
28 " " " 1: 80	1,512: —
Kalusto	225: —
Sekalaiset menot	265: —

Yhteensä Smk 3,167: —

Kaupungin Sairaalaylihallitus yhtyy Terveydenhoitolautakunnan esitykseen, joka Ylihallituksen hankkiman tiedon mukaan on toteutettavissa.

Rkmrikin puoltaa esitystä ja ehdottaa, että Kvsto päättäisi: väliaikaisen tuberkulosiosaston laitettavaksi naispuolisia potilaita varten Marian sairaalaan 1/2—1/6 1917 väliseksi ajaksi; sekä käyttövaroistaan osottaa puheena olevaan tarkoitukseen 12,668 markkaa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 22.**a) Sosialilautakunnan ilmoitus puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valitsemisesta vuodeksi 1917.**

Lautakunta ilmoittaa valinneensa puheenjohtajaksi lakitieteentohtori L. Ehrnroothin ja varapuheenjohtajaksi senaattori O. Stenrothin.

b) Kaupungin Kirjastohallituksen samanlainen ilmoitus.

Hallitus ilmoittaa, että sen puheenjohtajaksi on valittu päätirehtööri R. Sievers ja varapuheenjohtajaksi professori J. N. Reuter.

c) Musiikkilautakunnan samanlainen ilmoitus.

Musiikkilautakunta ilmoittaa, että sen puheenjohtajaksi on valittu arkkitehti H. Lindberg ja varapuheenjohtajaksi toimittaja A. R. Frenckell.

d) Sosialilautakunnan ilmoitus jäsenten valitsemisesta tontinvuokrajaostoon.

Lautakunta ilmoittaa tontinvuokrajaostonsa jäseniksi vuodeksi 1917 valinneensa kunnallisneuvos V. von Wrightin ja maisteri Y. Harvian, varamiehenä arkkitehti E. Fabritius, joiden lisäksi Rkmri on valinnut jaoston jäseneksi esittelijäsihteeri A. Liston, varamiehenä professori A. L. Hjellmman. Jaoston puheenjohtajaksi on Sosialilautakunta valinnut esittelijäsihteeri Liston.

e) Saman lautakunnan ilmoitus jäsenten valitsemisesta yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämisrahaston hallintojaostoon.

Lautakunta ilmoittaa mainittuun jaostoon valinneensa jäseniksi senaattori O. Stenrothin, rehtori O. Hallsténin ja esittelijäsihteeri A. Liston sekä varajäseniksi liikemies P. Raittisen ja tohtori W. Zilliacuksen. Puheenjohtajakseen on jaosto valinnut senaattori Stenrothin.

f) Saman lautakunnan ilmoitus jäsenten valitsemisesta kunnan työväenasuntojen hallintojaostoon.

Jaoston jäseniksi on valittu kunnallisneuvos V. von Wright, puheenjohtaja, prokuristi C. F. Fagerholm ja tohtori W. Zilliacus sekä varajäseniksi tohtori, vapaaherra O. von Hellens ja arkkitehti E. Fabritius.

V. V.:

Merkittäneen tiedoksi saaduksi.

Kvsto:

Merkittiin.

N:o 23.

Jatkokäsittelyyn 13/1:stä 1917: Kaupungin kansakoulujohtokuntain kertomukset lukuvuodelta 1915—16.

V. V.:

Kertomukset lähetettäneen Tilastokonttoriin huomioon otettaviksi kunnalliskertomuksen laadinnassa.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 24.

Tilastokonttorin esitys erinäisten muutosten tekemisestä Konttorin johtosääntöön.

Sittenkun Kvsto 11/4 1916 oli kehottanut Tilastokonttoria antamaan ehdotuksen samana päivänä päätetyn amanuenssinviran johtosäännöksi sekä 24/10 1916 vahvistanut Konttorin uuden palkkaussäännön, jossa eräitä muitakin muutoksia oli tehty Konttorin vakinaisen henkilökunnan kokoonpanoon, ja lisäksi 11/4 ja 21/11 1916 tekemillään päätöksillä oli velvoittanut Konttorin laatimaan uusia julkaisusarjoja, on Tilastokonttori, huomioon ottaen näistä päätöksistä johtuvat muutokset, laatinut ja Kvston vahvistettavaksi lähettänyt jäljempänä olevan ehdotuksen muutoksiksi ja lisäyksiksi 25/4 1911 vahvistettuun johtosääntöönsä, johon ehdotukseen niinikään on pantu eräitä määräyksiä virkavapauden myöntämisessä ja viransijaisten asettamisessa noudatettavasta menettelystä, josta seikasta ei ole tähän asti ollut säännöksiä, sekä eräitä muitakin Konttorissa tähän asti noudatetun käytännön mukaisia määräyksiä. Ehdotuksensa perustelemiseksi lausuu Konttori seuraavaa.

Kvston 11/4 ja 21/11 1916 tekemäin päätösten mukaisesti Tilastokonttorille annetut uudet tehtävät laatia ja julkaista Helsingin kaupungin kauppa- ja merenkulikutilastollisia vuosijulkaisuja sekä kunnan opetus- ja sivistyslaitoksia käsitteleviä vuotuisia tilastojulkaisuja on mainittu ehdotuksen 2 §:n 2 momentissa. Mitä kauppa- ja merenkulutiiastoon tulee, jätettiin Kvston kokouksessa 11/4, jolloin päätettiin siirtää nämä kunnallistilaston erikoishaarat Tilastokonttorin hoidettaviksi, kysymys, onko ne julkaistava yhtenä yhteisenä vai kahtena eri teoksena, toistaiseksi avonaiseksi, mutta kokouksessaan 21/11 on Kvsto päättäessään kunnan painatustöiden järjestämisestä hyväksynyt jälkimäisen vaihtopuolen, minkätähden tämän oheisessa ehdotuksessa on määrätty, että kauppatilasto ja merenkulutilasto on toimitettava kahtena eri julkaisuna.

Samana pykälän 1—4 momentissa on eräitä määräyksiä niistä erikielisistä laitoksista, joina Konttorin julkaisut on Kvston päätöksen mukaan toimitettava, mikä seikka on näyttänyt siksi tärkeältä, että siitä tulee olla määräyksiä johtosäännössä.

Edellä mainittujen Kvston 11/4 ja 24/10 päättämäin, 1/1 1917 voimaan astuneiden Konttorin henkilökunnan kokoonpanoon tehtyjen muutosten johdosta on 3 § laadittu uudestaan. Siinä on niinikään erittäin mainittu Konttorin vahtimestari, jonka toimi jo useat vuodet on ollut merkittynä Konttorin menosääntöön.

Ehdotuksen 6—8 §:ssä on aktuaarien, amanuenssin ja assistenttien tehtävät määritetty pääasiallisesti sen käytännön mukaisesti, mikä viime vuosina on Konttorissa kehittynt; eri toimihenkilöjen nimitykset ovat tietenkin semmoiset kuin niiden tulee olla

1917 vuoden alusta. Uutuus on oikeastaan vain 6 §:n 1 mom., jossa aktuaarien tehtävät lähimpään työnjohtoon nähden on määritelty nykyisen käytännön mukaisesti, ja 9 §:än tehdyt muutokset ovat yksinomaan muodollista laatua.

Uuden 10 §:n tarkoituksena on määrätä, millä perusteilla Konttorissa myönnetään virkavapautta ja määrätään viransijaiset, joista seikoista tähän asti on vallinnut jonkin verran epätietoisuutta. Ehdotuksessaan on Konttori lähtenyt sen periaatteen pohjalta, että samalla viranomaisella, joka viran täyttää, tavallisesti myös tulisi olla oikeus myöntää viranpitäjälle virkavapaus ja määrätä viransijainen. Tästä periaatteesta on kuitenkin katsottu olevan poikettava kahdessa tapauksessa. Toinen koskee virkavapauden myöntämistä johtajalle ja hänen viransijaisensa määräämistä. Kun Kvsto asettaa johtajan, olisi mainitun periaatteen mukaan edellä kerrotun laatuiset asiat Vston ratkaistava, mutta tämä ei näytä aivan sopivalta, syystä että Kvsto kolmena kuukautena vuodesta ei ensinkään kokoonnu, minkätähden Konttorin ehdotuksessa on ratkaisuvalla näissä asioissa annettu Rkmrille, jonka alainen Tilastokonttori johtosääntönsä 1 §:n mukaan on. Toinen poikkeus edellä mainitusta periaatteesta koskee kysymystä lyhyen — enintään kahden viikon — virkavapauden myöntämisestä aktuaareille ja amanuenssille, mikä oikeus ehdotuksessa on annettu johtajalle. Tämä poikkeusmääräys, jonka tapainen on esim. Tilastollisen Päätoimiston johtosäännössä, joka kuitenkin oikeuttaa Päätoimiston päällikön myöntämään virkamiehille neljänkin viikon virkavapauden, näyttää puolustavan paikkaansa Konttorin johtosäännössä jo siitäkin syystä, että täytyy pitää tarpeettomana ja hankalana joka kerta kun aktuaarit ja amanuenssi, esim. vähäpätöisten taudintapausten y. m. s. johdosta saavat satunnaisen esteen, minkä takia ei ole tarpeellista määrätä viransijaista, vaivata Rkmria mainitun laatuaisilla asioilla.

Edellä lausutun johdosta on Tilastokonttori esittänyt, että Kvsto noudatettavaksi vahvistaisi seuraavan ehdotuksen muutoksiksi ja lisäyksiksi Tilastokonttorin johtosääntöön:

**Ehdotus muutoksiksi ja lisäyksiksi Helsingin kaupungin Tilastokonttorin huhtikuun
25 päivänä 1911 vahvistettuun johtosääntöön.**

2 §.

Konttorin tehtävänä on:

- 1) vuosittain laatia ja julkaista Helsingin kaupungin tilastollinen vuosikirja *kumpaisellakin kotimaisella kielellä laadittuine teksteineen*;
- 2) vuosittain laatia ja *eri laitoksena kumpaisellakin kotimaisella kielellä* julkaista Helsingin kaupungin terveyden- ja sairaanhoitotilasto, *kauppatilasto ja merenkulkutilasto sekä kunnan opetus- ja sivistyslaitosten tilasto*;
- 3) vuosittain laatia ja *eri laitoksena kumpaisellakin kotimaisella kielellä* julkaista kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta;
- 4) vähintäänkin joka kolmas vuosi laatia ja *eri laitoksena kumpaisellakin kotimaisella kielellä* julkaista Helsingin kaupungin kunnalliskalenteri;
- 5) kaupunginvaltuuston, maistraatin tai rahatoimikamarin määräyksestä toimittaa Helsingin kaupunkia koskevia tilastollisia erikoistutkimuksia;
- 6) antaa kaupungin viranomaisille ilmoituksia käytettävissä olevien tilastotietojen pohjalla;
- 7) vaihtamalla konttorin julkaisuja muiden koti- ja ulkomaisten laitosten julkaisuihin sekä ostamalla hankkia konttorille tarpeellinen kirjallisuus; sekä
- 8) huolehtia kunnallistilaston jatkuvasta kehittämisestä yhä suurempaan täydellisyy-

teen, selväpiirteisyyteen ja tarkkuuteen sekä sitä varten rahatoimikamarille tehdä ne esitykset ja ehdotukset, jotka tarpeelliseksi katsotaan.

3 §.

Konttorin vakinaisena henkilökuntana on johtaja, *ensimäinen aktuaari, toinen aktuaari, amanuensi, kaksi assistenttiä ja* tarpeellinen määrä laskuapulaisia.

Tarvittaessa voidaan konttoriin ottaa ylimääräistäkin palveluskuntaa.

Konttorin palveluksessa on vahtimestari.

4 §.

Johtajan, joka ei ole oikeutettu pitämään muuta virkaa, joka on esteeksi hänen virkatoiminnalleen, valitsee kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin julistettua viran avonaisena haettavaksi kolmenkymmenen päivän kuluessa ja sittenkun rahatoimikamari on oman lausuntonsa kera hakukirjat lähettänyt valtuustolle.

Aktuaarit ja amanuenssin nimittää virkaan rahatoimikamari, sittenkun virka sen toimesta on ollut julistettu kolmenkymmenen päivän kuluessa avonaisena haettavaksi ja johtaja on hakijoista antanut lausunnon.

Johtaja, *aktuaarit ja amanuenssi* otetaan määräämättömäksi ajaksi ja kuusikuukautisen molemminpuolisen irtisanomisen ehdolla.

Assistentit, laskuapulaiset sekä mahdollisesti tarpeellisen ylimääräisen palveluskunnan ynnä vahtimestarin ottaa ja erottaa johtaja.

6 §.

Aktuaarien velvollisuutena on:

- 1) lähinnä johtaa johtajan heille antamia töitä; sekä
- 2) ylipäätään olla johtajan apuna konttorissa suoritettavissa töissä.

Ensimmäisen aktuaarin tulee sen lisäksi johtajan ollessa laillisesti estettynä hoitaa hänenkin tehtävänsä.

7 § (uusi).

Amanuenssin velvollisuutena on:

- 1) johtajan tai aktuaarien ohjeen mukaan olla näiden apuna konttorissa suoritettavissa töissä; sekä
- 2) hoitaa konttorin kirjastoa ja arkistoa.

8 § (uusi).

Assistenttien velvollisuutena on:

- 1) johtajan, aktuaarien tai amanuenssin ohjeen mukaan avustaa näitä konttorissa suoritettavissa töissä;
- 2) hoitaa konttorin reistaattorintehtävät; sekä
- 3) pitää huolta konttorin julkaisujen vaihdosta muiden koti- ja ulkomaisten laitosten kanssa.

9 §.

Konttorin vakinainen henkilökunta saa vuosittain palkkaetujensa vähenemättä kuukauden kesälomaa, eivät kuitenkaan johtaja ja *ensimäinen aktuaari* yhtäikaa.

10 § (uusi).

Kysymykset virkavapauden myöntämisestä johtajalle ja johtajan viransijaisuuden hoitamisesta ratkaisee rahatoimikamari.

Kysymykset kahta viikkoa pitemmän virkavapauden myöntämisestä aktuaareille ja amanuenssille sekä aktuaarien ja amanuenssin viransijaisuudesta ratkaisee niinkään rahatoimikamari, kuitenkin johtajan annettua asiasta lausunnon.

Virkavapautta enintään kahdeksi viikoksi aktuaareille ja amanuenssille sekä virkavapautta assistenteille, laskuapulaisille ja vahtimestareille voi johtaja myöntää, jos katsoo sen käyvän päinsä työn tasaista kulkua haittaamatta.

Muist. Nykyisen johtosäännön 1 ja 5 § pysyvät ennallaan samoin kuin 8 ja 10 §:kin, viimeksi mainitut kuitenkin siirtyen 11—13 §:ksi.

V. V.:

Edellä olevaa ehdotusta laatiessaan on Tilastokonttorilta jäänyt huomaamatta, että Kvsto on ¹⁴/₁₂ 1915 tehnyt muutoksia ja lisäyksiä ²⁵/₄ 1911 vahvistetun johtosäännön 3, 4 ja 6 §:än, muuttanut 7 §:n numerojärjestystä ja asiallista sisällystä sekä 8, 9 ja 10 §:n numerojärjestystä. Tähän katsoen ja kun, niinkuin kaupungin painatustöiden järjestämiskysymystä valmistelemaan asetettu valiokunta on huomauttanut (*Pain. asiakirj. N:o 51 vuodelta 1916*), edellä lueteltuja kaupungin tilastosarjoja olisi edelleen suunnitelman mukaisesti laajennettava uusilla kunnallistilaston aloilla, ehdottaa valiokunta, että Kvsto päättäisi:

2 §:n 2 momenttiin panna seuraavan lisäyksen: *sekä ne muut kaupungin tilastosarjat, mitkä konttorin tulee kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan julkaista;*

hyväksyä konttorin ehdottamat 3, 4, 7 ja 8 §:n;

9 §:ksi hyväksyä ¹⁴/₁₂ 1915 vahvistetun 8 §:n mukaisen seuraavan säännöksen:

Konttorin vakinainen henkilökunta nauttii vuosittain palkkaetujensa vähenemättä, ei kuitenkaan johtaja ja ensimmäinen aktuaari yhtäikaa, kuukauden kesälomaa, edellyttäen että kaupunginkassaa ei tämän johdosta rasiteta erikoisella menolla;

hyväksyä 10 §:n muutettuna seuraavaksi:

Virkavapautta johtajalle myöntää ja hänen viransijaisensa määrää rahatoimikamari, joka johtajaa kuultuaan myös on oikeutettu käsiteltäväksi ottamaan ja ratkaisemaan kysymyksen kahta viikkoa pitemmän virkavapauden myöntämisestä aktuaareille ja amanuenssille sekä heidän viransijaistensa määräämisestä.

Virkavapautta enintään kahdeksi viikoksi aktuaareille ja amanuenssille sekä virkavapautta assistenteille, laskuapulaisille ja vahtimestarille voi johtaja myöntää, kun harkitsee sen voivan käydä päinsä työn tasaista kulkua haittaamatta.

Kvsto:

Vahvistettiin V. V:n ehdotuksen mukaisesti.

N:o 25.

Jatkokäsittelyn ²⁵/₁:stä 1916: Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esitys leskirouva Hanna Cecilia Sundströmin kaupungille osin testamenttaamain ja osin lahjoittamain varain koron käyttämisestä (Pain. asiakirj. N:o 5 vuodelta 1916).

Esillä olevaa asiaa koskevista asiakirjoista näkyy, että leskirouva Johanna Cecilia Sundström oli testamentilla ¹⁹/₇ 1894 määrännyt jäämistöstään käytettäväksi 40,000 markkaa „Knut Galetskin rahastoksi köyhäin kansakoululasten avustamiseksi,” jonka

rahaston vuotuinen korko oli käytettävä ravinnon ja vaatteiden sekä tarpeen vaatiessa asunnonkin hankkimiseksi köyhimmille kansakoululapsille; että leskirouva Sundström $\frac{9}{2}$ 1900 laaditulla lahjakirjalla oli kaupungille lahjoittanut 20,000 markkaa, sillä ehdolla että näistä varoista muodostetaan „Carl Knut Galetskin rahasto köyhäin ruotsalaisten kansakoululasten avustamiseksi“, jonka rahaston vuotuinen korko käytettäisiin edellä mainitulla tavalla ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaiden hyväksi; sekä että leskirouva Sundström $\frac{14}{12}$ 1901 päivätyllä testamenttisäädöksellä oli muuttanut vuonna 1894 tekemäänsä testamenttia sikäli, että „Knut Galetskin rahasto köyhäin kansakoululasten avustamiseksi“ saisi ainoastaan 20,000 markkaa aikaisemmin testamentattujen 40,000 markan sijasta, mutta että alkuperäinen testamentti kaikilta muilta kohdin olisi voimassa.

Suomenkielisten kansakoulujen johtokunta on huomauttanut että, koska testamenttaaja, määrättyään että testamentissa mainitut 40,000 markkaa oli käytettävä kaupungin köyhäin kansakoululasten hyväksi yleensä rajoittamatta varain käyttämistä ainoastaan toiseen kieliryhmään, oli testamenttiaan muuttanut ainoastaan mitä tuli 20,000 markan summaan, joka lahjakirjassa oli määrätty käytettäväksi ruotsinkielisten kansakoululasten hyväksi, oli johtokunta sitä mieltä, että puolet testamenttivaroista olisi käytettävä yhteisesti suomen- ja ruotsinkielisten kansakoululasten hyväksi.

Asiaa $\frac{25}{1}$ 1916 käsitellessään päätti Kvsto kärkeä Rkmin ryhtyä toimiin testamentin todistajain, valtioneuvos F. Granholmin ja ent. rautatiekontrollöörin G. E. Bergmansonin kuulemiseksi valalla sekä aikansa lähettää Vstolle tästä syntynyt pöytäkirja.

Rkmin toimesta on mainittuja henkilöjä kuultu valalla, valtioneuvos Granholmia Helsingin raastuvanoikeudessa ja herra Bergmansonia Tukholman raatihuoneenoikeudessa, minkä ohessa Kri on niinikään valallia ensinmainitussa oikeudessa kuulustuttanut siivoojatar Emilia Sofia Rosenströmiä. Näissä kuulusteluissa ovat puheena olevat henkilöt laaditun pöytäkirjan mukaan todistaneet seuraavaa:

Valtioneuvos Granholm: että hän tosin oli todistanut sekä edellä mainitun testamentin että siihen laaditun selityksen saamatta silloin tiedokseen enempää testamentin kuin selityksenkään sisällystä. Testamenttaaja ei ollut muulloinkaan maininnut, miten puheena oleva lahjoitus oli tarkoitettu käytettäväksi. Todistaja oli kuitenkin, niinkuin hän allekirjoittamassaan kirjallisessa todistuksessaakin oli vakuuttanut, omasta puolestaan sitä mieltä, että rouva Sundströmin testamenttikin oli tarkoittanut ruotsinkielisiä kansakoululapsia, varsinkin kun Galetskin sisarukset olivat kotoisin Ruotsista ja ruotsinmielisiä. Niinikään oli Knut Galetski, vaikka oli oleskellut Suomessa noin 40 vuotta, aina pitänyt itseään ruotsalaisena ja samoin kuin leskirouva Sundströmkkin, mikäli todistaja oli kuullut heidän erinäisiä kertoja lausuneen, enemmän harrastanut ruotsin- kuin suomenkielisen puolueen pyrkimyksiä täällä.

Herra Bergmanson: että hän valtioneuvos Florentin Granholmin ja nyttemmin kuolleen oikeusraatimiehen Edvard Berghin kera oli todistanut puheena olevan, leskirouva Sundströmin $\frac{19}{7}$ 1894 laatiman testamentin, samoin kuin leskirouva Sundströmin $\frac{9}{2}$ 1900 laatiman lahjakirjan ja $\frac{14}{12}$ 1901 tehdyn testamentinlisäyksen. Todistaja ei ei kuitenkaan katsonut voivansa varmasti lausua, oliko leskirouva Sundströmin tarkoituksen mukaista, että hänen kuollessaan maksetun pääoman korko tulisi Helsingin suomenkielistenkin kansakouluoppilasten hyväksi. Todistaja halusi kuitenkin ohjeeksi asian arvostelemisessa mainita, että niin leskirouva Sundström kuin hänen veljensäkin, jolta omaisuus oli peräisin, olivat syntyneet Ruotsissa ja tämän johdosta niinikään olleet „ruotsinmielisiä“, lisäksi todistaja kuitenkin, että valtioneuvos Granholm, jolla oli ollut leskirouva Sundströmin erikoinen luottamus, luultavasti voisi antaa täyden selvän esillä olevasta asiasta.

Emilia Sofia Rosenström: oli kolmekolmatta vuotta, leskirouva Sundströmin kuolemaan asti $\frac{23}{7}$ 1902, ollut vainajan palvelijattarena ja useasti kuullut leskirouva Sund-

strömin lausuvan, että hänen veljensä Carl Knut Galetski oli kuolinvuoteellaan muistuttanut häntä „ettei hän unohtaisi ruotsalaisia kansakoululapsia“ sekä voivansa olla levollinen vasta kun oli täyttänyt tämän veljensä toivomuksen. Niinikään oli leskirouva Sundström maininnut, että hän niistä 40,000 markasta, mitkä hän oli aikonut käyttää mainittuun tarkoitukseen, jo elinaikanaan luovuttaisi 20,000 markkaa, mutta että loput vasta hänen kuoltuaan maksettaisiin hänen jäämistöstään. Näistä varoista käytettäisiin leskirouva Sundströmin ilmoituksen mukaan puolet ruuan ja toinen puoli vaatteiden hankkimiseksi lapsille. Leskirouva Sundström ei ollut milloinkaan sanonut, että olisi suomenkielisiäkin kansakoululapsia muistettava, ja tuskin sitä tarkoittanutkaan, mitä ei sopinut ihmetellä, koska sekä hän että hänen veljensä Ruotsissa syntyneinä aina olivat lukeutuneet „puhtaisiin ruotsalaisiin“. Sittenkin, leskirouva Sundströmin jo annettua hallustaan sen summan, minkä hän aikoi elinaikanaan tarkoitukseen luovuttaa, oli hän kerran lausunut, että olisi „hauska tietää“, oliko varoja jo käytetty lasten ruokintaan, sekä samalla huomauttanut, että summa ei riittäisi vaatteiden hankkimiseen, niitä kun voitaisiin hankkia vasta hänen kuoltuaan maksettavilla varoilla.

V. V.:

Kun leskirouva Johanna Cecilia Sundström, joka ^{19/7} 1894 laaditussa testamentissaan oli määrännyt jäämistöstään 40,000 markkaa käytettäväksi „Knut Galetskin rahastoksi köyhäin kansakoululasten avustamiseksi“, jo elinaikanaan oli toteuttanut tuollaisen rahaston aikaansaamista tarkoittavan aikeensa lahjoittamalla ^{9/2} 1900 Helsingin kaupungille 20,000 markkaa, sillä ehdolla että näistä varoista muodostettaisiin „Carl Knut Galetskin rahasto köyhäin ruotsinkielisten kansakoululasten avustamiseksi“, ollen rahaston vuotuinen korko käytettävä kaupungin ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaiden hyväksi, sekä näin ollen leskirouva Sundströmin sittemmin ^{14/12} 1901 tekemä testamenttisäädös, jossa hän lisäykseksi ja selitykseksi oli määrännyt että, kun hänen aikaisemmin ^{19/7} 1894 „Knut Galetskin rahastoksi köyhäin kansakoululasten avustamiseksi“ testamenttaamistaan 40,000 markasta 20,000 markkaa jo oli maksettu Helsingin Kvstolle, oli ainoastaan jäljellä olevat 20,000 markkaa hänen jäämistöstään mainittuun rahastoon maksettava, täytyy katsoa tarkoittaneen vastamainitulla summalla kartuttaa edellä kerrotulla lahjoituksella jo muodostettua ja nimitettyä sekä tarkoituksensa puolesta lähemmin määrättyä rahastoa ruotsinkielisten kansakoululasten avustamiseksi, jota käsitystä myös vahvistavat edellä mainittujen valalla kuultujen henkilöiden todistukset, ehdottaa valiokunta, äänestettyään, että edellä kerrottu suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esitys ei aiheuttaisi muuttamaan Kvston ^{12/4} 1904 tekemää päätöstä puheena olevain varain käyttämisestä.

Kvsto:

Rkmrin ehdotus hyväksyttiin.

N:o 26.

Majoituslautakunnan esitys puheenjohtajansa palkkion lisäämisestä.

Majoituslautakunta mainitsee että, kun Lautakunnan puheenjohtaja, jonka sääntönnäisen vuosipalkka on 3,000 markkaa ja jolle Kvston ^{22/9} 1914 tekemän päätöksen mukaan nykyisen sodan ajaksi on myönnetty 100 markan kuukausilisäys, ei ole Helsingin kaupungin kalliinajanlisäysvaliokunnalta saanut lisäystä edellä mainittuihin palkkaetui-

hinsa, on puheenjohtajalla nyttemmin vähemmän palkkaa kuin Lautakunnan sihteerillä ja majoitusmestarilla. Kun elantokustannukset kuitenkin kohoamistaan kohoavat ja työ tänne sijoitetun sotaväen lukumäärän lisääntymisen ja taajan vaihtumisen johdosta on tuntuvasti lisääntynyt, on Lautakunnasta näyttänyt kohtuulliselta, että puheenjohtajalle myönnetään sodan loppuun asti lisäystä edellä mainittuihin palkkaetuihinsa, minkätähden Lautakunta on esittänyt, että Kvsto myöntäisi Lautakunnan puheenjohtajalle 75 markan lisäpalkkion kuukaudessa sodan loppuajalta, 1/1:stä 1917 lukien.

Rkmri huomauttaa, että Lautakunnan puheenjohtajalla on, niinkuin Majoituslautakunnan vastamainitusta kirjelmästä näkyy, vakinaista vuosipalkkaa 3,000 markkaa sekä korvausta sota-aikana lisääntyneestä työstä 100 markkaa kuukaudessa. Se seikka että mainittu toimihenkilö ei ole saanut kalliinajanlisäystä, johtuu Krin saamain tietojen mukaan siitä, että kalliinajanlisäystä jakamaan asetettu komitea on tulkinut Kvston päätöksen niin, että kaupungin hallitusten ja lautakuntain puheenjohtajia ei olisi luottamusvirkain hoitajina pidettävä kaupungin virkamiehinä eikä heille siis annettava kalliinajanlisäystääkään.

Mitä esillä olevaan esitykseen tulee, on Rkmri Majoituslautakunnan mainitsemista syistä ja kun Krilla on ollut tilaisuus todeta, kuinka Lautakunnan ja siis sen puheenjohtajan-kin työmäärä on olevien olojen johdosta lisääntymistään lisääntynyt, katsonut olevan puoltaminen myöntymistä esitykseen, vaikkei tahdokaan kieltää, että esitys on tehty hiukan sopimattomaan aikaan. Syyksi siihen että esitystä ei ollut tehty niin hyvissä ajoin, että määräraha tarkoitusta varten olisi voitu merkitä kuluvan vuoden budjettiehdotukseen, oli Lautakunta maininnut, että se oli tahtonut odottaa kalliinajanlisäysvaliokunnan ratkaisua ja vasta saatuaan tietää ratkaisun käyneen kielteiseen suuntaan voinut tehdä esityksen lisäpalkkion myöntämisestä puheenjohtajalle.

Rkmri on esittänyt, että Kvsto myöntäisi Majoituslautakunnan puheenjohtajalle hänelle jo suodun palkanlisäyksen lisäksi 75 markkaa kuukaudessa, maksettavaksi 1917 vuoden alusta niin kauan kuin nykyistä sotaa kestää, sekä käyttövaroistaan mainittuun tarkoitukseen tältä vuodelta osottaisi enintään 900 markkaa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 27.

„Sokeain Ystävain“ yhdistyksen anomus F. J. von Beckerin rahaston korkovarain osottamisesta sen käytettäväksi.

Yhdistys mainitsee, että se täällä pitää voimassa kahta sokeain työkoulua, toista naisia ja toista miehiä varten, ollen oppilaiden ikä 20—40 vuotta. Miesten työkoulu, joka on toiminut vuodesta 1900 lähtien ja jossa käy vuosittain 28—30 oppilasta ja jonka oppiaika on 2—4 vuotta, on vuosittain saanut kannatusapua valtiolta 12,000 markkaa ja juovutusjuomavaroista 1,000—2,000 markkaa. Valtioapu, joka viimeksi myönnettiin 3 vuodeksi, lakkasi 1916 vuoden päättyessä ja epätietoista on, myönnetäänkö sitä edelleen. Elantokustannusten kohoamisen johdosta on koulun voimassapito vaatinut entistä suurempaa

kannatusapua yhdistykseltä sekä tuottanut 5,000 markan vajauksen. Kun yhdistyksen pieni pääoma siten on kiinni koulussa, mutta yhdistys, jonka tehtäviin kuuluu huoleenpito sokeiden sekä henkisestä että aineellisesta hyvinvoinnista, tarvitsee sangen runsaasti pääomaa voidakseen ulkomailta hankkia työaineita, joiden hinnat ovat kalliit ja jotka on maksettava edeltäpäin, eivät yhdistyksen käyttövarat riitä koulun ulkopuolella olevain sokeiden avustamiseen, minkätähden yhdistys on pyytänyt 5,000 markan apurahaa sokeain hyväksi perustetusta F. J. von Beckerin testamenttirahastosta vuodeksi 1916 sekä ensintuleviksi kolmeksi vuodeksi.

Rkmri huomauttaa, että professori F. J. von Beckerin ja hänen vaimonsa ^{21/1} 1887 laatiman testamentin 4 kohdan mukaan von Beckerin aviopuolisojen jäämistöstä on, sittenkun testamenttaajain sisarusten perintöosat ja erinäiset testamentissa luetellut jälkisaädöslahjoitukset ynnä eräät menot oli suoritettu, muodostettu rahasto sokeain kasvatustaitoksen perustamiseksi ja voimassa pitämiseksi Helsingin kaupungissa. Testamentin mukaan on „kunnan eduskunnan asia määrätä sekä puheena olevan laitoksen perustamisaika että myös sen laajuus ja lähempi laatu“, ollen ehdoksi pantu, että testamenttaajan sisarukset elinaikanaan kukin saavat vuotuista eläkettä yhden prosentin eli yhteensä 3 prosenttia pääomasta, jota vastoin koron muu osa on, sittenkun hoitokustannukset on korvattu, lisättävä pääomaan.

Mikäli Rkonttori, joka nykyisiin tavattomiin oloihin katsoen on puoltanut myöntymistä esillä olevaan esitykseen, on ilmoittanut, oli puheena olevan testamenttirahaston pääomamäärä 1915 vuoden päättyessä 575,000 markkaa. Vuodelta 1916 kertyi korkoja noin 30,000 markkaa. Vuotuisesta korosta maksetaan testamentin 4 kohdan ja Kvston ^{26/4} 1892 tekemän päätöksen johdosta testamenttaajan ainoalle elossa olevalle sisarelle, neiti Augusta von Beckerille, 3,400 markkaa sekä Rkmrin ^{5/3} 1908 tekemän päätöksen mukaan kolmelle henkilölle, jotka aikanaan olivat testamenttaajan palveluksessa ja sittemmin joko maksutta tahi huojennetusta vuokrasta ovat asuneet testamenttirahaston omistamassa Antinkadun talossa N:o 5 ja joille talon siirryttyä uudelle omistajalle myönnettiin vuokraa, kaikkiaan 840 markkaa.

Jo kahdesti aikaisemmin, nimittäin vuosina 1905 ja 1911 on „Sokeain Ystävain“ yhdistys anonut saada käytettäväkseen puheena olevan testamenttirahaston korkovaroja, edellisellä kerralla sokeain lasten valmistavan koulun avustamiseksi ja jälkimäisellä kerralla sokeain miesten työkoulun hyväksi. Kvsto on kuitenkin Rkmrin antamain lausuntojen mukaisesti (*Pain. asiakirj. N:o 65 vuodelta 1911*) hyljännyt mainitut anomukset ^{29/12} 1905 ja ^{13/2} 1912.

Mitä nyt esillä olevaan esitykseen tulee, on Kri pysyen aikaisemmin lausumassaan käsityksessä rahaston korkovarin käyttämisestä katsonut testamentin 4 kohdan ehdottomasti estävän käyttämästä korkovaroja muuhun kuin testamentissa määrättyyn tarkoitukseen, minkätähden Kri ei ole katsonut voivansa puoltaa myöntymistä esitykseen.

Kun kuitenkin tarkoitusta, johon yhdistys on apurahaa anonut, Krin mielestä täytyy pitää erittäin kannatusta ansaitsevana, on Kri katsonut olevan työkoulun vuosirahasäännössä vuonna 1916 syntyvän vajauksen täyttämiseksi olevan esittäminen, että yhdistykselle myönnettäisiin apurahaa muista varoista ja arvellut, että tämä 5,000 markan suuruinen apuraha olisi sopivin myöntää siitä määrärahasta, joka on varattu niiden yleishyödyllisten laitosten avustamiseen, mitkä aikaisemmin ovat saaneet kannatusapua Anniskeluosakeyhtiön voittovaroista. Mitä tulee työkoulun avustamiseen kolmena ensi vuonna, joiksi niinikään on kannatusapua anottu, lienee yhdistystä kehotettava aikansa tekemään eri esityksen siitä.

Edellä lausutun johdosta on Rkmri esittänyt, että Kvsto päättäisi:

evätä „Sokeain Ystävain“ yhdistyksen anomuksen että sille neljänä vuonna tästä

lukien annettaisiin korkovaroja professori F. J. von Beckerin testamenttirahastosta, mutta

vuodeksi 1917 myöntää 5,000 markkaa sen vajauksen täyttämiseksi, minkä on laskettu syntyvän yhdistyksen voimassa pitämän sokeain miesten työkoulun menosäännössä vuonna 1916.

V. V.:

Hakemuksessa oleva ilmoitus että työkoulun vuosirahasäännössä olisi noin 5,000 markan vaje ei täysin pidä paikkaansa, syystä että se on annettu 1/10 1916. V. V.:lle nyttemmin annettu koulun taloudellista tilaa 31/12 1916 osottava taulu sekä yhdistyksen kirjanpitäjän lisäksi esittämät tiedot osottavat koulun vuonna 1916 kohonneiden kunnossapitokustannusten saaneen aikaan, että mainitun vuoden alussa ollut säästö oli vähentynyt Smk:lla 4,171: 21 ja että pääomasäästö vuoden lopussa oli ainoastaan Smk 845: 65. Kun siis täytettävää vajeusta vuodelta 1916 ei ole olemassa, lieenee yhdistyksen anomus määrärahan saamisesta mainituksi vuodeksi evättävä.

Mitä sitten tulee anomukseen apurahan saamisesta vuonna 1917 ja seuraavina vuosina, niin ja samalla kun V. V. yhtyy Rkmin käsitykseen, että F. J. von Beckerin rahaston korkovaroja ei voida yhdistykselle myöntää puheena olevaan tarkoitukseen sekä että yhdistyksen anomusta apurahan myöntämisestä kuluva vuotta pitemmäksi ajaksi ei ole otettava tutkittavaksi tässä yhteydessä, esittää Valiokunta Kvston päätettäväksi, että kysymys määrärahan myöntämisestä yhdistyksen sokeain miesten työkoulun voimassapitoon vuonna 1917 otetaan käsiteltäväksi jaettaessa sitä 200,000 markan määrärahaa, mikä on rahasaantoon pantu yleishyödyllisten yritysten ja laitosten tukemiseksi.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 28.

Erinäisten sosialidemokraattisten työväenyhdistysten naisjärjestöjen esitys määrärahan myöntämisestä kansakoululasten ruokintaa y. m. varten.

Hakijat huomauttavat, että köyhäin kansakoululasten avustukseksi myönnetty kaupungin apuraha on nykyisen kalliin ajan vallitessa riittämätön tarkoitukseensa, sekä anovat, että Kvsto ryhtyisi sen suuntaisiin toimenpiteisiin, että mahdollisimman lukuisat kansakouluoppilaat ja ainakin varattomain ja vähävaraisten vanhempain lapset saisivat kouluaikanaan ravitsevaa ruokaa, vaatteita, jalkineita, tarpelliset oppikirjat sekä muut koulutarvikkeet.

Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunta mainitsee, että maksutonta ruokaa on annettu niin monelle oppilaalle kuin käytettävänä oleva tila ja opetustuntien väliaika on sallinut. Tämän johdosta oli 1916 vuoden menosäännössä tätä tarkoitusta varten 3,750 markan määräraha, johon Kvsto 7/11 1916 myönsi 1,000 markan lisäyksen. Oppilaiden vaatetukseen nähden oli johtokunta antanut samanlaisia ohjeita kuin aikaisemminkin, m. m. että lisäystä kullekin luokalle osotettuun vaatetukseen sai tarpeen vaatiessa tilata taloudenhoitajan välityksellä. Tuollaisia tilauksia oli kuitenkin harvoin tehty, minkätähden vaatetusmääräraha oli vuonna 1916 riittänyt. Kun vaatetus- ja ruokintamäärärahat olivat tarkoitettut köyhille oppilaille, oli johtokunta Vaivashoitohallituksen välityksellä koettanut hankkia varmuutta siitä, ettei jakelussa tapahtuisi väärinkäytöksiä.

Noudattamalla säästäväisyyttä kuvain, karttain ja muun tuollaisen välineistön ostossa oli näitä tarkoituksia varten olevasta määrärahasta melko suuri osa voitu käyttää kouluvälineiden hankkimiseen varattomille oppilaille, minkätähden tähänkään määrärahaan ei tarvittu lisäystä. Laadittaessa ruotsinkielisten kansakoulujen 1917 vuoden menosääntöehdotusta oli puheena olevia määrärahoja tuntuvasti korotettu, jota paitsi menosääntöön oli pantu erityinen 3,000 markan määräraha kouluvälineiden hankkimiseksi varattomille oppilaille.

Suomenkielisten kansakoulujen johtokunta mainitsee, että siihen aikaan kun sen lausunto annettiin, oli vaatetusmäärärahasta jäljellä ainoastaan noin 4,100 markkaa, mikä summa ei riittänyt jalkineiden korjaukseenkaan syyslukukaudella 1916, minkätähden yksin tähän tarkoitukseen oli tarvittu lisää 4,000 markkaa. Sen ohessa oli johtokunta havainnut suotavaksi, että sen käytettäväksi annettaisiin 6,000 markan määräraha vaatetustarvikkeiden hankkimiseksi. Siinä tapauksessa että tämä määräraha myönnettäisiin, annettaisiin vaatetusapua ainoastaan harkinnan mukaan kussakin eri tapauksessa eikä määrälukuisia vaatekappaleita kutakin luokkaa kohti. Ruokaa oli annettu ainoastaan 2—3 oppilaalle luokkaa kohti. Jottei tätä lukumäärää tarvitsisi vähentää, olisi tarpeen 3,000 markan lisämääräraha. Koulutarvikkeiden hankintamäärärahaan nähden johtokunta ei lausu mitään toivomusta.

Rkmri mainitsee sen seikan että suomenkielisten kansakoulujen johtokunta oli ylittänyt vaatetusmäärärahan 10,000 markalla johtuneen siitä, että Kri oli oletanut tämän johtokunnan samoin kuin ruotsinkielistenkin kansakoulujen johtokunta oli tehnyt Kvstolta anovan erityistä määrärahaa tähän tarkoitukseen, kun taas johtokunta oli edellyttänyt Kri tekevän tästä Kvstolle esityksen johtokunnan lausunnossa mainittujen tietojen johdosta. Kun ei enää käy myöntäminen lisäystä 1916 vuoden määrärahoihin, esittää Rkmri, joka ej katso hakijain esityksen aiheuttavan erikoista toimenpidettä, koska puheena olevia määrärahoja on vuodeksi 1917 tuntuvasti korotettu ja rahäsääntöön sitä paitsi pantu 23,000 markan siirtomääräraha kansakouluoppilaiden ruokintaa varten, että Kvsto valtuuttaisi suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan 10,000 markalla ylittämään 1916 vuoden menosäännössä mainittujen kansakoulujen varattomien oppilaiden vaatetusta varten olevan määrärahan.

V. V.:

V. V. yhtyy Rkmrin ehdotukseen että hakijain esityksen ei tulisi aiheuttaa toimenpidettä, varsinkin siihen nähden että kansakoululasten ruokintamääräraha, joka vuonna 1916 oli 13,450 markkaa, on kuluvana vuonna korotettu 32,000 markkaan ja että muitakin puheena oleviin tarkoituksiin käytettäviä määrärahoja on korotettu, sekä puoltaa muutoinkin Krin esitystä.

Kvsto:

Rkmrin ehdotus hyväksyttiin.

N:o 29.

V. V:n ehdotus Kvston kanslian johtosäännön muuttamisesta.

1917 vuoden budjetinjärjestelyn yhteydessä päätti Kvsto ^{29/12} 1916 kuluva vuoden alusta, sillä tavoin kuin Kvston kanslian ^{27/2} 1912 vahvistetussa johtosäännössä on kanslistista säädetty, mainittuun kansliaan asetettavaksi apulaiskanslistin olemaan apuna

lisääntymistään lisääntyneessä puhtaaksikirjoitustyössä, sekä käski V. V:n laatia ja Vstolle antaa ehdotuksen tästä johtuviksi muutoksiksi mainittuun johtosääntöön.

Tätä tehtävää täyttäessään on valiokunta katsonut olevan ehdottaminen eräitä muitakin vähäisiä muutoksia johtosääntöön. Niinpä on valiokunta ollut sitä mieltä että, kun Kvston kanslian apulaissihteerin varsinaisena tehtävänä ei ole toimia apulaisena kansliatehtävissä, vaan hänen pääasiallisena työnään on itsenäinen sihteerintoiminta Vston valiokunnissa ja komiteoissa, nimitys „apulaissihteeriksi“ ei ole asianmukainen, minkätähden valiokunta on katsonut olevan aihetta ehdottaa, että Kvston sihteerejä vastedes sanottaisiin, sihteeriä ensimmäiseksi ja apulaissihteeriä toiseksi sihteeriksi. — Kvston 20/12 1913 tekemän päätöksen johdosta on kanslian palveluksessa ollut vahtimestariapulainen, vaikkei sitä ole tähän asti otettu johtosäännössä huomioon. Johtosääntöön on sentähden tehty tästä johtuvat lisäykset.

Edellä lausutun johdosta valiokunta esittää Kvston vahvistettavaksi seuraavan

Ehdotuksen Kaupunginvaltuuston kanslian helmikuun 27 päivänä 1912 vahvistetun johtosäännön erinäisten pykäläin muutoksiksi:

1 §.

Kaupunginvaltuuston kanslian palveluksessa on *ensimäinen ja toinen sihteeriksi*, notaari, kanslisti, *apulaiskanslisti*, vahtimestari ja *vahtimestariapulainen*, joilla itsekullakin on tässä alempana mainitut tehtävät.

2 §.

Ensimmäisen sihteerin on johdettava kansliaa — — — — —

3 §.

Toisen sihteerin velvollisuutena on: — — — — —

a) sihteerinä avustaa kaikkia kaupunginvaltuuston asettamia erikoisvaliokuntia, paitsi kulunkiarviovaliokuntaa, ellei *ensimäinen sihteeriksi*, sillä tavoin kuin 2 §:n g) momentissa on säädetty, ole mainittua tehtävää ottanut toimekseen taikka sitä alempana mainitulla tavalla ole annettu notaarin toimeksi;

b) *ensimmäisen sihteerin* ollessa taudin, satunnaisen esteen taikka valiokuntatyön tähden estettynä virkaansa hoitamasta, ilman eri määräystä hoitaa *hänen virkatehtävänsä*; sekä

c) muuteen antaa *ensimmäiselle sihteerille* kaikkea sitä apua virassa, jota tämä voi häneltä kohtuudella vaatia.

4 §.

Notaarin velvollisuutena on:

a) avustaa *sihteerejä* kaupunginvaltuuston esityslistan — — — — —

b) — — — — —

c) erityisten asianhaaran vaatiessa, *ensimmäisen sihteerin* määräyksestä, toimia pienempäin valiokuntain sihteerinä.

5 §.

Kanslistin velvollisuus on:

a) — — — — —

b) — — — — —

c) *ensimäisen* sihteerin likemmän määräyksen mukaan antaa hänelle ja muille kanslian virkamiehille tarpeellista apua virassa.

Apulaiskanslistin velvollisuus on:

- a) *avustaa kansliassa esiintyvissä puhtaaksikirjoitustöissä;*
- b) *kanslistin estettynä ollessa hoitaa hänen virkatehtävänsä; sekä*
- c) *muutoin antaa kansliavirkamiehille ja kanslistille tarpeellista apua virassa.*

6 §.

Vahtimestarin velvollisuus on:

- a) — — — — —
- b) — — — — —
- c) — — — — —
- d) — — — — —
- e) *sihteerien likemmän määräyksen mukaan suorittaa muut työalaansa kuuluvat tarpeelliset tehtävät.*

Vahtimestariapulaisen velvollisuus on sihteerien lähemmän määräyksen mukaan avustaa vahtimestarille kuuluvain palvelustehtävien täyttämässä.

7 §.

Sihteerit ja notaarin ottaa kaupunginvaltuusto — — — — —
Sihteerien tulee olla suorittanut — — — — —

8 §.

Kanslistin, *apulaiskanslistin*, vahtimestarin ja *vahtimestariapulaisen* ottaa ja erottaa kaupunginvaltuuston puheenjohtaja *ensimäisen* sihteerin esityksestä.

9 §.

Kanslia on pidettävä avoinna kunakin arkipäivänä, ja tulee *ensimäisen* sihteerin silloin olla tavattavana aikana, jonka kaupunginvaltuuston puheenjohtaja määrää.

Muun kansliahenkilökunnan virantoimitusvelvollisuuden kansliassa määrää *ensimäinen* sihteeri.

10 §.

Siinä esityslistassa, joka *ensimäisen* sihteerin on kaupunginvaltuuston kokouksia varten laadittava — — — — —

11 §.

Kaupunginvaltuuston kokouksissa tehdyt pöytäkirjat sekä lähetettävät kirjelmät on *ensimäisen* sihteerin viipymättä kunkin kokouksen jälkeen laadittava.

13 §.

Kunkin vuoden päättyessä tulee *ensimäisen* sihteerin laatia — — — — —

14 §.

Kohta kun kaupunginvaltuusto on vahvistanut kaupungin meno- ja tulosäännön, on *ensimäisen* sihteerin laadittava se kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 30.

V. V:n esitys yleishyödyllisten yritysten ja laitosten kannattamiseksi varatun määrärahan käyttämisestä.

Vuonna 1916 käsitellessään kysymystä niiden yleishyödyllisten ja laitosten kannattamisesta, joita aikaisemmin oli avustettu Helsingin Anniskeluosakeyhtiön voittovaroilla (*Pain. asiakirj. N:o 28 vuodelta 1916*) päätti Kvsto ^{30/5} 1916, siihen nähden että kaupungin tulot juovutusjuomakaupasta vastedes varsin luultavasti vähenisivät, ehkäpä tyyten lakkaisivat, mutta puheena olevia yrityksiä ei kuitenkaan tällaisten varain puutteessa käynyt kokonaan jättäminen vaille avustusta kunnan puolelta, 1917 vuoden menosääntöön edellämainittua tarkoitusta varten pantavaksi 200,000 markan määrärahan käytettäväksi vastedes määrättävällä tavalla. Budjetin järjestelyssä tämä päätös otettiin huomioon, joten kuluvan vuoden menosäännön 15 P. L. kohdalla on mainitun määräinen summa puheena olevaa tarkoitusta varten.

Kun Helsingin Anniskeluyhtiö nyttemmin on Kvstolle ilmoittanut että, vaikka 1916 vuoden tilinpäätöstä ei vielä ole laadittu, on kuitenkin varmasti oletettavissa, että yhtiön toiminta ei anna voittoa mainitulta vuodelta, sekä kun niin ollen edellä mainittua määrärahaa täytyy käyttää, lienee Kvstolla aihetta jo nyt päättää, miten näiden varain käyttämisessä on meneteltävä.

Juovutusjuomavoittovarain käyttämisestä on Kvston ^{25/11} 1913 tekemän päätöksen mukaan ollut voimassa, että Vstolle osotetut apurahananomukset on annettava Vston kansliaan viimeistään maaliskuun 15 päivänä, minkä jälkeen hakemukset lähetetään asianomaisiin hallituksiin ja lautakuntiin, joiden on ennen seuraavan huhtikuun 15 päivää niistä annettava lausunto. Näiden lausuntojen saavuttua tulee Kvston ennen helmikuun loppua asettaman viisijäsenisen erikoisvaliokunnan valmistella asia sekä antaa siitä mietintö ehdotuksineen viimeistään toukokuun 15 päivänä.

V. V. ehdottaa, että Kvsto päättäisi puheena olevain varain käyttämisessä noudatettavaksi samoja määräyksiä, mitkä Vsto ^{25/11} 1913 vahvisti juovutusjuomavoittovarain käyttämiseen nähden. Niinikään asettanee Kvsto asian valmistelua varten tarpeellisen valiokunnan, jonka jäseniksi V. V. ehdottaa herrat V. T. Rosenqvistin, Ehrnroothin, Idmanin, Sederholmin ja Ruuthin.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 31.

Salainen asia.

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
kokous tiistaina helmikuun 13 päu-
vänä 1917 k:lo 7 i. p.*

ESITYSLISTA.

N:o 1.

Maist:n kirjelmä ynnä Lääninhallituksen lähete Tanskan alamaisen, liikemies Holger Roden elinkeino-oikeuden hakemuksen johdosta.

Hakija, joka aikoo harjoittaa kauppa- ja asioimisliikettä kaupassa yleisesti luvallisilla kemikalioidilla ja sekalaisilla tavaroilla, on hakemuksensa oheen pannut erinäisiä todistuksia, joista näkyy, että hän on täysivaltainen ja kansalaishuottamusta nauttiva, sekä takuun valtiolle ja kunnalle kolmena vuonna menevistä veroista ynnä ololipun.

Poliisimestarilla ei ole hakemusta vastaan mitään muistuttamista.

V. V.:

Kvsto ilmoittanee, ettei sillä ole hakijan anomusta vastaan mitään muistuttamista.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 2.

Maist:n kirjelmä anomuksineen apurahan myöntämisestä alaikäiselle työmiehenpojalle Osmo Juho Aaltoselle.

Edellä mainitun alaikäisen holhoojana ilmoittaa ajomies J. O. Valve, että, mikäli toimitusta poliisitutkimuksesa on käynyt selville, on hänen holhokkinsa isä, työmies Juho Oskar Aaltonen 20/7 1916 ollessaan työssä kaupungin omistamassa ja sen tarpeisiin käytetyssä ruoppausproomussa, pudonnut veteen ja hukkunut, sekä anoo, että mainitulle alaikäiselle, joka on syntynyt 23/2 1914, annettaisiin, paitsi laissa määrättyä eläkettä, vuotuinen apuraha.

Rkmri mainitsee pyytäneensä Vaivaishoitohallitukselta selvitystä Osmo Juho Aaltosen varallisuusoloista sekä siitä, onko hänellä omaisia, jotka voisivat avustaa hänen eläustaan, ja oli mainittu hallitus ilmoittanut, että kuolinpesässä oli säästöä alun toistatuhatta markkaa ja että poika oleskeli äitinsä vanhempain, täällä asuvan kivityömiehen Viktor Michelsonin ja hänen vaimonsa luona, joiden varallisuusolot lienevät verraten hyvät. Sitä paitsi elää hänen isänäitinsä, mutta lienee vähävarainen.

Kun Osmo Juho Aaltoselle työnantajan vastuunalaisuudesta työntekijää työssä kohtaavasta ruumiinvammasta 5/12 1895 annetun lain nojalla on Rkmrin mielestä tuleva vuotuista 20 % hänen isänsä vuotuisesta työansioista, olisi mainittu apuraha, kun isän työansio Rakennuskonttorin ilmoituksen mukaan oli ollut 1,300 markkaa vuodessa ja siis mainitun lain mukaan olisi laskettava 720 markaksi, kaikkiaan 144 markkaa vuodessa eli 12 markkaa kuukaudessa, kunnes hän on täyttänyt 15 vuotta. Siihen nähden että Osmo Juho Aaltonen on orpo ja mainittu apuraha samoin kuin vanhempain jälkeensä jättämä omaisuuskin varsin vähäpätöinen, on Rkmri katsonut asianhaaran puoltavan, että kaupunki myöntää hänelle ylimääräisen apurahan. Myöntämällä lisäavuksi 156 markkaa vuodessa olisi vuotuinen apuraha 300 markkaa vuodessa eli 25 markkaa kuukaudessa, mikä tässä tapauksessa näyttää kohtuulliselta.

Edellä esitetyn johdosta ehdottaa Rmri, että Kvsto päättäisi:

myöntää alaikäiselle Osmo Juho Aaltoselle apurahaa 156 markkaa vuodessa hänelle asiasta voimassa olevan lain määräysten mukaan tulevan apurahan lisäksi, maksettavaksi 1/1:stä 1917, kunnes hän on täyttänyt viisitoista vuotta; sekä

kuluvalta vuodelta käyttövaroistaan tarkoitukseen osottaa mainitut 156 markkaa.

V. V.:

Huomauttaen että Kvsto on 12/4 1902 jättänyt Rkmrin tutkittavaksi ja ratkaistavaksi 5/12 1895 annetun lain nojalla esitetyt vahingonkorvausvaatimukset ja että siis asia on tältä kohden Krin ratkaistava, puoltaa V. V. Krin ehdotusta.

Kvsto:

Rkmrin ehdotus hyväksyttiin.

N:o 3.

Rkmrin esitys kiinnityksen hankkimisesta Toisen linjan varrella korttelissa N:o 303 olevan tontin N:o 10 kauppahinnan vakuudeksi.

Sittenkun Kvsto 7/11 1916 oli päättänyt Raajarikkoisten avustamisyhdistyksen omaksi luovuttaa Toisen linjan varrella tämän kaupungin korttelissa N:o 303 olevan tontin N:o 10, joka siihen asti oli ollut yhdistyksellä vuokralla, sillä ehdolla että kauppahinta, 193,000 markkaa, saa korottomana lainana olla tontin ensimmäistä kiinnitystä vastaan maksamatta, niin kauan kuin yhdistys siinä pitää voimassa rakennusta raajarikkoisten työkoulua ja kotia varten, sekä että, ellei mainittua ehtoa täytetä, tontin omistajan on viivyttelämästä kaupunginkassaan maksettava koko kauppahinta, on Rkmri huomauttanut, että valtio oli aikaisemmin myöntänyt yhdistykselle kolme korotonta lainaa, yhteensä 180,000 markkaa, saaden vakuudeksi kiinnityksen mainittuun tonttiin siinä olevine rakennuksineen. Näistä lainoista on yksi 20,000 markan suuruinen kuoletuslaina, josta vuosittain suoritetaan 800 markkaa ja nykyään on maksamatta 14,000 markkaa. Kun

ei näy olevan mahdollista saada viranomaisten suostumusta näiden kiinnitysten myöhemmäksi siirtämiseen, on yhdistys anonut, että Rkmri ryhtyisi sen suuntaiseen toimenpiteeseen, että edellä mainittu 193,000 markan kauppahinta saisi muutoin entisin ehdoin olla tonttiin korottomana lainana kiinnitettynä lähinnä sen kiinnityksen jälkeen, mikä valtiolla on myöntämänsä lainan vakuutena.

Rkmri mainitsee, että puhnena oleva tontti on pinta-alaltaan 3,864 m² ja että sille, yhdistyksen anottua saada se haltuunsa omistusoikeuksin, oli pantu arvoksi 50 markkaa neliömetriltä, siihen nähden että se sijaitisi kahden kadun ja vastaisen puiston vierellä, sen rakennuspohja oli hyvä ja Kvston päättämä raitiotie kulki tontin ympäritse. Yhdistyksen yleishyödyllisen toimintaan katsoen on Rkmri puoltanut myöntymistä anomukseen ja esittänyt Kvston päätettäväksi, että Kvston vahvistama Toisen linjan tontin N:o 10 kauppahinta 193,000 markkaa saa samoilla ehdoilla, mitkä on vahvistettu Kvston 7/11 1916 tekemällä päätöksellä, olla korotta tonttiin kiinnitettynä lähinnä sen kiinnitysvakuuden jälkeen, mikä valtiolla nykyään on mainittuun tonttiin Raajarikkoisten avustamisyhdistykselle myöntämistään lainoista.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 4.

Rkmrin esitys määrärahan myöntämisestä kaupungin omistamalle Saunakadun tontille N:o 7 vievän vesijohdon korjaukseen.

Sittenkun vesijohtolaitos oli pyytänyt saada Smk 867:10 korvauksena Saunakadun tontille N:o 7 (n. s. Laivaveistämöalueelle) satamaradan syvän leikkauksen alatse kulkevan vesijohdon korjaamisesta, mainittu johto kun oli marraskuussa 1916 vioittunut satamaradan molemmilta puolilta, luultavasti sen johdosta että vanhat, ruosteen syömät putket eivät kyenneet kestäämään maan painumista, on Rkmri, koska kaupunki tontin omistajana on vesijohtolaitoksen voimassa olevan ohjesäännön mukaan velvollinen kustantamaan talojohdon kunnossapidon, mutta määrärahaa sitä tarkoitusta varten ei ole vuosirahassäännössä, esittänyt, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan osottaa Smk 867:10 puheena olevan vesijohdon korjauksiin.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 5.

Rkmrin esitys kaupungin rakennusten hoitoa varten vuonna 1916 osotettujen erinäisten määrärahain ylittämisestä.

Rkmri mainitsee, että kaupungin rakennuksiin kohdistuvain verolippujen ja laskujen nyttemmin saavuttua 1916 vuoden jälkipuoliskolta Kriin oli havaittu, että eräiden näiden rakennusten vedenkulutusta, valaistusta, polttoaineita ja sekalaisia menoja varten olevat määrärahat oli ylitetty alempana mainituilla määrillä, nimittäin:

	Määräraha Smk	Ylitys Smk
Kasarmintorin kauppahallin vedenkulutus (10 P.L. I. 4 d.)	300: —	274: 70
Kunnan virutushuoneiden " (15 P.L. 15 b.)	9,500: —	1,321: 94
Rantatorin kauppahallin valaistus (10 P.L. I. 1 b.)	2,000: —	119: 80
Hietalahdentorin " (10 P.L. I. 2 b.)	1,500: —	724: 25
Lisäystä Kvston päätöksen mukaan ^{25/9} 1916	1,000: —	
Kasarmintorin kauppahallin polttoaineet (10 P.L. I. 4 c.)	150: —	
Lisäystä Kvston päätöksen mukaan ^{26/9} 1916	2,000: —	1,270: 45
Hakaniementorin kauppahallin polttoaineet (10 P.L. I. 6 c.)	2,500: —	
Lisäystä Kvston päätöksen mukaan ^{26/9} 1916	3,500: —	112: 50
Rantatorin kauppahallin sekalaiset kulut (10 P.L. I. 1 g.)	200: —	100: 73
Yhteensä Smk	— —	3,924: 37

Polttoaine- ja valaistusmäärärahain ylityksen on mainittu osalta johtuneen viime syksyisistä hinnannousuista sekä Rantahallin sekalaisten kulujen kohoamisen siitä, että mainitun kauppahallin paloletkut oli täytynyt uudistaa perinpohjaisemmin kuin oli voitu edellyttää. Vedenkulutusmäärärahain ylitys taas johtui siitä, että oli vaikea edeltäpäin tarkoin laskea tämän laatuksia menoja.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi valtuuttaa Kriin kaikkiaan Smk:lla 3,924: 37 ylittämään edellä mainitut 1916 vuoden menosäännön määrärahat.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 6.

Rkmrin esitys määrärahan myöntämisestä halkovajan teettämiseksi Turvikin tilalle.

Rkmri mainitsee, että Lepokoti-yhdistys, joka Kvston ^{10/3} 1914 tekemän päätöksen mukaan maksutta käyttää Turvikin huvilapalstan rakennuksia ja puutarhaa 1918 vuoden loppuun, velvollisena siellä pitämään voimassa naisten virkistyskotia, on Krille ilmoittanut, että tiluksen halkovaja on kesästä 1915 lähtien ollut rappiotilassa ja nyttemmin aivan kelvoton, sekä anonut että, jottei yhdistyksen kävisi säilytysluoneen puutteessa mahdotto-

maksi hankkia tarpeellista halkovarastoa, vaja piammiten korjattaisiin tai myös uusi vaja teetettäisiin.

Vaaditussa lausunnossa on kaupungin yleisten töiden Hallitus ilmoittanut, että nykyistä halkovajaa ei voi panna kuntoon ja että uusi vaja, käyttämällä vanhasta saatavia kelpollisia rakennusaineita, on parissa viikossa teetettävissä 1,000 markan kustannuksilla.

Rkmrin mielestä on puheena oleva talousrakennus tilukselle hyvin tarpeellinen, ja suotavaa olisi ollut, että ilmoitus vajan puutteellisesta kunnosta olisi tehty niin hyvissä ajoin syksyllä, että määräraha sen kuntoonpanettamiseksi olisi voitu merkitä 1917 vuoden menosääntöön. Kun näin ei kuitenkaan ole laita, on Rkmri esittänyt, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan osottaa 1,000 markkaa halkovajan teettämiseksi Turvikin tilukselle.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 7.

Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä sähkölaitoksen polttoainemäärärahaan.

Kaupungin teknillisten laitosten Hallitus on Rkmrille ilmoittanut, että sähkölaitos, jonka halkotarpeet kaupungin halkokonttori on vuonna 1916 tyydyttänyt, on kuukausittain maksanut saamistaan haloista suullisesti sovitun hinnan, joka erilaatuisista haloista on eri vuodenaikoina ollut syleltä:

	Koivuhalot.	Havup.halot.	Sekahalot.
huhtik. 1 päivään	Smk 38: 65	Smk 29: 05	Smk 27: 85
huhtik. 1—syysk. 1 p.	” 42: —	” 36: —	” 34: —
syysk. 1 p:stä lähtien	” 55: —	” 46: —	” 43: —

Sittemmin oli halkokonttori kuitenkin sähkölaitokselle antanut laskun, jossa n. s. saimaanhaloista sekä propsista oli Muonitustoimikunnan ^{15/12} 1916 tekemän päätöksen mukaisesti velottu lisää yhteensä Smk 123,214: 36, ja oli laitos, jonka 1916 vuoden halkomääräraha oli likimittäin loppuun kulutettu, pyytänyt Hallitusta hankkimaan määrärahan mainittujen lisämenojen suorituksiksi, jos laitoksen katsottiin olevan ne maksettava.

Huomauttaen, että halonhinnat jo nyt tuntuvasti ylittävät 1917 vuoden budjettiehdotuksissa edellytetyn määrän, minkätähden tänäkin vuonna varsin luultavasti käy tarpeelliseksi sekä myöntää lisämäärärahoja polttoaineita varten että myös korottaa sähkövirran ja kaasun hintaa, on kaupungin teknillisten laitosten Hallitus puoltanut määrärahaa myönnettäväksi edellä mainitun lisäkustannuksen suoritukseseen.

Ilmoittaen, että sähkölaitoksen voitto vuodelta 1916 vuodenvaiheessa toimitetun likimääräisen laskelman mukaan nousee 1,300,000 markan vaiheille, ehdottaa Rkmri Kvston päätettäväksi, että sähkölaitoksen polttoaineiden 1916 vuoden lisäkustannukset, Smk 123,214: 36, on pantava maksettavaksi laitoksen mainitun vuoden voittovaroista.

V. V.:

Ilmoittaen että sähkölaitoksen polttoaineita varten oli 1916 vuoden budjetissa 784,000 markkaa ja että Kvsto on ^{24/10} 1916 samaan tarkoitukseen myöntänyt lisää 750,000 markkaa, puoltaa valiokunta Rkmrin esitystä.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 8.

Rkmrin esitys virkavapauden myöntämisestä kaupunginarkkitehti K. Hård af Segerstadille ja hänen viransijaisensa määräämisestä.

Rkmri mainitsee että, sittenkun kaupunginarkkitehti Karl Hård af Segerstad oli kaupungin yleisten töiden Hallitukselta anonut, että hänelle lääkärintodistuksella näytetyn kivulloisuuden johdosta myönnettäisiin kolmen kuukauden virkavapaus ^{17/1}:stä 1917 lukien, Hallitus osaltaan on puoltanut myöntymistä anomukseen sekä esittänyt, että avustava kaupunginarkkitehti Runar Eklund, joka Hallituksen määräämänä hoitaa kaupunginarkkitehdinvirkaa, määrättäisiin arkkitehti Hårdin virkavapauden aikana oman virkansa ohessa hoitamaan Hårdin virkatehtäviä 250 markan viransijaisuuspalkkiosta kuukaudessa, joten hänen palkkaetunsa nousisivat likimain samaan määrään kuin kaupunginarkkitehdin sääntönäinen pohjapalkka. Mainitun viransijaisuuspalkkion myöntämistä perustelee Hallitus lisäksi sillä, että arkkitehti Eklundilla, paitsi kaupunginarkkitehdinvirasta johtuvaa vastuunalaisuutta, on mainitun viransijaisuuden hoidosta niin paljon työtä, ettei hän sinä aikana voi suorittaa muuta työtä virkatehtäviensä lisäksi.

Kun Rakennuskonttorin virkamiehen anomus kuukautta pitemmän virkavapauden saamisesta on Konttorin ^{30/5} 1911 vahvistetun johtosäännön 18 §:n mukaan Kvston ratkaistava, sekä esillä oleva asia muuten koskee määrärahan myöntämistä vuosirahasäännön ulkopuolella, on Rkmri jättänyt asian kokonaisuudessaan Vston tutkittavaksi ja ratkaistavaksi sekä puoltanut hakijan anoman virkavapauden myöntämistä. Hallituksen ehdotuksen johdosta, että avustava kaupunginarkkitehti Eklund määrättäisiin arkkitehti Hårdin virkavapauden aikana hoitamaan Hårdin virkatehtäviä 250 markan kuukausipalkkiosta, on Rkmri, joka on havainnut arkkitehti Eklundin hyvin sopivaksi hoitamaan kaupunginarkkitehdinvirkaa, huomauttanut, että kaupungin hallinnossa ei ole vakiintunut käytäntöä, miten menetellään viransijaisen palkkaamiseen näiden vakinaisen viranpitäjän ollessa pitemmän aikaa estettynä virkatehtäviään hoitamasta, sillä pitempiaikaista virkavapautta on aniharvoin tarvinnut myöntää. Huomattavampain kunnallisten virkain väliaikaisen hoitoa järjestävät yleensä asianomaisten johtosääntöjen määräykset siten, että toisen virkamiehen tulee käydä täyttämään virkavapautta nauttivan tehtäviä saamatta siitä eri palkkiota. Niinpä tulee esimerkiksi Kvston ja Rkmrin apulaissihteerien sihteerin ollessa estettynä sekä Rakennuskonttorin työpäällikön kaupungininsinöörin ollessa estettynä hoitaa näiden tehtävät olematta tästä määrätty erikoista viransijaisuuspalkkiota maksettavaksi. Rakennuskonttorin johtosäännössä ei kuitenkaan ole määräystä että avustavan kaupunginarkkitehdin tulisi kaupunginarkkitehdin estettynä ollessa ottaa hoitaakseen tämän tehtävät, joten johtosäännön ankara tulkinta tukee oletusta että avustava kaupunginarkkitehti ei ole velvollinen erityistä lisäpalkkaa saamatta hoitamaan kaupunginarkkitehdin virkaa oman virkansa ohessa. Tähän nähden ja kun kaupunginarkkitehdin

virka, varsinkin nykyoloissa, veisi arkkitehti Eklundin koko ajan, on Rkmri ollut sitä mieltä, että arkkitehti Eklundille, jota johtosääntö ei kieltäne ottamasta tilaisuuden mukaan suorittaakseen yksityisiäkin tehtäviä, olisi, siihen katsomatta miten hänen velvollisuutensa tarpeen vaatiessa astua kaupunginarkkitehdin sijaan käsitettiin, oikeutta myöten annettava Hallituksen ehdottama kohtuullinen palkkio siltä ajalta kuin hän oman virkansa ohessa hoitaa kaupunginarkkitehdin tehtäviä.

Samoin kuin kaupungin yleisten töiden Hallitus on Rkamari ollut sitä mieltä, että tämän lisämenon ei tulisi kohdata kaupunginarkkitehtiä, vaan että hänen tulisi sairautensa aikana saada täydet palkkaetunsa, ja on Kri tämän tueksi erittäin huomauttanut, että arkkitehti Hårdilla on varsinkin kahtena viime vuonna ollut ylen määrin työtä ja että on luultavaa, että hän suureksi osaksi juuri liikarasituksen johdosta virassa on sairastunut nykyiseen vakavalaatuiseen tautiinsa.

Edellä lausutun johdosta on Rkmri esittänyt, että Kvsto päättäisi:

myöntää kaupunginarkkitehti Karl Hård af Segerstadille kolmen kuukauden virkavapauden, tammikuun 1 päivästä 1917 lukien;

määrätä avustavan kaupunginarkkitehdin Runar Eklundin arkkitehti Hårdin virkavapauden aikana oman virkansa ohessa hoitamaan Hårdin virkatehtäviä 250 markan lisäpalkasta kuukaudessa; sekä

edellä mainittuun tarkoitukseen käyttövaroistaan osottaa 750 markkaa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 9.

Vaivaishoitohallituksen esitys rakennusmestari J. G. Rosenbergin kaupungille testamenttaamain varain käyttämisestä.

Vaivaishoitohallitus ilmoittaa että, sittenkun rakennusmestari Johan Gustaf Rosenberg-vainaja elinaikanaan oli ²³/₄ 1908 laaditussa kirjallisessa testamentissaan m. m. määrännyt, että hänen jäämistöstään oli 5,000 markkaa tuleva Helsingin köyhäin hyväksi, antamatta kuitenkaan lähempiä määräyksiä varain käyttämisestä, on rakennusmestari O. Laine, mainitun testamentin toimeenpanijana, nyttemmin Vaivaishoitohallitukselle maksanut sanotun summan, samalla ehdottaen että sen korot vuosittain käytettäisiin ylimääräisen kestityksen antamiseksi köyhille juhannuspäivänä, minkä ohessa Laine on vakaumuksenaan lausunut, että testamenttaajan aikomus ei ollut keventää Helsingin kaupungin vaivaishoitorasitusta.

Omasta puolestaan on Vaivaishoitohallitus ehdottanut, että testamenttivarat hoidettaisiin erityisenä „J. G. Rosenbergin rahastona“ ja että sen vuosikorot käytettäisiin Helsingin kaupungin lastenkesäsiirtolain hyväksi.

Rkmri huomauttaa, että testamenttaaja oli jäämistönsä käyttämisestä määrännyt, että se oli, sittenkun hautauskulut, hautakivi ja testamentin toimeenpano y. m. oli kustannettu, testamentissa mainituin määrin menevä erinäisille lahjoituksensaajille, m. m. „Helsingin kaupungin vaivaisille“, sekä loput eräälle armeliaisuusyhdistykselle. Muita määräyksiä kaupungin köyhille tulevan lahjoituksen käyttämisestä ei testamentissa ole.

Testamenttaajan kuoltua $\frac{3}{4}$ 1910 valvoi testamentin täkäläisessä raastuvanoikeudessa seuraavan toukokuun 28 päivänä muiden muassa rakennusmestari Laine testamentin toimeenpanijana Helsingin köyhäin puolesta, olematta Vaivaishoitohallitus häntä siihen valtuuttanut. Olemassa olevain ennakkopäätösten mukaan lienee testamentti kuitenkin katsottava kaupungin köyhäin puolesta laillisesti valvotuksi, minkätähden ja kun moitetta ei ole säädetyn ajan kuluessa esitetty, testamentin saanee katsoa saavuttaneen laillisen voiman. Sittenkun muuan kuolinpesän omistama kiinteistö hiljattain oli myyty, oli testamentin toimeenpanija maksanut jälkisaadöslahjoitukset, niiden joukossa myös kaupungin köyhille tulevat 5,000 markkaa, jonka summan kaupunginkassa on vastaanottanut.

Vaivaishoitohallituksen mainitsemista kesäsiirtoloista on Rkmri saanut tietoonsa, että Vaivaishoitohallitus oli kesällä 1916 ensi kerran järjestänyt niitä Ryttylän työsiirtolaan 5—14 vuotiaille lapsille, jotka joko Vaivaishoitohallitus oli ottanut huostaansa tai joiden vanhemmat saivat avustusta. Siirtolat oli kustannettu vaivaishoidon menosäännössä elätteelleantokustannuksia varten olevasta määrärahasta. Kun kuitenkin eräitä näiden siirtolain menojen, varsinkin semmoisia, joilla oli tarkoitettu hankkia lapsille jotakin huvitusta, niinkuin vähäisiä leikki- ja urheilukaluja y. m., ei ollut katsottu sopivaksi kustantaa vakinaisilla määrärahoilla, sopisi Vaivaishoitohallituksen mielestä tässä puheena olevat korkovarot käyttää tuollaisiin tarkoituksiin.

Esillä olevaa asiaa käsitellessään on Rkmri katsonut olevan ensiksi esittäminen Kvston päätettäväksi, että kaupunki ottaa puheena olevan jälkisaadöslahjoituksen hoidettavakseen, josta asiasta ei vielä ole päätöstä tehty. Kysymyksestä, olisiko kaupungin vaadittava testamenttivaroille maksettavaksi korkoa siihen asti kun ne on kaupungille suoritettu, voinee olla eri mieltä; kohtuussuista ei Kamari ole tahtonut ehdottaa sellaista vaatimusta tehtäväksi. Mitä sitten tulee korkovarain käyttämiseen, niin suo testamentti, niinkuin edellä mainittiin, lahjoituksen saajalle siinä kohden jokseenkin vapaan toimivallan. Näin ollen on Kri katsonut voivansa yhtyä Vaivaishoitohallituksen ehdotukseen, että kaupunki hoitaisi testamenttivaroja eri rahastona sillä tavoin, kuin kaupungin muista lahjoitusrahastoista on säädetty, sekä että korkovarot käytettäisiin vaivaishoidon toimeenpanemain köyhäin lasten kesäsiirtolain kustantamiseen.

Rkmri on sentähden esittänyt, että Kvsto päättäisi:

hoidettavaksi vastaanottaa edellä mainitut, talonomistaja Johan Gustaf Rosenberg-vainajan Helsingin kaupungin köyhille testamenttaamat varat erityisenä „Johan Gustaf Rosenbergin rahastona“ hoidettavaksi sillä tavoin, kuin kaupungin muista lahjoitusrahastoista on määrätty; sekä

että Vaivaishoitohallituksen on käytettävä rahaston vuotuiset korkovarot kustantamainsa lastenkesäsiirtolain hyväksi.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että Kvsto päättäisi:

vastaanottaa talonomistaja Rosenberg-vainajan Helsingin kaupungin köyhille testamenttaamat varat erityisenä „Johan Gustaf Rosenbergin rahastona“ hoidettaviksi sillä tavoin kuin kaupungin muista lahjoitusrahastoista on määrätty; sekä

että Vaivaishoitohallituksen on käytettävä rahaston vuotuiset korkovarot semmoisiin vaivaishoidon lastenkesäsiirtolain menoihin, jotka tarkoittavat jonkin hupaisuuden hankkimista lapsille.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 10.

Terveystenhoitolautakunnan esitys luvan saamisesta kulkutautien vastustamismäärärahan ylittämiseen.

Terveystenhoitolautakunta ilmoittaa, että 1916 vuoden menosäännössä 7 P. L. X. 2 kohdalla oleva kulkutautien vastustamismääräraha 10,000 markkaa on ylitetty Smk:lla 913: 73, sen johdosta että on ollut vaikea edeltäpäin laskea mainittua menoerää, sekä anoo tarpeellista lisäystä tämän vajauksen täyttämiseksi.

Rkmri puoltaa anomusta ja esittää, että Kvsto valtuuttaisi Terveystenhoitolautakunnan Smk:lla 913: 73 ylittämään 1916 vuoden menosäännössä olevan kulkutautien vastustamismäärärahan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 11.

Valiokunnan mietintö yleishyödyllisen työväenasuntoyhtiön aikaansaamisesta (Pain. asiakirj. N:o 2 vuodelta 1917).

V. V.:

Kvsto päättäne Maistraatilta anoa lisättyjen Kvt:n valitsemisesta esillä olevaa asiaa käsittelemään.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 12.

Komitean mietintö kaupungin työväenopetuslaitosten keskuslautakunnan sekä mainitun opetuksen tarkastuksen aikaansaamista koskevasta asiasta (Pain. asiakirj. N:o 3 vuodelta 1917).

Kvsto:

Kvsto päätti palauttaa mietinnön uudesti laadittavaksi siihen suuntaan, että työväenopetuslaitokset joko kaikki tai jotkin niistä alistettaisiin jonkin kaupungin nykyisen lautakunnan tahi komitean ehdottaman erikoislautakunnan alaisiksi, minkä ohessa komitean tulisi ottaa harkittaviksi, eikä esitysehdotuksen tarkoitus olisi saavutettavissa siten, että, samalla kun työväenopisto pysytettäisiin nykyisen johtonsa alaisena, muiden työväenopetuslaitosten johtokunnat lakkautettaisiin ja nämä laitokset asetettaisiin yhteisen johtokunnan alaisiksi.

N:o 13.

Kalliinanjanlisäyksiä jakamaan asetetun valiokunnan esitys tuollaisten lisäysten antamisessa nuodatettavain perusteiden lähemmästä määrittämisestä eräissä tapauksissa (Pain. asiakirj. N:o 4 vuodelta 1917).

Kvsto:

Valiokunnan ehdotus hyväksyttiin.

N:o 14.

Muonitustoimikunnan esitys kunnallista halonhankintaa koskevasta asiasta (Pain. asiakirj. N:o 8 vuodelta 1917).

Kvsto:

Muonitustoimikunnan ehdotus hyväksyttiin.

N:o 15.

Sosiaalilautakunnan esitys vuokrariitain sovittelua koskevasta asiasta (Pain. asiakirj. N:o 53 vuodelta 1916).

V. V.:

Vastoin Rkmria, joka on katsonut kysymyksen kunnallisista toimenpiteistä sovittelun järjestämiseksi vuokrariidoissa tosin ansaitsevan huomiota, mutta ei ole pitänyt nykyisiä oloja suotuisina tuollaisen sovittelun toimeenpanemiselle, on valiokunta samoin kuin Sosiaalilautakuntakin sitä mieltä, että nykyolot tavallista enemmän vaativat koetteeksi toimeenpanemaan ehdotetun sovittelumenettelyn, minkätähden valiokunta pääasiassa puoltaa Lautakunnan esityksen hyväksymistä. Kun kuitenkin vuokrasovittelulautakunnan toiminta nyttemmin voi alkaa aikaisintaan ensi maaliskuun 1 päivänä sekä tämän johdosta tar-koitukseen tarvittavaa määrärahaa, jonka Sosiaalilautakunta oli laskenut koko vuodelta, on vastaavassa määrässä vähennettävä, pyytää valiokunta, jolla ei ole ollut muuta muistut-tamista Sosiaalilautakunnan ehdottamia väliaikaisia määräyksiä vastaan kuin että 5 §:n ensimmäinen ja 6 §:n kolmas kappale olisi laadittava jonkin verran toiseen muotoon, esittää, että Kvsto päättäisi:

ensi maaliskuun 1 päivästä 1917 vuoden loppuun koetteeksi järjestettäväksi vuokrariitain kunnallisen sovittelun Sosiaalilautakunnan sitä varten laatimain ja sen asiasta tekemään esitykseen liittyvien väliaikaisten määräysten mukaisesti;

vuokrasovittelulautakunnan toimintaa varten käyttövaroistaan osottaa 5,500 markkaa käytettäväksi seuraavan väliaikaisen menosäännön mukaan:

<i>Puheenjohtajan ja jäsenten palkkiot</i>	<i>Smk 1,500: —</i>
<i>Sihteeri, palkkiota</i>	<i>” 3,000: —</i>
<i>Vahtimestariapulainen</i>	<i>” 500: —</i>
<i>Tarverahat, arviolta</i>	<i>” 500: —; sekä</i>

käskeä Sosialilautakunnan Kvstolle antaa ne muut ehdotukset ja ryhtyä niihin muihin toimenpiteisiin, joita Vston edellä mainitusta päätöksestä johtuu;

väliaikaisten määräysten 5 §:n ensimmäisen kappaleen alun muutettavaksi seuraavaksi: „Vuokrariidan sovittelua toimittaessaan tulee j. n. e.“; sekä

mainittujen määräysten 6 §:n kolmannen kappaleen sanain „tulee lautakunnan pöytäkirjaan merkitä“ sijaan pantavaksi sanat „on pöytäkirjaan merkittävä“.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 16.

Ruotsinkielisten kansakoulujen Johtokunnan ilmoitus huoneistojen hankkimisesta tyhjennettyjen kansakoulurakennusten sijaan.

Johtokunta ilmoittaa että, sittenkun Neljännen linjan ja Töölön kansakoulutalot oli Kvston 12/12 1916 tekemän päätöksen mukaisesti tyhjennetty, on näihin rakennuksiin sijoitettuina olleille, kaikkiaan 21 luokalle hankittu huoneistot osin Pakaan huvila-alueelta vuokraamalla huoneita eräältä yksityishenkilöltä, osin Sedmigradskyn pientenlastenkoulusta ja Bertha Maria kodista, missä eräitä huoneita muutama tunti päivässä käytetään kansakoulun tarpeisiin. Lisäksi on kansakouluhuoneisto järjestetty Humallahden huvila-alueelle, jonka konsulinrouva Bertha Paulig on antanut kansakoulujen käytettäväksi, lisäksi samaan tarkoitukseen luovuttaen kaksi huonetta sikäläisestä yksityisasunnostaan. Yksi luokka vihdoin on sijoitettu Hakasalmenhuvilaan, ja Eläintarhanhuvilaan N:o 7 sijoitetun n. s. apukoulun pojille opetetaan **veistoa** suomalaisen realilyseon talossa. Vähäinen määrä luokkia on sijoitettu ruotsinkielisten **kansakoulujen** aikaisemmin käytettävissä olleisiin huoneistoihin.

Edellä mainitulla tavalla menetellen on voitu hankkia **kutakuinkin** tyydyttävät huoneistot, ja yleensä on tavalliset lukuajatkin voitu pysyttää, **paitsi** erälle alemmille luokille, joiden lukuaika on täytynyt supistua 4:stä 3 tuntiin päivässä.

Mainitun lukuaikain lyhentämisen johdosta on eräillä tuntiopettajilla ja -opettajattarilla vähempi määrä opetustunteja, kuin täksi lukuvuodeksi oli heidän kanssaan sovittu. Kvston 12/12 1916 samanlaatuudessa tapauksessa tekemän päätöksen mukaisesti on johtokunta kuitenkin katsonut olevan mainituille opettajille ja opettajattarille maksettava korvaus lakkautetuiltakin tunneilta.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että Kvsto, samalla kun se kiitollisena on vastaanottanut tiedon konsulinrouva Pauligin kaupunkia kohtaan osottamasta auliudesta, päättäisi edellä mainitut johtokunnan toimenpiteet, joita vastaan valiokunnalla puolestaan ei ole ollut mitään muistuttamista, merkittäviksi tiedoksi saaduiksi.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 17.

Helsingin kaupungin historian aikaansaamista varten asetetun väliaikaisen valtuuskunnan esitys jäsenten valitsemisesta teoksen toimituskomiteaan.

Valtuuskunta mainitsee että, sittenkun Kvsto ^{25/2} 1913 oli päättänyt Helsingin kaupungin historian julkaisemisen välittömän silmälläpidon annettavaksi toimituskomitealle, johon kuuluisi päätoimittaja ja kaksi neuvovaa jäsentä, ei tätä toimituskomiteaa, jonka jäsenten Vston päätöksen mukaan tulisi saada palkkio toimestaan, kuitenkaan vielä ole asetettu, vaan ovat tehtävää väliaikaisesti hoitaneet professori C. von Bonsdorff, tohtori J. W. Ruuth ja varatuomari J. Uggle samanlaisella toimivallalla varustettuna valtuuskuntana kuin toimituskomitealle oli annettu (*Pain. asiakirj. N:ot 12 ja 45 vuodelta 1913*). Väliaikainen valtuuskunta oli tehtävänsä mukaisesti ryhtynyt alustaviin toimenpiteisiin työn käyntiin saattamiseksi ja järjestämiseksi sekä sitä varten puhutellut eri kirjoittajia, jakanut aineen laatunsa mukaan eri lukuihin ja aliosastoihin samoin määrännyt, että käsikirjoitukset on annettava ennen 1917 vuoden loppua. Niteissä II—IV oleva esitys käsittäisi ajan kunnallisuudistuksen toimeenpanemisesta 1916 vuoden loppuun, ollen tekijällä kuitenkin oikeus, sikäli kuin painatustyö sallii, tehdä viime aikain tapahtumistakin johtuvia lisäyksiä ja muutoksia.

Kun siis teoksen julkaisemisaika lähenee ja asianomaiset kirjoittajat kirjoitustensa laadinnassa tarvitsevat neuvoja ja ohjeita teoksen yhdenmukaisen suunnittelun aikaansaamiseksi, on valtuuskunnasta näyttänyt tarpeelliselta, että toimituskomitea asetetaan mahdollisimman pian. Valtuuskunta on tehnyt alustavan sopimuksen professori Kustavi Grotenfeltin ja Kaupunginvaltuston sihteerin A. V. Lindbergin kanssa, jotka ovat professori von Bonsdorffin kera ilmoittaneet suostuvansa rupeamaan komitean jäseniksi oikeutettuina jakamaan työn keskenään, minkä ohessa valtioarkistonhoitaja R. Hausen on suostunut avustamaan komiteaa kuvituksen valinnassa ja painatuksessa. Lisäksi lienee valittava varajäsen, ja on valtuuskunta täksi ehdottanut filosofianmaisteri Torsten Hartmania.

Toimituskomitean tehtävän ja toimivallan on Kvsto jo aikaisemmin määrännyt (*Pain. asiakirj. N:ot 12 ja 45 vuodelta 1913*), joten siinä kohden ei ole muutosta tarpeen.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 18.

Maamme kaupunkien yhdenmukaisten liikennetaksain aikaansaamista varten asetetussa komiteassa olevain Helsingin kaupungin edustajain esitys komitean työ kustannusten suorittamisesta.

Siihen nähden että eri kaupunkien liikennetaksoissa on niin suuria eroavaisuuksia asijärjestykseen, maksujen laskuperusteisiin ja itse maksumääriinkin nähden, että vertailu näiden taksain kesken on mahdoton, ottivat Turun kaupunginviranomaiset vuonna 1916

puheeksi kysymyksen maamme suurempain kaupunkien² edustajain yhteisen neuvottelukokouksen aikaansaamisesta, jossa kokouksessa harkittaisiin, eikö yhteisiä perusteita liikennemaksujen kannannassa voitaisi saada aikaan ja eri taksoja laatia toistensa mukaisiksi, minkä ohessa mainitun kaupungin vsto Helsingin, Viipurin, Kotkan, Hangon, Rauman, Porin ja Vaasan kvstoille lähetetyissä kiertokirjelmissä esitti, että nämä ottaisivat käsiteltäväksi kysymyksen yhteistoiminnan aikaansaamisesta maamme suurempain satamakaupunkien kesken mahdollisimman yhdenmukaisten liikennetaksain aikaansaamiseksi sekä, siinä tapauksessa että ne tähän ehdotukseen yhtyivät, valitsisivat kukin kaksi edustajaa, jotka sitten Turun kvston edustajain kutsusta kokoontuisivat mainitussa kaupungissa asiaa valmistelemaan. Helsingin Kvsto hyväksyi ehdotuksen ¹³/₆ 1916 sekä valitsi herrat Häggmanin ja Soinin edustajikseen hankkeissa olevaan kokoukseen.

Herrat Häggman ja Soini ilmoittavat, että kokouksessa, joka pidettiin Turussa syyskuulla 1916, päätettiin m. m. antaa komitean toimeksi laatia ehdotus yhdenmukaisiksi liikenne- ja satamataksioiksi sekä esittää mietintönsä uudelle kokoukselle, jonka komitea aikanaan kutsuisi koolle Helsinkiin. Lisäksi oli päätetty niille kvstoille, jotka olivat kokoukseen lähettäneet edustajia, esittää, että kustannukset kokouksesta sekä komitean työstä ja muista asian selvittämiseksi tarpeellisista toimenpiteistä jaettaisiin kaupunkien kesken henkikirjoissa olevan väkiluvun mukaan, sekä anoa, että Turun kaupunki toistaiseksi maksaisi nämä varat edeltäpäin.

Sittenkun Turun kvsto nyttemmin on päättänyt mainitulla tavalla antaa tarpeelliset rahavarat edeltäpäin, esittävät herrat Häggman ja Soini, että Kvsto periaatteessa päättäisi, että Helsingin kaupunki niiden muiden kaupunkien keralla, jotka ottavat osaa työhön yhdenmukaisten liikennetaksain aikaansaamiseksi, ottaa mainitusta työstä olevain kustannusten suoritukseen osaa suhteellisesti henkikirjoissa olevaan väkilukuunsa.

Hankittuaan herra Häggmanilta lisätietoja asiasta huomauttaa Rkmri, että puheena olevan komitean työ pääasissa käsittäisi koottuihin tilastotietoihin perustuvan mietinnön laatimisen. Tästä samoin kuin komitean jäsenten palkkioista, painatuskuluista y. m. s. oli herra Häggman arvellut olevan kustannuksia likimäärin 10,000 markkaa, josta summasta noin puolet tulisi Helsingin kaupungin maksettavaksi. Mitä esityksen asialliseen puoleen tulee, on Rkmri, yrityksen tärkeyteen ja varsinkin siihen seikkaan nähden, että Helsingin kaupunki jo edustuttamalla itseään kokouksessa oli osottanut tätä asiaa harrastavansa, katsonut olevan puoltaminen esitystä, vaikkei kaupungin osalta menevä kustannus vielä olekaan määrättävissä. Kri on sentähden esittänyt, että Kvsto päättäisi ilmoittaa Helsingin kaupungin suostuvan niiden maamme muiden kaupunkien kera, jotka ovat osallisina yhdenmukaisten liikennetaksain aikaansaamisessa maamme kaupungeille, ottamaan osaa mainitusta työstä oleviin kustannuksiin suhteellisesti henkikirjoissa olevaan väkilukuunsa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 19.

Oikeusraatimies W. F. Heimbürgerin anomus saada vapautus Rkmrin ja Oikeusapulautakunnan jäsenyydestä.

Hakija, joka on valittu Rkmrin jäseneksi vuosiksi 1915—1917 sekä Oikeusapulautakunnan jäseneksi vuosiksi 1917—1919, pyytää terveydellisistä syistä vapautusta mainituista tehtävistä.

V. V.:

Kvsto myöntyneen anomukseen sekä valinnee raatimies Heimbürgerin sijaan Rkmrin jäseneksi vuodeksi 1917 Krin varajäsenen, pankinjohtaja A. Neoviuksen ja hänen sijaansa varajäseneksi herra O. Rosenqvistin sekä Oikeusapulautakunnan jäseneksi vuosiksi 1917—1919 Lautakunnan varajäsenen herra Freyn ja varajäseneksi hänen sijaansa varatuomari O. Möllerin.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 20.

Kaupungin lihentarkastusaseman vanhemman tarkastuseläinlääkärin O. Lindströmin anomus saada harjoittaa eläinlääkäriammattia.

Hakija huomauttaa, että lihentarkastusaseman 13/4 1915 vahvistetun johtosäännön 8 §:n määräys että aseman palveluksessa olevat eläinlääkärit eivät saa harjoittaa eläinlääkäriammattia, on säännöllisten olojen vallitessa voinut olla perusteltu hankauksien välttämiseksi yksityisen lihentarkastuksen ja kaupungin lihentarkastuksen välillä. Nykyinen kallis aika kuitenkin pakottaa jokaista toimeentulonsa vuoksi lisäämään ansiomahdollisuuksiaan. Kun kaupunki ei joutuisi kärsimään siitä, että hakija saisi harjoittaa eläinlääkärintointa, on hakija anonut oikeutta siihen sekä anomuksensa tueksi maininnut, että semmoinen lupa on myönnetty maamme muilla paikkakunnilla, jotta asianomaiset viranpitäjät siten voisivat lisätä ammattitietojaan ja ammattiharrastustaan, sekä että hakija aikaisemmin toimiessaan kaupungin palveluksessa oli saanut nauttia samanlaista etua olematta varsinainen työ siitä kärsinyt.

Lihentarkastusaseman v. t. johtaja huomauttaa, että kaikissa maissa pyritään siihen, että lihentarkastuslaitoksessa palvelevat eläinlääkärit eivät saisi harjoittaa eläinlääkärintointa, koska siitä voisi johtua monenlaisia hankauksia, jommoisista on esimerkkejä meidänkin maasta. Toiselta puolen tulisi kuntain turvata lihentarkastuseläinlääkärien toimeentulo, niin ettei näiden tarvitsisi yksityistoiminnalla hankkia lisätuloja. Tämän kaupungin lihentarkastusaseman eläinlääkärien pohjapalkkoja täytyy pitää liian alhaisina, minkätähden tämä asia saisi kumpaisellekin asianosaiselle onnellisimman ratkaisun, jos lihentarkastuseläinlääkäreille myönnettäisiin ehdotetut palkankorotukset. Ellei tällaista palkanjärjestelyä kuitenkaan nykyään voida toimeenpanna, vaan pidetään tarkoituksenmukaisempana, että lihentarkastuseläinlääkärit koettavat omalla yritteliäisyydellään turvata toimeentuloaan varsinaisen toimintansa sivussa, on johtaja ehdottanut, että samanlainen mahdollisuus lisätulojen saamiseen, jota hakija on anonut, myönnettäisiin lihentarkastusaseman kaikille eläinlääkäreille, koska kallis aika kohtaa niin toista kuin toistakin.

Nykyiseen kalliiseen aikaan sekä siihen katsoen, että lihakauppa nykyään on niin rajoitettu, että yksityishenkilöt eivät täällä voi tutkituttaa eikä myydä lihaa, joten niitä hankauksia, joita muutoin ehkä syntyisi, jos lihantarkastusaseman palveluksessa olevain eläinlääkärien sallittaisiin harjoittaa yksityistoimintaa, nyt tuskin tarvinnee peljätä, esittää Terveystoimikunta, että hakija oikeutettaisiin, niin kauan kuin lihakauppa täällä on nykyiseen tapansa järjestettynä, lihantarkastusasemalla olevan toimensa ohessa harjoittamaan yksityistä eläinlääkärintoimintaa, kuitenkin ainoastaan siinä määrin, että se ei häiritse hänen virkatoimintaansa. Lisäksi on Lautakunta katsonut olevan esittäminen että, jos muut lihantarkastusaseman eläinlääkärit tekevät samanlaisen anomuksen kuin tässä on puheena, Lautakunta oikeutettaisiin ratkaisemaan asia Kvston esillä olevassa tapauksessa tekemän päätöksen mukaisesti.

V. V.:

Valiokunta esittää, että Kvsto nykyoloihin katsoen valtuuttaisi Terveystoimikunnan niin laajasti ja niillä ehdoilla, mitkä Lautakunta katsoo tarpeelliseksi kussakin eri tapauksessa panna, oikeuttamaan kaupungin lihantarkastusaseman palveluksessa olevat eläinlääkärit toistaiseksi ja kunnes Lautakunta muuta määrää harjoittamaan yksityistä eläinlääkärintoimintaa, ellei sen katsota olevan esteeksi heidän virkatoiminnalleen.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 21.

Salainen asia.

Helsingissä, Sanomal- ja Kirjap.-Osakeyhtiön kirjapaino, 1917.

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
kokous tiistaina helmikuun 27 päu-
vänä 1917 k:lo 7 i. p.*

ESITYSLISTA.

N:o 1.

Maist:n kirjelmä ynnä Lääninhallituksen lähete Ruotsin alamaisen, kauppamatkustaja Verner Agaton Bohlinin elinkeino-oikeuden hakemuksen johdosta.

Hakija, joka aikoo harjoittaa asioimisliikettä ja luvallisten tavarain kauppaa, on hakemuksensa oheen pannut papinkirjan, josta näkyy, että hakija nauttii kansalaisluottamusta, takuun valtiolle ja kunnalle menevistä kolmen vuoden veroista sekä ololipun.

Poliisimestari puoltaa myöntymistä hakemukseen.

V. V.:

Kvsto ilmoittanee, ettei hakemusta vastaan ole mitään muistuttamista.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 2.

Maist:n kirjelmä kuntain rahatilastoa koskevina komiteanmietintöineen.

Sittenkun K. Senaatin maamme virallisen tilaston uudestijärjestämistä varten asettama komitea oli antanut mietinnön ehdotuksineen maamme kuntain rahatilaston järjestämiseksi sekä Lääninhallitus oli Senaatin käskystä pyytänyt Kvston lausuntoa mietinnöstä, lähetettiin asia Tilastokonttoriin, joka on antanut lausunnon asiasta. Siinä konttori huomauttaa, että komitean mietintö nojaa oikeisiin periaatteisiin ja että sen ehdotukset yleensä ovat tarkoituksenmukaisia, muita tekee erinäisiä yksityiskohtaisia muistutuksia eräitä mietinnön oheisia tauluja vastaan.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että Kvsto lähettäisi Lääninhallitukselle Tilastokonttorin lausunnon huomioon otettavaksi määräyksiä asiasta annettaessa.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 3.

Rkmrin esitys määrärahan myöntämisestä voimistelusalin vuokraamiseksi poliisilaitokselle.

Rkmri ilmoittaa poliisimestarin huomauttaneen, että poliisilaitos, jonka on viime aikoina täytynyt palvelukseensa ottaa tavattoman monta uutta konstaapelia, kaikkiaan lähes 50, eronneiden sijaan, nykyään on vailla huoneistoa, missä uudelle miehistölle voitaisiin opettaa voimistelua y. m., sekä esittäneen, että O. Y. Hallituskatu 15 nimisen yhtiön omistamasta Vuorikadun talosta N:o 2 vuokrattaisiin huone poliisilaitoksen voimistelusaliksi kuluvan vuoden alusta ensi toukokuun 31 päivään. Talonomistajan vaatima korvaus vuokrasta lämmityksineen mainitulta ajalta on 325 markkaa, minkä lisäksi valaistukseen on laskettu tarvittavan 40 markkaa.

Tämän johdosta on Rkmri huomauttanut, että säännöllisten olojen vallitessa on poliisimiehistön voimisteluharjoitukset voitu toimittaa poliisikoulun huoneistossa Länsi Henrikin 12:ssa, mutta että poliisilaitoksen on mainitsemastaan syystä täytynyt tarkoitusta varten vuokrata huone ensiksi mainitusta talosta. Vuokra viime loka-, marras- ja joulukuulta, jolloin huonetta viime vuonna käytettiin puheena olevaan tarkoitukseen, oli maksettu poliisilaitoksen käytettäväksi annetuista yleisistä varoista. Kun voimistelusalin tarvetta edelleen on olemassa, mutta laitoksella ei tänä vuonna ole käytettävänä varoja tarkoitukseen, on Rkmri, siihen nähden että kaupunki Helsingin kaupungin poliisilaitoksen uudesta vuosirahasäännöstä $22/6$ 1916 annetun asetuksen 5 §:n mukaan on velvollinen hankkimaan kaikki poliisiin tarvitsemat huoneistot lämmityksineen ja valaistuksineen sekä sen siis olisi annettava pyydetty huoneisto poliisilaitoksen käytettäväksi, esittänyt, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan myöntää 365 markan määrärahan voimistelusalin vuokraamiseksi tälläkäläiselle poliisilaitokselle Vuorikadun talosta N:o 2 $1/1$ — $31/5$ 1917 väliseksi ajaksi sekä salin valaistukseen.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 4.

Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä kaupungin kirjaston ylimääräisten apulaisten palkkausmäärärahaan.

Rkmri mainitsee, että Helsingin kaupungin Kirjastohallitus oli vuodeksi 1917 laatimaansa menosääntöehdotukseen merkinnyt erän „Pääkirjaston ja haarakirjastojen yli-

määräiset apulaiset" (9 P.L. X. l. vuonna 1915 ja 9 XII. l. 1917) korotettuna 5,500 markaksi aikaisemmasta 4,620 markan määrästä, ja oli ensinmainittu määrä pantu Rkmrin budjettiehdotukseen sekä kuluvasi vuodeksi vahvistettuun rahasääntöön. Korotuksen perustelemiseksi oli Hallitus maininnut osin, että apulaisten virantoimitusaikaa täytyi pidentää, ja osin että heidän tuntipalkkaansa olisi korotettava. Mainittujen toimihenkilöiden tuntipalkan, joka pitemmän aikaa oli ollut 80 penniä, korotti Kirjastohallitus syksyllä 1915, jolloin kaupungin vakinaisessa palveluksessa oleville henkilöille ensimmäisen kerran myönnettiin kalliinajanlisäyksiä, 88 penniin, joka määrä on maksettu vuonna 1916. Syyskuussa 1916 laatiessaan 1917 vuoden budjettiehdotusta katsoi Hallitus olevan korottaminen tuntipalkkaa edelleen, niin että se nousisi markkaan, joka määrä onkin maksettu kuluvan vuoden alusta, ja tämän tuntipalkan pohjalla laskettiin määräraha 5,500 markaksi. Kvston ^{21/11} 1916 tekemän päätöksen johdosta kuitenkin kaupungin vakinaisessa palveluksessa olevain henkilöiden kalliinajanlisäykset järjestettiin uudestaan. Silloin vahvistettujen korotusperusteiden mukaan tulisi kirjaston ylimääräisten apulaisten tuntipalkan olla Smk 1:10. Voidakseen tuollaisen korotuksen suorittaa anoi Hallitus Budjettivaliokunnalta puheena olevan menoerän korottamista 800 markalla. Kun ei Budjettivaliokunta kuitenkaan ehtinyt tätä anomusta käsitellä, on Hallitus tehnyt Rkmrille esityksen, että Kri arvaamattomiin tarpeisiin varatusta määrärahastaan myöntäisi pyydetyn lisäyksen tai hankkisi sen Kvstolta.

Vaikka Kri on pitänyt esillä olevaa esitystä ennenaikaisena, koska Kirjastohallituksella, jonka asiana on vahvistaa kirjaston ylimääräisten apulaisten palkkaus, vielä on käytettävänä varoja tarkoitukseen, on Kri kuitenkin, Hallituksen ilmoitettua ettei se rohkene korottaa tuntipalkkaa Smk:aan 1:10, ennenkuin tarvittava lisämääräraha on myönnetty, puoltanut myöntymistä esitykseen ja sentähden esittänyt, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan osottaa 800 markkaa lisäykeksi kuluvan vuoden menosäännössä 9 P. L. XII l. kohdalla olevaan kaupungin kirjaston ylimääräisten apulaisten palkkausmäärärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 5.

Rkmrin esitys kaupungin työkunnan määrärahan ylittämisestä.

Liikennekonttorin ilmoitettua Rkmrille, että pakkahuoneessa olevan kaupungin työ-
kunnan menot, jotka oli arvattu 24,500 markaksi, on vuonna 1916 ylitetty Smk:lla 406:20, sen johdosta että työvoimaa on vuoden varrella ajoittain lisätty, mutta että toiselta puolen työkunnan tulot ovat samaan aikaan lisääntyneet Smk:lla 1,370:80, minkä johdosta konttori anoi lupaa saada ensiksi mainitulla summalla ylittää puheena olevan määrärahan, on Kri puoltanut esitystä ja ehdottanut, että Kvsto valtuuttaisi Liikennekonttorin Smk:lla 406:20 ylittämään 1916 vuoden menosäännössä 15 P. L. II. 8 kohdalla kaupungin työkunnan kustannuksia varten olevan 24,500 markan määrärahan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 6.

Rkmrin esitys kalliinajanlisäyksen myöntämisestä kaupungin työkunnan työntekijöille ja mainitun työkunnan taksan muuttamisesta.

Rkmri mainitsee että, sittenkun Kvsto $2/_{11}$ 1915 oli Rkmrin esityksestä myöntänyt kaupungin työkunnan työntekijöille kalliinajanlisäystä kullekin 25 markkaa kuukaudessa, edellisen lokakuun 1 päivästä lukien, ja samalla muuttanut työkunnan silloista taksaa sikäli, että maksu työkunnan miehistön käyttämisestä korotettiin 75 pennistä 1 markkaan tunnilta, on työkunnan miehistö Kriita anonut pohjapalkkaansa 100 markkaa korotettavaksi 55 %:lla, joten kunkin miehen kuukausipalkka olisi 155 markkaa.

Antamassaan lausunnossa on Liikennekonttori maininnut että, kun otetaan huomioon, että kaupungin työkunnan työ yleensä on niin rasittavaa, että ylimääräinen työ varsinaisen, noin kuusituntisen työn lisäksi ei voi tulla kysymykseen, saa miehistö nykyisellä palkallaan päivätuloja ainoastaan alun viidettä markkaa. Tähän nähden ja kun elantokustannukset ovat edellä mainitun kalliinajanlisäyksen myöntämisestä lähtien tuntuvasti kohonneet, olisi Liikennekonttorin mielestä miehistön palkkauksen korotus anottuun määrään, joten päiväpalkaksi tulisi Smk 5: 53, hyvin perusteltua, varsinkin kun siten vältettäisiin harjaantuneen ja kokeneen miehistön alituinen vaihtuminen. Vertailun vuoksi on Konttori lisäksi maininnut, että Helsingin Makasiiniosakeyhtiön palveluksessa olevat työmiehet, joiden työ pääasiassa on verrattavissa työkunnan miehistön suorittamaan työhön, nykyään saavat kuukausipalkkaa 180 markkaa kukin. Liikennekonttori on kuitenkin tehnyt ehdotuksensa tälläkin kertaa sillä edellytyksellä, että samalla korotetaan työkunnan taksaa, koska kaupungin täytyisi, siinä tapauksessa että taksaa ei koroteta, suorittaa työpalkkain kohoamisesta johtuva lisämeno. Siihen katsoen että yksityiset työkunnat nykyään laskevat työpalkkaa Smk 1: 50 tunnilta, olisi taksan mukainen maksu vahvistettava samaksi määräksi.

Ilmoittaen ettei Helsingin Kauppavaltuutetuilla puolestaan ole ollut puheena olevaa ehdotusta vastaan mitään muistuttamista, huomauttaa Rkmri että, kun työkunnassa kuluvana vuonna on 18 miestä, tuottaisi 30 markan palkankorotus miestä kohti kuukaudessa koko vuodelta lisämenoja 6,480 markkaa. Mutta korotettamalla taksaa olisi toiselta puolen odotettavana lisätuloja noin 7,000 markkaa. Kun korotettua taksaa ei kuitenkaan voitaisi soveltaa ennenkuin aikaisintaan ensi maaliskuun 1 päivästä, olisi ehdotettu miehistön palkkausetujen parantaminenkin toimeenpantava vastamainitusta päivästä lähtien. Kuluvan vuoden kymmeneltä kuukaudelta tarvittaisiin siis tarkoitukseen 5,400 markan lisämääräraha.

Liikennekonttorin esittämistä syistä ja kun työkunnan miehistöön verrattavilla kaupungin Rakennuskonttorin työläisillä nykyään on päiväpalkkaa hyvinkin se määrä, minkä työkunnan miehistö saisi Liikennekonttorin ehdotuksen mukaan, on Rkmri puoltanut mainittua ehdotusta ja sentähden esittänyt, että Kvsto päättäisi:

myöntää kaupungin työkunnan työntekijöille korotettua kalliinajanlisäystä kullekin 30 markkaa kuukaudessa $1/3$:stä 1917 lukien;

siihen tarkoitukseen osottaa 5,400 markkaa, maksettavaksi Vston tämänvuotisista käyttövaroista;

muuttaa kaupungin työkunnan voimassa olevan taksan IV kohdan seuraavaksi: „Työ-

kunnan miehistöä voidaan käyttää aikapalkallakin, ja on maksu siinä tapauksessa 1 markka 50 penniä tunnilta ja mieheltä"; sekä viimeksi mainitun muutetun määräyksen astuvaksi voimaan maaliskuun 1 päivästä 1917.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Rkmrin ehdotus hyväksyttiin.

N:o 7.

Rkmrin esitys Itäisen Kaivopuiston tonttien N:ojen 1 ja 3 kaupunginasemakaavan muuttamisesta.

Rkmri mainitsee, että rouva Olga Kaira Itäisen Kaivopuiston tontin N:o 3 omistajana sekä tehtaanisäntä August N:son Keirkner Itäisen Kaivopuiston tontin N:o 1 omistajana ovat Krille ilmoittaneet tehneensä keskenään semmoisen sopimuksen, että mainittujen tonttien välinen raja tulisi järjestellyksi sillä tavoin kuin heidän antamansa ehdotus osotti, eli että tonttiin N:o 1 siirtyisi tontista N:o 3 150 m²:n laajuinen ala. Lisäksi oheen pannen todistukset omistusoikeudestaan mainittuihin tontteihin ynnä rasitustodistuksen, josta näkyy, että tontti N:o 3 ei ole kiinnitysten rasittama, ovat hakijat anoneet, että Kri hankkisi kaupunginasemakaavaan sellaisen muutoksen kuin mainitusta rajanjärjestelystä johtuu.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus, jonka lausunnon asiasta Kri on hankkinut, on kaupunginasemakaava-arkkitehdin ja kaupungingeodeetin puollettua hakemusta osaltaan ehdottanut siihen myönnettäväksi, huomauttaen että asemapiirros on laadittu mainitun sopimuksen mukaisesti, että rajanjärjestely ei ole vastoin voimassa olevaa rakennusjärjestystä sekä että toimenpide ei loukkaa naapurien eikä kaupungin etuja.

Terveystenhoitolautakunnalla ei ole ollut terveydelliseltä kannalta ehdotusta vastaan mitään muistuttamista.

Ilmoittaen ettei Krilla puolestaan ole ollut mitään muistuttamista ehdotusta vastaan, jonka tarkoituksena on saattaa mahdolliseksi uutisrakennuksen teettäminen tontille N:o 1 Itäisen Kaivopuiston huvila-alueelle ¹⁰/₄ 1907 vahvistetun rakennusjärjestyksen mukaisesti, on Kri esittänyt, että Vsto hyväksyisi Itäisen Kaivopuiston tonttien N:ojen 1 ja 3 kaupunginasemakaavan muutosehdotuksen ja hankkisi sille asianmukaisen vahvistuksen.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 8.

Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä kaupunginkirjaston haaraosastojen vuokramäärärahaan.

Rkmri ilmoittaa, että kaupungin kirjaston Hallitus oli, sen johdosta että asianomaiset talonomistajat olivat ensi vuokravuoden alusta korottaneet Hermannin ja Tehtaankadun haarakirjastojen huoneistonvuokria, edellisen 1,500:sta 1,700 markkaan ja jälkimäisen 1,350:sta 1,600 markkaan, Krille tehnyt esityksen Smk:n 262: 50 suuruisen lisäyksen hankkimisesta kirjaston menosäännön 9 P. L. XII. 2 kohdalla olevaan 5,350 markan määrärahaan. Rkmrin tiedustelun johdosta oli kaupunginkirjaston hoitaja lisäksi maininnut olevan toiveita, että Hermannin haarakirjaston huoneiston vuokrasopimuksen saa pitennetyksi viideksi vuodeksi maksamalla nyt vaaditun vuokran 1,700 markkaa vuodessa, jota vastoin toinen huoneisto on 1,350 markan vuokrasta saatavissa ainoastaan vuodeksi. Kun vuokrasopimusten irtisanomisaika alkoi vasta tammikuussa 1917, ei kirjaston Hallitus ollut voinut ottaa puheena olevaa lisämenoa huomioon kuluvan vuoden menosääntöehdotusta laatiessaan.

Kun nykyoloissa ei ole mahdollisuutta saada puheena oleviin tarkoituksiin huoneistoja halvemmalla vuokralla, on Rkmri esittänyt, että Kvsto käyttövaroistaan osottaisi Smk:n 262: 50 lisäyksen kuluvan vuoden menosäännössä 9 P. L. XII. 2 kohdalla olevaan kaupungin kirjaston haaraosastojen vuokramäärärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 9.

Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä Hermannin kansanlastentarhan polttoainemäärärahaan.

Rkmriltä on Gumtähdenkadun taloon N:o 4 sijoitetun kaksikielisen kansanlastentarhan johtajatar anonut myönnettäväksi 1,000 markkaa mainitun lastentarhan 1915 ja 1916 vuoden polttopuumäärärahoissa syntyneen vajauksen täyttämiseksi. Mainituilta vuosilta oli puheena olevat määrärahat laskettu 520 ja 625 markaksi, mutta todellisuudessa oli menoja ollut vuonna 1915 Smk 1,038: 25 ja vuonna 1916 Smk 1,037: 50, joten siis oli syntynyt vajausta Smk 518: 25 ja 412: 50.

Kun edellä mainittu lisämeno johtajattaren antamain ja kansanlastentarhain johtokunnan vahvistamain tietojen mukaan oli, paitsi halonhintain kohoamisesta, johtunut siitäkin, että lastentarhan huoneisto on monessa kohden puutteellinen ja sentähden kylmä, oli Rkmri käskenyt Rakennuskonttorin toimittaa siellä katselmuksen jotta saataisiin selville, onko tarkoituksenmukaisia korjauksia toimeenpanemalla polttoaineiden kulutus vähennettävissä. Selville on käynyt, että huoneistossa on 7 tulisijaa ja että sen lämmittämiseen on kulunut noin 16 sylvä halkoja sekä että talonomistajan olisi kustannettava korjauksia noin 1,200 markalla, jotta huoneisto saataisiin johonkin määrin paremmin lämmintä pitäväksi.

Siihen nähden että puheena oleva huoneisto on epätarkoituksenmukainen, minkätähden kahtena viimeksi kuluneena verraten kylmänä talvena on tarvittu tavallista runsaampaa lämmitystä, on Rkmri katsonut kohtuulliseksi, että kaupunki myöntyy anomukseen, jota kansanlatsentarhain johtokuntakin on puoltanut; ja kun suunnitellut korjaukset eivät näy olevan omansa mainittavasti vähentämään polttoaineiden kulutusta ja lastentarha jo nyt välttämättä tarvitsisi yhtäjaksoista apurahaa, on Rkmri katsonut voivansa puoltaa esitystä sekä ehdottanut, että Kvsto myöntäisi 1,000 markkaa Hermannin kansanlastentarhan polttoainemäärärahasa vuosina 1915 ja 1916 syntyneen vajauksen täyttämiseksi.

V. V.:

Puolletaan, ja maksettaneen meno Kvston käyttövaroista.

Kvsto:

Myönnettiin.

N:o 10.

Rkmrin esitys Tehtaankadun varrella korttelissa N:o 219 olevain tonttien N:ojen 34 a ja 34 b rakennusajan pitentämisestä.

Sittenkun merikapteeni Chr. Jacobsén oli, sen johdosta että nykyään on vaikea ryhtyä rakennustoimintaan, Rkmriltä anonut Tehtaankadun varrella korttelissa N:o 219 olevain tonttien N:ojen 34 a ja 34 b rakennusajan pitentämistä kahdella vuodella, on Rkmri, mainiten että hakija oli huutokaupassa ostanut ensinmainitun tontin ¹⁴/₄ 1910 ja jälkimmäisen ¹³/₁ 1910, joten niiden olisi kaupungin yleisen rakennusjärjestyksen 29 §:n johdosta tullut olla rakennetut viiden vuoden kuluessa haltuunottamisesta, sekä että Kvsto oli tehdyn anomuksen johdosta ²/₂ 1915 pitentänyt tonttien rakennusaikaa kahdella vuodella eli ¹/₅ ja ¹/₂ 1917 asti, esittänyt, että Kvsto, koska pitennettyä rakennuspakon huojennusta ei olisi evättävä, päättäisi määrätä Tehtaankadun varrella korttelissa N:o 219 olevain tonttien N:ojen 34 a ja 34 b rakennusajan päättyväksi, ensinmainitun tontin ³⁰/₄ 1919 ja jälkimmäisen ³¹/₁ samana vuonna.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnettiin.

N:o 11.

Rkmrin esitys määrärahan myöntämisestä selvityksen saamiseksi siitä, miten kaupungin evankelis-luterilaiset seurakunnat ovat saaneet erinäiset käyttämänsä kiinteistöt ja maa-alueet.

Sittenkun Helsingin kirkonhallintolautakunta oli päättänyt laadituttaa kaikinpuolisen, arkistotutkimuksiin perustuvan selvityksen siitä, miten Helsingin evankelis-luterilaiset

seurakunnat ovat saaneet ne kiinteistöt ja maa-alueet, jotka täällä ovat niiden hallussa, sekä varatuomari John Ugglä, jolle työ oli annettu tehtäväksi, oli lautakunnalle antanut asiasta mietinnön siihen kuuluvine lueteltuine asiakirja- ja karttajäljennöksineen, on lautakunta, koska puheena oleva tutkimus koski Helsingin kaupungin ja evankelis-luterilaisten seurakuntain välistä oikeussuhdetta sekä liittyi niihin erinäisten kaupungin maa-alueiden, tonttien y. m. omistus- tai hallintaoikeutta koskeviin selvityksiin, joita aikaisemmin oli Rkmrin toimesta hankittu ja Kvston painetuissa asiakirjoissa julkaistu, Rkmrille ehdottanut, että kaupunki siihen hyötyyn katsoen, mikä kaupungin hallinnolla voi olla tästä tutkimuksesta sekä oikeudellisessa suhteessa että katsoen hankittuun selvitykseen kaupungin uudistumiskauden aikaisista oloista, ottaisi kohtuullisella määrällä osaa tutkimusten kustannuksiin. Siinä mielessä on lautakunta esittänyt, että kaupunki suorittaisi toimitettujen arkistotutkimusten kulut, laskun mukaan 1,450 markkaa, jota vastoin seurakunnat suorittaisivat muut tutkimuksesta johtuneet kulut, kaikkiaan Smk 2,854: 15. Lautakunta on sen ohessa tämän korvaukseksi tarjoutunut Rkmrin käytettäväksi antamaan kaiken luetellun työaineiston, mutta varannut itselleen oikeuden, siinä tapauksessa että mietintö kaupunginhallinnon toimesta painatetaan, saada seurakuntain varalle tarpeellisen määrän ylipainoksia.

Tutustuttuaan tutkimukseen ja havaittuaan siinä annetun selvityksen seurakuntain käyttämistä maa-aloista voivan olla tarvittaessa kaupungin hallinnolle hyödyksi, on Rkmri, edellyttäen seurakuntain puolestaan ottavan tutkimuksen kustannuksiin osaa edellä mainitulla määrällä, katsonut olevan puoltaminen lautakunnan esitystä, minkä ohessa Krin mielestä tutkimus olisi aikansa painatettava, sopivimmin Kvston painettuihin asiakirjoihin, jommoista menettelyä on aikaisemminkin noudatettu (Ks. esim. Kvston pain. asiakirj. N:o 33 vuodelta 1911). Kun ei Rkmrillä kuitenkaan ole käytettäväänään tarkeitukseen tarpeellisia varoja, on Kri anonut määrärahan osotettavaksi sekä esittänyt, että Vsto päättäisi edellä mainituin ehdoin käyttövaroistaan myöntää 1,450 markkaa niiden arkistotutkimusten kustantamiseen, joita on toimitettu selvityksen saamiseksi täkäläisten evankelis-luterilaisten seurakuntain hallussa olevain maa-alueiden ja tonttien saannosta.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 12.

Rkmrin ilmoitus että kaupungin yleisten töiden määrärahat kenties tulevat ylitettäviksi.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus oli Rkmrille ilmoittanut, että Helsingin kunnan työntekijäin osasto oli viime aikoina edelleen jatkuvan elintarpeiden hinnannousun johdosta Hallitukselta anonut kaikkien kaupungin töissä olevain työntekijäin pohjapalkkaa korotettavaksi 25 pennillä työtunnilta. Tämän anomuksen johdosta olivat Rakennuskonttorin työpäällikkö ja puhtaanapitolaitoksen johtaja, joiden valmisteltavaksi Hallitus oli asian jättänyt, antamassaan lausunnossa huomauttaneet, että mainittujen työntekijäin palkat oli ¹⁵/₁₂ 1915 lähtien korotettu 20—25 pennillä tunnilta, minkä ohessa työn-

tekijät olivat saaneet kalliinajanlisäystä 12—30 % palkastaan. Ammattityöntekijäin tuntipalkat ovat nykyään 90 penniä — 1 markka ja apurien 60 pennin vaiheilla. Edellyttäen työntekijämäärän pysyvän nykyisellään tuottaisi anotun korotuksen myöntäminen vuotuisia lisäkustannuksia 700,000 markkaa, josta määrästä puhtaanapitolaitoksen osalle tulisi 300,000 markkaa. Tämän johdosta olivat mainitut virkamiehet ehdottaneet, että työntekijäin anomukseen sinänsä ei myönnyttäisi, mutta että elintarvehintain kohoamisen johdosta kalliinajanlisäykset korotettaisiin kaksinkertaisiksi, minkä johdosta kuitenkin kuluva vuoden menosäännössä „kalliin ajan johdosta tarpeellisiin työpalkkain korotuksiin“ varattu määräraha tulisi ylitettäväksi noin 180,000 markalla.

Hallitus puolestaan on todennut, että elintarpeiden hinnat ovat kohonneet runsaammin kuin työpalkat sekä sentähden yhtynyt työpäällikön ja puhtaanapitolaitoksen johtajan esittämään ehdotukseen. Siihen nähden että kuluva vuonna edelleen on odotettavana elintarpeiden hinnannousua ja siitä johtuvaa työpalkkain kohoamista, minkä ohessa ehkä käynee tarpeelliseksi lisätä työntekijäin lukua, joten edellä mainittu määräraha varsin luultavasti tulee ylitettäväksi paljon suuremmalla summalla kuin edellä mainituilla 180,000 markalla, ei Hallitus ole katsonut olevan ryhtyminen toimenpiteeseen asiassa hankkimatta siitä Rkmrin lausuntoa.

Rkmrin käsityksen mukaan on kaupungin yleisten töiden Hallituksen asia määrätä mainituissa töissä olevain työntekijäin palkkaehdot sekä, siinä tapauksessa että menosäännön määrärahat osottautuvat riittämättömiksi, ehdottaa tästä johtuvia toimenpiteitä. Tukea tälle käsitykselle antaa Kvston 6/1916 samantapaisesta asiasta tekemä päätös (Kvston esityslista N:o 13 vuodelta 1916, asia N:o 7). Vaikkei siis Hallituksen tiedonannon johdosta näyttänyt olevan syytä tehdä Kvstolle esitystä, on Kri kuitenkin pitänyt sopivana jo nyt saattaa Vston tiedoksi, että Hallitus esittämillään syillä on arvellut kuluva vuoden menosäännössä yleisiä töitä varten olevain määrärahan tulevan ylitettäväksi ainakin 180,000 markalla.

V. V.:

Merkittäneen tiedoksi saaduksi.

Kvsto:

Merkittiin.

N:o 13.

Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä kelkkamäkien järjestämismäärärahaan.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus oli Rkmrille ilmoittanut, että kuluva vuoden budjetissa kelkkamäkien laittamista varten oleva 4,000 markan määräraha (13 P. L. VIII. 38) nyttemmin oli osottautunut riittämättömäksi työstä oleviin kustannuksiin. Mainitusta määrärahasta oli jäljellä ainoastaan 400 markkaa, ja kun kelkkamäkiä vielä lienee pidettävä kunnossa ainakin kolme viikkoa ja niistä on kustannuksia 600 markkaa viikossa, tarvittaisiin kaikkiaan 1,800 markkaa sekä lisäksi 200 markkaa siltain ja telien purkamisesta ja kuljetuksesta koituviin kustannuksiin. Täksi talvikaudeksi tarvittaisiin siis kaikkiaan 2,000 markkaa eli määrärahasta jäljellä olevan summan lisäksi 1,600 markkaa. Määrärahan riittämättömyys on johtunut osin edelleen kohonneista työpalkoista ja osin siitä, että pienempäin kelkkaratain kunnossapitoon ei ole ollut käytettävänä erikseen osotettuja varoja niinkuin viime vuonna oli laita.

Puoltaen Hallituksen anomusta esittää Rkmri, että Kvsto päättäisi tämänvuotisista käyttövaroistaan osottaa 1,600 markkaa lisäykeksi kuluvan vuoden menosäännössä kelkkaratain laittamista varten olevaan määrärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 14.

a) Komitean mietintö kaupungin vesilaitoksen täydentämisestä pohjavettä kuljettavalla juomavesijohdolla (Pain. asiakirj. N:o 6 vuodelta 1917).

b) Teknillisten laitosten Hallituksen esitys toimenpiteisiin ryhtymisestä kaupungin vastaisen vedenhankinnan varalle.

Viimeksi mainitusta esityksestä käy selville, että vesijohtolaitos oli kaupungin teknillisten laitosten Hallitukselle huomauttanut olevan tarpeellista, että lähivuosina ryhdytään toimiin kaupungin nykyisten vedenhankintalaitosten laajentamiseksi, koska ne vedenkulutuksen yhtämittaisen lisääntymisen johdosta kohdakkoin käyvät riittämättömiksi. Tässä voi tulla kysymykseen joko siirtyminen pohjaveden käyttämiseen tahi Vantaanveden pysyttäminen raakavetenä, ja on laitos puolestaan esittämillään syillä puoltanut jälkimäistä menettelyä. Laitoksen esittämän selvityksen mukaan vaatisi kaiken Helsingin läheisyydessä käytännöllisesti katsoen saatavana olevan, enintään 400 sekuntilitraan nousevan pohjavesimäärän talteen ottaminen kustannuksia noin 20 miljoonaa markkaa. Mainittu vesimäärä riittäisi kaupungin tarpeisiin vuoteen 1925 asti, mistä lähtien joka tapauksessa täytyisi ruveta käyttämään pintavettä pohjaveden ohessa. Vanhassakaupungissa olevain Vantaanveden puhdistuslaitosten laajentaminen ja täydentäminen yhtä tehokkaiksi kuin suunniteltu pohjavesilaitos olisi saataisiin kuitenkin aikaan noin 2 miljoonan markan kustannuksilla, mihin tulisi lisäksi noin 2 1/2 miljoonan markkaa, siinä tapauksessa että laitettaisiin hiekkasuodattimet hidasta suodatusta varten terveydelliseltä kannalta käyttökelpoisen veden saamiseksi joka tapauksessa.

Kaupungin teknillisten laitosten Hallitus on katsonut kaupungin vastaista vedenhankintaa koskevan tärkeän kysymyksen kaipaavan perinpohjaista valmistelua, jonka paraiten voisi toimitaa sopivista henkilöistä kokoonpantu komitea, ja on Hallitus sentähden, lausumatta mieltään itse asiasta, Kvstolle esittänyt, että asetettaisiin komitea, jolle vesijohtolaitoksen tekemä esitys annettaisiin valmisteltavaksi.

Samoin kuin teknillisten laitosten Hallitus on Rkmrikin pitänyt lisäselvitystä suotavana, ennenkuin päätös asiasta tehdään, ja sentähden esittänyt, että Kvsto päättäisi asettaa komitean valmistelevaan kysymystä kaupungin vastaisesta vedenhankinnasta ja tälle komitealle jättää vesijohtolaitoksen tekemän esityksen asiasta.

V. V.:

Siinä tapauksessa että Kvsto hyväksyy komitean tekemän, teknillisten laitosten Hallituksen ja Rkmrin ehdotusten kanssa yhtäpitävän esityksen komitean asettamisesta val-

mistelemään kysymystä kaupungin vastaisesta vedenhankinnasta, ehdottaa valiokunta, että tämän komitean jäseniksi valittaisiin herrat af Forselles ja Sederholm, insinööri A. Skog, tohtori V. Manner, fil. tri A. E. Blomqvist ja insinööri G. A. Aartovaara sekä että Kvsto valtuuttaisi komitean töissään käyttämään lisäksi tarpeellista asiaintuntevaa apua ja eri sihteeriä, joiden palkkioiden ynnä komitean tehtävästä johtuvain muiden menojen suorittamisesta komitean tulee aikanansa tehdä Vstolle esitys.

Kvsto:

Samalla kun Kvsto päätti asettaa komitean asiaa valmistelemaan, hyväksyi Vsto V. V:n ehdotuksen muutoin, paitsi että seitsemänneksi jäseneksi komiteaan valittiin insinööri B. Gagneur.

N:o 15.

Kaupungin teknillisten laitosten Hallituksen esitys erääseen kaasulaitoksen konttoristin-virkaan liittyvän palkan käyttämisestä.

Hallitus anoo, että kaasulaitos valtuutettaisiin erään nyttemmin avoinna olevan konttoristinviran vuosipalkasta 3,600 markasta käyttämään 3,000 markkaa viran väliaikaiseen hoidattamiseen, mainiten tämän tueksi että, kun tammikuussa eronneen konttoristin toimena pääasiassa oli ollut koksien ja sivutuotteiden myynnistä ja jakelusta johtuvat tehtävät, mutta nämä väliaikaisesti ovat vähentyneet, ne saisi toistaiseksi jakaa laitoksen kamreerin ja kirjanpitäjän kesken. Kun näillä molemmilla virkamiehillä kuitenkin laitoksessa tapahtuneiden henkilömuutosten johdosta jo on laitoksessa lisätyötä, ei heidän työmääränsä enää sopisi lisätä antamatta kohtuullista korvausta, minkätähden Hallitus on ehdottanut, että konttoristinvirasta seuraavasta vuosipalkasta saisi 1/2 1917 lähtien 3,000 markkaa käyttää jaettavaksi tasan kamreerin ja kirjanpitäjän kesken.

Rkmrilla ei ole ollut Hallituksen ehdotusta vastaan mitään huomauttamista, minkätähden Kri on ehdottanut, että Kvsto oikeuttaisi kaasulaitoksen nykyään avoinna olevaan konttoristinvirkaan liittyvästä 3,600 markan vuosipalkasta käyttämään 3,000 markkaa viran väliaikaiseen hoidattamiseen siten, että mainittu määrä jaetaan tasan laitoksen kamreerin ja kirjanpitäjän kesken hyvitykseksi lisätyöstä, 1/2 1917:stä lukien, kunnes puheena oleva virka on jälleen täytetty.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 16.

Valiokunnan mietintö erinäisten hakemusten johdosta, jotka tarkoittavat lupaa saada noudettavaksi myydä mallasjuomia (Pain. asiakirj. N:o 10 vuodelta 1917).

Kvsto:

Valiokunnan ehdotus hyväksyttiin.

N:o 17.

Sosialilautakunnan ehdotus puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valitsemisesta väliaikaiseen vuokrasovittelulautakuntaan.

Sittenkun Kvsto oli 13/2 1917 päättänyt kunnallisen vuokrariitain sovittelun koetteeksi järjestettäväksi täksi vuodeksi, on Sosialilautakunta samassa tilaisuudessa vahvistettujen väliaikaisten määräysten 2 §:n säännöksen johdosta, jonka mukaan vuokra sovittelulautakunnan puheenjohtajan ja hänen varamiehensä valitsee Vsto Sosialilautakunnan esityksestä, ehdottanut vuokrasovittelulautakunnan puheenjohtajaksi valittavaksi herra Söderholmin ja varapuheenjohtajaksi lakitieteenkandidaatti Heikki Ritavuoren.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 18.

Hätäapukomitean esitys määrärahan myöntämisestä komitean kuluja ja sihteerin palkkusta varten.

Hätäapukomitean anottua myönnettäväksi samaa rahamäärää kuin vuodeksi 1916 komitean kulujen ja sihteerin palkkauksen suorittamiseen on Rkmri esittänyt, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan osottaa enintään 1,100 markkaa, josta määrästä enintään 500 markkaa saisi käyttää komitean kuluihin ja enintään 600 markkaa, lukien 150 markkaa kuukaudelta, sihteerin palkkaukseen.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 19.

Hätäapukomitean esitys määrärahan myöntämisestä hätäaputöiden järjestämiseksi.

Hätäapukomitea ilmoittaa että, vaikka tosin kunnan työnvälitystoimisto oli komitean kokouksessa 12/2 1917 ilmoittanut, ettei toistaiseksi ollut olemassa sen suurempaa työnpuutetta, kuin että noin 40—60 naista oli nykyään työttöminä, uhkasi kuitenkin karamelli-tehtaiden raaka-aineen puutteen johdosta työttömyys näiden tehtaiden työntekijöitä. Tammi-kuussa olivat nämä tehtaat vähentäneet noin 200 hengellä työväkeään, jota joulukuussa oli noin 800 henkeä, ja erotetuista oli osa saanut palveluspaikkoja, osa muuta työtä.

Joka tapauksessa oli verraten vähäinen osa näistä pyytänyt työtä työnvälitystoimiston välityksellä. Miesten keskuudessa oli ilmaantunut ainoastaan osittaista työttömyyttä, ja maaliskuun ajaksi oli työnvälitystoimistolta tilattu työntekijöitä niin paljon, että luultavasti kaikki työttömät miehet saivat työtä.

Siihen nähden että työnpuutetta, vaikka vähäisessä määrässä, jo ilmaantuu sekä että sitä voi yhtäkkiä syntyä sangen suuressa määrässä, jos karamellitehtaiden täytyy lopettaa työnsä, on Hätaapukomitea katsonut olevan tarpeellista varustautua kaikkien mahdollisuuksien varalle sekä sentähden anonut, että Kvsto sallisi komitean tarpeen mukaan töiden hankkimiseksi työttömille käyttää ne varat, kaikkiaan Smk 16,898: 40, mitkä Kaupunkilähetyksellä ja eräiden naisjärjestöjen asettamalla hätaapukomitealla nykyään on hallussaan osin käteisenä rahana, osin myymättöminä, valmiina töinä, jotka varat olivat säästyneet Kvston vuonna 1916 hätaaputöitä varten osottamista määrärahoista.

Rkmri huomauttaa, että 1916 vuoden hätaapukomitean Krille antaman tilin mukaan oli edellä mainituista varoista Kaupunkilähetyksen hallussa Smk 8,830: 09 käteistä sekä erinäisten naisjärjestöjen asettaman hätaapukomitean hallussa Smk 4,681: 31 käteistä ynnä valmiita vaatteita arviolta 3,387 markan arvosta. Kaikkiaan olisi siis ylijäämää Smk 16,898: 40, jota määrää kaupungin hätaapukomitea on nyt pyytänyt saada käytettäväkseen. Komitean puheenjohtajan ilmoituksen mukaan olisi aikomus muuttaa edellä mainitut tavarat rahaksi, mikä nykyoloissa ei kohtaisikaan vaikeutta, sekä antaa Kaupunkilähetyksen ja naisjärjestöjen hätaapukomitean käytettäväksi niiden kunkin hallussa olevat varat hätaaputöiden teettämiseen, mutta ei sitä vastoin suoranaisiin avustuksiin.

Rkmri on puoltanut myöntymistä esitykseen ja ehdottanut, että Kvsto oikeuttaisi kaupungin Hätaapukomitean hätaaputöiden järjestämiseen vuonna 1917 käyttämään ne Smk 16,898: 40, mitkä ovat säästyneet Vston $\frac{8}{2}$ 1916 hätaapukomitean käytettäväksi samantaiseen tarkoitukseen osottamasta määrärahasta.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 20.

Työmies Otto Mäkeläisen anomus eläkkeensä korottamisesta.

Hakija, joka on syntynyt 1852 ja jolle on $\frac{11}{4}$ 1916 myönnetty vuotuista työkyvyttömyyseläkettä 546 markkaa, minkä ohessa on selvitetty, että hän on ollut puhtaana-pitolaitoksen palveluksessa 19 vuotta sekä sydänvian ja keuhkolaajennuksen johdosta ainiaaksi „miltei kykenemätön entiseen työhönsä“, on katsoen korkeaan ikäänsä sekä syystä että hän on vaikean taudin johdosta kykenemätön itselleen elatusapua hankkimaan, anonut elinkautiseläkkeensä korottamista 800 markkaan vuodessa.

Kun hakemus tarkoittaa asiasta voimassa olevain määräysten mukaisesti myönnetyn eläkkeen korottamista eikä hakija ole esittänyt mitään erikoista seikkaa, joka aiheuttaisi hänelle suomaan poikkeusetua, ehdottaa Rkmri hakemusta evättäväksi.

V. V.:

Kvsto evännee hakemuksen.

Kvsto:

Evättiin.

N:o 21.

Erinäisten lihakauppiaiden valitus Muonitustoimikunnan päätöksestä lakkauttaa lihanmyynti kaupungin toreilla.

Sittenkun Muonitustoimikunta järjestäessään lihanjakelun kaupungin siviliväestölle oli 5/2 1917 päättänyt, että lihaa ei saa kaupungin toreilla avonaisilta pöydiltä toistaiseksi myydä, ovat erinäiset lihakauppiaat alistaneet tämän päätöksen Kvston tutkittavaksi sekä huomauttaneet olevan kohtuutonta, että niiltä lihakauppiailta, jotka omaksi ja perheensä elatukseksi harjoittavat lihanmyyntiä ja sitä varten ovat vuokranneet paikkoja toreilta sekä niistä jo suorittaneet maksun kuluvan vuoden ensimmäiseltä neljännekseltä, siten on riistetty ansiotilaisuus tällä alalla. Tähän nähden ja kun järjestystä lihanjakelussa voi avonaisella paikalla pitää voimassa yhtä hyvin, ellei paremminkin, kuin ahtaissa myymälöissä, ovat hakijat anoneet, että he saisivat edelleen harjoittaa lihanmyyntiä Kauppatorilla.

Muonitustoimikunta mainitsee, että lihanmyynnin ei ole katsottu voivan käydä päinsä toreilla, syystä että sellainen myynti ei ole sovitettavissa siihen lihanjakelujärjestelmään, mikä nykyisen pula-ajan vallitessa on kuluttajain etujen turvaamiseksi toimeenpantu ja edellyttää lihakaupan keskittämistä verraten harvalukuisten vähittäismyyjien toimittavaksi, jotka Muonitustoimikunnan kanssa tekemänsä sopimuksen mukaan ovat ottaneet myynnin toimittaakseen kaupungin lihakonttorin valvonnan alaisina sekä tehtävän asianmukaisesta täyttämisestä panneet huomattavan suuren vakuuden. Tästä järjestelmästä, joka tosin syvältä koskee vapaaseen elinkeinotoimintaan, mutta nykyoloissa on aivan välttämätön, johtuu, että useat pikkukauppiaat, m. m. torikauppiaat, eivät enää voi jatkaa liikettään. Terveydelliseltä kannalta tämä ei, mikäli torikauppaa koskee, ole valitettavaa, koska niinkuin tunnettu toreilla harjoitettavaa lihakauppaa haittaavat moninaiset terveydelliset epäkohdat, mikä seikka niinikään on aiheuttanut Kvston komitean hiljattain antamassaan mietinnössä ehdotuksineen kaupungin uudeksi terveydenhoitojärjestykseksi vaatimaan lihakauppaa lopullisesti poistettavaksi toreilta. Näistä syistä Muonitustoimikunta, jolle hakijat olivat tehneet hakemuksessaan mainitun esityksen, ei ollut havainnut olevan syytä muuttaa edellä mainittua 5/2 1917 tekemäänsä päätöstä.

V. V.:

Esitys ei aiheuttane Kvston puolelta muuta toimenpidettä kuin että asianomaisia myyntipaikkain vuokraajia neuvotaan, jos syytä on, anomaan Rkmriltä edeltäpäin suorittamainsa vuokramaksujen kohtuullista palautusta sekä vapautusta tekemistään sopimuksista.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 22.

Kvston diariin merkittyjen, joulukuun 31 päivänä 1916 ratkaisematta olevain asiain luettelo (Pain. asiakirj. N:o 1 vuodelta 1917).

Kvsto:

Kvsto päätti:

kehottaa Rkmria jouduttamaan sen selvityksen antamista, jota Kvsto kirjelmässä toukuun 28 päivältä 1913 oli pyytänyt Kvston laatiman XV kaupunginosan kaupungin-
asemakaavaehdotuksen johdosta, sekä hankkeissa olevaa tililaitosuudistusta;

jättää kysymyksen kaupungin tarvitsemista laajemmista tai uusista sairaanhoitolaitok-
sista kaupungin Sairaalaylihallitukselle ja siten peruuttaa tätä asiaa varten asetetun komi-
tean tehtävän; sekä

antaa V.V:n toimeksi ehdottaa määräyksiä sen menettelyn ehkäisemiseksi, että kau-
pungin lautakuntiin ja hallituksiin lausunnon saamiseksi lähetetyt asiat jätetään epä-
määräiseen aikaan olematta siihen Kvston lupaa kussakin eri tapauksessa hankittu.

N:o 23.

Salainen asia.

Helsingissä, Sanomal.- ja Kirjap.-Osakeyhtiön kirjapaino, 1917.

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
kokous tiistaina maaliskuun 6
päivänä 1917 k:lo 7 i. p.*

ESITYSLISTA.

N:o 1.

Rkmrin esitys Aleksanterinkadulta Pohjois Esplanadikadulle vievän kadun aukaisemisesta korttelin N:o 95 halki (Pain. asiakirj. N:o 14 vuodelta 1917).

V. V.:

Valiokunta puoltaa Rkmrin ehdotusta muutoin, paitsi mitä tulee uuden kadun tasoitukseen ja päällystykseen, joissa kohdin lienee noudatettava voimassa olevan rakennusjärjestyksen säännöksiä, että tasoituksen toimittaa ja kustantaa kaupunki, jota vastoin päällystäminen on asianomaisen tontinomistajan asia. Samalla kun valiokunta on havainnut Rkmrin toista pontta olevan jonkin verran selvennettävä, esittää valiokunta, että Kvsto hyväksyisi Krin ensimmäisen ponnin sinänsä, mutta sitä vastoin toisen ponnin seuraavana:

edellyttäen edellä mainitun kaupunginasemakaavanmuutoksen tulevan toimeen, kaupungin puolesta vastaanottaa Keskuskadun alaksi tarvittavan maan seuraavilla ehdoilla:

- 1) että kaupunki toimittaa ja kustantaa uuden kadun tasoituksen;*
- 2) että kadun päällystäminen on asianomaisten tontinomistajain asia;*
- 3) että kaupunki oikeuttaa tontinomistajat uuden kadun alle teettämään tunnelin sähkövoima- ja muita johtoja varten sillä ehdolla, että työtä varten tarpeelliset piirustukset alistetaan Rahatoimikamarin hyväksyttäväksi ja että tunneli teetetään niitä määräyksiä noudattaen, mitkä kaupungin yleisten töiden Hallitus katsoo tarpeelliseksi vahvistaa;*
- 4) että talonomistaja F. L. Litoniuksen oikeudenomistajat puolestaan vapautetaan niistä velvollisuuksista ja saavat ne oikeudet, mitkä on mainittu heidän syyskuun 30 päivänä 1916 antamansa sitoumuksen 4) kohdassa;*
- 5) että Aktiebolaget Centralgatan Osakeyhtiön tulee sijoittaa Aleksanterinkatua päin Keskuskadun länsipuolelle teetettävä rakennus vähintään kuuden metrin päähän tontinrajasta, luettuna viimeksi mainitun kadun puoleisesta rajasta länteen; sekä*

että Keskuskadun varrelle teetettävään yhtiön uutisrakennusten Pohjois-Esplanadikattaa päin antavain julkisivujen piirustukset on Rahatoimikamarin hyväksyttävä kaupungin yleisten töiden Hallitusta kuultuaan ennen piirustusten antamista asianomaisten viranomaisten vahvistettaviksi.

Kvsto:

Rkmrin ja V. V:n ehdotukset hyväksyttiin muutoin, paitsi että toisen ponnen 1) kohta muutettiin seuraavaksi: „että kaupunki toimittaa ja kustantaa uuden kadun tasoituksen, mutta ei sen päällystystä“; että 2) kohta kokonaan poistettiin; että 4) kohdassa sanain „4) kohdassa“ sijaan pantiin sanat „4) ja 8) kohdassa“; sekä että 5) kohtaan sanan „tontinrajasta“ jälkeen lisättiin sanat „noin 20 metrin leveydeltä.“

N:o 2.

Jatkokäsittelyyn 30/1:stä 1917: Terveystenhoitolautakunnan esitys (Pain. asiakirj. N:o 17 vuodelta 1915) Helsingin kaupungin terveystenhoitojärjestyksen antamisesta sekä asiasta annettu komitean mietintö (Pain. asiakirj. N:o 34 vuodelta 1916).

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että esillä oleva asia käsiteltäisiin kahdesti, niin että kaikki ensimmäisessä käsittelyssä ehkä tehdyt muutosehdotukset, joiden Vsto katsoo ansaitsevan huomiota, lähetetään komiteaan, jonka on Vstolle annettava lausunto sekä laadittava muutosehdotukset lopulliseen muotoon.

Kvsto:

Terveystenhoitojärjestyksen ehdotusta ehdittiin käsitellä III lukuun asti, ja tehtiin ehdotukseen erinäisiä yksityiskohtaisia muutoksia, jotka lähetettiin komiteaan.

N:o 3.

Salainen asia.

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
kokous tiistaina maaliskuun 13
päivänä 1917 k:lo 7 i. p.*

ESITYSLISTA.

N:o 1.

Lisätty Kvsto käsittelee ensin seuraavan asian:

Rkmrin esitys Helsingin pitäjän Korpaksen taloon kuuluvain Brunakärr ja Nyäker nimisten tiluslohkojen hankkimisesta Helsingin kaupungin omiksi (Pain. asiakirj. N:o 58 vuodelta 1916).

Rkmri mainitsee Korpaksen talon omistajan E. Gerkmanin nyttemmin Krin uudestaan tiedusteltua asiaa ilmoittaneen puheena olevain tiluslohkojen „nykyiseksi käypähinnaksi“ 208,200 ja 103,800 markkaa eli yhteensä 312,000 markkaa.

Kaupunginvaltuustolle annetussa kirjoituksessa huomauttavat erinäiset puheena olevain alueiden asuntotonttien vuokraajat tehneensä vuokrasopimuksensa sillä edellytyksellä, että nykyinen maanomistaja lupauksensa mukaisesti laittaisi lokaviemärin sekä muutoin panettaisi alueet ajanmukaiseen kuntoon. Maanomistaja ei kuitenkaan ole miltään kohden lupauksiaan täyttänyt, vaan pitänyt alueet mitä kurjimmassa kunnossa toivoen kaupungin ottavan täyttääkseen hänen velvollisuutensa. Tämän johdosta ja katsoen paikalla nykyään vallitseviin terveydellisiin epäkohtiin esittävät hakijat, että Helsingin kaupunki pakkolunastamalla hankkisi edellä mainitut tiluslohkot omikseen.

V. V.:

Valiokunta puoltaa Rkmrin ehdotusta sellaisin lisäyksin sivulla 16 olevaan ponteen, että esitys niinikään tarkoittaa puheena olevain alueiden yhdistämistä Helsingin kaupunkiin.

Lisätty Kvsto:

Rkmrin esitys hyväksyttiin V. V:n siihen ehdottamin lisäyksin.

Varsinainen Kvsto käsittelee sitten seuraavat asiat:

N:o 1.

Maist:n kirjelmä ynnä Lääninhallituksen lähete Ruotsin alamaisen, parturi Hjalmar Hygienius Åströmin elinkeino-oikeuden hakemuksen johdosta.

Hakija, joka aikoo harjoittaa tukantekijän- ja parturinammattia, on hakemuksensa oheen pannut papinkirjan, josta näkyy, että hän on täysi-ikäinen ja nauttii kansalaisluottamusta, sekä takuun valtiolle ja kunnalle kolmena vuonna menevistä veroista ynnä ololipun.

V. V.:

Kvsto ilmoittanee, ettei hakemusta vastaan ole mitään muistuttamista.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 2.

Maist:n kirjelmä ynnä Lääninhallituksen lähete tuulaakimaksun määrää koskevasta asiasta.

Sittenkun 17/1 1917 annetulla armollisella julistuksella oli määrätty, että maamme kaupungit saavat mainittuna vuonna kantaa tuulaakia samoilla perusteilla kuin tähänkin asti eli määräprosentin tullinalaisten tavarain tullimaksusta, on K. Senaatti vaatinut Kvston lausuntoa siitä, mikä määrä tuulaakimaksua Helsingissä olisi kannettava, sekä tietoja siitä, mihin vuotuiseen määrään tuulaaki on noussut vuodesta 1913 lähtien.

Liikennekonttori ei katso olevan aihetta muuttaa tuulaakimaksun laskemisen perusteen tähän asti ollutta prosenttimäärää eli 2 % tullimaksusta, ja ehdottaa sen pysytettäväksi.

Rkmri yhtyy tähän ja esittää, että Kvsto ilmoittaisi havainneensa tuulaakia vuonna 1917 olevan maksettava 2 % kaikkien saapuvain ja lähteväin tullinalaisten tavarain tullimaksusta. Tuulaakia on kolmena viimeksi kuluneena vuonna kertynyt seuraavat määrät:

v. 1914		Smk 315,371: 12
„ 1915		„ 263,832: 91
„ 1916		„ 259,081: 47

V. V.:

Annettavassaan lausunnossa yhtyneen Kvsto Rkmrin ehdotukseen sekä ilmoittanee samalla edellä mainitut numerotiedot.

Kvsto:

Rkmrin ehdotus hyväksyttiin.

N:o 3.

Terveystenhoitolautakunnan esitys kaupungineläinlääkäri- ja näytteenottajanviran perustamisesta Lautakuntaan (Pain. asiakirj. N:o 11 vuodelta 1917).

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Esitys hyväksyttiin kaikin puolin Rkmrin ehdotuksen mukaisesti.

N:o 4.

Rkmrin esitys erään Merholman osan hankkimisesta kaupungin omaksi (Pain. asiakirj. N:o 12 vuodelta 1917).

V. V.:

Rkmrin ehdotusta puolletaan sillä edellytyksellä, että Krin ja kauppias Tallbergin välisen alustavan sopimuksen 4) kohta lopullisessa välipuheessa muutetaan niin, että siinä mainitut rautatieraitteet on laskettava kolmen vuoden kuluessa vastaisesta rauhan-
teosta, aikaisintaan kuitenkin vuonna 1922.

Kvsto:

Päätettiin Maistraatilta anoa lisättyjen Kvt:n valitsemista asiaa käsittelemään sekä asian lisävalmistelua varten asettaa valiokunta, jonka jäsenet V. V:n tuli ehdottaa.

N:o 5.

Rkmrin esitys eräiden rakennustonttien tontinrajain korkeusaseman määrittämisestä.

Rkmri huomauttaa, että K. Senaatin 18/11 1916 vahvistamain, Helsingin kaupungin rakennusten laajuutta ja korkeutta, pihamaita sekä asuinrakennusten kerroslukua koske-
vain erityisten määräysten 7 §:ssä kaupungin yleisen rakennusjärjestysehdotuksen 52 §:n mukaisesti säädetään rakennuksen korkeuden mittaamisesta, että rakennuksen korkeus tontin sisäosassa on mitattava mittauskirjassa mainitun tontinrajain korkeus-
aseman osottamasta tasosta julkisivumuurin yläreunaan tahi, jos rakennus on muusta kuin
tulenkestävästä aineesta, katonrajaan. Edellä mainitussa rakennusjärjestysehdotuksessa
oli kuitenkin puheena olevan määräyksen pohjana II luvun 5 §:n säännös, jonka mu-
kaan Kvston tuli tonttijaoituksen hyväksyessään erityisesti vahvistaa tontin rajalinjain
korkeusasema, sekä II luvun 12 §:n määräys, jonka mukaan tonttikarttaan on mer-
kittävä tontinrajain vahvistettu korkeusasema. Sen johdosta että ne rakennusjärjestyksen
ehdotuksen osat, joissa viimeksi mainitut säännökset ovat, vielä on vahvistamatta ja
vastaavia määräyksiä puuttuu nykyään voimassa olevasta rakennusjärjestyksestä, on
syntynyt aukko, josta on koitunut vaikeuksia rakennustoiminnalle, Maist. kun ei ole
katsonut voivansa tarkastettavaksi ottaa tontin sisäosaan teetettävään rakennusten pii-
rustuksia, koska tarpeellisia edellytyksiä näiden rakennusten luvallisen korkeuden mää-

räämiseksi viimeksi vahvistettujen säännösten mukaisesti ei ole olemassa. Tämän johdosta ovat Maist. ja Rakennuskonttori anoneet, että mittauskirjoja annettaessa niihin merkittäisiin tontinrajain korkeusasema, ja on kaupungin yleisten töiden Hallitus, joka jo viime kesänä Rkmrin toimenannosta, jonka Kvsto 1/8 1916 vahvisti (Ks. esityslistaa, N:o 14 vuodelta 1916, asiaa N:o 15), oli pannut alulle tarpeelliset valmistustyöt, Rkmriin lähettänyt Rakennuskonttorissa laaditut korkeusmääräysten ehdotukset lukuisia X—XIV kaupunginosan kortteileita varten, joissa kortteileissa etusijassa on myymättömiä tontteja, sekä lisäksi eräitä keskikaupungilla sijaitsevia kortteileja varten, joista tontteja jo on myyty, minkä ohessa työtä jatketaan korkeusmääräysehdoitusten laatimiseksi kaikkia jäljellä olevia kaupunkitontteja varten.

Kun voimassa olevassa rakennusjärjestyksessä ei ole säädetty Maist:n vaatimia korkeusmääräyksiä ja kuitenkin jo aloitettujen tahi hankkeissa olevain rakennusyritysten suorittamiseksi olisi tärkeää, että tällaiset määräykset vahvistettaisiin, on Rkmri, joka puolestaan on havainnut ehdotetut korkeusmääräykset tarkoituksenmukaisiksi, Kvston ratkaistavaksi esittänyt, miten tässä olisi meneteltävä, sekä samalla huomauttanut, että uusia tonttija myydessä on jo muutaman aikaa pantu kauppaehtoihin määräys, että ostajan tulee tontin vastaiseen korkeusasemaan nähden noudattaa mittauskirjaan pantavia määräyksiä, sekä että jo myytyjen tonttien korkeusmääräysten ehdotukset mahdollisimman likeisesti liittyvät olemssa olevain pihamaiden korkeusasemaan.

Tontinrajain korkeusaseman ehdotukset ovat valmiina keskikaupungin kortteileille N:oille 24, 64, 67, ja 95 sekä X—XIV kaupunginosan kortteileille N:oille 251, 297, 321, 326, 331, 333, 335, 336, 338 a, 338 b, 339, 340, 344—349, 358, 359, 361, 362, 364, 371, 373, 375—378, 386—388, 407—409, 424, 425, 435, 436, 442, 447, 462, 485, 486, 522, 523 ja 525.

Kun korttelissa N:oissa 251, 321, 338 a, 338 b, 346 ja 349 olevain tonttien korkeusaseman määrääminen pintamuodostuksen laadun johdosta on kohdannut suuria vaikeuksia, on kaupungin yleisten töiden Hallitus esittänyt, että näitä kortteileja rakennettaessa sallittaisiin tarkistaa korkeusmääräykset.

V. V.:

Valiokunta ehdotta, että asia lausunnon ja ehdotuksen saamiseksi lähetettäisiin siihen valiokuntaan, jonka Kvsto 29/12 1916 asetti antamaan lausuntoa edellä mainituista uusista määräyksistä ja johon kuuluvat herrat Grotenfelt, Lindberg ja Tarjanne.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 6.

Rkmrin esitys Kasarmin- ja Hakaniementorin kauppahallien henkilökunnan palkkaetujen muuttamisesta.

Rkmri mainitsee, että vahvistetun rahasäännön ja Kvston kalliinajanlisäyksistä tekemän päätöksen johdosta kaupungin kauppahallien tarkastusmiehillä ja rengeillä on seuraavat palkkaedut:

	Rantatori.	Kasarmin- tori.	Hietalah- dentori.	Hakanie- mentori.	Harjutori.
Tarkastusmies : palkkiota	1,350: —	1,500: —	1,350: —	2,400: —	1,200: —
vaatetusapua	150: —	150: —	150: —	— —	— —
kalliinajanlisäystä	600: —	665: —	600: —	1,080: —	660: —
Yhteensä Smk	2,100: —	2,315: —	2,100: —	3,480: —	1,820: —
Renki : palkkiota	1,200: —	1,200: —	1,200: —	1,200: —	— —
henkilökohtaista lisäystä	300: —	— —	— —	— —	— —
kalliinajanlisäystä	600: —	420: —	540: —	660: —	— —
Yhteensä Smk	2,100: —	1,620: —	1,740: —	1,860: —	— —
Määräraha yövärtioimista varten	— —	— —	— —	— —	1,440: —
Kalliinajanlisäys	— —	— —	— —	— —	432: —
Yhteensä Smk	— —	— —	— —	— —	1,872: —

Tässä on kuitenkin huomattava, että Rantatorin ja Hietalahdentorin kauppahallien tarkastusmiehentointa hoitaa sama henkilö sekä että Hakaniementorin kauppahallissa kahdella rengillä on yhtäläiset palkkaedut.

Viime vuosina on monasti osottautunut mahdottomaksi pysyttää kauppahallien renkejä kaupungin palveluksessa vuosirahasäännön mukaisilla palkoilla. Jotkut ovat eronneet ja sijaan on tullut toisia, jotka jälleen kohdakkoin ovat katsoneet edullisemmaksi pyrkiä parempipalkkaisiin toimiin. Tämän johdosta oli Rkmri aikonut budjetinjärjestelyn yhteydessä ehdottaa nykyisten palkkaetujen parantamista. Mutta kun Kvsto oli marraskuussa 1916 myöntänyt tuntuvasti korotettuja kalliinajanlisäyksiä, oli Kri arvellut, että suunnitellun palkankorotuskysymyksen tuli jäädä toistaiseksi. On kuitenkin osottautunut, ettei korotettu kalliinajanlisäyskään ole voinut vaikuttaa Krin toivomaan suuntaan. Kuluvan vuoden vuoden alussa on nimittäin taaskin kaksi kauppahallin renkiä eronnut eikä ole ollut mahdollista nykyisillä palkkaeduilla saada luotettavia ja kunnollisia henkilöjä heidän sijaansa. Kaikenlaista joutilasta väkeä on tosin ilmoittautunut näihin toimiin, mutta näistä ei ole ketään voitu hyväksyä, koska toimien hoitaminen vaatii luotettavuutta, rehellisyyttä ja järjestysaistia. Nykyään on Kasarmin- ja Hietalahdentorin kauppahallin toisen rengin paikka täyttämättä. Mainittujen kauppahallien tarkastusmiehet hoitavat toistaiseksi näiden renkienkin tehtäviä saaden korvaukseksi rengin palkan. Tällainen asiointi ei kuitenkaan voi pitempää aikaa jatkua, koska hallien asianmukainen hoito vaatii, että joko tarkastusmies tai renki aina on saapuvilla, ja tämä ei käy päinsä, jos molempia toimia hoitaa sama henkilö.

Esillä olevaa asiaa harkitessaan on Rkmri edellyttänyt, että kauppahallien hallintotapaan ei nykyään tehtäisi muutoksia, koska ehdotus siitä asiasta tulee tehtäväksi toisessa yhteydessä. Krin on sentähden ainoastaan ollut harkittava, olisiko palkkain korotus kohtuullinen ja olojen vaatima, kunnes kauppahallien hallinnon perinpohjainen muutos saadaan aikaan, vai kävisikö toimihenkilöiden lukua vähentäminen ja menojen lisääntymistä siten välttämisen. Tässä kohden on Rkmri valinnut edellisen vaihtopuolen, koska renkien lukumäärää ei käy vähentäminen, elleivät tarkastusmiehet suorita eräitä renkien tehtäviä. Tästä kuitenkin johtuisi, että tarkastusmiesten täytyisi olla kauppahalleissa yhteen jaksoon klo 7:stä aamulla klo 7:än illalla, mikä tuskin voi tulla kysymykseen. Järjestyksenään kannalta tuskin olisi hyvin harkittua velvoittaa tarkastusmiehiä

suorittamaan renkien tehtäviä. Tähän nähden on Rkmri havainnut, että kauppahallien renkien palkankorotus on välttämätön, koska 100 markan kuukausipalkka ilmeisesti on liian vähän rengintoimesta nykyoloissa, ja on Kri sentähden ehdottanut palkkoja korotettavaksi 50 markalla kuukaudessa eli siis 1,800 markkaan vuodessa. Tämä palkka suhtautuisi niinikään paremmin yksityisten palveluksessa maksettuihin vastaaviin palkkoihin. Niinkuin edellä huomautettiin, täytyy hallipalveluskunnalta vaatia rehellisyyttä, järjestysaistia ja luotettavuutta. Tähän katsoen ja kun pitkä työaika estää hankkimasta sivutuloja, ei ehdotettu korotus Krin mielestä ole kohtuuton.

Mutta tarkastusmiestenkin palkkaetuja näyttää olevan hiukan parannettava. Rantatorin kauppahallin tarkastusmies toimii, niinkuin edellä mainittiin, Hietalahdentorinkin kauppahallin tarkastusmiehenä. Tämän johdosta saa hän palkkaa 2,700 markkaa, vaatetusapua 300 markkaa ja kalliinajanlisäystä 1,200 markkaa eli siis yhteensä 4,200 markkaa. Mainitun toimihenkilön palkkaetujen parantaminen ei näytä tarpeen vaatimalta. Kasarmintorin kauppahallin tarkastusmies saa palkkaa 1,500 markkaa, vaatetusapua 150 markkaa ja kalliinajanlisäystä 660 markkaa eli kaikkiaan 2,310 markkaa. Näitä palkkaetuja olisi parannettava, ja on Rkmri arvellut, että vaatetusapu poistettaisiin, mutta palkka määrättäisiin 2,000 markaksi, minkä johdosta kalliinajanlisäyskin kohoaisi. Tämän tarkastusmiehen palkkaedut nousisivat siten kaikkiaan 2,800 markkaan. Hakaniementorin kauppahallin tarkastusmiehen palkka on katsottu olevan korotettava 2,600 markkaan, joten hän, lukuun otettuna kalliinajanlisäys, saisi kaikkiaan 3,700 markkaa. Tässä on huomattava, että Hakaniementorin kauppahalli eri kerroksissa olevine lukuisine myymälöineen vaatii tuntuvasti enemmän työtä ja huolenpitoa kuin muiden kauppahallien hoito. Harjutorin kauppahallin tarkastusmiehen palkkaetuja ei näy olevan parannettava, koska hänen työnsä on tuntuvasti helpompaa ja hänen työaikansa melko paljon lyhempi kuin muiden tarkastusmiesten. Hänen ei tarvitse olla kauppahallissa saapuvilla koko aikaa, minkä halli on avoinna, joten hänellä on tilaisuutta sivutulojen hankkimiseen. Ehdotettujen palkankorotusten johdosta koituisi lisämenoja kaikkiaan 3,400 markkaa vuodessa ja 1/3:stä 1917 tämän vuoden loppuun Smk 2,833: 33.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:
 vahvistaa Kasarmin- ja Hakaniementorin kauppahallien tarkastusmiesten palkat 2,000 ja 2,600 markaksi, maaliskuun 1 päivästä 1917 lukien;
 vahvistaa Ranta-, Kasarmin-, Hietalahden- ja Hakaniementorin kauppahallien renkien vuosipalkan 1,800 markaksi, vastamainitusta päivästä lukien; sekä
 puheena olevaan tarkoitukseen tämänvuotisista käyttövaroistaan osottaa Smk 2,833: 33.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 7.

Rkmrin summittainen ilmoitus kaupungin 1916 vuoden tilinpäätöksestä.

Rkmri ilmoittaa, että kaupungin tilinpäätös vuodelta 1916 osottaa säästöä Smk 318,252: 95, niinkuin seuraavasta yhdistelmästä lähemmin näkyy:

Menoja on säästynyt seuraavilla tileillä:

2. P.L.	Kaupungin virastot.....	Smk	7,387: 36	
3. P.L.	Kunnallishallinto.....	"	22,401: 10	
4. P.L.	Palolaitos.....	"	20,087: 48	
5. P.L.	Poliisilaitos.....	"	14,634: 33	
6. P.L.	Yleiset rasitukset.....	"	264: 58	
7. P.L.	Terveysten- ja sairaanhoito.....	"	79,353: 98	
9. P.L.	Opetus- ja sivistyslaitokset.....	"	57,701: 12	
10. P.L.	Kauppahallit ja kauppatorit.....	"	7,442: 31	
11. P.L.	Vesijohtolaitos.....	"	133,243: 41	
13. P.L.	Yleiset työt.....	"	208,926: 61	
14. P.L.	Eläkkeet ja apurahat.....	"	18,058: 04	569,500: 32

Tulojen ylitystä osottavat seuraavat tilit:

1. Os.	Korot.....	Smk	290,184: 15	
2. Os.	Tontinlunastukset.....	"	1,981,624: 40	
3. Os.	Kaupungin kiinteä omaisuus.....	"	111,900: 26	
4. Os.	Tuloatuottavat oikeudet.....	"	76,007: 28	
5. Os.	Maksuja ja tuloja erinäisistä kaupungin laitoksista.....	"	106,555: 96	
6. Os.	Valtioavut.....	"	22,372: 02	
7. Cs.	Vesijohtolaitos.....	"	93,339: 82	
	Kaasulaitos.....	"	553,004: 28	
	Sähkölaitos.....	"	1,444,349: 25	
8. Os.	Puhtaanapitolaitos.....	"	26,616: 40	
9. Os.	Sekalaiset tulot.....	"	14,200: 37	
11. Os.	Kunnallisverotus.....	"	7,151: 57	4,727,305: 76
	Tuloja rahasäännön ulkopuolella.....			136,176: 72
		Yhteensä Smk	5,432,982: 80	

Menomäärärahat on ylitetty seuraavilla tileillä:

1. P.L.	Kaupungin velat.....	Smk	123,162: 63	
8. P.L.	Vaivaishoito.....	"	11,832: 96	
11. P.L.	Kaasulaitos.....	"	329,454: 48	
	Sähkölaitos.....	"	788,615: 80	
12. P.L.	Katu- ja laiturivalaistus.....	"	1,960: 37	
15. P.L.	Sekalaiset menot.....	"	243,249: 57	
16. P.L.	Arvaamattomiin tarpeisiin Kvston määräyksen mukaan.....	"	577,066: 52	2,075,342: 33

Vajausta lasketuissa tuloissa osottavat seuraavat tilit:

10. Os.	Lainat.....	Smk	1,500,000: —	1,500,000: —
	Sekalaisia menoja rahasäännön ulkopuolella.....	"	1,539,387: 52	5,114,729: 85
		Vuoden tulos Smk		318,252: 95

Kun mainittu ylijäämä lisätään vuodelta 1915 käytettävänä olevaan säästöön	Smk	488,399: 63
saadaan saldoksi vuoteen 1917	Smk	806,652: 58

Siihen nähden että Rkonttorin kertomus kaupungin 1916 vuoden tilinpäätöksestä kohdakkoin valmistuu ja lähempiä tietoja erikoiseristä on siitä saatavana, on Rkmri tässä yhteydessä ainoastaan tahtonut huomauttaa, että 1916 vuoden tulosäännön laadinnassa edellytettyä 1,500,000 markan lainaa ei ole tarvinnut ottaa, minkähden se on tilinpäätökseen merkitty vajaukseksi lasketuissa tuloissa. Sitä paitsi käsittää erä „Sekalaisia menoja rahassäännön ulkopuolella“ kokonaista Smk 1,539,387: 52. Krin mielestä täytyy pitää suotuisana tuloksena, että tilinpäätös tästä huolimatta osottaa säästöä Smk 318,252: 95. Saldo vuoteen 1917 on Smk 806,652: 58, josta summasta kuluvan vuoden budjettia järjestettäessä merkittiin 700,000 markkaa tulosääntöön. Saattaessaan edellä olevan summittaisen yhdistelmän Kvston tietoon on Kri samalla ilmoittanut vahvista-neensa 1916 vuoden tilinpäätöksen tämän mukaisesti.

V. V.:

Ei aiheuttane erikoista toimenpidettä.

Kvsto:

Ei aiheuttanut toimenpidettä.

N:o 8.

Rkmrin esitys Fjälldalinkadun varrella korttelissa N:o 424 sijaitsevan tontin N:o 7 rakennusajan pitentämisestä.

Sittenkun Fjälldalinkadun varrella korttelissa N:o 424 sijaitsevan asuntotontin omistajat, liikemiehet K. E. Fazer ja E. Fazer sekä arkkitehti R. Tikkanen, olivat anoneet tontin rakennusajan pitentämistä 1919 vuoden loppuun ja anomuksensa tueksi maininneet nykyään vallitsevat olot, joiden johdosta rakennustyön teettäminen on mahdoton, on Rkmri maininnut, että puheena oleva tontti on ¹⁵/₄ 1914 myyty talonomistaja E. Huttuselle ja rakennusmestari O. Honkasalolle, mutta sittemmin oston kautta siirtynyt hakijain omaksi sekä että siis rakennusaika voimassa olevan rakennusjärjestyksen mukaan on päättynyt jo huhtikuussa 1916. Hakijain mainitsemin seikkoihin nähden ja kun tällaisiin anomuksiin tavallisesti on myönnytty, on Rkmri kuitenkin katsonut voitavansa puoltaa myöntymistä anomukseen ja ehdottanut rakennusaikaa pitennettäväksi ¹/₅ 1918 asti.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 9.

Rkmrin kirjelmä kertomuksineen kaupungin lahjoitusrahastojen 1916 vuoden tileistä ja tilinpäätöksestä.

V. V.:

Kertomus, joka on painettuna jaettu, ei aiheuttane erikoista toimenpidettä.

Kvsto:

Ei aiheuttanut toimenpidettä.

N:o 10.

Rkmrin ilmoitus kunnan asetuskokoelman julkaisua varten vuodeksi 1916 osotetun määrärahan ylittämisestä.

Rkmri ilmoittaa, että kunnan 1916 vuoden asetuskokoelman julkaisemisesta johtuneiden laskujen nyttemmin saavuttua on havaittu, että puheena olevaa tarkoitusta varten osotettu 1,200 markan määräraha on ylitetty Smk:lla 377:10. Rmkri on valtuuttanut Rkonttorin panemaan mainitun lisämenon maksettavaksi viime vuoden säästöstä sekä pyytänyt Kvston hyväksymistä tälle toimenpiteelleen.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 11.

Terveystenhoitolautakunnan esitys määrärahan myöntämisestä lääkäripäivystyksen järjestämiseksi sunnuntaisin ja pyhäpäivin vuoden umpeen.

Terveystenhoitolautakunta huomauttaa, että yleisön taholta on yhä useammin kuulunut valituksia, että tavallisesti on vaikea, useinpa mahdotonkin kiireellisissä taudintapauksissa saada lääkärinapua sunnuntaisin ja pyhäpäivin, mistä yleisölle on ollut moninaista hankaluutta. Toiselta puolen ovat kaupungissa toimivat lääkärit valittaneet, että he eivät voi noina päivinä saada tarpeellista lepoa, minkätähden on lausuttu suotavaksi, että järjestettäisiin lääkäripäivystys sunnuntai- ja pyhäpäiviksi vuoden umpeen eikä, niinkuin nykyään on laita, vain kesäkuukausiksi. Terveystenhoitolautakunnankin mielestä olisi kunnan puolelta ryhdyttävä vastamainittuun toimenpiteeseen, minkä johdosta Lautakunta on esittänyt, että lääkäripäivystys koko vuodeksi toimeenpantaisiin 1/4:stä kuluvana vuonna. Kun kuitenkin kaupungin menosäännössä on määräraha, 1,200 markkaa, ainoastaan lääkäripäivystyksen kustantamiseksi kesäkuukausina, sekä sunnuntai- ja pyhäpäiviä kuluvana vuonna 1/4:stä lähtien on 46 ja kahden lääkärin päivystyspalkkio on kumpaisenkin

30 markkaa kerralta, tarvittaisiin siis 2,760 markkaa, minkä johdosta Lautakunta on anonut tarkoitukseen myönnettäväksi tarpeellista lisämäärärahaa.

Rkmri puoltaa esitystä sekä ehdottaa, että Kvsto käyttövaroistaan myöntäisi 1,560 markan lisämäärärahan lääkäripäivystyksen kustantamiseksi sunnuntai- ja pyhäpäivinä vuoden umpeen.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 12.

Holhouslautakunnan kertomus toiminnastaan vuonna 1916.

V. V.:

Kertomus pantaneen pöydälle ensi kokoukseen.

Kvsto:

Pantiin pöydälle.

N:o 13.

Kaupungin teknillisten laitosten Hallituksen esitys kahden sähkölaitoksen viran lakkauttamisesta.

Hallitus huomauttaa, että sähkölaitoksen jakelutoiminta on Kvston 29/12 1914 tekemän päätöksen mukaan jaettu kolmen osaston, nimittäin johtoverkko- ja jakeluosaston, mittari-osaston ja johtotyöosaston kesken, joilla kullakin on oma johtajansa. Jakelun ollessa mainitulla tavalla järjestettynä on kokemus kuitenkin osottanut, että osastojen johtajain työkykyä ei ole voitu asianmukaisesti käyttää hyväksi eikä heidän toimialojaan täysin selvästi rajoittaa, mikä seikka on aikaansaanut häiriötä työssä. Palautuminen keskite-tympään järjestykseen olisi sentähden perusteltua ja sopiva toimeenpanna nykyään, koska johtoverkko-osaston johtaja, insinööri G. M. Nordensvan, ja mittariosaston johtaja, insinööri A. von Hertzen, kohdakkoin eroavat viroistaan. Näiden molempain osastojen johtajanvirat olisi sentähden lakkautettava ja kaikki kolme osastoa jälleen yhdistettävä yhdeksi yhteiseksi jakeluosastoksi, jonka johtajalla, johtotyöosaston nykyisellä johtajalla, olisivat nykyisten osastonjohtajain pääasialliset tehtävät ja muu osa niistä jaettaisiin käyttöosaston, varsinkin toisen käyttöinsinöörin, laboratorio-insinöörin ja laitoksen kam-reerikonttorin kesken. Korvaukseksi tämän johdosta lisääntyneestä työstä olisi säästy-neestä palkkauksesta, kaikkiaan 16,800 markasta vuodessa, 600 markkaa kuukaudessa maksettava ja jaettava siten, että osaston johtaja ja toinen käyttöinsinööri kumpikin saisivat palkanlisäystä 150 markkaa, laboratorio-insinööri 200 markkaa ja kamreeri 100 markkaa kuukaudessa.

Kun sen laatuiset toimenpiteet, joita tässä on ehdotettu, varsinkin nykyoloissa näyttävät olevan omansa edistämään kaupungin etua, koska varojen säästymisen yhteydessä tarjoutuu tilaisuus pysyttää ansiokkaita toimihenkilöjä kaupungin palveluksessa, on Rkmri yhtynyt kaupungin teknillisten laitosten Hallituksen esitykseen. Ehdotettua palkanjärjestelyä olisi kuitenkin hiukan muutettava, niin että laitoksen kamreerille, joka saa 10 %:n korotuksen viiden vuoden palveluksesta, olisi, niinkuin tällaisissa tapauksissa on ollut tavallista, myönnettävä korotusta nyt ehdotetulle lisäyksellekin, joka siten kohoaisi 110 markkaan kuukaudessa. Huomauttaen että vuotuinen säästö olisi 9,480 markkaa, on Rkmri esittänyt Kvston päätettäväksi:

että sähkölaitoksen johtoverkko- ja mittariosaston johtajanvirat lakkautetaan $3\frac{1}{3}$:stä 1917 ja mainittuihin virkoihin liittyvät tehtävät jaetaan kaupungin teknillisten laitosten Hallituksen hyväksymän suunnitelman mukaan laitoksen jäljellä olevain toimihenkilöjen kesken; sekä

että virkain lakkauttamisen johdosta säästyvästä 16,800 markan määrärahasta on 610 markkaa kuukaudessa, $\frac{1}{4}$:stä 1917 lukien, annettava asianomaisille virkamiehille korvaukseksi tämän johdosta lisääntyneestä työstä, niin että palkanlisäystä annetaan osastonjohtajalle 150 markkaa, toiselle käyttöinsinöörille 200 markkaa laboratorinsinöörille 200 markkaa ja kamreerille 110 markkaa kuukaudessa, ollen viimeksi mainitusta määrästä 10 markkaa korotusta 5 vuoden palveluksesta.

V. V.:

Valiokunta, jota asiasta tehty esitys ei ole saanut vakuuttumaan lopullisen muutoksen tarpeellisuudesta järjestelyyn, joka teknillisten laitosten Hallituksen omasta ehdotuksesta pantiin toimeen niin hiljattain kuin 1915 vuoden alusta, ehdottaa Kvston päätettäväksi:

että sähkölaitoksen johtoverkko- ja mittariosaston johtajanvirat jätetään toistaiseksi täyttämättä ja mainittuihin virkoihin liittyvät tehtävät jaetaan teknillisten laitosten Hallituksen hyväksymän suunnitelman mukaan laitoksen jäljellä olevain virkamiesten kesken; sekä

että tämän johdosta säästyvistä palkoista on 600 markkaa kuukaudessa vuonna 1917, $\frac{1}{4}$:stä lukien, annettava asianomaisille virkamiehille korvaukseksi tämän johdosta lisääntyneestä työstä, niin että kuukausittainen palkanlisäys on osastonjohtajalle 150 markkaa, toiselle käyttöinsinöörille 150 markkaa, laboratorinsinöörille 200 ja kamreerille 100 markkaa kuukaudessa.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 14.

Terveystenhoitolautakunnan esitys Kivelän sairaalan ruokamäärärahan ylityksen johdosta.

Sittenkun Kivelän sairaalan toimitsija oli Terveystenhoitolautakunnalle ilmoittanut, että Kivelän sairaalan 1916 vuoden ruokamääräraha Smk 228,367:20 (7 P. L. XIV. 2) oli elintarpeiden hinnan kohoamisen johdosta ylitetty Smk:lla 18,567:04, mutta että sen ohessa oli palkkauksia, lääkkeitä, kalustoa, vettä, sekalaista y. m. varten myönnettyissä varsinaisissa ja lisämäärärahoissa syntynyt säästöä yhteensä Smk 21,606:05, on Terveystenhoitolautakunta pyytänyt lisämäärärahaa tarkoitukseen.

Rkmri, joka ilmoittaa kaupungin Sairaalaylihallituksen yhtyneen Terveystalouden lautakunnan ehdotukseen, puoltaa esitykseen myönnettäväksi siinä muodossa, että Kvsto päättäisi sallia Kivelän sairaalan 1916 vuoden ruokamäärärahan ylitettävän Smk:lla 18,567:04, joka summa on pantava maksettavaksi vuoden varrella muissa määrärahoissa syntyneestä säästöstä.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 15.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys määrärahan myöntämisestä Ylihallituksen sihteerin palkkaamiseen.

Ylihallitus mainitsee, että professori A. B. Lönnqvist, jonka Kvsto on määrännyt 1/5 1917 asti hoitamaan Ylihallituksen sairaalatarkastajanvirkaa, ei ole ottanut hoitaakseen Ylihallituksen eikä eri sairaalahallitusten sihteerintehtäviä, jotka 1/6 1916 vahvistetun Helsingin sairaalain hallintosäännön mukaan kuuluvat sairaalatarkastajalle. Tähän nähden ja kun ei mainittu virkamies muutenkaan, sen runsaan työn johdosta, mikä hänellä etusijassa on sairaalain hallinnon ja käytön valvomisesta, voi ehtiä hoitamaan mainittuja sihteerintehtäviä, on Ylihallitus, joka 22/1 1917 on määrännyt oikeusraatimies I. Blåfielдин toistaiseksi hoitamaan mainittuja tehtäviä, esittänyt, että 300 markan kuukausimääräraha vastamainitusta päivästä lukien annettaisiin Ylihallituksen käytettäväksi sihteerintehtäviä hoitavan henkilön palkkaamiseen.

Rkmri huomauttaa että, niinkuin Ylihallituksen esityksessä on mainittu, kysymys Ylihallituksen sairaalatarkastajanviran hoitamisesta on väliaikaisesti järjestetty 1/5 1917 asti. Sairaalain hallintosäännön mukaan on sairaalatarkastajan hoidettava sihteerintehtävätkin, minkätähden Krista on näyttänyt asianmukaiselta, että kysymys näiden tehtävien hoitamisestakin järjestettäisiin ainoastaan väliaikaisesti, kunnes sairaalatarkastajan virka tulee vakinaisesti täytetyksi, niin että, sittenkun on kokemusta saatu tarkastajan työtehtävien laajuudesta, kysymys sihteerintehtävien hoidattamisesta ratkaistaisiin lopullisesti, minkä johdosta ehkä kävisi tarpeelliseksi muuttaa sairaalain hallintosääntöä. Edellä mainituista syistä on Rkmri katsonut voivansa puoltaa Ylihallituksen esitystä, kuitenkin siten, että sihteerinpalkkio nyt myönnettäisiin 22/1:stä huhtikuun loppuun, jolloin professori Lönnqvistin virkamääräys päättyy. Sen ohessa olisi Ylihallitusta kehoitettava aikansa tekemään lopullinen ehdotus sihteerintehtäviensä hoitamisesta. Rkmri on sen tähden esittänyt, että Kvsto päättäisi:

käyttövaroistaan osottaa 1,000 markkaa kaupungin Sairaalaylihallituksen sihteerintehtävien hoitamisesta 22/1 ja 5/1 1917 välisenä aikana oleviin kuluihin; sekä

kehottaa Ylihallitusta Kvstolle antamaan lopullisen ehdotuksen Ylihallituksen sihteerintehtävien hoitamisesta.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 16.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys määrärahan myöntämisestä toisen apulaisen palkkaamiseksi Marian sairaalan toimitsijalle.

Marian sairaalan Hallituksen ilmoitettua Ylihallitukselle että, kun virkaatoimittava sairaalataarkastaja oli sen tilaston aikaansaamiseksi sairaalain taloudellisesta hallinnosta ja käytöstä, mikä hänen on 2/6 1916 vahvistetun kaupungin sairaalain hallintosäännön mukaan laadittava, ryhtynyt toimenpiteisiin erinäisten tässä johtuvain muutosten toimeenpanemiseksi sairaalan tilien hoidossa, lisääntyy sairaalan kansliatyö tämän johdosta siinä määrin, että sairaalan toimitsijalle 1/2:stä 1917 lähtien välttämättä täytyy asettaa toinen apulainen, jolle olisi vakuutettava 100 markan kuukausipalkka ynnä vapaa ruoka, koska toimitsijan apuna nykyään olevalla miespuolisella konttoristilla on 1,800 markan vuosipalkka sekä 360 markkaa vuokratarkoituksia, on Ylihallitus, joka on havainnut Marian sairaalain työvoimain lisäämisen tässä tapauksessa tarpeelliseksi, puoltanut myöntymistä esitykseen.

Rkmri huomauttaa, että sairaalan toimitsijan ilmoituksen mukaan uuden toimihenkilön vapaa ruoka, joka Ylihallituksen ehdotuksen mukaan kuuluisi hänen palkkaetuihinsa, tulee laskettavaksi samoilla perusteilla kuin hoitajataarten ruoka eli Smk:ksi 1: 60 päivässä 50 % kalliinajankorotuksin ja olisi siis kaikkiaan Smk 2: 40 päivässä. Kun apulainen ehdotuksen mukaan asetettaisiin 1/2:stä 1917, tarvittaisiin siis palkkaa varten määrärahaa 1,100 markkaa ja ruokaa varten Smk 801: 60 eli yhteensä Smk 1,901: 60. Rkmri esittää, että Kvsto käyttövaroistaan osottaisi Smk 1,901: 60 Marian sairaalan toimitsijan toisen apulaisen palkkaamiseksi 1/2:stä 1917 kuluvaan vuoden loppuun.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 17.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys määrärahan myöntämisestä Kivelän sairaalan alihoitajataarten kuukausipalkkain korottamiseksi.

Ylihallitus ilmoittaa Kivelän sairaalan ylilääkäriin huomauttaneen, että vuodeksi 1917 vahvistetussa Kivelän sairaalan menosäännössä oli sairaalan alihoitajataarten palkat väärinkäsityksen johdosta laskettu ainoastaan 40 markaksi kuukaudessa, vaikka sairaalan menosääntöehdotukseen oli, siihen nähden että siellä kuluvaan vuoden alusta tulisi alihoitajattarina olla koulutettuja hoitajattaria, mainittu palkkaus merkitty kaupungin muiden sairaalain hoitajattarien pohjapalkan määräiseksi eli 45 markaksi kuukaudessa, ja on ylilääkäri sentähden, jotta manitun sairaalan hoitajattaret saisivat heille kurssin suorittaneina hoitajattarina tulevan palkan, anonut, että Ylihallitus kuluvaan vuodeksi hankkisi edellä mainittuun määrärahaan 1,602 markan lisäyksen, johon summaan puheena oleva lisämeno nousee.

Ylihallitus on puoltanut esitystä.

Rahatoimikamari huomauttaa ehdotetun korotuksen johtuneen osin siitä, että alihoitajattariksi, joina aikaisemmin oli ollut kurssin käymättömiä henkilöjä, oli 1917 vuoden alusta otettu alihoitajattarkurssin käyneitä henkilöjä, ja osin siitä että eräät vanhemmat alihoitajattaret ovat pysyneet toimessaan niihin uudelleen otettuina, jolloin heille katsottiin olevan suotava samat palkkaedut kuin kurssin käyneille alihoitajattarillekin. Vaikka Terveystoimikunta oli periaatteessa hyväksynyt ehdotetun palkankorotuksen, jäi se epähuomiosta merkitsemättä Lautakunnan budjettiehdotukseen, joten siinä samoin kuin Rkmrinkin ehdotuksessa kuukausipalkka oli ennaltaan 40 markan määräisenä. Kun siis esillä oleva esitys tavallaan tarkoittaa ainoastaan menosäännön oikaisua, on Kri katsonut olevan puoltaminen esitystä.

Pyydetty lisämääräraha on laskettu seuraavasti: Vahvistetun menosäännön 7. P. L. XIV. I. kohdalla oleva erä „19 hoitajattarta mielisairaalaan à 40 markkaa kuukaudessa“ Smk 9,120: — kohoaisi ehdotuksen mukaan 10,260 markkaan, joten lisämeno olisi 1,140 markkaa. Erät „Korotusta 5 vuoden palveluksesta 540, 40, 190, 40 ja 35 markkaa“ eli yhteensä 755 markkaa, sitä vastoin säästyisivät osin henkilömuutosten ja osin sen johdosta, että eräät hoitajattaret on vuoden alusta otettu toimeensa uudelleen 45 markan kuukausipalkalla, joten heille ei tule budjetissa edellytettyä korotusta 5 vuoden palveluksesta. Erä: „Viransijaisten palkkaamiseksi 19 hoitajattaren kesäloman aikana“ kohoaa 760 markasta 855 markkaan eli 95 markalla. Erä: „18 hoitajattarta yleisellä osastolla à 480 markkaa“ Smk 8,640: — kohoaisi 1,080 markalla eli siis 9,720 markkaan. Eräille viimeksi mainituista hoitajattarista 5 vuoden palveluksesta merkityt korotukset 20, 16, 8 ja 4 markkaa eli yhteensä 48 markkaa säästyisivät samasta syystä kuin edellä mainitut palkankorotukset. Erä: „18 hoitajattaren viransijaisten palkkaamiseksi“ Smk 720: — kohoaa 90 markalla ja nousee siis 810 markkaan. Edellä mainitut menoerät kohoaisivat siis yhteensä 2,405 markalla ja säästö olisi 803 markkaa, joten ero nousisi 1,602 markkaan.

Rkmri esittää, että Kvsto käyttövaroistaan myöntäisi 1,602 markkaa Kivelän sairaalan alihoitajattarten kuukausipalkan korottamiseksi kuluvana vuonna 40 markasta 45 markkaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 18.

Elintarvekomitean esitys töittensä lykkäämisestä toistaiseksi.

Komitea mainitsee että, kun Kvsto 29/9 1914 päätti asettaa komitean hankkimaan selvitystä, missä määrin ja miten kaupungin taholta voitaisiin ryhtyä toimenpiteisiin mahdollisimman halpahintaisten elintarpeiden hankkimiseksi sen väestölle, tehtiin tämä erikoisesti tuntematta, että silloin hiljattain puhjennut sota saattoi perin pohjin mullistaa kaupungin elintarvehankinnan edellytykset. Pikemmin lienee Vstossa vallinnut tuohon aikaan yleisesti levinnyt käsitys, että sota ei kestäisi kauan ja ettei se missään tapauksessa vaikuttaisi erikoisen häiritsevästi elintarvehankintaan meidän syrjäisessä maassamme. Siten asetettu elintarvekomitea oli sentähden ainakin omasta puolestaan kat-

sonut tehtävänsä rajoittuvan niiden toimenpiteiden selvittämiseen, joihin säännöllisten olojen vallitessa voitaisiin kaupungin puolelta ryhtyä väestön välttämättömpäin elintarpeiden hinnan huojistamiseksi. Tämän käsityksen paikkansapitäväisyyttä vahvisti osin komitean kokoonpano ja osin sekin, että Vsto oli kaupungin ja sen väestön etuja tällä alalla sota-aikaisissa poikkeusoloissa valvomaan asettanut erikoisen, laajoilla valtuuksilla varustetun elintarvekomitean, joka sittemmin Vston tekemän päätöksen mukaan on niinkuin tunnettu toiminut kaupungin elintarvelautakuntana sota-aikana.

Elintarvekomitea, joka kuitenkin oli ryhtynyt laatimaan työohjelmaansa ja lisäksi mietinnössään N:o 1 (*Pain. asiakirj. N:o 19 vuodelta 1915*) toimenpiteistä maidon rautatiekuljetuksen helpottamiseksi pääkaupunkiin astunut ensimmäisen askeleen ohjelmansa toteuttamiseksi, on sittemmin selvemmin ja selvemmin havainnut, että sen on käynyt yhä mahdottomammaksi jatkaa toimintaansa tuon ohjelman mukaan, ja ovat vaikeudet lisääntyneet samassa määrin kuin olot ovat poikenneet tavallisista. Eritoten ovat olot elintarvehankinnan alalla tavattomat, osin syystä että hintamuodostus ei enää käy tavallisten taloudellisten lakien mukaan ja osin syystä että nämä olot — ehkä juuri ensinmainitun seikan sekä epävarmain kuljetusolojen johdosta — ovat suurempain vaihtelujen alaiset kuin milloinkaan ennen. Nykyinen tilanne sentähden vaatii aivan toisia ja perinpohjaisempia toimenpiteitä pääkaupungin elintarvehankinnan tyydyttämiseksi kuin mitä komitea kykenisi ehdottamaan, minkä ohessa epävarmuus vastaista oloista riistää komitealta mahdollisuuden kohdistaa työtänsä mainittuihin oloihin. Tämä koskee varsinkin kaikkia ehdotuksia, joiden toteuttaminen tuottaisi kunnalle menoja, koska nykyään täytyy pitää miltei mahdottomana laskea semmoisten yritysten kustannuksia, joita ei ole aikomus heti toteuttaa. Niinikään lienee ilman muuta selvä, että nykyaikoina ei ole odotettavana pysyviä parannuksia kuljetusoloihin.

Edellä lausutun johdosta on komitea esittänyt, että Kvsto oikeuttaisi komitean lykkäämään toimintansa siksi, kunnes vakiintuneemmat olot elintarvehankinnan alalla jälleen ovat palautuneet.

Puheena oleva esitys tarkoittaa lisäksi, että komitea valtuutettaisiin lykkäämään toistaiseksi kysymys lihankuljetuksen järjestämisestä valtionrautateilla, jonka kysymyksen Vsto 16/5 1916 oli lähettänyt komitean käsiteltäväksi. Komitea on nimittäin sitä mieltä, että aika uudistusvaatimuksen esittämiseksi asianomaiseen paikkaan olisi erittäin huonosti valittu ja toiveita esityksen tulemisesta huomioon otetuksi sangen vähän. Hankkeissa olevan toimenpiteen lykkäämisestä toistaiseksi olisi sentähden ainoastaan hyötyä asialle. Eritoten kävisi sellaisen lykkäämisen johdosta mahdolliseksi samalla käsitellä toistensa yhteydessä tätä kysymystä sekä kysymystä elävän karjan kuljettamisesta valtionrautateilla, joka jälkimäinen kysymys täytyy saattaa tyydyttävään ratkaisuun, kohta kun kaupungin uusi teurastamo on saatu aikaan.

Lopuksi on komitea ilmoittanut, että sen jäsen, filosofiantohtori Hj. Göös, on paikkakunnalta poismuuton johdosta pyytänyt vapautusta komitean jäsenyydestä, ja on komitea edellä lausuttuun viitaten esittänyt, että Vsto, myöntyen tohtori Göösin anomukseen, jättäisi uuden jäsenen valitsemisen komiteaan hänen sijaansa siksi, kunnes komitealla on mahdollisuutta jälleen ryhtyä työhönsä.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Komitean esitykseen myönnettiin, kuitenkin siten että komitea oikeutettiin lykkäämään toimintansa siksi, kunnes sota on lakannut.

N:o 19.

Helsingin kaupungin kunnan teurastamon rakennustoimikunnan esitys kunnallisen hylkylihalaitoksen rakennuttamisen lykkäämisestä toistaiseksi.

Rakennustoimikunta huomauttaa että, sittenkun Kvsto toimikunnan tekemän esityksen johdosta ^{15/12} 1914 (Ks. esityslistaa, asiaa N:o 5) oli valtuuttanut rakennustoimikunnan ottamaan valmisteltavaksi kysymyksen kunnallisen hylkylihalaitoksen rakennuttamisesta sekä toimikunnan käytettäväksi antanut 2,000 markan määrärahan ulkomaisen asiantuntijan avun hankkimiseksi, oli rakennustoimikunta asiantuntijaksi pyytänyt tukholmasivili-insinöörin H. Forsmanin, joka olikin toimikunnan antamain ohjeiden mukaan laatinut laitoksen ohjelman sekä täällä käydessään laitoksen paikaksi ehdottanut muuatta aluetta Malmin kaatopaikan viereltä, jonka paikan toimikuntakin oli havainnut tarkoitukseen sopivaksi. Syyskuussa 1916 oli insinööri Forsman sittemmin antanut rakennustoimikunnalle laitoksen suunnitelman 145,000 kruunuun päättyvine kustannusarvioineen. Kun tämä suunnitelma oli näyttänyt toimikunnasta jossain määrin liian suurisuuntaiselta ja rakennuskustannusten supistamista oli pidetty suotavana, oli rakennustoimikunta antanut insinööri Forsmanin toimeksi laatia suppeamman suunnitelman, minkä hän onkin nyttemmin laatinut. Tämän myöhemmän suunnitelman mukaan nousisivat kustannukset 132,000 kruunuun.

Nämä ruotsinmaalaisen asiantuntijan laatimat kustannuslaskelmat ovat kuitenkin, mikäli itse rakennuskustannuksia koskee, liian alhaiset. Rakennustoimikunta oli sentähden arkkitehti K. Lindahlilla teettänyt uudet, nykyisten yksikköhintain mukaan lasketut kustannusarviot, joiden mukaan molempain vaihtopuolisten ehdotusten kustannukset nousivat kokonaiseen 267,000 ja 230,000 markkaan.

Rakennustoimikunta on tosin edelleen samaa mieltä kuin edellä mainitussa esityksessään hylkylihalaitoksen hyödyllisyydestä ja tarpeellisuudesta sekä nykyisen kuoppausmenettelyn terveydellisistä haitoista. Mutta kun laitoksen kustannukset, niinkuin edellä olevasta näkyy, nykyään nousisivat suhteettoman suuriksi ja ainakin 100,000 markalla ylittäisivät tavallisen kustannusmäärän, sekä kun on epätietoista, onko konelaitteita sota-aikana saatavissa, ei rakennustoimikunta, siihenkin nähden että hylkylihan määrä, jonka varassa laitoksen kannattavaisuus on, nykyään vallitsevan lihanpuutteen johdosta on tuntuvasti vähempi kuin säännöllisten olojen vallitessa, ole katsonut voitavansa puoltaa puheena olevan laitoksen rakennuttamista nykyään, vaan esittää, että Kvsto päättäisi jättää kysymyksen kunnallisen hylkylihalaitoksen rakennuttamisesta siksi, kunnes säännölliset olot jälleen ovat sodan päätyttyä palautuneet.

Rkmri ja Terveystenhoitolautakunta puoltavat myöntymistä esitykseen.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 20.

Rehtori J. Jänneksen hakemus saada rakennusyritystä Bölen esikaupungissa toimeenpannessaan poiketa mainitun alueen voimassa olevasta rakennusjärjestyksestä.

Kun Maist:n katselmusmiehet toimittaessaan katselmusta hakijan uutisrakennuspaikalla Bölenkadun tontilla N:o 4 a Bölen esikaupungissa olivat vastustaneet piirustusten vahvistamista, syystä ettei niitä ollut laadittu mainitun alueen voimassa olevan, 14/6 1910 annetun rakennusjärjestyksen 1 §:n mukaisesti, semmoisena kuin tämä pykälä on Kvston 30/1 1917 tekemän päätöksen mukaan, sikäli että piirustusten mukaan rakennus oli sijoitettu kadunrajaan, vaikka sitä mainitun pykälän mukaan ei saa sijoittaa lähemmäksi kuin 4 metrin päähän tontinrajasta, on hakija anonut, että mainittua määräystä ei sovellettaisi hänen uutisrakennusyritykseensä. Hakemuksensa tueksi on hakija maininnut, että puheena olevan Bölen esikaupungin rakennusjärjestyksen pykälän alkuperäistä sanontaa, jonka mukaan asuinrakennusta ei saanut sijoittaa lähemmäksi „viereisiä tontinrajoja“, kuin 4 metrin päähän, on useimpiin jo rakennettuihin taloihin nähden sovellettu siten, että viereisellä tontinrajalla ei ole tarkoitettu katurajaa, sekä että pykälää Kvston vahvistamassa uudessa muodossa, jonka mukaan asuinrakennusta ei saa sijoittaa lähemmäksi kuin 4 metrin päähän „tontin rajoista“, siis katulinjastakin, ei olisi sovellettava rakennusyrityksiin niillä tonteilla, jotka on hankittu sillä edellytyksellä että puheena olevaa määräystä sovellettaisiin aikaisemman käytännön mukaisesti.

Rkmri mainitsee, että hakija jo tätä ennen on Krilta anonut saada puheena olevalle tontille teettää asuinrakennuksen katurajaan, mutta että Kri kaupungin yleisten töiden Hallituksen ehdotuksen mukaisesti oli 30/11 1916 evänyt hakemuksen sillä perusteella että Bölen esikaupungin rakennusjärjestys ei salli sellaista rakennuksen sijoitusta. Kun Krin mielestä Kvston päätös mainitun rakennusjärjestyksen 1 §:n sanonnan muuttamisesta ainoastaan on selventänyt, mutta ei muuttanut pykälän sisällystä, on Kri, koska hakija ei ole esittänyt uusia syitä pyytämänsä edun myöntämisen tueksi, esittänyt hakemusta evättäväksi.

V. V.:

Kun hakijan rakennustyö on alotettu jo ennenkuin Kvsto vahvisti Bölen esikaupungin rakennusjärjestyksen tässä puheena olevan pykälän nykyisen sanonnan, esittää Valiokunta, että hakijan anomukseen myönnyttäisiin.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 21.

„Emma Mäkisen koti“ nimisen säätiön anomus saada erään korttelissa N:o 183 sijaitsevan alueen vuokraoikeus siirretyksi mainitulle säätiölle.

Sittenkun rouva Emma Mäkinen, jolle osa korttelia N:o 183 oli 25/11 1914 laaditulla välikirjalla luovutettu 1/6 1920 asti vuokralle 100 markan vuosimaksusta, sillä ehdolla että aluetta käytetään langenneitten naisten turvakodin voimassapitoon, oli 20/10 1915 kuollut, on edellä mainittu säätiö, joka rouva Mäkisen oikeudenomistajain suostumuksella on ottanut mainitun turvakodin huostaansa, anonut sekä rouva Mäkisen kanssa

tehdyin vuokrasopimuksen siirtämistä säätiölle että vuokran pitentämistä kymmenellä vuodella.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus huomauttaa, että puheena olevan alueen pääoma-arvo on suuri, että vuosien kuluessa on sen ympärille teetetty arvokkaita katuja ja istutuksia sekä että alue, joka alkuaan sijaitsi kaupungin laidassa, nyttemmin sijaitsee taajaan asutussa kaupunginosassa. Tähän nähden on Hallitus ollut sitä mieltä, että olisi sekä kaupungille että turvakodille edullisempaa, että koti vuokrakauden päätyttyä muutettaisiin toiseen paikkaan ja alue palautuisi kaupungin käytettäväksi.

Vaivashoitohallitus on yhtynyt Hallituksen käsitykseen, mutta samalla lausunut toivomuksen että Kvsto säätiön hyödylliseen toimintaan katsoen luovuttaisi turvakodille toisen paikan sekä mikäli mahdollista helpottaisi sen muuttoa.

Kun säätiön tarkoituksena on jatkaa rouva Mäkisen alottamaa toimintaa, on Rkmri puoltanut hakemusta mikäli koskee vuokrasopimuksen siirtämistä säätiölle, jota vastoin Kri kaupungin yleisten töiden Hallituksen esittämällä syillä ei ole katsonut voivansa puoltaa hakijan anomusta vuokraoikeuden pitentämisestä. Rkmri sentähden esittää, että Kvsto päättäisi:

siirtää 15/11 1914 tehdyn välikirjan mukaan rouva Emma Mäkiselle luovutetun vuokraoikeuden korttelin N:o 183 osaan „Emma Mäkisen koti“ nimiselle säätiölle sopimuksessa mainituin ehdoin; sekä

evätä mainitun säätiön anomuksen puheena olevan alueen hallintaoikeuden pitentämisestä.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Rkmrin ehdotus hyväksyttiin.

N:o 22.

Helsingin sosialidemokraattisen nuorisoklubin esitys Kyläsaaren hankkeissa olevan myynnin johdosta.

Hakija, joka on saannut tietää, että on nostettu kysymys Vanhankaupunginlahden länsirannassa sijaitsevan, kaupungille kuuluvan Kyläsaaren hallintaoikeuden luovuttamisesta, esittää, että kysymys saisi raueta, syystä että mainittu paikka on erinomaisen tärkeä virkistys- ja urheilupaikkana Sörnäsän, Hermannin ja Toukolan työväestölle.

Rkmri mainitsee, että muuan yksityinen liike tosin oli Kri:ltä anonut saaren luovuttamista vuokralle teollisuustarkoituksiin käytettäväksi, mutta sittemmin peruuttanut hakemuksensa. Kun mainittu saari kuitenkin varsin luultavasti ennemmin tai myöhemmin tulee Rakennuskonttorissa laaditun, Vanhankaupungin järjestämistä tarkoittavan alustavan ehdotuksen mukaisesti käytettäväksi satama- ja teollisuuslaitosten paikaksi on, Kri antanut kaupungin yleisten töiden Hallituksen tehtäväksi laatia ehdotuksen Kuusisaaren tai jonkin muun sopivan paikan varaamisesta yleisön virkistyspaikaksi. Tähän nähden on Rkmri sitä mieltä, että esitys ei aiheuta erityistä toimenpidettä Kvston puolelta.

V. V.:

Ei aiheuttane erikoista toimenpidettä.

Kvsto:

Ei aiheuttanut toimenpidettä.

N:o 23.

Jatkokäsittelyyn 6/3:stä 1917: Kaupungin terveydenhoitojärjestyksen ehdotus (Pain. asiakirj. N:o 17 vuodelta 1915 ja N:o 34 vuodelta 1916).

Kvsto:

Asiaa ei ehditty käsitellä.

N:o 24.

Salainen asia.

Helsingissä, Sanomal.- ja Kirjap.-Osakeyhtiön kirjapaino, 1917.

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
kokous tiistaina maaliskuun 20
päivänä 1917 k:lo 7 i. p.*

ESITYSLISTA.

N:o 1.

Tervehdyssähkösanoma Venäjän valtakunnanduimalle.

Kvsto:

V. V:n ehdotuksesta päätti Kvsto Venäjän valtakunnanduuman puheenjohtajalle lähettää seuraavan sähkösanoman:

„Suomen pääkaupunki, joka ihaillen on seurannut valtakunnanduuman ja Venäjän kansan suurenmoista taistelua yksinvallan kukistamiseksi ja vuosisataisen sorron poistamiseksi, tervehtii vapauden loistavaa voittoa ja uuden Venäjän syntymistä.“

N:o 2.

Järjestyksenpidon väliaikainen järjestäminen.

Kvsto:

Nykyolojen johdosta päätti Kvsto V. V:n ehdotuksesta:

asettaa valtuuskunnan työväenneuvoston ja sotaväen toimeenpanevan komitean edustajain ja järjestyneen työväen kunnallisjärjestön kanssa sekä yksissä neuvoin Maist:n kanssa keskustelemaan ja päättämään toimenpiteistä, joita voi olla tarpeen järjestyksen voimassa pitämiseksi kaupungissa siksi, kunnes vakinainen poliisiviranomainen voi ryhtyä toimimaan;

oikeuttaa valtuuskunnan kaupunginkassasta tilaamaan ja tilityksen ehdolla etuantina käyttämään edellä mainittuja tarkoituksia varten tarpeellisten toimenpiteiden aikaansaamiseen tarvittavat varat; sekä

tämän valtuuskunnan jäseneksi valita senaattori Kaarlo Castrénin sekä herrat Paloheimon ja O. Rosenqvistin.

N:o 3.

Jatkokäsittelyyn 24/10:sta 1916: Kysymys uusien maa-alueiden hankkimisesta kaupungille.

V. V.:

Komitea, jonka Kvsto 24/10 1916 asetti harkitsemaan kysymyksiä uusien maa-alueiden ostamisesta kaupungille sekä tehdas- ja varastopaikkain osottamisesta, on Rkmrin kanssa harkinnut kysymystä Helsingin kaupungin laajennustarpeista ja laajentamismahdollisuuksista sekä Krin kanssa yhtynyt Kvstolle tekemään esityksen, että kaupungille ostettaisiin Helsingin pitäjistä seuraavat maatilat, nimittäin Malmbyn kylän Domarbyn kartano sekä Brusaksen ja Strömsin talot ynnä Boxbacka Aktiebolag yhtiön samassa kylässä sijaitsevat kiinteistöt, ehdollisesti mainitun yhtiön osakkeet. Rkmri on jo tehnyt alustavat kauppakirjat edellyttäen kauppasopimukset saatavan aikaan myyjäin panemain lyhyiden määräaikain kuluessa. Ilmoittaen komitean ja Rkmrin mietintöjen esillä olevasta asiasta olevan tekeillä ja kohdakkoin ilmestyvän painosta pyytää V. V. asian kiireellisuuden johdosta ja koska se asetustenmukaisesti on Kvston lisätyin luvuin käsiteltävä esittää, että Kvsto päätöksellään, joka heti julistettaisiin tarkistetuksi, Maistraatilta anois valittavaksi lisättyjä Kvt ratkaisemaan kysymystä vastamainittujen maatilain tai osakkeiden sekä ehkä muiden tässä yhteydessä olevain maa-alueiden ostosta.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
kokous tiistaina maaliskuun 27 päu-
vänä 1917 k:lo 7 i. p.*

ESITYSLISTA.

N:o 1.

Maist:n kirjelmä Sörnäsän niemekkeellä olevain tehdaskorttelien N:ojen 272, 273 ja 280 kaupunginasemakaavanmuutoksen vahvistamista koskevasta asiasta.

Sittenkun Kvsto 7/11 1916 tekemänsä päätöksen mukaisesti oli anonut edellä mainit-
tujen kolmen tehdaskorttelin kaupunginasemakaavaa muutettavaksi, on K. Senaatti 20/2
1917 vahvistanut mainitun asemakaavanmuutoksen, kuitenkin siten että tämä vahvistus
sinänsä ei oikeuta toimittamaan semmoista vesialueen täyttämistä, johon asetusten mukaan
vaaditaan erikoinen lupa.

V. V.:

Ilmoitettaneen Rkmrin tiedoksi.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 2.

**Maist:n kirjelmä ynnä Aktiebolaget Hultmans Bryggerier nimisen yhtiön hakemus saada
tällä myydä mallasjuomia.**

Sittenkun Tammisaaren kaupungista kotoisin oleva toiminimi Aktiebolaget Hultmans
Bryggerier oli Maistraatilta anonut lupaa myyntikautena 1917—1919 täällä myydä
valmistamaansa portteria 25 pullon erissä, asioitsija Heinrich Reincke J:r liikkeen hoi-
tajana, on Maist. lausunnon saamiseksi lähettänyt Kvstolle asiakirjat, joista m. m. näkyy,
että ilmoitettu liikkeenhoitaja nauttii kansalaisluottamusta.

Poliisimestarilla ei ole hakemusta vastaan mitään muistuttamista.

Juovutusjuoma-asiaain valmisteluvaliokunta:

Kun hakijan omistama panimo sijaitsee Helsingin kaupungin ulkopuolella eikä hakijalla siis mallasjuomain myynnistä voimassa olevan asetuksen mukaan ole ehdotonta myyntioikeutta täällä sekä Kvsto käsitellessään kysymystä mallasjuomain myynnin järjestämisestä puheena olevana myyntikautena on toivomuksena lausunut, että kaikki myyntioikeudet, panimoille lain mukaan kuuluvia oikeuksia lukuun ottamatta, etusijassa luovutettaisiin Helsingin Anniskeluosakeyhtiölle, ehdottaa valiokunta, että Kvsto, samoin kuin tätä ennen on samantapaisiin hakemuksiin nähden tehty (*Pain. asiakirj. N:o 10 vuodelta 1917*), ehdottaisi tämänkin hakemuksen evättäväksi.

Kvsto:

Valiokunnan ehdotus hyväksyttiin.

N:o 3.

Maiston kirjelmä ynnä Lääninhallituksen lähete Helsingin pitäjässä sijaitsevan Munkkiniemen taajaväkisen yhdyskunnan järjestyssäännön vahvistamista tarkoittavan hakemuksen johdosta.

Sittenkun K. Senaatti oli sallinut Helsingin maalaiskunnan, noudattaen ^{15/6} 1898 annetussa asetuksessa maaseudulla sijaitsevain taajaväkisten yhdyskuntain järjestämisestä eräissä tapauksissa olevia säännöksiä laatia m. m. Munkkiniemen yhdyskunnan järjestyssäännöt ja mainitun kunnan kunnanvaltuutetut olivat puheena olevalle yhdyskunnalle hyväksyneet järjestyssäännön sekä alistaneet sen Uudenmaan läänin Kuvernöörin tutkitavaksi ja ratkaistavaksi, on Kuv. vastamainitun asetuksen 6 §:n johdosta pyytänyt Kvston lausuntoa tästä ehdotuksesta.

Rkmri ei ole havainnut järjestyssäännön aiheuttavan muistutusta kaupungin puolelta.

V. V.:

Kvsto yhtyneee Rkmrin lausuntoon.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 4.

Rkmrin esitys Töölönkadun varrella korttelissa N:o 435 olevan tontin N:o 10 rakennusajan pitentämisestä.

Rkmri mainitsee että, sittenkun Kvsto kokouksessaan ^{25/5} 1915 oli päättänyt pitentää Töölönkadun varrella korttelissa N:o 435 sijaitsevan tontin N:o 10 säädetyn rakennusajan ^{30/4} 1917 asti sekä tontin silloinen omistaja arkkitehti S. Frosterus nyttemmin on sen myynyt Aktiebolaget Frascati Osakeyhtiölle, on mainittu yhtiö anonut tontin rakennusajan pitentämistä vieläkin kahdella vuodella. Anomuksensa tueksi on yhtiö huomauttanut, että se viime joulukuussa osti sekä Cygnæuskadun tontin N:o 12 että Apollo-

kadun tontit N:ot 4 ja 6 korttelissa N:o 435, joista tonteista ainoastaan Apollokatu N:o 4 on rakennettu, ja että yhtiö aikoo, kohta kun olot sallivat, yhteenrakennuttaa kaikki tässä mainitut tontit. Näin ollen ja kun Cygnæuskadun tontin N:o 12 ja Apollokadun tontin N:o 6 rakennusaika päättyy vasta kahden vuoden kuluttua, olisi tarpeellista pitentää Töölönkadun tontin N:o 10:kin rakennusaikaa. Nykyiset olot eivät myöskään salli yhtiön suurisuuntaisen hankkeen toteuttamista ennen vastikään ostettujen tonttien rakennusajan päättymistä.

Rkmri puoltaa myöntymistä hakemukseen ja esittää, että Kvsto päättäisi pitentää Töölönkadun varrella korttelissa N:o 435 sijaitsevan tontin N:o 10 rakennusaikaa kahdella vuodella eli huhtikuun loppuun 1919.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 5.

Rkmrin esitys Karjalankadun varrella korttelissa N:o 379 olevan tontin N:o 11 rakennusajan pitentämisestä.

Sittenkun edellä mainitun tontin omistaja, rakennusmestari V. Sippola, oli Rkmrilta anonut tontin rakennusajan pitentämistä ja tämän tueksi viitannut nykyiseen kalliiseen aikaan, joka saattaa kaiken uutisrakennustyön mahdottomaksi, on Rkmri, ilmoittaen että tontin rakennusaika päättyi $30/4$ 1915 ja että Kvsto on sen pitentänyt $30/4$ 1917 asti, esittänyt, että Kvsto pitentäisi sen vieläkin $30/4$ 1919 asti.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 6.

Rkmrin esitys määrärahan myöntämisestä Marian sairaalan henkilöhissien kuntoon panettamiseksi.

Sittenkun kaupungin hissitarkastaja oli kaupunginarkkitehdille ilmoittanut, että Marian sairaalan sisätautien osaston henkilöhissi nykyään on kulumisen johdosta epäluotettava sekä että sairaalan kirurgisen osaston henkilöhissin koriin olisi laitettava ristikko-ovi, on sähkölaitos Rkmrille ilmoittanut, että hissien kuntoonpanosta olisi hankittujen tarjousten mukaan kustannuksia 5,025 markkaa. Tästä summasta voitaisiin kuitenkin 2,350 markkaa säästää, koska laitoksen käsityksen mukaan hissitarkastajan kelvottomiksi tuomitsemia kuluneita koneenosia vielä voi jonkin aikaa käyttää, jos mainitun

hissin, johon joka tapauksessa olisi hankittava aivan uusi koneisto, päivittäin tarkastaa sairaalan koneenkäyttäjää. Kun kuitenkin hissien tulisi olla täysin turvallisia, on kaupungin yleisten töiden Hallitus esittänyt, että Rakennuskonttori saisi tehtäväkseen toimittaa kaikki vaaditut korjaukset ja että osotettaisiin tarkoitukseen tarpeellinen määrä-raha, jota, kun suoranaisten korjaustöiden lisäksi olisi teetettävä vähäisiä siistimistöitä, tarvittaisiin kaikkiaan 5,500 markkaa.

Rkmri, jonka mielestä sähkölaitoksen ehdottama säästämiskeino ei saa tulla kysymykseen, kun hissien käyttöhäiriöstä voi olla vakavia seurauksia, esittää, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan osottaa 5,500 markkaa Marian sairaalan henkilöhissien kuntoonpanettamiseksi.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 7.

Rkmrin esitys talon teettämisestä suomenkielisiä kansakouluja varten Punavuorenkadun tonteille N:oille 8 ja 10 kortteliin N:o 111 (Pain. asiakirj. N:o 13 vuodelta 1917).

V. V.:

Rkmrin ehdotusta puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 8.

Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä Topeliuskadun kansakoulutalon rakennusmäärärahaan.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus on Rkmrille ilmoittanut, että Topeliuskadun varrelle teetettävän kansakoulutalon rakennusmääräraha, joka lokakuussa 1915 laaditun kustannusarvion mukaan on 358,000 markkaa, nyttemmin on kulutettu, lukuun ottamatta noin 10,000 markkaa, jota vastoin tarveaineita ja työpalkkoja on vielä maksamatta noin 55,000 markkaa, minkä lisäksi erinäisiin töihin, jotka olisi teetettävä, ennenkuin koulutalon voi luovuttaa tarkoitukseensa, tarvittaisiin noin 50,000 markkaa. Yleisenä syynä rakennusmäärärahan ylitykseen on Hallituksen ilmoituksen mukaan rakennusaikana tapahtunut herkeämätön sekä tarveaineiden hinnan että työpalkkain nousu. Niinpä on esimerkiksi koulutalon betoniparrusto maksanut 40 markkaa neliömetriltä laskettujen 20 markan sijasta, joten lisäkustannuksia on ollut noin 30,000 markkaa. Lämpöjohtoon kustannusarvio on ylitetty tasaluvuin 10,000 markalla, vesi- ja viemärijohtojen 9,000 markalla, sähköjohtojen 12,000 markalla, minkä ohessa työpalkkoja on tähän asti maksettu 120,000 markkaa, josta summasta ainakin 30,000 markkaa on mennyt päiväpalkkain korotuksiin,

joita on rakennusaikana työntekijöille myönnetty alkuperäisessä kustannusarviossa edellytettyjen palkkain lisäksi. Rakennuksen kokonaiskustannusten yksikköhinnaksi oli laskettu ainoastaan Smk 28:64 kuutiometriltä, mikä hinta on ylitetty osittain senkin johdosta, että työtä Kvston 6/6 1916 tekemän päätöksen mukaan on joudutettu, jotta talo kansakouluhuoneistojen pakottavan puutteen vuoksi voitaisiin mahdollisimman pian luovuttaa tarkoitukseensa. Lisäksi on Hallitus ilmoittanut, että kustannuksia rakennusten varustamisesta tiilikatolla, välikäytävään laskemisesta lattialaatoilla sekä erinäisistä maalaus töistä, joita nykyoloissa ei voida teettää, ei ole luettu edellä mainittuihin lisämäärärahoihin. Tämän johdosta on Hallitus anonut, että Rkmri Kvstolta hankkisi 100,000 markan lisämäärärahan puheena olevan koulutalon valmistustöihin rakennustöiden suorittamiseksi sikäli kuin nykyoloissa on mahdollista. Samalla on Hallitus Krin harkittavaksi jättänyt, eikä Hallitusta voisi oikeuttaa jo ennen anotun lisämäärärahan myöntämistä maksamaan erinäisiä rakennusaine- ja työlaskuja. Osin siihen nähden että kustannuksia jo on puheena olevaan rakennusyritykseen pantu enemmän kuin määrärahaa oli myönnetty, ja osin siihen katsoen että kaupungin etu vaatii saattamaan rakennustyön loppuun niin hyvissä ajoin, että koulutalo voidaan ottaa käyttöön ensi syyslukukauden alussa, on Rkmri yhtynyt Hallituksen esitykseen ja katsonut tarkoituksenmukaisimmaksi, että pyydetty lisämääräraha maksetaan edeltäpäin kaupunginkassasta, minkä jälkeen Rkmri tekisi esityksen summan panemisesta vakinaiseen menosääntöön, esim. 1918 vuoden rahasaantöön, jolloin samalla sopisi ottaa huomioon ehkä tarpeellinen lisämääräraha.

Ilmoittaen valtuuttaneensa Hallituksen maksamaan erinäiset puheena olevan rakennusyrityksen tarveaine- ja työlaskut on Kri esittänyt, että Kvsto päättäisi:

edeltäpäin kaupunginkassasta osottaa 100,000 markan lisämäärärahan Topeliuskadun kansakoulutalon rakennustöiden loppuun saattamiseksi, sikäli kuin nykyoloissa on mahdollista; sekä

antaa Rkmrin toimeksi vastedes laadittavaan menosääntöehdotukseen merkitä puheena olevan summan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 9.

Jatkokäsittelyyn 13/3:sta 1917: Rkmrin esitys erään Merholman osan hankkimisesta kaupungin omaksi (Pain. asiakirj. N:o 12 vuodelta 1917).

Edellä mainitussa kokouksessaan päätti Kvsto, samalla kun Maistraatilta olisi anottava toimenpidettä lisättyjen Kvt:n valitsemiseksi, asettaa valiokunnan edelleen valmistelemaan asiaa ja keskustelemaan puheena olevan maa-alueen ostosta sekä antoi V. V:n toimeksi ehdottaa valiokunnan jäsenet.

Tätä tehtävää täyttääkseen ehdottaa V. V., että Kvsto mainitun valiokunnan jäseniksi valitsisi herrat Castrénin, L. Krogiuksen ja F. von Wrightin.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 10.**Rkmrin esitys Lätisen Ouran käyttämisestä.**

Rkmri mainitsee Kvston ^{29/12} 1915 tekemän päätöksen johdosta ^{29/3} 1916 tehneensä venäläisen meripelastusseuran suomenmaalaisen piirihallituksen kanssa sopimuksen kaupungille kuuluvan n. s. Lätisen Ouran vuokraamisesta piirihallitukselle, joka siten sai oikeuden 10 vuoden aikana, ^{1/1}:stä 1906 lukien, vuokratta käyttää saarta pelastusase-man paikkana. Kun vuokraaja vuokrakauden päätyttyä ei ilmoittanut haluavansa hallintaoikeutensa pitentämistä eikä palauttanut saarta kaupungin käytettäväksi, oli Rkmri tiedustellut piirihallitukselta, halusiko se edelleen käyttää saarta, ja oli hallitus vastauksessaan anonut „maaliskuun 29 päivänä 1916 tehdyn sopimuksen vahvistamista ja voimassa pysyttämistä vastaiseksi“. Asiasta antamassaan lausunnossa on kaupungin yleisten töiden Hallitus ilmoittanut, että mikäli toimitetussa katselmuksessa on todettu, on vuokraaja saarelle teettänyt vähäisen rakennuksen asemanvartijan asunnoksi sekä kaksi vähäistä vajarakennusta ynnä väliaikaisen laiturin saaren etelärantaan, jotka kaikki rakennukset olivat hyvässä kunnossa. Kun kaupunki Hallituksen käsityksen mukaan ei tarvitse saarta muuhun tarkoitukseen, on Hallitus katsonut voivansa ehdottaa, että seuran vuokra-oikeutta pitennettäisiin viidellä vuodella edellisen vuokrakauden lopusta lukien eli siis 1920 vuoden loppuun, sillä ehdolla että, jos kaupunki ennen viimeksi mainittua ajankohtaa tarvitsee saarta muuhun tarkoitukseen, vuokraaja on velvollinen vuoden kuluessa irtisanomisesta palauttamaan sen kaupungin käytettäväksi.

Seuran tarkoitukseen katsoen on Rkmri voinut yhtyä Hallituksen ehdotukseen ja esittää sentähden, että Kvsto päättäisi myöntää venäläisen meripelastusseuran suomenmaalaiselle piirihallitukselle pitennettyä hallintaoikeutta Helsingin kaupungille kuuluvaan Lätisen Ouran saareen viideksi vuodeksi, ^{1/1}:stä 1916 lukien, tähänastisin ehdoin, mutta velvoittamalla vuokraajan, siinä tapauksessa että kaupunki haluaa saada saaren käytettäväksi omaan tai johonkin yleiseen tarkoitukseen, vuoden kuluessa irtisanomisesta palauttamaan saaren kaupungin vapaasti käytettäväksi.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 11.**Vaivahoitohallituksen esitys määrärahan myöntämisestä hevosten ja ajokalujen ostoon kunnalliskodin tarpeiksi.**

Sittenkun sotilasviranomaiset olivat ottaneet haltuunsa kunnalliskotia varten rakennetun, mainitun laitoksen ja Oulunkylän aseman välisen raitiotien sekä tien hinnan suoritukseksi Vaivahoitohallitukselle antaneet 7,246 ruplan 42 kopekan määräisen maksusitoumuksen, on Vaivahoitohallitus ehdottanut, että mainitun sitoumuksen nojalla nostettavat varat saisi käyttää niihin menoihin, joita on johtunut siitä, että puheena olevaa raitiotietä ei saa käyttää kunnalliskodin tarpeisiin. Arviolaskelman mukaan oli raitiotie tuottanut kunnalliskodille likimain saman hyödyn kuin 3—4 hevosta ajomiehineen. Kun tallira-

kennuksissa vallitsevan tilanpuutteen sekä asuntojen puutteen johdosta nykyään ole tilaa useammalle kuin kahdelle hevoselle ja yhdelle lisämiehelle, on Vaivaishoitohallitus esittänyt, että kahden työhevosen ynnä tarpeellisten ajokaluja ostoon sekä hevosten elatukseen ynnä yhden ajomiehen palkan ja ruuan kustantamiseen saisi puheena olevista varoista käyttää Smk 12,285: 56 seuraavan laskelman mukaan:

2 työhevosta à 2,800: —	Smk	5,600: —
2 silat päitsineen, ohjaksineen, hevosloimineen y. m. à 200: —	"	400: —
2 parirekeä aisoineen à 250: —	"	500: —
1 kuormarattaat	"	700: —
1 nelipyöräinen työvaunu	"	2,200: —
Hevosten elatus vuoden loppuun	"	1,500: —
1 ajomiehen palkka 10 kuukaudelta ($\frac{1}{3}$ — $\frac{31}{12}$) à 100: —	"	1,000: —
Ajomiehen ruoka 306 päivältä à 90 penniä ynnä kalliin- ajanlisäys 36 penniä	"	385: 56
Yhteensä Smk		12,285: 56

Ilmoittaen ryhtyneensä toimiin kaupungille myönnetyn korvauksen perimiseksi on Kri Vaivaishoitohallituksen esittämällä syillä puoltanut esitystä ja ehdottanut, että Kvsto päättäisi valtuuttaa Vaivaishoitohallituksen kunnalliskodin raitiotien korvaussummasta käyttämään Smk 12,285: 56 hevosten ja ajokaluja hankkimiseksi kunnalliskotiin sekä ajomiehen asettamiseksi sinne Vaivaishoitohallituksen ehdotuksen mukaisesti.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnettiin.

N:o 12.

Jatkokäsittelyyn $\frac{13}{3}$:stä 1913: Holhouslautakunnan kertomus toiminnastaan vuonna 1916.

V. V.:

Kertomus lähetettäneen Tilastokonttoriin huomioon otettavaksi kunnalliskertomuksen laadinnassa.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 13.

Oikeusaputoimiston kertomus toiminnastaan vuonna 1916.

V. V.:

Kertomus pantaneen pöydälle ensi kokoukseen.

Kvsto:

Pantiin pöydälle.

N:o 14.

latkokäsittelyyn 30/1:stä 1917: Kysymys kaupungin työväenopetuslaitosten keskuslautakunnan sekä mainitun opetuksen tarkastuksen aikaansaamisesta (Pain. asiakirj. N:ot 3 ja 15 vuodelta 1917).

Kvsto:

Komitean ehdotus hyväksyttiin.

N:o 15.

Poliisimestarin esitys poliisilaitoksella koirain lopettamisesta olleiden menojen korvaamisesta.

Sittenkun poliisimestari oli anonut myönnettäväksi 704 markkaa niiden korvausten suoritukseksi, joita poliisilaitos oli vuonna 1916 maksanut poliisikonstaapeleille kuonokopattomain koirain lopettamisesta, on Rkmri huomauttanut, että 28/1 1914 tarttuvain tautien ehkäisemisestä annetusta asetuksesta verrattuna samana päivänä annettuun asetukseen, jossa on lisäsäännöksiä ensiksi mainittuun asetukseen, ei tosin saa välitöntä vastausta kysymykseen, onko puheena oleva meno suoritettava kunnan varoista, mutta lienee kaupungin kuitenkin oikeutta myöten se maksettava, varsinkin kun Terveystieteiden lautakunta on sen ottanut kuluvalta vuodelta maksaakseen kulkutautien vastustamismäärärahasta. Kun vuodeksi 1916 osotettu kulkutautien vastustamismääräraha jo on kulutettu, on Kri Terveystieteiden lautakunnan asiasta antaman lausunnon mukaisesti ehdottanut, että Kvsto myöntäisi eri määrärahan puheena olevaa tarkoitusta varten sekä käyttövaroistaan osottaisi 704 markkaa niiden menojen suoritukseksi, joita tällälaisella poliisilaitoksella on vuonna 1916 ollut koirain lopettamisesta.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 16.

Terveystieteiden lautakunnan esitys määrärahan myöntämisestä viransijaisen palkkaamiseksi desinfiointisijalle, rouva Maria Kuhlbackille.

Terveystieteiden lautakunta esittää, että rouva Kuhlback, joka sydänlihastaudin tähden on saanut virkavapautta 15/1 ja 15/4 1917 väliseksi ajaksi, oikeutettaisiin tuona aikana saamaan täysi palkkansa ja että viransijaisen palkkaamiseksi osotettaisiin 480 markkaa. Esityksensä perustelemiseksi Lautakunta huomauttaa, että rouva Kuhlbackin tauti ilmeisesti on suuressa määrin pahentunut hänen erittäin rasittavan työnsä johdosta sekä että hänen vuosipalkkansa on ainoastaan 2,000 markkaa. Kelvollista viransijaista ei ole voitu saada 160 markkaa vähemmällä kuukausipalkalla.

Rkmri puoltaa esitystä ja ehdottaa, että Kvsto käyttövaroistaan osottaisi 480 markkaa viransijaisen palkkaamiseksi desinfioitsijalle, rouva Maria Kuhlbackille, hänen virkavapautensa aikana ¹⁵/₁—¹⁵/₄ 1917.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 17.

Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esitys elinkautiseläkkeen myöntämisestä kansakoulunopettajatar Iida Molanderille.

Hakijalle, joka on syntynyt 1843 ja jolle ¹/₁ 1917 on myönnetty ero opettajattaren virasta kaupungin suomenkielisissä kansakouluissa, oli virasta erotessa enemmän kuin 45 virkavuotta. Johtokunta mainitsee, että hakijan vuotuiset palkkatulot olivat 3,150 markkaa ja että hänelle on myönnetty valtioneläkettä 750 markkaa vuodessa ¹/₁:stä lukien. Tämän johdosta ja kun hän on virkansa hoitanut nuhteettomasti, katsoo johtokunta hänelle olevan annettava elinkautiseläkettä 60 % hänen palkkaeduistaan eli 1,890 markka, siitä pois luettuna valtioneläke.

Rkmri puoltaa esitystä ja ehdottaa, että Kvsto päättäisi ¹/₁:stä 1917 lähtien myöntää hakijalle vuotuista elinkautiseläkettä 1,140 markkaa.

Kvston ²²/₁₂ 1911 vahvistamain kaupungin virkamiesten eläkeperusteiden mukaan tulee kullekin kaupungin virassa olevalle virkamiehelle, joka on nuhteettomasti palvellut 30 vuotta ja saavuttanut 63 vuoden iän, vuotuista elinkautiseläkettä 60 % palkkaeduistaan, josta määrästä kuitenkin on luettava pois se eläke, minkä eläkkeensaaja ehkä saa valtiovaroista.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Rkmin ehdotus hyväksyttiin.

N:o 18.

Sosiaalilautakunnan esitys Lautakunnan tontinvuokrajaoston jäsenten palkkioita koskevasta asiasta.

Sosiaalilautakunta esittää Kvston päätettäväksi, että Kvston ²¹/₁₁ 1916 tekemän päätöksen mukaan Lautakuntaan asetetun tontinvuokrajaoston puheenjohtajalle ja jäsenille, jotka vastamainittuna päivänä vahvistetun johtosäännön mukaan saavat Vston määrää-

män palkkion toimestaan, maksettaisiin, puheenjohtajalle 20 ja kullekin jäsenelle 15 markkaa kokouksesta.

Rkmri puoltaa esitystä, huomauttaen että vuosirahasääntöön tarkoitusta varten pantu 600 markan määräraha riittänee tarpeeseen.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 19.

Helsingin pitäjän kunnanvaltuutettujen esitys rakennuskaavan laatimisesta Pakinkylän huvilayhdyskunnalle.

Kunnanvaltuutetut mainitsevat että, kun järjestyneen asutuksen aikaansaaminen Helsingin pitäjän Pakinkylän huvilayhdyskunnassa suureksi osaksi on asianmukaisesti vahvistetun tarkoituksenmukaisen rakennuskaavan varassa, mutta siinä kohden tuskin on odotettavana alotetta mainitun yhdyskunnan puolelta, ovat kunnanvaltuutetut ^{13/11} 1916 päättäneet Kvstolle esittää, että tuollainen rakennuskaava laadittaisiin Helsingin kaupungin toimesta. Kun Pakinkylän yhdyskunta rajoittuu välittömästi Oulunkylässä oleviin kaupungin tiluksiin ja suurin osa sen aluetta viettää päin Vantaanjokea, mistä kaupunki ottaa juomavetensä, ovat kunnanvaltuutetut vakuutettuja siitä, ettei Kvsto kieltäydy tällä tavoin ottamasta osaa asutuksen järjestämiseen mainitulla alueella, missä enimmältä osalta asuu työnteekijöitä, jotka saavat toimeentulonsa Helsingin kaupungissa.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus huomauttaa että, kun puheena olevalta alueelta tuleva likavesi alueen luonnollisen kaltevuuden johdosta laskee Vantaanjokeen, voisi kaupunki laatimalla mainitun rakennuskaavan rakennusjärjestyksineen saada aikaan, että tähän rakennusjärjestykseen tulisi määräyksiä, joilla ehkäistäisiin johtamasta likavettä mainittuun vesistöön. Mutta kun on epätietoista, noudatettaisiinko näitä määräyksiä tarkoin, ja Hallituksesta on näyttänyt siltä, kuin täytyisi kaupungin esillä olevaan esitykseen katsomatta ryhtyä toimenpiteisiin Vantaan jokiveden suojelemiseksi jokeen rajoituvilta alueilta tulevalta likavedeltä, on Hallitus ollut sitä mieltä, että esityksen ei tulisi nykyään aiheuttaa toimenpidettä. Lisäperusteluksi mielipiteelleen Hallitus huomauttaa, että suuri osa yhdyskunnan aluetta jo on palstoitettu ja rakennettu, mikä seikka suuressa määrin vaikeuttaisi ajanmukaisen rakennuskaavan laatimista, sekä että rakennuskaavan ehdotusta ei voi laatia toimittamatta alueella korkeusmittauksia, mikä siellä paraikaa jatkuvain linnoitustöiden johdosta ei käy päinsä.

Terveystenhoitolautakunta, jolle niinikään on suotu tilaisuus lausua mielensä asiasta, huomauttaa, että aluen jaoitus on erittäin alkeellinen eikä vastaa nykyaikaisen terveydenhoidon vaatimuksia. Vaikka tosin tästä seikasta vastedes voi olla terveydellisiä haittoja alueen asukkaille, vaikuttaa se kaupungin terveydenhoito-oloihin tuskin siinä määrin, että se välttämättä vaatisi kaupunkia omalla kustannuksellaan laadittutamaan terveydellisesti kannalta tyydyttävän rakennuskaavan aluetta varten, jota kaavaa, jotta siitä olisi toivottua etua, olisi ehdottomasti täydennettävä tarkoituksenmukaisella rakennusjärjestyksellä ja tarkoin valvomalla sen noudattamista, mikä ei ensinkään ole kaupungin val-

lassa, koska alue ei ole kaupungin oma eikä sen alainenkaan. Sitä vastoin on alueen merkitys terveydelliseltä kannalta kaupungille suuri toisessa suhteessa, nimittäin siinä, että tämä huvila-alue samoin kuin muutkin Vantaanjoen viereiset huvilayhdyskunnat likaa kaupungin vesijohtoveden lähdeettä, Vantaanjokea. Kun tätä terveydellistä vaaraa, joka vuosi vuodelta lisääntyy niin kauan kuin kaupungin täytyy ottaa vetensä Vantaanjoesta, täytyy pitää erittäin huomattavana, on kaupungilla tässä valvottavana tärkeä terveydellinen etu, joka ei kuitenkaan ole turvattavissa ainoastaan rakennuskaavan laatimisella, tehtiinpä se kuinka tarkoituksenmukainen tahansa, vaan vaatii toimenpiteitä, jotka ovat omansa estämään alueelta tulevaa likaista pinta- ja hylkyvettä puhdistamattomana juoksemasta jokeen vesijohdon vedenottoaikan yläpuolella. Semmoisiin toimenpiteisiin tuskin kuitenkaan on mahdollista ryhtyä niin kauan kuin kaupunki ei omista puheena olevaa aluetta eikä sentähden myöskään voi määrätä sen terveydellisistä oloista. Näillä syillä on Terveydenhoitolautakunta yhtynyt kaupungin yleisten töiden Hallituksen ehdotukseen että Helsingin pitäjän kunnanvaltuutettujen esitys nykyään jätettäisiin sillensä.

Rkmri yhtyy tähän ehdotukseen.

V. V.:

Evättäneen.

Kvsto:

Evättiin.

N:o 20.

Pörssikomitean esitys Helsingin pörssin sääntöjen muuttamisesta.

Pörssikomitea mainitsee että, sittenkun pörssin jäsenet olivat komitealta anoneet ryhtymistä sen suuntaiseen toimenpiteeseen, että heitä vastedes edustaisi pörssikomiteassa vähintään kolme henkilöä, sekä pörssikomiteakin oli havainnut luonnottomaksi, että kauppayhdistyksellä on oikeus valita komiteaan useampia jäseniä kuin Kvstolla ja niillä pankeilla, jotka kauppayhdistyksen kera ovat sitoutuneet kannattamaan pörssiä, minkätähden komitean mielestä olisi syytä suoda pörssin jäsenille tilaisuus valita useampia kuin yksi jäsen komiteaan etujaan valvomaan, on pörssikomitea päättänyt ehdottaa selaista muutosta ^{25/4} 1912 vahvistettujen pörssin sääntöjen 4 §:än, että kauppayhdistyksen tai kauppakamarin edustajain luku vähenisi kolmeksi sekä pörssinjäsenille suotaisiin oikeus valita niinikään kolme jäsentä komiteaan. Tässä yhteydessä ja kun pörssikomitea sitä paitsi on havainnut säännöt puutteellisiksi, paitsi eräissä muodollisissa suhteissa, varsinkin siinä, että niissä ei nimenomaan suoda pörssikomitealle käyttövaltaa pörssin varoihin nähden, on komitea esittänyt sääntöihin tehtäväksi erinäisiä muitakin muutoksia sekä 12 §:n johdosta esittänyt, että Kvsto puolestaan hyväksyisi nämä muutosehdotukset.

Pörssikomitean ehdottamat muutokset koskevat alempana mainittuja pykäläiä:

3 §.

Pörssin vuotuinen voimassapito kustannetaan etusijassa *pörssissä toimitetusta ostosta ja myynnistä suoritettavilla maksuilla, pörssin jäsenten pörssimaksuilla sekä maksuilla, joita arvopaperien rekisteröimisestä ja muutoin voi tulla kysymykseen*. Sikäli kuin nämä tulot eivät riitä, kustannetaan voimassapito siten, että Helsingin kaupunki

suorittaa määrästä puolet *sekä* kauppayhdistys tahi kauppakamari *ja* pörssiin osaa ottavat pankit kumpikin neljänneksen.

4 §.

Pörssiä pitää silmällä ja hoitaa kaksitoistajäseninen pörssikomitea, joka valitaan kolmeksi vuodeksi siten, että Kaupunginvaltuusto valitsee kolme jäsentä, kauppayhdistys tahi kauppakamari *kolme, pörssiä kannattavat pankit kolme sekä pörssin jäsenet niin- ikään kolme jäsentä.*

Jos jäsen eroaa ennen toimikautensa umpeen menemistä, tulee sen edellä mainituista ryhmistä, joka hänet on valinnut, toimittaa täydennysvaali järeillä olevaksi ajaksi.

5 §.

Paitsi sitä toimivaltaa ja niitä velvollisuuksia, mitkä tässä alempana eri tapauksissa mainitaan pörssikomitealla olevan, on sen asiana:

antaa pörssin toiminnalle tarpeelliset järjestyssäännöt sekä muuten ryhtyä pörssin tehtävälle ja kehitykselle tarpeellisiksi katsottuihin toimenpiteisiin;

ottaa jäseniä pörssiin;

edustaa pörssilaitosta kolmatta henkilöä kohtaan;

hoitaa ja pörssin tarkoituksiin käyttää sen rahavarat;

hyvissä ajoin ennen kunkin kalenterivuoden umpeen menemistä laatia rahäsääntö pörssin voimassa pitämiseksi seuraavana vuonna sekä tarpeen mukaan tilata siihen tarvittavat varat;

vuosittain antaa kertomus pörssin toiminnasta *sekä tili sen rahavaroista;*

pyytää toimittamaan tarpeelliset jäsenten ja tilintarkastajain vaalit; sekä

ottaa pörssin virka- ja palvelusmiehet ja tarpeen mukaan vahvistaa heille johtosäännöt.

6 § (uusi).

Pörssikomitea valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Jos molemmat ovat estettyinä olemasta komitean kokouksessa saapuvilla, valitaan puheenjohtaja siksi kerraksi.

7 § (ent. 6 §).

Pörssikomitea kokoontuu puheenjohtajan kutsusta niin usein kuin on tarpeellista tai kun kolme komitean jäsentä, syyn ilmoittamalla, sitä kirjallisesti puheenjohtajalta pyytää. Pörssikomitea on päätösvaltainen viiden jäsenen ollessa läsnä. Päätökseen, joka koskee ehdotusta näiden sääntöjen muuttamisesta taikka järjestyks- ja johtosääntöjen antamista *tai muuttamista,* tulee vähintään seitsemän jäsenen ottaa osaa.

Komitean kokouksissa on pidettävä pöytäkirjaa.

8 § (ent. 7 §).

Pörssin tilejä ja hoitoa tarkastamaan valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan tilintarkastajat, joista Kaupunginvaltuusto valitsee yhden, kauppayhdistys tahi kauppakamari yhden ja *pörssiä kannattavat* pankit yhteisesti yhden. Näillä tilintarkastajilla on myös valta myöntää pörssikomitealle tilinpäästö.

9—11 § (ent. 8—10 §).

12 § (ent. 11 §).

Jäsenen on pörssiin suoritettava pörssikomitean määräämä *pääsy- ja vuosimaksu.*

13 §.

Olemaan apuna ostojen ja myyntien päättämisessä pörssissä *on pörssikomitealla oikeus, jos tarpeelliseksi katsoo*, ottaa yksi tahi useampia meklareja sekä heille vahvistaa tarpeellinen johtosääntö.

Meklarin pitää ennen toimeen ryhtymistään Maistraatissa valoin vanhoa rehellisesti ja tunnollisesti täyttävänsä kaikki hänelle annetut tehtävät ja olevansa ilmaisematta mitä toimessa hänelle on salaisuutena uskottu tai muuten on salassa pidettävä.

14 § (ent. 12 §).

V. V.:

Puolletaan sellaisin muutoksin, että 3 §:än sanain „pörssin jäsenten pörssimaksuilla“ sijaan pannaan sanat „pörssin jäsenten pääsy- ja vuosimaksuilla“.

• Kvsto:

Hyväksyttiin V. V:n ehdottamin muutoksin.

N:o 21.

Herra V. von Wrightin esitysehdotus päiväopetuksen käytäntöön ottamisesta käsityö-läiskouluissa.

Herra von Wright on Kvston kansliaan 21/1 1917 antamassaan esitysehdotuksessa esittänyt, että Kvsto antaisi komitean toimeksi harkita, eikö päiväopetusta kävisi käsityö-läiskouluissa jossain muodossa koetteeksi toimeenpaneminen jossakin tai joissakin amma-teissa, joissa mainittavampi määrä kouluikäisiä työntekijöitä toimii.

V. V.:

Kvsto antanee V. V:n toimeksi Vstolle ehdottaa, miten asiaa on valmisteltava.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 22.

Kaupunginpalvelijain G. T. Lindströmin ja K. A. Björkin anomus saada korvaus maksa-matta jääneestä, määräaikaisen palveluksen perusteella tulevasta palkankorotuksesta.

Hakijat mainitsevat, että Yhteinen Raastuvanoikeus oli tehdessään Kvstolle esityksen määrärahan myöntämisestä raastuvanoikeuden ensimmäisen osaston väliaikaisen toisen jaoston ja väliaikaisen viidennen osaston voimassapitoon vuonna 1917 lausunut, että hakijain kumpaisenkin tulisi saada palkkionlisäystä 200 markkaa eli se määrä, mikä palkankorotuksena maksetaan varsinaisten rikosasiaosastojen kaupunginpalvelijoille. Rkmri oli asiasta antamassaan lausunnossa huomauttanut että, vaikka mainittu osasto muodollisesti katsoen olikin väliaikainen eikä sen menosääntökään sentähden ollut vaki-nainen, oli tämä osasto kuitenkin ollut olemassa niin kauan, että sen väliaikaisuus oli lakannut, minkätähden näytti epäoikeutetulta olla pelkästään muodollisista syistä suo-matta mainitun osaston kaupunginpalvelijoille samoja etuja, mitkä oli muiden osastojen

kaupunginpalvelijoilla. Kokouksessaan 24/10 1916 Kvsto hyväksyi Yhteisen Raastuvan-oikeuden esityksen, ja tämän mukaisesti oli kuluvan vuoden meno- ja tulosaantoon pantu kumpaisellekin hakijalle 200 markan määräraha korotuksena viiden vuoden palveluksesta. Kun hakijat oli otettu viidennen osaston kaupunginpalvelijoiksi, Lindström 16/6 1908 ja Björk 30/10 1909, olisi ensinmainitun tullut saada palkankorotusta viiden vuoden palveluksesta 1/7:stä 1913 ja jälkimäisen 1/11:stä 1914. Siihen nähden että hakijain toimet olivat aivan saman laatuiset kuin muiden rikosasiaosastojen kaupunginpalvelijain, katsovat hakijat oikeuden ja kohtuuden vaativan, että heille suodaan samat edut kuin muidenkin osastojen kaupunginpalvelijoille. Hakijat olivatkin suullisesti anoneet palkankorotusta 5 vuoden palveluksesta, mutta saaneet vastauksen, että asian täytyy jäädä siksi, kunnes sota on päättynyt. Kun Kvston päätös myöntää hakijoille palkankorotus 5 vuoden palveluksesta 1917 vuoden alusta lukien osotti Vstonkin olevan sitä mieltä, että hakijat olisi asetettava muiden osastojen palvelusmiesten vertaisiksi ja hakijain vakaumus sentähden oli, että heille jo aikaisemmin olisi myönnetty palkankorotus 5 vuoden palveluksesta, jos esitys siitä olisi tehty, mutta hakijat omatta syyttänsä ovat jääneet vaille palkankorotusta edellä luetelluista ajankohdista lähtien 1916 vuoden loppuun, anovat hakijat, että Kvsto heille myöntäisi heidän siten menettämänsä määrät eli Lindströmille 700 markkaa ja Björkille Smk 433:33.

Rkmri huomauttaa että, kun hakijat ovat palvelleet ja edelleen palvelevat raastuvan-oikeuden väliaikaisella viidennellä osastolla ja heidät alun pitäen on otettu palvelukseen muilla ehdoilla kuin muut raastuvanoikeuden kaupunginpalvelijat, on Kri pitänyt hakijain anomusta perusteettomana, varsinkin kun heidät on kuluvan vuoden alusta palkkautuihin nähden asetettu kaikin puolin raastuvanoikeuden muiden palvelusmiesten vertaisiksi. Se seikka että hakijoille on kuluvan vuoden menosaantoon pantu palkankorotusta sama määrä, minkä raastuvanoikeuden muut palvelusmiehet saavat 5 vuoden palveluksesta, sitä vastoin, jos kaupunginpalvelijain toimet pysytetään nykyisellään, oikeuttaanee hakijat vuonna 1922 saamaan vieläkin 10 %:n korotuksen pohjapalkastaan. Edellä lausuttuun nähden Rkmri ehdottaa anomusta hyljättäväksi.

V. V.:

Hyljättäneen.

Kvsto:

Hyljättiin.

N:o 23.

Jatkokäsittelyyn 27/2:stä 1917: Kysymys toimenpiteisiin ryhtymisestä asiain viivytyksen ehkäisemiseksi kaupungin hallituksissa ja lautakunnissa.

Käsiteltäessä 27/2 1917 Kvston diariin merkittyjen, 31/12 1916 ratkaisematta olevain asiain luetteloa huomautettiin, että melko lukuisain mainitussa luettelossa olevain asiain kohdalle oli vuosi vuodelta merkitty osin että asianomaiset hallitukset ja lautakunnat „kohdakkoin“ antavat niiltä vaaditut lausunnot ja ehdotukset, osin että asianomainen viranomainen oli katsonut niiden antamisen olevan muiden, niinikään toimenpidettä odottavain asiain ratkaisun varassa. Kun ei kuitenkaan käynyt pitäminen oikeana, että alemman asteiset laitokset ratkaisivat, oliko joillakin asioilla keskinäistä yhteyttä, vaan tämän määrääminen oli Kvston asia, ehdotettiin, että V. V. tekisi esityksen määräysten

antamisesta sen ehkäisemiseksi että kaupungin toimi- ja lautakuntiin lausunnon saamista varten lähetetyt asiat jäivät määräämättömäksi ajaksi ratkaisematta, olematta lupaa siihen Kvstolta hankittu kussakin eri tapauksessa. Tämän ehdotuksen Vsto hyväksyi.

V. V:n mielestä ei asiasta ole erikoisia määräyksiä Kvston puolelta tarpeen, vaan saavutettaneen tarkoitus siten, että Kvston puheenjohtaja sihteerien kera tuon tuostakin ja kohta kunkin vuosipuoliskon päätyttyä tarkastaa ratkaisemattomien asiain luettelon sekä, kun aihetta on, kirjallisesti huomauttaa asianomaisia hallituksia ja lautakuntia annettujen määräysten täyttämistä ja, jos täyttämistä ilmoitetaan kohdanneen esteen, ryhtyy tahi Vstolle ehdottaa ryhdyttäväksi asianhaaran vaatimiin toimenpiteisiin.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 24.

Jatkokäsittelyyn 6/3:stä 1916: Kaupungin terveydenhoitojärjestyksen ehdotus (Pain. asiakirj. N:o 17 vuodelta 1915 ja N:o 34 vuodelta 1916).

Kvsto:

Asia, jonka käsittely alkoi III luvusta, käsiteltiin loppuun, ja tehtiin ehdotukseen erinäisiä muutoksia, jotka lähetettiin komiteaan.

N:o 25.

Herra O. Rosenqvistin anomus saada vapautus väliaikaista järjestyksen voimassapittoa varten asetetun valtuuskunnan jäsenyydestä.

Kvsto:

Herra Rosenqvist vapautettiin tehtävästä ja jäseneksi hänen sijaansa valittiin herra Salingre.

N:o 26.

Kaksi salaista asiaa.

Helsingissä, Sanomal.- ja Kirjap.-Osakeyhtiön kirjapaino, 1917.

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
kokous tiistaina huhtikuun 17 päi-
vänä 1917 k:lo 7 i. p.*

ESITYSLISTA.

Lisätty Kvsto käsittelee ensin seuraavan asian:

Valiokunnan mietintö yleishyödyllisen työväenasuntoyhtiön aikaansaamista koskevasta asiasta (Pain. asiakirj. N:o 2 vuodelta 1917).

Kvsto:

Valiokunnan ehdotus hyväksyttiin.

Varsinainen Kvsto käsittelee sitten seuraavat asiat:

N:o 1.

A) Kaupungin teknillisten laitosten Hallituksen esitys kahdeksantuntisen työpäivän käytäntöön ottamisesta mainituissa laitoksessa.

B) Erinäisten ammattiyhdistysten anomus saman mittaisen työpäivän käytäntöön ottamisesta kaupungin yleisissä töissä.

Hallitus ilmoittaa, että kaupungin teknillisten laitosten työntekijäin valitsema lähetystö oli eilen Hallituksen puheenjohtajalle jäljennöksenä antanut pöytäkirjanotteen, jossa vaadittiin 8-tuntinen työpäivä heti otettavaksi käytäntöön mainituissa laitoksissa, minkä ohessa lähetystö oli täydentänyt tätä vaatimusta siihen tapaan, että lyhennetty työaika ei saisi aikaansaada työntekijäin palkkaetujen vähenemistä, sekä ilmoittanut laitosten työntekijäin ryhtyvän laksoon, siinä tapauksessa ettei heidän vaatimukseensa myönnettäisi, kuitenkin lähemmin mainitsematta, käsittäisikö lakko laitoksen käyttöhenkilökunnan. Hallitus, joka oli tätä kiireellistä asiaa käsittelemään kokoontunut ^{17/4}, ei ollut katsonut mahdolliseksi lyhyen määrääjän kuluessa — työntekijät olivat nimittäin vaa-

tineet vastausta ennen klo 10 a. p. ^{18/4} — määrätä kantaansa tässä laajakantoisessa periaatteellisessa kysymyksessä, jonka ratkaisemiseen Hallituksella mielestään ei ollut valtaa ja joka sentähden oli Kvston ratkaistava. — Tähän nähden ja kun, niinkuin tunnettu, maamme nykyään koossa olevalle eduskunnalle kohdakkoin annettaneen eduskuntaesitys lyhennetyn työajan käytäntöön ottamisesta sekä siis lähimmässä tulevaisuudessa oli odotettavana asian järjestäminen lainsäädäntötietä, ei Hallitus, siihenkin nähden että Suomen metalliteollisuuden työnantajaliito mikäli oli ilmoitettu jo huomenna käsittelee tämän asian, ollut katsonut olevan ehättäminen tapahtumain edelle heti hyväksymällä tehdyn vaatimuksen. Kun kuitenkin oli ilmeistä että, jos lakonuhka pantiin täytäntöön, teknillisten laitosten käyttö joutui vaaraan ja, vaikka laitosten käyttöhenkilökunta voitaisiinkin pysyttää lakosta erillään, mahdollisista pahemmista putkien särkymisistä ja muista mainittavammista vahingoista koituisi, ellei niitä voitu heti korjata, huomattavia häiriöitä, aikoi Hallitus joutuisasti ottaa työntekijäin esittämän vaatimuksen perin pohjin tutkittavaksi ja sitten tehdä Kaupunginvaltuustolle esityksen asiasta.

V. V.:

Edellä mainittujen ammattiyhdistysten antamassa kirjoituksessa, jossa esitetyillä syillä vaaditaan heti otettavaksi käytäntöön 8-tuntinen työpäivä, ei uhata lakolla, siinä tapauksessa että vaatimusta ei täytetä, mutta hakijat ovat kuitenkin nyttemmin, mikäli kaupungin yleisten töiden Hallitukselle ilmoitettu, tässä kohden yhtyneet teknillisten laitosten työntekijöihin. Näiden laitosten Hallitus ei, niinkuin sen kirjelmästä näkyy, ole kysymyksestä antanut asiallista lausuntoa, mutta puheenjohtajansa kautta V. V:lle ilmoittanut mielipiteiden Hallituksessa käyneen siihen suuntaan, että esitykseen olisi myönnyttävä. Rkmri, jonka lausunnon V. V. on vaatinut, on lähettänyt ammattiyhdistysten esityksen kaupungin yleisten töiden Hallitukseen, joka ei kuitenkaan vielä ole ehtinyt asiaa loppuun käsitellä eikä siitä antaa lausuntoa, enempää kuin Rkmrillakaan on ollut tilaisuutta lausua mieltään asiasta. Vastamainitun Hallituksen puheenjohtaja on kuitenkin V. V:lle ilmoittanut asian olleen Hallituksessa valmistelevasti käsiteltävänä, ja oli siitä lausuttu eriäviä mielipiteitä sikäli, että kaksi jäsentä oli puoltanut myöntymistä esitykseen, yksi jäsen katsonut olevan siihen myönnyttävä siinä muodossa, että työaika talvisaikaan määrättäisiin 7 ja kesäiseen aikaan 9 tunniksi, minkä ohessa kaksi jäsentä oli ollut sitä mieltä, että ennen päätöksen tekemistä olisi odotettava asian järjestämistä lainsäädäntötietä. Lisäksi on Hallituksen taholta ilmoitettu, että lakko ei tuottaisi ylivoimaista haittaa muille kaupungin yleisille töille kuin puhtaanapidolle, joka laatunsa johdosta ei siedä keskeytystä.

Vähäistä ennen tämän kokouksen alkua oli eduskunnan puhemies puhelimitse ilmoittanut Kvston puheenjohtajalle, että lähetystö, joka oli sanonut edustavansa 3—4,000 venäläistä sotilasta, oli puhemiehelle ilmoittanut sotilaiden kaikilta kohdin kannattavan työntekijäin vaatimuksia sekä, siinä tapauksessa ettei näitä hyväksytty, ottavansa haltuunsa teollisuuslaitokset ja niiden käytön.

Vaikkei asiaa ole voitu täydellisesti valmistella, on V. V. asian kiireellisyyteen ja tärkeyteen nähden katsonut olevan esittäminen sen Kvston tutkittavaksi ja ratkaistavaksi sekä ehdottaa, että Vsto odottaen kysymyksen työpäivän pituudesta kohdakkoin tulevan järjestetyksi lainsäädäntötietä, päättäisi 8-tuntisen työpäivän heti otettavaksi käytäntöön kaupungin teknillisissä laitoksissa ja yleisissä töissä sekä käskisi asianomaisten hallitusten Vstolle ehdottaa tästä päätöksestä johtuvia toimenpiteitä.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 2.

a) Maist:n kirjelmä ynnä Lääninhallituksen lähete Helsingin pitäjän kunnanvaltuutettujen tekemän, järjestyssäännön antamista Brändön yhdyskunnalle tarkoittavan esityksen johdosta.

b) S:n s:n Malmbyn—Staffansbyn yhdyskunnalle.

c) S:n s:n terveydenhoitojärjestyksen antamista Sockenbackan yhdyskunnalle.

d) S:n s:n rakennus-, palo- ja terveydenhoitojärjestyksen antamista Botbyn yhdyskunnalle.

e) S:n s:n rakennus-, palo- ja terveydenhoitojärjestyksen antamista Hertonäsin ja Drumsön yhdyskunnille.

Rkmri puoltaa myöntymistä kaikkiin edellä mainittuihin esityksiin.

V. V.:

Taajaväkisten maalaisyhdyskuntain järjestämisestä eräissä tapauksissa ¹⁵/₁₆ 1898 annetun asetuksen 3 §:n mukaan on tuollaisia yhdyskuntia perustettaessa naapurikunnan lausunto hankittava siitä, onko mitään muistuttamista sitä vastaan, että yhdyskunta perustetaan antamalla erityiset järjestysohjeet jotakin rajoitettua, toisen rajakkaiskunnan aluetta varten. Vasta sittenkun päätös on tehty uuden yhdyskunnan perustamisesta, otetaan käsiteltäväksi kysymys mainittujen järjestysohjeiden laadusta, ja tästäkin on 6 §:n mukaan naapurikuntaa kuultava tarvitsematta siitä tehdä eri anomusta. Asian nykyisessä vaiheessa on siis Kvston lausuttava mielensä, onko kaupungin puolelta ylipäättään mitään muistuttamista siihen, että edellä mainitut yhdyskunnat perustetaan antamalla niille erityiset järjestys-, rakennus- y. m. ohjeet. Ja kun ei voi olla muuta kuin kaupungin edun mukaista, että poliisi- ja teveydenhoito sekä rakennus- ja palolaitos tulevat puheena olevilla alueilla asianmukaisesti järjestetyiksi, ehdottaa V. V., että Kvsto annettavissaan lausunnoissa ilmoittaisi puoltavansa hankkeissa olevia toimenpiteitä.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 3.

Maist:n kirjelmä Siltasaarenkadun varrella korttelissa N:o 297 olevain tonttien N:ojen 2 ja 4 uudesti järjestämistä tarkoittavan hakemuksen johdosta.

Sittenkun Siltasarenkadun tontin N:o 2 omistaja, Aktiebolaget Viken, oli saman kadun tontin N:o 4 omistajalle, Osakeyhtiö Karille, myynyt ensinmainitusta tontista 55.88 m² laajuisen alan sekä Maistraatilta anonut molempain edellä mainittujen tonttien järjestämistä siten, että myyty alue tulee yhdistetyksi tonttiin N:o 4, on Maist. pyytännyt Kvston lausuntoa hakemuksen johdosta.

Asiakirjoista näkyy, että kaikki Siltasaarenkadun tontin N:o 2 kiinnityksenhaltijat ovat

suostuneet alueen myyntiin ja että kaupungingeodeetti on laatinut ehdotuksen anotuksi uudestijärjestelyksi.

Rkmri, joka on asiasta hankkinut kaupungin yleisten töiden Hallituksen lausunnon, sekä Terveystieteiden lautakunta ilmoittavat, ettei näiden viranomaisten puolelta ole syytä muistutuksiin.

V. V.:

Huomauttaen että kaupungin voimassa olevan yleisen rakennusjärjestyksen mukaan Maist. käsittelee ja ratkaisee pienempiä tontinjärjestelyjä koskevat asiat, ehdottaa valiokunta Kvston ilmoitettavaksi, ettei Vston puolelta ole hakemusta vastaan mitään muistuttamista.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 4.

Rkmrin esitys kunnalliskodin sikalan laajentamisesta (Pain. asiakirj. N:o 62 vuodelta 1916).

V. V.:

Kvsto anoine Maistraatilta lisättyjen Kvt:n valitsamista asiaa ratkaisemaan.

Kvsto:

Asia palautettiin Rkmriin uuden kustannusarvion laatimista varten.

N:o 5.

Rkmrin esitys konserttitalin vuokraamisesta kaupungille (Pain. asiakirj. N:o 16 vuodelta 1917).

V. V.:

Samalla kun V. V. pääasiassa puoltaa Rkmrin esitystä, ehdottaa valiokunta, koska vakuutusosakeyhtiö Kalevan ei, mikäli on ilmoitettu, vielä ole onnistunut saada Kaivokadun tonttia N:o 10 omakseen, Vston päätöksen laadittavaksi seuraavaan muotoon:

että kaupunki ilmoittaa suostuvansa vakuutusosakeyhtiö Kalevan kanssa tekemään sopimuksen niiden konsertti- ja juhlahuoneistojen vuokraamisesta kaupungille, jotka yhtiö on ilmoittanut aikovansa rakennuttaa Kaivokadun tontille N:o 10, kahdenkymmenen vuoden vuokratuoksi ja 100,000 Suomen markan vuosivuokrasta sekä muutoin seuraavin ehdoin:

a) että rakennustyö aloitetaan mahdollisimman pian sodan päätyttyä ja suoritetaan pääasiallisesti sitä varten laadittujen luonnospöytäkirjojen ja niihin kuuluvan, Musiikkilautakunnan mietinnössä olevan selityksen mukaisesti;

b) että kaupungille varataan oikeus entisiin ehdoin pitentää vuokrasopimus vieläkin kahdeksikymmeneksi vuodeksi;

c) että yhtiö vuokrakauden aikana eri korvauksetta kustantaa kaikkien huoneistojen lämmityksen ja vedenkulutuksen ynnä itse talon korjaukset sekä kustantaa valaistuslaitteet oman määräyksensä mukaan yksissä neuvoin rakennusarkkitehdin kanssa; ja

d) että yhtiö niinikään kustantaa kaikki vaatenaulakot, ison salin lavan ja ylägallerian penkit.

Siinä tapauksessa että edellä oleva ehdotus hyväksytään, päättäneen Kvsto:

käskeä Rkmrin aikansa Kvstolle ilmoittaa niistä muista toimenpiteistä, joita asiassa on tarpeen.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 6.

Rkmrin esitys tonttipaikan luovuttamisesta taidenäyttelyrakennukselle, oopperatalolle ja konservatorirakennukselle sekä kolmannentoista kaupunginosan korttelien N:o:jen 401 a, 401 b ja 403 kaupunginasemakaavan muuttamisesta (Pain. asiakirj. N:o 7 vuodelta 1917).

V. V.:

Ilmoittaen että Terveystieteiden lautakunnalla, jonka lausunnon V. V. on hankkinut, ei ole ollut ehdotettua kaupunginasemakaavanmuutosta vastaan mitään muistuttamista, puoltaa valiokunta Rkmrin esitystä.

Kvsto:

Rkmrin ehdotus hyväksyttiin.

N:o 7.

Rkmrin esitys erinäisten muutosten tekemisestä Töölön alueen vahvistettuun kaupunginasemakaavaan (Pain. asiakirj. N:o 9 vuodelta 1917).

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Pantiin pöydälle.

N:o 8.

Rkmrin esitys viransijaisuuspalkkion myöntämisestä kaupunginasemakaava-arkkitehti B. Brunilalle.

Rkmri mainitsee että, sittenkun avustava kaupunginasemakaava-arkkitehti B. Brunila,

jonka Kvsto oli nimittänyt kaupunginasemakaava-arkkitehdiksi ja jonka olisi Kvston päätöksen mukaan tullut $\frac{1}{2}$ 1917 astua virkaan, oli kaupungin yleisten töiden Hallituksen määräyksestä edellisen tammikuun ajan hoitanut kaupunginasemakaava-arkkitehdin tehtäviä, on mainittu Hallitus esittänyt, että sanottuun virkaan liittyvä pohjapalkka tammikuulta osotettaisiin maksettavaksi arkkitehti Brunilalle sen palkan sijaan, minkä hän oli avustavana kaupunginasemakaava-arkkitehtinä saanut mainitulta kuukaudelta. Kun arkkitehti Brunila oli tammikuulta kantanut avustavan kaupunginasemakaava-arkkitehdin palkan eli Smk 541:66 sekä kaupungin asemakaava-arkkitehdin palkka, matkarahat lukuun otettuina, on Smk 958:33 kuukaudessa, tietäisi Hallituksen ehdotus, että arkkitehti Brunila saisi viimeksi mainittuun virkaan liittyvästä palkasta tammikuulta kantaa Smk 416:66. Siihen nähden että arkkitehti Brunila oli koko tammikuun hoitanut kaupunginasemakaava-arkkitehdin tehtäviä, on Kri puolestaan yhtynyt Hallituksen ehdotukseen ja esittänyt, että Kvsto sen hyväksyisi.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 9.

Rkmrin esitys erinäisten kaduntasoitus- y. m. töiden teettämisestä.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus oli Rkmrille huomauttanut, että Hallitus oli täksi vuodeksi laatimassaan budjettiehdotuksessa esittänyt erinäisiä rahamääriä osotettavaksi Töölön kaupunginosassa ja Vallilan alueella toimeenpantavia kaduntasoitustöitä varten niiden varain lisäksi, mitä Hallituksella oli käytettävänä edellisenä vuonna Kallion alueen kaakkoisosan katujen tasoitusta varten myönnettyistä, mutta käyttämättä jääneistä määrärahoista. Hallitus oli tällä keinoin halunnut saada käytettäväkseen tarvittavia määrärahoja osin lisätäkseen kaupungin myytäväksi valmistuneiden tonttien lukua, osin voidakseen, siinä tapauksessa että tänä talvena ilmaantuisi työnpuutetta, ottaa kunnan töihin mainittavamman määrän työntekijöitä. Budjetinjärjestelyssä oli kuitenkin katsottu, että lisätonttien tarvetta kuluvana vuonna voisi ilmaantua ainoastaan Vallilan alueella ja että, jos kaupungissa vasten luuloa vuoden varrella syntyisi työnpuutetta, sen poistamiseksi kävisi ryhtyminen toimenpiteisiin, siihen katsomatta oliko tarkoitukseen varattu määrärahaa vahvistetussa menosäännössä. Tähän nähden oli kuluvan vuoden menosääntöön pantu ainoastaan verraten vähäpätöisiä määrärahoja Vallilaan ehdotettujen teiden tasoittamiseksi, jota vastoin muut kaduntasoituksia varten pyydyt määrarahat oli poistettu ja edellisiltä vuosilta jäljellä olevat määrarahat peruutettu kaupunginkassaan. Kun Vallilan tasoitustyöt olivat kiireellisiä, oli suurin osa näitä töitä teetetty, sikäli kuin talven kuluessa oli käynyt päinsä. Tämän johdosta ei kaupungin Rakennuskonttorilla nykyään ollut käytettävänä semmoisia rahamääriä, että kävisi mahdolliseksi lisätä kaupungin yleisissä töissä käytettäviä työvoimia. Kun kuitenkin kunnan työnvälitystoimistolta oli Hallitukselle saapunut ilmoitus ei ainoastaan siitä, että työnetsijän luku oli viime aikoina lisääntynyt ja että toimiston kirjoissa nykyään oli pari sataa miespuolista työnetsijää, kaikki perheenelättäjiä ja kaupungista kotoisin olevia, vaan myös

että mahdollisuutta työnetsijäin sijoittamiseen, joiden luku kaikesta päättäen yhäkin lisääntyisi, ei ollut, elleivät kaupunginviranomaiset hankkineet heille tointa kunnan järjestämissä töissä, oli Hallitus katsonut olevan ottaminen harkittavaksi, eikä semmoisia töitä, joita ei ollut otettu kuuluvan vuoden työohjelmaan, olisi työnpuutteen poistamiseksi heti ryhdyttävä teettämään. Tässä oli Hallitus ottanut huomioon seuraavat seikat.

Rakennuskonttorin työvoima käsitti nykyään 854 miestä, joista 377 oli puhtaanapito-osaston palveluksessa, 129 Santa- ja Busholmassa sekä loput erinäisillä pienemmillä työmailla, etusijassa huonerakennus- ja kaupungin puutarhaosaston töissä. Ainoa työmaa, missä työväkeä kävi lisääminen, oli Santa- ja Busholma, mutta kun sikäläisiä töitä varten osotettu määräraha oli laskettu erikoisesti laaditun työohjelman pohjalla, joka käsitti etusijassa erikoistöitä, laiturirakennusten perustamista y. m., ei mainittuja töitä näyttänyt olevan sanottavasti jouduttaminen. Semmoisiakaan töitä, joissa voi käyttää suurempaa työvoimaa, ei käynyt vahvistetun työohjelman lisäksi teettäminen, ellei Santa- ja Busholman työohjelmaa laajennettu ja uusia määrärahoja sitä varten myönnetty. Kun Hallituksen mielestä Rakennuskonttorin työvoimaa lisättäessä oli otettava huomioon, että työ siten tulisi mahdollisimman tehokasta, sekä Santa- ja Busholman töiden teettämistä täytyi, siinäkin tapauksessa että ne käsittivät ainoastaan sikäläisten tonttien tasoitusta, katsoa kaupungille hyödylliseksi, oli Hallitus ajatellut että, samalla kun ohjelman mukaisia töitä mikäli mahdollista joudutettaisiin, sopisi ryhtyä louhimaan Utterikadun vie-reisen korttelin N:o 259 eteläosaa ja siten saadut louhoskivet käyttää osin laiturirakennuksiin, osin alueelle tulevain katujen täytteeksi. Tällä keinoin saataisiin täällä kahden kuukauden ajaksi työtä noin 125 miehelle, mutta samalla olisi tarpeellista näitä töitä varten osottaa 200,000 markan määräraha, koska ne eivät sisällyneet edellä mainittuun ohjelmaan. Tämän enempää ei työvoimaa sopisi Santa- ja Busholmassa nykyään lisätä, syystä että tarpeellisia ruoppaustöitä ei ole toimitettu laajempia laiturirakennuksia varten kuin ohjelmassa oli edellytetty, joten suurempia louhoskivimääriä ei voitaisi edullisesti käyttää.

Kunnan työnvälitystoimistoon nykyään ilmoittautuneista työmiehistä voisi siis hiukan enemmän kuin puolet saada työtä Santa- ja Busholmassa, ja taas muille olisi osotettava työtä kaupungin muissa osissa. Tässä kohden tarpeelliseksi työksi oli Hallitus arvellut Kotkan- ja Karjalankadun välisen Viipurinkadun tasoitusta, josta työstä, lukuun otettuina viemäri- ja vesijohtokanavain loubintakulut, olisi menoja 168,000 markkaa. Tässä olisi kahden kuukauden aikana työtä noin 80—100 miehelle, jota paitsi työn valmistuksen johdosta kävisi mahdolliseksi ensi tilassa rakentaa välitön raitiotieyhteys Kallion pohjoisosan ja Töölönalueen välille. Jos vielä tämän lisäksi tarvittaisiin töitä, oli Hallitus arvellut, että XI kaupunginosan pohjoisosassa yhdenperheentalojen paikaksi varatulla alueella sopisi teettää tasoitusta, rakentaa viemäri- ja vesijohto Torkkelikadun alle Itäiseltä Viertotieltä Agricolakadulle sekä tasoituttaa Torkkeli- ja Helsinginkadun välinen Pengerkatu puoleen leveyteensä, joita töitä varten tarvittaisiin 215,900 markkaa. Siten olisi kahden kuukauden aikana työtä noin 125 miehelle. Hallitus oli katsonut olevan ehdottaminen vastamainittuja Kallion katuja tasoitettavaksi viime budjettiehdotukseensa panemainsa Töölön alueen katujen sijasta, syystä että viimeksi mainitut tasoitustyöt koskisivat katuja siinä osassa Töölön aluetta, jonka kaupunginasemakaava on ehdotettu muutettavaksi.

Esittämillään perusteilla oli Hallitus ehdottanut:

että erinäisten töiden teettämiseksi Santa- ja Busholmassa viime budjettiehdotuksessa esitetyn ohjelman lisäksi osotettaisiin lainavaroista 200,000 markkaa;

että Viipurinkadun sekä ehdollisesti Torkkeli- ja Pengerkadun tasoittamiseksi ynnä

tarpeellisten vesi- ja viemärijohtojen teettämiseksi näihin katuihin lisäksi osotettaisiin kaikkiaan 384,700 markkaa; sekä

että Hallitus valtuutettaisiin heti, ennenkuin Kvsto on asiasta päättänyt, ryhtymään edellä mainittuihin Santa- ja Busholmassa teetetäviksi ehdotettuihin töihin ja, sittenkun määrärahat on muita ehdotettuja töitä varten myönnetty, alottamaan ne, sikäli kuin kaupungissa vallitseva työttömyys vaatii.

Vaikkei työttömyyttä kaupungissa tosin ole toistaiseksi ilmaantunut sanottavammassa määrässä ja epätietoista lienee, eikö nykyään ilmenevä työnpuute ole tilapäistä laatua, on Rkmri kuitenkin puoltanut kaupungin yleisten töiden Hallituksen edellä kerrottua esitystä sekä valtuuttanut Hallituksen ryhtymään heti teettämään nykyolojen vaatimia töitä. Hallituksen mainitsemain yleisten töiden lisäksi sopisi teettää muitakin, mutta toistaiseksi olot eivät näytä vaativan päättämään alotettavaksi muita kuin edellä mainitut työt. Jos kaupungin työvoimaa kevään kuluessa ja kesään asti lisätään noin 150 miehellä eli 40 %:lla nykyisestä määrästä, näyttää kaikesta päättäen olevan ryhdytty niihin toimenpiteisiin, joita työnpuutteen lieventämiseksi on tarpeen.

Mitä puheena olevia töitä varten tarpeellisiin määrärahoihin tulee, on Krista näyttänyt sopivammalta, että kaupunginkassan olisi määrättävä edeltäpäin maksamaan edellä mainitut summat, jota vastoin vasta ensi vuoden budjettia järjestettäessä olisi lopullisesti päätettävä, missä määrin verotuksella saatuja varoja on näihin tarkoituksiin käytettävä. Huomattava nimittäin on, että lainavaroilla kävisi kustantaminen, paitsi Santa- ja Busholman töitä, vesijohdonkin, jos tarkoituksen mukaiseksi katsotaan. Mutta tätä esillä olevan asian puolta olisi sopivin harkita budjettia järjestettäessä, jolloin on selvillä, mitä menoja kaupungilla on vuonna 1918.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

antaa kaupungin yleisten töiden Hallituksen toimeksi, samalla kun Santa- ja Busholman ohjelman mukaisia töitä asianhaaran mukaan joudutetaan, ryhtyä louhituttamaan korttelin N:o 259 eteläosaa Utterikadun viereltä;

Viipurinkadun sekä ehdollisesti Torkkeli- ja Pengerkadun tasoituksen ynnä näihin katuihin tarpeelliset vesi- ja viemärijohdot teetetäviksi, sikäli kuin kaupungissa vallitseva työttömyys vaatii;

edellä mainittuihin tarkoituksiin kaupunginkassasta edeltäpäin maksettavaksi 584,700 markkaa; sekä

antaa kaupungin yleisten töiden ja teknillisten laitosten Hallitusten toimeksi 1918 vuoden budjettiehdotusta laatiessaan ottaa huomioon näistä töistä johtuneet kustannukset.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 10.

Rkmrin esitys eläkkeen myöntämisestä työläisnaiselle Karolina Vilhelmina Toivoselle.

Hakija, joka on syntynyt vuonna 1852, on ollut kaupungin palveluksessa osin vesijohtoja osin puhtaanapitolaitoksessa kaikkiaan 18 vuotta sekä sairastaa lääkärintodistuksen mukaan tautia, jonka johdosta hän on aivan kykenemätön työhön. Hakijan palkka,

laskettuna kaupungin työntekijäin ¹⁵/₄ 1913 vahvistettujen vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeiden perusteiden mukaan, on ollut 1,012 markkaa vuodessa, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa, jotka luontoisedut arvataan 20 markaksi kuukaudessa.

Rkmri, johon kaupungin yleisten töiden Hallitus yhtyy, katsoo hakijan olevan oikeutettu saamaan n. s. työkyvyttömyyseläkettä, jota aikaisemman käytännön mukaisesti annettaneen 35 % kaikkien palkkaetujen määrästä, joka tasoitettuna lähimmäksi täydeksi kymmenluvuksi on ollut 1,260 markkaa. Kamari sentähden ehdottaa, että Kvsto antaisi hakijalle hänen jäljellä olevaksi elinajakseen työkyvyttömyyseläkettä 441 markkaa vuodessa, luettuna lähinnä sen jälkeisen kuukauden 1 päivästä, jolloin hän eroaa kaupungin työstä.

V. V.:

Kun Kvsto voi kaupungin työssä olevalle työntekijälle, jolla on vähintään 15 palveluvuotta, työkyvyn pysyväisen menetyksen tai vähenemisen johdosta edellä mainittujen eläkeperusteiden mukaan antaa työkyvyttömyyseläkettä kussakin eri tapauksessa kohtuulliseksi harkitsemansa määrän ja hakija on ollut kaupungin palveluksessa 18 vuotta sekä on vastaisuudessa työhön kykenemätön, puoltaa valiokunta Rkmrin ehdotusta.

Kvsto:

Rkmrin ehdotus hyväksyttiin.

N:o 11.

Rkmrin esitys Tervasaaren tiluksen vuokralle antamisesta.

Rkmri mainitsee, että Kri oli ³⁰/₁₁ 1911 tehdyllä välikirjalla vuokrannut toiminimi Lars Krogius & Colle kaupunkiin kuuluvan Tervasaaren tiluksen N:o 87 tammikuun 1 päivästä 1911 lähtien 1916 vuoden loppuun 1,200 markan vuosivuokrasta ensimmäisenä vuonna ja 2,400 markan vuosivuokrasta seuraavina vuosina sekä varaamalla kaupungille oikeuden vuokrauden kuluessa teettää täytetöitä saaren rannoissa, lounaisrantaa lukuun ottamatta. Viime tammikuussa oli Helsingfors Ängslupsaktiebolag, joka oli ottanut haltuunsa toiminimi Lars Krogius & C:ön hallintaoikeuden saareen, Rkmriltä anonut mainitun vuokraoikeuden pitentämistä 10 vuodella, huomauttaen samalla että tähänastinen vuokramaksu saaren pienuuteen katsoen ja kaupungin muiden, samantapaisella paikalla sijaitsevain saarten vuokramaksuihin verraten oli sangen korkea, minkätähden yhtiö toivoi, että vuokramaksu pitennysaikana pysyisi ennallaan. Kymmenen vuoden vuokrauden pitennystä oli yhtiö anonut, syystä että sitä lyhemmän ajan kuluessa kävisi sangen rasittavaksi kuolettaa saarella olevain yhtiön venetelakan sekä erinäisten rakennusten ja työpajain kustannuksia.

Kaupunginasemakaava-arkkitehti ja kaupungingeodeetti, jotka yksissä neuvoin Satamakonttorin kanssa ovat tätä asiaa harkinneet, ovat antamassaan lausunnossa huomauttaneet, että saari nykyään ei ole siistissä kunnossa. Kun se sijaitsee keskellä vilkasliikenteistä Pohjoissatamaa ja on alaltaan varsin vähäpätöinen, ainoastaan 0.682 ha, sekä sitä ympäröi kovasti likaantunut vesi, ei sitä näy edullisesti voivan käyttää muuhun kuin merenkulun tai kaupan yhteydessä olevaan tarkoitukseen. Siinä kohden saarella kuitenkin on suuri merkitys Pohjoisrannasta lähtevän laiturin päätekohtana, missä olisi muutamia makasiinitontteja, joita voitaisiin käyttää lisääntyvän

halko- ja hiekakaupan sekä pienemmän laivakulun tarpeisiin, johon nähden erittäin oli huomattava, että nykyinen T-muotoinen laituri, jota käytetään samanlaisiin tarkoituksiin, jo on osottautunut riittämättömäksi. Kun kuitenkin kysymys Tervasaaren käyttämisestä mainittuihin tarkoituksiin vaatisi kaikinpuolista selvitystä eikä tarve pakota suunnitelmaa heti toteuttamaan, ovat katselmusmiehet ehdottaneet, että Helsingfors Ångslupsaktiebolag yhtiölle, joka sekin palvelee yleisöä ja jonka venetelakka on käyttökelpoisessa kunnossa, myönnettäisiin vuokrakauden pitennystä, ei kuitenkaan kolmea vuotta enempää. Kun kaupungin maa-alueiden vuokramaksuja on kauttaaltaan korotettu, sopisi saaren vuokraa pitennysaikana korottaa esimerkiksi 50 %:lla eli 3,600 markkaan.

Satamakonttori on käsityksenään lausunut, että Tervasaarta ei ainakaan lähiaikoina olisi yhdistettävä Pohjoisrantaan, koska tila Pohjoissatamassa sen johdosta liiaksi vähenisi ja saaren ja mantereen välinen välttämätön ja paljon käytetty väylä poistuisi, minkätähden Konttori on puoltanut hakemukseen myönnyttäväksi sillä tavoin, että vuokrakautta pitennettäisiin vähintään kuudella vuodella ja vuokraa korotettasiin kohtuullisemmalla määrällä, esimerkiksi 25 %:lla.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus puolestaan on katsonut yhtiölle olevan myönnettävä vuokranpitennystä, ei kuitenkaan niin pitkää kuin yhtiö on anonut. Kaupungin-asemakaava-arkkitehdin ja kaupungingeodeetin ehdottama kolmen vuoden pitennys on kuitenkin näyttänyt Hallituksesta liian lyhyeltä niihin kustannuksiin katsoen, joita yhtiö on pannut ja edelleen panee saarella oleviin laitoksiinsa, minkätähden Hallitus on katsonut voivansa ehdottaa yhtiön vuokrakautta pitennettäväksi 6 vuodella eli 1922 vuoden loppuun. Vuotuisen vuokramaksun on Hallitus ehdottanut 3,600 markaksi.

Sittemmin on hakija muuttanut anomustaan sikäli, että vuokrakausi määrättäisiin 10 vuodeksi, mutta kaupungille varattaisiin oikeus, sittenkun yhtiö on saarta pitänyt hallussaan 5 vuotta, kuuden kuukauden kuluessa irtisanomisesta ottaa haltuunsa ne saaren osat, mitkä kaupunki tarkoituksiinsa tarvitsee, minkä ohessa vuokramaksu siltä ajalta, jona koko saari on yhtiön hallussa, määrättäisiin 3,600 markaksi ja sitten vähennettäisiin suhteellisesti yhtiön hallusta pois joutuneiden osain pinta-alaan.

Asiaa lopullisesti harkitessaan on Rkmri edellä mainittujen viranomaisten esitämillä syillä katsonut olevan puoltaminen yhtiön vuokraoikeutta pitennettäväksi, ei kuitenkaan 5 vuotta enempää, minkä ohessa kysymystä, voidaanko lisäpitennystä myöntää, ei olisi ratkaistava tässä yhteydessä, vaan jätettävä sen varaan, minkälaiset olot ovat ehdotetun vuokrakauden päättyessä. Vuokramaksuun nähden on Kri yhtynyt kaupungin yleisten töiden Hallituksen ehdotukseen, jota vastoin muut tähänastiset vuokraehdot pysytettäisiin ennallaan. Rkmri on sentähden esittänyt, että Kvsto päättäisi myöntää Helsingfors Ångslupsaktiebolag yhtiölle pitennettyä hallintaoikeutta Tervasaaren tilukseen N:o 87 viideksi vuodeksi eli vuoden 1921 vuoden loppuun 3,600 markan vuosivuokrasta pitennysajalta sekä muutoin tähänastisin ehdoin.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 12.**Rkmrin esitys Humaliston vuokrapalstan N:o 4 erään osan vuokraamisesta.**

Sittenkun rehtori J. Jännes oli Rkmriltä anonut niiden Humaliston vuokrapalstan N:o 4 osain vuokranpitennystä, jotka eivät kuulu hakijan omistamaan Ruusavillakadun tonttiin N:o 42, on kaupungin yleisten töiden Hallitus, sittenkun kaupunginasemakaava-arkkitehdille ja kaupungingeodeetille oli suotu tilaisuus lausua mielensä asiasta, huomauttanut, että puheena olevan hakemuksen oheiseen, kartassa kirjaimilla a—b—c—d osotetun ja 4,140 m²:n laajuisen tiluspalstan vuokraoikeus oli hakijalle siirtynyt maaliskuussa 1911 silloisin vuokraehdoin sekä että hakija, jolla 1913 vuoden alusta on ollut alue vuokralla 6 kuukauden irtisanomisajan ehdolla sekä vuotuisesta 450 markan vuokrasta, on nyt anonut vuokraoikeuden pitentämistä 1921 vuoden loppuun, jolloin 10 vuotta tulee kuluneeksi siitä, kun tämä oikeus hänelle siirtyi. Hallituksen mielestä ei mikään estä anomukseen myöntymästä, mutta kuitenkin olisi vuokraajan luovutettava Nordenskiöldkadulle ulottuva alueen osa kuukauden kuluessa irtisanomisesta kaupungin vapaasti käytettäväksi sekä siinä olevat rakennukset hänen toimestaan ja kustannuksellaan tarpeen vaatiessa poistettava. Alueen laajuuteen ja edulliseen asemaan nähdessä olisi sitä paitsi vuokramaksu 1/9:stä 1917 lähtien korotettava 1,800 markkaan vuodessa.

Rkmri, joka puolestaan on yhtynyt Hallituksen ehdotukseen ja lisäksi katsonut tarpeelliseksi, että sekin vuokra-alueen osa, joka nykyään sijaitsee vastaisella Ruusakadulla, olisi edellä mainitun irtisanomisajan kuluttua luovutettava kaupungille, esittää, että Kvsto myöntäisi Humaliston vuokrapalstan N:o 4 vuokraajalle, rehtori J. Jännekselle, hallinto-oikeuden hakemuksen oheiseen karttaan kirjaimilla a—b—c—d merkittyyn vuokrapalstaan 1921 vuoden loppuun 1,800 markan vuokramaksusta, 1/9:stä 1917 lukien, sekä velvoittamalla hänet kuukauden kuluessa irtisanomisesta kaupungin vapaasti käytettäväksi luovuttamaan ne vuokra-alueen osat, jotka silloisen kaupunginasemakaavan mukaan sijaitseva Nordenskiöld- ja Ruusakadulla, ollen vuokraaja sen ohessa velvollinen omalla kustannuksellaan tarpeen vaatiessa poistamaan ensinmainitulla kadulla sijaitsevat rakennuksensa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 13.**Kaupungin teknillisten laitosten Hallituksen esitys kaasun hinnan korottamisesta.**

Hallitus huomauttaa, että kaasulaitoksen on raaka-aineita saadakseen nyttemmin entistä enemmän täytynyt turvautua kaupungin halkokonttoriin. Se seikka että halonhinnat on 11/12 1916 korotettu 55 markasta syleltä 73 markkaan ja 1/3 1917 vieläkin 93 markkaan, on tuntuvasti vaikuttanut kaasun valmistuskustannuksiin. Laitoksen budjetissa oli halkojen hinta laskettu likimain samaksi, mikä maksettiin joulukuussa, mutta viimeksi toimeenpantu hinnankorotus lisää kustannuksia noin 200,000 markalla ja siis kaasun

valmistuskustannuksia noin 4 pennillä kuutiometriltä. Huomauttaen että kaasun hinta laitoksen 1917 vuoden budjettiin merkittiin korotettuna ainoastaan sikäli, että kaikki valmistuksesta johtuvat kustannukset korvautuisivat, mutta mainittavaa puhdasta voittoa sen lisäksi ei syntyisi, ehdottaa Hallitus kaasun hintaa korotettavaksi 4 pennillä kuutiometriltä maaliskuun lopussa alkavasta mittarien lukemisesta lähtien.

Rkmri huomauttaa että, kun kaupunki 1900 vuoden lopussa otti kaasulaitoksen haltuunsa, määrättiin valokaasun hinta 30 ja lämpökaasun hinta 15 penniksi kuutiometriltä, ja nämä hinnat pysytettiin vuoteen 1911, jolloin kaasunhinta määrättiin kulutustavan pohjalla, niin että sisävalaistukseen käytetyn kaasun hinnaksi tuli 25 sekä ulkovalaistukseen käytetyn kaasun hinnaksi 23 penniä kuutiometriltä. Alussa vuotta 1914 Kvsto hylkäsi ehdotuksen kaiken lämpö- ja valokaasun hinnan määräämisestä 15 penniksi kuutiometriltä. Sotatilan alettua ja hiilenhintain kohottua korotettiin lämpökaasun hinta 1/11:stä 1914 lähtien 22 1/2 penniin kuutiometriltä. Kuluvan vuoden budjetin järjestelyn yhteydessä hintoja edelleen korotettiin, niin että vuoden alusta on kannettu 28 penniä lämmitykseen ja sisävalaistukseen sekä 26 penniä ulkovalaistukseen käytetystä kaasusta. Nyt ehdotettu 4 pennin korotus kuutiometriltä nostaisi siis kaasuhinnat 32 ja 30 penniin kuutiometriltä, ja täytyy tässä huomiota varsinaisesti panna ensinmainittuun hintaan, koska lämpökaasun kulutus nykyään on enemmän kuin 95 % koko kaasunkulutuksesta. Kaasulaitoksen aikaisemmin antamain tietojen mukaan vastaa 110 markan hinta syleltä parhaita koivuhalkoja, hakattuina ja paikalle kannettuina, 23 1/2 pennin hintaa nykyisen laatukselle puukaasulle, joten 32 pennin kaasunhinta vastaisi 140—150 markan hintaa halkosylelle.

Tunnustaen kaasunhinnan korotusta puoltavat perustelut huomiota ansaitseviksi kaasulaitoksen kannalta katsoen ei Rkmri kuitenkaan ole voinut niihin panna ratkaisevaa painoa. Kaupungin teknilliset laitokset ovat, niinkuin tunnettu, yleensä saavuttaneet hyviä tuloksia ja vuosi vuodelta antaneet tuntuvaan voittoa. Jos yksi laitoksista tavattomasti kohonneiden käyttö-kustannusten johdosta jonkin aikaa tuottaa tappiota, voi tämä tuskin aiheuttaa oikeutettuja muistutuksia, varsinkin kun ei näytä aiheettomalta olettaa, että säännöllisten olojen palauduttua jälleen voidaan saada säännöllinen vuosivoitto. Sitä vastoin näyttävät painavat syyt vastustavan ehdotettua toimenpidettä. Sen johdosta että kaupungin kaasulaitos, pääasiallisesti huomauttaen kaasulämmityksen tuottamia taloudellisia etuja, on tarmokkaasti kehottanut kaasua tilaamaan, on suuri osa kaupungin asukkaista järjestänyt olonsa kaasulämmityksen varaan ja on sentähden nyttemmin mikä missäkin määrässä riippuvainen kaasulämmityksestä ruuanlaitossa. Näitä kaasunkuluttajia kohtaan näyttää kaupungilla olevaan siveellinen velvoitus, jota ei hevin sovi sivuuttaa. Kaasunhinnan korotusta vastustaa vielä sekin seikka, että nykyään lienee mahdotonta saada kaasun sijaan petrolia sekä että kaasunhintaa vasta viime vuodenvaiheessa korotettiin. Näillä syillä on Rkmri esittänyt, että Kvsto päättäisi olla huomioon ottamatta kaupungin teknillisten laitoisten Hallituksen esitystä kaasunhinnan korottamisesta.

V. V.:

Rkmrin ehdotusta puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 14.

Terveystenhoitolautakunnan esitys vähävaraisia lapsensynnyttäjiä avustaville kättilöille maksettavan korvauksen korottamisesta.

Terveystenhoitolautakunta huomauttaa, että Kvsto oli jossain määrin poistaakseen kaupungissa vallitsevaa varattomain lastensynnyttäjiin hoitosijain puutetta ja hankkiakseen sellaisille varattomille synnyttäjille, jotka syystä tai toisesta eivät synnytysajaksi voi poistua kodistaan, mahdollisuutta saada synnytysapua oikeutetulta kättilöltä, Terveystenhoitolautakunnan esityksestä ¹⁶/₃ 1904 myöntänyt mainituksi vuodeksi 1,000 markan määrärahan, josta eräillä ehdoilla annettaisiin 20 markan korvaus niille kättilöille, jotka päästävät vähävaraisia lapsensynnyttäjiä näiden kotona ja antavat heille lähipäivinä tarpeellista hoitoa. Samaa tarkoitusta varten oli sitten kaupungin budjettiin vuosittain pantu 2,000—6,600 markan suuruiset määrärahat. Vuonna 1916 samoin kuin kuluvanakin vuonna oli määräraha 3,000 markkaa. Synnytyksiä, joista tällainen korvaus oli maksettu, oli tavallisesti ollut 100—200 vuosittain ja ainoastaan jonakin vuonna yli 300. Vuonna 1915 oli niitä 132 ja vuonna 1916 taas 95.

Tämä synnytysavusta ynnä sen jälkeisestä hoidosta kättilöille maksettu 20 markan korvaus on erittäin niukka, kun kättilön on sitä paitsi täytynyt lapsensynnyttäjälle toimittaa tarpeelliset desinfiomisaineet ja erinäiset muutkin tarvikkeet. Kun nykyisen kalliin ajan vallitessa kaikkien tavarain hinta on paljon kohonnut, täytyy tätä korvausta pitää aivan riittämättömänä, varsinkin kun kaikki mainittua korvausta saaneet kättilöt ovat kaikkea muuta kuin hyvässä taloudellisessa asemassa ja voimassa oleva kättilöohjesääntö sitä paitsi ei salli heidän kieltäytyä vaadittaessa antamasta apua. Terveystenhoitolautakunta on näin ollen katsonut nykyolojen hyvin perustelevan kättilöille maksettavaksi 30 markan korvausta kustakin synnytysavusta ja sentähden ehdottanut, että Kvsto oikeuttaisi Lautakunnan toistaiseksi maksamaan tuon määräisen korvauksen. Aikaisemman kokemuksen mukaan tähän tarkoitukseen tänä vuonna tuskin tarvittaisiin lisämäärärahaa, vaan on varsin luultavaa, että budjetissa jo oleva määräraha riittää, ellei maksutonta synnytysapua tarvitsevain lapsensynnyttäjiin luku aivan arvaamattomassa määrässä lisäännä.

Rkmri puoltaa myöntymistä esitykseen.

V. V.:

Valiokunta esittää Kvston päätettäväksi, että korvausta kättilöille heidän antaessaan vähävaraisille lapsensynnyttäjiä apua näiden kotona maksetaan kuluvan vuoden alusta 30 markkaa kultakin synnytykseltä.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 15.

Valiokunnan mietintö senaatin ¹⁸/₁₁ 1916 Helsingin kaupungille, vahvistamain väliaikaisten rakennusmääräysten sekä eräiden kaupungin uuden rakennusjärjestyksen ehdotukseen tehtävään muutosten johdosta (Pain. asiakirj. N:o 20 vuodelta 1917).

Kvsto:

Valiokunnan ehdotus hyväksyttiin.

N:o 16.

Muonitustoimikunnan esitys johtaja W. A. Lavoniuksen vapauttamisesta toimikunnan jäsenyydestä sekä lisäjäsenten valitsemisesta toimikuntaan.

Muonitustoimikunta ilmoittaa, että johtaja Lavonius, jonka Kvsto oli valinnut toimikunnan jäseneksi, on muiden tärkeiden tehtävään, muun muassa sen johdosta, että hän on kuntainvälisen elintarvetoimikunnan ja Helsingin kaupungin maitojohtokunnan puheenjohtaja, ilmoittanut, ettei hän vastedes voi ottaa osaa Muonitustoimikunnan töihin ja on sentähden pyytänyt vapautusta mainitusta tehtävästä. Tämän johdosta Muonitustoimikunta esittää, että Kvsto herra Lavoniuksen pyyntöön myöntyen vapauttaisi hänet toimikunnan jäsenyydestä. Ja kun toimikunnan työvoiman lisääminenkin näyttää nykyisenä pula-aikana tarpeelliselta, on toimikunta sen ohessa alistanut Kvston tutkittavaksi ja ratkaistavaksi, eikö, samalla kun herra Lavoniuksen sija täytetään, toimikunnan jäsenlukua olisi lisättävä, jotta voitaisiin täyttää usealla taholla lausuttu toivomus työväenluokan ja naisjärjestöjen edustajain valitsemisesta toimikuntaan.

V. V.:

Valiokunta esittää, että johtaja Lavonius vapautetaan tehtävästä sekä että Muonitustoimikuntaan, jossa nykyään on 7 jäsentä, valitaan, paitsi yhtä jäsentä herra Lavoniuksen sijaan, lisäksi seitsemän jäsentä. Herra Lavoniuksen sijaan ehdotetaan valittavaksi professori G. von Wendt. Ehdotetuista seitsemästä uudesta jäsenestä esittää valiokunta Kvston valittavaksi kolme ja ehdottaa näiksi neidit D. Neoviuksen, E. Somersalon ja M. Sillanpään. Jäljellä olevain neljän uuden jäsenen vaaliin nähden valiokunta ehdottaa, että Kvsto kehottaisi järjestyneen työväen kunnallisjärjestöä ne valitsemaan.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 17.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys lisämäärärahan myöntämisestä saippuan ja suovan ostamiseksi Nickbyn mielisairaalaan.

Nickbyn mielisairaalan hallitus on Sairaalaylihallitukselle ilmoittanut että, sittenkun sairaalan toimitsija oli kuluvan vuoden alussa sairaalalle ostanut 10 laatikkoa saippuaa ja 3,000 kiloa suopaa, joista tavaroista jo silloisten korkeiden hintain johdosta oli maksettu kaikkiaan noin 5,000 markkaa, mutta joka varasto ei riittäisi koko vuoden tarpeisiin, on siihen nähden että saippuanhintaa edelleen näyttää kovasti kohoavan ja sitä paitsi on tarjona vaara ettei saippuaa alkukesästä lähtien enää ole saatavana, sairaalaan lisäksi hankittu 50 laatikkoa saippuaa, josta tavaramäärästä maksettiin hiukan yli 6,000 markan. Viimeksi mainitusta saippuamäärästä on kuitenkin ainoastaan puolet laskettu kuluvan tänä vuonna ja loput säästävän ensi vuoteen, mutta hallitus oli katsonut olevan jo nyt ainakin jossain määrin varustautuminen saippuan puutteen varalta. Kun sairaalan kuluvan vuoden menosääntöön saippuaa, suopaa, suudaa y. m. varten pantu 6,000 markan määräraha edellä kerrottujen seikkain johdosta, joita sairaalan menosääntöehdotusta laadittaessa ei oltu voitu arvata, jo on ylitetty noin 5,000 mar-

kalla, on sairaalan hallitus Ylihallitukselta anonut, että hankittaisiin tämän johdosta tarpeellinen lisäys sairaalan tämänvuotiseen määrärahaan.

Sairaalahallituksen esittämällä syillä ja kun täytyy pitää hyvin harkittuna, että hallitus, niin kauan kuin saippuaa on vielä ollut saatavissa, ei ainoastaan ole hankkinut mainittua tarvetavaraa koko tämän vuoden tarpeisiin, vaan jonkin verran varalle ensi vuodeksikin, on Ylihallitus puoltanut pyydetyn lisämäärärahan myöntämistä.

Ylihallituksen esittämiin tavattomiin seikkoihin nähden on Rkmri katsonut voivansa puoltaa myöntymistä esitykseen ja sentähden ehdottanut, että Kvsto päättäisi myöntää 5,000 markan lisäyksen Nickbyn melisairaalan tämänvuotisessa menosäännössä saippuaa, suopaa, suudaa y. m. varten olevaan määrärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 18.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys lisämäärärahan myöntämisestä Nickbyn melisairaalan halkojen oston.

Nickbyn melisairaalan Hallitus on Ylihallitukselle ilmoittanut, että mainitun sairaalan 1917 vuoden mensääntöön pantu polttoainemääräraha, 120,000 markkaa, on jo kokonaan kulutettu sekä että mainitulla summalla on kovasti kohonneiden halonhintain johdosta saatu halkoja ainoastaan noin 1,800 syltä, mutta sairaala tarvitsee arviolta 2,500 syltä vuodessa. Puuttuva määrä, noin 700 syltä, oli sittemmin hankittu kaupungin halkokonttorin toimesta ja oli siitä maksettu noin 56,000 markkaa. Hallitus on kuitenkin katsonut olevan rekikelin aikana hankittava sairaalalle halkoja ensi vuoden alkukuukausiksikin ja sentähden ostettava noin 600 syltä halkoja, jotka olisivat paikalta saatavina noin 42,000 markan hinnasta. Kun polttoainemäärärahan ylitys on korkeiden halonhintain johdosta ollut välttämätön sekä erittäin tärkeää olisi, että sairaalan halkojen tarve vuoden 1918 alkukuukausinakin jo nyt turvattaisiin, on Ylihallitus anonut tarkoitukseen myönnettäväksi 98,000 markan lisämäärärahaa.

Samoin kuin kaupungin Sairaalaylihallitus on Rkmrikin pitänyt edellä mainittuja halkojen ostoja hyvin harkittuina, koska halkojen saanti vastaisuudessa on epävarmaa, ja sentähden puoltanut myöntymistä Ylihallituksen esitykseen. Sairaalan polttoainekulutukseen nähden on Rkmri huomauttanut, että Kri, joka jo aikaisemmin oli kiinnittänyt huomiotaan sairaalan runsaaseen polttoainemäärärahaan, oli Suomen Höyrykattilayhdistyksellä tutkituttanut sairaalan lämmityslaitokset ja saanut varmuutta siitä, että ne ovat täysikelpoisessa kunnossa ja että niitä hoidetaan järkipäisesti sekä että luonnottomalta näyttävä suuri halkojen kulutus johtuu laitoksen laadusta sekä lämpimän veden ja alituisen tuuletuksen tarpeesta. Rkmrin mielestä olisi halkojen oston tarvittava määräraha jaettava kahteen erään, niin että 56,000 markkaa eli tänä vuonna kulutettavain halkojen hinta maksettaisiin Kvston käyttövaroista, jota vastoin 1918 vuoden alkukuukausiksi hankittavain halkojen hinta, 42,000 markkaa, maksettaisiin edeltäpäin kaupunginkassasta ja pantaisiin vastamainitun vuoden mensääntöön. Sitä kuluvan vuoden

menosääntöön pantua 200,000 maarkan polttoainemäärärahaa, joka on annettu Rkmrin käytettäväksi ylitettyjen polttoainemäärärahain lisäykseksi, ei Kri ole tässä tapauksessa tahtonut käyttää, koska sitä, niinkuin budjetin perustelmista käy selville, lieenee käytettyä ainoastaan kun varsinaisia polttomäärärahoja ei ole mainittavasti ylitetty.

Edellä lausutun johdosta Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

käyttövaroistaan myöntää 56,000 markkaa lisäykseksi Nickbyn mielisairaalan tämänvuotiseen polttoainemäärärahaan; sekä

että 42,000 markkaa halkojen ostamiseksi mainittuun sairaalaan on edeltäpäin maksettava kaupunginkassasta ja pantava sairaalan 1918 vuoden menosääntöön.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 19.

Suomen kaupunkien valtuuskunnan ilmoitus Kunnallisen Keskustoimiston johtajalle myönnetystä virkavapaudesta.

Valtuuskunta ilmoittaa toistaiseksi vapauttaneensa Kunnallisen Keskustoimiston johtajan, lakitieteentohtori L. Ehnroothin, joka on kutsuttu Suomen senaatin jäseneksi, toimiston johtajan tehtävistä sekä määränneensä lakitieteenkandidaatti E. Böökin sinä aikana hoitamaan mainittua tointa.

V. V.:

Merkittäneen tiedoksi saaduksi.

Kvsto:

Merkittiin.

N:o 20.

a) Suomen kaupunkien valtuuskunnan kirjelmä ynnä valtuuskunnan ja Kunnallisen Keskustomiston toimintakertomus vuodelta 1916.

b) Tilastokonttorin kertomus vuodelta 1916.

c) Kasvatuslautakunnan kertomus vuodelta 1916.

V. V.:

Kertomukset pantaneen pöydälle ensi kokoukseen.

Kvsto:

Pantiin pöydälle.

N:o 21.

Jatkokäsittelyyn 27/3:stä 1917: Oikeusaputoimiston kertomus toiminnastaan vuonna 1916.

V. V.:

Kertomus lähetettäneen Tilastokonttoriin huomioon otettavaksi kunnalliskertomuksen laadinnassa.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 22.

Valmistavan poika-ammattikoulun johtokunnan ilmoitus puheenjohtajan vaalista.

Johtokunta ilmoittaa puheenjohtajakseen valinneensa lehtori J. Reuterin.

V. V.:

Merkittäneen tiedoksi saaduksi.

Kvsto:

Merkittiin.

N:o 23.

Rkmrin esitys huoneiston laittamisesta kunnan työnvälitystoimistolle (Pain. asiakirj. N:o 17 vuodelta 1917).

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 24.

Päällysmiehenleski Anna Karolina Timmin anomus vuotuisen apurahan saamisesta.

Hakija, päällysmies Karl Werner Timmin leski, joka on syntynyt 1868 ja jonka mies oli ollut kaupungin töissä päällysmiehenä 16 vuotta, anoo jäljellä olevaksi elinajakseen vuotuista apurahaa, koska hänen on heikontuneen terveytensä ja vähentyneiden ruumiinvoimainsa johdosta mahdoton elättää itseään ja kahta alaikäistä tuberkelitautista lastaan.

Rkmri ilmoittaa, että hakija oli vuonna 1916 tehnyt Kamarille samanlaisen anomuksen, mutta periaatteellisista syistä Kri ei ollut ottanut anomusta huomioon. Kun kau-

pungin palveluksessa olleiden työntekijäin hädänalaisilla leskillä yleensä ei ole riittävää apua niistä muutamasta sadasta markasta, mitkä voitaisiin antaa vuotuisina apurahoina, mutta kunta paremmin voi pitää heistä huolta ottamalla heidät kunnalliskotiin, missä he sen ohessa saavat mahdollisimman hyvän sairaanhoidon, esittää Rkmri anomusta hyljättäväksi.

V. V.:

Hyljättäneen.

Kvsto:

Rkmrin käskettiin ehdottaa elinkautisapurahaa hakijalle.

N:o 25.

Töölön Yhteiskoulun johtokunnan anomus tonttipaikan luovuttamisesta mainitulle oppilaitokselle.

Johtokunta huomauttaa, että suomenkielisten oppilaitosten puute pääkaupungissa aiheutti perustamaan mainitun viisiluokkaisen yhteiskoulun syksyllä 1912. Koulu on tähän asti ollut sijoitettuna ahtaaseen vuokrahuoneistoon, joka ei enää voi tyydyttää lisääntymistään lisääntyvää oppilasmäärää. Muuta keinoa tämän asianlaidan auttamiseksi ei ole, kuin että koululle hankitaan oma huoneisto. Kun tämän hankkeen toteuttaminen kuitenkin vaatii suuria uhrauksia ja kustannuksia, oli johtokunnan täytynyt Kvstolta anoa sopivan tontin luovuttamista koululle edullisin ehdoin. Anomuksen tueksi mainitaan, että syksyllä 1912, koulun alottaessa kahdella luokalla, ensimmäiselle luokalle otettiin 57 pyrkijästä 40 ja toiselle luokalle 24 pyrkijästä 18. Seuraavina vuosina oli ilmoittautunut oppilaita enemmän kuin voitiin vastaanottaa, mikä osotti koulun tyydyttävän tärkeää sivistystarvetta mainitussa kaupunginosassa, jota paitsi se ainoana kansakoulua ylempänä oppilaitoksena vähensi keskikaupungilla sijaitsevain oppikoulujen alemman luokkain oppilastulvaa.

Kun koulussa nykyään on noin 150 oppilasta, ja aikomus on vastedes liittää kouluun jatko-luokkia, ei koulu, jolla sitä paitsi ei ole ajanmukaista voimistelusaliansakaan, voi tulla toimeen ilman omaa taloa. Talon paikaksi oli johtokunta ajatellut joko Floratien tontteja N:oja 10 ja 12 tai Töölönkadun tonttia N:o 49, etusijassa kuitenkin ensiksi mainittuja tontteja. Johtokunta sentähden anoo, että Kvsto luovuttaisi koululle mainitut tontit, sillä ehdolla että puolet hinnasta maksetaan tavallisella tavalla ja loppuosa saa olla kiinnitystä vastaan korottomana lainana, niin kauan kuin tontteja käytetään puheena olevaan tarkoitukseen.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus puoltaa Floratien tonttien N:ojen 10 ja 12 luovuttamista, koska ne Hallituksen mielestä ovat paikan ja muodon puolesta tarkoitukseen erittäin sopivat tarjoten tilaisuutta tilavan leikkikentän järjestämiseen ja hyvään valaistusolojen aikaansaamiseen. Töölönkadun tontti N:o 49 sitä vastoin on vähemmän sopiva koulutalon paikaksi, erittäinkin kun se sijaitsee suurenlaisen liikenneväylän varrella.

Rahatoimikamari mainitsee, että hiljattain arvioitaessa kaupan olevia tontteja oli tässä puheena oleville Floratien tonteille, joiden pinta-ala on toisen 1,116,110 ja toisen 1,025,640 m², pantu arvoksi, tontille N:o 10 58,000 ja tontille N:o 12 41,000 markkaa. Mitä myyntiehtoihin tulee, on Rkmri, siihen nähden että Kvsto oli ainakin kahdessa sa-

maanlaatuissa tapauksessa, nimittäin Kallion Yhteiskoulun Kannatusyhdistyksen ja Högre Svenska Handelsläroverket i Helsingfors Aktiebolag yhtiön anomusten johdosta, luovuttanut koulutontit hakijan mainitsemien ehdoin, katsonut voivansa puoltaa puheena olevia ehtoja. Rkmri sentähden esittää, että Kvsto päättäisi koulutalon paikaksi Töölön yhteiskoulun johtokunnalle luovuttaa Floratien tontit N:ot 10 ja 12 korttelista 525, edellisen 58,000 ja jälkimmäisen 41,000 markan hinnasta, josta puolet eli 29,000 ja 20,500 markkaa on maksettava tavallisella tavalla, mutta toinen puoli saa olla kiinnitystä vastaan korottomana lainana ja on maksettava ainoastaan siinä tapauksessa että tontteja käytetään muuhun tarkoitukseen kuin mainitun oppilaitoksen tarpeisiin.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 26.

Kamreeri F. Rosendahlin anomus että hänet vapautettaisiin takaisin maksamasta kantaansa kalliinajanlisäystä.

Hakija, joka on Vaivaishoitohallituksen kamreerina ja sen ohessa hoitaa Kasvatuslautakunnankin kamreerin tehtäviä, mainitsee että, sittenkun kalliinajanlisäyksiä jakamaan asetettu valiokunta oli hänelle myöntänyt kumpaisestakin virasta kalliinajanlisäystä 75 markkaa kuukaudessa eli yhteensä 150 markkaa $\frac{1}{10}$:stä 1916 lukien sekä hakija jo oli tällä perusteella kantanut kalliinajanlisäystä 3 kuukaudelta yhteensä 450 markkaa, oli valiokunta hänelle ilmoittanut, että maksunosotuksessa oli tapahtunut erehdys sekä kehottanut häntä kaupunginkassaan palauttamaan mainitun määrän. Kun hakija kuitenkin oli hyvissä ajoin nostanut hänelle osotetun rahamäärän ja sen käyttänyt toimeentuloonsa, on hän anonut, että Kvsto kohtuussyistä vapauttaisi hänet maksamasta rahamäärää takaisin.

Kalliinajanlisäyksiä jakamaan asetettu valiokunta huomauttaa, että kun hakija kumpaisestakin kunnallisesta virastaan saa kuukausipalkkaa 300 markkaa eli siis yhteensä 600 markkaa ja hänellä paitsi itseään on kaksi henkeä elätettävänä, ei hän Kvston vahvistamain kalliinajanlisäysperusteiden mukaan ole oikeutettu tuollaista lisäystä saamaan. Hakija oli joutunut kalliinajanlisäykseen oikeutettujen joukkoon, syystä että hän oli molemmista hoitamistaan viroista antanut kaksi erillistä tietoa, jotka kalliinajanlisäysten jaossa oli käsitelty erikseen olematta valiokunta hyvin ymmärrettävistä syistä huomannut, että tässä oli kysymys yhdestä ja samasta henkilöstä. Kun siis ilmeistä väärinkäsitystä oli olemassa eikä hakijan mainitsema tietämättömyys Kvston vahvistamain määräysten sisällyksestä voine vapauttaa häntä velvollisuudestaan palauttaa mitä hän on mainitulla tavalla oikeudettomasti kantanut, ehdottaa valiokunta, että Kvsto anomuksen hyljäten hyväksyisi valiokunnan toimeenpiteen asiassa. Kun hakijalle kuitenkin käynee rasittavaksi maksaa yhtäaikaa takaisin koko summaa, esittää valiokunta, että hän saisi sen suorittaa kuukausittain 150 markan erissä.

V. V.:

Hakemus hyljättäneen, mutta suotaneen hakijalle kuitenkin kalliinajanlisäysvaliokunnan puoltama etu.

Kvsto:

Hakemus hyljättiin V. V:n ehdottamalla tavalla.

N:o 27.

Lastenhoitoyhdistyksen anomus määrärahan myöntämisestä naimattomain äitien ja heidän lastensa kodille.

Yhdistys mainitsee jo useat vuodet suunnitelleensa että, kun Pippingskiöldin turvakodissa turvattomia äitejä ja pikkulapsia varten ei nyttemmin enää ole riittävää tilaa, tämän lisäksi saataisiin samanlainen koti. Kun Helsingissä vuosittain syntyy noin 700 lasta avioliiton ulkopuolella ja näiden lasten äidit suurimmalta osalta ovat palvelijattaria ja tehtaalaisnaisia — s. o. omaa kotia vailla olevia naisia — on helposti käsitettävissä, kuinka epätoivoiseen tilaan suuri osa näistä naisista joutuu kohta lapsen synnyttyä, varsinkin nykyoloissa. Vailla asuntoa ja tuskin voimatta sitä hankkiakaan, vain vaivoin saaden hankituksi ruokaa, vailla työkykyä ja rahoja tullakseen toimeen kunnes voimat ovat palanneet ja työtä on voinut saada, ovat nämä onnettomat äidit ehken yhteiskunnan avuttomimpia olentoja. Vuosikausia on todettu, että neljäsosa avioliiton ulkopuolella syntyneistä lapsista kuolee ensimmäisenä elinvuotenaan, ja luultavasti kuolee niitä tänä vuonna vieläkin suurempi prosenttiluku.

Vaikka lastenhoitoyhdistys on vain vaivoin ja suurinta säästäväisyyttä noudattamalla voinut pitää voimassa tähänastiset seitsemän laitostaan, ei yhdistys ole voinut toimeettomana katsella naimattomain äitien ja heidän pienten lastensa keskuudessa kasvavaa hätää. Yhdistys on suunnitellut uuden kodin perustamista, johon sopisi 12—15 äitiä ja yhtä monta lasta. Aikomus on, että äidit saisivat olla kodissa ainakin 6 kuukautta ja kunnes lapset ovat voimistuneet, niin että ne helpommin sietävät hoitoa kasvattikodissa. Kodissa oleskellessaan saisivat äidit opiskella taloustehtäviä sekä jotakin käsityötä, jolla he voisivat jossain määrin korvata elatuksensa. Niissä tapauksissa, joissa isä on tunnettu ja tavattavissa, haettaisiin häneltä lapsen elatusapua. Uusi, sopivalla paikalla kaupungissa sijaitseva huoneisto on vuokratta tarjottu kodin paikaksi. Kaluston sekä äitien ja lasten vaatteiden hankkimisesta oli laskettu olevan menoja noin 8,000 markkaa ja 12—15 hoidokkia käsittävän laitoksen voimassapidosta noin 12,000 markkaa vuodessa eli yhteensä 20,000 markkaa, jota rahamäärä yhdistys anoo myönnettäväksi kunnan varoista.

Rkmri mainitsee Vaivashoitohallituksen lausuneen käsityksensä, että hankkeissa oleva koti tyydyttäisi todellista tarvetta. Tosin on niistä 96 sijasta, mitkä kaupungin kunnalliskodissa on varattu lapsensynnyttäjille, tavallisesti muutamia joutilaina, mutta ainakin kerran oli hoidokkeja kuitenkin ollut 92. Mutta kun useista lapsensynnyttäjistä on vastenmielistä turvautua vaivashoitoon ja he pitävät parempana synnyttää lapsensa yksityisten luona, siten saattaen sekä omansa että lapsen elämän uhanalaiseksi epätydyttävään terveydellisten olojen johdosta, on Vaivashoitohallitus puoltanut myöntymistä esitykseen. Kasvatustaloustakuntakin on anomusta puoltanut ja käsityksensä tueksi viitannut siihen, mitä Lautakunta on esittänyt tarkastajan asettamisesta valvomaan Lautakun-

kunnan silmälläpidon alaisia aviottomia lapsia, joka asia on nykyään Rkmrin käsiteltävänä.

Asiaa käsitellessään on Rkmri lastenhoitoyhdistyksen kirjelmässä esitetyillä syillä ja asianomaisten erikoisviranomaisten antamiin lausuntoihin nähden katsonut voivansa puoltaa anomusta. Niihin varoihin nähden, joista apumaksu olisi suoritettava, oli Kamariassa lausuttu, että ne olisi osotettava siitä määrärahasta, minkä Vsto tarkoitusta varten asetetun erikoisvaliokunnan esityksestä myöntäisi niiden erinäisten yleishyödyllisten yritysten kannatusavuksi, jotka tähän asti ovat saaneet apurahaa Helsingin Aniskelunosakeyhtiön voittovaroista. Kun kuitenkin tuollaisiin tarkoituksiin anottu apurahat yhteensä nousevat niin suureen määrään, että anottuja summia ei voida myöntää sinänsä, ja toiselta puolen nyt puheena oleva esitys on Krista näyttänyt erittäin huomiota ansaitsevalta, on Kri esittänyt, että esillä oleva asia otettaisiin tutkittavaksi ja ratkaistavaksi edellä mainituista hakemuksista erillään ja että Vsto myöntäisi määrärahan käyttövaroistaan. Onko hankkeissa olevalle yritykselle vastedeskin annettava apurahaa kunnan varoista ja millä tavoin, sen seikan kävisi Krin mielestä jättäminen vastaisen harkinnan varaan.

Edellä lausutun johdosta on Rkmri esittänyt, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan myöntää lastenhoitoyhdistykselle 20,000 markan määrärahan naimattomain äitien ja heidän lastensa kodin kuntoonpanoon ja voimassapitoon vuonna 1917.

V. V.:

Kun valiokunta on saanut tietää, että laitos voi alottaa toimintansa vasta 1/7 1917 ja määrärahaa sen voimassapitoon siis tarvitaan ainoastaan vuoden jälkipuoleksi, ehdottaa valiokunta, että pyydettyä määrärahaa annettaisiin kaikkiaan 14,000 markkaa.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 28.

Professorinleski Anna Herzensteinin lisälahjoitus „Michail Jakowlewitsch Herzensteinin rahastoon“.

Lahjakirjalla 28/12:ltä 1916 lahjoitti professorinleski Herzenstein kaupungille 15,000 ruplaa seuraavilla ehdoilla:

1) että pääomasta muodostetaan erityinen rahasto, joka nimitetään lahjoittajan miesvainajan Michail Jakowlewitsch Herzensteinin mukaan;

2) että tämän rahaston vuosikorolla etusijassa pidetään kunnossa kiviaitauksen ympäristö siinä paikassa merenrannalla (Terijoella), missä lahjoittajan mies murhattiin; sekä

3) että koron ylijäämä lisätään pääomaan, kunnes se nousee 25,000 ruplaan, jolla summalla olisi kustannettava yhteiskuntatalousopin luentoja Helsingin työväenopistossa.

Kokouksessaan 16/1 1917 päätti Kvsto vastaanottaa lahjoituksen hoidettavaksi ja käytettäväksi „Michail Jakowlewitsch Herzenteinin rahaston“ nimisenä.

Nytemmin on lahjoittaja Kvston puheenjohtajalle ilmoittanut lähettävänsä lisäksi 10,000 ruplaa sekä haluavansa Venäjän ja Suomen vapautuksen muistoksi lisätä nämä varat edellä mainittuun rahastoon, jotta se heti nousisi siihen määrään, että sen korot lahjakirjan mukaan voidaan käyttää yhteiskuntataloudellisten luentojen pitämiseksi työ-

väenopistossa. Toivoen näiden luentojen kohdakkoin voivan alkaa lausuu lahjoittaja toivomuksen, että niistä olisi mahdollisimman suurta hyötyä kansalaisten älylliselle kehitykselle ja henkiselle edistykselle.

V. V.:

Valiokunta esittää, että Kvsto aikanansa vastaanottaisi lahjan lisäyksenä edellä mainittuun rahastoon sekä kehottaisi työväenopiston yhteistä johtokuntaa aikanansa ryhtymään tarpeelliseen toimenpiteeseen puheena olevan opetuksen järjestämiseksi. Samalla julkilausuttaneen kaupungin kiitos lahjoituksesta lahjoittajalle lähetettävässä kirjelmässä.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 29.

Palotoimikunnan ilmoitus palomestari G. Waseniuksen palaamisesta virkaansa.

Palotoimikunta ilmoittaa, että palomestari Wasenius, joka oli ollut karkoitettuna Keisarikuntaan, on nyttemmin sieltä palannut ja ilmoittanut aikovansa 1/4 1917 jälleen ryhtyä virkaansa hoitamaan, minkä johdosta alipalomestari C. Lindhille annettu määräys palomestarinviran hoitamisesta lakkaa mainittuna päivänä.

V. V.:

Merkittäneen tiedoksi saaduksi, minkä ohessa Rkmrille ilmoitettaneen asiasta.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 30.

Herra F. von Wrightin anomus saada vapautus erään Merholman osan ostokysymystä varten asetetun valiokunnan jäsenyydestä.

Herra F. von Wright, joka 27/3 1917 valittiin edellä mainitun valiokunnan jäseneksi, pyytää sairauden takia vapautusta sanotusta tehtävästä.

V. V.:

Pyyntöön myönnyttäneen, ja valittaneen valiokunnan jäseneksi herra von Wrightin sijaan herra Stockmann.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 31.**V. V:n ilmoitus kaupungin osanotosta vallankumouksen juhlamiseen.**

Kokouksessaan 27/3 1917 päätti Kvsto valtuuttaa V. V:n Vston puolesta ryhtymään niihin toimenpiteihin, joita valiokunta katsoi tarpeellisiksi kaupungin osanottamiseksi täällä toimeenpantavaan vallankumouksen juhlamiseen. Tämän johdosta ja sittenkun V. V. oli saman kuukaudeu 29 päivän i. p. saanut tietää juhlallisuuden olevan seuraavan päivän a. p. eikä aika sentähden sallinut Vston kokoonkutsumista, päätti valiokunta, joka oli käsittänyt Vston päätöksen sisältävän valiokunnalle valtuutuksen tarkoitukseen käyttää tarpeellisia varojakin kaupungin kassasta, kunnan osanoton ilmaisuksi tähän juhlamiseen osottaa 20,000 markkaa vapautettujen valtiollisten vankien avustamiseksi Venäjällä, ja oli tämä rahamäärä Vston puheenjohtajan toimesta annettava Venäjän oikeusministerille Kerenskijlle hänen täällä käydessään. Kun tähän ei kuitenkaan ollut tilaisuutta, on puheenjohtaja sittemmin kenraalikuvernöörinapulaisen vapaaherra von Korffin neuvon mukaan lähettänyt rahat rouva Olga Kerenskijlle, joka johtaa varainkeräystä puheena olevan tarkoituksen hyväksi. Tämän ilmoittaen pyytää valiokunta Vston hyväksymistä mainitulle toimenpiteelle.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 32.**Vaivaishoitohallituksen puheenjohtajan, senaattori Allan Serlachiuksen luopuminen mainitusta tehtävästä.**

Senaattori Serlachius, joka oli valittu Vaivaishoitohallituksen puheenjohtajaksi 1917, ilmoittaa luopuvansa mainitusta tehtävästä, koska hänet on kutsuttu Senaatin Talousosaston jäseneksi.

V. V.:

Kvsto hyväksynee luopumisen sekä valinnee Vaivaishoitohallituksen puheenjohtajaksi tämän vuoden loppuun prokuraattori L. Kihlmanin.

Kvsto:

Senaattori Serlachius vapautettiin tehtävästä, minkä ohessa V. V:n käskettiin ehdottaa uusi henkilö herra Kihlmanin sijaan, joka oli kieltäytynyt tointa vastaan ottamasta.

N:o 33.**Erinäisten kaupunginvaltuusmiesten anomus saada vapautus valtuusmiestoimesta ja muista kunnallisista tehtävistä.**

Herrat Grotenfelt, Ehrnrooth ja Tulenheimo, jotka on kutsuttu Suomen Senaatin jäseniksi, ensinmainittu Oikeusosastoon ja molemmat jälkimäiset Talousosastoon, anovat

tämän johdosta vapautusta kaupunginvaltuusmiestoimesta, herra Ehrnrooth sen lisäksi Sosialilautakunnan ja Helsingin Anniskeluosakeyhtiön johtokunnan sekä herra Tulenheimon Vaivaishoitohallituksen jäsenyydestä.

V. V.:

Herra *Grotenfelt* on valittu kaupunginvaltuusmieheksi vuosiksi 1916, 1917 ja 1918 sekä V. V:n jäseneksi 1917 vuoden alkupuoleksi.

Herra *Ehrnrooth* on valittu kaupunginvaltuusmieheksi vuosiksi 1917, 1918, 1919, sosialilautakunnan jäseneksi vuosiksi 1917 ja 1918, Helsingin Anniskeluosakeyhtiön johtokunnan jäseneksi $\frac{1}{6}$ 1916 ja $\frac{1}{6}$ 1917 väliseksi ajaksi sekä jäseneksi Kvston $\frac{31}{1}$ 1917 asettamaan valiokuntaan, jonka on annettava ehdotus yleishyödyllisten yritysten ja laitosten kannattamiseksi osotetun määrärahan käyttämisestä.

Herra *Tulenheimon*, joka on valittu kaupunginvaltuusmieheksi vuosiksi 1915, 1916 ja 1917, on valittu Vaivaishoitohallituksen jäseneksi vuosiksi 1915, 1916 ja 1917 sekä Kvston juovutusjuoma-asiain valmisteluvaliokunnan jäseneksi vuodeksi 1917.

Sosiaalilautakunnan ja Vaivaishoitohallituksen jäsenten vaalista on näiden laitosten $\frac{15}{4}$ 1913 ja $\frac{30}{10}$ 1914 vahvistettujen johtosääntöjen mukaan voimassa, että Kvsto Sosialilautakunnan seitsemästä varsinaisesta ja yhtä monesta varajäsenestä valitsee neljä varsinaista ja neljä varajäsentä, minkä jälkeen Lautakunta keskuudestaan valitsee puheenjohtajan, sekä Vaivaishoitohallitukseen kaikki neljäkolmatta jäsentä kolmeksi vuodeksi kerrallaan ynnä tarpeellisen määrän varajäseniä.

Valiokunta esittää:

että Kvsto vapauttaisi herrat Grotenfeltin, Ehrnroothin ja Tulenheimon kaupunginvaltuusmiestoimesta sekä anois Maistraatilta valittavaksi yhden kaupunginvaltuusmiehen vuodeksi 1917 herra Tulenheimon sijaan, yhden vuosiksi 1917 ja 1918 herra Grotenfeltin sijaan sekä yhden vuodeksi 1917, 1918 och 1919 herra Ehrnroothin sijaan;

että Kvsto vapauttaisi herra Ehrnroothin Sosialilautakunnan jäsenyydestä ja hänen sijaansa vuosiksi 1917 ja 1918 valitsisi herra Sederholmin;

että Kvsto vapauttaisi herra Tulenheimon Vaivaishoitohallituksen jäsenyydestä ja hänen sijaansa 1917 vuoden loppuosaksi valitsisi herra Noposen;

että Kvsto jäseneksi juovutusjuoma-asiain valmisteluvaliokuntaan herra Tulenheimon sijaan valitsisi herra Suolahden;

että Kvsto yleishyödyllisille yrityksille varattua määrärahaa jakamaan asetettuun valiokuntaan herra Ehrnroothin sijaan valitsisi vapaaherra de la Chapellen; sekä

että Kvsto valitsisi yhden jäsenen Valmisteluvaliokuntaan 1917 vuoden alkupuoleksi herra Grotenfeltin sijaan.

Samalla kun herra Ehrnrooth niinikään lienee vapautettava olemasta Helsingin Anniskeluosakeyhtiön johtokunnan jäsenenä $\frac{1}{6}$ 1917 asti, ei täydennysvaalia tässä tapauksessa liene tarpeen, koska niin lyhyt aika herra Ehrnroothin toimikautta on jäljellä sekä Kvsto joka tapauksessa sitä ennen uudelleen valitsee jäsenet mainittuun johtokuntaan.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin, minkä ohessa herra Lassenius valittiin V. V:n jäseneksi herra Grotenfeltin sijaan.

N:o 34.

Herrain Ståhlbergin ja Charpentierin anomukset saada vapautus erinäisistä kunnallisista luottamustoimista.

Herra Ståhlberg, joka on valittu V. V:n varajäseneksi 1917 vuoden alkupuoleksi, pyytää puuttuvan ajan takia vapautusta tästä tehtävästä.

Herra Charpentier, joka on valittu Kasvatuslautakunnan jäseneksi vuosiksi 1916, 1917 ja 1918 ja saman lautakunnan puheenjohtajaksi vuodeksi 1917 sekä Holhouslautakunnan jäseneksi vuosiksi 1917—1920, pyytää vapautusta näistä tehtävistä.

V. V.:

Jäsenten valitsemisesta Kasvatuslautakuntaan on tämän viranomaisen 4/11 1914 vahvistetun johtosäännön mukaan voimassa, että Kvsto valitsee kaikki kuusi jäsentä kolmeksi vuodeksi sekä sitten näistä puheenjohtajan vuodeksi kerrallaan. Elokuun 19 päivänä 1898 annetun holhouslain mukaan valitsee Kvsto kolme jäsentä Holhouslautakuntaan neljäksi vuodeksi kerrallaan.

Kvsto päättäne:

vapauttaa herra Ståhlbergin olemasta V. V:n varajäsenenä 1917 vuoden alkupuolella ja valita uuden varajäsenen hänen sijaansa; sekä

vapauttaa herra Charpentierin edellä mainituista kunnallisista toimista sekä hänen sijaansa jäseneksi Kasvatuslautakuntaan vuosiksi 1917 ja 1918 valita varatuomari Karl Wegeliuksen ja puheenjohtajaksi samaan lautakuntaan vuodeksi 1917 kuvernööri I. Gordien ynnä jäseneksi Holhouslautakuntaan vuosiksi 1917—1920 varatuomari Gustaf Norrménin.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin, minkä ohessa herra Ivalo valittiin V. V:n varajäseneksi herra Ståhlbergin sijaan.

N:o 35.

Helsingin työväenjärjestöjen eduskunnan esitys toimenpiteisiin ryhtymisestä elintarvehädän lieventämiseksi.

Hakija huomauttaa, että elintarpeiden hankinta on kunnan vähävaraisille jäsenille käynyt erittäin vaikeaksi, osin syystä että useita elintarpeita ei ole täällä riittävästi saatavissa rahallakaan, osin syystä että hinnat ovat niin korkeat, etteivät tulot riitä kaupan olevain tavarain ostamiseen. Kun tästä johtunut hätä ja levottomuus uhkaa käydä arveluttavaksi, ellei kiireellisiin toimenpiteisiin hädän poistamiseksi ryhdytä, vaatii hakija:

että kaupunki hankkii ja ostohintaan vähävaraisille myy elintarpeita ja polttoaineita;

että suurimmassa tarpeessa oleville osin annetaan raha-apua, osin myydään välttämättömiä elintarpeita hinnasta, jonka he kykenevät maksamaan; sekä

että avustukset on annettava työväenjärjestöjen valitseman komitean ja Muonitustoimikunnan välityksellä.

V. V.:

Valiokunnan Muonitustoimikunnalta pyytämä lausunto ehdotuksineen asiassa tulee esitettäväksi Kvston kokouksessa.

Kvsto:

Asiaa ei ehditty käsitellä.

N:o 36.

Salainen asia.

Kvsto:

Asiaa ei ehditty käsitellä.

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
kokous tiistaina huhtikuun 24 päi-
vänä 1917 k:lo 7 i. p.*

ESITYSLISTA.

Lisätty Kvsto käsittelee ensin seuraavat asiat:

1) Komitean mietintö maan hankkimisesta kaupungin tarpeisiin (Pain. asiakirj. N:o 18 vuodelta 1917).

Kvsto:

Komitean ehdotukset hyväksyttiin, minkä ohessa Kvsto päätti ostaa Helsingin pitäjässä sijaitsevat Pehrin, Hagan ja Karlen talot sekä kehottaa Rkmria ryhtymään keskusteluihin samassa pitäjässä sijaitsevan Hertonäsin maatilan hankkimisesta kaupungille.

2) Komitean mietintö obligatsioonilainan ottamisesta kaupungille (Pain. asiakirj. N:o 23 vuodelta 1917).

Kvsto:

Komitean ehdotus hyväksyttiin.

Tämän jälkeen käsittelee Varsinainen Kvsto seuraavat asiat:

N:o 1.

Lisätyn Kvston päätöksistä johtuvat toimenpiteet.

N:o 2.

Jatkokäsittelyyn 17/4:stä 1917: Rkmrin esitys erinäisten muutosten tekemisestä Töölön-alueen vahvistettuun kaupunginasemakaavaan (Pain. asiakirj. N:o 9 vuodelta 1917).

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Rkmrin ehdotus hyväksyttiin.

N:o 3.

a) Sosialilautakunnan ja sen kunnan työväenasuntojen hallintojaoston toimintakertomukset vuodelta 1916.

b) Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin Johtokunnan kertomus näiden laitosten toiminnasta vuonna 1916 ynnä tilintarkastajain lausunto mainittujen koulujen samanaikaisesta hallinnosta ja tileistä.

V. V.:

Kertomukset pantaneen pöydälle ensi kokoukseen.

Kvsto:

Pantiin pöydälle.

N:o 4.

Jatkokäsittelyyn 17/4:stä 1917:

a) Suomen kaupunkien valtuuskunnan kirjelmä ynnä valtuuskunnan ja Kunnallisen Keskustoimiston toimintakertomus vuodelta 1916;

b) Tilastokonttorin kertomus vuodelta 1916;

c) Kasvatuslautakunnan kertomus vuodelta 1916.

V. V.:

a) ja c) kohdassa mainitut kertomukset lähetettäneen Tilastokonttoriin huomioon otettaviksi kunnalliskertomuksen laadinnassa.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 5.

Rkmrin esitys lisämäärärahan myöntämisestä vartijan asunnon rakennuttamiseksi Savilan puhdistusaseman vierelle.

Sen johdosta että Savilassa oleva kaupungin puhdistusasema siihen kuuluvine kalliine konelaitteineen oli usein ollut alttiina ilkevallalle, oli Rahatoimikamari 1917 vuoden menosääntöön pannut määrärahan vartijan asunnon teettämiseksi puhdistusaseman vierelle. Rakennuskonttorin nyttemmin laadittua rakennuksen piirustukset ja kustannusarvion, on käynyt selville, että kohonneiden työpalkkain ja tarveainehintain johdosta on rakennuksen teettämisestä kustannuksia 9,200 markkaa. Tämän johdosta on kaupungin yleisten töiden Hallitus, joka on pitänyt vartijan asunnon teettämistä edellä mainituista syistä tarpeellisenä, Rkmriltä anonut piirustusten hyväksymistä sekä tarvittavan 4,200 markan lisämäärärahan hankkimista.

Samoin kuin kaupungin yleisten töiden Hallitus pitää Rkmrikin suotavana, että puheena oleva rakennus mahdollisimman pian teetetään, ja esittää sentähden, että Kaupunginvaltuusto, hyväksyen Savilan puhdistusaseman vartijanasunnon piirustukset, käyttövaroistaan osoittaisi 4,200 markkaa rakennuksen teettämiseen.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 6.

Rkmrin esitys lisämäärärahan myöntämisestä Busholman uimahuoneen uudestirakennuttamista varten.

Rkmri huomauttaa, että Krin ehdotuksesta oli 1917 vuoden menosääntöön pantu 4,500 markan määräraha hyttien ja hyppyytelineen teettämiseksi Busholman länsirantaan vuonna 1916 rakennettuun uimahuoneeseen. Sittenkun Rakennuskonttorin huonerakennusosasto oli laatinut mainitun työn piirustukset ja tällöin havainnut, että riittävän vedensyvyyden saamiseksi hyppyytelineelle oli tarpeellista sijoittaa se noin 5 metriä ulommaksi alkuaan ajateltua paikkaa, on kaupungin yleisten töiden Hallitus ilmoittanut, että myönnetty määräraha luultavasti riittää, jos hyttirivi jätetään rakentamatta ja hyppyyteline yhdistetään uimahuoneeseen yksinkertaisella sillalla, mutta jos Rakennuskonttorin aikaisemman ehdotuksen mukaisesti rakennetaan hyttejä hyppyytelineeseen asti, tarvitaan kohonneiden työainehintain ja työpalkkain johdosta 3,300 markan lisämääräraha. Ehdotuksen mukaan teetetäisiin yksi hytti uinnin opettajille sekä kuusi ensiluokkaista ja kolme toisluokkaista yhden hengen hyttiä eli kaikkiaan 10 uutta hyttiä. Siihen nähden että Busholman uimalaitoksissa tarvittaisiin lisätilaa ja että puheena oleva uimahuone ehdotetulla tavalla laajennettuna hyvin täyttäisi tarkoituksensa, on Hallitus puoltanut työn teettämistä Rakennuskonttorin ehdotuksen mukaisesti.

Niinkuin Rkmri oli 1917 vuoden budjettiehdotuksessa huomauttanut, olisi tarpeellista rakennuttaa uusi ajanmukainen uimahuone niiden vaikeuksien voittamiseksi, joita tilan-

puute tuotti uinnin opetukselle. Kun tarkoitukseen sopivinta paikkaa, Uunisaaren etelärantaa, ei voida sotatilan vallitessa saada käytettäväksi, oli Rmkri ehdottanut toimeenpantavaksi mainitun laajennuksen, jolla keinoin pahimmat haitat saataisiin poistetuiksi. Edelleen pitäen ehdotettua laajennusta tarpeellisenä on Rkmri samoin kuin kaupungin yleisten töiden Hallituskin ollut sitä mieltä, että lisärakennus olisi teetettävä Rakennuskonttorin laatiman ehdotuksen mukaisesti. Huomauttaen että tämä lisärakennus ainoastaan jossain määrin vähentäisi epäkohtia, mutta ei saattaisi uuden uimahuoneen rakennuttamista tarpeettomaksi, esittää Rkmri, että Kvsto käyttövaroistaan osottaisi 3,300 markkaa lisäykseksi kuluvan vuoden menosäännössä Busholman uimahuoneen laajentamista varten olevaan määrärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 7.

Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä lumenajomäärärahaan.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus on Rkmrille ilmoittanut, että 1917 vuoden menosäännössä lumenajoa varten kaupungin taloista oleva 9,000 markan määräraha on osin runsaan lumentulon ja osin kalliiden työ- ja ajopalkkain johdosta jo likimittäin loppuun kulutettu, minkätähden lisäksi tarvittaisiin 5,000 markkaa. Tämän johdosta on Kri, koska on aivan välttämätöntä, että puheena oleva puhdistustyö asianmukaisesti suoritetaan, esittänyt, että Kvsto käyttövaroistaan myöntäisi 5,000 markan lisäyksen kaupungin taloista toimitettavaa lumenajoa varten olevaan määrärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 8.

Kasvatuslautakunnan esitys määrärahan myöntämisestä toisen palvelijattaren palkkamiseksi Vanjoen kasvatuslaitokseen.

Kasvatuslautakunta mainitsee että, niinkuin Lautakunta jo 1917 vuoden budjettiehdotuksessa oli huomauttanut, oli huostaan otettujen lasten sijoitus yksityisiin koteihin nykyisten tavattomain olojen vallitessa kohdannut suurempia vaikeuksia kuin milloinkaan ennen. Eräissä laitoksissa ei ollut vuosirahasäännön mukaista oppilaslukua saatu mistään hinnasta annetuksi elätteelle. Näin oli ollut laita Vihdin Vanjoen kasvatuslai-

toksessa, vaikka sen yhteydessä on pieni oppilasasumalaitos, joten kasvatuskotia olisi tarvittu ainoastaan 25 hoidokille. Sen johdosta että paikkakunnalla toimitettavain valtion töiden johdosta sangen suuri joukko vieraita työläisiä oleskeli siinä kylässä, missä kasvatustulos sijaitsee, ei laitoksen 25 pojasta ollut vuonna 1917 kymmentäkään voitu sijoittaa yksityisiin koteihin. Seurauksena tästä oli ollut, että Lautakunnan oli täytynyt sijoittaa oppilasasumalaitokseen 30 hoidokkia, vaikka tilaa oli ainoastaan 20:lle. Laitoksen toimihenkilöjen työ oli tämän johdosta lisääntynyt ylen määrin, ja laitoksen emäntä oli pitänyt nykyistä työtään niin rasittavana, että oli päättänyt hakea muuta tointa. Kun nykyinen emäntä kuitenkin oli erittäin sopiva toimeensa eikä ollut ajateltavissa että kukaan muu sen paremmin kykenisi suorittamaan lisääntynyttä työtä, ei Lautakunnalla ole ollut muuta neuvoksi kuin esittää, että laitokseen saisi $\frac{1}{4}$:stä 1917 asettaa toisen palvelijattaren 360 markan vuosipalkoin, paitsi ruokaa, jossa tapauksessa nykyinen emäntä oli ilmoittanut suostuvansa jäämään toimeensa, sekä että tähän tarkoitukseen tarpeellinen määräraha myönnettäisiin.

Rkmrin mielestä ansaitsee Kasvatustalautakunnan esitys edellä mainitun palvelijattaren asettamisesta huomiota, ja arvellen että uusi palvelijatar olisi sopivin ottaa toimeen $\frac{1}{5}$:stä, on Kri esittänyt, että Kvsto päättäisi toisen palvelijattaren asetettavaksi Vanjoen kasvatustalaitokseen 360 markan vuosipalkalla, paitsi ruokaa; tätä tarkoitusta varten laitoksen menosääntöön $\frac{1}{5}$:stä 1917 kuluvan vuoden loppuun osotettavaksi lisäystä 240 markkaa palvelijattaren palkaksi ja 225 markkaa hänen ruokaansa varten sekä edellä mainitun summan, kaikkiaan 465 markkaa, maksettavaksi Kvston tämänvuotisista käyttövaroista.

V. V.:

Kun niiden olojen, jotka nykyään vaativat lisäämään Vanjoen kasvatustalaitoksen palveluskuntaa, täytyy olettaa ainakin osittain lakkaavan sodan loputtua, ei Kvstolla liene aihetta, niinkuin Rkmrin ehdotus näyttää tarkoittavan, tehdä päätöstä uuden palvelijattaren panemisesta laitoksen vuosirahasääntöön, vaan esittää valiokunta, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan osottaa 465 markkaa toisen palvelijan palkkaamiseksi Vanjoen kasvatustalaitokseen $\frac{1}{5}$:stä kuluvan vuoden loppuun 30 markan kuukausipalkoin.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 9.

Työväenopiston yhteisen johtokunnan anomus määrärahan myöntämisestä laitoksen vuosikertomuksen painattamiseen.

Sittenkun Kvsto $21/11$ 1916 oli päättänyt, että työväenopiston suomenkielisen osaston kertomusta lukuvuodelta 1915—16 sai ottaa niin suuren painoksen, että 1,000 kappaletta voi jakaa opiston oppilaille, on johtokunta, kun Kvsto ei samalla osottanut tarkoitukseen tarpeellista määrärahaa eikä opistolla ole tähän tarpeellisia varoja, pyytänyt mainittujen painatuskulujen suorituksen osotettavaksi 593 markkaa.

Rkmri, joka katsoo määrärahan puutteen ilmeisesti johtuvan siitä, ettei johtokunta ollut sitä aikaisemmin pyytänyt, katsoo Kvston päätökseen sisältyvän määrärahankin

myöntämisen sekä esittää, että Kvsto käyttövaroistaan osottaisi 593 markkaa työväenopiston suomenkielisen osaston lukuvuodelta 1915—16 antaman vuosikertomuksen painatuskuluihin.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 10.

Jatkokäsittelyyn 27/3:stä 1917: Herra V. von Wrightin esitysehdotus päiväopetuksen käytäntöön ottamisesta käsityöläiskouluissa.

V. V.:

Valiokunta, joka edellä mainitussa Kvston kokouksessa sai toimekseen ehdottaa, miten asiaa olisi valmisteltava, ehdottaa, että Kvsto sitä varten asettaisi 6 jäsenen valiokunnan ja siihen valitsisi herra Hjelmmanin, insinööri G. Lindbergin, lehtorit J. Reuterin ja E. A. Törnvallin, kirjapainonjohtaja Soidinsalon ja koneenkäyttäjä T. Condun.

Kvsto:

Samalla kun Kvsto päätti, että komiteaan oli kuuluva kahdeksan jäsentä, valitsi Vsto näiksi, paitsi V. V:n ehdottamia henkilöjä, vielä esitysehdotuksen tekijän ja arkkitehti W. von Essenin.

N:o 11.

Varatuomari G. Ehrnroothin anomus saada vapautus Muonitustoimikunnan jäsenyydestä.

Syiksi anomaansa vapautukseen ilmoittaa hakija ajanpuutteen, poissaolon kaupungista enimpänä osana ensi kesää sekä tyytymättömyyden Muonitustoimikunnan toimenpiteisiin ja päätöksiin useissa kaupungille tärkeissä asioissa.

V. V.:

Kvsto vapauttanee herra Ehrnroothin tehtävästä, ja kun Vsto viime kokouksessaan päätti valita toimikuntaan lisäksi seitsemän jäsentä, ehdottaa valiokunta, että täydennysvaalia ei toimitettaisi.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 12.

Kuntainvälisen elintarvetoimikunnan esitys määrärahan myöntämisestä toimikunnan ja kuntainvälisen elintarvevaltuuskunnan menoihin.

Erinäisten kaupunkien, taajaväkisten yhdyskuntain ja suurempain tehdasyhdyskuntain edustajain yleisessä kokouksessa $12/3$ 1917, jossa 40 eri paikkakuntaa oli edustettuina, päätettiin asetettavaksi kuntainvälinen elintarvetoimikunta, johon kuuluisi 8 Helsingissä asuvaa jäsentä, sekä kuntainvälinen elintarvevaltuuskunta, johon kuuluisi 12 jäsentä maamme eri paikkakunnilta, ja jonka tehtävänä olisi koettaa lieventää nykyistä elintarvehätää ja ryhtyä tehokkaisiin toimiin elintarpeiden hankinnan järjestämiseksi. Tässä yhteydessä päätti kokous kunnilta anoa apurahaa toimikunnan ja valtuuskunnan menoihin, joita vuodelta 1917 on laskettu olevan noin 40,000 markkaa. Näiden kustannusten sopivimpana jakoperusteena on pidetty kunkin paikkakunnan henkikirjoissa $1/1$ 1916 olevaa väkilukua. Tähän nähden toimikunta anoo, että ne kunnat ja yhdyskunnat, jotka ovat yhtyneet järjestämään elintarvekysymystä edellä mainitulla tavalla, päättäisivät aluksi 5 pennillä kutakin henkikirjoissa olevaa asukastaan kohti ottaa osaa mainittujen menojen suoritukseen.

V. V.:

Valiokunta puoltaa myönnyttäväksi anomukseen ja esittää, että Kvsto valtuuttaisi Muonitustoimikunnan käytettävänä olevista varoista osottamaan maksettavaksi sen määrän, mikä edellä mainitun laskuperusteen mukaan tulee Helsingin kaupungin osalle.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 13.

Helsingin työväenjärjestöjen eduskunnan esitys toimenpiteisiin ryhtymisestä elintarvehädän lieventämiseksi.

Hakija huomauttaa, että elintarpeiden hankinta on kunnan vähävaraisille jäsenille käynyt erittäin vaikeaksi, osin syystä että useita elintarpeita ei ole täällä riittävästi saatavissa rahallakaan, osin syystä että hinnat ovat niin korkeat, etteivät tulot riitä kaupan olevain tavarain ostamiseen. Kun tästä johtunut hätä ja levottomuus uhkaa käydä arveluttavaksi, ellei kiireellisiin toimenpiteisiin hädän poistamiseksi ryhdytä, vaatii hakija:

että kaupunki hankkii ja ostohintaan vähävaraisille myy elintarpeita ja polttoaineita; että suurimmassa tarpeessa oleville osin annetaan raha-apua, osin myydään välttämättöimpiä elintarpeita hinnasta, jonka he kykenevät maksamaan; sekä

että avustukset on annettava työväenjärjestöjen valitseman komitean ja Muonitustoimikunnan välityksellä.

Muonitustoimikunta on antanut lausunnon ehdotuksineen asiasta (*Pain. asiakirj. N:o 21 vuodelta 1917*).

Kvsto:

Muonitustoimikunnan ehdotus hyväksyttiin poistamalla ponnesta sanat „käytettäväksi sillä tavoin kuin Kvsto Muonitustoimikunnan laatiman lähemmän ehdotuksen mukaan vastedes määrää“.

N:o 14.

Rkmrin esitys lisättyjen Kvt:n valitsemisesta käsittelemään kysymystä Mankalan koskien vesivoiman ostamisesta.

Sen johdosta että oli herätetty kysymys Iitin pitäjässä sijaitsevain Peltolan ja Runkolan maatilain sekä vapaaherra E. Wreden omistamain Mankalan koskien vesivoiman ostamisesta kaupungille sen vastaisen sähkövoimatarpeen tyydyttämiseksi sekä määrärahan osottamisesta lainavaroista puheena olevaan tarkoitukseen, esittää Rkmri, että Kvsto ajan voittamiseksi anois Maistraatilta lisättyjen Kvt:n valitsemista asiaa käsittelemään.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 15.

Kaupungin puhtaanapitolaitoksen työntekijäin esitys laitoksen johtajan, insinööri J. A. Sjöholmmin erottamisesta virasta.

Hakijat vaativat, että insinööri Sjöholm puhtaanapitolaitoksen työntekijöitä kohtaan osottamansa työkeän käytöksen johdosta erotettaisiin virastaan ennen ²⁶/₄ 1917, sen uhalla että hakijat muuten ryhtyvät seuraavana päivänä lakkoon, mistä hakijat niinkään ilmoittaisivat sotaväen toimeenpanevalla komitealle. Esimerkkinä insinööri Sjöholmmin esiintymisestä mainitaan että, kun hakijat olivat hänelle tehneet esityksen töiden keskeyttämisestä ³⁰/₃ 1917, joka päivä oli julistettu yleiseksi juhlapäiväksi vallankumouksen juhlamista varten, oli insinööri Sjöholm ilmoittanut, että työtä oli irtisanomisen uhalla tehtävä mainittuna päivänä 4 tuntia. Lisäksi huomautetaan, että insinööri Sjöholm samanlaisen uhan panemalla oli vaatinut ylityönä toimittamaan lumen ja jään ajoa, vaikkei sellainen työ ollut hakijain velvollisuutena.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että Kvsto käskisi kaupungin yleisten töiden Hallituksen vaatia insinööri Sjöholmilta kirjallista selitystä esillä olevan kantelun johdosta, ollen samalla ilmoitettava, mikä syy oli vaatinut teettämään valituksenalaiset työt ja mikä korvauksista oli annettu puhtaanapitolaitoksessa palveleville työntekijöille, sekä mahdollisimman pian lähettää tämän selityksen oman lausuntonsa kera Vstolle.

Kvsto:

Kvsto päätti käskeä kaupungin yleisten töiden Hallituksen vaatia insinööri Sjöholmilta selitystä puheena olevan kantelun johdosta sekä oman lausuntonsa kera lähettää sen Vstolle mahdollisimman pian.

N:o 16.**Jatkokäsittelyyn 17/4:stä: Kysymys Vaivashoitohallituksen puheenjohtajan valitsemisesta.**

Sittenkun Kvsto oli edellä mainitussa kokouksessa vapauttanut senaattori A. Serlachiuksen, joka oli valittu Vaivashoitohallituksen puheenjohtajaksi vuodeksi 1917, sanotusta tehtävästä sekä V. V. oli ehdottanut prokuraattori L. Kihlmanin valittavaksi mainitun hallituksen puheenjohtajaksi herra Serlachiuksen sijaan, antoi Vsto, koska herra Kihlman oli kieltäytynyt tehtävää vastaanottamasta, valiokunnan toimeksi ehdottaa toisen henkilön hänen sijaansa.

V. V.:

Ilmoittaen, että prokuraattori Kihlman pyynnöstä nyttemmin on ilmoittanut suostuvansa ottamaan mainitun tehtävän vastaan, ehdottaa valiokunta, että Kvsto valitsisi hänet Vaivashoitohallituksen puheenjohtajaksi 1917 vuoden jäljellä olevaksi ajaksi.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 17.**Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys Ylihallituksen sairaalatarkastajanviran ja sihteerintehtävain hoidattamisesta.**

Ylihallitus mainitsee että, kun se aika, joksi Vsto 16/1 1917 oli määrännyt professori Alexander Leonard Lönnqvistin hoitamaan Ylihallituksen sairaalatarkastajan virkaa, päättyi 1/5 ja professori Lönnqvist oli ilmoittanut suostuvansa ainoastaan viransijaisena edelleen hoitamaan mainittua virkaa siihen liittyvistä palkkaeduista, on Ylihallitus, jonka mielestä virkaa ei vielä olisi vakinaisesti täytettävä, ennenkuin siihen varmasti on saatavissa sopiva henkilö, esittänyt, että puheena olevaa virkaa ei nykyään täytettäisi vakinaisesti, vaan että professori Lönnqvist määrättäisiin 1/5:stä 1917 toistaiseksi hoitamaan sitä saaden hyväkseen virkaan liittyvät palkkaedut.

Kun ei professori Lönnqvist kuitenkaan, niinkuin Ylihallitus on aikaisemmin Kvstolle ilmoittanut, ole ottanut hoitaakseen ylihallituksen ja eri sairaalahallitusten sihteerintehtäviä, jotka Helsingin kaupungin sairaalain 2/6 1916 vahvistetun hallintosäännön mukaan ovat sairaalatarkastajan velvollisuutena ja joiden hoidattamiseksi toisella Ylihallituksen hankkimalla henkilöllä Vsto 13/3 1917 oli myöntänyt 1,000 markan määrärahan viime huhtikuun loppuun, sekä sitä paitsi jo oli osottautunut, että sairaalatarkastajan, jonka etusijassa tuli valvoa sairaalain hallintoa ja käyttöä, tästä johtuvan runsaan työn takia oli mahdollon ehtiä sen ohessa hoitamaan mainittuja sihteerintehtäviä, minkätähden eri henkilö muutenkin välttämättä täytyi asettaa niitä varten, on Ylihallitus, joka noudattaakseen Vston 13/3 antamaa määräystä mikäli koski lopullisen ehdotuksen Ylihallituksen sihteerintehtävain hoidattamisesta aikoi vastedes tehdä esityksen tämän johdosta tarpeellisen muutoksen tekemisestä edellä mainittuun ohjesääntöön ja uuden menosäännön vahvistamisesta Ylihallitukselle, anonut valtuutusta saada asettaa sopivan henkilön hoitamaan Ylihallituksen ja eri sairaalahallitusten sihteerintehtäviä sekä tätä tarkoitusta varten myönnettäväksi 300 markan kuukausimäärärahan 1/5:stä lähtien siksi kunnes muuta määrättäisiin, ei kuitenkaan kauemmaksi kuin 1917 vuoden loppuun.

Rkmri, joka ei ole katsonut olevan antaminen lähempää lausuntoa asianomaisen ammattiviranomaisen ehdottamasta tarkastajanviran väliaikaisesta hoidattamisesta, mainitsee sihteerinpalkkion myöntämistä koskevaan esitykseen nähden että, koska tarkastajanviran väliaikainen hoitaminen ja sen johdosta Ylihallituksen sihteerintehtäväinkin väliaikainen hoidattaminen ei näy olevan vältettävissä, on Kri katsonut olevan puoltaminen Ylihallituksen anomusta määrärahan myöntämisestä sihteerin palkkioksi, lukien 300 markkaa kuukaudessa, sekä esittää, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan myöntää enintään 2,400 markkaa kaupungin Sairaalaylihallituksen sihteerintehtävään hoitamisesta johtuviin kuluihin 1/4:stä 1917 lähtien vuoden loppuun.

V. V.:

Valiokunta esittää Kvston päätettäväksi, että kaupungin Sairaalaylihallituksen sairaala-tarkastajan virkaa ei nykyään täytetä vakinaisesti, vaan että professori Alexander Bernhard Lönnqvist määrätään 1/5:stä toistaiseksi ja kunnes virka vakinaisesti täytetään hoitamaan mainittua virkaa saaden hyväkseen nähden siihen liittyvät palkkaedut. Sihteerin-palkkion myöntämiseen puoltaa valiokunta Rkmrin ehdotusta.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 18.

" Majotuslautakunnan esitys korotettujen palkkioiden myöntämisestä Lautakunnan virkamiehille ja vahtimestarille.

Mainitsemillaan syillä Majotuslautakunta esittää, että Lautakunnan virkamiehille ja vahtimestarille myönnettäisiin seuraaviin määriin korotetut palkkiot:

puheenjohtajalle	Smk	500: —
sihteerille	"	366: 66
majoitusmestarille	"	691: 66
kielenkääntäjälle	"	350: —
vahtimestarille	"	150: —

Rkmri puoltaa esitystä ja ehdottaa menon pantavaksi maksettavaksi Kvston käyttö-
varoista.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
kokous tiistaina toukokuun 8 päi-
vänä 1917 k:lo 7 i. p.*

ESITYSLISTA.

Lisätty Kvsto käsittelee seuraavat asiat:

a) Rkmrin esitykset Helsingin pitäjän Malmbyn kylässä sijaitsevain Pehrin ja Hagan talojen ostosta.

Rkmri huomauttaa, että Kvsto lisätyin luvuin on ²⁴/₄ 1917 päättänyt ostaa, paitsi maanhankintakysymystä valmistelevaan asetetun komitean ja Rkmrin ehdottamia maa-tiloja. (*Pain. asiakirj. N:o 18 vuodelta 1917*), lisäksi seuraavat Helsingin pitäjän Malmbyn kylässä sijaitsevat talot, nimittäin Pehrin N:o 1 300,000 markan, Hagan N:o 2 300,000 markan ja Karlen 250,000 markan hinnasta sekä käskenyt Rkmrin tehdä kauppakirjat asianomaisten maanomistajain kanssa. Tämän johdosta on ilmoitettu, ettei Pehrin talon omistaja nyttemmin enää suostu myymään maatilaansa edellä mainitussa komitean mietinnössä ilmoitetuin ehdoin. Tiedot näistä myyntiehdosta perustuivat komitean käyttämän luottamusmiehen ja kiinteistönomistajain välisiin suullisiin keskusteluihin, ja kun sekä komitea että Rkmri oli vastustanut mainittujen maatilain ostoa, ei Rkmrillä ollut aihetta tehdä alustavia kauppakirjoja.

Kun Pehrin talo siten ei ole saatavissa Kvston edellyttämillä ehdoilla, ei Rkmri ole katsonut olevansa oikeutettu sitä ostamaan saamatta Vstolta uutta valtuutusta. Rkmri on sentähden odotellessaan Vston päätöstä asiassa toistaiseksi tehnyt ainoastaan alustavan kauppakirjan mainitun talon ostosta. Tästä kauppakirjasta käy selville, että omistaja aikaisempain ehtojen lisäksi on vaatinut saada kaupasta erottaa enintään 16,000 m²:n laajuisen alueen siinä olevine puutarhoineen, päärakennuksineen, ulkohuoneineen, kellareineen ja makasiineineen. Hagan ja Karlen tilat, jotka Rkmri oli katsonut voivansa ostaa siitä huolimatta ostetaanko Pehrinkin tila, on Kri ostanut komitean mietinnössä mainituin ehdoin.

Edellä lausutun johdosta Rkmri, joka edelleen on sitä mieltä, ettei Pehrin maatila ole kaupungille tarpeellinen, ehdottaa, että Kvsto lisättyä samoilla henkilöillä, mitkä oli valittu käsittelemään kysymystä maa-alueiden hankkimisesta kaupungille, päättäisi, onko Helsingin pitäjän Malmbyn kylässä sijaitseva Pehrin talo ostettava talonomistajan pane-min uusin ehdoin.

Edellä mainitun Rkmrin esityksen johdosta on Pehrin talon omistaja, maanviljelijä C. W. Åberg Kvstolle antamassaan kirjoituksessa maininnut, ettei hän tehdessään tarjouksensa kaupungille ollut käsittänyt sitä niin, ettei kauppakirjaa allekirjoitettaessa voitaisi keskustella ehdoista, vaan oli hänen käsityksensä ollut, että tässä samoin kuin muissakin kaupoissa lähemmät yksityisseikat määrättäisiin kauppaa päätettäessä. Näihin yksityisseikkoihin oli myös kuulunut sen pienen kiinteistöosan kaupasta erottaminen, minkä johdosta Rkmrin päätöksen mukaan koko kauppa nyt raukeaisi. Niinkuin kirjoituksen oheisesta kartasta selityksineen kävi selville, sijaitsi alue, minkä hakija oli tahtonut kaupasta erottaa, aivan kotilohkon eräässä kolkassa Filppuksen talon rajalla ja oli pintaalaltaan 1.530 hehtaaria eli 15,300 neliömetriä. Kun tilalla oli rakennuksia enemmän kuin tarve vaati, ja kun rakennuksia, lukuun otettuina kauppaan kuuluvat ladot, oli toistakymmentä, ei sen seikan, että kaupasta erotettiin muutamia rakennuksia, pitäisi vaikuttaa asiaan.

Alue, jonka hakija sitten tarjosi kaupungin lunastettavaksi oli 97.570 hehtaaria, ollen hinta 30.75 penniä neliömetriltä, joka verrattuna muista tiloista maksettuihin hintaan (Boxbacka 60 p., Ströms 40.68 p., Haga 57.57 p., Karls 41.55 p.) oli erittäin alhainen. Hakija ei ylipäättään ollut erittäin halukas myymään tilansa, mutta kun kaupungille olisi erittäin epäedullista, jos hakijan tilukset olisivat hajallaan kaupungin jo nyt ostamain alueiden välissä, pysytti hakija $10/5$ asti voimassa tarjouksensa, jonka mukaan tilan hinta ilman irtaimistoa oli 300,000 markkaa, jota paitsi myyjä oli oikeutettu kaupasta erottamaan edellä mainitun alueen siinä olevine rakennuksineen sekä kantamaan sen korvauksen, mikä tilalla sotilaallisia tarkoituksia varten toimitetuista ampumahauta- ja metsätöistä vastedes maksettaneen.

Hagan talon kaupasta Rkmri mainitsee, että Kri kirjelmässä $26/4$ 1917 oli esittänyt, että Kvsto lisättyin luvuin päättäisi, ostaako kaupunki Helsingin pitäjän Malmbyn kylässä sijaitsevan Pehrin talon, sekä ilmoittanut päättävänsä samassa kylässä sijaitsevan Hagan ja Karlen talojen kaupan maanostokomitean mietinnössä (*Pain. asiakirj. N:o 18 vuodelta 1917*) mainituin ehdoin. Sitä varten oli Rkmri hankkinut viimeksi mainittujen tilain rasiustodistukset, joista kävi selville, että Hagan taloa rasitti kiinnitetty vuokra- kirja. Nytemmin olivat kuitenkin kaikki vuokraoikeuden haltijat siirtäneet sopimuksiin perustuvat oikeutensa talon omistajalle, paitsi konttoristi A. Hj. Vonkka, jolla $1/11$:stä 1904 lukien oli 30 vuodeksi vuokralla 562 m²:n laajuinen alue, joka idässä, etelässä ja lännessä rajoittui Hagan tilaan sekä pohjoisessa Porvooseen vievään yleiseen maantiehen. Herra Vonkan kanssa ei ollut sopimusta saatu aikaan, syystä että hän oli matkoilla ja lienee tavattavissa vasta parin, kolmen viikon kuluttua. Mutta kun hän, mikäli oli ilmoitettu, oli hiljattain ilmoittanut suostuvansa luovuttamaan mainitun alueen vuokraoikeuden siinä olevine rakennuksineen 3,500 markan hinnasta, oli tilan omistajatar, huomauttaen olevan tärkeää että päätös tilan ostosta viivyttämättä tehtiin, sitoutunut luovuttamaan vuokratun alueen rakennuksineen kaupungin vapaasti käytettäväksi tai, ellei hänen onnistuisi tämän kuukauden kuluessa aikaansaada semmoista sopimusta, enintään 5,000 markalla ottamaan osaa kustannuksiin alueen ynnä rakennusten hankkimisesta kaupungin omiksi. Kun siis toistaiseksi oli tietämätöntä, oliko puheena oleva tila saatavissa siitä hinnasta, mistä Kvsto sen oli päättänyt ostaa, mutta viivyttämättä olisi päätettävä, ostetaanko tila vai ei, on Rkmri ehdottanut, että Kvsto lisättyinä samoilla

henkilöillä, jotka oli valittu käsittelemään kysymystä maiden ostosta kaupungille, päätäisi, ostetaanko Hagan talo omistajan panemin uusin ehdoin.

V. V.:

Kun Pehrin tila ei nyttemmin enää ole saatavissa lisätyn Kvston ^{24/4} 1917 hyväksymis ehdoin, esittää Valiokunta, jolla ei ole ollut tilaisuutta antaa lausuntoa Hagan talon ostokysymyksestä, että kysymys Pehrin talon ostamisesta saa raueta.

Kvsto:

Lisätty Kvsto päätti pysyä aikaisemmissa päätöksissään nyttemmin muutetuista ehdoista huolimatta.

b) Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä Vallilan kortteliin N:o 558 teetettäviä työväenasuntoja varten osotettuun määrärahaan.

Rkmri mainitsee, että Kvsto Sosialilautakunnan esityksestä (*Pain. asiakirj. N:o 37 vuodelta 1916*) oli ^{12/9} 1916 päättänyt Vallilan kortteliin N:o 558 rakennuttaa työväenasuntoryhmän sekä sitä varten edeltäpäin myöntää 567,500 markkaa, mihin summaan mainitun työn kustannukset kaupungin yleisten töiden Hallituksen arvion mukaan nousisivat. Kuluvan vuoden menosääntöön olikin mainittu rahamäärä pantu. Nyttemmin on rakennushallitus kuitenkin Rkmrille ilmoittanut, että määräraha oli kulutettu, mutta että maksamattomia työ- ja tavaralaskuja oli noin 28,500 markkaa. Lisäksi olisi ensi kesänä rakennukset, jotka ^{1/3} valmistuivat asuttaviksi, ulkoa maalattava, rakennuspohja salaojitettava, tontit tasoitettava sekä erinäisiä pienempiä töitä teetettävä, mistä kaikesta olisi kustannuksia 21,500 markkaa, joten tarvittaisiin 50,000 markan lisämääräraha. Hallituksen ilmoituksen mukaan oli kustannusten kohoaminen johtunut sekä työn että tarveaineiden hinnannoususta ja osin siitäkin, että työ oli kiireellisesti teetetty epäsuotuisimpana aikana vuodesta, jota paitsi työn jatkuessa oli tullut lisää moniaita arvaamattomia menoja.

Kun puheena olevan määrärahan ylitys ei ole ollut nykyoloissa vältettävissä, on Rkmri esittänyt, että Kvsto käyttövaroistaan osottaisi 50,000 markkaa lisäykseksi Vallilan kortteliin N:o 558 teetettäviä työväenasuntoja varten osotettuun määrärahaan.

V. V.:

Kun lisätty Kvsto on alkuperäisen määrärahan puheena olevaa rakennusryhmää varten osottanut 1916 vuoden velkakirjalainasta, ehdottaa valiokunta, että lisätty Vsto päättäisi:

mainitusta lainasta osottaa tarkoitukseen lisäksi tarvittavat 50,000 markkaa; sekä

antaa varsinaisen Kvston toimeksi hankkia tälle päätökselle asianmukaisen vahvistuksen.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

Varsinainen Kvsto käsittelee sitten seuraavat asiat:

N:o 1.

Maist:n kirjelmä ynnä Helsingfors Centraltryckeri- och bokbinderiaktiebolag yhtiön anomus saada yhteenrakentaa Töölönkadun varrella korttelissa N:o 407 sijaitsevat Dagmarkadun tontin N:o 6 ja Töölönkadun tontin N:o 4.

Asiakirjoista näkyy, että Dagmarkadun tontti N:o 6 on pinta-alaltaan 1,284.600 m² ja Töölönkadun tontti N:o 4 1,560.234 m² sekä ettei kiinnitys rasita kumpaistakaan tonttia.

Terveystenhoitolautakunta, jolla terveydelliseltä kannalta ei ole mitään muistuttamista tonttien yhteenrakentamista vastaan, puoltaa hakemusta sillä ehdolla, että tontteja yhdistettyinä ei rakenneta laajemmalla alalla kuin mitä olisi luvallista, siinä tapauksessa että ne rakennettaisiin kumpikin erikseen, sekä että niille ei saa rakentaa semmoista tehdasta, joka on vastoin 13, 14 ja 15 kaupunginosan $\frac{2}{3}$ 1908 vahvistetun rakennusjärjestyksen 4 §:n säännöstä.

V. V.:

Kvsto puoltaa myöntymistä hakemukseen edellä mainituin, Terveystenhoitolautakunnan esittämin ehdoin.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 2.

a) Maist:n kirjelmä ensimmäiselle kaupunginlääkärille, professori V. Sucksdorffille myönnettyä virkaeroa koskevasta asiasta.

b) S:n s:n avonaisen ensimmäisen kaupunginlääkärinterviran hoitamista koskevasta asiasta.

Maist. ilmoittaa, että Suomen Senaatti on tehdyn hakemuksen johdosta myöntänyt ensimmäiselle kaupunginlääkärille Sucksdorffille eron virasta $\frac{1}{5}$:stä 1917 lähtien.

Lisäksi on Maist. Kvstolle lähettänyt Terveystenhoitolautakunnan ilmoituksen, että Lautakunta oli julistanut puheena olevan viran sijaisuuden avonaisena haettavaksi sekä että sitä oli hakenut ainoastaan tohtori, vapaaherra Oskar von Hellens, jonka hakukirjoista, jotka Lautakunta on pannut ilmoituksensa oheen, käy selville, että hän, siinä tapauksessa että viransijaisuus hänelle uskotaan, aikoo siksi ajaksi hankkia vapauden virastaan lääkintöhallituksessa; ja on Lautakunta esittänyt, että vapaaherra von Hellensin määrättäisiin virkaa hoitamaan, kunnes se jälleen täytetään.

Maist. puoltaa Terveystenhoitolautakunnan esitystä.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 3.

Rkmrin esitys Vallilan asuntopalstain N:ojen 3 ja 7 vuokralle antamisesta.

Sittenkun Vallilan vuokrapalstain N:ojen 3 ja 7 vuokraaja, leskirouva Tekla Nissinen, oli Rkmriltä anonut vuonna 1917 päättävää hallintaoikeuttaan mainittuihin tontteihin pitennettäväksi mikäli mahdollista 10 vuodelle, oli kaupungin yleisten töiden Hallitus asiasta antamassaan lausunnossa maininnut, että puheena olevat vuokrapalstat kartan mukaan olivat pinta-alaltaan, edellinen 1,600 ja jälkimäinen 1,700 m², ja että niiden vuotuinen vuokramaksu nykyään oli 250 ja 165 markkaa. Siihen nähden että vuokrapalstat eivät estäneet aiottujen uusien liikenneväyläin teettämistä sekä kun niillä olevat rakennukset olivat verraten arvokkaita, oli Hallitus puoltanut myöntymistä hakemukseen. Ehdoksi olisi kuitenkin pantava, että vuokraaja, siinä tapauksessa että palstaa N:o 3 ympäröiviä katuja, Itäistä Viertotietä ja Päijänteentietä, vuokrakauden kuluessa laajennetaan, korvauksetta vaadittaessa luovuttaa kaupungille tähän tarpeellisen maan sekä että, jos palstan N:o 7 länsipuolitse tehtävä uusi liikenneväylä ennen vuokrakauden päättymistä tasoitetaan, mainitun palstan rajat määrätään sillä tavoin kuin hakemuksen oheiseen karttaan merkityt punaiset katkonaisviivat osottavat mainitun uuden liikenneväylän viereisen tontin N:o 9 rajoiksi, joten kaksi uutta tonttia saataisiin käytettäväksi rakennustarkoituksiin. Vuotuista vuokraa olisi Hallituksen mielestä maksettava palstasta N:o 3 lukien 56 penniä ja palstasta N:o 7 lukien 44 penniä neliömetriltä vuodessa, joten vuosivuokra nousisi tasaluvuin 900 ja 750 markkaan. Siihen nähden että mainitut kaduntasoitukset parantaisivat palstain asemaa, olisi nämä vuokramaksut pysytettävä sinällään, siinäkin tapauksessa että rajoja järjestellään ja palstain pinta-ala sen johdosta vähenee.

Siihen nähden että muiden Itäisen Viertotien varrella sijaitsevain Vallilan vuokrapalstain vuokraajille on myönnetty vuokranpitennystä 1927 vuoden loppuun eivätkä tässä puheena olevat palstat ehdotetulla tavalla järjesteltyinä estäisi vuokrakauden kuluessa järjestämästä tontinrajoja Kvston hyväksymän Vallilan alueen jaoitussuunnitelman mukaan, on Rkmri yhtynyt Hallituksen ehdotukseen, lisäten kuitenkin että, jos vuokraaja vuokrakauden kuluessa toimeenpanee uutisrakennuksen palstoilla, kohoa vuokra kaupunginviranomaisten harkinnan mukaan suhteellisesti tilusten lisääntyneeseen tuottoon. Viimeksi mainitun ehdon on Kri pannut, syystä että samanlainen määräys on pantu muihinkin mainitulla alueella viimeksi myönnettyihin vuokranpitennyksiin. Vertailun vuoksi sopii mainita, että rajakkaistonteista on laskettu vuokramaksua, tontista N:o 1 a 45 penniä, tontista N:o 1 b 50 penniä ja tontista N:o 4 56 penniä neljömetriltä vuodessa. Rkmri esittää, että Kvsto myöntäisi Vallilan asuntopalstain N:ojen 3 ja 7 vuokraajalle 10 vuodeksi pitennettyä hallintaoikeutta mainittuihin palstoihin, ^{31/12}stä 1917 lukien, korotamalla vuosivuokran palstasta N:o 3 900 markkaan ja palstasta N:o 7 750 markkaan sekä velvoittamalla vuokraajan, siinä tapauksessa että kaupunginviranomaiset vuokrakauden kuluessa sitä vaativat, vastiketta tahi vuokramaksun huojennusta vaatimatta heti käskystä sekä kaupungille luovuttamaan palstasta N:o 3 tarpeellisen maan Itäisen Viertotien ja Päijänteentien laajentamiseksi että myös alistumaan semmoiseen palstan N:o 7 rajain uudestijärjestämiseen, kuin edellä mainittuun karttaan on punaisilla katkonaisviivoilla osotettu vastaisen uuden liikenneväylän viereisen tontin N:o 9 rajoiksi sekä lisäksi panemalla ehdon että, jos vuokraaja vuokrakauden kuluessa teettää uutisraken-

nuksia palstoilla, vuokramaksu kohoaa kaupunginviranomaisten harkinnan mukaan suhteellisesti tilusten lisääntyneeseen tuottoon.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 4.

Rkmrin esitys lisäyksen myöntämistä Taksoitusvalmistelukunnan tarverahain määrärahaan.

Taksoitusvalmistelukunta oli Rkmrille huomauttanut, että Valmistelukunta oli 1917 vuoden menosääntöehdotuksessaan laskenut tarverahoja ja siivoamista varten tarvittavan 6,000 markkaa, mainiten korotuksen perustelemiseksi muun muassa sota-aikana kohonneet paperin, kirjoitustarvikkeiden, painatustöiden y. m. hinnat. Kuluvan vuoden menosääntöön oli kuitenkin pantu tätä tarkoitusta varten ainoastaan entinen määrä, 4,500 markkaa. Tästä määrästä oli $\frac{10}{4}$ 1917 asti kulutettu 4,395 markkaa. Määrärahasta siten jäljellä oleva osa 105 markkaa ei siis ilmeisestikään riittäisi vuoden loppuosan kuluihin. Huhti—joulukuulla 1916 oli tämän laatuksia menoja lähes 2,400 markkaa. Tämän johdosta ja kun konttoritarvikkeiden y. m. hinnat tänä vuonna ovat yhäkin kohonneet, on Taksoitusvalmistelukunta esittänyt, että sen tarverahain määrärahaan myönnettäisiin 3,000 markan lisäys.

Kun puheena oleva määräraha on Taksoitusvalmistelukunnan esittämistä syistä osottautunut riittämättömäksi, on Rkmri puoltanut Valmistelukunnan anomusta ja esittänyt, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan myöntää 3,000 markan lisäyksen kuluvan vuoden menosäännössä 3. P. L. IX. 5 kohdalla Taksoitusvalmistelukunnan tarverahamenoja ja huoneiston siivoamista varten olevaan määrärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 5.

Rkmrin esitys kaupunginarkkitehdin virkavapauden pitentämisestä.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus on Rkmrille ilmoittanut kaupunginarkkitehti Karl Hård af Segerstadin näytetyn kivulloisuuden perusteella anoneen jatkettua virkavapautta 3 kuukaudeksi, $\frac{17}{4}$:stä 1917 lukien, ja, samalla kun Hallitus on anomusta puoltanut, on se esittänyt, että avustava kaupunginarkkitehti Runar Eklund määrättäisiin edelleen

oman virkansa ohessa hoitamaan kaupunginarkkitehdin tehtäviä ja että hänelle samoin kuin arkkitehti Hårdin aikaisemman virkavapauden aikana myönnettäisiin viransijaisuuspalkkiota 250 markkaa kuukaudessa.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

kaupunginarkkitehti Karl Hård af Segerstadille myöntää pitennettyä virkavapautta kolmeksi kuukaudeksi, $17/4$:stä lukien;

määrätä avustavan kaupunginarkkitehdin Runar Eklundin arkkitehti Hårdin virkavapauden aikana oman virkansa ohessa hoitamaan viimeksi mainitun virkatehtäviä 250 markan lisäpalkasta kuukaudessa; sekä

mainittuun tarkoitukseen käyttövaroistaan osottaa 750 markkaa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 6.

Rkmrin esitys eläkkeen myöntämisestä työmies Karl Karlssonille.

Rkmri mainitsee että, sittenkun hakija, joka on syntynyt 1849 ja siis 68 vuoden ikäinen, oli pyytänyt saada vanhuuseläkettä, oli kaupungin yleisten töiden Hallitus, ilmoittaen hakijan olleen kaupungin palveluksessa vuodesta 1886 lähtien eli yli 30 vuoden sekä kolmena viimeksi kuluneista 10 kalenterivuodesta, jolloin palkka oli ollut suurin, saaneen lähinnä suuremmaksi täydeksi kymmenluvuksi tasoitettuna vuosipalkkaa 1,550 markkaa, esittänyt hakijalle myönnettäväksi vanhuuseläkettä 930 markkaa vuodessa $1/5$:stä 1917 lukien.

Koska hakija Vston $15/4$ 1913 vahvistamain kaupungin työntekijäin eläkeperusteiden mukaan on oikeutettu saamaan vanhuuseläkettä 60 % palkkaeduistaan, on Rkmri puoltanut myöntymistä esitykseen sekä ehdottanut, että Kvsto päättäisi antaa työmies Karl Karlssonille vanhuuseläkettä 930 markkaa vuodessa $1/5$:stä 1917 lukien.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 7.

Rkmrin esitys määrärahan myöntämisestä Kivelän sairaalan muutos- ja korjaustöitä varten.

Kivelän sairaalan ylilääkäri oli Rkmrille huomauttanut, että eräiden mainitun sairaalan palveluksessa olevain henkilöjen asunnot ovat kauan olleet epätyytyttävässä kunnossa.

Sisustamalla asuntoja etumaiseen Kvston ^{26/9} 1916 tekemän päätöksen johdosta kelvottomiksi julistetuista mielisairaalarakennuksista, tulee tosin pakottavin tarve autetuksi, mutta n. s. kirkkorakennuksessa on vielä sangen puutteellisia asuinhuoneita, joissa majoilee kaikkiaan 17 henkilöä. Kun nämä huoneet on laitettu vanhan puurakennuksen ullakolle ja niitä täytyy pitää sangen tulenvaarallisina, ei niitä olisi korjattava. Mainituissa huoneissa asuneille henkilöille, niinkuin sairaalan vahtimestarille, astiain ja vaatteiden pesijättäritille y. m., sopisi huoneistot laittaa takamaiseen houruinhoitorakennukseen, joka tosin on aikaisemmin julistettu keltvottomaksi, mutta jonka rungon kaupunginarkkitehti on havainnut olevan paremmassa kunnossa kuin oli luultu, minkätähden rakennuksen hyvin kävisi sisustaminen asuinhuoneistoiksi. Jos noin puolet rakennuksen pinta-alasta käytettäisiin asuinhuoneiksi, olisi kustannuksia arviolta 11,000 markkaa eli sama määrä, mikä oli laskettu tarvittavan etumaisen mielisairaalarakennuksen muutostyöhön. Teettämällä nämä korjaustyöt saataisiin huoneita paljon enemmän kuin edellä mainitut 17 henkilöä tarvitsivat, ja sopisi muut huoneet luovuttaa sille sairaanhoitohenkilökunnalle, joka nykyään asuntojen puutteessa on sijoitettu kahteen isoon, sairassaliksi sopivaan huoneeseen n. s. kirkkorakennuksen alakerrassa, jotka huoneet siinä tapauksessa sopisi käyttää sairaanhoidon tarpeisiin. Mainittujen töiden lisäksi olisi n. s. Mattilan rakennuksessa, jossa nykyään hoidetaan noin 50 mielenvikaista, ensi tilassa tehtävä ne muutokset ja korjaukset, joita Kivelän sairaalan muutos- ja uutisrakennustöitä harkitsemaan asetettu Terveystenhoitolautakunnan komitea on vaatinut. Ylilääkäri esittää, että eri töiden kustannusarviot laadittaisiin kaupungin rakennuskonttorissa ja että niitä varten osotettaisiin määrärahat.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus on puoltanut ehdotettujen rakennustöiden teettämistä ja maininnut, että „takamaisen huoruinhuoneen“ sisustamisesta asuinhuoneiksi olisi rakennuskonttorissa laaditun kustannusarvion mukaan menoja 10,800 markkaa sekä että Mattilan rakennuksen korjauksesta olisi kuluja 34,830 markkaa, jota vastoin edellä mainittujen kirkkorakennuksen asuinhuoneiden sisustaminen sairaalaksi ei tuottaisi mitään kustannuksia.

Kaupungin Sairaalaylihallitus on sairaalan ylilääkärin esittämällä perusteilla ollut sitä mieltä, että kirkkorakennuksen ullakolle laitettut huoneet, joissa osa sairaalahenkilökuntaa nykyään asuu, on välttämättä julistettava keltvottomiksi ja asunnot henkilökunnalle aivan ensi tilassa laitettava n. s. takamaiseen houruinhoitorakennukseen, sekä että 12,800 markkaa, johon määrään työn kustannusten Ylihallituksen hankkiman kustannusarvion mukaan nyttemmin on laskettu nousevan, olisi ensiksi mainittua työtä varten hankittava. Mattilan rakennuksessa teetettäväksi ehdotetut siistimistyöt on Ylihallitus sitä vastoin katsonut käyvän lykkääminen toistaiseksi.

Rkmrikin on havainnut asuinhuoneiden laittamisen nykyään käyttämättä olevaan rakennukseen asumusolojen parantamiseksi ja samalla sairaanhoidon käytettäväksi saatavan tilan laajentamiseksi Kivelän sairaalassa hyvin perustelluksi. Mitä tulee ehdotettuun Mattilan rakennuksen korjaukseen, josta valmistelevat viranomaiset ovat olleet eri mieltä, on Kri, myöntäen oikeiksi kaupungin Sairaalaylihallituksen esittämät säästävyysskohdat, kuitenkin yhtynyt kaupungin yleisten töiden Hallituksen esittämään kantaan. Katselmuksessa, jonka erinäiset Rkmrin jäsenet mainitun Ylihallituksen varapuheenjohtajan läsnäollessa toimittivat itse paikalla, on puheena olevan rakennuksen havaittu välttämättä kaipaavan sekä muutoksia, pääasiallisesti kylpyhuoneiden ja muiden mukavuukslaitosten parantamiseksi, että myös kauan toimittamatta ollutta yleistä korjausta ja siistimistä. Näitä töitä ei kuitenkaan nykyään voida teettää arvioidulla kustannusmäärällä, 34,830 markalla, vaan tarvittaisiin uusien kustannuslaskelmain mukaan edelleen kohonneiden työ kustannusten ja tarveainehintain johdosta tarkoitukseen 50,000 markkaa. Sa-

moista syistä olisi takamaisen houruinhoitorakennuksen sisustamisesta kustannuksia 19,000 markkaa.

Rkmri esittää, että Kvsto käyttövaroistaan osottaisi Kivelän sairaalaan kuuluvain rakennusten muutos- ja korjaustöihin 69,000 markkaa.

V. V.:

Kun kaupungin Sairaalaylihallitus on katsonut n. s. Mattilan rakennuksen korjaustyöt käyvän lykkääminen toistaiseksi, ehdottaa valiokunta, että Kvsto epäisi Rkmrin ehdotuksen määrärahan myöntämisestä tähän tarkoitukseen, mutta sitä vastoin käyttövaroistaan osottaisi 19,000 markkaa Kivelän sairaalan takamaisen houruinhoitorakennuksen sisustustöitä varten.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 8.

Rkmrin esitys Vuorimieskadun varrella korttelissa N:o 100 b olevan tontin N:o 6 istutusten järjestämisestä.

Rkmri huomauttaa, että Kvsto $\frac{2}{5}$ 1916 päätti muun muassa myydä osan Vuorimieskadun varrella korttelissa N:o 100 b sijaitsevaa tonttia N:o 6 sekä antaa Rkmrin toimeksi teettää ja Kvstolle lähettää ehdotuksen tästä johtuvaksi kaupunginasemakaavan muutokseksi. Tontin jäljellä oleva osa yhdistettäisiin Tähtitorninmäen istutuksiin ja tontilla olevat rakennukset poistettaisiin. Sittenkun Rkmri oli täyttänyt ensiksi mainitun tehtävän sekä kaupunginasemakaavanmuutos oli asianmukaisesti vahvistettu, käski Kvsto Rkmrin antaa ehdotuksen kaupungin haltuun jääneen tontinosan järjestämiseksi. Tämän johdosta on Rkmri Valtuustolle lähettänyt kaupunginpuutarhurin laatiman järjestämisehdotuksen, jota kaupungin yleisten töiden Hallitus on puoltanut ja jota vastaan Rkmrillä ei ole ollut mitään muistuttamista, minkä ohessa Kri huomauttaa, että suunnitellut järjestämistyöt oli otettu huomioon 1917 vuoden menosäännön laadinnassa ja että niitä varten on varattu 25,000 markan määräraha.

V. V.:

Kvsto hyväksynee annetun ehdotuksen.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 9.

Rkmrin esitys Viikin kapteeninvirkatalon vuokraoikeuden lunastamisesta sekä virkatalon nykyisen vuokraajan irtaimiston ostosta (Pain. asiakirj. N:o 22 vuodelta 1917).

V. V.:

Rkmrin esillä oleva ehdotuksensa tueksi esittämiä syitä ei valiokunta ole pitänyt vakuuttavina. Se maatilán viljellyn alan voimaperäisempi viljelys, jota Kri on edellyttänyt

ja jota muonituskannalta on pidetty kaupungille edullisena, voi valiokunnan mielestä lähiaikoina tuskin tulla kysymykseen niin kauan kuin suurta osaa virkatalon maasta käytetään sotilaallisiin tarkoituksiin ja pääsy sinne tämän johdosta on vaikea. Kun siis ei olisi odotettavana Helsingin kaupungin elintarpeiden saannin mainittavaa lisäännystä sen kautta että kaupunki ottaisi tilan haltuunsa, ei semmoisesta haltuunotosta nykyoloissa voi katsoa kaupungille koituvan erikoista etua. Edellä mainittu tarkoitus tulee muuten riittävästi saavutetuksi kaupungin viimeksi ostamain maatilain avulla. Vuokranluovutuksesta pyydettyä hintaa, joka, siihen nähden että vuokrakaudesta on enää ainoastaan neljä vuotta jäljellä, olisi 15,000 markkaa vuodelta, samoin kuin irtaimistostakin vaadittua hintaa on valiokunta pitänyt liian kalliina.

Tähän nähden ja kun kaupunginviranomaisten pyrkimykset näyttää, niinkuin Kvston 24/4 1917 tekemä päätöskin osottaa, olevan etusijassa kohdistettava maatilain omistusoikeuden hankkimiseen, ja nykyisissä muuttuneissa oloissa onkin tässä kohden olemassa hyviä toiveita, esittää valiokunta, ettei Rkmrin esitys aiheuttaisi toimeenpidettä Vston puolelta.

Kvsto:

Kvsto päätti hyväksyä Rkmrin ehdotuksen, paitsi mikäli koski luovutussummaa, joka virkatalonhaltijan tarjouksen mukaan oli huojistettu 220,000 markkaan.

N:o 10.

Rkmrin esitys sen johdosta että kaikki Aktiebolaget Albergan Osakeyhtiön osakkeet on tarjottu kaupungin lunastettaviksi (Pain. asiakirj. N:o 29 vuodelta 1917).

V. V.:

Valiokunta puoltaa Rkmrin ehdotusta.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 11.

Rkmrin esitys määrärahan myöntämisestä hevosten ostamiseksi kaupungin puhtaanapitolaitokselle.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus on Rkmrille huomauttanut, että kaupungin puhtaanapitolaitoksen, jolla nykyään on 36 hevosta, joista 27 on ostettu Kvston 12/9 1916 tarkoitukseen myöntämällä 50,000 markan määrärahalla, ei ole nykyoloissa onnistunut saada tarpeellista määrää palkkahevosia laitoksen töihin, minkä johdosta laitoksen johtaja on ehdottanut hevosia ostettavaksi lisää. Kun tämä toimenpide on Hallituksesta näyttänyt tarpeelliselta, jotta kaupungin puhtaanapito voitaisiin asianmukaisesti toimittaa, on Hallitus anonut, että Kri Vstolta hankkisi 50,000 markkaa mainittuun tarkoitukseen. Hallituksen esittämien perustelmien lisäksi on kaupungininsinööri esityksen tueksi huomauttanut, että ostamalla lisää hevosia puhtaanapitolaitos tulisi riippumattommaksi

palkkahevosten käyttämisestä, että hevosia voitaisiin käyttää muihinkin kaupungin töihin, niinkuin lumenajoon, katujen kasteluun y. m., sekä että kustannukset jätteiden pois kulljettamisesta taloista jossain määrin vähenisivät, kun voitaisiin välttää alinomaiset ajopalkkain kohoamiset. Sen ohessa on kaupungininsinööri ilmoittanut olevan aikomus pyydytyllä määrärahalta ostaa parikymmentä hevosta, riippuen siitä, millä hinnalla niitä on saatavissa, että tallitilaa on käytettävänä ja että tarvittavat rehut niinkään voidaan hankkia sekä että nämä kustannukset sopisi suorittaa ajopalkoista säästyvillä varoilla.

Kaupungin yleisten töiden Hallituksen esittämällä syillä on Rkmri katsonut olevan puoltaminen myöntymistä esitykseen. Mitä taas pyydetyn määrärahan ottamistapaan tulee, on Kri puolestaan katsonut sopivimmaksi, että tämä osotettaisiin samoin kuin saman laatuinen viime vuonna myönnetty määrärahakin maksettavaksi Vston käyttövaroista. Kri on sentähden esittänyt, että Vsto käyttövaroistaan osottaisi 50,000 markkaa hevosten ostamiseksi kaupungin puhtaanapitolaitokselle.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 12.

Rkmrin esitys obligatsioonilainan ottamisesta kaupungille.

Rkmri huomauttaa, että Kvsto kokouksessaan 24/4 1917 lisätyin luvuin oli tarkoitusta varten asetetun lainatoimikunnan esityksestä päättänyt hyväksyä sen tarjouksen 30 miljoonan markan obligatsioonilainan hankkimisesta, jonka oli tehnyt Åbo Aktiebank, Nylands Aktiebank, Suomen Kauppapankki Osakeyhtiö ja Vasa Aktiebank pankkien muodostama yhtiö. Tässä tarjouksessa olevain määräysten mukaisesti olisi obligatsioonien juokseva korko 5 % ja kaupungin tulisi vapauttaa obligatsioonien omistajat sekä nykyisestä sodan aikaisesta kuponkiverosta että kaikista obligatsioneille, emälipuille ja korkolipuille vastedes pantavista veroista, minkä ohessa kaupunki sitoutuisi olemaan ottamatta uutta obligatsioonilainaa ennen 30/4 1918. Muutoin oli lainaehdot pidettävä salassa, mutta lainatoimikunta ilmoitti niiden olevan kaupungille edulliset.

Lainatoimikunnan mietintö (*Pain. asiakirj. N:o 23 vuodelta 1917*) oli perustunut Rkmrin esitykseen, jossa Kri oli osottanut, että kaupunki 5—10 vuoden kuluessa tarvitsisi lainavaroja 70 miljoonaa markkaa, mutta että kotimaisilla rahamarkkinoilla valitsevain olojen johdosta varovaisuus näytti vaativan, ettei pantu lainahankkeen onnellista tulosta alttiiksi ottamalla liian suurta lainaa, vaan olisi tyydyttävä 30 miljoonaan markkaan. Tähän käsitykseen oli lainatoimikuntakin yhtynyt ja Kvsto hyväksyi sen. Rkmri oli kuitenkin saanut tietää, ettei luultavasti olisi mahdotonta kaupungin saada edellä mainitun pankkiyhtymän välityksellä uutta, nimellismäärältään 15 miljoonan markan lainaa likimain samoin ehdoin kuin vastamainittu 30 miljoonan laina, edellyttäen että uudesta lainasta voitaisiin piammiten sopia.

Kun on sangen vähän luultavaa, että kaupunki moneen vuoteen voisi saada ulkoista, tuskinpa kotimaistakaan obligatsioonilainaa, mutta kaupunki kuitenkin tarvitsee sangen paljon käyttövaroja eivätkä viimeksi otetulla lainalla saadut varat kauan

riitä, on Rkmri katsonut olevan Kvstolle tekeminen mainitun suuntaisen esityksen. Rkmri ei ole pitänyt tarpeellisena uudestaan luetella niitä tarkoituksia, joihin lainavaroja tarvitaan, mutta pyytää ainoastaan huomauttaa, että Valtuuston nyttemmin ostettua maa-alueita kaupungille sekä päätettyä ryhdyttäväksi keskusteluihin huomattavain alojen hankkimisesta näiden lisäksi, saanee edellyttää yksinomaan näihin tarkoituksiin tarvittavan laskettujen 6—7 miljoonan markan sijasta kaksi sen vertaa.

Edellä mainitsemillaan syillä on Rkmri esittänyt, että Kvsto päättäisi:

antaa viimeksi asetetun lainatoimikunnan tehtäväksi heti ryhtyä keskusteluihin ja tehdä alustavan sopimuksen edellä mainitun Åbo Aktiebank, Nylands Aktiebank, Suomen Kauppanpankki Osakeyhtiö ja Vasa Aktiebank nimisten pankkilaitosten muodostaman yhtymän kanssa nimellismäärältään 15 miljoonan Suomen markan suuruisen obligatsioonilainan hankkimisesta Helsingin kaupungille;

Kvt lisätyin luvuin valittavaksi tätä asiaa edelleen käsittelemään; sekä sitä varten Maistraatilta anoa lisätyjen Kvt:n vaalin toimittamista.

V. V.:

Valiokunta yhtyy Rkmrin ehdotukseen asian lähettämisestä aikaisemmin asetettuun lainatoimikuntaan. Sitä vastoin ja kun lisätyt Kvt on $\frac{3}{4}$ 1917 valittu käsittelemään kysymystä „obligatsioonilainan ottamisesta pitemmälle takaisinmaksuajalle“ eikä Rkmrin esityksen voi katsoa tarkoittavan uuden obligatsioonilainan hankkimista kaupungille, vaan ainoastaan lisäyksen saamista jo päätettyyn lainaan, ei valiokunnan mielestä lain kanalta ole estettä esillä olevan asian jättämiselle edellä mainittujen Kvt:n ratkaistavaksi, minkätähden Rkmrin ehdotus uusien lisätyjen Kvt:n valitsemisesta sitä varten ei aiheuttane toimenpidettä.

Kvsto:

Samalla kun ehdotus asian lähettämisestä lainatoimikuntaan hyväksyttiin, päätti Kvsto Maistraatilta anoa lisätyjä Kvt valittavaksi asiaa käsittelemään.

N:o 13.

a) Komitean mietintö Helsingin käsityöläiskouluopetuksen uudestijärjestämistä tarkoittavan ehdotuksen johdosta (Pain. asiakirj. N:o 5 vuodelta 1917); ja siinä yhteydessä

b) Suomen Taideteollisuusyhdistyksen esitys taideteollisuuskeskuskoulun ajanmukaisesta uudestijärjestämisestä ja laajentamisesta.

V. V.:

Jos Kvsto hyväksyy komitean ehdotuksen, saanee Taideteollisuusyhdistyksen ehdottaa toimenpide raueta. Jos Kvsto sitä vastoin yhtyy mietintöön liittyvässä ensimmäisessä vastalauseessa tehtyyn epäävään ehdotukseen, esittää V. V., että valiokunta saisi toimekseen ehdottaa, miten Taideteollisuusyhdistyksen esitystä olisi valmisteltava.

Kvsto:

Helsingin ammatin- ja teollisuuden-harjoittajain liiton esityksestä päätti Kvsto panna asian pöydälle ensi syksyyn.

N:o 14.

Komitean mietintö Röjsjö Aktiebolag yhtiön osake-enemmistön ostamisesta (Pain. asiakirj. N:o 19 vuodelta 1917).

V. V.:

Kun komitean esitys, vaikkakaan ei muodollisesti, niin kuitenkin käytännöllisesti katsoen tarkoittaa kiinteistön hankkimista kaupungille ja tarkoitukseen tarvittava rahamääräkin näyttää olevan maksettava lainavaroista, ehdottaa valiokunta, että Kvsto Maistraatilta anois lisättyjen Kvt:n valitsemista asiaa käsittelemään.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 15.

Kaupungin painatustöitä järjestämään asetetun valiokunnan esitys lisättyjen Kvt:n valitsemisesta tätä asiaa käsittelemään.

Valiokunta mainitsee aikovansa viime huhtikuun 26:ntena päivätyssä mietinnössä, joka kohdakkoin tulee painettuna jaettavaksi, Kvstolle tehdä ehdotuksen kirjapaino-osakeyhtiön perustamisesta, joka ostaisi Tidnings- och Tryckeriaktiebolag yhtiön tällaisen kirjapainon koneineen, kirjasimineen ja tarvikkeineen 240,000 markan hinnasta pääasiallisesti kaupungin omia painatustöitä varten. Vastaisen yhtiön osakepääomasta ottaisi kaupunki $\frac{2}{3}$, ja tarkoitukseen tarvittava määräraha 160,000 markkaa ehdotetaan osotettavaksi 1916 vuoden velkakirjalainasta. Kun uuden yhtiön on aikomus alottaa toimintansa $\frac{1}{7}$ 1917 ja puheena oleva asia siis olisi ennen tämän työkauden loppua lisättyjen Kvt:n käsiteltävä, on valiokunta ajan voittamiseksi katsonut olevan esittäminen, että Kvsto päätöksellä, joka julistettaneen paikalla tarkistetuksi, Maistraatilta anois mahdollisimman pian valittavaksi lisätyt Kvt käsittelemään puheena olevaa asiaa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Valiokunnan esitys hyljättiin ja kysymys lisättyjen Kvt:n valitsemisesta asiaa ratkaistamaan jätettiin siksi, kunnes valiokunnan mietintö tulee käsiteltäväksi.

N:o 16.

Sosiaalilautakunnan esitys vuokrasovittelulautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten palkioita koskevasta asiasta.

Sittenkun Kvsto oli $\frac{13}{2}$ 1917 osottanut 1,500 markkaa Sosiaalilautakuntaan perustetun väliaikaisen vuokrasovittelulautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten palkkaamiseksi $\frac{1}{3}$:stä

vuoden loppuun, esittää Sosialilautakunta sovittelulautakunnan vahvistettujen sääntöjen mukaisesti Kvston päätettäväksi, että mainitun lautakunnan puheenjohtaja ja jäsenet saavat palkkiota, puheenjohtaja 30 ja jäsenet 15 markkaa kultakin kokouksesta.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 17.

Sosialilautakunnan esitys virkavapauden myöntämisestä Lautakunnan sihteerille.

Kun Suomen kaupunkien valtuuskunta oli kutsunut Sosialilautakunnan sihteerin, lakitieteenkandidaatti E. Böökin toistaiseksi ja niin kauan kuin Suomen Kunnallisen Keskustoimiston johtaja, lakitietentohtori L. Ehrnrooth on maamme hallituksen jäsenenä, hoitamaan mainitun johtajan tehtäviä, oli Sosialilautakunta myöntänyt lakitieteenkandidaatti Böökille virkavapautta Lautakunnan sihteerin toimesta viime huhtikuun loppuun sekä määrännyt lakitieteenkandidaatti Einar Cavoniuksen, joka oli siihen ilmoittautunut suostuvansa, sinä aikana hoitamaan mainittua tointa varsinaisen sihteerin ja hänen kesken sovituin ehdoin.

Tässä yhteydessä on Sosialilautakunta esittänyt, että sihteerin Böökille myönnettäisiin kuuden kuukauden virkavapaus $\frac{1}{3}$:stä 1917 lukien, kuitenkin oikeuttamalla hänet, jos asianhaarat aiheuttaisivat, sitä ennen palaamaan virantoimitukseen, sekä että lakitieteenkandidaatti Cavonius määrättäisiin sinä aikana hoitamaan Lautakunnan sihteerin tehtäviä saaden hyväkseen virkaa seuraavat täydet palkkaedut.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 18.

Kaupungin ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan esitys määrärahan myöntämisestä muurarimestari Alexander Ärtin rahastosta.

Rkmri huomauttaa, että Kvsto oli kesäkurssien järjestämiseksi kaupungin suomen- ja ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaille n. s. Ärtin koulupuutarhassa vuonna 1916 osottanut 4,500 markkaa sekä, sen johdosta että menot olivat mainitun määrärahan ylittäneet, johtokunnan pyynnöstä ^{28/12} 1916 myöntänyt lisäksi 600 markkaa. Oppilasluvun lisääntymisen johdosta oli nimittäin opettajavoimia lisätty ja muutkin kustannukset olivat arvaamattomassa määrässä kohonneet. Kuluvana vuonna on odotettavana vieläkin suu-

rempaa oppilasmäärää, mutta opettajalukua ei kuitenkaan ole aikomus lisätä, vaan näyttää riittävältä hiukan pitentää opettajain ja opettajatarten tähänastista päivittäistä 4-tuntista opetusaikaa. Tämän johdosta kuitenkin olisi tähänastinen opettajapalkka, 200 markkaa kuukaudessa, korotettava 250 ja 300 markkaan. Kun tämän lisäksi olisi otettava huomioon, että siementen hinnat ovat kohonneet, olisi kokonaiskustannuksia varsin luultavasti 7,000 markkaa. Tähän nähden ja kun muurarimestari Alex. Ärtin rahastossa on riittävästi korkovaroja häytettävänä, on johtokunta anonut, että mainituista varoista vuodeksi 1917 myönnettäisiin 7,000 markkaa puheena olevain puutarhakurssien voimassapitoon.

Rkmri mainitsee, että Kasvatuslautakunta on antamassaan lausunnossa puoltanut anomusta, lausuen sen ohessa toivomuksen että puutarhakurssien yhteydessä toimeenpantaisiin käsityön ja muidenkin käytännöllisten töiden opetusta. Lisäksi ilmoittaa Kri, että Rkonttorin antaman tiedon mukaan Alex. Ärtin rahastossa nykyään on käytettävänä korkovaroja Smk 10,038: 72.

Mitä Kasvatuslautakunnan lausumaan toivomukseen tulee, on Rkmri lautakunnan sihteeriltä saanut tietää, että Lautakunta oli ajatellut järjestettäväksi puutöitä pojille sekä ompelua, pahvitöitä y. m. s. tytöille. Kun kukin lapsiryhmä työskentelisi 4 tuntia päivittäin, mutta Lautakunnan mielestä ei ole aivan sopivaa, että koko tämä aika käytetään puutarhatyöhön, oli Lautakunta katsonut työn olevan järjestettävä siten, että kukin ryhmä kaksi tuntia päivässä toimisi puutarha- ja kaksi tuntia käsitöissä. Kansakoulujohtokunnan myöntämät varat käytettäisiin viimeksi mainittujen töiden järjestämiseen.

Esillä olevaa asiaa harkitessaan on Kri katsonut olevan puoltaminen Kansakoulujohtokunnan esitystä, että nyt samoin kuin edellisinäkin vuosina myönnettäisiin ehdotettuja puutarhakursseja varten anottu rahamäärä, johon käytettävänä ovat korkovarot riittävät. Mitä sitten tulee Kasvatuslautakunnan esittämään toivomukseen, on Kri:ssa lausuttu epäilyksiä, sallivatko muurarimestari Alex. Ärtin lahjoitukseen liittyvät ehdot käyttää korkovaroja Lautakunnan mainitsemaan tarkoitukseen, jommoiseen niitä ei ole edellisinä vuosina käytetty. Lahjoituskirjan (*Pain. asiakirj. N:o 11 vuodelta 1917*) mukaan on korkovarot käytettävä „sopivan virkistykseen ja työskentelyn järjestämiseksi niille kaupungin kansakoulujen oppilaille, joiden täytyy kesäkuukausina oleskella kaupungissa“. Käymättä lähemmin tulkitsemaan lahjoitusehtoja ei Kri, kun Kansakoulujohtokunta, jonka silmälläpidon alaisina kurssit nyt niinkuin ennenkin järjestettäisiin, ei ollut niiden ohjelmaan pannut käsitöitä ja kun Kasvatuslautakunta oli ainoastaan lausunut toivomuksen, ole katsonut olevan suorastaan puoltaminen Lautakunnan ehdotusta, jonka toteuttaminen kaiketi olisi sopivin jättää Kansakoulujohtokunnan tutkittavaksi ja ratkaistavaksi lahjoituksen ehtojen ja niiden lähempäin määräysten mukaisesti, mitkä Vsto lahjoituksen vastaanottaessaan antoi korkovarain käyttämisestä.

Edellä lausutun johdosta on Rkmri esittänyt, että Kvsto päättäisi muurarimestari Alex. Ärtin lahjoitusrahaston käytettävänä olevista korkovaroista myöntää kaupungin ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnalle 7,000 markan määrärahan työskentelyn järjestämiseksi ensi kesänä kaupungin ruotsin- ja suomenkielisten kansakoulujen oppilaille n. s. Ärtin kansakoulupuutarhassa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 19.**Vaivaishoitohallituksen ilmoitus kaupungille annetusta lahjoituksesta.**

Vaivaishoitohallitus ilmoittaa henkilöltä, joka ei halua nimeään julkisuuteen, saaneensa lahjaksi 6,500 markkaa, joista varoista olisi muodostettava „Lasten kesäsiirtolain rahasto“, jonka Vaivaishoitohallitus käyttäisi vaivaishoidon lastenkesäsiirtolain hyväksi. Vaivaishoitohallitus on toimittanut rahat Rkonttoriin.

V. V.:

Kvsto päättäneen vastaanottaa varat „Lasten kesäsiirtolain rahastona“ hoidettavaksi eri rahastona, jonka vuotuiset korot Vaivaishoitohallituksen tulee käyttää vaivaishoidon lastenkesäsiirtolain hyväksi.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 20.**Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys määrärahan myöntämisestä erinäisten rakennusten teettämiseksi Nickbyn mielisairaalaan.**

Nickbyn mielisairaalan ylilääkäri ilmoittaa, että mainitun sairaalan yhteydessä harjoitetun maanviljelyksen tarpeita ei ollut otettu huomioon laitosta suunniteltaessa. Tämän johdosta oli sitä mukaa kun viljelysmaa rakennusaikaisen rappiotilan jälkeen oli saatu kuntoon vaikeuksia syntynyt sekä viljan puintiin että korjatun vuodentulon säilytykseen nähden. Ensimmäistä työtä varten täytyy sairaalan käyttää kerrakseen vuokrattua, sangen kiireisessä käytännössä olevaa puimakonetta, minkä jälkeen vilja täytyy kuljettaa 6 km:n päässä sijaitsevaan kuivatuslaitokseen. Puiduilla oljilla ei ole tilaa ladossa, vaan säilytetään niitä taivasalla. Ylilääkäri sentähden ehdottaa teetetäväksi riihirakennuksen, jossa olisi 8×10 m laajuinen luuva, 13×10 m laajuinen olkilato ja 13×10 m laajuinen avonainen vaja, kaikki laudoista, sekä luuvan yhteydessä hirsistä rakennettu 3×3 m laajuinen kuivaushuone ynnä kaksi 18×10×3.5 m laajuista heinälatoa, joista toistaiseksi kuitenkin ainoastaan toinen olisi tarpeen. Riiheen hankittaisiin puimakone ja viskuri sekä 7—8 hvsv sähkömoottori. Ylilääkärin esitykseen on liittännyt lausunnon agroomi Carl Neovius, joka on sitä mieltä, että laitoksen maanviljelys tuskin voi tulla toimeen ilman omaa puimakonetta, että ehdotetussa riihirakennuksessa olisi riittävästi tilaa senkin jälkeen, kun maanviljelyksen tuotto on saatettu täysin viljelysalan laajuuden mukaiseksi, sekä että ehdotettujen heinälatojen tarve on luonnollinen.

Terveystenhoitolautakunnan hankkimain piirustusten ja kustannusarvion mukaan, jotka kaupungin rakennuskonttori on laatinut ja kaupungin yleisten töiden Hallitus hyväksynyt, olisi kustannuksia riihirakennuksesta 17,000 ja heinäladosta 6,700 markkaa, joten koko työtä varten tarvittaisiin 23,700 markan määräraha.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus on pitänyt ehdotettuja rakennuksia tarpeellisina laitoksen yhteydessä olevan maanviljelyksen harjoittamiselle ja sentähden pyytännyt lupaa rakennusten teettämiseen ynnä tarvittavain koneiden ja kuivaushuoneen sisustuksen hankkimiseen sekä tarkoitukseen myönnettäväksi 23,700 markan määrärahaa.

Rkmri huomauttaa että, vaikka rakennustyöt nykyään käyvätkin sangen kalliiksi, kun sekä työ- että tarveainekustannukset sodan alusta lähtien ovat kohonneet kaksinkertaisiksi, jopa enemmänkin, ei ehdotettua Nickbyn mielisairaalan täydentämistä maanviljelykseen tarpeellisilla rakennuksilla ja koneilla kuitenkaan olisi lykättävä toistaiseksi. Sellaisesta menettelystä olisi, niinkuin ylläkäri on huomauttanut, vuotuista tappiota, jota vastoin näyttää epätietoiselta, onko rakennuskustannusten huomattavaa huojustumista lähiaikoina odotettavana. Rkmri on sentähden puoltanut myöntymistä Ylihallituksen esitykseen sekä ehdottanut, että Kvsto käyttövaroistaan osottaisi 23,700 markkaa riilirakennuksen ja heinäladon teettämiseksi Nickbyn mielisairaalaan laadittujen piirustusten mukaisesti sekä niihin kuuluvan, eri kustannusarviossa mainitun koneiston ja sisustuksen hankkimiseksi.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 21.

Vaivaishoitohallituksen esitys toimenpiteisiin ryhtymisestä sijain puutteen poistamiseksi kaupungin sairaaloista.

Sittenkun Vaivaishoitohallitus oli kirjelmässä $\frac{3}{3}$ 1913 Kvstolle ilmoittanut kaupungin sairaaloissa silloin vallitsevan niin suurta tilanpuutetta, että työ- ja vaivaistalossa sairastuneita hoidokkeja ei voitu sijoittaa mihinkään kunnalliseen sairaalaan, on Terveystoimituslautakunta, jonka lausunto asiasta lähetteessä $\frac{12}{3}$ 1913 vaadittiin, kirjelmässä $\frac{1}{2}$ 1917 huomauttanut, että kaupungin sairaaloissa nykyään on kaikkiaan 1,629 sairaasijaa, joista kuitenkin 320 on varattu sairaille ja haavoittuneille sotilaille, jota paitsi vielä ovat käytettävänä Leppäsuon alueen sairasparrakit. Tähän nähden ja kun, katsoen siihen kehitykseen, minkä kaupungin sairaanhoito viime aikoina on saavuttanut ja yhäkin saavuttaa, kohta kun säännölliset olot ovat palautuneet, on oikeutettu oletamaan, että kaupungin käy mahdolliseksi järjestää sairaalaolonsa niin, että useimmat sairaalahoittoa tarvitsevat vähävaraiset kaupungin asukkaat voivat sitä saada, on terveydenhoitolauslautakunta Kvston harkittavaksi jättänyt, onko nykyään syytä ryhtyä erikoiseen toimenpiteeseen Vaivaishoitohallituksen esityksen johdosta.

Vaivaishoitohallitus, jolle on suotu tilaisuus lausua mielensä Terveystoimituslautakunnan ehdotuksen johdosta, huomauttaa että, vaikka tosin niiden neljän vuoden aikana, mitkä ovat kuluneet siitä, kun Hallituksen esitys tehtiin, kunnan puolelta paljon on tehty sairaalasijain luvun lisäämiseksi, on kokemus kuitenkin osottanut kaupungin sairaaloissa jälleen vallitsevan tilanpuutetta, minkätähden Vaivaishoitohallituksen mielestä on tarpeen ryhtyä hankkimaan lisää sairaalasijoja tai ainakin tarpeellista tilastollista selvitystä käytettyjen ja joutilaiden paikkain luvusta ja sitten päätettävä, mitä toimenpiteitä mainittu selvitys aiheuttaa.

Kaupungin Sairaalaylihallitus yhtyy Terveystoimituslautakunnan esitykseen.

V. V.:

Terveystenhoitolautakunnan esittämistä ja kaupungin Sairaalaylihallituksen kannattamista syistä päättäneen Kvsto, että esitys ei aiheuta erikoista toimenpidettä.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 22.

Majoituslautakunnan toimintakertomus vuodelta 1916.

V. V.:

Kertomus pantaneen pöydälle ensi kokoukseen.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 23.

Sosiaalilautakunnan ilmoitus puheenjohtajan vaalista.

Lautakunta ilmoittaa puheenjohtajaksi valinneensa herra V. von Wrightin.

V. V.:

Merkittäneen tiedoksi saaduksi.

Kvsto:

Merkittiin.

N:o 24.

Terveystenhoitolautakunnan esitys veneristen tautien poliklinikan perustamisesta (Pain. asiakirj. N:o 26 vuodelta 1917).

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Rkmrin ehdotus hyväksyttiin.

N:o 25.

Terveystenhoitolautakunnan esitys määrärahan myöntämisestä avoinna olevan ensimmäisen kaupunginlääkärinterviran hoidattamiseksi.

Terveystenhoitolautakunta huomauttaa, että ensimmäisen kaupunginlääkärinterviran professori V. Sucksdorffin eroamisen johdosta tulee avonaiseksi 1/5 1917, mistä lähtien virkaa seuraava vuosipalkka, 6,000 markkaa, asetustenmukaisesti menee Suomen siviilivirkakunnan leskien- ja orpoinkassaan niin kauan kuin virka on täyttämättä, sekä esittää, että Vsto mainitun viran hoidattamiseksi avonaisuuden aikana osottaisi virasta tulevan vuosipalkkion 4,000 markan lisäksi 500 markan kuukausipalkkion, maksettavaksi 1/5:stä niin kauan kuin virkaa seuraava vakainainen palkka menee edellä mainittuun kassaan.

Huomauttaen että palkansäästöistä ja hautausavuiroista viroissa, jotka tuottavat osallisuuden Suomen siviilivirkakunnan leskien ja orpoinkassaan 16/11 1892 annetun asetuksen 3 §:n 3 momentin mukaan kaupunkien vuosirahasääntöön merkityt palkat koko vakanssisäästöajalta menevät kokonaan eläkekassaan, puoltaa Rkmri Terveystenhoitolautakunnan esitystä sekä ehdottaa, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan myöntää lisämäärärahaa 500 markkaa kuukaudessa, 1/5:stä 1917 lukien, käytettäväksi ensimmäisen kaupunginlääkärinterviran hoidattamiseen sinä aikana, jona virkaan liittyvä palkka menee Suomen siviiliviraston leskien- ja orpoinkassaan.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että pyydettyä määrärahaa myönnettäisiin 1917 vuoden loppuun enintään 4,000 markkaa.

Kvsto:

Hyväksyttiin V. V:n ehdotuksen mukaisesti.

N:o 26.

Jatkokäsittelyyn 24/4:stä 1917: Sosialilautakunnan ja sen kunnan työväenasuntojen hallintojaoston toimintakertomukset vuodelta 1916.

V. V.:

Kertomus lähetettäneen Tilastokonttoriin huomioon otettavaksi kunnalliskertomuksen laadinnassa.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 27.

Musiikkilautakunnan esitys kalliinajanavustuksen myöntämisestä kaupunginorkesterin jäsenille (Pain. asiakirj. N:o 28 vuodelta 1917).

Rkmri mainitsee antamassaan lausunnossa, että Krissa tosin on lausuttu epäilyksiä

niihin seurauksiin nähden, joita syntyisi siinä tapauksessa että edellä kerrottuun Musiikkilautakunnan anomukseen myönnyttäisiin. Mutta useimmat Krin jäsenet ovat kuitenkin olleet sitä mieltä, että kaupungin velvollisuus kaupunginorkesterin jäseniä kohtaan vaatii tässä tapauksessa myöntämään apurahaa. Muuta keinoa tuskin näyttää olevan käytettävänä. Tässä olisi niinkään huomattava, että nämä toimihenkilöt ovat erikoisasemassa sekä että ehdotettua kalliinajanavustusta ei käy vertaaminen niihin kalliinajanlisäyksiin, joita on annettu useimmille kaupungin virka- ja palvelusmiehille.

Ehdotetut avustusluokat ja avustusmäärät on Rkmri havainnut oikeudenmukaisiksi sekä olojen vaatimuksia vastaavain perusteiden mukaan määrätyiksi. Näillä perusteilla on Rkmri esittänyt, että Kvsto päättäisi hyväksyä Musiikkilautakunnan esityksen kalliinajanavustuksen myöntämisestä kaupunginorkesterin jäsenille sekä uusien sopimusten tekemisestä syyskuun 1 päivän 1917 ja kesäkuun 1 päivän 1918 väliseksi ajaksi.

V. V.:

Samalla kun valiokunta pääasiassa puoltaa Musiikkilautakunnan esitystä, ehdottaa valiokunta, että Kvsto valtuuttaisi Lautakunnan panemaan pyydetyn apurahan maksettavaksi menosäännössä 9 P. L. kohdalla kaupunginorkesterin voimassapitoa varten olevasta 200,000 markan määrärahasta sekä oikeuttaisi Lautakunnan, siinä tapauksessa että mainittu määräraha osottautuu riittämättömäksi tarkoitukseensa, Kvstolta hankkimaan tarpeellisen lisäyksen siihen.

Kvsto:

Esitys hyväksyttiin V. V:n ehdotuksen mukaisesti.

N:o 28.

Valiokunnan mietintö kaupungin tilintarkastajain toimittamasta kaupungin 1915 vuoden tilien ja hallinnon tarkastuksesta annetun kertomuksen johdosta (Pain. asiakirj. N:o 25 vuodelta 1917).

Kvsto:

Asiaa ei ehditty käsitellä.

N:o 29.

Jatkokäsittelyyn 24/4:stä 1917: Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunnan kertomus näiden laitosten toiminnasta vuonna 1916 ynnä tilintarkastajain lausunto laitosten samanaikaisista tileistä.

Kvston valitsevat tilintarkastajat, pankinjohtaja J. Thurman ja johtaja K. A. Widenius puoltavat vastuunvapauden myöntämistä johtokunnalle ja taloudenhoitajalle.

V. V.:

Valiokunta esittää, että johtokunnalle ja taloudenhoitajalle myönnetään vastuunvapaus

vuodelta 1916 sekä että pankinjohtaja J. Thurman ja reviisori E. Pikoff valitaan 1917 vuoden tilien tarkastajiksi.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 30.

Senaattori K. Castrénin anomus saada vapautus väliaikaisen järjestystoimikunnan jäsenyydestä.

Hakija, joka ^{22/3} 1917 valittiin mainittuun toimeen, pyytää siitä vapautusta erityisiä syitä mainitsematta.

V. V.:

Kun herra Castrén ei ole maininnut mitään syytä anomansa vapautuksen tueksi, ehdottaa valiokunta, että herra Castrénille, joka on ottanut osaa järjestystoimikunnan töihin sen asettamisesta lähtien ja Kvston täydeksi tyytyväisyydeksi suorittanut hänelle uskotun tehtävän sekä nauttii Kvston täyttä luottamusta, ei myönnettäisi anomaansa vapautusta.

Kvsto:

Valiokunnan ehdotus hyväksyttiin, minkä ohessa V. V. sai toimekseen ottaa harkittavaksi, eikä ole ilmaantunut syytä tehdä asianomaiseen paikkaan esitystä poliisivoiman toiminnan ja aseman järjestämisestä.

N:o 31.

a) Kaupungin papiston sekä erinäisten kansakoulunopettajain ja opettajatarten esitys, että alaikäisiä kielletäisiin harjoittamasta kauppaa ja muuta ansiotoimintaa kaduilla.

b) Kasvatuslautakunnan esitys toimenpiteisiin ryhtymisestä lasten ja nuorison suojelemiseksi elävänkuvain teatterien vahingollisilta vaikutuksilta.

Edellä a) kohdassa mainitun esityksen johdosta on Rkmri Kvstolle lähettänyt Kasvatustautakunnan lausunnon asiasta ja sen mukaisesti esittänyt, että asia kaikinpuolisen selvityksen ja ehdotuksen saamiseksi jätettäisiin komitealle, jossa käsityö- ja tehdasyhdistys, kansakoulunopettajisto, poliisi, Vaivashoitohallitus ja Kasvatuslautakunta olisivat edustettuina ja johon niinkään yksi vankeinhoitomies olisi kutsuttava.

b) kohdassa mainitun asian esittää Kasvatuslautakunta lähetettäväksi samaan komiteaan, jonka Lautakunta edellyttää Kvston asettavan käsittelemään alaikäisten kauppaa koskevaa kysymystä.

V. V.:

Valiokunta esittää, että Kvsto asettaisi kuusijäsenisen komitean käsittelemään molempia puheena olevia kysymyksiä, sekä ehdottaa komitean jäseniksi herrat Ruuthin ja Noposen,

kuvernööri I. Gordien, Vaivaishoitohallituksen toimitusjohtajan B. Breitholtzin, tohtori Laimi Leideniuksen ja oikeusraatimies E. Candolinin.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 32.

Rouva Olga Kerenskijn ilmoitus kaupungin Venäjällä vapautettujen valtiollisten vankien avustamiseksi antaman määrärahan vastaanottamisesta.

Sittenkun Kvston puheenjohtaja oli, niinkuin V. V. Vston kokouksessa 17/4 1917 ilmoitti (*ks. esityslistaa, asiaa N:o 31*), rouva Olga Kerenskijille, joka johtaa varainkeräystä Venäjällä vapautettujen valtiollisten vankien avustamiseksi, lähettänyt ne 20,000 markkaa, mitkä Kvsto 27/3 oli mainittuun tarkoitukseen myöntänyt, on rouva Kerenskij Vston puheenjohtajalle osotetussa kirjelmässä tunnustanut varat vastaanottaneensa sekä samalla vapautettujen valtiollisten vankien avustamisyhdistyksen puolesta lausunut yhdistyksen kiitoksen lahjasta.

V. V.:

Merkittäneen tiedoksi saaduksi, minkä ohessa kirjelmän oheinen kuitti lähetettäneen Rkonttoriin.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 33.

a) Naimattoman Hilda Tyrväisen valitus hänelle myönnetyn riittämättömän vaivaisavun johdosta.

b) Työläisnaisen Ulla Karolina Järveläisen samanlainen valitus.

Valittaja Tyrväinen ilmoittaa, että Vaivaishoitohallituksen hänelle myöntämä vaivaisapu on ollut riittämätön siihen nähden että hänellä on kolme alaikäistä lasta elätettävänä, sekä pyytää Kvstolta tässä kohden tarpeellista oikaisua.

Vaivaishoitohallitus ilmoittaa, että hakija oli 18/1 1917 käynyt vaivaishoidolta anomassa varoja ruuan ostoon sekä kenkiä kahdelle lapselleen. Tämän johdosta myönnettiin hänelle vaivaisapuna kaksi paria jalkineita, ruokatavaraa ja rahaa yhteensä Smk:n 63: 80 arvosta, mikä hänelle annettiin 29/1 ja 23/3 välisenä aikana. Uudelleen käydessään vaivashoidon puheilla maaliskuun lopulla pyysi hakija kuukausittaista 30 markan apurahaa, mutta myönnettiin hänelle silloinkin uutta luontoisapua 50 markan arvosta. Vaivaishoitohallitus on sitä mieltä, että hakija, jolla hankitun selvityksen mukaan on kotipaikka-oikeus Kymin kunnassa, ei ole esittänyt syytä valituksenalaisten päätösten muuttamiseen, varsinkin kun myönnettyjen avustusten raha-arvo oli ainakin yhtä suuri kuin anottu

kuukausiapuraha ja niitä muutoin täytyi pitää hakijalle edullisempina, koska vaivahoito voi hankkia elintarpeita paljon halvemmalla hinnalla kuin mitä kaupassa maksettiin.

Järveläinen valittaa, että Vaivahoitohallitus oli hänen anottuaan vaivahoitoa tarjonnut hänelle ja hänen kahdelle alaikäiselle lapselleen sijaa kunnalliskodissa, vaikka hän tulisi toimeen tilapäisellä avustuksella.

Vaivahoitohallitus huomauttaa, että valitus näyttää johtuvan väärinkäsityksestä, koska Hallitus valittajan kieltäydyttyä menemästä kunnalliskotiin oli hänelle antanut apurahaa helmikuulla 40 markkaa ja maaliskuulla lisäksi 20 markkaa, minkätähden Vaivahoitohallitus ei katso kantelun ansaitsevan huomiota.

V. V.:

Valittajat eivät näy esittäneen syytä Vaivahoitohallituksen päätösten muuttamiseen, minkätähden valiokunta ehdottaa, että Kvsto, jonka yleisestä vaivahoidosta ^{17/3} 1879 annetun asetuksen 43 §:n 1 momentin mukaan tulee tutkia mainitun laatuiset kantelut, jättäisi ne huomioon ottamatta.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 34.

Kauppias F. F. Johanssonin anomus Viipurinkadun varrella korttelissa N:o 373 sijaitsevan tontin N:o 18 rakennusajan pitentämisestä.

Sittenkun hakija nykyolojen johdosta oli anonut edellä mainitun tontin rakennusajan pitennystä, on Rkmri, ilmoittaen että sanottu tontti on ^{3/11} 1915 laaditulla kauppakirjalla myyty hakijalle, minkätähden sen olisi voimassa olevan rakennusjärjestyksen säännösten mukaan tullut olla rakennettu ennen marraskuun 1917 loppua, on hakijan esittämiin syihin nähden puoltanut myöntymistä anomukseen ja esittänyt, että Kvsto päättäisi pitentää Viipurinkadun varrella korttelissa N:o 373 sijaitsevan tontin N:o 18 rakennusajan 1919 vuoden loppuun.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 35.

Jatkokäsittelyyn ^{24/4}:stä 1917: Kaupungin puhtaanapitolaitoksen työntekijäin esitys laitoksen johtajan, insinööri J. A. Sjöholmin virasta erottamisesta; ja tässä yhteydessä Kaupungin yleisten töiden Hallituksen kirjelmä ynnä insinööri Sjöholmin erohakemus.

Kvston edellä mainitussa kokouksessa tehdyn päätöksen johdosta on kaupungin yleisten

töiden Hallitus Vstolle lähettänyt insinööri Sjöholmin selityksen puheena olevan kantelun johdosta sekä samalla antanut oman lausuntonsa asiasta.

Selityksessään insinööri Sjöholm mainitsee, että puhtaanapito-osastolla on sodan puhkeamisesta lähtien ollut voitettavana suuria vaikeuksia: liikenne-esteitä, vaikeutta rittävän hevosmäärän saamisessa kuljetustoihin sekä lisätyötä sen johdosta, että puhtaanapitolaitokseen on sotavuosina liittynyt tavattoman paljon uusia tilaajia. Keväällä oli yksityisten talonomistajain puolelta tehty paljon lukuisampia valituksia kuin ennen, minkätähden puhtaanapito-osasto oli katsonut, että työn saattamiseksi kutakuinkin säännöllisesti suoritetuksi, olisi sitä $\frac{30}{3}$ 1917 tehtävä niinkuin pyhäpäivänä, mikä määräys annettiin työnjohtajille. Tämän johdosta oli 8 lannanajajaa ja apuria saapunut konttoriin ja vaatinut vapautta koko päiväksi. Tähän oli insinööri Sjöholm vastannut, että hän kaupungininsinöörin ja työnjohtajain kanssa neuvoteltuaan oli päättänyt, että työtä oli tehtävä neljä tuntia klo 6—10 a. p. pyhäpäivinä tavallisesta palkasta ja etteivät katujen puhtaanapidossa työskentelevät olleet tähän mitään muistuttanut. Samalla oli insinööri Sjöholm huomauttanut, ettei hän pitänyt rettelöistä, mutta että se, joka ei ollut tyytyväinen työhönsä puhtaanapito-osastolla, sai erota toimestaan. Palveluksesta erottamisella sitä vastoin hän ei ollut uhannut. Eräät työntekijät olivat jääneet työstä pois $\frac{30}{3}$, jota vastoin toiset olivat suorittaneet työnsä. Poikkeusta tavallisesta työjärjestyksestä ei siis ollut tehty. Puhtaanapito-osaston työn laadusta johtui, että työntekijäin oli mainittuna päivänä suoritettava tehtävänsä samalla tavoin kuin sunnuntaisin ja pyhäpäivinä ja samasta korvauksesta, mikä seikka ei ensinkään estänyt työntekijöitä hyvissä ajoin pääsemästä työstä vapaiksi ja ottamasta osaa hautausjuhlallisuuksiin. Väite että insinööri Sjöholmin vaatimus, että puhtaanapito-osaston tuli toimia semmoisenakin juhlapäivänä kuin $\frac{30}{3}$ olisi johtunut hänen puoleltaan rettelöimishalusta, oli perätön, koska hänen toimenpiteensä tässä tapauksessa olivat johtuneet ainoastaan siitä, että hänen mielestään osaston tuonakin päivänä tuli täyttää velvollisuutensa.

Lumityön jouduttaminen taas oli johtunut siitä, että hevosia ei ollut voitu saada lumenajoon sekä että yleisö jo oli alkanut moittia kaupungin puhtaanapitoa sekä yksityisesti että julkisesti. Lumenajon suoritukseen nähden ei insinööri Sjöholm ollut lausunut uhkauksia työntekijöille, mutta kyllä huomauttanut työnjohtajia siitä, että näiden tuli valita väkensä niin, etteivät ne hangoittelisi vastaan, jos pakottavan tarpeen vaatiessa täytyisi teettää ylityötä. Ylityöstä oli lumenajossa maksettu Smk 1: 50 kuormalta, sen sijaan että yksityiset lumenajajat saivat 80—90 penniä.

Kun insinööri Sjöholm työläisiä kohdellessaan aina oli koettanut noudattaa kohteliaisuutta, mutta sen ohessa myös lujutta, ei hän voinut havaita muuta, kuin että häntä vastaan tehdyt syytökset olivat perusteettomia ja häntä vastaan toimeenpannusta yllytyksestä johtuneita.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus huomauttaa, että puhtaanapito-osaston työ on insinööri Sjöholmin ilmoituksen mukaan ollut sunnuntai- ja pyhäpäivinä yleensä järjestetty niin, että katujen puhtaanapitoa on toimitettu 4 tuntia aamuissa, jota vastoin makkeja ei ole sunnuntaisin ensinkään tyhjennetty, mutta viikon varrella sattuvina pyhäpäivinä tätäkin työtä on suoritettu 4 tuntia, kuitenkin niin että puhtaanapitäjän, joka sitä on halunnut, on sallittu toimittaa pyhäpäivän osalle tuleva työ edellisenä päivänä varsinaisen työajan päätyttyä sekä pyhäpäivän jälkeisenä päivänä ennen varsinaisen työajan alkamista. Tällainen työn järjestäminen oli käynyt mahdolliseksi sen johdosta, että makkien puhtaanapitäjillä on oikeus, sittenkun he ovat kuljettaneet päiväkseen määrätyn kuormaluvun, lakata työstä ennen varsinaisen työajan päättymistäkin. Puhtaanapitolaitoksen työntekijäin kanssa tehdyissä työ Sopimuksissa ei ollut määräyksiä ylityöstä eikä osanotosta muun laatuiseen työhön kuin työ Sopimuksessa oli tarkoitettu, ja olivat makkilannan

ajajat, mikäli Hallitukselle nyttemmin oli ilmoitettu, vuosina 1915, 1916 ja 1917 vastustaneet lumenajon toimittamista ylityönä.

Se seikka että työtä ei ollut ^{30/3} kokonaan seisautettu, oli johtunut siitä, että insinööri Sjöholm oli, sen johdosta että makkien puhtaanapidon toimittaminen kuluvana vuonna oli aiheuttanut lukuisia valituksia sekä niinikään ottaen huomioon että makkien puhtaanapito sunnuntaina 1/4 jälleen keskeytyisi, ollut sitä mieltä, ettei tätä puhtaanapidon osaa voinut jättää kokonaan hoitamatta myöskin ^{30/3}. Sitä paitsi oli lopullinen ilmoitus siitä, että vallankumousjuhlallisuudet vietettäisiin viimeksi mainittuna päivänä, saapunut kaupungin järjestystoimikunnalta vasta edellisenä päivänä klo 4 aikaan i. p., mikä seikka niinikään oli vaikeuttanut työn järjestämistä mainittuna päivänä muulla tavoin kuin nyt oli tehty. Kaikki katujen puhtaanapidossa toimivat työläiset olivat ^{30/3} saapuneet työhön, jota vastoin kaikki makkien puhtaanapitäjät olivat jääneet pois. Viimeksi mainittuja ei ollut siitä mitenkään rangaistu, vaan päin vastoin olivat he vapaapäivältä saaneet täyden palkan. Katujen puhtaanapidossa toimiville työläisille oli tavallisen, kaupungin kaikille työntekijöille mainitulta päivältä maksetun päiväpalkan lisäksi suoritettu tuntipalkka neljältä tunnilta sekä kalliinajanlisäys, luettuna kuusituntiselta työpäivältä.

Ylityön teettäminen ja lannanajajain määrääminen ottamaan osaa lumenajoon oli johtunut siitä, että muulla tavoin ei ollut voitu saada riittävää määrää hevosia lumenajoon ja että puhtaanapito-osasto oli koettanut mikäli mahdollista toimia niin, että yleisö ei saisi aihetta valitukseen. Ylityöstä oli aina maksettu eri korvaus.

Harkitessaan mitä asiassa on esiin tullut on Hallitus tosin havainnut että, kun makkien puhtaanapitoa tavallisesti ei ollut toimitettu viikon varrella sattuvina pyhäpäivinä, vaan puhtaanapitäjät olivat suorittaneet semmoisen päivän osalle tulevan työn pyhäpäivän edellisenä tai jälkeisenä päivänä, olisi työn käynyt ^{30/3}:kin järjestäminen samalla tavoin. Asiaa arvosteltaessa lienee kuitenkin otettava huomioon, että Sjöholmilla, kun ilmoitus vallankumousjuhlallisuuden viettämisestä mainittuna päivänä oli saapunut rakennuskonttoriin niin myöhään kuin edellä on mainittu, ei ollut riittävästi aikaa tarkoin harkita toimenpiteitään ja ettei hänellä enempää kuin suurimmalla osalla yleisöstäkään nähtävästi ollut selvää käsitystä mainittujen juhlallisuuksien laajuudesta.

Mitä sitten tulee insinööri Sjöholmin menettelyyn käyttää lannanajajia lumenajossakin, ei sitä nykyiseen juhtain puutteeseen nähden käyne asiallisilla syillä sanominen sopimattomaksi, varsinkin kun puhtaanapitolaitoksen kaikkia työntekijöitä on pidettävä saman laitoksen palveluksessa olevina sekä mainitusta työstä on maksettu hyvä palkka. Valittaa kuitenkin täytyy, ettei tästä ollut työläisten kanssa tehty kirjallista sopimusta, jolloin olisi voitu sopia ylityön pituudesta sekä muista sen yhteydessä olevista seikoista, samoin kuin sitäkin, että Sjöholm on antanut määräyksensä työn suorittamisesta niin epämääräisin sanoin, että ne on voitu käsittää työntekijäin pakottamiseksi, vaikkei tämä Sjöholmin ilmoituksen mukaan ollut tarkoitus.

Mitä vihdoin tulee syytökseen että insinööri Sjöholm olisi esiintynyt töykeästi alaisiaan kohtaan ei Hallitus ole havainnut niiden kantelukirjelmässä mainittujen seikkain, jotka koskivat insinööri Sjöholmin toimenpiteitä edellä mainituissa kahdessa tapauksessa, mitenkään todistavan syytöstä paikkaansa pitäväksi. Kun muita todettavia tapauksia tässä kohden ei ole mainittu eikä Sjöholm rakennuskonttorissa olevain virkatoveriensä käsityksen mukaan ole liian jyrkästi kohdellut työläisiä, on Hallituksesta näyttänyt siltä kuin ei kantelu tältä kohden olisi perusteltu.

Edellä lausuttuun nähden Hallitus lisäksi mainitsee tosin havainneensa, että insinööri Sjöholmin edellä puheena olleet toimenpiteet eivät olleet riittävästi harkittuja, mutta ettei hänen menettelyään myöskään käy pitäminen sen laatusena, että häntä sen johdosta voisi viralta panna.

Lopuksi ilmoittaa Hallitus, että Hallituksen puheenjohtaja, kaupungininsinööri G. Idström, sukulaisuusjäävin johdosta ei ole ottanut osaa asian käsittelyyn.

Edellä mainitussa hakemuksessaan insinööri Sjöholm huomauttaa nyttemmin käyneen selville, ettei hänen viakseen ollut voitu panna mitään semmoisia seikkoja, jotka olisivat voineet aiheuttaa hänen erottamisensa virasta, mutta kun työntekijät siitä huolimatta julistamalla työpaikat lakkotilaan olivat pysyneet vaatimuksissaan, hakija, joka täysin käsitti sen vaikean aseman, jossa kaupunki nykyään oli, eikä halunnut, että kaupunki hänen tähtensä joutuisi mitenkään kärsimään, anoo paikalla eroa toimestaan.

Hallitus puoltaa myöntymistä hakijan anomukseen ja esittää hänelle myönnettäväksi 1,530 markan eläkkeen.

V. V.:

Valiokunta havaitsee, että toimitetusta tutkimuksesta ei ole käynyt selville mitään sen laatuista seikkaa, mikä antaisi vähääkään tukea kantelijain vaatimukselle insinööri Sjöholmin viraltapanosta sekä ehdottaa sentähden, että Kvsto jättäisi kantelun huomioon ottamatta.

Mitä insinööri Sjöholmin erohakemukseen tulee, myöntyyne Kvsto siihen, ja kaupungin yleisten töiden Hallituksen esitys eläkkeen myöntämisestä insinööri Sjöholmille lähetetään Rkmriin.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 36.

Jäsenen vaali Vaivashoitohallitukseen prokuraattori L. Kihlmanin sijaan.

V. V.:

Sittenkun prokuraattori Kihlman, joka oli valittu Vaivashoitohallitukseen jäseneksi vuosiksi 1915, 1916 ja 1917, oli Kvston kokouksessa ^{24/4} 1917 valittu saman hallituksen puheenjohtajaksi, lienee Vston valittava uusi jäsen Hallitukseen 1917 vuoden loppuosaksi, ja ehdottaa valiokunta siksi valittavaksi varatuomari O. Möllerin.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 37.

V. V:n ilmoitus lisälahjoituksen vastaanottamisesta „Michail Jakowlevitsh Herzensteinin rahastoon“.

Viitaten esityslistaan ^{17/4} 1917 asiaan N:o 28 pyytää V. V. ilmoittaa, että professorin-leski Anna Herzensteinin lupaamat 10,000 ruplaa Venäjän rahaa edellä mainittuun lahjoitukseen lisättäviksi nyttemmin ovat saapuneet kaupungin haltuun ja on ne toimitettu Rkonttoriin.

Kvsto:

Merkittiin.

N:o 38.

a) Helsingin järjestyneen työväen edustajiston esitys kaupungin palolaitoksen miehistön eräitä laitoksen päällystön ja alipäällystön jäseniä vastaan tekemän kantelun johdosta.

b) Palotoimikunnan ilmoitus samasta asiasta.

Kvsto:

Syystä että asia oli saapunut niin myöhään, ettei V. V. ollut saanut tilaisuutta läpikäydä siihen kuuluvia laajoja asiakirjoja eikä antaa lausuntoa asiasta, päätti Kvsto käskeä valiokunnan mahdollisimman pian ryhtyä sen asiana olevaan toimenpiteeseen sekä, jos aihetta on, kutsua Vsto ylimääräiseen kokoukseen.

N:o 39.

Väliaikaisen järjestystoimikunnan esitys eräiden poliisilaitokselle kuuluvain revolverien myymisestä.

Sotilas- ja työväenneuvoston toimeenpanevan komitean anottua järjestystoimikunnalta, että kaupunki komitealle möisi 100 poliisilaitokselle kuuluvaa revolveria, on järjestystoimikunta lähettänyt tämän esityksen Kvstolle sekä samalla ilmoittanut poliisilaitoksen hallussa olevan kaikkiaan 1,212 revolveria, joista kaupunki omistaa 481 ja valtio 731.

Kvsto:

Kun puheena olevat revolverit ovat kaupungille itselleen tarpeellisia, päätti Kvsto, V. V:n ehdotuksesta, evätä esityksen.

N:o 40.

Helsingin järjestyneen työväen edustajiston esitys väliaikaisen järjestysvallan palveluksessa olevain henkilöiden päivälöän korottamisesta.

Työväen edustajisto huomauttaa että, sittenkun järjestysvallan palveluksessa oleva miehistö, jolla tähän asti on ollut päivälöä 10 markkaa, oli vaatinut sitä korotettavaksi 5 markalla, on edustajisto, jolla ei ole valtuutusta tyydyttää mainittua vaatimusta, saattanut Kvston tietoon miehistön vaatimuksen, jota edustajisto kannattaa.

V. V.:

Kun Kvsto on ^{20/3} 1917 asettanut valtuuskunnan sekä yksissä neuvoin työväenjärjestöjen Maist:n kanssa päättämään toimenpiteistä, joita järjöstyksen ylläpitämiseksi saattoi toistaiseksi olla tarpeen, että myös kaupunginkassasta tilaamaan ja tilityksen ehdolla edeltäpäin käyttämään siihen tarkoitukseen tarpeelliset varat sekä niin ollen mainittujen valtuutettujen asia niinikään on päättää, mikä palkka väliaikaisen järjöstyksvallan palveluksessa oleville henkilöille on maksettava, ei puheena oleva esitys aiheuttane erikoista toimenpidettä Kvston puolelta.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 41.

a) Terveystoimituslautakunnan esitys lihantarkastusaseman henkilökunnan pohjapalkan korottamisesta.

b) Liikennekonttorin esitys konttorin henkilökunnan palkkain korottamisesta sekä sen oikeuttamisesta saamaan ikäkorotusta määräaikaisesta palveluksesta.

Kvsto:

V. V:n ehdotuksesta lähetettiin edellä mainitut esitykset kalliinajanlisäyksiä jakamaan asetettuun valiokuntaan.

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
kokous tiistaina toukokuun 15 päi-
vänä 1917 k:lo 7 i. p.*

ESITYSLISTA.

N:o 1.

Jatkokäsittelyyn 8/5:stä 1917:

a) Helsingin järjestyneen työväen eduskunnan esitys kaupungin palolaitoksen miehistön eräitä laitoksen päällystön ja alipäällystön jäseniä vastaan tekemäin kantelujen johdosta.

b) Palotoimikunnan ilmoitus samasta asiasta.

Asiaa koskevista kirjoista näkyy, että Palotoimikunta on kaupungin vakinaiselta palokunnalta 22/3 1917 saanut vastaanottaa 20/3 pidetyssä kokouksessa tehdyn pöytäkirjan, jossa esitetään kanteluja eräitä palokunnan alipäällystön jäseniä vastaan sekä vaaditaan toimeenpanemaan eräitä muutoksia laitoksessa. Kun ei Toimikuntaa heti voitu saada täysilukuisena koolle, määrättiin asia käsiteltäväksi 24/3 pidettävässä kokouksessa. Sitä ennen oli miehistö kuitenkin vaatinut pöytäkirjan takaisin. Nykyoloihin nähden Toimikunta siitä huolimatta päätti toimittaa tutkinnon asiassa sekä sitä varten hankkia jäävittömän lakimiehen. Ennenkuin tähän toimenpiteeseen kuitenkaan oli ehditty ryhtyä, annettiin Palotoimikunnalle 26/3 uusi, palomiehistön kokouksessa 23/3 tehty pöytäkirja, jossa kantelut alipäällystöstä vastaan toistettiin sekä palomestari Carl Lindhiä vaadittiin erotettavaksi virasta sen johdosta, että hän oli tutkintoa toimittamatta erottanut suuren osan palomiehistöstä toimestaan, että hän oli kohdellut miehistöstä mielivaltaisesti ja työkeästi, että hänen toimiaikanaan palolaitoksen työkyky oli paljon vähentynyt sekä että hän aikaisemmassa toiminnassaan oli koettanut rajoittaa työväen kokoontumisvapautta. Samaten vaadittiin paikalla erotettaviksi ruiskumestarit T. Johansson ja A. Forss sekä kersantti W. Rein, joista kaksi ensinmainittua oli kohdellut miehistöstä sangen röyhkeästi. Lopuksi esitettiin toivomuksia miehistön palvelusvelvollisuuteen, vapaapäiviin y. m. nähden.

Palotoimikunnan päätöksen mukainen tutkinto, jota on johtanut varatuomari I. Fröjdman, toimitettiin 27/3, 28/3 ja 29/3 Toimikunnan puheenjohtajan, arkkitehti G. Estlanderin ja palomestari G. Waseniuksen sekä miehistön valitseman kuusimiehistön komitean läsnä ollessa, jolloin kuulusteltiin alipalomestari Lindhiä ja edellä mainittuja kolmea alipäällystöön kuuluvaa henkilöä sekä 30 osin alipäällystöön ja osin miehistöön kuuluvaa henkilöä.

Ennen asian ottamista lopullisesti käsiteltäväksi oli Palotoimikunta suonut alipalomestari Lindhille tilaisuuden kirjallisesti vastata tutkimuksessa häntä vastaan tehtyihin syytöksiin sekä pyytänyt palomestari Waseniusla lausuntoa asiasta.

Vastineessaan alipalomestari Lindh, torjuen häntä vastaan tehdyt syytökset ja tehden lähempää selkoa tutkinnossa ilmenneistä yksityisseikoista, huomauttaa m. m., että, niin kuin tutkintopöytäkirjastakin näkyy, palolaitoksesta oli hänen johtajana ollessaan eli 1/9 1916—31/3 1917 erotettu 27 miestä jota vastoin 1/9 1915—31/3 1916 oli erotettu 29.

Palomestari Wasenius mainitsee lausunnossaan, että alipalomestari Lindh on reipas, päättäväinen, uuttera ja työalaansa innostunut sekä omaa kaikki ammattipalokunnan johtomieheltä vaadittavat ominaisuudet, että hänen niukkasanaista, jäykkää ja sotilaallista esiintymistapaansa ei mitenkään käynyt pitäminen työkeytenä, vaan johtui siitä vaatimuksesta, minkä hän päällystään kuuluvana henkilönä laitoksessa, joka palojärjestyksen mukaan oli järjestetty sotilaalliseen tapaan, oli oikeutettu asettamaan miehistölle täsmällisyyteen, reippauteen ja tarkkaavaisuuteen nähden, missä kohden alipalomestari Lindh ei ollut asettanut suurempia vaatimuksia kuin palomestari Wasenius, pikemmin päin vastoin. Mitä tuli syytökseen että Lindh olisi erottanut suuren osan miehistöä, johtui tämä siitä että, sittenkun paljon palomiehistöön kuuluvia henkilöjä oli laitoksesta sota-aikana eronnut toisella taholla tarjona olevan hyvän työansion johdosta, oli palokuntaan täytynyt ottaa henkilöjä, jotka eivät aikaisemmin olleet tottuneet säännölliseen työhön ja jotka pian oli täytynyt sopimattomina erottaa. Mitä alipalomestari Lindhin tuomitsemiin rangaistuksiin tuli, huomautti herra Wasenius, samalla kun puolestaan yhtyi siihen käsitykseen, minkä Lindh oli lausunut erinäisistä tutkintopöytäkirjassa mainituista yksityisistä tapauksista, että asteellisten rangaistusten määrääminen riippui yksilöllisestä käsityksestä ja että ylipäätään sakkorangaistuksia oli aniharvoin käytetty, mitä todisti sekin seikka, että niistä 78 henkilöstä, jotka tähän asti olivat palolaitoksen palveluksessa olleet 1—25 vuotta, ainoastaan 6 oli tuomittu sakkorangaistukseen.

Palotoimikunta oli käsitellyt asian loppuun 11/4; ja mitä ensinnä alipalomestari Lindhiin tuli, oli Toimikunta katsonut tutkinnosta käyneen selville, ettei miehistön puolelta ollut voitu esittää laillisia syitä erottamisvaatimuksen tueksi, mutta koska ei ollut Toimikunnan asia tehdä päätöstä tässä asiassa, oli Toimikunta päättänyt lähettää asiakirjat Maistraattiin edelleen toimitettaviksi Kvstolle.

Mitä ruiskumestareihin Forssiin ja Johanssoniin tuli, oli Palotoimikunta havainnut, että nämä, varsinkin Johansson, olivat erinäisissä tapauksissa kohdelleet miehistöä sopimattomasti, mutta samalla että he olivat moitteettomasti hoitaneet tehtävänsä, minkätähden Toimikunta, katsoen Forssin ja Johanssonin monivuotiseen toimintaan palolaitoksessa sekä siihen seikkaan, ettei tätä ennen ollut moitittu heidän kohdelleen huonosti miehistöä, ei ollut voinut myöntyä miehistön vaatimuksiin Forssin ja Johanssonin erottamisesta, mutta sitä vastoin katsonut oikeudenmukaiseksi antaa Johanssonille varoituksen miehistön sopimattoman kohtelun johdosta sekä mitä vakavimmin kehottaa Forssia ja muitakin alipäällystään kuuluvia henkilöjä vastedes noudattamaan miehistöä kohtaan arvokasta esiintymistä sekä kohtelevaan sitä säädyllyisesti. Sen ohessa oli Palotoimikunta päättänyt irtisanoa kersantti Reinin toimestaan.

Lopuksi ja sittenkun palomestari Wasenius oli ilmoittanut voivansa hyväksyä useimmat miehistön esittämät muut toivomukset, oli Palotoimikunta vahvistanut hänen toimenpiteensä tässä kohden sekä omasta puolestaan määrännyt m. m. muutettavaksi palomiehistön palvelussopimus- ja irtisanomisaikaa y. m.

Palotoimikunnan päätös oli saatettu miehistön tiedoksi 13/4.

Ennen asiakirjain saapumista Kvstolle on Helsingin järjestyneen työväen eduskunta Vstolle 16/4 annetussa kirjoituksessa vaatinut että, koska Palotoimikunta ei ollut tarpeel-

lisella joutuisuudella käsitellyt asiaa, Kvsto palolaitoksen miehistön välittömän lakon estämiseksi erottaisi alipalomestari Lindhin virasta.

Puheena oleva kirjoitus lähetettiin viimeksi mainittuna päivänä Palotoimikuntaan, joka 17/4 päivätyssä, Vstolle 19/4 saapuneessa kirjelmässä Kvstolle lähetti kaikki asiassa syntyneet kirjat, minkä ohessa Toimikunta omana lausuntonaan mainitsi kaikin puolin yhtyvänsä palomestari Waseniuksen lausunnossa esitettyihin näkökohtiin ja ehdotti, että palomiehistöön vaatimusta alipalomestari Lindhin erottamisesta ei otettaisi huomioon,

Kun kaupungin palolaitoksen ylivalvonta voimassa olevan palojärjestyksen mukaan on Maistraatin tehtäviä, lähetettiin asia lausuntoa pyytäen 19/4 mainitulle viranomaiselle, joka 2/5 päivätyssä ja Kvstolle 4/5 saapuneessa kirjelmässä ilmoitti, että Maist., joka vasta lähetteestä oli saanut tiedon asiasta, ei ollut katsonut alipalomestari Lindhiä vastaan ilmaantuneen semmoisia seikkoja, jotka aiheuttaisivat häntä vastaan ryhtymään muihin toimenpiteisiin.

Kirjelmässä 5/5:ltä Palotoimikunta lisäksi mainitsee saaneensa Suomen Tehdas- ja Sekatyöläisliiton Helsingin osastolta N:o 16 vastaanottaa sitä sisällystä olevan pöytäkirjanotteen, että osasto oli käsiteltäväksi ottanut palomiehistöön ja päällystön kesken syntyneet riitaisuudet sekä siihen nähden, että Palotoimikunnan toimittama tutkinto ei tyydyttänyt miehistöä, ehdottanut asetettavaksi uuden, viisijäsenisen tutkintoimikunnan, johon Palotoimikunta valitsisi yhden jäsenen sekä miehistö- ja mainittu ammattiosasto kumpikin kaksi jäsentä, jotka viisi sitten keskuudestaan valitsisivat puheenjohtajan. Kun Palotoimikunnan järjestämän tutkimuksen oli toimittanut täysin jäävitön henkilö, ei Toimikunta ollut myöntynyt esitykseen, minkä johdosta ammattiosasto oli ilmoittanut että, ellei palomiehistöön vaatimuksiin suostuttaisi, yleinen lakko alkaisi kahden päivän kuluttua siitä, kun Toimikunta oli mainitun ilmoituksen saanut tiedokseen. Kokouksessaan 5/5 oli Toimikunta käsitellyt tätä vaatimusta, mutta ei ollut havainnut olevan aihetta ottaa sitä uudelleen tutkittavaksi. Tämän ilmoittaen Palotoimikunta samalla mainitsee koettavansa ryhtyä toimenpiteisiin uuden palomiehistöön hankkimiseksi siltä varalta että lakonuhka toteutetaan.

Kokouksessaan 8/5 antoi Kvsto V. V:n toimeksi laatia lausunnon asiasta.

V. V.:

Kaupungin voimassa olevan palojärjestyksen mukaan 17/11:ltä 1882 siihen myöhemmin tehdyin muutoksin on Palotoimikunnan asia lausua mielensä ja päättää palolaitoksen alipäällystöä vastaan tehtyjen syytösten ja palomiehistöön muiden vaatimusten johdosta, jota vastoin Kvston on ratkaistava kysymys alipalomestari Lindhin erottamisesta. Tässä kohden on valiokunta samoin kuin Palotoimikunta ja Maistraattikin sitä mieltä, että toimitetussa tutkinnossa ei ole ilmennyt mitään, mikä antaisi oikeutettua tukea semmoiselle toimenpiteelle, minkätähden valiokunta ehdottaa, että Kvsto ei ottaisi siinä kohden tehtyä vaatimusta huomioon.

Asiaa käsitellessään on valiokunta kuitenkin luullut havainneensa, että palojärjestys on monelta kohden vanhettunut eikä ehkä, sikäli kuin se perustuu tiukan sotilaallisen järjestyksen voimassapitoon palokunnassa, enää vastaa nykyisiä yhteiskunnallisia oloja, minkätähden valiokunta on katsonut olevan aihetta esittää Kvston päätettäväksi, että palojärjestys laadittaisiin uudestaan ajan vaatimusten mukaiseksi ja että sitä varten asetettaisiin komitea, jonka jäsenet valiokunta, siinä tapauksessa että Vsto tältä kohden hyväksyy ehdotuksen, saanee tehtäväkseen vastedes ehdottaa.

Lopuksi on valiokunta katsonut olevan lausuminen, että asianomaiset viranomaiset eivät ole käsitelleet asiaa niin joutuisasti kuin sen tärkeys ehdottomasti olisi vaatinut.

Sen jälkeen kun V. V. oli antanut edellä kerrotun lausunnon, ovat Kvstolle saapuneet seuraavat kirjoitukset esillä olevasta asiasta:

e) Palotoimikunnan kirjelmä ^{12/5}:ltä ynnä kaksi Toimikunnan kokouksissa ^{11/5} laadittua pöytäkirjaa, joissa tehdään selkoa palolaitoksen oloista sen jälkeen kun edellä kerrotut Toimikunnan esitykset oli lähetetty;

d) kolmen henkilön antama lausunto palomiesthistön toimenpanemasta tutkimuksesta ynnä 24 todistajanlausuntoa;

e) palomiesthistön kokouksessa ^{11/5} tehty pöytäkirja ilmoituksineen, että lakko alkaa ^{16/5}, ellei miehistön vaatimuksia sitä ennen ole hyväksytty; sekä

f) alipalomestari Lindhin antama selonteko menetelmänsä siinä palomiesthistön mainitsemassa tilaisuudessa, jolloin hänen oli ilmoitettu hajoittaneen työväenkokouksen.

V. V.:

Vaikka valiokunta on sitä mieltä, että palomiesthistön toimittamalla tutkimuksella ja siihen kuuluvilla todistajalausunnoilla, jotka ovat syntyneet ilman että ne henkilöt, joita vastaan syytökset on tehty, on näiden johdosta kuultu tai Palotoimikunnalle suotu tilaisuutta lausua mieltänsä asiasta, yksipuolisina ei voi katsoa olevan todistusvoimaa, on valiokunta kuitenkin, koska puheena olevat todistukset erinäisiltä kohdin poikkeavat Palotoimikunnan tutkintopöytäkirjan sisällyksestä, katsonut tarpeelliseksi, että Kvsto, välttääkseen puolueellisuuden varjoakin, päättäisi uudelleen tutkituttaa alipalomestari Lindhiä ja edellä mainittuja palolaitoksen alipäällystöön kuuluvia henkilöjä vastaan tehtyjä syytöksiä sekä sitä varten asettaa erikoisen viisijäsenisen toimikunnan, johon Kvsto V. V:n kautta valitsisi kaksi ja Helsingin järjestyneen työväen edustajisto niinikään kaksi jäsentä sekä Maist. yhden jäsenen, joka samalla toimisi toimikunnan puheenjohtajana, ja tulisi tämän toimikunnan tehtävänsä suoritettuaan Kvstolle antaa täydellinen tutkintopöytäkirja sekä tutkinnon aiheuttama lausunto.

Kvsto:

V. V:n ehdotukset edellä mainitun toimikunnan asettamisesta sekä palojärjestyksen uudistamisesta hyväksyttiin.

N:o 2.

Valiokunnan mietintö kaupungin painatustöiden järjestämisestä (Pain. asiakirj. N:o 24 vuodelta 1917).

V. V.:

Kvsto anonee Maistraatilta lisättyjen Kvt:n valitsemista asiaa käsittelemään.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin, minkä ohessa Kvsto päätti antaa erikoisvaliokunnan toimeksi hankkia tiedon, mistä hinnasta Tidsnings- och Tryckeri-aktiebolaget yhtiön koko kirjapaino olisi kaupungille hankittavissa sekä, sittenkun Rkmrin mieltä on kuultu, Vstolle antaa sen ehdotuksen, minkä asianhaarat aiheuttanevat.

N:o 3.

Kaupungin teknillisten laitosten Hallituksen esitys komitean asettamisesta käsittelemään erinäisiä kaupungin työntekijöitä koskevia kysymyksiä.

Hallitus ehdottaa, että Kvsto asettaisi kaupungin työnantajalaitosten edustajista kokoonpannun valiokunnan, joka saisi toimekseen yhdenmukaisesti valmistella erinäisiä kaupungin teknillisten laitosten työntekijäin esittämiä kysymyksiä kesäloman järjestämisestä ja joukkosopimuksen käytäntöönottamista sekä muitakin samantapaisia asioita.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että Rkmrin käskettäisiin yksissä neuvoin kaupungin teknillisten laitosten ja yleisten töiden Hallitusten sekä näiden hallitusten alaisten laitosten edustajain kanssa valmistella puheena olevia asioita sekä Kvstolle antaa se esitys, minkä asiahaarat aiheuttanevat.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 4.

Maist:n kirjelmä kunnallispormestarin viransijaisuutta koskevasta asiasta.

Sen johdosta että kunnallispormestari, vapaaherra R. F. Wrede, oli anonut eroa virasta, pyytää Maist., joka aikoo Turun hovioikeuteen tehdä esityksen vapaaherra Wreden määräämisestä toistaiseksi hoitamaan kunnallispormestarin virkaa, Kvston lausuntoa asiasta.

V. V.:

Kvsto ilmoittanee puoltavansa myöntymistä Maist:n aikomaan esitykseen.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 5.

Herra Salingren anomus saada vapautus väliaikaisen järjestystoimikunnan jäsenyydestä.

Herra Salingre, joka on valittu väliaikaisen järjestystoimikunnan jäseneksi, pyytää ajanpuutteen vuoksi vapautusta mainitusta tehtävästä.

V. V.:

Kvsto vapauttanee herra Salingren tehtävästä ja valinnee hänen sijaansa toimikuntaan herra Uddin.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 6.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys sairaalain henkilökunnan työaikaa y. m. koskevasta asiasta.

Sittenkun kaupungin sairaalain henkilökunta oli tehnyt esityksen eräiden muutosten toimeenpanemisesta sairaalain työaikaan, palkkaetuihin, kesälomaan y. m., esittää Ylihallitus mainitsemillaan syillä, että Kvsto päättäisi:

kaupungin sairaalain palveluskunnan työajan, lukuun ottamatta niitä toimihenkilöjä, joiden työaikaa ei käy sairaanhoidolle haittaa tuottamatta rajoittaminen, $\frac{1}{6}$:stä 1917 lukien rajoitettavaksi 8 tunniksi päivässä ja mikäli mahdollista lopetettavaksi klo 7 i. p.; sekä, jos Vsto tekee edellä mainittuun suuntaan käyvän päätöksen,

sairaalain henkilökunnan lisäämiseksi $\frac{1}{6}$:stä 1917 lähtien myöntää enintään 47,000 markan määrärahan siten jaettavaksi sairaalain kesken, kuin Ylihallituksen laatima taulu lähemmin osottaa.

Lisäksi ehdottaa Ylihallitus:

että sairaanhoidon ja lääkkeiden antamisessa henkilökunnalle ja sen perheenjäsenille edelleen pääasiassa noudatettaisiin samoja periaatteita kuin tähänkin asti, sikäli että henkilökunnan perheenjäsenetkin saavat nauttia mainittuja etuja;

että kysymys kesäloman myöntämisestä annettaisiin käsiteltäväksi Kvston asettamalle, palkkaussäännön soveltamiskysymystä valmistelevalle komitealle, mutta että asia kuitenkin täksi kesäksi järjestettäisiin väliaikaisesti henkilökunnan ehdottamaan suuntaan ja että tarkoitukseen osotettaisiin 11,000 markan määräraha.

Rkmri ehdottaa, että Kvsto päättäisi:

kaupungin sairaaloissa palvelevan henkilökunnan työajan, lukuun ottamatta niitä toimihenkilöitä, joiden työaikaa ei käy sairaanhoidolle haittaa tuottamatta rajoittaminen, $\frac{1}{6}$:stä 1917 rajoitettavaksi 8 tunniksi päivässä ja mikäli mahdollista lopetettavaksi klo 7 i. p.;

sairaalain henkilökunnan lisäämiseksi $\frac{1}{6}$:stä lukien myöntää enintään 47,000 markan määrärahan ja jaettavaksi sairaalain kesken;

mainitun rahamäärän maksettavaksi Kvston käyttövaroista;

samoja periaatteita, joita tähän asti on noudatettu maksuttoman sairaanhoidon ja lääkkeiden antamisessa henkilökunnalle ja sen perheenjäsenille, edelleen pääasiassa sovellettavaksi niin laajasti, että henkilökunnan perheenjäsenetkin hellittämissä tapauksissa saavat nauttia hyväkseen mainittuja etuja; sekä

antaa kysymyksen kesäloman myöntämisestä henkilökunnalle erikoisvaliokunnan valmisteltavaksi.

V. V.:

Valiokunta puoltaa Rkmrin ehdotusta muuten, paitsi mikäli koskee viimeistä pontta, johon nähden valiokunta ehdottaa, että Krin käskettäisiin yksissä neuvoin kaupungin sairaalaylihallituksen ja eri sairaalahallitusten kanssa valmistella kysymystä sairaalahenkilökunnan kesäloman järjestämisestä sekä Vstolle antaa ehdotus asiasta.

Kvsto:

Rkmrin esitys hyväksyttiin V. V:n ehdottamin muutoksin.

N:o 7.**Jatkokäsittelyyn 8/5:stä 1917: Kysymys järjestysvoiman lopullisesta järjestämisestä.**

Edellä mainitussa kokouksessa antoi Kvsto V. V:n toimeksi ottaa harkittavaksi, eikä ole aihetta tehdä asianomaiseen paikkaan esitys poliisivoiman tehtävän ja aseman järjestämisestä.

Tämän johdosta ja kun se väliaikainen tila, missä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden valvonta vallankumouksesta lähtien on ja joka on aiheuttanut oikeutettua tyytymättömyyttä viranomaisten ja yleisön puolelta, ei voi varsinkaan nykyisten levottomain olojen vallitessa tarjota yhteiskunnalle asianmukaista suojelusta eikä tarpeellista turvallisuutta, eikä myöskään kaupungin varoja, joilla väliaikaisen järjestysvoiman ylläpito nykyään kustannetaan, voi tähän tarkoitukseen rajattomasti käyttää, ehdottaa V. V., että Kvsto päättäisi Senaattiin tehdä alistuksen kiireellisiin toimenpiteisiin ryhtymisestä maamme kaupunkien järjestysvoiman lopulliseksi järjestämiseksi.

Kvsto:

V. V:n esittämistä syistä päätti Kvsto Senaattiin tehdä esityksen, että Senaatti ryhtyisi kiireellisiin toimenpiteisiin luokkajärjestöistä riippumattoman järjestysvallan järjestämiseksi maamme kaupungeissa.

N:o 8.**Kunnan työntekijäin anomus päiväpalkkansa korottamisesta.*****Kvsto:***

V. V:n ehdotuksesta päätti Kvsto lähettää asian Rkmriin, jonka tulee yksissä neuvoin kaupungin yleisten töiden ja teknillisten laitosten Hallitusten kanssa valmistella asiaa sekä Vstolle aikanansa antaa esitys siitä.

Helsingissä, Sanomal.- ja Kirjap.-Osakeyhtiön kirjapaino, 1917.

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
kokous lauantaina toukokuun 19
päivänä 1917 k:lo 4 i. p.*

ESITYSLISTA.

N:o 1.

a) Senaatin varapuheenjohtajan esitys sovinto-oikeuden asettamisesta sovittelemaan kaupungin palolaitoksen lakkoa.

b) Armeijan, laivaston ja työväen neuvoston toimeenpanevan komitean kirjelmä samasta asiasta.

c) Alipalomestari Carl Lindhin erohakemus.

Sittenkun kaupungin palolaitoksen palveluksessa oleva miehistö oli esittämillään syillä vaatinut alipalomestari Carl Lindhin ynnä ruiskumestarien Artur Forssin ja Toivo Johanssonin erottamista virastaan sekä Kvsto kokouksessaan 15/5 1917 oli käsitellyt mainitun asian ja siinä yhteydessä Palotoimikunnan Vstolle lähettämän pöytäkirjan ja lausunnon sen tutkimuksen johdosta, minkä Toimikunta oli toimeenpannut asian selvittämiseksi, samoin kuin päättänyt kaikinpuolisen selvityksen saamiseksi asettaa erityisen viisijäse-

nisen toimikunnan, johon V. V. valitsisi kaksi ja Helsingin järjestyneen työväen edustajisto niinkään kaksi jäsentä sekä Maist. viidennen jäsenen, joka sen ohessa toimisi toimikunnan puheenjohtajana, jonka toimikunnan tulisi uudestaan tutkia mainittuja palolaitoksen toimihenkilöjä vastaan tehtyjä kanteluja sekä tutkimuksen toimitettuaan Vstolle antaa täydellinen tutkintopöytäkirja tutkimuksesta aiheutuvine lausuntoineen, ovat Kvstolle saapuneet edellä mainitut, asiakirjat joista käy selville seuraavaa:

Senaatin varapuheenjohtaja mainitsee että hän, kun pääkaupungin turvallisuus vaati, että kaupungin vakinaisessa palokunnassa puhjennut lakko mahdollisimman pian lopetettiin, oli katsonut tarpeelliseksi sovinnon aikaansaamiseksi ehdottaa, että palolaitoksessa puhjennut riita jätettäisiin sovinto-oikeuden ratkaistavaksi. Tähän sovinto-oikeuteen valitsisi Kvsto kaksi ja Helsingin työväenneuvosto niinkään kaksi jäsentä sekä Senaatti yhden jäsenen, joka samalla toimisi oikeuden puheenjohtajana. Asianomaisten tulisi sitoutua alistumaan siten kokoonpannun sovinto-oikeuden tuomioon ja lakko lakkaisi kohta kun Kvsto oli päättänyt jättää asian mainitulla tavalla kokoonpannun sovinto-oikeuden käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi. Asian kiireelliseen laatuun nähden toivoi varapuheenjohtaja Kvston mahdollisimman joutuisasti ryhtyvän ehdotettuun toimenpiteeseen.

Edellä mainittu sota- ja työväen komitea ilmoittaa vyöryttävänsä kaikki palokunnan lakosta johtuvat seuraukset kunnan viranomaisten vastattaviksi.

Alipalomestari Lindh huomauttaa että, vaikka hän edelleen on sitä mieltä, että hänen esiintymisensä virassa ei viimeksi kuluneena aikana enempää kuin sitä ennenkään suo minkäänlaista tukea vaatimukselle hänen erottamisestaan virasta, hän kuitenkin, koska hänen eroamisensa näyttää olevan omansa palauttamaan säännölliset olot palolaitokseen ja ehkäisemään peljättävänä olevia, yhteiskunnalle vaarallisia selkkauksia, kypsän itseharkinnan jälkeen pyytää eroa toimestaan.

V. V.:

Marraskuun 17 päivänä 1882 vahvistetun, voimassa olevan palojärjestyksen mukaan ottaa ja erottaa palomestarin ja alipalomestarin Kvsto sekä palolaitoksen alipäällystön Palotoimikunta. Jos Kvsto Senaatin varapuheenjohtajan ehdottamalla tavalla antaisi erityisen sovintolautakunnan tehtäväksi ei ainoastaan toimittaa tutkimuksen esitettyjen kanteleiden johdosta, vaan myös lopullisesti ratkaista asian, olisi Vsto, koska mainittu toimikunta saisi vallan mahdollisesti erottaa alipalomestari Lindhin sekä ne alipäällystöön kuuluvat henkilöt, joita vastaan syytöksiä on tehty, siten ryhtynyt toimenpiteeseen, joka loukkaisi mainittujen henkilöiden oikeutta saada asiansa tutkituksi ja ratkaistuksi palojärjestyksen mukaan. Tähän nähden V. V. ehdottaa, että Kvsto epäisi tässä puheena olevan esityksen.

Mitä alipalomestari Lindhiin tulee, esittää V. V., että Kvsto myöntyisi hänen erohakemuksensa, jossa tapauksessa niinkään kaikki muut toimenpiteet häneen nähden saanevat raueta.

Mitä vihdoin tulee ruiskumestareihin Forssiin ja Johanssoniin, niin ja kun Kvston kokouksessa kuluvan toukokuun 15 päivänä asetettavaksi päätettyä tutkijatoimikuntaa ei näy voitavan saada toimeen, sen johdosta että Helsingin järjestynyt työväestö on, mikäli V. V. oli saanut tietää, jo ennenkuin Vston esitys jäsenten valitsemisesta edellä mainittuun toimikuntaan oli tehty, ilmoittanut ei haluavansa mainitulla tavalla avustaa toimikunnan aikaansaamista, ehdottaa V. V., että Kvsto, koska miehistön puolelta on väitetty, että Palotoimikunnan toimittama tutkimus oli erinäisiltä kohdin yksipuolinen eikä sitä paitsi tyhjentävä, minkä seikan vahvistamiseksi miehistö on viitannut asettamansa tutkijalautakunnan antamaan lausuntoon ynnä siihen kuuluviin kirjallisiin todistuksiin,

peruuttamalla aikaisemmin tekemänsä päätöksen erikoisen tutkijatoimikunnan asettamisesta käskee Palotoimikunnan uudestaan tutkia ruiskumestareja Forssia ja Johanssonia vastaan esitettyjä kanteluja sekä sitten ottaa asian tältä kohden uudelleen harkittavaksi, ollen mainitut toimihenkilöt siihen asti pidätettävä virantoimituksesta.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin kaikilta kohdin.

Helsingissä, Sanomal.- ja Kirjap.-Osakeyhtiön kirjapaino, 1917.

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
kokous tiistaina toukokuun 22 päi-
vänä 1917 k:lo 7 i. p.*

ESITYSLISTA.

N:o 1.

Maist:n kirjelmä ynnä Lääninhallituksen lähete Ruotsin alamaisen, asioitsija Otto Eric Hallbergin elinkeino-oikeuden hakemuksen johdosta.

Hakija, joka aikoo täällä harjoittaa asioimisliikettä, panee hakemuksensa oheen papin-kirjan, selvityksen siitä että hän on täysivaltainen ja nauttii kansalaisluottamusta, sekä takuun valtiolle ja kunnalle menevistä kolmen vuoden veroista.

V. V.:

Kun hakija ei, niinkuin elinkeinoasetuksen 12 §:ssä määrätään, ole antanut selvitystä siitä, että hän asianmukaisella luvalla oleskelee tässä maassa, evännee Kvsto hakemuksen.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 2.

Maist:n kirjelmät ynnä Senaatin Sivillitoimituskunnan kirje ilmoituksineen erinäisten lisätyn Kvston tekemäin päätösten vahvistamisesta.

Kokouksessaan 30/1 1917 päätti Kvsto lisätyin luvuin osin 1911 vuoden obligatsioni-lainasta ja osin 1916 vuoden velkakirjalainasta osottaa erinäisiä rahamääriä alempana mainittuihin tarkoituksiin, nimittäin:

XX kaupunginosan tasoitus- ja laituritöitä varten ..	Smk 550,000: —
vesijohdon laajentamiseen	„ 95,400: —
uuden höyrykattilan ja virranmuuntajan hankkimiseksi kaupungin sähkölaitokseen	„ 380,000: —
kunnan työväenasuntojen rakennuttamiseksi Vallilaan ..	„ 567,500: —
kolmen tavaravajan teettämiseksi Busholmaan	„ 147,000: —
Lohjan pitäjän Outamon taloon kuuluvan maa-alueen ostoon	„ 200,000: —

Nämä Senaatin tutkittaviksi alistetut päätökset on Senaatti ^{24/4} 1917 vahvistanut.

V. V.:

Ilmoitettaneen Rkmrin tiedoksi ja Krin asiana oleviin toimenpiteisiin ryhtymistä varten.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 3.

Jatkokäsittelyyn 6/6:stä 1916: Valiokunnan mietintö kaupungin tilintarkastajain kaupungin 1915 vuoden tilien ja hallinnon tarkastuksesta antaman kertomuksen johdosta (Pain. asiakirj. N:o 25 vuodelta 1917).

Kvsto:

Valiokunnan ehdotus hyväksyttiin kaikin puolin.

N:o 4.

Valiokunnan mietintö eräiden yleishyödyllisiä tarkoituksia edistävään, Helsingin Anniskeluosakeyhtiön voittovaroilla aikaisemmin kannatettujen yritysten ja laitosten avustamisesta (Pain. asiakirj. N:o 32 vuodelta 1917).

Kvsto:

Valiokunnan ehdotus hyväksyttiin kaikin puolin.

N:o 5.

Kalliinajanlisäyksiä jakamaan asetetun valiokunnan lausunto eräiden kunnan virka- ja palvelusmiesryhmäin palkanparannusta koskevista esityksistä (Pain. asiakirj. N:o 33 vuodelta 1917); sekä tässä yhteydessä

a) Terveystenhoitolautakunnan esitys palkanlisäysten myöntämisestä erinäisille asunto-tarkastuksen toimihenkilöille;

b) ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan esitys palkankorotuksen myöntämisestä vahtimestareille, lämmittäjille ja talonmiehille;

c) suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan samanlainen esitys; sekä

d) Vaivashoitohallituksen esitys palkankorotuksen tai vaihtoehtoisesti korotetun kalliin-ajanlisäyksen myöntämisestä Hallituksen alaisille toimihenkilöille.

V. V.:

Samalla kun valiokunta ei katso olevan syytä lausua mieltään pääasiasta, ehdottaa valiokunta, että Kvsto kalliinajanlisäysvaliokunnan mietinnön sivulla 8 olevan, kursii-villa painetun lausunnon johdosta päättäisi, että kunnan palkkausryhmäin palkanjärjes-telyä ei ole tässä yhteydessä otettava tutkittavaksi, vaan että V. V. saa toimekseen eh-dottaa, miten Vstolle saapuneet tai saapuvat, palkanparannuksia koskevat esitykset on sopivimmin valmisteltava.

Kvsto:

Kalliinajanlisäysvaliokunnan esitys hyväksyttiin V. V:n siihen ehdottamin lisäksi.

N:o 6.

Rkmrin kirjelmä kaupunginkassan tilaa ^{31/3} 1917 osottavine taulukkoineen.

V. V.:

Merkittäneen tiedoksi saaduksi.

Kvsto:

Merkittiin.

N:o 7.

Rkmrin esitys kaupungille kuuluvain Lohjan pitäjän Outamon tilan osain käyttämisestä.

Rkmri mainitsee, että Kasvatuslautakunta on, sen johdosta että Kvsto ^{30/1} 1917 oli päättänyt kaupungille ostaa isonlaisen alueen Lohjan pitäjän Outamon tilasta, Rkmrille tehnyt seuraavan esityksen mainitun maa-alueen vastaisesta käyttämisestä.

1) Alueen hallinto on, kohta kun tila on kaupungin haltuun otettu, annettava Kasvatus-lautakunnan toimeksi.

2) Viljelystä maasta pidetään lähinnä Toivoniemen tilaa sijaitsevat tilukset omassa viljelyksessä, jota vastoin etäämpänä sijaitsevat alueet annetaan lyhytaikaiselle vuokralle päivätyöveroa vastaan; samaten voidaan heinänteko-oikeus antaa vuokralle.

3) Uutisrakennuksia ei teetetä. Asetettavaa muonarenkiä varten on asunto ostetulla alueella. Ainoastaan vähäisiä vanhain rakennusten korjauksia ja muutostöitä toimitetaan.

4) Uusia tiluksia hoidetaan Toivoniemen tilalta käsin Karstun kasvatustiloksen johtajan silmälläpidon alaisena. Tästä toimesta lienee maksettava vähäinen palkkio. Toivoniemellä nykyään käytettävänä olevat työvoimat eivät enää riitä. Täytyy asettaa muonamies sekä raskaampia töitä, niinkuin ojitusta, mullanottoa y. m. varten, käyttää apuväkeä. Mutta muuten voivat Toivoniemen kasvatustiloksen hoidokit suorittaa tarpeelliset työt, varsinkin kun uusista alueista suurin osa on heinämaata.

5) Toivoniemen tilalla on nykyään hevonen ja kolme lehmää. Pinta-alan laajenemisen johdosta kuitenkin käy tarpeelliseksi hankkia lisäksi yksi hevonen ja muutamia lehmä, koska lautakunnan mielestä olisi suotavaa, että laitos omalta tilaltaan saisi tarvitsemansa perunat, maidon ja voin. Lisäksi tarvitaan uusien viljelysmaiden muokkaamiseksi uusia työkaluja, siemenviljaa y. m. Voidakseen nämä kaikki hankkia on lautakunta Rkmrille tehnyt esityksen kaikkiaan 10,700 markan määrärahan hankkimisesta käytettäväksi seuraavasti:

Palkkio viljelystöiden valvomisesta	Smk	200: —
Muutosrakennukset	”	500: —
1 hevosen ostoon	”	3,000: —
4 lehmän ostoon à 700: —	”	2,800: —
Niittokoneen, hevosharavan, silain y. m. ostoon	”	1,500: —
Muonamiehen palkka ja muona $\frac{1}{5}$ — $\frac{31}{12}$ 1917	”	800: —
Apupäivät, ojitus y. m.	”	1,000: —
30 hl siemenkauroja à 30: —	”	900: —
		Smk 10,700: —

Lisäksi oli lautakunta ehdottanut, että ostetun alueen metsästä toistaiseksi otettaisiin halkoja ainoastaan Toivoniemen ja Karstun kasvatustilosten tarpeisiin. Kun kuitenkin Vston edellä mainitun $\frac{30}{1}$ 1917 tekemän päätöksen mukaan Rkmrin on kaupungin halkokomitean kanssa sovittava halkojen otosta sen kauppahinnan osan suoritukseksi, mikä menee yli 200,000 markan, oli Kri lähettänyt Kasvatustiloksen ehdotuksen halkokomiteaan lausunnon saamiseksi. Halkometsää ei kuitenkaan ryhdyttäne kaatamaan ennenkuin syystalvesta 1917.

Rkmri on katsonut voivansa yhtyä Kasvatustiloksen ehdotukseen mikäli uuden maa-alueen hoitotapaa koskee. Varsinkin on Kri tahtonut huomauttaa että, niinkuin lautakuntakin ehdotuksensa 2) kohdassa on esittänyt, etäisemmät viljelysmaat olisi vuokrattava ainoastaan lyhyeksi ajaksi, jotta ne vastedes voisi käyttää kasvatustilosten omiin tarpeisiin. Tähän kohdistuvain yksityisseikkain ratkaisu jäisi Kasvatustiloksen asiaksi.

Mitä vihdoin tulee laajennettujen viljelysmaiden viljelystä varten pyydettyyn määrärahaan, on Kri tältäkin kohden katsonut voivansa puoltaa lautakunnan esitystä, varsinkin kun lasketut lisämenot näyttävät sangen kohtuullisilta, siihen nähden että lisäksi tulneiden viljelysmaiden pinta-ala on kokonaista 34 ha. Tosin näyttävät erät Kasvatustiloksen laskelman erät hieman liian korkeilta, esimerkiksi hevosen hinta 3,000 markkaa, mutta taas toiset näyttävät varsin niukoilta, joten loppusummaa 10,700 markkaa vastaan ei ole näyttänyt olevan mitään muistuttamista.

Edellä lausutun johdosta on Kri esittänyt, että Kvsto päättäisi:

antaa Kasvatustiloksen hoidettaviksi Helsingin kaupungin omikseen hankkimat Lohjan pitäjän Outamon maatilat osat; sekä

käyttövaroistaan myöntää 10,700 markkaa irtaimiston hankkimiseksi maatilalle sekä käytettäväksi muihin edellä mainitussa lautakunnan kirjelmässä lueteltuihin menoihin.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 8.

Rkmrin esitys korotetun kalliinajanlisäyksen myöntämisestä kaupungin työkunnan työntekijöille.

Rkmri huomauttaa, että Kvsto ²⁷/₂ 1917 myönsi kaupungin työkunnan työntekijöille korotettua kalliinajanlisäystä, joten näiden työntekijäin palkkaedut ¹/₃:stä lähtien kohosivat 55 %:lla pohjapalkasta, 100 markasta kuukaudessa. Nytemmin on työkunnan miehistö kuitenkin Rkmriltä anonut kuukausipalkan korottamista 200 markkaan sekä tämän tueksi maininnut, että miehistön täytyi ¹/₃ asti tyytyä 125 markan kuukausipalkkaan ja että nykyinen 155 markan kuukausipalkka on aivan riittämätön, varsinkin kun miehistö ei saa palkanlisäystä elatusvelvollisuuden perusteella.

Antamassaan lausunnossa Liikennekonttori huomauttaa, että 200 markan kuukausipalkkaa ei käy pitäminen liiallisena, kun elantokustannukset kohoamistaan kohoavat. Helsingin Makasiiniosakeyhtiön isännöitsijän ilmoituksen mukaan saavat mainituh yhtiön työntekijät ¹/₄:stä lähtien kuukausipalkkaa 200 markkaa, ja Rakennuskonttorin apurit, jotka käy asettaminen työkunnan miehistön veroisiksi, saavat palkkaa keskimäärin 170 markkaa kuukaudessa, mutta Rakennuskonttori aikoo korottaa apurienkin palkan 200 markan vaiheille kuukaudessa. Työkunnan miehistö kuuluu järjestyneeseen työväkeen, mistä seuraa, että halvempaa työvoimaa tuskin lienee saatavana. Tähän asti on työntekijöitä ollut 10—13 ja työmäärän nykyisellään ollessa tuskin tarvittaneen useampaa kuin keskimäärin 15 miestä kuukaudessa. Siihen nähden että konttori oli 1917 vuoden budjettiehdotuksessa edellyttänyt työntekijöitä olevan 18, pantiin budjettiin työkunnan kustannuksia varten 30,500 markkaa, jota paitsi Kvsto ²⁷/₂ 1917 myönsi lisäksi 5,400 markkaa. Siinäkin tapauksessa että kunkin työmiehen kuukausipalkka korotettaisiin 200 markkaan, jäisi vuoden lopussa määrärahasta jäljelle muutama sata markkaa, joten tarkoitukseen ei tarvittaisi lisämäärärahaa. Liikennekonttori sentähden puoltaa anomusta.

Rkmrinkin mielestä vaativat olot myöntymään anomukseen, minkätähden Kri esittää, että Kvsto päättäisi myöntää kaupungin työkunnan työntekijöille kullekin korotettua kalliinajanlisäystä 45 markkaa kuukaudessa, ¹/₅:stä 1917 lukien, joten kuukausipalkka nousisi 200 markkaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 9.

Rkmrin esitys kasvatusavun myöntämisestä parmaaja Karl Henrik Lehtis-vainajan alaikäisille lapsille.

Rkmri mainitsee että, sittenkun parmaajanleski Maria Charlotta Lehtinen oli Maistraatilta anonut elinkautisapurahaa voidakseen elättää alaikäiset lapsensa sekä Maist. oli lähettänyt anomuksen Rkmriin, oli Kri anomuksen oheisista asiakirjoista havainnut, että hakija on syntynyt 1867 ja jäänyt leskeksi parmaajanvanhin Karl Henrik Lehtisen jälkeen, joka oli ollut kaupungin palveluksessa joulukuusta 1897 lähtien kuolemaansa asti lokakuussa 1916; että hakijalla lääkärin lausunnon mukaan on huono näkökyky, mikä haitallisesti vaikuttaa hänen työkykynsä; sekä että hänellä on kaksi lasta, poika Karl Torsten Henrik, syntynyt 1904, ja tytär Elvi Maria Kristina, syntynyt 1908. Vaivaishoidon antamat tiedot hakijasta taas osottavat, että hakija elättää itseään ja lapsiaan ompelulla ja että hänen on täytynyt toimeentulonsa turvaamiseksi ottaa asukkeja, mutta että hänen menonsa kuitenkin parillakymmenellä markalla kuukaudessa ylittävät tulot. Asianomainen vaivaishoidon kaitsija, joka muuten on havainnut hakijan kodin hyvin hoidetuksi, on puolestaan pitänyt kunnan apurahaa esillä olevassa tapauksessa tarpeen vaatimana, varsinkin kun hakija ei voi saada avustusta muulta taholta.

Siihen nähden että kaupungin toimihenkilöjen ja työntekijäin lesket eivät saa eläkettä kunnan varoista sekä huomioon ottaen ne seuraukset, joita leskien apurahananomuksiin myöntymisestä olisi, oli Rkmri useimmissa tapauksissa ehdottanut tämänlaatuisia hakemuksia evättäväksi. Kun kuitenkin Krin mielestä esillä olevassa tapauksessa painavat syyt puoltavat hakijalle myöntämään jonkin, vaikkapa pienenkin vuotuisen apurahan, on Kri katsonut voivansa puoltaa anomusta. Sopivin avustusmuoto olisi Krin mielestä, että hakija kunnan varoista saisi vuotuisen apurahan molempain lastensa elatukseen ja kasvatukseen. Apuraha sopisi määrätä likimain saman suuruiseksi, minkä kaupunki nykyään yksityisissä tapauksissa antaa turvattomain alaikäisten elatukseksi, kuitenkin hiukan korotettuna nykyisten kalliiden elantokustannusten johdosta eli siis 300 markaksi vuodessa kumpaisellekin lapselle, ja olisi tätä apurahaa maksettava siksi, kunnes lapset ovat täyttäneet 17 vuotta.

Rkmri siis esittää, että Kvsto päättäisi myöntää parmaajainvanhin Karl Henrik Lehtis-vainajan alaikäisille lapsille, Karl Torsten Henrikille ja Elvi Maria Kristina Lehtiselle, kunnan varoista elatus- ja kasvatusapua kumpaisellekin 300 markkaa vuodessa, $\frac{1}{5}$:stä lukien, kunnes he ovat täyttäneet 17 vuotta.

V. V.:

Rkmrin ehdotusta puolletaan, minkä ohessa ja kun puheena olevaa tarkoitusta varten ei ole määrärahaa vuosirahasäännössä, Kvsto päättäneen mainitun menon suoritukseen vuonna 1917 käyttövaroistaan osottaa 400 markkaa.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 10.

Jatkokäsittelyyn 17/4:stä 1917: Rkmrin esitys vuotuisen apurahan myöntämisestä päällysmiehenleski Karl Werner Timmin alaikäisille lapsille.

Sittenkun Anna Karolina Timm, joka on syntynyt 1868 ja jäänyt leskeksi päällyismies Karl Werner Timmin jälkeen, joka oli ollut kaupungin töissä 16 vuotta, oli Kvstolta anonut apurahaa itselleen ja kahdelle alaikäiselle lapselleen, tyttärelle Eine Karolinalle, joka on syntynyt 1901, ja pojalle Karl Runarille, joka on syntynyt 1904, sekä Rkmri esittämillään syillä oli ehdottanut anomusta evättäväksi, katsoi Vsto edellä mainitussa kokouksessaan olevan syytä antaa hakijalle ja hänen lapsilleen raha-apua kunnan varoista sekä käski Rkmrin tehdä ehdotuksen tästä.

Tämän johdosta huomauttaa Rkmri, että tällaisessa tapauksessa apuraha olisi annettava alaikäisten lasten kasvatusavuksi, siihen asti kun he kykenevät itsensä elättämään. Tämän periaatteellisen kannan mukaisesti ja viitaten siihen, mitä Kri on ehdottanut parmaajanleski Maria Charlotta Lehtisen anomuksen johdosta (*ks. esityslistaa, asiaa N:o 9*), esittää Rkmri, että Kvsto päättäisi:

myöntää päällysmies Karl Werner Timmin alaikäisille lapsille Eine Karolina ja Karl Runar Timmille kunnan varoista kumpaisellekin 300 markan vuosiapurahan, 1/5:stä 1917 lukien, siksi kunnes he ovat täyttäneet 17 vuotta; sekä

käyttövaroistaan tarkoitukseen osottaa 400 markkaa kuluvalta vuodelta.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 11.

Vaivaishoitohallituksen esitys kunnalliskodissa toimitetun vaatteidenpesun korvauksen korottamisesta.

Vaivaishoitohallitus esittää, että korvaus, minkä kunnalliskoti saa Kivelän sairaalaan otettujen haavoittuneiden sotilaiden sekä Humaliston sairaalan vaatteiden pesusta, korotettaisiin 35:stä 50 penniin sekä maksu laitoksessa toimitetusta yksityisille kuuluvain vaatteiden pesusta 45:stä 60 penniin mankeloidulta vaatekilolta lukien. Hinnankorotusta perustelevat suuressa määrin kohonneet halkojen, saippuan ja suudan hinnat.

Kaupungin Sairaalaylihallitus puoltaa myöntymistä puheena olevaan esitykseen.

Rkmri huomauttaa, että kunnalliskodin johtajan ilmoituksen mukaan johtajan Vaivaishoitohallitukselle tekemä ehdotus vaatteiden pesun hinnan korottamisesta tarkoittaa kaikkea Kivelän sairaalan vaatteiden pesua, mistä haavoittuneiden sotilaiden osalle tulee vähäpätöinen määrä. Näin ollen näyttää tässä pääasiassa olevan kysymys ainoastaan kirjanpitoseikasta, minkätähden Rkmri on sitä mieltä, että budjettivuoden kuluessa ei olisi muutettava hintaa, koska siitä johtuisi mainittujen sairaalain vahvistettuihin menosääntöihin muutoksia, mitkä taas aiheuttaisivat hakemaan lisämäärärahoja Kvston käyttövaroista, vaan olisi kunnalliskodin menosääntöön tarpeen vaatiessa merkittävä

ylitetyiksi ne määrärahat, joista vaatteiden pesuun tarpeelliset varat maksetaan, ja tasointen toimitettava ensi vuoden budjetin laadinnan yhteydessä. Rkmri on sentähden esittänyt Kvston päätettäväksi, että edellä mainittu Vaivaishoitohallituksen esitys ei aiheuta muuta toimenpidettä.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että Kvsto oikeuttaisi Vaivaishoitohallituksen kunnalliskodissa Kivelän sairaalaan otettujen haavoitettujen sotilaiden sekä Humaliston sairaalan tarpeisiin toimitetusta vaatteiden pesusta 1/6:stä 1917 lähtien lukemaan 50 penniä sekä laitoksessa toimitetusta yksityisille kuuluvain vaatteiden pesusta 60 penniä mankeloidulta vaatekilolta.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 12.

Vaivaishoitohallituksen esitys sen johdosta että senaattori August Nybergh on anonut eroa mainitun hallituksen sihteerinvirasta.

Sittenkun senaattori Nybergh, joka 1916 vuoden alusta lähtien on toiminut Vaivaishoitohallituksen sihteerinä, oli pyytänyt eroa tästä toimesta, on Vaivaishoitohallitus puoltanut myöntymistä anomukseen sekä samalla sihteerinviran vastaisesta hoitamisesta ja virkaan liittyvistä palkkaeduista lausunut seuraavaa:

Siinä kirjelmässä, jossa ehdotus vaivashoidon 1917 vuoden meno- ja tulosäännöksi lähetettiin asianomaiseen paikkaan, huomautti Vaivaishoitohallitus, että sihteerille ennestään voimassa olevan vuosirahasäännön mukaan tuleva 6,000 markan vuosipalkka työmäärään nähden oli aivan riittämätön, jotta voisi virkaan saada kelvollisia henkilöjä ja heidät pitemmän aikaa siinä pysyttää. Tähän esitykseensä viitaten Vaivaishoitohallitus erikoisesti huomauttaa, että kotipaikkaoikeusasioita, toisin sanoen muihin kuntiin kohdistuvia hakuja korvauksen saamiseksi niiden täällä oleville jäsenille annetusta köyhäinhoidosta, on vuosittain noin 400 ja sihteerin laadittavia kirjeitä yli 2,000; viime vuonna oli kirjelmiä kaikkiaan 2,263. 1916 vuoden alusta lähtien saatu kokemus on niinikään osoittanut, toiselta puolen että sihteerin, voidakseen täyttää tehtävänsä, täytyy niihin käyttää suurin osa päivittäistä aikaansa, ja toiselta puolen että tarmokas toiminta tässä kohden siinä määrin lisää vaivashoidolle muilta kunnilta tulevia korvauksia, ettei ainoastaan nykyistä palkkaa voi kaupungille tappiota tuottamatta melkoisesti korottaa, vaan että kävisi hänelle palkkaaminen apulaisenkin kaupunginkassaa rasittamatta. Tämän seikan valaisemiseksi mainitaan, että Vaivaishoitohallitus vuonna 1915 sai muilta kunnilta korvauksia Smk 26,416:64, mutta vuonna 1916 Smk 38,106:38. Nämä numeroluvut eivät kuitenkaan vielä sinänsä valaise sitä todellista etua, mikä kaupungille mainittuna vuonna oli siitä, että saamisia muilta kunnilta tarmokkaasti vaadittiin. Tästä työstä johtui nimittäin lisäksi, että asianomaiset kunnat täällä annetun vaivashoidon kustannusten kalleuden johdosta ovat kiirehtineet ottamaan moniaita avustuksensaajia kotikuntiinsa, joten kaupunki on päässyt kustantamasta niiden vastaista hoitoa.

Sen johdosta että Vaivaishoitohallitus edellä esitettyjen näkökohtain perusteella oli ehdotukseensa 1917 vuoden menosäännöksi merkinnyt sihteerin palkaksi 9,000 markkaa,

määräsi Kvsto kuitenkin palkan pysytettäväksi ennallaan, mutta nyt eroavalle sihteerille myönnettäväksi henkilökohtaista palkanlisäystä 3,000 markkaa vuodessa. Tämä määräys oli ainoastaan väliaikaista laatua, mutta kun ei ole näyttänyt sopivalta budjettivuoden varrella ehdottaa sitä muutettavaksi, ei Vaivashoitohallitus olekaan tahtonut tehdä sen suuntaista ehdotusta. Toiselta puolen olisi sihteerinviran asianmukaiselle hoidolle tarpeellista, että siitä maksettaisiin vuoden loppuun asti nykyinen palkka.

Kun varatuomari, lakitieteenkandidaatti Gunnar Ngbergh, joka jo aikaisemmin on avustanut nyt eroavaa viranpitäjää kotipaikkaoikeusasiain käsittelyssä ja siten saavuttanut kokemusta tässä toimessa, on ilmoittanut suostuvansa toistaiseksi hoitamaan sihteerinvirkaa 9,000 markan vuosipalkan mukaan lasketusta palkkiosta, ehdottaa Vaivashoitohallitus, ettei virkaa nyt julistettaisi avonaiseksi, vaan että Vaivashoitohallitus valtuutettaisiin valitsemaan viransijainen vuoden loppuun ja tälle maksamaan edellä mainitun vuosipalkan mukaan laskettu palkkio.

Rkmri huomauttaa, että se jo kuluvan vuoden budjettiehdotuksen perusteluissa oli maininnut katsoneensa Vaivashoitohallituksen esittäneen painavia syitä sen ehdotuksensa puolesta, että Hallituksen sihteerin vuosipalkka korotettaisiin 6,000:sta 9,000 markkaan, ja Hallituksen nyt tekemästä esityksestä oli Kri edelleen vakuuttunut siitä, että painavat syyt puoltavat sihteerin palkkaetujen pysyttämistä nykyisellään senaattori Nyberghin virasta erottuakin. Sihteerin työtehtävä näyttää nimittäin edellyttävän sekä työkykyä että lainopillista sivistystä ja sitovan viranpitäjää siinä määrin, ettei hän Vaivashoitohallituksen työtä haittaamatta voi käyttää aikaansa muihin tehtäviin. Mitä enemmän sihteerin voi käyttää aikaansa ja asiantuntemustaan esiintyviin asioihin, varsinkin selvittämiseen vaivaisapua tarvitsevien perheiden kotipaikkaoikeutta korvauksen hankkimiseksi annetusta vaivaisavusta muilta kunnilta, sitä suurempaa hyötyä on kaupungilla hänen toiminnastaan. Samoin kuin Vaivashoitohallitus ei Rkmriin siis voi havaita muuta, kuin että kaupungille olisi pelkkää etua siitä, että Vaivashoitohallituksen sihteerillä olisi riittävä palkka. Määräys että Vaivashoitohallituksen sihteerin ei saa Kvston suostumuksetta pitää muuta virkatointia olisi tosin tarpeellinen, mutta Kri ei ole katsonut olevan syytä tässä yhteydessä antaa lähempää lausuntoa tästä seikasta, koska valiokunta, jonka Kvsto on asettanut laatimaan määräyksiä kaupungin palkkaussäännön soveltamisesta, antaa selvityksen tähän kuuluvista seikoista. Kun kuitenkin Krin käsityksen mukaan Vaivashoitohallituksen sihteerin palkkaetujen lopullinen määrääminen olisi sopivin toimittaa ensi vuoden budjetin käsittelyn yhteydessä, on Kri ollut sitä mieltä, että virkaa siihen asti sopisi hoidattaa sijaisella sekä senaattori Nyberghille taattu ja hänen eroamisensa johdosta säästyvä henkilökohtainen palkanlisäys maksaa viransijaiselle.

Edellä lausutun johdosta ja ilmoittaen senaattori Nyberghin Vaivashoitohallituksen tiedonannon mukaan eronneen toimestaan kuluvaan toukokuun 1 päivänä, ehdottaa Rkmri, että Kvsto päättäisi:

myöntää Vaivashoitohallituksen sihteerille, senaattori August Nyberghille eron mainitusta virasta, kuluvaan toukokuun 1 päivästä lukien;

valtuuttaa Vaivashoitohallituksen valitsemaan viransijaisen kuluvaan vuodeksi sekä tälle maksamaan palkkion, lukien 9,000 markan mukaan vuodessa; sekä

tästä johtuvan menon suorittamiseksi osottaa käytettäväksi sihteerin sääntönmäisen palkan sekä eronneelle viranpitäjälle myönnetyn henkilökohtaisen palkanlisäyksen.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että Kvsto päättäisi:

myöntää Vaivashoitohallituksen sihteerille, senaattori Augnst Nyberghille eron virasta 1/s:stä 1917 lukien;

valtuuttaa Vaivaishoitohallituksen valitsemaan sijaisen virkaa hoitamaan, kunnes se jälleen täytetään, sekä viransijaiselle maksamaan virkaa seuraavan vakinaisen palkan; samoin kuin .

käskeä Vaivaishoitohallituksen, ennenkuin virka vakinaisesti täytetään, Kvstolle antaa ehdotuksen siihen liittyvään palkkaetujen lopulliseksi järjestämiseksi.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 13.

Terveydenhoitolautakunnan esitys virutushuoneen rakennuttamisesta Merisataman läheisyyteen.

Terveydenhoitolautakunnan esitettyä, että sopivaan paikkaan Merisataman läheisyyteen rakennettaisiin vesijohtovedellä varustettu virutushuone, on kaupungin yleisten töiden Hallitus, oheen pannen 29,400 markkaan päättyvän kustannusarvion, alistanut, eikä mainitun rakennushankkeen toteuttaminen nykyisiin korkeisiin työ- ja tarveainehintoihin katsoen saisi jäädä siksi, kunnes mainitussa kohden suotuisammat olot jälleen ovat palautuneet.

Sen johdosta että Rkmrissa asiaa käsiteltäessä oli ehdotettu, että rakennuskustannuksia huojustettaisiin teettämällä rakennus yksinkertaisempi, joten tämän terveydellisistä syistä tarpeellisen laitoksen teettämistä ei tarvitsisi lykätä toistaiseksi, on kaupungin-insinööri huomauttanut, että ehdotettu rakennustöiden supistaminen ei mainittavasti huojustaisi kustannuksia. Sen johdosta taas että Hallitus oli ehdottanut virutushuoneen sijoitettavaksi rantaan Kaivopuiston vallien kohdalle, oli Rkmrissa lausuttu, että rakennus olisi sijoitettava lähemmäksi taajemmin rakennettuja kaupunginosia — Neitsypolun ja Laivurikadun seutuun —, mutta tähän oli Hallitus huomauttanut, että Kaivopuiston ja Merisataman tienoon vesijohtojen sijoituksen johdosta virutushuonetta ei voi tuntuvitta lisäkustannuksitta teettää muuanne kuin Hallituksen aikaisemmin ehdottamaan paikkaan, minkätähden Hallitus ei ollut katsonut voivansa ehdottaa uutta paikkaa. Kun pesuvaatteiden kuljetus virutushuoneeseen nykyoloissa kävisi yleisölle sangen kalliiksi sekä virutusvedestä kannettava maksu luultavasti estäisi yleisöä mainittavammin määrin käyttämästä laitosta, on Hallitus toistanut aikaisemman ehdotuksensa että työn teettämisen saisi lykätä sopivampaan ajankohtaan.

Vaikka Rkmri tosin ei tahdo kieltää, että terveyshoidolliset näkökohdat puoltavat puheena olevan rakennustyön teettämistä jo nykyään, on Kri kuitenkin Hallituksen mainitsemiin seikkoihin ja lisäksi siihen nähden, että työ- ja rakennusaineiden hinnat ovat, siitä lähtien kun mainittu kustannusarvio viime helmikuussa laadittiin, kohonneet tuntuvasti, v. t. kaupunginarkkitehdin ilmoituksen mukaan noin 40 %:lla, katsonut olevan yhtyminen Hallituksen ehdotukseen ja esittää sentähden, että Kvsto päättäisi jättää Terveydenhoitolautakunnan Merisataman läheisyyteen ehdottaman virutushuoneen teettämisen sopivampaan ajankohtaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Rkmrin ehdotus hyväksyttiin.

N:o 14.**Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys Humaliston sairaalan vuokrasopimusten pidentämisestä.**

Ylihallitus mainitsee, että kahden Humaliston huvila-alueella N:o 4 sijaitsevan, sairaalaksi vuokratun asuinrakennuksen ynnä niihin kuuluvain ulkokuoneiden vuokrakausi päättyy toukokuussa 1917 sekä että rakennusten omistaja, rehtori Juho Jännes, on ilmoittanut suostuvansa samaan tarkoitukseen edelleen vuokraamaan mainitut rakennukset kolmeksi vuodeksi kaikkiaan 13,200 markasta tähänastisen vuokran ollessa 12,000 markkaa. Kun puheena oleva sairaala on välttämätön sekä tarkoitukseen tarpeellisia huoneistoja tuskin on muualta saatavissa eikä pyydettyä vuokraa nykyoloissa käy pitäminen kohtuuttomana, pyytää Ylihallitus Kvstolta valtuutusta saada edellä mainituin ehdoin uudistaa vuokrasopimuksen, minkä ohessa vuokrankorotuksen johdosta täksi vuodeksi tarvittaisiin 700 markan lisämääräraha.

Rkmri mainitsee, että puheena olevat huoneistot eivät tosin, niinkuin Krilla on ollut tilaisuus aikaisemmin huomauttaa, terveydelliseltä kannalta täytä tuberkulosisairaalalle asetettavia vaatimuksia, mutta että niitä Ylihallituksen esittämistä syistä kuitenkin olisi edelleen käytettävä, minkätähden Kri on puoltanut myöntymistä Ylihallituksen anomukseen. Ylihallituksen tältä vuodelta tarpeelliseksi laskemat 700 markkaa, lukien 1,200 markan vuosikorotuksen pohjalla, eivät kuitenkaan riitä, syystä että vuokra oli vuodelta 1916 huojistettu 11,750 markkaan, sen johdosta että kaupunki oli erinäisen aikaisemmin vuokraamansa irtaimiston lunastanut omakseen, joten sairaalan 1917 vuoden menosäännössä on vuokraa varten viimeksi mainittu määrä ja rehtori Jänneksen pyytämä korotus on siis 1,450 markkaa vuodessa eli kesäkuun 1 ja joulukuun 31 päivän väliseltä ajalta Smk 845: 82. Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

valtuuttaa kaupungin Sairaalaylihallituksen pidentämään Humaliston huvilapalstalta N:o 4 sairaalaksi vuokrattujen rakennusten vuokrasopimuksen kolmella vuodella 13,200 markan vuosivuokrasta; sekä

käyttövaramaansa osottaa Smk 845: 83 lisäykseksi Humaliston sairaalan tämänvuotiseen vuokramäärärahaan.

V. V. :

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 15.**Jatkokäsittelyyn 8/5:stä 1917: Majoituslautakunnan kertomus toiminnastaan vuonna 1916.**

V. V.:

Kertomus lähetettäneen Tilastokonttoriin huomioon otettavaksi kunnalliskertomuksen laadinnassa.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 16.

- a) Teknillisten laitosten Hallituksen kertomus mainittujen laitosten toiminnasta vuonna 1916.
- b) Kaupungin Kirjastohallituksen kertomus kirjastojen toiminnasta vuonna 1916.

V. V.:

Kertomukset pantaneen pöydälle ensi kokoukseen.

Kvsto:

Pantiin pöydälle.

N:o 17.

Kaupungin yleisten töiden Hallituksen esitys varajäsenen valitsemisesta mainittuun hallitukseen.

Kun ministerivaltiosihteeri C. Enckell, joka oli vuodeksi 1917 valittu Hallituksen varajäseneksi, on muuttanut pois paikkakannalta, esittää Hallitus Kvston ratkaistavaksi, onko uusi varajäsen valittava herra Enckellin sijaan.

V. V.:

Valiokunnan mielestä on syytä valita uusi varajäsen kaupungin yleisten töiden Hallitukseen ministerivaltiosihteeri Enckellin sijaan ja ehdottaa valiokunta siksi insinööri J. Stjernvallia.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 18.

Kasvatuslautakunnan esitys tarkastajan asettamisesta Lautakunnan silmälläpidon alaisia, avioliiton ulkopuolella syntyneitä lapsia varten (Pain. asiakirj. N:o 27 vuodelta 1917).

V. V.:

Rkmrin ehdotusta puolletaan.

Kvsto:

Rkmrin ehdotus hyväksyttiin siten muutettuna, että tarkastaja asetettaisiin $\frac{1}{9}$:stä 1917, minkä johdosta tarkoitukseen vuonna 1917 osotettiin ainoastaan Smk 1,666: 66.

N:o 19.

Kasvatuslautakunnan esitys vapaiden matkain myöntämisestä valtionrautateilla Lautakunnan huostaan otettuja lapsia lähetettäessä.

Kasvatuslautakunta huomauttaa, että Helsingin kaupunki on useat vuodet, olematta siihen lain mukaan velvollinen, uhrannut melko suuria rahamääriä siveellisesti laiminlyötyjen ja pahatapaisten lasten kasvatukseen. Nämä kustannukset nousevat nyttemmin, kaupungin perustettua kokonaista 10 kasvatuslaitosta tuollaisten lasten siveellistä ja käytännöllistä kasvatusta varten, yli kolmannesmiljoonan markan vuodessa. Niissä maissa, missä semmoisten lasten erikoiskasvatus, joita ei voida kasvattaa tavallisissa kansakouluissa, on laissa määrätty ja järjestetty, suoritetaan suurin osa tämän kasvatuksen aiheuttamista kustannuksista yleisistä varoista. Mitä Suomeen tulee, on vähäistä valtioapua saatu tähän tarkoitukseen sikäli, että maaseudulla olevat kasvatuslaitokset on asetettu kaupungin kansakoulujen ja näissä olevain jatkoluokkain veroisiksi, joiden voimassapitoon kunta yleisen kansakouluasetuksen 113 §:n mukaan on oikeutettu saamaan apumaksua yleisistä varoista.

Kasvatuslaitosten voimassapidosta olevain kokonaiskustannusten määrään verraten ovat menot, joita Lautakunnalle koituu huostaan otettujen lasten lähettämisestä kasvatustaloksiin ja niistä pois, varsin vähäpätöiset. Vuonna 1916 oli näitä kustannuksia kuitenkin Smk 2,880: 21. Suurin osa näistä menoista oli käytetty rautatielippujen hankkimiseksi lapsille ja näiden saattajille. Näyttää sentähden kohtuulliselta, että kaupunki tuollaisia matkoja varten saa vapaaliput valtionrautateilla, minkätähden Kasvatuslautakunta ehdottaa, että Kvsto Suomen Senaatilta anois vapaalippuja valtionrautateilla Lautakunnan huostaan otetuille lapsille näitä lähetettäessä kasvatuslaitoksiin tai yksityisten kasvattajain luo tai sieltä pois sekä lasten saattajille.

V. V.:

Puolletaan.

Hyväksyttiin.

N:o 20.

Kasvatuslautakunnan esitys vapaakirjeoikeuden hankkimisesta Lautakunnalle ja sen alaisille toimihenkilöille.

Kasvatuslautakunta mainitsee niihin runsaisiin kustannuksiin katsoen, joita Helsingin kaupungille koituu suojelukasvatustoiminnastaan, ottaneensa harkittavaksi, eikä olisi mahdollista eräistä kustannuksista saada korvausta valtiolta, joka niissä maissa, missä erikoiskasvatus on otettu käytäntöön, suorittaa suuren osan tästä johtuvista kustannuksista. Aikaisemmin on kaupunki yleisistä varoista saanut suojelukasvatustaan varten apumaksua ainoastaan kasvatuslaitosten yhteydessä oleville kansakouluille, mutta viime vuosina on tämäkin apumaksu tunnetuista syistä jäänyt saamatta. Näyttää kuitenkin siltä kuin valtio voisi käydä avustamaan puheena olevaa tarkoitusta suomalla huojuksia ja myönnytyksiä valtion laitosten käyttämisestä suoritettaviin maksuihin nähden. Tässä

kohden tulevat lähinnä kysymykseen vapautus postirahan suorituksesta sekä vapaalipujen myöntäminen valtionrautateilla.

Mitä erittäin vapaakirjeoikeuteen tulee, on semmoinen sekä maamme kuntain vaivais-hoitohallituksilla että valtion kasvatustiloilla. Tuntuu sentähden asianmukaiselta, että kaupunginkin kasvatustoiminnan, joka työskentelee saman tarkoituksen hyväksi kuin edellä mainitut laitokset, tulisi saada puheena oleva etu. Tähän tulee lisäksi, että postimaksut eivät ole suurimpia menoeriä, joten valtion tappio olisi vähäpätöinen. Kasvatustaloutta sentähden esittää, että Kvsto Suomen Senaatilta hankkisi vapaakirje-oikeuden Lautakunnalle sekä sen alaisten kasvatustilojen johtajille ja johtajattarille näiden ja Lautakunnan välisessä kirjeenvaihdossa.

V. V.:

Mikäli V. V. on saanut tietää, tarkoittaa Kasvatustaloutta esitys osin Lautakunnan vapauttamista säädettyjen postimaksujen suorittamisesta virallisessa kirjeenvaihdossa alaistensa toimihenkilöiden sekä maamme viranomaisten kanssa ja lähettäessään kuukausittain rahoja kasvatustiloihin, osin myös kasvatustilojen vapauttamista suorittamasta postirahaa kirjeenvaihdossaan Kasvatustaloutta kanssa. Siihen eroon nähden, mikä postissa tehdään vapaakirjeoikeuden ja postirahavapauden välillä, nimittäin että edellinen käsittää sekä vakuutetut että vakuuttamattomat, jälkimäinen ainoastaan vakuuttamattomat lähetykset, ehdottaa valiokunta, että Kvsto tekisi Senaatille esityksen vapaakirjeoikeuden myöntämisestä Kasvatustaloutta sen kirjeenvaihdossa alaistensa kasvatustilojen ja maamme asianomaisten viranomaisten kanssa sekä postirahavapauden myöntämisestä mainittujen tilojen johtajille ja johtajattarille näiden virallisessa kirjeenvaihdossa Kasvatustaloutta kanssa.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 21.

Helsingin teollisuuskoulun johtokunnan anomus jäsenen valitsemisesta koulun johtokuntaan.

Syystä että arkkitehti R. Björnberg, jonka Kvsto oli valinnut teollisuuskoulun johtokunnan jäseneksi kolmivuotiskaudeksi 1915—1918, on kuollut, anoo johtokunta uuden jäsenen valitsemista mainitun ajanjakson jäljellä olevaksi osaksi.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että Kvsto puheena olevaan toimeen valitsisi arkkitehti V. Leanderin.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 22.

Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esitys lisäyksen myöntämisestä varattomain oppilaiden vaatetusapua varten olevaan määrärahaan.

Johtokunta ilmoittaa, että sen on täytynyt menosäännössä I. P. L. VII. 13 kohdalla suomenkielisten kansakoulujen varattomain oppilaiden vaatetusapua varten olevasta 35,000 markan määrärahasta jo vuoden alkukuukausina käyttää enemmän kuin vastaavaan aikaan vuonna 1916, syystä että täytyi vuoden alussa ostaa isohko kangasmäärä. Kun sekä kankaiden että nahan hinta oli tuntuvasti kohonnut, on koko määräraha käytetty, jota paitsi vielä noin 4,000 markan määrä laskuja on maksamatta. Tähän nähden ja kun kuluvana vuonna vielä on menoja vaatteiden valmistamisesta, jalkineiden korjauksesta y. m., on johtokunta, ilmoittaen että hankitut varastot riittävät enimmän osan ensi syksyä, anonut 12,000 markan lisämäärärahaa puheena olevaan tarkoitukseen.

Rkmri puoltaa anomusta sekä esittää, että Kvsto käyttövaroistaan osottaisi 12,000 markkaa lisäykseksi menosäännössä suomenkielisten kansakoulujen varattomain oppilaiden vaatetusapua varten olevaan määrärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 23.

Työväenopiston yhteisen johtokunnan esitys määrärahan myöntämisestä maamme kaupunkien työväenopistojen edustajakokouksen kustantamiseksi.

Yhteinen johtokunta ilmoittaa päättäneensä kutsua maamme eri työväenopistoja lähettämään edustajia täällä kuluvan toukokuun 28 ja 29 päivänä pidettävään kokoukseen. Asiaa tiedusteltua ovat seuraavat opistot ilmoittaneet haluavansa lähettää edustajia kokoukseen, nimittäin: Turun ruotsinkielinen työväenopisto, Turun suomalainen työväenopisto, Tampereen työväenopisto, Viipurin työväenopisto, Kotkan työväenopisto, Kuopion kansalaisopisto, Pietarsaaren työväenopisto ja Oulun työväenopisto. Mahdollista on, että näiden lisäksi vielä jotkut opistot tai kunnalliset työväenopetuskurssit valitsevat edustajia. Täyttääkseen monelta taholta lausutun toivomuksen on yhteinen johtokunta niinikään päättänyt, että oppilailla ja kurssien osanottajilla on oikeus valita yhtä monta edustajaa kuin johtokunnat ja opettajat valitsevat yhteisesti. Helsingin kaupungin työväenopiston ruosinkielinen osasto valitsee siten 10 edustajaa, näistä oppilaat 5, ja suomenkielinen osasto 18 edustajaa, näistä oppilaat 9. Kokouksessa käsiteltäviksi tulevista kysymyksistä mainittakoon: opistojen opetuksen järjestäminen, opistojen yhdenmukaisen oppilastilaston aikaansaaminen, opiston toverikuntain järjestäminen, opistojen kirjastot järjestyn yhteistoiminnan aikaansaaminen maamme eri opistojen kesken y. m.

Siihen suureen merkitykseen katsoen, mikä tällä kokouksella on työväenopistojen kehitykseen nähden, anoo johtokunta, että Kvsto käyttövaroistaan osottaisi 1,500 markkaa tilityksen ehdolla käytettäväksi vastaisesta kokouksesta aiheutuviin tarpeellisiin menoihin.

Mainitusta summasta tarvittaisiin arviolta 500 markkaa sihteerin ja tulkin palkkioiksi sekä pöytäkirjan laadintakustannuksiin, 200 markkaa huoneiston vuokraan ja vahtimestarin palkkioiksi, 600 markkaa painatuskuluihin sekä 200 markkaa erinäisiin sekalaisiin ja arvaamattomiin menoihin.

Rkmri puolestaan pitää hyödyllisenä, että eri työväenopistojen johtokunnat saavat tilaisuuden keskenään neuvotella opistojen asioista sekä tehdä toisilleen selkoa niiden toiminnassa saavutetusta kokemuksesta. Kun lienee katsottava pääkaupungin asiaksi tehdä aloite mainitun laatuksen neuvottelukokouksen toimeensaamiseksi, on Kri, määrärahan vähäpätöiseen summaankin katsoen, puoltanut myönnyttäväksi anomukseen ja esittää, että Kvsto käyttövaroistaan myöntäisi 1,500 markkaa eräiden maamme kaupunkien työväenopistojen edustajakokouksen kustannusten suorittamiseksi.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 24.

Diakonissalaitoksen anomus laitoksen vesimaksujen huojistamisesta.

Sen johdosta että Diakonissalaitos oli anonut 40 %:n huojennusta vesimaksuihin enintään 17,000 kuutiometrin kulutusmäärältä vuodessa viiden vuoden aikana kuluvan vuoden alusta lukien, on kaupungin teknillisten laitosten Hallitus puoltanut myöntymistä hakemukseen sekä huomauttanut, että Diakonissalaitoksella on tähänkin asti Kvston $\frac{14}{5}$ 1912 tekemän päätöksen johdosta ollut samanlainen etu sekä että laitoksen toimintaa täytyy pitää sen laatuksena, että tämän tapainen kannatusapu on perusteltu.

Rkmri mainitsee, että vesijohtolaitoksen johtajan antaman tiedon mukaan Diakonissalaitoksen vedenkulutus on viime vuosina ollut noin 12,000 m³ vuodessa, josta vesimäärästä, lukien Smk 0: 26 m³:ltä, olisi maksettava noin 3,120 markkaa, joten 40 %:n alennus vastaisi noin 1,250 markkaa. Jos laitos käyttäisi koko mainitsemansa vesimäärän 17,000 m³, olisi vuotuinen alennus noin 1,770 markkaa. Omasta puolestaan on Rkmri katsonut voivansa yhtyä kaupungin teknillisten laitosten Hallituksen lausuntoon ja esittää sen tähden, että Kvsto päättäisi myöntää Diakonissalaitokselle 40 %:n alennuksen enintään 17,000 m³:n vuotuisesta vesimäärästä suoritettavista maksuista viiden vuoden ajaksi, 1917 vuoden alusta lukien.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 25.

Suomen kaupunkien valtuuskunnan esitys edustajain valitsemisesta yleiseen Suomen kaupunkikokoukseen.

Valtuuskunta mainitsee että, sittenkun valtiollisten olojen muuttumisen johdosta alkuaan vuonna 1915 pidettäväksi määrätyn kaupunkikokouksen kokoon kutsumista kohdanneet esteet nyttemmin ovat poistuneet, samalla kun sellaisen kokouksen pitäminen aivan lähimässä tulevaisuudessa näyttää erittäin tarpeelliselta, on valtuuskunta päättänyt kutsua toisen Suomen kaupunkikokouksen koolle Helsinkiin ensi syyskuun 28 ja 29 päiväksi, johon kokoukseen valtuuskunta pyytää valitsemaan Kvston edustajia. Edustajain vaaliin nähden mainitaan samalla, että ensimmäisessä Suomen kaupunkikokouksessa oli päätetty, että asianomaiset kaupungit valitsisivat ensiksi pidettävään varsinaiseen tahi ylimääräiseen kaupunkikokoukseen edustajia sillä perusteella, että kaupungit

joissa on enintään	5,000 asukasta, valitsevat	1 edustajan
” ” ”	5,000—10,000 ” ”	2 edustajaa
” ” ”	10,000—20,000 ” ”	3 ”
” ” ”	20,000—40,000 ” ”	4 ”
” ” ”	40,000—80,000 ” ”	5 ”
” ” yli	80,000 asukkaan ”	6 ”

V. V.:

Esitykseen myöntyen valinnee Kvsto kaupungin edustajiksi kokoukseen Kvston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä herrat af Forselleksen, Tolletin ja Tarjanteen ynnä Vston toisen sihterrin J. Ugglan.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 26.

Ent. ensimmäisen kaupunginlääkärin, professori W. Sucksdorffin anomus elinkautiseläkkeen myöntämisestä.

Professori Sucksdorffin, jolle $\frac{1}{5}$:stä 1917 lähtien oli myönnetty ero virasta, anottua elinkautiseläkettä on Rkmri ilmoittanut, että Terveystoimikunta on antamassaan lausunnossa ollut sitä mieltä, että professori Sucksdorff, joka on syntynyt 1851, on, siihen katsoen että hän on saavuttanut täydet ikävuodet sekä nuhteettomasti toiminut 27 vuotta kaupungin palveluksessa, kaupungin virkamiesten $\frac{22}{12}$ 1911 vahvistettujen eläkeperusteiden mukaan oikeutettu saamaan eläkettä 40 % palkkaeduistaan eli siis 5,800 markkaa vuodessa. Rkmri ei kuitenkaan ole yhtynyt mainittuun Terveystoimikunnan tulkintaan, koska professori Sucksdorff, joka ei ole saavuttanut täysiä virkavuosia, on eläkeperusteiden mukaan oikeutettu saamaan eläkkeen ainoastaan siinä tapauksessa, että hänen on näytetyn kivulloisuuden johdosta tahi omatta syyttänsä täytynyt virastaan erota. Kun professori Sucksdorff kuitenkin on saavuttanut sen iän, jolloin inhimillisesti katsoen työvoimat varsinkin rasittavan ja pitkällisen työn jälkeen

ovat vähentyneet ja rauhallisempi toiminta on tarpeen, on Rkmri, siihenkin nähden että professori Sucksdorffin palvelusaika likimain käsittää ne määrävuodet, jotka oikeuttavat eläkkeen saamaan, katsonut asianhaarain puoltavan myöntämään professori Sucksdorffille kunnan varoista vuosiapurahan hänen jäljellä olevaksi elinkaudekseen. Tämä apuraha olisi Krin mielestä sopivin määrätä samaksi, minkä professori Sucksdorff saisi, siinä tapauksessa että hän olisi eläkeoikeutettu, eli 5,800 markaksi. Rkmri lisää, että professori Sucksdorff ei, mikäli Kri on saanut tietää, nykyään nauti eikä vastedeskään saanee eläkettä valtiovaroista, ja esittää sentähden, että Kvsto päättäisi:

myöntää eronneelle ensimmäiselle kaupunginlääkärille, professori Wilhelm Sucksdorffille kunnan varoista ylimääräistä elinkautisapurahaa 5,800 markkaa vuodessa, $\frac{1}{5}$:stä 1917 lukien; sekä

käyttövaroistaan tarkoitukseen osottaa 3,867 markkaa kuluvalta vuodelta.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 27.

Rakennuskonttorin kamreerin Gustaf Hallin virkaero- ja eläkehakemus.

Hakijan anottua virkaeroa $\frac{1}{11}$:stä 1917 lähtien sekä elinkautiseläkettä mainitsee Rkmri, että hakija on lähes 65 vuoden ikäinen ja vuodesta 1878 lähtien eli siis lähes 40 vuotta ollut kaupungin palveluksessa, mihin nähden ja kun hakija siis kaupungin virka- ja palvelusmiesten $\frac{22}{12}$ 1911 vahvistettujen eläkeperusteiden mukaan on oikeutettu saamaan vanhuuseläkettä 60 % palkkaeduistaan 7,200 markasta, Kri on, ilmoittaen että kaupungin yleisten töiden Hallitus on kaikilta kohdin puoltanut hakijan anomusta, esittänyt, että Kvsto myöntäisi kamreeri Gustaf Hallille virkaeron $\frac{1}{11}$:stä 1917 lähtien sekä antaisi hänelle 4,320 markan vuosieläkkeen mainitusta päivästä lukien.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 28.

Maalarinleski Amanda Vilhelmina Sandellin kantelu hänen mielenvikaiselle pojalleen myönnetyn riittämättömän vaivaisavun johdosta.

Kanteliija on sitä mieltä, että Vaivaishoitohallituksen hänen mielenvikaiselle pojalleen Karl Fredrik Sandellille myöntämä 15 markan kuukausiapuraha on riittämätön, sekä alistaa asian Kvston tutkittavaksi.

Vaivaishoitohallitus mainitsee, että Karl Fredrik Sandell on Hallituksen 20/s 1913 tekemän päätöksen mukaisesti mielisairaana otettu Kivelän mielisairaalaan, mistä kanteliija Vaivaishoitohallituksen luvatta oli tammikuussa 1914 ottanut hänet pois sekä sitten hoitanut häntä ja mitä jyrkimmin vastustanut hänen uudelleen sijoittamistaan mielisairaalaan. Kanteliija oli kuitenkin anonut 12 markan kuukausiapurahaa poikansa hoitoa varten, joka anomus tosin oli aluksi hyljätty, koska mielisairaalle oli tarjottu sairaalahoittoa, mutta oli Vaivaishoitohallitus kuitenkin sittemmin 2/s 1915 myöntänyt anotun apurahan marraskuun alusta 1914 lähtien sekä kaikkien elintarpeiden hinnannousun johdosta joulukuussa 1915 korottanut sen 15 markkaan kuukaudessa. Saadakseen kuitenkin asian järkipärisesti järjestetyksi samalla huomioon ottamalla äidin toivomuksen saada itse hoitaa poikaansa oli Vaivaishoitohallitus, joka puolestaan edelleen on sitä mieltä, että Karl Fredrik Sandellia olisi hoidettava mielisairaalaan, viime maaliskuussa päättänyt asettaa Karl Fredrik Sandellin joksikin aikaa Nickbyn mielisairaalan ylilääkärin tarkkailtavaksi saadakseen selville, onko hänen mielisairautensa sitä laatua, että hänen voi ympäristölle vaaraa tuottamatta uskoa yksityishenkilön hoitoon, jossa tapauksessa hänet annettaisiin äitinsä hoidettavaksi 30 markan kuukausimaksusta. Kun siis kysymys mielisairaasta Karl Fredrik Sandellin hoidosta on mainitun ylilääkärin lausunnon varassa, ei Vaivaihoitohallitus katso kantelun ansaitsevan huomiota.

V. V.:

Siihen nähden mitä Vaivaishoitohallitus on asiasta lausunut, ei kantelua otettane huomioon.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 29.

Työmies Kaarlo Peltosen kantelu vaivaisavun epäämisen johdosta.

Kantelijat mainitsee että, sittenkun hän kesällä 1916 louhintatyössä sattuneen tapaturman johdosta oli tullut umpisokeaksi, oli Vaivaishoitohallitus hänelle aluksi myöntänyt avustusta 10 markkaa kuukaudessa sekä sittemmin sitoutunut kustantamaan hänen oleskelunsa sokeainkoulussa, missä hän opiskelisi harjantekijän ammattia. Kantelijan päätettyä käydä hierontakurssin, samalla kun otti osaa sokeainkoulussa annettavaan opetukseen, oli kanteliija koulun suostumuksella sitä tarkoitusta varten hakenut ja saanutkin 400 markan valtioavun, mutta sittemmin oli koulu määrännyt, että oppilaat eivät saa ottaa osaa koulun ulkopuolella toimeenpantuihin opetuskursseihin, minkä johdosta kanteliija, joka katsoi hierojanammattin hänelle tarjoovan paremman toimeentulon kuin harjantekijän ammatti, erosi koulusta ja anoi samalla Vaivaishoitohallitukselta 25 markan kuukausiapurahaa. Kun tämä kuitenkin häneltä on evätty, alistaa hakija Vaivashoitohallituksen päätöksen Kvston tutkittavaksi anoen että Vsto määräisi apurahan annettavaksi.

Antamassaan selityksessä Vaivaishoitohallitus, vahvistaen kantelijan ilmoittamat tiedot, mainitsee pitäneensä sokeille tärkeämpänä, että he oppivat niitä ammatteja, joita on sokeainkoulun opetusohjelmassa, kuin hierojanammattia, jonka sopivaisuutta sokeille sokeainkoulun johtokunnassakin oli epäilty, minkätähden Hallitus oli kehottanut kantelijaa palaamaan kouluun. Kun kanteliija ei kuitenkaan ole tätä kehoitusta ottanut huomioon,

jättää Vaivaishoitohallitus Kvston harkittavaksi, onko ja missä muodossa apurahaa, jota kantelija sokeana on oikeutettu saamaan, maksettava.

V. V. :

Kun Vaivaishoitohallitus ei ole katsonut epäilystäkään olevan siitä, että kantelija sokeana ja varattomana on oikeutettu saamaan köyhäinapua kunnalta, ehdottaa valiokunta, joka Vaivaishoitohallituksen toimitusjohtajalta on saanut tietää, että kantelija on erittäin kunnollinen ja toimelias henkilö, Kvston lausuttavaksi, ettei se seikka että kantelija on antautunut ammattiin, jota ei opeteta sokeainkoulussa, estä häntä saamasta avustusta varoista, jotka rahasäännön mukaan on varattu kunnan vaivaishoitoa varten.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 30.

V. V:n esitys kesäloman myöntämisestä kaupungin virka- ja palvelusmiehille kesällä 1917.

Kun sotatilaa, joka kesinä 1915 ja 1916 vaati Kvstoa ryhtymään erinäisiin toimenpiteisiin kaupungin virka- ja palvelusmiesten kesälomaan nähden, edelleen jatkuu eikä se luultavasti ensi kesänä lakkaa sekä sitä paitsi vallankumouksen johdosta olot eräillä kunnan hallintoaloilla ovat erittäin kärjistyneet, on valiokunta katsonut olevan aihetta ottaa käsiteltäväksi kysymyksen, käykö ja millä ehdoilla mainittua kesälomaa kuluvana vuonna myöntäminen, ja kun valiokunta puolestaan on havainnut Kvston olevan kaupungin etujen turvaamiseksi annettava erinäisiä määräyksiä asiasta, on valiokunta katsonut olevan ehdottaminen Kvston päätettäväksi:

että asianomaisten laitosten ja viranomaisten, erittäinkin Terveystalautakunnan, kaupungin Sairaalaylihallituksen ja eri sairaalahallitusten, Palotoimikunnan sekä kaupungin yleisten töiden ja teknillisten laitosten Hallitusten tulee alaiensa virka- ja palvelusmiesten kesälomaa ensi kesäksi järjestäessään tarkoin harkita, käykö ja millä ehdoilla tuollaista etua heille myöntäminen;

että kesälomaa myönnettäessä on ehdoksi muun muassa pantava, että lomalla olevan virka- ja palvelusmiehen on järjestettävä oleskelunsa kaupungin ulkopuolella niin, että hän kutsuttaessa voi pian saapua virantoimitukseen; sekä

että, jos virka- tai palvelusmiehelle ei ole myönnetty kesälomaa, mutta hän on muusta syystä saanut virkavapautta, ei kesälomaa varten rahasääntöön pantua määrärahaa ole virkaa hoitamaan määrätyle sijaisellekaan maksettava.

Lisäksi ehdottaa valiokunta, että Kvsto lausuisi suotavaksi:

että hallitusten ja lautakuntain valitut jäsenet järjestäisivät kesälomansa niin, että päätösvaltaisen jäsenluvun voi tarvittaessa viivyttämättä saada koolle.

Lopuksi anonee Kvsto Maistraatilta ja Raastuvanoikeudelta:

että nämä viranomaiset myöntäessään kesälomaa alaisilleen virka- ja palvelusmiehille ottaisivat huomioon, mitä Kvsto on kunnan muihin virkamiehiin nähden määrännyt.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 31.

V. V:n esitys palkkion myöntämisestä maanmittari Niklas Järnefeltille hänen välitystoiminnastaan maa-alueiden hankkimisessa kaupungille.

Komitea, jonka Kvsto oli asettanut valmistelevaan kysymystä maa-alueiden hankkimisesta kaupungille ja joka oli ryhtynyt alustaviin toimenpiteisiin kaupungin alueen laajennusohjelman toteuttamiseksi, oli sitä varten hankkimansa luottamusmiehen, maanmittari Niklas Järnefeltin välityksellä ryhtynyt moniainden kaupungin lähistössä asuvain kiinteistönomistajain kanssa keskusteluihin maiden ostosta, ja onnistuikin herra Järnefeltin hankkia muun muassa niiden maatilain myyntitarjoukset, mitkä lisätty Kvsto kokouksissaan $24/4$ ja $8/5$ 1917 päätti kaupungille ostaa. Nytemmin on herra Järnefelt Kvston kansliaan antanut mainitun tehtävän suorituksesta laskun, jossa on hänen välityksellään Maanmittaushallituksesta komitealle hankitusta kartasta olleet kulut sekä erinäisiä muita hänen suorittamiaan menoja yhteensä Smk 2,501: 25 sekä välityspalkkiota 1,500 markkaa eli $1/2$ 0/0 Hagan tilan kauppahinnasta (muista kaupoista ovat myyjät suorittaneet välityspalkkion).

V. V. esittää, että Kvsto päättäisi herra Järnefeltille osottaa suoritettavaksi laskun summan Smk 4,001: 25 sekä panna menon maksettavaksi tämänvuotisista käyttövaroistaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 32.

Kahden jäsenen valitseminen Helsingin Anniskeluosakeyhtiön johtokuntaan.

Anniskeluyhtiön yhtiöjärjestyksen mukaan valitsee Kvsto kaksi jäsentä yhtiön johtokuntaan. Vston viimeksi valitsevat jäsenet ovat olleet senaattori L. Ehrnrooth ja pankinjohtaja Aug. Lundqvist. Kvston $24/2$ 1917 tekemän päätöksen mukaan tulee Vston valittavain jäsenten olla kaupunginvaltuusmiehiä, jotka valitaan johtokuntaan vuodeksi kerrallaan, $1/6$:stä lähtien.

V. V. ehdottaa, että Anniskeluyhtiön johtokunnan jäseniksi $1/6$ 1917 ja $1/6$ 1918 väliseksi ajaksi valitaan herrat Salingre ja Huber.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 33.

Helsingin järjestyneen työväen edustajiston esitys erinäisten kaupunginpuutarhuri Svante Olssonin vastaan tehtyjen, virka-aseman väärinkäyttämistä koskevien syytösten johdosta.

Sittenkun Helsingin pika-ajurien ja kunnan työntekijäin ammattiosastojen asettama komitea oli Helsingin järjestyneen työväen edustajistolle esittänyt erinäisiä kaupungin-

puutarhuri Olssonia vastaan tehtyjä, hänen virka-asemansa väärinkäyttämistä koskevia syytöksiä sekä vaatinut hänen erottamistaan virasta, saattaa mainittu edustajisto nämä syytökset Kvston tiedoksi sekä ilmoittaa samalla, että edustajiston järkähtämättömän käsityksen mukaan on Kvston toimeenpantava tarkka ja puolueeton tutkimus asiassa, jotta Olsson, kohta kun syytökset on näytetty toteen, erotettaisiin virastaan.

Edellä mainitun komitean esityksessä mainitaan, kun kaupunginpuutarhuri Olsson pitkänä palvelusaikanaan on osottanut työpalkkain maksamisessa olevansa työntekijäin pahimpia sortajia, on esiintynyt heitä kohtaan röyhkeästi ja katkeroittanut heidän mieltään, on komitea toimittanut tutkimuksen asiassa ja lukuisia henkilöjä kuultuaan todennut, että kaupunginpuutarhuri Olsson on

omalle varalleen viljellyt suurempaa alaa kaupunginmaasta kuin hän palvelusehtojensa nojalla olisi oikeutettu, m. m. useat vuodet harjoittamalla laajaa perunanviljelystä, joten hän on saanut tätä tavaraa niin paljon, että osa siitä on mädännyt;

omalle varalleen elättänyt kolmea lehmää kaupungin kustannuksella siten, että hän niiden ruokintaan on ainakin yhdeksänä vuonna käyttänyt kaupungin omistamia heiniä;

käyttänyt kaupungin palkkaamaa väkeä yksityisten navettainsa puhdistajina;

harjoittanut vihannesten viljelystä laajemmassa mitassa kuin hän palvelusehtojensa nojalla olisi ollut oikeutettu;

käyttänyt kaupungin hevosia, ajomiehiä ja apumiehistöä kuljettamaan omia sikojaan ja vasikoitaan Huopalahteen ja sieltä pois; sekä

kaupungin palkkaamalla työntekijöillä teettänyt kaupungin tarveaineista itselleen kolme isoa kaappia.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että Kvsto käskisi kaupungin yleisten töiden Hallituksen, jonka alainen kaupunginpuutarhuri rakennuskonttorin ^{30/5} 1911 vahvistetun johtosäännön mukaan on, viivyttelämättä toimeenpanna tutkimuksen edellä mainittujen syytösten johdosta sekä sitten Vstolle lähettää tutkimuspöytäkirjan ynnä oman lausuntonsa asiasta.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 34.

Terveystenhoitolautakunnan esitys hiljattain perustetun kaupungineläinlääkärinterviran täyttämisestä.

Sittenkun Kvsto oli ^{13/3} 1917 päättänyt Terveystenhoitolautakuntaan perustaa kaupungineläinlääkärinterviran 7,000 markan vuosipalkoin sekä virka oli avonaisena ollut haettavaksi julistettuna, ilmoittaa Lautakunta, että virkaa on hakenut ainoastaan eläinlääkäri filosofianmaisteri Hugo Alarik Hindersson, ja kun hakija Lautakunnan mielestä on täysin pätevä virkaan, puoltaa Lautakunta hänen nimittämistään siihen.

Hakija on syntynyt 1886, fil. kand. 1911 ja laillinen eläinlääkäri 1914. Hän on harjoitellut Maanviljelijäin Maitokeskuksessa ja työskennellyt kaupungin terveydellisten tutkimusten laboratoriorissa sekä hakemuksen oheisen todistuksen mukaan perehtynyt maidontarkastuksessa käytäntöön tuleviin kemiallisiin ja bakteriologisiin tutkimustapoihin.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että Kvsto virkaan nimittäisi ainoan hakijan Hinderssonin, joka on pätevä virkaa hoitamaan.

Kvsto:

Hakija Hindersson valittiin virkaan.

N:o 35.

Senaattori Kaarlo Castrénin ja herra Paloheimon anomus saada vapautus väliaikaisen järjestystoimikunnan jäsenyydestä.

V. V.:

Kumpikin hakija ilmoittaa ajan puutteen anomansa vapautuksen syyksi.

Kvsto:

Kun V. V. ei ollut ehtinyt asiaa valmistella, antoi Kvsto valiokunnan toimeksi ensi kokouksessa esittää lausunnon ehdotuksineen asiasta.

N:o 36.

Erinäisten Palotoimikunnan jäsenten anomus saada vapautus tehtävästään.

Palotoimikunnan jäsenet insinöörit G. Sourander ja A. Blom, arkkitehti G. Estlander ja konsuli F. Stockmann sekä varajäsen arkkitehti A. Petrelius pyytävät vapautusta tehtävästä mainiten syyksi, että palomiehistö oli $11/5$ irtisanottu toimestaan, joten oli syntynyt semmoinen luonnoton asiointi, että palolaitos työskenteli väellä, joka ei ollut Palotoimikunnan eikä päällystön määräysvallan alainen. Lisäksi oli erotettu palomiehistö mahtisanallaan ja menettelyllään aiheuttanut sekä alopalomestari C. Lindhin että ruiskumestarien A. Forssin ja T. Johanssonin eroamisen. Kun siis oli odotettavissa, että miehistö mahtisanallaan pakottaisi jokaisen sille epämieluisan henkilön, toisin sanoin jokaisen, joka pitää kiinni laista, oikeudesta ja järjestyksestä, eroamaan eivätkä hakijat voi semmoiseen mukautua, toivovat he heidän anomukseensa myöntävän.

Kvsto:

Kun V. V. ei ollut ehtinyt asiaa valmistella, käski Kvsto valiokunnan antaa ensi kokoukseen lausunnon ehdotuksineen asiasta, minkä ohessa Vsto antoi valiokunnan toimeksi samaan tilaisuuteen hankkia lähempiä tietoja niistä ehdoista, joilla palomestarin oli kerrottu jälleen ottaneen erotetun alipäällystön ja miehistön palvelukseen sekä tästäkin antaa Vstolle asianhaaran vaatiman lausunnon.

N:o 37.

Maist:n kirjelmä ynnä Senaatin Kamaritoimituskunnan kiertokirje kunnallisten elintarvelautakuntain asettamisesta.

Kamaritoimituskunnan kiertokirjelmässä, jonka Maist. on toimenpiteeseen ryhtymistä varten saattanut Kvston tiedoksi, ilmoitetaan, että Toimituskunnan elintarveosasto jouduttaakseen elintarveasiain järjestämistä maame eri kunnissa käskee kuntain eduskuntain mahdollisimman pian valita elintarvelautakuntia, joiden jäsenet olisi valittava kunkin kunnan väestön yhteiskunnallista kokoonpanoa silmällä pitäen. Paikkakunnilla, missä varsinainen työväestö muodostaa huomattavan osan väestöstä, olisi vähintään puolet elintarvelautakuntain jäsenistä valittava työväenjärjestöjen asettamista ehdokkaista. Jäseniä olisi valittava viisi tai useampia, kunkin kunnan väkiluvun mukaan, ja olisi samalla kuntain varoista osotettava tarpeelliset määrät elintarvelautakunnan jäsenten palkkaamiseksi sekä juokseviin menoihin. Elintarvelautakuntain asettamisesta ja niiden jäsenistä olisi heti annettava tieto asianomaiselle kuvernöörille sekä niinikään välittömästi Kamaritoimituskunnan elintarveosastolle.

Kvsto:

V. V:n ehdotuksesta päätti Kvsto asettaa kuusijäsenisen elintarvelautakunnan sekä muuten käskää V. V:n, sittenkun Helsingin järjestyneen työväen edustajille oli suotu tilaisuus ehdottaa kolme jäsentä lautakuntaan, Vstolle antaa lausunnon ehdotuksineen asiasta.

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
kokous tiistaina kesäkuun 5 päi-
vänä 1917 k:lo 7 i. p.*

ESITYSLISTA.

N:o 1.

Maist. kirjelmä ilmoituksineen kolmen uuden kaupunginvaltuusmiehen valitsemisesta.

Sittenkun Kvsto oli vapauttanut herrat Tulenheimon, Grotenfeltin ja Ehrnroothin valtuusmiestoimesta, on $23/5$ heidän sijansa kaupunginvaltuusmiehiksi valittu pankinjohtaja Mauri Honkajuuri 1917 vuoden loppuosaksi, johtaja Gunnar Bengelsdorff vuosiksi 1917—1918 sekä varatuomari Arne Öhman vuosiksi 1917—1919.

Kvsto:

Merkittiin tiedoksi saaduksi.

N:o 2.

Maist:n kirjelmät ynnä Lääninhallituksen lähetteet Suomen kansalaisoikeuden hakemusten johdosta, joita ovat tehneet Venäjän kansalaiset:

a) Helsingin lennätinkonttorin päällikkö, valtioneuvos Theodor Alexejew.

Hakija on syntynyt 1865, olleskellut koko ikänsä tässä maassa, nauttii kansalaisluottamusta ja saa vuodessa palkkaa 6,400, paitsi asuntoa ja lämpöä.

b) neiti Eugenie Alexejew.

Hakija on syntynyt 1890 ja oleskellut tässä maassa koko ikänsä, nauttii kansalaisluottamusta ja ansaitsee tšekäläisen lennätinlaitoksen palveluksessa olevana 3,600 markkaa vuodessa.

c) johtaja Carl Petter Koch.

Hakija on syntynyt 1874 ja oleskellut kaiken ikänsä tässä maassa, nauttii kansalaisluottamusta ja ansaitsee vuodessa 12,000 markkaa.

d) kauppias Wasili Fedosejeff.

Hakija on syntynyt 1865 ja yhteen jaksoon oleskellut tässä maassa vuodesta 1875 lähtien, nauttii kansalaisluottamusta ja noin 6,000 markan vuosituloja.

V. V.:

Kvsto ilmoittanee, ettei hakemuksia vastaan ole mitään muistuttamista.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 3.

Maist:n kirjelmä ilmoituksineen tehdaskorttelin N:o 291 kaupunginasemakaavanmuutoksen vahvistamisesta.

Sittenkun Kvsto 30/1 1917 oli hyväksynyt sellaisen muutoksen tehdaskorttelin N:o 291 kaupunginasemakaavaan, että mainittu kortteli yhdistettäisiin viereiseen Laaksokatuun siten, että Sörnäsintien Rantatien tehdastontti N:o 13 ja Laaksokadun nykyinen tehdastontti N:o 2 liitettiin lisäalueena niihin jälkimmäisen kadun osiin, mitkä syntyvät, kun näiden tonttien rajaviivat suoraan jatketaan Laaksokadun pohjoisrajaan, sekä viimeksi mainittu tontti vastedes merkittäisiin kaupunginasemakaavan Haapaniemenkadun tontiksi N:o 2, on Senaatti 24/4 1917 vahvistanut puheena olevan kaupunginasemakaavanmuutoksen.

V. V.:

Senaatin päätös merkittäneen tiedoksi saaduksi ja saatettaneen sen ohessa Rkmrin tiedoksi.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 4.

Maist:n kirjelmä ynnä Lääninhallituksen lähete rohdoskauppa-apulaisen Arthur Alexander Sjöblomin anomuksen johdosta saada täällä harjoittaa rohdoskauppaliikettä.

Hakemuksen mukana seuraa todistus, että hakija on täysivaltainen sekä että apteekkari Bernt Johan Bask, joka tulee liikettä hoitamaan, on oikeutettu pitämään apteekkia, joka oikeus rohdoskaupoista 24/1 1888 annetun asetuksen mukaan tuottaa kelpoisuuden puheenalaisen kaupan hoitamiseen.

V. V.:

Kvsto ilmoittanee, ettei sillä ole hakemusta vastaan mitään muistuttamista.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 5.

Jatkokäsittelyyn 6/3 ja 27/3:stä 1917: Ehdotus Helsingin kaupungin tervevdenhoitojärjestykseksi (Pain. asiakirj. N:o 34 vuodelta 1916 ja N:o 31 vuodelta 1917).

Kvsto:

Komitean ehdotus hyväksyttiin.

N:o 6.

Komitean mietintö Vanhankaupungin vesilaitoksen laajentamista koskevasta asiasta (Pain. asiakirj. N:o 34 vuodelta 1917).

V. V.:

Kun Rkmrilla ei ole ollut tilaisuutta lausua mieltänsä viimeksi mainitussa mietinnössä esitetyistä ehdotuksista, päättäne Kvsto hankkia Krin lausunnon asiasta.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 7.

Rkmrin esitys Sörnäsän satamamestarinviran jälleen täyttämisestä.

Sittenkun Satamakonttori oli 5/2 1917 päivätyssä, Maistraattiin annetussa kirjelmässä ilmoittanut Sörnäsän satamamestarin Wilhelm Alfred Svenssonin tammikuun 17 päivänä kuolleen sekä esittänyt että, koska Sörnäsän satamakonttorissa palvelee satamamestarin apulainen, merikapteeni Johannes Evert Ekbohm, tämä määrättäisiin toistaiseksi sijaisena hoitamaan satamamestarin virkaa, on Maist. läheteessä 5/5, viitaten kaupungin satamajärjestyksen 17 §:än, jossa säädetään, että Kvsto Rkmrin ehdotuksesta ottaa Sörnäsän satamamestariksi merimiesammattiin perehtyneen miehen, Rkmriin lähettänyt satamakonttorin vastamainitun ilmoituksen.

Rkmri huomauttaa, että Sörnäsän satamamestarilla on vahvistetun rahasäänön mukaan vuosipalkkaa 2,400 markkaa ja että Kvston 27/12 1912 tekemään päätöksen mukaan on sama palkka hänen apulaisellaankin. Mikäli Rkmri on saanut tietää, johtuu satamakonttorin ehdotus satamamestarin viran toistaiseksi jättämisestä vakinaisesti täyttämättä ja hoidottamisesta viransijaisella siitä, että laivaliike Sörnäsän satamassa on nykyään

sangen vähäinen, minkä johdosta henkilökuntaa kävisi väliaikaisesti vähentäminen. Konttorin ehdotuksen mukaan siis merikapteeni Ekbom, joka jo satamamestari Svenssonin kuoleman jälkeen on hoitanut satamamestarinvirkaa, määrättäisiin toistaiseksi hoitamaan mainittua virkaa siihen liittyvästä palkasta, jota vastoin apulaisentoimi jätettäisiin täyttämättä ja siitä maksettava palkkio säästyisi. Kysymys, milloin satamamestarinvirka on jälleen täytettävä, näyttää olevan sopiva jättää sen seikan varaan, milloin merenkulku jälleen lisääntyy, ja saisi satamakonttori tehdä aloitteen asiassa.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

jättää Sörnäsin satamamestarinviran toistaiseksi täyttämättä;

määrätä satamamestarin apulaisen, merikapteeni Johannes Evert Ekbomin, vakanssiaikana hoitamaan virkaa siihen liittyvästä palkasta; sekä

kehottaa satamakonttoria aikansa antamaan ehdotuksen satamamestarinviran jälleen täyttämisestä.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 8.

Rkmrin esitys Bölen esikaupungissa Bölenkadun varrella sijaitsevan tontin N:o 11 uuden vuokrasopimuksen tekemisestä.

Rkmri huomauttaa, että Kvsto 6/6 1916 oli Rkmrin esityksestä päättänyt Bölen esikaupungin palstan N:o 3 a vuokraajalta lunastaa 4,874 m²:n laajuisen maa-alueen mainitusta tiluspalstasta voidakseen esteettömästi järjestää Bölen esikaupungin vahvistetun uuden jaoitus suunnitelman mukaan erinäiset mainitun esikaupungin tontit, m. m. Bölenkadun tontin N:o 11, jota neiti Maria Juslin piti vuokralla, sekä niinkään voidakseen järjestää erinäisiä liikenneväyliä. Edellä mainitun esityksen yhteydessä oli Rkmri maininnut, että neiti Juslin oli vaatinut kaupungilta korvausta, syystä että hänen vuokra-alueestaan Bölenkadun tontista N:o 11 oli Bölenkatua — Fredriksperin asemalta koilliseen Bölen halki kulkevaa liikenneväyliä — vuonna 1911 tasoitettaessa erotettu suuri osa olematta hän saanut sijaan muuta maata, ja oli neiti Juslin määritellyt vaatimuksensa siten, että hänen tulisi saada rahakorvausta kerta kaikkiaan 2,000 markkaa. Krin toimesta paikalla pidetyssä katselmuksessa oli kuitenkin todettu, että Bölenkadun laajentamisen johdosta oli mainitusta tontista erotettu noin 140 m² eli likimain 1/4 tontin alkuperäisestä pinta-alasta ja että neiti Juslinin menettämä maakappale tosin oli hänelle tärkeä, mutta että alueen vähenemisen täysin korvasivat ne edut, mitkä tontti oli saanut kaduntasoituksen toimittamisesta ja tontin varustamisesta vesi- ja laskujohdoilla. Tämän johdosta katselmusmiehet eivät olleet puoltaneet rahakorvauksen myöntämistä neiti Juslinille, vaan ehdottaneet, että hänet vapautettaisiin suorittamasta vuokraa, 26 markkaa vuodessa, siksi kunnes tontti tulisi lopullisesti järjestetyksi ja uusi vuokrasopimus neiti Juslinin kanssa tehtäisiin. Neiti Juslin ei tyytynyt katselmusmiesten ehdottamaan korvaukseen, vaan pysyi aikaisemmassa korvausvaatimuksessaan. Omasta puolestaan oli

Rkmri pitänyt neiti Juslinin vaatimusta liiallisena eikä sentähden ollut ottanut sitä huomioon.

Rkmriin myöhemmin antamassaan kirjoituksessa oli neiti Juslin huomauttanut, että häneltä, sen johdosta että kaupunginviranomaiset olivat hänen luvattaan toimittaneet edellä mainitun Bölenkadun tasoituksen, oli noin kuuden vuoden aikana riistetty tuntuva osa vuokramaataan, joka oli viljeltyä ja käytettiin osin perunamaana, osin viini- ja karviaismarjapensaiden kasvupaikkana. Tänä aikana oli todellisuudessa ollut mahdollon huvilaa rakentaa tai myydä. Tosin voi hakija ryhtymällä oikeudenkäyntiin saada oikeutensa, mutta kun kaupungilla oli painavia syitä sopia hakijan kanssa mielisuosilla, oli hakija ehdottanut, että vuokrakirja, jonka Rkmri aikoi hakijan kanssa tehdä Bölenkadun uudestijärjestetystä tontista N:o 11, joten mainittu 617.092 m²:n laajuinen tontti annettaisiin vuokralle 1940 vuoden loppuun 40 markan vuosivuokrasta, muutettaisiin siten, että hakija kaduntasoitustyöstä kärsimänsä vahingon korvaukseksi saisi hallita tonttia 20 vuotta vuokravapaasti sekä että kaupunki omalla kustannuksellaan muuttaisi sekä nykyään Bölenkadulla sijaitsevat vuokraajan ulkokuoneet että tonttia ympäröivän aitauksen järjestetyn rajalinjan sisäpuolelle. Kun hakijan nyt tekemää esitystä täytyi pitää erittäin vaatimattomana ja sen oikeusperuste oli täysin ilmeinen, oli hakija toivonut esitykseensä myönnyttävän.

Rkmri on havainnut, että haitat, joita hakijalla on ollut puheena olevan kaduntasoituksen johdosta, eivät tosin ole niin huomattavat kuin hakija on arvellut, koska hänen tontilleen, vaikka sen pinta-alaa onkin vähennetty, on koitunut etua kaduntasoitamisesta sekä vesi- ja viemärijohtojen teettämisestä, mutta Kri on kuitenkin katsonut olevan syytä puoltaa myöntymistä hakijan nyt esittämään vaatimukseen. Epäilemätöntä nimittäin lienee, että kaupungin korvausvelvollisuuden oikeusperuste on ilmeinen ja että hakija sentähden voi oikeudenkäyntitietä saada jonkin korvauksen. Tähän tulee lisäksi että, jos hakijan ehdotus suosiollisen sopimuksen aikaansaamisesta hyljätään, ei hakijan kanssa voida tehdä uutta vuokrasopimusta, minkä johdosta taas pitemmäksi aikaa kävisi mahdolltomaksi järjestää eräitä viereisiä tontteja sekä tasoittaa Kyllikkikatua, jota työtä varten määräraha jo on olemassa. Hakijan ulkokuoneiden ja aidan muuttamisesta olisi Rakennuskonttorin ilmoituksen mukaan kustannuksia noin 600 markkaa, ja matemaattisesti laskien on kaupungille edullisempaa tyydyttää hakijan nyt esittämä vaatimus kuin maksaa korvausta 2,000 markkaa kertaa kaikkiaan.

Edellä lausutun nojalla Rkmri ehdottaa, että Kvsto päättäisi valtuuttaa Rkmrin tekemään Bölenkadun tontin N:o 11 vuokraajan kanssa uuden vuokrasopimuksen m. m. sillä ehdolla, että vuokraaja vapautetaan suorittamasta vuosivuokraa, 40 markkaa, kahdenkymmenen vuoden aikana, 1/1:stä 1917 lukien, sekä käyttövaroistaan osottaa 600 markkaa hakijan ulkokuoneiden ja aidan muuttamiseksi mainitun tontin uusien rajain sisäpuolelle.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 9.**Rkmrin esitys määrärahan myöntämisestä kylpy- ja desinfioimislaitoksen sisustamiseksi n. s. koleraparakeihin.**

Terveystoimikunta on Rkmrille ilmoittanut, että kaupungin kulkutautisairaala on kuluvana vuonna hoidettu kaikkiaan 115 toisintokuumetta ja 7 pilkkukuumetta sairastavaa henkilöä. Aluksi olivat sairastaneet yksinomaan semmoisia henkilöitä, jotka Venäjällä oleskellessaan olivat saaneet tartunnan, mutta viime aikoina on ilmaantunut erinäisiä tapauksia, jolloin tartunta on saatu kotimaassa; muun muassa on 22 toisintokuumetta tartuntatapausta sattunut kaupungissa, jota paitsi yksi pilkkukuumeteseen sairastunut henkilö niinikään on kenties saanut tartunnan täällä. Toisintokuumetapausten lukumäärä osin kaupungissa ja osin sen lähietäisyydellä on viime aikoina tuntuvasti lisääntynyt, minkätähden Terveystoimikunnan mielestä on olemassa vaara, että tämä lauti ja sen mukana usein seuraava vieläkin vaarallisempi tauti, pilkkukuumet, helposti pääsee täällä leviämään kulkutaudin tapaan, ellei mahdollisimman pian tehokkaasti ehkäisytöihin ryhdytä. Erittäin vaarallisia näiden tautien leviämisen estämiseksi, joka etusijassa tapahtuu syöpäläisten välityksellä, ovat n. s. yömajat ja ylipäänsä asunnot, joissa irtolaisväestöä oleskelee. Erittäin tärkeää sentähden on, että voidaan nopeasti ja tehokkaasti syöpäläisistä puhdistaa näissä huoneistoissa käytetyt aluspuvut, huopapöytäliinat ja muut makuuvälineet, joissa tietenkin voi olla paljon syöpäläisiä. Terveystoimikunnan nykyisten desinfioimislaitosten avulla ei kuitenkaan ole mahdollista toimittaa tuollaista puhdistusta kyllin tehokkaalla tavalla. Välttämättömänä sentähden on, että tätä tarkoitusta varten ensi tilassa järjestetään ylimääräinen desinfioimislaitos.

Jos jompikumpi edellä mainituista taudeista pääsee täällä leviämään kulkutaudin tapaan, käy välttämättömäksi järjestää niin, että verratonta lukua henkilöitä, samalla kun heidän vaatteensa ja muut tavaransa desinfioidaan, itsekin puhdistetaan ja vapautetaan syöpäläisistä. Kun tähän tarkoitukseen sopivaa kylpylaitosta ei ole käytettävänä, olisi semmoinen Toimikunnan mielestä järjestettävä edellä mainitun desinfioimislaitoksen yhteyteen. Tuollaisen yhdistetyn kylpy- ja desinfioimislaitoksen käyvi vaikeudetta laittaminen yhteen n. s. koleraparakeista, jota ehdotusta vastaan kaupungin Sairaalahallituksen puolesta ei ole ollut mitään muistuttamista. Kaupungin Rakennuskonttorin laatiman kustannusarvion mukaan olisi kirjelmän oheisen pohjapiirroksen mukaisen laitoksen kunnostamiseen kustannuksia 14,800 markkaa. Siihen nähden että tällainen laitos nykyään on välttämättömän tarpeen vaatima, anoo Terveystoimikunta, että mainittu summa mahdollisimman pian osoitettaisiin edellä mainittuun tarkoitukseen.

Katsoen siihen selvyyden ja oikeuden, mikä Terveystoimikunnalla lain mukaan on kulkutautien vastustamiseksi ryhtyä niihin toimenpiteisiin, mitkä se harkitsee välttämättömän tarpeelliseksi, ja kun Terveystoimikunnan puheenjohtaja on lausunut, että edellä mainitun suuntaisiin toimenpiteisiin olisi viivyttämättä ryhdyttävä, on Rkmri käskennyt kaupungin Rakennuskonttorin käydä teettämään työtä sekä siitä ilmoittamaan Terveystoimikunnalle. Ilmoittaessaan näistä toimenpiteistään Kvstolle esittää Rkmri samalla, että Kvsto päättäisi:

hyväksyä Rkmrin toimenpiteen käyttää 14,800 markkaa yhdistetyn kylpy- ja desinfioimislaitoksen sisustamiseksi yhteen n. s. koleraparakeista; sekä
puheena olevan rahamäärän maksettavaksi Vston tämänvuotisista käyttövaroista.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 10.

Rkmrin esitys varatuomari Gunnar Hjelt-vainajan kaupungin hyväksi tekemän testamentin johdosta.

Rkmri ilmoittaa, että varatuomari Gunnar Hjelt, joka kuoli $\frac{4}{4}$ 1917, on $\frac{6}{11}$ 1915 tekemässään testamentissa määrännyt kaikki jäämistöönsä kuuluvat huonekalut, käteisvarat, velkakirjat, osakkeet ja arvopaperit Helsingin kaupungille sekä hoidettavaksi pohjarahastona kodin hankkimiseksi lapsille, joiden vanhemmat ovat tuntemattomat tai jotka ovat vanhempainsa hylkäämiä sekä tarvitsevat turvaa ja hoitoa, sillä ehdolla että kaupunki pääomasta ja sen korkovaroista eräälle testamenttaajan sukulaiselle vuosittain hänen jäljellä olevana elinaikanaan maksaa 1,000 markan apurahan.

Tämän johdosta ehdottaa Rkmri, että Kvsto päättäisi:

valtuuttaa Rkmrin kaupungin puolesta asianmukaisesti valvomaan puheena olevan testamentin sekä tuomioistuimessa valalta kuulustuttamaan testamentin todistajia;

aikanansa pesän selvitysmieheltä ottamaan haltuunsa ja hoitamaan testamentatun omaisuuden; sekä

sittemmin Kvstolle tekemään ehdotuksen testamentin määräysten toimeenpanemisesta edellä mainitun lastenkodin perustamiseksi.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 11.

Rkmrin esitys erään Bölen esikaupungissa olevan alueen vuokraamisesta sikalan paikaksi.

Rouva H. Sauru oli Rkmriltä pyytänyt saada sikalan paikaksi vuokrata Bölen esikaupungin läheisyydessä olevan alueen, joksi toimitetussa katselmuksessa, jossa Terveystenhoitolautakunta oli edustettuna, oli ehdotettu Fredriksperin talon maalla Bölen esikaupungin luoteispuolella sijaitseva 2,100 m²:n laajuinen maakappale, johon hakijakin oli ilmoittanut tyytyvänsä. Paikka oli terveydellisessäkin suhteessa katsottu sopivaksi, syystä että lähin asunto on 400 metrin päässä ja alue viettää Bölen esikaupungista pois päin, joten ei ole vaaraa että esikaupungin kaivojen vesi pilaantuisi. Paikan vuokramaksu on ehdotettu 630 markaksi vuodessa ja vuokrakausi viideksi vuodeksi. Lisäehdoiksi olisi pantava, että Terveystenhoitolautakunnan tulee hyväksyä vastaiset rakennukset, että puita ei kaadeta muuten kuin Rakennuskonttorin luvalla sekä että kaadetut puut jäävät kaupungin omiksi

Kaupungin yleisten töiden Hallitus on puoltanut esitystä siten muutettuna että, kun täytyy käyttää melko runsaita kustannuksia, jotta laitos vastaisi terveydellisiä vaatimuksia, vuokrakausi määrättäisiin kymmeneksi vuodeksi.

Rkmri yhtyy Hallitukseen, varsinkin kun takeita on olemassa siitä, että terveydellisiä haittoja ei synny laitoksen sijoittamisesta mainittuun paikkaan, sekä esittää, että Kvsto päättäisi:

rouva H. Saurulle sikalan paikaksi vuokrata edellä mainitun kirjelmän oheisessa kartassa lähemmin osotetun alueen kymmeneksi vuodeksi, $\frac{1}{6}$:stä 1917 lukien, 630 markan vuosivuokrasta sekä sillä ehdolla:

että sikalan piirustukset alistetaan, paitsi Rkmrin ja tarpeen vaatiessa Maistraatin, myöskin Terveystalautakunnan hyväksyttäviksi; sekä

että alueelta saa kaataa puita ainoastaan Rakennuskonttorin luvalla ja että kaadetut puut jäävät kaupungin omiksi.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 12.

a) Rkmrin esitys partioliikkeen avustamisesta.

b) Helsingin sosialidemokratisen kunnallisjärjestön vastalause partioliikkeen avustamista vastaan.

Rkmriin annetussa kirjoituksessa ovat Helsingin ruotsin- ja suomenkielisten partioliikkeiden kansliatoimikunnat anoneet, että Kvsto myöntäisi kerta kaikkiaan 5,000 markkaa ruotsinkieliselle ja 5,000 markkaa suomenkieliselle kanslialle näiden menoihin käytettäväksi, ja perustellaan anomusta seuraavasti:

Niinkuin tunnettu, on partioliikkeen aate vallankumouksen jälkeen uudestaan elpynyt ja kaikkialla maassamme on ryhdytty toimenpiteisiin tämän liikkeen järjestämiseksi. Tämän liikkeen perusaatteita on yhteisvastuullisuus- ja yhteenkuuluvaisuustunteen säilyttäminen ja kehittäminen, minkätähden liikkeen järjestäjät ovat päättäneet koota maamme kaikki partiojärjestöt yhteiseksi liitoksi. Alustavat työt ovat nyttemmin edistyneet niin pitkälle, että seikkaperäinen ehdotus säännöiksi, järjestysmuodoksi, ohjelmaksi y. m. on laadittu sekä uusien partiolaisten ilmoittautumisia vastaanotettu. Yksin Helsingissä on ilmoittautunut noin 10,000 poikaa ja tyttöä. Kun liike siten on kehittynyt niin laajaksi, että tähän asti käytetyt vapaaehtoiset voimat ovat osottautuneet riittämättömiksi, on, jottei kehitys kääntyisi väärään suuntaan, osottautunut aivan välttämättömäksi asettaa oma kanslia palkattuine henkilökuntineen. Tämän kanslian tehtävänä olisi työllä ja neuvoilla avustaa maaseutujärjestöjä uusien liittymäin perustamisessa. Sitä paitsi järjestäisi kanslia eduskunnan maalaisliiton ryhmän herättämän kysymyksen partiolaisten osanotosta maanviljelystyöhön ensi kesänä. Tämä kysymys vaatii tietenkin osakseen suurta huomiota, jotta maanviljelijät toiselta puolen eivät väärinkäyttäisi tätä työvoimaa ja toiselta puolen jotta partiolaiset oikein käsittäisivät kysymyksen isänmaallisen ja kansantaloudellisen merkityksen.

Rkmri puoltaa hakemusta ja huomauttaa, että partioliikettä kannattavat kaikki yhteiskunnan luokat ja puolueet ja että se oikein toteutettuna näyttää voivan tuottaa hyötyä ja etuja yhteiskunnalle kokonaisuudessaan. Rkmrille on tosin tunnettua, että sosialis-

tisen puolueen keskuudessa eräillä tahoilla katsotaan tätä liikettä karsain silmin, mutta tämä lienee johtunut siitä, että on väärinkäsitetty partioliikkeen tarkoitusta ja keinoja. Mutta tästä huolimatta on Rkmri sitä mieltä, että kaupunginhallinnon ei tulisi olla taloudellisesti tukematta tätä yritystä pyydettyllä rahamäärällä, koska epätietoista ja tuskin luultavaa on, että asianomaiset kansliatoimikunnat voisivat yksityistä tietä saada tarpeelliset varat kokoon.

Krin hankkimassa eritellyssä luettelossa anotun määrärahan käyttämisestä on seuraavat menoerät:

2 kanslistia à 150: — 14 kuukauden aikana	Smk	4,200: —
Vuokra, valo, lämpö ja siivoaminen	”	1,400: —
Postiraha, paperi y. m.	”	1,000: —
Painatus	”	1,500: —
Tarkastus y. m.	”	1,000: —
Sekalaista	”	400: —

Aikomus on että kanslia toimisi $\frac{1}{11}$ 1917 asti sekä uudestaan $\frac{1}{4}$:stä 1918 lähtien ja lakkautettaisiin lopullisesti $\frac{1}{11}$ 1918, jolloin koko järjestön edellytetään olevan valmiina.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

osottaa 10,000 markkaa jaettavaksi tasan ruotsin- ja suomenkielisen väliaikaisen partioliikekanslian toimikuntain kesken; sekä

mainitun summan maksettavaksi Vston tämänvuotisista käyttövaroista.

Helsingin sosialidemokratinen kunnallisjärjestö on Kvstolle lähettänyt otteen kokouksessaan $\frac{3}{6}$ 1917 tehdystä pöytäkirjasta, josta käy selville, että mainittu kokous, jossa ilmoitettiin olleen saapuvilla noin 2,000 henkeä, oli päättänyt panna jyrkän vastalauseen sitä vastaan, että partioliikettä avustettaisiin kunnan varoilla.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Rkmrin ehdotus hyväksyttiin.

N:o 13.

Kaupungin teknillisten laitosten Hallituksen esitys palkanlisäyksen myöntämisestä eräille mainittujen laitosten työhenkilöille.

Sittenkun teknillisten laitosten palveluksessa olevat mestarit, työnjohtajat ja koneenkäyttäjät olivat, huomauttaen että elantokustannukset ovat yhäkin kohonneet ja paljon suuremmassa määrässä kuin työpalkkoja on korotettu, anoneet, että heidän pohja-palkkaansa viime huhtikuun alusta lukien korotettaisiin 25 %:lla, samalla kun heille edelleen maksettaisiin nykyinen kalliinajanlisäys, on teknillisten laitosten Hallitus huomauttanut, että elantokustannukset viime vuosina todella ovat yhtä mittaa kohonneet ja nykyään nousseet niin korkeiksi, että pienempäin palkansaajain tulevaisuus näyttää huolestuttavalta. Tuon tuostakin uudistuvat vaatimukset toimeentulomahdollisuuksien parantamisesta olivat sentähden sekä luonnollisia että oikeutettuja. Hallitus ei sentähden ollut katsonut esillä olevaakaan anomusta käyvän epääminen. Kaupungin teknillisten

laitosten palveluksessa nykyään olevilla mestareilla, työnjohtajilla ja koneenkäyttäjillä oli nimittäin palkkaa noin 200 markasta noin 400 markkaan kuukaudessa, jotka palkkaedut hakijoille sen lisäksi tulevain kalliinajanlisäysten ja eräillä heistä olevan vapaan asunnon kera eivät näyttäneet nykyisen kalliin ajan vallitessa takaavan asianomaisille tarpeenmukaista toimeentuloa.

Hallitus on näistä syistä sitä mieltä, että mainituille toimihenkilöille olisi myönnettävä viime huhtikuun alusta lukien palkanlisäystä määrä, jonka Hallitus saisi harkintansa mukaan kussakin eri tapauksessa ratkaista, ei kuitenkaan yli 75 markan mestareille ja työnjohtajille eikä yli 50 markan koneenkäyttäjille kuukaudessa. Tämän palkankorotuksen johdosta olisi tarpeen lisämäärärahaa vesijohtolaitokselle 6,550 markkaa, kaasulaitokselle 8,550 markkaa ja sähkölaitokselle 13,500 markkaa eli siis kaikkiaan 28,600 markkaa kuluvan vuoden yhdeksäksi kuukaudeksi. Ehdotetut palkanlisäykset eivät kuitenkaan saisi vaikuttaa nykyisiin kalliinajanlisäyksiin, koska muussa tapauksessa nykyisten laskuperusteiden mukaan eräät puheena olevista palkansaajista eivät saisi saman määräistä kalliinajanlisäystä kuin tähän asti.

Tässä yhteydessä on Hallitus katsonut tarpeelliseksi toistaa erään aikaisemmin lausumansa toivomuksen, jota ei vielä ole täytetty. Voipi nimittäin sattua ja onkin sattunut, että budjettivuoden kuluessa täytyy, ennenkuin asiaa, varsinkin kesäkuukausina, on voitu alistaa Kvston tutkittavaksi, lupaamalla lisäystä rahasäännön mukaiseen palkkaan koettaa pysyttää laitoksen palveluksessa kyvykäs henkilö, joka muutoin katsoisi etunsa mukaiseksi erota palveluksesta. Näissä ja näiden tapaisissa poikkeustapauksissa on epäilemättä laitosten edun mukaista, että Hallituksella on valta alistusta tekemättä toimeenpanna asianhaaran vaatimia vähäisiä palkanjärjestelyjä.

Rkmri mainitsee voineensa yhtyä Hallituksen esittämiin syihin. Mitä ehdotettuun palkanparannukseen tulee, on Rkmri tosin toisessa yhteydessä huomauttanut, että sitä ei olisi nykyoloissa annettava vuosirahasäännössä luetelluille palkansaajaryhmille. Mutta kun suuri, ehkäpä suurin osa tässä puheena olevista palkansaajista on henkilöjä, joita ei luetella vahvistetussa vuosirahasäännössä, vaan jotka palkataan erikoisista määrärahoista on Kri, niinikään katsoen teknillisten laitosten erikoisasemaan kunnallishallinnossa, puoltanut esillä olevaa esitystä. Määrärahan suoritustapaan nähden on Rkmri pitänyt sopivana, että se maksetaan laitosten tämänvuotisista voittovaroista. Mainitsemillaan syillä Rkmri ehdottaa, että Kvsto päättäisi:

osottaa enintään 28,600 markkaa kaupungin teknillisten laitosten Hallituksen harkinnan mukaan annettavaksi teknillisten laitosten mestareille, työnjohtajille ja koneenkäyttäjille palkanlisäyksenä kuluvan vuoden huhti—joulukuulta;

mainitun rahamäärän maksettavaksi teknillisten laitosten tämänvuotisista voittovaroista sekä

valtuuttaa Hallituksen kiireellisissä poikkeustapauksissa, jolloin Kvston päätöstä asiasta ei voida hankkia, kuluvana vuonna vähäisin määrin järjestämään tuollaisten, teknillisten laitosten palveluksessa olevain toimihenkilöiden sääntönäispalkkoja.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 14.

Kaupungin kirjaston Hallituksen esitys määrärahan myöntämisestä kesäloman hankkimiseksi Kallion haarakirjaston henkilökunnalle.

Kallion haarakirjaston johtajan ja vakinaisten amanuenssien anottua oikeutta saada kahden kuukauden kesäloman huomauttaa Hallitus, että Kvsto on $\frac{4}{2}$ 1913 oikeuttanut pääkirjaston amanuenssit saamaan kahden kuukauden kesäloman. Vuodesta 1915 lähtien on Kallion haarakirjaston lainausosastoa kesäkuukausina pidetty avoinna yhtä kauan kuin pääkirjastonkin lainausosastoja. Muuhun aikaan vuodesta on haarakirjaston johtajan ja amanuenssien virantoimitus yhtä rasittavaa kuin pääkirjaston amanuenssienkin, he kun ovat virantoimituksessa joka toinen sunnuntai sekä useimpina pyhäpäivinä, joten virantoimitus hajoittaa heidän työpäivänsä yhtä sopimattomasti kuin pääkirjaston amanuenssienkin. Näyttää sentähden olevan oikeuden ja kohtuuden mukaista myöntää haarakirjaston johtajan ja amanuenssien anoma etu. Siinä tapauksessa että pyydetty kesäloma myönnettään, esittää Hallitus, että Kvsto myöntäisi 600 markan lisämäärärahan ylimääräisten apulaisten palkaamiseksi kirjastoon.

Rkmri mainitsee Kvston $\frac{4}{2}$ 1913 päättäneen, että pääkirjaston amanuenssit saavat kahden kuukauden, haarakirjastojen amanuenssit yhden kuukauden sekä vahtimestarit ja siivoojattaret jonkin lyhemmän kesäloman. Vuonna 1914 Hallitus mainitsemillaan syillä esitti, että Kallion haarakirjasto pidettäisiin samoin kuin pääkirjastokin kesäisin avoinna kaikkina arkipäivinä, jommoista ehdotusta ei kuitenkaan Hallituksen mielestä käynyt toteuttaminen, ellei haarakirjaston johtajalle ja amanuensseille myönnetty samaa kahden kuukauden kesälomaa, mikä oli pääkirjaston amanuensseilla, minkätähden Hallitus esitti tuollaisen kesäloman myöntämistä. Asiasta antamassaan lausunnossa oli Valmisteluvaliokunta huomauttanut, että kaksikuukautinen kesäloma, jommoista ei ollut saatettu käytäntöön muissa virastoissa eikä laitoksissa kuin pääkirjastossa, ei näyttänyt perustellulta, varsinkaan kun Kvsto $\frac{11}{5}$ 1909 oli päättänyt, että kunnan virkamiehille on, kun se työn tasaista kulkua haittaamatta voi käydä päinsä sekä edellyttäen ettei siitä koidu kaupunginkassalle erikoista menoa, vuosittain hankittava kuukauden kesäloma, minkätähden Valmisteluvaliokunta ehdotti esitystä hyljättäväksi. Kokouksessaan $\frac{12}{5}$ 1914 Kvsto hyväksyi valiokunnan esityksen.

Esillä olevaa esitystä harkitessaan ei Rkmri ole voinut havaita Kirjastohallituksen esittäneen semmoisia syitä, jotka perustelisivat Kvston edellä kerrotun päätöksen kumoamista, minkätähden Kri on katsonut olevan ehdottaminen Hallituksen esitystä evättäväksi.

V. V.:

Kun Kallion haarakirjaston työaika nyttemmin on sama kuin pääkirjastonkin, esittää V. V., että Kvsto myöntyisi Hallituksen esitykseen sekä päättäisi:

oikeuttaa Kallion haarakirjaston johtajan ja vakinaiset amanuenssit saamaan kahden kuukauden kesäloman; ja

käyttövaroistaan osottaa 600 markan lisäyksen rahasäännössä kaupungin kirjaston ylimääräisten apulaisten palkkausta varten olevaan määrärahaan.

Kvsto: .

Rkmrin epäävä ehdotus hyväksyttiin.

N:o 15.

Kaupungin Kirjastohallituksen esitys lisäyksen myöntämisestä kirjain ostoa y. m. varten olevaan määrärahaan.

Sittenkun kaupungin Kirjastohallitus oli anonut myönnettäväksi 10,000 markan lisämäärärahan kirjaston tämänvuotisessa menosäännössä 9 P. L. XII. 3 kohdalla kirjain sekä aikakaus- ja sanomalehtien ostoa ja nidottamista varten olevaan 40,000 markan määrärahaan, huomauttaa Rkmri, että kirjastonhoitajan antaman ilmoituksen mukaan pyydetty lisäys on tarpeellinen yksistään kirjallisuuden ja sitomistarvikkeiden hinnan nousun johdosta sekä ettei ole aikomus hankkia uutta kirjallisuutta laajemmassa mitassa kuin budjettiehdotusta laadittaessa edellytettiin. Näin ollen ja jotta kirjaston ei tarvitsisi supistaa kirjallisuuden ostoa eikä kirjain säilymiseksi välttämätöntä sidottamista, puoltaa Rkmri esitystä ja ehdottaa, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan myöntää 10,000 markan määrärahan kaupungin kirjaston tämänvuotisessa vahvistetussa rahassäännössä kirjain ynnä aikakaus- ja sanomalehtien ostoa sekä sidottamista varten olevaan määrärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 16.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys määrärahan myöntämisestä kesäloman hankkimiseksi kunnalliskodin väliaikaisen sairassosaston sairaanhoitajattarille.

Sittenkun kunnalliskodin väliaikaisella sairassosastolla palvelevat neljä hoitajatarta olivat pyytäneet ensi kesänä saada kukin kuukauden kesäloman, jommoinkin on taattu muille kaupungin sairaaloissa palveleville hoitajattarille, sekä tätä tarkoitusta varten myönnettäväksi 240 markkaa eli 60 markkaa kullekin hoitajattarelle, on Ylihallitus, koska kaikille muille kaupungin sairaalain hoitajattarille jo on myönnetty mainittu etu, puoltanut myöntymistä anomukseen.

Rkmri huomauttaa, että esillä olevaa anomusta täytyy pitää oikeutettuna, koska, katso-matta puheena olevan sairassosaston väliaikaisuuteen — sen tarkoituksena on Kivelän sairaalassa ylläpitää väliaikaista sotilassairaalaa — tuskin lienee aihetta asettaa näitä toimihenkilöitä muita kaupungin palveluksessa olevia sairaanhoitajattaria epäedullisem-paan asemaan. Näin ollen on Kri kaikin puolin voinut kannattaa esitystä ja ehdottaa sentähden Kvston päätettäväksi:

että kunnalliskodin väliaikaisella sairassosastolla palvelevat sairaanhoitajattaret oikeute-taan saamaan kuukauden kesäloma; sekä

että näiden toimihenkilöjen kesäloman aikaisten viransijaisten palkkaamiseksi maksetaan Vston käyttövaroista 240 markkaa, lukien 60 markkaa kullekin hoitajattarelle.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 17.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys virkaeron myöntämisestä Nickbyn mielisairaalan ylilääkärille, lääketieteenlisensiaatti Albert Björkmanille.

Sittenkun ylilääkäri Björkman, joka professori Chr. Sibeliuksen antaman lääkirintodistuksen mukaan on sydänvian ja hermostotoiminnan häiriöiden tähden nykyään kykenemätön hoitamaan virkaansa ja sitä paitsi välttämättä tarvitsee täydellistä lepoa pitemmän aikaa, oli Ylihallituksesta anonut eroa Nickbyn sairaalan ylilääkärin virasta, $\frac{1}{8}$:stä 1917 lukien, sekä virkavapautta mainittuun päivään asti täysin palkkaeduin, on Ylihallitus, joka kaupungin sairaalain hallintosäännön nojalla on oikeutettu myöntämään kaupungin sairaalain palveluksessa oleville virkamiehille enintään kolmen kuukauden virkavapauden, myöntänyt tohtori Björkmanille virkavapautta $\frac{1}{8}$ asti sekä puoltanut hakijalle myönnettäväksi hänen anomansa virkaeron, viimeksi mainittusta päivästä lukien, ynnä täysien palkkaetujen maksamista hänelle Ylihallituksen myöntämän virkavapauden aikana. Kun kuitenkin, siinä tapauksessa että tohtori Björkmanin anomukseen viimeksi mainitussa kohden myönnyttään, tarpeellisia varoja puuttuu viransijaisen palkkaamiseen sanottuna aikana, on Ylihallitus samalla esittänyt, että kuluvan vuoden touko- kesä- ja heinäkuun ajaksi tarkoitukseen osotettaisiin kaikkiaan 2,500 markkaa, lukien Smk 833: 33 kuukaudesta.

Huomauttaen että Nickbyn mielisairaalan ylilääkärillä on sairaalan voimassa olevan palkkaussäännön mukaan vuosipalkkaa 10,000 markkaa ynnä vapaa asunto lämpö ja valo sekä että hän on asetettu kuusikuukautisen molemminpuolisen irtisanomisen ehdolla, lausuu Rkmri, että se, huomioon ottaen Ylihallituksen mainitsemat seikat, on katsonut olevan kannattaminen ehdotusta virkaeron myöntämisestä tohtori Björkmanille ennen irtisanomisajan umpeen menemistä sekä esitystä muiltakin kohdin, ja ehdottaa siis että Kvsto päättäisi:

myöntää tohtori Albert Björkmanille hänen anomansa eron Nickbyn mielisairaalan ylilääkärinvirasta, $\frac{1}{8}$:stä lukien;

sallia hänen nauttia täydet palkkaetunsa mainittuun päivään asti; sekä

käyttövaroistaan osottaa 2,000 markkaa ylilääkärin viransijaisen palkkaamiseen $\frac{1}{5}$ ja $\frac{1}{8}$ 1917 välisenä aikana.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 18.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen ilmoitus Marian ja Kivelän sairaalain toiminnan mahdollisesta lakkauttamisesta.

Ylihallitus ilmoittaa että, sittenkun asianomaiset sairaalaviranomaiset olivat Ylihallituksen tiedoksi saattaneet, että kaupungin halkokonttorissa jatkuvan lakon johdosta halkoja ei enää voida saada Marian ja Kivelän sairaaloihin, joissa nyttemmin on halkovarastoja, Marian sairaalassa ainoastaan puoleenpäivään ²⁹/₅ ja Kivelän sairaalassa ²⁰/₅ asti, ei Ylihallitus, kun kaikki yritykset saada halkoja muualta, ovat osottautuneet turhiksi ja lakkolaiset ovat estäneet kuljettamasta halkoja Marian sairaalaan sen omastakin varastosta, ole havainnut olevan muuta keinoa kuin kieltää mainittujen kahden sairaalan ylilääkärejä, ellei halkoja sitä ennen voida saada, vastaanottamasta uusia potilaita sekä käskeä tyhjentämään sairaalat, minkä ohessa asianomaisia on ²⁶/₅ ilmestyneissä pääkaupungin lehdissä julkaistulla kuulutuksella tämän johdosta kehotettu mahdollisimman pian noutamaan pois edellä mainittuihin kahteen sairaalaan otetut potilaat.

V. V.:

Edellä mainittu ilmoitus ei nykyään aiheuttane toimenpidettä Kvston puolelta.

Kvsto:

Ei aiheuttanut toimenpidettä.

N:o 19.

Terveystenhoitolautakunnan esitys toisen apulaisen asettamisesta kasvattilasten silmälläpitoa varten.

Terveystenhoitolautakunnalle annetussa esityksessä on kasvattilasten tarkastajatar, tohtorinrouva B. Edgren, anonut, että Lautakunta ryhtyisi sen suuntaiseen toimenpiteeseen, että paitsi häntä lisäksi yksi naishenkilö asetettaisiin valvomaan kaupungin kasvattilasten hoitoa. Hakija oli jo kauan ollut vakuuttunut siitä, että yksi henkilö ei kykene hoitamaan kasvattilasten hoidon tarkastusta. Paitsi hakijan tehtävänä nyttemmin olevaa kansliatyötä, on hänen ollut valvottava alinomaa lisääntyvän lapsimäärän hoitoa. Hänen tullessaan virkaan oli näitä lapsia 80, mutta nyttemmin on niitä 160, ja lukumäärä lisääntyy 20—25:llä kuukaudessa. Johtosäännön mukaan on kutakin lasta käytävä katsomassa vähintään kerta kuukaudessa, mutta välttämätöntä on käydä useammin. Tämän johdosta on yhden henkilön mahdoton tyydyttävästi täyttää kasvattilasten tarkastajan tehtäviä alueella, joka ulottuu Toukolasta ja Vanhastakaupungista Töölöoseen sekä Fredrikseristä Ruoholahteen.

Kasvattilastenlääkäri ja Terveystenhoitolautakunta puoltavat myöntymistä esitykseen.

Rkmri on, katsoen ehdotuksessa mainittuihin syihin sekä eritoten huomioon ottaen, että nykyoloissa sekä kasvattilasten lukumäärä varsin luultavasti lisääntyy että myös käy tarpeelliseksi asettaa Terveystenhoitolautakunnan käytettäväksi riittäviä työvoimia tarkastusta hoitamaan, kannattanut esitystä ja sentähden ehdottanut, että Kvsto päättäisi kasvattilasten hoidon valvonnan toimittamista varten ¹/₈:stä 1917 lähtien asetettavaksi toisen apulaisen, joka saa vuosipalkkaa 2,000 markkaa sekä matkarahoja 125 markkaa,

ja Vston käyttövaroista myönnettäväksi 1,075 markkaa puheena olevaan tarkoitukseen kuluvana vuonna.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 20.

Terveystoimiston esitys eräiden muutosten tekemisestä terveystoimiston henkilökuntaan.

Kaupungin terveystoimiston lääkäri on Terveystoimistolautakunnalle ehdottanut, että mainitun toimiston johtajan toimi, joka kapteeni J. Nybergin kuoleman johdosta on tullut avonaiseksi, ätettäisiin täyttämättä, kunnes hankkeissa oleva toimiston johtosäännön uudestilaatiminen on toimeenpantu. Ehdotus on toteutettavissa sen johdosta että toimistoon hiljattain asetetulle naistarkastajalle on annettu toimeksi useimmat johtajalle aikaisemmin kuuluneet tehtävät. Muun osan näistä tehtävistä, niinkuin toimiston taloudenhoidon, diarionpidon, tilastonlaadinnan y. m., voisi hoitaa konttoristi, jonka palkkaamiseen tarvittaisiin 200 markkaa kuukaudessa.

Terveystoimistolautakunta puoltaa myöntymistä esitykseen.

Rkmri huomauttaa, että toimiston johtajalla on vahvistetun vuosirahasäännön mukaan vuosipalkkaa 4,500 markkaa. V. t. ensimmäisen kaupunginlääkärin ilmoituksen mukaan on Terveystoimistolautakunta kapteeni Nybergin kuoleman jälkeen määrännyt naistarkastajan 1/5:stä toistaiseksi hoitamaan johtajanvirkaa 125 markan kuukausipalkkiosta, jonka palkkio on maksettu johtajan palkasta. Ehdotettu konttoriapulainen, jonka palkkaamiseksi olisi sopivinta osottaa eri määräraha, kun taas johtajan palkka säästyisi, olisi v. t. ensimmäisen kaupunginlääkärin mielestä asetettava 1/7:stä, jolloin naistarkastajan virkamääräys lakkaisi. Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

terveystoimiston veneristen tautien vastustamiseksi johtajanviran toistaiseksi jätettäväksi täyttämättä;

toimistoon 1/7:stä 1917 lähtien toistaiseksi asetettavaksi konttoriapulaisen 200 markan kuukausipalkalla; sekä

käyttövaroistaan myöntää konttoriapulaisen palkkaamiseksi kuluvana vuonna 1,200 markka.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 21.

Valmistavan poika-ammattikoulun johtokunnan esitys koulun työajan lyhentämisestä kesällä 1917.

Katsoen koulun tarveaineiden tavattoman korkeisiin hintoihin sekä kun suuri osa oppilaista on ilmoittanut aikovansa ensi kesänä ottaa osaa maanviljelystöihin, esittää johtokunta, että koulutyöpajain johtosäännön mukaisen kesätyön saisi, samaten kuin kesinä 1915 ja 1916 oli laita, lakkauttaa kesä- ja heinäkuun ajaksi.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 22.

Jatkokäsittelyyn 22/5:stä 1917: Kysymys erinäisten kunnallisten palkkausryhmäin palkanjärjestelystä.

V. V.:

Kalliinajanlisäysvaliokunta lausui 14/5 1917 antamassaan mietinnössä kalliinajanlisäyksen myöntämisestä eräille kunnan virka- ja palvelusmiesryhmille (*Pain. asiakirj. N:o 33 vuodelta 1917*), että erinäisiltä kaupungin hallituksilta ja lautakunnilta saapuneet sekä valiokuntaan lähetetyt, palkanjärjestelyä tarkoittavat esitykset eivät nykyään aiheuttaisi muuta toimenpidettä. Kokouksessaan 22/5 1917 Kvsto kuitenkin päätti, että eräiden palkkausryhmäin palkanjärjestelyä ei ollut otettava mainitussa yhteydessä tutkittavaksi sekä antoi V. V:n toimeksi Vstolle tehdä ehdotuksen, miten mainitun suuntaisia jo saapuneita tai vastedes saapuvia esityksiä olisi sopivimmin valmisteltava.

Tätä tehtävää täyttääkseen valiokunta ehdottaa, että Kvsto asettaisi viisijäsenisen komitean, jonka tulee tutkittavaksi ottaa edellä mainitussa mietinnössä luetellut sekä Kvstolle sittemmin saapuneet tai vastedes saapuvat, eräiden kaupungin virka- ja palvelusmiesryhmäin palkanjärjestelyä koskevat esitykset sekä mahdollisimman pian antaa niiden johdosta lausunto ehdotuksineen Vstolle. Tämän komitean jäseniksi ehdotetaan herrat Tallet, Waldén ja Hjelmman sekä protokollasihteeri B. Wasastjerna ja insinööri, vapaa-herra E. Cedercreutz.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 23.

Jatkokäsittelyyn 22/5:stä 1917:

a) Teknillisten laitosten Hallituksen kertomus mainittujen laitosten toiminnasta vuonna 1916.

b) Kaupungin Kirjastohallituksen kertomus kirjaston toiminnasta vuonna 1916.

V. V.:

Kertomukset lähetettäneen Tilastokonttoriin huomioon otettaviksi kunnalliskertomuksen laadinnassa.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 24.

Helsingin Anniskeluosakeyhtiön esitys määrärahan myöntämisestä Korkeasaaren ja Seurasaaren laitosten kunnossapitoon.

Anniskeluosakeyhtiön johtokunta mainitsee että, vaikka tästä vuodesta on vasta neljä kuukautta kulunut, voi johtokunta kuitenkin jo nyt varmasti lausua, että yhtiön jo lokakuussa 1916 anoma ja Kvston myöntämä 122,000 markan määräraha Korkeasaaren ja Seurasaaren laitosten voimassapitoon vuonna 1917 ei riitä tämän vuoden loppuun. Tämä asianlaita johtuu Korkeasaaren eläintarhassa tarvittavan ravinnon ja rehujen kohoamistaan kohonneista hinnoista, niinikään edelleen kohonneista halonhinnoista sekä vihdoin siitäkkin, että molempain saarten palveluskunnan palkkausolot on täytynyt järjestää ajan vaatimusten mukaisesti. Kuinka suureksi vajuus nousee, on mahdoton vielä sanoa, mutta likimääräisten laskelmain mukaan tarvittaisiin noin 50,000 markan lisämääräraha laitosten voimassapitoon ensi vuodenvaihteeseen asti. Johtokunta on pitänyt tarpeellisena jo nyt saattaa tämän Kvston tiedoksi sekä samalla ilmoittaa että, ellei Vsto katso mahdolliseksi myöntää mainittua lisämäärärahaa, on yhtiö vakavasti ajatellut viimeistään kohta ennen kesäkauden loppua teurastuttaa tai myydä Korkeasaaren eläinkokoelman hyötyä tuottamattoman osan, paitsi ehkä vaikeasti saatavia tai kallishintaisia eläimiä. Tällainen menettely lienee nykyaikana, jolloin elintarpeiden saanti näyttää päivä päivältä käyvän vaikeammaksi, täysin perusteltu viipymättä toimeenpantavaksi niihin eläimiin nähden, joiden pääasiallisimpana ravintona ovat ihmisruuaksi käytettävät ravintoaineet. Yhtiö on kuitenkin katsonut olevansa velvollinen, ennenkuin puheena olevista toimenpiteistä lopullista päätöstä tehdään tai niihin ryhdytään, saattamaan eläintarhan nykyisen tukalan aseman Vston tiedoksi. Edellä lausutun johdosta johtokunta esittää, että Kvsto Korkeasaaren ja Seurasaaren laitosten voimassapitoon vuonna 1917 myöntäisi arviolta 50,000 markan lisämäärärahan.

Siltä varalta että tämä ehdotus ei saavuttaisi Kvston hyväksymistä, ehdottaa johtokunta, että Kvsto puolestaan lausuisi, että johtokunta on esteetön ensi kesäkauden loppussa tai aikaisemminkin, jos tarpeelliseksi havaitaan, teurastamalla tai myymällä vähentämään Korkeasaaren eläinkantaa.

Rkmri ilmoittaa ehdottomasti olevansa sitä mieltä, että Anniskeluosakeyhtiön johtokunnan esittämää jälkimäistä vaihtopuolista ehdotusta, eläinkannan tuntuva vähentämistä, täytyy pitää keinona, johon olisi ryhdyttävä ainoastaan viimeisessä hätätilassa, varsinkin siihen nähden että Korkeasaaren puisto semmoisen toimenpiteen johdosta kadottaisi parhaan vetovoimansa ja että eläinkannan vastainen täydentäminen ainakin osittain kävisi kalliiksi. Yhtiön lausunnon johdosta että niiden eläinten teurastamista, joiden ravintona etusijassa on ihmisravinnoksi kelpaavia ravintoaineita, käy nykyoloissa katsominen täysin perustelluksi, oli Kri hankkinut lähempiä tietoja eläintarhassa kulutettavista mainitun laatuisten ruoka-aineiden määristä, ja oli laitoksen intendentti, filosofianmaisteri R. Palmgren antanut asiasta seuraavat tiedot:

Lihaa käytetään vuosittain noin 18,000 kg, yksinomaan hevoslihaa, ja on viime aikoina noin puolet tästä määrästä saatu taudin tai vamman johdosta tapetuista, osin itsestäänkin kuolleista hevosista;

kaupungin leipäkonttorin kanssa oli hiljattain tehty sopimus että eläintarhaan annetaan 25 kg *leipää* viikossa, joka leipä valmistetaan jättejauhoista, säikeistä valuneista jauhoista y. m.;

kaloja oli, milloin niitä oli saatu, kulutettu enintään 15 kg päivässä; sekä

perunain kulutus oli riippunut tämän tavarain kaurain hinnasta, niin että jälkimäisiä oli käytetty, jos niiden hinta oli osottautunut edullisemmaksi, ja aikomus oli kuluvana vuonna mikäli mahdollista käyttää kauroja.

Edelleen oli intendentti Palmgren maininnut, että ainoastaan noin puolet Korkeasaaren ja Seurasaaren kunnossapitoon myönnetystä kaupungin kannatusavusta on laskettu kuluvan eläintarhan tarpeisiin, jota vastoin jäljellä oleva osa käytetään saarien muiden laitosten voimassapitoon. Kuluvaksi vuodeksi myönnetyn apumaksun oli laskettu riittävän ensi syyskuun alkuun ja pyydetyn 50,000 markan lisämäärärahan vuoden loppuun, edellyttäen etteivät hinnat vuoden varrella mainittavasti muutu.

Siihen nähden ettei Korkeasaaren eläintarhassa kulutettujen, ihmisravinnoksi kelpaavain ravintoaineiden määrän voi katsoa sanottavasti vaikuttavan paikkakunnan muonituskysymykseen, ei Rkmri ole voinut kannattaa johtokunnan esittämää jälkimäistä vaihtopuolista ehdotusta, vaan on puoltanut edellistä vaihtopuolta. Kri mielestä olisi kuitenkin yhtiötä kehotettava koettamaan mikäli mahdollista huojustaa puutarhalaitteiden, istutusten y. m. kustannuksia, jota paitsi lisämäärärahan käyttämisestä olisi tehtävä tili.

Rkmri ehdottaa, että Kvsto päättäisi:

käyttövaroistaan tilityksen ehdolla Helsingin Anniskeluyhtiölle myöntää 50,000 markan lisämäärärahan Korkeasaaren ja Seurasaaren laitosten voimassapitoon; sekä

kehottaa yhtiötä koettamaan sopivin keinoin säästää mainittujen laitosten voimassapitokustannuksia.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 25.

Kuntainvälisen elintarvetoimikunnan esitys kunnallisen vuokralautakunnan asettamisesta.

Kuntainvälinen elintarvetoimikunta mainitsee, että Senaatissa nykyään on tekeillä asetus vuokraolojen järjestämisestä sodan aikaansaamissa poikkeuksellisissa oloissa.

Tämän asetuksen mukaan asetettaisiin eräisiin kaupunkeihin ja maalaiskuntiin vuokralautakuntia, joilla muun muuassa olisi valta vahvistaa enintään kolme huonetta ja keittiön käsittävään huoneistojen vuokra sekä ratkaista irtisanomista tai vuokrasopimuksen piten-nyksen epäystä koskevat kysymykset. Kun olisi tärkeää, että vastaiset vuokralautakunnat voisivat ryhtyä toimimaan mahdollisimman pian kohta asetuksen ilmestyttyä, pyytää toimikunta, että Kvsto edeltäpäin ottaisi asian harkittavaksi sekä, siltä varalta että Senaatti asiasta antaa määräyksen tai Vsto itse katsoo syytä olevan, suunnittelee vuokralautakunnan kokoonpanon.

V. V.:

Kokouksessaan 13/2 1917 päätti Kvsto:

1/3:stä lähtien 1917 vuoden loppuun koetteeksi järjestää kunnallisen sovittelun vuokra-riidoissa samassa yhteydessä vahvistettujen väliaikaisten määräysten mukaisesti; sekä vuokrasovittelulautakunnan toimintaa varten käyttövaroistaan osottaa 5,500 markkaa käytettäväksi seuraavan väliaikaisen menosäännön mukaan:

Puheenjohtajan ja jäsenten palkkiot	Smk 1,500:—
Sihteeri, palkkio	„ 3,000:—
Vahtimestariapulainen	„ 500:—
Tarverahat, arviolta	„ 500:—

Puheenjohtajan ja jäsenten palkkioista päätti Kvsto lisäksi 8/5, että näille on tuleva, puheenjohtajalle 30 ja jäsenille 15 markkaa kultakin kokoukselta.

Edellä mainittujen väliaikaisten määräysten mukaan toimittaisi enintään kolme huonetta ja keittiön käsittäviä asuinhuoneistoja koskevain vuokrariitain sovittelua väliaikainen vuokrasovittelulautakunta, johon kuuluu kolme varsinaista ja viisi varajäsentä, joista Kvsto valitsee puheenjohtajan ja hänen varamiehensä sekä Sosialilautakunta muut jäsenet ja varajäsenet. Lisäksi on vuokrasovittelulautakuntaan asetettava sihteeri, joka ensi kädessä käsittelee vuokrariidat koettaen neuvoilla ja sovitteluilla ehkäistä kohtuutonta vuokralaisen irtisanomista, vuokralaiselle luvattujen etujen vähentämistä sekä semmoista vuokrankorotusta, joka ei suhtaudu oikein kiinteistön kunnossapito- ja käyttökuluihin. Jollei sihteeri voi aikaansaada sovintoa vuokrariidassa, ottaa lautakunta asianosaisten pyynnöstä asian käsiteltäväkseen.

Mikäli Kuntainvälinen elintarvetoimikunta on huomauttanut ja niinikään käy selville sanomalehdissä julkaistusta asetusehdotuksesta (pääkaupungin lehdet 20/5), olisi suunnitellulla vuokralautakunnalla laajempi toimivalta kuin Kaupunginvaltuuston asettamalla vuokrasovittelulautakunnalla, ensinmainittu kun olisi itsenäinen tuomioistuin, jota vastoin kaupungin vuokrasovittelulautakunta ainoastaan toimii sovinto-oikeutena ulosottolaissa olevain sääntöjen mukaan.

Kun kuitenkin vuokrasovittelulautakunnan tehtävä käy yhteen vastaisen vuokralautakunnan tehtävän kanssa eikä lautakunnan kokoonpanossakaan ole eroavaisuutta, vaan se perustuu samanlaisiin periaatteisiin, sekä Kvsto on osottanut määrärahan puheena olevaa tarkoitusta varten, ei Vstolla näytä olevan aihetta nykyään ryhtyä erityiseen toimenpiteeseen Kuntainvälisen elintarvetoimikunnan mainitsemaan suuntaan, vaan lieneen sen odotettava puheena olleen asetuksen ilmestymistä ja sitten annettava väliaikaisen vuokrasovittelulautakunnan tehtäväksi toimia asetuksessa tarkoitettuna vuokralautakun- tana ja muuten ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin.

Kvsto:

Asia pantiin pöydälle.

N:o 26.

Jatkokäsittelyyn 22/5:stä 1917: Erinäisten Palotoimikunnan jäsenten anomus saada vapautus tehtävästään.

Sittenkun Palotoimikunnan jäsenet, insinöörit G. Sourander ja B. Blom, arkkitehti G. Estlander ja konsuli F. Stockmann sekä mainitun toimikunnan varajäsen, arkkitehti A. Petrelius, olivat esittämillään syillä (*ks. asiaa N:o 36 esityslistassa 25/5*) pyytäneet vapautusta mainitusta tehtävästä, käski Kvsto edellä mainitussa kokouksessaan V. V:n antaa lausunnon ehdotuksineen asiasta.

V. V.:

Palojärjestyksen mukaan kuuluu Palotoimikuntaan viisi varsinaista ja kaksi varajäsentä, ja valitaan varsinaiset jäsenet kahdeksi sekä varajäsenet yhdeksi vuodeksi kerrallaan. Jäsenistä valitsee läänin kuvernööri yhden, kun taas Kvsto valitsee muut neljä varsinaista jäsentä sekä varajäsenet.

Tehtävästään vapautusta pyytäneet jäsenet on valittu alempana mainituiksi ajoiksi, nimittäin:

insinööri G. Sourander vuosiksi 1916 ja 1917

” B. Blom ” ” ” ” ”
arkkitehti G. Estlander ” 1917 ” 1918

konsuli F. Stockmann ” ” ” ”
varajäsen, arkkitehti A. Petrelius, on valittu vuodeksi 1917.

Varajäsen, aistiviialiskoulutarkastaja V. Forsius, ei ole anonut vapautusta.

Jos hakijain anomukseen myönnyttään, on siis valittava kaksi varsinaista jäsentä 1917 vuoden loppuosaksi, kaksi varsinaista jäsentä 1917 vuoden loppuosaksi ja vuodeksi 1918 sekä yksi varajäsen 1917 vuoden loppuosaksi.

V. V. esittää, että Kvsto myöntäisi hakijoille heidän anomansa vapautuksen sekä valitsisi neljä uutta jäsentä ja yhden uuden varajäsenen Palotoimikuntaan, sekä ehdottaa valittavaksi

jäseniksi 1917 vuoden loppuosaksi lakitieteenkandidaatti L. af Heurlinin ja rakennusmestari W. Ekmanin;

jäseniksi 1917 vuoden loppuosaksi ja vuodeksi 1918 pankinjohtaja Aug. Lundqvistin ja insinööri W. Sohlbergin; sekä

varajäseneksi 1917 vuoden loppuosaksi johtaja G. Berglöfin.

Kvsto:

Lakitieteenkandidaatti af Heurlinin Kvstolle ilmoitettua, ettei hän ollut Helsingin kaupunkikunnan jäsen, ja insinööri Sohlbergin pyydettyä, ettei häntä otettaisi huomioon, hyväksyttiin V. V:n ehdotus muuten, paitsi että herrain af Heurlinin ja Sohlbergin sijaan valittiin arkkitehti V. Leander ja rakennusmestari J. Ahde.

N:o 27.

Jatkokäsittelyyn 22/5:stä 1917: Kysymys palomestari G. Waseniuksen toimenpiteistä kaupungin palolaitoksen lakon selvittämiseksi.

Kokouksessaan 22/5 1917 päätti Kvsto antaa V. V:n toimeksi vaatia palomestari G. Waseniukselta ilmoitusta, oliko sanomalehdissä näkynyt tieto että Wasenius oli sen palolaitok-

sessä palvelevan alipäällystön ja miehistön kanssa, jonka Palotoimikunta oli mainitussa laitoksessa tapahtuneen työnseisauksen johdosta erottanut toimestaan, tehnyt sopimuksen näiden jäämisestä palvelukseen sekä lisäksi toisen sopimuksen palvelussuhteista y. m., tosilojen mukainen sekä Vstolle antaa sen lausunnon tästä asiasta, johon aihetta saattoi olla.

Sittenkun V. V. tämän johdosta oli käskenyt palomestari Wasenius antaa selon-
teon edellä mainitusta asianlaidasta, on hän ilmoittanut seuraavaa:

Sittenkun alipalomestari C. Lindh oli 19/5 Kvstolle antanut erohakemuksensa, ilmoittivat ruiskumestarit A. Forss ja T. Johansson, joiden eroamisen palomiehistö oli pannut palvelustoimintansa jälleen alkamisen ehdoksi, saman päivän illalla että he, samoista syistä kuin Lindhkin, halusivat erota toimistaan, ja myöntyikin Palotoimikunta 21/5 heidän erohakemuksiinsa. Saatuaan tiedon Forssin ja Johanssonin eroamisaikeista ilmoitti miehistö suostuvansa jälleen alottamaan palvelustoimintansa, ja ensi kerran olikin palokunta lähtenyt liikkeelle hälytyksen johdosta 19/5 illalla. Epätietoisena siitä, miten olisi meneteltävä, kun henkilökunnan erottamisen johdosta palokuntaa ei ollut olemassa, oli palomestari Wasenius kysynyt neuvoa Palotoimikunnan puheenjohtajalta, joka kuitenkin oli ilmoittanut, että Toimikunta, joka oli pyytänyt eroaan, ei ryhtynyt tekemisiin erotetun henkilökunnan kanssa. Olisi siis ollut joko asetettava odottavalle kannalle ja annettava lakon jatkua ainakin kaksi viikkoa, kunnes Kvsto olisi ehtinyt valita uuden palokunnan tai myös tehtävä lopullinen sopimus lakon lopettamisesta. Kun tilanne kuitenkin päivä päivältä kärjistyi niiden kiihoituspuheiden johdosta, joita J. Boldt usean kertaan viikossa piti paloasemalla, oli palomestari Wasenius katsonut olevan toimiminen omalla vastuullaan lopullisen selvityksen aikaansaamiseksi lakon lopettamisesta. Siinä tarkoituksessa Wasenius sitoutui suostumaan seuraaviin miehistön panemiin ehtoihin, nimittäin:

1) ettei hän puolestaan käytä pakkokeinoja sitä palomiehistön osaa vastaan, joka oli lakkoon ottanut osaa; ja

2) että lakkolaiset saavat täyden palkan lakkoajalta.

Miehistö puolestaan ilmoitti täyttävänsä palvelustehtävänsä parhaansa mukaan.

Mitä 1) kohtaan tuli, olivat tosin useat palokonstaapelit lakon aikana saattaneet itsensä syypäiksi tekoihin, joita ei käy mitenkään puolustaminen, jota paitsi itse sitä seikkaa, että lakko oli toimeenpantu palolaitoksessa, täytyi mitä ankarimmin tuomita. Mutta palomiehistö oli siinä ainoastaan tehnyt mitä tunnottomat yllyttäjät olivat sille sanelleet ja oli siis siveellisesti katsoen vähemmän syyllinen kuin lakon aikaansaajat. Rangaistus voi useassa tapauksessa kohdata vähemmän syyllisiä, jota vastoin enemmän syylliset jäivät rankaisematta. Näihin seikhoihin nähden oli palomestari Wasenius katsonut puolestaan olevan suostuminen ensiksi mainittuun miehistön panemaan ehtoon. Jos yhteiskunta ei katsonut voivansa tässä kohden unohtaa ja antaa anteeksi, oli virallisella syyttäjällä edelleen oikeus puuttua asiaan. Oli muuten palomestarin asia palojärjestyksen mukaan ottaa palomiehistö, ja mitä alipäällystöön tuli, ei tehty sopimus estänyt Palotoimikuntaa panemasta päätöstään täytäntöön, jos katsoi syytä olevan.

Mitä taas palkkauskysymykseen tuli, oli palomestari kiinnittänyt miehistön huomiota siihen, ettei kaupunki maksaisi heille palkkaa lakkoajalta, koska semmoinen vaatimus oli epäoikeutettu, mutta että hän, voidakseen saada lakon päättymään, maksaisi omista varoistaan tarvittavan summan, noin 3,000 markkaa. Kun alipalomestari Lindh sekä ruiskumestarit Forss ja Johansson vapaaehtoisesti eroamalla olivat kantaneet yhteiskunnalle suuren uhrin, oli palomestari Wasenius katsonut olevan uhraaminen jotakin, varsinkin kun hänen ei ollut pitkänä virka-aikanaan onnistunut kasvattaa palokuntaansa paremmin, kuin että se pulmallisena hetkenä kieltäytyi toimimasta.

Jottei hänen menettelyään puheena olevassa kohden väärinkäsitetäisi eikä väärin-tulkittaisi, lisää palomestari Wasenius vielä, että hän kaikin tarjona olevin keinoin oli koettanut estää lakkoa puhkeamasta ja sittemmin tehdä sen vaikutukset tehottomiksi, sekä että hän edelleen pysyi siinä, mitä hän aikaisemmin antamassaan lausunnossa oli maininnut eronneiden virkatoveriensa virkatoiminnasta. Jos hän lakon puhjetessa olisi ollut kotimaassa, olisi kaikei hankin joutunut sen uhriksi.

Lopuksi huomauttaen että tämän laatuksen lakon saattamiseksi onnelliseen loppuun tarvittiin sekä järjestysvallan että porvarillisen yhteiskunnan jäsenien apua, mutta että sitä osin oli kieltäydytty ja osin estetty antamasta, mainitsee palomestari Wasenius olleensa kovasti kahden vaiheella, oliko hänen pysyttävä virassa, mutta oli hän kuitenkin katsonut velvollisuutensa vaativan häntä jäämään paikalleen. Jos hän kuitenkin edellä kerrotun menettelynsä johdosta on menettänyt Kvston luottamuksen, katsoo hankin olevansa vel-vollinen jättämään paikkansa Vston käytettäväksi ja tarjoamaan kaupunginviranomaisille tilaisuuden valita toimeen toisen henkilön.

V. V.:

Käymättä sen enempää pohtimaan esillä olevaa kysymystä havaitsee valiokunta, että palomestari Wasenius toimenpiteillään, jotka kiistämättä ovat tarkoittaneet nykyisissä levottomissa oloissa turvata kaupunkia tulenvaaralta saattamalla palokunta toimimaan, ei ole menettänyt Kvston luottamusta.

Kvsto:

Kvsto päätti lausua, että palomestari Wasenius ei tosin ollut toimenpiteissään kaikilta kohdin noudattanut palojärjestystä, mutta kun hän kiistämättä oli tarkoittanut nykyisten levottomain olojen vallitessa turvata kaupunkia tulenvaaralta saattamalla palolaitoksen toimimaan, ei hän ollut menettänyt Kvston luottamusta.

N:o 28.

Helsingin Uimaseuran ja Helsingin Uimarien anomus kaupungin uimalaitosten käyttä-mistä koskevassa asiassa.

Yhteisessä kirjoituksessa esittävät hakijat:

että Helsingin Uimaseura oikeutettaisiin käyttämään Ursinin kallion länsipuolella sijait-sevaa uimalaitosta;

että Helsingin Uimarit oikeutettaisiin käyttämään Busholman uimalaitosta;

että Helsingin Uimaseura luovuttaisi ensinmainitun uimalaitoksen Helsingin Uimareille neljän julkisen uimäytännön toimeenpanemiseksi kahtena sunnuntaina ja kahtena arkipäivänä, yhtenä sunnuntaina ja yhtenä arkipäivänä heinäkuussa sekä yhtenä sunnun-taina ja yhtenä arkipäivänä elokuussa;

että Helsingin Uimaseura veloitettaisiin pitämään voimassa uimakoulua sen käytet-tävänä olevassa laitoksessa sekä että kaupungin kansa- ja alkeiskoulujen oppilaat siellä saisivat maksuttomia kylpyjä ja maksutonta uinnin opetusta ynnä kaupungin poliisit ja vakinainen palomiehistö maksuttomia kylpyjä; ja

että Helsingin Uimaseuralle viimeksi mainitun velvollisuuden täyttämisestä sekä siitä, että seura edellä mainituiksi näytäntöpäiviksi luovuttaa laitoksen Helsingin Uimareille, vuodeksi 1917 myönnettäisiin kunnan apurahaa 4,000 markkaa.

Lisäksi esittävät hakijat, että kaupungin yleisten töiden Hallituksen asettaman valio-kunnan Bjälbohon ehdottama uimalaitos aivan ensi tilassa rakennettaisiin, koska uima-koulukysymys pääkaupungissa olisi mahdollisimman pian ratkaistava niin, että uinnin-opetusta annettaisiin kahdessa eri laitoksessa, toisessa suomeksi ja toisessa ruotsiksi.

Rkmri huomauttaa, että Helsingin Uimaseura Kvston päätöksen nojalla kesällä 1916 käytti maksutta Ursinin kallion uimalaitosta, sillä ehdolla että seura piti voimassa uima-koulua laitoksessa, että kaupungin kansa- ja alkeiskoulujen oppilaat siellä saivat maksutta kylpeä ja maksutonta uinnin opetusta sekä poliisi- ja palomiehistö maksuttomia kylpyjä, ja että seura salli Helsingin Uimarien yhtenä sunnuntaina heinäkuussa ja kahdena sunnuntaina elokuussa maksutta käyttää laitosta näytäntöjen toimeenpanoon. Rkmri oli viime vuonna tehdessään esityksen asiasta Vstolle lausunut, että mainittu järjestely oli väliaikainen ja että vastedes uintiurheilun harjoittajille yleensä samoin kuin uinnin opetuksellekin olisi hankittava tilaa tarkoituksenmukaisesti järjestetyssä uimalaitoksessa semmoisella paikalla, missä vesi on laadultaan tyydyttävää, ja kehotti Kri samalla kaupungin yleisten töiden Hallitusta heti ottamaan asian harkittavaksi, minkä ohessa Kri Vston huomautuksen johdosta kehotti Hallitusta joutuisasti suorittamaan tämän sille annettun tehtävän. Mainittu hallitus olikin asian käsitellyt neuvotellen uintiurheilun edustajain kanssa, mutta, mikäli Krin tiedossa oli, ei asiaa voitu ratkaista niin varhain, että muutosta uintioloihin kuluvana vuonna voitaisiin saada aikaan.

Viimeksi mainittua asianlaitaa valittaen on Rmkri katsonut olevan puoltaminen hyväksyttäväksi esillä olevaa, hakijain yhteisiin neuvotteluihin perustuvaa esitystä, katsoen kuitenkin tarpeelliseksi lähemmältä kajota erääseen sen yksityiskohtaan. Helsingin Uimaseura ei ole sota-aikana saanut sitä 4,000 markan apurahaa, mikä sillä aikaisemmin oli kunnalta. Seuran tänä vuonna anottua mainittua apurahaa oli Kri asettunut anomukseen nähden hieman epäroivälle kannalle ja sentähden kehottanut seuraa Krille ilmoittamaan tulonsa ja menonsa vuodelta 1916. Tämän ilmoituksen mukaan ylittivät menot tulomäärän Smk:lla 5,518: 51, jonka tappion seura kuitenkin korvasi omilla varoillaan. Ilmoituksensa mukaan ei seura kuitenkaan kykene useampaa vuotta yhteen jaksoon kestämiään tuollaista tappiota, joka suureksi osaksi johtui juuri siitä, ettei seura voinut hyväkseen käyttää kaikkia julkisiin näytäntöihin sopivia päiviä ja että sen tuli antaa uinnin opetusta niinkuin ennenkin. Vaikka seuran menot ovat näyttäneet runsaanlaisilta, on Kri kuitenkin, siihen nähden että seuran tulee antaa maksutonta uinnin opetusta ja maksuttomia kylpyjä varsin lukuisalle yleisölle, katsonut voivansa puoltaa esitystä tältäkin kohden, varsinkin kun myöntyminen esitykseen kokonaisuudessaan tyydytti molempia uimaseuroja ja toiveita oli olemassa, että uintiolot jo ensi vuonna voitiin lopullisesti järjestää. Lisäksi Kri mainitsee, että Busholman uimahuoneita on tänä keväänä laajennettu ja että sinne on rakennettu hyppyytelineet, joten Helsingin Uimarit voivat siellä toimeenpanna urheilumaisia uinnin harjoituksia ja pienempiä näytäntöjä.

Ilmoittaen uudestaan kehottaneensa kaupungin yleisten töiden Hallitusta viivyttämättä käsittelemään kysymyksen uuden uimalaitoksen rakentamisesta, jolle asiantuntijat lienevät osottaneet sopivan paikan, esittää Rkmri, että Kvsto päättäisi:

Helsingin Uimaseuralle maksutta luovuttaa käyttöoikeuden Ursinin kallion viereiseen uimalaitokseen ensi kesäksi sillä edellytyksellä:

1) että laitoksessa pidetään voimassa miesten ja naisten osastoa, joissa kaupungin kaikki koululaiset sekä poliisi ja palomiehistö saavat maksuttomia kylpyjä ja maksutonta uinnin opetusta;

2) että opetusta on toimitettava niin että todistus uimataidosta voidaan antaa;

3) että seura asettaa järjestysmiehiä, jotka vahvistettujen järjestyssääntöjen mukaan ovat Maistraatin hyväksyttävät;

4) että seura on velvollinen, erityisesti sovittuaan päivistä, oikeuttamaan Helsingin Uimarit maksutta käyttämään laitosta yhtenä sunnuntaina ja yhtenä arkipäivänä heinäkuussa sekä yhtenä sunnuntaina ja yhtenä arkipäivänä elokuussa julkisten uimanäytäntöjen toimeenpanemiseksi;

Helsingin Uimareille maksutta antaa käyttöoikeuden Busholman molempiin uusiin uimahuoneisiin; sekä

käyttövaroistaan myöntää Helsingin Uimaseuralle 4,000 markan apurahan kuluvaksi vuodeksi.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 29.

Everstiluutnantinleski Alexandra Melartin elinkautisapurahan anomus.

Anomuksensa tueksi mainitsee hakija, että hän on aivan varaton ja yksinomaan sen 880 markan vuosieläkkeen varassa, minkä hän saa sotaväen leski- ja orpokassasta, että hänen nuorin poikansa on 15 vuotias sekä että hän, joka on syntynyt 1863, lääkärintodistuksen mukaan sairastaa tautia, joka suuressa määrin vähentää hänen työkykyään.

Rkmri huomauttaa, että hakijan mies, nyttemmin kuollut kaupungin kunnalliskodin ja työlaitoksen entinen johtaja, everstiluutnantti Gustaf Emil Melart, tuli kaupungin palvelukseen 1/1 1907 ja erosi siitä ³¹/3 1915. Lausunnossa, jonka Rkmri antoi everstiluutnantti Melartin aikanansa tekemän apurahananomuksen johdosta, oli Kri huomautanut, että hänelle, siihen nähden että hän oli vain lyhyen aikaa ollut Helsingin kaupunkikunnan palveluksessa, ei voitu antaa eläkettä kaupungin virka- ja palvelusmiesten voimassa olevain eläkeperusteiden mukaan. Mutta kun everstiluutnantti Melartilla ei ollut omia varoja ja hänen erohakemuksensa oli johtunut siitä, että hänen työkykynsä oli suuressa määrin vähentynyt, oli Kri, jotta Melartin olisi mahdollista elättää perheensä, katsonut voivansa hänelle puoltaa myönnettäväksi 1,600 markan vuosiapurahaa. Tämän ehdotuksen oli Kvsto kokouksessaan ²/2 1915 hyväksynyt.

Esillä olevaa apurahananomusta harkitessaan ei Rkmri, erityisesti siihen katsoen että hakijan miesvainaja oli ollut vain lyhyen aikaa kaupungin palveluksessa, ole katsonut voivansa puoltaa anottua apurahaa myönnettäväksi, minkätähden Kri esittää, että Kvsto hylkäisi anomuksen.

V. V.:

Ehdotetaan hyljättäväksi.

Kvsto:

Hyljättiin.

N:o 30.**Kansakoulunopettajanleski Amalia Lahden elinkautisapurahan anomus.**

Hakija anoo 600 markan vuosiapurahaa sekä mainitsee anomuksensa tueksi, että hänen, joka on syntynyt 1866, täytyy avustaa vuonna 1902 syntyneen poikansa kasvatus ja että hän lääkärintodistuksen mukaan sairastaa tautia, jonka johdosta hänen työkykynsä on vähentynyt. Hakijan mies, kansakoulunopettaja Vilho Aleksi Lahti, joka kuoli 1915, oli toiminut opettajana kaupungin suomenkielisissä kansakouluissa 7/11 1885 — 1/9 1911, jona aikana hän mielihäiriön johdosta oli pidätettynä virantoimituksesta lähes kaksi lukuvuotta.

Vuonna 1916 (*ks. asiaa N:o 10 esityslistassa 29/2*) hakija teki samanlaisen anomuksen ja silloin Rkmri huomautti, että hakija tosin oli varaton, mutta kun hän ei vielä ollut tullut siihen ikään eikä sairastanut semmoista tautia, että hän olisi kykenemätön elättämään itseään ja poikaansa, oli Kri katsonut anomuksen sitä vähemmän vaativan poikkeamaan siitä kaupunginhallinnossa noudatetusta periaatteesta, että kaupungin virkamiesten lesket eivät saa kunnalta eläkettä, kun hakijalla ei enää ollut kotipaikkaoikeuttakaan täällä. Rkmrin esittämän syiden nojalla Kvsto hylkäsi anomuksen. Rkmri toistaa nyt epäävän lausuntonsa ja esittää hakemusta hyljättäväksi.

V. V.:

Kun Kvsto äskettäin on kahdessa samanlaatuudessa tapauksessa myöntänyt apurahaa kunnan varoista, ehdottaa valiokunta, että Kvsto päättäisi:

myöntää kansakoulunopettaja Vilho Aleksi Lahti-vainajan alaikäiselle pojalle Aimo Lahdelle vuotuisen 300 markan apurahan, 1/5:stä 1917 lukien, kunnes hän on täyttänyt 17 vuotta; sekä

käyttövaroistaan osottaa tähän tarkoitukseen 200 markkaa kuluvana vuonna.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 31.**Kauppias Julius Tallbergin Helsingin kaupungille tekemät lahjoitukset.**

Kahdella 25/5 päivätyllä lahjoituskirjalla on kauppias J. Tallberg Helsingin kaupungille luovuttanut:

a) 500,000 markkaa „Pro Helsingfors“ nimisen säätiön pohjarahaksi, jonka varat käytetään kaupungin kaunistamiseksi ja luonnonsuojeluun; sekä

b) 250,000 markkaa „Bertha Maria Tallbergin säätiön“ pohjarahastoksi.

Ensinmainitusta lahjoituksesta lausuu lahjoittaja, että „Pro Helsingfors“ säätiön pääoma olisi kaupungin hoidettava ja kasvuutettava, saaden sen antaa lainaksi kiinnitystä tai muuta hyvää vakuutta vastaan. Korkotulot luovutettaisiin vuosittain viisijäseniselle toimikunnalle, jonka jäsenet ensimmäisellä kerralla Helsingin Kaupunginvaltuuston valmisteluvaliokunta valitsisi. Eroavan jäsenen sijaan valitsevat jäljellä olevat jäsenet uuden. Toimikunta saa vapaasti käyttää kertyneet korkovarot edellä mainittuun tar-

koitukseen, milloin sopivaksi näkee, mutta voi myös päättää kertyneen koron tai jonkin osan siitä lisättäväksi pääomaan.

„Bertha Maria Tallbergin säätiöstä“ lausuu lahjoittaja, että sen tarkoituksena on rakennuttaa ja hoitaa terveellisiä ja tarkoituksenmukaisia asuntoja, jotka kohtuullisin ehdoin vuokrataan uutterille ja kunnollisille Helsingin kaupunkikunnan jäsenille, etusijassa lapsirikkaille perheille. Säätiö voi niinkään vuokralaisten hyväksi laittaa ja kustantaa lastentarhan sekä hankkia heille kesäoleskelua ja jalostavia huveja. Yhtenäisen johdon aikaansaamiseksi ja hankkeen toteuttamiseksi sen kokemuksen mukaisesti, minkä lahjoittaja on saavuttanut ulkomailla, lausuu hän toivomuksen, että hän itse tai se hänen lapsistaan, jolle hän sen antaa toimeksi, saisi päättää, milloin säätiön toiminta alkaa sekä enintään kymmenen vuoden aikana määrätä, miten rakennukset on teetettävä ja hoidettava. Mainitun ajan kuluttua tai ennenkin, jos lahjoittaja tai hänen valitsemansa henkilö haluaa luopua yrityksen johdosta, tulee kaupungin ottaa yritys hoitoonsa ja järjestää hallinto sopivalla tavalla. Tässä on kuitenkin noudatettava, että säätiön tarkeusperät tulevat täyteen oikeuteensa.

V. V.:

Kvsto päättäneen vastaanottaa kaupungille tehdyt lahjoitukset käytettäväksi lahjoittajan esittämien ehtojen ja toivomusten mukaisesti sekä käskenee Rkmrin hoitaa varoja samalla tavoin kuin muitakin kaupungin lahjoitusrahastoja ja antanee V. V:n toimeksi ehdottaa jäsenet siihen toimikuntaan, joka saa käytettäväkseen „Pro Helsingfors“ nimisen rahaston korkovarot. Niinkään julkilausuneen Kvsto kirjelmässä kaupungin kiitollisuuden lahjoittajalle.

Tässä yhteydessä pyytää V. V. ilmoittaa, että valiokunta, joka on edellyttänyt Kvston tahtovan ottaa huomioon lahjoittajan toivomuksen että valiokunta saisi toimekseen valita sen toimikunnan jäsenet, joka määrää „Pro Helsingfors“ nimisen rahaston korkovarain käyttämisestä, on toimikuntaan valinnut lahjoittajan, Kvston puheenjohtajan, herra Elvingin, arkkitehti Saarisen ja Vston ensimmäisen sihteerin.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 32.

Jatkokäsittelyyn 22/5 1917: Senaattori Kaarlo Castrénin ja herra Paloheimon anomus että heidät vapautettaisiin olemasta kaupungin valtuutettuina väliaikaisessa järjestystoimikunnassa.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että Kvsto edellyttäen Senaatin päätöksen järjestysvoiman saattamisesta vakinaiselle kannalle piammiten pantavan täytäntöön, päättää määrärahaa nykyisen järjestysvoiman kustantamiseen, sikäli kun siihen käytetään kunnan varoja, annettavaksi enintään 15/6 1917 asti sekä vapauttaa herrat Castrénin ja Paloheimon heille annetusta tehtävästä ja valtuutetuiksi väliaikaiseen järjestystoimikuntaan heidän sijaansa valita toimittaja P. J. Hynnisen ja professori Th. Homénin.

Kvsto:

Professori Homénin Kvstolle antamassa kirjoituksessa ilmoitettua, että hän puolestaan ei katso järjestystoimikunnan harjoittavan laillista toimintaa eikä sentähden voi avustaa sen jatkuvaa työskentelyä, minkätähden hän ei ota puheenalaista tehtävää vastaan, jos se hänelle annetaan, päätti Kvsto V. V:n ehdotuksesta järjestystoimikunnan valtuute-
tuiksi valita toimittaja Hynnisen ja varatuomari A. Takasen.

N:o 33.**Helsingin järjestyneen työväen edustajiston vaatimus toimenpiteisiin ryhtymisestä kaupungin halkopihan työlakon lopettamiseksi.**

Työväenedustajisto huomauttaa, että kaupungin halkopihalla puhjenneesta lakosta on vähävaraiselle väestölle tuntuvaa vahinkoa, jopa turmiotakin, kun kaupungin halkokonttori on kieltäytynyt myymästä halkoja, minkä johdosta yksityiset halkokeinottelijat ovat saaneet tilaisuuden kiskoa nylkyhintoja tavarasta. Köyhälistön on nimittäin pakko ostaa halkoja näiltä keinottelijoilta, kun paloöljyä primuskeittiöihin ei ole saatavana. Sen ohessa koituu kunnalle suurta vahinkoa, kun kymmeniä rautatievaunuja on purkamatta ja vaununvuokraa maksetaan tuntuvat määrät työväeltä kiskotuista kunnan varoista. Huomattavaa on niinkään, että vallitsee suurta vaunujen puutetta, minkätähden vaunujen ei tulisi tarpeettomasti olla purkamatta täkäläisillä purkauspaikoilla.

Edellä lausutun johdosta vaatii työväenedustajisto Kvstoa ryhtymään toimenpiteisiin tämän tuhoisan lakon lopettamiseksi. Tämä ei kohtaa vaikeuksia, jos vain on hiukan hyvää tahtoa, jommoista ei näy olevan kaupungin halkokonttorin „herroilla“.

V.V:n kehotuksesta on halkokonttori antanut asiasta selonteon, jossa lausutaan seuraavaa:

Puheena oleva lakko on johtunut siitä, että 14 halkokonttorin ajomiestä oli $\frac{2}{5}$, säädettyä irtisanomisaikaa noudattamatta, jäänyt pois työstä sekä julistanut kaikki halkokonttorin ajotyöt lakkotilaan, syystä ettei heille ollut toukokuun alusta myönnetty vaatimaansa palkkaa. Heillä oli ollut 200 markan kuukausipalkka ja he vaativat 250 markkaa, mutta heille luvattiin 225 markkaa. Sittenkun halkokonttori $\frac{7}{5}$ oli, toivoen siten saavuttavansa työrauhan, päättänyt ajomiehille maksaa 250 markan kuukausipalkan ja tämä päätös oli näiden tiedoksi saatettu $\frac{8}{5}$ aamulla, olivat kaikki halkokonttorin työntekijät myöhemmin päivällä antaneet kirjoituksen, jossa kaikki halkokonttorin työt julistettiin lakkotilaan. Ei siis ollut mitään apua siitä, että ajomiesten kaikki vaatimukset täytettiin. Halkokonttori oli kohta sen jälkeen ryhtynyt neuvotteluihin, mutta nämä jäivät tuloksettomiksi, syystä että se ammattiyhdistys, josta halko-työntekijät muodostavat ainoastaan vähäisen osan, vaati täyttä palkkaa kaikille lakkolaisille koko siltä ajalta, minkä lakkoa oli kestänyt ja edelleen kestäisi. Uudistetuissa keskusteluissa pysyttiin työväen puolelta tässä vaatimuksessa. Herra Antti Räsänen esitti $\frac{25}{5}$ sopimusehdotuksen, jossa m. m. ilmoitettiin, etteivät työntekijät enää vaatineet palkkaa lakkoajalta. Eri kirjoituksessa, jossa herra Räsänen luetteli työhön palaamisen ehdot, kuitenkin vaadittiin

- 1) täyttä palkkaa koko lakkoajalta kaikille ajomiehille; sekä
- 2) aivan uutena riitakohtana, että muuan konttoristi eli kassanhoitaja, jommoinen oli väliaikaisesti asetettu kylmäksi vuodenajaksi, oli otettava takaisin palvelukseen, vaikkei halkokonttori enää lämpimänä vuodenaikana häntä tarvitse.

Keskustelujen jatkuessa ammattiyhdistys tinki $\frac{26}{5}$ vaatimuksistaan sikäli, että ajomiehille, jotka olivat olleet lakossa toukokuun alusta lähtien, olisi maksettava täysi palkka kuukauden

alusta 15 päivään asti. Lakko jatkuu siis nyttemmin sen johdosta että ammattiyhdistys vaatii

- 1) eräälle työntekijäryhmälle täyttä palkkaa osalta lakkoaikaa; sekä
- 2) palvelukseen otettavaksi mainitun konttoristin, jolle konttorilla ei kuitenkaan ole työtä.

Halkokonttoriin annetussa kirjoituksessa on halkotyöntekijäin „lakkokomitea“ ilmoittanut että, ellei viimeksi tehtyjä vaatimuksia hyväksytä viimeistään ^{29/5}, työntekijät pysyvät alkuperäisissä vaatimuksissaan.

V. V.:

Kun Muonitustoimikunta, jonka alainen kaupungin halkokonttori on, itsenäisesti käsittelee kaikki kaupungin halonhankintaa koskevat asiat, ei Kvstolla liene aihetta puuttua esillä olevaan kysymykseen.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 34.

Rkmrin esitys kesäloman hankkimisesta kaupungin yleisten töiden, teknillisten laitosten ja sairaalain henkilökunnalle ja työväelle.

Sittenkun Suomen tehdas- ja sekatyöväen osasto N:o 169 oli anonut myönnettäväksi kesälomaa kaupungin töissä oleville työntekijöille, on Rkmri, jonka lausunto asiasta on hankittu, asian kaikinpuoliseksi valaisemiseksi pyytänyt kaupungin yleisten töiden ja teknillisten laitosten Hallituksia sekä Sosialilautakuntaa antamaan lausunnon asiasta. Lausunto onkin saapunut kaupungin yleisten töiden Hallitukselta ja Sosialilautakunnalta, jota vastoin kaupungin teknillisten laitosten Hallitus on Kvstolle huomauttanut, että kesälomaa ja ehkä muita samantapaisia seikkoja koskevien asioiden yhdenmukaisen valmistelun aikaansaamiseksi täytyisi asettaa valiokunta, jossa olisi kaupungin teknillisten laitosten ja muiden omaa työvoimaa käyttävien laitosten edustajia. Tätä esitystä käsitellessään Kvsto kuitenkin ^{15/5} päätti olla asettamatta eri valiokuntaa, mutta sitä vastoin käskää Rkmrin yksissä neuvoin kaupungin teknillisten laitosten ja yleisten töiden Hallitusten sekä näiden hallitusten alaisten laitosten edustajain kanssa valmistella puheena olevaa asiaa sekä Kvstolle antaa sen esityksen, minkä asianhaarat aiheuttaisivat. Samanaikaisesti ja edellä mainittuun kysymykseen katsomatta on kaupungin Sairaalaylihallitus Kvstolle tehnyt esityksen, että kysymys kesäloman hankkimisesta kaupungin sairaalain henkilökunnalle annettaisiin valmisteltavaksi valiokunnalle, jonka Vsto on asettanut kaupungin palkkaussäännön soveltamista varten, ja että kysymys kuitenkin täksi kesäksi järjestettäisiin väliaikaisesti myöntämällä määräraha tarkoitukseen. Rkmri taas esitti, että tämä asia annettaisiin valmisteltavaksi sille valiokunnalle, jonka kaupungin teknillisten laitosten Hallitus on ehdottanut tarkoitusta varten asetettavaksi. Kokouksessaan ^{15/5} Kvsto kuitenkin päätti käskää Rkmrin yksissä neuvoin kaupungin Sairaalaylihallituksen sekä eri sairaalahallitusten kanssa valmistella ja Valtuustolle antaa ehdotuksen edellä mainitun asian järjestämiseksi.

Sen johdosta mitä asiassa siten on esiintunut on Rkmri kokoontunut neuvottelemaan kaupungin Sairaalaylihallituksen sekä kaupungin teknillisten laitosten ja yleisten töiden Hallitusten kanssa käsittelläkseen kysymystä, millä perusteilla kesälomaa myönnettäisiin kaupungin sairaalain ja muiden laitosten henkilökunnalle sekä teknillisten laitosten ja rakennuskonttorin alaiselle työväelle. Asiassa on tehty kolme eri ehdotusta, nimittäin:

I) Kaupungin Sairaalaylihallituksen ehdotus:

Vuoden alusta lähtien palveluksessa oleville henkilöille kahden viikon ja kauemmin palveluksessa olleille kuukauden kesäloma täysin palkkaeduin.

II) Kaupungin teknillisten laitosten Hallituksen ehdotus:

1) Työ- ja rakennusmestareille sekä I luokan koneenkäyttäjille y. m. 1 vuoden palvelusajalta 3 viikon kesäloma;

2) esimiehille, muille koneenkäyttäjille, lämmittäjille, sukeltajille ja vuorotyöntekijöille saman palvelusajan kulutta 2 viikon kesäloma; sekä

3) työntekijöille yleensä vuoden palvelusajan kuluttua viikko ja viiden vuoden palvelusajan kuluttua 2 viikkoa.

III) Kaupungin yleisten töiden Hallituksen ehdotus:

1) Vuoden kaupungin palveluksessa olleelle työntekijälle viikko;

2) vuoden umpeen jatkuvassa vuorotyössä olleelle työntekijälle vuoden palvelusajan kuluttua 10 päivää;

3) kolme vuotta tai kauemmin kaupungin palveluksessa olleelle työntekijälle 10 päivää;

4) sukeltajille, koneenkäyttäjille ja muille, Hallituksen harkinnan mukaan näiden veroisille työntekijöille 2 viikkoa.

Kun siten oli tehty erinäisiä toisistaan varsin huomattavasti eriäviä ehdotuksia, oli näyttänyt tarpeelliselta ensinnä ottaa käsiteltäväksi kysymys, eikö olisi laadittava ehdotus, jonka Kvsto voisi hyväksyä ja jota noudatettaisiin kesäloman myöntämisessä kaupungin eri virastojen ja laitosten henkilökunnalle sekä teknillisten laitosten ja rakennuskonttorin alaiselle työväelle. Tämän johdosta syntyneessä keskustelussa oli käynyt selville, että mainitun suuntaisen järjestyssäännön laatiminen ei ollut ainoastaan suotava, vaan välttämättömän tarpeellinenkin. Jos nimittäin kukin hallitus ja lautakunta saisi järjestää kesälomakysymyksen vapaasti oman mielensä mukaan, olisi tästä varmaankin seurauksena suuria eroavaisuuksia, mikä herättäisi tyytymättömyyttä niissä, jotka eivät olleet tässä kohden saaneet samoja etuja kuin muut. Odotettavana olisi sentähden hankauksia ja alinomaa uudistuvia esityksiä. Jos sitä vastoin olisi olemassa velvoittava päätös Kvston puolelta, ei ainoastaan kullakin hallituksella ja lautakunnalla olisi ohjetta noudatettavanaan, vaan jokainen kaupungin työhön pyrkivä tietäisi, mitä määräyksiä on voimassa kesälomasta ja voisi silloin harkita, haluaako hän semmoisin ehdoin ruveta kaupungin palvelukseen vai ei. Tosin oli tästä asiasta aikaisemmin tehty erinäisiä päätöksiä, mutta nämä päätökset olivat koskeneet ainoastaan erinäisiä työväen tai palvelushenkilökunnan ryhmiä. Niinpä oli olemassa päätös, että viikon loma täysin palkkaeduin olisi myönnettävä kaupungin yleisissä töissä oleville työntekijöille. Sairaalain ja vaivashoidon laitosten menosääntöihin oli pantu määrärahoja „lyhyen kesäloman hankkimiseksi“ (talous-) palveluskunnalle, mutta tämän kesäloman pituutta ei ollut määrätty.

Palolaitoksessa taas oli noudatettu toisia periaatteita, kuitenkin niin ettei tavallisesti ollut myönnetty kahta viikkoa pitempää kesäloma.

Tähän kuuluvia oloja arvosteltaessa oli huomattava, että kaupungin töissä oli yleisesti otettu käytäntöön 8-tuntinen työpäivä ja että siis työaika oli olennaisesti lyhentynyt ja vapaa-aika samassa määräsä pitentynyt. Eritoten lieenee huomattava, että 8-tuntisen työpäivän käytäntöön tultua ainakin osalle erinäisten kunnan laitosten henkilökuntaa oli voitu myöntää yksi vapaapäivä viikossa sekä lisäksi lomaa kahtena iltapäivänä (sunnuntai-iltapäivä lukuun otettuna). Näin ollen näytti ilmeiseltä, että kaupungin Sairaalaylihallituksen ehdotus kuukauden kesäloman myöntämisestä veisi liian pitkälle. Ilmoitettu oli niinkään, että mainitun hallituksen ehdotus oli lähinnä tarkoittanut Niekbyn sairaalan hoitajakuntaa (ei koulittuja hoitajattaria), joilla ei, niinkuin Kivelän sairaalan hoitajakunnalla, ollut oikeutta saada kesälomaa. Mitä sitä vastoin sairaalain ja muiden kunnan laitosten palveluskuntaan tuli, riittäisi Ylihallituksen mielestä lyhempikin kesäloma. Kaupungin teknillisten laitosten Hallituksen esittämä ehdotus näytti lähinnä olevan Ylihallituksen ja kaupungin yleisten töiden Hallituksen ehdotusten välinen sovitteluehdotus. Mutta sillä oli sen ohessa toinenkin etu, se nimittäin, ettei se mainittavasti poikennut niistä eduista, joita yksityiset teollisuusalan työnantajat yleensä olivat myöntäneet kesälomaan nähden. Oli tosin huomautettu, että kaupungin yleisten töiden Hallituksen ehdotus lähinnä liittyi työntekijäin esittämiin toivomuksiin tai vaatimuksiin sekä ettei olisi syytä mennä näitä vaatimuksia pitemmälle, varsinkin kun kaupungille tästä koituisi huomattavia lisämenoja. Lisäksi oli kaupungin yleisten töiden Hallituksen puolelta huomautettu, että kahden viikon kesäloma olisi myönnettävä 3) ryhmään luetuille henkilöille jo 3 vuoden palvelusajalta, koska työntekijät näyttivät tähän panevan erikoista painoa eikä menojen erotus olisi tuntuva. Toiselta puolen oli kaupungin teknillisten laitosten Hallitus huomauttanut että, kun mainitun ehdotuksen mukaan tarjottaisiin enemmän kuin mitä tähän asti oli myönnetty ja kun siten yksityiset työnantajat pakotettaisiin suomaan samat edut, olisi kaupunginhallinnon nyt hyväksyttävä kaupungin teknillisten laitosten Hallituksen ehdotus.

Keskustelun päätyttyä toimitetusta äänestyksestä oli käynyt selville, että Rkmri yksissä neuvoin edellä mainittujen hallitusten kanssa oli voinut yhtyä seuraavaan ehdotukseen kesäloman myöntämisessä noudatettaviksi säännöiksi:

1) Työ- ja rakennusmestareille sekä I luokan koneenkäyttäjille y. m. myönnetään vuoden palvelusajalta 3 viikon kesäloma;

2) esimiehille, muille koneenkäyttäjille, lämmittäjille, sukeltajille ja vuorotyöntekijöille, y. m. myönnetään vuoden palvelusajalta 2 viikon loma; sekä

3) muille työntekijöille ynnä kaupungin sairaalain ja muiden laitosten niihin verrattavalle henkilökunnalle myönnetään vuoden palvelusajalta viikon ja 3 vuoden palvelusajalta 2 viikon loma.

Muist. Asianomaisten hallitusten ja lautakuntain asia on ratkaista, mihin ryhmiin eri henkilöt on kussakin eri tapauksessa luettava.

Kesäloman toimeenpanemiseksi näin laajassa mitassa tarvitaan tietenkin tuntuvia lisämäärärahoja. Kaupungin yleisten töiden Hallitus oli laskenut tarvitsevansa 92,000 markkaa, kaupungin teknillisten laitosten Hallitus 40,000 markkaa sekä kaupungin Sairaalaylihallitus 8,000 markkaa ja lisäksi olisi luultavasti tarpeen määrärahoja palolaitokselle, Vaivashoitohallitukselle ehkäpä muillekin hallituksille, vaikkei kaikkia ehdotuksesta johtuvia lisämenoja vielä voitu mainita.

Edellä esitetyillä perusteilla ehdottaa Rkmri, että Kvsto päättäisi:

vahvistaa edellä ehdotetut säännöt noudatettaviksi kesälomaa myönnettäessä kaupungin sairaalain ja muiden laitosten henkilökunnalle ynnä kaupungin teknillisten laitosten ja yleisten töiden työntekijöille; sekä

tätä tarkoitusta varten myöntää 92,000 markkaa kaupungin yleisten töiden Hallitukselle, 40,000 markkaa kaupungin teknillisten laitosten Hallitukselle ja 8,000 markkaa kaupungin Sairaalaylihallitukselle maksettavaksi Vston tämänvuotisista käyttövaroista.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

Helsingissä, Sanomal.- ja Kirjap.-Osakeyhtiön kirjapaino, 1917.

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
varsinainen kokous tiistaina kesä-
kuun 12 päivänä 1917 k:lo 7 i. p.*

ESITYSLISTA.

N:o 1.

**Maist:n kirjelmä ilmoituksineen Itäisen Kaivopuiston tonttien N:ojen 1 ja 3 kaupungin-
asemakaavanmuutoksen vahvistamisesta.**

Sittenkun Kvsto ^{27/2} 1917 oli päättänyt Senaatilta hankkia semmoisen muutoksen Itäisen Kaivopuiston tonttien N:ojen 1 ja 3 kaupunginasemakaavaan, että ensinmainittuun tonttiin tontista N:o 3 siirrettäisiin 150 m²:n laajuinen alue, on Senaatti ^{8/5} vahvistanut mainitun kaupunginasemakaavanmuutoksen.

V. V.:

Merkittäneen tiedoksi saaduksi ja saatettaneen sen ohessa Rkmrin tiedoksi.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 2.

Maist:n kirjelmä ynnä Lääninhallituksen lähete Venäjän kansalaisen, insinööri Michail Stchahowskoyn elinkeino-oikeuden hakemuksen johdosta.

Hakija, joka aikoo täällä avata sähköteknillisen ja konetoimiston, panee hakemuksensa ohteen selvityksen siitä, että hän venäläisenä upseerina on täysivaltainen ja nauttii kansalaisluottamusta sekä että hän asianmukaisella luvalla oleskelee tässä maassa.

Poliisilaitos puoltaa myöntymistä esitykseen.

V. V.:

Kvsto ilmoittanee, ettei hakemusta vastaan ole mitään muistuttamista.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 3.

Maistn kirjelmä ynnä Terveidenhoitolautakunnan esitys ensimmäisen kaupunginlääkärin palkkaetujen korottamisesta.

Sittenkun Maist. oli käsenyt Terveidenhoitolautakunnan antaa lausunnon siitä, oliko jossakin kohden tarpeen muutoksia avonaiseksi tulleeseen täkäläisen ensimmäisen kaupunginlääkärin virkaan nähden, huomautti Lautakunta, että ensimmäisen kaupunginlääkärin voimassa oleva johtosääntö tosin kaipaasi uudistusta, mutta että nykyinen aika ei lautakunnan mielestä ole siihen tarkoitukseen sopiva, vaan olisi asia jätettävä siksi, kunnes tämän kaupungin uuden terveydenhoitojärjestyksen ehdotus on asianmukaisesti hyväksytty ja vahvistettu, minkä jälkeen Terveidenhoitolautakunnallekin olisi laadittava uusi johtosääntö. Tämän johdosta olisi Terveidenhoitolautakunnan mielestä ensimmäisen kaupunginlääkärin virka julistettava avonaiseksi sillä ehdolla, että sen vastainen pitäjä on velvollinen alistumaan johtosääntöön vastedes ehkä tehtäviin muutoksiin.

Mitä taas ensimmäisen kaupunginlääkärin palkkaetuihin tulee, on Terveidenhoitolautakunnan mielestä suotavaa, että näitä ennen viran jälleen täyttämistä parannetaan. Vuodesta 1893 lähtien, jolloin ensimmäisen kaupunginlääkärin nykyinen palkkaus vahvistettiin, ovat olot muuttuneet niin tuntuvaan määrässä, ettei tätä palkkausta nyttemmin enää voi pitää riittävänä niin tärkeän viran pitäjälle, kuin tässä on kysymyksessä. Tähän tulee vielä lisäksi, että tälle virkamiehelle ei ainoastaan tieteelliseen sivistykseen, vaan lisäksi kokemukseen ja taitoon nähden hallinnollisissa toimituksissa asetetaan niin suuria vaatimuksia, että lääkäri, joka nämä vaatimukset täyttää, helposti voi toisaalla saada paremmat tulot kuin mitä on täkäläisellä ensimmäisellä kaupunginlääkärillä, joka ei ole oikeutettu harjoittamaan lääkärintointa eikä hoitamaan muuta virkatointia, vaikka hän lisäksi saisikin kaupungin budjetissa olevan 2,500 markan vuosipalkkion Terveidenhoitolautakunnan edustajana rakennuskatselmuksissa, minkä ei kuitenkaan tarvitse olla laita, koska Lautakunnalla on oikeus, jos haluaa, antaa tämä tehtävä jollekin toiselle. Terveidenhoitolautakunta sentähden ehdottaa, että ensimmäisen kaupunginlääkärin palkkaetuja 1/1:stä 1918 lähtien korotettaisiin niin, että mainittuun virkaan liittyvä, nykyään 4,000 markan määräinen vuosipalkkio nousisi 6,000 markkaan, jota vastoin vakinainen palkka pysytettäisiin nykyisellään eli 6,000 markan määräisenä.

Maist. puoltaa myöntymistä Terveidenhoitolautakunnan esitykseen.

Rkmri lausuu että, vaikka Kri on pitänyt ehdotettua korotusta varsin vähäisenä, kun toiselta puolen otetaan huomioon ne ominaisuudet, mitkä ensimmäisellä kaupunginlääkärillä tulisi olla ja toiselta puolen ne palkkaedut, joita on muilla vastuunalaisissa toimituksissa olevilla kaupungin toimihenkilöillä, esimerkiksi kaupungininsinöörillä ja kaupungin teknillisten laitosten johtajilla, ei Kri kuitenkaan ole tahtonut ehdottaa suurempaa korotusta kuin mikä Terveidenhoitolautakunnan mielestä on sopiva, vaan on katsonut olevan kannattaminen ehdotusta, minkä ohessa Kri huomauttaa, että puheena olevaan virkaan liittyvään palkkaetujen järjestäminen nykyhetkellä näyttää erittäin sopivalta, koska virka on avoinna ja tämä joka tapauksessa tarpeellinen palkanjärjestely on sopiva panna toimeen ennen viran jälleentäyttämistä. Rkmri sentähden esittää, että Kvsto päättäisi ensimmäisen kaupunginlääkärin tähänastisen, 4,000 markan määräisen vuosipalkkion 1918 vuoden alusta korotettavaksi 6,000 markkaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnettiin.

N:o 4.

- a) Rkonttorin kertomus kaupungin 1916 vuoden tileistä ja tilinpäätöksestä; sekä
- b) Maist:n kirjelmä ynnä tilintarkastajain kertomus kaupungin samanvuotisten tilien tarkastuksesta (Pain. asiakirj. N:o 38 vuodelta 1917).

V. V.:

Tilintarkastajain ehdotuksen mukaisesti myöntäneen Kvsto Rkmrille sekä kaupungin muille hallinnollisille hallituksille ja lautakunnille vastuunvapauden niiden toiminnasta ja tilityksestä vuodelta 1916.

Tilintarkastajain omaan sekä Revisionikonttorin tekemäin ja tilintarkastajain kannattamain muistutusten ja ehdotusten johdosta valiokunta ehdottaa, että Kvsto hankkisi selitykset ja lausunnot Rkmarilta, Rkonttorilta, kaupungin Sairaalaylihallitukselta, kaupungin leknillisten laitosten Hallitukselta, Palotoimikunnalta, Tilastokonttorilta ja Terveystautakunnalta annettavaksi viimeistään ensi marraskuun 1 päivänä, minkä jälkeen ja sittenkun nämä lausunnot ovat saapuneet, asia on puheena olevilta kohdin budjettivaliokunnan valmistelemana uudestaan esiteltävä Kvstolle.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 5.

Komitean mietintö rakennusaineiden hankkimisesta yleishyödyllisille rakennusyrityksille (Pain. asiakirj. N:o 35 vuodelta 1917).

Kvsto:

Komitean ehdotuksen ensimmäinen ponsi hyväksyttiin poistamalla sanat „kaupungin Rakennuskonttorin yhteyteen“; toinen ja kolmas ponsi hyväksyttiin sinänsä, jota vastoin neljäs ja viides ponsi poistettiin.

Tässä yhteydessä päätti Kvsto, huomauttaen olevan välttämätöntä, että yhteiskunta helpottaa asuntojen, varsinkin pienten huoneistojen tuotannon jälleen alottamista, Senaattiin tehdä esityksen, että joutuisasti ryhdyttäisiin semmoisiin toimenpiteisiin, jotka toimitetun lähemmän tutkimuksen nojalla havaittaneen tarkoituksenmukaisiksi rakennusaineiden, eritoten puutavarain, nykyisten luonnottoman korkeiden hintain huojoistamiseksi.

N:o 6.

Jatkokäsittelyyn 22/5:stä 1917: Kamaritoimituskunnan kiertokirje kunnallisten elintarvelautakuntain asettamista koskevasta asiasta.

Kokouksessaan 22/5 1917 päätti Vsto (ks. esityslistaa, asiaa N:o 37) asettaa kuusi-jäsenisen kunnallisen elintarvelautakunnan sekä muuten antaa V. V:n toimeksi, sittenkun Helsingin järjestyneen työväen edustajisto oli saanut tilaisuuden valita kolme jäsentä lautakuntaan, Vstolle antaa lausunnon ehdotuksineen asiasta.

V. V.:

Siten saamansa tehtävän johdosta ja kun nyttemmin $\frac{2}{6}$ 1917 on julkaistu laki eräänlaatuisten omaisuuden käyttämisestä sodan aikaansaamissa poikkeuksellisissa oloissa, jonka lain mukaan Senaatilla on valta velvoittaa kunta avustamaan lain nojalla annettujen määräysten täytäntöönpanossa, etusijassa asettamalla yhden tai useampia elintarvelautakuntia, esittää valiokunta, että Kvsto päättäisi:

kunnalliseen elintarvelautakunnan jäseniksi valita filosofiantohtori Henrik Ramsayn, filosofianmaisteri Otto Walmarin ja neiti Eeva Somersalon sekä varajäseniksi filosofiantohtori Jenny af Forselleksen ja herra Honkajuuren sekä sosialidemokratisen kunnallisjärjestön ehdottamat henkilöt filosofiantohtori Edvard Gyllingin ynnä toimittaja J. K. Lehtisen ja liikeapulaisen J. E. Järvisalon jäseniksi sekä kansanedustaja J. Vatasen ja toimittaja O. Puron varajäseniksi;

elintarvelautakunnan toimialasta erotettavaksi kunnan halkojen hankinnan, jota tähän asti on toimittanut Muonitustoimikunta, sekä tämän annettavaksi erityisen, Kvston alaisen kolmijäsenisen toimikunnan huoleksi;

tämän toimikunnan jäseniksi valita varatuomari Axel Palmgrenin, herra Tarjanteen ja johtaja J. Bärlundin;

käskää elintarvelautakunnan Kvstolle antaa esityksen lautakunnan toiminnalle tarpeellisten rahavarain osottamisesta; sekä

lakkauttaa Muonitustoimikunnan toiminnan, josta Kvstolle on aikansa annettava kertomus.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 7.

Rkmrin esitys tonttipaikan osottamisesta Finska Mineral-Aktiebolaget yhtiölle korttelista N:o 178 (Pain. asiakirj. N:o 40 vuodelta 1917).

V. V.:

Kun Rkmrissa ja kaupungin yleisten töiden Hallituksessa on ilmaantunut eriäviä mielipiteitä asiasta, on V. V. katsonut olevan syytä ehdottaa asetettavaksi valiokunnan asiaa käsittelemään sekä esittää, että tämän valiokunnan jäseniksi valittaisiin Kvston varapuheenjohtaja sekä herrat Alfthan ja Lerche.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin, minkä ohessa valiokunnan jäseneksi valittiin kauppias J. Tallberg Kvston varapuheenjohtajan sijasta, joka oli pyytänyt, ettei tehtävää annettaisi hänelle.

N:o 8.

Komitean mietintö Helsingin kaupungin vaivaishoidon taloushallintoa koskevasta asiasta (Pain. asiakirj. N:o 36 vuodelta 1917).

Kvsto:

Komitean mietintö hyväksyttiin.

N:o 9.

Rkmrin esitys määräysten panemisesta kauppakirjoihin epäterveellisen keinottelun estämiseksi rakennettavaksi myydyillä tonteilla (Pain. asiakirj. N:o 37 vuodelta 1917).

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Asia pantiin pöydälle $\frac{1}{6}$ asti, johon mennessä herrat Söderholm ja Lassenius laativat uuden ehdotuksen.

N:o 10.

Helsingin Kauppavaltuutettujen esitys Santa- ja Busholman vastaisesta käyttämisestä ynnä asiasta annetut lausunnot (Pain. asiakirj. N:o 24 vuodelta 1916 ja N:o 30 vuodelta 1917).

V. V.:

Pääasiassa puoltaen Rkmrin kirjelmässä $\frac{3}{4}$ 1917 (Pain. asiakirj. N:o 30 vuodelta 1917) tehtyä ehdotusta on valiokunta, koska tarkoitukseen tarvittava määräraha olisi kaupungin puolelta pysyväinen sijoitus, havainnut sen olevan maksettava lainavaroista ja ehdottaa sentähden, että Kvsto Maistraatilta anois lisättyjen Kvt:n valitsemista asiaa käsittelemään.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 11.

Rkmrin esitys parannettujen palkkaetujen myöntämisestä Taksoitusvalmistelukunnan ylimääräisille apulaisille.

Taksoitusvalmistelukunta on Rkmrille ilmoittanut, että Valmistelukunnan palveluksessa nykyään vuoden umpeen olevista ylimääräisistä apulaisista on kolmella vanhimmalla palkkaa 200 markkaa, kolmella nuoremmalla 175 ja kolmella nuorimmalla 150 markkaa kuukaudessa. Valmistelukunnan tilapäisesti hankkimat apulaiset sitä vastoin ovat saaneet korvausta 75 penniä tunnilta. Nykyiseen kalliiseen aikaan ja henkilökunnan vastuunalaiseen ja rasittavaan työhön katsoen nämä palkkaedut kuitenkin ovat osottautuneet liian niukoiksi, siihen verraten mitä muualla maksetaan, mistä onkin ollut seurauksena, että useat apulaiset ovat tänä keväänä kiireisenä työaikana eronneet toimistaan, kun heille oli tarjottu edullisempia paikkoja toisaalla, niin että he saivat joko kuukausipalkkaa 250 markkaa ynnä ylimääräistä maksua ylityöstä tai varsinaista tuntipalkkaa 1: 25 ja ylityöstä 1: 50. Kun on tarjona vaara, että muutkin apulaiset, ellei heidän palkkaetujaan paranneta, pyrkivät muihin toimiin, mistä Valmistelukunnan tölle olisi arvaamatonta vahinkoa, koska kaikki kuukausipalkalla olevat apulaiset ovat erittäin kunnollisia ja ovat taitavasti suorittaneet tehtävänsä, on Valmistelukunta ollut sitä mieltä, että heidän

palkkaetujaan olisi välttämättä parannettava. Valmistelukunta on arvellut, että kaikille niille, jotka nykyään saavat kuukausipalkkaa ja jotka pitemmän aikaa, osin siitä lähtien kun Valmistelukunta on ollut olemassa, ovat olleet Valmistelukunnan palveluksessa, annettaisiin $\frac{1}{6}$:stä 1917 lukien palkanlisäystä 50 markkaa kuukaudessa eli siis 600 markkaa vuodessa, joten kolme vanhinta saisi 250 markan kuukausipalkan ja muut suhteellisesti vähemmän. Uusille apulaisille sitä vastoin kävisi alussa maksaminen jonkin verran pienemmän palkan. Mitä sitten tuntipalkkaan tulee, olisi se Valmistelukunnan mielestä korotettava 1 markkaan, koska kykeneviä henkilöjä nykyään ei saatane halvemmalla palkalla. Lukien kuusituntisen työpäivän mukaan olisi kuukausipalkka siten noin 150 markkaa. Tähän nähden ja kun Valmistelukunnan ylimääräisten apulaisten palkkausmääräraha ei riitä mainitun palkankorotuksen suoritukseen, on Valmisteluvaliokunta esittänyt, että Rkmri puheena olevaan tarkoitukseen hankkisi 7,600 markan lisämäärärahan kuluvaksi vuodeksi.

Rkmri mainitsee, että Taksoitusvalmistelukunnan ja Rkonttorin antamain tietojen mukaan Valmistelukunnan ylimääräisten apulaisten palkkausmäärärahasta, 21,000 markasta, on, sittenkun kuluvan toukokuun palkat on maksettu, jäljellä 7,300 markkaa. Tähän tulee kuitenkin lisää 4,000 markkaa korvausta evankelis-luterilaisille seurakunnille annetusta verotusluettelon kappaleesta. Siten Valmistelukunnan käytettävänä olisi 11,300 markkaa. Ylimääräisten apulaisten palkkaukset taas nyt ehdotetuin korotuksin nousisivat vuoden jäljellä olevina 7 kuukautena 18,850 markkaan, joten vajeus olisi 7,550 markkaa eli tasaluvuin 7,600 markkaa. Siihen nähden että Taksoitusvalmistelukunnan ylimääräisten apulaisten nykyisiä palkkauksia täytyy pitää riittämättöminä nykyisen kalliin ajan vallitessa, on Kri katsonut olevan ehdottomasti puoltaminen Valmistelukunnan esitystä ja ehdottaa sentähden, että Kvsto päättäisi Taksoitusvalmistelukunnan ylimääräisten apulaisten palkkausten korotukseksi, $\frac{1}{6}$:stä 1917 lukien, käyttövaroistaan osottaa 7,600 markan lisäyksen kuluvan vuoden rahasäännössä 3 P. L. IX. 1 kohdalla olevaan 21,000 markan määrärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 12.

Rkmrin ilmoitus väliaikaisen järjestysvoiman ylläpitokustannuksista.

Rkmri ilmoittaa, että sille oli saapunut herrain J. O. Arjanteen, J. T. Viitasaaren ja Edvin Uddin allekirjoittama kirjelmä, jossa Helsingin kaupungin väliaikainen järjestystoimikunta oli pyytänyt poliisilaitoksen taloudenhoitajalle maksettavaksi 150,000 markkaa kaupungin järjestysmiesten palkkaamiseksi viime toukokuun jälkipuoliskolla. Tätä rahatilausta käsitellessään oli Rkmri katsonut olevan antaminen Kvstolle erinäisiä tietoja kaupungin väliaikaisen järjestysvallan ylläpitokustannuksista, ja lausuu Kri asiasta seuraavaa:

Sinä aikana eli $\frac{22}{3}$:stä 1917 lähtien, minkä mainittu järjestysvalta eli n. s. miliisi on ollut toimessa, on kaupunki suorittanut sen kaikki kustannukset, jotka, viimeksi

tilattu summa lukuun otettuna, tähän asti nousevat kaikkiaan 695,000 markkaan. Taloudenhoitajan antaman tiedon mukaan on valtion apumaksu poliisilaitoksen voimassapitoon suoritettu maalisk., huhti- ja toukokuulta tšekäläisen poliisilaitoksen 1910 vuoden rahasäännössä vahvistettujen palkkausperusteiden mukaan, ja on tämä apumaksu yksinomaan käytetty poliisilaitoksessa jäljellä olevain virkamiesten ja konstaapelien palkkaukseen, jotka viimeksi mainitut oli viime huhtikuun kuluessa vähitellen erotettu ja sen tähden olivat saaneet palkkaa ainoastaan mainitun kuukauden loppuun. Miliisin palvelukseen tulleet, poliisilaitoksen palveluksessa aikaisemmin olleet konstaapelit oli palkattu järjestystoimikunnan kaupunginkassasta tilaamalla varoilla. Valtioavun käyttämistä koskevan tiedon on lääninkamreeri vahvistanut oikeaksi.

Ilmoittaen Kvston ²⁰/₃ tekemän päätöksen nojalla, jonka mukaan asetettiin järjestysvaltuuskunta oikeutettuna m. m. kaupunginkassasta tilaamaan ja tilityksen ehdolla käyttämään järjestyksen voimassapitoon kaupungissa tarpeellisia toimenpiteitä varten tarvittavat varat, kunnes vakinainen poliisiyiranomainen voi ryhtyä toimimaan, ja saatuaan tietää herrain Arjanteen ja Viitasaren olevan järjestystoimikunnan jäseniä, on Kri katsonut olevan osottaminen nyt pyydetty samoin kuin aikaisemminkin tilatut rahavarat maksettaviksi, mutta samalla tahtonut saattaa Kvston tietoon, kuinka huomattavaan summaan kustannukset väliaikaisen järjestysvallan ylläpidosta jo nykyään nousevat, vaikka selviä todistuksia sen puuttuvasta kyvystä antaa kaupunginhallinnolle virka-apua oli saatu palolaitoksessa hiljattain sattuneessa työnseisauksessa sekä polttoaineiden hankinnassa kaupungin sairaaloihin. Lisäksi on Kri katsonut olevan alistaminen, eikä Kvsto katsoisi olevan aihetta tehdä hallitukselle esitystä sellaisen sopimuksen aikaansaamisesta, että Suomen valtio kohtuullisella summalla ottaisi osaa tšekäläisen väliaikaisen järjestysvoiman ylläpitokustannuksiin.

V. V.:

⁵/₆ 1917 päätettyään että määrärahoja kunnan varoista nykyisen väliaikaisen järjestysvoiman ylläpitoon ei anneta enempää kuin ¹⁵/₆ asti, päättäneen Vsto, sittenkun kaupungin puheena olevaan tarkoitukseen käyttämien menojen kokonaismäärä on todettu, hallitukselta anoa, että valtio samassa suhteessa kuin ²⁶/₃ 1903 annetussa asetuksessa Helsingin poliisilaitoksen voimassapidosta on säädetty eli ⁵/₇:llä mainitusta summasta ottaa osaa kaupungilla väliaikaisen järjestysvoiman palkkaamisesta olleisiin menoihin.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 13.

Rkmrin esitys kalliinajanlisäyksen maksamisesta niille kaupungin työntekijöille, jotka ruumiinvamman johdosta ovat työhön kykenemättömiä.

Kun se vahingonkorvaus, enintään Smk 2: 50 vuorokaudessa, mikä työnantajan vastuunalaisuudesta työntekijää kohtaavasta ruumiinvammasta ⁵/₁₂ 1895 annetun asetuksen 8 §:n 1 momentin mukaan tulee työntekijälle, joka tapaturmaisesti on saanut ohimenevän työkyvyttömyyden tuottavan ruumiinvamman, nykyoloissa täytyy pitää aivan riittämättömänä, on Rkmri ilmoittanut kaupungin yleisten töiden Hallituksen alistaneen, eikä kaupungin Rakennuskonttori saisi niille työntekijöille, jotka saavat mainitun laatuista

vahingonkorvausta, korvausmäärän lisäksi maksaa sitä kalliinajanlisäystä, minkä tapaturman kohtaama olisi saanut, jos hän olisi ollut työssä sen ajan, jolta vahingonkorvaus maksettiin.

Rakennuskonttorin ilmoituksen mukaan on vuosina 1914, 1915 ja 1916 korvauksena ohimenevästä ruumiinvammasta konttorin työntekijöille maksettu kunakin vuonna 1,572, 352 ja 244 päivältä, mikä työntekijäin nykyään saamaan keskimääräisen kalliinajanlisäyksen mukaan edustaisi Smk 3,780: —, 844: 80 ja 585: 60. Kuluvana vuonna tarvittaisiin noin 1,000 markkaa, jos edellä mainittu Hallituksen ehdotus hyväksyttäisiin.

Kun sitä korvausta, minkä ruumiinvamman kohtaama työntekijä lain mukaan on oikeutettu saamaan sinä aikana, jona hänen työkyvyttömyyttään pidetään ohimenevänä, ei enää eikä varsinkaan nykyisissä tavattomissa oloissa voi katsoa riittäväksi, on Rkmrin mielestä kohtuullista, että työntekijät mainittuna aikana saavat sen kalliinajanlisäyksen, minkä he saisivat työkykyisinäkin, ja kun kaupunginkassalle ei koituisi mainittavaa menoa esitykseen myöntymisestä, ehdottaa Rkmri, että Kvsto oikeuttaisi kaupungin Rakennuskonttorin niille työntekijöille, jotka lain mukaan saavat korvausta ohimenevästä ruumiinvammasta, maksamaan paitsi vahingonkorvausta sen kalliinajanlisäyksen, minkä tapaturman kohtaama olisi saanut, jos hän olisi ollut työssä sen ajan, jolta vahingonkorvausta maksetaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 14.

Rkmrin ilmoitus lisäyksen myöntämisestä Terveystoimituslautakunnan polttoainemäärärahaan.

Sittenkun Terveystoimituslautakunta oli pyytänyt 1,000 markan lisäystä kuluvan vuoden menosäännössä 7. P. L. I. 2 kohdalla olevaan Lautakunnan huoneiston polttoainemäärärahaan, ilmoittaa Rkmri katsoneensa olevan antaminen Terveystoimituslautakunnan käytettäväksi pyydetyn 1,000 markan rahamäärän, maksettavaksi 1917 vuoden menosäännössä 15. P. L. II. 18 kohdalla olevasta 200,000 markan suuruisesta kaupungin laitosten polttoainemäärärahasta, josta Rkmri harkintansa mukaan saa myöntää tarvittavia lisäyksiä kaupungin laitosten polttoainemäärärahoihin (*Pain. asiakirj. N:o 71 vuodelta 1916*).

V. V.:

Merkittäneen tiedoksi saaduksi.

Kvsto:

Ei aiheuttanut toimenpidettä.

N:o 15.**Rkmrin esitys kaupungin puhtaanapitolaitoksen johtajanviran täyttämisestä.**

Kaupungin yleisten töiden Hallitus on, ilmoittaen määränneensä insinööri Bengt Weckmanin viransijaisena hoitamaan avoinna olevaa kaupungin puhtaanapitolaitoksen johtajanvirkaa, Rkmrin harkittavaksi alistanut, eikä kuluvan vuoden palkkaussäännössä viran entiselle pitäjälle taattuja palkkaetuja, nimittäin pohjapalkkaa 6,500 markkaa, palkankorotusta 650 markkaa ja matkarafoja 500 markkaa eli yhteensä 7,650 markkaa, kävisi kokonaisuudessaan siirtäminen insinööri Weckmanille, koska tämä summa ainoastaan vähän ylittää sen palkkion, 600 markkaa kuukaudessa eli 7,200 markkaa vuodessa, minkä insinööri Weckman kaupungin rakennuskonttorin apulaisinsinöörinä on saanut kaupungin yleisten töiden johtoa varten olevasta määrärahasta, insinööri Weckman kun on toimittanut näiden töiden valvontaa. Samalla on Hallitus ehdottanut, että puhtaanapitolaitoksen johtajanvirkaa kaupungin palveluksessa saisi toistaiseksi hoidattaa viransijaisella.

Esillä olevaa ehdotusta käsitellessään ei Rkmri ole katsonut voivansa puoltaa Hallituksen ehdotusta, koska Krista ei näytä aivan sopivalta, että viransijainen oikeutetaan nauttimaan palkkaetuja, jotka viran aikaisemmalla pitäjällä on ollut määrävuosien palveluksen johdosta. Kun insinööri Weckmanille kuitenkin puhtaanapitolaitoksen v. t. johtajana tulee suurempi vastuu ja työmääräkin kuin hänellä oli edellisessä toimessaan, on Krin mielestä kohtuullista, että hänelle taataan nykyistä palkkaansa vastaava vuosipalkkio sekä lisäksi ylimääräinen 300 markan palkkio eli yhteensä 7,500 markkaa. Kun puhtaanapitolaitoksen johtajan pohjapalkka on 6,500 markkaa ja hänellä sitä paitsi on matkarafoja 500 markkaa, tarvittaisiin lisäksi 500 markan vuosimääräraha eli, kun herra Weckmanin virkamääräys luetaan $\frac{1}{6}$:stä kuluvana vuonna, Smk 291: 66, edellytäten määräyksen jatkuvan vuoden loppuun. Hallituksen ehdotukseen että virka saisi toistaiseksi olla täyttämättä ei Krilla ole mitään muistuttamista.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

kaupungin puhtaanapitolaitoksen johtajanviran toistaiseksi jätettäväksi täyttämättä ja hoidatettavaksi viransijaisella;

sille henkilölle, jonka kaupungin yleisten töiden Hallitus määrää toistaiseksi hoitamaan mainittua virkaa, maksettavaksi palkkiota, lukien 7,500 markan mukaan vuodessa; sekä käyttövaroistaan tarkoitukseen myöntää lisämäärärahaa Smk 291: 66.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 16.**Rkmrin esitys Ehreosvårdtien tontin N:o 8 rakennusajan pitentämisestä.**

Sittenkun insinööri Hjalmar Londén Rkmrin toimittamassa huutokaupassa oli ostanut Ehreosvårdtien varrella korttelissa N:o 219 sijaitsevan tontin N:o 8 sekä Kvsto $\frac{2}{2}$ 1915 oli pitentänyt mainitun tontin rakennusajan $\frac{1}{1}$ 1917 asti, on insinööri Londén,

viitaten sota-aikana vallitseviin rakennusoloihin, Rkmriltä anonut rakennusajan edelleen pidentämistä syksyyn 1919.

Rkmri ehdottaa hakijan anomukseen myönnyttäväksi sikäli, että puheena olevan tontin rakennusaika pidennetään $\frac{1}{4}$ 1919 asti.

V. V.:

Puolletaan

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 17.

Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä kaupungin yleisten töiden palkkausmäärärahaan työpalkkain korotuksen johdosta.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus on Rkmrille ilmoittanut, että niitä kalliinajan-lisäyksiä, joita kuluvan vuoden alussa maksettiin kaupungin yleisissä töissä toimiville työntekijöille 70 penniä päivässä naineelle työntekijälle, jolla oli 1 tai 2 henkilöä elätettävänä, Smk 1: 20 päivässä työntekijälle, jolla oli elätettävänä 3 tai 4 henkeä, sekä Smk 1: 65 päivässä työntekijälle, jolla oli elätettävänä 5 tai useampia henkilöjä, on sittemmin tapahtuneen elanto-kustannusten kohoamisen johdosta korotettu niin, että

naimaton työntekijä saa	Smk	—: 70 päivässä
nainut " jolla on 1—2 henkeä elätettävänä	"	1: 20 "
" " " " 3—4 " "	"	2: 40 "
" " " " 5 tai us. "	"	3: 30 "

Tämän johdosta on kuluvana vuoden menosäännössä „kalliinajan johdosta kaupungin yleisissä töissä odotettavana olevia kohoanneita työpalkkoja varten“ oleva 180,000 markan määräraha, josta suurin osa kalliinajanlisäyksistä on maksettu, osottautunut riittämättömäksi ja tulee ylitettäväksi noin 270,000 markalla, jos nykyinen työvoima pysytetään ennallaan koko kesän, mutta sitä syksyllä hiukan vähennetään, ja edellyttäen ettei kalliinajanlisäyksiä enää tarvitse korottaa. Mainittuun summaan ei ole luettu niitä kalliinajanlisäyksiä, mitkä maksetaan Kallion kaduntasoitustöissä hätäaputyötä suoritetaville työntekijöille, vaan on nämä lisäykset maksettu välittömästi kaduntasoitusmäärärahoista.

Rkmri ehdottaa, että Kvsto käyttövaroistaan osottaisi 270,000 markan lisäyksen edellä mainittuun, rahasäännössä 13 P. L. XII. 3. kohdalla olevaan määrärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 18.

Terveystenhoitolautakunnan esitys palkkion myöntämisestä tarkastuseläinlääkäri A. Hällforsin viransijaiselle.

Sittenkun kaupungin lihan tarkastusaseman tarkastuseläinlääkäri Åke Hällfors oli Terveystenhoitolautakunnalta anonut, että hänelle, jota 5/10:stä 30/11:en 1916 oli santarmiston ilmiannon johdosta pidetty vangittuna, korvauksena viransijaisen palkkaamisesta sinä aikana, minkä hän mainitusta syystä oli estetty hoitamasta virkaansa sekä mikä hänen sittemmin oli täytynyt olla virasta vapaana saada kseen vankilassa turmeltuneen terveytensä takaisin, osotettaisiin kaikkiaan 1,250 markkaa, on Lautakunta jättänyt anomuksen Kvston harkittavaksi ja samalla ilmoittanut, että eläinlääkäri Hällfors, jolla on 500 markan kuukausipalkka, on kiitettävästi hoitanut virkatehtäviensä.

Rkmri on, katsoen niihin erikoisiin asianhaaroihin, joita eläinlääkäri Hällfors on esittänyt anomuksensa tueksi, puolestaan pitänyt kohtuullisena, että kaupunki myöntymällä hänen anomukseensa korvaa hänelle sen taloudellisen vahingon, mikä hänelle omatta syyttensä on koitunut, ja esittää sen tähden, että Kvsto päättäisi myöntää kaupungin lihan tarkastusaseman vanhemmalle eläinlääkärille Åke Hällforsille korvauksena siitä palkkiosta, minkä hän 5/10 ja 31/12 1916 välisenä aikana on viransijaiselleen maksanut, 1,250 markkaa suoritettavaksi Vston käyttövaroista.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 19.

Terveystenhoitolautakunnan esitys terveydenhoidontarkastajan palkkauksen korottamisesta.

Maist:n anottua Terveystenhoitolautakunnan lausuntoa siitä, oliko tällaisen avonaiseksi joutuneen ensimmäisen kaupunginlääkärin virkaan nähden tarpeen joitakin muutoksia, sekä Lautakunnan tämän johdosta muun muuassa ehdotettua mainitun viran pitäjän palkkaetuja parannettavaksi, oli Lautakunta samassa yhteydessä katsonut olevan tekeminen esityksen terveydenhoidontarkastajankin palkkaetujen parantamisesta. Tästä asiasta Lautakunta lausuu että, kun terveydenhoidontarkastaja voimassa olevan johtosääntönsä johdosta ei voi itselleen hankkia mainittavia tuloja sen palkan lisäksi, minkä hän saa kaupungilta, pidettiin tätä palkkaa jo virkaa perustettaessa liian niukkana, erittäinkin siihen nähden että tämän viran hoitajana tulisi olla henkilö, joka jo oli ehtinyt saavuttaa jonkin verran kokemusta puheena olevalla alalla. Lautakunta ei kuitenkaan ollut katsonut voivansa ehdottaa terveydenhoidontarkastajan palkan korottamista, ennenkuin ensimmäisen kaupunginlääkärin palkkaedut oli parannettu. Kun viimeksi mainitusta asiasta nyt oli tehty ehdotus, esittää Terveystenhoitolautakunta, että Kvsto päättäisi terveydenhoidontarkastajan nykyisen palkan, 8,000 markkaa, korotettavaksi 1/7:stä 1917 lähtien 10,000 markkaan vuodessa.

Rkmri mainitsee katsoneensa Terveystenhoitolautakunnan esittämällä syillä ja puheena

olevan viran tärkeyteen nähden — terveydenhoidontarkastaja toimii nimittäin terveyspoliisin päällikkönä — käyvän esitystä puoltaminen, varsinkin kun nyttemmin on tehty esitys ensimmäisen kaupunginlääkäriin palkkaetujen järjestämisestä. Siinä tapauksessa että Kvsto katsoo olevan syytä myöntyä Terveidenhoitolautakunnan nyt tekemään esitykseen, tarvittaisiin kuluvan vuoden jäljellä olevaksi ajaksi 1,000 markan lisämääräraha.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

terveydenhoidontarkastajan palkkaa $\frac{1}{7}$:stä 1917 maksettavaksi 10,000 markkaa vuodessa; sekä

tähän tarkoitukseen käyttövaroistaan myöntää 1,000 markan lisämäärärahan kuluvan vuoden jäljellä olevaksi ajaksi.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että asia lähetettäisiin käsiteltäväksi Kvston $\frac{5}{6}$ 1917 asettamaan palkanjärjestelyvaliokuntaan.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 20.

Terveydenhoitolautakunnan esitys dosentti E. Lövegrenille Kalliossa olevaa lasten poliklinikkaa varten myönnetyn määrärahan siirtämisestä tohtori R. Granholmille.

Sittenkun dosentti E. Lövegren oli Terveidenhoitolautakunnalta anonut, että 1917 vuoden menosääntöön hänen Kalliossa voimassa pitämänsä lasten poliklinikkaa varten merkitty 4,000 markan määräraha vuoden jälkipuoliskolta siirrettäisiin lääketieteenlensisiaatti Ragnhild Granholmille, joka on ilmoittanut suostuvansa ottamaan mainitun poliklinikan hoitoonsa $\frac{1}{7}$:stä 1917, on Terveidenhoitolautakunta puoltanut anomusta ja samalla esittänyt, että Lautakunta valtuutettaisiin määräämään poliklinikalle myönnetyn määrärahan nauttimisehdot niiden määräysten mukaisesti, mitkä Kvsto on $\frac{22}{2}$ 1917 vahvistanut Eiran sairaalan poliklinikkaan sekä korva-, nenä- ja kurkkutautien poliklinikkaan nähden.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 21.

Terveydenhoitolautakunnan esitys lisäyksen myöntämisestä Oulunkylän kesäpäiväparantolan määrärahaan.

Terveydenhoitolautakunta huomauttaa että, kun kaikkien tarvikkeiden hinnat ovat edelleen tuntuvasti kohonneet siitä lähtien kun kaupungin tämänvuotinen menosääntö

laadittiin, nousevat Oulunkylän kesäpäiväparantolan kustannukset ensi kesänä ainakin 3,500 markkaa enemmän 7 P. L. V. 3 kohdalla vahvistettua 16,000 markan määrärahaa. Tämän johdosta ja parantolan suureen merkitykseen katsoen Terveystoimikunta esittää, että mainitulle parantolalle, jossa hoidetaan päivittäin noin 125 lasta, myönnettäisiin kuluvaksi vuodeksi 3,500 markan lisämääräraha.

Rkmri yhtyy Terveystoimikunnan ehdotukseen ja esittää, että Kvsto käyttövaroistaan myöntäisi 3,500 markan lisäyksen Oulunkylän kesäpäiväparantolan määrärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 22.

Terveystoimikunnan esitys venerisiä tauteja sairastavia miehiä varten hyljättäin perustetun poliklinikan johtajan asettamisesta.

Sittenkun Kvsto 8/5 1917 oli päättänyt perustaa poliklinikan venerisiä tauteja sairastavia miehiä varten sekä Terveystoimikunta niinkään Vston päätöksen mukaisesti oli julistanut poliklinikan johtajanviran avonaisena haettavaksi, ilmoittaa Terveystoimikunta, että virkaa on hakenut ainoastaan lääketieteellisensiaatti Bonde Grönroos, ja kun hakija Lautakunnan mielestä on täysin pätevä puheena olevaan toimeen, puoltaa Lautakunta hänen valitsemistaan siihen.

Hakija on syntynyt 1887, suorittanut lääketieteellisensiaattitutkinnon 1914 ja toiminut veneristen sairaalan lääkärinä noin 3 1/2 vuotta.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että Kvsto virkaan valitsisi ainoan hakijan Grönroosin, joka on toimeen pätevä.

Kvsto:

Virkaan valittiin tohtori Grönroos.

N:o 23.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys määrärahan myöntämisestä Hesperian ylimääräisen miesten tuberkulosisairaalan sekä Marian sairaalan tuberkulosiosaston avoimnapitoon.

Syystä että Hesperian ylimääräinen tuberkulosisairaala ja Marian sairaalan väliaikainen tuberkulosiosasto, joita varten oli määrärahat myönnetty ainoastaan toukokuun oppuun, olisi suljettava 31/5, mutta nämä molemmat ylimääräiset sairaalat, joista Hesperia

rian sairaala, missä on sijaa 26 miehelle, on ollut toiminnassa $\frac{1}{9}$:stä 1916 lähtien, sekä Marian sairaalan väliaikainen tuberkulosiosasto, missä on sijaa 25 keuhkotautiselle naiselle, on ollut avoinna $\frac{6}{2}$:sta 1917 lähtien, ovat osottautuneet erittäin tarpeellisiksi, niissä tarjona olevat sijat kun ovat enimmäin aikaa olleet täpösen täynnä ja pyrkijäin on usein täytynyt odottaa pääsyä sairaaloihin sekä kun tuberkulootisten miesten ja naisten sairassijain tarvetta epäilemättä ensi talvenakin esiintyy, esittää Ylihallitus, että Hesperian sairaala pidettäisiin avoinna $\frac{1}{9}$:stä ja Marian sairaalan väliaikainen tuberkulosiosasto $\frac{1}{11}$:stä 1917 toukokuun 1918 loppuun, sekä on sitä mieltä, että saman suuruiset määrärahat kuin tähänkin asti eli 4,889 markkaa kuukaudessa Hesperian sairaalalle ja 3,167 markkaa kuukaudessa Marian sairaalan ylimääräiselle tuberkulosiosastolle riittävät näiden sairaalain menoihin, elleivät elintarpeiden ja muiden tarveaineiden hinnat eivätkä henkilökunnan palkat enää kohoa.

Rkmri huomauttaa, että Hesperian tuberkulosisairaala varten on kuluvan vuoden rahasäännössä 7. P. L. VII kohdalla $\frac{1}{9}$ ja $\frac{1}{6}$ välistä aikaa varten kaikkiaan 24,445, ja taas Marian sairaalalle on Kvsto $\frac{30}{1}$ 1917 myöntänyt 12,668 markkaa $\frac{1}{2}$ ja $\frac{31}{5}$ väliseksi ajaksi. Ensinmainitun sairaalan avoinna pitämisestä neljän ja jälkimäisen kahden kuukauden aikana ensi syksynä oli laskettu olevan menoja keskimäärin saman verran kuin tähänkin asti, ollen kuitenkin menosummat tasoitettu vastaaviksi 20,000 ja 6,000 markaksi.

Rkmri puoltaa esitystä ja ehdottaa, että Kvsto päättäisi Hesperian ylimääräisen tuberkulosisairaalan ja Marian sairaalan väliaikaisen tuberkulosiosaston avoinna pitämiseksi, ensinmainitun $\frac{1}{9}$:stä ja jälkimäisen $\frac{1}{11}$:stä lähtien kuluvan vuoden loppuun, myöntää edelliselle 20,000 ja jälkimäiselle 6,600 markkaa eli siis yhteensä 26,600 markkaa maksettavaksi Vston käyttövaroista.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 24.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys määrärahan myöntämisestä Kivelän sairaalan n. s. Mattilan rakennuksen korjauksiin.

Sittenkun Kivelän sairaalan ylläkäri oli Rkmrille tehnyt esityksen asuinhuoneiden laittamisesta sairaalan henkilökunnalle mainitun sairaalan n. s. takamaiseen houruinhuoneeseen sekä sairaalaan niinkään kuuluvan n. s. Mattilan rakennuksen siistimisestä ja korjaamisesta, oli kaupungin Sairaalaylihallitus puoltanut myönnettäväksi ensinmainittuun esitykseen, mutta sitä vastoin katsonut Mattilan rakennuksen siistimistöiden voivan jäädä toistaiseksi, ja kokouksessaan $\frac{8}{5}$ teki Kvsto päätöksensä Ylihallituksen ehdotuksen mukaisesti, jota ehdotusta Rkmri oli esittämillään syillä vastustanut (*Ks. asiaa N:o 7 esityslistassa $\frac{8}{5}$ 1917*). Kivelän sairaalan hallitus on sittemmin Ylihallitukselle esittänyt, että Ylihallitus ottaisi kysymyksen Mattilan rakennuksen korjauttamisesta uudestaan harkittavaksi sekä, luopumalla aikaisemmasta päätöksestään, kannattaisi ehdotusta ja hankkisi tarkoitukseen tarpeellisen määrärahan. Tämän esityksensä tueksi on mainittu

sairaalahallitus pääasiassa esittänyt, että kysymys Mattilan rakennuksen ehdotetuista muutos-, korjaus- ja siistimistöistä ei siedä lykkäystä, koska Kivelän sairaalassa, joka nykyään on Helsingin kaupungin mielenvikaisten vastaanottolaitos, on tuollaisten sairaiden luku nyttemmin lisääntynyt siinä määrin, että sairaala vuosittain vastaanotettujen potilaiden luvun puolesta on maamme suurin. Sairaiden hoitaminen vaivaishoidon poismuuton jälkeen järjestämättä ja korjaamatta olevissa huoneistoissa on ylen vaikeaa. Mielisairaita varten varatussa kivirakennuksessa ei ole mahdollisuutta sairaanhoidon vaatimassa määrässä jakaa potilaita niin, että levolliset sairaat, toipilaat ja n. s. rajakkaistapaukset kävisi sijoittaminen toisistaan erilleen. Kivirakennukseen sijoitettu miesten osasto on täpösen täynnä ja naisten osastolla on ainoastaan harvalukuisia paikkoja ja avoimina, minkä johdosta on ilmeistä, että tämä tilanpuute nykyisen huoneistosijoituksen yhteydessä asettaa voittamattomia esteitä potilaiden järkipäiselle sijoitukselle heidän mielentilansa mukaan. Kivelän sairaalassa on nykyään tilaa 160 mielisairaalle, nimittäin noin 110:lle kivirakennuksessa ja noin 50:lle Mattilan rakennuksessa. Eräitä levollisia potilaita kävisi sanottavitta haitoitta hoitaminen Mattilan rakennuksessa, jos sikkalaiset huoneistot olisivat sen laatuiset, että potilaat siellä viihtyisivät, mikä ei kuitenkaan ole laita rakennuksen ollessa nykyisessä kunnossaan. Vuosien kuluessa saavutettu kokemus on osoittanut, että eri osaston tarpeellisuus äkillisiä mielisairauksia ja n. s. rajakkaistapauksia varten on vuosi vuodelta lisääntynyt. Kaupungin käytettävänä tähän tarkoitukseen nykyään olevat huoneistot ovat likimittäin täynnä. Kivelän sairaalassa oli $\frac{1}{5}$ 1917 miesten osastolla 82 ja naisten osastolla 71 mielenvikaista, kun taas vakinaisia sairassijoja oli kumpaisellakin osastolla 80. Nickbyn sairaalassa niinkään on nykyään miltei jokainoa sija täynnä. Ei sentähden ole viisasta olla Mattilan rakennusta käyttämättä. Rakennuksen alakerrosta ei tosin olisi ensinkään käytettävä mielenvikaisten säilytyspaikkana, mutta kaupungin sairaanhoidon nykyisen tukalan aseman johdosta ei ole tarjona muuta keinoa kuin edelleen käyttää Mattilan rakennusta mielisairaalana. Kun tämä ei kuitenkaan voi käydä päinsä toimeenpanematta muutos-, korjaus-, ja siistimistöitä, joita jo Terveystieteiden lautakunnan asettama komitea vaati laatiessaan ehdotusta Kivelän sairaalassa toimitettaviksi muutos- ja uutisrakennustöiksi, olisi kysymys Mattilan rakennuksen välittömästä siistimisestä otettava uudelleen tutkittavaksi ja määrärahojen teettämiseen hankittava.

Edellä lausutun johdosta on Ylihallitus, luopumalla aikaisemmasta kannastaan asiassa, esittänyt, että Kivelän sairaalaan kuuluva n. s. Mattilan rakennus tarkoitusta varten laaditun kustannusarvion mukaisesti korjattaisiin ja pantaisiin semmoiseen kuntoon, että sitä voi käyttää ehdotetulla tavalla, sekä että tarkoitukseen osotettaisiin 50,000 markkaa, johon summaan kustannusten on laskettu aikaisemman arvion mukaan nousevan.

Siihen viitaten mitä Rkmri aikaisemmin on asiasta lausunut, esittää Kri, että Kvsto käyttövaroitsean osottaisi 50,000 markkaa Kivelän sairaalan n. s. Mattilan rakennuksen korjauksiin.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 25.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys määrärahan myöntämisestä Humaliston sairaalan korjaustöitä varten.

Ylihallitus esittää, että rehtori Juho Jännekselle myönnettäisiin Smk 2,485: 19 eli niiden korjausten kustannus, mitkä Jännes viime kesänä teetti omistamassaan, kaupungin sairaalaksi käytetyssä rakennuksessa Humaliston huvila-alueella N:o 4.

Terveystoimituslautakunta, joka on aikaisemmin käsitellyt asian, puoltaa rehtori Jänneksen anomusta.

Rkmri ilmoittaa katsoneensa tarpeelliseksi hankkia kaupungin yleisten töiden Hallituksen lausunnon asiasta, ja on mainittu hallitus ollut samaa mieltä kuin edellä mainitut viranomaisetkin. On nimittäin katsottu selvitetyn, että puheena oleva korjaus oli käynyt tarpeelliseksi, sen johdosta että rakennukseen oli, sittenkun se oli kaupungille vuokrattu, kaupungin toimesta laitettu pesutupa, mistä huonon lattian vuoksi oli vettä tunkeutunut lattiatäytteeseen saaden aikaan lattia-alusten lahoamisen. Rehtori Jänneksen korvausvaatimus näytti sentähden oikeutetulta ja on todisteilla osotettu paikkansapitäväksi, minkätähden kaupungin tulisi suorittaa pyydetty korvaus ja osottaa se maksettavaksi Vston käyttövaroista. Kaupungilla ei näy olevan mahdollisuutta saada korvausta puheena olevan rakennustyön johtajalta, kun työn teettämisestä on jo kulunut niin pitkä aika, että on ollut mahdoton saada selville, kenen johdolla työ on teetetty. Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan osottaa Smk 2,485: 19 niiden korjaustöiden korvaukseksi, mitkä rehtori Juho Jännes on teettänyt kaupungin sairaalana käytetyssä Humaliston huvila-alueen N:o 4 rakennuksessa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 26.

Palotoimikunnan esitys aliruiskumestarinleski Ida Johanna Saxbergin apurahananomuksen johdosta.

Hakija, joka on syntynyt 1871 ja jäänyt leskeksi 24/3 1917 kuolleen aliruiskumestari Henrik Saxbergin jälkeen, anoo vuotuista apurahaa itselleen ja lapsilleen, joista kolme, nimittäin Klaus Henrik, Helga Maria ja Lyyli Linnea, ovat alaikäisiä, sekä mainitsee anomuksensa tueksi, että hän on aivan varaton.

Palotoimikunta ilmoittaa, että hakijan miesvainaja oli palolaitoksen palveluksessa lähes 22 vuotta, ja esittää, että hakijalle hänen miesvainajansa monivuotisen ja nuhteettoman palvelusajan johdosta annettaisiin 800 markan vuosiapuraha.

Rkmri ilmoittaa hakijan varattomuuteen ja turvattomien lasten lukuun katsoen voivansa puoltaa hakijalle myönnettäväksi vähäistä apurahaa sekä on, samaten kuin aikaisemmin samanlaatuissa tapauksissa, pitänyt tarkoituksenmukaisimpana, että lapsille annetaan kasvatusapua siksi, kunnes he ovat tulleet siihen ikään, että itse voivat avustaa kodin toimeentuloa ja omaa elatustaan. Kri sentähden esittää, että Kvsto päättäisi:

myöntää aliruiskumestari Henrik Saxbergin alaikäisille lapsille Klaus Henrik, Helga Maria ja Lyyli Linnea Saxbergille kunnan varoista vuosiapurahaa kullekin 300 markkaa, $\frac{1}{6}$:sta 1917 lukien, siksi kunnes he ovat täyttäneet 17 vuotta; sekä käyttövaroistaan tarkoitukseen osottaa 525 markkaa tältä vuodelta.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 27.

Paltoimikunnan esitys ylimääräisen apurahan myöntämisestä entiselle alipalomestarille, luutnantti Carl Lindhille.

Paltoimikunta on Kvstolle esittänyt, että kaupungin vakinaisen palokunnan eronneelle alipalomestarille, luutnantti Carl Lindhille, jonka on omatta syyttänsä ollut pakko palolaitoksessa puhjenneen lakon sovittamiseksi erota toimestaan, annettaisiin apurahaa kuuden kuukauden palkkaa vastaava määrä.

Rkmri huomauttaa, että esillä olevaan tapaukseen ei käy sovittaminen Kvston 22/12 1911 vahvistamia kaupungin virka- ja palvelusmiesten eläkeperusteita, koska luutnantti Lindh, joka on syntynyt 1882 ja tullut virkaansa 1913, ei ole saavuttanut niitä ikä- ja palvelusvuosia, jotka mainittujen perusteiden mukaan oikeuttavat saamaan eläkkeen. Näin ollen olisi siis luutnantti Lindhille, jos syytä katsotaan olevan, annettava ylimääräinen apuraha, niinkuin Paltoimikuntakin on ehdottanut. Palolaitoksen voimassa olevan palkkaussäännön mukaan on alipalomestarilla, joka samoin kuin muutkin virkamiehet on asetettu kuusikuukautisen irtisanomisen ehdolla, vuosipalkkaa 5,200 markkaa sekä vuokra-
rahoja 2,800 markkaa.

Asiaa harkitessaan on Rkmri, huomioon ottaen Paltoimikunnan esittämät asianhaarat, katsonut olevan puoltaminen esitystä ja ehdottaa sentähden, että Kvsto päättäisi:

myöntää eronneelle alipalomestarille, luutnantti Carl Lindhille 4,000 markan apurahan, mikä vastaa hänen täysiä palkkaetujaan kuudelta kuukaudelta; sekä osottaa tarkoitukseen tarvittavan määrän käyttövaroistaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 28.

Paltoimikunnan esitys apurahan myöntämisestä eronneille ruiskumestareille T. V. Johanssonille ja A. A. Forsille.

Sittenkun tšekäläisen vakinaisen palokunnan ruiskumestarit Toivo Viktor Johansson ja Artur Alarik Forss olivat Paltoimikunnalta anoneet, että heille, joiden eroaminen

ruiskumestarinviroistaan näytti olevan tarpeellinen palokunnassa ilmaantuneiden riitaisuuksien poistamiseksi, myönnettäisiin ero mainituista toimistaan sekä näihin anomuksiin oli $21/5$ 1917 myönnytty, esittää Palotoimikunta, että ruiskumestareille Johanssonille ja Forssille, joiden oli omatta syyttänsä ja arvaamattomain tapahtumain johdosta täytynyt erota toimistaan, maksettaisiin kuuden kuukauden palkkaa vastaava apuraha, minkä ohessa Toimikunta alistaa, eikö Johanssonille ja Forssille, jotka ovat olleet kymmenkunnan vuotta palolaitoksen palveluksessa ja nuhteettomasti täyttäneet tehtävänsä, olisi annettava kohtuullinen ylimääräinen eläke.

Rkmri mainitsee, etteivät Johansson ja Forss ole, vaikkei heidän eronsa ruiskumestarin toimista katsottaisikaan tapahtuneen vapaaehtoisesti, oikeutettuja saamaan eläkettä kaupungin virka- ja palvelusmiesten eläkeperusteiden nojalla, koska he olivat olleet kaupungin palveluksessa, Forss $10/6$:stä 1903 ja Johansson $1/5$:stä 1907 lähtien, siis edellinen 14 ja jälkimäinen 10 vuotta. Kun Johanssonin ja Forssin kuitenkin on täytynyt asiansaaraan pakosta erota toimistaan ja heidän epäilemättä on vaikea lähiaikoina saada kohtuullista toimeentuloa toisaalla, näyttää sentähden olevan kaupungin velvollisuus mikäli mahdollista helpottaa eronneiden toimihenkilöiden ja heidän perheittensä — molemmilla on perhe ja lapsia — toimeentuloa mainittuna aikana. Kri on sentähden yhtynyt Palotoimikunnan ehdotukseen, että Johanssonille ja Forssille kumpaisellekin annettaisiin kuuden kuukauden palkkaa vastaava apuraha. Heidän kumpaisenkin sääntönäinen palkansa on 3,000 markkaa, paitsi kaksi huonetta ja keittiön käsittävää asuntoa, valoa ja lämpöä, minkä luontoisedun Kri arvioi 1,000 markaksi vuodessa. Palkkaedut nousevat siis 4,000 markkaan vuodessa, ja sekä Johansson että Forss ovat kantaneet palkan $1/6$ asti. Sitä vastoin ei Rkmri ole katsonut olevan aihetta antaa mitään korvausta vastamainitun lisäksi. Rkmri sentähden ehdottaa, että Kvsto päättäisi myöntää palokunnan eronneille ruiskumestareille Toivo Viktor Johanssonille ja Artur Alarik Forssille kumpaisellekin heidän kuusikuukautisten palkkaetujensa määrää vastaavan apurahan, 2,000 markkaa, sekä osottaisi tähän tarkoitukseen 4,000 markkaa käyttövaroistaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 29.

Jatkokäsittelyyn $8/5$:stä 1917: Kaupungin yleisten töiden Hallituksen esitys elinkautisapurahan myöntämisestä kaupungin puhtaanapitolaitoksen entiselle johtajalle, insinööri Johan Axel Sjöholmille.

Sittenkun kaupungin yleisten töiden Hallitus oli Kvstolle tehnyt esityksen vuotuisen 1,580 markan elinkautiseläkkeen myöntämisestä kaupungin puhtaanapitolaitoksen johtajalle, insinööri Johan Axel Sjöholmille, jolle Vsto $8/5$ 1917 oli myöntänyt eron virasta, kehotti Vsto Rkmria antamaan lausunnon puheena olevan esityksen johdosta.

Tätä täyttääkseen Rkmri huomauttaa että se, joka ei ole saavuttanut täyttä ikä- ja palvelusvuosien määrää, on $22/12$ 1911 vahvistettujen eläkeperusteiden mukaan eläkkeeseen oikeutettu, jos hän on ollut vähintään 15 vuotta kaupungin palveluksessa sekä hänen

on täytynyt kivulloisuuden tähden erota taikka omatta syyttänsä poistua virasta. Rkmrin mielestä on kaupungin yleisten töiden Hallituksen esityksellä eläkkeen myöntämisestä insinööri Sjöholmille tukea mainituissa eläkeperusteissa, koska Sjöholm on ollut kaupungin palveluksessa kaikkiaan 15 vuotta ja 5 kuukautta ja hänen, vaikka hän tosin itse on pyytänyt eroa ja siten muodollisesti omasta pyynnöstään saanut eron virasta, todellisuudessa puhtaanapitolaitoksen työnseisauksen yhteydessä sattuneiden tapausten johdosta on täytynyt „poistua virasta“. Tähän nähden on Kri havainnut insinööri Sjöholmin oikeutetuksi saamaan jäljellä olevana elinaikanaan eläkettä 20 % palkkaeduistaan 7,650 markasta eli siis 1,530 markkaa. Katsoen tässä erikoistapauksessa olemassa oleviin seikkoihin on Kri kuitenkin nähnyt olevan syytä ehdottaa, että insinööri Sjöholmille vakinaisen eläkkeen lisäksi annettaisiin vähäinen ylimääräinen eläke, niin että koko eläkemäärä olisi 200 markkaa kuukaudessa. Lisäksi tarvittaisiin siis 870 markkaa vuodessa, jota varten tänä vuonna olisi erikoisesti osotettava Smk 507: 50. Ilmoittaen että eriävän mielipiteen ovat lausuneet Krin jäsenet herrat Neovius ja Lindfors, joiden mielestä niissä tapauksissa, joissa voimassa olevia eläkeperusteita sovellettiin, mainituista määräyksistä ei tulisi poiketa, minkätähden jäsenet ovat tahtoneet puoltaa insinööri Sjöholmille myönnettäväksi ainoastaan vakinaisen eläkkeen, esittää Rkmri, että Kvsto päättäisi:

myöntää puhtaanapitolaitoksen eronneelle johtajalle, insinööri Johan Axel Sjöholmille eläkettä hänen jäljellä olevaksi elinajakseen 1,530 markkaa vuodessa ynnä lisäksi ylimääräistä apurahaa 870 markkaa vuodessa, $\frac{1}{6}$:stä 1917 lukien; sekä

viimeksi mainittuun tarkoituksen käyttövaroistaan osottaa Smk 507: 50 täksi vuodeksi.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että Kvsto päättäisi myöntää kaupungin puhtaanapitolaitoksen eronneelle johtajalle insinööri Johan Axel Sjöholmille 3,825 markan suuruisen apurahan, mikä vastaa hänen palkkaetujaan kuudelta kuukaudelta, maksettavaksi Vston käyttövaroista, sekä vuotuista eläkettä hänen jäljellä olevaksi elinajakseen 1,530 markkaa, $\frac{1}{12}$:stä 1917 lukien.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 30.

Valmistavan poika-ammattikoulun johtokunnan esitys palkkion myöntämisestä erään opettajan viransijaiselle.

Sittenkun valmistavan poika-ammattikoulun johtokunta oli anonut myönnettäväksi Smk 466: 66 käytettäväksi koulun ruotsinkielisen osaston vakinaisen opettajan, arkkitehti Carl Lindgrenin viransijaisen palkkaamiseen niiden kahden kuukauden aikana, joina hän kivulloisuuden tähden nauttii johtokunnan myöntämää virkavapautta, huomauttaa Rkmri, että vakinaisen rahasäännön mukaan ruotsinkielisen osaston opettajalla on vuosipalkkaa 4,200 markkaa, minkä lisäksi viranpitäjällä on 600 markan korotus viiden vuoden palveluksesta (9 P. L. III. 1). Niinkuin esillä olevasta johtokunnan kirjelmästä näkyy, tarkoittaa ehdotus, että arkkitehti Lindgrenin viransijainen saisi palkkiota 350 markkaa kuukaudessa, josta määrästä Lindgren maksaisi $\frac{1}{3}$ ja kaupunki loput. Vaikkei

täysin vakiintunutta käytäntöä ole olemassa niiden kaupungin virkamiesten viransijaisten palkkaamiseen nähden, jotka sairauden tähden nauttivat virkavapautta, kaupunki kun on eräissä tapauksissa — esimerkiksi kaupunginarkkitehti K. Hårdt af Segerstadin sairauden johdosta — maksanut viransijaisen koko palkan, toisissa tapauksissa ainoastaan osan tai ei mitään, on Rkmri katsonut voivansa puoltaa johtokunnan esitystä ja ehdottaa, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan osottaa Smk 466:66 viransijaisen palkkaamiseksi ruotsinkielisen valmistavan poika-ammattikoulun ruotsinkielisen osaston vakinaiselle opettajalle, arkkitehti Carl Lindgrenille niiden kahden kuukauden aikana, joina hän kivulloisuuden tähden nauttii virkavapautta.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 31.

Jatkokäsittelyyn 15/5:stä 1917: Kaupungin teknillisten laitosten Hallituksen esitys joukkotyösopimusten tekemistä koskevasta asiasta.

Sittenkun erinäiset kaupungin sähkölaitoksen koneenkäyttäjät olivat kaupungin teknillisten laitosten Hallitukselle antaneet esityksen joukkotyösopimusten tekemisestä sekä Hallitus tämän johdosta oli Kvstolle esittänyt, että asetettaisiin erikoisvaliokunta asiaa käsittelemään, päätti Vsto kokouksessaan 15/5 1917 antaa Rkmrin toimeksi yksissä neuvoin kaupungin yleisten töiden ja teknillisten laitosten Hallitusten edustajain kanssa valmistella asiaa ja Kvstolle tehdä sen esityksen, minkä asianhaarat aiheuttaisivat.

Tämän johdosta Rkmri mainitsee, että se koneenkäyttäjryhmä, joka oli kaupungin sähkölaitokselta anonut joukkotyösopimusten käytäntöön ottamista, käsitti ainoastaan 20 henkilöä, joten sen ei voinut katsoa edustavan kaupungin palveluksessa olevia työntekijöitä. Pikemmin lieenee aikomus tällä pyynnöllä tiedustella, mille kannalle kaupungin-viranomaiset periaatteessa asettuisivat joukkotyösopimuksiin nähden. Mutta katsomatta kirjelmän takana piilevään tarkoitukseen on Rkmri sitä mieltä, että tähän kuuluvat asiat olisi otettava käsiteltäväksi. Siihen nähden Rkmri huomauttaa, että tämän kysymyksen ollessa päiväjärjestyksessä vuonna 1908, jolloin Helsingin kunnan työntekijäosaston ja Suomen yleisen työnantajaliiton johtokunnan edustajain kanssa oli pitkiä keskusteluja, jotka eivät kuitenkaan vieneet toivottuun tulokseen, Rkmri esitti (*Pain. asiakirj. N:o 36 vuodelta 1908*) „eikö ole painavia syitä, hyväksymällä Rkmrin perustelmat ja niihin nojaavat ehdotukset, vahvistaa Helsingin kaupungin töissä noudatettavat työsäännöt eli työjärjestys. Nämä työsäännöt eivät niinmuodoin olisi työnantajain ja työntekijäin välinen sopimus, vaan olisivat ensinmainitun yksipuolisesti antamat. Näiden työsääntöjen jatkuva voimassa pysyminen ei olisi sidottu määräaikaan, vaan niitä voitaisiin täydentää ja muuttaa kunnan sosialisten olojen kehitystä silmällä pitäen. Työntekijöille olisi kuitenkin sängen tärkeätä ja edullista saada yksityiskohtainen tieto niistä määräyksistä, joita kaupungin-viranomaiset ovat siinä kohden asettaneet“. Tämän esityksen käsitteli Kvsto kokouksessaan 17/12 1908, mutta päätti jättää asian toistaiseksi raukeamaan.

Rkmrin mielestä näyttää nyt olevan aika ottaa tämä kysymys uudelleen harkittavaksi.

Tietenkään eivät joukkotyösopimukset voi nykyään tulla kysymykseen jo siitäkään syystä, että semmoisten sopimusten tärkeintä kohtaa, palkkakysymystä, ei niihin voi ottaa, palkat kun ovat alituisten vaihtelujen alaiset ja niiden korotus on nykyisen kalliin ajan varassa. Mutta tämä ei estä laatimasta työehtoja jotka sekä kaupunginhallinto että kaupungin palveluksessa olevat työntekijät voisivat hyväksyä. Minkä muodon tämä sopimus saisi ja olisiko se laadittava molemminpuolinen vai yksipuolinen, on tosin jossain määrin tärkeä seikka, mutta pääpaino on kuitenkin siinä, että saavutetaan yhdenmukaisuus ja säilytetään työrauha. Rkmrissa oli tosin lausuttu eriäviä mielipiteitä, ja oli m. m. varajäsen, herra Rosenqvist huomauttanut, että kunnan tuli yhtä vähän kuin valtionkin tehdä joukko- eli molemminpuolisia työsopimuksia, vaan oli ne annettava yksipuolisesti. Samaten oli arveltu, että olisi eduskunnassa käsiteltävänä olevaa työsopimuslakia odotettava, ennenkuin asiaa otetaan ratkaistavaksi kaupungin eduskunnassa.

Mitä erinäisten kaupungin sähkölaitoksen koneenkäyttäjien esittämään joukkotyösopimusehdotukseen tulee, on siinä määräyksiä, jotka kaupungin teknillisten laitosten Hallitus katsoi voivansa pääkohdissaan hyväksyä, vaikka sen eräät säännökset, esimerkiksi kesäloman pituutta koskeva, eivät pidä yhtä niiden kaupungin palveluksessa olevan työväen kesälomaa koskevain yleisten määräysten kanssa, joista Rkmri on tehnyt ehdotuksen Kvstolle. Mutta edellä esitetyistä syistä ei näy olevan tehtävä erikoissopimusta jonkin työntekijäryhmän kanssa, vaan on tämä kysymys koko laajuudessaan otettava valmisteltavaksi ja silloin kutsuttava kaupungin palveluksessa olevain työntekijäinkin edustajia ottamaan valmisteluun osaa.

Rkmri esittää, että Kvsto antaisi valiokunnalle, jossa jäsenenä tulisi olla kaupungin teknillisten laitosten ja yleisten töiden Hallitusten, Sosialilautakunnan sekä kaupungin palveluksessa olevain työntekijäin edustajia, selvittämään kysymystä Helsingin kaupungin töissä noudatettavan työsäännön tai työsopimuksen laatimisesta.

V. V.:

Rkmrin ehdotusta puolletaan, ja valinnee Kvsto valiokunnan jäseniksi herrat Lindforsin ja Roustin sekä käskenee kaupungin teknillisten laitosten ja yleisten töiden Hallitusten ynnä Sosialilautakunnan kunkin valita yhden ja taas teknillisten laitosten ja kaupungin yleisten töiden työntekijäin kumpaisenkin kaksi jäsentä.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 32.

Vaivaishoitohallituksen esitys järjestysmiehen asettamisesta Sörnäsissä olevaan Hallituksen kansliaan.

Vaivaishoitohallitus mainitsee että, sittenkun kaupungin vakinainen järjestysvoima tunnetusta syystä oli lakannut toimimasta, on osottautunut sangen vaikeaksi saada asianomaisilta elatusvelvollisilta korvausta heidän vaimoilleen tai lapsilleen tai kokonaisille perheille myönnetystä vaivaisavusta. Vuonna 1916 saatiin näitä korvauksia perityiksi kuukausittain hiukan yli 4,000 markan, mutta vuonna 1917 sen kuukauden aikana, mikä oli kulunut siitä, kun mainittu järjestysvoima lakkasi antamasta kaupungin vaivaishoidolle tarpeellista virka-apua, on saatu perityksi ainoastaan 2,000 markkaa. Tämä summa vähenee varsin luultavasti kunakin seuraavana kuukautena, ellei Vaivaishoi-

hallituksen puolelta mitään tehdä tämän epäkohdan poistamiseksi. Kaupungin taloudelle tästä koituva tappio on sentähden kuluvana vuonna laskettavissa lähes 25,000 markaksi, ehkäpä enemmäksikin. On nimittäin syytä peljätä että, sikäli kuin tulee tunnetuksi, että korvausvelvollisten suoritettavat maksut jätetään sillensä, haluttomuus näiden vaatimusten täyttämiseen vähä vähältä kasvaa. Kunakin kuukautena, mikä kuuluu ilman että asianomaisia elatusvelvollisia vaaditaan täyttämään korvausvelvollisuuttaan, käy yhä vaikeammaksi saattaa näitä jälleen käsittämään, että heille esitetyt vaatimukset ovat lakiin perustuvia toimenpiteitä, joita on noudatettava. Aikaisemman järjestysvallan puheena olevassa kohden vaivaishoidolle antama virka-apu oli sille niin suuri raskaus, että sen puolelta jo kauan oli ilmaantunut jonkinlaista halua epäillä, oliko vaivaishoidolla oikeutta käyttää poliisivoiman virka-apua siinä lisääntymistään lisääntyvässä määrässä, jota olevat olot vaativat. Oli sentähden jo kauan ollut aikomus Sörnäsissä olevaan Vaivaishoitohallituksen kansliaan asettaa erityinen henkilö, joka osin Vaivaishoitohallituksen puolesta kutsuisi (ei noutaisi — jommoimen menettely edelleen jäisi varsinaisen järjestysvallan tehtäväksi) asianomaiset huolimattomat elättäjät kansliaan ja osin myös olisi mainitussa kansliassa pitämässä voimassa järjestystä kanslian aukioloaikoina. Olojen kehityttyä nykyiselleen on sellainen järjestysmies käynyt välttämättömäksi. Vaivaishoitohallitus sentähden anoo 250 markan kuukausimäärärahaa järjestysmiehen palkkaamiseksi edellä mainittuja tehtäviä varten, ja olisi tätä määrärahaa maksettava siksi, kunnes säännölliset olot puheena olevalla kunnallisen vaivaishoitotoiminnan alalla jälleen ovat palautuneet.

Rkmri mainitsee havainneensa esityksen perustelluksi ja olevansa sitä mieltä, että ehdotettu toimihenkilö olisi asetettava jo 1/7:stä lähtien, minkätähden Kri ehdottaa, että Kvsto päättäisi:

oikeuttaa Vaivaishoitohallituksen 1/7:stä 1917 vuoden loppuun Sörnäsissä olevaan kansliaansa asettamaan järjestysmiehen 250 markan kuukausipalkalla; sekä tähän tarkoitukseen käyttövaroistaan täksi vuodeksi osottaa 1,500 markkaa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 33.

a) Kaupungin ruotsinkielisten kansakoulujen Johtokunnan ilmoitus erovuoroisista jäsenistään.

Johtokunta ilmoittaa, että sen jäsenistä filosofiantohtori Severin Johansson ja neiti Dagmar Neovius ovat erovuoroiset ensi heinäkuun lopussa.

b) Suomenkielisten kansakoulujen Johtokunnan samanlainen ilmoitus.

Johtokunta ilmoittaa, että sen jäsenistä tohtori K. Cannelin ja professori A. Streng ovat erovuoroiset kuluvan lukuvuoden päättyessä 1/8. Tässä yhteydessä ilmoitetaan tohtori Cannelinin pyytäneen, ettei häntä otettaisi täydennysvaalissa huomioon, sekä professori

Strengin nyttemmin muuttaneen maalle. Lopuksi johtokunta huomauttaa, että olisi oikeudenmukaista ja johtokunnalle edullista, että varsinainen työväestö, jonka lapset etusijassa käyttävät kansakoulua, tulisi johtokunnassa edustetuksi.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan eroavat jäsenet valittaisiin uudelleen. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan jäsenten vaalista tekee valiokunta Kvston kokouksessa lähemmän ehdotuksen.

Kvsto:

Sittenkun V. V. oli suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan jäseniksi ehdottanut lehtori Heikki Soveria ja Jonas Lahermää, valittiin näiksi viimeksi mainittu sekä kansakoulunopettaja Kaarlo Ahtiala. Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan eroavat jäsenet valittiin uudestaan.

N:o 34.

Jatkokäsittelyyn 5/6:stä 1917: Kysymys kunnallisen vuokralautakunnan asettamisesta.

Edellä mainitussa kokouksessa pantiin asia pöydälle odotellessa esitystä, jonka Sosialilautakunta aikoi Kvstolle tehdä.

Tämä esitys on nyttemmin saapunut ja siinä Sosialilautakunta lausuu että, sittenkun Senaatti oli 5/6 1917 tehnyt päätöksen vuokraolojen järjestämisestä maame kaupungeissa ja muissa asutusköksuksissa sotatilan aikaansaamain poikkeuksellisten olojen vallitessa, on Sosialilautakunta yksissä neuvoin väliaikaisen vuokrasovittelulautakunnan puheenjohtajan kanssa päättänyt Kvstolle esittää seuraavaa:

Niinkuin edellä mainitusta senaatinpäätöksestä näkyy, ei se estä asettamasta useampia vuokralautakuntia samalla paikkakunnalla. Sosialilautakunnan oli sentähden etusijassa ollut määrättävä kantansa kysymyksessä, vaatisivatko pääkaupungin olot asettamaan useamman kuin yhden vuokralautakunnan. Tukholmassa, jonka väkiluku on kaksi kertaa suurempi Helsingin väkilukua ja jossa vuokraolot on sota-aikana järjestetty pääasiassa samalla tavalla, toimii yhtäkaa kokonaista 7 vuokralautakuntaa yhteisen päällikön johdossa, joka kanslian johtajana jakaa työt eri lautakuntain kesken ja jonka tulee mikäli mahdollista koettaa aikaansaada yhtenäisyyttä ja yhdenmukaisuutta lautakunnan työhön. Huomattava on kuitenkin, että Ruotsin vuokralautakunnilla on eräitä tehtäviä niiden lisäksi, joita puheena olevassa päätöksessä on meidän maan lautakunnille annettu. Tähän nähden ja kun, riittävää kansliahenkilökuntaa ja voimaperäistä työtä käyttämällä yksi vuokralautakunta aluksi riittänee tarpeeseen, ei Sosialilautakunta ole tahtonut ehdottaa heti asetettavaksi useampaa vuokralautakuntaa. Siinä tapauksessa että tämä osottautuisi riittämättömäksi, voisi vuokralautakunta tarpeen vaatiessa tehdä Kvstolle esityksen useamman vuokralautakunnan asettamisesta.

Kun Senaatin päätöksen mukaan vuokralautakunnan asiana olisi ratkaista semmoiset asiat, joita nykyinen väliaikainen vuokrasovittelulautakunta on käsitellyt sovittelutietä, ja kun jälkimäisen lautakunnan kokoonpano ei vastaa Senaatin päätöksessä asiasta olevia määräyksiä eikä se sentähden väliaikaisestikaan voi ottaa huolekseen vastaisen vuokralautakunnan tehtäviä, päättäne Kvsto heti lakkauttaa väliaikaisen vuokrasovittelulautakunnan. Jotta vuokralautakunta voisi viivyttelämättä ryhtyä toimimaan, on Sosialilautakunta tässä yhteydessä ehdottanut, että varatuomarit Arthur Söderholm ja

Heikki Ritavuori, jotka nykyään toimivat, ensinmainittu väliaikaisen vuokrasovittelulautakunnan puheenjohtajana ja jälkimäinen varapuheenjohtajana, valittaisiin vastaaviin toimiin vuokralautakunnassa. Jäsenten ja varajäsenten ehdottaminen vuokralautakuntaan taas annettaneen toimeksi Helsingin työväenjärjestölle vuokralaisten ja täkäläisille talonomistajayhdistyksille kiinteistönomistajain puolesta.

Kun päätöksessä on selviä ohjeita lautakunnan toiminnasta, ei sitä varten tarvitse laatia erikoista johtosääntöä. Sitä vastoin olisi lautakunnalle ja sen kanslialle nähtävästi tarpeen työjärjestys, ja Sosialilautakunta on ehdottanut, että vuokralautakunta saisi toimekseen Kvstolle tehdä ehdotuksen sellaiseksi järjestykseksi.

Kun vuokralautakunnan käsiteltäväksi luultavasti tulee melko paljon asioita, olisi lautakunnan kokouksia ainakin aluksi pidettävä kahdesti viikossa, jota paitsi sihteeri olisi kunakin arkipäivänä määräaikana tavattavana lautakunnan kansliassa. Puheenjohtajan ja jäsenten palkkoihin nähden on Sosialilautakunta ehdottanut, että puheenjohtajalle maksettaisiin 30 ja kumpaisellekin jäsenelle 15 markkaa kokouksesta. Edellyttäen lautakunnan heti aloittavan toimintansa tulisi tänä vuonna pidettäväksi vähintään 50 kokousta, joten puheenjohtajan ja jäsenten palkkaus tältä ajalta nousisi 3,000 markkaan. Katsoen siihen runsaaseen työtaakkaan, minkä lautakunnan sihteeri epäilemättä saa, on Sosialilautakunta lausunut suotavaksi, että hänelle maksettaisiin palkkaa 500 markkaa kuukaudessa, joten siis sihteerin palkkaukseen kuluva vuoden loppuun asti tarvittaisiin 3,500 markkaa. Niinkuin edellä huomautettiin, on Sosialilautakunta ollut sitä mieltä, että kaupunki tulee toimeen yhdellä vuokralautakunnalla keskittämällä työn kokousten väliaikoina mikäli mahdollista lautakunnan kansliaan. Asiain valmistelua ja pöytäkirjain kirjoitusta varten olisi sentähden lähikuukausien ajaksi annettava sihteerille apulainen, jolle maksettaisiin 400 markkaa kuukaudessa. Tämän johdosta Sosialilautakunta ehdottaa, että vuokralautakunta valtuutettaisiin tarpeen mukaan itse ottamaan apulaissihteeri, josta seikasta voitaisiin panna määräys lautakunnan työjärjestykseen, sekä että mainitun virkamiehen palkkaamiseksi arviolta neljän kuukauden aikana otettaisiin 1,600 markkaa. Vahtimestarinapulaisen palkkaamiseksi tarvittaisiin 700 markkaa, minkä ohessa tarverahoiksi olisi myönnettävä 650 markkaa.

Socialilautakunta ehdottaa, että Kvsto päättäisi

lakkauttaa väliaikaisen vuokrasovittelulautakunnan sekä asettaa vuokralautakunnan Senaatin 5/6 1917 tekemän päätöksen mukaisesti;

väliaikaista vuokrasovittelulautakuntaa varten osotetuista varoista peruuttaa säästyneet 3,900 markkaa sekä vuokralautakunnan toimintaa varten kuluva vuoden jäljellä olevana aikana osottaa 9,450 markkaa eli 3,000 markkaa vuokralautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten palkkioiksi, 3,500 markkaa lautakunnan sihteerin palkkaamiseksi, 1,600 markkaa apulaissihteerin palkkaamiseksi 4 kuukauden aikana, 700 markkaa lautakunnan vahtimestarin palkkaamiseksi sekä 650 markkaa tarverahoiksi;

lautakunnan puheenjohtajaksi ja varapuheenjohtajaksi valita hrat Arthur Söderholmin ja Heikki Ritavuoren; sekä

käskää vuokralautakunnan

1) Kvstolle antaa ehdotuksen lautakunnan ja sen kanslian työjärjestykseksi;

2) ennen ensi syyskuun loppua Rkmriin antaa ehdotuksen vuokralautakunnan 1918 vuoden menosäännöksi;

3) ennen helmikuun loppua 1918 Kvstolle antaa kertomuksen toiminnastaan kuluva vuonna; sekä

4) tarpeen mukaan tehdä alotteen kahden tahi useamman vuokralautakunnan asettamiseksi tähän kaupunkiin.

Senaatin 5/6 1917 tekemän päätöksen mukaan kuuluu vuokralautakuntaan puheenjoh-

taja ja kaksi jäsentä sekä viisi varajäsentä, joista yksi toimii varapuheenjohtajana. Kvsto valitsee kaikki jäsenet, kuitenkin niin, että toinen jäsen sekä kaksi hänen varamiestään on valittava paikkakunnan työväenjärjestöjen ehdottamista sekä toinen jäsen ja kaksi hänen varamiestään paikkakunnan talonmistajain ehdottamista henkilöistä.

Kvstolle saapuneiden kirjelmäin mukaan ovat vuokralautakuntaan ehdottaneet:

Helsingin sosialidemokratinen kunnallisjärjestö: jäseneksi muurari Edvard Nyqvistin sekä varajäseniksi puuseppä J. W. Holmin ja maalari Ilmari Mannisen; ynnä

Helsingin Suomalainen Talonmistajayhdistys ja Pohjoinen Talonmistajayhdistys yhteisesti: rakennusmestari Vilhelm Ekmanin, jonka ehdokkuuteen Helsingfors Gårdsägarförening niminen yhdistyskin on yhtynyt, sekä varajäseniksi rakennusmestari Heikki Kaartisen ja maalarimestari A. Haanojan.

V. V.:

Sosialilautakunnan ehdotusta puolletaan, minkä ohessa Kvsto valinnee ehdotetut henkilöt vuokralautakunnan jäseniksi ja varajäseniksi. Tarkoitukseen tarvittavat määrärahat maksettaneen Vston käyttövaroista.

Kvsto:

Kaikki ehdotukset hyväksyttiin, Sosialilautakunnan ehdotuksen toinen ponsi kuitenkin siten muutettuna, että sanain „säästyneet 3,900 markkaa“ sijaan pantiin sanat „säästyneen määrän“.

N:o 35.

Sosialilautakunnan kirjelmä vastaperustettua työväenopetuslaitosten tarkastajanvirkaa koskevine hakukirjoineen.

Virkaa ovat hakeneet filosofiankandidaatti M. Airio, insinöörit A. A. Breitholtz ja A. Hisinger, ylioppilas A. Holmberg, filosofianmaisteri G. Johansson, filosofiankandidaatti T. Nybergh, lehtori I. F. E. Pontán, filosofianmaisteri T. A. Pälve, arkkitehti G. A. Sundelin, insinööri E. E. Söderman sekä filosofianmaisterit H. J. Viherjuuri ja M. Vilksa.

Filosofiankandidaatti *Martti Airio* on syntynyt 1890; suorittanut filosofiankandidaattitutkinnon 1912 ja toiminut v. t. nuorempana ja vanhempana lehtorina erinäisissä maamme ylemmissä alkeisoppilaitoksissa vuoden ja 2 kuukautta.

Insinööri *Antti Aaro Breitholtz* on syntynyt 1881; suorittanut täydellisen kone-rakennus- ja sähköteknillisen kurssin Polyteknillisessä opistossa; toiminut 1/10:sta 1909 Helsingin teollisuuskoulun opettajana sekä lähes 5 lukukautta opettajana Helsingin kaupungin valmistavassa poika-ammattikoulussa, opettajana tšekäläisessä alemmassa käsityöläiskoulussa syyslukukauden 1910 alusta kevätlukukauden 1916 loppuun sekä Taide-teollisuuskeskuskoulussa syyslukukauden alusta 1910; ollut kaikkiaan neljä lukukautta opettajana veturinkuljettajain ja koneenkäyttäjain opetuskursseissa sekä lukuvuosina 1912—1915 Helsingin Teollisuuskoulun toimeenpanemissa iltakursseissa; palvellut viisi kuukautta varikonhoitajana Suomen valtionrautateilla sekä kuudetta vuotta piirustajana rautateiden konepajassa Helsingissä; harjoitellut kolme vuotta viilaajana, monttöörinä y. m.; tehnyt kuusi viikkoa kestäneen opintomatkan Ruotsiin, Norjaan ja Tanskaan.

Insinööri *Axel Hisinger* ei ole hakemuksensa ohien pannut oikeaksi todistettua ansio-

luetteloa. Ikää ei ole ilmoitettu. Hakemuksessa mainitaan, että hakija on suorittanut insinööritutkinnon Cöthenissä vuonna 1911; toiminut assistenttinä Kankaan paperitehtaalla vuosina 1911—1916 ja silloin johtanut töitä sekä paperitehtaassa että konepajassa; ollut yhden lukukauden opettajana Tampereen teknillisessä oppilaitoksessa; harjoitellut 1 1/2 vuotta työntekijänä.

Ylioppilas *Albert Holmberg*, joka ei ole ilmoittanut ikäänsä, ei ole hakemuksensa ohkeen pannut ansioluetteloaan. Ilmoittaa vuodesta 1910 lähtien opiskelevansa yleistä historiaa, filosofiaa ja kansantaloustiedettä.

Filosofianmaisteri *Gustaf Johansson* on syntynyt vuonna 1880; suorittanut filosofian kandidaattitutkinnon 1901; toiminut opettajana erinäisissä ylemmissä yksityisissä oppilaitoksissa noin 11 1/2 vuotta; työskentelee nykyään opettajana Nya svenska läroverket oppilaitoksessa Helsingissä, Helsingin kauppakoulussa sekä viime syksystä lähtien tšekäläisessä tyväenopistossa; on toiminut opettajana käsityö- ja tehdasyhdistyksen mestarikursseilla vuosina 1916—1917; julkaissut m. m. ruotsinkielisen mukaelman käsityöläiskoulujen tarkastajan J. Kekkosen käytännöllisestä ammattikoulujen lukukirjasta; toiminut moniaiden maamme sanomalehtien avustajana ja Dagens Tidning lehden toimitussihteerinä sekä kirjoittanut miltei kaikki koulu- ja opetusasioita koskevat kirjoitukset mainittuun lehteen; tehnyt useita opintomatkoja Saksaan.

Filosofiankandidaatti *Torsten Nybergh* on syntynyt 1885; suorittanut filosofian kandidaattitutkinnon 1913; toiminut lukuvuoden 1913—1914 opettajana ruotsalaisessa kansanakatemiassa sekä kevätlukukauden 1915 Helsingin nya svenska läroverket oppilaitoksessa ja yhden lukukauden assistenttina yliopiston agronomisilla luentokursseilla; luennoinut biologiaa tšekäläisessä tyväenopistossa sekä laatinut moniaita kirjoituksia eri aikakauslehtiin ja muutamia tieteellisiä tutkielmia.

Lehtori *Einar Pontán* on syntynyt 1884; suorittanut filosofiankandidaattitutkinnon 1906; palvellut 7/11:sta 1914 lehtorina tšekäläisessä ruotsalaisessa normaalilyseossa, syyslukukauden 1907 Helsingin kaupungin ylempään tyväenopetuskurssien johtajana sekä suuremman osan kevätlukukautta 1908 Västankvarnin maamies- ja emäntäkoulun johtajana; ollut lukuvuoden 1911—1912 opettajana ruotsalaisessa kansanakademiassa sekä useat vuodet opettajana Helsingin ruotsinkielisessä kansanopistossa; toiminut eri aikoina jäsenenä moniaissa kansanvalistuslaitosten johtokunnissa; tehnyt opintomatkoja Ruotsiin, Italiaan ja Saksaan.

Filosofianmaisteri *Toivo Armas Pälve* on syntynyt 1887; suorittanut filosofian kandidaattitutkinnon 1913 ja kauppakoulunopettajatutkinnon 1917; toiminut syksystä 1913 lähtien opettajana Helsingin ylemmässä suomalaisessa kansakoulussa ja yhden kuukauden aikana hankkinut harjaantumusta maalaiskansakoulujen tarkastajantehtävissä.

Arkkitehti *Gustaf Adolf Sundelin* on syntynyt 1864; palvellut vuosina 1891—1913 yleisten rakennusten ylihallituksessa ja sinä aikana johtanut erinäisiä uutisrakennus- ja korjaustöitä; toiminut vuodesta 1899 lähtien Helsingin Puuseppä O. Y:n teknillisenä johtajana, kuusi kuukautta Mustialan maanviljelys- ja meijeriopiston opettajana, kaksi vuotta Helsingin valmistavan poika-ammattikoulun sekä vuodesta 1896 Kallion alemman käsityöläiskoulun opettajana, ollen nykyään viimeksi mainitun koulun johtajana; toimii vuodesta 1902 lähtien Helsingin teollisuuskoulun huonerakennusosaston opettajana.

Insinööri *Eino Söderman* on syntynyt 1882; suorittanut täydellisen konerakennus- ja sähkötekniikkakurssin Polyteknillisessä opistossa; toiminut syyslukukauden 1912 opettajana Kouvolan suomenkielisessä yhteiskoulussa, syksyn 1914 Tampereen teknillisessä opistossa sekä Tampereen poika-ammattikoulussa, 1/11:sta 1916 Helsingin valmistavassa poika-ammattikoulussa, syksystä 1916 tšekäläisessä alemmassa käsityöläiskoulussa sekä tammikuusta 1917 tšekäläisessä teollisuuskoulussa; on toiminut opettajana useissa rauta-

teiden palvelusmiesten opetuskursseissa sekä kaksien mestarikurssien johtajana ja opettajana Helsingissä; hoitanut ¹¹/₁₀:sta 1906 erinäisiä toimia Suomen valtionrautateiden koneosastolla; harjoitellut kolme kesää työntekijänä; tehnyt kahden kuukauden ulkomaamatkan.

Filosofianmaisteri *Hillari Johannes Viherjuuri* on syntynyt 1889; suorittanut filosofiankandidaattitutkinnon 1911; toiminut neljättä vuotta opettajana Helsingin suomalaisessa normaalilyseossa sekä vuonna 1913 opettajana valtion virkamiehiä varten toimeenpannuilla venäjänkielen kursseilla; v:sta 1913 lähtien ajoittain Helsingin suomalaisen säästöpankin v. t. kirjanpitäjänä sekä kevätlukukaudella 1915 työskennellyt täkäläisen suomalaisen normaalilyseon kirjastossa; hoitanut 1908—1914 erinäisiä toimia Uudessa Suomettaressa; kirjoittanut m. m. venäjänkielen oppikirjan; tehnyt kaksi opintomatkaa Venäjälle.

Filosofianmaisteri *Martti Vilksa* on syntynyt 1881; käynyt Sortavalan seminaarin sekä vuonna 1915 suorittanut filosofiankandidaattitutkinnon; toiminut kansakoulunopettajana 9 vuotta sekä kasvatustieteiden opettajana 10 kuukautta; harjoitellut kuukauden ajan maalaiskansakoulujen tarkastajantehtävissä; toimii nykyään Kaskisen piirin v. t. kansakouluntarkastajana.

Sosiaalilautakunta huomauttaa, että lautakunta vertaillessaan keskenään hakijain ansiota, on pitänyt ohjeenaan sitä käsitystä, että vastaisen tarkastajan päätehtävänä olisi ohjata ja valvoa kunnan työväen- ja ammattiopetuslaitoksissa annettua teknillistä kasvatusta ja että sentähden etusija olisi annettava teknillisesti sivistyneelle henkilölle yksinomaan humanistista sivistystä omaavan edellä. Siihen tärkeään asemaan katsoen, mikä metallityöpajoilla on tämän kaupungin teollisuudessa ja huomioon ottaen metalliteollisuuden alalla toimivain oppilaitten ja nuorempain työntekijäin lukuisuuden mainituissa oppilaitoksissa on Sosiaalilautakunta pitänyt asianmukaisena, että teknillistä sivistystä omaavista henkilöistä tässä tapauksessa insinöörien tulisi saada etusija arkkitehtien edellä. Kun Lautakunta lisäksi on ollut sitä mieltä, että ylioppilastutkinnon suorittanut insinööri niinkään omaa tarpeelliset tiedot voidakseen valvoa yleissivistävain aineiden opetusta, on Lautakunta pitänyt hakijoita Breitholtzia ja Södermania täysin pätevinä puheena olevaan virkaan. Näistä molemmista lieene hakija Breitholtz, jonka opettajatoiminta teknillisissä aineissa on arvosteltu erittäin hyväksi ja jolla on pitempiaikainen työpajaharjoittelu, asetettava etusijaan virkaa täytettäessä.

V. V.:

Kvsto täyttäneen viran toimittamalla vaalin suljetuin lipuin.

Kvsto:

Virkaan valittiin hakija Pontán.

N:o 36.

Työmies Karl Johanssonin anomus vuosiapurahansa korottamisesta.

Hakija, jolle Kvsto ¹⁶/₃ 1909 antoi 400 markan vuosiapurahan, anoo nykyisten kalliiden elantokustannusten johdosta ja kun hänen 83 vuotta täyttäneenä on vaikea hankkia elatusta itselleen ja vaimolleen, vuosiapurahansa korottamista.

Rkmri huomauttaa, että hakija vuonna 1915 teki samanlaisen anomuksen, mutta että Kvsto ^{16/11} samana vuonna Krin ehdotuksesta sen hylkäsi, pääasiallisimmin syystä että hakijalla talonmiehenä oli 12 markan (nyk. 15) markan kuukausipalkka, paitsi vapaata asuntoa, ja hänen vaimonsa oli täysin työkykyinen. Hakijan korkeaan ikään katsoen ja kun hänet, jos hänet otettaisiin kunnalliskotiin, erotettaisiin työkykyisestä vaimostaan, on Rkmri kuitenkin nyttemmin havainnut suotavaksi, että hakijan apuraha korotettaisiin 25 markalla kuukaudessa, ja esittää sentähden, että Kvsto päättäisi työmies Karl Johanssonille, sen lisäksi mitä hänelle aikaisemmin on annettu, myöntää 300 markan vuosiapurahan, ^{1/5}:stä 1917 lähtien, sekä sitä varten käyttövaroistaan osottaa 200 markkaa täksi vuodeksi.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 37.

Jatkokäsittelyyn ^{15/5}:stä 1917: Kunnan työntekijäin esitys minimituntipalkan vahvistamisesta.

Kokouksessaan ^{15/5} päätti Kvsto antaa Rkmrin toimeksi yksissä neuvoin kaupungin yleisten töiden ja teknillisten laitosten Hallitusten kanssa antaa lausunnon kaupungin työntekijöitä edustavan komitean Vstolle esittämän anomuksen johdosta että kaupungin töissä määrättäisiin noudatettavaksi minimipalkat sekä Vstolle antaa sen esityksen asiasta, johon aihetta saattoi olla.

Tämän johdosta Rkmri ilmoittaa neuvotelleensa kaupungin yleisten töiden ja teknillisten laitosten Hallitusten kanssa sekä esittää lausuntonaan seuraavaa:

Tuon tuostakin korottamalla työntekijän tuntipalkkoja ja myöntämällä kalliinajanlisäyksiä on kaupunginhallinto pyrkinyt mikäli mahdollista tekemään tehottomiksi kalliinajan vaikutukset ja pysyttämään palkkaukset alimman toimeentulotason yläpuolella. Niinpä sopii mainita, että kaupungin teknillisten laitosten työntekijäin palkkaetuja, kalliinajanlisäys lukuun otettuna on sodan puhkeamisesta lähtien korotettu 140—145 %:lla, kaupungin yleisissä töissä olevain työntekijäin palkkoja taas 143—214 %:lla. Vertailun vuoksi mainittakoon, että kaupungin palveluksessa olevat palvelusmiehet, joiden palkka-edut tavallisesti ovat työntekijäin palkkoja pienemmät, eivät ole saaneet palkankorotusta, mutta kyllä kalliinajanlisäystä keskimäärin noin 40—50 % eikä missään tapauksessa yli 105 %:n, kun taas virkamiesten on täytynyt tyytyä 5—50 ja keskimäärin noin 30 %:n kalliinajanlisäyksiin. Mutta vaikka ottaakin mainitut tuntuvat korotukset huomioon ja edellyttää työntekijän samoin kuin jokaisen muunkin kansalaisen olevan sekä halukas että velvollinen mikäli mahdollista rajoittamaan tarpeitaan ja supistamaan menojaan, täytyy kuitenkin tunnustaa, että palkat eräissä tapauksissa ovat niin pienet, että ne jäävät alimman toimeentulotason alapuolelle. Teoreettisesti tosin kävisi määrääminen minimipalkan, mutta todellisuudessa tämä osottautuisi erittäin vaikeaksi ja epäoikeudenmukaiseksikin, koska eri ryhmäin tulisi elatusvelvollisuutensa ja muidenkin seikkain johdosta saada erisuuruiset palkkamäärät. Vaatimusta sama palkka samasta työstä ei näy voivan toteuttaa aikoina, jolloin etusijassa on sovittava palkat niin, että ne eivät jää toimeentulotason alapuolelle, ja jolloin täytyy olla oikeutettu vaatimaan tarpeellista

menojen supistamista. Hakijat perustavat anomuksensa laskelmaan että henkilön, jolla paitsi itseään on elätettävänä 4 henkeä, täytyy voidakseen tulla toimeen saada viikkopalkkaa vähintään Smk 95:10 eli tasaluvuin 2 markkaa työtunnilta. Vaikka tämä laskelma olisikin oikea, mitä ainakin eräisiin menoeriin nähden saanee epäillä, ei tästä suinkaan seuraa, että jokaiselle työntekijälle olisi maksettava näin suuri alin palkka. Sille, jonka elatusvelvollisuus on tuntuvasti vähempi, olisi myös määrättävä vähempi alin palkka.

Lienee lisäksi huomautettava että, vaikka hakijat ovat ilmoittaneet esiintyvänsä kaupungin kaikkien työntekijäin puolesta, he eivät suinkaan edusta kaikkia kunnan työntekijäryhmiä. Ei sentähden näytä oikeudenmukaiselta, että Kvsto anomuksen johdosta ottaisi tämän tärkeän asian käsiteltäväkseen ja tekisi ylimalkaisen päätöksen asiasta. Sitä vastoin tulisi kaupungin teknillisten laitosten ja yleisten töiden Hallituksen saada toimekseen jatkaa keskusteluja ja, samoin kuin aina ennenkin on ollut laita, lopullisesti päättää tuntipalkan määrästä. Tähän nähden Rkmri esittää, että Vsto päättäisi jättää esillä olevan anomuksen kaupungin yleisten töiden ja teknillisten laitosten Hallituksen harkittavaksi ja ratkaistavaksi.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 38.

Vallilassa olevain kunnan työväenasuntojen vuokralaisten esitys erinäisiin toimenpiteisiin ryhtymisestä tulenvaaran torjumiseksi mainituissa asunnoissa.

Hakijat huomauttavat että, sittenkun tarkoitusta varten asetettu komitea oli Vallilassa olevain kunnan työväenasuntojen isännöitsijälle ilmoittanut näistä asunnoista puuttuvan tarpeellisia palokaluja ja hälytyslaitoksia sekä anonut ryhdyttäväksi tämän johdosta tarpeellisiin toimenpiteisiin, mutta ilmoituksesta ei ollut mitään tulosta, olivat hakijat, siihen nähden että näissä tulenvaarallisissa asunnoissa asuu lähes 1,000 henkeä, niistä puolet alaikäisiä, katsoneet olevan pakko asettaa kaksi yövartijaa, joiden tulee öiseen aikaan tulipalon sattuessa toimeenpanna hälyytys ja pelastaa ihmishenkiä. Yövartijoille, jotka toimisivat siksi kunnes palokalut ja hälytyslaitokset saadaan kuntoon, oli määrätty palkkioksi kumpaisellekin 15 markkaa yöstä eli yhteensä 30 markkaa. Hakijat olivat sitten esittäneet Sosialilautakunnalle vaatimuksen, että kaupungin tuli suorittaa sekä tämä palkkaus että muutkin hakijoilla asiasta olleet kulut. Sosialilautakunnan hallintojaosto oli ilmoittanut Rkmriltä hankkineensa 1,108 markkaa palokalujen ostoon, ja olikin nämä hankittu, lukuun ottamatta letkuja, joita ei nykyään ollut saatavana, mutta joita aivan lähiaikoina saataisiin. Niinikään oli jaosto ryhtynyt toimiin hälytyslaitteen kuntoonpanemiseksi. Sitä vastoin jaosto ei ollut katsonut voivansa hyväksyä yövartijain palkkausta koskevaa vaatimusta. Tämän johdosta vuokralaisten komitea toistaa vaatimuksensa, lisäksi että asian kiireelliseen laatuun nähden vastaus olisi saatava mahdollisimman pian.

Mikäli Rkmri on saanut tietää, oli paitsi jo hankitun palokaluston lisäksi letkutkin saatu muutama päivä sen jälkeen, kun komitean ensimmäinen kirjelmä oli lähetetty.

Niinikään oli isännöitsijän ilmoitusten mukaan pantu kuntoon talonmiehen asuntoon ja sieltä Kallion paloasemalle vievä hälytysjohto. Kaupunki näytti siis tehneen kaiken mitä sen asiana oli, minkätähden Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi, että hakijain vaatimukseen yövärtijain palkkaamisesta mainittuihin asuntoihin ei ole pantava huomiota.

V. V.:

Kun esitys tarkoitti, että kaupunki korvaisi ne 200 markkaa, mitkä hakijat olivat yövärtijain palkkaukseen käyttäneet, sekä mainittu rahamäärä jo, mikäli valiokunta on saanut tietää, on palolaitoksen toimesta maksettu, ei Kvston puolelta enää liene tarpeen erikoista päätöstä asiassa.

Kvsto:

Ei aiheuttanut toimenpidettä.

N:o 39.

Lääketieteenlisensiaatti J. L. Lydeckenin y. m. anomus Kaivopuiston kylpy- ja uimalaitoksen vuokran pitentämisestä.

Lääketieteenlisensiaatti J. L. Lydecken, satamakapteeni O. W. Andstén, asioitsija O. Ekman, johtaja U. Westerholm ja konsuli K. Seidenschnur, joilla Kaivopuiston kylpy- ja uimalaitos on ollut vuokralla vuosina 1914—1916, ovat anoneet vuokraa pitennettäväksi 1919 vuoden loppuun sekä vuokramaksun huojustettavaksi 1,000 markkaan vuodelta 1917.

Rkmri puoltaa anomusta, koska laitoksen tarve näyttää olevan varsin tuntuva ainakin niin kauan kuin kaupunki on vailla kunnallista uimahallia, ja ilmoittaa kaupungin yleisten töiden Hallituksenkin puoltaneen anomusta sekä niinikään esittäneen, että kuluvan vuoden vuokramaksu niiden kalliiden kustannusten johdosta, joita kylpylaitoksessa tarpeellisten korjausten teettäminen nykyoloissa vaatii, huojustettaisiin hakijain ehdottamaan määrään 1,000 markkaan.

Lisäksi ilmoittaa Rkmri, että hakijat viimeksi kuluneena kolmivuotiskautena suorittivat vuokraa ensimmäiseltä vuodelta 2,000 ja molemmilta myöhemmiltä vuosilta 3,500 markkaa, minkä ohessa heidän tuli omalla kustannuksellaan teettää kaikki rakennusten sisäpuoliset korjaukset, lukuun ottamatta tulisijain sekä kylpyhuoneen pohjakerroksen alaisen vuoliaiskerran korjausta, minkä lisäksi liikkeen tuottama voitto tulisi kaupungille ja käytettäisiin kunnan uimahallin aikaansaamiseen. Liikkeen laajuuteen ja verraten hyvään tulokseen nähden ei Kri kuitenkaan ole havainnut olevan syytä huojustaa ensimmäisen vuokravuoden vuokraa, vaan sen sijaan korottanut sen 2,500 markkaan ja pysyttänyt 1918 ja 1919 vuoden vuokran 3,500 markan määräisenä. Muuten olisivat tähänastiset vuokraehdot voimassa.

Edellä lausutun johdosta ehdottaa Rkmri, että Kvsto päättäisi:

pitentää tohtori J. L. Lydeckenin ja hänen kerahakijainsa vuokraoikeuden Kaivopuiston kylpy- ja uimalaitokseen kolmeksi vuodeksi, $\frac{1}{1}$:stä 1917 lukien eli siis 1919 vuoden loppuun, sekä määrätä vuosivuokraksi 2,500 markkaa vuodelta 1917 ja 3,500 markkaa kumpaiseltakin vuodelta 1918 ja 1919 velvoittamalla vuokraajat omalla kustannuksellaan toimittamaan rakennusten kaikki sisäpuoliset korjaukset, lukuun ottamatta tulisijain sekä kylpyhuoneen pohjakerroksen alaisen vuoliaiskerran korjausta; sekä liikkeen tuottaman voiton annettavaksi kaupungille ja käytettäväksi kunnan uimahallin aikaansaamiseen.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Rkmrin ehdotus hyväksyttiin muutoin, paitsi että vuokramaksu vuodelta 1917 määrättiin 1,000 markaksi.

N:o 40.

Työttömäin naisten esitys hätäaputoiden järjestämisestä ja heidän kantelunsa kunnan työnvälitystoimistoa vastaan.

Hakijat ilmoittavat, että ²¹/₅ 1917 pidetyssä kokouksessa, jossa noin 200 työtöntä naista oli saapuvilla, oli otettu pohdittavaksi kysymys naisten keskuudessa täällä vallitsevan hädän poistamisesta, ja oli kokous päättänyt Kvstolta anoa ryhdyttäväksi kiireellisiin toimenpiteisiin hädän poistamiseksi hätäaputoita toimeenpanemalla tai muulla tavoin. Sen ohessa oli kokous lausunut, että kunnan työnvälitystoimiston johtavat henkilöt olisi, sen johdosta että he olivat sopimattomasti esiintyneet varsinkin työttömiä naisia kohtaan, poistettava ja heidän sijaansa asetettava henkilöjä, joilla on työväestön luottamus.

Kunnan työnvälitystoimisto huomauttaa antamassaan lausunnossa, että naisten työolot olivat täällä viime talvena verraten epäedulliset. Työttöminä oli rakennusapureja ja muita sekatyöläisiä, siivoojattaria ja pesijättäriä, ompelijattaria sekä toimintansa lakauttaneiden karamellitehtaiden työläisiä. Vaikka monta sataa naista oli saanut työtä metallitehtaissa, ei näihinkään laitoksiin voitu enää ottaa niin paljon uusia työntekijöitä, että työttömyys olisi siten saatu poistetuksi, varsinkin kun näihin töihin oli otettu etusijassa osin nuorempia ja osin muilta paikkakunnilta kotoisin olevia henkilöjä. Palvelijattarilla sitä vastoin oli ollut verraten runsaasti paikkoja tarjona.

Työolojen valaisemiseksi antaa toimisto seuraavat numerotiedot:

	Työhakemuksia	Työnet-sijöitä	Tarjottuja paikkoja	Vastaanotet-tuja paikkoja	Kuukauden lopussa työttö-minä	avon. paikkoja
Tammikuu	707	519	601	457	57	49
Helmikuu	665	489	655	475	51	37
Maaliskuu	672	501	639	431	54	81
Huhtikuu	852	638	834	549	88	136
Toukokuu	925	703	878	610	—	135

Niihin työläisryhmiin, jotka eivät olleet saaneet ensinkään työtä tai joille sitä oli tarjottu ainoastaan lyhyeksi ajaksi, kuului toukokuulla seuraava määrä naisia:

Siivoojattaria ja pesijättäriä	209
Sekatyöläisiä ja apureja	106
Ompelijattaria	9
Leipomotyöläisiä	8
Muita	19

Yhteensä 351

Näille oli toimisto toukokuulla välittänyt 431 työpaikkaa, joista kuitenkin ainoastaan 40 oli pitempiaikaisia ja 391 lyhytaikaisia, enintään muutaman päivän kestäviä. Mainitun kuukauden kuluessa kävi toimistossa tuollaisia työnetsijöitä 60—80 ja näistä voitiin päivittäin ainoastaan 10—20:lle osottaa työtä. Kuukauden lopulla oli työnetsijäin lukumäärä vähempi, ja oli siivoamis- ja pesutyötä tarjona kaikille, jotka semmoiseen työhön soveltuivat, mutta kaikille hakijoille ei ollut voitu hankkia sopivaa työtä. Muuttoajan vältyttyä siivoamistyö tuntuvasti vähenisi.

Kaupungin hätäapukomitea oli, niinkuin tunnettu, viime talvenakin ryhtynyt toimenpiteisiin työn hankkimiseksi työttömille naisille. Helmikuussa salli Kvsto Kaupunkilähetyksen ja erinäisten naisyhtymäin käyttää niille osotetuista säästyneistä varoista hiukan yli 15,000 markan puheena olevaan tarkoitukseen. Kaupunkilähetys olikin järjestänyt töitä, joita se oli jakanut 90 naiselle (näistä oli toimisto osottanut ainoastaan 18). Nämä työt olivat lakanneet toukokuun alussa. Naisjärjestöjen komitea ei voinut ensinkään järjestää töitä, syystä että huoneistoa ei ollut saatavissa.

Sekä työnvälitystoimisto että hätäapukomitea olivat työnantajilta, varsinkin metallitehtaista, tiedustelleet työtä yksityisille naisille, mutta tuloksetta. Venäjän valtion töissä ja kaupungin puutarhatöissä oli kesän alusta luvattu työtä suurehkolle määrälle naisia. Tätä odotellessaan oli toimisto kehottanut hakijoita koettamaan saada tilapäistä avustusta Vaivashoitohallitukselta. Mutta mikäli toimistolle oli tunnettua, ei tuollaisia hakemuksia ollut mainittavasti tehty. Venäjän valtion töihin, jotka vallankumouksen jälkeen olivat miltei kokonaan pysähtyneet, ei toimisto ollut saanut työttömiä sijoitetuksi, syystä että sotilasviranomaiset olivat järjestyneen työväen kanssa tehneet sopimuksia työväen hankkimisesta ja valvonnan järjestämisestä työmailla. Mainitun järjestön välityksellä oli paikkoja hankittu noin 80 naiselle, joista osa asui työmaiden läheisyydessä. Kaupungin puutarhatöihin oli otettu 44 naista, mutta ainoastaan tottuneita työläisiä. Näistä oli kuitenkin jo useita erotettu ja työläisten lukua vähennettiin edelleen.

Niinkuin tästä kävi selville, vallitsi naisten keskuudessa edelleen työttömyyttä. Kuinka laaja se oli nykyään ja kuinka laajaksi se lähiaikoina kehittyi, ei ollut tarkoin mainittavissa. Nykyään oli toimistoon ilmoittautunut ainoastaan kymmenkunta rakennus- ja sekatyöläistä, sillä suurin osa oli tilapäistöissä. Työttömain naisten kokouksessa oli ilmoitettu olleen saapuvilla parisataa osanottajaa. Olivatko nämä olleet kaupunkilaisia, ei kokouksen puheenjohtaja ollut voinut ilmoittaa, mutta oli arvellut joukossa olleen kaupungin ulkopuolellakin asuvia henkilöjä. Hän oli sen ohessa lausunut käsityksensä, että täällä oli työttömiä naisia ehkä 600, vaikka useimmat näistä eivät olleet voineet saapua kokoukseen. Venäjän kruunun töihin oli ilmoittautunut 360 naista, niistä noin puolet niillä paikkakunnilla asuvia, missä näitä töitä teetettiin.

Toimiston mielestä olisi kunnan puolelta jotakin tehtävä työnpuutteen poistamiseksi. Kun hätäapukomitea ei enää toiminut, ei tämän viranomaisen kanssa ollut asiasta voitu neuvotella, minkätähden toimisto ei voinut tehdä muuta kuin ainoastaan kiinnittää huomiota siihen, että työttömiksi joutuvia naisia ei voinut avustaa muulla tavoin kuin järjestämällä ulkotöitä ja eräille vanhemmille naisille käsitöitä.

Mitä tuli kanteluun että toimiston henkilökunta olisi esiintynyt sopimattomasti työttömiä naisia kohtaan, oli toimiston johtokunta syytöksen ylimalkaisuuteen nähden pyytänyt lähempiä tietoja asiasta, ja olikin kokouksen puheenjohtaja ilmoittanut kokouksessa esitetyn seuraavat syytökset:

1) että naisosaston johtajatar oli menetellyt puolueellisesti siinä, että työtä oli hankittu etusijassa niille, jotka työnetsijöinä olivat useimmin käyneet toimistossa, jota vastoin ne, jotka siellä olivat käyneet harvoin, eivät olleet saaneet työtä ensinkään tai ainoastaan jonkun kerran;

2) että työnetsijät olivat saaneet johtajattaren ruotsinkielisistä puhelinkeskusteluista sen käsityksen, että hän oli tahtonut alentaa työstä tarjottua palkkaa, ilmoittaen ettei niin suurta palkkaa tarvinnut maksaa; sekä

3) että työnetsijöitä oli kohdeltu työkeästi.

Asiassa kuultuna oli naisosaston johtaja, rouva Svendelin, selittänyt 1) kohdan johdosta, ettei hän suinkaan ollut menetellyt puolueellisesti, mutta että työnantajat joskus olivat pyytäneet saada työhönsä henkilön, joka aikaisemmin oli ollut heidän työssään, minkätähden hän oli antanut työtä semmoiselle henkilölle vuorojärjestykseen katsomatta. Sitä paitsi oli työtä annettaessa otettu huomioon hakijain työkyky ja työnantajain siinä kohden esittämät vaatimukset. 2) kohdassa mainitun syytöksen johdosta oli johtajatar lausunut, että hänen päin vastoin, varsinkin viime aikoina, oli usein täytynyt pyytää työnantajia korottamaan palkkaa, koska työväkeä muutoin ei ollut saatavissa, minkätähden mainittu syytös johtui ilmeisestä väärinkäsityksestä. 3) kohdassa mainitun syytöksen oli johtajatar jyrkästi torjunut.

Toimiston johtaja oli, samalla kuvaillen niitä vaikeuksia, joita toimistolla oli yrittäessään palvella sekä työnantajia että työnetsijöitä, lausunut, että rouva Svendelin oli uutteruudella ja tarkkuudella hoitanut osastoa.

Asiaa käsitellessään oli johtokunta tullut siihen yksimieliseen käsitykseen, osin että tehdyt syytökset olivat johtuneet väärinkäsityksestä ja osin että johtajatar oli niiden johdosta antanut tyydyttävän selityksen. Kun näin ollen naisosaston henkilökunnan viaksi ei ollut voitu panna mitään semmoista, mikä voisi aiheuttaa sen erottamisen virasta, ei johtokunnan mielestä ollut aiheutta rihtyä muuhun toimenpiteeseen kuin kehottaa henkilökuntaa tarkoin noudattamaan toimiston johtosääntöä sekä ystävällisesti ja puolueettomasti kohtelevaan toimiston asiakkaita.

Rkmri mielestä käy kunnan työvälytystoimiston johtokunnan antamasta selonteosta selville, että sanottavaa työnpuutetta ei voi katsoa olevan olemassa ja että nykyinen työnpuute kesän tultua luultavasti vieläkin vähenee. Johtokunta ei ollut tehnyt ehdotusta asiassa, mutta huomauttanut että, kun hätäapukomitea oli lopettanut toimintansa, olisi etusijassa ulkotyötä hankittava. Rkmri puolestaan ei ole katsonut voivansa ehdottaa järjestettäväksi semmoista työtä, josta mainituilla työttömillä olisi hyötyä ja apua, vaan näyttää sen suuntaiset toimenpiteet olevan toistaiseksi jätettävä sillensä. Mitä taas työvälytystoimiston henkilökunnan erästä osaa vastaan tehtyihin kanteluihin tuli, voi Rkmri tyytyä viittaamaan johtokunnan toimittamaan tutkimukseen, joka osotti, että tehtyjä kanteluja täytyi pitää aivan aiheettomina. Rkmri sentähden esittää Kvston päätettäväksi, että esillä oleva esitys ei aiheuta toimenpidettä.

V. V.:

Rkmrin ehdotusta puolletaan.

Kvsto:

Ei aiheuttanut toimenpidettä.

N:o 41.

Jatkokäsittelyyn 15/5:stä 1917: Kysymys palojärjestyksen uudistamisesta.

Edellä mainittuna päivänä pitämässään kokouksessa päätti Kvsto, että 17/11 1882 annettu palojärjestys siihen myöhemmin eri aikoina tehdyin muutoksin oli ajanmukai-

sesti uudistettava tarkoitusta varten asetettavan komitean toimesta, jonka jäsenet V. V:n tuli ehdottaa.

V. V.:

Mainittua tehtävää täyttääkseen valiokunta ehdottaa, että komiteaan kuuluisi viisi jäsentä ja että se pantaisiin kokoon siten, että Kvsto valitsisi kaksi jäsentä, joiksi valiokunta ehdottaa herra Öhmanin ja pankinjohtaja Aug. Lundqvistin, ja pyytäisi Maistraattia valitsemaan yhden jäsenen sekä kehottaisi Kaupunkien yleisen paloapuyhtiön johtokuntaa ja palolaitoksen miehistöä kumpaistakin valitsemaan yhden jäsenen.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 42.

Muonitustoimikunnan esitys kansanravintohallituksen asettamisesta.

Ilmoittaen ⁸/₆ 1917 lopettaneensa toimintansa ja jättäneensä tehtävänsä Kvston asetettavalle uudelle lainmukaiselle elintarveasioita käsittelevälle laitokselle esittää Muonitustoimikunta Kvston harkittavaksi ehdotuksen eräiden Toimikunnan työalaan kuuluvain hallintoasiain järjestämisestä, jotka eivät kuulune uuden elintarvelautakunnan tehtäviin ja jotka käsittävät *kalliinajanavustustoiminnan, kansanruokinnan, kalliinajantalouden ja viljelysasiat*, sekä perustelee ehdotustaan seuraavasti:

Elintarpeiden hankinnan helpottamiseksi varattomille tai vähävaraisille, jotka eivät olleet vailla toimeentulomahdollisuuksia eivätkä sentähden olleet vaivaishoidon rasituksena, mutta joiden yhtäkaikki oli nykyisenä pula-aikana vaikea hankkia itselleen tarpeellista ravintoa, antoi Kvsto ²⁴/₄ 1917 Muonitustoimikunnan esityksestä 300,000 markkaa Toimikunnan käytettäväksi. Avustuksia näistä rahoista jakamaan asetti Muonitustoimikunta *kalliinajanavustuskomitean*, johon on kuulunut tälläkalaisen järjestyneen työväen edustajiakin. Tämä komitea on vuorostaan jakautunut piirikomiteoihin, joiden on tutkittava avuntarvitsijain taloudellisia oloja sekä toimitettava avustusten jakaminen. Tämä järjestö on alottanut toimintansa ja jo käyttänyt osan määrärahoista. Raha-avustuksia ei ole annettu, vaan ainoastaan luontaisavustuksia (halkoja, ruokatavaroita, lunastettu pantattuja vaatteita, maksettu vuokratästejä y. m.).

Erityinen kalliinajanavustuskomitean jaosto, *kansanruokintakomitea*, on käsitellyt kysymystä ruokalain järjestämisestä vähävaraisten kansanluokkain varalle. Tämä jaosto on suunnitellut suurenlaisen keskuskeittiön laitettavaksi ent. seurahuoneen pohjakerrokseen ja ryhtynyt alustaviin toimiin tarpeellisten konelaitteiden hankkimiseksi. Tässä kohden avautuu laaja kunnallinen työala, ja julkisten ruokalain tarve on lähiaikoina käyvä tuntuvaksi varsinkin kaupungin keskisäädylle, joka ehkä on se osa kaupungin väestöstä, joka etusijassa tarvitsee tukea. Ehdotettujen ruokalain avulla voisi kaupunki tyydyttää omain työntekijäinsäkin ravintotarvetta, niin että osa palkasta annettaisiin ruokalippuina. Kansanruokalain järjestäminen on vaikea tehtävä, joka vaatii suurempaa käytännöllistä kokemusta kuin mitä tilapäisellä komitealla on käytettävänä. Asian ratkaisemiseksi on saatavana runsasta kokemusta Skandinavian kaupungeista, missä kansanruokintakysymys nykyään on kunnan viranomaisten erikoisen huomion esineenä.

¹⁸/₅ 1915 asetti Muonitustoimikunta *kalliinajantaloustukomitean*, jonka tehtävänä on

koettaa saavuttaa mahdollisimman paras ravintotulos ruokataloudessa. Tämä komitea sai Muonitustoimikunnalta tehtäväkseen:

1) saatavissa olevista ruoka-aineista hankittujen tietojen pohjalla hankkia ruuanlaitto-ohjeita sekä laatia ruokajärjestysehdotuksia huomioon ottamalla eri väestökerroksissa vallitsevia erilaisia varallisuus- ja muita oloja. Sen ohessa oli varakkaampiakin kansalaisia kehotettava laajemmassa mitassa käyttämään semmoisia ravintoaineita, joita hinnan kalleuden ja laittotavan hankaluuden johdosta ei voi olla jokaisen käytettävänä;

2) tehdä ehdotuksen käytännöllisten opetus- ja näytäntökurssien toimeenpanemiseksi kalliinajantaloudessa. Tässä oli erittäinkin otettava huomioon useimpain työväenasuntojemme puutteelliset varusteet sekä mahdollisuus saadun opin todelliseen käyttämiseen;

3) laatia ja yleisön keskuuteen sekä sanomalehdistön että lentolehtisten avulla levittää neuvoja ja ohjeita tähän kuuluvista asioista; sekä

4) Muonitustoimikunnalle ehdottaa muita käytännöllisiä toimenpiteitä, joita komitea pitää tarpeellisina edellä mainittujen tarkoitusten saavuttamiseksi.

Tämäkin komitea on alottanut toimintansa ja ensimmäiset tulokset osotettaneen kohdakkoin yleisön tietoon.

Elintarvepulan johdosta on kysymys kaupungin viljelyskelpoisten maiden sekä hiljattain lisäksi hankittujen laajain alain käyttämisestä astunut päiväjärjestykseen ja samalla on osottautunut tarpeelliseksi asettaa erikoiselin valmistelemaan ja käsittelemään tähän alaan kuuluvia kysymyksiä. Muonitustoimikunta teki ^{23/4} 1917 aloitteen tuollaisen erikoisen *Helsingin kaupungin viljelystoimikunta* nimisen elimen perustamiseksi, jonka tehtävänä on osin ryhtyä välittömiin toimenpiteisiin viljelyspalstain antamiseksi halullisille vähävaraisille henkilöille tai viljelemään käytettävänä olevia maita ravintoaineiden, etusijassa perunain kasvattamiseksi, osin myös, jos kävi päinsä, tehdä kaupungin lähiseudun maanviljelijäin kanssa sopimuksia perunain ja muiden juurikasvien viljelemisestä kaupungin väestön tarpeisiin. Viljelystoimikunta on jo tänä keväänä suorittanut tehtävänsä sangen lupaavalla tuloksella.

Kun Muonitustoimikunta, joka on valvonut edellä mainittujen tärkeiden työhaarain toimintaa, nyt lakkaa toimimasta, näyttää tarpeelliselta asettaa uusi johtava ja koossapitävä elin, jolla on tehtävänsä tarpeelliset työvoimat ja ammattitiedot käytettäväänään. Tämän elimen ei tosin tarvitse olla vakituinen kunnallinen viranomainen, mutta kun kansan ravitseminen varmaankin monet ajat pysyy pääkaupungin tärkeimpänä yhteiskuntapolitiisena kysymyksenä, näyttää tämä elin kuitenkin oleva pysyväisesti järjestettävä. — Toimikunta on sitä mieltä, että tähän *Helsingin kunnalliseen kansanravintohallitukseen* tulisi kuulua viisi jäsentä ja yhtä monta varajäsentä sekä että se olisi kokoonpantava niin, että siinä olisi edustettuna tarpeellinen asiantuntemus ravintofysiologian, maanviljelysteknikan, talousteknikan ja kaupan alalla. Tämä hallitus ottaisi huolekseen Muonitustoimikunnan valvontatehtävät sekä järjestäisi toistaiseksi edelleen toimivain alikomiteain avustamana työn eri aloilla ja asettaisi tarpeen mukaisen henkilökunnan. Hallituksen jäsenten tulisi saada kohtuullinen palkkio vaivoistaan ja hallitus, joka olisi välittömästi Kvston alainen, valtuutettaisiin Vstolta hankkimaan tehtäviinsä tarpeelliset määrärahat.

Muonitustoimikunta ehdottaa, että Kvsto päättäisi: asettaa Helsingin kunnallinen kansanravintohallitus nimisen elimen valvomaan ja johtamaan kunnan toimistoa kalliinajanavustuksen, kansanravitsemisen ja kalliinajantalouden sekä kunnan viljelysasiain alalla; tähän hallitukseen kuuluvaksi viisi varsinaista ja viisi varajäsentä, joka Kvsto valitsee valmisteluvaliokunnan ehdotuksesta;

taata jäsenille toiminnastaan kohtuullisen palkkion, jonka Kvsto vastedes hallituksen ehdotuksesta määrää; sekä oikeuttaa hallituksen, joka on välittömästi Kvston alainen, Vstolta hankkimaan tehtävänsä täyttämiseen tarvittavat määrärahat.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin, minkä ohessa V. V. sai toimekseen ehdottaa uuden hallituksen jäsenet.

N:o 43.

Helsingin torvisoittokunnan johtokunnan anomus lisämäärärahan myöntämisestä.

Johtokunta anoo 1917 vuoden kesäkuukausiksi 9,000 markan lisämäärärahaa ja esittää anomuksensa perustelemiseksi että soittokunnan huomattavin tulolähden on tähän asti ollut sen esiintyminen kesäkuukausina Kappelin ravintolan palveluksessa, mistä yrityksellä on ollut varmoja tuloja 28,000 markkaa. Ensi kesäksi oli torvisoittokunta tosin otettu mainitun laitoksen palvelukseen, mutta nykyolojen johdosta oli sen täytynyt tyytyä 12,500 markan palkkioon. Kun Kvsto aina on osottanut antavansa arvoa torvisoittokunnan toiminnalle ja sen kansaa sivistävälle merkitykselle sekä yrityksen voimassapitoon merkinnyt 20,000 markan määrärahan kaupungin vakinaiseen budjettiin, oli johtokunta siinä tukalassa tilanteessa, johon yritys oli mainitun tulojen vähenemisen johdosta joutunut, arvellut voivansa anoa Kvstolta apua tästä johtuneiden taloudellisten vaikeuksien poistamiseen. Ensi kesänä tähän tarkoitukseen tarpeellisen lisämäärärahan oli johtokunta laskenut 3,000 markaksi kuukaudessa eli siis kolmelta kesäkuukaudelta kaikkiaan 9,000 markaksi, ja olisi torvisoittokunta tietenkin velvollinen kokonaan asettumaan kaupungin viranomaisten käytettäväksi ulkoilma- ja helppotajuisen soitannon suorittamisessa Rkmrin ja Musiikkilautakunnan määräämissä tilaisuuksissa. Anomuksen tueksi mainitaan vihdoin, että Kvsto oli kokouksessaan 6/6 1916 käyttövaroistaan myöntänyt torvisoittokunnalle 9,000 markan lisämäärärahan mainitun vuoden kesäksi, mutta tämä määräraha säästy, koska soittokunnan tulot ja muut varat riittivät sinä vuonna uhkaavan vajauksen täyttämiseen. Samantapaisia toiveita ei valitettavasti ollut tänä vuonna olemassa ja yritystä uhkasivat huomattavat vaikeudet, jopa hajaantuminenkin, ellei kaupunki mainitulla tavalla ryhtyisi auttamaan.

Musiikkilautakunta huomauttaa, että Helsingin torvisoittokunnan tehtävä soitannollisen elämän palveluksessa on siksi tunnettu, ettei sitä tarvitse lähemmin selvittää. Yritys ei täytä ainoastaan helppotajuisen ja ulkoilmasoitannon tarvetta pääkaupungissa, vaan on lisäksi tärkeänä tekijänä korkeamman musiikkielämän palveluksessa torvisoittokunnan ja kaupunginorkesterin hallinnon yhteistoiminnan johdosta. Olisi monelta kannalta katsoen valitettavaa, jos torvisoittokunnan täytyisi sitä kohdanneen taloudellisen ahdinkotilan johdosta nyt lakkauttaa toimintansa. Tällä perusteella Musiikkilautakunta mitä hartaimmin puoltaa anomusta ja esittää, että mainittuun tarkoitukseen anottu lisämääräraha asetettaisiin lautakunnan käytettäväksi sekä pantaisiin maksettavaksi Vston tämänvuotisista voittovaroista.

Rkmri mainitsee, että niiden perustelmain lisäksi, joita hakija ja Musiikkilautakunta ovat esittäneet pyydetyn lisämäärärahan myöntämisen puolesta, on Kri katsonut olevan huomauttaminen, että yrityksen palveluksessa oleville henkilöille maksetut kuukausipalkat ovat erittäin vaatimattomat vaihdellen 125—250 markkaan. Kalliinajanlisäyksiä ei johtokunta ollut katsonut voivansa myöntää, joten torvisoittokunnan jäsenet olivat joutuneet tuntuvasti huonompaan taloudelliseen asemaan kuin kaupunginorkesterin jäsenet, jotka

eivät olleet saaneet ainoastaan kerta kerralta korotettuja kalliinajanlisäyksiä, vaan sen lisäksi ylimääräistä palkkaa kesäkuukausilta. Näihin seikkoihin nähden ja kun Helsingin torvisoittokunnan jatkuva toiminta on turvattava, on Rkmri sentähden empimättä puoltanut anomusta ja esittää, että Kvsto päättäisi:

myöntää Helsingin torvisoittokunnan johtokunnalle 9,000 markan lisämäärärahan; sekä

mainitun summan maksettavaksi Vston tämänvuotisista käyttövaroista.

V. V.:

Puolletaan siinä muodossa, että määräraha Musiikkilautakunnan ehdottamalla tavalla asetetaan Lautakunnan käytettäväksi.

Kvsto:

Hyväksyttiin V. V:n ehdotuksen mukaisesti.

N:o 44.

V. V:n vaali 1917 vuoden jälkipuoliskoksi.

Valiokunnan jäseninä 1917 vuoden alkupuoliskolla ovat olleet, paitsi Kvston puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa, jotka itseoikeutettuina kuuluvat valiokuntaan, herrat Paloheimo, Elving, Grotenfelt, Tollet, V. T. Rosenqvist ja Tarjanne sekä varajäseninä herrat Ståhlberg ja Charpentier. Sittenkun herrat Grotenfelt ja Ståhlberg ^{17/4} oli vapautettu toimestaan, on herra Lassenius toiminut jäsenenä ja herra Ivalo varajäsenenä.

Kvsto:

Jäseniksi valittiin herrat Elving, V. T. Rosenqvist, Paloheimo, Tollet, Tarjanne ja Lassenius sekä varajäseniksi herrat Charpentier ja Ivalo.

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
kokous tiistaina kesäkuun 19 päu-
vänä 1917 k:lo 7 i. p.*

ESITYSLISTA.

Lisätty Kvsto käsittelee seuraavat asiat:

a) Rkmrin esitys Mankalan koskien vesivoiman ostamisesta kaupungille (Pain. asiakirj. N:o 44 vuodelta 1917).

V. V.:

Saatuaan tiedon, että n. s. Mankalan kosket olivat vuoden vaihteessa siirtyneet eräiden yksityisten haltuun, kokoontuivat V. V. sekä Rkmrin ja kaupungin teknillisten laistosten Hallituksen puheenjohtajat tammikuun alussa kuluvaä vuotta yksityisesti neuvottelemaan, mihin toimenpiteisiin olisi ryhdyttävä mainittujen koskien vesivoiman saamiseksi Helsingin kaupungille. Perustuen esillä olevaan teknilliseen selvitykseen ja kaupungin sähkölaitoksen entisen johtajan, insinööri B. Wuolteen antamaan lausuntoon, jossa kaikinpuolisesti valaistiin asiaa kannattavaisuuskannalta, lausuivat kaikki neuvottelun osanottajat mielipiteenään, että puheena oleva vesivoima olisi kaupungille hankittava, siihen katsomatta että hinta yksityisten yrittäjän väliintulon johdosta kohoaisi aikaisemmin edellytettävä määrää korkeammaksi. Sen ohessa ilmoittivat läsnä olevat V. V:n jäsenet olevansa valmiit Kvstossa puoltamaan mainitun vesivoiman ostoa, jos kolmas henkilö siinä tapauksessa katsoisi voivansa käydä sitä kaupungille ostamaan. Tämän johdosta ryhtyi pankinjohtaja Axel R. Ehrnrooth, jota Kvston puheenjohtaja oli siinä mielessä puhutellut, keskusteluihin Mankalan koskien omistajain kanssa etusijassa saadaukseen haltuunsa maatilat niihin kuuluvine koskiosuuksineen. Kun eivät omistajat kuitenkaan olleet halukkaita näitä myymään, katsoi pankinjohtaja Ehrnrooth sittemmin välttämättömäksi ostaa hankkeissa olevalle Mankala Fors Aktiebolag nimiselle yhtiölle maatilat, nimittäin Mankalan koskien koko länsirannan siihen kuuluvine vesivoiman-

puoliskoineen sekä Tapolan kylän Peltolan ja Ruuhalan maatilat, joiden mukana seurasi koko itäranta sekä tilojen koskiosuudet. Rkmrin omalla sekä Krin hankkimilla teknillisillä ja lainopillisilla lausunnoilla on kysymys mainitun vesivoiman hankkimisesta kaupungille koituvasta edusta selvitetty niin täydellisesti kuin nykyoloissa ylipäättään on mahdollista eikä V. V. puolestaan epäile puoltaa kauppaa Rkmrin ehdotuksen mukaisesti. Mitä sitten vesivoiman jäljellä olevan osan ostoon tulee, ei V. V., siihen nähden että myyntitarjousten voimassaoloaika on mennyt umpeen, katso tässä yhteydessä voivansa antaa lausuntoa, mutta edellyttää Rkmrin antavan esityksen tästä seikasta, kohta kun tilanne katsotaan siihen sopivaksi.

b) Komitean mietintö Röjsjö Aktiebolag yhtiön osake-enemmistön ostamisesta (Pain. asiakirj. N:o 19 vuodelta 1917).

V. V.:

Kun komitea ei ole lausunut mieltänsä siitä, mistä varoista puheena olevain osakkeiden hinta olisi maksettava, esittää V. V., jonka mielestä tähän sopisi käyttää lainavaroja, että lisätty Kvsto, siinä tapauksessa että komitean ehdotus pääasiassa hyväksytään, samalla päättäisi

tarkoitukseen 1916 vuoden velkakirjalainasta osottaa enintään 360,000 markkaa; sekä antaa varsinaisen Kvston toimeksi hankkia tälle päätökselle asianmukaisen vahvistuksen.

c) Rkmrin esitys erään Merholman osan hankkimisesta kaupungille sekä asiasta annettu valiokunnan mietintö (Pain. asiakirj. N:ot 12 ja 43 vuodelta 1917).

d) Valiokunnan mietintö kaupungin painatustöiden järjestämistä koskevasta asiasta (Pain. asiakirj. N:o 24 vuodelta 1917).

Edellä mainittua valiokunnan mietintöä ^{15/5} 1917 esiteltäessä päätti Kvsto antaa valiokunnan toimeksi hankkia tiedon, mistä hinnasta kaupunki voisi kokonaan saada omakseen Tidnings- och Tryckeriaktiebolaget i Helsingfors yhtiön kirjapainon, minkä ohessa valiokunnan tuli, kuultuaan Rkmrin mieltä asiassa, Vstolle tehdä tästä johtuva ehdotus.

Tämän johdosta valiokunta ilmoittaa mainitun yhtiön johtokunnalta tiedustelleensa, millä ehdoilla yhtiö olisi halukas kaupungille myymään koko kirjapainon, ja on yhtiön toimitusjohtaja vastaukseksi tähän ilmoittanut että, jos kaupunki vuoden kuluessa ^{1/7}:stä 1917 lukien haluaa ottaa haltuunsa kaikki puheena olevan kirjapainon osakkeet, yhtiö sitoutuu myymään omistamansa osakemäärän kolmanneksen 100,000 markasta, mikä on 125 % osakkeiden nimellisarvosta. Jos kaupunki haluaa ostaa koko kirjapainon, on hinta tämän mukaisesti 260,000 markkaa. Tämä tarjous on voimassa ^{20/6} 1917 asti.

Sittemmin oli valiokunta Kvston päätöksen mukaisesti hankkinut Rkmrin lausunnon asiasta, ja oli Kri tämän johdosta ilmoittanut olevansa sitä mieltä, että aika puheena olevan kaupan päättämiseen on sangen huonosti valittu, koska luultavaa on, että jonkin ajan kuluttua sodan päättymisestä uusi, ajanmukainen kirjapaino on saatavissa samasta tai halvemmasta hinnasta, mikä yhtiön vanhasta kirjapainosta nykyoloissa vaaditaan. Kysymykseen onko ostettava koko kirjapaino vai osake-enemmistö, vastaa Kri ilmoittaen pitävänsä jälkimäistä vaihtopuolta parempana.

Tämän johdosta on valiokunta lausunut, että sen mielestä olisi kaupungille huomattava

tavaa etua siitä, että se saisi ottaa haltuunsa täydessä käynnissä olevan, hyvin hoide-
tun ja kaupungin tarpeiden mukaan sovitettun kirjapainon, sen sijaan että pantaisiin
alulle aivan uusi kirjapainoliike, josta, varsinkin kun yrittäjänä olisi kunta, voisi koitua
melko suuria vaikeuksia. Valiokunta myöntää, että edullisempi kauppa olisi voitu päättää,
jos sopimus olisi tehty ennen nykyisen nousukauden alkua. Vaikea on kuitenkin
sanoa, onko lähivuosina oleva tarjona huomattavasti edullisempia ehtoja. Se seikka että
kaupungin täytyy maksaa verraten runsas hinta, merkitsee valiokunnan mielestä vähem-
män kuin ne edut, joita kunnalle koituu siitä, että sillä on käytettävänä oma kirja-
paino ja sentähden mahdollisuus huojistaa kalliita painatuskuluja sekä parantaa työn
laatua.

Samoin kuin Rkmri on valiokuntakin katsonut olevan puoltaminen sitä vaihtopuolista
ehdotusta, että kaupunki ottaisi haltuunsa mainitun kirjapainoyhtiön osake-enemmistön
sekä että myyjä toistaiseksi olisi apuna liikkeen hoidossa. On nimittäin syytä jäädä
odottamaan tulosta tällaisesta yhteistyöstä, joka valiokunnan mielestä olisi omansa hel-
pottamaan liikkeen järkipäristä hoitoa. Jos kokemus osoittaa, ettei näin ole laita, on
kaupungilla tilaisuus ennen 1/7 1918 ottaa haltuunsa jäljellä olevat osakkeet edellä
mainitusta hinnasta.

e) Lainatoimikunnan mietintö obligatsioonilainan hankkimisesta kaupungille (Pain. asiakirj.
N:o 46 vuodelta 1917).

Kvsto:

Lisätyn Kvston esityslistalla olevia asioita ei käsitelty, syystä että lisättyjä Kvt ei
ollut saapuvilla päätösvaltaista lukumäärää.

Varsinainen Kvsto käsittelee tämän jälkeen seuraavat asiat:

N:o 1.

Lisätyn Kvston päätösten johdosta tarpeelliset toimenpiteet.

Kvsto:

Ei tarvittu toimenpiteitä.

N:o 2.

Maist:n kirjelmä ynnä Lääninhallituksen lähete Venäjän kansalaisen, kauppias Alexander
Schoschkoffin Suomen kansalaisoikeuden hakemuksen johdosta.

Hakija on syntynyt 1865, nauttii kansalaisluottamusta, on oleskellut täällä yhteen
jaksoon vuodesta 1878 lähtien ja ansaitsee kuukaudessa noin 1,500 markkaa.

V. V.:

Kvsto ilmoittanee, että hakemusta vastaan ei ole mitään muistuttamista.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 3.

Maist:n kirjelmä ynnä Lääninhallituksen lähete Tanskan alamaisen, kirjansitoja Martinus Poulsenin elinkeino-oikeuden hakemuksen johdosta.

Hakija, joka aikoo täällä harjoittaa kirjansitomoliikettä, panee hakemuksensa oheen selvityksen siitä, että hän on täysivaltainen ja nauttii kansalaisluottamusta, ololipun sekä takuun valtiolle ja kunnalle menevistä kolmen vuoden veroista.

V. V.:

Kvsto ilmoittanee, ettei hakemusta vastaan ole mitään muistuttamista.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 4.

Maist:n kirjelmä ilmoituksineen korttelin N:o 95 kaupunginasemakaavanmuutoksen vahvistamisesta.

Sittenkun Kvsto $\frac{6}{3}$ 1917 oli Keskuskatu nimisen uuden kadun teettämiseksi Aleksanterinkadulta Pohjois Esplanadikadulle korttelin N:o 95 halki hyväksynyt tästä mainitun korttelin kaupunginasemakaavaan johtuvan muutoksen sekä alistanut päätöksensä Senaatin tutkittavaksi ja vahvistettavaksi, on Senaatti $\frac{15}{5}$ 1917 vahvistanut mainitun Kvston päätöksen.

V. V.:

Merkittäneen tiedoksi saaduksi ja saatettaneen Rkmrin tiedoksi sen asiana oleviin toimenpiteisiin ryhtymistä varten.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 5.

Maist:n kirjelmä ynnä Sivilitoimituskunnan kirje ilmoituksineen Helsingin kaupungin uuden yleisen rakennusjärjestyksen sekä tehdas-, makasiini- ja varastotonttien rakennusjärjestyksen vahvistamisesta.

Sittenkun Kvsto $\frac{4}{11}$ 1914 oli hyväksynyt kaupungin yleisen uuden rakennusjärjestyksen ynnä tehdas-, makasiini- ja varastotonttien rakennusjärjestyksen, on Senaatti $\frac{8}{5}$ 1917 vahvistanut mainitut rakennusjärjestykset pääasiallisesti Kvston ehdotusten mukaisesti.

V. V.:

Kun V. V. on saanut tietää, että uudet rakennusjärjestykset jo ovat valmiiksi painet-

tuina molemmilla kielillä sekä että toimiin on ryhdytty niiden pitämiseksi yleisölle kaupan, ei asiassa liene Kvston puolelta muuta toimenpidettä tarpeen.

Kvsto:

Ei aiheuttanut toimenpidettä.

N:o 6.

Maist:n esitys määrärahan myöntämisestä kunnallispormestarin viransijaisen palkkaamiseksi.

Kun kunnallispormestarinvirka on entisen viranpitäjän eroamisen johdosta tullut avonaiseksi ja virkaan liittyvä 7,000 markan palkka siten $\frac{1}{6}$:stä 1917 menee vakanssisäästöinä siviilivirkakunnan leski- ja orpokassaan, esittää Maist., että Kvsto myöntäisi tarpeellisen lisämäärärahan pormestarinviran hoidattamiseksi avonaisuuden aikana, sekä ehdottaa, että viransijaiselle, joka saisi hyväkseen virkaan liittyvän palkkion Smk 416: 67 kuukaudessa, myönnettäisiin lisäystä Smk 583: 33 kuukaudessa, $\frac{1}{6}$:stä lähtien.

Rkmri huomauttaa, että palkansäästöistä ja hautausavuista Suomen siviilivirkakunnan leski- ja orpokassan osallisuuden tuottavissa ylemmissä ja alemmissa viroissa $\frac{16}{11}$ 1892 annetun asetuksen 3 §:n 3 momentin mukaan kaupunkien vuosirahasääntöihin merkityt palkat koko vakanssisäästöajalta lyhentämättä menevät eläkekassaan. Maist:n esitys tarkoittaa, että henkilö, joka on määrätty viransijaisena hoitamaan kunnallispormestarin virkaa, kunnes se vakinaisesti täytetään, saisi saman palkkauksen kuin viran äskeinen vakinainen pitäjä eli 12,000 markkaa vuodessa, joka meno maksettaisiin osin vuosirahasäännössä olevasta 5,000 markan palkkiomäärärahasta ja osin suorittamalla ylimääräistä palkkiota Smk 583: 33 kuukaudessa.

Kun nykyään ei voi varmasti tietää, milloin mainittu virka vakinaisesti täytetään, on Rkmri katsonut olevan ehdottaminen, että viransijaisuuspalkkio myönnettäisiin $\frac{1}{6}$:stä vuoden loppuun eli siten, että, lukien Smk 583: 33 kuukaudelta, seitsemäksi kuukaudeksi osotettaisiin kaikkiaan Smk 4,083: 33, ja esittää, että Kvsto käyttövaroistaan myöntäisi mainitun summan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 7.

Maist:n kirjelmä esityksineen yhden jäsenen valitsemisesta Majoituslautakuntaan.

Asianmukaista toimenpidettä varten on Maist. Kvstolle lähettänyt Majoituslautakunnan esityksen yhden jäsenen valitsemisesta Lautakuntaan 1918 vuoden loppuun $\frac{5}{6}$ 1917 kuolleen alikapteeni Tamelanderin sijaan, ja ehdottaa Lautakunta, että varajäsen, ali-

kapteeni Alfons Lindberg valittaisiin jäseneksi sekä luutnantti Leo Karsten hänen sijaansa varajäseneksi.

V. V.:

Majoituslautakunnan ehdotusta puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 8.

Maistn kirjelmä ehdotuksineen pika- ja kuorma-ajurien uudeksi taksaksi.

Elinkeinolain 19 §:n säännöksen johdosta pyytää Maist. Kvston lausuntoa kahdesta Maist:n toimesta laaditusta ehdotuksesta korotetuiksi pika- ja kuorma-ajurien taksoiksi, jommoiset on katsottu tarpeellisiksi hevosten ja ajoneuvojen päivä päivältä kohoavain elatus- ja kunnossapitokustannusten johdosta.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Puollettiin.

N:o 9.

Rkmrin esitys sähkövoiman antamisesta Aktiebolaget Malm Elektricitetsverk yhtiölle hankintavälikirjan ehdotuksineen (Pain. asiakirj. N:o 45 vuodelta 1917).

V. V.:

Kun asiaa ei ole ehditty valmistella ennen esityslistan jakamista, antaa V. V. lausuntonsa Kvston kokouksessa.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 10.

Jatkokäsittelyyn 12/6:stä 1917: Rkmrin esitys määräysten panemisesta kauppakirjoihin epäterveellisen keinottelun estämiseksi rakennettavaksi myydyillä tonteilla (Pain. asiakirj. N:o 37 vuodelta 1917).

Edellä mainitussa kokouksessaan päätti Kvsto panna asian pöydälle tähän kokoukseen,

johon herrat Söderholm ja Lassenius antaisivat ehdotuksen niiden määräysten uudeksi sanonnaksi, joita Rkmri oli ehdottanut pantavaksi asunto- ja makasiinitonttien kauppakirjoihin.

Mainitut herrat Kvt ovat ehdottaneet tehtäväksi seuraavat muutokset kaupungin tähänastisiin tontinkauppakirjain kaavakkeisiin:

Kauppakirjan johdannossa olisi mainittava huutokauppatilaisuudessa tehdyn tarjouksen määrä ja tekstiin tehtävä seuraavat muutokset:

1:ksi Tontin kauppahinta on *siis ostajan 4 kohdassa mainittuun sitoumukseen nähden* markkaa, penniä (huutokauppahinta korotettuna 40 %:lla) ja on suoritettava siten, että ostaja:

a) tätä kauppakirjaa allekirjoitettaessa maksaa vähintään 15 % *huutokauppahinnan* määrästä eli tässä tapauksessa markkaa penniä;

b) antaa *huutokauppahinnan* jäljellä olevasta osasta *markasta* *pennistä* velkakirjan, jossa hän sitoutuu — — — — — korkoineen; sekä

(c antaa *huutokauppahinnan ylittävästä kauppahinnan osasta* *markasta* *pennistä* (40 % *huutokauppahinnasta*) velkakirjan, joka on maksettava sillä tavoin kuin 4 kohdassa määrätään.

2:ksi Edellä mainitun *huutokauppahinnan* korko luetaan — — — — — kuussa.....

3:ksi Jos ostaja laiminlyö 1 kohdan b) momentissa määrätyn maksuvelvollisuutensa, on silloin maksamatta oleva osa siinä mainitusta määrästä heti erääntynyt, jos Rkmri sitä vaatii.

4:ksi *Ostaja sitoutuu kolmen vuoden kuluessa tästä päivästä ¹⁾ lukien teettämään tontille yksikerroksisen asuinrakennuksen (makasiinirakennuksen) vähintään kahteen kolmannekseen tontin luvallisesta rakennusalaista tahi useampikerroksisen asuinrakennuksen (makasiinirakennukseen) kolmannekseen mainitusta alasta, sen uhalla että tontinomistaja muutoin on velvollinen kohta mainitun ajan päätyttyä kaupungille maksamaan puolet 1 kohdan c) momentissa mainitun velkakirjan sisällyksestä ynnä sille 6 %:n koron eräpäivästä.*

Jos vieläkin kolme vuotta kuluu ilman että tontti on mainitulla tavalla rakennettu, katsotaan viimeksi mainitun velkakirjan sisällyksen jäljellä oleva määrä erääntyneeksi ja on sillekin luettava korkoa eräpäivästä.

5:ksi *Rahatoimikamarilla on oikeus ostajaa kuulematta ja hänen kustannuksellaan hankkia kiinnitys myytyyn tonttiin kaupungin vakuudeksi niiden sitoumusten täyttämisestä, joihin ostaja on ruvennut edellä mainituissa maksamattomasta kauppahinnasta annetuissa velkakirjoissa.*

6:ksi samoin kuin aikaisempain kauppakirjain 4 kohta.

7:ksi sama kuin aikaisempain kauppakirjain 5 kohta.

Aikaisempain kauppakirjan kaavakkeiden 6 kohta poistuu.

8:ksi vastaa aikaisempain kauppakirjain 7 kohta.

Kvsto:

Ehdotus hyväksyttiin lisäämällä 5:ksi kohtaan seuraavat sanat: „Kohta kun 4:ksi kohdassa säädetty rakennusvelvollisuus on täytetty, on tontti vapautettava huutokaupsummaa ylittävälle kauppahinnan osalle vahvistetusta kiinnityksestä“.

¹⁾ Tietenkin voi Kvsto sekä erinäisiin tonttiryhmiin nähden että yksityisissä poikkeustapauksissa myöntää rakennusvelvollisuuden huojennusta tarvitsematta siitä panna määrystä kauppakirjoihin.

N:o 11.**Rkmrin esitys n. s. Esplanadikappelin vuokramaksun huojistamisesta.**

Kaupungin omistaman Esplanadikappelin ravintolan vuokraaja, Restaurant Börs Aktiebolag, on Rkmriltä anonut, että ravintolan vuosivuokra $\frac{1}{6}$:stä 1917 lukien huojistetaisiin 15,000 markasta 7,500 markkaan. Anomuksen tueksi on esitetty, että ensiksi mainittu vuosivuokra määrättiin sillä edellytyksellä, että ravintolassa saisi anniskella väkijuomia, jommoinen anniskelu kuitenkin nykyisenä sota-aikana on kielletty, minkä johdosta yhtiö ei ole saanut edellyttämiään tuloja.

Tämän johdosta Rkmri huomauttaa, että Kvsto kokouksessaan $\frac{6}{6}$ 1916 vuokraajan anomuksesta, jota Rkmri oli puoltanut, päätti vapauttaa vuokraajan suorittamasta ravintolan vuokraa vastamainitun kuukauden 1 päivästä seuraavan lokakuun 1 päivään, kuitenkin sillä ehdolla että ravintolan rakennuksia ja laitoksia vuokraajan kustannuksella hoidettiin ja parhaan mukaan pidettiin kunnossa, minkä ohessa vuokraaja oikeutettiin kokonaan lopettamaan ravintolaliike, jos tarpeelliseksi katsoi.

Kvston päätöksellä $\frac{24}{10}$ 1916 pitennettiin Esplanadikappelin vuokravapaus muutoin entisin ehdoin $\frac{1}{6}$ 1917 asti.

Kaupungin ja Esplanadikappelin vuokraajan kesken $\frac{27}{11}$ 1890 laaditussa vuokrakirjassa on m. m. seuraavat määräykset:

1 §.

„Puheena olevan paviljongin luovuttaa Helsingin kaupunkille oikeuttaen siellä harjoittamaan semmoista ravintolaliikettä, kuin kaupungille asiasta tammikuun 27 päivänä 1865 annettu armollinen päätös sallii.....

14 §.

Vuokraajalla ei ole kaupunkia vastaan kannevaltaa, jos vuokraaja ei saa väkiviinajuomain anniskelu-oikeutta taikka jos ravintolaliikkeen sulkemisesta ja tarjoilun lakkauttamisesta vastedes annetaan muita määräyksiä kuin mitä sopimusta tehtäessä on voimassa.“

Vaikka tosin olot väkiviinajuomain anniskelu-oikeuteen nähden nykyään eivät ole samat kuin silloin, kun yhtiölle viime vuonna myönnettiin vuokravapaus, mainittu oikeus kun silloin oli evätty ainoastaan Esplanadikappelilta, kun taas nykyään millään ravintolalla ei ole semmoista oikeutta, joten kilpailun ei pitäisi kohdata puheena olevaa ravintolaa yhtä ankarasti kuin silloin, on Kri kuitenkin havainnut hakijan esittäneen painavia syitä anomuksensa tueksi ja sentähden katsonut voivansa puoltaa myöntymistä siihen. Ehdotetun huojennuksen tulisi Krin mielestä olla voimassa toistaiseksi, kunnes Kvsto, ottaen huomionsa väkiviinajuomain anniskelu-oikeuteen ehkä tehtävät muutokset, katsoo kohdulliseksi toisin määrätä.

Rkmri siis esittää, että Kvsto päättäisi huojistaa kaupungin omistaman Esplanadikappelin ravintolan vuosivuokran 15,000 markasta 7,500 markkaan $\frac{1}{6}$:stä 1917 toistaiseksi ja kunnes Kvsto asiasta muuta määrää.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 12.**Rkmrin esitys Kaivohuoneen vuokramaksun huojistamisesta.**

Rkmri ilmoittaa, että kaupungin omistaman Kaivohuoneen ravintolan vuokraaja, johtaja K. E. Jonsson, on anonut mainitun ravintolan välikirjan mukaisen vuosivuokran, 9,500 markan, huojistamista siten, että se $\frac{1}{5}$:stä 1917 lukien määrättäisiin 1,000 markaksi kultakin kuukaudelta, minkä ravintolaa pidetään avoinna, mutta että vuokraa muulta vuoden osalta ei vaadittaisi. Anomuksesa tueksi on johtaja Jonsson esittänyt, että välikirjassa sovittu vuokra määrättiin aikana, jolloin Kaivohuoneella harjoitettiin täydellistä ravintolaliikettä ruokatarjoiluineen ja väkijuoma-anniskeluineen. Nykyolojen johdosta on vuokraajan kuitenkin täytynyt kokonaan lakkauttaa aamiais- ja päivällistarjoilu, jota paitsi, niinkuin tunnettu, väkivinajuomain anniskelu on kokonaan lakannut. Liikettä harjoitetaan nyttemmin ainoastaan iltapäivin ja iltasin siten, että Kaivohuone avataan klo 4 i. p. ja operettinäytäntöjä annetaan iltasin. Kun väkijuomain anniskelu aikaisemmin oli varsinaisena tulolähteenä ja tämä nyttemmin on ehtynyt, mutta vuokraaja, joka on pannut suuria kustannuksia laitoksen saattamiseksi ajanmukaiseen kuntoon sekä sikäläisen teatterin varustamiseksi täydellisellä kalustolla ja tarvikkeilla, aikoo edelleenkin koettaa pitää Kaivohuoneen ravintolaa ja teatteria avoinna, edellyttäen ettei liike hänelle tuota tappiota, on hän, kun hänen mielestään täytyy pitää kaupunginkin edun mukaisena, että Kaivohuonetta kesäiseen aikaan pidetään avoinna kaupungin asukkaille ja täällä vieraileville muukalaisille, anonut, että kaupunki edistäisi tätä tarkoitusta huojistamalla vuokraa ehdotetulla tavalla.

Rkmri huomauttaa, että huoneiston $\frac{16}{4}$ 1912 laaditun vuokrakirjan 16 momentin mukaan vuokraajalla on, siinä tapauksessa että oikeus anniskella juovutusjuomia vuokrauden kuluessa rajoitetaan tai lakkautetaan, oikeus puolestaan purkaa vuokrasopimus. Kriin mielestä on johtaja Jonssonin hakemuksen tueksi esitetyillä perusteilla jonkin verran oikeutusta, ja kun vuokran huojistamista tarkoittavassa ehdotuksessa näyttää sekä kaupungin että vuokraajan edut otetun kohtulliseen huomioon, on Kri puolestaan ehdottanut myönnyttäväksi esitykseen, niin että ehdotettu järjestely olisi voimassa toistaiseksi, kunnes asiasta muuta päätetään. Rkmri sentähden esittää, että Kvsto päättäisi kaupungin omistamasta Kaivohuoneen ravintolasta $\frac{1}{5}$:stä 1917 lähtien maksettavaksi vuokraa 1,000 markkaa kuukaudessa sinä aikana, jona ravintolaa pidetään avoinna, mutta että muuna aikana vuodesta ei vaadita mitään vuokraa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 13.

Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä Lapinlahdenkadun tontin N:o 2 tasoitustöitä varten.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus on Rkmrille ilmoittanut, että kuluvan vuoden

menosäännössä olevaa 16,900 markan määräraha Lapinlahdenkadun tontin N:o 2 varustamiseksi istutuksilla on menosäännön vahvistamisesta lähtien tapahtuneiden työpalkkain nousun johdosta osottautunut riittämättömäksi. Paikalla olisi vielä teetettävä erinäisiä kivitöitä sekä tasoitettavia nurmia ja hiekkakenttiä, mistä kaikesta olisi kustannuksia 4,350 markkaa. Kun tarkoitukseen osotetusta määrärahasta on vielä jäljellä 1,800 markkaa, tarvittaisiin siis lisää 2,550 markkaa. Kun mainittu istutus sijaitsee kaupunginosassa, missä vallitsee puutetta puistikoista ja leikkikentistä, on Hallitus pitänyt suotavana, että istutuksen kuntoonpanotyöt saatettaisiin loppuun kuluvana vuonna, minkätähden Hallitus on esittänyt, että Rkmri hankkisi tarvittavan lisämäärärahan.

Tämän johdosta huomauttaa Rkmri, että Kvsto Krin esityksestä $\frac{2}{5}$ 1916 päätti m. m.: että edellä mainittu tontti, edellyttäen että erinäiset Lapinlahden- ja Ruoholahdenkadun varrella sijaitsevain talojen omistajat ottavat työkustannuksiin osaa 1,250 markalla, väliaikaisesti järjestetään istutukseksi Rakennuskonttorissa laaditun ehdotuksen mukaisesti;

että Rakennuskonttori valtuutetaan kesällä 1916 teettämään mainittu työ enintään 14,250 markan kustannuksilla; sekä

että 1917 vuoden menosääntöön pannaan se osa työkustannuksista, mikä mainitun työn teettämisestä jää kaupungin maksettavaksi.

1917 vuoden menosääntöehdotukseen pani Rkmri työkustannusten kohoamisen johdosta 16,900 markkaan korotetun määrärahan, joka summa on kuluvan vuoden vahvistetussa menosäännössä.

Rkmrin tiedusteltua, miksi työtä ei suoritettu loppuun viime vuonna, on kaupungin-insinööri maininnut, että viime kesänä vallitsi puutetta työvoimasta sekä että työn jouduttaminen olisi lisännyt kustannuksia, jota paitsi eräitä töitä, niinkuin pensaiden istutamista ja jälkisiistimistä, ei missään tapauksessa olisi voitu toimittaa ennenkuin kuluvana vuonna.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan osottaa 2,550 markan lisämäärärahan istutus- ja tasoitustöiden loppuunsaattamiseksi Lapinlahdenkadun tontilla N:o 2 korttelissa N:o 166.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 14.

Rkmrin esitys erinäisten lisämäärärahan myöntämisestä puhtaanapitolaitokselle.

Rakennuskonttorin puhtaanapito-osaston v. t. johtaja oli kaupungin yleisten töiden Hallitukselle ilmoittanut että, sittenkun Hallitus oli $\frac{14}{6}$ 1917 päättänyt korottaa laitoksen työntekijäin tuntipalkkoja 25—30 pennillä, tulevat puhtaanapitolaitoksen palkkausmäärärahat tuntuvasti ylitettäväksi. Kun työntekijöitä on nykyään lähes 400, on korotuksesta lisäkustannuksia tasaluvuin 100 markkaa tunnilta eli 900 markkaa päivässä ja siis 27,000 markkaa kuukaudessa ja kuluvan vuoden osalta 230,000 markkaa, joka summa jakautuu eri määrärahan kesken seuraavasti:

13. P.L. IX. 1.	Tavaravajain puhtaanapito ja trallien tapuloiminen ranta-	
	silloille sekä Aleksanterinkadun talon N:o 1 ja L. Rannan	
	talon N:o 10 pihamaiden puhtaanapito	3,000: —
13. P.L. IX. 2.	Kaatopaikkain ja laiturien kunnossapito	4,500: —
13. P.L. IX. 3.	Vartijain palkkaus	3,000: —
13. P.L. IX. 4.	Mukavuuslaitosten ja käymäläin puhtaanapito	8,500: —
13. P.L. IX. 5.	S:n s:n korjaus ja maalaus	1,200: —
13. P.L. IX. 7.	Kaupungin yleisten paikkain ja katuosain puhtaanapito	62,000: —
13. P.L. IX. 8.	VI kaupunginosassa kaupungille kuuluvain tieosuuksien	
	puhtaanapito	9,000: —
13. P.L. IX. 9.	X, XI ja XII kaupunginosassa kaupungille kuuluvain	
	uusien katuosain puhtaanapito	7,000: —
13. P.L. IX. 10.	XIII ja XIV kaupunginosassa kaupungille kuuluvain	
	uusien katuosain puhtaanapito	6,000: —
13. P.L. IX. 11.	Kaupungin katujen kastelu	13,500: —
13. P.L. IX. 13.	Viertoteiden puhtaanapito	22,000: —
13. P.L. IX. 14.	Kaivopuiston s:n s:n	1,600: —
13. P.L. IX. 15.	Teiden s:n	10,000: —
13. P.L. IX. 16.	Venesatamain ja jäiden s:n	4,700: —
13. P.L. X. 1.	Miehistön ja ajomiesten palkat	74,000: —
Yhteensä Smk		230,000: —

Samalla kun Rkmri puoltaa hyväksyttäväksi Hallituksen esitystä edellä mainitun lisämäärärahan myöntämisestä, huomauttaa Kri, että se, siihen katsoen että puhtaanapitolaitoksen menojen ja tulojen välinen suhde on käynyt yhä epäedullisemmaksi, on käskenyt kaupungin yleisten töiden Hallituksen viivyttelämästä toteuttaa Kvston viime budjetin käsittelyssä lausuman toivomuksen, että ryhdytään toimenpiteisiin puhtaanapitolaitoksen menojen vähentämiseksi ja tulojen lisäämiseksi. Tässä kohden olisi m. m. hetimiten ryhdyttävä korottamaan talonomistajain puhtaanapitomaksuja. Kvston päätöksen mukaan on tämä maksu nykyään Smk 2:40 hengeltä vuodessa sekä 10 markkaa hevoselta vuodessa, jota maksua nykyoloissa täytyy pitää liian alhaisena, ja kävisi sitä haitatta tuntuvasti korottaminen.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan osottaa 230,000 markkaa lisäykseksi puhtaanapitolaitoksen tämänvuotisiin menomäärärahoihin edellä esitetyn jaoituksen mukaisesti.

V. V.:

Puoltaen Rkmrin esitystä ehdottaa valiokunta, että Kvsto kehottaisi kaupungin yleisten töiden Hallitusta piämmiten antamaan selvityksen ehdotuksineen puhtaanapitolaitoksen kustannusten huojistamisesta ja sen tulojen lisäämisestä, josta asiasta Vsto jo kuluvan vuoden budjettia käsitellessään teki huomautuksen mainitulle hallitukselle.

Kvsto:

Myönnyttiin V. V:n ehdottomin lisäyksiin.

N:o 15.**Palotoimikunnan esitys vuotuisen elinkautisapurahan myöntämisestä palosotilas Johan Emil Tähdelle.**

Sittenkun palosotilas Johan Emil Tähti, oheen pannen asianmukaisen lääkärintodistuksen, oli anonut, että hänelle, joka 1/11 1916 virantoimituksessa kohdanneen tapaturman johdosta oli saanut semmoisen ruumiinvamman, että hän loppuiäkseen on kelpaamaton palosotilaaksi sekä kykenemätön puusepänammattiin, jolla hän aikaisemmin oli ansainnut toimeentulonsa, myönnettäisiin jäljellä olevaksi elinajakseen kohtuullinen apuraha, on Palotoimikunta, viitaten palojärjestyksen 4 §:n 2 momentin säännöksiin, ehdottanut, että Tähdelle jäljellä olevaksi elinajakseen myönnettäisiin 600 markan vuosiapuraha.

Rkmri on havainnut mainitun palojärjestyksen säännöksen osottavan, että Tähti on oikeutettu saamaan apurahaa kaupungilta, ja samalla kun Kri apurahaan määrään nähden on yhtynyt Palotoimikunnan ehdotukseen, esittää Kri, että Kvsto päättäisi antaa palosotilas Johan Emil Tähdelle kunnan varoista 600 markan vuosiapurahan hänen jäljellä olevaksi elinajakseen, 1/7:stä 1917 lukien, sekä käyttövaroistaan tarkoitukseen täksi vuodeksi osottaa 300 markkaa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 16.**Rkmrin esitys kansakoulunopettajatar Laura Haganin lastenpuutarhatyöskentelyn kannattamisesta.**

Kansakoulunopettajatar Laura Hagan on Rkmrille huomauttanut, että suuren osan työväestön lapsista täytyy kesäksi jäädä kaupunkiin, missä he ovat vailla maaelämän virkistävää vaikutusta sekä työhalua herättävää kasvatusta. Sopivin toiminta näille lapsille olisi ruuaksi kelpaavain puutarhakasvien viljeleminen. Työskentelyttämällä lapsia puutarhassa voitaisiin heidät saada antautumaan mielenkiintoiseen työhön, jota suorittaessaan he sitä paitsi olisivat kasvattavan silmälläpidon alaisina ja pienempikin puutarha voisi olla avuksi työläisperheen ylläpidossa. Puheena olevassa yhteiskunta-asemassa olevain vanhempain kehotuksesta aikoo hakija jo ensi kesänä toimeenpanna puutarhatöitä ja on sitä tarkoitusta varten anonut osotettavaksi noin 6,000 m²:n laajuisen sopivan viljelysmaan sekä 2,000 markan apurahan.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus on toimitettuaan katselmuksen paikalla ehdottanut, että hakijalle luovutettaisiin 5,600 m²:n (0.36 ha) laajuinen maa-alue viljelyspalstasta N:o 25, joka nykyään on vuokrattuna puutarhuri V. Carlssonille, joka on sitoutunut luopumaan puheena olevasta alueen osasta, sillä ehdolla että vuokra huojistetaan 225 markasta 125 markkaan.

Suomenkielisten kansakoulujen Johtokunta puoltaa mitä hartaimmin hakijan anomusta ja vakuuttaa hänen olevan erittäin sopiva johtamaan puheena olevia työskentelyjä.

Kasvatuslautakunta huomauttaa, että hakija jo kuluvaan kesäkuun alussa alotti tässä mainitun puutarhatyöskentelyn, johon oli ilmoittautunut noin 90 lasta. Töitä johtaa lastentarhaopettajar kahden henkilön avustamana. Kun yritys on hyvin järjestetty ja johdettu sekä siis vastaa tarkoitustaan, puoltaa Kasvatuslautakunta mitä hartaimmin pyydettyä määrärahaa myönnettäväksi.

Rkmri huomauttaa, että hakijan tarkoittama yritys on niiden yritysten laatuinen, joita varten apurahaa on myönnetty Svenska folkskollärar- ja lärarinneförening nimiselle yhdistykselle ja Helsingin suomalaisten kansakoulujen opettajaliitolle, mutta eroaa näistä siinä että, kun mainitut yhdistykset aikovat hankkia puutarhatyöskentelyä kansakouluoppilaille, aikoo hakija järjestää puutarhatyötä etusijassa pienemmille lapsille n. s. lapsiperhejärjestelmän mukaan. — Kun puutarhuri Carlsson jo on suorittanut kuluvalta vuodelta vuokran viljelyspalstasta N:o 25, olisi mainittu summa maksettava hänelle takaisin, jota paitsi olisi osotettava hakijan anoma apuraha.

Kun Rkmrin mielestä täydet takeet on olemassa siitä, että yritys hakijan johtamana menestyy, esittää Kri, että Kvsto päättäisi:

kansakoulunopettajatar Laura Haganille luovuttaa kirjelmän oheisessa kartassa punaisella osotetun alueen viljelyspalstasta N:o 25, siksi kunnes ehkä toisin määrätään, käytettäväksi lasten puutarhatöiden järjestämiseksi;

käyttövaroistaan antaa neiti Haganille 2,000 markkaa puheena olevaan tarkoitukseen; niinkään käyttövaroistaan osottaa 100 markkaa maksettavaksi puutarhuri V. Carlssonille peruutuksena hänen kuluvalta vuodelta suorittamastaan mainitun viljelyspalstan vuokramaksusta; sekä

valtuuttaa Rkmrin muuttamaan kaupungin ja mainitun vuokraajan kesken viljelyspalstasta N:o 25 tehtyä sopimusta niin, että sovittu vuokramaksu huojistetaan 225 markasta 125 markkaan niin kauan kuin vuokraaja on estetty itse käyttämästä neiti Haganille luovutettua palstan osaa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin, minkä ohessa avustuksen saaja määrättiin Kasvatuslautakunnan valvonnan alaiseksi.

N:o 17.

Palkanjärjestelykomitean esitys Maistraatin, Raastuvanoikeuden ja ulosottolaitoksen palvelusmiesten väliaikaisesta palkanparannuksesta.

Komitea mainitsee että, kun Kvsto kokouksessaan $\frac{5}{6}$ 1917 käski komitean ottaa harkittavaksi saapuneet ja vastedes saapuvat, eräiden kaupungin virka- ja palvelusryhmäin palkanjärjestelyä koskevat esitykset, lausuttiin Vstossa sen ohessa toivomus, että komitea erityisellä joutuisuudella käsittelee kysymystä Raastuvanoikeuden, Maistraatin ja ulosottolaitoksen palvelusmiesten palkanjärjestelystä, näiden palkkausolot kun kaipaivat pikaista parannusta.

Komitea oli jo ryhtynyt alustaviin toimiin laajan tehtävänsä täyttämiseksi sekä järjestänyt työohjelmansa niin, että komitean ehdotus olisi ensi syksynä valmiina käsiteltäväksi

budjetin järjestelyn yhteydessä. Kun aikomus oli aikaansaada mahdollisimman yhdenmukaisesti ja tasaisesti sovitettu palkkausjärjestelmä, ei komitean mielestä voinut tulla kysymykseen nyt murtaa erilleen joitakin palkkaryhmiä ja ehdottaa palkanjärjestelyä kussakin eri tapauksessa ottamatta huomioon palkkausjärjestelmän muita osia. Kun Kvsto kuitenkin on havainnut suotavaksi, että kaupunginpalvelijain ja ulosottoapulaisten palkkakysymys käsiteltäisiin erillään muista, on komitea, siihenkin nähden että nämä virkailijat eräissä kohdin olivat erikoisasemassa muihin toimihenkilöihin verraten, katsonut voivansa ehdottaa näiden palkkausryhmäin väliaikaista palkanparannusta, kunnes niiden lopullinen palkanjärjestely ehdittäisiin toimeenpanna.

Tässä puheena olevat toimihenkilöt kuuluvat seuraaviin ryhmiin:

a) *Maistraatin kaupunginpalvelijat.* Maistraatin palveluksessa on kaksi kaupunginpalvelijaa, kumpikin 1,500 markan pohjapalkalla. Nämä eivät olleet yhtyneet palkan korotusanomukseen, mutta Maistraatti on esittänyt, että toiselle heistä, Elis Fridolf Grönlundille, jolla ei ole sivutuloja virasta eikä muusta, mutta jolla on lukuisia perhe elätettävänä, annettaisiin ylimääräinen palkanlisäys. Kaupunginpalvelija Grönlundin nykyiset palkkaedut nousevat, kalliinajanlisäys lukuun otettuna, 2,950. markkaan vuodessa.

b) *Maistraatin kanslian kaupunginpalvelijat.* Tähän ryhmään kuuluu viisi kaupunginpalvelijaa, joilla kullakin on pohjapalkkaa 2,000 markkaa ja lopullista palkkaa (ikäkorotukset ja kalliinajanlisäykset lukuun otettuina) 3,050 ja 3,685 markan välillä. Sivutuloja näissä toimissa on vähän, noin 100—200 markkaa vuodessa. Tällä kaupunginpalvelijain ryhmällä on runsas työtaakka ja varsin vähän tilaisuutta sivutulosten saamiseen.

c) *Raastuvanoikeuden I osaston kaupunginpalvelijat.* Ensimmäisen osaston kahden jaoston palveluksessa on 2 vakinaista ja 1 ylimääräinen kaupunginpalvelija, joilla on pohjapalkkaa 1,400 markkaa ja lopullista palkkaa 2,450—3,420 markkaa. Palkkatulot perustuvat olennaiselta osalta virkasivutuloihin, jotka vuosina 1913—16 ovat tuntuvasti vähentyneet, nousten nykyään 422—549 markkaan vuodessa.

d) *Raastuvanoikeuden II—III osaston kaupunginpalvelijat.* Tähän ryhmään kuuluu 6 vakinaista ja 2 ylimääräistä palvelijaa, joilla on pohjapalkkaa 2,000 sekä lopullista palkkaa 3,025—4,380 markkaa. Tämän ryhmän virkasivutulot nousivat vuonna 1914 noin 750 markkaan, mutta vuonna 1916 niitä oli ainoastaan 380—390 markkaa.

e) *Ensimmäisen kaupunginvoudin ulosottoapulaiset.* Ensimmäisen kaupunginvoudin apuna riita-asioista annettujen päätösten täytäntöönpanossa on rahasäännön mukaan 4 kaupunginpalvelijaa, joilla on pohjapalkkaa 2,800 sekä lopullista palkkaa 4,060—4,800 markkaa. Näillä apulaisilla on niin ankara työ, että he eivät voi hoitaa sivutoimia; ei heillä myöskään ole ylimääräisiä tuloja eikä virkasivutuloja.

f) *Toisen kaupunginvoudin ulosottoapulaiset.* Näitä apulaisia, joiden tehtävänä on avustaa toista kaupunginvoutia kunnallisverojen, kirkollismaksujen, kruununverojen ja muiden maksujen perimisessä, on nykyään 18 ja on heillä pohjapalkkaa 1,600 markkaa (yhdeällä Bölen esikaupungissa olevalla ulosottoapulaisella on pohjapalkkaa 1,800 markkaa) sekä lopullista palkkaa 2,560—3,649 markkaa. Puheena olevilla apulaisilla on sangen vastuunalainen tehtävä varsinkin nykyisissä tavattomissa oloissa. Virkasivutulot vaihtelevat 600:sta 1,160 markkaan ja ovat sangen epätasaiset. Vuonna 1916 virkasivutulot kauttaaltaan vähenivät edelliseen vuoteen verraten.

g) *Arustavan rikostuomioiden täytäntöönpanijan ulosottoapulaiset,* joita on 8 ja joilla on pohjapalkkaa 2,800 sekä lopullista palkkaa 3,900—4,400 mk. Heidän virantoimituksensa on sangen rasittavaa, jopa vaarallistakin, he kun pääasiassa joutuvat tekemisiin väestön huonoimpain aineiden kanssa. Virkasivutuloja heillä ei ole.

Edellä mainituille palkansaajain ryhmille nykyään vakuutetut palkkausedut eivät ko-

mitean mielestä vastaa kohonneita elantokustannuksia eikä sitä asema, mikä näillä toimihenkilöillä on asianomaisilla hallintoaloilla. Kaupunginpalvelijoille ja ulosottoapuleisille asetetaan suuria vaatimuksia sivistykseen, säännöllisyyteen ja luotettavuuteen nähden, ja moniailla näillä ryhmillä on toimenaan rahain periminen ja heidän on vastattava melko suurista rahasummista. Eräiden puheena olevain toimihenkilöjen virkasivutulot ovat sota-aikana vähentyneet, mikä seikkaa puolestaan vaatii korvausta kunnan puolelta. Se palkanlisäys, minkä asianomaiset Kvston ^{22/5} 1917 tekemän päätöksen johdosta saivat kalliinajanlisäyksenä, ei komitean mielestä riitä turvaamaan heidän toimeentulomahdollisuuksiaan.

Asian tässä vaiheessa käymättä lopullisesti tutkimaan hakijain vaatimuksia ja palkkaehtoja, jommoisen tutkimisen tulisi jäädä siksi, kunnes hankkeissa oleva kaupungin palkkaussääntöjen yleinen uudistus toimeenpannaan, on komitea edellä mainitsemillaan syillä katsonut olevan esittäminen myönnettäväksi väliaikaista palkanlisäystä kaikille ryhmiin b)—g) kuuluville toimihenkilöille sekä Maistraatin kaupunginapulaiselle Elis Fridolf Grönlundille kullekin 50 markkaa kuukaudessa, ^{1/6}:stä 1917 lukien. Tämä palkanlisäys jäisi kalliinajanjärjestelyn ulkopuolelle eikä vaikuttaisi asianomaisille nykyään tulevain kalliinajanlisäysten määriin. Tämä palkanparannus olisi voimassa siksi, kunnes kaupunginpalvelijain ja ulosottoapulaisten palkkakysymys yleistä palkkainjärjestelyä toimitettaessa lopullisesti ratkaistaisiin. Kuluvana vuonna tarvittaisiin puheena olevaan tarkoitukseen lisämäärärahaa 2,350 markkaa kuukaudessa eli seitsemänä kuukautena yhteensä 16,450 markkaa.

Komitea ehdottaa tämän mukaisesti, että Kaupunginvaltuusto päättäisi:

myöntää maistraatinkanslian kaupunginpalvelijoille ja maistraatinvahtimestari Elis Fridolf Grönlundille, Raastuvanoikeuden vakinaisille ja ylimääräisille kaupunginpalvelijoille sekä ensimmäisen ja toisen kaupunginvoudin ynnä rikostuomioiden täytäntöönpanijan ulosottoapulaisille, kaikkiaan 47 henkilölle, väliaikaista palkanparannusta kullekin 50 markkaa kuukaudessa lisäyksenä heidän lopulliseen palkkaansa (pohjapalkka, ikäkorotus ja kalliinajanlisäys) kuluvan kesäkuun 1 päivästä lukien, siksi kunnes kaupunginpalvelijain ja ulosottoapulaisten palkkauskysymys odotettavana olevan yleisen palkanjärjestelyn yhteydessä tulee lopullisesti ratkaistuksi;

mainittuun tarkoitukseen käyttövaroistaan täksi vuodeksi osottaa arviolta 16,450 markan määrärahan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 18.

Kvstölle saapunut kutsu ottaa osaa Helsingissä pidettävään yleiseen Suomen asuntokongressiin.

Kutsukirjelmässä mainitaan, että „Yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämisyhdistyksessä“ oli keväällä 1914 tehty ehdotus yleisen Suomen asuntokongressin toimeenpanemisesta. Olevain olojon johdosta ei hanketta kuitenkaan ole tähän asti voitu toteuttaa, mutta olojen nyttemmin muututtua on yhdistys uudelleen ottanut mainitun hankkeen puheeksi. Yksissä tuumin Arkkitehtiklubin ja Suomen Rakennusmestariiliton kanssa on yhdistys asettanut komitean järjestämään yleistä Suomen asuntokongressia,

joka pidettäisiin Helsingissä ensi lokakuun 1 ja 2 päivänä toisen Suomen kaupunkikokouksen välittömässä yhteydessä. Mainittu komitea kutsuu Kvstoa valittujen edustajainsa kautta ottamaan osaa puheena olevaan kongressiin.

Kongressin ohjelma käsittää seuraavat tärkeät kysymykset: 1) asutopuute ja sen ehkäiseminen, 2) asumuskaavan ja rakennusjärjestyksen vaikutus asutokysymykseen, 3) rakennustyytit ja rakennustavat, 4) maaseudun asumusolojen parantaminen sekä 5) asutohygienia ja asutotarkastus. Eri kysymysten alustajiksi pyydetään mahdollisimman päteviä henkilöjä. Kongressin yhteydessä tulee järjestettäväksi näyttely, missä olisi nähtävänä asuinhuoneistojen ja asemakaavain piirustuksia ja kuvia sekä asutopoliittista kirjallisuutta, minkä ohessa tehtäisiin kiertoretkiä yleishyödyllisiin asutolaitoksiin ja lähiseudun huvilayhdyskuntiin. Kongressin osanottajille toimitetaan aikansa seikka-peräinen ohjelma.

Kongressiin on kutsuttu Suomen kaupunkien ja kauppalaain, suurempain kaupunkien naapurikuntain, taajaväkisten yhdyskuntain sekä niiden rahalaitosten edustajia, jotka huomattavassa määrässä myöntävät rakennuslainoja, samoin kuin niiden teollisuuslaitostenkin edustajia, jotka erikoisesti ovat harrastaneet työväkensä asumusolojen parantamista. Kongressi on muuten avoinna asianharrastajille. Kongressin osanottajain on kongressin toimistoon suoritettava 10 markan jäsenmaksu, joka oikeuttaa ottamaan osaa kongressin keskusteluihin, vapaasti pääsemään kongressin yhteydessä toimeenpantuun näyttelyyn sekä saamaan kongressin painetut asiakirjat.

Kongressin toimikuntaan kuuluvat senaattori Otto Stenroth, puheenjohtajana, professori Gustaf Nyström, varapuheenjohtajana, senaattori Aug. Hjelt, kunnallisneuvos V. von Wright, tohtori W. Zilliacus, lakitieteenkandidaatti Einar Böök, arkkitehdit Birger Brunila, L. Mälander ja Yrjö Sadeniemi sekä rakennusmestarit J. Ahde, Yrjö Similä ja M. G. Udd.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että Kvsto kutsun vastaanottaen edustajikseen valitsisi puheenjohtajansa sekä herrat Paloheimon ja Ivalon ynnä näiden varamiehiksi herrat Lindbergin ja Freyn.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 19.

Lehtori E. Pontánin anomus että hänet vapautettaisiin kaupungin työväenopetuslaitosten tarkastajan virasta.

Sittenkun Kvsto kokouksessaan 12/6 1917 oli valinnut hakijan kaupungin työväenopetuslaitosten tarkastajaksi, huomauttaa hakija, että Sosialilautakunta oli virkaan yksimielisesti puoltanut hakijaa, insinööri A. A. Breitholtzia, koska Lautakunnan mielestä teknillisen sivistyksen ja ammattiopetuksesta saadun kokemuksen tuli tuottaa etusija puheena olevan viran täyttämisesä. Kun vastainen tarkastaja toimisi Sosialilautakunnan välittömän ylivalvonnan alaisena ja kun johtosäännön ja viran avonaiseksi julistamista koskevan ilmoituksen epämääräiseen sanontaan nähden kaikki paino täytyy panna Sosialilautakunnan käsitykseen viranpitäjän tärkeimmistä ominaisuuksista ja tehtävistä, epäilee hakija suuresti, voiko hän näin ollen ottaa virkaa vastaan, ja pyytää sentähden vapautusta siitä.

V. V.:

Kvsto peruuttanee edellä mainitussa kokouksessa tekemänsä päätöksen hakijan valitsemisesta virkaan sekä määräämättä virkaa uudelleen avonaiseksi julistamaan, täyttäneen sen toimittamalla uuden vaalin.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin, mutta ryhdyttäessä vaalia toimittamaan myöhemmin kokouksen kuluessa havaittiin, ettei Kvt enää ollut saapuvilla päätösvaltaista lukua, minkätähden vaali siirrettiin 20/6 1917, jolloin Kvt:n tulisi uudelleen kokoontua.

N:o 20.

Herra Uddin ja varatuomari V. Takasen anomus saada vapautus väliaikaisen Järjestys-toimikunnan valtuutetun toimesta.

Anomansa vapautuksen tueksi mainitsee herra Udd, ettei hän 15/6:stä lähtien oleskele täällä, sekä herra Takanen, että prokuraattori on kirjelmän oheisen todistuksen mukaan määrännyt hänet toimittamaan tutkimusta, sen johdosta että venäläiset sotilasviranomaiset ovat vanginneet erinäisiä Suomen kansalaisia, mikä tehtävä hänen asianajo-toimintansa ohessa vaatii hänen kaiken aikansa.

V. V.:

Sen johdosta että kaupungin vakinainen poliisiviranomainen vallankumouksen puhjetessa oli saatettu toimeettomaksi, päätti Kvsto kokouksessaan 20/3 1917 asettaa kolmi-jäsenisen valtuuskunnan yksissä neuvoin Maist:n ja järjestyneen työväen kunnallisjärjestön kanssa ryhtymään niihin toimenpiteisiin, joita järjestyksen voimassa pitämiseksi kaupungissa saattoi olla tarpeen siksi, kunnes vakinainen poliisi jälleen voi ryhtyä toimimaan, minkä ohessa Vsto oikeutti mainitun valtuuskunnan kaupunginkassasta tilaamaan puheena olevaan tarkoitukseen tarvittavat varat. Kun poliisipäällystö nyttemmin on asianmukaisesti nimitetty ja se on asetustenmukaisesti velvollinen saattamaan poliisivoiman uudelleen toiminaan, ehdottaa valiokunta, että Kvsto, joka edellyttäen Senaatin määräyksen järjestysvoiman saattamisesta vakinaiselle kunnalle piammiten pantavan täytäntöön, kokouksessaan 5/6 päätti, että määrärahaa nykyisen järjestysvoiman voimassapitoon, sikäli kuin sitä kustannetaan kunnan varoilla, ei anneta kauempaa kuin 15/6 asti, päättäisi, että Vston asettaman valtuuskunnan toiminta on lakkaava. Jos tämä ehdotus hyväksytään, eivät herrain Uddin ja Takasen hakemuksetkaan aiheuttane toimenpidettä.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 21.

Palomestarin esitys määrärahan myöntämisestä toimenpiteisiin kaupungin turvaamiseksi tulenvaaralta kaupungin vakinaisen palolaitoksen lakon aikana.

Sittenkun palomestari kaupungin palolaitoksessa puhjenneen lakon johdosta oli V. V:n kehotuksesta ryhtynyt erinäisiin toimenpiteisiin kaupungin turvaamiseksi tulenvaaralta lakon aikana, niinkuin vartiomisen järjestämiseksi, hevosten ostamiseksi, jotka kuitenkin on sittemmin myyty, y. m., sekä oli tähän tarkoitukseen laskujen mukaan käyttänyt Smk 7,272: 55, pyytää palomestari, että mainittu meno, jota ei ollut edellytetty palolaitoksen vakinaisessa menosäännössä, palolaitokselle korvattaisiin.

V. V.:

Kvsto päättäneen puheena olevan menon palolaitokselle korvattavaksi Vston käyttö-varoista.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 22.

Elintarvelautakunnan esitys erinäisten määrärahojen myöntämisestä.

Sittenkun Kvsto kokouksessaan 12/6 1917 oli kehottanut Elintarvelautakuntaa Vstolle tekemään esityksen Lautakunnan toimintaa varten tarpeellisten rahavarojen osottamisesta, on Lautakunta hankittuaan kaupungin elintarvekonttoreilta tiedot niiden määrärahoista, anonut, että Kvsto osottaisi Lautakunnan käytettäväksi varoja seuraaviin tarkoituksiin:

Leipäkonttori	Smk 20,000: —
Maitokonttori	” 5,000: —
” maidon ostoon	” 15,000: —
” lasten ja sairaiden korttien uudistukseen	” 1,500: —
Vilja- ja sokerikonttori	” 10,000: —
Voi- ja juustokonttori	” 7,000: —
Korttikanslia	” 15,000: —
Lihakonttori	” 2,000: —
Lautakunnan sekal. menoihin	” 2,500: —

Edellä esitetyllä tavalla lasketut menot nousevat 78,000 markkaan kuukaudessa, ja Elintarvelautakunta esittää että tämä rahamäärä annettaisiin sen käytettäväksi kolmelta kuukaudelta, 13/6:sta lukien, joten summa olisi 234,000 markkaa. Niinikään anoo Lautakunta leipäkorttikonttorin käytettäväksi enintään 50,000 markkaa takavarikoidun viljan, jauhojen y. m. ilmoittamiseen.

Ilmoittaen siis tarvitsevasa 13/9 1917 asti 284,000 markkaa huomauttaa Elintarvelautakunta samalla, että sen alaisilla konttoreilla on tulojakin, mutta ettei Lautakunta käytettävänä olevan ajan täpäröyden johdosta ole voinut niistä tehdä täydellisiä laskelmia.

Tässä yhteydessä Elintarvelautakunta huomauttaa, että sen jäsenille elintarvelain mukaan tulee palkkio, jonka Lautakunta jättää Vston määrättäväksi.

V. V.:

Valiokunta esittää, että Kvsto päättäisi: kaupunginkassan varoista tilityksen ehdolla antaa Elintarvelautakunnan käytettäväksi 284,000 markkaa ^{13/9} 1917 asti; sekä Lautakunnan puheenjohtajalle ja jäsenille maksettavaksi palkkiota, puheenjohtajalle 20 ja kullekin jäsenelle 15 markkaa joka kokoukselta.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 23.

Jäsenten ja varajäsenten valitseminen Helsingin kunnalliseen kansanravintohallitukseen.

Kokouksessaan ^{12/6} 1916 päätti Kvsto asettaa Helsingin kunnallinen kansanravintohallitus nimisen, viisi varsinaista ja yhtä monta varajäsentä käsittävän kunnallisen elimen valvomaan ja johtamaan kunnan toimintaa kalliinajanavustusten jakamisen, kansanruokinnan ja kalliinajantalouden sekä kunnallisten viljelysasiain alalla ja antoi V. V:n toimeksi ehdottaa mainitun hallituksen kokoonpanon.

V. V.:

Mainittua tehtävää täyttääkseen ehdottaa valiokunta, että Kvsto uuden hallituksen jäseniksi valitsisi tohtori C. Tigerstedtin, johtajat A. Björkenheimin ja B. Breitholtzin, professorinrouva H. Gebhardin ja kauppias O. Lumpeen sekä varajäseniksi tohtori J. af Forselleksen, professori G. von Wendtin, tilanomistajan, vapaaherra W. von Bonsdorffin sekä rouvat T. Lampénin ja F. Hultin.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 24.

Palotoimikunnan ilmoitus puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valitsemisesta.

Palotoimikunta ilmoittaa valinneensa puheenjohtajakseen pankinjohtaja August Lundqvistin ja varapuheenjohtajakseen arkkitehti Väinö Leanderin.

V. V.:

Merkittäneen tiedoksi saaduksi.

Kvsto:

Merkittiin.

N:o 25.**Kunnan työnvälitystoimiston toimintakertomus vuodelta 1916.****V. V.:**

Pantaneen pöydälle ensi syksyn ensimmäiseen kokoukseen.

Kvsto:

Pantiin pöydälle.

N:o 26.**Rkmrin esitys Alppipaviljongin ravintolan vuokramaksun huojistamisesta.**

Rkmri ilmoittaa, että kaupungille kuuluvan Alppipaviljongin ravintolan vuokraaja, ravintoloitsija Nikolai Noschis, oli Kriilta anonut ravintolan nykyisen vuosivuokran huojistamista 7,000 markasta 3,500 markkaan. Anomuksensa tueksi oli hakija maininnut, että hän tehdessään puheena olevan vuokrasopimuksen oli perustanut laskelmansa siihen edellytykseen, että hänellä olisi tilaisuus anniskella väkiviinajuomia ravintolassa. Sittenkun kuitenkin sekä väkiviina- että muiden juovutusjuomain anniskelu oli pitemmän aikaa ollut kokonaan kiellettyä, olivat liikkeen tulot vähentyneet siinä määrin, ettei se enää sietänyt niin suurta menoerää kuin sopimuksessa määrätty vuokra oli. Ravintolaliikkeen epäedullisen tulokseen oli lisäksi vaikuttanut sekin seikka, että ruokatarvarain hankinta nyttemmin kohtasi suuria vaikeuksia ja että ruuantarjoilu oli varsin vähän tuottavaa. Mainitun tulojen vähenemisen ohessa ovat menot lisääntyneet siinä määrin, että muun muassa palkat nyttemmin ovat kahta vertaa suuremmat entistään.

Puheena olevan huoneiston ¹⁵/₁₀₀ 1911 laaditun vuokrasopimuksen 6 momentissa säädetään: „Jos lainsäätötietä annetaan kielto anniskella väkijuomia, on herra Noschis oikeutettu purkamaan tämän sopimuksen kiellon antopäivästä lukien.“

Esillä olevaa hakemusta harkitessaan on Rkmri katsonut olevan ottaminen huomioon hakijan esittämät syyt, varsinkin kun Kri on puoltanut anottua vuokranalennusta myöskin Kaivohuoneelle ja Esplanadikappelille, ja luettaisiin anottu vuokranhuojennus toistaiseksi, ¹/₁₀₀:stä 1917 alkaen, kunnes Kvsto päättäisi huojistaa kaupungin omistamaan Alppipaviljongin vuosivuokran, ¹/₁₀₀:stä 1917 lähtien, 7,000 markasta 3,500 markkaan, joka alennus on oleva voimassa toistaiseksi, kunnes Kvsto ehkä muuta päättää.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 27.**Rkmrin esitys Hermannin I korttelin 1 tontin N:o 5 vuokrakauden pitentämisestä.**

Hermannin I korttelin 1 asuntotontin N:o 5 vuokraaja, asunto-osakeyhtiö „Oma Nurkka“ oli Rkmriltä anonut yhtiön vuonna 1919 päättyvän vuokraoikeuden pitentämistä mahdollisimman pitkäksi ajaksi. Kaupungin yleisten töiden Hallituksen tämän johdosta toimituttamassa katselmuksessa oli käynyt selville, että tontilla on kaksi yhteenrakennettua asuinrakennusta puusta sekä ulkokuone kivistä. Asuinrakennuksissa oli, uudemmassa, Orionkadun varrella sijaitsevassa, 15 tulisijalla varustettua huonetta ja toisessa, osittain Vegakadulla sijaitsevassa, 8 asuinhuonetta. Sekä rakennukset että katurajassa olevat aitaukset oli havaittu olevan hyvässä kunnossa ja osa pihamaata varustetuksi istutuksilla. Tontista maksettava vuosivuokra on vuodesta 1908 lähtien 150 markkaa.

Kun kaupunki katselmusmiesten käsityksen mukaan ei lähitulevaisuudessa tarvitse puheena olevaa tonttialuetta kadunjärjestelyjä eikä uusien liikenneväyläin avaamista varten, olivat he katsoneet vuokranpitennysanomusta käyvän puoltaminen, koska eräiden viereisten korttelien tontinvuokra päättyy vuonna 1940 sekä erään korttelissa N:o 8 sijaitsevan tontin vuokra hiljattain oli pitennetty mainittuun vuoteen, joten oli edellytettävissä, että muutkin Hermannin asuntotonttien vuokraajat, joiden tonttien ei katsottu olevan vastaisten kadunjärjestelyjen tiellä, saisivat 20 vuoden vuokranpitennyksen, minkätähden katselmusmiehet olivat puoltaneet vuokraa pitennettäväksi 20 vuodella eli 1939 vuoden loppuun. Vuosivuokra olisi katselmusmiesten mielestä pitennysajalta määrättävä 600 markaksi oikeuttamalla kaupunki harkintansa mukaan korottamaan sitä kymmeneltä viime vuodelta 50 prosentilla.

Tähän ehdotukseen oli kaupungin yleisten töiden Hallitus yhtynyt, esittäen kuitenkin lisäehdoksi, että vuokraajan tulee sitoutua Rkmrin käskystä korvauksetta kaupungin käytettäväksi antamaan ne tontin osat, mitkä tarvittaneen pitennetyn vuokrakauden aikana tonttia rajoittavain katujen laajentamiseen.

Esillä olevaa hakemusta tutkiessaan on Rkmri katsonut voivansa yhtyä kaupungin yleisten töiden Hallituksen lausuntoon ja esittää sentähden, että Kvsto päättäisi pitentää Hermannin I korttelin 1 asuntotontin N:o 5 vuokrakauden 20 vuodella eli 1939 vuoden loppuun sekä vahvistaa vuosivuokran pitennysajalta 600 markaksi, oikeuttamalla kaupungin harkinnan mukaan korottamaan vuokraa vuokrakauden kymmeneltä viime vuodelta 50 %:lla, sekä sillä ehdolla että vuokraaja sitoutuu, siinä tapauksessa että tonttia rajoittavia katuja vuokrakauden kuluessa laajennetaan, korvauksetta kaupungin käytettäväksi luovuttamaan sitä varten tarpeelliset tontin osat.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 28.

Rkmrin esitys lisämäärärahan myöntämisestä lasten kesätyöskentelyä varten.

Kasvatuslautakunta oli Rkmrille ilmoittanut Sosialilautakunnan anoneen ryhdyttäväksi sen suuntaiseen toimenpiteeseen, että Vallilassa asuville lapsille järjestettäisiin saman tapaista kesätyöskentelyä, jota erinäisten yhdistysten ja toimikuntain toimesta ja kunnan rahallisella avustuksella oli järjestetty kaupungin eri osissa. Kun kuitenkin myöhäisen vuodenajan johdosta oli mahdotonta järjestää erityisiä kursseja mainituille lapsille, oli niiden vanhempia kehoitettu ilmoittamaan lapsensa Hermannissa ja Gumtähdessä jo aloitettuun kesätyöskentelykursseihin. Helsingin Opettajaliiton puutarhatoimikunnalle ja Finlands allmänna lärar- och lärarinneförening yhdistyksen Helsinginpiirille mainittuja kursseja varten myönnetty määrärahat olivat kuitenkin aivan riittämättömät tarkoitukseensa. Kvsto oli edellä mainittujen yhdistysten anomain 6,600 ja 6,000 markan sijasta kokouksessaan 22/5 1917 myöntänyt ainoastaan 2,200 ja 2,000 markkaa. Rkmri oli puheena olevaan tarkoitukseen osottanut suomenkieliselle yhdistykselle 0.75 hehtaarin laajuisen alan Hermannin II viereltä ja ruotsinkieliselle yhdistykselle 0.25 ha:n laajuisen alan Itäisen viertotien varrelta Toukolan läheisyydestä, minkä ohessa molemmat yhdistykset olivat Tehtaanpuistossa teetettäviä töitä varten maksutta saaneet ottaa haltuunsa puutarhavihlykseen sopivaa maata, ja puutarhakaluja oli saatu Kasvatuslautakunnan vastaanotto- ja havaintokodista. Tehtaanpuiston kurssit voitiinkin, vaikka niihin oli ilmoitettu 112 ruotsia ja 161 suomea puhuvaa lasta, Lautakunnan käsityksen mukaan pitää voimassa kaiken kesää, sittenkun ne oli rajoitettu yksinomaan puutarhatöihin ja suunnitellut käsityötunnit oli poistettu sekä lapset jaettu ryhmiin, jotka työskentelivät peräkkäin saman opettajattaren johtamina. Hermannin ja Toukolan kurssit eivät sitä vastoin työskennelleet yhtä suotuisissa oloissa. Näitä kursseja varten yhdistysten käytettävänä olevista 1,100 ja 1,000 markasta oli ruotsinkielinen yhdistys maksanut 480 markkaa alueen entiselle vuokraajalle korvaukseksi kynnöstä ja lannoituksesta, ja taas suomenkielinen yhdistys oli maksanut yli 500 markan pelkästään alueensa kyntämisestä. Kun lisäksi melko suuria summia on mennyt työkalujen, siementen ja taimien hankkimiseen, oli kurssit tosin voitu myönnettyillä apurahoilla panna käyntiin, mutta varoja puuttui työnjohdon kustantamiseen ja muihin vielä odotettavana oleviin menoihin.

Kun ei ainoastaan kasvatusnäkökannalta, vaan odotettavana olevaan vuodentuloonkin nähden olisi suuresti valitettavaa, jos puheena olevat kurssit varain puutteessa täytyisi keskeyttää, oli Kasvatuslautakunta anonut, että n. s. Ärtin koulupuutarharahaston korkovaroista tahi muista käytettävänä olevista varoista myönnettäisiin kumpaisellekin yhdistykselle 1,000 markan ylimääräinen apuraha eli yhteensä 2,000 markkaa puheena olevain kesätyöskentelykurssien kustantamiseen.

Esillä olevaa asiaa harkitessaan on Rkmri, huomioon ottaen Kasvatuslautakunnan esittämät syyt, katsonut olevan puoltaminen Lautakunnan esitystä. Mitä sitten tulee kysymykseen, mistä varoista pyydetty määräraha olisi maksettava, ei Krin mielestä niitä olisi osotettava muurarimestari Alex. Ärtin lahjoitusrahastosta, koska sen 1916 vuoden korkovaroista, kaikkiaan Smk:sta 10,038: 72, jo vuonna 1916 oli n. s. Ärtin koulupuutarhaa varten osotettu 650 ja kuluvana vuonna 7,000 markkaa, joten mainituista korkovaroista oli jäljellä tuskin 2,400 markkaa, joka summa lähinnä olisi varattava mainitun koulupuutarhan kurssien mahdollisiin menoihin. Rkmrin oli sentähden täytynyt ehdottaa, että pyydetty lisämääräraha maksettaisiin Vston käyttövaroista, ja esittää Kri, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan myöntää Finlands allmänna lärar- ja lärarinneföreningen yhdistyksen Helsinginpiirille ja Helsingin opettajaliiton puutarhatoimikunnalle näille kesällä

1917 toimeenpanemistaan lasten työskentelykurssista oleviin kustannuksiin kumpaisellekin 1,000 markan lisämäärärahan eli yhteensä 2,000 markkaa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 29.

Rkmrin esitys apurahan myöntämisestä entiselle työnjohtajalle G. H. Peltoselle.

Työnjohtaja Gustaf Herman Peltonen oli Rkmrille ilmoittanut, että hänen oli nykyolojen johdosta täytynyt poistua toimestaan kaupungin työkunnan esimiehenä, vaikkei hän milloinkaan ollut esiintynyt työntekijöitä kohtaan kohtuuttomasti, vaan aina kykynsä mukaan koettanut täyttää tehtävänsä, joihin myös kuului järjestyksen voimassapito ja hyvän työn vaatiminen. Mainittuun seikkaan viitaten ja samalla huomauttaen, että työnseisaus työkunnassa saatiin ehkäistyksi ainoastaan siten, että hän vapaaehtoisesti erosi muuten uhkaavan lakon välttämiseksi, sekä että häneltä nykyisten tukalain aikain vallitessa puuttui keinoja perheensä elättämiseen, oli hakija anonut, että hänelle samoin kuin palokunnan ruiskumestareille myönnettäisiin jonkin määräinen apuraha syyttömästi menettämänsä palkkaetujen korvaukseksi.

Samalla kun Kri ilmoittaa, että Liikennekonttorin kamreeri on työnjohtaja Peltosesta antanut hyvän arvostelun ja että Peltosen eroaminen $\frac{1}{5}$ 1917 yksinomaan johtui työkunnan miehistön pakotuksesta, oli Kri, huomioon ottaen senkin että hakijan nykyoloissa oli vaikea heti saada toimeentuloaan toisaalla, asiaa harkittuaan puoltanut hakijan anomusta, ja näytti apuraha tässä tapauksessa olevan maksettava samoilla perusteilla kuin palolaitoksen eronneille ruiskumestareille, joten hakijalle olisi myönnettävä kuuden kuukauden palkkaetuja vastaava apuraha. Hakijan pohjapalkka oli ollut 275 markkaa kuukaudessa eli 3,300 markkaa vuodessa. Rkmri ehdottaa, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan myöntää kaupungin työkunnan eronneelle työnjohtajalle Gustaf Herman Peltoselle 1,650 markan apurahan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 30.

Helsingin Kisa-Veikkojen y. m. yhdistysten anomus määrärahan osottamisesta lauta-aidan y. m. teettämiseksi Eläintarhan urheilukentän ympärille.

Hakijat anovat:

että Eläintarhan urheilukentän ympärille teetettäisiin lauta-aita ja kentälle istuinpenkejä; sekä

että Kvsto asettaisi lautakunnan ulkoilmaurheilua varten.

V. V.:

Kvsto lähettäneen asian Rkmriin lausunnon saamiseksi, mutta valtuuttanee samalla Krin heti teettämään hakijain anomat työt, jos havaitsee ne välttämättömän tarpeellisiksi.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
kokous keskiviikkona kesäkuun 20
päivänä 1917 k:lo 7 i. p.*

ESITYSLISTA.

Lisätty Kvsto käsittelee seuraavat asiat:

a) Rkmrin esitys Mankalan koskien vesivoiman ostamisesta kaupungille (Pain. asiakirj. N:o 44 vuodelta 1917).

V. V.:

Saatuaan tiedon, että n. s. Mankalan kosket olivat vuoden vaihteessa siirtyneet eräiden yksityisten haltuun, kokoontuivat V. V. sekä Rkmrin ja kaupungin teknillisten laitojen Hallituksen puheenjohtajat tammikuun alussa kuluvaa vuotta yksityisesti neuvottelemaan, mihin toimenpiteisiin olisi ryhdyttävä mainittujen koskien vesivoiman saamiseksi Helsingin kaupungille. Perustuen esillä olevaan teknilliseen selvitykseen ja kaupungin sähkölaitoksen entisen johtajan, insinööri B. Wuolteen antamaan lausuntoon, jossa kaikinpuolisesti valaistiin asiaa kannattavaisuuskannalta, lausuiivat kaikki neuvottelun osanottajat mielipiteenään, että puheena oleva vesivoima olisi kaupungille hankittava, siihen katsomatta että hinta yksityisten yrittäjien väliintulon johdosta kohoaisi aikaisemmin edellytettyä määrää korkeammaksi. Sen ohessa ilmoittivat läsnä olevat V. V:n jäsenet olevansa valmiit Kvstossa puoltamaan mainitun vesivoiman ostoa, jos kolmas henkilö siinä tapauksessa katsoisi voivansa käydä sitä kaupungille ostamaan. Tämän johdosta ryhtyi pankinjohtaja Axel R. Ehrnrooth, jota Kvston puheenjohtaja oli siinä mielessä puhutellut, keskusteluihin Mankalan koskien omistajain kanssa etusijassa saadakseen haltuunsa maatilat niihin kuuluvine koskiosuuksineen. Kun eivät omistajat kuitenkaan olleet halukkaita näitä myymään, katsoi pankinjohtaja Ehrnrooth sitemmin välttämättömäksi ostaa hankkeissa olevalle Mankala Fors Aktiebolag nimiselle yhtiölle maatilat, nimittäin Mankalan koskien koko länsirannan siihen kuuluvine vesivoiman-

puoliskoineen sekä Tapolan kylän Peltolan ja Ruuhalan maatilat, joiden mukana seurasi koko itäranta sekä tilojen koskiosuudet. Rkmrin omalla sekä Krin hankkimilla teknillisillä ja lainopillisilla lausunnoilla on kysymys mainitun vesivoiman hankkimisesta kaupungille koituvasta edusta selvitetty niin täydellisesti kuin nykyoloissa ylipäättään on mahdollista eikä V. V. puolestaan epäile puoltaa kauppaa Rkmrin ehdotuksen mukaisesti. Mitä sitten vesivoiman jäljellä olevan osan ostoon tulee, ei V. V., siihen nähden että myyntitarjousten voimassaoloaika on mennyt umpeen, katso tässä yhteydessä voivansa antaa lausuntoa, mutta edellyttää Rkmrin antavan esityksen tästä seikasta, kohta kun tilanne katsotaan siihen sopivaksi.

Kvsto:

Rkmrin esitys hyväksyttiin. Sen ohessa päätti Kvsto vaatia Rkmriltä selitystä, mistä Krin esityksen viivästyminen oli johtunut. Lopuksi antoi Vsto V. V:n toimeksi kaupungin puolesta pankinjohtaja Axel Ehrnroothille antaa sopivan muistolahjan kaupungin kiitollisuuden ilmaukseksi niistä suurista palveluksista, joita herra Ehrnrooth oli esillä olevassa asiassa korvauksetta tehnyt kaupungille.

b) Komitean mietintö Röjsjö Aktiebolag yhtiön osake-enemmistön ostamisesta (Pain. asiakirj. N:o 19 vuodelta 1917).

V. V.:

Kun komitea ei ole lausunut mieltänsä siitä, mistä varoista puheena olevain osakkeiden hinta olisi maksettava, esittää V. V., jonka mielestä tähän sopisi käyttää lainavaroja, että lisätty Kvsto, siinä tapauksessa että komitean ehdotus pääasiassa hyväksytään, samalla päättäisi

tarkoitukseen 1916 vuoden velkakirjalainasta osottaa enintään 360,000 markkaa; sekä

antaa varsinaisen Kvston toimeksi hankkia tälle päätökselle asianmukaisen vahvistuksen.

Kvsto:

Asiaa ei käsitelty loppuun, syystä että Kvt ei ollut saapuvilla päätösvaltaista lukumäärää.

c) Rkmrin esitys erään Merholman osan hankkimisesta kaupungille sekä asiasta annettu valiokunnan mietintö (Pain. asiakirj. N:ot 12 ja 43 vuodelta 1917).

Kvsto:

Asiaa ei käsitelty, syystä ettei Kvt ollut saapuvilla päätösvaltaista lukumäärää.

d) Valiokunnan mietintö kaupungin painatustöiden järjestämistä koskevasta asiasta (Pain. asiakirj. N:o 24 vuodelta 1917).

Edellä mainittua valiokunnan mietintöä ^{15/5} 1917 esiteltäessä päätti Kvsto antaa valiokunnan toimeksi hankkia tiedon, mistä hinnasta kaupunki voisi kokonaan saada omakseen Tidnings- och tryckeriaktiebolaget i Helsingfors yhtiön kirjapainon, minkä ohessa valiokunnan tuli, kuultuaan Rkmrin mieltä asiassa, Vstolle tehdä tästä johtuva ehdotus.

Tämän johdosta valiokunta ilmoittaa mainitun yhtiön johtokunnalta tiedustelleensa,

millä ehdoilla yhtiö olisi halukas kaupungille myymään koko kirjapainon, ja on yhtiön toimitusjohtaja vastaukseksi tähän ilmoittanut että, jos kaupunki vuoden kuluessa 1/7:stä 1917 lukien haluaa ottaa haltuunsa kaikki puheena olevan kirjapainon osakkeet, yhtiö sitoutuu myymään omistamansa osakemäärän kolmanneksen 100,000 markasta, mikä on 125 % osakkeiden nimellisarvosta. Jos kaupunki haluaa ostaa koko kirjapainon, on hinta tämän mukaisesti 260,000 markkaa. Tämä tarjous on voimassa 20/6 1917 asti.

Sittemmin oli valiokunta Kvston päätöksen mukaisesti hankkinut Rkmrin lausunnon asiasta, ja oli Kri tämän johdosta ilmoittanut olevansa sitä mieltä, että aika puheena olevan kaupan päättämiseen on sängen huonosti valittu, koska luultavaa on, että jonkin ajan kuluttua sodan päättymisestä uusi, ajanmukainen kirjapaino on saatavissa samasta tai halvemmasta hinnasta, mikä yhtiön vanhasta kirjapainosta nykyoloissa vaaditaan. Kysymykseen onko ostettava koko kirjapaino vai osake-enemmistö, vastaa Kri ilmoittaen pitävänsä jälkimäistä vaihtopuolta parempana.

Tämän johdosta on valiokunta lausunut, että sen mielestä olisi kaupungille huomattavaa etua siitä, että se saisi ottaa haltuunsa täydessä käynnissä olevan, hyvin hoidetun ja kaupungin tarpeiden mukaan sovitettun kirjapainon, sen sijaan että pantaisiin alulle aivan uusi kirjapainoliike, josta, varsinkin kun yrittäjänä olisi kunta, voisi koitua melko suuria vaikeuksia. Valiokunta myöntää, että edullisempi kauppa olisi voitu päättää, jos sopimus olisi tehty ennen nykyisen nousukauden alkua. Vaikea on kuitenkin sanoa, onko lähivuosina oleva tarjona huomattavasti edullisempia ehtoja. Se seikka että kaupungin täytyy maksaa verraten runsas hinta, merkitsee valiokunnan mielestä vähemmän kuin ne edut, joita kunnalle koituu siitä, että sillä on käytettävänä oma kirjapaino ja sentähden mahdollisuus huojistaa kalliita painatuskuluja sekä parantaa työn laatua.

Samoin kuin Rkmri on valiokuntakin katsonut olevan puoltaminen sitä vaihtopuolista ehdotusta, että kaupunki ottaisi haltuunsa mainitun kirjapainoyhtiön osake-enemmistön sekä että myyjä toistaiseksi olisi apuna liikkeen hoidossa. On nimittäin syytä jäädä odottamaan tulosta tällaisesta yhteistyöstä, joka valiokunnan mielestä olisi omansa helppottamaan liikkeen järkipäistä hoitoa. Jos kokemus osottaa, ettei näin ole laita, on kaupungilla tilaisuus ennen 1/7 1918 ottaa haltuunsa jäljellä olevat osakkeet edellä mainitusta hinnasta.

Kvsto:

Asiaa ei käsitelty, syystä ettei Kvt ollut saapuvilla päätösvaltaista lukumäärää.

e) Lainatoimikunnan mietintö obligatsioonilainan hankkimisesta kaupungille (Pain. asiakirj. N:o 46 vuodelta 1917).

Kvsto:

Asiaa ei käsitelty, syystä ettei Kvt ollut saapuvilla päätösvaltaista lukumäärää.

Varsinainen Kvsto käsittelee tämän jälkeen seuraavat asiat:

N:o 1.

Lisätyn Kvston päätösten johdosta tarpeelliset toimenpiteet.

Kvsto:

Kvsto päätti ryhtyä a) kohdassa mainitussa asiassa tehtyjen päätösten johdosta tarpeellisiin toimenpiteisiin, jota vastoin muut toimenpiteet raukesivat edellä mainitusta syystä.

N:o 2.

Jatkokäsittelyyn 19/6:stä 1917: Työväenopetuslaitosten tarkastajan vaali.

Kvsto:

Asiaa ei käsitelty, syystä ettei Kvt ollut saapuvilla päätösvaltaista lukumäärää.

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
kokous perjantaina elokuun 17
päivänä 1917 k:lo 3 i. p.*

ESITYSLISTA.

N:o 1.

**Maisten kirjelmät ynnä Sivilitoimituskunnan kirjeet ilmoituksineen erinäisten lisäty
Kvston päätösten vahvistamisesta.**

a) Sittenkun Kvsto lisätyin luvuin oli tarkoitusta varten asetetun valiokunnan esityksestä (*Pain. asiakirj. N:o 2 vuodelta 1917*) ^{17/4} 1917 päättänyt, siltä varalta että osakeyhtiö tarkoituksenaan Helsingin kaupunkiin tai sen omistamille maa-alueille rakennuttaa taloja, joissa olisi terveydelliseltä kannalta tyydyttäviä ja halpoja, etusijassa työläisluokalle aiottuja asuinhuoneistoja, tulee toimeen, 1916 vuoden velkakirjalainasta osottaa enintään 300,000 markkaa osakkeiden merkitsemiseen vastaisessa yhtiössä, on Senaatti, jonka tutkittavaksi päätös alistettiin, ^{27/6} 1917 vahvistanut mainitun päätöksen.

V. V.:

Senaatin päätös saatettaneen Rkmrin ja Sosialilautakunnan tiedoksi, minkä ohessa Kvsto edellä mainitun erikoisvaliokunnan tekemän ja lisätyn Kvston hyväksymän ehdotuksen mukaisesti päättäneen

käskää Sosialilautakunnan tehdä aloitteen yleishyödyllisen, pääasiallisesti valiokunnan mietintöön liittyvän yhtiöjärjestysehdotuksen mukaisesti järjestetyn työväenasunto-osakeyhtiön aikaansaamiseksi; sekä

valtuuttaa Rkmrin, siinä tapauksessa että tuollainen yhtiö tulee toimeen, kaupungin puolesta yhtiössä merkitsemään osakkeita enintään 300,000 markan määrään, kuitenkin niin että osake-enemmistö yhtiössä tulee taatuksi kaupungille.

b) Sittenkun Kvsto asetustenmukaisesti lisätyin luvuin oli erään komiteanmietinnön mukaisesti (*Pain. asiakirj. N:o 23 vuodelta 1917*) ^{24/4} 1917 päättänyt Helsingin kaupungille ottaa 30,000,000 markan suuruisen obligatsioonilainen sekä alistanut tämän päätöksen Senaatin tutkittavaksi, on Senaatti ^{19/6} 1917 vahvistanut mainitun päätöksen, kuitenkin sillä ehdolla että puheena olevista lainavaroista ei saa mitään osaa tarkoitukseensa käyttää, ennenkuin päätös siitä on tehty ja se on asianmukaisesti vahvistettu kahta vuotta pitemmälle takaisinmaksuajalle otetuista lainoista säädetyssä järjestyksessä.

V. V.:

Senaatin päätös saatettaneen Rkmrin tiedoksi, minkä ohessa Rkmri, niinkuin edellä mainitussa komiteanmietinnössä on ehdotettu, valtuutettaneen mietinnössä ilmoitetun pankkiyhtymän kanssa tekemään sopimuksen lainan hankkimisesta niillä ehdoilla, mitkä kaupungin lainatoimikunnan ja pankkiyhtymän välillä tehdyssä alustavassa sopimuksessa on mainittu.

c) Tarkoitusta varten asetetun komitean esityksestä (*Pain. asiakirj. N:o 18 vuodelta 1917*) päätti Kvsto asetustenmukaisesti lisätyin luvuin ^{24/4} 1917 kaupungin alueen laajentamiseksi ostaa erinäisiä kiinteistöjä irtaimistoiheen ynnä osakkeita sekä tähän tarkoitukseen 1916 vuoden velkakirjalainasta osottaa 7,284,000 markkaa. Tämän päätöksen, joka alistettiin Senaatin tutkittavaksi, on Senaatti vahvistanut ^{27/6} 1917.

V. V.:

Puheena olevasta päätöksestä ilmoitettaneen Rkmrille sen asiana oleviin toimenpiteisiin ryhtymistä varten.

Kvsto:

V. V:n kaikki ehdotukset hyväksyttiin.

N:o 2.

Maist:n lähete ynnä Kulkulaitostoimituskunnan kirjelmä ilmoituksineen vapaakirjeoikeuden ja postirahavapauden myöntämisestä Kasvatuslautakunnalle ja sen alaisille toimihenkilöille.

Sittenkun Kvsto oli ^{22/5} 1917 tekemänsä päätöksen johdosta Senaatilta anonut myöntäväksi vapaakirjeoikeuden Kasvatuslautakunnalle virka-asioita koskevassa kirjeenvaihdossa Lautakunnan alaisten kasvatustilojen ja tämän maan asianomaisten viranomaisten kanssa sekä postirahavapauden mainittujen tilojen johtajille ja johtajattarille virka-asioita koskevassa kirjeenvaihdossa Kasvatuslautakunnan kanssa, on Senaatti ^{11/7} 1917 myöntynyt Vston mainittuun esitykseen.

V. V.:

Senaatin päätös saatettaneen Kasvatuslautakunnan tiedoksi.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 3.

Maist:n kirjelmä ynnä Kulkulaitostoimituskunnan kirje ilmoituksineen vapaiden rautatie-lippujen osottamisesta Kasvatuslautakunnan tarpeisiin.

Kvston 22/5 1917 asiasta tekemän esityksen johdosta on Senaatti 15/6 1917 päättänyt asettaa Kasvatuslautakunnan käytettäväksi enintään 500 kolmannen luokan lippua Suomen valtionrautateilla niitä Lautakunnan huostaan otettuja lapsia varten, jotka hoitajan keralla lähetetään kasvatuslaitoksiin ja yksityisten kasvattajain luo tai sieltä pois, minkä ohessa Rautatiehallitus on oikeutettu antamaan lähempiä määräyksiä lippujen väärinkäytön ehkäisemiseksi.

V. V.:

Senaatin päätös ilmoitettaneen Kasvatuslautakunnan tiedoksi.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 4.

Maist:n kirjelmä ynnä Oikeustoimikunnan kirje kehotuksineen valita kaksi jäsentä ja yksi varajäsen Uudenmaan läänin vaalipiirin Keskuslautakuntaan.

Sittenkun uudet eduskuntavaalit oli määrätty toimitettaviksi ensi lokakuun 1 ja 2 päivänä, on Senaatti kehottanut Helsingin Kvstoa, vaalilain 2 §:n määräyksen mukaisesti, valitsemaan kaksi jäsentä ja yhden varajäsenen Uudenmaan läänin vaalipiirin Keskuslautakuntaan.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että Kvsto mainittuun tehtävään valitsisi samat henkilöt kuin 1916 vuoden eduskuntavaalia varten, nimittäin jäseniksi aktuaari Oskar Groundstroemin ja tohtori Ragnar Furuhelmin sekä varajäseneksi kirkkoherranapulaisen K. K. Aron.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 5.

Maist:n esitys määrärahan myöntämisestä ensi eduskuntavaalien kustannuksiin.

Maist. pyytää saada käytettäväkseen mainittuun tarkoitukseen 25,000 markkaa.

V. V.:

Puolletaan, ja pantaneen meno, josta Maist:n on annettava tili, maksettavaksi Kvston käyttövaroista.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 6.

a) Rkmrin esitys erinäisten kaduntasoitustöiden teettämisestä vallitsevan työttömyyden lieventämiseksi.

Rkmri mainitsee sen johdosta että kaupungissa oli laajassa määrässä syntynyt työttömyyttä ottaneensa käsiteltäväksi kysymyksen hätäaputöiden teettämisestä laajemmassa mitassa kuin vahvistetussa menosäännössä luetellut työt sallivat. Kunnan työnvälitystoimiston antamain tietojen mukaan oli työnetsijöinä toimistoon ilmoittautunut heinäkuun lopulla 550 miestä ja 120 naista, mutta lähipäivinä lisääntyisi työnetsijäin luku tuntuvasti. Vaivashoitohallituksen toimitusjohtaja oli niinikään ilmoittanut avuntarvitsijain luvun, varsinkin naisten keskuudessa, paljon lisääntyneen sekä pyytänyt, että kunta hätäaputöitä järjestäessään panisi erikoista huomiota tähän asianlaitaan. Tätä tärkeää kysymystä käsiteltäessä oli etusijassa otettu huomioon, että suurta puutetta vallitsi raaka-aineista ja työkaluista. Niinpä oli varsin vaikea hankkia tarvittavia työkaluja, samaten kankaita, lankoja, rihmaa y. m. työttömille naisille sopivaan työhön tarpeellisia työaineita. Tämän johdosta sentähden ylimääräisten töiden järjestäminen vaikeutui. Jossain määrin näitä vaikeuksia poistaakseen oli Rkmri päättänyt antaa kaupungin Rakennuskonttorin toimeksi ostaa tarpeelliset määrät työkaluja sekä tähän tarkoitukseen osottanut 50,000 markkaa edeltäpäin maksettavaksi kaupunginkassasta. Lisäksi oli Rkmri kaupungin yleisten töiden Hallituksen esityksestä päättänyt valtuuttaa kaupungin Rakennuskonttorin heti ja sikäli kuin olot sallivat panemaan alulle seuraavat työt:

<i>Adolfintien</i>	tasoituksen ynnä lasku- ja vesijohdon	Smk	54,000: —
<i>Agricolakujan</i>	" " " " "	"	115,500: —
<i>Loviisankadun</i>	" " " " "	"	82,000: —
<i>Hangönkadun</i>	" " " " "	"	40,000: —
<i>Tammisaarenkadun</i>	" " " " "	"	104,000: —
<i>Heinolankadun</i>	" " " " "	"	58,000: —
Yhteensä Smk			453,500: —

Toimeenpanemalla nämä työt voitaisiin noin 180 hengelle tarjota työansiota likimain neljän kuukauden aikana. Kun kuitenkin työttömäin luku näytti päivä päivältä lisääntyvän ja odotettavissa oli, että täytyi ryhtyä töihin rahasäännössä mainittujen lisäksi, oli Rkmri valtuuttanut Rakennuskonttorin lisäämään Santa- ja Busholman töissä olevaa työvoimaa sikäli kuin kävi päinsä sekä niinikään panemaan käyntiin noppakiven hakkuutyötä laajemmassa mitassa kuin moneen vuoteen oli ollut laita.

Tästä ilmoittaen Kvstolle Rkmri samalla esittää, että Kvsto, hyväksyen Krin toimenpiteet, päättäisi:

antaa kaupungin yleisten töiden ja teknillisten laitosten Hallitusten toimeksi ensi vuoden budjettiehdotusta laatiessaan siihen merkitä edellä mainittujen katujen tasoitukseen tarvittavat kustannukset; sekä

osottaa 50,000 markkaa tämänvuotista käyttövaroistaan työkalujen ostoon.

b) Rkmrin esitys yleisten töiden toimeenpanemisesta samaa tarkoitusta varten.

Erinäisiä kaduntasoitustöitä koskevaan kirjelmäänsä viitaten Rkmri huomauttaa, että työttömyys oli kirjelmän antamisesta lähtien yhä lisääntynyt ja hätä käynyt yhä vaka-

vammaksi mitä kauemmin työttömyyttä oli kestänyt. Samassa määrin oli mieltenkuohu kasvanut ja päivä päivältä kasvavalla kiivaudella vaatimuksia esitetty laajempain hätäaputoiden teettämisessä sekä suoranaisten avustusten antamisesta. Kun Kvston puheenjohtajan ilmoituksen mukaan Vsto ei voinut lukumäärältään päätösvaltaisena kokoontua elokuun alussa, oli Rkmri havainnut välttämättömäksi omasta aloitteestaan tehdä päätöksiä tähän kuuluvissa asioissa ja ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin. Kri katsoi tämän voivansa tehdä sitä suuremmalla syyllä, kun Kvston puheenjohtaja oli lausunut samaan suuntaan käyvän varman käsityksen sekä niinikään ollut saapuvilla eräässä kokouksessa, missä kysymys huomattaviin töihin ryhtymisestä vahvistetun rahasäännön ulkopuolella oli ollut keskusteltavana. Samaan kokoukseen olivat niinikään ottaneet osaa senaattori L. Ehrnrooth, kaupungininsinööri ja työpäällikkö, Vaivashoitohallituksen johtaja, kunnan työnvälitystoimiston johtokunnan puheenjohtaja ja mainitun toimiston johtaja sekä Sosialilautakunnan sihteeri.

Hankittujen tietojen mukaan voitaisiin seuraavat työt teettää hätäaputoina ja verraten pian panna käyntiin, nimittäin:

Töölönkadun	tasoitus
Bjällbonkadun	”
Topeliuskadun	”
Messeniuskadun	”
Päivärintakadun	”
Huopalahdenkadun	”
Läntisen Viertotien levitys ja tasoitus 5 pennin tullista pohjoiseen;	
Greijuksentien uudesti teettäminen.	

Kaikki nämä työt olivat Töölön kaupunginosassa. Niistä oli laskettu olevan kustannuksia 625,000 markkaa, ja saisi niissä työtä 600 miestä 2 1/2 kuukauden aikana.

Sturekadun tasoitus

Pakaankadun ”

jotka työt olisivat Vallilassa. Niistä olisi kustannuksia 710,000 markkaa ja niissä voisi 450 miestä saada työtä 3 1/2 kuukauden aikana.

Alppikadun laajennus

Castrénkadun ”

Ensimmäisen linjan ”

mitkä työt olisivat Kalliossa. Niistä olisi kustannuksia arviolta 100,000 markkaa ja työtä olisi tarjona 200 miehelle 2 kuukauden aikana.

Erinäisten Bushölman korttelien louhintatyöt sekä erinäisten sikäläisten katujen tasoitus tuottaisi kustannuksia 750,000 markkaa ja tarjoisi työtä 350 miehelle 3 kuukauden aikana.

Vanhankaupungin vesijohtolaitoksen laajentaminen 300,000 markan kustannuksilla tarjoisi työtä 100 miehelle 6 kuukauden aikana.

Kaikki nämä työt oli Rkmri havainnut sopiviksi teettää hätäaputoina sekä antanut kaupungin Rakennuskonttorin ja Vesijohtokonttorin toimeksi ryhtyä niitä teettämään, sikäli kuin ne ehdittiin järjestää. Niinkuin edellä olevasta kävi selville, voitaisiin siis kokonaista 1,700 miestä lähiaikoina ottaa näihin töihin, joiden teettämisestä oli laskettu olevan kustannuksia likimäärin 2,485,000 markkaa, josta summasta 1,010,000 markkaa pantaisiin maksettavaksi lainavaroista ja loput eli 1,475,000 markkaa merkittäisiin ensi vuoden menosääntöön, mutta maksettaisiin sillä välin edeltäpäin kaupunginkassasta. Että laadittuja kustannusarvioita täytyi pitää likimääräisinä, oli luonnollista, koska Rakennuskonttorilla oli ollut sangen lyhyt aika käytettävänä näiden laskelmain laatimiseen. Näiden töiden lisäksi oli mainittu muita, esimerkiksi työväenasuntojen teettäminen Vallilaa, satamaradan laajentaminen, rautatielinjan teettäminen Malmin asemalta Sör-

näsin haararadalle, tien teettäminen Oulunkylästä Domarbyn kartanoon. Erinäisistä syistä oli Rakennuskonttori kuitenkin havainnut mahdolltomaksi nykyään ryhtyä suunnittelemaan ja teettämään näitä töitä. Sitä vastoin näytti olevan toiveita, että valtion toimesta muuan isonlainen työ, nimittäin Itäisen ja Läntisen viertotien uudesti teettäminen läheisten maalaiskuntain halki, kohdakkoin tulisi pantavaksi käyntiin. Rkmri oli ollut sitä mieltä, että kaupungin tulisi kohtuullisella rahamäärällä ottaa osaa tästä työstä oleviin menoihin, koska kaupungilla oli ilmeistä etua siitä, että maaseudulta kaupunkiin johtavat pääväylät pantiin asianmukaiseen kuntoon.

Edellä mainittujen töiden lisäksi oli kaupungin Rakennuskonttori suunnitellut muitakin, mutta tästä seikasta ei toistaiseksi ollut olemassa tarkempaa selvitystä. Nämä alistettaisiin kuitenkin mahdollisimman pian Kvston tutkittaviksi ja ratkaistaviksi.

Kahden edellä mainitun työn teettämiseen, nimittäin Busholman louhintatöihin ja vesijohtoveden laajennukseen, liittyi erikoisia seikkoja. Muut ehdotetut työt olivat sen laatuksia, että varsinainen Kvsto voi niistä päättää, jota vastoin vastamainitut kaksi työtä olivat laadultaan semmoisia, että Kvston lisätyin luvuin oli niistä päätettävä. Mitä Busholman louhintatöihin tuli, oli huomattava, että Kvsto lisätyin luvuin oli hyväksynyt Santa- ja Busholman järjestämissuunnitelman, vaikkei tarpeellista määrärahaa ollut myönnetty laitoksen lopulliseen teettämiseen. Mutta kun tämä työ kaupungininsinöörin ilmoituksen mukaan ei menisi mainittujen alueiden vahvistetun järjestämissuunnitelman ulkopuolelle, ja kun siinä olisi työtä melko suurelle työläisjoukolla sekä tämän työn teettämistä täytyi pitää erittäin tuottoisana, koska siten joudutettaisiin satama-alueen lopullista kuntoonpanoa, ja vihdoin kun Kvston puheenjohtaja oli pannut erityistä painoa siihen, että tämäkin työ tulisi teetetäväksi, oli Rkmrikin ottanut sen niiden töiden joukkoon, jotka olisi heti pantava alulle. — Mitä taas vesijohtolaitoksen laajentamiseen tuli, oli sitä varten olemassa erikoisvaliokunnan laatima ohjelma sekä Kvstolle asiasta lähetetty esitys, jota kaupungin teknillisten laitosten Hallitus oli puoltanut, mutta joka oli lähetetty Rkmriin lausunnon saamiseksi. Rkmri oli puoltanut esitystä ja oli eri kirjelmässä antava perustellun lausunnon asiasta. Lopullinen päätös olisi tietenkin Kvston lisätyin luvuin tehtävä, mutta kysymyksessä olevat tasoitus- ja louhintatyöt lienevät sen laatuksia, että ne oli joka tapauksessa teetetävä, jos vesijohtolaitosta laajennettiin.

Mitä edellä mainittuihin töihin asetettavain työntekijäin palkkaukseen tuli, oli Rkmri antanut kaupungin yleisten töiden Hallituksen toimeksi toistaiseksi määrätä ne, ollen tietenkin Kvstolla valta vastedes päättää tästä asiasta. Rakennuskonttorin ilmoituksen mukaan oli puheena olevissa töissä maksetut palkat järjestetty samoilla perusteilla kuin kaupungin muissakin yleisissä töissä maksetut palkat.

Lisäksi oli Rkmri päättänyt, että Rakennuskonttorin tuli kunnan työvälistystoimiston kautta mainittuihin töihin ottaa Helsingin kaupungista kotoisin olevia, viimeistään 1/1 1915 täällä hengille pantuja, 18 vuotta täyttäneitä henkilöjä, ei kuitenkaan niitä, jotka ottivat osaa lakkoon tai olivat työsulun alaisia, sekä maksamaan etuanteja tähän asti noudatettujen periaatteiden mukaan. Kunnan työvälistystoimiston pyynnöstä oli Rkmri määrännyt, että työntekijöitä oli töihin otettava siinä järjestyksessä kuin he olivat toimistoon kirjoihin merkityt poikkeamalla siitä johtosäännön määräyksestä, että etusija oli annettava perheenelättäjille. Tämä päätös ei perustunut ainoastaan työntekijäin taholta esitettyihin tämän suuntaisiin suoranaisiin lausuntoihin, vaan perusteli sitä sekin, että hätätilan vallitessa sitä, joka oli kauimmin ollut työttömänä ja sentähden aikaisimmin ilmoittautunut toimistoon, täytyi pitää enimmäin työansion tarpeessa olevana. Tähän tuli lisäksi, että sellainen menettely tuntuvasti helpotti työvälistystoimiston työtä ja vapautti

toimiston johtajan alinomaa uusituista valituksista että hän menetteli puolueellisesti työtä osottaessaan.

Kun kuitenkin kaikki osotetut työt olivat etusijassa aiotut miehille, oli Rkmri asettanut väliaikaisen hätäapukomitean päätehtävänä hankkia mikäli mahdollista työtä työttömille naisille sekä antanut tämän komitean käytettäväksi 25,000 markan määrärahan. Mainittuun komiteaan oli Rkmri puolestaan valinnut jäseniksi herrat Hallion ja Cavoniuksen sekä neiti Jenny af Forselleksen, varamiehenä herra Einar Bööck. Työväenjärjestöt puolestaan olivat valinneet herrat Pietikäisen, Peltosen ja Lujan, varamiehenä herra Laine.

Oli kuitenkin osottautunut, että kaikista Rkmrin toimenpiteistä huolimatta työttömäin luku edelleen oli melko suuri, noin 800 henkeä, ja kunnan työnvälitystoimiston ilmoitusten mukaan se näytti pyrkivän runsaasti lisääntymään. Työttömäin taholta oli sen tähden vaadittu suoranaisten avustusten jakamista kaikille hätää kärsiville, ei ainoastaan naisille, vaan miehillekin. Tähän nähden oli Rkmri asettanut yhteyteen Helsingin kaupungin Kansanravintohallituksen asettaman kalliinajanavustuskomitean kanssa sekä kehoittanut sitä yksissä neuvoin Rkmrin asettaman väliaikaisen hätäapukomitean kanssa Kvston sen käytettäväksi antamista varoista jakamaan suoranaisia avustuksia ei ainoastaan työttömille naisille, vaan työttömille miehillekin, siihen katsomatta olivatko he kotoisin tästä kaupungista vai ei, kuitenkin niin, että henkilöille, jotka eivät olleet kotoisin tästä kaupungista, annettaisiin avustusta ainoastaan kerta kaikkiaan, siinä toivossa että nämä avustukset etusijassa käytettäisiin kaupungista pois matkustamiseen. Sen johdosta että Rkmri oli päättänyt suoranaisia avustuksia annettavaksi henkilöille, jotka eivät olleet kotoisin tästä kaupungista, olivat Rkmrin puheenjohtaja sekä jäsen Lindberg ja varajäsen Ehrnrooth pöytäkirjaan lausuneet eroavan mielipiteensä sekä olleet sitä mieltä, että tuollaisten henkilöjen tuli kääntyä lainmukaisen vaivaishoidon puoleen saadakseen tarpeellista avustusta, joka sitten olisi asianomaisilta kunnilta asetustenmukaisesti takaisin vaadittava.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

käskä kaupungin yleisten töiden ja teknillisten laitosten Hallitusten 1918 vuoden menosäännön ehdotusta laatiessaan siihen merkitä edellä lueteltujen töiden teettämiseen tarvittavat rahamäärät;

Santa- ja Busholman louhintatöitä jatkettavaksi sekä niistä johtuvat täytetyöt teetetäväksi tätä ennen vahvistetun ohjelman mukaisesti ja tähän tarvittavat kustannukset edeltäpäin maksettavaksi kaupungin kassasta, kunnes Kvsto lisätyin luvuin voi asiasta päättää:

viivyttelämättä ryhdyttäväksi Vanhankaupungin vesijohtolaitoksen laajentamista varten tarpeellisiin kaivu- ja louhintatöihin sekä tähän tarvittavat kustannukset edeltäpäin maksettavaksi kaupunginkassasta, kunnes lisätty Kvsto on asiasta päättänyt;

osottaa tämänvuotisista käyttövaroistaan 25,000 markkaa menoihin, joita Rkmrin asettamalla väliaikaisella hätäapukomitealla voi olla töiden järjestämisestä työttömille naisille; sekä

muuten hyväksyä Rkmrin toimenpiteet.

V. V.:

Käsitellessään esillä olevia kahta asiaa on V. V. etusijassa katsonut olevan hankkiminen selvityksen Kunnan työnvälitystoimiston kirjoissa nykyään olevain työnetsijäin luvusta, ja on valiokunta saanut tietää, että näitä nykyään on noin 1,400 miestä ja 600 naista, joista ainoastaan muutama kymmenkunta ei ole täällä hengille kirjoitettuna tai on oleskellut kaupungissa kahta vuotta lyhemmän ajan. Kun siis Rkmrin käyntiin

panemat, sen kahdessa kirjelmässä lähemmin mainitut yleiset työt eivät voi läheskään tarjota työansiota kaikille työntekijöille, on valiokunta, samalla kun se puoltaa hyväksyttäväksi niitä toimenpiteitä, joihin Rkmri on ryhtynyt työttömyyden lieventämiseksi, katsonut olevan ottaminen harkittavaksi, eikä lisäksi voitaisi yleisiä töitä järjestää mainittua tarkoitusta varten, ja on valiokunta saanut tietää, että mainittavat esteet eivät kohtaa saman laatuisten uusien työväenasuntojen rakennuttamista kuin viimeksi rakennettiin Vallilan alueelle, minkätähden ja kun nykyään vallitsee puutetta tuollaisista asunnoista, valiokunta esittää, että Kvsto päättäisi:

antaa Rkmrin toimeksi yksissä neuvoin Sosialilautakunnan kanssa laatia ja Kvstolle lähettää ehdotuksen samantyyppisten ja samanlaajuisten uusien työväenasuntojen rakennuttamiseksi kuin Vallilan alueelle viimeksi rakennetut työväenasunnot ovat, ollen tämä rakennustyö heti pantava alulle, sikäli kuin mahdollista on; sekä

kehottaa Rkmria Kvstolle antamaan ehdotuksen muiden semmoisten yleisten töiden teettämiseksi, mitkä voivat olla omansa ehkäisemään työttömyyttä.

Töitä, joissa jokin määrä työttömiä voi lähitulevaisuudessa saada työansiota, on lisäksi kaupunkiin johtavain suurten kulkuväylän uudestirakentaminen ja korjaaminen. Siinä kohden on valiokunta saanut tietää, että komiteassa, jonka Senaatti on asettanut järjestämään hätäaputöitä tässä maassa, on otettu puheeksi, että Huopalahdesta Pitäjänmäen kautta Vantaanjoelle sekä Vanhastakaupungista Malmille johtavat viertotiet valtion toimesta osin korjattaisiin, osin rakennettaisiin uudestaan. Kun mainitut kulkuväylät ovat erittäin huonossa kunnossa ja kaupungilla on melko suurta etua niiden kuntoon panettamisesta muun muassa elintarpeiden tuonnin edistämiseksi, on valiokunta, joka on saanut tietää Helsingin maalaiskunnan tänä päivänä osottaneen tähän tarkoitukseen 200,000 markan apumaksun, katsonut olevan esittäminen, että Kvsto päättäisi:

velvoittaa Helsingin kaupungin, siinä tapauksessa että edellä mainittu timentekotyö lähimmässä tulevaisuudessa pannaan toimeen, sen suorittamista avustamaan 100,000 markalla kerta kaikkiaan sekä korvauksetta luovuttamaan mainittujen teiden oikomista ja levittämistä varten ehkä tarpeellisen maan ynnä niiden vierellä sijaitsevat kiven- ja soranottoaikat, kuitenkin sillä ehdolla ettei viljeltyjä tiluksia siinä vahingoiteta eikä kaupungin tarvitse tarkoitusta varten lunastaa vuokralle annettua tai myytyä maata sekä että työssä etupäässä käytetään Helsingin kaupungista ja Helsingin maalaiskunnasta kotoisin olevia työntekijöitä; samoin kuin

käskää Rkmrin merkitä vastamainitun määrärahasumman 1918 vuoden menosääntöön.

Mitä sitten Rkmrin muihin esityksiin tulee, puoltaa valiokunta niitä siten muutettuina, että määräraha työn hankkimiseksi työttömille naisille korotetaan 100,000 markkaan.

Lopuksi esittää valiokunta Kvston lausuttavaksi:

että suoranaisten raha-avustusten antamista työttömille saa tulla kysymykseen ainoastaan hellittämissä tapauksissa.

Kvsto:

Samalla kun Kvsto hyväksyi kaikki Rkmrin toimenpiteet sekä Krin ja V. V:n tekemät ehdotukset, päätti Vsto käskää Rkmrin antaa selvityksen ehdotuksineen kaupungin työntekijöille maksetuista palkoista ja heiltä vaadittavasta työmäärästä sekä lausua, että kaupungin työnjohton tuli palkkauksia määritessään ottaa huomioon, että Kvston päättämät yleiset työt olivat laadultaan hätäaputöitä.

N:o 7.

Rkmrin esitys erityisen hallituksen asettamisesta käsittelemään nykyisen työttömyyden yhteydessä olevia asioita.

Viitaten aikaisempiin kirjelmiinsä ehdotuksineen nykyisen työnpuutteen johdosta huomauttaa Rkmri, että jo nyt oli osottautunut ilmeiseksi, ettei Rkmri voisi vastedes käsitellä ja hoitaa nykyisen työttömyyskysymyksen ja elintarvepulan johdosta tai niiden yhteydestä syntyviä asioita. Tilanne oli kehittynyt niin nopeasti, että yhtenä päivänä tehty päätös kaipasi seuraavana tarkistusta. Vaikka Rkmri saisikin laajan toimivallan eikä sen tarvitsisi hankkia Kvston hyväksymistä tarpeellisiksi havaitsemilleen toimenpiteille, jommoista järjestystä täytyy pitää aivan välttämättömänä mainitun laatuisten asiain menestykselliselle hoidolle, ja vaikka Rkmrin käytettäväksi annettaisiin tarvittava määräraha ja lisää työvoimia, olisi Krin kuitenkin mahdoton ottaa tuollaista tehtävää suorittaakseen, koska sen jäsenet eivät missään tapauksessa voi kokoontua miltei joka päivä eivätkä myöskään ole semmoisilla edellytyksillä vastaanottaneet tehtävänsä. Lisäksi olisi huomattava, että Rkmrissa nykyään on käsiteltävänä, paitsi juoksevia asioita, melko suuri joukko suurempia kysymyksiä, jotka jo sinänsä vaativat osakseen Krin huomion, sekä että Krin täytyy syyskuussa ryhtyä käsittelemään budjettia, joka kuluvana syksynä epäilemättä asettaa Krille paljon suurempia vaatimuksia kuin milloinkaan ennen.

Näin ollen on Rkmrin täytynyt mainitusta asianlaidasta ilmoittaa Kvstolle sekä samalla kunnioittaen, mutta jyrkästi pyytää vapautusta näiden asiain hoidosta. Rkmrin mielestä vaatisi nykyinen tilanne asettamaan erikoisen valiokunnan tai tilapäisen johtokunnan, joka olisi valtuutettava laajassa mitassa toimimaan Kvston sijassa ja jonka olisi käsiteltävä ja ratkaistava ei ainoastaan kaikkia työnpuutteesta johtuvia kysymyksiä, vaan kaikki muutkin niiden yhteydessä olevat asiat joista Rkmrin mielestä etusijassa kysymykset pääkaupungin osittaisesta tyhjentämisestä ja järjestysvallan jälleen aikaansaamisesta näyttävät ansaitsevan huomiota.

Edellä mainitsemillaan syillä Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi asettaa erityisen johto- tai toimikunnan, jolla olisi oikeus Kvston puolesta ratkaista kaikki nykyään vallitsevan työttömyyden yhteydessä olevat asiat.

V. V.:

Valiokunta puolestaan ei katso voivansa puoltaa myöntymistä Rkmrin esitykseen, koska tämä tietäisi Krin vapauttamista eräästä sen tärkeimmistä tehtävistä, nimittäin kaupungin yleisten töiden järjestämistä koskevain kysymysten käsittelystä. Mutta kun Rkmri tietenkin paljon muun työn vuoksi ei voi yksinomaan antautua puheena olevaan tärkeään tehtävään, ellei sen työvoimaa lisätä, ehdottaa valiokunta, että Kvsto valtuuttaisi Krin asettamaan ja palkkaamaan työtaakkansa huojentamiseksi tarpeellisia lisävoimia, varsinkin ylimääräisen esittelijän hätäaputoita varten.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 8.

Rkmrin esitys lisämäärärahaan osottamisesta erinäisiä kaduntasoitustöitä varten.

Rkmri mainitsee, että kaupungin yleisten töiden Hallitus oli Krille esittänyt, että erinäisten kuluvan vuoden menosäännössä lueteltujen töiden suorittamiseen, joita töitä ei budjetinjärjestelyn jälkeen tapahtuneen työpalkkain ja tarveainehintain kohoamisen johdosta voitu teettää vuosirahasäännössä vahvistetuilla määrärahoilla, myönnettäisiin lisämäärärahoja kaikkiaan 145,200 markkaa. Tätä esitystä käsitellessään oli Rkmri havainnut että, kun kustannukset töiden teettämisestä olivat tuntuvasti kohonneet, olisi menoja supistettava siten, että toistaiseksi jätettäisiin teettämättä ne työt, joita ei aivan välttämättä tarvitse teettää kuluvana kesänä. Tähän nähden asia palautettiin Hallitukseen, jonka tuli huomioon ottamalla vastamainittu näkökohta antaa uusi ehdotus asiasta. Tämän johdosta oli Hallitus ottanut asian uudelleen käsiteltäväksi sekä tällöin havainnut, että muut Hallituksen aikaisemmassa ehdotuksessa luetellut työt kävi haitatta jättäminen toistaiseksi, paitsi alempana mainitut työt, jotka Hallituksen mielestä olisi ehdottomasti teetettävä kuluvana kesänä ja joita varten sentähden olisi osotettava lisämäärärahoja viressä mainitut määrät, nimittäin:

		Tarvittava lisämääräraha.	
		Myönnetty määräraha.	Jätetään toistaiseksi.
		Teetetään.	
13. P. L. III.	2. <i>Mynttirannan</i> ketokiveyksen uudistus tulli- ja pakkahuoneen viereltä kortt. N:o 178	8,000: —	4,400: —
13. P. L. III.	3. <i>Ankkurikadun</i> kaupungille kuuluvan osan s:n Kruunuvuorenkadun ja Mynttirannan väliltä	2,400: —	1,000: —
13. P. L. III.	6. Katajanokalla tullihuoneen länsipuolella olevan ajomiesten <i>odotuspaikan</i> päällystäminen II noppakivillä asfalttiin	11,700: —	8,200: —
13. P. L. III.	7. <i>I. Vierterien</i> päällystyksen uudistus I noppakivillä V linjan ja Kaikukadun väliltä	25,000: —	6,000: —
13. P. L. III.	12. <i>Somerontien</i> viertäminen Pakkaan- ja Kangasalantien väliltä	5,000: —	3,000: —
13. P. L. III.	13. <i>Kangasalantien</i> s:n Hattulan- ja Eurantien väliltä	6,400: —	3,800: —
13. P. L. III.	14. <i>Eurantien</i> s:n puoleen leveyteen s:n Kangasalantien ja I. Vierterien väliltä	3,500: —	2,000: —
13. P. L. III.	15. <i>Bölenkadun</i> s:n Ester- ja Magdalenakadun väliltä	9,000: —	5,200: —
13. P. L. III.	16. Töölön tavara-aseman viereisen <i>hevosten seisotuspaikan</i> päällystäminen II noppakivillä asfalttiin	10,800: —	7,600: —

13. P. L. III. 17.	<i>Pääskylänkadun</i> kaupungille kuuluvan osan päällystäminen ketokivillä I. Viertotien ja Sörnäs-rautatien väliltä	20,300: —	—	9,800: —
13. P. L. III. 18.	<i>Sibyllakadun</i> s:n s:n Vilhelmsperin- ja Pääskylänkadun väliltä	5,500: —	—	3,000: —
13. P. L. IV. 5.	Eläintarhan <i>puhdistusasemain</i> kattojen tervaus	1,400: —	1,400: —	—
13. P. L. IV. 7.	<i>Kaarlenkadun</i> alaisen viemäriin uudistus	3,000: —	2,200: —	—
13. P. L. IV. 8.	<i>Rautatien</i> ja <i>Mikonkadun</i> alaisen viemäriin uudistus	26,500: —	8,500: —	—
13. P. L. V. 2.	<i>Seurasaarentien</i> osittainen viertäminen	13,700: —	11,700: —	—
13. P. L. V. 3.	<i>Uuden Eläintarhantien</i> viertoksen uudistus	14,600: —	14,400: —	—
13. P. L. V. 4.	<i>Pääskylänkadun</i> jatkoksen viertäminen	8,700: —	4,800: —	—
13. P. L. V. 5.	<i>I. Viertotieltä Sörnäs-rangaistusvankilaan vievän tien</i> s:n	1,500: —	—	1,500: —
13. P. L. V. 6.	<i>Rautatien länsipuolitse Alppilankadulta Nordenskiöldin Lehtotielle vievän tien</i> s:n	15,400: —	—	9,200: —
13. P. L. V. 7.	<i>Ruoholahdenrannan ja puhtaanapitolaitoksen lastauspaikan välisen tien</i> s:n	2,800: —	1,600: —	—
13. P. L. III. 32.	<i>Kaivopuiston</i> kivistymisen uudistus	1,200: —	1,200: —	—
Määr. 29.	Kaupungille kuuluvan <i>Pohjoisrannan</i> osan ketokiveyksen uudistus	2,900: —	1,400: —	—
Määr. 43.	<i>I. Brahekadun</i> alaisen viemäriin s:n	5,600: —	4,100: —	—
Määr. 44.	Katkaisevan kanavan teettäminen <i>Hesperian puistosta Töölön sokeritehdasalueen halki</i>	35,200: —	3,000: —	—
13. P. L. IV. 19.	<i>Kangasalan tien</i> tasointi Kars- tulan- ja Hattulantien väliltä	12,300: —	3,700: —	—
13. P. L. III. 20.	<i>Karstulantien</i> s:n Rautalammin- kadun ja Kangasalan tien väliltä	14,700: —	2,900: —	—
13. P. L. III. 22.	<i>Somerontien</i> s:n Kangasalan- ja Sammatintien väliltä	3,000: —	600: —	—
13. P. L. III. 23.	<i>Sammatintien</i> s:n Anjalantien ja Sturekadun väliltä	9,800: —	2,000: —	—
13. P. L. III. 24.	<i>Anjalantien</i> s:n	5,800: —	1,800: —	—
13. P. L. III. 25.	<i>Sturekadun</i> s:n Sammatintien ja I. Viertotien väliltä	6,250: —	2,000: —	—
13. P. L. III. 27.	<i>Verkkosaarenkadun</i> s:n	3,800: —	1,100: —	—
13. P. L. III. 28.	<i>Kyllikkikadun</i> s:n	1,850: —	1,000: —	—

13. P. L. IV. 9.	<i>Kangasalantien</i> alainen viemäri	11,000: —	3,300: —	—
13. P. L. IV. 10.	<i>Karstulantien</i> alainen s:n	6,100: —	1,800: —	—
13. P. L. IV. 12.	<i>Sammattintien</i> alainen s:n	7,900: —	3,100: —	—
13. P. L. VI. 14.	Uuden ruoppavarastopaikan jär- jestäminen ynnä elevaattorin korjaus	8,000: —	2,000: —	—
13. P. L. VII. 13.	<i>Merisataman</i> purkaussilta	3,100: —	900: —	—
Yhteensä Smk		334,500: —	91,700: —	53,500: —

Hallituksen vastamainitun esityksen johdosta, johon Rkmri on voinut yhtyä ja josta Rkmri niinikään oli ilmoittanut kaupungin yleisten töiden Hallitukselle, esittää Kri, että Kvsto päättäisi osottaa 91,700 markkaa lisäykseksi edellä lueteltuihin vuosisahasäännön työmäärärahoihin sekä panna mainitut rahamäärät maksettavaksi Vston tämänvuotisista käyttövaroista.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin

N:o 9.

Kunnan Elintarvelautakunnan esitys määrärahan myöntämisestä sen toimintaa varten.

Elintarvelautakunta huomauttaa, että Kvsto kokouksessaan 19/6 1917 tosin oli myöntänyt 284,000 markkaa Lautakunnan alaisten konttorien toiminnan voimassapitoon kolmen kuukauden aikana, mutta että tähän tarkoitukseen kuitenkin tarvittiin lisäksi tuntuvia rahamääriä, jotta kaupungin asukasten tarpeiksi voitaisiin ostaa elintarpeita. Elintarpeiden hankinta oli nimittäin Lautakunnan kiistämätön velvollisuus, ja Kuntainvälinen elintarvetoimikunta olikin kuntain elintarvelautakunnille lähettämässään kiertokirjeessä kehottanut näitä ryhtymään toimiin väestön elatuksen turvaamiseksi ensi talvena. Eräitä kauppoja olikin jo päätetty Lautakunnan toimesta.

Lisäksi tuli Elintarvelautakunnan ottaa huostaansa Muonitustoimikunnan aikaisemmin hankkimat varastot, ja olisi sentähden, jotta tämä siirto voisi käydä päinsä, Elintarvelautakunnan käytettäväksi annettava mainittujen varastojen lunastamiseen tarpeelliset varat. Tämä seikka kuitenkin tiesi yksinomaan tilisiirtoa, ja kertyvät varat tulisivat jälleen kaupungin hyväksi Elintarvelautakunnan lopetettua toimintansa.

Lähiäikainen varaintarve käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

I. Muonitustoimikunnan varastojen haltuunottaminen.

Varastojen arvo elokuun 1 päivänä 1917	Smk 1,453,112: 98
Kalusto	” 2,012: 55
	Smk 1,455,125: 53

II. Jo hankittujen tai hankkeissa olevain elintarpeiden osto:

Perunajauhoja, ostettu 38,935 kg	Smk 115,826: 50
Silakkaa, ostosopimus tehty 500 tynnyristä	” 60,000: —
Perunoita, ostosopimus tehty 2,000 hl:sta	” 38,000: —
Ehdollisesti hankittava 16,000 puutaa perunajauhoja	” 550,000: —
	<u>Smk 763,826: 50</u>

III. Lihan ostoon ja suolaukseen

tämän oheisen laskelman mukaan tasaluvuin	Smk 1,040,000: —
Nämä kolme erää tekevät yhteensä	” 3,258,952: 03

Elintarvelautakunta voi kuitenkin lähiaikoina luultavasti saada lisäksi erinäisiä tavaroita ja aikoo etusijassa ostaa perunoita, perunajauhoja, silakkaa ja herneitä sekä pyytää sentähden, että lisäostojen toimeenpanemiseksi myönnettäisiin luottoa Smk 1,741,047: 97, joten koko summa nousisi 5,000,000 markkaan.

Elintarvelautakunta siis esittää, että Kvsto myöntäisi sille 5,000,000 markan luoton elintarvevarastojen hankkimiseksi Helsingin kaupungille.

V. V.:

Puolletaan, ja maksettaneen varat edeltäpäin kaupunginkassasta.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 10.

Rkmrin esitys tullikäyttelystä erillään toimitetussa tavarain punnitsemisessä noudatettun taksan muuttamisesta.

Kaupungin vaakamestari oli kaupungin Liikennekonttorilta anonut tullikäyttelystä erillään toimitettavassa tavarain punnituksessa noudatettavan taksan muuttamista, huomauttaen että Kvston 11/5 1909 vahvistama taksa perustui silloisiin oloihin ja oli Tukholman, Malmön ja Kööpenhaminan taksain mukainen. Siitä lähtien olivat olot kuitenkin, niinkuin tunnettu, paljon muuttuneet ja punnitsijain vaikeudet tulla toimeen punnitsemisesta kertyvillä tuloilla olivat kasvaneet moninkertaiseksi. Tämä oli johtunut varsinkin siitä, että punnitustyö, eritoten nykyisen purjehduskauden aikana, oli vähentynyt sekä Venäjältä tuonnin että Venäjälle viennin lakkaamisen johdosta. Kun otti huomioon, kuinka paljon työntekijäin tuntipalkat olivat sodan aikana kohonneet, kuinka ajomiesten taksat kohoamistaan kohosivat, ei todella sopinut kummastella, jos oli käynyt vaikeaksi pysyttää punnitustyössä kokenutta miehistöä tai saada uutta kelvollista sijaan. Mikäli oli ilmoitettu, olivat kaupungin liikennöitsijät, tunnustaen oikeutetuksi punnitustaksan korotusvaatimuksen ja mikäli mahdollista kannattaakseen kaupungin vaakamestarin yritystä pysyttää tässä työssä kunnollista miehistöä, maksaneet työstä korvausta yli vahvistetun taksan, jommoista asianlaitaa kuitenkin monesta syystä täytyi pitää epätyy-

dyttävänä. Näistä syistä oli kaupungin vaakamestari esittänyt taksan korottamista kussakin luokassa 15 pennillä.

Liikennekonttori oli antamassaan lausunnossa osittain periaatteellisesti puoltanut tätä anomusta, mutta kuitenkin ollut sitä mieltä, että korotusta ei olisi määrättävä 15 penniksi kussakin luokassa, vaan 50 %:ksi.

Valitettavasti ei Rkmri ollut viime keväänä ehtinyt käsitellä tätä asiaa, joka sentähden oli jäänyt lepäämään yli kesän. Kaupungin vaakamestari oli kuitenkin Rkmriin osotetussa uudessa kirjelmässä ilmoittanut, ettei hänen alaisensa miehistö enää tyytynyt nykyiseen asemaansa, vaan oli irtisanoutunut muuttamaan ^{20/8} 1917. Miehistö vaatii nykyään taksan korottamista kauttaaltaan 100 %:lla sekä, jos työ on yhtä päivätyötä (8 tuntia) lyhempi tai paino 50 tonnia vähempi, 150 %:lla. Tätä esitystä oli kaupungin vaakamestari puoltanut ja samalla mitä hartaimmin pyytänyt, että asia heti ratkaistaisiin.

Rkmri on esitystä puoltanut. Korotus näyttää sitä oikeutetummalta, kun liikennöitsijätkin, joita tämä korotus lähinnä koskee, ovat omasta ehdostaan myöntäneet taksan tuntevan korotuksen oikeutetuksi, jommoinen korotus merkitsee liikennöitsijälle sangen vähän verraten muihin kuljetustoiminnan alalla toimeenpantuihin korotuksiin. Krissa oli pantu kyseeseen, olisiko Helsingin Kauppavaltuutettujen mieltä asiassa tiedusteltava, mutta valtaan oli päässyt se käsitys, että asia on niin vähäpätöinen, ettei Valtuutettuja olisi sillä vaivattava, varsinkin kun liikennöitsijain kanta tässä kohden on selvä ja asia olisi heti ratkaistava.

Rkmri esittää Kvston päätettäväksi:

että tonnittain punnittaessa taksa korotetaan 100 %:lla sekä 150 %:lla, jos työ kestää yhtä päivätyötä (8 tuntia) lyhemmän ajan tai paino on 50 tonnia vähempi;

että maksu kustakin punnitsemisesta on vähintään 5 markkaa ja että vaakatodistuksesta maksetaan 50 penniä;

että punnitusta toimitettaessa klo 4 i. p. ja klo 7 a. p. välisenä aikana sekä pyhäpäivin taksaa korotetaan vieläkin 100 %:lla; sekä

että, jos vaakamestaria hänen omatta syyttänsä viivytetään pyydetyn punnitsemisen alottamisesta tai sen kestäessä, hänelle tulee korvausta 3 markkaa ja kullekin hänen apulaiselleen 2 markkaa kultakin täydeltä tunnilta, minkä viivytystä on jatkunut, sekä 3 markkaa ja 2 markkaa, jos heidät palautetaan, ennenkuin ovat tilattuun työhön ryhtyneet.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 11.

Neiti Eva Somersalon anomus saada vapautus kunnan Elintarvelautakunnan jäsenyydestä.

Hakija huomauttaa että, kun elintarpeiden tuonti on likimmittain pysähtynyt, olisi elintarvepolitiikka etusijassa suunnattava varastojen keräämiseen ja jakelemiseen semmoisin erin ja semmoisina aikoina, että eläminen kävisi mahdolliseksi ensi vuoden-

tuloon asti. Tämä on mahdollista ainoastaan siinä tapauksessa että yhteiskunta kykenee suojelemaan varastojaan sekä pitämään voimassa ankaraa järjestystä ja kuria. Kun kaupungilla ei ole tuollaista järjestysvaltaa, pitää hakija elintarvekysymyksen järjestämistä kokonaan mahdottomana ja pyytää sentähden vapautusta Elintarvelautakunnan jäsenyydestä.

V. V.:

Valiokunta ei katso hakijan esittäneen täysin päteviä syitä anomuksensa tueksi, minkätähden ja kun hakija on erittäin arvokas työvoima Elintarvelautakunnassa, valiokunta ehdottaa hakemusta evättäväksi.

Kvsto:

Evättiin.

N:o 12.

Helsingin kunnan työntekijäin esitys tuntipalkan korottamisesta.

Kunnan työntekijäin ^{17/8} pitämässä kokouksessa tehdyn, Kvston kokouksen aikana Vstolle jätetyssä pöytäkirjan otteessa vaativat mainitut työntekijät alimmaksi tuntipalkkseen 2 markkaa 50 penniä sekä täyttä palkkaa hiljattain päättyneen kunnallislakon ajalta.

Kvsto:

Asia lähetettiin V. V:n valmisteltavaksi.

N:o 13.

V. V:n esitys Kvston toisen sihteerin virkavapausanomuksen johdosta.

Kvston palkanjärjestelykomitean esityksestä on V. V. määrännyt toisen sihteerin, varatuomari John Ugglan, kuluvan elokuun lopulla matkustamaan Ruotsiin ja Tanskaan tutkimaan eri kaupunkien kunnallista palkausjärjestelmää sekä kalliinajanjärjestelyn perusteita. V. V. sentähden esittää, että Kvsto tämän toimenpiteen hyväksyen määräisi varatuomari Ugglan viransijaiseksi hänen opintomatkinsa aikana, joka kestäänsä ensi syyskuun 25 päivän vaiheille, lakit. kand. Otto Mauritz Hohenthalin, joka on ilmoittanut suostuvansa ottamaan tehtävän vastaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

Helsingissä, Sanomal.- ja Kirjapain.-Osakeyhtiön kirjapaino, 1917.

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
kokous tiistaina syyskuun 18 päi-
vänä 1917 k:lo 7 i. p.*

ESITYSLISTA.

N:o 1.

Maist:n kirjeelmät ynnä Lääninhallituksen lähetteet Suomen kansalaisoikeuden hakemusten johdosta, joita ovat tehneet:

a) Venäjän alamainen, kauppias Nikolaj Istomin.

Hakija on syntynyt 1873, nauttii kansalaisluottamusta, on oleskellut täällä vuodesta 1907 lähtien ja ansaitsee vuodessa noin 50—60,000 markkaa.

b) Laulunopettajar Elin Renvald.

Hakija, joka oli aikaisemmin ollut Suomen kansalainen, mutta mentyään avioliittoon Venäjän alamaisen, lennätinmekanikko Otto Seppin kanssa, oli tullut Venäjän alamaiseksi, pyytää, kun hänen avioliittonsa on ^{15/1} 1915 annetulla erokirjalla purettu, saada takaisin Suomen kansalaisoikeutensa.

Hakija on syntynyt 1870 ja toimii nykyään laulunopettajattarena erinäisissä tšekäläisissä oppilaitoksissa.

V. V.:

a) kohdassa mainittuun hakemukseen nähden Kvsto ilmoittanee, ettei sitä vastaan ole mitään muistuttamista.

b) kohdassa mainittuun hakemukseen nähden Kvsto ilmoittanee että, ellei hakijan katsota avioliittonsa purkauduttua palanneen aikaisempaan „säätönsä ja ehtoihinsa“, jotka voimassa olevan oikeuskäytännön mukaan käsittävät valtio-oikeudellisetkin velvollisuudet ja oikeudet, Vstolla puolestaan ei ole hakemusta vastaan mitään muistuttamista.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 2.

Maiston kirjelmä elinkeino-oikeuden hakemusten johdosta, joita ovat tehneet:

a) Ruotsista kotoisin oleva osakeyhtiö International Trading Company.

Hakemuksen ohessa seuraa selvitys siitä että yhtiö, jonka tarkoituksena on harjoittaa kauppaa, teollisuutta ja kuljetusliikettä, on rekisteröitynä Ruotsin kuningaskunnassa, jota paitsi hakija on pannut takauksen valtiolle ja kunnalle kolmena vuonna menevistä veroista.

b) Britannian alamainen, liikemies Thomas Henry Whittick Kunau.

Hakija, joka aikoo harjoittaa luvallisten tavarain tuonti-, vienti- ja välitysliikettä, panee hakemuksensa ohien selvityksen, että hän on tullut lailliseen ikään ja nauttii kansalaisluottamusta, minkä ohessa hän on antanut takuun valtiolle ja kunnalle kolmena vuonna menevistä veroista.

Poliisilaitos puoltaa myöntymistä kumpaiseenkin hakemukseen.

V. V.:

Kvsto ilmoittanee, ettei hakemuksia vastaan ole mitään muistuttamista.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 3.

Maiston kirjelmät ynnä Lääninhallituksen lähetteet rohdoskaupan harjoittamislupaa tarkoittavain hakemusten johdosta, joita ovat tehneet:

a) rohdoskauppias Gottfrid Nikolai Wetterstrand.

Hakemuksen mukana seuraa todistus, että hakija on täysivaltainen ja että proviisori Lennart Wegelius, joka tulee johtamaan liikettä, on julistettu oikeutetuksi omistamaan apteekkia, jommoinkin oikeus rohdoskaupasta ^{24/1} 1888 annetun asetuksen mukaan tuottaa kelpoisuuden rohdoskaupan hoitamiseen.

b) proviisori Ruth Wennerström.

Hakija panee hakemuksensa ohien todistuksen täysivaltaisuudestaan ja suorittamastaan proviisoritutkinnosta.

V. V.:

Kvsto ilmoittanee, ettei hakemuksia vastaan ole mitään muistuttamista

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 4.

Maist:n kirjelmä ynnä Senaatin Sivilitoimituskunnan kirje ilmoituksineen että Kvston päätös lisämäärärahan osottamisesta Vallilan työväenasuntoja varten on vahvistettu.

Sittenkun Kvsto lisätyin luvuin $\frac{8}{5}$ 1917 oli päättänyt 1916 vuoden velkakirjalainasta osottaa 50,000 markkaa lisäykseksi siihen 567,000 markan määrärahaan, minkä Vsto oli aikaisemmin mainitusta lainasta myöntänyt työväenasuntojen teettämiseksi Vallilan kortteliin N:o 558 sekä alistanut päätöksen Senaatin vahvistettavaksi, on Senaatti $\frac{11}{7}$ 1917 vahvistanut mainitun päätöksen.

V. V.:

Ilmoitettaneen Rkmrin tiedoksi.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 5.

Maist:n kirjelmä 13 kaupunginosassa olevain korttelien N:ojen 401 a, 401 b, 402 ja 403 kaupunginasemakaavanmuutoksen vahvistamisesta.

Sittenkun Kvsto oli $\frac{17}{4}$ 1917 Rkmrin esityksestä (*Pain. asiakirj. N:o 7 vuodelta 1917*) hyväksynyt ja Senaatin vahvistettavaksi lähettänyt edellä mainittuja (L. Viertotien sekä P. Rautatie-, Nervander- ja Aurorakatujen rajoittamia) kortteleja koskevan kaupungin-asemakaavanmuutoksen, on Senaatti $\frac{19}{7}$ 1917 sen vahvistanut.

V. V.:

Senaatin päätös ilmoitettaneen Rkmrin tiedoksi ja samalla käskettäneen Kria ryhtymään muihin Kvston kokouksessa $\frac{7}{4}$ tehdyistä päätöksistä johtuviin toimenpiteisiin.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 6.

Maist:n esitys hissien katsastuksessa noudatetun taksan korottamisesta.

Sittenkun täkäläiset hissinkatsastajat olivat, huomauttaen että hissien katsastuksessa noudatettavaksi $\frac{23}{3}$ 1912 vahvistettu taksa ei nyttemmin enää vastannut varsinaista työtä eikä tuntuvasti kohonneita elantokustannuksia, Maistraatille esittäneet mainittua taksaa korotettavaksi laatimansa ehdotuksen mukaan, on Maist., joka on pitänyt katsastajain laatimaa ehdotusta olojen vaatimana, pyytänyt Kvston lausuntoa siitä.

Laadittu ehdotus on seuraava:

1) Uuden hissin katsastuksesta suoritetaan	Smk 60: — (40: —)
2) Kahden tai <i>useamman</i> samassa <i>talossa</i> olevan uuden hissin samanaikaisesta katsastuksesta suoritetaan, kultakin	„ 50: — (30: —)
3) Hissin tarkastuskatsastuksesta suoritetaan	„ 40: — (25: —)
4) Kahden tai <i>useamman</i> samassa <i>talossa</i> olevan hissin samanaikaisesta tarkastuskatsastuksesta suoritetaan, kultakin	„ 30: — (20: —)

V. V.:

Kvsto puoltanee ehdotuksen vahvistamista.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 7.

Maistn kirjelmä poliisijärjestykseen ehdotetun lisäyksen johdosta.

Maistraatille on poliisimestari huomauttanut, että on usein sattunut, että henkilöjä on ryhtynyt harjoittamaan ajomiehen ammattia olematta siitä tehnyt ilmoitusta, vielä vähemmän saamatta siihen asianmukaista lupaa. Tuollainen omalupainen elinkeinon harjoitus on haitaksi niille, jotka elinkeinoa harjoittavat ammattina ja jotka siitä oikeudestaan eivät ainoastaan maksa veroa, vaan myös ottavat osaa sotilasviranomaisien vaatimiin pakollisiin ajotöihin. Tosin oli poliisin velvollisuus estää luvaton ajomiehen ammatin harjoittamista, mutta tämän velvollisuuden täyttämistä estää se, ettei poliisijärjestyksen 37 §:n kyllin selvästi kiellä yksityisiä suorittamasta luvattomia ajotöitä. Tähän nähden poliisimestari ehdottaa, että mainittu poliisijärjestyksen pykälä muutettaisiin seuraavaksi:

„Paitsi niitä, jotka säädetyssä järjestyksessä ovat hankkineet itselleen luvan vuokraajureina, kuorma-ajureina, palkkasoutajina, kaupunginläheteinä tai kantajina taikka automobiilillä, höyrypurrella tai moottoriveneellä palvella yleistä keskuusliikettä, alköön kukaan *toisen puolesta enempää julkisesti tarjoutumalla kuin erityisestä tilauksestaakaan ammattimaisesti* kuljettako ihmisiä alköönkää tavaroita *mitä laatua lienevätkin*.“

Maist. pyytää Kvston lausuntoa edellä mainitun esityksen johdosta.

V. V.:

Voimassa olevan elinkeinolain mukaan on jokaisella Suomen kansalaisella joko laissa säädetyin ilmoituksen tehtyään tai sitä tekemättä, elinkeinon laadun mukaan, oikeus vapaasti harjoittaa sitä ammattia, minkä hyväksi näkee, paitsi n. s. erityisesti säännösteltyjä elinkeinoja, joihin tässä puheena olevaa ammattia ei lueta. Tähän nähden ei ole katsottu käyvän paikallisilla poliisijärjestyksillä kieltäminen poliisijärjestyksen 37 §:ssä mainittuja ammatteja harjoittamatta erikoista lupaa hankkimatta, muussa tapauksessa kuin että ammattia harjoitetaan *julkisesti tarjoutumalla kaupungin kaduilla tai yleisillä paikoilla*, toisin sanoen, kun elinkeinon harjoittamiseksi käytetään jotakin kaupungin tarjoomaa erikoista etua. Tätä periaatetta on noudatettu sekä laadittaessa nykyään voimassa olevan poliisijärjestyksen 37 §:ä, jossa sanotaan: „Paitsi niitä, — — — yleistä keskuusliikettä, alköön kukaan muu tarjoutuko julkisesti sillä tavoin kuljettamaan ihmisiä

tai tavaraita", että myös ja vieläkin selvemmin tätä ennen voimassa olleen 1878 vuoden poliisijärjestyksen vastaavassa pykälässä, jossa säädettiin, „että kaupungin asukasten älköön olko kielletty ajotöissään käyttämästä apunaan ketä tahansa, mutta kukaan ei saa pika- tai kuorma-ajurina yleisillä paikoilla eikä rantasilloilla tarjota hevosta ja ajoneuvoja yleisön palvelukseen, ennenkuin on siihen saanut erityisen luvan“. Kun siis poliisijärjestyksen muuttaminen poliisimestarin ehdottamaan suuntaan ei olisi elinkeinovapauden periaatteen mukaista, ehdottaa V. V., että Kvsto annettavassaan lausunnossa ilmoittaisi, ettei Vsto puolestaan voi hyväksyä tehtyä ehdotusta.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 8.

Maist:n kirjelmä esityksineen lisäyksen myöntämisestä kaupunginvoudinkonttorin tarverahain määrärahaan.

Sittenkun kaupunginvoudinkonttori oli Maistraatilta anonut hankittavaksi 600 markan lisäystä menosäännön 2. P. L. IV. 7 kohdalla olevaan 700 markan tarverahamäärärahaan, joka jo on kokonaan käytetty paperin ja muiden kirjoitustarvikkeiden tuntuvan hinnannousun johdosta, on Maist. puoltanut mainittua esitystä.

Rkmrikin yhtyy tähän ja esittää, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan myöntää 600 markan lisäyksen kaupunginvoudinkonttorin tarverahain määrärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 9.

Kysymys kaupnngin kassa- ja tililaitoksen uudestijärjestämisestä (Pain. asiakirj. N:o 42 vuodelta 1915 sekä N:ot 42 ja 50 vuodelta 1917).

V. V.:

Valiokunta ehdottaa asian pantavaksi pöydälle eri kokoukseen.

Kvsto:

Pantiin pöydälle.

N:o 10.

Rkmrin kirjelmä kaupunginkassan tilaa 30/6. 1917 osottavine taulukkoineen.

V. V.:

Merkittäneen tiedoksi saaduksi.

Kvsto:

Merkittiin.

N:o 11.

Rkmrin esitys lisämäärärahan panemisesta 1918 vuoden budjettiehdotukseen erinäisiä kaduntasoitustöitä varten.

Rkmri huomauttaa, että Kvsto oli kokouksessaan 17/4 1917 osottanut 587,700 markkaa erinäisten kaduntasoitustöiden toimeenpanemiseksi XI ja XII kaupunginosassa hätäaputoinä. Mainittuja töitä teetettäessä oli kuitenkin käynyt selville, että määräraha, sen johdosta että työpalkat olivat kohonneet sen jälkeen kun töiden kustannusarvio laadittiin, ei riittäisi töiden valmiiksi saattamiseen, vaan täytyisi nämä, ellei lisämäärärahaa saataisi, keskeyttää 6 viikon kuluttua Torkkeli- ja Pengerkadulla, missä oli työssä 100 miestä, sekä noin 4 viikon kuluttua Viipurinkadulla, missä työvoima oli 110 miestä. Tämän johdosta oli kaupungin yleisten töiden Hallitus antanut Rkmrille laskelman, jonka mukaan mainittuihin töihin tarvittaisiin lisämäärärahaa kokonaista 306,650 markkaa. Kun kunnan työnvälitystoimistolta oli mainitulle hallitukselle saapunut ilmoitus, että työttömyyttä edelleen vallitsi paikkakunnalla eikä ollut mahdollista sijoittaa työttömiä muuanne kuin kunnan töihin niin kauan kuin yksityiset työnantajat eivät voineet antaa työtä lukuisille kotimaisille työntekijöille, oli Hallitus esittänyt, että puheena olevat työt teetettäisiin loppuun alkuperäisessä laajuudessaan sekä että, jos tämä katsottaisiin tarpeelliseksi, tarkoitukseen osotettaisiin edellä mainittu 306,650 markan määräraha.

Samoin kuin kaupungin yleisten töiden Hallitus on Rkmrikin ollut sitä mieltä, että Vston edellä mainitun päätöksen johdosta alotettuja hätäaputöitä ei olisi keskeytettävä, vaan saatettava loppuun, varsinkin kun paikkakunnalla vallitsee työttömyyttä. Siihen nähden että Kvsto ei kokoontunut kesäkuukausina, oli Kri valtuuttanut kaupungin yleisten töiden Hallituksen teettämään puheena olevat työt loppuun sekä käsenyt Rkonttorin kaupunginkassasta maksaa tarpeellisen lisämäärärahan edeltäpäin. Ilmoittaen tästä toimenpiteestään Kvstolle esittää Kri samalla, että Vsto mainitut toimenpiteet hyväksyen päättäisi antaa kaupungin yleisten töiden ja teknillisten laitosten Hallituksille toimeksi 1918 vuoden budjettiehdotusta laatiessaan siihen merkitä näiden töiden teettämiseen tarvittavat lisämäärärahat, yhteensä 306,650 markkaa.

V. V.:

Puoltaen Rkmrin toimenpiteiden hyväksymistä ehdottaa Valiokunta menon maksettavaksi Kvston käyttövaroista.

Kvsto:

Rkmrin ehdotus hyväksyttiin V. V:n ehdotuksen mukaisesti.

N:o 12.**Rkrin esitys lisäyksen myöntämisestä Rkonttorin tarverahoihin.**

Rkonttori on Rkmrille ilmoittanut, että kuluvan vuoden menosäännön 3. P. L. III. 3 kohdalla oleva konttorin tarverahain määräraha, 15,000 markkaa, on jo likimittäin kulunut loppuun, etusijassa sen johdosta että painatustöiden sekä paperin ja muiden konttoritarvikkeiden hinta on kohonnut ja myös koska konttorin toimintakertomuksen painatuskulut, 9,900 markkaa, jotka aikaisemmin on maksettu Vston käyttövaroista, tällä kertaa Kvston 21/11 1916 tekemän päätöksen johdosta on maksettu konttorin tarvevaroista. Tämän johdosta on Rktri esittänyt tarverahoihinsa hankittavaksi 12,000 markan lisäyksen.

Rkmri puoltaa esitystä ja ehdottaa, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan myöntää 12,000 markan lisäyksen Rkonttorin tämänvuotisiin tarverahoihin.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 13.**Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä kaupunginpuutarhan tallin määrärahaan.**

Kaupungin yleisten töiden Hallitus oli Rkrille ilmoittanut, että kuluvan vuoden menosäännön 13. P. L. VIII. 14 kohdalla kaupunginpuutarhan tallia varten oleva 9,000 markan määräraha jo oli kulutettu, sekä anonut, että tallin voimassapitoon vuoden jäljellä olevain 6 kuukauden aikana osotettaisiin 8,000 markan lisämääräraha. Syynä ennestään olevan määrärahan ylitykseen oli, että niin hevosten rehun hinta kuin tallihenkilökunnan ja ajomiesten työpalkatkin olivat kohonneet budjetinjärjestelystä lähtien noin 100 %:lla ja että viime toukokuulla ostetusta isonlaisesta kauramäärästä oli maksettu tuntuvasti korkeampi hinta kuin budjettiehdotusta laadittaessa oli laskettu.

Edellä esitettyjen seikkain johdosta Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi lisäykseksi kuluvan vuoden menosäännössä kaupunginpuutarhan tallin voimassapittoa varten olevaan määrärahaan osottaa 8,000 markkaa tämänvuotisista käyttörahoistaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 14.**Rkmrin esitys määrärahan myöntämisestä Kansanravintohallitukselle.**

Rkmri huomauttaa että, sittenkun Kvsto kokouksessaan 12/6 1917 oli päättänyt asettaa erikoisen Helsingin kunnan Kansanravintohallitus niminen kunnallisen elimen valvo-

maan ja johtamaan kunnan toimintaa kalliinajanavustusten jaossa sekä kansanruokinnan ja kalliinajantaloushoidon aloilla ynnä kunnallisissa viljelysasioissa sekä saman kuukauden 19 päivänä niinkään valinnut jäsenet mainittuun hallitukseen, oli Kansanravintohallitus Krille ilmoittanut alottaneensa toimintansa sekä jo ostaneensa erinäisiä elintarpeita vastaiseen keskuskansankeittiöön. Kun ei Hallituksen käytettäväksi kuitenkaan ollut annettu tarpeellisia varoja, oli Hallitus anonut, että sen ja sen alaisten komiteain juoknsevie menojen suorittamiseksi osotettaisiin 50,000 markan etuanti.

Tähän anomukseen oli Rkmri katsonut olevan myöntyminen ja sentähden käsenyt Rkonttorin kaupunginkassasta edeltäpäin maksaa enintään 50,000 markkaa Kansanravintohallituksen tilauksen mukaan. Tästä toimenpiteestään ilmoittaen Kri esittää, että Kvsto tämänvuotisista käyttövaroistaan puheena olevaan tarkoitukseen myöntäisi siten edeltäpäin maksettavaksi osotetun summan.

V. V.:

Kun Kansanravintohallituksen käytettävänä Muonitustoimikunnan lakkauttamisen jälkeen ovat ne 300,000 markkaa, mitkä Kvsto ^{24/4}1917 myönsi Muonitustoimikunnan käytettäväksi elintarpeiden hankkimiseksi varattomille ja vähävaraisille, päättäneen Kvsto, että ennakkomaksu on kaupunginkassalle korvattava mainitusta määräraahasta.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 15.

Rkmrin esitys erinäisten sisustus- ja korjaustöiden teettämisestä Humaliston sairaalassa.

V. t. sairaalatarkastaja oli Krille huomauttanut, että kaupungin Sairaalaylihallituksen oli, sen johdosta että kulkutautisairaalan ja Humaliston sairaalan henkilökuntaa oli täytynyt lisätä 8-tuntisen työpäivän tultua käytäntöön kaupungin sairaaloissa, ollut pakko vuokrata mainituille henkilöille asuinhuoneisto Humaliston huvilan N:o 4 asuinrakennuksen toisesta kerroksesta, jossa huvilassa toinenkin rakennus oli sairaalan käytettävänä. Ennenkuin mainittua huoneistoa kuitenkaan voitiin tarkoitukseensa käyttää, oli siinä toimitettava erinäisiä korjaustöitä, joista v. t. kaupunginarkkitehdin laatiman kustannusarvion mukaan olisi kustannuksia 2,900 markkaa. Asian kiireelliseen laatuun nähden oli sairaalatarkastaja anonut, että Rkmri osottaisi työn teettämiseen tarvittavat varat.

Kun mainitun työn teettäminen oli käynyt välttämättömäksi, sen johdosta että oli päätetty ottaa 8-tuntinen työpäivä käytäntöön kaupungin sairaaloissa, eikä mainittua huoneistoa voitu tarkoitukseensa käyttää, ennenkuin puheena olevat työt siinä oli teetetty, oli Rkmri katsonut olevan ryhtyminen sairaalatarkastajan esittämään toimenpiteeseen ja sentähden kaupunginkassasta tarkoitukseen osottanut edeltäpäin maksettavaksi 2,900 markkaa.

Tämän ilmoittaen Rkmri esittää, että Kvsto vastamainitun toimenpiteen hyväksyen päättäisi sen huoneiston sisustus- ja korjaustöihin, minkä kaupungin Sairaalaylihallitus on Humaliston huvilasta N:o 4 kulkutautisairaalan ja Humaliston sairaalan henkilökunnan asunnoksi vuokrannut, käyttövaroistaan osottaa 2,900 markkaa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 16.**Rkmrin ilmoitus erinäisten sisustustöiden teettämisestä Oulunkylän lastenkodissa.**

Vaivahoitohallitus oli Rkmrille huomauttanut että, sittenkun työaika kunnalliskodissa ja työlaitoksessa oli samoin kuin kaupungin sairaaloissakin lyhennetty 8-tuntiseksi, oli Vaivahoitohallitus kuitenkin lykännyt toistaiseksi kysymyksen Oulunkylän lastenkodin työajan lyhentämisestä, osin syystä että kävisi erittäin vaikeaksi hankkia asuntoja semmoisen muutoksen vaatimalle lisähenkilökunnalle. Kun kuitenkin oli havaittu tarpeelliseksi hyvissä ajoin ryhtyä toimenpiteisiin siten syntyvän asunnonpuutteen poistamiseksi, oli Vaivahoitohallitus tehnyt Rkmrille esityksen erinäisten sisustustöiden toimeenpanemisesta lastenkodin käytettävänä olevissa asuinrakennuksissa, joten saataisiin lisähenkilökunnalle tarpeelliset asuinhuoneet sekä sitä paitsi 10 uutta sijaa kodin hoidokeille. Siinä mielessä oli Vaivahoitohallitus ehdottanut Oulunkylän kartanon vanhan päärakennuksen ullakon laitettavaksi niin, että sen kylminpänäkin vuodenaikana voisi lämmittää ja silloin käyttää isompain lasten päivähuoneena, jota paitsi pienten lasten osaston käyttämässä rakennuksessa olevaan ullakkohuoneeseen teetettäisiin uuni ja huone muutenkin pantaisiin asuttavaan kuntoon, jotta sitä päivällä voisi käyttää yöhoitajarten makuuhuoneena. Rakennuskonttori oli laskenut näistä töistä olevan kustannuksia 16,000 markkaa. Samalla oli Vaivahoitohallitus anonut, että työ teetettäisiin samalla kertaa kuin lastenkodissa tänä kesänä toimitettavat vuosikorjaukset, mistä olisi se etu, että työ vähemmän häiritsisi kodin toimintaa, koska lapset voisivat lämpimänä vuodenaikana suuren osan päivästä oleskella ulkosalla.

Siihen nähden että ehdotettujen sisustustöiden tavallaan täytyi katsoa johtuneen 8-tuntisen työpäivän käytäntöön ottamista koskevasta päätöksestä, ja kun siten saataisiin niinikään tervetullut sijain lisäys lastenkotiin, oli Kri katsonut olevan yhtyminen Vaivahoitohallituksen ehdotukseen. Ja kun puheena olevain töiden teettämistä ei käynyt lastenkodin toiminnalle haittaa tuottamatta jättäminen siksi, kunnes Kvsto olisi voinut asian ratkaista, oli Kri, huolimatta niistä runsaista kustannuksista, joita mainituista töistä nykyisten luonnottomain olojen johdosta koituisi, katsonut olevan määrääminen kaupungin yleisten töiden Hallituksen heti teettämään työt sekä osottanut tarvittavat varat, 16,000 markkaa, edeltäpäin maksettaviksi kaupunginkassasta.

Näistä toimenpiteistään Rkmri ilmoittaa Kvstolle pyytäen, että Vsto ne hyväksyisi sekä käyttövaroistaan osottaisi määrärahan tarkoitukseen.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 17.**Rkmrin esitys määrärahan myöntämisestä viransijaisen palkkaamiseksi kaupunginarkkitehdin virkavapauden aikana.**

Kaupungin yleisten töiden Hallitus oli Rkmrille ilmoittanut, että kaupunginarkkitehti Karl Hård af Segerstad oli anonut hänelle sairauden tähden ^{17/7} 1917 asti myön-

nettyä virkavapautta näytetyn kivulloisuuden johdosta pitennettäväksi kaksi kuukautta mainitusta päivästä lukien. Puoltaen myöntymistä anomukseen oli Hallitus samalla esittänyt, että avustava kaupunginarkkitehti Runar Eklund, joka nykyään hoiti kaupunginarkkitehdin virkaa, määrättäisiin vatedeskin arkkitehti Hård af Segerstadin virkavapauden aikana oman virkansa ohessa hoitamaan Hårdin virkatehtäviä ja että arkkitehti Eklund tästä saisi samoin kuin tähänkin asti 250 markan kuukausipalkkion.

Asiaa Rkmrissa käsiteltäessä oli ilmaantunut eriäviä mielipiteitä. Rkmrista oli tosin näyttänyt ilmeiseltä, että kaupunginarkkitehdille oli myönnettävä pitennettyä virkavapautta asiakirjain oheisen lääkärintodistuksen johdosta. Mutta eri mieltä oli ollut siitä, oliko Rkmri oikeutettu kesäkuukausina, jolloin Kvsto ei kokoontunut eikä sentähden voinut asiasta päättää, määräämään avustavan kaupunginarkkitehdin hoitamaan kaupunginarkkitehdin virkatehtäviä sekä voiko Kri ratkaista, oliko avustavalle kaupunginarkkitehdille tuleva viransijaisuuspalkkio maksettava kaupunginkassasta vai tulisiko kaupunginarkkitehdin se maksaa omista varoistaan. Siihen nähden että päätös asiassa oli viivyttelämästä tehtävä sekä kun olevissa oloissa oli lähinnä Rkmrin asia tehdä tämä päätös, oli Krin jäsenten enemmistö yhtynyt siihen käsitykseen, että Krin tulisi myöntää kaupunginarkkitehdille virkavapaus sekä määrätä avustava kaupunginarkkitehti hoitamaan hänen virkatehtäviensä samoin kuin käskeä kaupunginkassan maksaa avustavalle kaupunginarkkitehdille 250 markan viransijaisuuspalkkio kuukaudessa, sillä edellytyksellä että Kvsto vatedes tähän myöntyy. Päinvastaisessa tapauksessa olisi kaupunginarkkitehdin maksettava mainittu summa takaisin kaupunginkassaan. Vähemmistö, johon kuuluivat herrat Listo ja Neovius, oli ollut sitä mieltä, ettei Rkmri ollut oikeutettu määräämään avustavaa kaupunginarkkitehtiä hoitamaan kaupunginarkkitehdin tehtäviä, vaan että avustavan kaupunginarkkitehdin tulisi näin ollen ilman eri määräystä toimia viransijaisena, kunnes asiasta voitiin asianmukaisessa järjestyksessä muuta päättää, mutta kaupunginkassa maksaisi hänelle kuitenkin viransijaisuuspalkkion, sillä edellytyksellä että Vston myöntymys tähän hankittiin.

Edellä esitetyn johdosta Rkmri ehdottaa, että Kvsto päättäisi hyväksyä Krin vastamainitut toimenpiteet sekä osottaa 500 markkaa avustavan kaupunginarkkitehdin viransijaisuuspalkkioksi ¹⁷/₇ ja ¹⁷/₉ 1917 väliseltä ajalta, maksettavaksi Vston tämänvuotisista käyttövaroista.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 18.

Rkmrin esitys määrärahan myöntämisestä hautapatsaan pystyttämiseksi piirilääkäri Carl Gustafssonin haudalle.

Rkmri ilmoittaa että, sittenkun Kvsto kokouksessaan ³⁰/₁ 1917 käsitellessään kysymystä piirilääkäri Carl Gustafsson-vainajan testamentin vastaanottamisesta oli muun muassa päättänyt käskeä Rkmrin ryhtyä toimiin sekä testamenttaajan perheaudan voimassa pitämiseksi hänen testamenttimääräyksessä mukaisesti että myös pystyttämään testamenttaajan haudalle vaatimattoman muistopatsaan, oli kaupungin yleisten töiden

Hallitus käskenyt kaupunginasemakaava-arkkitehdin ja kaupunginpuutarhurin valmistaessa mainittua asiaa.

Laatiessaan ehdotusta puheena olevan muistopatsaan pystyttämiseksi täkäläiselle uudelle hautausmaalle oli kaupunginasemakaava-arkkitehti muistopatsaan kokoa ja suhdetta suunnitellussaan koettanut asianmukaisesti ottaa huomioon heti Gustafssonin perhehaudan takana sijaitsevan taitelija S. A. Keinäsen hautapatsaan välttääkseen aikaansaamasta häiritsevää epäsuhtaa. Hautapatsas on sentähden ehdotettu sijoitettavaksi symmetrisesti vastapäätä taitelija Keinäsen hautakiveä, jonka ääriveriivoja se verhoo ja jolle se puolestaan on eheänä taustana. Patsas on aikomus teettää keskikärkeasta, hienoksi hakatusta punaisesta graniitista, jossa on hiukan kohokoristeita ja hakattu muistokirjoitus. Nykyisten tarveainehintain johdosta oli suunnitellusta muistopatsaasta paikalle pantuna laskettu olevan kustannuksia noin 8,000 markkaa, sillä edellytyksellä että piirustukset laatii ja työtä valvoo kaupungin rakennuskonttori. Siinä tapauksessa että havaitjaisiin toivottavaksi hankkia hautapatsaan ehdotus yleisellä tahi rajoitetulla arkkitehtien ja kuvanveistäjien välisellä kilpailulla, olisi tarkoitukseen osotettava 2,000—2,500 markkaa, josta summasta noin 1,000 markkaa käytettäisiin palkinnoiksi ja loput yksityiskohtaisten piirustusten, työn valvonnan ja kilpailun toimeenpanon kustantamiseen. Hautapatsaan kuntoonpanosta istutuksineen olisi kustannuksia ensimmäisenä vuonna 350 markkaa ja vuotuisia kunnossapitokustannuksia sittemmin 150 markkaa.

Rkmrin mielestä ei ole ollut syytä tässä tapauksessa julistaa yleistä enempää kuin rajoitettuakaan kilpailua. Osin olisi siitä tuntuvasti lisäkustannuksia, osin ja ennen kaikkea näyttää kaupunginasemakaava-arkkitehdin laatima ehdotus miellyttävältä ja semmoisenaan hyväksyttävältä. Jos Vsto hyväksyy tämän käsityksen, lieene sen päätettävä, mikä muistokirjoitus hautapatsaaseen pannaan. Rkmrin mielestä ei ole ollut sen asia tehdä ehdotusta tästä, vaan olisi se lähinnä V. V:n ehdotettava. Mitä taas laskettuihin kustannuksiin tuli, oli Rkmristä näyttänyt, että ne olisi maksettava kaupungin vakinaisista varoista eikä testamenttaajan Helsingin kaupungille lahjoittamista varoista. Tähän nähden Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

muistopatsaan pystytettäväksi piirilääkäri Carl Gustafsson-vainajan haudalle täkäläiselle Uudelle hautausmaalle kaupunginasemakaava-arkkitehdin laatimain piirustusten mukaan;

antaa kaupungin Rakennuskonttorin toimeksi valvoa työn teettämistä; sekä

tämänvuotisista käyttövaroistaan tähän tarkoitukseen osottaa 8,000 markkaa ynnä hautapaikan kuntoonpanoon ja istutuksiin 350 markkaa.

V. V.:

Rkmrin ehdotusta puolletaan, minkä ohessa V. V. ehdottaa, että valiokunta saisi toimekseen panettaa hautapatsaaseen sopivan muistokirjoituksen.

Kvsto:

Rkmrin ja V. V:n ehdotukset hyväksyttiin.

N:o 19.

Rkmrin esitys erään lisäalueen vuokraamisesta Aktiebolaget Bollplan yhtiölle.

Rkmri mainitsee että, sittenkun Kri oli Kvston 21/11 1916 tekemän päätöksen johdosta Aktiebolaget Bollplan yhtiölle 10 vuoden ajaksi vuokrannut erään noin 3 hehtaarin

laajuisen alueen Sallin ja Kaavin tiluksilta, oli mainittu yhtiö Krille huomauttanut, että näytti syntyneen väärinkäsitystä puheena olevan alueen rajoista sekä, kun kaupungingeodeetin paaluttamalle alueelle ei voinut rakentaa säännöllistä jalkapallokenttää, vielä vähemmän siihen sijoittaa katsojasijoja y. m., anonut, että Kvsto laajentaisi yhtiölle vuokratun alueen niin, että sen pohjoisraja siirrettäisiin noin 20 metriä loitommaksi, mutta vuokraehdot muuten pysyisivät ennallaan.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus lausuu, että kaupunginpuutarhuri ja kaupungingeodeetti olivat yhteisesti antamassaan lausunnossa huomauttaneet, että yhtiön haluama lisäalue sijaitisi urheilukentän ja Savilan puutaimiston välillä ja olisi varattava Florankadulta puistoalueen itäosaan vievän tien paikaksi. Mainittu alue olisi sentähden annettava vuokralle ainoastaan toistaiseksi vuoden irtisanomisajan ehdolla, joten kaupungilla olisi tilaisuus aluetta tasoittaessaan vastedes teettää mainittu tie, jos se havaitaan tarpeelliseksi. Kaupungin yleisten töiden Hallitus ei kuitenkaan ollut tahtonut mainittuun ehdotukseen yhtyä, vaan oli puoltanut myöntymistä anomukseen, koska mainitun tien kävi haitatta teettäminen toiseen suuntaan, jos se ylipäättään osottautui tarpeelliseksi.

Samoin kuin kaupungin yleisten töiden Hallitus katsoo Rkmrikin voivansa puoltaa myöntymistä yhtiön anomukseen, varsinkin kun, mikäli Rkmri on saanut tietää, tämä ei vaikeuta tarpeellisen tien teettämistä Florankadulta puistoalueen itäosaan, jota vastoin toiselta puolen on urheilukentän laajentamiseksi välttämätöntä saada tämä lisäalue käytettäväksi. Rkmri sentähden esittää, että Kvsto päättäisi Aktiebolaget Bollplan yhtiölle vuokrata noin 20 metriä leveän, tämän oheisessa asemapiirroksessa kirjaimilla h, i, p, r osotetun lisäalueen samaksi ajaksi ja samoin ehdoin kuin kaupungin ja mainitun yhtiön kesken 7/12 1916 tehdyssä vuokrakirjassa lähemmin mainitaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 20.

Rkmrin esitys Lasinleikkaajasaaren ja Itäisen Rönnskärin vuokralle antamisesta.

Sittenkun kaupunkiin kuuluvain tilusten, Lasinleikkaajasaaren N:o 118 ja Itäisen Rönnskärin N:o 119 vuokraaja, leskirouva Mathilda Brenner, oli Rkmriltä anonut vuokrauden pitentämistä 10 vuodella, 1/1:stä 1918 lukien, jolloin nykyinen vuokrakausi päättyy, ovat kaupunginasemakaava-arkkitehti ja kaupungingeodeetti asiasta antamassaan lausunnossa huomauttaneet että, kun Kvsto oli 19/9 1917 myöntänyt hankijalle vuokranpitennystä hänen jäljellä olevaksi elinajakseen, ei kuitenkaan kymmentä vuotta kauemmaksi eli 1917 vuoden loppuun, ei vuokranpitennystä enää olisi myönnettävä. Lisätueksi tälle käsitykselle esitetään, että puheena olevat tilukset asemansa ja kuivan maaperänsä johdosta olisivat erittäin sopivia huviretkipaikkoja kaupungin väestölle.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus, joka ei ole katsonut nykyään olevan aihetta käydä tutkimaan saarien sopivaisuutta kaupunginasemakaava-arkkitehdin ja kaupungingeodeetin mainitsemaan tarkoitukseen, on sitä mieltä, että vuokranpitennys olisi hakijan korkeaan ikään ja siihenkin katsoen, että Läntisen Rönnskärin huvilatilusten vuokrakausi päättyy

vasta vuonna 1928, myönnettävä sekä ehdottaa, että puheena olevat tilukset entisin ehdoin vuokrattaisiin hakijalle hänen jäljellä olevaksi elinajakseen.

Huomioon ottaen kaupungin yleisten töiden Hallituksen esittämät näkökohdat puoltaa Rkmri anottua vuokranpitennystä, mutta on kuitenkin sitä mieltä, että vuokrakausi olisi pitennettävä enintään kymmeneksi vuodeksi ja myönnettävä hakijalle henkilökohtaisesti. Vuokramaksun, joka nykyään on 200 markkaa vuodessa, näyttää käyvän pitennysajalta korottaminen 400 markkaan. Rkmri sentähden ehdottaa, että Kvsto päättäisi valtuuttaa Krin leskirouva Mathilda Brennerille hänen jäljellä olevaksi elinajakseen, enintään kuitenkin 10 vuodeksi, $\frac{1}{1}$:stä 1918 lukien, vuokraamaan kaupungille kuuluvat tilukset Lasinleikkaajasaaren N:o 118 ja Itäisen Rönnskärin N:o 119 vuotuisesta 400 markan vuokrasta ja muuten aikaisemmin voimassa olevia ehdoin.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 21.

Rkmrin esitys määrärahan myöntämisestä desinfiomislaitoksen järjestämiseksi kulkutautisairaalaan.

Kaupungin Sairaalaylihallitus on Rkmrille huomauttanut, että kulkutautisairaalaan, joka alkuaan ei ole tarkoitettu lavantautia ja muita tarttuvia suolitauteja sairastavia potilaita varten, nyttemmin täytyy hoidettavaksi ottaa mainittuihinkin tauteihin sairastuneita henkilöjä. Kun kuitenkin Terveystieteidenlaitos on vastustanut sitä, että näiden potilaiden ulostuksia niissä kun on basilleja, saisi desinfiomatta päästää Eläintarhan septic-säiliöihin, oli mainitun sairaalan hallitus ehdottanut, että sairaalan sen paviljongin kellariin, missä tuollaisia potilaita hoidetaan, laitettaisiin sementtisäiliö, johon ulostukset kloseteista johdettaisiin ja keittämällä saatettaisiin vaarattomiksi, minkä jälkeen ne säiliön pohjassa olevasta putkesta johdettaisiin septic-säiliöihin.

Mainittuun ehdotukseen yhtyen on Ylihallitus, joka on pitänyt desinfiomislaitoksen rakentamista kulkutautisairaalaan mainittua tarkoitusta varten aivan ensi tilassa välttämättömänä, koska lavantaudin ruvetessa raivoamaan tauti helposti voi levitä, ellei tarpeellisiin varokeinoihin ajoissa ryhdytä, anonut, että Rkmri asian kiireelliseen laatuun katsoen v. t. kaupunginarkitehdin laatiman, 3,200 markkaan päättyvän kustannusarvion mukaisesti antaisi tarkoitukseen tarvittavan rahamäärän Ylihallituksen käytettäväksi.

Kaupungin yleisten töiden Hallituksen ilmoitettua, ettei sillä ollut mitään muistuttamista sitä vastaan että puheena oleva työ teetetään edellä mainitun kustannusarvion mukaisesti, sekä Rkmrin saatua kulkutautisairaalan ylläkääriltä lisäksi tietää, että, paitsi lavantautia, muitakin kulkutaudintapaisia suolitauteja oli peljättävänä, oli Kri Ylihallituksen esittämiin syihin nähden sekä katsoen nykyoloihin, joiden vallitessa oli tavallista enemmän syytä peljätä kulkutautien puhkeamista, katsonut olevan ryhtyminen pyydettyyn toimenpiteeseen ja sentähden kaupunginkassasta osottanut edeltäpäin maksettavaksi 3,200 markkaa. Tämän ilmoittaen Rkmri esittää, että Kvsto mainitun toimenpiteen hyväksyen päättäisi

käyttövaroistaan osottaa 3,200 markkaa desinfioimislaitoksen järjestämiseksi kulkutauti-sairaalaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 22.

Rkmrin ilmoitus 1916 vuoden velkakirjalainan korkoa varten olevan määrärahan ylittämistä.

Rkonttori oli Rkmrille ilmoittanut, että kuluvan vuoden vahvistetussa menosäännössä 1. P. L. IX. 1 kohdalla „1916 vuoden velkakirjalainan korkoa“ varten oleva 425,000 markan määräraha oli ylitetty Smk:lla 5,420: 61, sen johdosta että osa mainittua lainaa oli kannettu kaupunginkassaan aikaisemmin kuin alkuaan oli tarkoitus, mikä taas johtui siitä, että kaupunginkassan käteisvaroihin syksyllä 1915 tarvittiin lisäystä ja että silloin katsottiin sopivimmaksi hankkia sitä siltä yhtymältä, joka oli lainan ottanut toimittaakseen ja oli halukas ennen sovittua määräaikaa maksamaan osan lainasta. Tämän ilmoittaen Rkmri esittää, että Kvsto hyväksyisi edellä mainitun määrärahanylityksen.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 23.

Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä nostokranan sähkövoimaa varten olevaan määrärahaan.

Satamakapteeni oli Rkmrille ilmoittanut, että kuluvan vuoden menosäännössä „nostokranan sähkövoimaa varten“ olevasta 500 markan määrärahasta jo oli käytetty Smk 484: 05 sekä että tänä vuonna mainittuun tarkoitukseen tarvittaisiin lisää 400 markkaa. Määrärahan ylitys johtuu siitä, että sotilasviranomaiset ovat yhtä mittaa käyttäneet kaupungin nostokranaa. Vaikka kustannukset tämän johdosta ovat ylittäneet vuosirasasäännössä lasketun määrän, ovat toiselta puolen tulot, joita oli laskettu koko vuodelta kertyvän 3,000 markkaa, jo heinäkuun viimeisenä nousseet 2,335 markkaan.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan osottaa 400 markkaa lisäyksiä vahvistetussa menosäännössä nostokranan sähkövoimaa varten olevaan määrärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 24.

Rkmrin esitys vahtimestari V. Dammin tarjouksen johdosta myydä omistamansa palstatila kaupungille.

Sittenkun vahtimestari V. Damm ja hänen vaimonsa Elina Damm olivat tarjoutuneet kaupungille myymään omistamansa Jaurila nimisen, Helsingin pitäjän Malmin kylän Starenin talosta erilleen murretun palstatilan, oli kaupungin yleisten töiden Hallitus antanut kaupungingeodeetin ja kaupunginasemakaava-arkkitehdin toimeksi valmistella asiaa, ja olivat nämä antamassaan lausunnossa maininneet, että puheena oleva 14,585 m²:n laajuinen palstatila käsitti pääasiassa viljelyskelpoista, mutta ei viljeltyä maata. Kun kauppahinta oli määrätty 14,500 markaksi ja kauppaan kuuluvalla irtaimistolla sekä keskentekoisilla rakennuksilla oli kaupungin kannalta katsoen varsin vähän arvoa, kävi palstatilan myöntihinnan laskeminen tasaluvuin markaksi neliömetriltä eli siis tuntuvasti kalliimmaksi sitä hintaa, minkä kaupunki hiljattain oli maksanut Helsingin pitäjältä ostamistaan maataloista. Siihen tarjouksessa olevaan lausuntoon että palstatila, joka sijaitisi Kaarlen kantatilan ja Pehrin talon erään lohkon välillä, olisi esteenä mainittujen maatilain laajain viljelmäin yhtenäiselle ja järkiperaiselle viljelykselle, jolla lausunnolla tarkoitettiin että olisi kaupungille edullista lunastaa palstatila, ei katselmusmiesten mielestä käynyt paneminen sanottavaa huomiota, koska mainittu Pehrin talon lohko käsitti ainoastaan verraten vähäisen, kapean alueen, joka sitä paitsi etelässä liittyi kaupungin tiluksiin. Tämän johdosta ja kun kaupunki ei välttämättä tarvitse mainittua palstatilaa muuhunkaan tarkoitukseen, eivät katselmusmiehet ole puoltaneet tarjousta.

Tähän lausuntoon on kaupungin yleisten töiden Hallitus yhtynyt eikä Rkmrikaan ole tarjousta käsitellessään voinut havaita, että kaupungin etu vaatisi ostamaan puheena olevaa palstatilaa, minkätähden Kri on katsonut olevan ehdottaminen tarjousta hyljättäväksi.

V. V.:

* Tarjous ei aiheuttane toimenpidettä Kvston puolelta.

Kvsto:

Ei aiheuttanut toimenpidettä.

N:o 25.

Rkmrin esitys elinkautiseläkkeen myöntämisestä työmies Oskar Edvard Grönbergille.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus oli Rkmrille ilmoittanut, että kaupungin palveluksessa oleva työntekijä Oskar Edvard Grönberg oli pyytänyt saada elinkautiseläkettä, ja mainitsee Hallitus, että Grönberg, joka on syntynyt vuonna 1838 ja siis 79 vuoden ikäinen, on työlistain mukaan ollut kaupungin palveluksessa vuodesta 1886 lähtien, ei kuitenkaan yhteen jaksoon. Niinpä oli hänen yhteenlaskettu työaikansa vuoteen 1899 ainoastaan 1,029 päivää eli noin 3 vuotta. Viimeksi mainitusta vuodesta lähtien Grönberg sitä vastoin oli ollut yhteen jaksoon kaupungin palveluksessa, pääasiallisimmin kivenrouhijana. Grönbergin yhteenlaskettu työaika oli siten noin 21 vuotta. Vähenevän voimain johdosta oli Grönbergin työansio kymmenenä viime vuonna ollut sangen vähäinen, 500—600 markkaa vuodessa. Siihen nähden että Grönberg korkean ikänsä

ja heikontuneiden ruumiinvoimainsa johdosta oli kykenemätön itseään elättämään, niin-
kuin oheen pantu lääkärintodistuskin osotti, oli Hallitus, viitaten Kvston 15/4 1913 vah-
vistamien kaupungin työntekijäin vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeen perusteiden 2
momentin 2 kohtaan ehdottanut, että Grönbergille myönnettäisiin 400 markan vuotuinen
elinkautiseläke, lukien 3/5:stä 1917, jolloin hän erosi kaupungin työstä.

Rkmri huomauttaa, että edellä mainittu eläkeperusteiden määräys myöntää poikkeus-
tapauksessa työntekijälle, joka on tullut 55 vuoden ikään ja palvellut 20 vuotta sekä
lääkärintodistuksella näyttänyt olevansa työhön kykenemätön, Kvston määräyksen mukaan
saman eläkkeen kuin työntekijälle, joka on saavuttanut täydet palvelus- ja ikävuodet, eli
60 % palkastaan. Tosin selvitys hakijan palvelusajasta ei ole täysin tyhjentävä, mutta
katsoen Grönbergin korkeaan ikään ja heikontuneisiin ruumiinvoimiin, on Rkmri empi-
mättä ehdottanut Grönbergille annettavaksi vanhuuseläkkeen, varsinkin kun mainittu
eläke Kvston aikaisemman lausunnon mukaan olisi annettava henkilöille, jotka ikään ja
palvelusaikaan nähden lähenevät täyteen eläkkeeseen oikeutettujen työntekijäin ryhmää.
Mitä eläkemäärään tulee, olisi Grönbergin palkan vähyyteen nähden vahvistettu vähin
määrä 400 markkaa tässä tapauksessa myönnettävä.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi myöntää työmies Oskar Edvard Grönbergille van-
huuseläkettä hänen jäljellä olevaksi elinajakseen 400 markkaa vuodessa, 1/6:stä 1917
lukien.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 26.

**Rkmrin esitys määrärahan myöntämisestä Terveystenhoitolautakunnan huoneiston laa-
jentamiseen y. m.**

Terveystenhoitolautakunta oli Rkmrille esittänyt, että Lautakunnalle sopiva huoneisto
sisustettaisiin entiseen seurahuonetaloon. Kun kuitenkin mainittuun taloon ovat sijoitet-
tuina kaupungin kortti- ja leipäkonttori sekä Taksoitusvalmistelukunta ja Tilastokonttori,
ei Rkmri ole voinut noudattaa tätä Lautakunnan esitystä. Näin ollen ja kun ei ollut
voitu osottaa muuta Lautakunnalle sopivaa huoneistoa, oli Terveystenhoitolautakunnassa
herätetty kysymys nykyisen huoneiston laajentamisesta laittamalla asuntotarkastuksen
käytettävänä olevat huoneet terveystaloisin desinfioitsijain kylpyhuoneiksi. Siihen nähden
että mainitut huoneet sijaitsevat saman talon alakerrassa, missä Lautakunnankin hu-
oneisto, saataisiin ehdotetulla tavalla Lautakunnan huoneiston pahimmat haitat poiste-
tuiksi. Rakennuskonttorin huonerakennusosastolla tehdyn kustannusarvion mukaan olisi
näistä sisustustöistä kustannuksia 1,800 markkaa.

Kun puheena olevaa esitystä ei ehditty lähettää Kvston tutkittavaksi ennen kesän
tuloa, mutta asian ratkaisemista ei voitu jättää syksyyn, oli Rkmri, joka puolestaan oli
havainnut puheena olevan huoneiston laajennuksen välttämättömän tarpeelliseksi, valtuut-
tanut kaupungin rakennuskonttorin ryhtymään työtä teettämään sekä käsenyt Rkont-
torin kaupunginkassasta edeltäpäin maksaa tarvittavat varat.

Seurauksena edellä mainitusta Terveystenhoitolautakunnan huoneiston laajennuksesta oli, että asuntotarkastukselle täytyi osottaa toinen sopiva huoneisto. Semmoinen olikin ollut saatavissa ent. seurahuoneelta, missä toisen kerroksen itäisestä kylkirakennuksesta oli kolme huonetta voitu luovuttaa tähän tarkoitukseen. Tästä muutosta oli kuitenkin kaupungin rakennuskonttorin laskelman mukaan kustannuksia enintään 1,000 markkaa. Tämänkin työn oli Rkmri valtuuttanut rakennuskonttorin teettämään sekä käsenyt Rkttorin maksaa mainitun rahamäärän.

Näistä toimenpiteistään ilmoittaen Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

Rkmrin toimenpiteen esillä olevassa asiassa hyväksyen osottaa 1,800 markkaa Terveystenhoitolautakunnan huoneiston laajennuskustannuksiin sekä 1,000 markkaa asuntotarkastukselle ent. seurahuoneelta osotetun huoneiston korjauksiin; samoin kuin

edellä mainitut summat, yhteensä 2,800 markkaa, maksettavaksi Vston tämänvuotisista käyttövaroista.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 27.

Rkmrin esitys Brändönkadun tonttien N:ojen 7 ja 9 vuokralle antamisesta.

Sittenkun insinööri Valentin Widstedt oli Rkmriltä anonut saada puunjalostustehtaan paikaksi viideksi vuodeksi vuokrata kaupungin omistamat korttelissa N:o 272 sijaitsevat Brändönkadun tontit N:ot 7 ja 9, oli kaupungin yleisten töiden Hallituksen toimituttamassa katselmuksessa käynyt selville, että mainituilla tonteilla oli niiden rakennuttamista varten tarpeelliset vesi- ja laskujohdot, jota vastoin niihin rajoittuvat kadut olivat tasoitettut ainoastaan puoleen leveyteensä tonteista loitommalta puolelta. Vaikkeivät tontit siis aivan täyttäneet rakennustonteille asetettuja ehtoja, olivat katselmusmiehet kuitenkin, siihen nähden ettei kaupungilla nykyään ollut käytettävänä muita tontteja, joihin tehdaslaitoksia saisi rakennuttaa, katsoneet voivansa puoltaa myöntymistä hakemukseen ja samalla ehdottaa, että tonttien vuosivuokrat niiden asemaan ja rakennuspohjan laatuun katsoen määrättäisiin, 2,565 m² käsittävän tontin N:o 7 3,200 markaksi ja 2,416 m² käsittävän tontin N:o 9 3,750 markaksi, mikä vastaisi 5 % korkoa tonttien pääomavolle laskettuna 25 ja 30 markan yksikköhinnan mukaan neliömetriltä. Vuokraukseen olisi lisäksi liitettävä ehto, että vuokraaja ei ole oikeutettu vaatimaan rajakkaisten katujen tasoitusta eikä raidelaitteiden sijoittamista niihin, ennenkuin kaupunki sen katsoo sopivaksi.

Asian ollessa Hallituksessa käsiteltävänä ilmoitti hakija haluavansa vuokrata tontit toistaiseksi kuusikuukautisen irtisanomisen ehdolla saadakseen asian siten ratkaistuksi mahdollisimman pian, ja katsoi Rkmri, jolla on oikeus tehdä irtisanomisen varassa olevia vuokrasopimuksia, voivansa myöntyä tähän hakemukseen edellä kerrotuin ehdoin, joten Kri kokouksessaan 14/6 1917 vuokrasi puheena olevat tontit insinööri Widstedtille kuusikuukautisen irtisanomisen ehdolla.

Insinööri Widstedt oli kuitenkin sittemmin erään vastaisen yhtiön puolesta uudistanut anomuksensa saada vuokrata tontit viideksi vuodeksi, koska yhtiölle oli tärkeätä turvata liikkeensä pitemmäksi ajaksi.

Tästä hakemuksesta antamassaan lausunnossa on kaupungin yleisten töiden Hallitus huomauttanut, että mainitut tontit eivät lähitulevina viitenä vuonna tule käytetyiksi alkuperäiseen tarkoitukseensa, minkätähden Hallitus puolsi myöntymistä hakemukseen edellä mainituin ehdoin.

Rkmri huomauttaa, että Brändönkadun itälaidassa sijaitsevat tontit, joita kaupungin-
asemakaavanmuutoksen toimeenpantua oli 6, oli niinkuin tunnettu alkuaan aiottu luovutettaviksi semmoisille teollisuusyrityksille, jotka käsittelivät teurastamosta saatavia sivutuotteita ja jätteitä. Kaupungin uuden teurastamon rakennustyön keskeytyksen johdosta ei tontteja kuitenkaan ollut kysytty mainittuihin tarkoituksiin. Viime vuonna oli Brändönkadun tontti N:o 11 annettu vuokralle $\frac{30}{4}$ 1939 asti perunajauhotehtaan paikaksi. Näin ollen ja jos nyt esillä olevaan anomukseen myönnyttäisiin, olisi edelleen kolme tonttia käytettävänä niiden alkuperäiseen tarkoitukseen.

Mitä erikoisesti esillä olevaan hakemukseen tuli, oli Rkmri, siihen nähden että tehdas-
tonteista vallitsi suurta puutetta ja koska tuskin oli edellytettävissä, että ne teollisuudenhaarat, joiden käytettäväksi mainitut tontit oli tarkoitettu, ensintulevina viitenä vuotena mainittavasti kehittyisivät, osin syystä että teurastamon ei voine olettaa aloittavan toimintaansa täydessä mitassa lähivuosina, osin syystä että maamme karjakanta on paljon vähentynyt, katsonut voivansa puoltaa myöntymistä hakemukseen kaupungin yleisten töiden Hallituksen esittämin ehdoin. Vuokrakausi sopisi lukea $\frac{1}{10}$:stä 1917. Kuitenkin olisi vuokraajalle ilmoitettava, että vuokrakauden pitennystä ei saa edellyttää, ja olisi sen suuntainen määräys pantava vuokrakirjaan.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi insinööri Valentin Widstedtille vastaisen yhtiön käytettäväksi vuokrata korttelissa N:o 272 sijaitsevat Brändönkadun tontit N:ot 7 ja 9 viideksi vuodeksi, $\frac{1}{10}$:stä 1917 lukien, tontin N:o 7 3,200 markan ja tontin N:o 9 3,750 markan eli molemmat yhteensä 6,950 markan vuosivuokrasta sekä sillä ehdolla, että vuokraajalla ei ole oikeutta vaatia tontteja rajoittavain katujen tasoittamista eikä raidelaitteiden sijoittamista niihin, ennenkuin kaupunki sen katsoo sopivaksi.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 28.

**Jatkokäsittelyyn 20/6:stä 1917: Kysymys Mankalan koskien vesivoiman ostoa koske-
vain asiakirjain toimituksen viivästymisestä.**

Kun Kvsto 20/6 1917 käsitellessään Rmkrin esitystä Mankalan koskien vesivoiman hankkimisesta kaupungille oli saanut tietää, että mainittu $\frac{21}{5}$ päivätty esitys vasta $\frac{15}{6}$ eli siis samana päivänä, jona eräiden koskiosuuksien myyntiaika meni umpeen, oli jaettu V. V:n jäsenille sekä seuraavana päivänä ruotsinkielisenä Kvstolle, päätti Vsto käskää Rmkrin Kvstolle antaa selityksen, mistä mainittu viivästyminen oli johtunut.

Rkmri lausuu että, kun esillä oleva asia etusijassa koski Rkmrin puheena olevan esityksen toimittamista, oli Kri suonut asian esittelijälle, apulaissihteeri Jarl Waldemar Andersinille tilaisuuden antaa tarpeellisen selityksen asiasta, ja onkin selitys annettu ja siinä lausuttu seuraavaa:

Asiakirjat oli annettu insinööri Andersinille jonakin päivänä viime huhtikuussa. Asiaa ensi kerran käsitellessään ^{19/4} oli Rkmri päättänyt hankkia selvityksen koskien omistusoikeudesta sekä suoda kaupungin teknillisten laitosten Hallitukselle, joka siihen asti oli jätetty asian valmistelun ulkopuolelle, tilaisuuden lausunnon antamiseen, mutta samalla ajan voittamiseksi tehdä Kvstolle esityksen lisättyjen Kvt:n valitsemisesta asiaa käsittelemään. Kohta päätöksen tehtyä lähetettiin asiakirjat kaupungin teknillisten laitosten Hallitukselle, joka ne palautti lausuntonsa kera toukokuun alkupäivinä. Rkmri käsitteli asiaa uudelleen ^{7/5} sekä päätti koskien omistusoikeudesta hankitun alustavan selvityksen johdosta lähettää kaupungin sähkölaitoksen johtajan, insinööri Lars Åbergin ja Krin pöytäkirjurin, varatuomari Fredrik Mörtengrenin, keskustelemaan putouksen muiden osakasten kanssa (matka tehtiin ^{11—13/5}). Sen ohessa päätti Rkmri selvityttää kysymyksen, voiko koskea käyttää ostamatta sitä kokonaisuudessaan, sekä kääntyi sitä varten professori K. A. Moringin puoleen, jonka lausunto saatiin ^{16/5}. Insinöörien Åbergin ja Andersinin hankittujen myyntitarjousten pohjalla laatima kannattavaisuuslaskelma annettiin Kriin ^{20/5}. Seuraavana päivänä päätti Rkmri tehdä Kvstolle esityksen asiasta.

Kirjapainoon lähetettiin ensimmäisen liitteet ladottavaksi jo toukokuun 8 tai 9 päivänä, s. o. kohta kun Rkmri oli käsitellyt kaupungin teknillisten laitosten Hallituksen antaman lausunnon, eikä silloin näyttänyt olevan vähintäkään syytä peljätä, ettei asiaa saataisi toimitetuksi hyvissä ajoin johonkin Kvston myöhempään kevätkokoukseen. Sikäli kuin selvittäviä asiakirjoja saapui lisää, lähetettiin niistä jäljennös kirjapainoon, joka niinkään oli saanut määräyksen antaa vähä vähältä korjausvedoksia luettaviksi ja hyväksyttäväiksi sekä, sittenkun jokin liite oli painettavaksi hyväksytty, toimittaa siitä kappaleen Kvston notaarille käännettäväksi. Kun korjausvedosten saanti kuitenkin viipyi, teki Andersin useita yrityksiä latomisen jouduttamiseksi, mutta sai tietää, että kirjapainossa sattumalta — mikäli hän oli käsitellyt, Kaupunginvaltuuston taajain kokousten johdosta — oli ylen paljon työtä; kuitenkin oli latominen jo aloitettu ja korjausvedokset luvattiin lähipäivinä. Näin ollen tuskin olisi mitään voitettu käyttämällä toista kirjapainoa, koska koko työ olisi täytynyt alottaa alusta, syystä että samaan asiaan kuuluvia asiakirjoja tuskin olisi voitu jakaa useamman kirjapainon kesken. Seikka, joka jonkin verran viivytti asiakirjain painatusta oli se, että erinäiset liitteiden laatijat halusivat itse lukea korjauksen, minkä johdosta kului paljon aikaa ja sitä paitsi kävi välttämättömäksi lukea korjaus toistamiseen. Että tässä oli toimittu pikemmin liian hätäisesti kuin päinvastoin, siitä ovat todistuksena lukuisat painovirheet, jotka kiireessä olivat jääneet huomaamatta. Lisäksi viivästyi painatus sen johdosta että asiakirjat useita kertoja täytyi kirjapainosta tilata Krin kokouksiin. Edelleen oli liitteiden kääntäminen, niistä kun osa oli saapunut ruotsin- ja osa suomenkielisinä, sangen työläs ja vei paljon aikaa; suurimman osan siitä suoritti Kvston notaari, mutta osan Andersinkin. Kaikkien voittamattomain seikkain johdosta ei insinööri Andersin voinut laatia Rkmrin esitystä, jota varten kaikki liitteet olivat yhtäkaa tarpeen, ennenkuin ^{6—9/6}. Viimeksi mainittuna päivänä oli esitys käsikirjoituksena valmis ja Rkmri tarkisti sen ensimmäisessä sen jälkeen pitämässään kokouksessa ^{14/6}, sittenkun korjausvedos oli edellisenä päivänä saatu kirjapainosta. Kun V. V:kin kokoontui ^{14/6}, lähetettiin kirjelmää vielä samana iltana kohta sen tultua hyväksytyksi (noin klo 7.30 i. p.) useat kappaleet Vston kansliaan, minkä ohessa kirjapainon käskettiin lähettää asiakirjat seuraavana aamuna V. V:n jäsenille. Se seikka ettei insinööri Andersinin ollut mahdollista toimittaa asiaa niin hyvissä ajoin että Kvsto olisi sen voinut käsitellä ^{12/6}, ei siis johtunut siitä,

ettei hän täysin olisi käsittänyt asian kiireellistä laatua, eikä ylipäättään seikoista, joiden poistaminen olisi ollut Andersinin vallassa. Insinööri Andersin oli niinkään vakuuttunut siitä, että niin kirjapaino kuin kääntäjäkin olivat työskennelleet sangen tarmokkaasti ja että viivästymisen ainoastaan oli katsottava johtuneen satunnaisesta työn kasautumisesta sekä edellä mainituista asiaan vaikuttavista seikoista, joita kuitenkin sattunee jokaisen niin laajan työn toimituksessa kuin tässä on puheena.

Seikka, joka ei toisin välittömästi vaikuta asiaan, mutta kuitenkin ansainnee mainitsemista, on että varsinainen syy esillä olevan asian kiireelliseen ja toimitukseen oli pankinjohtaja Axel Ehrnroothin oikeutettu vaatimus saada asia nopeasti ratkaistuksi. Tähän verraten oli niiden myyntitarjousten voimassaolon päättymisen, mitkä Rkmri oli omasta aloitteestaan, saamatta asiaa Kvstolta tehtäväkseen, hankkinut Tapolan kylän talonomistajilta, näyttänyt insinööri Andersinista toisarvoiselta, sittenkun Rkmri oli esityksensä mainituilla perusteilla yksimielisesti katsonut, että mainittuja tarjouksia ei ollut otettav^u huomioon. Krille ei ollut tuntematonta, että Iitin kunta halusi ostaa koskiosuudet, joista sen hallussa jo oli yksi. Samasta seikasta oli insinööri B. Wuollekin puhunut, huomauttaen ettei kaupungille olisi epäedullista, jos mainitut osuudet joutuisivat Iitin kunnan haltuun. Tietysti ei yksityinen asiantuntija, vaikka hänellä aikaisemmin olikin asiassa laajat valtuudet, eikä Rkmrikaan ollut asianomainen tätä kysymystä ratkaisemaan, vaan Kvsto, jonka ratkaistavaksi se olisikin jätetty, jos olisi ollut mahdollista.

Lopuksi ansaitsee huomauttamista, että tarjouksia hankittaessa oli yritetty saada niiden voimassaolo pitennetyksi $\frac{1}{7}$ asti, koska jo silloin näytti luultavalta, että kävisi vaikeaksi sitä ennen ratkaista asiaa, mutta tarjouksessa mainittu määräaika oli viimeinen myönnytys, mikä osakkailta voitiin saada.

Rkmri huomauttaa, ettei se vastoin insinööri Andersinia ole voinut panna huomiota siihen hänen mainitsemansa seikkaan, ettei Kvsto ollut antanut Rkmrin toimeksi lausua mieltänsä edellä mainittujen koskiosuuksien, vaan ainoastaan pankinjohtaja Ehrnroothin välityksellä hankittavain osuuksien ostosta, koska tietenkin oli Rkmrin asia esittää mahdollisimman täydellinen selvitys. Rkmrin esityksessä mainitut uudet seikat ja näkökohdat oli tietenkin alistettava Kvston tutkittavaksi ja ratkaistavaksi, siihen katsomatta että Rkmri oli vastustanut mainittujen koskitilain ostoa ja että käytettyjen asiantuntijain lausunnot olivat niinkään käyneet epävään suuntaan. Insinööri Andersinin selvitystä asiakirjain painatuksen viivästymisestä Rkmri ei pidä tyydyttävänä, vaan on sitä mieltä, että esittelijän olisi pitänyt voida voittaa mainitsemansa vaikeudet.

V. V.:

Valiokunta puolestaan havaitsee insinööri Andersinin viivyttämällä puheena olevan vesivoiman ostoa koskevain asiakirjain toimitusta saattaneen itsensä syypääksi semmoiseen laiminlyöntiin, että kaupunki ei saanut tilaisuutta mainitussa kaupassa asianmukaisesti valvoa oikeuttaan.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 29.

Rkmrin esitys määrärahan myöntämisestä ylimääräisten apulaisten palkkaamiseksi kunnan työnvälitystoimistoon.

Sen johdosta että elokuun alussa arvaamatta alkanut työttömyys äkkiä laajeni huomattavassa määrässä, oli Rkmrin täytynyt kunnan työnvälitystoimiston esityksestä osottaa 2,500 markkaa ylimääräisen henkilökunnan palkkaamiseksi toimistoon. Toimiston työmäärä ei kuitenkaan ollut elokuun kuluessa vähentynyt, vaan näytti edelleen pysyvän ennallaan. Näin ollen ja kun oli ilmeistä, ettei työmäärän mainittavaa vähenemistä ollut vastedeskään odotettavana, oli kunnan työnvälitystoimiston johtokunta anonut myönnettäväksi 5,000 markan määrärahaa ylimääräisen henkilökunnan palkkaamiseen vuoden loppuosaksi. Kun Rkmri oli havainnut tämän anomuksen täysin oikeutetuksi ja lisämäärärahan tarpeen ilmeiseksi, oli Kri osottanut edeltäpäin maksettavaksi 2,500 markkaa palkkain suoritukseen, kunnes Kvsto saisi tilaisuuden lopullisesti päättää asiasta. Tämän ilmoittaen Rkmri samalla esittää, että Kvsto päättäisi ylimääräisten apulaisten palkkaamiseksi kunnan työnvälitystoimistoon täksi vuodeksi osottaa 7,500 markkaa maksettavaksi Vston käyttövaroista.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 30.

Rkmrin esitys tehdyn ehdotuksen johdosta, joka tarkoittaa halkopihan laittamista Lapinniemielle Metsähallituksen käytettäväksi.

Metsähallitus oli kuluvan vuoden alussa Rkmriltä tiedustellut, kohtaisiko tiedustelun oheisen asemapiirroksen mukaisen pistoraitteen teettäminen satamaradalta Ruoholahdenrannassa sijaitsevan, kaupungille kuuluvan täytetyn alueen poikki Metsähallituksen Lapinniemielle suunnitteleamalla halkopihalle kaupungin puolelta estettä. Vastaukseksi tähän oli Rkmri ilmoittanut, ettei mainitun pistoraitteen rakentaminen kohdannut kaupungin puolelta estettä, jos raide kaupungin maalla laskettiin maanpinnan tasoon, tie, jonka poikki pistoraide kulkisi, työn päätyttyä päällystettiin vierroksella ja pistoraidetta saivat käyttää yksityisetkin liikennöitsijät, sekä vihdoin jos raide ei estänyt kaupunkia mieltensä mukaan järjestelemästä Ruoholahden täytealueella olevaa raideverkkoa.

Sittemmin oli Metsähallitus toukokuussa huomauttanut, että sen oli, ennenkuin edellä mainitun pistoraitteen rakentaminen oli voinut alkaa, työstä koituvain kalliiden kustannusten johdosta täytymys koettaa määrääjäksi hankkia itselleen käyttöoikeus puheena olevaan maa-alueeseen. Siinä mielessä oli Metsähallitus tiedustellut Lääkintöhallitukselta, olisiko mahdollista saada Lapinniemen puistosta erotetuksi tiedustelun oheisessa kartassa lähemmin osotettu maa-alue halkopihan paikaksi. Tätä ehdotusta vastaan Lääkintöhallituksella ei ollut mitään muistuttamista.

Kun Metsähallitus kuitenkin oli saanut tietää, että Helsingin kaupunki aikoi laittaa

satama-alueen vastaisen halkopihan läheisyyteen ja sentähden aikoi tehdä valtion kanssa sopimuksen Lapinlahden keskuslaitoksen muuttamisesta muuanne, jossa tapauksessa Lapinniemi palautuisi kaupungin vapaasti käytettäväksi, oli Metsähallitus, siltä varalta että tämä hanke tulisi toteutetuksi, Rkmriltä tiedustellut, suostuisiko kaupunki Metsähallituksen käytettäväksi parinkymmenen vuoden ajaksi luovuttamaan puheena olevan maa-alueen. — Tässä yhteydessä oli Metsähallitus alistanut, eikä edellä mainitussa Rkmrin kirjelmässä olevaa pistoraitteen rakentamista koskevaa viimeistä ehtoa eli että pistoraide ei saisi estää kaupunkia järjestelemästä Ruoholahden täytealueella olevaa raideverkkoa, kävisi muuttaminen niin, että pistoraidetta saisi muuttaa tai järjestää ainoastaan Rkmrin ja Metsähallituksen keskinäisen sopimuksen mukaan.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus huomauttaa antamassaan lausunnossa, että Hallitus, siihen nähden että puheena oleva alue vielä on järjestämättä eikä myöskään ole tehty päätöstä sen vastaisesta käyttämisestä, ei ole voinut puoltaa Metsähallituksen esitystä semmoisena kuin se on Kriin annetussa kirjelmässä, vaan on Hallitus esittänyt, että Metsähallitus saisi käyttöoikeuden puheena olevaan alueeseen viiden vuoden ajaksi sekä sen jälkeenkin, jos aluetta vastedes kaupunginviranomaisten laatiman jaoitus suunnitelman mukaisesti voidaan Metsähallituksen tarkoittamalla tavalla käyttää. Ellei kaupunki kuitenkin mainittujen viiden vuoden kuluttua oikeuttaisi Metsähallitusta käyttämään puheena olevaa aluetta halkopihana edelleen esimerkiksi viidentoista vuoden aikana tai jos alue rajanjärjestelyn johdosta supistuisi siinä määrin, ettei Metsähallitus enää pitäisi sitä sopivana tarkoituksiinsa, tulisi kaupungin sitoutua Metsähallituksen kehotuksesta lunastamaan pistoraide rakennuskustannusten hinnasta.

Mitä taas tulee kysymykseen, eikä Rkmrin panemaa ehtoa että puheena oleva pistoraide ei saisi estää kaupunkia vastedes järjestelemästä Ruoholahden täytealueella olevaa raideverkkoa kävisi muuttaminen siten, että tuollaisen järjestelyn, joka koskisi Metsähallituksen aikomaa pistoraidettakin, saisi tehdä ainoastaan kaupungin ja Metsähallituksen keskinäisen sopimuksen mukaan, lausuu kaupungin yleisten töiden Hallitus mielipitään, että Rkmrin muodostelema ehto olisi pysyttävä sinällään, kuitenkin sillä lisäyksellä että kaupunki, siinä tapauksessa että Ruoholahden raideverkkoa järjestellään uudestaan, sitoutuu ryhtymään sen suuntaiseen toimenpiteeseen, että joka tapauksessa on yhteys olemassa uusien raidelaitteiden ja alkuperäisellä varastoalueella olevan Metsähallituksen pistoraitteen kesken.

Omasta puolestaan lausuu Rkmri Metsähallituksen edellä kerrotussa kirjelmässä mainitusta aiheesta hankkia kaupungille takaisin käyttöoikeus Lapinniemeen, että tämän asian laita on niin että, kun kauppias Julius Tallberg oli tarjoutunut kaupungille luovuttamaan länsiosan Merholmaa, oli Rkmrissa otettu käsiteltäväksi kysymys puheena olevain kaupungin vesialueen osain satamaolojen yleisestä järjestämisestä, ja oli silloin huomautettu, että tuollaisen järjestämisen toimeenpanemiseksi Lapinniemen saaminen takaisin kaupungin haltuun olisi erittäin tarpeellinen. Rkmri oli sentähden antanut varamiehensä herra Ehrnroothin toimeksi ryhtyä keskusteluihin asiasta Lapinniemen keskuslaitoksen johtajan kanssa, minkä ohessa kaupungin yleisten töiden Hallitusta oli kehotettu ehdottamaan toista paikkaa luovutettavaksi valtiolle keskusmielisairaalan paikaksi Lapinniemen sijasta. Asiasta olleissa keskusteluissa oli Hallitus keskuslaitoksen paikaksi alustavasti ehdottanut erään Meilansissa sijaitsevan alueen korttelin N:o 526 viereltä, joka kortteli, niinkuin tunnettu, on myyty valtiolle sairaalan paikaksi. Keskustelut eivät vielä ole johtaneet alustavaan sopimukseen, mutta toiveita sen aikaansaamisesta näyttää olevan.

Mitä sitten tulee esillä olevaan esitykseen, joka on laadittu silmälläpitäen edellä mainittua hanketta ja Metsähallituksen edun turvaamiseksi siltä varalta että kaupunki saisi Lapinniemen haltuunsa, lieene ensinnäkin huomautettava, että valtion käyttöoikeutta alu-

eeseen saanee katsoa rajoitukseksi siten, että aluetta ei saa käyttää muuhun tarkoitukseen kuin mielisairaalan paikaksi. Omasta puolestaan ei Rkmri kuitenkaan enempää kuin kaupungin yleisten töiden Hallitukseen ole havainnut kaupungin etujen voivan joutua kärsimään siitä, että halkopiha laitetaan puheena olevalle paikalle Lapinniemeen, minkätähden Kri on periaatteessa yhtynyt Hallituksen ehdotukseen asiassa. Kri ei kuitenkaan ole katsonut kaupungin olevan sitoutuminen ensimmäisen viisivuotiskauden päätyttyä pidentämään Metsähallituksen oikeutta mainitun halkopihan voimassa pysyttämiseen, vaan olisi Krin mielestä pitennyskysymystä harkittava huomioon ottamalla silloiset olot ja tarpeet. Samaten ei Kri ole voinut yhtyä siihen, että kaupunki sitoutuisi lunastamaan pistoraiten rakennuskustannuksia vastaavasta hinnasta, joka nykyisen kalliin ajan johdosta olisi luonnottoman korkea, vaan olisi lunastus tehtävä jäävittömän arvion pohjalla lunastusaikaan. Mitä vihdoin tulee usein mainitun pistoraiten rakennusehtoihin, on Kri voinut yhtyä Hallituksen ehdottamaan muodosteluun.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

ilmoittaa, että halkopihan rakennuttaminen Lapinniemelle Lapinlahden mielisairaalan käyttämälle alueelle Metsähallituksen käytettäväksi viitenä vuonna ei kohtaa kaupungin puolelta estettä; sekä

velvoittaa kaupungin, siinä tapauksessa ettei Metsähallitus mainitun ajanjakson kuluttua katso etunsa mukaiseksi enää pysyttää edellä mainittua halkopihaa paikallaan, lunastaa satamaradalta kaupungille kuuluvan maan poikki halkopihalle johdettavan pistoraiten hinnasta, jonka jäävittömät arviomiehet mainitun viisivuotiskauden kuluttua sille panevat.

V. V.:

Valiokunta, joka on havainnut, ettei ole kaupungin edun mukaista nykyään sitoutua lunastamaan satamaradalta vastaiselle halkopihalle vievää pistoraidetta, mutta että sitä vastoin on tarpeellista jo varata sellainen oikeus siltä varalta että se vastedes osottautuu kaupungille edulliseksi, ehdottaa, että Kvsto päättäisi ilmoittaa, ettei halkopihan laittaminen Lapinniemelle Metsähallituksen käytettäväksi viiden vuoden aikana kohtaa kaupungin puolelta estettä, jos kaupunki oikeutetaan, siinä tapauksessa ettei Metsähallitus mainitun ajan kuluttua katso etunsa mukaiseksi edelleen pysyttää halkopihaa paikallaan, lunastamaan se pistoraide, mikä satamaradalta tulee kaupungin omistaman maan poikki johdettavaksi halkopihalle, hinnasta, jonka jäävittömät arviomiehet mainitun viisivuotiskauden kuluttua sille panevat.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 31.

Jatkokäsittelyyn 19/6:stä 1917: Kunnan työnvälitystoimiston kertomus vuodelta 1916.

V. V.:

Kertomus lähetettäneen Tilastokonttoriin huomioon otettavaksi kunnalliskertomuksen laadinnassa.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 32.

a) Verotusvalmistelukunnan kertomus vuodelta 1916.

b) Sosialilautakunnan kirjelmä ynnä hätäapukomitean kertomus viime talvikauden aikaisesta toiminnasta tileineen ja tilitodisteineen.

Sosiaalilautakunta ilmoittaa samalla, ettei kertomus ole aiheuttanut muistutusta Lautakunnan puolelta.

V. V.:

Kertomukset pantaneen pöydälle ensi kokoukseen ja hätäapukomitean kertomukseen kuuluva tili todisteineen lähetettäneen Rkmriin.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 33.

Terveystenhoitolautakunnan esitys varattomain potilaiden päivämaksun korottamisesta tohtori J. Silfvastin silmäpoliklinikassa.

Terveystenhoitolautakunta mainitsee että, sittenkun Kvsto oli tohtori J. Silfvastille myöntänyt enintään 5,000 markan apumaksun vuodessa sijain hankkimiseksi hänen silmä-sairaalassaan kaupungista kotoisin oleville varattomille henkilöille, sillä ehdolla että päivämaksuksi luettaisiin 3 markkaa aikuiselta potilaalta ja Smk 2: 50 lapselta, oli tohtori Silfvast Terveystenhoitolautakunnalle ilmoittanut, ettei hän nyttemmin katsonut voivansa mainitusta päivämaksusta sairaalastaan luovuttaa sijoja kaupungin kustantamille potilaille, mutta että hän sitä vastoin suostuisi 5 markan päivämaksusta luovuttamaan näitä sairaas-sijoja, siihen katsomatta oliko kysymys aikuisista henkilöistä vai lapsista. Kun mainittua maksua nykyisen kalliin ajan vallitessa ei suinkaan käynyt pitäminen liiallisena ja kaupunki välttämättä tarvitsi sairaalasijoja silmätautisille henkilöille, oli Terveystenhoitolautakunta, siihenkin nähden että määrärahasta toistaiseksi oli käytetty ainoastaan Smk 1,115: 50 katsonut olevan toistaiseksi, kunnes Kvsto ehti käsitellä asian, myöntyminen tohtori Silfvastin ehdotukseen, kuitenkin sillä ehdolla ettei vuosirahasääntöön tätä tarkoitusta varten pantua määrärahaa ylitetä, ja anoo Lautakunta, että Kvsto sekä hyväksyisi puheena olevan toimenpiteen että myös sallisi tohtori Silfvastin vuoden jäljellä olevalta osalta kaupungin kustantamille potilaille silmäpoliklinikassaan luovuttamista sairassijoista lukea hyväkseen 5 markan päivämaksun, kuitenkin sillä ehdolla ettei vuosimäärärahaa ylitetä.

• **V. V.:**

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 34.

Terveystenhoitolautakunnan esitys lisäyksen myöntämisestä kulkutautien vastustamista ja kotien desinfioimista varten oleviin määrärahoihin.

Terveystenhoitolautakunta huomauttaa, että kuluvana vuonna täällä esiintyneen lukuisain erilaisten tarttuvain tautien ilmestymisuhan johdosta on ollut välttämätöntä miltei kaiken vuotta pitää avoinna n. s. koleraparakkeja pääasiallisesti jotta voitaisiin eristää erilaatukselle tartunnalle alttiina olleet henkilöt, joille ei ollut voitu hankkia sijaa kulkutautisairaalaan, mutta osaksi myös tarttuviin tauteihin, varsinkin toisintokuumeeseen, sairastuneiden henkilöiden hoitamiseksi, joita tilan puutteessa ei ollut voitu ottaa kulkutautisairaalaan. Kun nämä ylimääräiset sairaanhoitosijat on täytynyt kustantaa kulkutautien vastustamista varten olevasta määrärahasta, on suurin osa tästä 10,000 markan määrärahasta jo kulunut. Nykyhetkellä ei tuollaisia ylimääräisiä sairaanhoitosijoja tosin tarvita, mutta kun yhä edelleen erilaisten kulkutautien puhkeamisen vaaraa täytyy pitää sangen suurena, olisi mitä tärkeintä, että Terveystenhoitolautakunnalla olisi käytettävänä niiden vastustamiseen tarpeellisia varoja, minkätähden Lautakunta on katsonut olevan esittäminen, että sen käytettäväksi vastamainittuun tarkoitukseen kuluvana vuonna annettaisiin lisäksi 10,000 markkaa. Toinen niinkään likimittäin loppuun kulutettu määräraha on kotien desinfioimismääräraha, minkä suuri kuluminen on johtunut osin desinfioimisaineiden ja ammoniakkin tavattoman korkeista hinnoista, jotka luultavasti edelleenkin kohoavat, mutta melko suuressa määrässä siitakin, että kustannukset desinfioimiskojeiden y. m. kulutuksesta asianomaisiin huoneistoihin nykyään ovat monin verroin runsaammat kuin säännöllisinä aikoina. Voidakseen säännöllisesti jatkaa näitä desinfioimisia on Terveystenhoitolautakunta katsonut olevan tähän tarkoitukseen anominen 18,000 markan lisämäärärahaa täksi vuodeksi.

Rkmri puoltaa myöntymistä esitykseen ja ehdottaa, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan osottaa 10,000 ja 18,000 markkaa lisäykseksi kuluvan vuoden menosäännössä 7 P. L. X. 2 kohdalla kulkutautien vastustamista varten sekä 7 P. L. III. 3 kohdalla kotien desinfioimista varten oleviin määrärahoihin.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 35.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys lisäyksen myöntämisestä Marian sairaalan hevosien elatusmäärärahaan.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen anottua myönnettäväksi 1,800 markan lisäystä Marian sairaalan tämänvuotisessa menosäännössä olevaan hevosien elatusmäärärahan sekä anomuksensa tueksi mainittua, että alkuperäinen 700 markan määräraha riittää ainoastaan elokuun loppuun, mistä lähtien elatuskustannusten täytyy heinäin ja kaurain moninkertaisiksi kohonneiden hintain johdosta laskea nousevan 15 markkaan päivässä eli 450 markkaan kuukaudessa, huomauttaa Rkmri, että sairaalan rahäsäännössä on

kaksi 700 markan määrärahaa vastamainittua tarkoitusta varten ja että Ylihallituksen anomuksen on ilmoitettu tarkoittavan nimikkeen „useanlaatuksia kustannuksia“ kohdalla olevaa määrärahaa, jota vastoin desinfioimislaitoksen vastaavasta määrärahasta ainoastaan osa on käytetty. Kun Rkmrin mielestä Ylihallituksen esittämä laskuperuste vastannee nykyoloja, esittää Kri, että Kvsto käyttövaroistaan osottaisi 1,800 markkaa lisäykseksi Marian sairaalan tämänvuotisessa menosäännössä olevaan hevosen elatusmäärärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 36.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys virkavapauden myöntämisestä vanhemmalle assistenttilääkärille H. Bardylle.

Ylihallitus mainitsee, että Marian sairaalan kirurgisen osaston vanhempi assistenttilääkäri, tohtori Henri Bardy, joka hoiti kirurgian opetusta kuluvana kesänä tässä kaupungissa toimeenpannuissa lääketieteen ylioppilaiden lomakursseissa ja jolle Ylihallitus oli myöntänyt virkavapautta $1\frac{5}{5}$ ja $\frac{1}{9}$ väliseksi ajaksi, siitä kuukauden kesälomaa, oli anonut edelleen kuukauden virkavapautta, $\frac{3}{9}$:stä lähtien; ja kun Ylihallitus Helsingin kaupungin sairaalain voimassa olevan ohjesäännön mukaan ei ole oikeutettu kaupungin sairaalain assistenttilääkäreille myöntämään kolmea kuukautta pitempää virkavapautta samana vuonna, jättää Ylihallitus, joka kuitenkin on ohjesäännön nojalla myöntänyt tohtori Bardylle lisäksi kahden viikon virkavapauden, $\frac{3}{9}$:stä lukien, anomuksen muilta kohdin Kvston ratkaistavaksi ja puoltaa myöntymistä siihen.

V. V.:

Puolletaan sillä ehdolla ettei kaupunginkassalle koidu menoja viran hoitamisesta virkavapauden aikana.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 37.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys lisäyksen myöntämisestä Marian sairaalan kaluston kunnossapitomäärärahaan.

Ylihallitus mainitsee, että Marian sairaalan tämänvuotisessa menosäännössä olevaa kaluston kunnossapitomäärärahaa, joka, sen johdosta että budjettia vahvistettaessa oli mahdoton arvata vastaisia hinnannousuja, oli merkitty ainoastaan saman suuruiseksi kuin edellisenäkin vuonna eli 25,000 markaksi, oli nykyisen kalliin ajan johdosta jo

kokonaan käytetty ja että tarkoitukseen tarvitaan lisäksi 12,000 markkaa, minkätähden Ylihallitus anoo myönnettäväksi mainitun määräistä lisäystä täksi vuodeksi.

Rkmrin mielestä on täysin selitettävissä, ettei puheena oleva määräraha ole voinut vastata kangastavarain viimeaikaista suurta hinnannousua, joka pääasiallisesti on vaikuttanut sairaalan linavaatevarastoon, minkätähden Kri esittää, että Kvsto käyttövaroistaan osottaisi 12,000 markkaa lisäykseksi Marian sairaalan tämänvuotisessa menosäännössä olevaan kaluston kunnossapitomäärärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 38.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys Nickbyn mielisairaalan avonaisen ylilääkärinviran jälleen täyttämisestä.

Nickbyn mielisairaalan ylilääkärinvirkaa, joka oli tullut avonaiseksi entisen viranpitäjänä eroamisen johdosta, ovat hakeneet lääketieteenlisensiaatit G. E. Svanljung, W. A. Brehmer ja piirilääkäri H. K. Holck.

Lääketieteenlisensiaatti *Gustaf Ernst Svanljung* on syntynyt 1877, suorittanut lääket. lis. tutkinnon 1908 ja toiminut lääkärinä mielisairaaloissa 4 vuotta ja 7 kuukautta, siitä ensimmäisenä alilääkärinä Nickbyssä 1914 vuoden alusta tähän asti.

Lääketieteenlisensiaatti *Werner Akates Brehmer* on syntynyt 1866, suorittanut lääket. lis. tutkinnon 1897 ja toiminut lääkärinä houreinhoitolaitoksissa kaikkiaan 17 1/2 vuotta, siitä ensimmäisenä alilääkärinä Pitkäniemen keskuslaitoksessa vuosina 1900—1906 ja Käkisalmen hoitolan lääkärinä viimeksi mainitusta vuodesta tähän asti.

Piirilääkäri *Hannu Kustavi Holck* on syntynyt 1864, suorittanut lääket. lis. tutkinnon 1897 ja toiminut houreinhoitolaitosten lääkärinä kaikkiaan 12 1/2 vuotta, siitä ensimmäisenä alilääkärinä Pitkäniemen laitoksessa 1906—1911 ja avustavana ylilääkärinä samassa laitoksessa 1911—1914, sekä nimitettiin viimeksi mainittuna vuonna piirilääkäriksi Rovaniemelle.

Ylihallitus pitää hakija Brehmeriä psykiatrisiin ansioihin nähden kilpahakijoitaan etevämpänä ja varsinkin pitkällisen omintakeisen toimintansa johdosta yksinomaan mielenvikaisia varten olevan sairaalan lääkärinä virkaan sopivimpana, minkätähden ja kun Brehmerillä on todistettu olevan hyvä hallinnollinen kyky, Ylihallitus on erimielisyydettä puoltanut häntä virkaan.

V. V.:

Asia pantaneen pöydälle ensi kokoukseen.

Kvsto:

Pantiin pöydälle.

N:o 39.

Vaivaishoitohallituksen esitys määrärahan myöntämisestä 8-tuntisen työpäivän käytäntöön ottamisen johdosta kunnalliskodissa ja työlaitoksessa.

Vaivaishoitohallitus huomauttaa että, sittenkun Hallitus oli päättänyt rajoittaa työajan kunnalliskodissa ja työlaitoksessa, samaten kuin oli laita kaupungin sairaaloissakin, 8 tunniksi päivässä, käy välttämättömäksi tuntuvasti lisätä näiden laitosten palvelushenkilökuntaa. Samalla kun Vaivaishoitohallitus sentähden anoo tähän tarkoitukseen kuluvaaksi vuodeksi myönnettäväksi 10,500 markan määrärahaa, antaa Hallitus seuraavan selonteon mainitusta määrärahatarpeesta.

Kunnalliskoti.

Pesulaitos: Palkattuja pesijättäriä on nykyään 8. Jotta nämä saisivat kukin 8-tuntisen työpäivän ja jotta laitoksen huolena oleva vaatteiden pesu voitaisiin tyydyttävästi toimittaa, täytyy lisäksi asettaa 4 pesijättärtä, nimittäin 1 konepesijättär 35 markan kuukausipalkoin, paitsi kalliinajanlisäystä, sekä ynnä 3 pesijättärtä kukin 30 markan kuukausipalkoin, paitsi kalliinajanlisäystä. 210 päivän ruokaan tarvitaan kullekin Smk 1: 26 päivässä. Yhteensä Smk 1,933: 40.

Ruokala: Vakinaista palvelusväkeä, lukuun otettuina leipojattaret ja sianhoitajatar, on 8 henkilöä. Kahdeksantuntisen työpäivän käytäntöön tultua tarvitaan lisää 4 palvelijattarta, nimittäin 3 keittiöön 30 markan kuukausipalkalla, paitsi kalliinajanlisäystä, sekä 1 sikalaan 40 markan kuukausipalkalla, paitsi kalliinajanlisäystä. 210 päivän ruokaa varten tarvitaan kullekin Smk 1: 26 päivässä. Yhteensä Smk 1,968: 40.

Yleiset ja sairaalaosastot: Siivoojattaria on 11 ja lisäksi tarvitaan 6 siivoojattarta, joille kullekin on maksettava kuukausipalkkaa 35 markkaa, paitsi kalliinajanlisäystä. Ruokarahoiksi tarvitaan 210 päivältä kullekin 1: 26 päivässä. Yhteensä Smk 3,057: 60.

Koneenkäyttäjät ja lämmittäjät: Kahdeksantuntisen työpäivän hankkimiseksi näille henkilöille, ja koneenkäyttäjällä nykyään olevaan työtaakkaan katsoen olisi, samoin kuin on laita kaupungin muissakin laitoksissa, lisäksi asetettava koneenkäyttäjäapulainen, jonka palkkaamiseksi tarvitaan 125 markkaa kuukaudessa, paitsi kalliinajanlisäystä, sekä 210 päivän ruokaa varten Smk 1: 26 päivässä. Yhteensä Smk 1,139: 60.

Ajomies ja työnjohtaja (puutarhuri): Kahdeksantuntisen työpäivän hankkimiseksi näille henkilöille sekä katsoen laitoksessa nykyään vallitsevaan työkuuntoisen ja luotettavan väen puutteeseen ehdotetaan asetettavaksi maanviljelystöihin perehtynyt työnjohtaja, joka olisi velvollinen ottamaan työhön osaa ja saisi palkkaa 125 markkaa kuukaudessa, paitsi kalliinajanlisäystä. Ruokaa varten tarvitaan 210 päivältä Smk 1: 26 päivässä. Yhteensä Smk 1,139: 60.

Työlaitos.

Nykyään on laitoksen palveluksessa kaikkiaan 6 esimestä ja vahtimestaria. Kahdeksantuntisen työpäivän käytäntöön tultua tarvitaan lisää 2 esimestä, jotka samalla ovat velvolliset ottamaan töihin osaa. Näiden palkkaamiseksi tarvitaan kumpaisenkin 100 markkaa kuukaudessa, paitsi kalliinajanlisäystä, ja 210 päivän ruoka avarten Smk 1: 26 päivässä kumpaisellekin. Yhteensä Smk 1,929: 20.

Rkmri huomauttaa, että Kvston periaatteessa tekemä päätös 8-tuntisen työpäivän ottamisesta käytäntöön kunnan sairaaloissa, teknillisissä laitoksissa ja yleisissä töissä on tietysti ulotettava myöskin kunnalliskotiin ja työlaitokseen. Vaivaishoitohallitus oli ilmoittanut tämän päätöksen toimeenpanon johdosta tarpeelliseksi käyvän työvoimain lisäyksen

ja näyttää ehdotus, mikäli Rkmri voi asiaa arvostella, olevan laadittu asiantuntemuksella sekä tarpeellista säästävyyttä noudattaen. Se seikka että kuluvana vuonna tarvittava lisämääräraha yhtä kaikki kohoaa 10,500 markkaan, saa selityksensä siitä, että osin on lisäksi asetettava kaikkiaan 18 henkilöä, osin taas siitä, että mainittuun summaan on luettu Vston vahvistamain perusteiden mukaiset kalliinajanlisäyksetkin. Rkmri, joka sen johdosta että esitys oli sille annettu liian myöhään, ei ehtinyt antaa lausuntoaan niin hyvissä ajoin, että Kvsto olisi voinut asian ratkaista ennen kesän tuloa, mutta joka kuitenkin on ollut sitä mieltä, että 8-tuntisen työpäivän käytäntöön ottamista mainituissa laitoksissa ei olisi jätettävä ensi syksyyn, oli valtuuttanut Vaivashoitohallituksen ryhtymään asiassa tarpeellisiin toimenpiteisiin sekä käskenyt Rkonttorin kaupunginkassasta edeltäpäin maksaa tarvittavat varat. Tästä toimenpiteestään ilmoittaen Rkmri samalla esittää, että Kvsto hyväksyen Rkmrin toimenpiteen käyttövaroistaan osottaisi 10,500 markkaa niiden menojen suoritukseen, joita 8-tuntisen työpäivän käytäntöön ottaminen kunnalliskodissa ja työlaitoksessa tuottaa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 40.

Vaivashoitohallituksen esitys määrärahan myöntämisestä siivoojattaren palkkaamiseksi kunnalliskotiin.

Esittämillään syillä tehtyään Kvstolle anomuksen määrärahan myöntämisestä kuudennen vakinaisen siivoojattaren palkkaamiseksi kunnalliskotiin oli Vaivashoitohallitus Rkmrille ilmoittanut, että mainittu tarve oli otettu huomioon Hallituksen tekemässä esityksessä määrärahan myöntämisestä 8-tuntisen työpäivän käytäntöön ottamisen johdosta mainituissa laitoksissa, sekä pyytänyt, että mainittu anomus saisi raueta, minkätähden Krikin esittää, ettei asia aiheuttaisi muuta toimenpidettä.

V. V.:

Rkmrin ehdotusta puolletaan.

Kvsto:

Ei aiheuttanut toimenpidettä.

N:o 41.

Palotoimikunnan esitys avonaisen alipalomestarinviran jälleen täyttämisestä.

Alipalomestarin virkaa, joka on entisen viranpitäjän eroamisen johdosta tullut avonaiseksi, ovat määrärajan kuluessa hakeneet kaartinluutnantti W. W. Bergström, palomesta-

rinapulainen A. Leskinen, insinööri A. Antman, ylioppilas I. Weekman, kapteeni A. Almqvist, vakuutustarkastaja J. Leander, alikapteeni C. Rudnäs, alipalomestari S. Lindgren, voimistelunopettaja W. Olander, ent. kruununnismies R. Alliniemi ja alikaasumestari F. E. Eklund.

Kaartinluutnantti *Walter Waldemar Bergström* on syntynyt 1881, käynyt Suomen kadettikoulun ja palvellut Suomen kaartinpataljoonassa sen hajoitukseen asti. Hoitanut johtajanvirkaa Helsingin lääninvankilassa noin 9 kuukautta ja Helsingin kuritushuoneessa 4 kuukautta. Toiminut ensimmäintun laitoksen apulaisjohtajana 4 vuotta ja kuritushuoneen apulaisjohtajana 5 vuotta. Helsingin kunnalliskodin johtaja vuodesta 1915. Panee hakemuksensa oheen erittäin kiittävät todistukset virkatoiminnastaan.

Palomestarinapulainen *Anders Johan Lehtinen* on syntynyt 1873, palvellut Suomen kaartinpataljoonassa 10 vuotta, viimeksi vääpelinä. Toiminut ensimmäisenä ruiskumestarina Helsingin vakinaisessa palokunnassa 1903—17, jolloin nimitettiin palomestarin apulaiseksi. Saanut erittäin kiittävän arvosanan palomestari G. Waseniukselta.

Insinööri *Otto Artur Antman*, joka on syntynyt 1884, ei ole hakemuksensa oheen pannut selvitystä suorittamistaan tutkinnoista, mutta erinäisiä todistuksia hyvin arvostellusta yksityistoiminnasta sekä toimistaan Helsingin vapaaehtoisessa palokunnassa.

Ylioppilas *Veli Ilmari Weekman* on syntynyt 1895, toiminut muutaman kuukauden Turun vakinaisessa palokunnassa ja harjoittanut opintoja voimistelunopettajaksi valmistuakseen.

Kapteeni *Arne Almqvist* ei ole antanut minkäänlaista selvitystä iästään eikä muusta.

Vakuutustarkastaja *Juuso Henrik Leander* on syntynyt 1887, palvellut Helsingin vakinaisessa palokunnassa 1906—1909 sekä Hampurin palokunnassa 6 kuukautta.

Alikapteeni *Carl Rudnäs* on syntynyt 1869, käynyt Suomen kadettikoulun ja palvellut viimeksi Suomen kaartinpataljoonassa sen hajaantuessa. On sittemmin toiminut liikealalla.

Alipalomestari *Karl Selim Johannes Lindgren* on syntynyt 1886. Palveltuaan erinäisissä Suomen ja ulkomaiden palolaitoksissa valittu vuonna 1912 alipalomestariksi Turkuun, missä myös on hoitanut palomestarin virkaa.

Voimistelunopettaja *Veijo Viktor Olander*, jonka ikää ei ole ilmoitettu, on suorittanut voimistelunopettajatutkinnon vuonna 1913.

Ent. kruununnismies *R. Alliniemi* on syntynyt 1859 ja toiminut kruununnismiehenä 1878—1917.

Alikaasumestari *Frans Emil Eklund* on syntynyt 1879, palvellut palolaitoksissa, saanut kahdesti toisen ehdotussijan Turun alipalomestarinvirkaa täytettäessä; palvelee vuodesta 1916 lähtien mainitun kaupungin kaasulaitoksessa.

Palomestari G. Wasenius, joka Palotoimikunnan pyynnöstä on lausunut mielensä esillä olevasta nimitysasiasta, huomauttaa, että palomestarin toimi Helsingin kokoisessa ja laatusessa kaupungissa on virka, jonka hoitajan ei ainoastaan tule kyetä harjoittamaan miehistöä ja sammuttamaan tulipaloja, vaan myös eri viranomaisille antamaan lausuntoja paloteknisistä asioista. Usein on sitä paitsi vastattava ulkomaisiin kirjeisiin, minkä ohessa palopäälystö usein tulee henkilökohtaisiin kosketuksiin ulkomaalaisten kanssa. Tähän katsoen on tšekäläistä palomestarinvirkaa pidettävä upseerintoimena, jonka hoitajalta vaaditaan jonkinvertaista sivistysmäärää. Kun alipalomestarin tulee palomestarin ollessa estettynä tai virasta vapaana astua hänen sijaansa, vaaditaan tietenkin samanlaisia ominaisuuksia näiden molempain virkain hoitajilta. Tähän nähden on palomestari Waseniuksen mielestä hakija Bergström sopivin virkaan, minkätähden hän puoltaa hänen nimitymistään siihen. Virkaan kuuluvat tehtävät eivät ole hakija Bergströmille aivan vieraat, ja aikaisemman virkatoimintansa johdosta upseerina ja vankiloissa, joissa on

ollut pidettävä voimassa hyvää järjestystä ja kuria, hän on erittäin sopiva nyt kysymyksessä olevaan virkaan. — Jos ainoastaan käytännölliset ansiot palolaitoksen alalla pannaan virkanimityksen perustukseksi, ei yksikään hakijoista ole niin ansiokas kuin hakija Leskinen, jonka kiinnittämisestä palokuntaan palkkaetuja lisäämällä palomestari Wasenius on Palotoimikunnalle tehnyt erikoisen esityksen.

Palotoimikunta yhtyy palomestari Waseniukseen puoltaen virkaan hakija Bergströmiä, joka Toimikunnan mielestä on virkaan sopivin.

Tässä yhteydessä Palotoimikunta esittämillään syillä ehdottaa:

että kaupungin palolaitokseen perustettaisiin toinen alipalomestarinvirka 1918 vuoden alusta samoin palkkaeduin, mitkä liittyvät nykyiseen alipalomestarinvirkaan; sekä

että palomestarinapulainen Leskinen, jota Palotoimikunta ei ole voinut puoltaa nykyään avonaiseen virkaan, syystä ettei hänellä ole yleisedellytyksiä viran hoitamiseen palomestarin ollessa virasta vapaana tai estettynä, nimitettäisiin uuteen virkaan tarvitsematta sitä julistaa avonaisena haettavaksi.

V. V.:

Asia pantaneen, mikäli alipalomestarinviran jälleen täyttämistä koskee, pöydälle ensi kokoukseen.

Mitä Palotoimikunnan esitykseen muuten tulee, lähetettäneen asia tältä kohden, jolla ei ole varsinaista yhteyttä esillä olevan nimityksasian kanssa, Rahatoimikamariin lausunnon saamiseksi.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 42.

Sosiaalilautakunnan esitys määrärahan myöntämisestä ruokatavarakellarien laittamiseksi Vallilassa oleviin kunnan työväenasuntoihin.

Sosiaalilautakunta esittää myönnettäväksi 18,000 markkaa ruokatavarakellarien laittamiseksi Vallilassa oleviin kunnan työväenasuntoihin ja mainitsee esityksensä tueksi, että noiden asuntojen vuokralaiset ovat tällaista toimenpidettä Lautakunnalta anoneet sekä että Lautakunta puolestaan on pitänyt tuollaisia säilytyshuoneita tarpeen vaatimina, minkätähden niitä olisi ollut laitettava jo viime kesänä, yksi kutakin taloutta varten, esityksen oheisen, rakennuskonttorissa laaditun luonnospiirustuksen mukaan. Lisäksi huomauttaa Lautakunta, että oli ollut aikomus laittaa tuollaiset kellarit asuntoihin niitä rakennettaessa ja että menot oli otettu lukuun uutisrakennuksen kustannusarviota laadittaessa, mutta että Kvston ¹²/₉ 1916 myöntämät varat, 567,500 markkaa, osottaautivat työvoiman ja tarveaineiden hinnannousun johdosta riittämättömiksi rakennusohjelman toteuttamiseen kokonaisuudessaan, minkätähden puheena oleva erikoistyö täytyi jättää teettämättä.

Rkmri lausuu, että Vallilan työväenasuntojen rakennuttamiseen tarvittiin edellä mainittujen, syksyllä 1916 myönnettyjen varain lisäksi 50,000 markkaa, joka summa osotettiin ⁸/₅ 1917, joten asunnoista on tähän asti ollut kaupungilla kustannuksia 617,500 markkaa. Koko rakennusryhmästä kertyy vuokria 4,055 markkaa kuukaudessa eli 25 markkaa asuinhuoneesta ja 80 markkaa myymälähuoneesta, joten odotettavana on vuosi-

tuloja 48,660 markkaa. Vuosimenot, lukuun otettuna tontinhinnan korko, oli Sosialilautakunta laatimassaan kannattavaisuuslaskelmassa (*Pain. asiakirj. N:o 37 vuodelta 1916, liite I*) laskenut noin 18,500 markaksi, johon summaan kuitenkin, niinkuin kaupungin yleisten töiden Hallitus huomauttanut (*Pain. asiakirj. N:o 37 vuodelta 1916, liite II*), olisi lisättävä korjauskuluja 2 % rakennuspääomalle, joten menoja olisi kaikkiaan noin 26,800 markkaa. Puhdas voitto olisi siis 11,800 markkaa eli vajaan 2 % rakennuspääomalle. Vuokrain korotusta kävi nykyään tuskin toimeenpaneminen, sillä asuntojen isännöitsijän ilmoituksen mukaan olivat vuokralaiset pitäneet nykyisiäkin vuokria liian kalliina ja vaatineet niiden huojistamista. Rkmri oli sentähden ollut sitä mieltä, että puheena olevissa rakennuksissa olisi nykyisen kalliin ajan vallitessa teetettävä ainoastaan välttämättömän tarpeelliset työt, ja kun kellarien laittaminen ei näyttänyt kuuluvan tähän ryhmään, koska mainittu työ jätettiin teettämättä asuntoja rakennettaessa eikä sitä myöskään otettu huomioon edellä mainittua lisämäärärahaa pyydettyäessä, ei Rkmri ole voinut yhtyä Sosialilautakunnan esitykseen, vaan ehdottaa Kvston päätettäväksi, että lämpimäin kellarien laittaminen Vallilassa oleviin kunnan työväenasuntoihin on edelleen jääpä toistaiseksi.

V. V.:

Valiokunta puoltaa Sosialilautakunnan ehdotusta ja esittää, että Kvsto ruokatavara-kellarien laittamiseksi Vallilan kunnallisiin työväenasuntoihin myöntää 18,000 markan määrärahan edeltäpäin suoritettavaksi kaupunginkassasta, mutta maksettavaksi lainavaroista, josta asiasta Rkmrin on vastedes tehtävä Kvstolle lähempi esitys.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 43.

Sosialilautakunnan esitys hätäapukomitean asettamisesta.

Sosialilautakunta mainitsee, että Lautakunta Kvston ²⁵/₂ 1913 tekemän päätöksen mukaan, joka koski toiminnan järjestämistä työttömyyden aikaansaaman hädän lieventämiseksi, oli jo kokouksessaan ⁹/₆ 1917 Vaivaishoitohallituksen ja kunnan työnvälitystoimiston johtokunnan edustajain läsnäollessa käsitellyt kysymystä semmoisen kunnallisen hätäapukomitean tarpeellisuudesta kuin edellä mainitussa päätöksessä tarkoitetaan. Asiaa keskusteltuaan oli Sosialilautakunta kuitenkin jäänyt siihen käsitykseen, ettei toistaiseksi ollut aihetta tehdä Kvstolle esitystä hätäapukomitean asettamisesta, vaan että olisi kesän kuluessa seurattava tapahtumain kulkua ja aikanansa uudelleen neuvoteltava tarpeelliseksi osottautuvista toimenpiteistä. Kokouksessaan ²⁸/₇, jolloin niinkään edellä mainitut hallitukset olivat edustettuina, oli Sosialilautakunta kuitenkin ottanut uudelleen käsiteltäväksi kysymyksen kunnan hätäapukomitean asettamisesta, ja oli asian käsittelyssä käynyt selville, että nykyään kaupungin sekä mies- että naispuolisten työntekijäin keskuudessa vallitsi niin suurta työnpuutetta, että sen poistamiseksi oli erikoisesti järjestetty avustustoiminta kunnan puolelta tarpeen. Tämän johdosta Sosialilautakunta esittää, että heti asetettaisiin semmoinen hätäapukomitea, josta lähemmin mainitaan Vston ²⁵/₂ 1913 ja ²⁰/₆ 1914 tekemissä päätöksissä.

V. V.:

Kvston 20/10 1914 tekemän päätöksen mukaan kuuluu hätäapukomiteaan 8 varsinaista ja yhtä monta varajäsentä, ja kokoonpannaan se siten, että Kvsto valitsee puheenjohtajan ja yhden jäsenen sekä kaksi varajäsentä ja taas Sosialilautakunta, kunnan työvälytystoimiston johtokunta, Vaivashoitohallitus, Helsingfors svenska arbetarförening, Helsingin työväenyhdistys ja Suomalainen työväenliitto kukin yhden varsinaisen ja yhden varajäsenen.

Samalla kun Kvsto Sosialilautakunnan esityksen johdosta päättäneen asettaa hätäapukomitean sekä määrännee, että Rkmrin asettaman väliaikaisen hätäapukomitean, jonka päätehtävänä on hankkia työtä työttömille naisille (*ks. esityslistaa 17/8 1917, asiaa N:o 6 b*), on lakkautettava toimintansa kohta kun puheena oleva hätäapukomitea on perustautunut, ehdottaa valiokunta, että Vsto valitsisi komitean puheenjohtajaksi everstiluutnantti O. Ehrströmin ja jäseneksi pankinjohtaja F. Hallion sekä varajäseniksi lakit. kand. E. Cavoniuksen ja tri Jenny af Forselleksen.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 44.

Kasvatuslautakunnan esitys avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten tarkastajanviran täyttämisestä.

Puheena olevaa virkaa, joka Kvston 22/5 1917 tekemän päätöksen mukaan on perustettu Kasvatuslautakuntaan 1/9:stä 1917, ovat hakeneet filosofiankandidaatti G. A. Johansson, ylihoitajatar K. Fonthén, kansakoulunopettaja G. Dahlbo, sairaanhoitajatar A. Majander, kansakoulunopettaja J. B. Koskinen, sairaanhoitajatar K. Lindholm, filosofiankandidaatti A. V. Hakalehto, v. t. kappalainen A. Peltonen ja lakitieteenkandidaatti E. Mandelin.

Filosofiankandidaatti Gustaf Adolf Johansson on syntynyt 1889, suorittanut fil. kand. tutkinnon 1915 ja kuunnellut opetusta 2 lukukautta Helsingin normaalilyseossa.

Ylihoitajatar Karin Johanna Fonthén on syntynyt 1885, käynyt sairaanhoitajatar-kurssin, toiminut osastohoitajattarena Suomen kaupunkiliiton sairaalassa Turussa 6 1/2 kuukautta sekä ylihoitajattarena Helsingin kunnalliskodissa vuodesta 1915.

Kansakoulunopettaja Gunnar Johannes Dahlbo on syntynyt 1894, suorittanut ylioppilas- ja kansakoulunopettajatutkinnon sekä hoitanut kansakoulunopettajanvirkaa yhden lukukauden.

Kätilö ja sairaanhoitajatar Amanda Wilhelmina Majander on syntynyt 1861, suorittanut kätilötutkinnon sekä toiminut kätilönä maamme eri paikkakunnilla.

Kansakoulunopettaja Johan Brynolf Koskinen on syntynyt 1878, suorittanut kansakoulunopettajatutkinnon, toiminut kansakoulunopettajana vuodesta 1908 sekä Kuopion kasvatuslautakunnan sihteerinä vuodesta 1916.

Sairaanhoitajatar Karin Elisabeth Lindholm on syntynyt 1885, käynyt sairaanhoitajatar-kurssin ja toiminut sairaanhoitajattarena erinäisissä täkäläisissä sairaanhoitolaitoksissa sekä viimeksi osastohoitajattarena kunnalliskodissa ja hoitanut Töölön lastenkotia 9 kuukautta.

Filosofiankandidaatti Augusta Wilhelmina Hakalehto on syntynyt 1890 ja suorittanut fil. kand. tutkinnon.

V. t. kappalainen Urho August Peltonen on syntynyt 1887, suorittanut jumaluus-opillisen päästötutkinnon, hoitanut kansakoulunopettajanvirkaa 5 vuotta sekä papin-virkaa vuodesta 1916.

Lakitieteenkandidaatti Erik Fredrik Hjalmar Mandelin on syntynyt 1887, suorittanut lakit. kand. tutkinnon, toiminut ensimmäisenä apulaisena Kasvatuslautakunnan kansliassa vuodesta 1916, hoitanut kuritushuoneen johtajanvirkaa 2 kuukautta, vankeinhoitokomitean jäsen, lasten ja nuorison menestysyhdistyksen sekä „Föreningen för verkande och stärkande av medborgerlig pliktänsla och samhällsanda hos ungdomen“ nimisen yhdistyksen sihteeri; tehnyt erinäisiä ulkomaamatkoja tutkiaksen vankeinhoitoa sekä nuorisosuojelusta.

Kasvatuslautakunta puoltaa virkaan hakija Mandelinia, joka Lautakunnan palvelukseen tulostaan asti on hoitanut Lautakunnan valvonnan alaisten avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten hoitoa ja kasvatusta koskevia tehtäviä.

V. V.:

Asia pantaneen pöydälle ensi kokoukseen.

Kvsto:

Pantiin pöydälle.

N:o 45.

Kaupungin teknillisten laitosten Hallituksen esitys elinkautiseläkkeen myöntämisestä putkimestari Juho Äijälälle.

Hallitus mainitsee, että se viime toukokuussa sai järjestyneen työväen puolesta annetun kirjoituksen, jossa esitettiin erinäisiä kanteluja vesijohtolaitoksen putkimestaria Juho Äijälää vastaan sekä lakon uhalla vaadittiin häntä paikalla erotettavaksi toimestaan. Hallitus oli antanut laitoksen toimitusjohtajan, insinööri Albin Skogin tehtäväksi tutkia, olivatko kantelut perusteltuja vai ei, ja oli insinööri Skog sittemmin Hallitukselle ilmoittanut, ettei tutkimuksessa ollut tullut ilmi minkäänlaisia syitä Äijälän erottamiseen, mutta että Äijälä kuitenkin, huolimatta siitä siveellisestä kannatuksesta, minkä insinööri Skog oli hänelle voinut antaa, oli ilmoittanut työntekijäin taholta harjoitetun painostuksen johdosta katsovansa mahdottomaksi jäädä toimeensa ja sentähden pyytänyt eroaan pitäen sitä välttämättömänä levottomuuksien ja yleisen lakon estämiseksi laitoksessa, minkä ohessa Äijälä oli pyytänyt hänelle hankittavaksi eläkettä. Näin ollen oli insinööri Skogin täytynyt myöntää Äijälälle, joka kesäkuun loppuosan oli kesälomalla, ero putkimestarin toimesta, 1/7:stä 1917 lukien.

Tämän ilmoittaen oli insinööri Skog tehnyt Hallitukselle esityksen eläkkeen hankkimisesta Äijälälle hänen jäljellä olevaksi elinajakseen sekä maininnut, että Äijälä joka on syntynyt 1871, oli huhtikuusta 1887 lähtien ollut yhteen jaksoon kaupungin palveluksessa, ensin työntekijänä, sitten vuodesta 1897 putkenlaskutöiden johtajana ja marraskuusta 1903 putkimestarina, ensin ylimääräisellä ja 1909 vuoden alusta vakinaisella palkkasäännöllä, sekä että hänellä erotessaan oli 400 markan kuukausipalkka, 75 markan palkanlisäys kuukaudessa sekä kalliinajanlisäystä 90 markkaa kuukaudessa eli siis kaikkiaan 565 markkaa kuukaudessa; ja oli insinööri Skog, mainiten että putkimestari Äijälä oli kaikin puolin mallikelpoisesti ja kiitettävästi hoitanut tehtäviään vesijohtolaitoksessa,

siihen nähden että hänen eroamistaan ei käynyt pitäminen vapaaehtoisena, vaan hänen ulkonaisen pakotuksen johdosta täytyi toimestaan luopua, esittänyt, että Kvston 22/12 1911 vahvistamia kaupungin virka- ja palvelusmiesten eläkeperusteita esillä olevassa tapauksessa tulkittaisiin mahdollisimman vapaasti.

Jättäen asian Kvston tutkittavaksi on Hallitus puolestaan huomauttanut, että putkimestari Äijälä, joka on saavuttanut 46 vuoden iän, ei siis edellä mainittujen eläkeperusteiden nojalla olisi oikeutettu saamaan ensinkään eläkettä, jos hän olisi virastaan eronnut vapaaehtoisesti. Edellä lausutusta kuitenkin käynee selville, että ulkonainen painostus, jota Äijälä laitoksen edun vuoksi ei ollut voinut vastustaa, oli aiheuttanut hänen eroamisensa, minkätähden Hallitus oli sitä mieltä, että mainituissa perusteissa olevaa säännöstä oikeudesta eläkkeen saamiseen, siinä tapauksessa että henkilön täytyi omatta syyttänsä poistua virasta, olisi tässä tapauksessa sovellettava ja että putkimestari Äijälälle sentähden olisi myönnettävä eläkettä suhteellisesti siihen aikaan, minkä hän on ollut kaupungin palveluksessa. Mainittujen perusteiden 5 kohdan mukaan on palvelusajaksi luettava se aika, minkä asianomainen on ollut kaupungin palveluksessa vakinaisena tai ylimääräisenä. Jos putkimestari Äijälän hyväksi luetaan ainoastaan se aika, minkä hän on ollut putkimestarina vesijohtolaitoksessa eli marraskuusta 1903 lähtien, ei hänen palvelusaikansa olisi täyttä 14 vuotta, joten ei hän eläkeperusteiden mukaan voisi saada eläkettä. Hallituksen mielestä tulisi Äijälän kuitenkin saada lukea hyväkseen sekin aika, minkä hän toimi uusien putkijohtojen laskemistyön johtajana eli 1897 vuoden alusta, joten hänen palvelusaikansa olisi 20 vuotta ja eläke 30 % hänellä virasta erotessaan olleista palkkaeduista, kaikkiaan 565 markasta kuukaudessa, joten eläke olisi Smk 169: 50 kuukaudessa. Jos Kvsto katsoisi kohtuulliseksi Äijälän palvelusaikaan lukea senkin ajan, minkä hän ollut työntekijänä laitoksen palveluksessa, olisi palvelusaika yli 25 vuoden ja eläke 40 % palkkaeduista.

Kun putkimestari Äijälän, joka oli asetettu kaksikuukautisen irtisanomisen ehdolla, oli täytynyt virastaan erota saamatta nauttia hyväkseen tätä etua, näytti kohtuus vaativan, että hänelle maksettiin täydet palkkaedut heinä- ja elokuulta, minkä jälkeen eläke maksettaisiin seuraavan syyskuun 1 päivästä.

Rkmri huomauttaa että, jos putkimestari Äijälän hyväksi luetaan ainoastaan se aika, minkä hän on toiminut putkimestarina, ei hän voimassa olevain eläkeperusteiden mukaan olisi oikeutettu saamaan eläkettä, vaikka hänen eroamisensa virasta ei olisikaan ollut vapaaehtoinen. Äijälä oli kuitenkin aikaisemmin ollut kaupungin palveluksessa työntekijänä vuodesta 1887 vuoteen 1897 ja työnjohtajana viimeksi mainitusta vuodesta marraskuuhun 1916. Kaupunginvaltuuston vahvistamat kaupungin virka- ja palvelusmiesten eläkeperusteet sekä kaupungin työntekijäin vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeen perusteet eivät anna vastausta kysymykseen, saako yleisessä menosäännössä mainitun vuosi- tai kuukausipalkkaisen toimen, tässä tapauksessa putkimestarintoimen, hoitaja eläkettä ensinmainittujen eläkeperusteiden mukaan laskettaessa lukea hyväkseen sen ajan, minkä hän on toiminut työntekijänä tai vastaavassa toimessa. Krin mielestä nämä eläkeperusteet kuitenkin olisi tulkittava niin, että sekin aika, minkä asianomainen henkilö on ollut kaupungin palveluksessa toimessa, jota ei mainita rahasäännössä ja johon ei liity vuosi- tai kuukausipalkka, olisi luettava hänen hyväkseen, vaikka eräin rajoituksin. Kun aikaisempaa Kvston päätöstä tällaisesta periaatteellisesta kysymyksestä ei ole olemassa on, Rkmri, vaikka työntekijä ja työnjohtaja eläkeoikeuteen nähden ovat samain määräysten alaiset, yhtynyt siihen käsitykseen, että putkimestari Äijälän tulisi saada lukea hyväkseen ainoastaan se aika, minkä hän on ollut työnjohtajana ja putkimestarina. Siten olisi Äijälän yhteenlaskettu työaika 20 vuotta, ja olisi hän siis, koska hänen on omatta syyttänsä täytynyt toimestaan erota, eläkeperusteiden 1 kohdan mukaan oikeu-

tettu saamaan eläkettä 30 % palkkaeduistaan eli 2,034 markkaa vuodessa eli Smk 169: 50 kuukaudessa. Hallituksen ehdotuksen täysien palkkaetujen maksamisesta Äijälälle heinä- ja elokuulta kuluva vuotta on Rkmri katsonut olevan hyväksyminen.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

myöntää vesijohtolaitoksen ent. putkimestarille Juho Äijälälle täydet palkkaedut heinä- ja elokuulta 1917; sekä

myöntää Äijälälle hänen jäljellä olevaksi elinajakseen, $\frac{1}{9}$:stä 1917 lukien, vuosieläkettä 30 % hänen palkkaeduistaan eli 2,034 markkaa.

V. V.:

Rkmrin ehdotusta puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 46.

Jatkokäsittelyyn $\frac{1}{9}$:stä 1917: Kysymys lauta-aidan teettämisestä Eläintarhan urheilukentän ympärille.

Svenska Finlands Idrottsförbund oli Kvstolta anonut, että kaupunginviranomaiset rakennuttaisivat lauta-aidan Eläintarhan suuren urheilukentän ympärille. Tämän esityksen lähetti V. V. Rkmriin, joka taas oli kaupungin yleisten töiden Hallitukselta pyytänyt tarpeellisia kustannuslaskelmia. Ennenkuin Hallitus kuitenkaan oli tätä asiaa käsitellyt, antoivat Helsingin Kisa-Veikot y. m. yhdistykset Kvstolle saman suuntaisen anomuksen, nimittäin että myönnettäisiin määräraha kiintonaisten lauta-aidan teettämiseksi edellä mainitun urheilukentän ympärille sekä katsojaparvekkeiden rakentamiseksi kentälle. Tätä anomusta $\frac{1}{9}$:stä 1917 käsitellessään päätti Kvsto käskää Rkmrin antaa lausunnon asiasta sekä samalla valtuuttaa Krin heti teettämään hakijain anomat työt, jos ne havaittiin välttämättömän tarpeellisiksi.

Mainituista kahdesta anomuksesta antamassaan lausunnossa huomauttaa kaupungin yleisten töiden Hallitus, että puheena olevain töiden teettämisestä olisi tavattoman korkeiden tarveaine- ja työhintain johdosta kustannuksia seuraavat määrät: katsojaparvekkeen rakentamisesta 25,000 markkaa, puupatsaiden varassa olevasta lauta-aidasta 30,000 markkaa sekä istutusten laittamisesta aidan ulkopuolelle siistin ulkoasun saamiseksi 7,000 markkaa eli siis kaikista laitoksista 62,000 tai 92,000 markkaa, siitä riippuen minkälaisesta aineesta aidan patsaat teetettäisiin. Myöntäen oikeiksi hakijan esittämät näkökohdat ja varsinkin tunnustaen, että aidan teettäminen liikenteen estämiseksi käymästä urheilukentän poikki olisi erittäin suotava, ei Hallitus kuitenkaan ole katsonut voivansa puoltaa ehdotettuja töitä nykyään teetettäväksi, vaan esittää, että urheilukentän ympärille laitettaisiin väliaikainen aita jutekankaasta, jommoinen on kentän ympärillä tähänkin asti ollut, ja että hakijain käytettäväksi tähän tarkoitukseen annettaisiin 5,000 markkaa, johon summaan Hallitus on laskenut kustannusten nousevan.

Vaikka Rkmri myöntää, että lauta-aidan teettämisestä mainitun urheilukentän ympärille nykyään on ylen suuria kustannuksia ja että kaupungin menojen supistaminen käy yhä välttämättömämmäksi, ei Kri kuitenkaan ole voinut yhtyä Hallituksen ehdotukseen, koska sen toteuttamisella ei saavutettaisi tarkoitusta. Jutekangasaitaa voitaisiin käyttää ainoastaan

kilpailuja toimeenpantaessa ja silloinkin siitä olisi vain osittaista hyötyä, niinkuin kokemus jo on useat vuodet selvästi osoittanut. Pysyväisen aidan tekeminen jutekankaasta tuskin kävisi päinsä, koska se varsin luultavasti piakkoin repeytyisi eikä sitä ehkä voisi suojella vahingonteoltakaan. Rkmrin on siis ollut päätettävä joko lykätä työn teettäminen toistaiseksi tai runsaista kustannuksista huolimatta heti teettää aita. Krin jäsenten enemmistö on kuitenkin ollut sitä mieltä, että lauta-aidan teettäminen on aivan välttämätön. Tämä työ oli jo liian kauan saanut olla teettämättä ja sen lykkääminen vieläkin tuonemmaksi tuottaisi haittoja, olematta varmuutta siitä, että kustannukset lähivuosina mainittavasti huojenisivat. Kun kaupunki oli pannut tuntuvia kustannuksia hyvän ja tilavan urheilukentän aikaansaamiseen, ei sen nyt tulisi epäröidä saattaa urheilukenttä täysin tarkoitustaan vastaavaksi. Viime vuosina urheilukentän poikki suuntautunutta kauttakulkuliikennettä ei näy voivan estää muulla keinoin kuin teettämällä lujan aidan kentän ympärille. Tällä keinoin niinkään saataisiin estetyksi siellä toimeenpanemasta kaikenlaisia kokouksia, joita siellä on viime aikoina pidetty ja jotka ovat vaikeuttaneet tai estäneet urheiluharjoituksia. Urheilun suureen tärkeyteen katsoen olikin Kri Vston sille antaman valtuutuksen nojalla antanut kaupungin yleisten töiden Hallituksen toimeksi heti ryhtyä teettämään urheilukentän ympärille puupatsaiden varassa olevaa lauta-aitaa lasketuilla 30,000 markan kustannuksilla. Sitä vastoin oli Rkmri ollut sitä mieltä, että kalliisiin kustannuksiin nähden katsojaparvekkeen rakentaminen ja istutusten laittaminen aidan ulkopuolelle haitatta voi jäädä johonkin seuraavaan vuoteen, sekä kehottanut kaupungin yleisten töiden Hallitusta 1918 vuoden menosääntöehdotusta tehdessään ottamaan huomioon näihin tarkoituksiin tarvittavat varat. Mitä taas tulee kysymykseen vastamainittujen 30,000 markan suorittamisesta, on Rkmri ollut sitä mieltä, että summa olisi edeltäpäin maksettava kaupunginkassasta sekä sitten merkittävä ensi vuoden menosääntöön, niinkuin tällaisissa tapauksissa on ennenkin tehty.

Rkmri esittää, että Kvsto, hyväksyen Rkmrin toimenpiteet, päättäisi lauta-aidan teettämiseksi Eläintarhan urheilukentän ympärille 1918 vuoden menosääntöön merkittäväksi 30,000 markkaa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 47.

Kaupungin yleisten töiden Hallituksen esitys kaupungin rakennuskonttorin avonaisen kamreerinviran jälleen täyttämisestä.

Rakennuskonttorin kamreerinvirkaa, joka oli tullut avonaiseksi 1/1 1917, jona päivänä viran entinen pitäjä sai anomansa eron, ovat hakeneet varastonhoitaja J. E. Wessman, nuorempi kaupunginkirjanpitäjä O. W. Roos, maisteri V. W. Nordlund, ylimäär. kamari-kirjuri S. J. Brunberg, konttoristi K. G. A. Westerholm ja vakuutusvirkamies V. M. Immonen.

Varastonhoitaja Johan Edvard Wessman on syntynyt 1857, toiminut apulaisena kirkkotoimitsijan konttorissa 2 vuotta, varastokirjurina ja varastonhoitajana valtionrauteilla 4 vuotta sekä yksityisen liikkeen varastonhoitajana 4 vuotta; toimii kaupungin rakennuskonttorin varastonhoitajana vuodesta 1909 lähtien.

Nuorempi kaupunginkirjanpitäjä Odert William Roos on syntynyt 1867, suorittanut ylioppilastutkinnon, toiminut Liikennekonttorissa avustavana vaakamestarina 7 vuotta, kirjanpitäjänä 8 vuotta ja vaakamestarina 2 vuotta sekä ekspeditöörinä Rkonttorissa 4 vuotta. Nimitettiin nuoremmaksi kirjanpitäjäksi Rkonttoriin 1912. Hoitanut kruunun- ja kunnallisverojen kannantaa 6 vuotta.

Maisteri Victor Waldemar Nordlund on syntynyt 1883, suorittanut fil.kand. ja alemman hallintotutkinnon; palveltuaan valtionrautateilla 1903—16 nimitetty viimeksi mainittuna vuonna Rautatiehallituksen kamreerikonttorin kirjuriksi.

Ylimäär. kamarikirjuri Sven Johannes Brunberg on syntynyt 1884, suorittanut alemman hallintotutkinnon ja toiminut ylimääräisenä vaakamestarina Liikennekonttorissa kolmisen vuotta.

Konttoristi Karl Gösta Arvid Westerholm on syntynyt 1886, harjoitellut valtionrautateilla vuoden, palvellut ylimääräisenä virkamiehenä Vankeinhoitohallituksessa 2 vuotta, vankilankirjanpitäjänä 4 vuotta ja apulaisena täkäläisessä kirkkokonttorissa 2 vuotta.

Vakuutusvirkamies Väinö Mikael Immonen on syntynyt 1890 sekä palvellut erinäisissä pankeissa ja yksityisliikkeissä 8 vuotta. On vuodesta 1917 Kaleva-yhtiön tilasto-osaston johtaja sekä kansanvakuutustoiminnan pääkirjanpitäjä.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus mainitsee havainneensa hakijat Roosin ja Nordlundin ansioittensa puolesta kilpahakijoitaan etevämmiksi, mutta on ollut sitä mieltä, että Roos monivuotisen toimintansa johdosta kaupungin palveluksessa on etusijassa otettava huomioon virkaa täytettäessä, minkätähden Hallitus puoltaa häntä virkaan.

Tässä yhteydessä Hallitus mainitsee, että asian käsittelyssä on ilmaantunut erimielisyyttä sikäli, että jäsen, arkkitehti Y. Sadeniemi, on hakija Nordlundin yliopistollisten tutkintojen ja aikaisemman virkatoiminnan perusteella puoltanut häntä virkaan.

V. V.:

Asia pantaneen pöydälle ensi kokoukseen.

Kvsto:

Pantiin pöydälle.

N:o 48.

Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan ilmoitus puheenjohtajan sekä sihteerin ja taloudenhoitajan vaalista.

Johtokunta ilmoittaa, että se on lukuvuodeksi 1917—1918 valinnut puheenjohtajaksi tohtori P. A. Heinriciuksen sekä sihteeriksi ja taloudenhoitajaksi protokollasihtööri K. Malinin.

V. V.:

Merkittäneen tiedoksi saaduksi.

Kvsto:

Merkittiin.

N:o 49.

Tyttöjen ammattikoulun johtokunnan ilmoitus syyslukukauden alun toistaiseksi lykkäämisestä.

Johtokunta huomauttaa, että tyttöjen ammattikoulu on tavallisina vuosina alottanut toimintansa jo ¹⁵/₈, pääasiallisesti syystä että mainitun kuukauden lopulla säilykkeidenlaiton opetuksessa tarpeellisia työaineita, niinkuin vihanneksia, marjoja y. m., tavallisesti on runsaasti saatavana. Kuluvana vuonna näiden tarveaineiden saanti kuitenkin oli niukka ja hinnat tavattoman kalliit, minkä ohessa ruuanlaitossa tarvittavain maidon, jauhojen, voin, sokerin, munain y. m. saanti kohtasi miltei voittamattomia vaikeuksia. Lisäksi kohtasi leipäravinnon järjestely vaikeuksia, mikä seikka oli ollut yhtenä syynä siihen, että useimpia muitakaan oppilaitoksia ei voitu avata tavalliseen aikaan. Näistä syistä ei johtokunta ollut katsonut mahdolliseksi avata koulua ¹⁵/₈, vaan alkaisi se samoin kuin useimmat muutkin koulut toimintansa vasta ¹⁷/₉, vaikka saattoi olla epätietoista, voiko oppilaitos silloinkaan ruokatavarain niukan saannin ja kalliiden hintain johdosta panna käyntiin talousosastoaan, josta seikasta johtokunta halusi vasta tuonempana lähemmin lausua mielensä. Tämän ilmoittaen mainitsee johtokunta lähettäneensä tiedon koulun avaamisen toistaiseksi lykkäämisestä Teollisuushallituksellekin.

V. V.:

Ei aiheuttane erikoista toimenpidettä.

Kvsto:

Ei aiheuttanut toimenpidettä.

N:o 50.

Suomen maalarintyönantajaliiton Helsinginosaston esitys kaupungin maalaustöiden järjestämisestä.

Maalarintyönantajainliitto huomauttaa, että kaupungin Rakennuskonttori on tähän asti teettänyt maalaustyönsä miltei yksinomaan yhdellä ainoalla liikkeellä. Maalarintyönantajaliiton tämän johdosta tehtyä esityksen maalaustöiden järjestämisestä asianmukaisemmalla tavalla oli kaupungin yleisten töiden Hallitus vuonna 1916 vastannut, että kaikki suu-remmat työt vastedes mikäli mahdollista tarjottaisiin kilpailtaviksi. Tuollainen kilpailu olikin julistettu kunnan uusien työväenasuntojen ulkopuolisesta maalaustyöstä, josta tehdyt tarjoukset nousivat 10,000 markan vaiheille, ja oli tämä kilpailu, joka sitä paitsi oli huonosti järjestetty, ainoa tähän asti tarjona ollut. Kun tällainen kilpailumenettely ei antanut takeita siitä, ettei kaupunki laskutöistä joutuisi maksamaan monin verroin korkeampaa hintaa kuin kilpailutyöstä, eikä rakennuskonttori näyttänyt olevan halukas otta-
maan käytäntöön tasaisempaa työnjakoa takeineen kohtuullisten hintain saavuttamisesta, lausuu hakija toivomuksen, että Kvsto ottaisi asian käsiteltäväksi ja mahdollisimman pian antaisi rakennuskonttorin toimeksi yhteisesti hakijan asiamiesten kanssa järjestää kaupungin maalaustyöt niin, että kaikki kunnallisveroa maksavat maalarinliikkeet vuoroonsa saisivat mainittuja töitä suhteellisen määrän tehdäkseen vahvistetuista normaalihinnoista.

Asiassa kuultuna on kaupungin yleisten töiden Hallitus viitannut v. t. kaupunginarkki-

tehdin antamaan promemoriaan. Siinä huomautetaan, että liiton anomuksella yoi periaatteelliselta kannalta katsoa olevan jonkinlaista oikeutusta, mutta käytännössä asia kohtaisi välttämättömiä vaikeuksia. Kun kaupungin noin 160 huoneistossa vuosittain teettävät malaustyöt vaihtelevat sangen paljon sekä määrän että laadun puolesta, ei olisi mahdollista jakaa niitä nelisenkymmenen liikkeen kesken niin, etteivät jotkut liikkeet voisi katsoa kärsineensä vääryyttä. Toinen ehdotettua menettelyä vastustava seikka on, että useat pienemmät liikkeet luultavasti eivät kykenisi suorittamaan niitä töitä, joita niiden olisi vuoro saada, mikä käy selville siitäkin, että jonkin suuremman työn ollessa tarjona pienemmät liikkeet ovat tarjoutuneet suorittamaan ainoastaan osan siitä. Tähän asti vuotuisten korjaustöiden teettämisessä noudatettu tapa, nimittäin niiden antaminen monia suuremmille tunnetuille liikkeille, on sentähden ainoa käytännöllinen ja kaupungille edullisin, jota vastoin kaikki suuremmat maalaustyöt olisi mikäli mahdollista tarjottava yleisesti kilpailtaviksi. Promemoriassa esitettyihin näkökohtiin yhtyen kaupungin yleisten töiden Hallitus lisäksi huomauttaa, että puheena olevat korjaustyöt teetetään hinoista, jotka edeltäpäin oli määrätty rakennuskonttoriin annetuissa taksoissa, sekä että kokemus on osottanut, että maalaustöitä annettaessa pienemmille liikkeille nämä eivät ainoastaan ole työtä suorittaneet epätydyttävästi, vaan ovat myös olleet kykenemättömiä hankkimaan työaineita, minkätähden hakijan anomus olisi jätettävä huomioon ottamatta ja rakennuskonttorin alaisilla työmailla annettaessa maalaustöitä teetetäväksi noudatettava tähänastisia periaatteita.

Rkmri puolestaan on havainnut kaupungin yleisten töiden Hallituksen ja v. t. kaupunginarkkitehdin esittäneen painavia syitä hakijan ehdottamaa menettelytapaa vastaan ja esittää sentähden, että Kvsto päättäisi, että Suomen maalarintyönantajaliiton Helsingin osaston anomus uuden järjestyksen käytäntöön ottamisessa kaupungin maalaustöiden teettämisessä on jätettävä huomioon ottamatta.

V. V.:

Esitys ei aiheuttane erikoista toimenpidettä Kvston puolelta.

Kvsto:

Ei aiheuttanut toimenpidettä.

N:o 51.

Svenska Kvinnoförbundet liiton anomus määrärahan myöntämisestä kesäkodin perustamiseksi.

Svenska Kvinnoförbundet ilmoittaa aikovansa omistamallaan, 3 kilometrin päässä Tikkurilan asemalta sijaitsevalla palstatilalla 1/7 1917 avata kesäkodin Helsingin kaupungista kotoisin oleville vähävaraisille perheille, niin että perheen isä vaimoineen ja lapsineen yhtäkaaa saisi tilaisuuden virkistävään oleskeluun maalla, kukin perhe enintään 2 viikon aikana. Kesäsiirtolahanke oli saanut osakseen sangen vilkasta harrastusta, varsinkin syystä että tänne, päin vastoin kuin mitä oli laita useimmissa muissa kesäsiirtoloissa, vastaanotetaan kokonaisia perheitä. Mainitulla palstatilalla oli tarkoitukseen sopiva, puoleksi sisustettu rakennus, missä voitiin tarjota tilaa ainakin 20 kesäsiirtolaiselle kerrallaan. Tarpeellisen kaluston, niinkuin vuoteiden, tuolien, pöytäin ja talouskalujen ostoon tarvittaisiin vähintään 2,000 markkaa sekä lisäksi johtajattaren palkka

y. m. Kun liiton varat ovat sangen niukat, anoo liitto 2,000 markan määrärahaa edellä mainittuun tarkoitukseen sekä huomauttaa toimineensa Helsingissä kohta 10 vuotta, pääasiallisimmin syvien rivien naisten hyväksi, joten se on ansainnut saada osakseen kunnan suosiollista huomiota.

Sosiaalilautakunta huomauttaa että, mikäli hakukirjasta käy selville, olisi liiton käytettävänä olevassa rakennuksessa Tikkurissa tilaa ainoastaan noin 20 hengelle, joten siellä kesän kuluessa voitaisiin suoda oleskelutilaisuus varsin harvalukuisille perheille. Kesäsiirtolassa tarjona oleva virkistys ja lepo tulisi siten varsin vähälukuisten vähävaraisten kaupunkilaisten hyväksi eikä tämä etu Lautakunnan mielestä vastaa kesäkodin kuntoonpanosta koituvia kustannuksia. Mitä taas tulee lähempiin laitteisiin itse paikalla, on epäilyksenalaista, onko kesävieraiden mukavuuden ja hupaisuuden kannalta tarkoitukseenmukaista että, niinkuin toistaiseksi on aikomus, yksityisten perheiden täytyisi tuoda mukanaan ja itse laittaa ruokansa. Kesäkoti voisi kaiketi paremmin vastata tarkoitustaan tarjota siirtolaisille miellyttävää ja huoletonta lepoaikaa, jos liitto pitäisi huolta ruuanpidosta paikalla. Näistä syistä ja vaikka Sosiaalilautakunta antaa täyden arvon sille, että henkilöt, jotka eivät itse voi kustantaa itselleen ja perheelleen lyhyttä kesäoleskelua maalla, saisivat siihen tilaisuuden, ei Lautakunta ole katsonut voivansa puoltaa myönnettäväksi apurahaa puheena olevaan tarkoitukseen, jota paitsi Lautakunta on huomauttanut, että hakemus oli tehty niin myöhään, ettei Kvsto sitä ehtinyt käsitellä ennen kesän tuloa, minkätähden hakemus sikäli, kuin koski kodin kuntoonpanoa ensi kesäksi, ei voine aiheuttaa toimenpidettä.

Tähän lausuntoon Rkmri yhtyy, esittäen että Kvsto päättäisi jättää anomuksen huomioon ottamatta.

V. V.:

Evättäneen.

Kvsto:

Evättiin.

N:o 52.

Helsingin Eläinsuojelusyhdistyksen esitys Kaivopuiston istutusten vartioimisen ottamisesta uudestaan käytäntöön.

Sittenkun Helsingin Eläinsuojelusyhdistys oli Kvstolta anonut, että muutama aika takaperin lakkautettu Kaivopuiston istutusten vartioiminen jälleen pantaisiin toimeen, on kaupungin yleisten töiden Hallitus antamassaan lausunnossa huomauttanut, että kaupunginpuutarhurin on palkkausolojen muuttumisen johdosta täytynyt puutarhahallinnon eri aloilla supistaa menoja, mistä syystä Kaivopuiston vartioiminenkin koetteeksi lakkautettiin. Se seikka että vartioiminen eritoten tässä puistossa katsottiin voivan lakkauttaa, johtui siitä, että siellä yleensä käy siivompaa yleisöä ja että sikäläiset istutukset tänä kesänä oli sijoitettu aidatulle alueelle, jonka voi eräiksi vuorokaudenajoiksi sulkea. Istutuksia valvoo puutarha-apulainen, joka niinikään hoitaa niitä. Jos kuitenkin mainittavampaa vahinkoa tehdään puiston istutuksille, on vartioiminen jälleen pantava toimeen, mikä voisi käydä päinsä siten, että asetettaisiin Kaivopuistolle ja jollekin muulle lähiseudun istutukselle yhteinen vartija. Kaupunginpuutarhurin ilmoituksen mukaan ei

puistossa toistaiseksi ole tehty sanottavaa vahinkoa, minkätähden vartijan asettaminen Hallituksen mielestä voisi toistaiseksi jäädä sillensä. Lopuksi Hallitus huomauttaa, että puistoon on sijoitettu poliisivartio, minkätähden järjestyksen voimassapito siinä mielessä kuin esitys tarkoittaa eli pikkulintujen suojelemiseksi, etusijassa on katsottava vartio-konstaapelin asiaksi.

Kaupungin yleisten töiden Hallituksen mainitsemiin seikkoihin katsoen Rkmri esittää, ettei esitys nykyään aiheuttaisi muuta toimenpidettä.

V. V.:

Evättäneen.

Kvsto:

Evättiin.

N:o 53.

Fredrikserin uuden työväenyhdistyksen anomus korttelissa N:o 571 Bölen esikaupungissa Maistraatinkadun varrella sijaitsevan tontin N:o 23 omistusoikeuden myöntämisestä yhdistykselle.

Edellä mainitun yhdistyksen anottua, että sille suotaisiin omistusoikeus korttelissa N:o 571 Bölen esikaupungissa sijaitsevaan Maistraatinkadun tonttiin N:o 23, joka yhdistyksellä nykyään on vuokralla, ovat kaupungingeodeetti ja kaupunginasemakaava-arkkitehti hakemuksen johdosta huomauttaneet, että yhdistys oli hakemuksen tueksi maininnut, että sen vuonna 1909 tontille rakennettu talo oli varain puutteessa teetetty niin pieni, ettei siinä ollut tilaa lisääntyvälle jäsenmäärälle, minkätähden rakennusta tarvitsisi laajentaa. Yhdistys ei kuitenkaan tahdo tuollaiseen laajennukseen ryhtyä, ellei kaupunki korvauksetta myönnä yhdistykselle täydellistä omistusoikeutta tonttiin, jossa tapauksessa tarpeellinen laina saataisiin. Tontti oli $\frac{1}{4}$ 1911 tehdyllä vuokratirjalla luovutettu yhdistykselle mainitun vuoden alusta 1940 vuoden loppuun 50 markan vuosivuokrasta, jota paitsi vuokraaja oikeutettiin saamaan 10 vuoden vuokrapitennyksen, ellei kaupunki sitä ennen tarvitse tonttia kaduntasoitusta tai alueen uutta jaoitusta varten. Vuokrakaudesta on siis vielä jäljellä 25 vuotta tai, pitennys lukuun otettuna, 35 vuotta. Vuokratirjasta ei tosin käy selville, miten kaupunki vuokrakauden päätyttyä tontin käyttäisi, mutta edellyttää saanee, että se vastedeskin, ellei sitä tarvita johonkin yleiseen tarpeeseen, luovutettaisiin nykyiselle vuokraajalle tarkoituksenmukaisiin ehdoin. Ainoastaan siinä tapauksessa että tontti ennen vuokrakauden päättymistä otetaan kaupunginasemakaavaan ja tontteja Bölen esikaupungista ylipäättään ruvetaan myymään, on vuokraaja oikeutettu ja velvollinen arvion pohjalla lunastamaan tontin omakseen. Voimassa olevan lain mukaan ei kaupunkikunta ole oikeutettu yksityiselle myymään kaupunginmaata, paitsi kun se on otettu kaupunginasemakaavaan ja kunta on siitä erityisesti päättänyt. Kun Bölen esikaupunki vasta hiljattain on tullut kaupungin omaksi, minkätähden alueen jaoitus- ja järjestämisohjelmaa ei vielä ole ehditty laatia, on kysymys alueen ottamisesta kaupunginasemakaavaan katselmusmiesten mielestä liian aikaisin herätetty, minkätähden esillä olevaan anomukseenkaan ei voida myöntyä. Kun lisäksi otetaan huomioon jäljellä oleva varsin pitkä vuokraus ja mahdollisuus sen pitentämiseen sekä erittäin alhainen vuokramaksu, näyttää anomus olevan evättävä.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus yhtyy tähän lausuntoon.

Etusijassa siihen nähden että puheena olevan tontin luovuttaminen täysin omistusoikeuksin olisi vastoin asiasta voimassa olevia asetuksia, ellei tonttia otettaisi kaupunginasemakaavaan, ja taas semmoinen toimenpide olisi liian aikainen, esittää Rkmri, että hakemus jätettäisiin huomioon ottamatta.

V. V.:

Evättäneen Rkmrin esittämillä syillä.

Kvsto:

Evättiin.

N:o 54.

Sokeain Ystävain yhdistyksen polttoainemäärärahan anomus.

Sokeain Ystävain yhdistyksen anottua, että Kvsto myöntäisi kaikkiaan Smk:n 4,113: 20 ylimääräisen apurahan sen huoneiston lämmitykseen, minkä hakija on Eläintarhan huvilasta N:o 7 vuokrannut kaupungin ruotsinkielisille kansakouluille, huomauttaa Rkmri, että hakija oli, niinkuin hakemuksesta näkyy, vuokrannut puheena olevan huoneiston 5 vuodeksi, $\frac{1}{6}$:stä 1914 lukien, ja silloin laskenut huoneiston lämmityskustannukset 812 markaksi vuodessa. Halkojen hinnannousun johdosta olivat nämä kustannukset kuitenkin kohonneet enemmän kuin kaksinkertaisiksi, ollen vuonna 1915 Smk 796: 40, vuonna 1916 Smk 1,116: 80 ja vuonna 1917 arviolta enintään 2,200 markkaa eli siis yhteensä enintään Smk 4,113: 20. Kun Rkmrin mielestä vuokraisännän, tässä tapauksessa yleishyödyllisessä tarkoituksessa toimivan yhdistyksen, ei pitäisi joutua kärsimään tavattomasti kohonneista halonhinnoista ja siten saamaan tappiota, on Kri katsonut voivansa puoltaa myöntymistä esillä olevaan anomukseen sekä samalla ehdottanut summan maksettavaksi yleisestä polttoainemäärärahasta. Rkmri sentähden ehdottaa, että Kvsto päättäisi ylimääräisenä apumaksuna sen huoneiston lämmitykseen, minkä Sokeain Ystävain yhdistys on Eläintarhan huvilasta N:o 7 vuokrannut kaupungin ruotsinkielisille kansakouluille, myöntää enintään Smk 4,113: 20 maksettavaksi kuluvan vuoden vahvistetussa menosäännössä olevasta yleisestä polttoainemäärärahasta.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 55.

Työmies Arndt Johan Halosen anomus eläkkeensä korottamisesta.

Hakija, joka on syntynyt 1853 ja saa kunnalta eläkettä 144 markkaa vuodessa, pyytää, syystä että hän on kykenemätön itseään elättämään, korotettua eläkettä.

Rkmri mainitsee ¹⁵/₄ 1914 ehdottaneensa hakijalle myönnettäväksi työkyvyttömyyseläkettä 675 markkaa vuodessa eli 45 % hänen vuotuisesta työansioistaan 1,500 markasta, ensinmainitusta summasta kuitenkin poisluettuna hänelle myönnetty 194 markan vahingonkorvaus, joten hän saisi eläkettä 481 markkaa vuodessa. Kokouksessaan ²⁶/₅ 1914 päätti Kvsto, koska hakijan työkyvyttömyys ei ollut täydellinen, vaan ainoastaan 45 %, minkä ohessa ikäkin oli otettu huomioon, ja hakijalla sentähden katsottiin olevan ainakin puolet työkyvystään jäljellä, alentaa eläkkeen puoleen määrään eli tasaluvuin 338 markkaan, josta summasta edellä mainitut 194 markkaa luettiin pois. Hakija saa sentähden eläkettä nykyään 144 markkaa vuodessa. Kun hakukirjan oheisesta lääkärintodistuksesta näkyy, että hakija nyttemmin on kykenemätön kaikkeen työhön, on Rkmri katsonut kohtuulliseksi, että hakijalle myönnettäisiin Krin aikaisemmin ehdottama eläke 675 markkaa, siitä pois luettuna 194 markkaa, ja että korotettu eläke maksettaisiin ¹/₇:stä 1917 lähtien. Rkmri sentähden esittää, että Kvsto päättäisi työmies Arndt Johan Haloselle myöntää korotettua eläkettä 481 markkaa vuodessa hänen jäljellä olevaksi elinajakseen, ¹/₇:stä 1917 lukien.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 56.

Kunnalliskodin käsityöosaston johtajattaren Hildur Kempen anomus pohjapalkkansa korottamisesta y. m.

Helsingin kaupungin kunnalliskodin käsityöosaston johtajatar, neiti Hildur Kempe, on, huomauttaen että hänen pohjapalkkansa oli vuonna 1915 aiheettomasti alennettu 75 markasta 50 markkaan kuukaudessa, anonut mainitun toimenpiteen peruuttamista sekä niinikään korvausta niistä kalliinajanlisäyksistä, mitkä hän edellä mainitun palkanalennuksen johdosta oli menettänyt.

Vaivashoitohallitus huomauttaa, että neiti Kempen palkanalennus oli johtunut siitä, että käsityöosaston työ siihen aikaan oli entisestään vähentynyt, minkä johdosta katsottiin olevan palkkaakin vastaavassa määrässä vähennettävä. Tähän nähden ei Vaivashoitohallitus puolestaan katso olevan syytä puoltaa myöntymistä neiti Kempen anomukseen, mikäli koskee mennyttä aikaa sekä kuluvan vuoden jäljellä olevaa osaa, mutta aikoo ensi vuoden budjettiehdotusta laatiessaan ottaa harkittavaksi kysymyksen, onko hakijan palkkaetuja kohtuullisesti parannettava.

V. V.:

Hakijan anomus hänen menettämäinsä kalliinajanlisäysten korvaamisesta evättäneen, jota paitsi asia muilta kohdin, Vaivashoitohallituksen tiedonantoon katsoen, ei aiheuttane muuta toimenpidettä.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 57.

Kaupungeille tulevain liikennemaksujen yhdenmukaisia taksaehtotuksia laatiman asetetun komitean mietintö.

Sittenkun maamme kaupunkien Kvt:n toimesta Turussa kokoontunut neuvottelukokous, joka pohti kysymystä yhdenmukaisten taksaehtotusten laatimisesta kaupungille tulevain liikennemaksujen veloittamiseksi, oli laatinut mietinnön ehdotuksineen asiasta sekä samalla asettanut valiokunnan koettamaan yhteensovittaa niitä eriäviä mielipiteitä ja ehdotuksia, joita neuvottelukokouksen ehdotus eri paikkakuntain kunnallisviranomaisten puolelta aiheuttanee, anoo mainittu valiokunta, että Kvsto ottaisi nämä ehdotukset tutkittavakseen niin hyvissä ajoin, että valiokunta ennen vuoden loppua saisi tiedokseen ehkä tehdyt muistutukset sekä Vsto, sittenkun yhteensovittelu on toimitettu, saisi tilaisuuden ennen ensi purjehduskauden alkamista lopullisesti käsitellä asian.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että asia lausunnon saamiseksi lähetettäisiin Rkmriin ja Helsingin Kauppalvaltuutetuille.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 58.

Apteekkari Edvard Stigzeliuksen anomus saada vapautus Verotusvalmistelukunnan jäsenyydestä.

Hakija, joka on valittu Verotusvalmistelukunnan jäseneksi kolmivuotiskaudeksi 1/4 1916—1/4 1919, pyytää terveydellisistä syistä vapautusta tästä tehtävästä.

V. V.:

Kvsto vapauttaa hakijan mainitusta tehtävästä sekä valinnee hänen sijaansa jäseneksi 1/4 1919 asti filosofianmaisteri Axel Ekströmin.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 59.

Palkanjärjestelykomitean esitys tehtävänsä laajentamisesta.

Komitea huomauttaa, että Kvston 5/6 1917 tehdyn pöytäkirjan mukaan komitean tehtävä oli määriteltä siten, että komitean tuli tutkittavaksi ottaa ja mahdollisimman pian Vstolle antaa lausunto ehdotuksineen Vstolle saapuneiden ja vastedes saapuvain, kaupungin virka- ja palvelusmiesryhmäin palkanjärjestelyä koskevien esitysten johdosta.

Tämä sanonta näytti osoittavan, että komitean tehtävä on rajoitettu niihin palkkaryhmiin, joita koskevia esityksiä oli saapunut tai on odotettavana.

Käydessään näin käsittämäänsä tehtävää täyttämään oli komitean huomio kiintynyt siihen, että katsoen jo saapuneiden anomusten monilukuisuuteen, palkkain järjestely yksinomaan näiden esitysten pohjalla epäilemättä olisi omansa järkyttämään sitä palkkaetujen suhteellisuutta, minkä tulisi vallita keskenään vertailtavissa kunnan viroissa ja sentähden herättäisi ymmärrettävää tyytymättömyyttä niissä palkansaajissa, joita koskevia esityksiä ei vielä ollut saapunut. Komitea oli tästä tullut siihen käsitykseen, että yhtenäinen peruste palkanjärjestelylle oli saatavissa sekä kohtuuttomuus ja epätasaisuudet vältettävissä ainoastaan, jos tarkastettaisiin kunnan palkkaussääntö koko laajuudessaan. Toiselta puolen oli komitea saanut tietää, että kalliinajanlisäyskysymyksiä käsittelemään asetettu Kvston valiokunta Rkmrin aloitteesta kohdakkoin tekee ehdotuksen korotettujen kalliinajanlisäysten myöntämisestä kunnan palkansaajille, joten puheena olevain henkilöjen toimeentulo nykyisen kalliin ajan valitessa ainakin huomattavasti helpottuisi. Tällä keinoin myös saataisiin jossain määrin ehkäistyiksi ne haitalliset seuraukset, joita muussa tapauksessa voi syntyä sen viivytyksen johdosta, mikä epäilemättä kohtaisi jo saapuneiden esitysten ratkaisua, siinä tapauksessa että palkkaussäännön yleinen tarkastus toimeenpantaisiin.

Komitea esittää, että Kvsto valtuuttaisi palkanjärjestelykomitean laatimaan ja aikansa Kvstolle antamaan ehdotuksen kunnan koko palkkaussäännön järjestämiseksi.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 60.

Kalliinajanlisäyksiä jakamaan asetetun valiokunnan esitys Helsingin kaupungin virka- ja palvelusmiehille maksettujen kalliinajanlisäysten korottamisesta (Pain. asiakirj. N:o 52 vuodelta 1917).

Kvsto:

Valiokunnan ehdotus hyväksyttiin.

N:o 61.

Väliaikaisen hätäapukomitean esitys lisämäärärahan myöntämisestä hätäaputöiden järjestämiseksi naisille.

Rkmrin asettama väliaikainen hätäapukomitea ilmoittaa että, sittenkun Kvsto oli 17/8 1917 hätäaputöiden järjestämiseksi naisille myöntänyt 100,000 markan määrärahan, oli komitea etusijassa järjestänyt naisille peltotöitä Boxbacka Aktiebolag yhtiön mailla, joissa töissä oli 28/8:sta lähtien ollut 42 naista sekä raskaammissa töissä 40 miestä. Tämän

työn oli laskettu kestävän noin 8 viikkoa. Kun näitä töitä ei ollut riittänyt kaikille työttömille naisille, joiden lukumäärä kunnan työvälistötoimiston ilmoituksen mukaan oli 400—500, oli Pelastusarmeijan, kaupunkilähetyksen ja työväenjärjestöjen työttömyyskomitean välityksellä hankittu ompelutöitä ja siten saatu työtä kaikkiaan 107 naiselle, minkä ohessa kaupunkilähetys oli, siinä tapauksessa että saataisiin työaineita, arvellut voivansa järjestää töitä lisäksi 65 naiselle. Komitea oli ostanut 343 kangaspakkaa kaikkiaan 39,000 markalla sekä maksanut työhuoneistojen vuokraa 325 markkaa kuu-kaudessa.

Kun tavallinen ompelutyö on sopimatonta sikäli, että työaineisiin täytyy panna sangen paljon pääomaa, oli komitea koettanut järjestää semmoisia töitä, jotka voitiin teettää vähemmällä pääomalla eivätkä vaatineet erikoista ammattitaitoa. Komitea oli ajatellut n. s. tossujen valmistamista, johon tarkoitukseen edellä mainitut yhtymät olivat tarjonneet myötävaikutustaan. Niinikään oli komitea koettanut aikaansaada pesulaitoksen, mutta tämä hanke oli toistaiseksi rauennut sopivan huoneiston puutteessa.

Kun siis jo lähes 50,000 markkaa oli käytetty myönnetystä määrärahasta ja ostettu kangasvarasto riitti ainoastaan ¹⁵/₉ asti sekä palkkoihin meni niin tuntuja määriä, että määräraha kokonaisuudessaan tulisi kulutetuksi ennen vastamainittua päivää, anoo komitea lisäksi 100,000 markan määrärahaa.

Rkmri huomauttaa että, siihen nähden mitä hätäapukomitea on esittänyt ja kun olisi erittäin suotavaa, että puheena olevia töitä voitaisiin jatkaa, olisi pyydetty määräraha myönnettävä sekä otettava huomioon ensi vuoden budjetinjärjestelyssä. Rkmriltä eivät suinkaan olleet tässä jääneet huomaamatta ne vaikeudet, joita tämä budjetinjärjestely epäilemättä tuottaisi, mutta oli kuitenkin ollut sitä mieltä, ettei tämän seikan pitäisi saada vaikuttaa tarpeellisen määrärahan osottamiseen. Tietoisuuden että kaupungille koituu rahallisia vaikeuksia, tulisi kuitenkin kehottaa asianomaisia kaikella huolellisuudella ja säästäväisyydellä hoitamaan kaupungin varoja eikä pakottavista syistä ryhtymään taloudellisesti laajakantoisempiin toimenpiteisiin. Mainittuun suuntaan menevää lausuntoa Kvston puolelta on Rkmri pitänyt erittäin suotavana.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

edeltäpäin osottaa 100,000 markkaa väliaikaiselle hätäapukomitealle hätäaputöiden järjestämiseksi naisille; sekä

käskeä Rkmrin ensi vuoden budjettiehdotusta laatiessaan ottaa huomioon puheena olevan määrärahan.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että Kvsto myöntäisi Rkmrin esitykseen lausumalla että myönnetty määräraha on mikäli mahdollista käytettävä ulkotöiden järjestämiseen naisille, esim. kaupungin metsäin perkaukseen.

Kvsto:

Rkmrin ja V. V:n ehdotukset hyväksyttiin.

Helsingissä, Sanomal.- ja Kirjap.-Osakeyhtiön kirjapaino, 1917.

*Helsingin Kaupunginvaltuusto
kokoontuu tiistaina syyskuun 25
päivänä 1917 k:lo 7 i. p.*

ESITYSLISTA.

Lisätty Kvsto käsittelee seuraavat asiat:

a) Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä Mankala Fors Aktiebolag yhtiön osakkeiden ostomäärärahaan.

Sittenkun Kvsto lisätyin luvuin oli kokouksessaan 20/6 1917 päättänyt 1917 vuoden obligatsioonilainasta osottaa 2,379,000 markkaa kaikkien Mankala Fors Aktiebolag yhtiön osakkeiden ostoon, jonka summan Rkmri oli laskenut pankinjohtaja Axel R. Ehrnroothin tekemän ostotarjouksen pohjalla, jonka mukaan ostohinta oli 1,729,000 markkaa ja provisionit 650,000 markkaa, oli mainittuja osakkeita maksettaessa kuitenkin käynyt ilmi, että jo myönnettyyn summaan oli lisättävä Smk 65,109: 45 eli 5 1/2 %:n korko tammikuun 31 ja heinäkuun 13 päivän 1917 väliseltä ajalta, syystä että pankinjohtaja Ehrnrooth oli ensinmainittuna päivänä kaupungin puolesta edeltäpäin maksanut osakkeiden kauppahinnan, jota paitsi yhtiön hoidosta oli ollut mainittuna aikana menoja Smk 4,487: 20, joten lisäsumma nousi kaikkiaan Smk:aan 69,596: 65. Tämän summan oli Rkmri katsonut olevan pankinjohtaja Ehrnroothille maksaminen, koska hänen tieteenkin oli saatava korvaus kaikista osakeoston aiheuttamista menoista. Tästä maksusta oli Rkmri ollut yksimielinen. Sitä vastoin oli eriäviä mielipiteitä ilmaantunut siitä, olisiko Rkmrin maksettava edellä mainitut yhtiön hoitokustannukset, Smk 4,487: 20, joka summa siis olisi luettava osakehintaan, vai olisiko yhtiön maksettava nämä menot ja pantava ne kirjoihinsa. Koska kaupunki todellisuudessa oli kaikkien osakkeiden omistaja, erosivat nämä kaksi ehdotusta toisistaan ainoastaan periaatteellisessa, mutta ei asiallisessa suhteessa. Krin jäsenten enemmistö oli yhtynyt siihen käsitykseen, että kaupungin tulisi ottaa yhtiön liike velattomana haltuunsa ja että siis olisi hankittava lisämäärärahaa Smk 69,596: 55, koska ainoastaan tällä keinoin yhtiön tileistä kävisi selville, minkä tuloksen sen toiminta oli antanut kaupungin ollessa yhtiön osakkaana.

Kun siis Mankala Fors Aktiebolag yhtiön osakkeiden ostohinta todellisuudessa on Smk:lla 69,596: 55 ylittänyt sen määrän, minkä Kvsto lisätyin luvuin oli myöntänyt

tähän tarkoitukseen 1917 vuoden obligatsioonilainasta, on Rkmrasta näyttänyt luonnolliselta, että mainittu lisäsummakin maksetaan samoista lainavaroista. Näillä perusteilla Rkmri esittää, että Kvsto lisätyin luvuin päättäisi:

1917 vuoden obligatsioonilainasta osottaa Smk 69,596:55 lisäykseksi Mankala Fors Aktiebolag yhtiön osakkeiden ostoon; sekä antaa varsinaisen Kvston toimeksi Suomen Senaatilta hankkia vahvistuksen edellä mainitulle päätökselle.

V. V.:

Valiokunta puoltaa Rkmrin ehdotusta muuten, paitsi mitä tulee hoitokulujen suorittamiseen lainavaroista, johon nähden valiokunta ehdottaa, että Kvsto päättäisi tätä varten avattavaksi eri luoton yhtiölle sekä käskää Rkmrin tehdä Vstolle esityksen asiasta. Lisätyn Kvston osotettava määrä 1917 vuoden obligatsioonilainasta olisi siis Smk 65,109:45.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

b) Komitean mietintö Rösjö Aktiebolag yhtiön osake-enemmistön ostamisesta (Pain. asiakirj. N:o 19 vuodelta 1917).

V. V.:

Kun komitea ei ole lausunut mieltänsä siitä, mistä varoista puheena olevain osakkeiden hinta olisi maksettava, esittää V. V., jonka mielestä tähän sopisi käyttää lainavaroja, että lisätty Kvsto, siinä tapauksessa että komitean ehdotus pääasiassa hyväksytään, samalla päättäisi

tarkoitukseen 1916 vuoden velkakirjalainasta osottaa enintään 360,000 markkaa; sekä

antaa varsinaisen Kvston toimeksi hankkia tälle päätökselle asianmukaisen vahvistuksen.

Kvsto:

Komitean ehdotus evättiin.

c) Valiokunnan mietintö kaupungin painatustöiden järjestämistä koskevasta asiasta (Pain. asiakirj. N:o 24 vuodelta 1917).

Edellä mainittua valiokunnan mietintöä ^{15/5} 1917 esiteltäessä päätti Kvsto antaa valiokunnan toimeksi hankkia tiedon, mistä hinnasta kaupunki voisi kokonaan saada omakseen Tidnings- och tryckeriaktiebolaget i Helsingfors yhtiön kirjapainon, minkä ohessa valiokunnan tuli, kuultuaan Rkmrin mieltä asiassa, Vstolle tehdä tästä johtuva ehdotus.

Tämän johdosta valiokunta ilmoittaa mainitun yhtiön johtokunnalta tiedustelleensa, millä ehdoilla yhtiö olisi halukas kaupungille myymään koko kirjapainon, ja on yhtiön toimitusjohtaja vastaukseksi tähän ilmoittanut että, jos kaupunki vuoden kuluessa ^{1/7}:stä 1917 lukien haluaa ottaa haltuunsa kaikki puheena olevan kirjapainon osakkeet, yhtiö sitoutuu myymään omistamansa osakemäärän kolmanneksen 100,000 markasta, mikä on 125 % osakkeiden nimellisarvosta. Jos kaupunki haluaa ostaa koko kirjapainon, on hinta tämän mukaisesti 260,000 markkaa. Tämä tarjous on voimassa ^{20/6} 1917 asti.

Sittemmin oli valiokunta Kvston päätöksen mukaisesti hankkinut Rkmrin lausunnon

asiasta, ja oli Kri tämän johdosta ilmoittanut olevansa sitä mieltä, että aika puheena olevan kaupan päättämiseen on sangen huonosti valittu, koska luultavaa on, että jonkin ajan kuluttua sodan päättymisestä uusi, ajanmukainen kirjapaino on saatavissa samasta tai halvemmasta hinnasta, mikä yhtiön vanhasta kirjapainosta nykyoloissa vaaditaan. Kysymykseen onko ostettava koko kirjapaino vai osake-enemmistö, vastaa Kri ilmoittaen pitävänsä jälkimäistä vaihtopuolta parempana.

Tämän johdosta on valiokunta lausunut, että sen mielestä olisi kaupungille huomattavaa etua siitä, että se saisi ottaa haltuunsa täydessä käynnissä olevan, hyvin hoidetun ja kaupungin tarpeiden mukaan sovitettun kirjapainon, sen sijaan että pantaisiin alulle aivan uusi kirjapainoliike, josta, varsinkin kun yrittäjänä olisi kunta, voisi koitua melko suuria vaikeuksia. Valiokunta myöntää, että edullisempi kauppa olisi voitu päättää, jos sopimus olisi tehty ennen nykyisen nousukauden alkua. Vaikea on kuitenkin sanoa, onko lähivuosina oleva tarjona huomattavasti edullisempia ehtoja. Se seikka että kaupungin täytyy maksaa verraten runsas hinta, merkitsee valiokunnan mielestä vähemmän kuin ne edut, joita kunnalle koituu siitä, että sillä on käytettävänä oma kirjapaino ja sentähden mahdollisuus huojuistaa kalliita painatuskuluja sekä parantaa työn laatua.

Samoin kuin Rkmri on valiokuntakin katsonut olevan puoltaminen sitä vaihtopuolista ehdotusta, että kaupunki ottaisi haltuunsa mainitun kirjapainoyhtiön osake-enemmistön sekä että myyjä toistaiseksi olisi apuna liikkeen hoidossa. On nimittäin syytä jäädä odottamaan tulosta tällaisesta yhteistyöstä, joka valiokunnan mielestä olisi omansa helpottamaan liikkeen järkipäristä hoitoa. Jos kokemus osottaa, ettei näin ole laita, on kaupungilla tilaisuus ennen 1/7 1918 ottaa haltuunsa jäljellä olevat osakkeet edellä mainitusta hinnasta.

V. V.:

Tiedusteluun, suostuisiko Tidnings- och Tryckeriaktiebolaget yhtiön johtokunta pitentämään 20/6 1917 asti voimaasa ollutta tarjoustaan, on johtokunta vastannut, ettei se pidä nykyistä ajankohtaa myynnille sopivana. Vaikka sentähden tarjous tällä kertaa raukeaisi, aikoi johtokunta kuitenkin alottaa keskustelut kaupungin kanssa uudelleen sodan päätyttyä, jolloin olot kirjapainoteollisuuden alalla ovat palautuneet säännölliseen tilaansa ja jälleen on mahdollisuutta tuottaa maahan painokoneita ja kirjakkeita.

Kun siis tarjousta kirjapainon puolelta ei enää ole olemassa,

ei esillä oleva ehdotus aiheuttane toimenpidettä lisätyn Kvston puolelta.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

d) Lainatoimikunnan mietintö uuden obligatsioonilainan hankkimisesta kaupungille (Pain. asiakirj. N:o 46 vuodelta 1917).

Kvsto:

Lainatoimikunnan ehdotus hyväksyttiin.

e) Rkmrin esitys erään Merholman osan hankkimisesta kaupungille sekä asiasta annettu valiokunnan mietintö (Pain. asiakirj. N:ot 12 ja 43 vuodelta 1917).

f) Rkmrin esitys Santa- ja Busholman vastaista käyttöä ja hallintoa koskevasta asiasta (Pain. asiakirj. N:o 24 vuodelta 1916 ja N:o 30 vuodelta 1917).

V. V.:

Kirjelmässä 30/4:ltä 1917 (*Pain. asiakirj. N:o 30 vuodelta 1917*) on Rkmri ehdottanut, että puheena olevaan tarkoitukseen tarpeellinen määräraha maksettaisiin kaupunginkassassa käytettävänä olevista varoista. Asiaa Kvston kokouksessa 12/6 1917 esiteltäessä huomautti V. V., samalla kun valiokunta muuten puolsi Rkmrin ehdotusta, että, kun mainittu määräraha on pysyväinen rahasijoitus, olisi se maksettava lainavaroista, minkätähden asia tältä kohden oli lisätyn Kvston ratkaistavia. Tämän käsityksen Kvstokin hyväksyi.

V. V. esittää, että lisätty Kvsto päättäisi:

siltä varalta että lopullinen sopimus kaupungin ja Helsingin Makasiini-osakeyhtiön kanssa Santa- ja Busholman käyttöoikeuden haltuunottamisesta Rkmrin esityksen mukaisesti tulee toimeen, 1917 vuoden obligatsioonilainasta osottaa 200,000 markkaa uusien osakkeiden merkitsemiseksi mainitussa yhtiössä niiden nimellisarvosta; sekä

antaa varsinaisen Kvston toimeksi hankkia Senaatilta vahvistuksen tälle päätökselle.

Kvsto:

Asiaa ei käsitelty, syystä ettei Kvt ollut saapuvilla päätösvaltaista lukumäärää.

g) Kysymys Vanhankaupungin vesilaitoksen laajentamisesta (Pain. asiakirj. N:ot 34 ja 48 vuodelta 1917).

V. V.:

Ilmoittaen, että 1916 vuoden velkakirjalainasta on enää käyttämättä ainoastaan 2,545,451 markkaa esittää V. V., että lisätty Kvsto Rkmrin ehdotuksen hyväksyen päättäisi:

Vanhankaupungin vesilaitoksen laajentamiseksi kahdella uudella suodattimella ja kahdella selkeytysaltaalla niihin kuuluvine laitteineen osottaa 2,700,000 markkaa, josta määrästä 2,545,451 markkaa on pantava maksettavaksi 1916 vuoden velkakirjalainasta ja loput eli 154,549 markkaa 1917 vuoden obligatsioonilainasta; sekä

antaa varsinaisen Kvston toimeksi hankkia päätökselle asianmukaisen vahvistuksen.

Kvsto:

Asiaa ei käsitelty, syystä ettei Kvt ollut saapuvilla päätösvaltaista lukumäärää.

Varsinainen Kvsto käsittelee tämän jälkeen seuraavat asiat:

N:o 1.

Lisätyn Kvston päätöksistä johtuvat toimenpiteet.

Kvsto:

Kvsto päätti ryhtyä a) kohtaan nähden tehdystä päätöksestä johtuvaan toimenpiteeseen, jota vastoin muut toimenpiteet raukesivat.

N:o 2.

Jatkokäsittelyyn 18/9:stä 1917: Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys Nickbyn mielisairaalan avonaisen ylilääkärinviran jälleen täyttämisestä.

Nickbyn mielisairaalan ylilääkärinvirkaa, joka oli tullut avonaiseksi entisen viranpitäjänä eroamisen johdosta, ovat hakeneet lääketieteenlisensiaatit G. E. Svanljung, W. A. Brehmer ja piirilääkäri H. K. Holek.

Lääketieteenlisensiaatti *Gustaf Ernst Svanljung* on syntynyt 1877, suorittanut lääket. lis. tutkinnon 1908 ja toiminut lääkärinä mielisairaaloissa 4 vuotta ja 7 kuukautta, siitä ensimmäisenä alilääkärinä Nickbyssä 1914 vuoden alusta tähän asti.

Lääketieteenlisensiaatti *Werner Akates Brehmer* on syntynyt 1866, suorittanut lääket. lis. tutkinnon 1897 ja toiminut lääkärinä houreinhoitolaitoksissa kaikkiaan 17 1/2 vuotta, siitä ensimmäisenä alilääkärinä Pitkäniemen keskuslaitoksessa vuosina 1900—1906 ja Käkisalmen hoitolan lääkärinä viimeksi mainitusta vuodesta tähän asti.

Piirilääkäri *Hannu Kustavi Holek* on syntynyt 1864, suorittanut lääket.lis. tutkinnon 1897 ja toiminut houreinhoitolaitosten lääkärinä kaikkiaan 12 1/2 vuotta, siitä ensimmäisenä alilääkärinä Pitkäniemen laitoksessa 1906—1911 ja avustavana ylilääkärinä samassa laitoksessa 1911—1914, sekä nimitettiin viimeksi mainittuna vuonna piirilääkäriksi Rovaniemelle.

Ylihallitus pitää hakija Brehmeriä psykiatrisiin ansioihin nähden kilpahakijoitaan etevämpänä ja varsinkin pitkällisen omintakeisen toimintansa johdosta yksinomaan mielenvikaisia varten olevan sairaalan lääkärinä virkaan sopivimpana, minkätähden ja kun Brehmerillä on todistettu olevan hyvä hallinnollinen kyky, Ylihallitus on erimielisyysdettä puoltanut häntä virkaan.

V. V.:

Kvsto täyttäneen viran toimittamalla vaalin suljetuin lipuin.

Kvsto:

Virkaan valittiin hakija Brehmer.

N:o 3.

Jatkokäsittelyyn 18/9:stä 1917: Kaupungin yleisten töiden Hallituksen esitys kaupungin rakennuskonttorin avonaisen kamreerinviran jälleen täyttämisestä.

Rakennuskonttorin kamreerinvirkaa, joka oli tullut avonaiseksi 1/1 1917, jona päivänä viran entinen pitäjä sai anomansa eron, ovat hakeneet varastonhoitaja J. E. Wessman, nuorempi kaupunginkirjanpitäjä O. W. Roos, maisteri V. W. Nordlund, ylimäär. kamarikirjuri S. J. Brunberg, konttoristi K. G. A. Westerholm ja vakuutusvirkamies V. M. Immonen.

Varastonhoitaja Johan Edvard Wessman on syntynyt 1857, toiminut apulaisena kirkkotoimitsijan konttorissa 2 vuotta, varastokirjurina ja varastonhoitajana valtionrautateilla 4 vuotta sekä yksityisen liikkeen varastonhoitajana 4 vuotta; toimii kaupungin rakennuskonttorin varastonhoitajana vuodesta 1909 lähtien.

Nuorempi kaupunginkirjanpitäjä Odert William Roos on syntynyt 1867, suorittanut ylioppilastutkinnon, toiminut Liikennekonttorissa avustavana vaakamestarina 7 vuotta, kirjanpitäjänä 8 vuotta ja vaakamestarina 2 vuotta sekä ekspeditöörinä Rkonttorissa 4 vuotta. Nimitettiin nuoremmaksi kirjanpitäjäksi Rkonttoriin 1912. Hoitanut kruunun- ja kunnallisverojen kannantaa 6 vuotta.

Maisteri Victor Waldemar Nordlund on syntynyt 1883, suorittanut filkand. ja alemman hallintotutkinnon; palveltuaan valtionrautateilla 1903—16 nimitetty viimeksi mainittuna vuonna Rautatiehallituksen kamreerikonttorin kirjuriksi.

Ylimäär. kamarikirjuri Sven Johannes Brunberg on syntynyt 1884, suorittanut alemman hallintotutkinnon ja toiminut ylimääräisenä vaakamestarina Liikennekonttorissa kolmisen vuotta.

Konttoristi Karl Gösta Arvid Westerholm on syntynyt 1886, harjoitellut valtionrautateilla vuoden, palvellut ylimääräisenä virkamiehenä Vankeinhoitohallituksessa 2 vuotta vankilankirjanpitäjänä 4 vuotta ja apulaisena täkäläisessä kirkkokonttorissa 2 vuotta.

Vakuutusvirkamies Väinö Mikael Immonen on syntynyt 1890 sekä palvellut erinäisissä pankeissa ja yksityisliikkeissä 8 vuotta. On vuodesta 1917 Kaleva-yhtiön tilasto-osaston johtaja sekä kansanvakuutustoiminnan pääkirjanpitäjä.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus mainitsee havainneensa hakijat Roosin ja Nordlundin ansioittensa puolesta kilpahakijoitaan etevämmiksi, mutta on ollut sitä mieltä, että Roos monivuotisen toimintansa johdosta kaupungin palveluksessa on etusijassa otettava huomioon virkaa täytettäessä, minkätähden Hallitus puoltaa häntä virkaan.

Tässä yhteydessä Hallitus mainitsee, että asian käsittelyssä on ilmaantunut erimielisyyttä sikäli, että jäsen, arkkitehti Y. Sadeniemi, on hakija Nordlundin yliopistollisten tutkintojen ja aikaisemman virkatoiminnan perusteella puoltanut häntä virkaan.

V. V.:

Kvsto täyttäneen viran toimittamalla vaalin suljetuin lipuin.

Kvsto:

Virkaan valittiin hakija Roos.

N:o 4.

Jatkokäsittelyyn ^{18/9}stä 1917: Kasvatuslautakunnan esitys avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten tarkastajanviran täyttämisestä.

Puheena olevaa virkaa, joka Kvston ^{22/5} 1917 tekemän päätöksen mukaan on perustettu Kasvatuslautakuntaan ^{1/9}stä 1917, ovat hakenneet filosofiankandidaatti G. A. Johansson, ylihoitajatar K. Fonthén, kansakoulunopettaja G. Dahlbo, sairaanhoitajatar A. Majander, kansakoulunopettaja J. B. Koskinen, sairaanhoitajatar K. Lindholm, filosofiankandidaatti A. V. Hakalehto, v. t. kappalainen A. Peltonen ja lakitieteenkandidaatti E. Mandelin.

Filosofiankandidaatti Gustaf Adolf Johansson on syntynyt 1889, suorittanut fil. kand. tutkinnon 1915 ja kuunnellut opetusta 2 lukukautta Helsingin normaalilyseossa.

Ylihoitajatar Karin Johanna Fonthén on syntynyt 1885, käynyt sairaanhoitajatar-kurssin, toiminut osastohoitajattarena Suomen kaupunkiliiton sairaalassa Turussa 6 1/2 kuukautta sekä ylihoitajattarena Helsingin kunnalliskodissa vuodesta 1915.

Kansakoulunopettaja Gunnar Johannes Dahlbo on syntynyt 1894, suorittanut ylioppilas- ja kansakoulunopettajatutkinnon sekä hoitanut kansakoulunopettajanvirkaa yhden lukukauden.

Kättilö- ja sairaanhoitajatar Amanda Wilhelmina Majander on syntynyt 1861, suorittanut kättilötutkinnon sekä toiminut kättilönä maamme eri paikkakunnilla.

Kansakoulunopettaja Johan Brynolf Koskinen on syntynyt 1878, suorittanut kansakoulunopettajatutkinnon, toiminut kansakoulunopettajana vuodesta 1908 sekä Kuopion kasvatuslautakunnan sihteerinä vuodesta 1916.

Sairaanhoitajatar Karin Elisabeth Lindholm on syntynyt 1885, käynyt sairaanhoitajatar-kurssin ja toiminut sairaanhoitajattarena erinäisissä tšekäläisissä sairaanhoitolaitoksissa sekä viimeksi osastohoitajattarena kunnalliskodissa ja hoitanut Töölön lasten-kotia 9 kuukautta.

Filosofiankandidaatti Augusta Wilhelmina Hakalehto on syntynyt 1890 ja suorittanut fil. kand. tutkinnon.

V. t. kappalainen Urho August Peltonen on syntynyt 1887, suorittanut jumaluus-opillisen päästötutkinnon, hoitanut kansakoulunopettajanvirkaa 5 vuotta sekä papin-virkaa vuodesta 1916.

Lakitieteenkandidaatti Erik Fredrik Hjalmar Mandelin on syntynyt 1887, suorittanut lakit. kand. tutkinnon, toiminut ensimmäisenä apulaisena Kasvatuslautakunnan kansliassa vuodesta 1916, hoitanut kuritushuoneen johtajanvirkaa 2 kuukautta, vankeinhoitokomitean jäsen, lasten ja nuorisosoyhdistyksen sekä „Föreningen för verkande och stärkande av medborgerlig plikt-känsla och samhällsanda hos ungdomen“ nimisen yhdistyksen sihteerii; tehnyt erinäisiä ulkomaamatkoja tutkiaksen vankein- ja lastenhoitoa sekä nuorisosoyhdistystä.

Kasvatuslautakunta puoltaa virkaan hakija Mandelinia, joka Lautakunnan palvelukseen tulostaan asti on hoitanut Lautakunnan valvonnan alaisten avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten hoitoa ja kasvatusta koskevia tehtäviä.

V. V.:

Kvsto täyttäneen viran toimittamalla vaalin suljetuin lipuin.

Kvsto:

Virkaan valittiin hakija Mandelin.

N:o 5.

Jatkokäsittelyyn 18/9:stä 1917: Palotoimikunnan esitys avonaisen alipalomestarinviran jälleen täyttämisestä.

Alipalomestarin virkaa, joka on entisen viranpitäjän eroamisen johdosta tullut avonaiseksi, ovat määrääjän kuluessa hakeneet kaartinluutnantti W. W. Bergström, palomestarinapulainen A. Leskinen, insinööri A. Antman, ylioppilas I. Weckman, kapteeni A. Almqvist, vakuutustarkastaja J. Leander, alikapteeni C. Rudnäs, alipalomestari S. Lindgren, voimistelunopettaja W. Olander, ent. kruununnismies R. Alliniemi ja alikaasumestari F. E. Eklund.

Kaartinluutnantti *Walter Waldemar Bergström* on syntynyt 1881, käynyt Suomen kadettikoulun ja palvellut Suomen kaartinpataljoonassa sen hajoitukseen asti. Hoitanut johtajanvirkaa Helsingin lääninvankilassa noin 9 kuukautta ja Helsingin kuritushuoneessa 4 kuukautta. Toiminut ensimmäitun laitoksen apulaisjohtajana 4 vuotta ja kuritushuoneen apulaisjohtajana 5 vuotta. Helsingin kunnalliskodin johtaja vuodesta 1915. Panee hakemuksensa oheen erittäin kiittävät todistukset virkatoiminnastaan.

Palomestarinapulainen *Anders Johan Lehtinen* on syntynyt 1873, palvellut Suomen kaartinpataljoonassa 10 vuotta, viimeksi vääpelinä. Toiminut ensimmäisenä ruiskumestarina Helsingin vakinaisessa palokunnassa 1903—17, jolloin nimitettiin palomestarin apulaiseksi. Saanut erittäin kiittävän arvosanan palomestari G. Waseniukselta.

Insinööri *Otto Artur Antman*, joka on syntynyt 1884, ei ole hakemuksensa oheen pannut selvitystä suorittamistaan tutkinnoista, mutta erinäisiä todistuksia hyvin arvostellusta yksityistoiminnasta sekä toimistaan Helsingin vapaaehtoisessa palokunnassa.

Ylioppilas *Veli Ilmari Weckman* on syntynyt 1895, toiminut muutaman kuukauden Turun vakinaisessa palokunnassa ja harjoittanut opinnoita voimistelunopettajaksi valmistuakseen.

Kapteeni *Arne Almqvist* ei ole antanut minkäänlaista selvitystä iästään eikä muusta.

Vakuutustarkastaja *Juuso Henrik Leander* on syntynyt 1887, palvellut Helsingin vakinaisessa palokunnassa 1906—1909 sekä Hampurin palokunnassa 6 kuukautta.

Alikapteeni *Carl Rudnäs* on syntynyt 1869, käynyt Suomen kadettikoulun ja palvellut viimeksi Suomen kaartinpataljoonassa sen hajaantuessa. On sittemmin toiminut liikealalla.

Alipalomestari *Karl Selim Johannes Lindgren* on syntynyt 1886. Palveltuaan erinäisissä Suomen ja ulkomaiden palolaitoksissa valittu vuonna 1912 alipalomestariksi Turkuun, missä myös on hoitanut palomestarin virkaa.

Voimistelunopettaja *Veijo Viktor Olander*, jonka ikää ei ole ilmoitettu, on suorittanut voimistelunopettajatutkinnon vuonna 1913.

Ent. kruununnismies *R. Alliniemi* on syntynyt 1859 ja toiminut kruununnismiehenä 1878—1917.

Alikaasumestari *Frans Emil Eklund* on syntynyt 1879, palvellut palolaitoksissa, saanut kahdesti toisen ehdotussijan Turun alipalomestarinvirkaa täytettäessä; palvelee vuodesta 1916 lähtien mainitun kaupungin kaasulaitoksessa.

Palomestari G. Wasenius, joka Palotoimikunnan pyynnöstä on lausunut mielensä esillä olevasta nimitysasiasta, huomauttaa, että palomestari-toimi Helsingin kokoisessa ja laatussa kaupungissa on virka, jonka hoitajan ei ainoastaan tule kyetä harjoittamaan miehistöä ja sammuttamaan tulipaloja, vaan myös eri viranomaisille antamaan lausuntoja paloteknillisistä asioista. Usein on sitä paitsi vastattava ulkomaisiin kirjeisiin, minkä ohessa palopäällystö usein tulee henkilökohtaisiin kosketuksiin ulkomaalaisten kanssa.

Tähän katsoen on täkäläistä palomestarinvirkaa pidettävä upseerintoimena, jonka hoitajalta vaaditaan jonkinvertaista sivistysmäärää. Kun alipalomestarin tulee palomestarin ollessa estettynä tai virasta vapaana astua hänen sijaansa, vaaditaan tietenkin samanlaisia ominaisuuksia näiden molempain virkain hoitajilta. Tähän nähden on palomestari Waseniuksen mielestä hakija Bergström sopivin virkaan, minkätähden hän puoltaa hänen nimittämistään siihen. Virkaan kuuluvat tehtävät eivät ole hakija Bergströmille aivan vieraat, ja aikaisemman virkatoimintansa johdosta upseerina ja vankiloissa, ioissa on ollut pidettävä voimassa hyvää järjestystä ja kuria, hän on erittäin sopiva nyt kysymyksessä olevaan virkaan. — Jos ainoastaan käytännölliset ansiot palolaitoksen alalla pannaan virkanimityksen perustukseksi, ei yksikään hakijoista ole niin ansiokas kuin hakija Leskinen, jonka kiinnittämisestä palokuntaan palkkaetuja lisäämällä palomestari Wasenius on Palotoimikunnalle tehnyt erikoisen esityksen.

Palotoimikunta yhtyy palomestari Waseniuksen puoltaen virkaan hakija Bergströmiä, joka Toimikunnan mielestä on virkaan sopivin.

Tässä yhteydessä Palotoimikunta esittämillään syillä ehdottaa:

että kaupungin palolaitokseen perustettaisiin toinen alipalomestarinvirka 1918 vuoden alusta samoin palkkaeduin, mitkä liittyvät nykyiseen alipalomestarinvirkaan; sekä

että palomestarinapulainen Leskinen, jota Palotoimikunta ei ole voinut puoltaa nykyään avonaiseen virkaan, syystä ettei hänellä ole yleisedellytyksiä viran hoitamiseen palomestarin ollessa virasta vapaana tai estettynä, nimitettäisiin uuteen virkaan tarvitsematta sitä julistaa avonaisena haettavaksi.

V. V.:

Kvsto täyttäneen viran toimittamalla vaalin suljetuin lipuin.

Kvsto:

Virkaan valittiin hakija Bergström.

N:o 6.

Jatkokäsittelyyn 19/6:stä 1917: Työväenopetuslaitosten tarkastajan vaali.

Virkaa oli keväällä hakeneet filosofiankandidaatti M. Airio, insinöörit A. A. Breitholtz ja A. Hisinger, ylioppilas A. Holmberg, filosofianmaisteri G. Johansson, filosofiankandidaatti T. Nybergh, lehtori I. F. E. Pontán, filosofianmaisteri T. A. Pälve, arkkitehti G. A. Sundelin, insinööri E. E. Söderman sekä filosofianmaisterit H. J. Viherjuuri ja M. Vilska.

Filosofiankandidaatti *Martti Airio* on syntynyt 1890; suorittanut filosofiankandidaattitutkinnon 1912 ja toiminut v. t. nuorempana ja vanhempana lehtorina erinäisissä maamme ylemmissä alkeisoppilaitoksissa vuoden ja 2 kuukautta.

Insinööri *Antti Aaro Breitholtz* on syntynyt 1881; suorittanut täydellisen kone-rakennus- ja sähköteknillisen kurssin Polyteknillisessä opistossa; toiminut 1/10:sta 1909 Helsingin teollisuuskoulun opettajana sekä lähes 5 lukukautta opettajana Helsingin kaupungin valmistavassa poika-ammattikoulussa, opettajana täkäläisessä alemmassa käsityö-läiskoulussa syyslukukauden 1910 alusta kevtlukukauden 1916 loppuun sekä Taide-teollisuuskeskuskoulussa syyslukukauden alusta 1910; ollut kaikkiaan neljä lukukautta opettajana veturinkuljettajain ja koneenkäyttäjain opetuskursseissa sekä lukuvuosina 1912—1915 Helsingin Teollisuuskoulun toimeenpanemissa iltakursseissa; palvellut viisi

kuukautta varikonhoitajana Suomen valtionrautateilla sekä kuudetta vuotta piirustajana rautateiden konepajassa Helsingissä; harjoitellut kolme vuotta viilaajana, monttöörinä y. m.; tehnyt kuusi viikkoa kestäneen opintomatkan Ruotsiin, Norjaan ja Tanskaan.

Insinööri *Axel Hisinger* ei ole hakemuksena oheen pannut oikeaksi todistettua ansioluetteloa. Ikää ei ole ilmoitettu. Hakemuksessa mainitaan, että hakija on suorittanut insinööritutkinnon Cöthenissä vuonna 1911; toiminut assistenttinä Kankaan paperitehtaalla vuosina 1911—1916 ja silloin johtanut töitä sekä paperitehtaassa että konepajassa; ollut yhden lukukauden opettajana Tampereen teknillisessä oppilaitoksessa; harjoitellut 1 1/2 vuotta työntekijänä.

Ylioppilas *Albert Holmberg*, joka ei ole ilmoittanut ikäänsä, ei ole hakemuksensa oheen pannut ansioluetteloaan. Ilmoittaa vuodesta 1910 lähtien opiskelevansa yleistä historiaa, filosofiaa ja kansantaloustiedettä.

Filosofianmaisteri *Gustaf Johansson* on syntynyt vuonna 1880; suorittanut filosofian kandidaattitutkinnon 1901; toiminut opettajana erinäisissä ylemmissä yksityisissä oppilaitoksissa noin 11 1/2 vuotta; työskentelee nykyään opettajana Nya svenska läroverket oppilaitoksessa Helsingissä, Helsingin kauppakoulussa sekä viime syksystä lähtien tšekäläisessä työväenopistossa; on toiminut opettajana käsityö- ja tehdasyhdistyksen mestarikursseilla vuosina 1916—1917; julkaissut m. m. ruotsinkielisen mukaelman käsityöläiskoulujen tarkastajan J. Kekkosen käytännöllisestä ammattikoulujen lukukirjasta; toiminut moniaiden maamme sanomalehtien avustajana ja Dagens Tidning lehden toimitussihteerinä sekä kirjoittanut miltei kaikki koulu- ja opetusasioita koskevat kirjoitukset mainittuun lehteen; tehnyt useita opintomatoja Saksaan.

Filosofiankandidaatti *Torsten Nybergh* on syntynyt 1885; suorittanut filosofian kandidaattitutkinnon 1913; toiminut lukuvuoden 1913—1914 opettajana ruotsalaisessa kansanakatemiassa sekä kevätlukukauden 1915 Helsingin Nya svenska läroverket oppilaitoksessa ja yhden lukukauden assistenttina yliopiston agronomisilla luentokursseilla; luennoinut biologiaa tšekäläisessä työväenopistossa sekä laatinut moniaita kirjoituksia eri aikakauslehtiin ja muutamia tieteellisiä tutkielmia.

Filosofianmaisteri *Toivo Armas Pälve* on syntynyt 1887; suorittanut filosofian kandidaattitutkinnon 1913 ja kauppakoulunopettajatutkinnon 1917; toiminut syksystä 1913 lähtien opettajana Helsingin ylemmässä suomalaisessa kansakoulussa ja yhden kuukauden aikana hankkinut harjaantumusta maalaiskansakoulujen tarkastajantehtävissä.

Arkkitehti *Gustaf Adolf Sundelin* on syntynyt 1864; palvelut vuosina 1891—1913 yleisten rakennusten ylihallituksessa ja sinä aikana johtanut erinäisiä uutisrakennus- ja korjaustöitä; toiminut vuodesta 1899 lähtien Helsingin Puuseppä O. Y:n teknillisenä johtajana, kuusi kuukautta Mustialan maanviljelys- ja meijeriopiston opettajana, kaksi vuotta Helsingin valmistavan poika-ammattikoulun sekä vuodesta 1896 Kallion alemman käsityöläiskoulun opettajana, ollen nykyään viimeksi mainitun koulun johtajana; toimii vuodesta 1902 lähtien Helsingin teollisuuskoulun huonerakennusosaston opettajana.

Insinööri *Eino Söderman* on syntynyt 1882; suorittanut täydellisen konerakennus- ja sähkötekniikkakurssin Polyteknillisessä opistossa; toiminut syyslukukauden 1912 opettajana Kouvolaan suomenkielisessä yhteiskoulussa, syksyn 1914 Tampereen teknillisessä opistossa sekä Tampereen poika-ammattikoulussa, 1/1:stä 1916 Helsingin valmistavassa poika-ammattikoulussa, syksystä 1916 tšekäläisessä alemmassa käsityöläiskoulussa sekä tammikuusta 1917 tšekäläisessä teollisuuskoulussa; on toiminut opettajana useissa rautateiden palvelusmiesten opetuskurseissa sekä kaksien mestarikurssien johtajana ja opettajana Helsingissä; hoitanut 11/10:sta 1906 erinäisiä toimia Suomen valtiorautateiden koneosastolla; harjoitellut kolme kesää työntekijänä; tehnyt kahden kuukauden ulkomaamatkan.

Filosofianmaisteri *Hillari Jahannes Viherjuuri* on syntynyt 1889; suorittanut filosofiankandidaattitutkinnon 1911; toiminut neljättä vuotta opettajana Helsingin suomalaisessa normaalilyseossa sekä vuonna 1913 opettajana valtion virkamiehiä varten toimeenpannuilla venäjänkielen kursseilla; v:sta 1913 lähtien ajoittain Helsingin suomalaisen säästöpankin v. t. kirjanpitäjänä sekä kevätlukukaudella 1915 työskennellyt tšekkiläisen suomalaisen normaalilyseon kirjastossa; hoitanut 1908—1914 erinäisiä toimia Uudessa Suomettaressa; kirjoittanut m. m. venäjänkielen oppikirjan; tehnyt kaksi opintomatkaa Venäjälle.

Filosofianmaisteri *Martti Vilska* on syntynyt 1881; käynyt Sortavalan seminaarin sekä vuonna 1915 suorittanut filosofiankandidaattitutkinnon; toiminut kansakoulunopettajana 9 vuotta sekä kasvatuslaitoksen opettajana 10 kuukautta; harjoitellut kuukauden ajan maalauskansakoulujen tarkastajantehtävissä; toimii nykyään Kaskisen piirin v. t. kansakouluntarkastajana.

Lähemmin esitetyillä syillä (*ks. esityslistaa* 12/6 1917), *asiaa N:o 35*) puolsi Sosialilautakunta hakija Breitholtzia virkaan.

Vastamainitussa kokouksessa valittiin virkaan hakija Pontán 22 äänellä 18 vastaan, jotka sai hakija Breitholtz.

Esittämillään syillä lehtori Pontán kuitenkin pyysi vapautusta tehtävästä, ja hänen pyyntönsä Kvsto myöntyikin 19/6 (*ks. esityslistaa, asiaa N:o 19*), minkä ohessa Vsto päätti virkaa uudelleen avonaiseksi julistamatta täyttää sen toimittamalla uuden vaalin vastamainitussa kokouksessa, mutta kun vaali sitten oli toimitettava, havaittiin, ettei Kvt ollut saapuvilla päätösvaltaista lukumäärää, minkätähden vaalin toimittaminen lykättiin 20/6 pidettävään kokoukseen. Samasta syystä ei asiaa silloinkaan voitu loppuun käsitellä, minkätähden virka on edelleen täyttämättä.

Kun useita kuukausia oli kulunut hakukirjain saapumisesta ja oli epätietoista, pysyivätkö hakijat tai ainakin ne heistä, jotka saattoivat tulla kysymykseen virkaa täytettäessä, edelleen hakemuksissaan, on V. V. kehottanut Sosialilautakuntaa hankkimaan tästä tietoa ja onkin Lautakunta ilmoittanut, että viran hakijoista herrat Breitholtz, Nybergh, Viherjuuri, Vilska ja Holmberg pysyivät edelleen hakemuksissaan. Hakijoista ei herra Airiota ollut voitu tavata ja herra Holmberg oli sittemmin kuollut.

V. V.:

Kvsto täyttäneen viran toimittamalla vaalin suljetuin lipuin.

Kvsto:

Virkaan valittiin hakija Breitholtz.

N:o 7.

Rkmrin esitys kaasonhinnan korottamisesta (Pain. asiakirj. N:o 53 vuodelta 1917).

V. V.:

Rkmrin ehdotusta puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 8.**Ruotsinkielisten kansakoulujen tarkastajan, tri Albert Liliuksen virkavapausanomus.**

Hakija anoo yksityisten asiain tähden virkavapautta ensi loka- ja marraskuun ajaksi sekä ehdottaa viransijaisekseen seminaarinlehtori Alfons Takolanderin, joka on suostunut vastaanottamaan tehtävän.

Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunta puoltaa myöntymistä esitykseen.

V. V.:

Puolletaan sillä ehdolla, ettei kaupunginkassalle tästä koidu erikoista menoa.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 9.**Helsingin kunnallisen kansanravintohallituksen esitys määrärahan myöntämisestä kansanruokinnan järjestämiseksi.**

Kansanravintohallitus anoo myönnettäväksi 500,000 markan määrärahaa saadakseen tilaisuuden hankkia riittävät määrät maataloustuotteita ja muita saatavana olevia elintarpeita keskuskeittiöön, jonka Hallitus on päättänyt avata kuluvana syksynä. Anomuksen tueksi mainitaan että, koska kaupungin kunnallinen Elintarvelautakunta on ilmoittanut, ettei se nykyoloissa voi antaa keskuskeittiön käytettäväksi Hallituksen anomia elintarvevarastoja, on Hallitus päättänyt itse ostaa näitä tavaroita tuottajilta. Tätä tarkoitusta varten oli Hallitus osin Muonitustoimikunnan asettaman viljelystoimikunnan avustamana, osin omasta aloitteestaan tehnyt erinäisiä maanviljelystuotteiden ja elintarpeiden hankintasopimuksia, ja keskusteluihin uusien sopimusten tekemisestä oli ryhdytty. Tähänastinen kokemus oli osottanut, että vielä on tilaisuus päättää suurenlaisiakin elintarvekauppoja, jos tarjona olevia mahdollisuuksia tarkoin käytetään. Hallitus oli niinkään ryhtynyt toimiin varastopaikkain hankkimiseksi ostetuille elintarpeille.

Rkmri on sitä mieltä että, kun Elintarvelautakunta oli kieltäytynyt antamasta kansanravintohallitukselle varoja, oli ilmeistä, että tälle Hallitukselle oli osotettava eri määräraha. Mikäli Rkmrillä oli ollut tilaisuutta vakuuttua asiasta, oli Kansanravintohallitus ryhtynyt tarmokkaisesti toimenpiteisiin hyvällä menestyksellä suurisuuntaisen kansanravitsemisen aikaansaamiseksi. Näin ollen näytti luonnolliselta, että anottu rahamäärä oli myönnettävä ja edeltäpäin kaupunginkassasta maksettava, kunnes se voitiin merkitä 1918 vuoden menosääntöön. Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

Helsingin kunnalliselle kansanravintohallitukselle myöntää 500,000 markkaa kansanravitsemisen järjestämiseksi ja summan edeltäpäin maksettavaksi kaupunginkassasta; sekä käskää Rkmrin 1918 vuoden budjettiehdotusta laatiessaan ottaa huomioon puheena olevan määrärahan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 10.

Rkmrin esitys erinäisten kaduntasoitustöiden teettämisestä.

Kvsto:

V. V:n ehdotuksesta päätti Kvsto panna asian pöydälle johonkin toiseen kokoukseen, ollen asiakirjat sitä ennen painatettava.

N:o 11.

Rkmrin esitys Vallilaan ehdotettuja uusia työväenasuntoja koskevan kysymyksen johdosta.

Kvsto:

V. V:n ehdotuksesta päätti Kvsto panna asian pöydälle johonkin toiseen kokoukseen, ollen asiakirjat sitä ennen painatettava.

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
kokous tiistaina lokakuun 9 päi-
vänä 1917 k:lo 7 i. p.*

ESITYSLISTA.

Lisätty Kvsto käsittelee seuraavat asiat:

a) Rkmrin esitys erään Merholman osan hankkimisesta kaupungille sekä asiasta annettu valiokunnan mietintö (Pain. asiakirj. N:ot 12 ja 43 vuodelta 1917).

V. V:n tiedustelun johdosta on kauppias Julius Tallberg ilmoittanut pitentäneensä hänen ja Rkmrin kesken tehdyn alustavan sopimuksen olemaan voimassa ¹⁵/₁₀ 1917 asti.

Kvsto:

Valiokunnan ehdotus hyväksyttiin.

b) Rkmrin esitys Santa- ja Busholman vastaista käyttöä ja hallintoa koskevasta asiasta (Pain. asiakirj. N:o 24 vuodelta 1916 ja N:o 30 vuodelta 1917).

V. V.:

Kirjelmässä ³⁰/₄:ltä 1917 (Pain. asiakirj. N:o 30 vuodelta 1917) on Rkmri ehdottanut, että puheena olevaan tarkoitukseen tarpeellinen määräraha maksettaisiin kaupunginkassassa käytettävänä olevista varoista. Asiaa Kvston kokouksessa ¹²/₆ 1917 esiteltäessä huomautti V. V., samalla kun valiokunta muuten puolsi Rkmrin ehdotusta, että, kun mainittu määräraha on pysyväinen rahasijoitus, olisi se maksettava lainavaroista, minkätähden asia tältä kohden oli lisätyn Kvston ratkaistavia. Tämän käsityksen Kvstokin hyväksyi.

Samalla kun V. V. pääasiassa puoltaa Rkmrin esitystä, havaitsee valiokunta, että ne ehdot, minkä puheena olevan alueen käyttöoikeuden luovutukseen nähden mainitaan 7) kohdassa ja viimeisessä ponnassa, eivät voi voimassa olevan osakelain mukaan velvoittaa Helsingin Makasiiniosakeyhtiötä, ellei niitä oteta yhtiöjärjestykseen, mihin nähden valio-

kuunta, jonka mielestä lisäksi olisi tarpeen nimenomainen huomautus, että kaupungin lisäosuus vuosivoitosta on korvauksena yhtiölle myönnetystä toimiluvasta, ehdottaa viimeisen ponnen pantavaksi ehtojen 8) kohdaksi näin kuuluvana:

8) että yhtiön koko vuosivoitto, sittenkun tarpeelliset poistot on tehty ja enintään 8 % yhtiömiehille jaettu, jaetaan siten, että kaupungille tulee 75 % korvauksena toimiluvasta ja jäljellä olevat 25 % on yhtiön tarpeen mukaan käytettävä liikkeen laajentamiseen, kuoletukseen y. m.; sekä

8) kohdan pantavaksi 9) kohdaksi seuraavana:

9) yhtiö sitoutuu tekemään sääntöihinsä 7) ja 8) kohdassa mainituista ehdoista johtuvat sekä muut muutokset, joita kaupunginviranomaiset vaativat erittäinkin siinä tarkoituksessa että yhtiön tehtävä voi käsittää myöskin vapaasataman järjestämisen ja voimassapidon paikkakunnalla, sekä että päätös vuosivoiton varaamisesta ja yhtiöjärjestyksen muuttamisesta voidaan tehdä yksinkertaisella äänenemmistöllä;

Määräraha-asiassa esittää V. V., että lisätty Kvsto päättäisi:

siltä varalta että lopullinen sopimus kaupungin ja Helsingin Makasiini-osakeyhtiön kanssa Santa- ja Busholman käyttöoikeuden haltuunottamisesta Rkmrin esityksen mukaisesti tulee toimeen, 1917 vuoden obligatsioonilainasta osottaa 200,000 markkaa uusien osakkeiden merkitsemiseksi mainitussa yhtiössä niiden nimellisarvosta; sekä

antaa varsinaisen Kvston toimeksi hankkia Senaatilta vahvistuksen tälle päätökselle.

Kvsto:

Rkmrin ehdotus hyväksyttiin V. V:n puoltamin muodosteluin.

c) Kysymys Vanhankaupungin vesilaitoksen laajentamisesta (Pain. asiakirj. N:ot 34 ja 48 vuodelta 1917).

V. V.:

Ilmoittaen, että 1916 vuoden velkakirjalainasta on enää käyttämättä ainoastaan 2,545,451 markkaa esittää V. V., että lisätty Kvsto Rkmrin ehdotuksen hyväksyen päättäisi:

Vanhankaupungin vesilaitoksen laajentamiseksi kahdella uudella suodattimella ja kahdella selkeytysaltaalla niihin kuuluvine laitteineen osottaa 2,700,000 markkaa, josta määrästä 2,545,451 markkaa on pantava maksettavaksi 1916 vuoden velkakirjalainasta ja loput eli 154,549 markkaa 1917 vuoden obligatsioonilainasta; sekä

antaa varsinaisen Kvston toimeksi hankkia päätökselle asianmukaisen vahvistuksen.

Kvsto:

Rkmrin ehdotus hyväksyttiin V. V:n ehdotuksen mukaisesti.

Varsinainen Kvsto käsittelee tämän jälkeen seuraavat asiat:

N:o 1.

Lisätyn Kvston päätöksistä johtuvat toimenpiteet.

Kvsto:

Kaikki ehdotukset hyväksyttiin.

N:o 2.

Maist:n kirjelmä ynnä Lääninhallituksen lähete Venäjän kansalaisen Hilda Woschalskyn Suomen kansalaisuuden hakemuksen johdosta.

Hakija, joka on syntynyt 1859 ja on Venäjän kansalaisen Jan Woschalskyn leski, nauttii kansalaisluottamusta, on kaiken ikänsä asunut Suomessa ja kykenee toteensaatavasti elättämään itsensä ja alaikäisen poikansa.

V. V.:

Kvsto ilmoittanee, ettei hakemusta vastaan ole mitään muistuttamista.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 3.

Maist:n kirjelmä ynnä Lääninhallituksen lähete Nordiska Handelskompaniet A. B.-Pohjoismaiden Kauppakomppania O. Y. nimisen yhtiön hakemuksen johdosta saada täällä harjoittaa rohdoskauppaa.

Hakemuksen mukana seuraa todistus, että farmasianoppilas Ina Fredrika Malling, joka tulee liikkeen johtajaksi, on Senaatilta saanut luvan johtaa rohdoskauppaa, vaikkei hän ole suorittanut proviisoritutkintoa, sekä ote kaupparekisteristä.

V. V.:

Kvsto ilmoittanee, ettei hakemusta vastaan ole mitään muistuttamista.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 4.

Maist:n kirjelmä ynnä Lääninhallituksen lähete Farmaceutisk-Kemiska Fabriken Medica Aktiebolag nimisen yhtiön hakemuksen johdosta saada valmistaa ja myydä myrkyllisiä aineita.

Hakija ilmoittaa, että liikkeen hoitajaksi tulee proviisori, fil. tri Gustaf Jim Östling, joka asiasta voimassa olevan 1888 vuoden asetuksen mukaan on oikeutettu valmistamaan myrkyllisiä aineita, sekä panee hakemuksensa ohien otteen kaupparekisteristä.

V. V.:

Kvsto ilmoittanee, ettei hakemusta vastaan ole mitään muistuttamista.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 5.

Maist:n kirjelmä ynnä Lääninhallituksen lähete naimattoman Hilda Tyrväisen valituksen johdosta eräässä vaivaishoitoasiassa.

Sittenkun Hilda Tyrväinen oli Kvstolle kannellut, että Vaivaishoitohallituksen hänelle myöntämä vaivaisapu oli riittämätön, sekä pyytänyt Kvstoa tekemään tässä kohden tarpeellisen oikaisun, päätti Kvsto Vaivaishoitohallitusta kuultuaan kokouksessaan 8/5 1917 (*Ks: esityslistaa, asiaa N:o 33*) olla kantelua huomioon ottamatta. Tästä on Hilda Tyrväinen valittanut läänin Kuvernöörille toistaen aikaisemman vaatimuksensa.

Vaivaishoitohallitus, jonka lausunto on hankittu, toistaa aikaisemman lausuntonsa.

V. V.:

Kvsto lähettäne Vaivaishoitohallituksen antaman selityksen Kuvernöörille ja ilmoittanee omasta puolestaan, että valitus ei näy ansaitsevan mitään huomiota. Valittajan tekemän muistutuksen johdosta, että Kvston pöytäkirja oli hänelle toimitettu ruotsinkielisenä, vaikka valituskirja oli laadittu suomeksi, huomauttane Kvsto, että pöytäkirja todellisuudessa oli ainoastaan suomenkielinen, vaikka Vaivaishoitohallituksen ruotsinkielinen lausunto oli sinänsä otettu pöytäkirjaan, sekä että Vaivaishoitohallitus nyttemmin on pannut asiakirjain ohien lausuntonsa suomennettuna.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 6.

Maist:n kirjelmä ynnä Kauppa- ja teollisuustoimituskunnan tiedustelu myydäänkö Pengerkadun viereinen kortteli N:o 334 a valtiolle.

Senaatin Kauppa- ja teollisuustoimituskunnan tiedustelua, onko ja millä ehdoilla Hel-

singin kaupunki edelleen halukas Suomen valtiolle myymään Pengerkadun viereisen korttelin N:o 334 a Helsingin teollisuuskoulun paikaksi, huomauttaa Rkmri, hankittuaan asiasta kaupungin yleisten töiden Hallituksen lausunnon, seuraavaa:

Sittenkun oli herätetty kysymys uuden talon rakennuttamisesta tšekäläiselle teollisuuskoululle sekä asianomaiset valtionviranomaiset olivat kaupunginhallinnolta tiedustelleet, olisiko saatavana tarkoitukseen sopivaa tonttipaikkaa, päätti Kvsto kokouksessaan 28/10 1913 Rkmrin esityksestä, sillä edellytyksellä että asianmukainen vahvistus saadaan Helsingin-, Fleming-, Agricola- ja Pengerkadun rajoittamain XI kaupunginosan osain kaupunginasemakaavan muuttamista tarkoittavalle ehdotukselle, valtiolle Helsingin teollisuuskoulun paikaksi myydä mainittuun kaupunginasemakaavaan merkityn korttelin N:o 334 a 179,838 markan hinnasta eli, kun kortteli on pinta-alaltaan 11,988 m², 15 markan hinnasta neliömetrin sekä mainitun korttelin varattavaksi puheena olevaan tarkoitukseen kolmen vuoden aikana siitä lukien, kun edellä mainittu kaupunginasemakaavan muutos-ehdotus on saanut vahvistuksen. Tämän ehdotuksen Senaatti vahvisti 31/3 1914, joten kaupungin sitoumus varata kortteli valtion käytettäväksi Jakkasi viime maaliskuun lopussa voimassa olemasta.

Mitä nyt esitettyyn tiedusteluun tuli, oli kaupungin yleisten töiden Hallitus katsonut voivansa puoltaa korttelin luovuttamista puheena olevaan tarkoitukseen, koska kaupunki ei nykyään sitä tarvinnut. Siihen nähden kuitenkin että tonttiarvo oli tässä osassa kaupunkia tuntuvasti kohonnut — Rkmrin kuluvana vuonna toimittaman arvion mukaan 60—70 % — siitä lähtien kun se viimeksi arvioitiin, olisi hintaa vastaavassa määrässä korotettava, minkätähden Hallitus oli ehdottanut hintaa korotettavaksi 100,000 markalla eli tasaluvuin 280,000 markkaa, mikä olisi Smk 23: 35 neliömetriltä. Samalla tulisi kaupungin sitoutua pitämään kortteli valtion saatavana 1918 vuoden loppuun.

Samoinkuin Hallitus on Rkmrikin katsonut olevan puoltaminen korttelin myyntiä puheena olevaan tarkoitukseen, varsinkin kun paikka on jo kauan ollut siihen varattuna. Mitä sitten tulee korttelille pantavaan hintaan on Rkmri tosin pitänyt nyt ehdotettua hintaa, Smk 23: 35 neliömetriltä sangen alhaisena, koska naapuritonteille on pantu tuntuvasti korkeampi yksikköhinta, esimerkiksi korttelin N:o 331 tonteille 50: — 72: — rakennuspohjan laadun mukaan, mutta korttelin vastaiseen tarkoitukseen nähden on Kri kuitenkin katsonut voivansa puoltaa Hallituksen ehdotusta. Niinikään yhtyy Kri Hallituksen ehdotukseen mikäli koskee aikaa, jonka kuluessa kortteli pidettäisiin valtion saatavana. Lopuksi huomauttaa Kri, että korttelia rajoittavista kaduista ainoastaan Torkkelikatu on nykyään tasoitettu Itäiseen viertotiehen asti.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

ilmoittaa kaupungin suostuvan Suomen valtiolle 280,000 markan hinnasta myymään korttelin N:o 334 a XI kaupunginosasta Helsingin teollisuuskoulun talon paikaksi; sekä tämän tarjouksen pysyväksi voimassa 1918 vuoden loppuun.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 7.

Maist:n kirjelmä ynnä Lääninhallituksen lähete ilmoituksineen että lisätyn Kvston päätös lainavarain osottamisesta kaikkien Mankala Fors Aktiebolag yhtiön osakkeiden oston on vahvistettu.

Sittenkun lisätty Kvsto oli $\frac{20}{100}$ 1917 Rkmrin esityksestä (*Pain asiakirj. N:o 44 vuodelta 1917*) päättänyt osottaa 2,379,000 markkaa 1917 vuoden obligatsioonilainasta edellä mainittuun tarkoitukseen sekä alistanut päätöksen Senaatin tutkittavaksi, on Senaatti sen vahvistanut $\frac{5}{100}$ 1917.

V. V.:

Päätös ilmoitettaneen Rkmrin tiedoksi, minkä ohessa Kvsto Krin ehdotuksen mukaisesti antanee sen toimeksi edustaa kaupunkia puheena olevassa yhtiössä.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 8.

Maist:n kirjelmä ynnä Sivilitoimituskunnan kirje ilmoituksineen että Helsingin kaupungille on myönnetty yleisistä varoista korvausta antamastaan vaivaihoidosta.

Sivilitoimikunta ilmoittaa että, sittenkun Vaivaihoidohallitus oli yleisistä varoista pyytänyt korvausta Smk 93,072: 93 vuonna 1916 antamastaan vaivaisavusta 1879 vuoden vaivaihoidoasetuksen 27 ja 28 §:ssä mainituissa tapauksissa, Toimituskunta on myöntänyt Smk 90,761: 57, mutta muuten esittämillään syillä evännyt anomuksen.

V. V.:

Päätös ilmoitettaneen Rkmrin ja Vaivaihoidohallituksen tiedoksi.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 9.

Maist:n kirjelmä ehdotuksineen parmaustaksan korottamisesta.

Kahdessa eri aikoina Maistraattiin annetussa kirjoituksessa ovat kaupungin parmaajat anoneet $\frac{11}{12}$ 1915 vahvistetun parmaustaksan korottamista, aikaisemmin annetussa kirjoituksessa 50 pennistä 1 markkaan 30 penniin syleltä pitkiä halkoja ja 1 markkaan syleltä enintään puolen metrin pituisia pilkkeitä sekä jälkimäisessä kirjoituksessa 1 markkaan 60 penniin ja 1 markkaan 20 penniin vastaavissa tapauksissa. Anomuksen perustelemiseksi on mainittu, että hakijain on nykyisen kalliin ajan vallitessa mahdoton tulla toimeen nykyisen taksan mukaisilla tuloilla.

Satamakapteeni on sitä mieltä että, kun taksaa vasta vuonna 1915 korotettiin, ei ole syytä sitä taaskin korottaa. Satamakapteenin esittämän selvityksen mukaan oli kullakin parmaajalla tuloja viime heinäkuulla keskimäärin 300 markkaa.

Hakijain esittämällä perusteilla pitää Rkmri taksan korottamista tarpeellisenä, kuitenkin hakijain esittämän aikaisemman anomuksen mukaisesti.

Ilmoittaen yhtyneensä Rkmrin ehdotukseen pyytää Maist. Kvston lausuntoa asiasta.

V. V.:

Kvsto puoltanee Rkmrin ehdotuksen vahvistamista.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 10.

Senaatin Kulkulaitostoimituskunnan työttömyyskeskuskomitean kiertokirje kunnallisten työttömyyslautakuntain asettamista koskevasta asiasta.

Työttömyyskeskuskomitea ilmoittaa että, sittenkun Senaatti oli antanut Kulkulaitostoimituskunnan ja siihen perustetun työttömyyskeskuskomitean tehtäväksi ryhtyä asiahaarain vaatimiin toimenpiteisiin paraikaa vallitsevan työttömyyden vastustamiseksi, aikoo komitea tarkoin seurata työttömyysilmiöitä kaikkialla maassamme, suunnitella yleisiä valtion teetettäviä töitä sekä asiantuntijain avulla laatia suunnitelmia kuntain ja yksityishenkilöjen teettämäin töiden järjestämiseksi ja avustamiseksi. Valtion omien töiden rinnalla on kuitenkin kuntien toiminnalla mitä suurin merkitys työttömyyden vastustamisessa, ja komitea luottaa siihen, että kunnallisia hätäaputöitä riittävässä määrässä saadaan aikaan kuntain vapaalla toiminnalla. Ensimmäinen menestyksen ehto tässä kohden on, että kuhunkin kuntaan, missä työttömyyttä on tai uhkaa, viivyttelämättä asetetaan yksi tai useampia työttömyyslautakuntia, joiden kokoonpanossa sopisi noudattaa sitä elintarvelaissa olevaa sääntöä, että kunnan väestön yhteiskunnallinen kokoomus on otettava huomioon. Paikallisten työttömyyslautakuntain tehtäviin kuuluisi hankkia tietoja kunnassa vallitsevasta työttömyydestä ja koota siitä luotettavaa tilastoa keskuskomitean tarjona pitämään kaavakkeiden mukaisesti, suunnitella ja esittää teetettäväksi hätäaputöitä, antaa tietoja keskuskomitealle y. m.

Työttömyyskeskuskomitea kehottaa kuntia asettamaan yhden tai useampia kunnallisia työttömyyslautakuntia, joiden tulisi viipymättä alottaa toimintansa, sekä pyrkiä hetimiten saamaan tiedokseen, mihin toimenpiteihin siinä kohden on ryhdytty.

Rkmri huomauttaa, että Helsingin kaupunki on useana vuonna asettanut hätäapukomitean seuraamaan työttömyysilmiöitä paikkakunnalla, ehdottamaan työttömyyden vastustamiseksi tarpeellisia toimenpiteitä sekä yhteistoimin armeliaisuusyhdistysten kera laatimaan suunnitelmia työttömyyden ehkäisemistä tarkoittavain töiden järjestämiseksi ja avustamiseksi. Mutta tämän hätäapukomitean toimintaan katsomatta oli Rkmrin ja kaupungin yleisten töiden Hallituksen asiana ollut suunnitella ja ehdottaa tarpeen vaatimia yleisiä hätäaputöitä. Läheisempää yhteistoimintaa Rkmrin ja hätäapukomitean kesken ei tavallisesti ollut vallinnut. Kun viime kesänä, jolloin työttömyyttä tavattoman laajassa mitassa ja aivan odottamatta ilmaantui, Vston aikaisemmin asettama hätäapukomitea oli hajaantunut, oli Rkmri katsonut tarpeelliseksi asettaa väliaikaisen hätäapu-

komitean etusijassa järjestämään työtä työttömille naisille. Mikäli Rkmrille oli tunnettua, oli Kvsto päättänyt asettaa varsinaisen hätäapukomitean ja samalla lakkauttaa vastamainitun väliaikaisen komitean.

Nykyisen työttömyyden laajuuden sekä niiden luonnottomain olojen johdosta, joissa se esiintyi, on työttömyysilmiöiden yhteydessä esiintyvän kysymysten ratkaisu entistään tuntuvasti pulmallisempi. Rkmrilla oli ollut tilaisuus-eräässä esityksessään viime kesänä kiinnittää Kvston huomiota tähän ja samalla esittää, että asetettaisiin erikoinen keskuskomitea hoitamaan ja johtamaan kaikkia työttömyyskysymyksen yhteydessä olevia asioita. Tämän esityksen Kvsto kuitenkin epäsi, ollen sitä mieltä, että Rkmrin ja kaupungin yleisten töiden Hallituksen tuli edelleenkin käsitellä tähän kuuluvat asiat.

Jos Rkmri on oikein käsittänyt työttömyyskeskuskomitean nyt tekemän ehdotuksen, tarkoittaa komitea, että olisi aikaansaattava keskuselin työttömyyskysymyksen yhteydessä olevia asioita varten. Jos tämä Rkmrin käsitys on oikea, voi Kri kaikilta kohdin puoltaa ehdotusta, mutta Krin mielestä tulisi tuollaiseen keskuslautakuntaan kuulna ainoastaan harvalukuisia, esimerkiksi 3, enintään 5 jäsentä, jotka edustaisivat Kvstoa, Rkmria ja kaupungin yleisten töiden Hallitusta, ehdollisesti hätäapukomitea ja kansanravintohallitusta. Tällä keinoin saavutettaisiin se tähän kuuluvain asiain valmistelussa ja käsitelyssä tarpeellinen yhtenäisyys ja keskitys, jota nykyään haivataan ja jota Rkmri huolenaan olevien monenlaatuisten asiain käsittelyn johdosta ei voisi tyydyttävästi saavuttaa, varsinkin kun Rkmrin lähimpänä tehtävänä nyt on ensi vuoden meno- ja tulosääntöehdotuksen laatiminen, tehtävä, joka nykyoloissa on sekä paljotoinen että pulmallinen. Näistä syistä on Rkmri tahtonut puoltaa ehdotusta että asetettaisiin keskustyöttömyyslautakunta hoitamaan työttömyyden vastustamisen yhteydessä olevia asioita.

Mainitun lautakunnan tehtäviä olisi niinikään koota luotettavia tilastotietoja kunnassa vallitsevasta työttömyydestä. Kvstolle osotetussa, Rkmriin lähetystä kirjoituksessa oli työväenjärjestöjen hätäapukomitea esittänyt, että Kvsto antaisi mainitun komitean tehtäväksi koota puheena olevan tilastoaineiston sekä osottaisi tätä varten tarvittavat varat. Rkmri puolestaan on havainnut että, jos keskuslautakunta asetetaan, olisi työttömyyskeskuskomitean ehdotuksen mukaisesti tämä tehtävä annettava mainitulle lautakunnalle, joka saisi, jos tarpeelliseksi katsoisi, pyytää työväenjärjestöjen hätäapukomitean avustusta. Rkmri on tässä yhteydessä tahtonut mainita, että sama komitea oli Rkmriltä pyytänyt saada toimekseen elokuulla koota työttömyyttä koskevaa tilastoaineistoa. Komitea olikin tehtävän suorittanut, mutta siitä vaatinut niin runsaan korvauksen että, vaikka aineisto oli laadultaan sangen vaatimatonta ja erittäin alkeellisesti järjestettyä, oli kaupungille siitä koitunut menoja 1,600 markkaa. Rkmri on sentähden sitä mieltä, että asian nykyisellään ollessa työväenjärjestöjen hätäapukomitean anomus olisi evättävä ja tämän kysymyksen järjestäminen annettava ehdotetun työttömyyslautakunnan huoleksi.

Rkmri esittää että Kvsto päättäisi:

asettaa työttömyyslautakunnan työttömyyskeskuskomitean kertokirjeessä mainituin tehtävin ja toimivalloin;

käskeä tämän lautakunnan, johon tulee kuulua 3 jäsentä, Kvstolle antaa johtosääntöehdotuksensa ja hankkia tarvittavat määrärahat; sekä

evätä työväenjärjestöjen hätäapukomitean anomuksen saada valtuutus kaupungin käytettäväksi koota paikkakunnalla vallitsevaa työttömyyttä koskevaa tilastoaineistoa.

V. V.:

Kokouksessaan 18/9 1917 asetti Kvsto hätäapukomitean, jolla Vston 20/11 1914 tekemän päätöksen mukaan on sama tehtävä ja toimivalta sekä samat velvollisuudet kuin Senaatin työttömyyskeskuskomitean tarkoittamalla kunnallisella työttömyyslautakunnalla-

kin ja jonka kokoonpanossa on noudatettu samoja periaatteita, mitkä mainitaan elintarvelaissa. Tähän nähden ei työttömyyskeskuskomitean esitys aiheuttane erikoista toimenpidettä Kvston puolelta, minkä ohessa ja kun kaupungin hätäapukomitean velvollisuksiin myös kuuluu tarpeellisten tilastotietojen kokoaminen vallitsevasta työttömyydestä, Vsto evännee työväenjärjestöjen hätäapukomitean tähän nähden tekemän avustustarjouksen.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 11.

Jatkokäsittelyyn 17/4:stä 1917: Kysymys kunnalliskodin sikalan laajentamisesta (Pain. asiakirj. N:o 62 vuodelta 1916).

Sittenkun Vaivaishoitohallitus oli Kvstolle tehnyt esityksen kunnalliskodin sikalan laajentamisesta lisärakennuksella, johon sopisi 200 sikaa, teki Rkmri joulukuussa 1916 Kvstolle esityksen asiasta (*Pain. asiakirj. N:o 62 vuodelta 1916*) ja ehdotti osotettavaksi 138,000 markkaa puheena olevan rakennuksen teettämiseen kaupungin rakennuskonttorin laatimain piirustusten ja kustannusarvion mukaisesti. Kokouksessaan 17/4 1917 päätti Kvsto palauttaa asian Rkmrin käskien teettämään uuden kustannusarvion, koska marraskuussa 1916 laadittua, esityksen oheista kustannusarviota ei enää katsottu kohonneiden työpalkkain ja tarveainehintain johdosta käyvän paneminen työn pohjaksi.

Rkmrin sittemmin kaupungin yleisten töiden Hallitukselta saama selvitys osottaa, että v. t. kaupunginarkkitehti oli laatiessaan uutta, Krin esityksen oheista kustannusarviota katsonut olevan tekeminen erinäisiä muutoksia ehdotettuun rakennustapaan rakennusyrityksen kustannusten huojistamiseksi. Niinpä oli ehdotettu, että ulkoseinät, jotka alkuperäisessä ehdotuksessa oli tarkoitettu rakennettavaksi kokonaan tiilistä, tehtäisiin leantiilistä muuraamalla niiden taakse 15 sm:n tiilikerrok, minkä ohessa pilarit ja pääkannattimet tehtäisiin puusta eikä betonista, lattia poljetusta savesta maanpintaan ja pilttuiden seinät puusta, sen sijaan että niin lattia kuin pilttuiden seinätkin oli aikaisemmin suunniteltu tehtäväksi betonista. Huolimatta näistä huojistuksista olisi rakennustyöstä ynnä kaivon tarpeellisesta uudestirakentamisesta sekä moottoripumpun hankkimisesta kustannuksia 165,000 markkaa tai, jos lattia tehtäisiin terästahkotusta betonista, 190,000 markkaa. Hallitus oli puoltanut työn teettämistä kalliimman kustannusarvion mukaan, toisin sanoin lattian laskemista betonista, koska arveli savilattian tuottavan vaikeuksia puhtaanapitoon nähden.

Kun rakennustyöstä siis olisi kalliita kustannuksia, oli Rkmri, joka edelleen katsoi puheena olevan toimenpiteen varsinaisen tarkoituksen, s. o. elintarpeiden saannin lisäämisen käyttämällä hyväksi kaupungin sairaalain ruuantähteitä, erittäin huomiota ansaitseväksi, koettanut selvittää, eikö tarkoitusta voisi saavuttaa ehdotettua halvemmalla tavalla. Sitä varten oli Kri hankkinut tietoja komitealta, jonka Kri oli aikaisemmin asettanut pohtimaan kysymystä suurisuuntaisemman kunnallisen sianhoidon järjestämisestä käyttämällä hyväksi niitä mahdollisuuksia, joita kaupungin hiljattain ostamat maatilat tarjosivat. Krista oli nimittäin näyttänyt luultavalta, että näillä maataloilla ennestään olevat rakennukset voisi verraten vähillä kustannuksilla panna tarkoitusta varten kuntoon, joten päästäisiin teettämästä kallista uutisrakennusta. Käytyään itse paikalla

ei komitea kuitenkaan voinut puoltaa tällaista menettelyä. Komitean mielestä voivat tässä tapauksessa etusijassa tulla kysymykseen Dalin tilalla olevat talli- ja navettarakennukset, joiden laittamisesta sikalaksi olisi kustannuksia noin 10,000 markkaa. Tätä toimenpidettä kuitenkin vastustivat useat syyt. Osin arveli komitea, että rakennukset kovemman pakkasen vallitessa eivät olisi kyllin lämpimiä, osin nousisivat hoitokustannukset ylen kalliiksi, komitean laskujen mukaan 1,000 markan vaiheille kuukaudessa, joista menoista suurin osa aiheutuisi hevosen elatuksesta ja henkilökunnan palkoista. Kunnalliskodissa sitä vastoin eivät käyttökustannukset mainittavasti kohoaisi sikalan laajentamisen johdosta, koska ajotyöt voisi teettää laitoksen hevosilla ja hoidokkien työvoimaa voitaisiin käyttää maksutta. Komitea oli sentähden ehdottanut kunnalliskodin sikalaa laajennettavaksi, mutta sitä varten ainoastaan rakennettavaksi kylkirakennuksen puusta ja pinta-alaltaan noin kolmanneksen aikaisemmin ehdotetun lisärakennuksen alasta. Tämän kylkirakennuksen ulkoseinät tehtäisiin nelikertaisista laudoista panemalla väliin asfalttihuopaa, sisustus tehtäisiin kokonaan puusta ja lattia betonista. Tässä rakennuksessa olisi tilaa 100 sialle. Rakennuksesta, lukuun otettuina kaivo ja pumppulaite, olisi rakennuskonttorin likimääräisen arvion mukaan kustannuksia 55,000 markkaa.

Rkmrin mielestä tarjoo komitean ehdotus täysin hyväksyttävän ratkaisun esillä olevalle asialle. Kun nykyiseen sikalaan on ilmoitettu hätätilassa sopivan 150 sikaa, riittäisi laitos ehdotetulla tavalla laajennettuna niille noin 250 isommalle ja pienemmälle sialle, jotka nykyään ovat sikalassa ja joita ei tähän asti ole tarvinnut pitää katon alla. Isomman rakennuksen teettäminen nykyhetkellä ei olisi aivan sopivaa jo siitäkään syystä, että ruuan hankkiminen suuremmalle sikokarjalle luultavasti kohtaisi vaikeuksia. On nimittäin osottautunut, että nykyisen elintarpeiden niukkuuden vallitessa sekä kunnalliskodista että sairaaloista saatavat ruuantähteet jo ovat tuntuvasti vähentyneet, ja luonnollista on, että ne edelleenkin vähenevät.

Kun Rkmrin mielestä olisi tarpeellista ryhtyä pikaisiin toimenpiteisiin kunnalliskodin sikalan tilan lisäämiseksi, jottei pakkasten tultua tarvitsisi epäedullisella tuloksella teurastaa tähän asti taivasalla pidettyjä sikoja, ja kun aika ei sallinut asian alistamista Kvston tutkittavaksi, oli Kri käskenyt rakennuskonttorin heti ryhtyä rakennuttamaan edellä mainitun komitean ehdottamaa lisärakennusta. Kun rakennus olisi verraten väliaikaista laatua, näyttää se olevan kustannettava vakinaisilla varoilla. Rkmri sentähden esittää, että Kvsto Krin toimenpiteen hyväksyen päättäisi käyttövaroistaan osottaa 55,000 markkaa lisärakennuksen teettämiseksi puusta kunnalliskodin sikalaan laadittujen luonnospiirustusten ja kustannusarvion mukaisesti.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 12.

Rkmrin esitys valtion apumaksun saamisesta kansakoululaitoksen voimassapitoon.

Rkmri mainitsee, että suostuntavaroista kaupunkien kansakoulujen voimassapitoon annettavan apumaksun laskemisen perusteesta lausutaan Senaatin kirjeessä Koulutoimen

Ylihallitukselle ^{13/3} 1895 että, sittenkun 1894 vuoden valtiopäivät puolestaan olivat päättäneet, että mainitun apumaksun laskemisen perusteena oli vastedes oleva 25 % siitä määrästä, mihin kaupunkikunnan todelliset menot näistä kouluista nousivat, ja että näihin menoihin oli luettava käteismenot, kustannukset polttoaineista ja valaistuksesta, opetusvälineistä ja kouluhuonekaluista, varattomille oppilaille hankituista kirjoista sekä koulujen omain huoneistojen vuokra-arvo, oli Senaatti, joka oli valtuutettu ryhtymään valtiopäiväpäätöksestä johtuviin toimenpiteisiin, vahvistanut valtiopäiväin määräämän valtioavun laskemisen perustuksen vastedes noudatettavaksi. Senaatin kirjeessä ^{13/11} 1906 määrättiin, että menoihin sai myös lukea vuokrattujen kansakouluhuoneistojen vuokran. Vastoin tässä mainittuja määräyksiä oli Senaatti ^{26/1} 1911 määrännyt, että apumaksua oli suoritettava puolet aikaisemmin vahvistetusta määrästä eli 12 ^{1/2} % edellä mainitun laatusista kaupungin kansakoulumenoista, joihin niinkään oli luettu kaupunkien kasvatuslaitosten kustannukset. Niinkuin tämän oheisesta taulusta näkyy, sai kaupunki kansakouluilleen ja kasvatuslaitoksilleen valtioapua mainitulta vuodelta 207,600 markkaa (12 ^{1/2} % mukaan lukien), sen sijaan että Kvsto oli anonut Smk 415,335: 76. Seuraavana vuonna 1912 anoi Kvsto Helsingin kaupungille myönnettäväksi valtioapua 210,610 mnrkkaa, lukien 12 ^{1/2} %:n mukaan, mutta Senaatti epäsi tämän anomuksen. Vuodelta 1913 sai kaupunki jälleen kansakouluilleen ja kasvatuslaitoksilleen valtioapua valtiopäiväin vahvistaman laskuperusteen mukaan 25 % todellisista menoistaan. Vuodelta 1914 anoi Kvsto valtioapua Smk 471,928: 45 (25 %), mutta Senaatti myönsi ainoastaan 236,000 markkaa (12 ^{1/2} %). Vuodelta 1915 Kvsto jälleen anoi täyttä valtioavun määrää, mutta Senaatin ^{11/3} 1915 antaman päätöksen mukaan tämä valtioapu vuodelta 1915 kokonaan evättiin, „koska mainituksi vuodeksi vahvistetussa suostuntarahaston tulo- ja menosäännössä ei ollut määrärahaa puheena olevaan tarkoitukseen“.

1916 vuoden budjettia järjestäessään (jouluukuussa 1915) Budjettivaliokunta lausui, että „edellyttäen valtioapua kuitenkin saatavan ensi vuonna, mistä se seikka että Senaatin päätöksessä ei mainita apumaksun vastedeskin jäävän maksamatta, antaa toiveita, on Rkmri tuloksi merkinnyt kansakouluille Smk 236,850: 64 ja kasvatuslaitoksille Smk 18,312: 70 eli 12 ^{1/2} % kaupungin menoista mainittuihin tarkoituksiin. Kun kuitenkin, sen johdosta että eduskunta ei ole kokoontunut, 1916 vuoden suostuntabudjettia ei ole järjestetty ja siis tuskin mitään toiveita on olemassa, että kaupunki ensinkään saisi valtioapua kansakoulujensa ja kasvatuslaitostensa voimassapitoon ensi vuonna, on valiokunta pitänyt budjettikannalta oikeimpana kokonaan poistaa puheena olevat tulomäärät. Kun kaupungin ei kuitenkaan ole luovuttava oikeudestaan saada yleisistä varoista apumaksua opetuslaitostensa voimassapitoon, tehnee Kvsto Senaattiin alistuksen, että kaupungille kansakoulujensa ja kasvatuslaitostensa voimassapitoon tulevaa valtioapua myönnettäisiin 25 % kaupungilla puheena oleviin tarkoituksiin olleista todellisista menoista.“ Tämän ehdotuksen Kvsto hyväksyisin. Kun Senaatti kuitenkin oli tämänkin anomuksen jättänyt huomioon ottamatta, syystä ettei suostuntarahaston meno- ja tulosäännössä mainittuna vuonna enempää kuin edellisenäkään ollut määrärahaa puheena olevaan tarkoitukseen, ei tuollaista apumaksua pantu 1917 vuoden menosäännön tulopuolelle. Budjettivaliokunta huomautti uudestaan, ettei kaupungin tulisi luopua asetustenmukaisesta oikeudestaan saada yleisistä varoista apumaksua opetuslaitoksilleen sekä esitti, että Kvsto uudestaan tekisi Senaatille alistuksen, että kaupungille myönnettäisiin valtioapua 25 % kansakoulujensa ja kasvatuslaitostensa todellisista menoista. Kulu- vaksikaan vuodeksi ei valtio toistaiseksi ole antanut apumaksua.

Lähtien sen Kvston erinäisissä tilaisuuksissa julkilausuman käsityksen pohjalta, että Helsingin kaupungin ei tulisi luopua asetustenmukaisesta oikeudestaan saada yleisistä varoista apumaksua opetuslaitoksilleen sekä että tämä apumaksu on oleva 25 % kau-

pungin todellisista menoista, on Rkmri Rkonttorin antamain tietojen johdolla laskenut, että kaupungin olisi tullut vuosilta 1911—1917 saada valtioapua 3,117,200 markkaa, mutta on saanut ainoastaan 881,200 markkaa, joten saamatta on jäänyt 2,236,000 markkaa.

Kun nyttemmin muuttuneiden olojen johdosta ehkä on mahdollista aikaansaada valtion kanssa selvitys puheena olevasta asiasta, on Rkmri katsonut olevan kiinnittäminen Kvston huomiota tähän seikkaan sekä samalla huomauttaminen että, ellei valtio katsoisi voivansa tähän vaatimukseen myöntyä, olisi ehkä aikaansaataavissa semmoinen sopimus, että kaupunki pidättäisi poliisilaitoksen voimassapitoon vuosittain maksettavan apumaksun, kunnes edellä mainittu määrä on täysin suoritettu.

V. V.:

Valiokunta esittää, että Kvsto tekisi Senaatille alistuksen sen kansakoululaitoksen voimassapitoon tulevan 2,236,000 markan suuruisen apumaksun korvaamisesta, jota kaupunki ei ole saanut vuosina 1911—1917.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 13.

Rkmrin esitys Hermannin II korttelin N:o 15 tontin N:o 2 salaojittamisesta.

Rkmri mainitsee, että leskiruova Hilma Norlin, jolla on 1941 vuoden loppuun vuokralla hallussaan Hermannin II korttelin 15 asuntotontti N:o 2, oli anonut kaupungin puolelta ryhdyttäväksi toimenpiteisiin kaupungin maalta puheena olevan tontin halki juoksevan tulvaveden poisjohtamiseksi, siitä kun on vuosi vuodelta koitunut huomattavia vaurioita erinäisille ulkokuonerakennuksille. Rkmrin lähetettyä asian kaupungin yleisten töiden Hallitukseen, oli Hallitus, toimitettuaan tontin katselmuksen kaupungingeodeetillä ja v. t. työpäälliköllä, lausunut, että mainitun tontin vapauttaminen tulvavedestä oli terveydelliseltä kannalta välttämätön sekä että toimenpiteisiin ryhtyminen epäkohdan poistamiseksi oli kaupungin asia, minkätähden Hallitus oli ehdottanut laitettavaksi erinäisiä avonaisia ojia sekä maanalaisen johdon tontilta Guntähdenkadun alaiseen yleiseen viemäriin, josta työstä olisi kustannuksia arviolta 1,500 markkaa. Rkmrikin on sitä mieltä, että Kvston on teetettävä puheena oleva työ, ja esittää, että Kvsto käyttövaroistaan osottaisi 1,500 markkaa Hermannin II korttelin 15 asuntotontin N:o 2 salaojittamiseen.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 14.

Rkmrin esitys määrärahan myöntämisestä puutarhurasunnon teettämiseksi Bengtsårin kasvatustalokseen.

Kasvatustalokunta oli Rkmrille huomauttanut Bengtsårin maatilalla eristetyistä asemasta johtuvan, että ainoastaan naimisissa olevat toimihenkilöt voivat pitemmän aikaa viihtyä mainitulle maatilalle sijoitetun kasvatustaloksen palveluksessa. Tähän nähden oli taloksen johtaja, ilmoittaen että maatilalla puutarhuri, joka oli erittäin sopiva toimeensa, aikoi mennä naimisiin, minkätähden hänen täytyisi palvelusvuoden päättyessä erota toimestaan, ellei hänelle voitaisi hankkia perheelliselle toimihenkilölle sopivaa asuntoa, Talokunnalle esittänyt että, jotta mainittu toimihenkilö voitaisiin pysyttää taloksen palveluksessa, maatilalle mahdollisimman pian rakennettaisiin erityinen puutarhurasunto. Talokunta, joka nykyisen kalliin ajan vallitessa oli vastahakoisesti tahtonut esittää teetettäväksi uutisrakennuksia, oli kuitenkin havainnut esitystä puoltavat syyt niin painaviksi, ettei se ollut voinut olla niitä huomioon ottamatta. Paitsi että puutarhuri, ehkäpä jokin muukin toimihenkilö voisi saada tyydyttävän asunnon ehdotetussa uutisrakennuksessa, voitaisiin puutarhurin nykyään käyttämä huone luovuttaa emännälle, joka nykyään asuu sisarensa, keittäjäntären, huonetoiverina. Tällä keinoin voitaisiin emännän toimeen saada täysin sopiva henkilö, mikä tähän asti on asunnon puutteissa ollut mahdotonta.

Uutisrakennuksen piirustukset oli Talokunnan pyynnöstä laatinut Talokunnan entinen jäsen, ylitirehtööri O. Tarjanne, joka niinkään oli tarkastunut taloksen johtajan laatiman, 6,925 markkaan päättyvän kustannusarvion ja havainnut sen paikkansapitäväksi, edellyttäen ettei työn johdosta, jonka kaiketi sopisi uskoa maatilalla palvelevalle kirvesmiehelle, luettu eri palkkiota eikä myöskään maatilalla työvoimalla ja juhilla teetetyistä muista töistä.

Edellä esitetyn johdosta oli Talokunta esittänyt, että Rkmri valtuuttaisi Talokunnan teettämään ehdotetun uutisrakennuksen ja tähän tarkoitukseen käyttämään 6,000 markkaa maatilalla vähintään 10,000 markaksi lasketuista vuosituloista, jotka oli kuluva vuoden tulosaantoon merkitty 13,600 markaksi tai myös, ellei tätä pidettäisi sopivana, että Kri hankkisi määrärahan puheena olevaan tarkoitukseen. Lisäksi oli Talokunta huomauttanut että, jos esillä olevaan esitykseen myönnytään, olisi ehdotettuun rakennustyö aloitettava heti eikä lykättävä niin myöhäiseen vuodenaikaan, että tilalle ei ehditä laillisen ajan kuluessa hankkia puutarhuria ensi vuodeksi, minkätähden asia olisi ratkaistava heti.

Tämän johdosta oli Kri toimituttanut katselmuksen itse paikalla, ja oli silloin käynyt selville, että puheena oleva toimihenkilö oli erittäin ansiokkaasti hoitanut tehtävänsä, mikä varsinkin kuluva kesänä vallinneen kovan poudan johdosta oli vaatinut runsasta työtä, sekä että hänen toimintansa oli antanut tulokseksi runsaan sadon puutarhantuotteita, jotka oli myyty Hangon kaupunkiin. Kun puutarhurin eroamista sentähden täytyisi katsoa tappioksi maatilalle ja talokselle sekä kun kohtuuskin näyttää vaativan, että kaupunki hankkii taloksen toimihenkilöille riittävät asunnot ja kun ehdotetun rakennusyrityksen toteuttamisella saavutettaisiin muitakin Kasvatustalokunnan lähemmin mainitsemia etuja, oli Kri, joka niinkään oli sitä mieltä, että rakennustyötä ei voi lykätä niin myöhäiseen vuodenaikaan, että asia olisi ehditty antaa Vston ratkaistavaksi, katsonut olevan tekeminen päätöksen asiasta ja myöntynyt esitykseen. Mitä sitten tulee työkuksannusten suoritusapaan, on Kriin mielestä asianmukaista, että sitä varten osotetaan eri määräraha. Kri oli sentähden valtuuttanut Kasvatustalokunnan laadittujen

piirustusten mukaisesti teettämään puutarhurinasunnon Bengtsårin maatilalle sekä asettanut Lautakunnan käytettäväksi tähän tarkoitukseen 6,000 markan etuannin kaupunginkassasta.

Tämän ilmoittaen Kri esittää, että Kvsto, vastakerrotun toimenpiteen hyväksyen, päättäisi käyttövaroistaan osottaa 6,000 markan määrärahan puutarhurinasunnon rakennuttamiseksi Bengtsårin maatilalle.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 15.

Rkmrin esitys määrärahan myöntämisestä lehmän ostoon Outamon tilalle ja erinäisten rakennustöiden teettämiseksi siellä.

Kasvatuslautakunta oli kaupungin ostamain, mutta silloin vielä haltuunottamattomain Lohjan pitäjän Outamon tilain ośain hallintoon nähden viime maaliskuulla, siihen katsoen että laajempi maanviljelys olisi vaatinut ostamaan melko paljon maanviljelys- ja muita kaluja, karjaa y. m., mistä kaikesta varsinkin karjanhinnan kalleuden johdosta olisi ollut erittäin runsaita kustannuksia, Rkmrille ehdottanut muun muassa, että viljellystä alasta ainoastaan lähinnä Toivoniemen kasvatuslaitosta sijaitsevat tilukset pysytettäisiin omassa viljelyksessä, mutta etäisemmät annettaisiin lyhyenlaiseksi ajaksi vuokralle päivätöitä vastaan, tai myös että tilalle tarpeeton heinänsato myytäisiin sekä ettei kuluvana vuonna teetetäisi minkäänlaisia uutisrakennuksia, vaan ainoastaan vähäisiä muutosrakennustöitä. Tämä esitys antoi tulokseksi, että Kvsto ^{22/5} 1917 Rkmrin ehdotuksesta päätti luovuttaa ostettujen Outamon tilain osain hallinnon Kasvatuslautakunnalle sekä erinäisen kaluston hankkimiseksi ja moniaiden muiden kustannusten suoritukseen myöntää 10,700 markan määrärahan.

Nyttemmin on Lautakunta Krille huomauttanut, että olot ovat ensinmainitun esityksen tekemisestä lähtien tuntuvasti muuttuneet, ei vähimmin mitä hevosten ja lehmän hintoihin tulee, vaan muissakin suhteissa. Erittäinkin oli maamme eteläosissa yleensä saatu huono heinänsato sekä pelko teuraskarjan ottamisesta venäläisen sotaväen tarpeisiin aikaansaanut karjakannan tuntevan vähenemisen, mistä tietenkin oli seurauksena, että karjataloustuotteiden saanti kävi erittäin niukaksi. Kun Toivoniemen kasvatuslaitoksen tarpeita ei ensi talvena voitaisi tyydyttää tilan nykyisen oman karjaston tuotteilla ja laitoksen sentähden täytyisi hankkia näitä tuotteita ympäristön maatiloilta, mikä kävisi mahdottomaksi, oli Lautakunta, siihen nähden että tilalla saatu heinänsato, yli 60,000 kg, ei läheskään kuluisi maatilan nykyisiin tarpeisiin, ollut sitä mieltä, että nykyoloissa olisi varsin ajattelematonta myydä heinäin ylijäämää, vaan että — varsinkin kun karjanhinta nykyään oli tuntuvasti laskentunut — olisi tarkoituksen mukaisinta ja taloudellisesti edullisinta ostamalla joitakin lehmiä maatilalle käyttä heinävarat ja siten myös turvata laitokselle karjataloustuotteiden saanti. Kun lisäksi kaupungin leipäkonttori oli leipäviljan puutteen johdosta kehottanut laitoksia mikäli mahdollista säästämään leipäravintoa ja käyttämään muita ravintoaineita, oli Lautakunta katsonut olevan syytä

tehdä aikaisemmasta osittain poikkeavan ehdotuksen Outamon tilan hoitoon nähden. Lautakunta oli niinikään amattimiehellä laadittanut tilan hoitosuunnitelman. Lautakunta ei kuitenkaan ollut nykyään tahtonut ehdottaa suunnitelmaa kokonaisuudessaan toteutettavaksi, vaan ainoastaan siltä osalta, mikä koski 6 lehmän ostamista 3,000 markalla sekä tallitilan hankkimista näille, mikä viimeksi mainittu toimitettaisiin siten, että nykyisen navetan kanssa yhteisen katon alla oleva rehulato laitettaisiin navetaksi ja nykyinen navetta talliksi, minkä ohessa olisi laitettava sementtöity lantasäiliö. Näistä rakennustöistä oli laskettu olevan kustannuksia 3,000 markkaa. Kasvatuslautakunta oli sentähden, siihen katsoen että näiden töiden alottamista, ei käynyt toistaiseksi lykkääminen, esittänyt, että Rkmri valtuuttaisi Lautakunnan Outamon tilalle ostamaan 6 lehmää sekä sinne teettämään navetan ja tallin ynnä lantasäiliön edellä kerrotulla tavalla, samoin kuin näitä tarkoituksia varten Lautakunnan käytettäväksi osottaisi 6,000 markkaa. Lautakunnan puheenjohtaja oli lisäksi mainitnut, että Outamon maatilan tämänvuotinen vuodentulo on laskettu noin 46,000 markan arvoiseksi, sen sijaan että Toivoniemen maatilan tulot oli kuluvan vuoden rahasääntöön merkitty 5,000 markaksi.

Esillä olevaa esitystä käsitellessään on Rkmri pannut huomiota Lautakunnan ehdotuksen perusteluihin ja niinikään puolestaan pitänyt epätarkoituksenmukaisena maatilalta korjatun vuodentulon myyntiä, kun kasvatuslaitoksen täytyisi ostaa tarvitsemansa karjataloustuotteet, mikä varsin luultavasti kävisi sangen vaikeaksi, ehkäpä mahdottomaksikin. Ja kun lehmäin ostoa sekä niille tarpeellisen navetan kuntoonpanemista Krin mielestä ei käynyt toistaiseksi lykkääminen, koska hintasuhteet jälleen voivat muuttua sekä tarpeellisten rakennustöiden teettäminen käydä mahdottomaksi, oli Kri katsonut olevan Lautakunnan esitykseen myöntyen osottaminen sen käytettäväksi pyydetty 6,000 markkaa etuantina kaupunginkassasta.

Mainitusta toimenpiteestä ilmoittaen Rkmri pyytää sen hyväksymistä sekä esittää samalla, että Kvsto käyttövaroistaan osottaisi 6,000 markkaa lehmäin ostoon Outamon tilalle sekä erinäisten rakennustöiden teettämiseksi siellä.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 16.

Rkmrin esitys korttelien N:ojen 69 a, 73, 129 ja 312 tontinrajain korkeusasemain määräämisestä.

Rkmri on Kvstolle lähettänyt rakennuskonttorin laatimat ja kaupungin yleisten töiden Hallituksen hyväksymät, edellä mainittujen korttelien tontinrajain korkeusaseman määräys ehdotukset, joiden määräysten vahvistaminen 8/5 1917 vahvistetun uuden rakennusjärjestyksen mukaan on Maist:n asia Kvstoa kuultuaan, sekä ilmoittanut, että puheena olevat korkeusmääräykset, joita vastaan Rkmrillä puolestaan ei ole ollut mitään muistutamista, tarkoittavat jo rakennettuja kortteleja ja pääasiassa liittyvät ennestään oleviin pihamaihin.

V. V.:

Kvsto ilmoittanee Maistraatille, että Vsto puolestaan hyväksyy ehdotukset.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 17.

Rkmrin esitys erinäisten kaduntasoitustöiden teettämisestä (Pain. asiakirj. N:o 57 vuodelta 1917).

V. V.:

Sen jälkeen kun Rkmri oli antanut esityksensä asiasta, on Rautatiehallitus antanut Krille lausunnon Töölön tavara-aseman ja Santa- ja Busholman satama-alueen välisen satamaradan laajentamista koskevasta asiasta. Tämä lausunto, jonka Rkmri on lähettänyt kaupungin yleisten töiden Hallitukseen teknillisen ja taloudellisen selvityksen saamiseksi asiasta, minkä saatuaan Kri tekisi Kvstolle esityksensä, on seuraava:

„Sota-aikana on Helsingin satamaradalla päivittäin kuljetettu noin 300 vaunua kumppaiseenkin suuntaan, mihin on tarvittu 20—30 junaparia vaunujen painon ja veturien vetokyvyn mukaan. Nykyisessä yksiraiteisessa kunnossaan sallii satamarata ainoastaan rajoitettua liikenteen lisäännystä, nimittäin enintään 500—550 vaunuun vuorokaudessa. Jos edellyttää satamaradan nykyisen liikenteen vastedes rauhan tultua jatkuvan nykyiseen tapaan tai ainakin muutaman vuoden kuluttua jälleen lisääntyvän nykyiseen määräänsä sekä ottaa lukuun, että Santa- ja Busholman liikenne sikäläisten laitosten valmistuttua lisää satamaradan aikaisempaa liikennettä, niin tarvitaan lisäksi ainoastaan 250 vaunua vuorokaudessa jotta edellä mainittu liikennekyvyn yläraja on saavutettu. Jos siis uusissa satamissa 5 höyryalusta yhtäikaa purkaa kukin 50 vaunullista vuorokaudessa, on liikenne saavuttanut tämän tilanteen ja kaikki muu liikenne satamaraiteella on mahdoton.

Arvostellessa kysymystä toisen raiteen tarpeellisuudesta puheena olevalla rataosalla on kuitenkin huomiota kiinnitettävä satamaliikenteen laatuunkin. Tämä liikenne ei nimittäin ole tasaista, vaan ajoittaista. Vuoroin vallitsee voimaperäistä liikennettä, vuoroin taas on miltei täydellinen seisahdustila. Ja liikenteen ollessa vilkkaimmillaan useiden laivain ollessa satamassa täytyy satamaradan voida tyydyttää oikeutettuja vaatimuksia, jos mieli välttää runsaita kustannuksia laivain makauspäivistä. Kun Busholman uusilla satamalaitteilla edelleen on suuri merkitys Helsingin kaupungin vienti- ja tuontiliikenteessä, tulisi kaupungin kustannuksia karttamatta koettaa saattaa uuden sataman ja Helsingin ratapihan väliset raiteet mahdollisimman liikennekykyisiksi, minkätähden Rautatiehallitus empiäntä puoltaa kaksoisraiteen rakentamista, joten kuljetuskyky lisääntyisi kolminjopa nelinkertaiseksi nykyisestäään.

Suotavaa kuitenkin olisi, että laajennuksen yhteydessä Lapinlahdenkadun ja Ruoholahden välisellä osalla olevia kallionleikkauksia levitettäessä tilan saamiseksi pääraiteelle tilaa mikäli mahdollista varattaisiin lisäksi ainakin yhdelle Santa- ja Busholmassa olevista raideryhmistä lähtevälle sivuraiteelle, jotta mainituilla saarilla voisi toimittaa vaihtoja järjestelytyötä tarvitsematta tulla satamaradan pääraiteille. Vaihtotyön helpottamiseksi olisi niinkään tasoitettava Ruoholahdentorin ja Santa- ja Busholman sillan välistä korkeaa nousua.

Lopuksi pyytää Rautatiehallitus huomauttaa, että satamaradan liikenneolojen johdosta toisen pääraiteen teettäminen myöskin Merisataman ja Hietalahden välille on osottautunut erittäin toivottavaksi, jotta sikäläistä liikennettä voisi häiriöittä pitää voimassa. Raidelaitteiden nykyisellään ollessa voi kulua tuntikausia odotellessa radan tulemist mainittujen paikkain välillä selväksi. Jos esimerkiksi useampia vaunuja kuljettava juna on Ruoholahdessa matkalla Eteläsatamaan, ei toinen juna voi lähteä Merisatamasta, ennenkuin Ruoholahden juna on sivuuttanut Meritorin vaihteen, mihin voi kulua pitkä aika, kun vaihtoa on toimitettava kaikilla tåkäläisillä liikennepaikoilla. Paljon aikaa voitettaisiin ja liikkuvaa kalustoa voitaisiin paremmin käyttää hyödyksi rakentamalla puheena oleva rataosa kaksiraiteiseksi.

Jos kaupunki sentähden edellä esitetystä syistä katsoisi edulliseksi kustantaa Helsingin satamaradan rakentamisen edellä mainituilta kohdilta kaksiraiteiseksi, olisi Rautatiehallituksen mielestä niinikään toivottavaa, että Suomen valtionrautatieden uutta, isompaa normaaleikkausta vapaan tilan saamiseksi käytettäisiin, eritoten katusiltoja ja tunneleja uudesti rakennettaessa.

Siihen nähden mitä Rautatiehallitus on huomauttanut ja kun tuottavia töitä olisi etusijassa teettävä hätäaputöinä, esittää V. V., että Kvsto päättäisi:

hätäaputyönä teettää satamaradan laajentamisen kaksinkertaiseksi Töölön tavara-aseman ja Santa- ja Busholman satama-alueen väliseltä osalta;

käskeä Rkmrin ja kaupungin yleisten töiden Hallituksen viivyttlemättä Kvstolle antaa tämän työn kustannusarvion, ollen työ kuitenkin heti pantava käyntiin sikäli kuin on mahdollista;

aikanansa tehdä Senaattiin alistuksen kohtuullisen apurahan myöntämisestä tätä työtä varten;

siltä varalta ettei tätä työtä voitaisi panna käyntiin niin pian ja niin laajassa mitassa, että kaikki aikaisemmista, hätäaputöinä teetettäviksi päätetyistä kaduntasoitustöistä joutilaiksi tulevat työntekijät voitaisiin siihen ottaa, valtuuttaa Rkmrin teettämään jonkin tai joitakin Krin esityksessä luetelluista kaduntasoitustöistä, jotka Kri harkitsee enimmin tarpeen vaatimiksi; sekä

näitä töitä varten edeltäpäin kaupunginkassasta maksettavaksi osottaa tarpeelliset määrärahat, jotka on merkittävä 1918 vuoden budjettiehdotukseen.

Mitä tulee Rkmrin ehdotukseen maksamattomain kunnallisverojen perimistä koskevassa asiassa, puoltaa valiokunta tätä ehdotusta sillä lisäyksellä, että asianomainen ulosottomies saa myöntää maksunlykkäystä, jos selvitys työttömyydestä esitetään.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 18.

Jatkokäsittelyyn 17/8:stä 1917: Rkmrin esitys uusien työväenasuntojen rakennuttamisesta Vallilaan (Pain. asiakirj. N:o 58 vuodelta 1917).

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 19.

Rkmrin esitys palstatilan ynnä rakennusten ostamisesta asuinhuoneistojen hankkimiseksi Nickbyn miefisairaalan palveluskunnalle (Pain. asiakirj. N:o 54 vuodelta 1917).

V. V.:

Kvsto pyytäneen Maistraattia toimittamaan lisättyjen Kvt:n vaalin tämän asian käsittelyä varten.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 20.

Rkmrin esitys elinkautiseläkkeen myöntämisestä kirvesmies Anders Kiiskille.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus on Rkmrille ilmoittanut, että kirvesmies Anders Johan Kiisk on pyytänyt eläkettä jäljellä olevaksi elinajakseen, ja ilmoittaa Hallitus, että Anders Kiisk on rakennuskonttorin palkkauslistain mukaan vuodesta 1886 lähtien ollut kaupungin töissä vuosittain 4—10 kuukautta ja että hänen yhteenlaskettu työaikansa on noin 20 vuotta. Kolmena niistä lähinnä ennen palveluksesta eroamista kuluneesta, 10 kalenterivuodesta joina Kiiskin palkkaedut olivat suurimmat, nousivat ne 1,063 markkaan eli tasaluvuin 1,070 markkaan. Ilmoituksen oheisen selvityksen mukaan on Kiisk täyttänyt 67 vuotta ja on paranemattoman taudin tähden työhön kykenemätön.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus ehdottaa Kiiskille myönnettäväksi elinkautiseläkettä 60 % hänen palkkaedustaan.

Siihen nähden että Anders Kiiskin työaika on 20 vuotta ja hän jo on saavuttanut 67 vuoden iän sekä on kykenemätön omalla työllään elatustaan ansaitsemaan, käy tähän tapaukseen Rkmrin mielestä soveltaminen Kvston 15/4 1913 vahvistamain kaupungin työntekijäin eläkeperusteiden 2 momentin 2 kohdan säännöstä, varsinkin kun tätä säännöstä on Kvston lausunnon mukaan sovellettava määrättäessä avustusta henkilöille, jotka iän ja palvelusajan puolesta lähenevät täyteen eläkkeeseen oikeutettuja työntekijöitä. Anders Kiiskin tulisi siis saada eläkettä 60 % 1,070 markasta, ja olisi eläke so-pivin maksaa 1/7:stä 1917, koska Kiisk on eronnut kaupungin työstä 18/6 tänä vuonna.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi myöntää työmies Anders Kiiskille vuotuista vanhuuseläkettä hänen jäljellä olevaksi elinajakseen 642 markkaa 1/7:stä 1917 lukien.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myömyttiin.

N:o 21.

Rkmrin esitys määrärahan myöntämisestä kauppahallin rakennuttamiseksi Vallilaan.

Rkmrin mainitsee, että Kallion pohjoispuolisilla alueilla Vallilassa, Hermannissa I—II ja Toukolassa nykyään asuu noin 10,000 henkeä, ehkäpä enemmänkin. Kohta kun hankkeissa oleva Hermannin kaupunginasemakaavanjärjestely on toimenpantu ja rakennustoiminta yleensä voi alkaa, on asutus näissä kaupungin laitaosissa arvatenkin nopeasti lisääntyvä. Mutta tähänkin katsomatta ovat sikäläiset olot jo kehittyneet sille asteelle, että kaupunginviranomaisilla on täysi syy niitä tarkoin seurata ja ryhtyä tästä johtuviin toimenpiteisiin. Aikaisemmin on Vallilaan ja Toukolaan rakennettu kansakoulutaloja, Vallilaan paloasema ja kaupunginkirjaston haaraosasto. Rkmristä on näyttänyt siltä kuin vaatisivat olot nyt rakennuttamaan sinne kauppahallin. On nimittäin huomattava, että täällä on ainoastaan eräitä vähäisiä ruokatavaramyymälöitä ja jokunen käsiammattiliike, minkätähden väestön täytyy ostaa miltei kaikki tarpeensa Itäisen Viertotien varrella ja Hakaniemen torilla olevista myymälöistä, etusijassa Hakaniemen hallista. Tämmöinen asiaintila ei voi saada jatkoa. Sittenkun suuri kunnallisten työväenasuntojen ryhmä on rakennettu ja tullut käytäntöön sekä Kone- ja Siltarakennusyhtiö on ryhtynyt teettämään huomattavia rakennuksia työväkensä asunnoiksi, näyttää olevan aika kaupungin puolelta toimia niin, että näiden kaupunkialueen osain olot kaikin puolin paranevat. Tämän johdosta on Rkmri ottanut kauppahallikysymyksen käsiteltäväksi sekä käskenyt kaupungin yleisten töiden Hallituksen laatia piirustukset kustannusarvioineen kauppahallin teettämiseksi Vallilan alueen kaupunginasemakaavaan sitä varten varattuun korttelin N:o 582 osaan joko Härjutorin kauppahallin tai kaupungin muiden kauppahallin rakentamisessa käytettyä järjestelmää soveltaen.

Rakennuskonttorin huonerakennusosasto oli nyttemmin suorittanut tämän tehtävän ja kaupungin yleisten töiden Hallitus on ilmoittanut, että hallin rakennuttamisesta Härjutorin kauppahallin malliin olisi kustannuksia 60,000 markkaa, aikaisemmin noudatetun järjestelmän mukaisesta kauppahallista taas 90,000 markkaa. Omasta kohdastaan puoltaa Hallitus hallin rakennuttamista jälkimäisen ehdotuksen mukaisesti, kuitenkin niin että ainoastaan kaksi kolmannesta hallin ehdotetusta pituudesta nyt rakennettaisiin, koska tämä riittäisi puheena olevan kaupunginosan tarpeisiin toistaiseksi. Kun Hallituksesta sen ohessa on näyttänyt siltä, että hallin rakennuttaminen sitä varten varattuun korttelin N:o 582 osaan, jonka korttelin muut osat on varattu monikerroksisten kivitalojen paikaksi, rumentaisi ympäristöä, on Hallitus jättänyt Rkmrin harkittavaksi, eikö hallia olisi sopivampi rakennuttaa korttelin N:o 581 tonteille N:o:ille 9, 11 ja 13.

Mitä ensinnä molempiin vaihtopuolisiin ehdotuksiin tulee, huomauttaa Rkmri, että ehdotuksen I mukaan halli olisi umpinainen ja olisi siinä keskikäytävän kumpaisellakin puolella rivi myyntikojuja. Myymälöitä olisi 38, jota paitsi laitettaisiin vartiijan huone, keittuhuone sekä pääkäytävän vierelle puhelinkaappi. Ehdotuksen II mukaan olisi hallissa 40 ulospäin avonaista myymälää. Sekä terveydellisistä syistä että yleisön ja myyjäin mukavuuden ynnä vihdoin rakennusyrityksen kannattavuudenkin kannalta olisi umpinainen halli edullisempi. Sillä vaikka kustannukset olisivat tuntuvasti suuremmat ja myymäläin luku vähempi, saataisiin semmoisesta hallista vuokria paljon runsaammin, joten kannattavuus olisi edullisempi. Sitä vastoin on Rkmri sitä mieltä, että halli olisi nyt rakennettava kokonaisuudessaan. Hallitus näyttää edellyttäneen, että hallissa myytäisiin ainoastaan ruokatavaroita, minkätähden ainoastaan kaksi kolmannesta hallirakennuksesta olisi heti teetettävä. Rkmri taas on arvellut väestön edun ja parhaan vaativan, että hallissa myydään kangas-, lakki- ja posliinitavaroita sekä muitakin

hyödykkeitä sikäli kuin tila sallii. Hallin elintarveosasto näyttää kuitenkin olevan sopivalla tavalla erotettava sen muista osista.

Samoin kuin kaupungin yleisten töiden Hallitus on Rkmrikin ollut sitä mieltä, että vastaista kauppahallia ei olisi sijoitettava kortteliin N:o 582, vaan viereiseen kortteliin N:o 581. On nimittäin huomattava, että ensinmainittuun kortteliin on aikomus teettää isoja kivitaloja, minkätähden tontin hinta täytyy laskea verraten kalliiksi. Esteettiseltä kannalta katsoen olisi epäedullista matalalla hallirakennuksella jakaa korttelia kahteen eri osaan. Lisäksi huomauttaa Kri, että tässä tarkoitettu tontti osittain sijaitisi tuntuvasti alempana viereisten katujen tasoa, minkätähden tontin tasoittamisesta olisi verraten paljon kustannuksia. Ne kolme tonttia, joihin halli rakennettaisiin, ovat pinta-alaltaan yhteensä noin 2,500 m², joten sinne vastedes, jos tarve vaatii, voi pihamaallekin katoksen alle järjestää myyntipaikkoja, niinkuin Harjutorin kauppahallin vierellä nykyään on laita.

Vaikka ehdotettu rakennusyritys tosin on vähäarvoinen hätäaputyönä, koska enimmin kustannuksia on työaineista ja työpalkat ovat niistä vain vähäinen osa, on Rkmri kuitenkin arvellut, että tämä rakennustyö olisi viipymättä pantava alulle. Siinä saisivat muutamaksi kuukaudeksi työtä kirvesmiehet ja moniaat työttömät naisetkin. Menot olisi pantava ensi vuoden menosääntöön, mutta tarpeen mukaan maksettava edeltäpäin kaupunginkassasta.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

kauppahallin rakennettavaksi Vallilan korttelin N:o 581 tonteille N:oilte 9, 11 ja 13 rakennuskonttorin laatimain piirustusten mukaisesti (Ehdotus I); sekä

rakennusyritystä varten tarpeelliset kustannukset, 90,000 markkaa, pantavaksi 1918 vuoden menosääntöön, mutta tarpeen mukaan edeltäpäin maksettavaksi kaupunginkassasta kuluvana vuonna.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 22.

Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä kunnalliskodin ja Oulunkylän rautatieaseman välisen ajotien kuntoonpanoon.

Rkmri mainitsee että, sittenkun kuluvan vuoden menosäännössä oli myönnetty 26,500 markan määräraha Oulunkylän aseman ja kunnalliskodin välisen ajotien kuntoonpanettamiseksi, oli mainittua työtä teettäessä käynyt selville, että tuo määräraha, sen johdosta että työpalkat olivat kohonneet siitä lähtien kun kustannusarvio viime syksynä laadittiin, ei riitä työn loppuun saattamiseen, vaan että, ellei lisämäärärahaa saada, työ täytyy keskeyttää. Tämän johdosta oli kaupungin yleisten töiden Hallitus Rkmrille esittänyt, että Kri hankkisi mainitun työn loppuun saattamiseen 6,000 markan lisämäärärahan. Siihen nähden mitä Hallitus on esittänyt ja koska puheena olevan tien teko on tarpeen vaatima, ehdottaa Rkmri, että Kvsto päättäisi Oulunkylän asemalta kunnalliskotiin vievän

ajotien kuntoonpanettamiseksi Vston tämänvuotisista käyttövaroista osottaa 6,000 markan lisäyksen.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 23.

Rkmrin esitys korotetun kalliinajanlisäyksen myöntämisestä kaupungin työkunnan jäsenille.

Rkmri mainitsee että, sittenkun Kvsto ^{22/5} 1917 oli myöntänyt kaupungin työkunnan työntekijöille korotettua kalliinajanlisäystä, joten näiden työntekijäin pohjapalkka 100 mk saman kuukauden 1 päivästä lukien kohosi 100 %:lla, on työkunnan miehistö kahdessa heinä- ja elokuulla Liikennekonttoriin annetussa hakemuksessa anonut palkkansa edelleen korottamista, niin että kuukausipalkka kohoaisi aikaisemman anomuksen mukaan 300 ja jälkimäisen mukaan 350 markkaan kuukaudessa.

Siihen nähden että elantokustannukset ovat kohoamistaan kohonneet, on Liikennekonttori pitänyt kohtuullisena miehistön palkkaetujen jälleen parantamista, mutta siihen nähden että miehistön työaika ei ole 6 tuntia pitempi, ei konttori ole voinut puoltaa korotusta enempää kuin 300 markkaan, varsinkin kun Helsingin Makasiiniosakeyhtiön työntekijöillä on ainoastaan 300 markan kuukausipalkka, vaikka heidän päivittäinen työaikansa on 8 tuntia. Pohjapalkan muuttamista ei Konttori sitä vastoin ole pitänyt nykyoloissa suotavana.

Tätä miehistön palkkaetujen parantamista ei kuitenkaan olisi toimeenpantava samalla muuttamatta työkunnan taksaa, niin että tulotkin lisääntyvät. Liikennekonttorin ehdotama taksanmuutos käsittää pääasiassa, että tavaroita pakkahuoneesta otettaessa maksu luettaisiin painon eikä ajan mukaan sekä että aikaan perustuvaa maksua, milloin sitä käytetään, tuntuvasti korotettaisiin. Korotetun taksan ja ehdotetun palkanparannuksen voimaan tultua olisi työkunnalla tänä vuonna tuloja ja menoja seuraavat määrät:

	Tuloja:	Menoja:
Tammi—elokuulla	Smk 9,066: 75	Smk 15,204: 30
Syys—joulukuulla (arviolta)	„ 7,700: —	„ 14,400: —
	Smk 16,766: 75	Smk 29,604: 30
Rahasäännön mukaan	„ 14,000: —	„ 30,500: —
Kvston myöntämä lisäys		„ 5,400: —
		Smk 35,900: —

Huomauttaen että lisääntyneet menot eivät näin ollen muuttaisi kuluvan vuoden budjettia, mainitsee Rkmri havainneensa olevan syytä jo tässä yhteydessä esittää, että Li-

kennekonttorin puoltama kalliinajanlisäys myönnettäisiin työkunnan miehistölle 1/9:stä 1917 lähtien, jota vastoin Kri on pitänyt tarpeellisenä hankkia Helsingin Kauppaval-
tuutettujen lausunnon työkunnan taksan korottamisasiasta, ennenkuin Kri tekee siitä
esityksen Kvstolle. Tämän johdosta tosin korotetun taksan käyttäminen jonkin verran
myöhästyi ja tuloja olisi vähemmän kuin Liikennekonttori on laskenut, mutta jos asia
joutuisasti käsitellään, on ero oleva sangen vähäinen.

Rkmri ehdottaa, että Kvsto päättäisi myöntää kaupungin työkunnan työntekijöille
korotettua kalliinajanlisäystä kullekin 100 markkaa kuukaudessa 1/9:stä 1917 lukien,
joten kuukausipalkka nousisi 300 markkaa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 24.

Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä erinäisiin työmäärärahoihin.

Rkmri mainitsee, että kaupungin yleisten töiden Hallitus oli ilmoittanut erinäisten
kuluvaan vuoden budjetissa olevain työmäärärahoihin osottautuneen työainehintain ja työ-
palkkain kohoamisen johdosta riittämättömiksi. Niinpä oli Hallitus ilmoittanut, että bud-
jetin laadinta-aikaan esimerkiksi apureille maksettiin tuntipalkkaa 60—75 penniä ja ajo-
miehille Smk 1: 25, jota vastoin vastaavat tuntipalkat nykyään ovat Smk 1: 55—1: 65
ja 5 markkaa. Kun näin tuntuvaa työ kustannusten kohoamista ei voitu edellyttää
määrärahoja laskettaessa, on luonnollista, että budjettimäärärahat ovat käyneet riittä-
mättömiksi.

Budjetissa on 13 P.L. III. 1. kohdalla „Erinäisiä katujen ja yleisten paikkain kor-
jauksia varten“ 35,000 markan määräraha, josta on suoritettu seuraavain jo teetettyjen
töiden kustannukset:

1,200 m ² I noppakiveystä	Smk	8,400: —	
6,400 „ ketokiveystä	„	25,600: —	
asfalttoimista, tasoitusta, katujen nimikilpien kunnossapitoa ja sekalaista	„	4,650: —	
Sitä paitsi on tältä tililtä maksettu palkkauksia insinöö- reille ja rakennusmestareille	„	4,350: —	43,000: —
Jäljellä olevia töitä varten tarvitaan:			
satamaraiteen kiveyksen tarkistamiseen	„	4,000: —	
erinäisiin tarveaineihin	„	3,000: —	
rakennusmestarien palkkauksiin	„	2,000: —	
erinäisiin arvaamattomiin töihin	„	3,000: —	12,000: —
	Yhteensä Smk	55,000: —	

Kun budjetissa on osotettu ainoastaan 35,000 markkaa, tarvitaan lisäksi 20,000
markkaa.

Budjetin 13 P.L. IV. 1. kohdalla kanavain ja viemärien kunnossapitoa varten olevasta määrärahasta oli $\frac{8}{9}$ 1917 asti maksettu:

johdoista	Smk 14,400: —	
syöksykaivoista	" 28,500: —	
ojista	" 3,700: —	46,000: —

Huomattava on, että tähän summaan on luettu insinöörien ja rakennusmestarien palkkauksia 5,325 markkaa sekä kahden Hakaniementorin alle teetetyn lokaviemärin kustannuksia noin 4,000 markkaa.

Vuoden loppuun asti tarvitaan lisäksi määrärahoja seuraavia töitä varten:

johtojen huuhtominen ja kaapiminen	Smk 5,000: —	
syöksykaivojen puhdistus	" 20,000: —	
rakennusmestarien palkat	" 2,200: —	
erinäiset arvaamattomat työt	" 3,200: —	30,400: —
Yhteensä Smk 77,000: —		

Kun budjetissa on kanavain ja viemärien kunnossapitoa varten 45,000 markkaa, tarvitaan siis lisää 32,000 markkaa.

Lokaviemärien täydennysmääräraha on niinikään likimittäin loppuun kulutettu, minkä tähden tarvittaisiin lisää 2,000 markkaa.

Erinäisten Seurasaarentien osain viertämiseen oli budjetissa osotettu 13,700 markkaa, ja $\frac{17}{8}$ 1917 myönsi Kvsto lisää 11,700 markkaa. Tämäkin määräraha on kuitenkin osottautunut riittämättömäksi, erityisesti sen johdosta että työpalkat ovat kesäkuusta lähtien, jolloin Hallitus pyysi lisämäärärahaa, edelleen tuntuvasti kohonneet. Tämän työn loppuunsaattamiseen tarvittaisiin lisää 3,000 markkaa.

Viertoteiden kunnossapitoa varten on budjetissa 20,000 markkaa, mutta näihin töihin on jo käytetty 26,000 markkaa. L. Viertotien töiden loppuun saattamiseksi tarvittaisiin lisää 14,000 markkaa. Viertoteiden kunnossapidosta olisi siis tänä vuonna kustannuksia kaikkiaan 40,000 markkaa, joten lisäksi tarvittaisiin 20,000 markkaa.

Hallituksen käsityksen mukaan olisi siis osotettava seuraavat lisämäärärahat:

	Myönnetty määräraha.	Tarvittava lisäys.
13 P.L. III. 1. Katujen ja yleisten paikkain erinäiset korjaukset	35,000: —	20,000: —
" " IV. 1. Kanavain ja viemärien kunnossapito	45,000: —	32,000: —
" " IV. 2. Kanavain täydennystyöt	6,000: —	2,000: —
" " V. 2. Seurasaaren tien viertäminen	13,700: —	
Myönnetty lisämääräraha	11,700: —	3,000: —
" " VI. 1. Viertoteiden kunnossapito	20,000: —	20,000: —
Yhteensä Smk 131,400: —		77,000: —

Edellä mainitut työt ovat enimmältä osalta semmoisia, että ne täytyy välttämättä teettää, ja vaikka saaneekin epäillä, olisiko ne kaikki teetettävä kuluvana vuonna, ei Rkmin mielestä kuitenkaan mitään voitettaisi ehdotetuista lisämäärärahoista tinkimällä, koska näissä töissä nykyään olevalle työvoimalle siinä tapauksessa täytyisi työnpuutteen vält-

tämiseksi osottaa muuta työtä. Tämän johdosta Kri esittää, että Kvsto päättäisi käyttö-varoistaan edellä lueteltuihin työmäärärahoihin osottaa lisää 77,000 markkaa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 25.

Rkmrin esitys virkavapauden myöntämisestä apulaissihteerille, insinööri J. W. Andersinille.

Rkmrin apulaissihteerin, insinööri Jarl Waldemar Andersinin anottua lääkärintodistuksella näytetyn kivulloisuuden tähden kuuden viikon virkavapautta, ¹/₁₀:stä 1917 lukien, puoltaa Rkmri anomusta ja esittää samalla, että hänelle suotaisiin virkavapautensa aikana täydet palkkaedut. Tällainen menettely olisi sen mukainen, mitä on noudatettu esim. kaupungin-arkkitehtiin nähden hänen viimeksi nauttiessaan virkavapautta kivulloisuuden tähden.

Kun sihteeri Andersin siten olisi virasta vapaa aikana, jolloin Rkmrilla on sangen paljon työtä ja sihteeri budjetinjärjestelyn johdosta täytyy vapauttaa käsittelemästä muita asioita, ja siihenkin nähden että Rkmrin on valmisteltava työttömyyskysymyksen yhteydessä olevia asioita, joiden käsittely vaatii paljon aikaa, työtä ja huolekkuutta, on Krin, Kvston tässä kohden antaman ohjeen mukaisesti, täytynyt tässä yhteydessä ottaa puheeksi kysymys Kamarin kanslian työvoimain lisäämisestä kuluvan vuoden jäljellä olevana aikana. Rkmri on sentähden katsonut olevan ehdottaminen, että notaari, varatuomari Knut Furuhjelm, ja pöytäkirjuri, varatuomari Fredrik Mörtengrén, hyvin perehtyneinä juokseviin asioihin ja niiden käsittelyyn, määrättäisiin vuoden loppuun asti ylimääräisiksi esittelijöiksi ja että heille kumpaisellekin maksettaisiin apulaissihteerin nykyinen kuukausipalkka Smk 833:33. Heidän sijaansa valtuutettaisiin Rkmri valitsemaan sopivia henkilöjä hoitamaan notaarin ja pöytäkirjurin tehtäviä näihin virkoihin liittyvästä sääntönäisestä palkasta. Tässä on kuitenkin huomattava, että insinööri Andersinin virkavapauden aikana ei Rkmrilla olisi käytettävänään teknillisesti sivistynyttä esittelijää, mutta tämä epäkohta ei liene vältettävissä, koska ei ole saatavissa ketään asioihin perehtynyttä, teknillisesti sivistynyttä henkilöä, joka vuoden loppuosan ajaksi tahtois ja voisi astua teknillisesti sivistyneen sihteerin sijaan.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

myöntää apulaissihteerille, insinööri Jarl Waldemar Andersinille virkavapautta ¹/₁₀ ja ¹⁵/₁₁ 1917 väliseksi ajaksi täysin palkkaeduin;

määrätä notaarin, varatuomari Knut Furuhjelm ja pöytäkirjurin, varatuomari Fredrik Mörtengrenin, toimimaan ylimääräisinä esittelijöinä vuoden loppuun asti;

palkkioksi näille kumpaisellekin esittelijälle osottaa Smk 833:33 kuukaudessa eli siten yhteensä 5,000 markkaa ¹/₁₀ ja ³¹/₁₂ 1917 väliseltä ajalta; sekä

valtuuttaa Rkmrin v. t. notaariksi ja v. t. pöytäkirjuriksi vuoden loppuun asti valit-

semaan sopivat henkilöt ja maksamaan heille näihin virkoihin liittyvät sääntönäiset palkkaedut.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 26.

Rkmrin esitys tiluksen N:o 57 c Mäntymäen hallintaoikeuden pitentämisestä (Pain. asia-kirj. N:o 51 vuodelta 1917).

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 27.

Vaivaishoitohallituksen esitys lisäyksen myöntämisestä erinäisiin vaivaishoidon määrärahoihin.

Vaivaishoitohallitus mainitsee, että jo kuluva vuoden tulo- ja menosääntöehdotusta laadittaessa huomautettiin olevan vaikeaa silloisten olojen johdosta laatia luotettavia määrärahalaskelmia, ja nyt olikin osottautunut, että täytyy tuntuvasti korottaa miltei kaikkia vaivaishoidon budjetin määrärahoja. Määrärahain riittämättömyys ei johdu ainoastaan paraikaa jatkuvasta sodasta, vaan pikemmin viime keväänä yhteiskuntaelämän alalla tapahtuneista mullistuksista. Samalla kun Vaivaishoitohallitus anoo kaikkiaan 459,000 markkaa myönnettäväksi lisäykseksi erinäisiin menosäännön määrärahoihin, mainitsee Hallitus eri menoeristä seuraavaa:

Vaivaishoitohallitus.

Vakinaisten maaseutuasiamiesten palkkiot. Määräraha on elätteelle annettujen lukumäärän lisääntymisen johdosta riittämätön ja lisää tarvitaan 600 markkaa.

Tarkastusmatkain korvaus. Tarkastusmatkoilla suoritettavain tavattomasti kohonneiden kyyti- ynnä muiden matkakulujen johdosta tarvitaan lisää 1,500 markkaa.

Polttoaineet. Tarkoitusta varten oleva 2,000 markan määräraha on miltei loppuun kulutettu sekä kalliiden halonhintain että viimetelvisen pitkällisen ja kovan pakkasen johdosta. Kun kuitenkin on syytä olettaa halonhintain edelleenkin kohoavan, täytyy lisämääräraha tämän johdosta laskea 2,000 markaksi.

Tarverahat. Määräraha, 9,000 markkaa, on riittämätön, sillä kuluneina kuukausina on käytetty keskimäärin 800 markkaa. Kun paperin ja muiden kansliatarvikkeiden hinta

edelleen kohoaa, täytyy vuoden jäljellä olevain kuukausien keskimääräiset menot laskea vähintään 1,000 markaksi, minkätähden tarvittaisiin lisää 2,000 markkaa.

Arvaamattomat menot. Kun tämäkin määräraha varsin luultavasti tulee ylitettäväksi, tarvittaneen lisää 1,000 markkaa.

Kunnalliskoti ja siihen yhdistetyt laitokset.

Lääkkeet. Kun määrärahasta, 5,600 markkaa, jo on kulutettu Smk 4,236: 40 ja eräs 2,600 markan lasku on maksamatta sekä lääkkeiden ja rohdosten hinta luultavasti edelleen kohoaa, tarvittaisiin lisää 7,500 markkaa.

Kirjasto. Tämäkin 1,000 markan määräraha on, sen johdosta että Kansanvalistus-seuralta on saapunut lasku kirjaston kuntoonpanosta, riittämätön ja vaatii lisäystä 300 markkaa.

Kunnalliskoti.

Vaatetus. Määrärahasta, 23,800 markasta, on jäljellä tasaluvuin 10,000 markkaa, joka summa tosin riittäisi laitoksessa nykyään olevain hoidokkien vaatetuksen täydentämiseen, mutta kun hoidokkien luku vuoden lopulla epäilemättä lisääntyy eikä ole toiveita kangastavarain hinnan huojistumisesta, olisi tätäkin määrärahaa lisättävä 5,000 markalla.

Ruoka. Niinkuin tämän oheisesta taulusta näkyy, on kunnalliskodin ja työlaitoksen yhteisestä määrärahasta jäljellä ainoastaan noin 10,000 markkaa, minkätähden melko suuri lisämääräraha on tarpeen. Tässä on kuitenkin huomattava että, vaikka määräraha on miltei kokonaan käytetty, on laitoksella kuitenkin ostamistaan elintarpeista jäljellä m. m. melko suuret määrät jauhoja, joista tosin 30,000 kg. on takavarikon alaisena, sekä muita elintarpeita ynnä lisäksi sangen paljon sikoja, jotka on aikomus teurastaa tarpeen mukaan. Mutta kun toiselta puolen ei nyt enempää kuin vastedeskään voida laatia elintarpeiden hintalaskelmia, olisi tätä varten tarpeellinen lisämääräraha myönnettävä varsin runsas, ainakin 80,000 markkaa.

Työaineet. Määräraha 6,000 markkaa, on kulutettu ja lisäksi tarvittaisiin saman verran, jotta hoidokeille voitaisiin hankkia työtä.

Polttoaineet. Näitäkin varten oleva määräraha tulee tuntuvasti ylitettäväksi ei ainoastaan kalliiden halonhintain ja niinkään kalliiden kuljetuskulujen johdosta, kun Oulunkylän asemalta kunnalliskotiin johtava kapearaiteinen rautatie viime talvena pakkolunastettiin sotilaallisiin tarkoituksiin, vaan myös erittäin kylmän talven sekä pitkän ja kylmän kevään johdosta. Edellyttäen halkojen hinnaksi enintään 110 markkaa metriseltä syleltä tarvittaisiin lisää 100,000 markkaa. Tästä lisämäärärahasta käytettäisiin noin 30,000 markkaa halkojen ostoon tammikuun 1918 varalle, jommoiseen varokeinoon olisi ryhdyttävä jottei laitos mahdollisen lakon johdosta tai muusta syystä joutuisi tässä kohden pulaan.

Vedenkulutus. Viime kesänä vallinneen kovan poudan johdosta oli pakko kastella laitoksen juurikasvimaita, jotta saataisiin edes jonkinlainen sato, mikä toimenpide ynnä se seikka, että laitos oli vuoden varrella sammuttamassa kokonaista seitsemää pienenlaista tulipaloa, on aiheuttanut ylittämään määrärahan noin 2,900 markalla, mikä summa siis tarvittaisiin lisää.

Kaurat, heinät, silain y. m. kunnossapito. Tämä 8,000 markan määräraha on aivan riittämätön jo siitäkin syystä, että hevosten lukumäärä on kapearaiteisen rautatien pakkolunastuksen johdosta täytynyt korottaa 8:sta 10:en, jota paitsi heinäin, kaurain ja silain hinnat ovat kohonneet monella sadalla prosentilla. Määrärahaa olisi sentähden korotettava 8,000 markalla.

Utteruusrahat. Jotta hoidokit saataisiin varsinkin vallankumouksen jälkeen teke-

mään jonkinkaan verran työtä, on ollut pakko kohottaa heidän uuterausrahojaan, minkätähden tarvittaisiin 1,000 markan lisäys.

Sekalaiset menot. Näitä varten oleva määräraha on likimittäin kulutettu, ja kun siitä m. m. kustannetaan kaikkeen laitoksessa toimitettavaan eri laitosten vaatteiden pesuun tarvittava saippua ja suopa, sekä kun saippuan hinta edelleenkin näyttää nousevan, olisi tätä määrärahaa lisättävä 15,000 markalla.

Työlaitos.

Edellä mainituista syistä tulevat seuraavat työlaitoksen määrärahat luultavasti ylitettäviksi, minkätähden näihin tarvittaisiin lisäystä vieressä mainitut määrät, nimittäin

<i>Polttoaineet</i>	lisäys	Smk 10,000: —
<i>Vaatetuskustannukset,</i>	”	” 2,000: —
<i>Tarveaineet,</i>	”	” 20,000: —
<i>Kalusto,</i>	”	” 1,000: —
<i>Korjaustyöt,</i>	”	” 1,000: —

Lastenkoti.

Samasta syystä kuin edellä on mainittu tulevat useat määrärahat ylitettäviksi, minkätähden seuraaviin määrärahoihin tarvitaan lisäystä vieressä mainitut määrät, nimittäin:

<i>Vaatetus</i>	lisäys	Smk 1,000: —
<i>Ruoka</i>	”	” 5,000: —
<i>Polttoaineet</i>	”	” 3,000: —
<i>Lääkkeet</i>	”	” 500: —
<i>Vaatteidenpesu</i>	”	” 3,500: —
<i>Sekalaiset menot</i>	”	” 800: —

Laitoksesta erillään olevain köyhyäin avustus ja kustannukset.

Kaupunkiin ja maaseudulle elätteelle annetut. Tämäkin määräraha tulee jonkin verran ylitettäväksi, m. m. sen johdosta että jalkineet, joita elätteelle annetuille lapsille jaetaan kahdesti vuodessa, ovat käyneet kaksi vertaa kalliimmiksi, minkätähden tarvitaan 10,000 markan lisämääräraha.

Sairaanhoito. Tämä määräraha näyttää käyvän riittämättömäksi, syystä että siitä on jo kuluvan vuoden alkupuoliskolla osotettu maksettavaksi lähes 140,000 markkaa, minkätähden lisäksi tarvittaisiin 40,000 markkaa.

Mielenvikaisten hoitokustannukset. Viimeksi mainitusta syystä tarvitaan tähänkin määrärahaan lisää 30,000 markkaa.

Lääkkeet. Vuoden alkupuoliskolla on tästä määrarahasta käytetty noin 14,000 markkaa, joten tarvittaisiin lisää 8,000 markkaa.

Suoranaiset avustukset a). Tästä 180,000 markan määrarahasta on kuluvan vuoden 7 ensimmäisenä kuukautena kulutettu noin 130,000 markkaa. Jäljellä on siis 50,000 markkaa, mutta kun kaikkien elintarpeiden hinnannousun johdosta määrarahankulutus on vuoden loppukuukausina suhteellisesti suurempi, on laskettu kuluvan keskimäärin 25,000 markkaa kuukaudessa, minkätähden tarvittaisiin lisää 75,000 markkaa.

Suoranaiset avustukset b). Viimeksi mainitusta syystä olisi tätäkin määrärahaa korotettava 15,000 markalla.

Sekalaista.

Hautauskulut. Tämäkin määräraha näyttää tulevan ylitettäväksi, minkätähden tarvitaan lisää 1,300 markkaa.

Edellä olevan seikkaperäisen selonteon pohjalla puoltaa Rkmri myönnyttäväksi Vaivashoitohallituksen esitykseen ja ehdottaa, että Kvsto käyttövaroistaan osottaisi kaikkiaan 459,000 markkaa lisäykseksi erinäisiin kuluvaan vuoden menosäännössä oleviin vaivashoidon määrärahoihin.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 28.

Terveystenhoitolautakunnan esitys korvauksen myöntämisestä lihantarkastusaseman apulaiskassanhoitajalle C. I. Wibergille hänen maksamastaan viransijaisuuspalkkiosta.

Sittenkun kaupungin lihantarkastusaseman apulaiskassanhoitaja Carl Ivar Wiberg oli Terveystenhoitolautakunnalta anonut, että kaupunki 1,250 markalla korvaisi kustannukset, joita hänelle oli johtunut siitä, että venäläiset viranomaiset olivat häntä pitemmän aikaa pitäneet vangittuna ja sittemmin pakottaneet hänet oleskelemaan toisella paikkakunnalla, minkätähden hänen oli täytynyt ¹⁰/₁₀ 1916 ja ¹/₈ 1917 väliseksi ajaksi palkata viransijainen, on Terveystenhoitolautakunta lähettänyt anomuksen Kvstolle oman puoltosanansa kera.

Ilmoittaen että hakija saa palkkaa 200 markkaa kuukaudessa ynnä 75 markkaa kalliin-ajanlisäystä sekä esitettyihin seikkoihin nähden ja kun kaupunki hiljattain on samantapaisessa tapauksessa myöntänyt anottun korvauksen, Kvsto kun ¹²/₆ 1916 päätti tarkastuseläinlääkäri Åke Hällforsille myöntää viransijaisuuskorvausta 1,250 markkaa, on Kri esillä olevassakin tapauksessa katsonut olevan puoltaminen anomusta ja esittää sen-tähden, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan myöntää kaupungin lihantarkastusaseman kassanhoitajalle Carl Ivar Wibergille viransijaisen palkkion korvausta ¹⁰/₁₀ 1916 ja ¹/₈ 1917 väliseltä ajalta 1,250 markkaa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 29.

Kaupungin sairaalaylihallituksen esitys määrärahan myöntämisestä Marian sairaalan sairaanhoitajataroppilaiden palkkaukseen.

Marian sairaalan Hallitus oli Ylihallitukselle ilmoittanut, ettei niiden sairaanhoitajatar-

oppilaiden palkkaamiseksi, jotka kurssin käytyään vuosittain $\frac{1}{10}$ tulevat Marian sairaalaan alihoitajattariksi, ole tähän asti myönnetty määrärahaa, syystä että Terveystoimituslautakunta on, kun määräraha mainittua tarkoitusta varten on sairaalan menosääntöehdotukseen pantu, tavallisesti sen siitä poistanut. Kun muita varoja ei ole ollut käytettävänä ja mainittuja toimia kuitenkin täytyy sairaanhoidon vuoksi pitää voimassa, oli Sairaalahallituksen täytynyt mainittujen oppilaiden palkkaukseen käyttää sairaalan menosäännössä hoitohenkilökunnan sairaudentapausten varalta olevaa määrärahaa. Kun tänä vuonna suurin osa mainitusta määrarahasta jo on käytetty eikä sentähden ole varoja oppilaiden palkkaamiseen vuonna 1917, on sairaalahallitus pyytännyt hankittavaksi määrärahaa, lukien 65 markkaa oppilasta kohti kuukaudessa, 13 alihoitajattarena toimivan sairaanhoitajataroppilaan palkkaamiseksi $\frac{1}{10}$:stä vuoden loppuun.

Puoltaen myöntymistä mainittuun esitykseen on Ylihallitus ehdottanut, että täksi vuodeksi myönnettäisiin puheena olevaan tarkoitukseen 2,535 markan määräraha.

Kun tarkoitusta, jota varten määrärahaa nyt pyydetään, Rkmrin mielestä täytyy pitää sairaanhoidolle tarpeellisena ja siihen todellisuudessa jo on pitemmän aikaa käytetty varoja, vaikka ne on otettu muista sairaalan käytettäväksi annetuista varoista, on Kri katsonut olevan puoltaminen myöntymistä anomukseen ja esittää, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan osottaa 2,535 markkaa 13 sairaanhoitajataroppilaan palkkaamiseksi alihoitajattariksi Marian sairaalaan heidän käytyä sairaanhoitajatarkurssin.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 30.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys määrärahan myöntämisestä Marian sairaalan liinavaatevaraston hoitajattaren viransijaisen palkkaamiseen.

Sairaalaylihallituksen esitettyä, että Marian sairaalan liinavaatevaraston hoitajatar, rouva Emma Åberg, saisi sinä aikana, minkä hän nauttii Marian sairaalan hallituksen myöntämää virkavapautta, täydet palkaetunsa sekä että kaupunki kustantaisi hänen viransijaisensa, on Rkmri katsonut olevan puoltaminen esitystä, mikäli koskee rouva Åbergin vakinaista palkkaa ja henkilökohtaista palkanlisäystä, sitä mieluummin kun puheena olevalla toimihenkilöllä on sangen vähäinen palkaus, nimittäin 480 markkaa palkkaa ja 600 markkaa henkilökohtaista palkanlisäystä vuodessa ynnä nykyään kalliinajanlisäystä Smk 33:75 kuukaudessa. Sairaalan toimitsijan ilmoituksen mukaan ei tämän johdosta olisi tarpeellista myöntää lisäystä sairaalan ruokamäärärahaan, koska viransijainen saa hyväkseen rouva Åbergin ruokarahat, tämä kun on sairaalassa potilaana.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

oikeuttaa Marian sairaalan liinavaatevaraston hoitajattaren, rouva Emma Åbergin, hänen nauttiessaan virkavapautta sairauden tähden $\frac{15}{8}$:stä 1917 vuoden loppuun, kantamaan kuluvan vuoden menosäännössä olevan palkkansa ynnä henkilökohtaisen palkanlisäyksen; sekä

rouva Åbergin viransijaisen palkkaamiseksi edellä mainittuna aikana Vston käyttö-varoista myöntää 540 markan määrärahan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 31.

Jatkokäsittelyyn 12/6:stä 1917: Kysymys työsääntöjen laatimisesta kaupungin töitä varten.

Kokouksessaan 12/6 1917 päätti Kvsto asettaa komitean laatimaan ehdotusta kaupungin töissä noudatettavaksi työsäännöksi tai työsopimukseksi, johon komitean kuuluisi 7 jäsentä, joista Kvsto valitsi kaksi, nimittäin herrat Lindforsin ja Roustin, minkä ohessa kaupungin teknillisten laitosten ja yleisten töiden Hallituksen sekä Sosialilautakunnan tuli valita kunkin yksi jäsen sekä teknillisten laitosten ja yleisten töiden Hallitusten alaisten työntekijäin kaksi jäsentä.

Saapuneiden ilmoitusten mukaan on Sosialilautakunta jäseniksi valinnut v. t. sihteerinsä, lakitieteenkandidaatti E. Cavoniuksen, kaupungin yleisten töiden Hallitus kaupungininsinööri G. Idströmin ja Hallituksen alaiset työntekijät työmies E. Auerin.

Teknillisten laitosten Hallitus ilmoittaa valinneensa komitean jäseneksi insinöörin, va-paaherra Cedercreutzin, mutta kun Hallitus oli saattanut Kvston päätöksen teknillisten laitosten työntekijäin tiedoksi, olivat nämä vaatineet saada komiteaan valita yhden edustajan kunkin laitoksen, nimittäin vesijohto-, kaasus- ja sähkölaitoksen puolesta, sekä ilmoittaneet päinvastaisessa tapauksessa luopuvansa edusta tulla komiteassa edustetuiksi. Sittenkun Hallitus Kvston puheenjohtajan kanssa neuvoteltuaan ei ollut katsonut myöntymisen mainittuun työntekijäin vaatimukseen kohtaavan estettä, olivat he valinneet vesijohtolaitoksen puolesta putkenlaskija A. Mustosen, kaasulaitoksen puolesta työmies W. Eerolan ja sähkölaitoksen puolesta koneenkäyttäjä V. Salovaaran.

V. V.:

Kvsto hyväksynee komitean kokoonpanon semmoisena kuin teknillisten laitosten Hallituksen esityksessä mainitaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 32.

Teknillisten laitosten Hallituksen esitys kaasulaitoksen toimitusjohtajan apulaisvirkaa koskevasta asiasta.

Kaupungin teknillisten laitosten Hallitus esittää kaasulaitoksen ensimmäisen käyttöinsinöörin palkkaa korotettavaksi 2,000 markalla, 1/9:stä 1917 lukien, sekä saman laitoksen

apulaisjohtajan viran erotettavaksi ensimmäisen käyttöinsinöörin virasta, huomauttaen että mainittu virka, johon liittyy 8,000 markan pohjapalkka, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja kaasua, oli pitäjänsä kuoleman johdosta tullut viime elokuun alussa avonaiseksi ja että sitä oli päättäneen hakuajan kuluessa hakenut kuusi henkilöä, joista kuitenkin ainoastaan yksi, nimittäin insinööri, filosofianmaisteri Hans Sahlberg, oli havaittu siihen täysin päteväksi. Hakemukseensa oli insinööri Sahlberg liittänyt ehdon, että hänelle, paitsi muita virkaan liittyviä etuja, taataan 10,000 markan alin pohjapalkka. Kun virka oli laitoksen käyttöhäiriöiden välttämiseksi heti täytettävä eikä muuta sopivaa henkilöä ollut ilmoittautunut ja Hallitus oli, tuntien puheena olevan henkilön tietojensa ja muidenkin ominaisuuksiensa puolesta erittäin sopivaksi puheena olevaan toimeen, halunnut saada hänet laitoksen palvelukseen, oli Hallitus vakuuttanut insinööri Sahlbergille mainitussa virassa, johon olisi astuttava $\frac{1}{9}$, hänen vaatimansa palkkaedut, sillä edellytyksellä että Kvsto tähän myöntyy. Kuluvana vuonna tarvittaisiin tämän johdosta lisämäärärahaa Smk 666: 67. Laitoksen apulaisjohtajanvirkaan nähden, joka tähän asti oli ollut yhdistettynä ensimmäisen käyttöinsinöörin virkaan, huomauttaa Hallitus, että olisi aika toimeenpanna samanlainen järjestely kuin viime vuonna toimeenpantiin sähkölaitoksessa, toisin sanoin virka olisi järjestettävä erilliseksi ja Hallitus valtuutettava kulloinkin esiintyvissä tapauksissa ratkaisemaan, kenelle laitoksen toimihenkilöistä apulaisjohtajan tehtävät on annettava. Virasta olisi maksettava sama vuosipalkkio, 1,800 markkaa, mikä on määrätty sähkölaitoksen apulaisjohtajalle, joten kuluvaksi vuodeksi, $\frac{1}{9}$:stä lukien, tarvittaisiin tähän tarkoitukseen 600 markkaa.

Asiaa käsitellessään on Rkmri havainnut ilmeiseksi, että nykyään vallitseva teknillisten työvoimain suuri kysyntä tuottaa vaikeuksia avoimiksi tulleiden teknillisten virkain täyttämässä, kun niiden palkkaedut eivät korotuksista huolimatta läheskään kohoa yksityisten työnantajain maksamain palkkain tasalle. Samalla kun Rkmri sentähden on tahtonut puoltaa hyväksyttäväksi Hallituksen toimenpidettä, ehdottaa Kri, että insinööri Sahlbergille vuosipalkan lisäksi luvatut 2,000 markkaa maksettaisiin henkilökohtaisena palkanlisäyksenä. Hallituksen ehdotukseen kaasulaitoksen apulaisjohtajan tehtävien erotamisesta eri viraksi ei Kmrilla ole ollut mitään muistuttamista. Mainituista toimenpiteistä johtuvat lisäkulut olisi kuluvana vuonna pantava maksettaviksi kaasulaitoksen varoista.

Edellä esitetyn mukaisesti Rkmri ehdottaa, että Kvsto päättäisi:

myöntää insinööri Hans Sahlbergille, jonka kaupungin teknillisten laitosten Hallitus on ottanut kaasulaitoksen ensimmäiseksi käyttöinsinööriksi, henkilökohtaista palkanlisäystä 2,000 markkaa vuodessa;

kaasulaitoksen ensimmäisen käyttöinsinöörinviran erotettavaksi toimitusjohtajan apulaisvirasta ja teknillisten laitosten Hallituksen valtaan jätettäväksi määrätä, kelle laitoksen johtavalle insinöörille apulaisen tehtävät kulloinkin on uskottava; sekä

edellä mainituista toimenpiteistä johtuviin lisäkustannuksiin osottaa kaikkiaan Smk 1,266: 67, maksettavaksi kaasulaitoksen varoista.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 33.

Teknillisten laitosten Hallituksen esitys lisämäärärahan myöntämisestä kesäloman hankkimiseksi mainittujen laitosten virkamiehistöille ja työntekijöille.

Hallitus mainitsee, että Kvston $\frac{5}{6}$ 1917 kesäloman järjestämiseksi teknillisten laitosten virkamiehistöille ja työntekijöille myöntämä 40,000 markan määräraha on osottautunut riittämättömäksi, sillä myönnetystä lomasta oli ollut menoja kuluvan vuoden menosäännössä tarkoitusta varten olevain määrärahain lisäksi seuraavat määrät, nimittäin:

vesijohtolaitoksessa	Smk 11,000: —
kaasulaitoksessa	„ 12,363: 57
sähkölaitoksessa	„ 20,100: —
eli siis kaikkiaan Smk 43,463: 57,	

joten edellä mainittujen 40,000 markan lisäksi tarvittiin Smk 3,463: 57.

Rkmrin mielestä on selitettävissä, että kustannukset Kvston vahvistamain sääntöjen mukaisesta kesälomasta olivat kesän kuluessa kohonneiden työpalkkain johdosta ylittäneet edellä mainitun, likimääräisesti arvatun määrärahan, ja esittää sentähden myönnettäväksi lisää Smk 3,463: 57. Kun tähän tarkoitukseen aikaisemmin myönnettyt rahat oli maksettu Kvston käyttövaroista, sopisi lisämäärärahakin panna maksettavaksi samalta tililtä, ellei Vsto aikaisempaa päätöstään muuttaen tahdo päättää, että koko summa, Smk 43,463: 57, on edellä mainittua jaoitusta noudattaen maksettava asianomaisten laitosten omista varoista, jommoinen menettely Rkmrin mielestä on paremmin sen periaatteen mukainen, että puheena olevia laitoksia on hoidettava liikeyrityksinä.

V. V.:

Valiokunta puoltaa edellä mainitun lisämäärärahan myöntämistä sekä Rkmrin ehdotusta että Kvsto, muuttaen $\frac{5}{6}$ 1917 tekemänsä päätöksen alkuperäisen määrärahan maksamisesta Vston käyttövaroista, määrää sekä tämän määrärahan että lisämäärärahan maksettavaksi eri laitosten varoista edellä olevaa jaoitusta noudattaen.

Kvsto:

Esitykseen myönnyttiin V. V:n ehdotuksen mukaisesti.

N:o 34.

Kaupungin teknillisten laitosten Hallituksen esitys lisäyksen myöntämisestä katuvalaistusmäärärahaan.

Hallitus anoo osotettavaksi 93,000 markkaa kuluvan vuoden menosäännössä katujen ja rantasiltain kaasuvälaistusta varten olevaan määrärahan. Tämä lisäys, joka on käynyt tarpeelliseksi osin Rkmrin määräämän lisätyn katuvalaistuksen ja osin suuresti kohonneiden työpalkkain johdosta, jakautuu seuraavain alitilien kesken:

lisääntynyt kaasunkulutus ja kohonneet tuotantokustannukset	Smk 64,000: —
lyhdynsyyttäjäin ja lampunhoitajain palkat	„ 29,000: —
Smk 93,000: —	

Ilmoittaen että määräys katuvalaistuksen lisäämisestä oli tarkoittanut alkavana pimeänä vuodenaikana helpottaa järjestyksen voimassapitoa kaupungissa, puoltaa Rkmri myöntymistä Hallituksen esitykseen, joka Krin mielestä on hyvin perusteltu, sekä esittää, että Vsto käyttövaroistaan osottaisi edellä mainitun 93,000 markan lisäyksen, josta 64,000 markkaa tulee kaasunkulutuksen ja 29,000 markkaa palkkausten osalle.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 35.

Kaupungin teknillisten laitosten Hallituksen esitys halkojen jakelusta mainittujen laitosten virka- ja työhenkilökunnalle.

Hallitus mainitsee, että talvella 1915—16 oli kaupungin teknillisten laitosten vakinaisessa palveluksessa oleville perheellisille työntekijöille sekä virka- ja palvelusmiehille jaettu laitosten varastosta halkoja omaan kustannusten hinnasta ja tehokkaan valvonnan alaisena. Sen johdosta että kaupungin Muonitustoimikunnalta oli saapunut ilmoitus, että Toimikunnan mielestä teknillisten laitosten työntekijäin ja palveluskunnan oli samoin kuin kaupungin muidenkin asukkaiden ostettava halkonsa halkokonttorin myyntipaikoista, lopetettiin sittemmin edellä mainittu laitosten halonjakelu maaliskuulla 1916.

Kun halkojen jakelun lakkauttaminen tietenkin herätti tyytymättömyyttä työntekijöissä, varsinkin kun näiden täytyi saadakseen halkoja halkokonttorin myyntipaikoilla tunti-kausia seistä jonottamassa ja siten kärsiä tuntuva ajanhukkaa, katsoivat laitosten päälliköt tarpeellisiksi henkilökohtaisesti kääntyä Muonitustoimikunnan asianomaisten jäsenten puoleen pyytäen lupaa saada jälleen tyydyttää henkilökunnan halkotarvetta edellä mainitulla tavalla; ja kun tähän myönnyttiin, ryhdyttiin jälleen vähää ennen joulua 1916 määräerin jakelemaan halkoja laitosten varastoista näiden vakinaiselle henkilökunnalle halkokonttorin ilmoittamiin hintoihin.

Vastedes välttääkseen muistutuksia asianomaisten taholta ja koska Hallitus on pitänyt mainittua laitosten avustusta työntekijäinsä ja palveluskuntansa halkotarpeen tyydyttämisessä täysin oikeutettuna sekä kun tarkoitukseen tarvittava halkomäärä on vain muutamia prosenttia laitosten varastosta, esittää Hallitus, että Kvsto valtuuttaisi kaupungin teknilliset laitokset niiden käytettävänä olevista haloista vakinaiselle omaperheiselle työväelle ja palveluskunnalleen tarpeellisen valvonnan alaisena jakelemaan tarpeelliset halot omaan kustannusten hinnasta.

Rkmri huomauttaa, että Muonitustoimikunta oli, kun Toimikunnan tietoon oli tullut, että kaupungin teknillisten laitosten Hallitus oli olematta siihen valtuutettu, myöntänyt laitosten palveluskunnalle ja työväelle halkoja laitosten polttoainevarastosta näiden laitosten alhaisesta omaan kustannusten hinnasta, kirjelmässä 17/3 1916 kehottanut Kria, huomauttamaan asian omaisia, että oikeus saada halkoja eri laitosten varastoista on ainoastaan niillä toimihenkilöillä, joiden sääntönäisiin palkkaetuihin on luettu polttoaineet, jota vastoin muille kunnan toimihenkilöille ei ole tässä kohden suotava minkäänlaista etua kunnan muiden jäsenten edellä. Sen ohessa pyysi Muonitustoimikunta Rkmria

ryhtymään sen suuntaiseen toimenpiteeseen, että se tai ne viranomaiset, joiden toimialalla edellä mainittua menettelyä oli noudatettu, viivyttelämättä tekisivät siinä kohden tarpeellisen oikaisun. Tämän kehotuksen johdosta käski Rkmri m. m. kaupungin teknillisten laitosten noudattaa edellä mainittuja Muonitustoimikunnan määräkysyiä.

Kaupungin 1915 vuoden tilien ja hallinnon tarkastuksesta antamassaan kertomuksessa huomauttivat vuositilintarkastajat, että kaupungin teknillisten laitosten Hallitus oli, olematta siihen valtuutettu, myöntänyt eräille palvelus- ja työkontansa henkilöille edun saada halkoja eri laitosten polttoainetarastosta näiden laitosten alhaisten omain kustannusten hinnasta. Tämän johdosta vaaditussa selityksessä Hallitus huomautti, että se oli sallinut tähän toimenpiteeseen ryhtyä sen käytännön mukaisesti, mikä yleensä vallitsi maamme yksityisissä teollisuusyrityksissä ja näytti täysin oikeutetulta. Jos palvelus- ja työhenkilökunnan halkojen hankinta vaikeutuisi ja kävisi kalliimmaksi, johtuisi tästä palkankorotusvaatimuksia, jotka monessa tapauksessa tuottaisivat suurempia kustannuksia kuin oli hyödykkeen myymisestä omain kustannusten hinnasta. Ei ainoastaan halkojen myynti, vaan elintarpeittenkin osto ja jakelu olisi Hallituksen mielestä suotava, koska laitokset olivat työntekijäkuntaansa lähempänä kuin mitä oli laita kaupungin ja sen asukasten kesken yleensä. Hallitus oli sentähden sitä mieltä, että Rkmrin antama halkojen myyntikielto ei ollut täysin paikallaan.

Kun tilintarkastajain huomauttama halkojen myynti teknillisten laitosten palvelus- ja työhenkilökunnalle oli lakannut, ehdotti valiokunta, jonka Kvsto oli asettanut hankkimaan selvitystä 1915 vuoden tilien ja hallinnon tarkastajain tekemäin muistutusten johdosta, että puheena oleva muistutus ei aiheuttaisi toimenpidettä. Kokouksessaan 22/5 1917 Kvsto hyväksyi tämän ehdotuksen.

Nyt esillä olevassa Hallituksen esityksessä mainitut perustelut ovat pääasiassa samat kuin edellä kerrotussa tilintarkastajain muistutuksen johdosta annetussa selityksessä. Uutta on ainoastaan se, että asianomaisten laitosten päälliköt olivat Muonitustoimikunnalta anoneet lupaa laitoksille jälleen tyydyttää henkilökuntansa halkotarvetta vastamainitulla tavalla ja että, kun tähän oli myönnetty, määräeräinen halkojen jakelu laitosten varastosta taas oli aloitettu vähää ennen joulua 1916 halkokonttorin panemista hinnoista.

Käy siis selville että, kun Kvsto toukokuussa päätti, että tilintarkastajain muistutus, mikäli koski halkojen jakelua teknillisten laitosten henkilökunnalle, ei aiheuttanut toimeenpidettä, koska jakelu oli lakannut, Vsto ei ollut saanut oikeita tietoja todellisesta asianlaidasta. Vsto oli havainnut tilintarkastajain muistutukset oikeutetuiksi, mutta ei katsonut toimenpiteitä olevan tarpeen, koska oikaisu jo oli saatu aikaan, mutta todellisuudessa ei sellaiseen oikaisuun kuitenkaan ollut ryhdytty. Rkmrin määräystä ei siis ollut noudatettu.

Kun edellä mainitusta Kvston 22/5 1917 tekemästä päätöksestä näkyy, että Kvsto ei ollut hyväksynyt Hallituksen menettelyä jakaa halkoja halkokonttorin määräämistä hinnoista teknillisten laitosten vakinaiselle palvelus- ja työhenkilökunnalle, jättää Rkmri Kvston tutkittavaksi, eikö esillä oleva esitys olisi evättävä.

Saatuaan V. V:ltä kehotuksen antaa selityksen Rkmrin lausunnon johdosta sekä samalla erityisesti ilmoittaa, milloin vähää ennen joulua 1916 aloitettu halkojen jakelu oli lakannut tai jatkuiko sitä edelleen, lausuu teknillisten laitosten Hallitus, että se vastoin Rkmrin ilmoitusta oli saatuaan Rkmriltä maaliskuussa 1916 tiedoksi edellä mainitun Muonitustoimikunnan antaman halkojen jakelukiellon, todellisuudessa oli heti lakkauttanut sen. Mutta kun tämä toimenpide tietenkin herätti erittäin suurta tyytymättömyyttä laitoksen työntekijöissä, joiden tyytymättömyys kasvoi sikäli kuin heidän halkotarpeensa tyydyttäminen vaikeutui ja kävi kalliimmaksi, katsoivat laitoksen päälliköt tarpeelliseksi saada tyytymättömyyden aiheen poistetuksi. Siinä mielessä neuvotteli sähkölaitoksen

silloinen toimitusjohtaja, insinööri B. Wuolle, 1916 vuoden lopussa Muonitustoimikunnan puheenjohtajan kanssa asiasta ja onnistuikin saamaan laitoksille luvan jälleen myydä halkoja työntekijöille, mikä myynti tämän johdosta Hallituksen tietien jälleen alkoi ja yhä edelleen jatkui.

Kun siis halonjakelukiellon oli peruuttanut sama viranomainen — Muonitustoimikunta — joka aikaisemmin oli sen antanutkin, ei Hallituksella ollut aihetta tehdä ilmoitusta asiasta eikä näin ollen myöskään käynyt oikeutta myöten paneminen Hallituksen viaksi, että Kvsto ^{22/5} 1917 tutkiessaan edellä mainittua vuositilintarkastajain tekemää muistutusta ei tiennyt, että usein mainittu halkojen myynti jälleen oli 1916 vuoden lopulla asianomaisella luvalla alkanut. Kun Muonitustoimikunnan toiminta kuitenkin oli sittemmin lakannut, oli Hallituksella aihetta tehdä nyt esillä oleva esityksensä.

Tämän esityksen epäämistä tarkoittavan ehdotuksensa tueksi on Rkmri ainoastaan maininnut, että Kvston edellä kerrottu päätös osottaa, ettei Vsto ollut hyväksynyt Hallituksen toimittamaa halkojen jakelua. Hallituksella ei ollut tiedossaan, oliko Kvsto käsitellessään vuositilintarkastajain muistutusta että Hallitus oli valtuutta omaamatta ryhtynyt menettelyyn, joka sittemmin kuitenkin oli lakautettu, käynyt tutkimaan itse toimenpiteen asiallista puolta, mutta ei Kvston päätös että muistutuksen ei tullut aiheuttaa toimenpidettä näyttänyt olevan omansa ilman muuta perustelemaan Hallituksen nyt tekemän anomuksen välitöntä epäämistä. Että puheena oleva halkojen myynti todellisuudessa ei merkitse mainittavia kaupungin budjetissa, käy selville siitä, että kuluvana vuonna on elokuun loppuun asti myyty kaikkiaan: kaasulaitoksessa 22 1/2 sylvä koivuhalkoja Smk:n 2,251:50 hinnasta ja 20 kuormaa rimoja Smk:sta 891:55 sekä sähkölaitoksessa 59 1/4 sylvä koivuhalkoja kaikkiaan Smk:sta 5,126:25 ynnä 8 3/4 sylvä sekahalkoja Smk:sta 626:25, jota vastoin niitä ei ole ensinkään myyty vesijohtolaitoksessa. Tähän nähden ja katsoen niihin Hallituksen mielestä painaviin syihin, joita puheena olevan anomuksen tueksi on aikaisemmin esitetty ja joihin Rkmri ei ole vastannut, vielä vähemmän niitä kumonnut, toivoo Hallitus Kvston myöntävän sen esitykseen. Epäystä täytyisi valittaa sitä enemmän, kun ei ole mahdotonta, että se nykyisten levottomain aikain vallitessa voi aikaansaada selkkauksia teknillisissä laitoksissa.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että Kvsto, lausuen ettei se ole voinut hyväksyä niitä syitä, joilla teknillisten laitosten Hallitus on puolustanut mainittujen laitosten palvelus- ja työhenkilökunnan asettamista puheena olevassa kohden poikkeusasemaan, käskisi Hallituksen niin pian kuin asianhaarat sallivat lakata jakelemasta halkoja teknillisten laitosten henkilökunnalle.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 36.

Kasvatuslautakunnan esitys lisämäärärahan myöntämisestä kasvatuslaitoksille.

Kasvatuslautakunta mainitsee että, vaikka Lautakunta kuluvan vuoden menosääntöehdotukseen jo silloin vallitsevan kalliin ajan johdosta pani erinäiset määrärahaerät korotetuin määrin, on Lautakunta havainnut, ettei se kaikkien tarvetavarain päivä päivältä kohonneiden hintain johdosta voi tulla toimeen kuluvan vuoden menosäännössä

olevilla määrärahoilla. Lautakunnan täytyy sentähden pyytää lisäystä varsinkin eri kasvatustaitosten polttoaineita, valaistusta, ruoka- ja vaatetuskuluja sekä kalustoa, kirjoja ja koulutarvikkeita ynnä sekalaisia menoja varten oleviin määrärahoihin. Syynä näiden määrärahan riittämättömyyteen ovat yksinomaan tavattomat hinnat ja muut tavalisuudesta poikkeavat olot. Lisäystä tarvitaan edellä mainittujen lisäksi muihinkin tarve-rahoihin, niinkuin aistiviallisten ja raajarikkoisten lasten opetusmäärärahoihin, Helsingin vastaanottokodin korjaustöihin, Bengtsärin ja Toivoniemen maatilain menoihin sekä elätteleentomäärärahaan.

Aistiviallisten ja raajarikkoisten lasten opetusmäärärahasta mainitsee Lautakunta, että tämän määrärahan riittämättömyys johtuu pääasiassa siitä, että maksut eräissä aistiviallisten ja raajarikkoisten lasten opetuslaitoksissa ovat kohonneet. Vastaanottokodin hallinnon uudestijärjestämisen sekä naisjohtajan asettamisen johdosta on käynyt välttämättömäksi teettää eräitä muutos- ja korjaustöitä m. m. entisen johtajan huoneistossa, joka hänen muuttaessaan pois heinäkuussa oli siinä kunnossa, että uuden viranpitäjän oli mahdollon mukaan muuttaa, ellei huoneistoa siistitty. Bengtsärin maatilaa varten tarvittavasta määrärahasta Lautakunta mainitsee, että kuluvan vuoden menosäännössä oleva 13,600 markan määräraha oli liian alhaiseksi laskettu. Maatilan tulot kuitenkin nousevat yli tulosäännössä lasketun 5,000 markan määrän.

Kun Lautakunta laatiessaan ehdotusta kuluvan vuoden menosäännöksi ei vielä voinut ottaa huomioon menoja, joita sittemmin on aiheutunut Outamon maatilan ostosta, on luonnollista, ettei Lautakunta ole voinut tulla toimeen tilaa varten myönnettyllä 5,000 markan määrärahalla. Lautakunta on jo tänä vuonna pyytänyt ja saanut 10,700 markkaa kaluston y. m. ostoon ja lisäksi tarvitaan 6,000 markkaa lehmäin y. m. ostoon. Lautakunta tarvitsee kuitenkin mainittua tilaa varten edelleen 7,500 markkaa. Viimeksi mainittu summa on aikomus etusijassa käyttää päärakennuksen korjaukseen, tämä rakennus kun on talvisaikaan sangen kylmä, sekä eräiden lattiat y. m. korjaukseen, koska tutkittaessa on havaittu, että ullakkokerroksen seinäin välitäyte on tuntuvasti laskeutunut sekä pohja-kerroksen eräät lattiat ja hirsikerrokset ovat lahot, mitkä puutteellisuudet on korjattava viivyttelämättä. Lisäksi tarvitaan näitä varoja juokseviin menoihin, niinkuin palkkauksiin, työpalkkoihin, ojitukseen, erinäisten työkalujen ostoon y. m. Huomattava on kuitenkin, että maatilan tulojen on laskettu nousevan vähintään 46,000 markkaan, joten tila kaikesta huolimatta antaisi tulojen ylijäämää noin 16,800 markkaa.

Yksityistä eläkkeelleantoa ja jatkokasvatusta varten oleva määräraha on osottautunut riittämättömäksi, sen johdosta että elätteleentomaksuja on monessa tapauksessa täytynyt korottaa, jota paitsi Lautakunnan hoidossa nykyään on elänteelle annettuja enemmän kuin oli aikaisemmin arvattu.

Huomattaen että, vaikka pyydetty lisämäärärahat nousevat kaikkiaan kokonaiseen 62,000 markkaan, osottavat Lautakunnan tulosäännön määrärahat toiselta puolel ylijäämää yhteensä ainakin 47,000 markkaa, joten kaupungin menot todellisuudessa kohoavat ainoastaan noin 15,000 markalla, pyytää Lautakunta Kvstoa täksi vuodeksi myöntämään seuraavat lisämäärärahat, nimittäin:

9 P. L. IX 1. Aistiviallisten ja raajarikkoisten lasten opetus 15,000: —

Helsingin vastaanottokoti:

”	”	X	3.	Polttoaineet	500: —	
”	”	X	5.	Elatuskulut	1,000: —	
”	”	X	7.	Kalusto	200: —	
”	”	X	10.	Korjaustyöt	600: —	
”	”	X	11.	Sekalaiset menot	300: —	2,600: —

Bengtsårin kasvatuslaitos:

9	P. L.	X	16.	Elatuskulut	5,000: —	
"	"	X	17.	Vaatetuskulut	3,000: —	
"	"	X	19.	Kirjat ja koulutarvikkeet	1,300: —	8,300: —

5

Sipoon kasvatuslaitos:

"	"	X	25.	Lämpö ja valo	500: —	
"	"	X	26.	Elatuskulut	3,000: —	
"	"	X	27.	Vaatetuskulut	500: —	
"	"	X	30.	Käsityöopetus	100: —	
"	"	X	33.	Sekalaiset menot	100: —	4,200: —

Nummen kasvatuslaitos:

"	"	X	36.	Lämpö ja valo	600: —	
"	"	X	38.	Vaatetuskulut	1,200: —	
"	"	X	40.	Kirjat ja koulutarvikkeet	100: —	
"	"	X	45.	Sekalaiset menot	100: —	2,000: —

Karstun kasvatuslaitos:

a) Koulusiirtola:

"	"	X	48.	Lämpö ja valo	450: —	
"	"	X	49.	Elatuskulut	1,200: —	
"	"	X	50.	Vaatetuskulut	1,000: —	
"	"	X	56.	Sekalaiset menot	150: —	2,800: —

b) Työpajaosasto:

"	"	X	59.	Lämpö ja valo	500: —	
"	"	X	60.	Elatuskulut	600: —	
"	"	X	61.	Vaatetuskulut	800: —	
"	"	X	63.	Kirjat ja koulutarvikkeet	100: —	
"	"	X	64.	Työaineet	200: —	2,200: —

Laversin kasvatuslaitos:

"	"	X	71.	Lämpö ja valo	500: —	
"	"	X	73.	Vaatetuskulut	500: —	1,000: —

Toivoniemen kasvatuslaitos:

"	"	X	82.	Polttoaineet	4,000: —	
"	"	X	83.	Valaistus	300: —	
"	"	X	84.	Elatuskulut	8,000: —	
"	"	X	85.	Vaatetuskulut	900: —	
"	"	X	86.	Kalusto	400: —	
"	"	X	87.	Kirjat ja koulutarvikkeet	200: —	13,800: —

Finnbyn kasvatuslaitos:

9 P. L.	X	93.	Polttoaineet	1,400: —	
" "	X	95.	Elatuskulut	2,500: —	
" "	X	96.	Vaatetuskulut	2,500: —	6,400: —

Vanjoen kasvatuslaitos:

" "	X	104.	Polttoaineet	200: —	
" "	X	107.	Vaatetuskulut	800: —	1,000: —

Vekkosken pikkukoulu:

9 P. L.	X	118.	Vaatetuskulut	400: —	
" "	X	124.	<i>Yksityinen elätteelleanto ja jatkokasvatus</i>	4,000: —	
" "	I	66.	<i>Bengtsårin maatila</i>	4,300: —	
" "	I	67.	<i>Toivoniemen tila</i>	7,500: —	

Yhteensä Smk 62,000: —

Rkmri mainitsee havainneensa Lautakunnan esittäneen täysin vakuuttavia syitä lisämäärärahaan myöntämisen puolesta, minkätähden Kri on katsonut olevan puoltaminen esitystä ja ehdottaa, että Kvsto käyttövaroistaan osottaisi kaikkiaan 62,000 markkaa Kasvatuslautakunnan kirjelmässä lähemmin mainittuihin kaupungin kasvatuslaitosten määrärahoihin.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 37.

Palotoimikunnan esitys kaupungin nuohouksen ottamisesta kunnan haltuun.

Nuohoojamestarien sekä nuohoojanammatissa toimivain työntekijäin esitettyä Palotoimikunnalle, että kaupunki 1918 vuoden alusta ottaisi vastiketta vastaan hoitaakseen nuohouksen kaupungissa tai myös että mainitun ammatin noudatettavaksi vahvistettu taksa kumottaisiin, on Palotoimikunta, syystä että tuollainen uudestijärjestäminen edellyttää palojärjestyksen muuttamista, esittänyt, että ehdotus lähetettäisiin siihen komiteaan, jonka Kvsto ¹²/₆ 1917 asetti palojärjestystä uudistamaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 38.

Palotoimikunnan esitys viransijaisuuspalkkion myöntämisestä v. t. alipalomestarille A. Leskiselle.

Sittenkun Palotoimikunta oli Kvstolle esittänyt myönnettäväksi palomestarin apulaiselle Antti Leskiselle 600 markan ylimääräisen palkkion siltä ajalta, minkä hän on Palotoimikunnan määräyksestä oman virkansa ohessa hoitanut avonaista alipalomestarinvirkaakin, huomauttaa Rkmri, että palomestarinapulainen Leskinen saa palolaitoksen vuosi-rahassäännön mukaan palkkaa 3,000 markkaa ja henkilökohtaista palkanlisäystä 1,600 markkaa vuodessa, paitsi vapaata asuntoa, polttopuita ja valaistusta, sekä että Leskinen määrättiin hoitamaan alipalomestarinvirkaa luutnantti Carl Lindhin erottua virasta viime toukokuussa ja jatkunee viransijaisuus loka- tai marraskuuhun. Puoltaen esitystä ehdottaa Rkmri, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan myöntää palomestarinapulaiselle Antti Leskiselle korvausta alipalomestarinviran hoitamisesta kerta kaikkiaan 600 markkaa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 39.

Sosiaalilautakunnan esitys määrärahan myöntämisestä rakennusten arvioimiskustannuksiin.

Sosiaalilautakunnan tehtyä Kvstolle esityksen, että Lautakunnan valvonnan alaisilla vuokratonteilla olevain rakennusten arvioimiskustannuksiin kuluva vuodeksi myönnettäisiin 600 markan määräraha, huomauttaa Rkmri, että mainittu arvioiminen johtuu voimassa olevain vuokrasopimusten määräyksistä ja että ehdotettu korvaus lienee katsotava kohtuulliseksi, minkätähden Kri puoltaa myöntymistä esitykseen ja ehdottaa, että Kvsto päättäisi Sosiaalilautakunnan valvonnan alaisilla vuokratonteilla olevain rakennusten arvioimiskustannuksiin tämänvuotisista käyttövaroistaan osottaa 600 markkaa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 40.

Sosiaalilautakunnan esitys Lautakunnan sihteerin virkaerohakemuksen johdosta.

Sosiaalilautakunta lähettää Valtuustolle sihteerinsä, lakitieteenkandidaatti Einar Böökin hakemuksen saada ero virastaan 1/11:stä 1917 lukien. Ilmoittaen että hakija on otettu

virkaan varaamalla molemmiin puolin kuusikuukautinen irtisanomisaika puoltaa Lautakunta hakemusta sekä anoo valtuutusta saada julistaa sihteerinviran avonaiseksi ja vastedes tehdä ehdotuksen sen täyttämiseksi.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto.:

Myönnyttiin.

N:o 41.

Kansanravintohallituksen esitys palkkion määräämisestä Hallituksen puheenjohtajalle ja jäsenille.

Sittenkun Kvsto oli ¹²/₆ 1917, jolloin Helsingin kunnallinen kansanravintohallitus asetettiin, päättänyt taata sen jäsenille kohtuullista palkkiota toiminnastaan määrän, jonka Vsto mainitun Hallituksen ehdotuksesta vastedes vahvistaisi, oli Kansanravintohallitus ottanut puheena olevan asian käsiteltäväksi ja katsonut kohtuulliseksi, että Hallituksen jäsenet työstään saavat saman palkkion kuin muidenkin Kvston asettamain samanaalaisten lautakuntain jäsenet eli 15 markkaa kultakin kokouksesta.

Hallituksen puheenjohtajan palkkio sitä vastoin olisi laskettava toisilla perusteilla. Vaikka Hallituksen tähänastinen toiminta on toistaiseksi pääasiassa ollut järjestävää laatua sekä kohdistunut talvikauden 1917—18 toiminnan valmisteluihin, on Hallitus kuitenkin jo nyt saanut sen kokemuksen, että Hallituksen puheenjohtajan tehtävät ovat paljon vaativampia kuin vastaavat tehtävät useimmissa valiokunnissa ja komiteoissa, eikä ole mitenkään mahdollista niitä rajoittaa kokoustilaisuuksiin. Kansanravintohallituksen puheenjohtaja on ensinnäkin yhtäjaksoisessa kosketuksessa Hallituksen alaisten alikomiteain kanssa. Mutta samalla kun Kansanravintohallituksen valmistelut ensi talvikauden varalle ovat saavuttaneet vakiintuneemman muodon, on myös puheenjohtajan aika kokousten lomissa yhä enemmän kulunut kaikenlaatuisiin vastaisen toiminnan yhteydessä oleviin juokseviin asioihin, niinkuin jo nykyään varsin suurisuuntaiseen ostelutoimintaan, keskusteluihin tavarain ostosta, hankintatarjousten vastaanottamiseen ja tutkimiseen, kirjeenvaihtoon y. m. Tämän laatuiset tehtävät luonnollisestikin lisääntyvät vastedes ja vaativat päivittäin osakseen yhä enemmän aikaa, työtä ja huolenpitoa Hallituksen puheenjohtajalta. Tähän nähden ja siihen viitaten, että kaupungin muidenkin lautakuntain puheenjohtajat, joilla on samanlaista käytännöllistä toimintaa, saavat vakinaisen kuukausipalkkion, esittää Kansanravintohallitus, ilmoittaen ettei sen nykyinen puheenjohtaja ole ottanut osaa tämän asian käsittelyyn, että Hallituksen puheenjohtajalle myönnettäisiin 500 markan kuukausipalkkio ¹/₉:stä 1917 lukien.

Hallituksen esittämillä syillä pitää Rkmri Kansanravintohallituksen jäsenille ja puheenjohtajalle ehdotettuja palkkioita kohtuullisina. Eritoten on Rkmri tahtonut viitata siihen huomattavaan osaan, mikä Hallituksen puheenjohtajalla, johtaja B. Breitholtzilla on ollut ei ainoastaan Hallituksen töiden järjestämisessä, vaan myös sen varalle toimitetuissa huomattavan suurissa tavaranoistoissa. Olisi ehken liian aikaista jo nyt antaa lähempää selontekoa Hallituksen toiminnasta, mutta sen verran arvelee Rkmri kuitenkin jo nyt voivansa väittää, että suotuisia tuloksia on saavutettu ja nämä etusijassa puheenjohta-

jan tarmokkaalla ja kaukonäköisellä toiminnalla. Olisi varmaan sangen valitettavaa, ellei johtaja Breitholtz enää katsoisi voivansa hoitaa tätä luottamustointa. Palkkion määrästä päätettäessä lieene lisäksi otettava huomioon, että palkkio luettaisiin $\frac{1}{9}$:stä 1917, joten hän ei saisi korvausta kuluneilta kesäkuukausilta.

Rkmri esittää Kvston päätettäväksi:

että Kansanravintohallituksen jäsenet saavat palkkiota 15 markkaa kultakin kokouksesta, Hallituksen asettamisesta lukien, sekä johtaja B. Breitholtz Hallituksen puheenjohtajana 500 markan kuukausipalkkion $\frac{1}{9}$:stä 1917 lukien; samoin kuin

että tähän tarvittava rahamäärä on maksettava Kansanravintohallituksen käytettäväksi asetetuista varoista.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 42.

Kansanravintohallituksen esitys Hallituksen käytettäväksi annettujen, mutta Rkmrin käyttämän varain korvaamisesta Hallitukselle.

Kansanravintohallitus mainitsee, että se oli elokuussa päättänyt silloisen, varsinkin naisten keskuudessa vallitsevan työnpuutteen johdosta jakaa alaisensa kalliinajanavustuskomitean välityksellä erinäisillä ehdoilla hätäapuja, enintään kuitenkin yhteensä 20,000 markkaa, etusijassa naisille, joilla oli lapsia elätettävänä. Kun kuitenkin Rkmri oli kehottanut mainittua komiteaa yksissä neuvoin Krin väliaikaisen hätäapukomitean kanssa näitä avustuksia jakamaan ja siis Kansanravintohallitusta kuulematta käyttänyt Hallituksen käytettäväksi annettuja, toisiin tarkoituksiin aiottuja varoja, anoo Kansanravintohallitus, huomauttaen ettei Rkmri ollut oikeutettu puheena olevia varoja tuolla tavoin käyttämään, sille korvattavaksi näin käytetyn summan, kaikkiaan 96,725 markkaa.

Rkmri huomauttaa että, niinkuin Kri oli maininnut Kvstolle antamassaan kertomuksessa toimenpiteistä, joihin Kri oli työttömyyden vastustamiseksi elokuun alkupuoliskolla ryhtynyt, oli Kri kehottanut Kansanravintohallituksen asettamaa kalliinajanavustuskomiteaa yksissä neuvoin Rkmrin asettaman väliaikaisen hätäapukomitean kanssa jakamaan Hallituksen käytettäväksi annetuista varoista suoranaisia avustuksia ei ainoastaan työttömille naisille, vaan työttömille miehillekin, siihen katsomatta olivatko he kotoisin tästä kaupungista vai ei. Tämän Rkmrin päätöksen perusteluihin ei tarvinne tässä yhteydessä kajota, koska Kvsto on kokouksessaan $\frac{17}{8}$ 1917 käsitellyt tämän asian ja Krin toimenpiteen hyväksyen päättänyt työttömille annettavaksi suoranaisia avustuksia ainoastaan hellittämissä tapauksissa. Sen verran Rkmri kuitenkin haluaa lausua, että apurahat annettiin ainoastaan Helsingistä kotoisin oleville henkilöille. Pääkysymys on nyt, mistä varoista mainitut menot, kaikkiaan 96,725 markkaa, on maksettava. Kääntyessään Kansanravintohallituksen asettaman kalliinajanavustuskomitean puoleen menetteli Rkmri näin, syystä että Krilla oli tiedossaan, että mainittu komitea aikoi ryhtyä jakamaan suoranaisia avustuksia työttömille naisille ja että siis oli olemassa järjestö, joka viivyttelämättä voitauttaa Kria vastamainitussa kohden. Mitä taas tulee tarkoitukseen käytettyihin varoihin,

oli Kri, joka ei voinut Kvstolta heti hankkia tarpeellista määrärahaa ja jolla ei ollut mitakaan varoja käytettävänä, havainnut, että niistä 300,000 markasta, jotka Kvsto 24/4 1917 oli antanut Muonitustoimikunnan käytettäväksi ja jotka sitten Kansanravintohallitus oli ottanut haltuunsa hankkiakseen kaupungin vähävaraisille asukkaille elintarpeita huojistettuun hintaan, sopi käyttää puheena olevaan tarkoitukseen. Sillä itse asiassa tiesi suoranaisten avustusten antaminen lähinnä tilaisuuden hankkimista elintarpeiden saamiseen niille, jotka olivat pari viikkoa olleet työttöminä ja joista ainakaan osa ei ollut saanut viimeistä palkkaansa suorittamistaan kruununtöistä. Ja kun näitä varoja viime keväänä oli käytetty varattomain henkilöjen panttaamain esineiden lunastukseen ja työttömäin naisten avustamiseen, näytti Rkmrin tavoitteleva tarkoitus hyvin käyvän yhteen niiden tarkoitusten kanssa, joihin varoja tästä määrarahasta oli aikaisemmin käytetty. Tätä Rkmrin käsitystä oli lisäksi vahvistanut se seikka, ettei kalliinajanavustuskomitean puolelta ensinkään vastustettu varain käyttämistä edellä mainitulla tavalla, vaan otti mainittu komitea huolekseen päättää, minkä verran varoja työttömille oli jaettava. Jaetut määrät olivatkin tuntuvasti suuremmat kuin Rkmri oli ajatellut, mutta Kri ei ollut katsonut olevan tässä kohden antaminen määräyksiä, koska komitean jakamat varat oli annettu Kansanravintohallituksen käytettäväksi. Tietenkin oli Rkmri kuitenkin aikonut ennen päätöksen tekemistä neuvotella asiasta Kansanravintohallituksen kanssa. Mutta valitettavasti olivat Hallituksen jäsenet matkustaneet pois kaupungista ja tietämättömyyttä oli, milloin Hallitus voi kokoontua. Sitten on saatu tietää, että Hallitus oli ottanut esillä olevan asian käsiteltäväkseen, minkätähden Rkmri oli odottanut Hallituksen taholta tulevaa esitystä. Rkmri katsoo sitä paitsi olevan huomauttaminen, että siihen 96,725 markan summaan, jonka Rkmri on Kansanravintohallituksen mielestä oikeudettomasti käyttänyt, on luettu nekin 20,000 markkaa, mitkä Hallitus itse on antanut kalliinajanavustuskomitean toimeksi jakaa suoranaistena avustuksina työttömille naisille. Oikeutta myöten ei siis voida väittää Rkmrin käyttäneen koko tuota summaa, vaan ainoastaan 76,725 markkaa.

Kun nyt asia lähinnä koskee sitä, miltä tililtä mainitut varat on pantava maksettaviksi, ja kun Kansanravintohallitus varsin luultavasti tarvitsee ne varat, mitkä edellä mainittua tarkoitusta varten on annettu sen käytettäväksi, esittää Rkmri, että Kvsto päättäisi tämänvuotisista käyttövaroistaan osottaa 76,725 markkaa niiden menojen suoritukseen, joita johtui Rkmrin edellä mainitusta toimenpiteestä hädän lieventämiseksi kaupungin työttömäin keskuudessa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Rkmrin ehdotus hyväksyttiin.

N:o 43.

Kansanravintohallituksen esitys toimialansa rajoja koskevasta asiasta.

Kansanravintohallitus mainitsee, että „Ruokaa Helsingin köyhille kansakouluoppilaille“ niminen yhdistys oli anonut, että Hallitus antaisi yhdistyksen kansankeittiöön tarpeellisia ruokavaroja. Kun kuitenkin näytti luultavalta, että muutkin samanlaatuiset yhdistykset samassa tarkoituksessa kääntyisivät Kansanravintohallituksen puoleen, varsinkin kun Elintarvelautakunta lienee tässä asiassa asettunut sille kannalle, ettei ole sen asia hankkia

elintarpeita yhdistyksille, oli Kansanravintohallitus katsonut tarpeelliseksi, että puheena olevain lautakuntain toimialan rajat määrättäisiin, minkätähden Hallitus on pyytänyt Kvstolle ilmoittaa, miten se oli käsittänyt tehtävänsä.

Siinä mielessä Kansanravintohallitus huomauttaa että, kun Hallitus asetettiin, määräsi Kvsto, että Hallituksen tuli valvoa ja johtaa kunnan toimintaa kalliinajanavustuksen, kansanravitsemisen, kalliinajantaloushoidon ja viljelyskysymysten alalla, sanallakaan mainitsematta elintarpeiden hankintaa. Nähtävästi oli tarkoitus ollut, että Elintarvelautakunta, jolla yksin oli oikeus ostaa ja jakaa takavarikoituja tavaroita, ostaisi elintarpeita. Asiaa tältä kannalta katsoen olikin Kansanravintohallitus tiedustellut Elintarvelautakunnalta, voiko Hallitus Lautakunnalta saada kansankeittiöihinsä tarvittavia ruokatarvareita, mutta kun Elintarvelautakunnan vastaus oli sitä laatua, ettei Kansanravintohallituksen mielestä ollut takeita, että Lautakunta voisi tyydyttää Hallituksen tarpeet, oli Hallitus Elintarvelautakunnan kanssa neuvoteltuaan ryhtynyt toimiin suurten elintarvemääräin ostamiseksi, jota tarkoitusta varten Kvsto oli hiljattain myöntänyt 500,000 markkaa. Kansanravintohallituksen aikaisemmin ja vastedes hankkimat elintarpeet oli aiottu käyttää niissä kansankeittiöissä ja muissa keittiöissä, joita Hallituksen luultavasti on pakko perustaa eri osiin kaupunkia sekä, jos elintarpeet siihen riittävät, jakaa luontoisapuina kalliinajanavustuskomitean välityksellä vähävaraisille kaupungin asukkaille. Tällä tavoin oli Kansanravintohallitus käsittänyt tehtävänsä suurin piirtein nähtynä eikä sentähden ollut katsonut asiakseen elintarpeiden hankkimista yhdistyksille, varsinkin kun edellä mainittu yhdistys oli pyytänyt jauhoja, jota tavaraa Kansanravintohallituksen itsensä täytyy hankkia Elintarvelautakunnalta.

V. V.:

Kvsto hyväksynee Kansanravintohallituksen käsityksen esillä olevasta asiasta.

Kvsto:

Kvsto teki päätöksensä V. V:n ehdotuksen mukaisesti.

N:o 44.

Kaupungin yleisten töiden Hallituksen kertomus toiminnastaan vuonna 1916.

V. V.:

Kertomus pantaneen pöydälle ensi kokoukseen.

Kvsto:

Pantiin pöydälle.

N:o 45.

Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan ilmoitus puheenjohtajan sekä sihteerin ja taloudenhoitajan vaalista.

Johtokunta ilmoittaa puheenjohtajakseen lukuvuodeksi 1917—18 valinneensa rehtori E. Meinanderin sekä sihteeriksi ja taloudenhoitajaksi varatuomari A. af Forselleksen.

V. V.:

Merkittäneen tiedoksi saaduksi.

Kvsto:

Merkittiin.

N:o 46.

Yleisen Suomen asuntokongressin toimikunnan anomus apumaksun myöntämisestä.

Viitaten Kvstolle lähettämäänsä kutsuun ottaa osaa täällä 22—23/10 1917 pidettävään yleiseen Suomen asuntokongressiin sekä Vston 19/6 1917 tekemään päätökseen valita edustajia kokoukseen (*ks. esityslistaa, asiaa N:o 18*) anoo kongressin toimikunta, että kun kokouksesta ja sen yhteydessä toimeenpantavasta näyttelystä on laskettu olevan kustannuksia noin 11,000 markkaa sekä kongressin toimeenpanneiden yhdistysten varat ovat sangen rajoitetut, Kvsto, siihen nähden että kongressilla näyttää olevan melko suurta merkitystä Helsingin kaupungin vastaisen asuntopolitiikan kannalta katsoen, myöntäisi 4,000 markan apumaksun puheena olevan kongressin menoihin.

Siihen katsoen että Kvsto on kutsun vastaanottanut ja valinnut edustajia kongressiin, on Rkmrin mielestä asianmukaista, että kaupunki ottaa osaa kongressin kustannuksiin, minkätähden Kri esittää, että Kvsto käyttövaroistaan myöntäisi 4,000 markkaa puheena olevan asuntokongressin kustannuksiin.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 47.

Jatkokäsittelyyn 18/9:stä 1917:

a) Verotusvalmistelukunnan kertomus vuodelta 1916.

b) Häätäpukomitean kertomus viime talvikaudelta.

V. V.:

Kertomukset lähetettäneen Tilastokonttoriin huomioon otettaviksi kunnalliskertomuksen laadinnassa.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 48.**Tehdastyöläisen Ivar Tervosen anomus kunnallisverojen anteeksi antamisesta.**

Hakija, jonka maksettavaksi oli vuodelta 1916 pantu kunnallisveroja 1,600 markan tuloista, että hän paikkakunnalta poissa olevana oli laiminlyönyt ajoissa valittaa verotuksesta, minkätähden veroa on häneltä nyt vaadittu. Kun hän kuitenkin on kykenemätön veroja maksamaan, syystä että hän on ollut työhön kykenemätön marraskuusta 1915 lähtien, jolloin hän jäi raitiovaunun alle, pyytää hän, että puheena olevat verot annettaisiin hänelle anteeksi. Hakemuksen oheisesta lääkärintodistuksesta käy selville, että hakija on ollut työhön kykenemätön koko vuoden 1916.

Rkmri, joka on asiassa kuullut Verotusvalmistelukunnan mieltä, jättää Kvston ratkaistavaksi, onko hakemukseen myönnyttävä.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että Kvsto käskisi Rkmrin käsitellä asian siinä järjestyksessä kuin Krin ohjesäännön 13 § osottaa.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 49.**Työmiehenleski Emilia Sofia Pirttilän anomus eläkkeensä korottamisesta.**

Sittenkun Rkmri työnantajan vastuunalaisuudesta työntekijää kohtaavasta ruumiinvammasta annetun lain johdosta oli hakijalle, jonka mies Aksel Pirttilä oli kaupungin töissä saanut tapaturmaisen kuoleman, myöntänyt vuotuista avustusta 144 markkaa sekä hänen molemmille alaikäisille lapsilleen Aksel Lennartille ja Toini Emilialle kumpaisellekin 72 markkaa vuodessa, kunnes he ovat täyttäneet 15 vuotta, ja Kvsto oli vuonna 1911 myöntänyt hakijalle ylimääräistä elatusapua 6 markkaa kuukaudessa kumpaisenkin lapsen hyväksi, kunnes nämä olivat täyttäneet 6 vuotta, anoo hakija, kun hänen molemmat lapsensa jo ovat ylittäneet viimeksi mainitun ikärajan, että hän edelleen saisi kumpaisellakin lapselle viimeksi mainitun apurahanlisäyksen, kunnes lapset ovat täyttäneet 17 vuotta.

Katsoen tavattomasti kohonneisiin elantokustannuksiin ja hakijan varattomuuteen on Rkmrin mielestä syytä myöntyä esillä olevaan vaatimattomaan pyyntöön, varsinkin kun Vsto tällaisissa hellittävissä tapauksissa on myöntänyt kaupungin toimihenkilöjen ja

työntekijäin leskille avustusta juuri lasten elatusapuna. Sopivinta olisi lukea apuraha 1917 vuoden alusta, siksi kunnes lapset ovat saavuttaneet Vston tällaisissa tapauksissa hyväksymän ikärajan, 17 vuotta.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

myöntää leski Emilia Sofia Pirttilälle kasvatusapuna hänen alaikäisille lapsilleen Aksel Lennart ja Toini Emilia Pirttilälle kumpaisellekin 6 markkaa kuukaudessa, lukien tammi-

kuun 1 päivästä 1917, siihen asti kun he ovat täyttäneet 17 vuotta; sekä tähän tarkoitukseen tämänvuotisista käyttövaroistaan osottaa 144 markkaa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 50.

Entisen järjestysmiehen Elis Bernhard Hedbergin anomus saada palkka sairaalassa oleskelunsa ajalta.

Hakija, joka virantoimituksessa ollessaan oli vilustunut ja jota sittemmin oli hoidettu Humaliston sairaalassa 42 vuorokautta, pyytää palkkaansa tältä ajalta.

Järjestystoimikunta on Rkmrille ilmoittanut, että hakija oli ollut virassa ainoastaan kolme vuorokautta, ennenkuin hänen täytyi sairauden tähden erota, sekä että hän on saanut palkkaa 5 päivältä yli palvelusaikansa. Tähän katsoen on hakemus Rkmrin mielestä evättävä.

V. V.:

Evättäneen.

Kvsto:

Evättiin.

N:o 51.

Helsingin Ukkokoti-yhdistyksen anomus jäsenen valitsemisesta mainitun laitoksen johtokuntaan.

Johtokunta pyytää Kvstoa valitsemaan jäsenen laamanni T. J. Boisman-vainajan sijaan.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa johtokunnan jäseneksi valittavaksi herra Häggmanin.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 52.

Herra Nykoppin anomus saada vapautus kaupunginvaltuusmiestehtävästä.

Herra Nykopp, joka on valittu kaupunginvaltuusmieheksi vuosiksi 1917—1919, pyytää vapautusta tästä tehtävästä, syystä että hän kohdakkoin muuttaa pois paikkakunnalta.

V. V.:

Kvsto vapauttane herra Nykoppin valtuusmiestehtävästä sekä anonee Maistraatilta uuden kaupunginvaltuusmiehen valitsemista hänen sijaansa 1917 vuoden loppuosaksi ynnä vuosiksi 1918 ja 1919.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 53.

V. V:n ehdotus kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajain valitsemisesta.

Kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajain ^{10/9} 1912 vahvistetun johtosäännön mukaan on näitä toimihenkilöjä valittava seitsemän ynnä viisi varamiestä.

V. V. ehdottaa, että inventtaajiksi valittaisiin uudelleen herra Häggman sekä kaupunginkirjanpitäjä E. Eneberg, liikemies M. Höckert, merikapteeni L. Laurent, insinööri C. H. Procopé, fil. maist. A. Sallmén ja tehtailija K. A. Wigg sekä varamiehiksi fil. maist. W. E. Liuksiala, konttorinjohtaja E. Grönlund, isännöitsijä V. Hougberg, arkkitehti W. von Essen ja tri A. H. Bergholm.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 54.

V. V:n ilmoitus lisäyksen tarpeellisuudesta Kvston tarverahoihin.

Kvston tarverahoja varten on 1917 vuoden menosäännössä 50,000 markan määräraha. Tämä oli jo ^{15/9} ylitetty, sillä maksettujen laskujen yhteenlaskettu summa oli Smk 61,987: 48, näihin lukematta painatus- ja ilmoituskuluja ^{1/9}:stä lähtien. Koko summasta tulee yksinomaan painatuskulujen osalle viimeksi mainittuun päivään asti Smk 46,959: 15, vastaavan määrän ^{1/11} 1916 ollessa noin 40,000 markkaa. Muita mainittavampia menoja on ollut: ilmoituskuluja Smk 1,040: 18, erinäisiä palkkioita Smk 4,582: 40, kartoista Smk 4,285: 20, kirjoitustarvikkeista Smk 1,057: 15, käännöskuluja Smk 2,498: — ja siiivoamisesta Smk 900: 40. Tähän nähden ja kun huomattavia menoja painatuksesta y. m. on syksystä vuoden loppuun, esittää valiokunta, että Kvsto määräisi 40,000 markkaa käyttövaroistaan siirrettäväksi lisäykeksi Vston 1917 vuoden tarverahoihin.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 55.**Raitiotie- ja Omnibussosakeyhtiön esitys matkustajamaksujen korottamisesta.**

Esittämillään syillä anoo yhtiö tehtäväksi sellaista muutosta kaupungin ja yhtiön välillä voimassa olevaan, ¹⁵/₂ 1908 laadittuun välikirjaan, että yhtiö oikeutettaisiin 15 pennin sijasta yksinkertaiselta matkalta kantamaan matkustajamaksua 25 penniä, jossa tapauksessa kuitenkin yleisön saatavana pidettäisiin 10 yksinkertaiseen matkaan oikeuttavia alennuslippuja 2 markan hinnasta.

Rkmri puoltaa anomusta ja esittää, että Kvsto päättäisi myöntyä sellaiseen välikirjan 6 §:n d) kohdan säännöksen muutokseen, että maksu yksinkertaiselta matkalta vahvistetaan 25 penniksi, joka muutos astuisi heti voimaan ja pysyisi voimassa, kunnes Kvsto muuta päättänee.

V. V.:

Rkmrin ehdotusta puolletaan.

Kvsto:

Rkmrin ehdotus hyväksyttiin, minkä ohessa Kvsto lausui toivomuksen, että annettaisiin 5 yksinkertaiseen matkaan oikeuttavia alennuslippuja.

N:o 56.**Senaatin Kamaritoimituskunnan Elintarveosaston kiertokirje maidonmyynnin järjestämisestä varattomille.**

Kuvernööreille lähetetyssä kiertokirjeessä ilmoitetaan Senaatin päättäneen kehottaa kuntia järjestämään maidonjakelun, huomioon ottaen että 12 vuotta nuoremmat lapset mikäli mahdollista saisivat maitoa litran päivässä, sekä yleisistä varoista myöntää kunnille välitöntä apumaksua maidon hankkimiseksi vähävaraisten perheitten lapsille, jos kunnat itsekin sitoutuvat samaan tarkoitukseen myöntämään raha-apua. Valtion apumaksu ei kuitenkaan olisi enempää kuin 10 penniä litralta, joka apumaksu suoritetaan kohta, kun selvitys on annettu kuntain samaan tarkoitukseen käyttämistä varoista.

Elintarvelautakunta on sitä mieltä, että valtion tarjoama apumaksu on vastaanotettava, koska kaupunki siten saisi tilaisuuden myöntää hinnanalennusta maitoa myytävässä varattomille. Lautakunta ei voi vielä esittää seikkaperäistä ehdotusta siitä, miten tällä tavoin huojustetun maidon myynti järjestettäisiin. Samalla kun Lautakunta pyytää jättämään tähän kuluvat toimenpiteet Lautakunnan ratkaistaviksi, esittää Lautakunta, että Kvsto puheena olevaan tarkoitukseen myöntäisi 50,000 markkaa, jossa tapauksessa Lautakunta ryhtyisi toimenpiteisiin saman suuruisen rahamäärän myöntämiseksi yleisistä varoista.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 57.**Neiti Eva Somersalon anomus vapautuksen saamisesta Elintarvelautakunnan jäsenyydestä.**

Hakija, joka on valittu kunnallisen Elintarvelautakunnan jäseneksi, pyytää esittämällänsä syillä vapautusta tästä tehtävästä.

V. V.:

Hakija ei näy esittäneen semmoisia syitä, jotka perustelisivat hänen vapauttamistaan puheena olevasta tehtävästä, minkätähden ja kun hänen pysymisensä siinä on kaupungin kannalta sekä toivottavaa että hyödyllistä, valiokunta ehdottaa hakemuksen evättäväksi.

Kvsto:

Hakijan anomus evättiin.

Tässä yhteydessä päätti Kvsto Senaatilta anoa, että Senaatti ottaisi vakavasti harkittavakseen, eikö kunnallisia elintarvelautakuntia voitaisi oikeuttaa elintarpeista, joita ne ostavat kuntain asukkaille jakaakseen, suorittamaan tarpeelliseksi havaitsemansa hinnan, siihen katsomatta että vahvistetut rajahinnat siten tulisivat ylitetyiksi.

N:o 58.**Kaupungin yleisten töiden Hallituksen esitys lautakunnan asettamisesta hankkimaan elintarpeita kaupungin töissä oleville työntekijöille.**

Hallitus mainitsee erinäisten kaupungin yleisissä töissä olevain työntekijäin anoneen, että rakennuskonttori työntekijöilleen hankkisi sekä silakkaa että perunoita ja työntekijöille jakaisi siten hankittuja elintarpeita, sillä ehdolla että hinta vähin erin luettaisiin pois viikkotileissä maksettavista työpalkoista. Lisäksi olivat puhtaanapitolaitoksen työntekijät esittäneet, että kaupunki heille edeltäpäin antaisi tarpeellisia varoja voin, silavan, perunain ja suurimain hankkimiseen, sekä tarjoutuneet luottamusmiestensä kautta pitämään huolta näiden elintarpeiden hankinnasta ja jakelusta sekä maksujen perimisestä ja etuannin takaisin maksamisesta kaupungille.

Asiaa harkitessaan oli Hallitus tosin havainnut esitysten ansaitsevan huomiota, mutta samalla todennut, ettei Hallituksen käytettävänä ollut toimihenkilöä, jolle elintarpeiden hankinnan ja jakelun kävisi antaminen toimeksi. Tähän nähden ja kun kaupungin yleisissä töissä toimivat työntekijät eivät olleet samanlaisessa vakinaisessa toimessa, kuin esim. yksityisten teollisuuslaitosten työntekijät, ja edeltäpäin annettujen elintarpeiden hinnan periminen sen johdosta voisi joutua uhanalaiseksi, oli Hallitus ollut sitä mieltä, että puheena oleva elintarpeiden hankinta olisi annettava toimeksi jollekin ennestään olevalle tai erityisesti tätä tarkoitusta varten valitulla kaupungin lautakunnalle, jonka käytettäväksi osotettaisiin arviolta 200,000 markkaa.

V. Ks.

Valiokunta esittää, että kaupungin yleisten töiden Hallitus ja näissä töissä toimivat työntekijät oikeutettaisiin yhteisesti asettamaan komitean hankkimaan mainituille työntekijöille elintarpeita sekä määräämään, miten siten hankitut elintarpeet on jaettava ja maksu niistä perittävä, sekä että komitean käytettäväksi asetettaisiin 200,000 markan etuanti.

Kusta:

Asia pantiin pöydälle ensi kokoukseen.

*Helsingin Kaupunginvaltuusto
kokoontuu tiistaina lokakuun 23
päivänä 1917 k:lo 7 i. p.*

ESITYSLISTA.

N:o 1.

Kauppaneuvos Paul Sinebrychoffin lahjoitus kaupungin toimeenpaneman kansanravitsemisen hyväksi.

Kvstolle osotetussa kirjoituksessa ilmoittaa kauppaneuvos Sinebrychoff sitoutuvansa, siinä tapauksessa että Kvston toimesta ja sen valvonnan alaisena saadaan täällä aikaan kansanravintolaitos, viiden kuukauden aikana, $\frac{1}{11}$:stä 1917 lukien, kunkin kuukauden päättyessä kaupunginkassaan maksamaan 50,000 markkaa apumaksuna tämän laitoksen kustannusten suorittamiseen, edellyttäen että laitoksessa ruokitaan mikäli mahdollista köyhiä, Helsingin kuntaan kuuluvia työttömiä miehiä, naisia ja lapsia niin pitkälle kuin nämä varat riittävät.

V. V.:

Kvsto ottanee kiitollisuudella vastaan varat sekä luovuttanee ne Kansanravintohallituksen käytettäväksi mainittuun tarkoitukseen. Samalla lausuneen Kvsto kirjelmässä kauppaneuvos Sinebryhoffille kaupungin kiitoksen lahjasta.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 2.

Jatkokäsittelyyn 9/10:stä 1917: Kysymys toimenpiteisiin ryhtymisestä elintarvehädän lieventämiseksi.

V. V.:

Valiokunta on käsitellyt edellä mainittua asiaa Elintarvelautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan läsnäollessa, ja kävi tästä neuvottelusta selville, ettei Kvsto nykyään voi ryhtyä mihinkään toimenpiteisiin nykyisen asiointilan helpottamiseksi.

Kvsto:

Kvsto päätti:

antaa V. V:n toimeksi kiinnittää huomiota pääkaupungin elintarvehankintaan sekä valtuuttaa valiokunnan kiireellisissä tapauksissa Kvston puolesta Elintarvelautakunnan käytettäväksi asettamaan tarpeelliset määrärahat elintarpeiden ostoon;

oikeuttaa V. V:n täydentämään itseään kolmella henkilöllä, joiden tulee etsiä olemassa olevia elintarvevarastoja kaupungin ostettaviksi sekä tästä ilmoittaa Elintarvelautakunnalle; samoin kuin

Senaatille huomauttaa kaupungin huolestuttavasta tilasta elintarpeiden saantiin nähden sekä, siihen katsoen että elintarpeiden hankinta voimassa olevan elintarvelain mukaan on Senaatin asia, anoa ryhdyttäväksi kiireellisiin toimenpiteisiin kaupungin muonittamiseksi.

N:o 3.

Maist:n kirjelmä ynnä Lääninhallituksen lähetteet elinkeinolupahakemusten johdosta, joita ovat tehneet:

a) Ruotsin alamainen, liikemies Fritz Adolf Lange.

Hakija, joka aikoo harjoittaa kauppaa, panee hakemuksensa oheen selvityksen täysivaltaisuudestaan, takuun valtiolle ja kunnalle menevistä kolmen vuoden veroista sekä öölöpun.

b) Ruotsin alamainen, neiti Anna Fritzing Nilsson.

Hakija, joka aikoo pitää matkustajakotia, panee hakemuksensa oheen selvityksen täysivaltaisuudestaan sekä takuun valtiolle ja kunnalle menevistä kolmen vuoden veroista.

c) Venäjän alamainen, liikemies Arthur Flach.

Hakija, joka aikoo harjoittaa asioimis- ja välitysliikettä, panee hakemuksensa oheen selvityksen täysivaltaisuudestaan sekä takuun valtiolle ja kunnalle kolmena vuonna menevistä veroista.

V. V.:

Kvsto ilmoittanee, ettei a) kohdassa mainittua hakemusta vastaan ole mitään muistuttamista. Muut hakemukset sitä vastoin ehdotettaneen evättäviksi, koska hakijat eivät ole niiden ohien panneet voimassa olevan elinkeinolain 12 §:ssä säädettyjä ololippuja.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 4.

Maist:n esitys lisäyksen myöntämisestä raatihuoneenarkiston tarverahain määrärahaan.

Kun Maist:n ja Raastuvanoikeuden yhteisen arkiston tarverahoja varten menosäännössä oleva 10,000 markan määräraha kaikkien tarvikkeiden hinnannousun johdosta ei läheskään riitä tarkoitukseensa, anoo Maist. 6,000 markan lisäystä tähän määrärahaan.

Rkmri puoltaa myöntymistä anomukseen ja esittää, että Kvsto päättäisi käyttövaroitaa osottaa 6,000 markkaa lisäykseksi Maist:n ja Raastuvanoikeuden yhteisen arkiston tarverahain määrärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 5.

Maist:n kirjelmä ehdotuksineen uudeksi pika-ajuritaksaksi.

Sittenkun kaupungin pika-ajurit olivat nykyisen kalliin ajan johdosta anoneet Maist:n 20/6 1917 vahvistaman pika-ajuritaksan korottamista erinäisiltä kohdin sekä poliisilaitos oli tämän johdosta laatinut ehdotuksen uudeksi taksaksi, on Maist. pyytänyt Kvston lausuntoa asiasta, ilmoittaen omasta puolestaan voineensa hyväksyä viimeksi mainitun ehdotuksen.

V. V.:

Huomauttaen että taksa sisältää keskimäärin 25 % korotuksen viimeksi vahvistetussa taksassa oleville maksumäärille, esittää valiokunta, että Kvsto puoltaisi uuden taksan vahvistamista, kuitenkin siten muutettuna, että nimikkeen „Odotus“ kohdalla oleva ensimmäinen muistutus, jossa sanotaan: „Odotusmaksu luetaan täydeltä puolelta tunnilta, vaikka odotus onkin kestänyt lyhyemmän aikaa“, sen johdosta että eri odotusmaksu on määrätty 11—15 minuutin ajalta, saisi seuraavan sanonnan: „Maksu ensimmäisten 15 minuutin yli menevältä odotusajalta luetaan täydeltä puolelta tunnilta, vaikka odotus onkin kestänyt lyhyemmän aikaa“.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 6.

Rkmrin esitys talonomistajain mukavuuslaitosten puhtaanapitomaksujen korottamisesta (Pain. asiakirj. N:o 55 vuodelta 1917).

V. V.:

Rkmrin ehdotusta puolletaan.

Kvsto:

Asia pantiin pöydälle.

N:o 7.

Rkmrin esitys tonttipaikan osottamisesta kaupungin pääkirjastolle (Pain. asiakirj. N:o 49 vuodelta 1917).

V. V.:

Rkmrin ehdotusta puolletaan.

Kvsto:

Kvsto päätti asettaa erikoiskomitean asiaa käsittelemään ja antoi V. V:n toimeksi ehdottaa Kvstolle komitean jäsenet.

N:o 8.

Rkmrin esitys lisämäärärahaan myöntämisestä puhtaanapitolaitokselle.

Puhtaanapitolaitoksen v. t. johtaja, insinööri B. Weckman, oli kaupungin yleisten töiden Hallitukselle ilmoittanut, että kuluvan vuoden menosäännössä mainittua laitosta var-
ten olevat määrärahat ovat tarveainehintain ja työkustannusten yhtämittaisen nousun
johdosta osottautuneet riittämättömiksi ja ettei Kvston 19/6 1917 myöntämä 230,000
markan lisäyskään riitä niihin lisäkustannuksiin, joita laitokselle koituu viime kesä- ja
elokuussa laitoksen työntekijöille myönnettyjen palkankorotusten johdosta. Erittäin tun-
tuva on ajopalkkain korotus, mikä taas on johtunut rehunhintain noususta, josta esi-
merkkinä mainitaan, että 10 kg heiniä aikaisemmin vuoden varrella maksoi 4 markkaa,
mutta nyttemmin 8—10 markkaa. Laitoksen lisäkustannusten suorittamiseksi tarvittai-
siin seuraaviin määrärahoihin lisäystä vieressä mainitut määrät, nimittäin

	Budjetti- määräraha Smk.	Tarpeelli- nen lisäys Smk.
13. P.L. IX. 1. Kaupungin rantasilloilla olevain tavara- vajain puhtaanapito ja trallien tapuloi- minen silloille sekä Aleksanterinkadun talon 1 ja Länsirannan talon 10 pihain puhtaanapito	11,700: —	6,000: —

13. P.L. IX. 3.	Vartijain palkkaus	11,750: —	19,000: —
13. P.L. IX. 4.	Makkien ja käymäläin puhtaanapito ..	35,100: —	24,000: —
13. P.L. IX. 7.	Kaupungin yleisten paikkain ja katu- osain puhtaanapito	262,000: —	142,000: —
13. P.L. IX. 9.	10, 11 ja 12 kaupunginosassa kaupun- gille kuuluvain uusien katuosain s:n..	23,000: —	36,000: —
13. P.L. IX. 10.	S:lle 13 ja 14 kaupunginosassa kuulu- vien katuosain s:n	25,250: —	2,000: —
13. P.L. IX. 11.	Keskikaupungin katujen kastelu	59,250: —	20,000: —
13. P.L. IX. 13.	Viertoteiden puhtaanapito	94,300: —	30,000: —
13. P.L. IX. 14.	Kaivopuiston viertoteiden s:n	5,400: —	4,000: —
13. P.L. IX. 15.	Teiden puhtaanapito	39,400: —	5,000: —
13. P.L. X. 1.	Miehistön ja ajomiesten palkat	324,000: —	220,000: —
13. P.L. X. 3.	Sekalaisia menoja desinfioimisaineista, työkaluista y. m.	18,000: —	10,000: —
13. P.L. X. 4.	Ajoneuvojen, rikkalaatikkojen, levyasti- ain ja kansien korjaus	21,500: —	8,000: —
Yhteensä Smk		—	526,000: —

Esillä olevaa siaa käsitellessään on Rkmri puhtaanapitolaitoksen v. t. johtajan esittämiin seikkoihin nähden katsonut olevan esitystä puoltaminen ja ehdottaa, että Kvsto käyttövaroistaan myöntäisi lisämäärärahoja yhteensä 526,000 markkaa edellä lueteltuihin puhtaanapitolaitoksen menosäännön eriin.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 9.

Rkmrin esitys matka-apurahan antamisesta Gustav Pauligin rahastosta.

Rkmri mainitsee että, sittenkun Kri oli joulukuussa 1916 esittämillään syillä ehdotanut, ettei matka-apurahaa Gustav Pauligin lahjoitusrahastosta, joka apuraha velvoittaa saajansa vähintään yhden vuoden opiskelemaan kauppiaan ammattia jossakin ulkomaisessa liikekonttorissa, tuona vuonna annettaisi, vaan että sen sijaan kaksi apurahaa annettaisiin vuonna 1917, oli Kvsto ^{16/1} 1917 päättänyt, ettei matka-apurahaa anneta ensinkään vuodelta 1916, minkä ohessa Vsto, joka ei ollut katsonut olevan syytä mainitussa yhteydessä määrätä, annetaanko vuonna 1917 käytettävänä olevista korkovaroista yksi vai useampia matka-apurahoja, käski Rkmrin tehdä Vstolle asiasta esityksen niin hyvissä ajoin, että Vstolla olisi tilaisuus tästä päättää, ennenkuin Kri julistaa matka-apurahan haettavaksi.

Rkonttori oli nyttemmin ilmoittanut, että kuluvan vuoden korko nousee 2,300 markan vaiheille sekä että aikaisempia korkovaroja on Smk 3,322: 54, joten korkovaroja on käy-

tettävänä kaikkiaan noin 5,600 markkaa, sekä, siihen nähden että stipendiaatilla nykyoloissa tekemästään opintomatkasta olisi varsin vähän hyötyä, ehdottanut, ettei matka-apurahaa tänäkään vuonna annettaisi. Harkitessaan kysymystä, olisiko käytettävänä olevat korkovarot tänä vuonna käytettävä, ei Rkmri ole voinut yhtyä Rkonttorin ehdotukseen, vaan katsonut matka-apurahan olevan annettava sitä mieluummin, kun ei voi tietää, minkälaisiksi olot ensi vuonna kehittyvät ja kun ei opintomatkan tekemistä Krin mielestä nykyoloissakaan voi pitää mahdottomana, vaan se päin vastoin voi olla erittäin opettava. Mitä jaettavaan rahamäärään tulee, on Kri katsoen tuolloisesta opintomat-kasta nykyään oleviin tuntuvasti kohonneisiin kustannuksiin yksimielisesti yhtynyt siihen käsitykseen, että stipendi, joka aikaisemmin on ollut määrältään 3,000 markkaa, on kuluvana vuonna annettava entistä suurempaa, jommoista menettelyä lahjoitusehdot eivät estä. Krin jäsenten enemmistö on ehdottanut, että stipendi tällä kertaa annettaisiin 4,000 markan määräisenä, joten osa korkovaroista säästyisi, niin että ensi kerrallakin voitaisiin antaa runsaampi summa, jota vastoin herrat Listo ja Lindfors ovat katsoneet nykyolojen vaativan korottamaan stipendin tällä kertaa 5,000 markkaan.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi Gustav Pauligin rahaston korkovaroista vuonna 1917 annettavaksi 4,000 markan matka-apurahan.

V. V.:

Valiokunta yhtyy Rkmrin vähemmistön ehdotukseen että stipendi annettaisiin 5,000 markan määräisenä.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 10.

Rkmrin esitys konttoristi Aino Malmbergin Helsingin kaupungin hyväksi tekemän jälkisaädöksen johdosta.

Sittenkun konttoristi Aino Malmberg-vainaja oli elinaikanaan 6/5 1917 laaditulla testamentilla lahjoittanut Helsingin kaupungille osan jäämistöään, joka osa testamentin toimeenpanijan ilmoituksen mukaan nousee 2,000 markan vaiheille, hoidettavaksi erityisenä „ylioppilas Anna Johanna V:n rahastona“, jonka korko käytettäisiin apua tarvitsevain ja köyhäin lasten hyväksi, esittää Rkmri, että Kvsto valtuuttaisi Krin kaupungin puolesta oikeudessa valvomaan puheena olevan testamentin ja valalta kuulustuttamaan testamentin todistajia sekä aikansa pesän selvitysmieheltä ottamaan haltuunsa testamentatun omaisuuden ja hoitamaan sitä.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 11.

Rkmrin esitys Kvston päätöksen johdosta, joka koskee erityisen luottotilin avaamista Mankala Fors Aktiebolag yhtiölle.

Sittenkun Kvsto lisätyin luvuin oli ²⁵/₉ 1917 päättänyt 1917 vuoden obligatsioonilainasta osottaa Smk 65,109:45 Mankala Fors aktiebolag yhtiön osakkeiden hinnan korkoihin käytettäväksi, mutta mitä tuli yhtiön hoitokustannuksiin vuoden alusta ¹³/₇ asti, joita kustannuksia oli Smk 4,487:20, puoltanut sellaista menettelyä, että mainitulle yhtiölle avattaisiin erityinen luottotili kaupunginkassassa, mistä seikasta Rkmrin käskettiin antaa Vstolle lähempi esitys, ilmoittaa Rkmri mainitun yhtiön johtokunnan esityksestä viime kesänä varanneensa yhtiölle tarvittavan luoton kaupunginkassassa, joten asia ei vaadi muuta toimenpidettä Rkmrin puolelta.

V. V.:

Asia ei vaatine muuta toimenpidettä Kvston puolelta.

Kvsto:

Ei aiheuttanut toimenpidettä.

N:o 12.

Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä rakennuskonttorin puhtaanapito- ja siivoamis- määrärahaan.

Kun kaupungin yleisten töiden Hallituksen oli työpalkkain ja tavaranhintain yleisen nousun johdosta täytynyt korottaa rakennuskonttorin huoneiston siivoamisesta ja puhdistamisesta maksettava palkkio 6 markasta 10 markkaan huonetta kohti kuukaudessa, on kuluvan vuoden menosäännössä 13 P. L. I. 9 kohdalla tätä tarkoitusta varten oleva 2,700 markan määräraha osottautunut riittämättömäksi, minkä johdosta Hallitus on anonut tarkoitukseen myönnettäväksi 700 markan lisämäärärahaa.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan osottaa 700 markan lisäyksen kuluvan vuoden menosäännössä 13 P. L. I. 9 kohdalla rakennuskonttorin huoneistojen siivoamista varten olevaan määrärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 13.

Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä erinäisiin työmäärärahoihin.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus on Rkmrille ilmoittanut, että työ kustannusten kohoamisen johdosta on lisäystä tarpeen seuraavia kuluvan vuoden budjetissa olevia töitä varten:

		Budjetti- määräraha Smk.	Entinen lisäys Smk.	Pyydetty lisäys Smk.
Litt. 13. P.L. III.	2. Mynttiranta tulli- ja pakka- huoneen viereltä; ketokive- yksen uudistus	8,800: —	—	2,700: —
„ 13. P.L. III.	10. Erinäiset kaupungin katu- osuuksien viereiset kaiteet; uudistus ja korjaus	20,500: —	—	5,000: —
„ 13. P.L. IV.	4. Eläintarhan vedenpuhdistus- asemain käyttö ja hoito ..	18,300: —	—	4,000: —
„ 13. P.L. IV.	15. Viemärijohto Espoonkadun alle, Tavaststjernakadun alle Espoon- ja Valhallakadun vä- lille, Valhallakadun alle Ta- vaststjerna- ja Rajasaaren- kadun välille, Rajasaaren- kadun alle Valhallakadun ja Humallahden välille	62,400: —	—	40,000: —
„ 13. P.L. V.	4. Pääskylänsäntien jatkoksen viertäminen	8,700: —	4,800: —	2,500: —

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan lisäykseksi edellä lueteltuihin työ-
määrärahoihin osottaa kaikkiaan 54,200 markkaa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 14.

Rkmrin esitys erinäisten lisämäärärahojen myöntämisestä kaupungin yleisten töiden Hallitukselle.

Kaupungin yleisten töiden Hallituksen ilmoitettua Rkmrille, että kuluvan vuoden budjetissa XIII pääluokan kohdalla „ylimääräisiä insinööriapulaisia“ sekä „metsänvar-
tija-apulaisia ja metsänviljelystä“ varten olevat 25,000 ja 2,000 markan määrärahat oli-
vat palkkain kohoamisen johdosta osottautuneet riittämättömiksi, minkätähden niihin

tarvittiin lisäystä, edelliseen 10,000 ja jälkimäiseen 1,500 markkaa, esittää Rkmri, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan osottaa 10,000 markkaa kuluvan vuoden menosäännössä 13 P.L. I. 2 kohdalla olevaan „Ylimääräisten insinööri- ja piirustaja-apulaisten“ palkkaumäärärahaan sekä 1,500 markkaa menosäännön 13 P.L. I. 3 kohdalla „metsänvartija-apulaisia ja metsänviljelystä“ varten olevaan määrärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 15.

Rkmrin esitys puheenjohtajansa palkkion korottamisesta.

Rkmri huomauttaa, että sen työmäärä on viime vuosina tuntuvasti lisääntynyt varsin paraikaa jatkuvan sodan aikana niiden toimipiteiden johdosta, joihin olot ovat vaatineet ryhtymään kunnallishallinnon eri aloilla. Kvsto olikin kiinnittänyt huomionsa tähän ja käsenyt Rkmrin sekä antaa ehdotuksen Krin, sen kanslian ja konttorin uudestijärjestämiseksi, että myös, ainakin väliaikaisesti, lisätä kanslian työvoimia. Vastamainittua uudestijärjestämiskysymystä koskeva esitys on paraikaa tekeillä annettavaksi Kvston tutkittavaksi ja ratkaistavaksi. Mutta tähän katsomatta ja kun on epätietoista, mistä ajankohdasta lähtien vastainen uusi järjestys voidaan toimeenpanna, on Kri katsonut olevan esittäminen, että Krin puheenjohtajan palkkio korotettaisiin 6,000 markasta 10,000 markkaan. Kokouksia pidetään nyttemmin 2—3 viikossa, monasti useamminkin. Samassa määrin on puheenjohtaja työtaakka kasvanut. Kun tähän tulee lisäksi, että puheenjohtaja päivittäin käy kansliassa, tarkastaa kaikki esiteltävät asiakirjat, on apuna suurempain asiain valmisteluissa, lukee ja allekirjoittaa lähtevät kirjelmät ja laaditut välikirjat sekä lisäksi usein on saanut Rkmriltä toimekseen henkilökohtaisesti käydä kotimaisten ja venäläisten viranomaisten puheilla kaupungin asioissa, käynee tästä selville että, vaikka Rkmrin puheenjohtajan toimi onkin laadultaan luottamustehtävä, jommoista hoidetaan muiden toimien lomassa, on tämän toimen hoitamisesta kuitenkin niin paljon rasittavaa ja aikaavievää työtä, että 10,000 markan korvausta siitä täytyy pitää pikemmin liian vähäisenä kuin liian runsaana.

Käsitellessään 1918 vuoden budjettiehdotusta on Rkmri ollut sillä kannalla, että virkamiesten palkankorotuksia ei olisi menosääntöehdotukseen pantava, ennenkuin Kvston asettama palkanjärjestelyvaliokunta on suorittanut laajan työnsä. Sitä vastoin Krin mielestä ei mikään estä korottamasta niitä palkkiota, joita Kvston päätöksen mukaan maksetaan kunnan luottamustoimissa oleville henkilöille, jotka sentähden eivät ole virkamihiin verrattavia. Tällainen raja on jo olemassa kunnan virka- ja luottamusmiesten välillä, niinkuin näkyy m. m. siitä, että viimeksi mainituille ei, vaikka he saavat vakinaisen, kuukausittain maksettavan palkkion, kuitenkaan ole myönnetty kalliinajanlisäystä. Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi Rkmrin puheenjohtajan palkkiota 1918 vuoden alusta maksettavaksi 10,000 markkaa vuodessa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 16.

Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä hätäaputoissa käytettävain työkalujen ostomäärärahaan.

Rkmri mainitsee että, sittenkun Kvsto oli 17/8 1917 käyttövaroistaan osottanut 50,000 markkaa hätäaputoiden järjestämisessä tarvittavain työkalujen ostoon, oli kaupungin yleisten töiden Hallitus ilmoittanut, että työvoiman lisääntyttyä 1,700 mieheen mainittu määräraha oli riittämätön ja tarvittaisiin lisäksi noin 30,000 markkaa sekä sitä paitsi 70,000 markkaa, jolla summalla ostettaisiin noin 2,000 metriä työraiteita, jotka ovat välttämättömät eräiden hätäaputoina teetettävain kaduntasoitusten suorittamisessa, ja on Hallitus sentähden anonut, että Kvsto osottaisi määrärahan edellä mainittujen vastaisisakin töissä käytettävain työkalujen ja raiteiden ostoon.

Kun kaupungininsinööri on pitänyt mainittuja työkaluja ja raiteita välttämättömän tarpeellisina kaupungin hätäaputoiden suorittamiselle nykyisessä laajuudessaan ja rakennuskonttorin jo on täytynyt tyydyttää suurin osa työkalutarpeesta, on Rkmrikin katsonut olevan puoltaminen esitystä ja ehdottaa Kvston päätettäväksi:

että kaupunginkassan tulee edeltäpäin maksaa 100,000 markkaa työkalujen ja raide-
tarpeiden hankkimiseksi käytettäväksi täkäläisissä hätäaputoissa; sekä
puheena olevan summan pantavaksi 1918 vuoden menosääntöön.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 17.

Jatkokäsittelyyn 9/10:stä 1917: Kaupungin yleisten töiden Hallituksen esitys lautakunnan asettamisesta hankkimaan elintarpeita kaupungin töissä oleville työntekijöille.

Hallitus mainitsee erinäisten kaupungin yleisissä töissä olevain työntekijäin anoneen, että rakennuskonttori työntekijöilleen hankkisi sekä silakkaa että perunoita ja työntekijöille jakaisi siten hankittuja elintarpeita, sillä ehdolla että hinta vähin erin luettaisiin pois viikkotileissä maksettavista työpalkoista. Lisäksi olivat puhtaanapitolaitoksen työntekijät esittäneet, että kaupunki heille edeltäpäin antaisi tarpeellisia varoja voin, silavan, perunain ja suurimain hankkimiseen, sekä tarjoutuneet luottamusmiestensä kautta pitämään huolta näiden elintarpeiden hankinnasta ja jakelusta sekä maksujen perimisestä ja etuannin takaisin maksamisesta kaupungille.

Asiaa harkitessaan oli Hallitus tosin havainnut esitysten ansaitsevan huomiota, mutta samalla todennut, ettei Hallituksen käytettävänä ollut toimihenkilöä, jolle elintarpeiden hankinnan ja jakelun kävisi antaminen toimeksi. Tähän nähden ja kun kaupungin yleisissä töissä toimivat työntekijät eivät olleet samanlaisessa vakinaisessa toimessa, kuin esim. yksityisten teollisuuslaitosten työntekijät, ja edeltäpäin annettujen elintarpeiden hinnan periminen sen johdosta voisi joutua uhanalaiseksi, oli Hallitus ollut sitä mieltä, että puheena oleva elintarpeiden hankinta olisi annettava toimeksi jollékin ennestään

olevalle tai erityisesti tätä tarkoitusta varten valitulla kaupungin lautakunnalle, jonka käytettäväksi osotettaisiin arviolta 200,000 markkaa.

V. V.:

Valiokunta esittää, että kaupungin yleisten töiden Hallitus ja näissä töissä toimivat työntekijät oikeutettaisiin yhteisesti asettamaan komitea hankkimaan mainituille työntekijöille elintarpeita sekä määräämään, miten siten hankitut elintarpeet on jaettava ja maksu niistä perittävä, sekä että komitean käytettäväksi asetettaisiin 200,000 markan etuanti.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 18.

Teknillisten laitosten Hallituksen esitys korvauksen myöntämisestä insinööreille A. Häggblomille ja E. Florinille heidän virantoimituksessa huonontuneen terveytensä johdosta.

Hallituksen esitettyä, että kaasulaitoksen insinööreille Alfred Häggblomille ja Einar Florinille kumpaisellekin annettaisiin 1,000 markan korvaus niistä menoista, joita heillä oli ollut terveytensä hoitamisesta, sen johdosta että heidän virkahuoneisiinsa oli tunkeutunut hiilimonoksiidin sekaisia vahingollisia poistokaasuja kaasulaitoksen takoma-ahoista, joissa takomahiilien sijasta oli täytynyt käyttää sysiä, huomauttaa Rkmri, että asiasta hankitun selvityksen pohjalla on epäilemätöntä, että insinöörien Häggblomin ja Florinin terveydenhäiriöt ovat johtuneet virantoimituksessa saadusta kaasumyrkytyksestä. Insinööri Häggblomin kustannukset terveytensä hoitamisesta nousivat kaikkiaan 1,400 markkaan, mutta selvitystä insinööri Florinin samanlaisista kustannuksista ei ollut voitu saada, syystä ettei hän kehotuksesta huolimatta ollut niistä antanut tietoa. Katsoen että esityksen tulisi insinööri Florinin osalta näin ollen nykyään raueta esitti Rkmri viime kesänä insinööri Häggblomille annettavaksi 1,000 markan korvauksen.

Kun insinööri Häggblom kuitenkin oli kuollut sen jälkeen kun Rkmrin esitys oli V. V:lle saapunut, kehotti valiokunta Kria antamaan lausunnon, olisiko ja minkä verran korvausta maksettava hänen kuolinpesälleen. Tämän johdosta Rkmri ilmoitti teknillisten laitosten Hallituksen ehdottaneen, että insinööri Häggblomin leskelle, rouva Elin Augusta Häggblomille edellä mainitun korvausmäärän lisäksi annettaisiin 2,000 markan lahjapalkkio. Lisäksi mainitsee Rkmri, että insinööri Häggblom jätti jälkeensä ainoastaan lesken ja että perunkirjoituskirja osottaa ainoastaan vähäistä vajausta. Kun insinööri Häggblomin kuolemaan ei olisi pantava huomiota nyt esillä olevaa korvauskysymystä käsiteltäessä, esittää Rkmri, joka ei ole voinut yhtyä Hallituksen ehdotukseen lahjapalkkion myöntämisestä leskirouva Häggblomille, koska asianhaarat esillä olevassa tapauksessa eivät näytä sen laatukselta, että tuollaista harvinaista etua olisi myönnettävä, sekä kun Häggblom oli ollut verraten lyhyen aikaa kaupungin palveluksessa (vuodesta 1906) eikä jättänyt jälkeensä lapsia, että Kvsto epäämällä Hallituksen esityksen päättäisi leskirouva Elin Augusta Häggblomille korvauksena niistä kustannuksista, joita hänen mies-

vainajallaan, insinööri Alfred Häggblomilla, oli ollut terveytensä hoitamisesta, myöntää 1,000 markkaa maksettavaksi Vston käyttövaroista.

V. V.:

Rkmrin ehdotusta puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 19.

Teknillisten laitosten Hallituksen esitys lisämäärärahaan myöntämisestä näille laitoksille.

Hallituksen anottua sekä polttoaineiden että muiden tarvikkeiden hinnannousun ja työpalkkain kohoamisen johdosta teknillisille laitoksille täksi vuodeksi lisämäärärahoja kaikkiaan 1,280,100 markkaa, mainitsee Rkmri katsoneensa laitosten johtajain antaman seikkaperäisen selvityksen nojalla olevan puoltaminen lisäyksiä pyydetty määrät. Näiden lisämenojen suoritukseen nähden taas olisi huomattava, että laitokset tuottavat tuloja enemmän kuin kuluvan vuoden budjetissa on laskettu sekä että säästöä eräissä laitosten määrärahoissa on odotettavana. Niinpä lasketaan sähkölaitoksessa säästyvän 40,000 markkaa ja lisätuloja olevan 200,000 markkaa. Kaasulaitoksen taas lasketaan tuottavan lisätuloja 436,000 markkaa, lukuun ottamatta sitä korvausta, minkä Kvsto myöntänee laitokselle niistä lisäkustannuksista, joita koituu 8-tuntisen työpäivän käytäntöönottamisesta ja jonka korvauksen laitos on laskenut 55,000 markaksi. Vesijohtolaitoksen johtaja taas on ilmoittanut laitoksesta olevan odotettavana lisätuloja noin 50,000 markkaa.

Pyydytetyt lisämäärärahat, edellytetyt säästöt ja lisätulot sekä näiden lisäksi oleva vaje on laskettu seuraavasti:

	Pyydetty lisäys Smk.	Laskettu säästö ja lisätulo Smk.	Vajeus Smk.
Kaasulaitos	533,200: —	436,000: —	97,200: —
Sähkölaitos	319,500: —	240,000: —	79,500: —
Vesijohtolaitos	427,400: —	50,000: —	377,400: —
Yhteensä	1,280,100: —	726,000: —	554,100: —

Tässä on huomattava, että hiljattain päätetty kaasunhinnankorotus on otettu lukuun, jota vastoin ei ole otettu huomioon kysymyksessä ollutta sähkövirran ja veden hinnankorotusta, syystä ettei tämä korotus missään tapauksessa astuisi voimaan kuluvana vuonna.

Kun edellä mainitut laitosten lisätulojen määrät eivät ole lopulliset, vaan, mikäli kokemus edellisiltäkin vuosilta on osoittanut, luultavasti hiukan runsaampia lisätuloja on odotettavana, on Rkmrin mielestä ollut sopivinta, että teknilliset laitokset oikeutetaan myönnettyistä lisämäärärahoista johtuvan menon suorittamiseen käyttämään sen tulon, minkä laitokset tuottavat kuluvan vuoden budjetissa edellytetyn määrän lisäksi, sekä laitosten määrärahaan säästöt, niin pitkälle kuin nämä kaikki riittävät, jota vastoin kysymys tämän lisäksi mahdollisesti olevan vajauksen täyttämisestä otettaisiin käsiteltä-

väksi vasta sittenkun laitokset ovat lopullisesti laskeneet voittonsa ja vajuuskin voidaan määrätä.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

myöntää kaupungin teknillisille laitoksille lisämäärärahoja yhteensä 1,280,100 markkaa, nimittäin kaasulaitokselle 533,200, sähkölaitokselle 319,500 ja vesijohtolaitokselle 427,400 markkaa;

oikeuttaa laitokset tämän menon suoritukseen käyttämään tämänvuotisia tulojaan, sikäli kuin näitä ei ole vahvistettuun vuosirahasääntöön merkitty, sekä määrärahoissa syntyvät säästöt; samoin kuin

käskää teknillisten laitosten Hallituksen, sittenkun laitosten tämänvuotiset tulot voidaan lopullisesti määrätä, ilmoittaa, minkä verran mahdollisen vajauksen täyttämiseen lisävaroja tarvitaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnettiin.

N:o 20.

Kaupungin teknillisten laitosten Hallituksen esitys sähkövoiman hinnan korottamisesta.

Hallituksen esitettyä, että Kvsto nykyisiin korkeisiin tuotantokustannuksiin katsoen päättäisi korottaa sähkölaitoksen yleisessä tariffissa määrätty voima- ja valaistustarkoituksiin käytetyn sähkövoiman hinnat 1918 vuoden ensimmäisestä lukemisesta alkaen 10 pennillä, huomauttaa Rkmri että, vaikka se onkin voinut yhtyä tähän ehdotukseen, täytyy sen kuitenkin huomauttaa, että nopeasti kohoaviin tarveainehintoihin ja alinomaa kohoaviin työpalkkoihin nähden käy paneminen kyseeseen, eikä Hallituksen ehdottamaa runsaampi korotus olisi perusteltu. Ei nimittäin näy olevan onnistunutta politiikkaa, että tariffia korotetaan sikäli kuin menojen lisääntyminen vaatii. Tällainen menettely synnyttää epätietoisuutta kuluttajissa, ja varsinkin suurempain kuluttajain on vaikea semmoisisissa oloissa laskea kuluttamansa sähkövoiman kustannuksia. Mikäli Rkmri on saanut tietää, aikoo kaupungin teknillisten laitosten Hallitus tehdä esityksen kaasunhinnan vähäisestä korottamisesta ensi vuoden alusta, vaikka viimeksi päätettyä korotusta tuskin on ehditty panna voimaan. Tällä lausunnolla ei Rkmri ole tahtonut tehdä mitään ehdotusta, vaan ainoastaan kiinnittää Kvston huomiota tähän kuuluviin seikkoihin.

Yhdessä kohden on Rkmri havainnut tarpeelliseksi täydentää Hallituksen esitystä, nimittäin siinä että ehdotetun korotuksen ei tulisi koskea ainoastaan yleistä tariffia, vaan myöskin erikoistariffeja (pausechal- ja porrasvalaistusta), joita tietenkin olisi korotettava samassa suhteessa kuin yleistä tariffiakin. Se seikka että Hallitus ei ole esityksessään maininut erikoistariffeja, onkin johtunut siitä käsityksestä, että Kvsto ei olisi aikaisemmin vahvistanut näitä tariffeja, vaan jättänyt asian tältä kohden Hallituksen tutkittavaksi ja ratkaistavaksi. Näin ei kuitenkaan ole ollut laita, vaan on Kvsto tehnyt lopullisen päätöksen erikoistariffeihinkin nähden.

Rkmri esittää Kvston päätettäväksi, että sähkölaitoksen yleiset voima- ja valaistus-

tarkoitukseen annetun sähkövoiman tariffit korotetaan 1918 vuoden ensimmäisestä lukemisesta lähtien 10 pennillä sekä erikoistariffit samassa suhteessa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 21.

Kaupungin teknillisten laitosten Hallituksen esitys maksuttoman kaasun ja sähkövalon antamisesta erinäisille mainittujen laitosten toimihenkilöille.

Sen johdosta että vuositilintarkastajat olivat kaupungin 1915 vuoden tilien ja hallinnon tarkastuksesta antamassaan kertomuksessa muistuttaneet, että sitä maksutonta valaistusta, jonka teknillisten laitosten Hallitus oli erikoista valtuutusta saamatta myöntänyt sähkö- ja kaasulaitoksen insinööreille ja eräille muille toimihenkilöille, ei käynyt periaatteelliselta kannalta puolustaminen, huomautti Budjettivaliokunta antamassaan mietinnössä (*Pain. asiakirj. N:o 25 vuodelta 1916*), että rahasăännön mukaan seuraavat mainittujen laitosten toimihenkilöt saivat vapaan valaistuksen, nimittäin kaasulaitoksessa: apulaisjohtaja, konemestari sekä vanhempi ja nuorempi kaasumestari, samoin kuin sähkölaitoksessa: ensimmäinen käyttöinsinööri, konemestari, yksi pääaseman asetelaitteen vartija, yksi Kasariminkadun aseman koneenkäyttäjä, kaikkien asemain ylimonttöörit, työmestarit sekä koneenkäyttäjät ja asetelaitteen vartijat. Mutta mikäli teknillisten laitosten Hallitus oli muille näiden laitosten toimihenkilöille Kvston luvatta suonut tuollaisen edun rahasăännön ulkopuolella, täytyi sitä pitää Hallituksen toimivallan ylittämisenä. Valiokunta katsoi sentähden Kvstolla olevan aihetta kiinnittää teknillisten laitosten Hallituksen huomiota siihen, että maksutonta valaistusta mainittujen laitosten toimihenkilöille rahasăännön ulkopuolella ei saisi myöntää Vston lupaa siihen hankkimatta. Kokouksessaan ^{22/5} 1917 hyväksyi Kvsto mainitun lausunnon.

Hallitus ilmoittaa nyt, että paitsi niitä laitosten palveluksessa olevia virka- ja palvelusmiehiä, jotka vahvistetun rahasăännön mukaan saavat maksuttoman valaistuksen tahi kaasun, on tämä etu Hallituksen tekemän erityisen päätöksen mukaan suotu seuraaville toimihenkilöille, nimittäin vesijohtolaitoksessa: kemisille, kemistin apulaiselle, työmestari, ylikoneenkäyttäjälle, 2 ensimmäiselle koneenkäyttäjälle, 4 toiselle koneenkäyttäjälle ja 4 koneenkäyttäjäapulaiselle, jotka kaikki asuvat laitoksen rakennuksissa; kaasulaitoksessa: kamreerille, kemistille ja johtotyöinsinööreille sekä sähkölaitoksessa: 3 insinööreille ja 4 lämmittäjälle. Sitä paitsi ovat kaasun ja sähkölaitoksen toimitusjohtajat oikeutetut maksutta käyttämään kaasua ja sähkövirtaa.

Kun edellä mainituille virkamiehille siten annettava maksuton valaistus tuottaa kaupungille verraten vähäisiä kustannuksia, kaasulaitoksessa annetusta kaasusta noin 1,300 markkaa, vesijohto- ja sähkölaitoksessa maksuttomasta sähkövalosta noin 300 ja 500 markkaa, mutta sitä vastoin on suuriarvoinen niille, jotka sen saavat, sekä kun puheena olevaa etua nyttemmin tuskin voinee asianomaisilta riistää, esittää Hallitus Kvston päättäväksi, että paitsi niitä kaupungin teknillisten laitosten virka- ja palvelusmiehiä, jotka vahvistetun vuosirahasăännön mukaan jo saavat maksuttoman valaistuksen tai kaasun,

sama etu on myönnettävä lisäksi seuraaville toimihenkilöille, nimittäin vesijohtolaitoksessa: kemistille, kemistinapulaiselle, työmasterille, ylikoneenkäyttäjälle, 2 ensimmäiselle koneenkäyttäjälle, 4 toiselle koneenkäyttäjälle ja 4 koneenkäyttäjäapulaiselle; kaasulaitoksessa: toimitusjohtajalle, kamreerille, kemistille ja johtotyöinsinöörille; sekä sähkölaitoksessa: toimitusjohtajalle ja, paitsi ensimmäiselle käyttöinsinöörille, laitoksen kolmelle muulle insinöörille ja 4 lämmittäjälle.

Koska edellä mainittu Kvston päätös osottaa, että Vsto ei ole hyväksynyt Hallituksen toimenpidettä myöntää maksutonta valaistusta rahasäännön ulkopuolella teknillisten laitosten toimihenkilöille, jättää Rkmri Kvston harkittavaksi, eikä nyt esillä oleva esitys olisi evättävä.

V. V.:

Evättäneen.

Kvsto:

Evättiin.

N:o 22.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys erinäisten lisämäärärahan myöntämisestä kulkutautisairaalaan varten.

Ylihallituksen anottua myönnettäväksi erinäisiä nykyisestä kalliista ajasta johtuneita lisämäärärahoja kulkutautisairaalaan varten esittää Rkmri, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan osottaa alempana mainitut lisäykset seuraaviin kuluvan vuoden menosäännössä kulkutautisairaalaan varten oleviin määrärahoihin, nimittäin 20,000 markkaa ruuanpitoa varten (7 P. L. XIII. 2), 50,000 markkaa lämmitystä varten (7 P. L. XIII. 3), 5,000 markkaa lääkkeitä ja sidetarvikkeita varten (7 P. L. XIII. 5), 6,000 markkaa hevosten ja koe-eläinten elatusta varten (7 P. L. XIII. 8) sekä 1,500 markkaa desinfioimista varten (7 P. L. XIII. 11) eli siis yhteensä 82,500 markkaa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 23.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys erinäisten lisämäärärahan myöntämisestä Nickbyn mielisairaalaan varten.

Ylihallituksen anottua erinäisiä nykyisestä kalliista ajasta johtuvia lisämäärärahoja Nickbyn mielisairaalaan varten esittää Rkmri, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan osottaa alempana mainitut lisäykset kuluvan vuoden menosäännössä Nickbyn mielisairaalaan varten oleviin määrärahoihin, nimittäin ruokaa varten 75,000 markkaa (7 P. L. XV. 2),

neljän hevosen heiniä ja kauria 2,500 markkaa (7 P. L. XV. 11), työskenteleväin potilaiden uutteruusrahoiksi 500 markkaa (7 P. L. XV. 14) sekä puhtaanapitoa, nuohousta y. m. varten 1,000 markkaa (7 P. L. XV. 15) eli siis yhteensä 79,000 markkaa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 24.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys erinäisten lisämäärärahojen myöntämisestä Humaliston sairaalaa varten.

Ylihallituksen anottua erinäisiä nykyisestä kalliista ajasta johtuvia lisämäärärahoja Humaliston sairaalalle esittää Rkmri, että Kvsto käyttövaroistaan myöntäisi seuraavat lisäykset kuluvan vuoden menosäännössä Humaliston sairaalaa varten oleviin määrärahoihin, nimittäin ruokaa varten 40,000 markkaa (7 P. L. XVI. 2), lämmitystä varten 10,000 markkaa (7 P. L. XVI. 3), valaistusta varten 300 markkaa (7 P. L. XVI. 4), lääkkeitä ja sidetarvikkeita varten 1,500 markkaa (7 P. L. XVI. 5), sekalaisiin menoihin 1,000 markkaa (7 P. L. XVI. 10) sekä vaatteiden pesua varten 500 markkaa (7 P. L. XVI. 12) eli siis yhteensä 53,300 markkaa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 25.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys lisäyksen myöntämisestä Nickbyn mielisairaalan potilaiden elätteelleantomäärärahaan.

Ylihallitus ilmoittaa, että Nickbyn mielisairaalaan kirjoitetuista potilaista nykyään on 25 mies- ja 64 naispuolista annettuina elätteelle sairaalan läheisyydessä asuviin perheisiin, jotka ovat saaneet korvausta keskimäärin 36 markkaa kuukaudessa kustakin potilaasta, ollen velvolliset samasta hinnasta hankkimaan hoidokeille vaatteet ja jalkineet. Nämä perheet ovat nyttemmin kuitenkin ilmoittaneet, etteivät ne enää voi hankkia hoidokeille vaatteita eikä jalkineita, ja ovat sen ohessa anoneet elätteelleantomaksua korotettavaksi 7—8 markalla hoidokkia kohti kuukaudessa viime syyskuun alusta lukien, jota anomusta Ylihallitus nykyiseen kalliiseen aikaan nähden ei ole pitänyt kohtuuttomana. Tämän johdosta ja kun vaatteiden ja jalkineiden hankkimiseksi puheena oleville hoidokeille kuluvana vuonna tarvittaisiin lisää 10,490 markkaa, on Ylihallitus anonut mainittua lisäystä myönnettäväksi sairaalan tämänvuotisessa menosäännössä olevaan elätteelleantomäärärahaan, 35,000 markkaan.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan osottaa 10,490 markan lisäyksen kuluvan vuoden menosäännössä nimikkeen 7 P. L. XV. 17 kohdalla olevaan määrärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 26.

Terveystenhoitolautakunnan esitys lisäyksen myöntämisestä Lautakunnan tarverahain määrärahaan.

Kaikenlaatuisten tarvikkeiden hinnannousun johdosta pyytää Terveystenhoitolautakunta 3,000 markan lisäystä tarverahoihinsa, joita varten menosäännössä on 7,500 markkaa.

Rkmri puoltaa myöntymistä anomukseen sekä menon maksamista Kvston käyttövaroista.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 27.

Terveystenhoitolautakunnan esitys erinäisten lisämäärärahan myöntämisestä terveydellisten tutkimusten laboratorioille.

Terveystenhoitolautakunnan esitettyä nykyisten hinnannousujen johdosta myönnettäväksi 300 ja 1,200 markan lisäykset terveydellisten tutkimusten laboratorioin menosäännössä vedenkulutusta sekä kojeiden, kirjain, näytteiden y. m. ostoa ja kunnossapitoa varten oleviin määrärahoihin (7 P. L. VII. 2 ja 5, edellinen 450 ja jälkimäinen 6,000 markkaa) ehdottaa Rkmri, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan osottaa 300 ja 1,200 markan lisäyksen terveydellisten tutkimusten laboratorioin vedenkulutusta sekä kojeiden, kirjain y. m. ostoa ja kunnossapitoa varten oleviin määrärahoihin.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 28.

Suomenkielisten kansakoulujen Johtokunnan esitys avustavan kansakoulutarkastajan K. G. Aminoffin määräämisestä toimittamaan tutkintoa asiassa, joka koskee erään kansakoulunopettajan sopimattomuutta pysymään virassaan.

Sittenkun kansakoulutarkastaja M. Pesonen oli Johtokunnalle ilmoittanut kansakoulunopettaja O. A. Heimoon nähden syntyneen epäilyksiä, että hän olisi veneläiselle san-tarmistolle ilmiantanut Pesosen rikoksesta valtion turvallisuutta vastaan, sekä samalla huomauttanut, että Heimoa, siinä tapauksessa että hänen havaitaan saattaneen itsensä syyppääksi tällaiseen tekoon, täytyy pitää sopimattomana toimimaan lasten kasvattajana, on Johtokunta, koska kansakoulutarkastaja Pesonen on esteellinen tässä tapauksessa toimittamaan semmoista tutkintoa kuin ^{11/5} 1866 annetun kansakouluasetuksen 136 §:ssä mainitaan, katsonut avustavan kansakoulutarkastajan K. G. Aminoffin olevan velvollinen edustamaan kansakoulutarkastaja Pesosta sekä mitä tulee edellä mainittuun kurin-pito-asiaan että muihinkin kansakoulunopettaja Heimoa koskeviin asioihin, joita Pesonen on esteellinen käsittelemään. Kun avustava kansakoulutarkastaja Aminoff ei kuitenkaan ole katsonut ^{25/11} 1914 annetun kaupungin kansakouluohjesäännön mukaan olevansa oi-keutettu ilman Kvston määräystä toimimaan kansakoulutarkastajana esillä olevassa asi-assa, on Johtokunta pyytänyt hänelle annettavaksi sellaisen määräyksen.

V. V.:

Valiokunta on tosin sitä mieltä, että avustava kansakoulutarkastaja ei ole kaupungin kansakouluohjesäännön mukaan oikeutettu eri määräystä saamatta edustamaan kansa-koulutarkastajaa, mutta koska Kvstolla voimassa olevain asetusten mukaan ei ole oi-keutta puuttua semmoiseen kansakoulun sisäiseen asiaan, kuin esillä oleva kurin-pitoasia ja sen selvittäminen on, vaan näyttää olevan kansakoulujohtokunnan asia katsoa, että esteetön henkilö toimittaa puheena olevan tutkinnon sekä käsittelee muut kansakoulun-opettaja Heimoa koskevat asiat, ei Kvston puolelta liene tarpeen toimenpidettä asiassa.

Kvsto:

Johtokunnan esitykseen myönnyttiin.

N:o 29.

Ruotsinkielisten kansakoulujen Johtokunnan esitys Nikolainkadun kansakoulutalon luo-vuttamisesta kansakoulujen käytettäväksi.

Viime toukokuussa Kvstolle lähetetyssä kirjelmässä huomauttaa Johtokunta että, sit-tenkun Nikolainkadun kansakoulutalo oli keväällä 1916 luovutettu venäläiselle sotaväelle, oli sinne sijoitetuista 28 luokasta parikymmentä sijoitettu toisiin huoneistoihin. Kun kansakoulut eivät nyttemmin voi käyttää yhtäkään näistä huoneistoista eikä muita sopi-via huoneistoja ole saatavissa, anoo Johtokunta ryhdyttäväksi sen suuntaisiin toimen-piteisiin, että Nikolainkadun kansankoulutalo palautettaisiin kouluhallinnon käytettäväksi.

Rkmri huomauttaa että, kun ei ole toiveita että nykyoloissa, jolloin venäläisten soti-lasviranomaisten majoitusvaatimukset pikemmin ovat lisääntyneet kuin vähentyneet, mainitun suuntainen esitys olisi vienyt myönteiseen tulokseen, ei Kri ole katsonut ole-

van ehdottaminen pyynnön tekemistä asianomaisille viranomaisille, vaan kehottanut ruotsinkielisten kansakoulujen taloudenhoitajaa koettamaan toisaalta vuokrata tarvittavat huoneistot. Taloudenhoitajan ilmoituksen mukaan olikin tämä onnistunut sikäli, että koulut olivat voineet välttävästi alottaa toimintansa kuluvan syyslukukauden alusta, jota paitsi oli toiveita eräiden lisähuoneistojen saamisesta. Näin ollen Rkmri esittää, että muu toimenpide asiassa saisi raueta.

V. V.:

Asia ei aiheuttane toimenpidettä Kvston puolelta.

Kvsto:

Ei aiheuttanut toimenpidettä.

N:o 30.

Kansanlastentarhain johtokunnan esitys korotetun apumaksun sekä etuantimäärärahan myöntämisestä kansanlastentarhoille.

Johtokunta ilmoittaa, että Helsingin kaupungin avustamain kansanlastentarhain johtajattaret olivat, sen johdosta että Kvston myöntämät kansanlastentarhain apurahat eivät, varsinkaan mitä ruokintaan ja polttoaineisiin tulee, riitä tarkoituksiinsa, esittäneet, että lastentarhain keskeytymättömän toiminnan turvaamiseksi vuoden loppuun täksi vuodeksi myönnettäisiin kaikkiaan 67,114 markkaa jaettavaksi lastentarhain kesken sillä tavoin kuin tuonnempana olevasta taulusta näkyy. Johtokunta puoltaa myöntymistä anomukseen ja huomauttaa, että lisämäärärahasta on laskettu tulevan kutakin lasta kohti 18 markkaa, jolla summalla saisi yhden aterian päivässä. Alkuperäisestä määrärahasta tuli kunkin lapsen osalle 24 markkaa.

Lisäksi ilmoittaa kansanlastentarhain johtokunta näiden laitosten johtajarten anoneen että, koska kansanlastentarhoille vuonna 1918 tarpeellisia elintarpeita luultavasti tuskin on saatavissa sen jälkeen kun senvuotiset määrärahat on maksettu, Kvsto myöntäisi elintarpeiden oston vuodeksi 1918 edeltäpäin 126,500 markkaa, lukien 50 markkaa kutakin lasta kohti, ja jaettavaksi vastamainitun taulun mukaan. Esitettyihin syihin nähden ja kun huomattava osa lastentarhoissa käyvistä lapsista kuuluu niihin kansankerroksiin, joita elintarvepuute ensiksi ja tuntuvinmin kohtaa sekä lastentarhain elintarvehankinnan helpottaminen siis yleiseltä muonituskannaltakin katsoen olisi kaupungille edullinen, puoltaa johtokunta myöntymistä esitykseen.

Pyydytyt lisäykset ja etuannit jakautuisivat eri lastentarhain kesken seuraavasti:

		Vuodeksi 1917 vahvis- tetut määrä- rahat.	Vuodeksi 1917 ehdote- tut lisäyk- set.	Vuodeksi 1918 anotut etuannit.
		Smk.	Smk.	Smk.
a) <i>Ruotsinkieliset:</i>				
Kallion	kansanlastentarha	26,605: —	3,720: —	6,250: —
Tehtaankadun	”	10,725: —	1,880: —	3,750: —
Hermannin	”	19,270: —	3,234: —	6,250: —
Sepänkadun	”	15,860: —	3,000: —	5,000: —

Töölön	kansanlastentarha	26,760: —	6,060: —	7,500: —
Vladimirinkadun	"	16,085: —	2,800: —	5,000: —
Pikku Robertinkadun (uusi)	kansanlastentarha ..	—	1,690: —	3,750: —

b) *Suomenkieliset:*

I. Viertotien	kansanlastentarha	16,426: —	2,560: —	5,000: —
Alppikadun	"	18,399: 64	2,820: —	6,250: —
Kansakoulukadun	"	16,650: —	2,310: —	5,000: —
Hermannin	"	32,135: —	5,460: —	10,500: —
Korkeavuorenkadun	"	16,730: —	2,640: —	5,000: —
Pursimieskadun	"	17,070: —	2,870: —	6,250: —
Punavuorenkadun	"	16,460: —	2,500: —	5,000: —
Töölön	"	22,260: —	2,950: —	6,000: —
Vallilan (uusi)	"	—	2,500: —	3,750: —
Porvoonkadun (uusi)	"	—	2,500: —	5,000: —

c) *Kaksikieliset:*

Sörnäsän	kansanlastentarha haaraosastoinen	64,291: —	9,870: —	20,000: —
Fredriksperin	"	16,586: —	3,250: —	6,250: —
Hermannin	"	20,425: —	2,500: —	5,000: —

Uusia kansanlastentarhoja varten on 1917 vuoden menosäännössä määrärahoja kaikkiaan 20,200: —

Yhteensä Smk 392,937: 64 67,114: — 126,500: —

Anottuihin lisämäärärahoihin nähden huomauttaa Rkmri, että Krin mielestä laitoksia, joille lisämäärärahoja nyt anotaan, ei käy asettaminen niiden kaupungin omain opetuslaitosten vertaisiksi, joita kaupunki on lain mukaan velvollinen pitämään voimassa. Kun kuitenkin kansanlastentarhain toiminta kokonaan perustuu kunnan antamaan avustukseen eikä näitä laitoksia sentähden voida pitää avoinna, ellei avustusta anneta semmoinen määrä, että laitosten kustannukset voidaan suorittaa, on Kri, vaikka se apumaksu, jolla kaupungin on katsottu olevan kannatettava kansanlastentarhoja, jo on menosäännössä vahvistettu, tahtonut Kvston harkittavaksi jättää, eikä pyydettyä lisämäärärahaa kävisi myöntäminen Kvston käyttövaroista.

Anottuihin etuantivaroihin nähden huomauttaa Rkmri että, vaikka anomusta vastaan käykin esittäminen epäilyksiä, koska siihen myöntyminen tietäisi että kansanlastentarhan apurahat on pantava 1918 vuoden vakinaiseen menosääntöön, on Kri kuitenkin, siihen nähden että täytyy edellyttää apuraha näitä laitoksia varten otettavan menosääntöön ainakin saman verran kuin on kuluva vuoden menosäännössä, sekä että nykyolot kehottavat mahdollisimman joutuisasti hankkimaan elintarpeita, katsonut voivansa anomusta puoltaa.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

myöntää kaupungin avustamille kansanlastentarhoille vuodeksi 1917 lisämäärärahoja kaikkiaan 67,114 markkaa maksettavaksi Vston käyttövaroista; sekä

etuantina kaupunginkassasta myöntää näille laitoksille 126,500 markkaa elintarpeiden hankkimiseksi niille vuodeksi 1918 ollen mainittu summa vastedes maksettava siitä

määrärahaista, mikä sanotun vuoden menosääntöön merkitään puheena olevain laitosten kannatusavuksi.

V. V.:

Puolletaan.

Myönnyttiin.

N:o 31.

Kansanlastentarhain johtokunnan esitys kiinteistön ostamisesta Töölön suomenkieliselle kansanlastentarhalle.

Johtokunta esittää, että Kvsto huoneiston hankkimiseksi Töölön suomenkieliselle kansanlastentarhalle joko ostaisi Kammiokadun talon N:o 11 80,000 markan hinnasta tai myös rupeaisi osakkaaksi osakeyhtiöön, joka samaa tarkoitusta varten aikoo ostaa ja käyttää mainitun talon.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus ilmoittaa muun muassa, että kiinteistössä sijaitseva rakennus sisältää ainoastaan 6 huonetta eikä sovellu koulutarkoituksiin, minkätähden ja kun kaupungilla näillä seuduilla on useita myymättömiä ja puheena olevaan tarkoitukseen sopivia tontteja, Hallitus ehdottaa esitystä evättäväksi.

Rkmri on sitä mieltä että, kun kansanlastentarhoja ei vielä voi pitää kunnallistettuina, mutta luultavaa kuitenkin on, että kaupungin vatedes täytyy ottaa nämä laitokset haltuunsa, olisi suotavaa, että kansanlastentarhain vastaisesta asemasta saataisiin täydellinen selvitys ja siihen perustuva ehdotus, minkätähden Kri ehdottaa valiokunnan asettamista tätä tarkoitusta varten. Kunnes puheena oleva selvitys siitä johtuvine ehdotuksineen on saatu, ei Rkmri ole katsonut voivansa puoltaa kansanlastentarhain johtokunnan tekemää esitystä, vaan ehdottaa sen evättäväksi.

Muuan Rkmrin vähemmistö, herrat Listo ja Lindfors, joka ei ole vastustanut Rkmrin ehdottaman selvityksen hankkimista, on ollut sitä mieltä, että esitystä ei olisi silti evättävä eikä jätettävä lepäämään, vaan esittämillään perusteilla ehdottanut, että kaupunki rupeaisi hankkeissa olevan yhtiön osakkaaksi, josta asiasta mainitut jäsenet niinkään ovat tehneet lähemmän ehdotuksen.

V. V.:

Kun Rkmri on pitänyt ehdotettua paikkaa puheena olevaan tarkoitukseen sopimattomana, evättäneen esitys.

Kvsto:

Esitys evättiin.

N:o 32.

Tyttöjen ammattikoulun johtokunnan ilmoitus talousosaston kahden luokan lakkauttamisesta.

Johtokunta ilmoittaa, että sen oli, sen johdosta että oli mahdoton hankkia ammatti-

koulun talousosastolle tarpeellisia elintarvemääriä, ollut pakko toistaiseksi lakkauttaa talousosaston molemmat toiset luokat. Tästä oli ollut seurauksena, että mainitun osaston opettajattarista kaksi on työttöminä sekä että yksi keittiö on käyttämättä.

V. V.:

Ei aiheuttane toimenpidettä.

Kvsto:

Ei aiheuttanut toimenpidettä.

N:o 33.

Musiikkilautakunnan esitys Helsingin kaupunginorkesterin lopullisesta ottamisesta kaupungin haltuun (Pain. asiakirj. N:o 56 vuodelta 1917).

V. V.:

Kvsto vaatinee Rkmrin lausuntoa asiasta.

Kvsto:

Lähetettiin Rkmriin.

N:o 34.

Musiikkilautakunnan kertomus soitantokaudelta 1916—1917.

V. V.:

Kertomus pantaneen pöydälle ensi kokoukseen.

Kvsto:

Pantiin pöydälle.

N:o 35.

Helsingin Anniskeluosakeyhtiön valvojan kertomus myyntivuodelta $\frac{1}{6}$ 1916— $\frac{1}{6}$ 1917.

Juovutusjuoma-asiain valmisteluvaliokunta:

Kertomus pantaneen pöydälle ensi kokoukseen.

Kvsto:

Pantiin pöydälle.

N:o 36.

Jatkokäsittelyyn 9/10:stä 1917: Kaupungin yleisten töiden Hallituksen toimintakertomus vuodelta 1916.

V. V.:

Lähetettäneen Tilastokonttoriin huomioon otettavaksi kunnalliskertomuksen laadinnassa.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 37.

Vallilan työväenasuntojen vuokralaisten esitys erinäisten korjaus- ja muiden töiden teettämisestä mainituissa asunnoissa.

Hakijat anovat, että Kvsto määräisi joutuisasti teetettäväksi seuraavat työt Vallilan työväenasunnoissa:

- a) että rakennukset ulkoa laudoitetaan;
- b) että pesutupiin hankitaan huuhteluammeet;
- c) että vesijohto suojellaan jäätymiseltä;
- d) että seinäpaperit korjataan sekä ovet, ikkunat ja lattiat sisältä maalataan; samoin kuin
- e) että sähkölamput lasketaan alemmaksi ja kuhunkin huoneeseen hankitaan pöytälamppu.

Rkmri huomauttaa:

että niin kunnallisten työväenasuntojen johtokunta kuin kaupungin yleisten töiden Hallituskin eivät ole pitäneet rakennusten laudoitusta tarpeellisena, kun rakennukset on tehty laudoista sillä tavoin, että ulkolaudoitusta ei tarvita;

että kaupungin yleisten töiden Hallitus on ehdottanut kuhunkin pesutupaan hankittavaksi kaksi pesuammetta ja yhden huuhteluammeen, joita ynnä vesijohtoa varten tarvittaisiin 4,000 markan määräraha;

että Hallitus jo on ryhtynyt toimenpiteisiin vesijohdon jäätymisen estämiseksi;

että, kun ainoastaan muutama kuukausi on kulunut siitä, kun työväenasunnot luovutettiin käytettäväksi, edellä mainitut molemmat Hallitukset ovat olleet sitä mieltä, että d) kohdassa mainittuja korjaustöitä ei toistaiseksi tarvitse tulla kysymykseen; sekä

että tarveaineita kattolamppujen johtojen jatkamiseen ei ole saatavissa ja että jokaisen vuokralaisen tulisi omalla kustannuksellaan hankkia ne lisälamput, joita katsoo tarvitsevänsä.

Edellä lausutun johdosta Rkmri esittää, että Kvsto epäämällä esityksen muilta kohdin päättäisi käyttövaroistaan osottaa 4,000 markkaa pesu- ja huuhteluammeiden hankkimiseksi Vallilan työväenasuntojen pesutupiin.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Rkmrin ehdotus hyväksyttiin.

N:o 38.

Lastenhoidonedistämisyhdistyksen anomus kaupungin avustaman, naimattomia äitejä ja näiden lapsia varten aiotun kodin avaamisen toistaiseksi lykkäämisestä.

Yhdistys, jolle Kvsto oli myöntänyt 14,000 markkaa kodin kuntoonpanettamiseksi ja voimassapitämiseksi vuonna 1917 naimattomia naisia ja näiden lapsia varten, mainitsee, että aikomus oli ollut sijoittaa koti Busholmaan, missä eräs huvilarakennus oli maksutta tarjottu yhdistyksen käytettäväksi. Kun vuokralaiset kuitenkin olivat kieltäytyneet muuttamasta pois ja vuokralautakunta, johon asia oli lykätty, oli sen ratkaissut näiden hyväksi, ei yhdistys saanut tätä huoneistoa, minkätähden ja kun muutakaan huoneistoa ei ole voitu hankkia, yhdistys, ilmoittaen, että osa määrärahasta jo on käytetty kaluston hankkimiseksi vastaiseen kotiin, anoo lupaa saada lykätä laitoksen avaamisen 1918 vuoden loppuun.

Terveydenhoitolautakunta puoltaa myöntymistä hakemukseen.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 39.

Kaupunkilähetyksen esitys korotetun apumaksun myöntämisestä Ryttylän työsiirtolalle sekä Helsingin työlaitoksille.

Helsingin kaupunkilähetyksen anottua korotettua apumaksua Ryttylän työsiirtolalle sekä tšekäläisille miesten ja naisten työlaitoksille mainitsee Rmkri epäroineensa, onko anomusta puollettava, koska lisämäärärahoja ei olisi myönnettävä yksityisille yrityksille, jotka ainoastaan saavat budjetinjärjestelyssä vahvistetun apumaksun kunnalta. Tässä tapauksessa olisi kuitenkin huomattava, että laitokset, joille nyt anottu apuraha tulisi, osaltaan edistävät hädän lieventämistä työttömäin keskuudessa, joiden luku nykyään on huomattavan suuri ja joille kaupunki ei voi hankkia työtä toivottavassa määrässä. Rkmri sentähden esittää, että Kvsto päättäisi tämänvuotisista käyttövaroistaan osottaa kuluvan vuoden menosäännössä nimikkeiden 8 P. L. IV. 3 Ryttylässä oleva miesten työsiirtola, 8 P. L. IV. 2 miesten työlaitoksen voimassapito sekä 8 P. L. IV. 2 naisten työlaitoksen voimassapito kohdalla oleviin määrärahoihin lisäystä kuhunkin 10,000, 2,000 ja 4,000 markkaa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 40.**Herra Elvingin ilmoitus kaupunginvaltuusmiestoimesta luopumisestaan.**

Herra Elving, joka on valittu kaupunginvaltuusmieheksi vuosiksi 1916, 1917 ja 1918, ilmoittaa sen oikeuden nojalla, mikä hänellä on saavuttamansa iän johdosta, luopuvansa kaupunginvaltuusmiestoimesta.

V. V.:

Kvsto pyytäne Maistraattia toimittamaan yhden kaupunginvaltuusmiehen vaalin herra Elvingin sijaan 1917 vuoden loppuosaksi ja vuodeksi 1918.

Tässä yhteydessä valinnee Kvsto yhden jäsenen Valmisteluvaliokuntaan herra Elvingin sijaan 1917 vuoden loppuun asti.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 41.**Herra O. Rosenqvistin anomus saada vapautus Rkmrin ensimmäisen varajäsenen toimesta.**

Anomuksensa syyksi herra Rosenqvist mainitsee, että hän paljon lisääntyneen työn vuoksi ei voi säännöllisesti ottaa osaa Rkmrin kokouksiin, joissa nykyään on käsiteltävänä 1918 vuoden budjettiehdotus, jota varten on tarpeen viikottain 3—4 kokousta, joissa ensimmäisen varamiehen tulisi olla saapuvilla, kun Krin varsinainen jäsen, tri K. Ignatius, on matkustanut pois paikkakunnalta.

V. V.:

Kvsto myöntyy herra Rosenqvistin anomukseen ja valinnee Rkmrin ensimmäiseksi varajäseneksi 1917 vuoden loppuun herra Uddin.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin, kuitenkin siten että herra Udd toimisi kolmantena varajäsenenä.

N:o 42.**Herra Söderholmin anomus saada vapautus kunnallisen vuokralautakunnan puheenjohtajan toimesta.**

Hakija perustelee anomustaan sillä, että toimi estää häntä asianajajana antamasta asiakkailleen neuvoja kaupungin vuokraoloja koskevissa asioissa, sekä ehdottaa sijaansa valittavaksi lakitieteenkandidaatti Carl Arne Öhmanin.

V. V.:

Hakemukseen myönnyttäneen, ja herra Öhman valittaneen vuokralautakunnan puheenjohtajaksi.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 43.**Hätäapukomitean esitys määrärahan myöntämisestä hätäaputöiden järjestämiseksi.**

Tehden selkoa siitä, miten väliaikainen hätäapukomitea oli käyttänyt sille myönnetty varat, huomauttaa Hätäapukomitea, että ensinmainittu komitea jo oli käyttänyt sille myönnetty varat, joista suurin osa kuitenkin oli toistaiseksi sijoitettuna valmiisiin ompelutöihin, joita lähitulevaisuudessa ei voitu muuttaa rahaksi niin laajassa mitassa, että Komitea siitä saisi varoja menohinsa, sekä että Komitealla oli varastossa kankaita 40,000 markan arvosta, mikä varasto kuitenkin riittäisi ainoastaan pariksi viikoksi. Kun Komitea aikoi lähiaikoina koettaa hankkia työtä työttömille miehillekin, koska kunnan työnvälitystoimistoon oli t. k. 18 päivään asti ilmoittanut ainoastaan 254 työttöntä naista, jota vastoin työttömäin miesten luku oli tuntuvasti suurempi, ja koska Komitean vakaumuksen mukaan olisi vahingollista nyt keskeyttää aloitetut työt, esittää Hätäapukomitea, että sen käytettäväksi annettaisiin vieläkin 200,000 markkaa hätäaputöiden järjestämiseksi.

V. V.:

Puolletaan, ja osotettaneen määräraha edeltäpäin maksettavaksi kaupunginkassasta sekä otettaneen huomioon 1918 vuoden budjettiehdotuksen laadinnassa.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 44.**V. V:n ilmoitus vuoden päättyessä erovuoroisista kaupunginvaltuusmiehistä.**

Kun 1917 vuoden päättyessä seuraavat 20 kaupunginvaltuusmiestä, nimittäin herrat Alfthan, Aschan, af Forselles, Hornborg, Idman, Castrén, Frey, E. Krogus, Tarjanne, Honkajuuri, Höijer, Listo, Paasikivi, de la Chapelle, Soini, Salingre, Sourander, O. Rosenqvist, V. von Wright ja Zilliacus ovat erovuoroiset, pyytäneen Kvsto Maistraattia toimittamaan 20 uuden valtuusmiehen vaalin eroavain sijaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
kokous tiistaina marraskuun 13
päivänä 1917 k:lo 7 i. p.*

ESITYSLISTA.

N:o 1.

Väliaikaisen varapuheenjohtajan vaali.

Kvsto:

Kun Kvston varapuheenjohtaja, herra Stenroth, nykyään oleskeli ulkomaalla ja epä-tietoista oli, milloin hän voi palata kotimaahan, valitsi Kvsto herra Paloheimon toimi-maan Kvston väliaikaisena puheenjohtajana niin kauan kuin herra Stenroth on poissa paikkakunnalta.

N:o 2.

Maist:n kirjelmät ynnä Lääninhallituksen lähetteet Suomen kansalaisoikeuden hakemusten johdosta, joita ovat tehneet:

a) Venäjän kansalainen, valtioneuvos Stefan Habaroff.

Hakija on syntynyt 1857, nauttii kansalaisluottamusta, on oleskellut täällä vuodesta 1911 lähtien ja ansaitsee vuodessa noin 4,000 markkaa.

b) Venäjän kansalainen, liikeapulainen Nikolai Kischis.

Hakija on syntynyt 1876, nauttii kansalaisluottamusta, on oleskellut täällä lapsuudes-taan lähtien ja ansaitsee kuukaudessa 300 markkaa.

c) Venäjän kansalainen, ylioppilas Mikael Gavriloff.

Hakija on syntynyt 1895, nauttii kansalaisluottamusta, on oleskellut Suomessa kaiken ikänsä ja ansaitsee kuukaudessa 360 markkaa.

d) Italian alamainen, rouva Hedvig Charlotta Elisabeth Schatelowitsch.

Hakija, joka on aikaisemmin ollut Suomen kansalainen, mutta mentyään avioliittoon Italian alamaisten, viuluniekka Giovanni Mariani Ceratin kanssa tullut Italian alamaiseksi, anoo, kun hänen avioliittonsa on ¹⁵/₅ 1917 annetulla erokirjalla purettu, saada takaisin Suomen kansalaisoikeutensa.

V. V.:

Kvsto ilmoittanee, ettei hakemuksia vastaan ole mitään muistuttamista.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 3.

Maist:n kirjelmä ynnä Lääninhallituksen lähete Britannian alamaisten, liikemies John William Clewin elinkeino-oikeuden hakemuksen johdosta.

Hakija, joka aikoo harjoittaa asioimisliikettä sekä luvallisten tavarain kauppaa, panee hakemuksensa oheen selvityksen siitä, että hän on täysivaltainen ja nauttii kansalaisluottamusta, ololipun sekä Yleisen Suomen vakuutus-osakeyhtiön antaman vakuutuskirjan kolmena vuonna valtiolle ja kunnalle menevistä veroista 2,500 markkaan asti.

V. V.:

Kvsto ilmoittanee, ettei hakemusta vastaan ole mitään muistuttamista.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 4.

Maist:n kirjelmä ilmoituksineen XIII ja XIV kaupunginosan kaupunginasemakaavan vahvistamisesta.

Sittenkun Kvsto ²⁴/₄ 1917 tekemänsä päätöksen mukaan oli anonut vahvistusta erinäisille XIII ja XIV kaupunginosan (Töölön alueen) kaupunginasemakaavan muutoksille, on Senaatti ¹⁰/₁₀ 1917 vahvistanut mainitut muutokset.

V. V.:

Merkittäneen tiedoksi saaduksi.

Kvsto:

Ei aiheuttanut toimenpidettä.

N:o 5.**Maist:n esitys nelipyöräisten taksametriautomobiilien taksan muuttamisesta.**

Eräiden autonkuljettajain anottua korotettavaksi täällä voimassa olevaa taksaansa on Maist. asianomaisen katsastusmiehen lausunnon mukaisesti laatinut ja Kvstolle lausunnon saamista varten lähettänyt ehdotuksen mainitun taksan osittaiseksi korotukseksi, jonka ehdotuksen mukaan maksu kohoaisi ensimmäiseltä kilometriltä noin 200 ja seuraavalta kilometriltä noin 50 %:lla, jommoista korotusta Maist. tosin pitää tuntuvana, mutta ei kuitenkaan kohtuuttomana nykyisiin tavattoman korkeisiin polttoaineen ja muiden käyttötarvikkeiden hintoihin katsoen.

V. V.:

Kvsto puoltanee ehdotuksen vahvistamista.

Kvsto:

Puollettiin.

N:o 6.**Maist:n esitys lisäyksen saamisesta tarverahainsa määrärahaan.**

Maist. ilmoittaa tarverahainsa määrärahan, 10,000 markkaa, osottautuneen menoihin riittämättömäksi, sen johdosta että varsinkin menot kuulutuksista, ilmoituksista ja painatustöistä ovat tuntuvasti kohonneet, sekä pyytää lisäksi 6,000 markkaa.

Rkmri puoltaa esitystä ja ehdottaa menon maksettavaksi Kvston käyttövaroista.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 7.**Yhteisen raastuvanoikeuden esitys raastuvanoikeuden ensimmäisen osaston väliaikaisen toisen jaoston ja väliaikaisen viidennen osaston voimassa pitämisestä.**

Kun sitä raastuvanoikeuden uudestijärjestämisehdotusta, jonka Kvsto jo on periaatteessa hyväksynyt, ei nykyolojen johdosta voitane vielä vuonna 1918 toimeenpanna, mutta lainkäytön asianmukaisen hoidon vuoksi olisi tarpeellista mainittuna vuonna samoin kuin tähänkin asti raastuvanoikeudessa pitää voimassa ensimmäisen osaston väliaikaista toista jaostoa ja väliaikaista viidettä osastoa, on Yhteinen raastuvanoikeus, joka aikoo tähän hankkia Senaatin luvan, esittänyt että, kun Senaatti ei ota mainitun suuntaista esitystä käsiteltäväksi, ellei Kvsto ole tarkoitukseen osottanut tarpeellisia

varoja, puheena olevain väliaikaisten oikeuden osastojen voimassapitoon vuonna 1918 myönnettäisiin määrärahat.

Asiakirjoista näkyy, että väliaikaiselle viidennelle osastolle on anottu saman suuruista määrärahaa kuin on 1917 vuoden menosäännössä eli 30,250 markkaa, jota vastoin ensimmäisen osaston toisen jaoston määräraha on laskettu entistään hiukan suuremmaksi eli 18,100 markaksi 16,450 markan sijasta. Lisäys johtuu siitä, että puheenjohtajan kesäloman aikaiselle viransijaiselle on merkitty 250 markan palkkio sekä että raastuvanoikeus on katsonut olevan sivilinotaarille myönnettävä 1,400 markan palkkionlisäyksen, joten hänen vuosipalkkionsa nousisi 3,000 markkaan. Tämän tueksi huomautetaan, että sivilinotaari toimii oikeuden jäsenenä ja on sentähden virantoimituksessa muulloinkin kuin notaarinviran hoitamisen johdosta, minkätähden hänet olisi asetettava ylimääräisten oikeusneuvosmiesten vertaiseksi, varsinkin kun notaarin virkasivutulot eivät nyttemmin nouse enemmäksi niitä tuloja, joita pöytäkirjaa pitävillä ylimääräisillä neuvosmiehillä on toimituskirjain lunastuksesta. Uudistusehdotuksen mukaan kohoaisi sivilinotaarin palkkaus nyt puollettuun määrään.

Puoltaen esitystä muuten huomauttaa Rkmri sivilinotaarin palkkion korotusehdotuksen johdosta, että kysymys kaupungin virkamiesten yleisestä palkanjärjestelystä on erikoiskomitean käsiteltävänä, ja jättää sentähden Kvston harkittavaksi, onko ehdotettu korotus, jota Kri ei ole merkinnyt 1918 vuoden budjettiehdotukseen, myönnettävä. Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi 1918 vuoden menosääntöön merkittäväksi 16,700 markkaa raastuvanoikeuden ensimmäisen osaston väliaikaisen toisen jaoston sekä 30,250 markkaa saman oikeuden väliaikaisen viidennen jaoston voimassapitoon mainittuna vuonna.

V. V.:

Ilmoittaen, että kysymys sivilinotaarin palkkauksen korottamisesta on lähetetty käsiteltäväksi kaupungin muiden virkamiesten palkanjärjestelyn yhteydessä Kvston sitä varten asettamaan valiokuntaan, puoltaa V. V. Rkmrin ehdotusta.

Kvsto:

Rkmrin ehdotus hyväksyttiin.

N:o 8.

Jatkokäsittelyyn 23/10:stä 1917: Rkmrin esitys tonttipaikan osottamisesta kaupungin pääkirjastolle (Pain. asiakirj. N:o 49 vuodelta 1917).

V. V.:

Edellä mainitussa kokouksessa päätti Kvsto antaa asian valmisteltavaksi erikoiskomitealle, jonka jäsenet V. V:n tuli ehdottaa. Mainittua tehtävää täyttääkseen valiokunta ehdottaa, että komiteaan kuuluisi viisi jäsentä ja että näiksi valittaisiin herrat V. T. Rosenqvist, Wallensköld, Lindberg ja Mantere sekä päätirehtööri R. Sievers.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 9.

Rkmrin esitys kaupungin yleisten töiden ja teknillisten laitosten työntekijäin palkkausperusteita koskevasta asiasta (Pain. asiakirj. N:o 60 vuodelta 1917).

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että Kvsto antaisi Rkmrin toimeksi asettaa asiaa käsittelemään ehdotetun valiokunnan, huomioon ottaen että myöskin kaupungin yleisten töiden ja teknillisten laitosten työntekijät tulevat komiteassa edustetuiksi.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin sillä lisäyksellä, että Rkmrin tuli komiteaa kokoonpan-
taessa katsoa, että niin Tie- ja vesirakennusten Ylihallitukselle kuin Yleiselle Suomen
työnantajaliitollekin varattaisiin tilaisuus tulla edustetuiksi komiteassa.

N:o 10.

Rkmrin esitys kahden Bölen esikaupungissa olevan maapalstan pakkolunastamisesta (Pain. asiakirj. N:o 59 vuodelta 1917).

V. V.:

Rkmrin ehdotusta puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 11.

Komitean mietintö ehdotuksineen alaikäisten kaduilla ja avonaisilla paikoilla harjoittama ansiotyötä koskeviksi suojelumääräyksiksi (Pain. asiakirj. N:o 47 vuodelta 1917).

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 12.

a) Rkmrin esitys Tokan- ja Munkkisaarenkadun kulmauksessa olevan avonaisen paikan erään osan vuokraamisesta O. Y. Hietalahden laivatokalle ja konepajalle.

b) Toimittaja G. Malmströmin huomautuskirjelmä samasta asiasta.

Rkmri mainitsee O. Y. Hietalahden laivatokan ja konepajan anoneen, että yhtiön omistamaan tehdastonttiin Tokankatu N:o 6 rajoittuva 517 m²:n laajuinen osa Tokan-

ja Munkkisaarenkadun kulmauksessa olevasta avonaisesta paikasta yhdistettäisiin yhtiön tonttiin ja vuokrattaisiin sille määräämättömäksi ajaksi pihamaaksi ja varastopaikaksi. Sen ohessa oli yhtiö huomauttanut, että Kvsto oli ^{25/1} 1916 päättänyt puheena olevasta avonaisesta paikasta vuokrata 561,115 m²:n laajuisen alueen yhtiölle ^{30/11} 1935 asti 1,122 markan vuosivuokrasta, mutta että yhtiö oli sattuneesta syystä sittemmin luopunut mainitusta hakemuksestaan.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus ehdottaa, että puheena oleva alue vuokrattaisiin ilmoitettuun tarkoitukseen 1,000 markan vuosivuokrasta, kuitenkin niin että vuokraus määrättäisiin jatkuvaksi marraskuun loppuun 1935, jolloin muidenkin mainittuun tehdastonttiin rajoittuvain ja yhtiölle luovutettujen alueiden vuokraus päättyy. Samalla on Hallitus ehdottanut kaupunginasemakaavaan ja kaupungin tonttikirjaan tehtäväksi merkinnän, että puheena oleva alue on jätettävä rakentamatta, sekä että Munkkisaarenkadun tontin N:o 4 ja Tokankadun tontin N:o 4 b omistajat, joiden tontit sijaitsevat mainitun avonaisen paikan vierellä, ovat, siitä huolimatta että alue vuokrataan yhtiölle, oikeutetut rakentamaan tonteilleen viisikerroksisen talon. Muuan Hallituksen vähemmistö oli ehdottanut evättäväksi yhtiön anomusta, ei ainoastaan syystä että kolina, jota alueella syntyisi, jos se yhtiölle vuokrataan varastopaikaksi, häiritisi viereisten talojen asukkaita, vaan myös koska Munkkisaarenkadun tontin N:o 4 omistaja on mainitun tontin ostanut avonaisen paikan vierellä sijaitsevana.

Rkmri puolestaan on yhtynyt Hallituksen ehdotukseen mainitun alueen vuokraamisesta Hallituksen esittämin ehdoin, mutta ollut sitä mieltä, että vuokrakirjaan myös olisi pantava määräys että mainitulla pihamaaksi ja varastopaikaksi luovutetulla alueella ei saa toimittaa meluavaa, naapureita häiritsevää työtä. Sitä vastoin ei Rkmrin mielestä olisi tehtävä Hallituksen ehdottamaa kaupunginasemakaavan muutosta eikä merkintää tonttikirjaan eikä myöskään ryhdyttävä toimenpiteisiin Munkkisaarenkadun tontin N:o 4 ja Tokankadun tontin N:o 4 b omistajain pysyttämiseksi oikeudessaan rakennuttaa tonteilleen enintään viisikerroksinen talo, koska kaupunginasemakaavaan avonaiseksi paikaksi merkityn alueen vuokraaminen määrääjäksi ei vaadi muuttamaan kaupunginasemakaavaa eikä se seikka, että osa paikasta luovutetaan pihamaaksi ja varastopaikaksi, voi vaikuttaa rajakkaisten tonttien rakennusoikeuteen. Rkmri sentähden esittää, että Kvsto päättäisi Osakeyhtiö Hietalahden laivatokalle ja konepajalle pihamaaksi ja varastopaikaksi marraskuun 30 päivään 1935 asti vuokrata yhtiön omistaman tehdastontin Tokankatu N:o 6 vierellä sijaitsevan, kirjelmän oheisessa kartassa lähemmin osotetun 517 m²:n laajuisen alueen 1,000 markan vuosivuokrasta sekä sillä ehdolla että aluetta ei rakenneta eikä siinä saa kolinaa synnyttävää työtä suorittaa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 13.

Jatkokäsittelyyn ^{12/6}stä 1917: Rahatoimikamarin esitys tonttipaikan osottamisesta Finska Mineral Aktiebolaget yhtiölle korttelista N:o 178 (Pain. asiakirj. N:o 40 vuodelta 1917).

Kvston edellä mainitussa kokouksessa asiaa käsittelemään asettama komitea, johon

ovat kuuluneet herrat Alfthan ja Lerche sekä kauppias J. Tallberg, on antanut siitä seuraavan lausunnon:

„Rkmrille osotetussa kirjelmässä oli Aktiebolaget Finlands Industrikontor anonut joko saada omakseen lunastaa Osakeyhtiö Hietalahden laivatokan ja konepajan hiljattain hal-
tuunsa hankkiman alueen vierellä Hernesaarenkadun, Merisataman ja Speranskietien vä-
lillä sijaitsevan avonaisen paikan tai myös sen luovutettavaksi hakijalle pitkäaikaiselle
vuokralle, minkä ohessa yhtiö oli ilmoittanut alueen tulevan käytettäväksi hakijan hil-
jattain perustaman Finska Mineral Aktiebolaget yhtiön tarpeisiin. Asiaa Rkmrissa ja
kaupungin yleisten töiden Hallituksessa alustavasti käsiteltäessä oli kuitenkin eri mieliä
ilmaantunut siitä, olisiko sopivaa luovuttaa puheena oleva alue ilmoitettuun tarkoituk-
seen. Rkmri oli niinkään kaupungin yleisten töiden Hallitukselta hankkinut selvityk-
sen siitä, eikö muuta rannan ja rautatieraiteen vierellä sijaitsevaa sopivaa paikkaa voi-
taisi hakijalle osottaa, ja oli Hallitus, jossa tästä asiasta oli ilmaantunut eri mielipiteitä,
vastauksessaan ilmoittanut, että sen mielestä mainitulle laitokselle sopiva paikka oli
saatavissa ainoastaan Santa- ja Busholmasta, sekä ehdottanut tarkoitukseen luovutetta-
vaksi korttelien N:o:jen 254 ja 764 itäosan. Rkmri ei kuitenkaan ollut voinut yhtyä kan-
nattamaan ehdotusta Santa- ja Busholman osain luovuttamisesta teollisuustarkoituksiin,
mutta Rkmrin jäsenten enemmistö puolsi anomukseen myönnyttäväksi sillä tavoin, että
hakemuksessa mainittu alue vuokrattaisiin hakijalle 98 vuoden ajaksi (*Pain. asiakirj.*
N:o 40 vuodelta 1917).

Käydessään täyttämään Kvston antamaa tehtävää katsoi valiokunta ensinnäkin
olevan hankittava selvitys siitä, eikö tarkoitukseen voitaisi osottaa muu kuin hake-
muksessa mainittu paikka. Valiokunnan jäsenet kävivät sentähden kaupungininsinööri
Idströmin keralla, paitsi hakijan haluamalla alueella, myöskin Santa- ja Busholmasta
ehdotetuilla tonteilla ynnä erinäisillä Sörnäsän alueilla, mutta täytyi valiokunnan, joka
kaikilta kohdin yhtyi siihen Rkmrissa lausuttuun käsitykseen, että Santa- ja Bushol-
masta ei sovi luovuttaa alueita teollisuustarkoituksiin, todeta, ettei muuta kuin hakijan
anoma paikka nykyään ollut osotettavissa. Valiokunnassa oli niinkään lausuttu ajatus
että Hernesaaren ehkä kävisi luovuttaminen tarkoitukseen, mutta kun sitä ei ole toistai-
seksi otettu kaupunginasemakaavaan, täytyy tämän ehdotuksen valiokunnan mielestä
nykyään raueta.

Käsiteltäessä kysymystä, voisiko ehdotetun osan korttelista N:o 178 hakijalle luovuttaa,
huomautettiin valiokunnassa, että Osakeyhtiö Hietalahden laivatokka ja konepaja oli ai-
kaisemmin anonut saada silloin suunniteltua laivanveistämöään varten käyttää myöskin
Aktiebolaget Finlands Industrikontor yhtiön nyt pyytämän alueen, mutta että mainittu
hakemus silloin oli eväty. Tämän johdosta katsoi valiokunta olevan syytä hankkia
asiasta aikaisemmankin hakijan lausunnon, ja lähetti Osakeyhtiö Hietalahden laivatokka
ja konepaja valiokunnalle tämän oheisen kirjelmän asiasta.

Asiaa lopullisesti käsiteltäessä yhtyi valiokunnan enemmistö siihen käsitykseen että,
kun mainittu korttelin N:o 178 osa nykyään on ainoa alue, minkä kaupunki voi teolli-
suustarkoituksiin käyttää, sitä toistaiseksi ei olisi luovutettava yksityiselle henkilölle tai
liikkeelle, koska kaupunki muussa tapauksessa olisi kokonaan vailla tonttipaikkaa, jos
ilmaantuu tärkeämpiä tarpeita.

Edellä lausutun johdosta ja Rkmrissa tästä asiasta syntyneisiin asiakirjoihin viitaten
valiokunta sentähden kunnioittaen ehdottaa,

*että Kvsto hylkäisi esityksen tonttipaikan luovuttamisesta Finska Mine-
ral Aktiebolaget yhtiölle korttelista N:o 178 VI kaupunginosaa; sekä*

että suunniteltuja toimenpiteitä teollisuuden tilantarpeen tyydyttämiseksi kaupungissa mikäli mahdollista joudutettaisiin."

Kvsto:

Komitean ehdotus hyväksyttiin.

N:o 14.

Rkmrin esitys kaupungin pakkahuoneen työkunnan taksan muuttamisesta.

Rkmri mainitsee, että se käsitellessään kysymystä korotetun kalliinajanlisäyksen myöntämisestä kaupungin työkunnan työntekijöille (*Esityslista N:o 23, 9/10 1917*) lausui, että mainittua miehistön palkkaetujen korotusta ei olisi toimeenpantava, ellei työkunnan taksaa samalla muuteta, jotta korotetut menot eivät saattaisi budjettia pois tasapainosta. Asian kiireellisen laadun johdosta Rkmri kuitenkin puolsi mainittua kalliinajanlisäystä myönnettäväksi odoteltaessa Helsingin Kauppavaltuutettujen lausuntoa mainitun taksan korottamisehdotuksesta.

Kauppavaltuutettujen nyttemmin annettua lausunnon asiasta mainitsee Rkmri, että Kvsto on Liikennekonttorin ja Rkmrin ehdotuksesta paraikaa jatkuvan sodan aikana kahdesti korottanut puheena olevassa taksassa säädettyjä tuntipalkkoja, nimittäin 2/11 1915 50 pennistä 75 penniin ja 27/2 1917 viimeksi mainitusta määrästä 1 markkaan 50 penniin. Nyt ehdotettu korotus tietäisi, että maksua lastia vastaanotettaessa ja varastoon pantaessa ei luettaisi painon vaan ajan mukaan, ja on tuntimaksuksi ehdotettu 3 markkaa, minkä ohessa tavaroita pakkahuoneesta annettaessa maksu luettaisiin painon mukaan enintään 400 kilon määräiseltä kääröltä, mutta sitä painavammilta kääröiltä 3 markan mukaan tunnilta, sen sijaan että maksu tavarain antamisesta nykyisen taksan mukaan luetaan yksinomaan ajan mukaan. Tavarain noudosta pakkahuoneesta sekä avustuksesta tullikäytelyssä luettaisiin niinkuin tähänkin asti tuntipalkka, mutta korotettuna 3 markkaan tunnilta. Vihdoin on postipakettien purkamisesta ja pakkaamisesta tähän asti kannettu 10 pennin kappalemaksu ehdotettu korotettavaksi 50 penniin.

Kun on välttämätöntä työkunnan miehistön palkankorotusten ohessa koettaa lisätä tulojakin, on Rkmri katsonut olevan puoltaminen hyväksyttäväksi työkunnan taksaa Kauppavaltuutettujen hyväksymässä muodossa, ja esittää Kri, että Kvsto, kumoamalla 14/10 1913 sekä 2/11 1915 ja 27/2 1917 asiasta tekemänsä päätökset,

vahvistaisi jäljempänä seuraavan ehdotuksen kaupungin pakkahuoneen työkunnan muutetuksi taksaksi; sekä

määräisi muutetun taksan astuvaksi voimaan 15/11:stä 1917.

Kaupungin pakkahuoneen työkunnan taksa.

I. Lastin vastaanottaminen ja varastoonpano:

- a) kappaletavaran (yksityisten kääröjen) 3 markkaa tunnilta miestä kohti.
- b) tukkutavaran (vaununlastien) liikennekamreerin kanssa tehdyn sopimuksen mukaan.

II. Tavarain nouto pakkahuonemakasiinista ynnä avustus tullikäyttelyssä 3 markkaa tunnilta miestä kohti.

III. Tavarain poisto pakkahuoneesta:

1—200 kg brutto painavalta kääröltä		Smk —: 75 kääröltä
201—300 ” ” ” ”		” —: 90 ”
301—400 ” ” ” ”		” 1: — ”
Yli 400 kg:n painavalta kääröltä 3 markkaa tunnilta miestä kohti.		

IV. Postipaketin purkaminen ja pakkaaminen 50 penniä kappaleelta.

Muist. Alotettu puolitunti luetaan täydeksi.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 15.

Rkmrin esitys palkanlisäyksen myöntämisestä rakennuskonttorin apulaistyöpäälliköille.

Sittenkun rakennuskonttorin apulaistyöpäälliköt B. J. Stenberg, S. Randelin ja R. Haglund olivat kaupungin yleisten töiden Hallitukselta anoneet ryhdyttäväksi sen suuntaiseen toimenpiteeseen, että heidän palkkaetunsa järjestettäisiin vastaaviksi paikkakunnan nykyisiä elantokustannuksia, mainitsee Hallitus, että näillä virkamiehillä on rahasäännön mukaan vuosipalkkaa 7,000 markkaa sekä lisäksi 500 markkaa matkarafoja, jota paitsi Kvston kalliinajanlisäyskysymyksestä viimeksi tekemän päätöksen mukaan herroilla Stenbergillä ja Haglundilla kumpaisellakin on 125 sekä herra Randelinilla 100 markan kuukausilisäys, joten heidän palkkaetunsa, matkarahat lukuun otettuina, nousevat edellisten 9,000 ja viimeksi mainitun 8,700 markkaan vuodssa. Ennen viime kalliinajanlisäysten järjestämistä oli Hallitus kuitenkin katsonut olevan niistä määrärahoista, joita Kvsto oli myöntänyt n. s. hätäaputöiden teettämiseksi paikkakunnalla, myöntänyt kullekin hakijalle 200 markan palkanlisäyksen kuukaudessa, sen johdosta että heidän työmääränsä ja työaikansa oli vastamainittujen laajain töiden toimeenpanon johdosta paljon lisääntynyt, kun taitavaa väkeä ei ollut saatavissa töitä johtamaan palkoista, jotka läheskään olisivat vastanneet avustavain työpäällikköjen nykyisiä palkkoja. Viimeksi mainitun palkanlisäyksen, jota Hallituksen päätöksen mukaan ei maksettaisi kauempaa kuin kunnes Kvsto on tehnyt lopullisen päätöksen kaupungin kaikkien virkamiesten palkanjärjestelystä, ovat hakijat saaneet 1/7:stä 1917 lähtien. Vastamainitun lisäyksen johdosta ovat siis hakijain vuosipalkat kohonneet 9,000 ja 8,700 markasta 11,400 ja 11,100 markkaan. Hakijain esittämän selvityksen mukaan eivät kuitenkaan viimeksi mainitut määrätäkään riitä säädylliseen elantoon, vaan ovat he laskeneet tarvitsevansa lisää 200 markkaa kuukaudessa. Jos tämä lisäys myönnettäisiin, nousisivat heidän palkkaetunsa matkarahoineen ja kalliinajanlisäyksineen 13,800 ja 13,500 markkaan.

Siinä tapauksessa että mainittuun anomukseen myönnyttään, mitä Hallitus nykyoloissa

empimättä puoltaa, saisivat avustavat työpäälliköt suuremman palkan kuin rakennuskonttorin osastopäälliköille maksetaan rahasäännön mukaan. Mutta kun viimeksi mainitut, lukuun ottamatta kaupunginasemakaava-osaston päällikköä, saavat ikäkorotusta 10 vuoden palveluksesta ja sitä paitsi kalliinajanlisäystä 150 markkaa kuukaudessa, nousevat heidän vuositulonsa, matkarahat lukuun otettuina, 15,500 markkaan. Viimeksi mainittujen virkamiesten ja hakijain palkkamääräin välillä on siis olemassa semmoinen ero, että Hallitus ei, kun kysymys kaupungin kaikkien virkamiesten palkkain järjestämisestä nykyään on käsiteltävänä, ole toistaiseksi katsonut olevan aihetta tehdä esitystä osastopäällikköjenkin palkkain järjestämisestä. Sitä vastoin on Hallitus, vaikkei kirjallista esitystä siitä ole tehty, katsonut olevan huomauttaminen, että myöskin avustavan kaupunginarkkitehdin, avustavan kaupunginasemakaava-arkkitehdin ja puhtaanapito-osaston v. t. johtajan, jotka kaikki täytyy asettaa samalle tasolle kuin avustavat työnjohtajat sekä työtehoisuuteen että tieto- ja sivistysmäärään nähden, tulisi saada palkanlisäystä pääasiallisesti sama määrä, minkä kaupungin viranomaiset tämän esityksen pohjalla ehkä myöntävät avustaville työpäälliköille. Hallitus sentähden esittää, ettei ainoastaan avustaville työpäälliköille, vaan myös avustavalle kaupunginarkkitehdille, avustavalle kaupunginasemakaava-arkkitehdille ja puhtaanapito-osaston v. t. johtajalle olisi myönnettävä semmoiset palkanlisäykset, mitkä pääasiassa vastaavat avustavain työpäällikköjen tekemiä laskelmia, kuitenkin niin että nämä palkanlisäykset, $\frac{1}{7}$:stä ja $\frac{1}{9}$:stä 1917 lukien, maksettaisiin ainoastaan siihen asti, kun Kvston päättämä kaupungin kaikkien virkamiesten palkanjärjestely pannaan toimeen.

Rkmrin mielestä on tosin periaatteelliselta kannalta väärin, että avustavat työpäälliköt ovat paitsi sääntönäistä palkkaansa saaneet erikoista palkanlisäystä eräiden heille uskotujen töiden johtamisesta, mutta katsoo Hallituksen menettelyn nykyoloissa kuitenkin olevan puolustettavissa. Huomattava on nimittäin, että avustavain työpäällikköjen täytyy juuri nykyään käynnissä olevain ja lisääntymistään lisääntyväin hätäaputöiden johdosta suorittaa rasittavampaa työtä kuin mitä heiltä kohtuudella käy vaatiminen. Tähän voisi tosin huomauttaa, että Hallituksella on oikeus tarpeen mukaan hankkia ylimääräistä työvoimaa vakinaisten virkamiesten työtaakan helpottamiseksi. Tuollainen menettely tuottaisi kuitenkin toiselta puolen tuntuvasti suurempia menoja kuin mitä työpäälliköille myönnetyistä ylimääräisistä palkanlisäyksistä johtuu ja toiselta puolen on kaupungininsinöörin mielestä yleisille töille enemmän hyötyä siitä, että rakennuskonttorissa olevia työvoimia käytetään tehokkaammin, kuin että sinne asetettaisiin oloihin vähemmän perehtyneitä uusia henkilöitä.

Ollen sitä mieltä, että Hallituksen avustaville työpäälliköille maksaman ylimääräisen palkanlisäyksen saisi edelleen suorittaa, kunnes kaupungin kaikkien virkamiesten palkanjärjestely on toimeenpantu, enintään kuitenkin $\frac{1}{6}$ 1918 asti, lausuu Rkmri muuten käsityksensä, että mikäli koskee avustaville työpäälliköille sekä muille edellä mainituille virkamiehille ehdotettua palkanparannusta, se olisi tässä yhteydessä jätettävä sillensä edellä mainittua palkanjärjestelyä odotellessa. Rkmri on kuitenkin katsonut olevan käsityksensä lausuminen, että niin avustavain työpäällikköjen kuin muidenkin edellä mainittujen rakennuskonttorin virkamiesten palkkaedut kaipaavat parannusta. Siinä kohden viittaa Kri eräiden rakennuskonttorin virkamiesten palkkaetuja vuosina 1916 ja 1917 valaisevaan graafilliseen esitykseen, josta käy selville, että esimerkiksi eräs ylimääräisellä palkkasäännöllä oleva arkkitehti sekä eräät rakennuskonttorin rakennusmestarit todellisuudessa nykyään saavat suuremman palkan kuin avustava kaupunginarkkitehti ja avustavat työpäälliköt, ellei viimeksi mainittujen saamaa, edellä mainittua 200 markan kuukausilisäystä oteta lukuun.

Muuan Rkmrin vähemmistö, jäsenet herrat Lindberg ja Neovius sekä varajäsen herra Rosenqvist, ovat asiassa yhtyneet enemmistön käsitykseen, mutta sen ohessa lausuneet,

ettei kaupungin yleisten töiden Hallituksen oikeastaan olisi tullut valtuutusta siihen hankkimatta menetellä niinkuin se oli tehnyt myöntäessään avustaville työpäälliköille puheena olevat ylimääräiset palkanlisäykset.

Rmkri ehdottaa, että Kvsto epäämällä kaupungin yleisten töiden Hallituksen esityksen muilta kohdin, päättäisi:

hyväksyä kaupungin yleisten töiden Hallituksen menettelyn maksaa $\frac{1}{7}$:stä 1917 lähtien käytettävänä olevista työmäärärahoista kullekin rakennuskonttorin avustavalle työpäällikölle 200 markan ylimääräisen palkanlisäyksen kuukaudessa;

valtuuttaa Hallituksen edelleen, kunnes kaupungin virkamiesten palkkaetujen järjestely on toimeenpantu, enintään kuitenkin $\frac{1}{6}$ 1918 asti, samoista määrärahoista maksamaan samansuuruiset palkanlisäykset edellä mainituille virkamiehille; sekä

asiassa syntyneet kirjat saatettavaksi Kvston asettaman palkanjärjestelyvaliokunnan tiedoksi.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 16.

Rkmrin esitys lisämäärärahan myöntämisestä sähkölaitokselle.

Kaupungin teknillisten laitosten Hallituksen Rkmriltä anottua 63,390 markan määrärahaa osotettavaksi niiden lisäkustannusten suoritukseen, joita Kvston päätös 8-tuntisen työpäivän käytäntöön ottamisesta tänä vuonna tuottaa sähkölaitokselle, huomauttaa Rkmri, että mainittuja lisämenoja on laskettu koituvan vesijohtolaitokselle noin 25,670, kaasulaitokselle noin 65,000 sekä sähkölaitokselle mainitut 63,390 markkaa. Molempain ensin mainittujen laitosten lisäkulut on otettu huomioon Kvston ^{23/10} 1917 teknillisille laitoksille myöntämissä lisämäärärahoissa, jota vastoin näin ei ole laita sähkölaitokseen nähden, joten sille siis olisi osotettava eri määräraha. Puoltaen myöntymistä Hallituksen esitykseen pitää Rkmri sopivimpana, että tarvittava lisämääräraha maksetaan samoin kuin kaasu- ja vesijohtolaitoksellekin myönnetty määrärahat etusijassa laitoksen voittovaroista ja että, elleivät nämä riitä, kysymys vajauksen täyttämisestä otetaan käsiteltäväksi vasta sitten, kun mainittu voitto on lopullisesti voitu laskea. Rkmri sentähden esittää, että Kvsto päättäisi:

myöntää kaupungin sähkölaitokselle 63,390 markan lisämäärärahan 8-tuntisen työpäivän käytäntöön ottamisesta koituneiden lisämenojen suoritukseen;

oikeuttaa laitoksen tähän tarkoitukseen käyttämään voittovarojaan; sekä

käskää kaupungin teknillisten laitosten Hallituksen, sittenkun sähkölaitoksen tämänvuotisen voiton määrä on lopullisesti laskettu, ilmoittaa, minkä verran lisävaroja mahdollisen vajauksen johdosta tarvittaneen.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 17.

Rkmrin esitys kahden kaupunginportin luona Meilansissa sijaitsevan tonttipaikan vuokralle antamisesta.

Rkmri mainitsee että, kun niiden kahden, kaupunginportin luona Meilansissa sijaitsevan tonttipaikan vuokrakausi, jotka on viideksi vuodeksi vuokrattu työmies H. G. Dubbille ja rankkuri G. A. Korhoselle, päättyy vuonna 1917, oli siellä toimitettu lähtökatselmus, jolloin oli käynyt selville, että tonttialueella sijaitsevat asuinrakennukset ovat hyvässä kunnossa, jota vastoin ulkokuoneiden tila on vähemmän tyydyttävä. Kun näitä tonttipaikkoja ympäröivillä kaduilla ensi talvena varsin luultavasti tulee teetetäväksi hätäaputoita, on tonttipaikat järjestetty uudestaan, niinkuin esityksen oheisista kahdesta asemapiirroksesta lähemmin näkyy, ja tulisi näiden tonttien pinta-ala olemaan, edellisen 1,200 ja jälkimmäisen 1,800 m². Kun näiden tonttipaikkain nykyisillä vuokraajilla on heille arvokkaat asuinrakennukset, ei heiltä olisi ilman painavaa syytä riistettävä mahdollisuutta niiden käyttämiseen edelleenkin, minkätähden ja kun kaupunki ei nyt tarvitse mainittuja maa-alueita, Rkmri katselmusmiesten ehdotukseen yhtyen esittää, että Kvsto päättäisi viideksi vuodeksi, 1/1:stä 1918 lukien, vuokrata työmies H. G. Dubbille ja rankkuri G. A. Korhoselle kumpaisellekin tonttipaikkansa kaupunginportin viereltä Meilansissa siten rajoitettuna, kuin esityksen oheiset kartat lähemmin osottavat, Dubbin tontin 400 ja Korhosen tontin 600 markan vuosivuokrasta sekä velvoittamalla Dubbin kohta käskyn saatuaan poistamaan tonttipaikan ulkopuolella sijaitsevan ulkokuoneen ja Korhosen panemaan hänen tonttipaikkallaan sijaitsevan ulkokuonerivin asianmukaiseen kuntoon.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 18.

Rkmrin esitys Rajasaaren huvilapalstan N:o 1 b vuokralle antamisesta.

Sittenkun hammaslääkäri A. H. von Fieandt, jolla on vuokralla Rajasaaren huvilapalsta N:o 1 b, oli Rkmrlta anonut vuokraoikeutensa pitentämistä 1/1:stä 1936, jolloin nykyinen vuokrakausi päättyy, 1943 vuoden loppuun, oli paikalla toimitetussa katselmuksessa tosin käynyt selville, että huvilapalstalla jo toimeenpannut tai hankkeissa olevat laitteet tosin ovat yksinkertaisia ja vähäpätöisiä, mutta on kaupungin yleisten töiden Hallitus kuitenkin puoltanut vuokran pitentämistä ehdotettuun ajankohtaan asti, jolloin Rajasaaren molempain muiden huvilapalstain vuokrakausi päättyy. Nykyinen 200 markan vuosivuokra olisi kuitenkin Hallituksen mielestä korotettava 500 markkaan, minkä ohessa palstalla vielä toimeenpanemattomat parannukset olisi kirjelmän oheisessa asemapiirroksessa osotetulla tavalla saatettava loppuun ennen 1925 vuoden umpeen menemistä.

Siihen nähden että Rajasaaren muut palstat on vuokrattu 1943 vuoden loppuun sekä yksityisen henkilön hallussa olevan palstan N:o 1 a vuokraehdot ovat samat, mitkä Hal-

litus on ehdottanut palstalle N:o 1 b, on Kri puoltanut myöntymistä hakemukseen Hallituksen esittämien ehdoin sekä ehdottaa, että Kvsto päättäisi myöntää Rajasaaren huvilapalstan N:o 1 b vuokraajalle, hammaslääkäri A. H. von Fieandtille pitennettyä vuokraoikeutta mainittuun huvilapalstaan, $\frac{1}{11}$:stä 1936 lukien, 1943 vuoden loppuun 500 markan vuosivuokrasta sekä sillä ehdolla että palstalla vielä teettämättä olevat tasoitustyöt suoritetaan loppuun tämän oheisen asemapiirroksen mukaisesti ennen 1925 umpeen menemistä.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 19.

Rkmrin esitys erinäisten kaduntasoitus- ja viemäritöiden teettämisestä.

Rkmri huomauttaa että, kun Kvsto Rkmrin esityksestä 9/10 1917 päätti erinäisiä kaduntasoituksia teetetäväksi, sikäli kuin paraikaa jatkuvia hätäaputöitä valmistui, sekä osotti näihin tarkoituksiin enintään 3,059,000 markkaa merkittäväksi ensi vuoden menosääntöön, oli silloin tarkoitettujen töiden joukossa Helsinginkadun tasoitus Kristiinankadun ja rautatien väliltä sekä diakonissalaitoksen alueen ja rautatien välisen kujan tasoitus, joiden töiden oli laskettu maksavan, edellisen 300,000 ja jälkimmäisen 10,000 markkaa. Nämä työt olikin nyttemmin alotettu työn hankkimiseksi jo päättyneistä kaduntasoitustöistä joutilaiksi tulleille työntekijöille. Oli kuitenkin käynyt selville, että rakennuskonttori oli laskenut mainittujen kahden kaduntasoitustyön kustannukset liian alhaisiksi. Tämä oli johtunut etusijassa siitä, että laskelmat oli tehty niin kiireisesti, ettei tarkempia tutkimuksia, vielä vähemmän tasapunnituksia ollut ehditty teettää, vaan perustuivat laskelmat yksinomaan semmoiseen yksikköhintaan, jonka arveltiin yleensä vastaavan katualan neliömetrin tasoituskustannuksia. Tosin olivat viime viikkoina kohonneet ajomiesten palkatkin jossain määrin vaikuttaneet siihen, että kustannukset ylittivät lasketun määrän. Sitä paitsi oli havaittu tarpeelliseksi tasoitustyön yhteydessä rakentaa viemärijohto Helsinginkadun alle, syystä että Helsinginkadun suuntaan ja diakonissalaitoksen sivuitse kulkevaan ojaan johdettu vesi suuressa määrin haittaisi ja vaikeuttaisi tasoitustöiden suoritusta, ellei vettä johdettaisi pois tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Näihin seikkoihin nähden oli Hallitus nyttemmin ilmoittanut tämän kaduntasoitustyön teettämisestä olevan kustannuksia seuraavat määrät:

Helsinginkadun tasoitus Kristiinankadun ja rautatien väliltä	Smk 669,000: —
Helsinginkadun alainen viemäri	” 210,000: —
Vanhana Eläintarhantien ja Helsinginkadun välisen kujan tasoitus	” 20,000: —
	Yhteensä Smk 899,000: —

Tämän ilmoittaen Rkmri samalla mainitsee, että vastamainittu menomäärä on merkitty ensi vuoden menosääntöehdotukseen.

Kvston määräyksen mukaisesti olisi heti aloitettava satamaradan laajentaminen kaksiraiteiseksi ja siihen työhön käytettävä joutilaiksi tulleita työntekijöitä. Kysymys satamaradan laajentamisesta on kuitenkin paraikaa valmisteltavana, ja epätietoista on toistaiseksi, milloin mainittu työ voidaan alottaa ja minkä verran työväkeä siihen voidaan ottaa. Tähän nähden oli Hallitus ehdottanut, että edellä mainitun Helsinginkadun tasoituksen lisäksi jatkettaisiin Pakaankadun tasoitusta Kottbyn laiturin kohdalla olevaan ylimenopaikkaan asti, jota vastoin muut työt, joita varten määrärahoja oli jo myönnetty, voisivat jäädä toistaiseksi. Kvston 17/s 1917 tekemän päätöksen mukaisesti oli Pakaankatua tasoitettu noin 1,800 metrin päähän Hattulantiestä pohjoiseen asuttavaksi aiotun n. s. Kottbyn kaupunginosan etelärajaan asti. Tähän työhön, jossa nykyään on noin 550 miestä, voitaisiin ottaa lisää työntekijöitä, jos myönnettäisiin määräraha vastamainitun kadun jatkamiseen. Tämä työ olisi tarpeellinen sekä sen johdosta, että siihen sopii suuri työvoima, ja lisäksi senkin johdosta että kuntoonpanemalla koko tämä katuosa aikaansaataisiin välitön ja mukava yhteys toiselta puolen koillisten kaupunginosain sekä toiselta puolen Oulunkylään ja Domarbyhyn vieväin teiden kesken.

Vastamainittujen seikkain johdosta oli Rkmri oikeuttanut kaupungin rakennuskonttorin jatkamaan Pakaankadun tasoitamista Kottbyn laiturin kohdalla olevaan ylimenopaikkaan asti. Työstä olisi melko paljon kustannuksia, arviolta 648,000 markkaa, mutta niitä varten ei tarvitsisi nyt myöntää määrärahaa, vaan olisi se sopivin merkitä ensi vuoden menosääntöön.

Rkmri esittää, että Kvsto Rkmrin toimenpiteet hyväksyen päättäisi:

Helsinginkadun tasoitukseen Kristiinankadulta rautatielinjaan asti sekä ensinmainitun kadun alaisen viemärin rakennustyön pantavaksi käyntiin;

Helsinginkadun ja Vanhan Eläintärhantien välisen kujan tasoitettavaksi;

Pakaankadun tasoitettavaksi Kottbyn laiturin kohdalla olevaan ylimenopaikkaan asti; sekä näitä töitä varten tarpeelliset rahamäärät merkittäväksi 1918 vuoden menosääntöön.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 20.

Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä tyttöjen ammattikoulun määrärahoihin.

Tyttöjen ammattikoulun johtokunta on Rkmriltä anonut 6,014 markan lisämäärärahaa koululla polttoaineista, ruuanpidosta ja sekalaisista menoista olleisiin lisäkustannuksiin sekä huomauttanut, että polttoainemääräraha on viime keväästä lähtien arvaamattomassa määrässä kohonneiden hintain johdosta osottautunut riittämättömäksi, niin että lisää tarvitaan 3,914 markkaa; että kohonneiden elintarvehintain johdosta ruuanpitoa varten tarvitaan 1,000 markan lisämääräraha; sekä että „Sekalaisia menoja“ varten oleva 2,700 markan määräraha on niinikään hinnankorotusten johdosta osottautunut riittämättömäksi, minkätähden tarvitaan 1,000 markan lisämääräraha tähän tarkoitukseen.

Päätettyään polttoaineita varten olevasta yleisestä määrärahasta osottaa koululle mak-

settayaksi 3,914 markkaa, esittää Rkmri, että Kvsto myöntäisi tyttöjen ammattikoulun ruuanpito- ja sekalaisten menojen määrärahaan yhteensä 2,100 markan lisäyksen.

V. V.:

Puolletaan, ja pantaneen meno maksettavaksi Kvston käyttövaroista.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 21.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys määrärahan myöntämisestä uuden kirurgisen osaston voimassapitoon Marian sairaalassa.

Marian sairaalan kirurgisen osaston ylilääkäri, tohtori E. Sandelin, on Ylihallitukselle esittänyt, että mainitulla osastolla jo pitemmän aikaa vallinneen tilanpuutteen poistamiseksi, joka nykyään on lisääntynyt siinä määrin, että kaikkia äkillisiääkään tapauksia ei voida enää vastaanottaa, yksi entisen kulkutautiosaston paviljongeista viipymättä pantaisiin kuntoon ja luovutettaisiin kirurgisiin tarkoituksiin sekä että hankittaisiin tähän tarpeellinen määräraha. Tämän esityksen tueksi mainitaan että, vaikka mainitut paviljongit ovat kaikkea muuta kuin tyydyttävässä kunnossa, ei asian kiireellisen laadun vuoksi kuitenkaan olisi syytä puheena olevaan tarkoitukseen käytettävässä paviljongissa toimeenpanna minkäänlaisia korjauksia eikä muutoksia, vaan olisi koetettava tulla toimeen sillä semmoisena kuin se nykyään on. Osa ennestään olevaa kalustoa voitaisiin käyttää ehdotetulla osastolla. Kun ei kuitenkaan ole mahdollista ehdotetun sairaalaosaston käytettäväksi luovuttaa yhtään entisen kulkutautiosaston paviljonkia, ellei sairaalan väliaikaista tuberkulosiosastoa, joka tähän asti on ollut sijoitettuna yhteen näistä paviljongeista ja jonka voimassapitoon 1/11:stä 1917 vuoden loppuun Kvsto on 12/6 myöntänyt määrärahan, voida sijoittaa muuhun sopivaan huoneistoon, mutta vastamainitun sairaalaosaston kuitenkin kävisi Kivelän sairaalan ylilääkärin ilmoituksen mukaan siirtäminen sinne, siinä tapauksessa että sikäläinen sotilassairaalaosasto muutetaan pois, mistä seikasta hiljattain onkin tehty anomus kaupunkiliiton keskushallitukselle, on Ylihallitus koska, jotta edes jossain määrin voitaisiin poistaa Marian sairaalan kirurgisella osastolla vallitsevaa ylen suurta tilanpuutetta, olisi välttämätöntä mahdollisimman pian panna ehdotettu uusi sairaalaosasto kuntoon, puoltanut myöntymistä edellä mainittuun esitykseen, jota Kivelän sairaalan johtokuntakin on kannattanut, edellyttäen että mainittuun sairaalaan nykyään sijoitettu sotilassairaalaosasto ensi tilassa sieltä muutetaan pois, sekä esittää, että Kvsto näillä edellytyksillä myöntäisi Marian sairaalan ehdotetun uuden kirurgisen osaston kuntoonpanoa, hoitoa ja voimassapitoa varten kerta kaikkiaan 11,215 markkaa sekä Smk 3,448: 75 kuukaudessa 1/11:stä 1917 lukien vuoden loppuun, seuraavaa jaoitusta noudattaen:

1 assistenttilääkäri, palkkaa	Smk	250: —
1 osastohoitajatar	”	70: —
3 alihoitajatar	”	135: —
1 siivoojatar	”	25: —
1 renki	”	40: —
Lääkärin ja 4 hoitajattaren ruoka à 48: —....	”	240: —

Siivoojattaren ja rengin s:n à 34: 50	Smk	69: —
25 potilaan ruoka à 1: 25 päivässä	„	862: 50
150 %:n korotus ruokakuluille	„	1,757: 25
Yhteensä		Smk 3,448: 75

Rkmri, joka, edellyttäen Kvston myöntyvän esitykseen, on päättänyt ensi vuoden budjettiehdotukseen panna määrärahan ehdotettua sairaalaosaston voimassapittoa varten mainittuna vuonna Ylihallituksen nyt ehdottaman kustannusarvion mukaan, ehdottaa, että Kvsto päättäisi uuden kirurgisen osaston järjestämiseksi Marian sairaalaan käyttö-varoistaan osottaa kaikkiaan Smk 18,112: 50, josta määrästä 11,215 tulisi käytettäväksi kaluston täydennykseen sekä Smk 6,897: 50 palkkoihin ja ruokaan $\frac{1}{11}$:stä 1917 lähtien kuluvan vuoden loppuun.

V. V.:

Esitystä puolletaan, ja oikeutettaneen Rkmri 1918 vuoden budjettiehdotukseen merkitsemään määrärahat uutta sairaalaosastoa varten edellä esitettyä laskuperustetta noudattaen.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 22.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys Nickbyn mielisairaalan sairassijain lisäämisestä.

Ylihallitus mainitsee Nickbyn mielisairaalan johtokunnan ilmoittaneen että, kun pääasiallisimmin sen johdosta että moniaita pitkällistä mielenvikaa sairastavia henkilöjä on Kivelän sairaalasta siirretty Nickbyhyn sijan hankkimiseksi niille lukuisille äkillistä mielenvikaa sairastaville henkilöille, jotka ensinmainitun sairaalan hallinnon oli täytynyt vuoden varrella sinne ottaa, oli Nickbyn sairaalaan, jonne nykyään sopii 376 potilasta, vuoden varrella sijoitettu kaikkiaan 396 potilasta, joten oli syntynyt suurta liikasijoitusta. Tämän johdosta ja kun potilasluku varsin luultavasti vieläkin lisääntyy, olisi johtokunnan mielestä ensi vuoden alusta varattava paikkoja 400 potilaalle. Luonnollista on, että näin tuntuva sairassijain lisääminen välttämättä myös vaatii vastaavassa määrässä lisäämään henkilökuntaa, minkätähden, paitsi budjettiehdotuksessa edellytetyjä kahta uutta hoitajatarta, olisi lisäksi asetettava kolme hoitajatarta, joille voitaisiin hankkia asunto sairaalan tarpeisiin hiljattain ostetussa huvilassa. Vastamainitusta syystä olisi niinkään lisää kalustoa ja vaatekappaleita hankittava sairaalaan. Näistä olisi johtokunnan laskelmain mukain mukaan kustannuksia 18,600 markkaa. Kolmen uuden hoitajattaren palkkaukseen ja ruokaan sekä 24 potilaan ruokaan tarvittaisiin ensi vuoden budjettiehdotuksessa edellytetyillä perusteilla seuraavat vuotuiset rahamäärät, nimittäin:

3 hoitajattaren palkat à 420: —	Smk	1,440: —
3 „ ruoka à 1: 10 päivässä	„	1,204: 50
24 potilaan ruoka à —: 80 päivässä	„	7,008: —
150 %:n kalliinajanlisäys ruokakuluille	„	12,318: 75
eli yhteensä		Smk 21,971: 25

Edellä lausutun johdosta Ylihallitus anoo lupaa saada ensi vuoden alusta järjestää 24 uutta sairassijaa Nickbyn sairaalaan sekä tähän tarkoitukseen myönnettäväksi kerta kaikkiaan 18,600 markkaa kalustoa varten ja Smk 21,971: 25 vuodessa 3 uuden hoitajattaren palkkaan ja ruokaan sekä 24 potilaan ruokaan eli siis yhteensä Smk 40,571: 25.

Ylihallituksen mainitsemilla syillä on Rkmri puoltanut tehtyä esitystä, ja koska ehdotuksen mukaan sairassijain luku ensi vuoden alusta lisääntyisi, oli Rkmri merkinnyt tähän tarkoitukseen tarvittavan rahamäärän 1918 vuoden menosääntöehdotukseen. Sen ohessa on Kri ollut sitä mieltä, että tätä asiaa ei olisi käsiteltävä budjetinjärjestelyn yhteydessä, vaan erikseen, koska sairassijain lisätty luku jäisi vastedeskin pysyväiseksi.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi Nickbyn mielisairalaan sairassijain luvun 1918 vuoden alusta lisättäväksi 400:ksi.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 23.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys lisäyksen myöntämisestä erinäisiin Ylihallituksen määrärahoihin.

Ylihallitus mainitsee, että sen tämänvuotisessa menosäännössä jäsenten palkkioita varten oleva 1,500 markan määräraha on osottautunut aivan riittämättömäksi, syystä että kokouksia, joista kukin valituista 6 jäsenestä saa 20 markan palkkion, tulee pidettäväksi useampia kuin alkuaan oli edellytetty, sekä kun mainitusta määrärahasta on maksettava nekin palkkiot, mitkä Ylihallituksen jäsenille tulevat jäsenyydestä eri sairaalain johtokunnissa. Kanslia-apulaista, tarverahoja ja vahtimestaria varten oleva 2,500 markan määräraha, joka niinikään oli niukka, on jo kulutettu. Lisäksi tarvittaisiin Ylihallituksen kansliahuoneiston vuokraan 7 kuukaudelta Smk 743: 75. Ylihallituksen kanslia oli nimittäin $\frac{1}{6}$ 1917 asti ollut sijoitettuna Rkmrin huoneistoon, mutta siitä lähtien on Ylihallitus kansliahuoneistona käyttänyt yhtä huonetta Kunnallisen Keskustoimiston huoneistossa pörssitalossa, mutta sen vuokraa ei ole tähän asti varojen puutteessa voitu maksaa. Ylihallitus esittää, että Kvsto myöntäisi kuluvaksi vuodeksi seuraavat lisämäärärahat, nimittäin:

Ylihallituksen jäsenten palkkioiksi	3,000: —
Kanslia-apulaista, tarverahoja, vahtimestaria y. m. varten	1,500: —
Ylihallituksen kansliahuoneiston vuokraan	743: 75
	Smk 5,243: 75

Rkmri puoltaa anottuja määrärahoja myönnettäväksi Kvston käyttövaroista.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 24.

Kaupungin teknillisten laitosten Hallituksen esitys henkilökohtaisen palkanlisäyksen myöntämisestä vesijohto- ja kaasulaitoksen toimitusjohtajille.

Hallitus huomauttaa, että kaupungin vesijohto- ja kaasulaitoksen toimitusjohtajilla on voimassa olevan rahasäännön mukaan pohjapalkkaa 12,000 markkaa sekä lisäksi vuokra- ja matkarafoja 2,500 markkaa. Virkain nykyisillä pitäjillä, insinööri Albin Skogilla ja vapaaherra Edvard Cedercreutzillä, on sitä paitsi 10 vuoden palveluksen johdosta kumpaisellakin ikäkorotusta 2,400 markkaa. Mainittuja palkkaetuja ei kuitenkaan nykyään voi pitää riittävänä korvauksena siitä vastuunalaisesta ja vaativasta työstä, mikä näillä virkamiehillä on laitostensa hoidosta niiden nykyisessä laajuudessa. Tämä käynee paraiten selville verratessa mainittuja palkkaetuja niihin etuihin, joita etevät teknikot voivat saada vastaavissa toimissa yksityisten teknillisten laitosten palveluksessa. Kohtuus näyttää sentähden vaativan, että insinööreille Skogille ja Cedercreutzille, jotka jo huomattavan ajan ovat taitavasti ja menestyksellä hoitaneet laitoksiaan, joiden kehitys on suurelta osalta luettava heidän ansiokseen, tarjotaan jossain määrin paremmat palkkaedut. Hallituksen mielestä kävisi tämä sopivasti päinsä myöntämällä heille kumpaisellekin 3,000 markan henkilökohtaisen palkanlisäyksen ensi vuoden alusta lukien.

Samalla kun Rkmri puoltaa esitystä sekä huomauttaa, että insinöörien Skogin ja Cedercreutzin palkaetuja vatedes järjestettäessä olisi otettava huomioon nyt ehdotettu lisäys, esittää Kri, että Kvsto päättäisi myöntää kaupungin vesijohto- ja kaasulaitoksen toimitusjohtajille, insinööreille Albin Skogille ja vapaaherra Edvard Cedercreutzille kumpaisellekin 3,000 markan henkilökohtaisen palkanlisäyksen vuodessa 1/1:stä 1918 lukien.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 25.

Teknillisten laitosten Hallituksen esitys vuotuisten apurahain myöntämisestä leskivaimoille Emilia Vilhelmina Johanssonille ja Hulda Ulrika Koskiselle.

Vesijohtolaitoksen ilmoitettua Hallitukselle, että mittarinlukija K. A. Johansson-vainajan leski Emilia Vilhelmina Johansson ja vesijohtotyöntekijä J. G. Koskis-vainajan leski Hulda Ulrika Koskinen olivat jäljellä olevaksi elinajakseen anoneet eläkettä kaupungin varoista, mainitsee Hallitus:

että Johansson, joka oli ollut vesijohtolaitoksen palveluksessa 20 vuotta, jätti jälkeensä lesken ja neljä lasta, jotka viimeksi mainitut kuitenkin kaikki elättävät itsensä;

että Koskinen, joka oli ollut vesijohtolaitoksen palveluksessa 19 vuotta, jätti jälkeensä ainoastaan edellä mainitun lesken;

että Emilia Vilhelmina Johansson on syntynyt 1855 ja kivulloisuuden tähden kykenemätön raskaampaan työhön; sekä

että Hulda Ulrika Koskinen on syntynyt 1854 ja että hänen työkykynsä on paljon vähentynyt, sen johdosta että hänen toinen käsivartensa on leikattu.

Hakijain miesvainajain pitkään palvelusaikaan ja hakijain näytettyyn elatuskyvyttömyyteen nähden Hallitus esittää, että hakija Johanssonille myönnettäisiin apurahaa 240 ja hakija Koskiselle 300 markkaa vuodessa.

Asiasta annetun selvityksen nojalla Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

myöntää mittarinlukijan leskelle Emilia Vilhelmína Johanssonille vuotuista apurahaa 240 markkaa, maksettavaksi 1/1:stä 1917 niin kauan kuin hän pysyy naimattomana, sekä työmiehen leskelle Hulda Ulrika Koskiselle samoilla ehdoilla vuotuista apurahaa 300 markkaa 15/4:stä 1917 lukien; samoin kuin

kuluvalta vuodelta käyttövaroistaan osottaa ensinmainittua apurahaa varten 240 markkaa ja leski Koskisen apurahaa varten Smk 212: 50.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 26.

Teknillisten laitosten Hallituksen esitys vuotuisen apurahan myöntämisestä lyhdynhoitajanleski Serafia Virralle.

Hakijan anottua Hallitukselta vuotuista apurahaa itselleen ja alaikäisille lapsilleen mainitsee Hallitus, että hakijan mies, lyhdynhoitaja Gustaf Adolf Virta, oli ollut kauptungin palveluksessa 20 vuotta ja jättänyt jälkeensä, paitsi 17 vuotiasta tytärtä, 13 vuotiaan tyttären Aune Rakelin ja 11 vuotiaan Kerttu Valpurin; että hakija lääkärintodistuksen mukaan sairasti sydänvikaa, minkä johdosta hänen työkykynsä oli suuressa määrin vähentynyt, sekä että hänellä ei ole mahdollisuutta elättää itseään ja perhettään. Tähän nähden Hallitus puoltaa myöntymistä hakijan anomukseen.

Rkmri puoltaa hakemusta ja esittää, että Kvsto päättäisi myöntää lyhdynhoitajanleski Serafia Virralle vuotuisen 300 markan apurahan, 1/1:stä 1918 lukien, niin kauan kuin hän naimattomana pysyy, sekä hänen lapsilleen Aune Rakel ja Kerttu Valpuri Virralle kumpaisellekin 150 markan vuosiapurahan, kunnes he ovat täyttäneet 17 vuotta.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 27.**Teknillisten laitosten Hallituksen esitys luoton myöntämisestä näiden laitosten elintarvelautakunnille.**

Sen johdosta että yksityisten on nykyoloissa vaikea hankkia välttämättömiä elintarpeita, on eri tahoilla syntynyt liittymiä elintarvehankinnan helpottamiseksi. Niinpä ovat teknillisten laitostenkin virkamiehistö ja työväki asettaneet kuhunkin laitokseen elintarvelautakunnan elintarpeiden hankinnan helpottamiseksi mainitulle henkilökunnalle. Hallitus, jonka tehtäviin epäilemättä täytyy katsoa kuuluvan tämän henkilökunnan etujen valvomisen, oli sentähden tahtonut asianomaisia avustaa ja taannut kullekin näille elintarvelautakunnille 10,000 markan luoton asianomaisten toimitusjohtajain henkilökoh-
taisella vastuulla ja heidän osituksensa mukaan käytettäväksi tarkoitukseensa. Mainitusta toimenpiteestä on, niinkuin saattoi odottaakin, ollut suotuisa tulos, mutta laitosten henkilökunnan lukuisuuden johdosta on myönnetty luottomäärä osottautunut riittämättömäksi ja sentähden jo jonkin verran ylitetty. Hallitus sentähden pitää suotavana, että laitosten elintarvelautakunnille varattaisiin puheena olevaa tarkoitusta varten tuntuvasti suurempaa luottoa, mutta että laitosten toimitusjohtajia ei velvoitettaisi vastaamaan varain takaisin maksamisesta.

Rkmri on Hallituksen esittämällä perusteilla yhtynyt puheena olevaan ehdotukseen. Kuitenkin on Kri, siihen nähden että esitys tarkoittaa jonkin luottomäärän, mutta ei määrärahan osottamista, ollut sitä mieltä, että luottoa olisi myönnettävä määrääkaaan, esimerkiksi 1/7 1918 asti. Jos mainittua aikamäärää tarvitsisi pidentää, ei tämä tietenkään kohtaisi estettä. Siinä tapauksessa tarvitsisi kaupungin teknillisten laitosten Hallituksen vain tehdä uusi esitys asiasta. Rkmri sentähden esittää, että Kvsto päättäisi valtuuttaa kaupungin teknillisten laitosten Hallituksen 1/7 1918 asti myöntämään näiden laitosten elintarvelautakunnille kullekin enintään 20,000 markan luoton Hallituksen lähemmän määräyksen mukaan käytettäväksi elintarpeiden ja muiden tarvikkeiden ostoon laitosten virkamiehille ja työntekijöille.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 28.**Terveystenhoitolautakunnan esitys lisäyksen myöntämisestä Oulunkylän kesäpäiväparantolan määrärahaan.**

Terveystenhoitolautakunnan anottua kohonneiden maidonhintain johdosta Smk:n 139: 89 lisäystä kuluva vuodeksi vahvistetussa menosäännössä 7 P.L. V. 3 kohdalla olevaan Oulunkylän kesäpäiväparantolan määrärahaan, johon Kvsto 12/6 1917 jo on myöntänyt 3,500 markan lisäyksen, esittää Rkmri, että Kvsto käyttövaroistaan myöntäisi nyt anotun lisämäärärahan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 29.

Terveystenhoitolautakunnan kirjelmä ynnä terveydenhoitontarkastajan, tohtori Antero Viktor Mannerin virkaerohakemus.

Valtuustolle lähettäessään tohtori Mannerin hakemuksen saada nyttemmin lääkitö-neuvokseksi nimitettynä ero terveydenhoitontarkastajan toimesta puoltaa Terveystenhoitolautakunta hakemukseen myöntäväksi heti, katsomatta terveydenhoitontarkastajan 13/5 1913 vahvistetussa johtosäännössä määrättyyn kuusikuukautiseen irtisanomisaikaan. Sen ohessa Lautakunta ilmoittaa pitäneensä huolta viran hoitamisesta kahden kuukauden aikana.

V. V.:

Kvsto myöntyy hakijan anomukseen ja käskenee Terveystenhoitolautakunnan viivyttelemättä julistaa terveydenhoitontarkastajanviran avonaisena haettavaksi.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 30.

V. t. ensimmäisen kaupunginlääkärin, vapaaherra O. von Hellensin ilmoitus, että hän on ottanut hoitaakseen avonaisen terveysopin professorinviran.

Vapaaherra von Hellens ilmoittaa, että hän Aleksanterin-yliopiston terveysopin professorinviran tultua entisen viranpitäjän kuoleman johdosta avonaiseksi oli lääkeopillisen tiedekunnan pyynnöstä ottanut hoitaakseen mainittua professorinvirkaa, mihin hän oli katsonut olevansa velvollinen, koska hän edelleen oli dosenttina yliopistossa. Kun ensimmäinen kaupunginlääkäri voimassa olevan johtosäännön mukaan ei ole oikeutettu hoitamaan muuta virkatointia, on vapaaherra von Hellens katsonut olevan tästä ilmoittaminen, siltä varalta että Kvsto pitäisi sopimattomana, että hän edelleen hoitaa ensimmäisen kaupunginlääkärin virkaa.

Terveystenhoitolautakunnalla ei ole hakijan esitystä vastaan mitään muistuttamista.

V. V.:

Kvsto ilmoittanee että, kun vapaaherra von Hellens ainoastaan viransijaisena hoitaa ensimmäisen kaupunginlääkärin virkaa, ei Vston puolelta mikään estä hakijaa toistaiseksi hoitamasta terveysopin professorinvirkaa.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 31.

Jatkokäsittelyyn 23/10:stä 1917: Helsingin Anniskeluosakeyhtiön valvojan kertomus myyntivuodelta 1/6 1916—1/6 1917.

Juovutusjuoma-asian valmisteluvaliokunta:

Kertomus lähetettäneen Tilastokonttoriin huomioon otettavaksi kunnalliskertomuksen laadinnassa.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 32.

Musiikkilautakunnan kertomus soitantokaudelta 1916—1917.

V. V.:

Kertomus lähetettäneen Tilastokonttoriin huomioon otettavaksi kunnalliskertomuksen laadinnassa.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 33.

Vaivaishoitohallituksen kirjelmä ynnä mainitun hallituksen toimitusjohtajan Bruno Breitholtzin virkaerohakemus.

Hakija, joka on nimitetty vankeinhoidontarkastajaksi, pyytää eroa Vaivaishoitohallituksen toimitusjohtajan virasta 1/12:stä 1917 lähtien.

Vaivaishoitohallitus puoltaa myöntymistä hakemukseen sekä anoo valtuutusta saada ryhtyä toimenpiteisiin viran hoidattamiseksi, kunnes se jälleen täytetään, sekä tähän tarkoitukseen käyttää menosäännössä toimitusjohtajan palkkausta varten olevaa määrärahaa.

V. V.:

Puolletaan, ja käskettäneen Vaivaishoitohallituksen sen ohessa julistaa virka avonaisena haettavaksi.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 34.

Vaivaishoitohallituksen esitys kunnalliskodissa toimitetun kaupungin sairaanhoitolaitosten vaatteidenpesun hintaa koskevasta asiasta.

Vaivaishoitohallitus huomauttaa, että vaatteidenpesuun tarvittavain raaka-aineiden alin-omaa kohonneiden hintain johdosta on kunnalliskodissa toimitetun kunnan sairaanhoitolaitosten vaatteidenpesun taksaa erinäisiä kertoja korotettu, viimeksi 50 penniin mankeloidulta vaatekilolta. Kun kuitenkin saippuan, suudan, suovan ja halkojen hinnat ovat edelleen kohonneet, niin että mainittu hyvitys nyttemmin on havaittu riittämättömäksi, ehdottaa Vaivaishoitohallitus, että kunnalliskodissa toimitetusta kaupungin muiden laitosten vaatteidenpesusta luettaisiin hintaa 80 penniä kilolta, jota hintaa täytyy pitää kohtuullisena, siihen nähden että kaupungin yksityisille pesulaitoksille nykyään maksetaan 1 marka 20 penniä kilolta.

Tässä yhteydessä Vaivaishoitohallitus esittää, että Hallitus puheena olevain raaka-aineiden nykyisiin erittäin vaihteleviin hintoihin nähden oikeutettaisiin vastedes eri esitystä Vstolle tekemättä tarpeen mukaan määräämään kaupungin laitosten vaatteidenpesusta maksettava hinta sekä sentähden asianhaaran mukaan korottamaan tai huojistamaan sitä.

Lopuksi Vaivaishoitohallitus mainitsee, että Hesperian väliaikaisen tuberkulosisairaalan lääkärin anottua kunnalliskodin hallinnolta, että sairaalan vaatteidenpesun saisi toimittaa kunnalliskodin pesulaitoksessa, on Vaivaishoitohallitus katsonut voivansa päättää mainitun pesun toimitettavaksi 80 pennin hinnasta kilolta.

Kaupungin Sairaalaylihallitus on Rkmrille antamassaan lausunnossa ilmoittanut, ettei sillä ole edellä mainittua esitystä vastaan mitään muistuttamista, vaan että Ylihallitus päin vastoin on pitänyt ehdotettua korotusta asianhaaran vaatimana. Rkmri puolestaan on tosin sitä mieltä, että asia oikeastaan on kirjanpitokysymys, minkätähden niiden kunnalliskodin menosäännön eräin ehdollinen ylitys, joista vaatteidenpesuun tarvittavat raaka-aineet maksetaan, olisi järjestettävä ensi vuoden budjettiehdotuksen yhteydessä, mutta koska Vsto aikaisemmin on myöntynyt Vaivaishoitohallituksen samanlaisiin esityksiin, esittää Rkmri, joka pitää ehdotettua korotusta perusteltuna, Vston ratkaistavaksi, käykö myöntyminen ehdotettuun hinnankorotukseen samoin kuin Vaivaishoitohallituksen esitykseen, että Hallitus saisi eri esitystä tekemättä tarpeen mukaan määrätä kaupungin laitosten vaatteidenpesusta maksettavan hinnan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin sillä lisäyksellä, että Vaivaishoitohallitus myös saa tarpeen mukaan määrätä kunnalliskodissa yksityisille henkilöille toimitetun vaatteidenpesun hinnan.

N:o 35.

Alempain käsityöläiskoulujen johtokunnan esitys lisämäärärahan myöntämisestä.

Johtokunta anoo Smk:n 1,456: 30 suurta lisäystä kuluvan vuoden menosäännössä

9 P. L. II. 2 kohdalla mainittuja kouluja varten olevaan 42,560 markan suuruiseen määrärahaan, syystä että koulun oppilasluku oli kuluvana syksynä lisääntynyt, minkä johdosta oli tarvittu lisää opettajavoimia, niin että tänä vuonna on odotettavana edellä mainitun määräinen vaje.

Koulujen johtaja oli Rkmrille ilmoittanut johtokunnan aikovan tehdä esityksen korotetun valtionavunkin saamisesta, mutta tämä voi käydä päinsä vasta ensi vuonna, syystä että valtioavut myönnetään lukuvuodeksi kerrallaan. Jos sellainen valtioapu myönnetään, tulisi sen asetustenmukaisesti olla puolet edellä mainitusta määrästä. Kaupungin olisi sentähden lopullisesti myönnettävä Smk 728: 15 sekä etuantina, edellyttäen valtioapua saatavan, sama määrä. Tästä johtuvaa välin selvitys olisi sopivin toimittaa valtioapua lukuvuodeksi 1918—19 anottaessa. Rkmri esittää, että Kvsto käyttövaroistaan myöntäisi alemmille käsityöläiskouluille täksi vuodeksi lisämäärärahaa Smk 1,456: 30.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 36.

Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan esitys elinkautisapurahan myöntämisestä kansakoulunopettajattarille Fanny Hohenthalille, Flora Helena Nervanderille ja Johanna Sofia Kristina Åkermanille.

Edellä mainittujen kolmen kansakoulunopettajattaren, jotka olivat virastaan eronneet 31/8 1917, anottua elinkautiseläkettä mainitsee johtokunta:

että neiti Hohenthal, joka on 65 vuoden ikäinen, on ollut kaupungin palveluksessa lähes 32 vuotta, että hänen palkkaetunsa virasta erotessa olivat 3,600 markkaa vuodessa ja että hänelle tulee vanhuuseläkettä 60 % vastamainitusta määrästä, pois luettua hänelle valtiovaroista taattu 750 markan eläke, joten hänen tulisi kunnalta saada 1,410 markan vuosieläke;

että neiti Nervander on 75 vuoden ikäinen, että hänen palvelusaikansa on yli 41 vuoden sekä että hänelle tulisi kunnalta sama eläke kuin neiti Hohenthalillekin;

että rouva Åkerman, joka on 63 vuoden ikäinen, on ollut kaupungin palveluksessa yli 40 vuoden, että hänellä virasta erotessaan oli palkkaa 3,150 markkaa sekä että hän, jolle on myönnetty 750 markan valtioneläke, on sentähden oikeutettu kunnalta saamaan eläkettä 1,140 markkaa vuodessa.

Rkmri esittää, että Kvsto kaupungin virka- ja palvelusmiesten 22/12 1911 vahvistettujen eläkeperusteiden nojalla myöntäisi eronneille kansakoulunopettajattarille Fanny Hohenthalille, Flora Helena Nervanderille ja Johanna Sofia Kristina Åkermanille kullekin kunnan varoista eläkettä heidän jäljellä olevaksi elinajakseen, 1/9:stä 1917 lukien, 1,410 markkaa molemmille ensinmainituille ja 1,140 markkaa Johanna Sofia Kristina Åkermanille.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 37.

Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan esitys lisämäärärahan myöntämisestä muurari-mestari Alex. Ärtin rahastosta.

Johtokunta mainitsee, että muurarimestari Alex. Ärtin rahastosta myönnetty 7,000 markan määräraha kesäkurssien voimassa pitämiseksi n. s. Ärtin koulupuutarhassa on osottautunut riittämättömäksi, sen johdosta että palkkausmenoja on ollut 750 markkaa enemmän kuin alkuaan oli laskettu. Sitä paitsi tarvittaisiin 1,000 markkaa lannan hankkimiseksi puutarhaan, syystä että sen ruokamulta on vähentynyt, kun viime vuosina ei ole hankittu luonnollista lantaa. Johtokunta sentähden esittää myönnettäväksi 1,500 markan lisämäärärahan.

Rkmri mainitsee rahastossa olevan korkovaroja käytettävänä Smk 2,347: 67 sekä puoltaa esitystä ja ehdottaa, että Kvsto päättäisi muurarimestari Alexander Ärtin lahjoitusrahastosta myöntää ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnalle 1,500 markan määrärahan työskentelykurssien järjestämiseksi kansakoululapsille n. s. Ärtin koulupuutarhassa sekä puutarhan lannoitukseen.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 38.

Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan esitys lisäyksen myöntämisestä varattomain oppilaiden vaatetusapu- ja ruokintamäärärahoihin.

Johtokunnan anottua vaatetavarain ja elintarpeiden hinnannousun johdosta 6,000 markan lisäystä varattomain oppilaiden vaatetusapua ja ruokintaa varten oleviin määrärahoihin kumpaiseenkin, esittää Rkmri, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan osottaa kuluvan vuoden menosäännössä 9. P. L. VI. 14 ja 15 kohdalla oleviin määrärahoihin kumpaiseenkin 6,000 markan lisäyksen.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 39.

Kansakoulujen jatkoluokkain ammattiopetuskysymystä valmistelevaan asetetun komitean esitys jäsenistönsä täydentämisestä.

Komitea, jonka Kvsto asetti ^{28/4} 1914 ja johon kuuluvat herrat V. von Wright ja

Frey sekä arkkitehti A. Lindgren, professori E. Nordström, arkkitehti E. A. Törnvall ja insinööri J. Reuter ja jonka tehtävänä muun muassa on taideteollisuuskeskuskoulun uudestijärjestämistä koskevan ehdotuksen yhteydessä myös käsitellä kysymystä kansakoulujen jatkoluokkain ammattiopetuksen järjestämisestä, huomauttaa, että komitea on viimeksi mainittua asiaa käsitellessään havainnut tarpeelliseksi, että sitä vahvistetaan henkilöillä, jotka ovat käytännöllisesti perehtyneet kaupungin kansa- ja ammattikouluissa annettavaan käsityön- ja veistonopetukseen, minkätähden komitea esittää, että Kvsto siihen valitsisi lisäksi kolme henkilöä, joista yhden tulisi edustaa kansakoulujen jatkoluokkain veistonopetusta, toisen samain koulujen käsityöopetusta ja kolmannen tyttöjen valmistavassa ammattikoulussa annettavaa opetusta.

V. V.:

Puolletaan, ja valinnee Kvsto komitean lisäjäseniksi opettaja O. Lappalaisen sekä opettajattaret M. Blomqvistin ja A. Lindströmin.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 40.

Teollisuudelle ja kaupalle tilaa hankkimaan asetetun komitean esitys jäsenistönsä täydentämisestä.

Komitea, joka asetettiin 24/10 1916 ja johon kuuluvat Kvston puheenjohtaja sekä herrat Paloheimo, L. Krogius, Castrén, Lindberg ja Lindfors sekä ministerivaltiosihteeri C. Enckell ja vuorineuvos R. Elving, ilmoittaa, että molemmat viimeksi mainitut ovat estetyt ottamasta vastedes osaa komitean töihin sekä pyytää Kvstoa täydentämään komiteaa kahdella uudella jäsenellä.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa komitean jäseniksi valittaviksi herra Bengelsdorffin ja insinööri J. Stjernvallin.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 41.

Elintarvelautakunnan esitys määrärahan myöntämisestä maidontuonnin edistämiseksi kaupunkiin.

Elintarvelautakunta mainitsee, että Senaatti on 3/11 1917 päättänyt maidon tuonnin lisäämiseksi kulutuskeskuksiin marras-, joului-, tammi- ja helmikuulla tuodusta maidosta kunnille maksaa 5 pennin avustuksen litralta jaettavaksi maidon vahvistetun hinnan lisäksi niiden maidontuottajain kesken, jotka ovat lähettäneet maitoa näihin kuntiin.

Tämä apuraha annetaan kuitenkin ainoastaan sillä edellytyksellä, että kunta puolestaan myöntää samaan tarkoitukseen 5 penniä litralta. Kulutuskeskuksiin tavaraansa lähettävät maidontuottajat saisivat siten Senaatiin vahvistaman rajahinnan lisäksi 10 pennin palkkion litralta. Tätä palkkiota ei kuitenkaan saa lukea myyntihintaan, vaan on se maksettava valtion ja kunnan puolelta tulevana avustuksena maidonhankinnan lisäämiseksi.

Kun Senaatti on katsonut tarpeelliseksi tällä tavoin turvata maidonsaannin ja kun tämän johdosta arvellaan helpommin saatavan maitoa kulutuskeskuksiin, anoo Elintarvelautakunta, että Kvsto myöntäisi tarpeelliset varat, jotta Lautakunta voisi Helsingin maidonhankkijoille maksaa mainitun lisäpalkkion. Helsinkiin tulee maitoa nykyään noin 52,000 litraa päivässä, joten 5 pennin maksu litralta vastaisi 2,600 markkaa päivässä eli noin 312,000 markkaa mainittujen 4 kuukauden ajalta. Jos Senaatin tekemä maitokaupan järjestämisehdotus toteutetaan ja maidontuonti lisääntyy, voi mainittu tuonti nousta noin 88,000 litraan päivässä. Lisämaksu olisi silloin 4,400 markkaa päivässä eli 120 päivältä kaikkiaan 528,000 markkaa. Tähän nähden Elintarvelautakunta ehdottaa, että Kvsto osottaisi 500,000 markkaa Elintarvelautakunnan annettavaksi Senaatin vahvistaman perusteiden mukaan lisämaksuna maidontuottajille, jotka ensi marras-, joului-, tammi- ja helmikuulla lähetettävät maitoa Helsingin kaupunkiin.

Rkmri mainitsee, että se ^{8/11} pitämässään kokouksessa Elintarvelautakunnan puheenjohtajan ja kaupungin maitokanslian johtajattaren läsnäollessa oli saanut tietää, että maidonhankinnasta viimeksi annetut määräykset tuottavat kaupungille erittäin suuria suoranaisia menoja. Maidon rajahinta on nykyään 70 penniä litralta myyntipaikalla. Maidon saannin turvaamiseksi kulutuskeskuksiin maksaisi valtio tämän lisäksi tuottajille 5 penniä litralta, sillä ehdolla että kunta suorittaa saman määrän. Kunta on oikeutettu 20 %:sta kaikesta vastaanottamastaan maidosta maksamaan Smk 1:20 litralta, joka hinta jaetaan tasan kaikkien maidontuottajain kesken, niin että kukin saa 10 penniä litralta koko maitomäärästä. Pohjahinta, 70 penniä litralta, ynnä mainitut lisämaksut on siis todellinen, vaikka peitelty rajahinta, ja kunnan täytyy maksaa tämä hinta voidakseen ylipäättään saada maitoa jaeltavaksi. Kunnalla ei kuitenkaan ole mahdollisuutta jakelemastaan maidosta saada mainittua 90 pennin hintaa litralta, sillä Senaatin päätöksen mukaan saa yksityisiltä kuluttajilta ottaa ainoastaan 70 penniä litralta sekä lisäksi rahtia ja jakelukustannuksia 15 penniä, jota vastoin korkeampi rajahinta, 1 markka 20 penniä litralta, kannetaan ainoastaan kaupungin laitoksilta ja joukkokuluttajilta.

Nykyään jaetaan joukkokuluttajille maitoa ainoastaan 4,000 litraa päivässä, josta määrästä kunnan laitokset saavat 1,300 litraa. Kunta voi siis tuon korkeamman hinnan Smk 1:20 kantaa ainoastaan 2,700 litralta, mutta sen täytyy maksaa viimeksi mainittu hinta 20 %:sta koko maitomäärästä, joten kaupungin välitön päivittäinen tappio on:

40,000 litrasta	Smk 2,650
50,000 "	" 3,650
60,000 "	" 4,650
80,000 "	" 6,650

Joukkokuluttajain maitomäärää ei kuitenkaan voida korottaa, ennenkuin on tyydytetty seuraavat tarpeet:

a) 12 vuotta nuoremmille lapsille sekä sairaille ja vanhuksille noin	40,000 litraa
b) 12—16 vuotiaille lapsille	6,000 "
c) kaikille asukkaille à 0.1 litraa	20,000 "
d) " " à 0.1 "	20,000 "

Yhteensä 86,000 litraa

Vasta sittenkun maidontuonti on ylittänyt tämän määrän, voidaan maitoa jakaa ravintoloille, ruokaloille y. m. s.

Kunnalla olisi siis maidonhankinnasta, paitsi mainittua 5 pennin maksua litralta, mikä ensintulevain neljän kuukauden ajalta tekisi 500,000 markkaa, välitöntä tappiota 79,500 markkaa kuukaudessa maitomäärän ollessa 40,000 litraa päivässä ja 199,500 markkaa kuukaudessa maitomäärän ollessa 80,000 litraa. Tähän tulee lisäksi 20 pennin hinnanalennus jokaiselta vähävaraisille jaetulta maitolitralta. Viimeksi mainittuun tarkoitukseen oli laskettu menevän noin 50,000 markkaa kuukaudessa, vaikka oli sangen vaikea tarkoin ilmoittaa näitä kustannuksia.

Kun näyttää välttämättömältä, että kaupunki maidonhankinnan turvaamiseksi suorittaa mainitun 5 pennin lisämaksun litralta, on Rkmri katsonut olevan puoltaminen esillä olevaa Elintarvelautakunnan esitystä sekä samalla, katsoen niihin huomattavan suuriin kustannuksiin, joita kaupungille todellisuudessa syntyy kaupungin väestön maitotarpeen tyydyttämisestä, kiinnittänyt Kvston huomiota edellä mainittuun kaupungin taloutta ylen määrin rasittavaan järjestelmään, jotta Kvston toimesta aikaansaataisiin tähän muutos. Krin mielestä olisi joko määrättävä yhtenäinen maidontuotantoa turvaava rajahinta tai myös jätettävä elintarvelautakuntain asiaksi harkinnan mukaan määrätä nykyisistä epätasaisista rajahinnoista johtuvain lisäkustannusten jako, niin että ne kohtaisivat yksityiskuluttajiakin.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

Elintarvelautakunnan käytettäväksi asettaa 500,000 markkaa maidonhankinnan helppottamiseksi kaupunkiin sekä rahat edeltäpäin maksettavaksi kaupunginkassasta; samoin kuin

hallitukselle tehdä alistuksen maitokaupasta voimassa olevain määräysten muuttamisesta siihen suuntaan, että kuluttajat mikäli mahdollista suorittaisivat siitä johtuvat kustannukset, joiden suoritukseen kunnat ainoastaan hellittävissä tapauksissa, oman harkintansa mukaan, ottaisivat osaa.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 42.

Kansanravintohallituksen esitys lisämäärärahan myöntämisestä.

Kansanravintohallituksen anottua 500,000 markan etuantia toimintaansa varten huomauttaa Rkmri että, kun Kansanravintohallitus viime keväänä asetettiin, sai se haltuunsa ylijäämän niistä varoista, mitkä Vsto oli antanut Muonitustoimikunnan käytettäväksi elintarpeitten hankkimiseksi huokeammasta hinnasta kaupungin vähävaraisille asukkaille. Tästä määrärahasta oli Muonitustoimikunnan hajaantuessa jäljellä noin 200,000 markkaa. Kuluvana syksynä myönnettiin Kansanravintohallitukselle lisäksi 500,000 markkaa elintarpeiden ostoon. Niinkuin Kansanravintohallituksen esityksen oheisesta selonteosta näkyy, on Hallitus käyttänyt elintarpeiden ostoon Smk 434,172: 95. Jotta Hallitus voisi toimintaansa jatkaa, tulisi sen siis saada jälleen käytettäväkseen tuntuva määräraha. Kun Kansanravintohallituksen toimintaa Rkmrin mielestä täytyy pitää erittäin

hyödyllisenä eikä sitä sentähden olisi keskeytettävä, näyttää anottu määräraha olevan osotettava. Tosin täytyy Rkmrin huomauttaa, että kaupunginkassan varoja on kulu-
vana syksynä huolestuttavassa määrässä käytetty suunnattomasti lisääntyneisiin menoi-
hin rahasäännön ulkopuolella, mistä seikasta Kri tekee lähempää selkoa ensi vuotta varten
laatimassaan meno- ja tulosäännön ehdotuksessa. Mistä varoista nyt pyydetty määrä-
raha on osotettava, lienee sopivin ratkaista budjetinjärjestelyn yhteydessä, minkätähden
Vston olisi nyt päätettävä osottaa määräraha maksettavaksi etuantina kaupunginkassasta.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

Kansanravintohallituksen käytettäväksi asettaa 500,000 markan määrärahan maksetta-
vaksi edeltäpäin kaupunginkassasta; sekä

antaa Rkmrin tehtäväksi budjetinkäsittelyn yhteydessä esittää, miten tämä rahamäärä
on vastedes kaupungin menosääntöön merkittävä.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 43.

**Aktiebolaget Centrallaboratorium-Keskuslaboratorio Osakeyhtiön anomus Töölönkadun
varrella korttelissa N:o 447 sijaitsevan tontin N:o 16 rakennusajan pitentämisestä.**

Sittenkun Aktiebolaget Centrallaboratorium-Keskuslaboratorio Osakeyhtiö oli $\frac{8}{16}$ 1916
laaditulla kauppakirjalla ostanut Töölönkadun tontin N:o 16 korttelista N:o 447 120,000
markan hinnasta, joka Kvston $\frac{16}{16}$ mainittua vuotta vahvistamain myyntiehtojen mukaan
saisi seistä korottomana lainana tontin ensimmäistä kiinnitystä vastaan niin kauan kuin
siinä pidettiin voimassa keskuslaboratoria teollisuuskoetointia varten, mutta joka ton-
tinomistajan tuli heti kaupunginkassaan maksaa, ellei edellä mainittua ehtoa täytetty tai
hankkeissa olevaa keskuslaboratoria saataisi aikaan kahden vuoden kuluessa paraikaa
jatkuvan sodan päättymisestä, on yhtiö, koska Kvston myöntämän rakennusajan kulu-
essa ei ole odotettavana semmoista nykyisten korkeiden työpalkkain ja tavattomasti
kohonneiden tarveainehintain huojistumista, että yhtiö voisi käydä laboratoria raken-
nuttamaan, anonut, että tontin rakennusaika pitennettäisiin viideksi vuodeksi sodan
päättymisestä lukien.

Yrityksen yleishyödyllisen tarkoitukseen ja hakijan esittämiin seikkoihin nähden
katsoo Rkmri olevan puoltaminen myöntymistä esitykseen ja ehdottaa, että Kvsto päät-
täisi myöntyä Aktiebolaget Centrallaboratorium-Keskuslaboratorio Osakeyhtiön anomuk-
seen semmoisen muutoksen tekemisestä korttelissa N:o 447 sijaitsevan Töölönkadun
tontin N:o 16 myyntiehtoihin, että aika, jonka kuluessa keskuslaboratorio on saatava
toimeen, sen uhalla että tontin kauppahinta heti erääntyy, pitennetään kahdesta viideksi
vuodeksi, paraikaa jatkuvan sodan päättymisestä lukien.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 44.

Maistn kirjelmä ynnä Lääninhallituksen lähete, jossa Kvstolta vaaditaan lausuntoa Helsingin kaupungin terveydenhoitojärjestyksen ehdotusta vastaan tehtyjen muistutusten johdosta.

Sittenkun Kvsto oli kokouksessaan 5/6 1917 hyväksynyt erikoiskomitean laatiman ehdotuksen Helsingin kaupungin terveydenhoitojärjestykseksi sekä alistanut päätöksensä läänin kuvernöörin vahvistettavaksi, on kuvernöörinvirasto vaatinut ehdotuksesta lääkintöhallituksen ja täkäläisen poliisilaitoksen lausuntoa. Mainittujen lausuntojen saavuttua on kuvernöörinvirasto nyttemmin katsonut tarpeelliseksi vaatia Kvston lausuntoa ehdotusta vastaan tehtyjen muistutusten johdosta sekä varata Vstolle tilaisuuden tehdä ehdotukseen semmoiset muutokset, joita mainitut muistutukset aiheuttanevat.

Edellä mainittu komitea, johon V. V. oli lähettänyt asian valmisteltavaksi, on tämän johdosta antanut seuraavan lausunnon ehdotuksineen:

1. Lääkintöhallituksen muistutukset.

Lääkintöhallitus lausuu, että ehdotus on erittäin ansiokkaasti laadittu, rakentuu oikeille ja täysin ajanmukaisille periaatteille sekä täyttää aukon kaupungin kunnallislainsäädännössä. Lääkintöhallitus tekee ehdotusta vastaan eräitä muistutuksia, mutta puoltaa kuitenkin sen vahvistamista sinänsä, koska Terveydenhoitolautakunta jo on ryhtynyt toimenpiteisiin eräiden muistutuksenalaisten puutteiden poistamiseksi.

a) Lääkintöhallituksen mielestä olisi ehdotukseen sovitettava Terveydenhoitolautakunnan johtosääntö, niinkuin voimassa olevan terveydenhoitosäännön 25 §:ssä edellytetään. Tästä asiasta, josta Terveydenhoitolautakunta jo on lausunut mielensä tehdessään Kvstolle esityksen ehdotuksineen Helsingin kaupungin terveydenhoitojärjestyksen ehdotukseksi (*Pain. asiakirj. N:o 17 vuodelta 1915*), on komitea mietinnössään (*Pain. asiakirj. N:o 34 vuodelta 1916*) lausunut seuraavaa: „Ehdotuksensa laadinnassa on komitea koettanut terveydenhoitojärjestyksestä mikäli mahdollista poistaa ne säännökset, jotka järjestävät Terveydenhoitolautakunnan toimintaa ja joiden oikea paikka sentähden on Lautakunnan johtosäännössä. Voimassa olevan terveydenhoitosäännön 25 §:ssä tosin säädetään, että kaupunkia varten tehtyjen erinäisten terveydenhoitojärjestysten tulee sisältää sekä johtosääntö terveyshoitokunnalle että säännöksiä kunnan terveydenhoidosta, ja tähän tulee lisäksi, että nykyään voimassa oleva, vuonna 1882 vahvistettu johtosääntö kaipaa muodostelua ja uudistusta. Kun kuitenkin komitean samoin kuin Terveydenhoitolautakunnankin mielestä edellä mainittuja säännöksiä ei ole tulkittava niin ahtaasti, että Terveydenhoitolautakunnan johtosääntöä ei voisi laatia erityisenä kunnallisenä sääntönä erikseen, ja kun Terveydenhoitolautakunnalta lienee odotettavana uudistetun johtosäännön ehdotus, kohta kun kaupungin terveydenhoitojärjestys on annettu, on komitea katsonut asian tämän puolen jäävän työohjelmansa ulkopuolelle.“

Tässä lausunnossaan on komitea katsonut olevan kaikilta kohdin pysyminen sekä lisäksi huomauttaminen, että muistutus aiheuttanee sitä vähemmän toimenpidettä, kun Terveydenhoitolautakunnan toiminta on asianmukaisesti järjestetty 10/3 1884 annetulla johtosäännöllä.

b) Lääkintöhallitus huomauttaa edelleen, että ehdotuksesta puuttuu määräyksiä teurastuksesta ja teurastamoista, ajoneuvojen seisotuspaikoista, terveydelle haitallisista elinkeinoista sekä häiritsevästä melusta. Tämän johdosta pyytää komitea huomauttaa, että määräyksiä teurastuksesta on yleisessä terveydenhoitosäännössä ja että määräyksiä teu-

rastuksesta on yleisessä terveydenhoitosäännössä ja että säännösteleviä määräyksiä nykyisestä teurastamosta ynnä lihantarkastuksen toimittamisesta on annettu kunnallista lainsäädäntötietä. Ajoneuvojen seisotuspaikkoja koskevat määräykset kuuluvat terveydenhoitojärjestyksen alaan ainoastaan mikäli puhtaanapitoa koskee, ja tästä seikasta on ehdotuksessa tarpeellisia määräyksiä. Muilta kohdin on tämä kysymys järjestyksiasia, joka on säännösteltävä joko kaupungin poliisijärjestyksessä tai Maistraatin antamilla järjestysohjeilla. — Määräyksiä terveydelle haitallisista elinkeinoista on terveydenhoitosäännössä ja työväensuojelus lainsäädännössä. Näiden täydentämiseksi on ehdotuksen XIII luvun 3 §:än pantu määräyksiä, niiden terveydellisten haittain ehkäisemiseksi, joita teollisuuslaitokset voivat aikaansada levittämällä tomua, savua tai höyryä, pahaa hajua, kaasuja y. m. s. Lisämääräyksiä tästä seikasta ei komitean käsityksen mukaan ole tarpeen. — Häiritsevää melua koskevilla määräyksillä on niinkään komitean mielestä oikea paikkansa kaupungin poliisijärjestyksessä, vaikka myöntää täytyy, että nämä määräykset lähenevät terveydenhoitosäännön alaa.

Edellä mainituista syistä *komitea puolestaan ei voi kannattaa Lääkintöhallituksen tekemiä muistutuksia.*

Lisäksi on Lääkintöhallitus esittänyt yksityiskohtaisia muistutuksia seuraavia ehdotuksen pykälä vastaan:

c) *III luvun 7 §.* Jonkin verran vapaampi ja monipuolisempi sakariinin käyttäminen olisi Lääkintöhallituksen mielestä suositeltava.

Tämän johdosta pyytää komitea huomauttaa, että komitea ehdotusta laatiessaan perin pohjin harkitsi tätä kysymystä. Komitea on edelleenkin sitä mieltä, että pykälän rajoittavat määräykset ovat säännöllisten olojen vallitessa paikallaan, ja semmoisia oloja silmällä pitäen säännös onkin laadittu. Komitea mielellään myöntää, että sakariinia vallitsevan elintarvepuutteen johdosta voidaan laajemmin käyttää elintarpeiden ja juomatavarain valmistuksessa, mutta tätä tarvetta on tyydytettävä poikkeusmääräyksellä. Tämän johdosta on komitea sitä mieltä, *että mainitun muistutuksen ei tulisi aiheuttaa toimenpidettä.*

d) *V luvun 2 §.* Tämän pykälän 2 momentissa säädetyn kiellon käyttää käytännössä olleita vuodeliinasia ja pyyhelinoja hotelleissa, matkustajakodeissa ja majapaikoissa tulisi Lääkintöhallituksen mielestä olla ehdoton ja Terveystoimikunnan oikeus harkinnan mukaan myöntää poikkeuksia majapaikkoihin nähden olisi kumottava. Tähän muistutukseen poliisilaitos yhtyy.

Viimeksi mainittu poikkeussäännös perustuu siihen, että on tahdottu välttää turhantarkkoja määräyksiä, joita ei kuitenkaan käytännössä noudatettaisi. Kun muistutuksia kuitenkin täytyy terveydelliseltä kannalta pitää oikeutettuina, on komitea puoltanut säännöksen muuttamista viranomaisten ehdottamaan suuntaan. *Tämän mukaisesti pykälä saisi seuraavan sanonnan:*

„Vieras- ja makuusuojat vuoteineen ja makuuvatteineen, samoin kuin kylpyhuoneet, vaatesäiliöt, käytävät ja koridoorit y. m., on aina pidettävä puhtaina.

Vuodeliinat ja pyyheliinat on pantava puhtaat kullekin uudelle vieraille.“ (*Poist.*)

2. Poliisilaitoksen muistutukset.

e) Poliisiviranomaisten käsityksen mukaan ei II luvun 7 § ole johdonmukaisesti laadittu, koska siinä ei sanota mitään suolatun ja savustetun kalan kaupasta, joita tavaroita toreilla myydään suuret määrät ja joista varsinkin suolattu lohi nautitaan edeltäpäin puhdistamatta, minkätähden nämä tavarat olisi asetettava voin, juuston ja makkaratavaroitten vertaisiksi ja niitä olisi ehdottomasti kiellettävä myymästä toreilla.

Poliisilaitoksen esittämät näkökohdat ovat ehdotusta laadittaessa olleet harkittavina, ja komitea myöntää, että huomautus ei ole aiheeton. Se seikka ettei komitea kuitenkaan ole tahtonut jyrkästi kieltää pitämästä suolattua ja savustettua kalaa kaupan toreilla, johtuu siitä, että toistaiseksi on vaikea käytännöllisesti järjestää tätä kauppaa terveydelliseltä kannalta tyydyttävämmiin. Pienemmissä ruokatavaramyymälöissä ei näiden tavarain kauppaa voi sallia, koska ne antavat hajua ja makua muille elintarpeille, eikä kauppahalleissa vielä ole riittävää tilaa käytettävänä. Huomattava kuitenkin on, että savustetun ja suolatun kalan myymisestä toreilla johtuvat terveydelliset haitat ovat paljon vähemmät niitä haittoja, joita johtuu lihan myynnistä kaupungin toreilla, varsinkin mitä tulee suolattuun kalaan, jonka helposti voi huuhtoa ennen nauttimista.

f) Kieltoa myydä lihaa, riistaa ja siipikarjaa toreilla pitää poliisilaitos terveydelliseltä kannalta tarpeettomana, koska nämä tavarat samoin kuin tuore kalakin ennen nauttimista täydellisesti puhdistetaan ja vapautetaan bakteereista.

Tämän johdosta komitea pyytää huomauttaa, että II luvun 7 §:ssä oleva kiello myydä riistaa ja siipikarjaa toreilla ei ole ehdoton, vaan koskee ainoastaan nyljettyä riistaa ja kynittyä siipikarjaa, jossa tilassa tämä tavara on asetettava lihan vertaiseksi. Mitä tulee lihan myyntikieltoon toreilla, on komitea ehdotustaan laatiessaan lähtenyt siltä kannalta, että tätä kauppaa siitä johtuvain tuntuvain terveydellisten haittain vuoksi ei enää ole sallittava, ja tästä kannastaan komitea ei voi luopua. Komitea on sentähden sitä mieltä, että *tämä pykälä olisi hyväksyttävä sinänsä.*

Komitea rohkenee esittämillään syillä ehdottaa,

että Kvsto hyväksymällä komitean kirjelmässä esitetyt näkökohdat ja ehdotukset tämän mukaisesti laatisi esillä olevasta asiasta annettavan lausuntonsa.

Kvsto:

Komitean ehdotukset-hyväksyttiin.

N:o 45.

Palkanjärjestelykomitean esitys komitean työsuunnitelmaa koskevasta asiasta sekä uutta kalliinajanjärjestelyä koskeva ehdotus.

Kvstolle lähettämässään kirjelmässä lausuu komitea seuraavaa:

„Kvston 5/6 1917 tekemän päätöksen mukaan on komitean otettava harkittavaksi ja mahdollisimman pian Vstolle annettava lausunto ehdotuksineen Vstolle jo saapuneista ja vastedes saapuvista eräiden kaupungin virka- ja palvelusmiesryhmäin palkanjärjestelyä koskevista esityksistä. Kokouksessaan 18/9 Kvsto komitean esityksestä laajensi tätä tehtävää niin, että komitea valtuutettiin laatimaan ja aikaansa Vstolle antamaan ehdotus kunnan palkkausolojen järjestämiseksi koko laajuudessaan. Mikäli komitean tietoon on tullut, on sen ohessa herätetty kysymys komitean tehtävän edelleen laajentamisesta. niin että se myös käsittäisi kysymyksen kunnan viranpitäjien palvelusehtojen järjestämisestä sekä kaupungin palkkaussäännön soveltamista koskevain määräysten laatimisen, Viimeksi mainitun kysymyksen ja siihen monelta kohden liittyvän palkkauskysymysten yhteinen valmistelu olisi komiteankin mielestä tarpeellinen.

Mutta jos komitean tehtävä tarkoittaa perinpohjaista ja yleistä palkkain järjestelyä ja

koko kunnallisen palkkausjärjestelmän uudistamista sekä erittäinkin, jos tähän vielä yhdistetään n. s. palkkasääntövaliokunnalle aikaisemmin annettu tehtävä, käy komitean mahdolltomaksi lähikuukausina suorittaa näitä töitä, joten siis ehdotusta yleiseksi palkkain järjestelyksi ei ehditä laatia, niin että se voitaisiin ottaa huomioon kohdakkoin alkavassa 1918 vuoden budjettijärjestelyssä. Yleinen palkkain ja palkkausolojen järjestely vaatii perinpohjaista ja laajaa tarkastustyötä sekä asianomaisten kunnallisten virastojen ja viranomaisten avustusta ja voi parhaassa tapauksessa olla suoritettu vasta 1918 vuoden alkupuoliskolla.

Oikein menettely olisi ehkä lykätä kunnan palkkausolojen lopullinen järjestely siksi, kunnes nykyisen sota-ajan aikaansaama luonnoton ja kohoava elantokustannusten nousu on lakannut ja rahan arvo jonkin verran vakautunut sekä tätä odotellessa helpottaa elantokustannusten vaihtelun mukaan sovitetulla kalliinajanavustuksella kunnan viranpitäjän toimeentulomahdollisuuksia. Mutta kun Helsingin kunnan nykyisessä palkkaus-säännössä ennen sodan puhkeamista vallinneiden olojenkin kannalta katsottuna on monia puutteita ja epätasaisuuksia ja eräillä viranpitäjäryhmillä on aivan liian alhainen pohjapalkka, on komitea katsonut oikeuden ja kohtuuden vaativan yleisen palkkainjärjestelyn toimeenpanemista mahdollisimman pian, vaikkakaan se ei voi tulla lopullinen, vaan sitä ehkä käy tarpeelliseksi tasoitella säännöllisten olojen palauduttua. Komitea aikoo sentähden tarpeellisella joutuisuudella jatkaa työtään ja toivoo jo keväällä 1918 voivansa Kaupunginvaltuustolle esittää ehdotuksensa. Jos, niinkuin on luultavaa, pulakautta alinomaa kohoavine kustannuksineen silloin vielä jatkuu, käy välttämättömäksi täydentää palkkain järjestelyä järkiperaisten perusteiden mukaan sovitetulla kalliinajanlisäyksellä.

Tarkastaessaan saapuneita lukuisia palkanparannushakemuksia on komitea ottanut harkittavaksi, eikä eräissä palkkauskannalta epäedullisissa luokissa olisi heti toimeenpantava järjestely. Komitea on kuitenkin tätä asiaa harkitessaan tullut siihen tulokseen, että tuollainen erottelu ainoastaan olisi omansa saattamaan nykyisen palkkaus-säännön epätasaisuuden vieläkin räikeämmäksi sekä tietäisi vääryyttä muita samanarvoisia ryhmiä kohtaan. Kun palkkain järjestelyä ei, niinkuin edellä huomautettiin, näy olevan sopiva kytkeä asianomaisten virkamiesten palvelusehtojen ja työmäärän järjestelyyn, on tässä lisäsy, joka vastustaa välittömän palkanparannuksen toimeenpanemista ainoastaan yksityisissä palkkaryhmissä.

Vaikkei komitea näistä syistä ole katsonut olevan tässä yhteydessä esittäminen ehdotusta osittaiseksi palkkain järjestelyksi, on komitea kuitenkin sitä mieltä, että välittömiä toimenpiteitä kunnan puolelta on tarpeen kunnallisten viranpitäjien kalliinajan johdosta suuressa määrin vaikeutuneiden toimeentulomahdollisuuksien helpottamiseksi. Kaupungin virka- ja palvelusmiehiä lienee sitä vähemmän saatettava kärsimään lopullisen palkkainjärjestelyn lykkäämisestä, kun kunnan työntekijäin jo on onnistunut hankkia itselleen semmoinen palkankorotus, että virka- ja palvelusmiesten nykyisiä palkkoja täytyy niihin verraten pitää suhteettoman alhaisina. Komitean kanta on sentähden se, että ensi tilassa on ehdottomasti toimeenpantava kohtuullinen, viime kalliinajanlisäyksestä lähtien tapahtuneen elantokustannusten kohoamisen mukaan sovitettu kalliinajan-korotus.

Uuden kalliinajanlisäysehdotuksen laatiminen on tosin Kvston asettaman erikoisvaliokunnan asia, mutta komitea on kuitenkin katsonut voivansa tässä yhteydessä esittää eräitä näkökohtia ja suuntaviivoja, jotka ovat käyneet esiin komitean tarkastellessa esillä olevia palkankorotusanomuksia.

Komitea puolestaan on yksimielinen siitä, että kalliinajanavustusta on Kvston viime syyskuun 18 päivänä vahvistamain perusteiden mukaisesti (*Pain. asiakirj. N:o 52*

vuodelta 1917) maksettava, ei prosenttimäärin, vaan määräsuummin eri palkka- ja elatusluokissa. Komitean mielestä olisi pysyttämällä nämä perusteet määräeräisiä avustuksia korotettava vähintään 75—100 markalla kussakin ryhmässä, ja olisi komitean mielestä korotettu kalliinajanlisäys maksettava asianomaisille marraskuun 1 päivästä kuluva vuotta.

Mikäli komitealla on tiedossaan, on eräissä virkamiesryhmissä kalliinajanavustusta väliaikaisesti järjestelty asianomaisten palkansaajain vaatimuksesta ja kalliinajanjärjestelyn yleisistä perusteista poiketen. Tuollaisissa tapauksissa voi kalliinajanavustusten tasointelu käydä tarpeelliseksi, ja kalliinajanvaliokunta näyttää olevan valtuutettava yksissä neuvoin asianomaisten laitosten ja viranomaisten kanssa ehdottamaan asianhaaran vaatimia tasoitteluja.

Komitea käsittää täydellisesti, että edellä suunnitellun laajuinen kalliinajanavustuksen lisäys asettaa suuria vaatimuksia kaupungin muutenkin rasitetulle budjetille. Täytyy kuitenkin pitää kunnan ehdottomana velvollisuutena, että se, samoin kuin valtio on viime aikoina tehnyt, koettaa tehokkaalla kalliinajanavustuksella auttaa viranpitäjiään, kunnes hankkeissa oleva lopullinen palkkain järjestely saadaan aikaan.

Ilmoittaen että komitea edellä mainitsemistaan syistä ei voi ensi budjetinjärjestelyyn antaa lopullista ehdotusta kaupungin palkkausolojen uudestijärjestämiseksi, on komitealla kunnia esittää,

että Kvsto käskisi kalliinajanlisäyksiä jakamaan asetetun valiokunnan laatia ehdotuksen lisääntyneen kalliinajan painostuksen mukaan sovitetuksi kaupungin virka- ja palvelusmiehille nykyään maksettavain kalliinajanlisäysten korotukseksi, maksettavaksi 1/11:stä 1917 lähtien, sekä mahdollisimman pian alistaa ehdotuksen Kvston hyväksyttäväksi.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että Kvsto laajentaisi palkanjärjestelyvaliokunnan tehtävää niin, että valiokunta saa toimekseen laatia ehdotuksen kunnallisten viranpitäjien palvelusehtoja koskeviksi määräyksiksi sekä muuten kaupungin palkkaussäännön soveltamiseksi.

Kvsto:

Komitean ja V. V:n ehdotukset hyväksyttiin, minkä ohessa päätettiin lakkauttaa kaupungin palkkaussäännön soveltamista varten asetetun valiokunnan tehtävä.

N:o 46.

Palkanjärjestelykomitean esitys terveydenhoidontarkastajan palkan korottamisesta.

Terveydenhoitolautakunta on Kvstolle esittänyt, että terveydenhoidontarkastajan vuosipalkka 1/7:stä 1917 lähtien korotettaisiin 8,000 markasta 10,000 markkaan sekä tämän ehdotuksen tueksi maininnut, että terveydenhoidontarkastajan palkkaa työmäärään ja viranpitäjän ominaisuuksiin verraten täytyy pitää aivan liian alhaisena. Mainitun palkan korotus olisi Lautakunnan mielestä tarpeellinen senkin johdosta, että ensimmäisen kaupunginlääkärin palkkaetuja on hiljattain korotettu.

Rahatoimikamari on puoltanut Terveydenhoitolautakunnan esitystä, jonka V. V. sittemmin on lähettänyt palkanjärjestelykomiteaan lausunnon saamiseksi.

Komitea mainitsee, että se mieluummin olisi ottanut tämän asian käsiteltäväksi niiden

muiden palkkauskysymysten yhteydessä, joita esiintyy hankkeissa olevassa yleisessä palkkain järjestelyssä, mutta kun puheena oleva virka nyt entisen pitäjänsä, tohtori V. Mannerin tultua nimitetyksi lääkintöneuvokseksi, on tullut avonaiseksi ja lähimmässä tulevaisuudessa täytyy täyttää uudestaan, on komitea katsonut voivansa tehdä eri esityksen asiasta. Kun Terveystenhoitolautakunnan esittämät palkankorotusta puoltavat syyt näyttävät ansaitsevan huomiota ja nykyoloissa lienee miltei mahdoton saada tähän tärkeään toimeen, jonka hoitaja ei saa harjoittaa lääkärintointia eikä Terveystenhoitolautakunnan luvatta pitää eikä hoitaa muutakaan virkaa, täysin pätevää henkilöä virkaan nykyään liittyvillä palkkaeduilla, on komitea katsonut olevan kannattaminen Terveystenhoitolautakunnan tekemää ja Rkmrinkin puoltamaa esitystä. Kun virkaa ei missään tapauksessa ehditä täyttää ennen ensi vuoden alkua, ei täksi vuodeksi tarvita lisämäärärahaa, vaan olisi palkankorotus merkittävä 1918 vuoden menosääntöön.

Komitea esittää, että Kvsto päättäisi:

*terveydenhoidontarkastajan virkaan liittyvän pohjapalkan 1918 vuoden alusta korotettavaksi 10,000 markkaan; sekä
käskeä Rahatoimikamarin merkitä tämän palkkaerän mainitun vuoden budjettiehdotukseen.*

Kvsto:

Komitean ehdotus hyväksyttiin.

N:o 47.

a) Palkanjärjestelykomitean esitys lihan tarkastuslaitoksen henkilökunnalle annetun ylimääräisen kalliinajanlisäyksen johdosta.

Palkanjärjestelykomitea lausuu seuraavaa:

„Kuluvan vuoden huhtikuussa anoi kaupungin lihan tarkastuslaitoksen henkilökunta palkkojansa korotettavaksi 40 %:lla nykyisistä pohjapalkoista. Tätä anomusta Terveystenhoitolautakunta puolsi, jota vastoin Rkmri katsoi asian olevan järjestettävä kalliinajanlisäystä myöntämällä. Kvsto järjesti $2\frac{2}{5}$ kalliinajanlisäykset ylipäänsä, ja $\frac{5}{6}$ lähetettiin edellä mainittu sekä muut palkanjärjestelyä koskevat esitykset komiteaan valmistaviksi.

Kesäkuussa lihan tarkastusaseman johtajalle annetussa kirjoituksessa toisti lihan tarkastusaseman henkilökunta palkanparannusanomuksensa ja Terveystenhoitolautakunta puolsi myöntymistä siihen. Ehdotuksen mukaan annettaisiin palkanlisäystä kaikkiaan 19 henkilölle, joista 10 on vakinaisella ja 9 ylimääräisellä palkkasäännöllä. Näillä henkilöillä (halliesimies, vahtimestari, näytteidenottaja, leimaaja, kantajat, katsastus-apulaiset) oli kuukausipalkkaa Smk 181: 25—275, kalliinajanlisäys lukuun otettuna. Terveystenhoitolautakunta anoi Rahatoimikamarilta väliaikaista palkanlisäystä yhteensä Smk 14,417: 08 kuukaudessa, joten edellä mainittujen henkilöiden kuukausipalkka nousisi 250—400 markkaan kalliinajanlisäyksiin.

Rkmri ei katsonut olevansa oikeutettu Kvstolle esitystä tekemättä myöntämään anottua palkanparannusta lihan tarkastusaseman vakinaiselle henkilökunnalle. Mitä ylimääräisen henkilökunnan palkkaukseen tulee, oli Krin mielestä Terveystenhoitolautakunnan asia määrätä se myönnetyn määrärahan puitteissa.

Rahatoimikamarin $\frac{5}{7}$ 1917 päivätty esitys saapui Kvstolle sen jälkeen kun Vston

keväätistuntokausi oli päättynyt. Terveystenhoitolautakunta antoi sittemmin 17/7 Vstolle uuden kirjelmän, jossa mainittiin, että puheena olevan henkilökunnan keskuudessa valitsi suurta tyytymättömyyttä, sen johdosta että anottua palkanparannusta ei ollut myönnetty, sekä että henkilökunta oli uhannut tehdä lakon. Niiden terveydellisten vaarain johdosta, joita lihantarkastusaseman toiminnan keskeytyminen lämpimänä vuodenaikana voisi tuottaa, oli Terveystenhoitolautakunta katsonut olevansa pakotettu ylimääräisen henkilökunnan palkkaussmäärärahaa edeltäpäin myöntämään mainituille toimihenkilöille ylimääräistä kalliinajanlisäystä kesä- ja heinäkuulta henkilökunnan vaatiman määrän eli yhteensä Smk 1,417:08 kuukaudessa, ja pyysi Lautakunta tämän toimenpiteen hyväksymistä. Kirjelmässä elokuun 28 päivästä Lautakunta sittemmin ilmoitti määränneensä siltäkin kuukaudesta saman lisäsumman kuin aikaisemminkin ja ehdotti, että Kaupunginvaltuusto hyväksyisi tämän toimenpiteen.

Komitea myöntää, että puheenalaisten toimihenkilöjen nykyiset pohjapalkat näyttävät olevan liian alaiset ja että heidän palkanjärjestelyvaatimuksensa on otettava huomioon. Toiselta puolen on leimattava sopimattomaksi, että yksityinen toimihenkilöjen ryhmä lakon uhalla vaatii itselleen palkkaetuja ja siten pääsee muita samanvertaisia ryhmiä edullisempaan asemaan. Siihen pulmalliseen tilaan katsoen, mihin tämä asia viime kesänä joutui, ja kun nopeaa päätöstä asiassa Kvston istuntojen keskeytymisen johdosta ei voitu saada aikaan, on komitea puolestaan sitä mieltä, että Terveystenhoitolautakunnalla on ollut syytä menettelyynsä, joten Kvston olisi se hyväksyttävä. Samalla pyytää komitea ilmoittaa, että lihantarkastuslaitoksen henkilökunnalle nyttemmin viime elokuun 1 päivästä lukien on myönnetty korotettu kalliinajanlisäys, ja näyttää tämän henkilökunnan toistaiseksi olevan alistuttava yleisiin kalliinajanehtoihin, kunnes komitean valmisteltavana oleva yleinen palkkainjärjestely saadaan aikaan.

Tämän johdosta komitealla on kunnia esittää:

että Kvsto hyväksyisi Terveystenhoitolautakunnan toimenpiteen myöntää kaupungin lihantarkastusaseman henkilökunnalle ylimääräistä kalliinajanlisäystä viime kesä-, heinä- ja elokuulta yhteensä Smk 1,417:08 kuukaudessa sekä määräisi tämän menon maksettavaksi lihantarkastusaseman ylimääräisen henkilökunnan palkkaussmäärärahaa.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 48.

Rakennuskonttorin kamreerin Gustaf Hallin anomus korotetun eläkkeen myöntämisestä.

Hakija huomauttaa että, sittenkun Kvsto oli 22/5 1917 tehdyn hakemuksen johdosta hänelle myöntänyt eron virasta 1/11:stä lukien sekä vuotuista elinkautiseläkettä 60 % hänellä virasta erotessaan olleiden palkkaetujen määrästä eli 4,320 markkaa, oli hän Kvston 18/9 tekemän, kaupungin virka- ja palvelusmiesten korotettua kalliinajanlisäystä koskevan päätöksen johdosta saanut kalliinajanlisäystä 100 markkaa kuukaudessa 1/8:stä lähtien, mihin nähden ja kun 22/12 1911 vahvistetuissa kaupungin virka- ja palvelusmiesten eläkeperusteissa säädetään, että eläkettä laskettaessa on palkkaeduksi luettava

kalliinajanlisäyskin, hakija on olistanut, eikä hänelle myönnettyä eläkettä voitaisi korottaa, niin että se olisi 60 % hänellä virasta erotessaan olleesta vuotuisesta palkkamäärästä, 8,400 markasta, jossa tapauksessa eläkkeen tulisi olla 5,040 markkaa vuodessa.

Rkmri huomauttaa, että mainittujen eläkeperusteiden 3 kohdan mukaan on eläkettä määrättäessä palkkaetuihin luettava, paitsi vuokra- ja matkarahoja, asunto, ikäkorotukset, henkilökohtainen palkanlisäys ja kalliinajanlisäyskin. Muodollisesti katsoen näyttäne hakijan anomus sentähden oikeutetulta. Rkmri on kuitenkin ollut sitä mieltä, että määrystä että palkkaetuihin on luettava kalliinajanlisäyskin ei voi esillä olevassa tapauksessa oikeutta myöten soveltaa, sillä epävarmaa on, tarkoittaako eläkeohjesääntö oikeastaan nykyistä laatua olevia kalliinajanlisäyksiä, koska ohjesääntöä laadittaessa ei ollut aihetta ottaa lukuun semmoisten tavattomain olojen aikaansaamaa tilannetta, mikä nykyään vallitsee, ja asiasta annetut mietinnöt näyttävät osottavan, että kalliinajanlisäystä koskeva määräys etusijassa oli syntynyt kansakouluopettajistolle myönnettyjen n. s. kalliinajanlisäysten johdosta. Mainitulla määräyksellä ei sitä paitsi voida tarkoittaa sitä, että kaupungin virkamies, joka, sen jälkeen kun Kvsto oli hänelle myöntänyt virkaeron ja määrätyn eläkkeen, oli vallitsevain kohonneiden elantokustannusten johdosta saanut satunnaista palkanlisää kalliinajanlisäyksenä, saisi jäljellä olevan elinaikansa lukea hyväkseen vastaavan eläkekorotuksen. Rkmri on sentähden katsonut olevan ehdottaminen anomusta evättäväksi.

Eri käsitystä on ollut varapuheenjohtaja, herra Listo, jonka mielestä eläkeohjesääntö poikkeuksetta määrää, että eläkkeeseen oikeutetun virkamiehen palkkaedut on, semmoisina kuin ne ovat hänen virasta erotessaan, pantava eläkemäärän laskemisen perustukseksi. Eläkeohjesäännöllä kaupungin virkamiehille taattua etua on katsottava heidän saavuttamukseen oikeudeksi, minkätähden asia epäilyttävässä tapauksessa olisi ratkaistava eläkkeeseen oikeutetun eduksi. Tähän nähden ja kun kalliinajanlisäyskin eläkesäännön mukaan luetaan palkkaetuihin, olisi hakijalle myönnettävä hänen anomansa korotus.

V. V.:

Kvsto evännee anomuksen Rkmrin esittämillä syillä.

Kvsto:

Evättiin.

N:o 49.

Työmies Kustaa Sysmelinin anomus eläkkeensä korottamisesta.

Hakijan, joka saa kunnalta eläkettä 572 markkaa vuodessa, anottua sitä korotettavaksi 720 markkaan, ehdottaa Rkmri, että hakemus lähetettäisiin Kvston kalliinajanlisäysvaliokuntaan, jonka, siinä tapauksessa että kalliinajanlisäysten myöntäminen periaatteessa päätetään, tulisi laatia ehdotus niiden perusteiksi.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että Kvsto, nykyään ottamatta hakemusta asiallisesti ratkaistavaksi, antaisi kalliinajanlisäysvaliokunnan toimeksi harkita ja Vstolle lähettää esityksen kalliinajanlisäyksen myöntämistä kaupungin eläkkeen- ja apurahan saajille koskevasta asiasta.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 50.

Tohtori Jenny af Forselleksen anomus saada vapautus Elintarvelautakunnan varajäsenyydestä.

Anomansa vapautuksen syyksi mainitsee hakija, että hänen joutoaikansa kuluu Vainvaishoitohallituksen jäsenen tehtäviin sekä ettei hän sentähden voi ottaa osaa Elintarvelautakunnan kokouksiin, joihin varajäsenet aina on kutsuttu.

V. V.:

Hakijan anomukseen myönnyttäneen ja Elintarvelautakunnan varajäseneksi valittaneen prokuristi J. Storgårds.

Kvsto:

Tohtori af Forselles vapautettiin tehtävästä, ja koska herra Storgårds oli anonut, ettei häntä otettaisi huomioon, valittiin Elintarvelautakunnan varajäseneksi rouva Gerda Ehrstedt.

N:o 51.

Herra Ståhlbergin anomus saada vapautus kaupunginvaltuusmiestehtävästä.

Anotun vapautuksen syyksi ilmoitetaan ajan puute.

V. V.:

Valiokunta ei katso herra Ståhlbergin esittäneen pätevää syytä anomansa vapautuksen tueksi, minkätähden Kvsto evännee anomuksen.

Kvsto:

Herra Ståhlbergin anomukseen myönnyttiin, ja oli sentähden Maistraatilta anottava yhden kaupunginvaltuusmiehen valitsemista 1917 vuoden loppuosaksi ja vuodeksi 1918.

N:o 52.

V. V:n esitys kahden lisäjäsenen valitsemisesta Elintarvelautakuntaan.

Kokouksessaan 23/10 1917 päätti Kvsto pääkaupungin muonitusksymyksen yhteydessä, että V. V:n tuli täydentää itseään kolmella henkilöllä, joiden toimenä olisi etsiä ostettavissa olevia elintarvevarastoja.

Elintarvelautakunnan puheenjohtajan ja muiden asiantuntevain henkilöjen kanssa neuvoteltuaan on V. V. tullut siihen käsitykseen, että erityisen, Elintarvelautakunnasta riippumattoman ja siitä syrjässä toimivan jaoston asettaminen ei olisi tarkoituksenmukaista, varsinkin kun Elintarvelautakunta jo on perustanut osteluosaston, vaan että riittäisi, jos Lautakuntaan lisättäisiin joitakin puheena olevaan alaan perehtyneitä henkilöjä. Samalla kun valiokunta tähän nähden on asian N:o 49 kohdalla ehdottanut, että tohtori J. af Forselleksen sijaan tulisi Lautakuntaan varajäseneksi prokuristi J. Stor-

gårds, esittää valiokunta, että Kvsto, peruuttamalla edellä mainitun päätöksensä valiokunnan täydentämisestä, Elintarvelautakunnan varsinaiseksi jäseneksi valitsisi herra Soinin sekä, siinä tapauksessa että tämä esitys hyväksytään, lautakuntain kokoonpanosta voimassa olevan elintarvelain määräyksen mukaisesti kehottaisi täkäläisiä työväenjärjestöjä niinkään puolestaan Kvstolle ehdottamaan yhden varsinaisen jäsenen lautakuntaan edustamaan työväestön etuja siellä.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 53.

V. V:n ilmoitus sen johdosta että on vaadittu korvausta Kvstoa sen kokouksessa 17/s 1917 kohdanneen väkivallan yhteydessä särjetyistä ja hukkaantuneista esineistä.

Aktiebolaget Restaurant Börs on Kvston kansliaan antanut kaksi, yhteensä Smk:aan 707: 50 päättävää laskua pyytäen korvausta Kvstoa 17/s 1917 kohdanneen väkivallan yhteydessä hävitetyistä ja hukkuneista esineistä.

Vaikkei kaupunkia voi pitää laillisesti velvollisena korvaamaan puheena olevaa vahinkoa, ehdottaa valiokunta kuitenkin, koska ei näy olevan toiveita että hakija voisi syyllisiltä saada vahinkonsa korvausta, että Kvsto päättäisi Aktiebolaget Restaurant Börs yhtiölle Kvstoa sen kokouksessa 17/s 1917 kohdanneen väkivallan yhteydessä hävinneiden ja hukkaantuneiden esineiden korvaukseksi käyttövaroistaan maksaa Smk 707: 50.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 54.

Salainen asia.

Helsingissä, Sanomal.- ja Kirjapain.-Osakeyhtiön kirjapaino, 1917.

*Helsingin kaupunginvaltuuston
kokous keskiviikkona marraskuun
21 päivänä 1917 k:lo 7 i. p.*

ESITYSLISTA.

N:o 1.

Vastalause suurlakon aikana tapahtuneiden väkivallanteiden johdosta.

Kvsto:

Kvsto päätti julkilausua jyrkän vastalauseen niiden väkivaltaisuuksien johdosta, joita täällä suurlakosta lähtien on harjoittanut „punakaarti“ niminen työläisten muodostama joukkue, joka tšekäläiseltä venäläiseltä sotaväeltä saamallaan aseilla ei ainoastaan ollut estänyt poliisilaitosta toimimasta, vaan myös anastanut itselleen jonkinlaisen korkeimman vallan yhteiskunnassa.

N:o 2.

Rkamarin esitys kahta kaupungin virkamiestä kohdanneen väkivallan johdosta.

Rkamari ilmoittaa, että n. s. „punakaartin“ harjoittamain väkivaltaisuuksien johdosta kaksi kaupungin virkamiestä, nimittäin Krissa palveleva varatuomari Paul Aspelin ja

kansakoulunopettaja Alfred Bjön, olivat menettäneet henkensä. Sitä paitsi oli „puna-kaarti“ pidättänyt lukuisia kunnalliseen suojeluskuntaan kuuluvia henkilöitä ja piti heitä edelleen vangittuina. Tähän nähden ja kun säännöllisen työn edellytyksiä puuttui eikä sentähden ollut mahdotonta, että kunnan virkamiehet keskeyttäisivät toimintansa, katsoi Rkamari Kvston olevan kehoitettava viranomaisia tarjona olevin keinoin palauttamaan oikeusjärjestyksen maahan.

V. V.:

Edellä kerrotun ilmoituksen johdosta on valiokunta tänä päivänä kokoontunut ja päättänyt Eduskunnalle lähettää kirjelmän, jossa valiokunta Kvston puolesta huomauttaen, että kaupungin asukkailta ja kunnan toimihenkilöiltä on poliisilaitoksen toiminnan keskeytyksen johdosta riistetty se turva, mikä järjestetyn yhteiskunnan tulee suoda jäsenilleen, minkä johdosta kunnallishallinnon työn jatkumisen edellytyksiä puuttui, anonut että Eduskunta, joka on ottanut haltuunsa korkeimman vallan tässä maassa, toimisi niin, että oikeusjärjestys tässä yhteiskunnassa tulisi joutuisasti palautetuksi. Tämän kirjelmän on Kvston puheenjohtaja antanut Eduskunnan puhemiehelle.

Kvsto:

Vaikka Kvsto pelkäsi kaupungin virkamiesten nykyoloissa joutuvan tukalaan asemaan, lausui Vsto kuitenkin toivovansa, että virkamiehet mikäli mahdollista toistaiseksi pysyisivät toimessaan.

Sen ohessa antoi Kvsto V. V:lle, lisättynä herroilla L. Krogiuksella, Paasikivellä ja O. Rosenqvistillä, toimeksi tarkoin seurata tapahtumia tässä yhteiskunnassa sekä eri puolueitten ja yhteiskuntaryhmäin kanssa neuvoteltuaan menetellä asianhaaran mukaan ja, jos tarpeelliseksi ja mahdolliseksi katsoo, kutsua Kvston koolle.

N:o 3.

- a) Kaupungin työntekijäin vaatimus täyden palkan saamisesta suurlakon ajalta.
- b) Kaupungin yleisten töiden Hallituksen esitys samasta asiasta.

Kunnan työntekijät vaativat 50 pennin korotusta tähänastiseen tuntipalkkaansa sekä täysiä palkkaetuja suurlakon ajalta.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus, jonka asiana on ratkaista palkan määrä, jättää vaatimuksen palkan saamisesta suurlakon ajalta Kvston ratkaistavaksi sekä ilmoittaa, että vaatimukseen myöntyminen tuottaa kaupungille lähes 330,000 markan menon.

V. V.:

Valiokunnan mielestä ei Kvstolla ole oikeutta käyttää kunnan varoja kaupungin työntekijäin palkkaukseen muuten kuin työsuorituksen vastikkeena.

Kvsto:

Vaatus hyljättiin.

Helsingissä, Sanomal.- ja Kirjapain.-Osakeyhtiön kirjapaino, 1918.

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
kokous joulukuun 7 päivänä 1917
k:lo 9 a. p.*

ESITYSLISTA.

N:o 1.

Maisten kirjelmät ynnä Lääninhallituksen lähetteet Suomen kansalaisoikeuden hakemusten johdosta, joita ovat tehneet:

a) Venäjän kansalainen, neiti Vera Wasiljeff-Neumann.

Hakija on poliisilta saanut hyvän arvosanan käytöksestään, mutta ei ole antanut selvitystä siitä, kuinka kauan hän on oleskellut tässä maassa, ei myöskään toimeentulomahdollisuuksistaan.

b) Venäjän kansalainen, neiti Melanie Wasiljeff-Neumann.

Esittää saman selvityksen kuin edellinenkin hakija.

c) Venäjän kansalainen, toimittaja Nikolai Tschaplin.

Hakija on syntynyt 1868 ja oleskellut täällä lapsuudesta pitäen, nauttii kansalaisluottamusta ja on Hufvudstadsbladet-lehden vakinaisessa palveluksessa.

d) Venäjän kansalainen, laskuapulainen Olga Tschaplin.

Hakija on syntynyt 1865 ja oleskellut täällä lapsuudesta lähtien, nauttii kansalaisluottamusta ja on Kaupunkien yleisen paloapuyhtiön vakinaisessa palveluksessa.

e) Ruotsin alamainen, konttoristi Egfrid Theodor Öberg.

Hakija on syntynyt 1860, nauttii kansalaisluottamusta, on oleskellut täällä vuodesta 1912 lähtien ja ansaitsee kuukaudessa 500 markkaa.

V. V.:

Kvsto ilmoittanee, ettei sillä ole mitään muistuttamista c), d) ja e) kohdassa mainittuja hakemuksia vastaan.

Mitä tulee a) ja b) kohdassa mainittuihin hakemuksiin, ei Kvsto, siihen nähden mitä edellä on muistutettu, voine puoltaa näitä hakemuksia.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 2.

Maistn kirjelmä ynnä Lääninhallituksen lähete Helsingin kunnanvaltuutettujen tekemän, Hagan huvilayhdyskunnan rakennusjärjestyksen ja rakennuskaavan vahvistamista tarkoittavan anomuksen johdosta.

Sittenkun Helsingin kunnanvaltuutetut olivat Uudenmaan läänin Kuvernöörin vahvistettavaksi lähettäneet ehdotukset Hagan huvilayhdyskunnan rakennusjärjestykseksi ja rakennuskaavaksi, on lääninhallitus, taajaväkisistä yhdyskunnista ¹⁵/₆ 1898 annetun asetuksen 6 §:n nojalla, Maistraatin välityksellä vaatinut Kvston lausuntoa mainituista ehdotuksista.

Rkmri on Kvstolle lähettänyt kaupunginasemakaava-arkkitehti B. Brunilan antaman lausunnon asiasta ja, ilmoittaen kaupungin yleisten töiden Hallituksen yhtyneen tähän lausuntoon, huomauttanut, ettei sillä puolestaan ole ollut mitään lisättävänä arkkitehti Brunilan esittämiin muistutuksiin.

Arkkitehti Brunila huomauttaa:

että täsmällisemmät määräykset olisi vahvistettava sen rakennuslautakunnan jäsenten toimikelpoisuudesta, joka rakennusjärjestyksen ehdotuksen mukaan on asetettava järjestämään ja valvomaan rakennustoimintaa yhdyskunnassa;

että kaupunginviranomaisille olisi suotava jonkin verran laajempi valta valvoa yhdyskunnan järjestämistä, kuin mikä sille rakennusjärjestyksessä myönnetään oikeuttamalla se vahvistamaan ylimalkaisen rakennuskaavan;

että rakennusjärjestyksestä puuttuu määräyksiä muusta kuin tulenkestävästä aineesta tehtyjen rakennusten suurimmasta korkeudesta sekä teiden ja yleisten paikkain tekemisestä ja kunnossapidosta ynnä laskujohdoista; samoin kuin

että rakennuskaavassa olisi osotettava eri kortteleille ehdotetut rakennusverkot, ulkopuoliset rakennusrajat, milloin nämä eivät käy yhteen tontinrajain kanssa, sekä laskujohdot.

V. V.:

Kvsto lähettäne Maistraatille kaupunginasemakaava-arkkitehti Brunilan lausunnon sekä esittänee, että siinä tehdyt muistutukset otettaisiin huomioon, sikäli kuin ne katsotaan oikeutetuiksi.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 3.

Maist:n kirjelmä ynnä Lääninhallituksen lähete erinäisten venäläisten sotilashenkilöjen vuokratrahain korotusta koskevan Kenraalikuvernöörin esityksen johdosta.

Viaporin linnoituksen komentajan tekemän esityksen johdosta on Kenraalikuvernööri Senaatilta anonut että, kun asuinhuoneistojen vuokran kohoamisen johdosta ei ole mahdollista nykyisillä vuokratrahoilla saada upseereille sopivia huoneistoja, nämä vuokratrahain korotettaisiin sota-ajaksi väliaikaisesti, erilleen jaetun joukon kenraaleille ja päälliköille Smk:sta 172: 50 kuukaudessa 300 markkaan sekä esi- ja yliupseereille Smk:sta 86: 25 kuukaudessa 150 markkaan.

Majoituslautakunta huomauttaa, että sotakannalle asetetuissa joukoissa palvelevat upseerit ja virkamiehet eivät ^{19/1} 1876 annetun majoitusohjesäännön mukaan ole oikeutetut saamaan vuokratrahoja, vaan on heille annettava luontoismajoitus, 5 ylimpään luokkaan kuuluvalla henkilölle kullekin kaksi huonetta ja 9 alempaan luokkaan kuuluvalla yksi huone. Tällaisen majoituksen sijasta oli Kvsto ^{29/12} 1915 suostunut, siinä tapauksessa että huoneistoja ei voida saada kasarmista, maksamaan edellä mainitut vuokrankorvaukset. Omasta puolestaan pitää Lautakunta näiden korvausten korottamista asianhaaran vaatimana.

Rkmri huomauttaa, että nykyiset vuokrankorvaukset vastaavat kaupungissa käypiä vuokratrahintoja, minkätähden vaatimus olisi perusteettomana jätettävä sillensä.

V. V.:

Rkmrin mainitsemasta syystä ilmoittanee Kvsto annettavassaan lausunnossa, ettei se ole havainnut olevan syytä korottaa puheena olevia vuokrankorvauksia.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 4.

Maistraatin esitys lisäyksen myöntämisestä viime eduskuntavaalien määrärahaan.

Maistraatin ilmoitettua, että kuluvan vuoden eduskuntavaaleja varten osotettu 25,000 markan määräraha on osottautunut riittämättömäksi, sekä anottua tähän tarkoitukseen enintään 6,000 markan lisäystä, puoltaa Rkmri lisämäärärahan myöntämistä Kvston käyttövaroista.

V. V.:

Myönnettäneen tilityksen ehdolla.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 5.

Yhteisen Raastuvanoikeuden esitys määrärahan myöntämisestä erään kesänaikaisen viransijaisen palkkaukseen.

Yhteisen Raastuvanoikeuden anottua määrärahaa sen 250 markan suuruisen menon suoritukseen, minkä kaupunginkassa oli maksanut Raastuvanoikeuden ensimmäisen osaston väliaikaisen toisen jaoston varapuheenjohtajan kesäloman aikaisen viransijaisen palkkaamiseksi, huomauttaa Rkmri että, kun Raastuvanoikeuden virkamiehille on taattu kuukauden kesäloma kaupungin palkkaamin viransijaisin, mutta määrärahaa vastamainittuun tarkoitukseen ei ole menosäännössä, olisi Kvston osotettava puheena oleva rahamäärä käyttövaroistaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 6.

Rkmrin esitys Alppipaviljongin vuokraoikeutta koskevasta asiasta.

Rkmri, mainitsee, että kaupunki oli ¹⁵/₆ 1911 laaditulla välikirjalla viiden vuoden ajaksi, kesäkuun 1 päivästä 1912 lukien, 7,000 markan vuosivuokrasta luovuttanut ravintoloitsija Nikolai Noschikselle Alppipaviljongin ravintolan siihen kuuluvine ulkohuone-rakennukseineen, musiikkipaviljonkineen, viereisine kenttineen ja lehtimajoineen sekä oikeuttanut vuokraajan paikalla pitämään ravintolaa. Tämä vuokrasopimus on sittemmin pitennetty ¹/₆ 1922 asti, minkä ohessa vuokramaksu väkiviinajuomain anniskelukiellon johdosta ¹/₉:stä 1917 lähtien huojustettiin 3,500 markkaan vuodessa. Vuokraajan pyynnöstä luovuttivat kaupunginviranomaiset ²⁰/₆ 1913 tehdyllä välikirjalla ravintoloitsija Noschikselle vuokralle noin 900 m²:n laajuisen maa-alueen mainitun ravintolan viereltä rakennuksen teettämiseksi siihen yksinomaan vuokraajan perheen ja ravintolan palvelijaston käytettäväksi. Tämän alueen vuokrasopimus on voimassa „sikäli ja niin kauan kuin“ vuokraajalla on Alppipaviljongin hallussaan, ja tulee Helsingin kaupungin Alppipaviljongin vuokraoikeuden lakatessa lunastaa mainittu asuinrakennus kolmen jäävittömän miehen toimittaman arvion mukaan, joista arviomiehistä Rkmri ja vuokraaja kumpikin valitsevat yhden ja nämä yhteisesti kolmannen.

Kun varastomestari Aatu Pyykkö, jolle ravintoloitsija Noschis oli ¹/₉:stä 1917 lähtien myynyt Alppilan kaiken kaluston ja varastot sekä luovuttanut ravintolaa koskevat vuokrasopimukset, oli anonut, että edellä mainitut kaksi vuokrasopimusta siirrettäisiin hänelle, ja samalla huomauttanut, että itse Alppipaviljongissa ei ole riittävästi tilaa ravintolan hoitajan ja hänen perheensä sekä ravintolan lukuisan palvelijaston asunnoksi ja että olisi suotavaa, että liikkeen hoitaja joka tapauksessa voisi asua niin, että hän henkilökohtaisesti voisi valvoa liikettä, on ravintoloitsija Noschis huomauttanut, ettei hänellä asuntopalstan vuokrasopimuksen määräyksen mukaan, luovuttuaan Alppipaviljongin vuokraoikeudesta, enää ole oikeutta asua rakennuksessa sekä anonut, että kaupunki lunastaisi mainitun rakennuksen siinä järjestyksessä kuin vuokratirja edellyttää.

Siihen nähden että Alppipaviljonki, varsinkin keväisin ja kesäisin on kaupungin väestön ahkerasti käyttämä virkistyspaikka ja sentähden näyttää suotavalta, että laitosta edelleen pidettäisiin avoinna, on Rkmri ollut sitä mieltä, että edellä kerrottu Alppipaviljongin vuokraoikeuden siirto olisi hyväksyttävä ja varastomestari Pyykkö, joka on täysin perehtynyt ravintolan hoitoon, hyväksyttävä uudeksi vuokraajaksi. — Mitä taas tulee edellä mainitun asuinrakennuksen käyttämiseen, on Kri tosin havainnut, että välikirjan määräyksen mukaan kaupunki muodollisesti katsoen ei ole velvollinen sitä lunastamaan sen johdosta että hyväksyy vuokransiirron, vaan että lunastusvelvollisuus alkaa vasta vuonna 1922 tai myöhemmin, siitä riippuen milloin Alppipaviljongin vuokraus lopullisesti päättyy. Mutta kun mainitun rakennuksen lunastaminen muutaman vuoden kuluttua luultavasti kävisi kaupungille epäedullisemmaksi kuin sen ostaminen nyt, on Kri ollut sitä mieltä, että kaupungin jo nyt tulisi kohtuullisesta hinnasta ottaa haltuunsa mainitun rakennuksen omistusoikeus.

Kaupungin yleisten töiden Hallituksen toimittamassa mainitun, 8 huonetta sisältävän asuinrakennuksen katselmuksessa oli varsinainen rakennus arvattu noin 30,000 markan hintaiseksi, mihin lisäksi tulevat varsin upeasti sisustettu kylpyhuone ja W. C., vesija valojohdot, linoleumimatot y. m., joiden kaikkien arvoksi on pantu noin 5,000 markkaa. Ravintoloitsija Noschis puolestaan oli ilmoittanut rakennuksen hinnaksi 50,000 markkaa seuraavan erikoisluettelon mukaan:

Urakkahinta	35,000: —
Louhint- ja tasoitustyöt	3,700: —
Vesijohtotyöt, W. C., kylpyhuone y. m.	2,500: —
Sähkövalojohdot	1,200: —
Seisotus- ja puhdistuskaivot, ullakon ja verannan sisustus y. m.	2,000: —
Yhteensä Smk	44,400: —

Viime kesänä oli rakennuksesta ollut korjauskustannuksia 2,000 markkaa, joten ravintoloitsija Noschiksella on ollut rakennuksesta menoja kaikkiaan 46,400 markkaa eli tasaluvuin 50,000 markkaa. Siihen nähden että rakennuksen arvo vuokrakirjan määräyksen mukaan toimitetussa arvioinnissa nousisi 80—90,000 markkaan, on ravintoloitsija Noschis katsonut tehneensä kaupungille mahdollisimman edullisen tarjouksen ja toivoo sentähden kaupungin sen hyväksyvän.

Edelleen keskusteltuaan ravintoloitsija Noschiksen kanssa kauppahinnasta on Kri, siihen katsoen että rakennuskonttori ei ollut arvosummaansa lukenut m. m. louhintatöitä, seisotus- ja puhdistuskaivoja eikä erikoista sisustusta, katsonut voivansa hyväksyä 45,000 markan kauppahinnan. Siinä tapauksessa että kaupunki lunastaa rakennuksen, olisi kuitenkin Alppipaviljongin vuokraoikeuden siirtolupaan kytkettävä se ehto, että uusi vuokraaja sitoutuu kaupungilta vuokraamaan rakennuksen niin kauan kuin hänellä on hallussaan Alppipaviljongin vuokraoikeus. Tässä tapauksessa tulisi kaupungin vaatia vuokraa, joka vastaisi käytetyn pääoman korkoa sekä tarpeellisia kunnossapitokustannuksia, joten vuokra, lukien 7 % kauppahinnalle, olisi 3,150 markkaa vuodessa, jota paitsi vuokraajan tulisi kustantaa kaikki tarpeelliset sisäiset korjaukset.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

hyväksyä Alppipaviljongin vuokraoikeuden siirrettäväksi varastomestari Aatu Pyykölle; valtuuttaa Rkmrin sekä ravintoloitsija Nikolai Noschiksen kanssa tekemään sopimuksen sen asuinrakennuksen lunastamisesta kaupungille, minkä Noschis on teettänyt Alppipaviljongin viereltä tarkoitukseen vuokratulle maalle, kaikkiaan 45,000 markan hinnasta,

että myös varastomestari Pyykölle $\frac{1}{6}$ 1922 asti vuokraamaan mainitun rakennuksen 3,150 markan vuosivuokrasta ja velvoittamalla vuokralaisen kustantamaan rakennuksen sisäpuoliset korjaukset; sekä

puheena olevaan tarkoitukseen käyttövaroistaan osottaa 45,000 markkaa.

V. V.:

Kun ravintoloitsija Noschiksen Alppipaviljongin vierelle teettämä rakennus on hänen ja kaupungin kesken $\frac{26}{6}$ 1913 tehdyn sopimuksen mukaan vuokrakauden päättyessä lunastettava rakennusarvonsa mukaan, jolla ei voida ymmärtää sen silloista myyntiarvoa, vaan sitä rahamäärää, johon rakennuskustannukset todella ovat nousseet, ei kaupungilla V. V:n mielestä ole syytä nykyään lunastamalla rakennusta sitoa pääomaa yritykseen, minkätähden valiokunta esittää Rkmrin ehdotuksen tältä kohden hyljättäväksi. Sitä vastoin ehdottaa valiokunta, että Kvsto hyväksyisi sekä Alppipaviljongin vuokraoikeuden puheena olevan siirron, joten mainittu vuokraoikeus siirtyy varastomestari Aatu Pyykölle, että myös $\frac{26}{6}$ 1913 tehdyn sopimuksen siirtämisen Pyykölle.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 7.

Rkmrin esitys professori Oswald Wasastjerna-vainajan Helsingin kaupungin hyväksi tekemän testamenttisäädöksen johdosta.

Sittenkun $\frac{7}{7}$ 1917 kuollut professori Oswald Wasastjerna oli $\frac{28}{4}$ 1908 laaditussa testamentissa määrännyt jäämistöstään 200,000 markkaa annettavaksi Helsingin kaupungille käytettäväksi „jonkin kaupungin yleisen paikan tai laitoksen, esimerkiksi Erottajan, kaunistamiseksi, ollen Kaupunginvaltuustolla kuitenkin täysi valta valita paikka ja tapa sekä myöskin jakaa summa“, esittää Rkmri, että Kvsto päättäisi valtuuttaa Krin:

kaupungin puolesta asianmukaisesti valvomaan puheena olevan testamentin sekä oikeudessa valalta kuulustuttamaan testamentin todistajia;

aikanansa pesän selvitysmieheltä haltuunsa ottamaan ja hoitamaan testamentatut varat; sekä

sittemmin Kvstolle antamaan ehdotuksen varain käyttämisestä.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 8.

Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä kanavain ja viemärien kunnossapitomäärärahaan.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus on Rkmrille ilmoittanut, että erinäiset Guntähden

ja Greijuksen tiluksilla olevat viemärit olisi perattava ja syvennettävä, jotta sikäläiset alueet, jotka kaupungin viljelystojikunta jo oli luovuttanut erinäisille kaupungin väestöön kuuluville henkilöille ensi kesäksi perunamaiksi, voitaisiin panna parempaan kuntoon. Kun näistä ojitustöistä johtuvat kustannukset, arviolta 5,300 markkaa, olisi maksettava kuluvan vuoden menosäännössä 13 P. L. IV. 1 kohdalla kanavain ja viemärien erinäistä kunnossapitoa varten olevasta määrärahasta, mutta tämä määräraha ynnä Kvston siihen $\frac{9}{10}$ 1917 myöntämä 32,000 markan lisäys jo on likimittäin kulutettu, oli Hallitus esittänyt hankittavaksi 5,300 markan lisämäärärahan.

Rkmri on sitä mieltä, että edellä mainitut ojitustyöt ovat erittäin tarpeelliset ja että ne olisi viivyttelemättä toimeenpantava, minkätähden Kri esittää, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan osottaa 5,300 markan lisäyksen 13 P. L. IV. 1 kohdalla kanavain ja viemärien erinäistä kunnossapitoa varten olevaan määrärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 9.

Rkmrin ilmoitus erään Helsingin pitäjän Boxbackan talosta erilleen murretun palstatilan ostamisesta Boxbacka Aktiebolag yhtiölle.

Sittenkun Boxbacka Aktiebolag yhtiön johtokunta oli päättänyt yhtiön omistamain tilusten hallinnon yhtenäistytämiseksi asettaa isännöitsijän $\frac{1}{11}$:stä 1917 lähtien, oli sopivan, keskeisellä paikalla sijaitsevan asunnon hankkiminen tälle kohdannut vaikeuksia. Ainoana hyväksyttävänä tarjouksena pidettiin muuatta Boxbackan tilasta erilleen murretua 18,900 m²:n laajuista palstatilaa, josta rakennuksineen vaadittiin hintaa 135,000 markkaa. Johtokunta oli sentähden tehnyt sopimuksen mainitun palstatilan hankkimisesta yhtiön omaksi, sillä edellytyksellä että kaupan vahvistaisi ylimääräinen yhtiökokous, jossa Rkmrin edustaja kaupungin puolesta puoltaisi kaupan päättämistä sillä ehdolla, että johtokunnan tulee, kohta kun isännöitsijälle on saatu huoneisto huokeamilla ehdoilla, ryhtyä toimenpiteeseen palstatilan myymiseksi.

Asiaa käsitellessään oli Rkmri havainnut, että kysymys koski kiinteistön hankkimista kaupungille, minkätähden asia olisi Kvston lisätyin luvuin käsiteltävä. Tässä olisi kuitenkin huomattava, että ostajana esiintyi yhtiö eikä kaupunki. Kun Rkmrin tuli Kvston päätöksen mukaan yhtiökokouksessa edustaa kaupunkia pääosakkanna, oli Kri katsonut olevan päättäminen asiasta ja, katsoen kaupasta yhtiölle koituviin etuihin, äänestettyään myöntynyt johtokunnan esitykseen. Muuan Krin vähemmistö oli ollut sitä mieltä, että asia olisi jätettävä Kvston tutkittavaksi ja ratkaistavaksi.

V. V.:

Edellyttäen ilmoitettua kauppaa pidettävän väliaikaisena toimenpiteenä ei V. V. katso olevan aihetta ehdottaa Kvston puolelta annettavaksi erityistä lausuntoa tästä asiasta.

Kvsto:

Ei aiheuttanut toimenpidettä.

N:o 10.

Rkmrin esitys määrärahan myöntämisestä Nordenskiöldkadulta Hietaniemelle vievän ajotien kuntoon panettamiseksi.

Kaupungin yleisten töiden Hallituksen Rkmrille ilmoitettua, että Nordenskiöldkadulta erinäisille Hietaniemen varastopaikoille vievä tie oli niin huonossa kunnossa, että siinä tuskin voi liikkua ajoneuvoilla, minkätähden se olisi heti pantava kuntoon, johon tarkoitukseen tarvittaisiin 3,600 markan määräraha, esittää Kri, että Kvsto käyttövaroitetaan myöntäisi mainitun määrärahan tien kuntoon panettamiseksi.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 11.

Rkmrin esitys määrärahan myöntämisestä erinäisten hätäaputöiden teettämiseksi Boxbackan maatilalla.

Helsingin kaupungin hätäapukomitea on Rkmrille maininnut ryhtyneensä viime elokuussa hätäaputyönä teettämään kaupungille kuuluvain Boxbackan maiden halki kulkevan puron oikomista ja kaivamista. Tässä työssä oli ollut noin 90 henkilöä, ja oli toistaiseksi noin 800 metriä ojaa kaivettu. Kaikkiaan on kaupungin rakennuskonttorin paalutama ja vaakitsema puron osa noin 1,800 metriä pitkä, ja oli alkuaan aikomus kaivuuttaa ainoastaan tämä puron osa, joten tässä työssä nykyään olevalla työvoimalla olisi työtä joulukuun keskivaiheille asti. Työttömäin luku näyttää kuitenkin olevan lisääntymään päin, käsittäen nykyään noin 500 miestä ja 350 naista. Noin 200 miestä näistä saisi työtä kaupunkiin johtavain viertoteiden uudistus- ja laajennustöissä, jotka alotetaan näinä päivinä, mutta sittenkin on jäljellä huomattavan paljon työttömiä. Hankkiakseen työtä osalle näistä oli hätäapukomitea ajatellut, että puheena oleva puro olisi pitkin pituuttaan, siis aikaisemmin vaakitetun 1,800 metrin pituisen osan lisäksi 3,200 metriä, kaivettava. Kun puron ylävarsi ei ole yhtä mutkikasta, käy tämä työ verraten halvemmaksi.

Kun maat, joiden halki puro juoksee, ovat alavia ja hallanarkoja, olisi puheena olevan laskuojan kaivaminen aivan varmaan tärkeä viereisten maiden viljelemiselle. Kaupungin rakennuskonttorissa on puheena olevaa työtä varten laadittu tasaluvuin 85,000 markkaa päättyvä kustannusarvio, minkä ohessa konttori on ottanut valvoakseen työn teknillistä puolta.

Tässä yhteydessä oli hätäapukomitea kiinnittänyt Rahatoimikamarin huomiota siihen, että ne noin 10 hehtaarin laajuiset Boxbackan maatilalan tilukset, mitkä sijaitsevat rautatien itäpuolella Boxbackan pysäkin kohdalla ja edellä mainitun puron aikaisemmin vaakitetun osan vierellä ja joita sotaväki on sotavuosina käyttänyt leiri- ja harjoituspaikkana, nyt ovat siinä kunnossa, että niitä on mahdoton käyttää viljelystarkoituksiin, sillä ojat ovat menneet umpeen ja maa on kovasti tallattua. Jos ojat vielä tänä syksynä kaivettaisiin ja maa kynnettäisiin, saataisiin ensi vuodeksi erittäin sopivaa perunamaata ja samalla nykyään sopivaa hätäaputyötä. Tähän tarkoitukseen tarvittaisiin noin 15,000 markkaa.

Rkmri oli kaikilta kohdin yhtynyt hätäapukomitean ehdotukseen, koska siten tarjoutuu työtä työttömille henkilöille, samalla kun teetetään hyödyllistä työtä. Tähän nähden olikin Rkmri valtuuttanut hätäapukomitean ryhtymään toimenpiteisiin työn alottamiseksi sekä käskenyt kaupunginkassan edeltäpäin maksaa tarvittavat rahamäärät ja rakennuskonttorin valvoa työn teknillistä puolta. Rkmri sentähden anoo, että Kvsto päättäisi:

osottaa kaikkiaan 100,000 markkaa hätäapukomitealle Boxbackan y. m. kaupungille kuuluvilla tiluksilla olevan laskuojan kaivuuttamiseksi ynnä erinäisten Boxbackan maatalan tilusten ojituttamiseksi ja kyntämiseksi; sekä

edellä mainitun rahamäärän pantavaksi 1918 vuoden menosääntöön, mutta sillä välin hätäapukomitean pyynnöstä edeltäpäin maksettavaksi kaupunginkassasta.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 12.

Rkmrin esitys elinkautiseläkkeen myöntämisestä puhtaanapitotyöntekijä Karl Gustaf Kuhlbergille.

Sen johdosta että kaupungin puhtaanapitolaitoksen palveluksessa ollut työmies Karl Gustaf Kuhlberg oli anonut eläkettä, oli kaupungin yleisten töiden Hallitus ilmoittanut Rkmrille, että hakijalla, joka on saavuttanut 77 vuoden iän, on kolmena viime vuonna ollut palkkaa keskimäärin 1,650 markkaa ja että hakija on yhteen jaksoon ollut kaupungin palveluksessa hiukan yli 26 vuoden. Ikänsä ja kivulloisuutensa vuoksi kykenemättömänä kaikkeen työhön oli hakija eronnut kaupungin työstä ²⁶/₅ 1917. Siihen nähden että hakija jo on tuntuvasti ylittänyt täysien ikävuosien rajan sekä palvelusaikaan nähden lähenee täyteen eläkkeeseen oikeutettujen työnekiäin ryhmää, olisi Krin mielestä hakijalle, sen mukaisesti mitä Kvsto on samanlaatuisissa tapauksissa päättänyt, kaupungin ¹⁵/₄ 1913 vahvistettujen eläkeperusteiden 2 momentin 2 kohdan nojalla myönnettävä eläkettä 60 % palkkansa määrästä, minkätähden Kri ehdottaa, että Kvsto päättäisi:

myöntää työmies Karl Gustaf Kuhlbergille vanhuuseläkettä hänen jäljellä olevaksi elinajakseen 990 markkaa vuodessa, ¹/₆:stä 1917 lukien; sekä

käyttövaroistaan tähän tarkoitukseen osottaa Smk 577: 50 kuluvalta vuodelta.

V. V.:

Rkmrin ehdotusta puolletaan siten muutettuna, että eläke maksetaan rahasäännön 14 P.L. B kohdalla olevasta määrärahasta.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 13.

Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä Sörnäsän panimon etelärajalle teetettävää jalkakäytävää varten osotettuun määrärahaan.

Rkmri huomauttaa, että 1917 vuoden menosäännössä on 13 P. L. V. 8 kohdalla on 4,200 markan määräraha jalkakäytävän teettämiseksi Sörnäsän panimoalueen etelärajalle. Kun koko se osa teurastamonttia, mistä mainitun tien pitäisi kulkea, on kesällä ja syksyllä ollut perunamaana, voitiin tietä tasoittamaan sekä aittaa muuttamaan ja uudetaan sijoittamaan ryhtyä vasta lokakuussa. Tämän johdosta olivat kohoamistaan koonneet työpalkat ja tarveaineiden hinnat liiaksi rasittaneet tätä työtä. Määräraha oli sentähden osottautunut riittämättömäksi, minkätähden yleisten töiden Hallitus oli anonut 2,000 markan lisämäärärahaa. Tämän johdosta Rkmri esittää, että Kvsto käyttövaroitetaan osottaisi 2,000 markan lisäyksen puheena olevaan määrärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 14.

Jatkokäsittelyyn 23/10:stä 1917: Rkmrin esitys talonmistajain mukavuuslaitosten puhtaanapidosta suoritettavain maksujen korottamisesta (Pain. asiakirj. N:o 55 vuodelta 1917).

Edellä mainitussa kokouksessaan päätti Kvsto panna puheena olevan asian pöydälle, sen johdosta että oli ilmoitettu Rkmrin esityksen pohjana olleiden laskuperusteiden osottautuneen paikkansa pitämättömiksi, minkätähden oli odotettavana uusi esitys ehdotuksineen maksujen tuntuva korottamisesta.

Kaupungin yleisten töiden Hallituksen annettua Rkmrille uuden selvityksen, josta näkyi, että puhtaanapitolaitoksen budjettiehdotuksen mukaan menot vuonna 1918 kohoaisivat siinä määrin, että mukavuuslaitosten puhtaanapitomaksut olisi korotettava Smk:aan 7: 35 henkilöä ja 60 markkaan hevosta kohti vuodessa, mutta Hallitus puolestaan oli arvellut menojen kohoamista edelleen olevan odotettavana, minkätähden mainitut maksut olisi määrättävä 8 ja 70 markaksi, on Rkmri käsitellyt asiaa sekä yhtynyt Hallituksen ehdotukseen. Sen jälkeen kun Hallituksen selvitys oli annettu, oli Hallitus kuitenkin myöntänyt kaikille kaupungin yleisissä töissä oleville työntekijöille tuntipalkan korotusta 50 penniä, minkä johdosta puhtaanapitolaitoksenkin kustannukset tietysti kohoavat. Kun työ kustannukset mainitun palkanlisäyksen johdosta kohoavat noin 25 %:lla ja nämä kustannukset oli puhtaanapitolaitoksen menosäännössä arvattu 900,000 markaksi, täytyy siis lisämenojen korvaamiseksi saada lisätuloja noin 225,000 markkaa. Tämä lisäännys saadaan korottamalla puhtaanapitomaksu henkilöä kohti 9 markkaan, mutta pysyttämällä Hallituksen ehdottama kultakin hevoselta suoritettava maksu. Rkmrin aikaisemmassa esityksessä ehdotettua talon vähintä vuosimaksua ei myöskään näy tarvitsevan muuttua. Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

kaupungin talonmistajain kunnan toimittamasta mukavuuslaitosten puhtaanapidosta

suoritettavan vuosimaksun korotettavaksi 9 markkaan kutakin talossa asuvaa henkilöä ja 70 markkaa kutakin hevosta kohti;

talon mukavuuslaitosten puhtaanapidosta suoritettavan vähimmän vuosimaksun määrättäväksi 100 markaksi; sekä

antaa kaupungin yleisten töiden Hallituksen toimeksi tehdä talonomistajain kanssa sopimuksen puhtaanapidosta edellä mainittujen perusteiden mukaan.

V. V.:

Rkmin ehdotusta puolletaan. Kun kaupungin yleisten töiden Hallitus on, niinkuin esityslistassa N:o 24 kohdalla olevasta asiasta näkyy, ehdottanut talojen puhtaanapitoa hoitavan puhtaanapitolaitoksen osaston kokonaan lakkautettavaksi, päättäneen Kvsto samalla, että talonomistajain kanssa tehtävät uudet puhtaanapitosopimukset on laadittava niin että ne eivät estä nopeasti toimeenpanemasta mahdollista päätöstä sanotun osaston lakkauttamisesta.

Kvsto:

Rkmin jälkimäinen ehdotus hyväksyttiin V. V:n siihen ehdottamin muutoksin.

N:o 15.

Rkmin kirjelmä kaupunginkassaan tilaa 30/9 1917 osottavine taulukkoineen.

V. V.:

Saatettaneen budjettivaliokunnan tiedoksi.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 16.

Kalliinajanlisäysvaliokunnan esitys kaupungin virka- ja palvelusmiehille maksettavain kalliinajanlisäysten korottamisesta (Pain. asiakirj. N:o 65 vuodelta 1917).

Kvsto:

Valiokunnan ehdotus hyväksyttiin.

N:o 17.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys kaupungin sairaalain sairassijamaksujen uuden taksan antamisesta (Pain. asiakirj. N:o 61 vuodelta 1917).

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Esitys hyväksyttiin.

N:o 18.

Rkmrin esitys Ruotsalaisen teatteritalon alueen laajentamisesta sekä esplanadien ja Erottajan uudesti muodostamisesta (Pain. asiakirj. N:o 62 vuodelta 1917).

V. V.:

Rkmrin ehdotusta maan luovuttamisesta ruotsalaisen teatteritalon laajennustarkoitukseen puolletaan muuten, paitsi mikäli koskee sivulla 6 olevaa toista pontta, jonka valiokunta ehdottaa poistettavaksi, syystä ettei siinä mainittu ehto ole yhtiötä velvoittava, ellei sitä panna yhtiöjärjestykseen, ja tämä toimenpide taas tuottaisi yhtiölle suuria vaikeuksia. Mitä sivulla 7 olevaan ensimmäiseen pontteen tulee, ehdottaa valiokunta, ettei siinä ehdotettua Kvston periaatteellista päätöstä nyt tehtäisi, koska ei ole olemassa selvitystä työn kustannuksista eikä yksityiskohdista. Sivulla 7 olevaa Rkmrin toista pontta ja sivulla 8 olevaa pontta puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin V. V:n ehdotuksen mukaisesti, edellyttäen että sivulla 6 oleva ensimmäinen ponsi ei tarkoita piirustuksissa osotettua Etelä Esplanadikadun jatkoksen varrelle teettävää lisärakennusta.

N:o 19.

Rkmrin sihteerin, maisteri Georg Estlanderin virkaerohakemus.

Hakija pyytää eroa virastaan ilman että hänen tarvitsisi noudattaa säädettyä kuuden kuukauden irtisanomisaikaa.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa hakijalle myönnettäväksi pyytämänsä virkaeron ^{22/5}:stä 1918 lukien eli siis 6 kuukauden kuluttua hakemuksen tekemisestä, mutta hakijan kuitenkin oikeutettavaksi luopumaan virasta ennen tuota päivää, jos Rkmri katsoo sitä ennen voivansa järjestää sihteerinvirkaan kuuluvat tehtävät kaupunkia tyydyttävällä tavalla.

Kvsto:

Hakijalle myönnettiin heti ero virasta.

N:o 20.

**Terveystenhoitolautakunnan esitys lihan tarkastusaseman henkilökunnan palkankorotus-
anomuksen johdosta.**

Kaupungin lihan tarkastusaseman henkilökunnan anottua palkkainsa, jotka nykyään nousevat 215—300 markkaa kuukaudessa kalliinajanlisäyksineen, korottamista ainakin 350 markkaan kuukaudessa, esittää Terveystenhoitolautakunta että, koska pyydetty palkka ei ole suurempi kuin mitä kaupungin töissä olevat työntekijät nykyään saavat, hakijoille

myönnettäisiin ylimääräistä kalliinajanlisäystä 135 markkaa kuukaudessa heidän nykyisten palkkainensa ja kalliinajanlisäystensä lisäksi.

Vaikka puheena olevia palkkauksia tosin olisi parannettava nykyisen kalliin ajan johdosta, on Rkmri kuitenkin sitä mieltä, että hakijain tulee samoin kuin kaupunginhallinnon muidenkin toimihenkilöjen toistaiseksi tyytyä kalliinajanlisäyksiin, kunnes hankkeissa oleva palkkainjärjestely saadaan toimeen, ja esittää sentähden, ettei hakemus aiheuttaisi toimenpidettä.

V. V.:

Käsitellessään kysymystä uuden kalliinajanlisäysten järjestelyn toimeenpanemisesta sekä lihan tarkastusaseman henkilökunnalle myönnetystä ylimääräisestä kalliinajanlisäyksestä (*esityslista 13/11 1917, asiat N:ot 45 ja 47*) huomautti palkanjärjestelykomitea, että se tarkastaessaan sille saapuneita lukuisia palkanparannusanomuksia oli ottanut harkittavaksi, eikä viipymättä olisi ryhdyttävä järjestämään eräitä palkkoihin nähden epäedullisessa asemassa olevia palkkausryhmiä, mutta tulleen siihen päätökseen, että tuollainen menettely olisi omansa yhäkin selvemmin osottamaan voimassa olevan palkkaussäännön epätasaisuuksia sekä tietäisi vääryyttä muita näihin verrattavia ryhmiä kohtaan. Kun palkanjärjestelyyn sopivasti olisi kytkettävä asianomaisten virkamiesten palvelusehtojen ta työmäärän järjestely, on tässä lisäsy, joka vastustaa välittömän palkanparannuksen joimeenpanemista vain eräissä yksityisissä ryhmissä. Mitä erityisesti lihan tarkastusaseman henkilökuntaan tuli, myönsi komitea tosin, että sen nykyiset pohjapalkat näyttivät liian alhaisilta ja että näiden viranpitäjien vaatimukset olisi vastaisessa palkanjärjestelyssä otettava huomioon, mutta kun tälle henkilökunnalle oli 1/8 1917 myönnetty korotettu kalliinajanlisäys, näytti sen toistaiseksi olevan alistuttava yleisiin kalliinajanehtoihin, kunnes komitean valmisteltavana oleva yleinen palkkainjärjestely saatiin aikaan.

Palkanjärjestelykomitean esittämistä syistä, jotka Kvston täytynee katsoa hyväksyneen, ja kun kalliinajanlisäysvaliokunnalta on saapunut ehdotus (*ks. asiaa N:o 16*) tuntuvasti korotetun kalliinajanlisäyksen myöntämisestä, evännee Kvsto esityksen.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 21.

Terveystenhoitolautakunnan esitys uuden lisäyksen myöntämisestä kulkutautien vastustamismäärärahaan.

Sittenkun Kvsto oli 18/9 1917 myöntänyt 10,000 markan lisäyksen rahasäännössä 7 P.L. X. 2 kohdalla kulkutautien vastustamista varten olevaan 10,000 markan suuruiseen määrärahaan, on Terveystenhoitolautakunta ilmoittanut mainitun lisämäärärahan jo tulleen likimittäin loppuun kulutetuksi viime elokuun lopulla puhjetun lavantaudin johdosta sekä anoo lisäksi 4,000 markkaa voidakseen suorittaa tämän tilin menot kuluvan vuoden loppuun asti.

Rkmri puoltaa lisämäärärahan myöntämistä Kvston käyttövaroista.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 22.**Terveystenhoitolautakunnan esitys keittiötähteiden talteenottamista koskevasta asiasta.**

Viitaten v. t. ensimmäisen kaupunginlääkäriin, vapaaherra O. von Hellensin laatimaan kirjoitukseen „Om användning av köksavfallet i städerna till kreatursfoder“ (ylipainos Finsk Veterinärtidskriftistä), jossa m. m. huomautetaan, että tähän kysymykseen on eri maissa kiinnitetty suurta huomiota ja annettu hallinnollisia määräyksiä asiasta, esittää Terveystenhoitolautakunta, että Kvsto päättäisi asettaa komitean selvittämään tätä kysymystä ja antamaan siitä ehdotusta.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että Terveystenhoitolautakunnan käskettäisiin asettaa komitea, jossa myöskin Rkmri, kaupungin yleisten töiden Hallitus sekä asianomaiset talonomistajayhdistykset tulisivat edustetuiksi ja joka saisi tehtäväkseen Kvstolle aikansa antaa ehdotuksen keittiötähteiden sopivimmasta käytötavasta, saaden komitea asettaa erityisen sihteerin, jonka palkkion Kvsto komitean esityksestä vastedes määrää.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 23.**Terveystenhoitolautakunnan esitys lääkäripalkkioiden korottamisesta.**

Kun on osottautunut, että pakottavan tarpeen vaatiessa, etusijassa öiseen aikaan, käytetystä lääkäriavustusta nykyään maksettava palkkio, 15 markkaa öiseen ja 8 markkaa päiväsaikaan, varsinkin nyttemmin kohonneen ajuritaksan johdosta on liian alhainen, esittää Terveystenhoitolautakunta mainitun palkkion korotettavaksi 25 ja 12 markkaan. Tämän korotuksen johdosta ei puheena olevaa tarkoitusta varten kuluva vuoden menosäännön 7 P. L. II. 8 merkitty määrärahaa tarvitse ylittää.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 24.**Kaupungin yleisten töiden Hallituksen esitys kaupungin puhtaanapitolaitoksessa puh-
jenneen lakon johdosta.**

Hallitus mainitsee kokouksessaan ^{30/10} 1917 käsitelleensä kaupungin puhtaanapitolaitoksen työntekijäin vaatimusta, että m. m. jalkatyöläisten ja naisten tuntipalkat korotettaisiin 50 pennillä sekä ajomiesten 1 markalla, jossa yhteydessä työntekijät olivat il-

moittaneet että, ellei heidän vaatimuksiaan hyväksytty ennen klo 12 päivällä seuraavana päivänä, puhkeaisi lakko ^{1/11} ja työntekijät vaatisivat palkkaa koko lakkoajalta. Tämän johdosta oli Hallitus ilmoittanut työntekijöille, paitsi muuta, ettei Hallitus katsonut olevansa oikeutettu palkkoja korottamaan, koska elintarpeiden hinnat eivät olleet mainittavasti kohonneet viime elokuussa toimitetussa palkkainjärjestelystä lähtien, sekä että, jos lakko puhkeaisi, ei siltä ajalta maksettaisi palkkaa.

Lakko olikin puhjennut ^{1/11}, minkä jälkeen keskusteluja sen lopettamisesta oli aika ajoin ollut rakennuskonttorin ja lakkolaisten kesken, ja oli kaupungininsinööri G. Idström silloin lausunut käsityksensä, että Hallitus luultavasti suostuisi myöntämään todella paikkansapitäviin numerotietoihin perustuvan palkankorotuksen. Kun Hallitus suurlakon päätyttyä ^{20/11} oli päättänyt yleisesti korottaa kaupungin yleisten töiden työntekijäin palkkaetuja ja tämä korotus oli ollut puhtaanapitolaitoksen työntekijäin alkuperäisten vaatimusten mukainen, oli Hallitus samalla ilmoittanut, ettei se ollut oikeutettu missään muodossa hyväksymään vaatimusta työpalkkain maksamisesta lakkoajalta, minkä johdosta kaikki enemmän neuvottelut oli työntekijäin puolelta keskeytetty.

^{21/11} päivätyssä ja Kvstolle annetussa pöytäkirjanotteessa työntekijät väittivät, „että herrat Idström ja Weekman olivat omavaltaisesti hyljänneet työntekijäin täysin oikeutetut ja kohtuulliset palkankorotusvaatimukset“, sekä lausuivat toivovansa, että Kvsto ryhtyisi toimenpiteisiin lakon lopettamiseksi, ennenkuin tilanne kävi vieläkin uhkaavammaksi sekä veisi pitkälle meneviin ja valitettaviin seurauksiin.

Tähän Hallitus on huomauttanut että väite, että palkankorotusvaatimus olisi ollut pääasia, ei ole totuuden mukainen, koska kiistämätöntä oli, että työntekijät olivat kieltäytyneet palaamasta työhön, ennenkuin heille oli myönnetty palkka lakkoajalta.

Kun puhtaanapitolaitoksen työt ovat viime aikoina tuon tuostakin häiriintyneet lakkojen johdosta ja muutosta tähän tuskin lienee odotettavana lähiaikoina sekä kun kaikki yksityisten talonomistajain ja puhtaanapitolaitoksen kesken talojen puhtaanapidosta tehdyt sopimukset olivat päättyneet ^{15/11} 1917, jättää Hallitus Kvston harkittavaksi, eikö kaupungin olisi syytä kokonaan lakata hoitamasta talojen puhtaanapitoa ja lakkauttaa vastaava puhtaanapitolaitoksen osa, mihin olisi sitä enemmän syytä, kun erinäiset talonomistajat olivat puhtaanapitolaitokselta vaatineet kaupunginviranomaisia ehdottomasti antamaan lopullisen tiedon siitä, halusiko kaupunki edelleen pitää voimassa puhtaanapitolaitosta vai oliko talonomistajain itsensä ryhdyttävä toimenpiteisiin asian järjestämiseksi vastaisen varalle.

V. V.:

Sittenkun valiokunnan tietoon oli tullut, että Terveidenhoitolautakunta oli terveydellisten vaarain torjumiseksi vaatinut ryhtymään kiireellisiin toimenpiteisiin kaupungin puhtaanapitolaitoksen jälleen saattamiseksi toimimaan, käsitteli valiokunta ^{26/11} kysymystä työntekijäin palkkain maksamisesta lakon ajalta, ja päätti valiokunta ^{13/11} pidetyssä kokouksessa saamansa valtuutuksen nojalla hyljätä mainitun vaatimuksen, mutta sen sijaan oikeuttaa kaupungin yleisten töiden Hallituksen työntekijäin palkkauksista lakon aikana säästyneistä varoista käyttämään tarpeellisen määrän puhtaanapidon saattamiseksi lyhyessä ajassa samaan kuntoon, missä se oli ennen lakkoa.

Mainitusta toimenpiteestään pyytää V. V. täten ilmoittaa Kvstolle.

Mitä tulee Hallituksen esittämään kysymykseen talojen puhtaanapitoa toimittavan puhtaanapitolaitoksen osan lakkauttamisesta, ehdottaa V. V. asian tältä kohden lähetettäväksi Rkmriin, jonka tulisi Terveidenhoitolautakuntaa ja asianomaisia talonomistajayhdistyksiä kuultuaan antaa lausunto ehdotuksineen.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 25.**Teknillisten laitosten Hallituksen esitys vedenkulutusmaksujen korottamisesta.**

Kaupungin teknillisten laitoksen Hallitus esittää vesijohtoveden kulutusmaksuja korotettavaksi 30 %:lla maaliskuussa 1918 toimitettavasta mittarien lukemisesta lähtien. Vuodeksi 1918 laatimassaan budjettiehdotuksessa oli vesijohtolaitos laskenut menonsa, lukuun otettuina perustamispääoman kuoletus ja korko, nousevan 2,040,290 markkaan, jota vastoin tuloja oletetun vedenkulutus määränpohjalla ja nykyään voimassa olevain taksain mukaan laskien olisi ainoastaan 1,868,900 markkaa. Siten odotettavana olevan vajauksen täyttämiseksi olisi tarpellista korottaa vedenkulutusmaksuja, jommoinen korotus taas vaatisi irtisanomaan vesijohtolaitoksen ja kuluttajain kesken tehdyt sopimukset, mihin nähden ohjesäännön mukaan on noudatettava 3 kuukauden irtisanomisaikaa. Edellä mainitusta korotuksesta johtuvan lisätulon oli laitos laskenut 400,000 markaksi, josta määrästä noin 200,000 markkaa jäisi puhtaaksi tuloksi, ja oli laitos laatinut budjettiehdotuksensa sillä edellytyksellä, että mainittu korotus pannaan toimeen.

Hallituksen perusteluihin yhtyen on Rkmri sitä mieltä, että ehdotettu toimenpide on välttämätön. Vesijohtolaitos on useana vuonna ollut kaupungille huomattavana tulolähteenä, sillä laitoksen puhdas voitto on noussut seuraaviin määriin:

vuonna 1912		Smk 379,639: 75
” 1913		” 442,654: 90
” 1914		” 451,629: 49
” 1915		” 581,210: 45
” 1916		” 572,536: 93

Nyt ehdotettu korotus ei siis täysin vastaisi menojen lisääntymistä, ja odotettavana on vakainaisten tulojen vähenemistä, vaikka budjettiehdotuksen laadinnassa edellytetyt laskuperusteet pitäisivätkin vuoden varrella paikkansa. Toiselta puolen ei vesijohtoveden hintaa näy olevan määrättävä korkeammaksi kuin nykyolot vaativat. Rkmri sentähden esittää Kvston päätettäväksi, että vedenkulutusmaksuja maaliskuussa 1918 toimitettavasta mittarien lukemisesta lähtien korotetaan 30 %:lla.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 26.**Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esitys lisäyksen myöntämisestä varattomain oppilaiden ruokinta- ja vaatetusmäärärahoihin.**

Johtokunnan anottua, että Kvsto elintarpeiden ja vaatetusaineiden nykyisten korkeain hintain sekä kuljetus- ja palkkausmenojen kohoamisen johdosta myöntäisi 20,000 ja 15,000 markan lisäyksen kuluvan vuoden menosäännössä varattomain oppilaiden vaa-

tetusta ja ruokintaa varten oleviin määrärahoihin, esittää Rkmri, huomauttaen että johtokunnan mainitsemat syyt näyttävät sen laatukselta, että määrärahan ylitys ei ole vältettävissä, että Kvsto käyttövaroistaan osoittaisi 20,000 markan lisäyksen suomenkielisten kansakoulujen varattomien oppilaiden ruokintamäärärahaan sekä 15,000 markan lisäyksen samojen kansakoulujen kaupungista kotoisin olevain varattomien oppilaiden vaatetusmäärärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 27.

Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esitys Töölön kansakoulun sopimattoman käyttämisen johdosta.

Kaupungin suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan ilmoitettua, että venäläisen sotaväen majoituspaikaksi luovutettuun Töölön kaupunginosan kansakouluun oli laitettu elävänkuvain teatteri, sekä anottua, että Kvsto ryhtyisi tehokkaisiin toimenpiteisiin estääkseen koulua käyttämästä tuollaiseen tarkoitukseen, mainitsee Rkmri, että puheena oleva koulu kaikkine huoneistoineen on osotettu yksinomaan sotaväen majapaikaksi, mutta ei semmoiseen tarkoitukseen, johon koulun voimistelusalua nyt näyttää käytetyn. Ellei sotaväki majoitustarkoituksiin tarvitse jotakin sille osotettua huoneistoa, olisi se viipymättä palautettava kaupungin haltuun. Sen laatuinen menettely, josta tässä on puhe, olisi sentähden kaikin tarjona olevin keinoin estettävä, minkätähden Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi anoa läänin Kuvernööriltä sen suuntaista suosiollista virkatoimenpidettä, ettei venäläinen sotaväki enää käyttäisi Töölön kaupunginosan kansakoulutalon voimistelusalua elävänkuvain teatterina sekä että, ellei mainittua kansakoulua tai jotakin sen osaa tarvita majoitukseen, tarpeeton tila heti pulautettaisiin kaupungin käytettäväksi.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Kun Majoituslautakunta oli ilmoittanut puheena olevaa kouluhuoneistoa nyttemmin käytettävän yksinomaan majoitustarkoituksiin, raukesi kaikki toimenpide asiassa.

N:o 28.

Majoituslautakunnan esitys lisäyksen myöntämisestä tarverahainsa määrärahaan.

Majoituslautakunnan anottua 300 markan lisäystä kuluvan vuoden menosäännössä Lautakunnan tarverahoja ja arvaamattomia menoja varten olevaan määrärahaan, joka

paperin, painatuksen y. m. korkeain hintain johdosta on osottautunut riittämättömäksi, esittää Rkmri, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan myöntää anotun määrän.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 29.

Vaivahoitohallituksen esitys kaupungin kunnalliskodin ja työlaitoksen johtajanviran jälleen täyttämisestä.

Kaupungin kunnalliskodin ja työlaitoksen johtajanvirkaa, joka entisen viranpitäjän toiseen virkaan nimittämisen johdosta on tullut avonaiseksi, ovat hakeneet luutnantti R. Rönnerberg, kassanhoitaja O. W. Haglund ja herra V. Nyholm.

Luutnantti *Richard Reinhold Rönnerberg* on syntynyt 1869, käynyt Suomen kadettikoulun, hoitanut Turun kuritushuoneen apulaisjohtajan virkaa vuodesta 1908 lähtien sekä samalla toiminut vankeinhoito-opin opettajana mainitun kuritushuoneen vangin-hoitajakoulussa 1914 vuoden alusta lähtien.

Kassanhoitaja *Otto Waldemar Haglund* on syntynyt 1873, toiminut kassan- ja varastonhoitajana erinäisillä rautatierakennuksilla 1907—1917 ja harjoitellut erinäisissä vaivaistaloissa.

Herra *Valter Nyholm* ei ole antanut selvitystä toiminnastaan, mutta ilmoittaa olleensa liikkeenomistaja ja olevansa raittiusmies.

Vaivahoitohallitus huomauttaa, että ainoastaan hakijat Rönnerberg ja Haglund ovat osottaneet semmoista virkakelpoisuutta, että kumpikin heistä voi tulla kysymykseen virkaa täytettäessä. Näistä olisi hakija Haglund, joka valtion rautatierakennusten kassan- ja varastonhoitajana on harjoittanut kunnalliskodin hoitajantoimeen osittain verrattavaa toimintaa ja siinä myös tullut kosketuksiin eri kansanluokkain kanssa, asetettava hakija Rönnerbergin edelle, joka ei ole osottanut omaavansa kykyä hoitaa niin laajan laitoksen taloudellista hallintoa kuin tässä on puheena. Tämän johdosta ja kun hakija Haglund on päällystöltään saanut erittäin hyvän arvosanan, on Vaivahoitohallitus yksimielisesti katsonut olevan häntä puoltaminen virkaan.

V. V.:

Kvsto toimittanee vaalin suljetuin lipuin.

Kvsto:

Virkaan valittiin hakija Haglund.

N:o 30.

Sosialilautakunnan esitys Lautakunnan avonaisen sihteerinviran jälleen täyttämisestä.

Virkaa ovat hakeneet varatuomari M. Aura, fil. maist. Y. A. Harvia, pormestari Th. af Reeth, hovioikeudenauskultantti J. L. Renvall, ylioppilas K. I. Raita ja lakitieteenkandidaatti E. R. Cavonius.

Varatuomari Mattias Aura on syntynyt 1885, suorittanut lakitieteenkandidaattututkinnon 1912, toimittanut käräjiä ja hoitanut tuomiokuntaa sekä palvellut hovioikeudessa ja muissa virastoissa.

Filosofianmaisteri Yrjö Artturi Harvia on syntynyt 1887, palvelee aktuaarina Kunnallisessa Keskustoimistossa vuodesta 1914 lähtien, on 1917 vuoden alusta Sosialilautakunnan varajäsen ja sen tontinvuokraosaston jäsen, on hoitanut Sosialilautakunnan sihteerinvirkaa 2 kuukautta sekä julkaissut erinäisiä kunnallispoliittisia ja kansantaloudellisia teoksia.

Ent. pormestari Theodor af Reeth on syntynyt 1867, suorittanut kameraali- ja yleisen oikeustutkinnon, toimittanut käräjiä ja hoitanut tuomiokuntaa sekä palvellut hovioikeudessa ja muissa virastoissa, hoitanut pormestarinvirkaa lähes 3 vuotta; vuodesta 1914 lähtien toiminut asianajajana.

Hovioikeudenauskultantti Jarl Lennartsson Renvall on syntynyt 1891, hovioikeudenauskultantti 1915; on palvellut hovioikeudessa ja muissa virastoissa.

Ylioppilas Kaarlo Ilmari Raita on syntynyt 1894, suorittanut lakitieteenkandidaattututkinnon valmistavan tutkinnon; palvellut lääninhallituksessa ja poliisikamarissa.

Lakitieteenkandidaatti Einar Rafael Cavonius on syntynyt 1892, toimittanut käräjiä ja palvellut hovioikeudessa sekä huhtikuusta 1917 lähtien hoitanut Sosialilautakunnan sihteerinvirkaa.

Sosialilautakunta on ollut yksimielinen siitä, että hakijat Harvia ja Cavonius olisi etusijassa otettava humioon virkaa täytettäessä. Kysymyksestä, kumpi näistä hakijoista olisi asetettava etusijaan on ollut eri mieliä, ja on kolme jäsentä eli Lautakunnan enemmistö asettanut hakija Harvian etusijaan, huomauttaen että hän laajalla kirjailijatoiminnallaan kansantaloudellisella alalla sekä muun yhteiskuntapoliittisen toimintansa johdosta on hakija Cavoniusta etevämpi, minkätähden hänelle, vaikkei olekaan suorittanut lainopillista tutkintoa, olisi suotava etusija, koska viranpitäjältä ei vaadita lainopillista sivistystä.

Kaksi lautakunnan jäsentä on antanut etusijan hakija Cavoniukselle, siihen nähden että hän on suurella asianharrastuksella ja taidolla hoitanut Lautakunnan sihteerin tehtäviä sekä harjoittanut kaupunkien rakennustoimintaa koskevia opintoja, joka ala on läheisessä yhteydessä Lautakunnan tärkeimmän tehtävän kanssa, sekä omaa lainopillisen sivistyksen, mikä on tärkeä Lautakunnan ja sen jaostojen toiminnalle, jossa laintunte-
musta usein vaaditaan.

Myöhemmin on Sosialilautakunta ilmoittanut, ettei hakija Harvia enää ole halunnut tulla kysymykseen virkaa täytettäessä ja että Lautakunta oli yksimielisesti päättänyt virkaan puoltaa hakija Cavoniusta.

V. V.:

Kvsto täyttäneen viran toimittamalla vaalin suljetuin lipuin.

Kvsto:

Virkaan valittiin hakija Cavonius.

N:o 31.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys lisämäärärahan myöntämisestä Nickbyn mielisairaualle.

Ylihallitus huomauttaa, että Nickbyn mielisairaalan tämänvuotisessa menosäännössä on henkilökunnan ja potilaiden ruokaa varten määrärahoja kaikkiaan Smk 217,282: 50, puhtaanapitoa ja nuhousa varten 2,500 markkaa sekä valaistusta varten 1,000 markkaa. Vaikka Kvsto on ^{23/10} 1917 myöntänyt 75,000 markan lisäyksen ensinmainittuun määrärahaan, ei se kuitenkaan riitä vuoden loppuun, sillä sairaalahallinnon on täytynyt käyttää suurin osa siitä silakan ja perunain ostoon ensi talven varalle, minkätähden tarvittaisiin vieläkin 70,000 markkaa. Samaten ovat molemmat muut määrarahat, joista Kvsto on ensinmainittuun myöntänyt 1,000 markan lisäyksen, osottautuneet riittämättömiksi, minkätähden Ylihallitus pyytää niihin kumpaiseenkin 1,000 markan lisäystä.

Rkmri puoltaa myöntymistä anomukseen ja esittää, että Kvsto käyttövaroistaan osotaisi Nickbyn mielisairaalan ruoka-, puhtaanapito- ja valaistusmäärärahoihin kuhunkin 70,000, 1,000 ja 1,090 markan lisäyksen.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 32.

Jatkokäsittelyyn ^{18/9}:stä 1917: Palotomikunnan esitys toisen alipalomestarinviran asettamisesta kaupungin palolaitokseen.

Avonaisen alipalomestarinviran jälleen täyttämistä koskevan kysymyksen yhteydessä Palotoimikunta esitti:

että 1918 vuoden alusta perustettaisiin kaupungin palolaitokseen toinen alipalomestarinvirka samoin palkkaeduin, mitkä liittyvät nykyiseen alipalomestarinvirkaan; sekä

että palomestarinapulainen Anders Johan Leskinen, joka ei ollut voinut tulla kysymykseen alipalomestarinvirkaa täytettäessä, nimitettäisiin uuteen virkaan sitä avonaiseksi julistamatta.

Kokouksessaan ^{18/9} 1917 päätti Kvsto lähettää Palotoimikunnan vastamainitun esityksen Rkmriin lausunnon saamiseksi.

Antamassaan lausunnossa Rkmri huomauttaa, että Palotoimikunta oli esityksensä pääasiallisena perusteena maininnut palolaitoksessa lisääntyneen työn, joka nyttemmin vaatii lisäämään palokunnan päällystää. Tämän lisäksi Rkmri huomauttaa että, siitä lähtien kun vakinainen palokunta kaupunkiin perustettiin, on palomestareja ollut ainoastaan kaksi, vaikka kaupungin laajuus ja väkiluku on kasvanut enemmän kuin kymmenkertaiseksi, paloasemain luku lisääntynyt yhdestä tai kahdesta kuudeksi sekä palomiehistöön luku kaksinkertaiseksi. Ehdotus palolaitoksen päällystön lisäämisestä on jo ennenkin tehty. Kun vuonna 1913 oli täytettävä avonaiseksi julistettu alipalomestarinvirka, lausuttiin Kvstossa, että oli tarpeellista lisätä laitoksen päällystää. Sitten oli

palomestari laatimaansa palolaitoksen menosääntöehdotukseen merkinnyt kaksi alipalomestaria, perustellen toisen alipalomestarin tarpeellisuutta eritoten sillä, että Kallioon oli rakennettu paloasema ja että mainittu kaupunginosa oli viime vuosina paljon laajentunut. Ehdotusta ei kuitenkaan silloin katsottu olevan toteuttaminen, pääasiassa taloudellisista syistä.

Seikat, mitkä edellä on esitetty toisen alipalomestarinviran perustamisen puolesta, ovat Krista näyttäneet niin huomiota ansaitsevilta, että Kri on katsonut olevan yhtyminen esillä olevaan ehdotukseen.

Mitä sitten tulee uuden virkamiehen palkkaetuihin, oli Palotoimikunta esityksessään Kvstolle ehdottanut, että hänelle vakuutettaisiin samat palkkaedut kuin nykyiselle alipalomestarille eli 5,200 markkaa käteispalkkaa ynnä vapaa asunto tai vuokrarahoja 2,800 markkaa. Sittenmin oli Toimikunta Rkmrille ehdottanut, että toisen alipalomestarin palkaksi määrättäisiin 5,400 markkaa vuodessa, paitsi vapaata asuntoa. Tähäu ehdotukseen on Kri voinut yhtyä. Samalla mainitsee Rkmri Palotoimikunnan merkinneen palolaitoksen 1918 vuoden menosääntöön alipalomestarin nykyisen käteispalkan 5,200 markan sijasta 7,000 markkaa, jota paitsi hänelle tulisi vuokrarahoja 2,800 markkaa. Kri oli budjettiehdotusta laatiessaan yhtynyt Toimikunnan ehdotukseen, koska Krista oli näyttänyt asianmukaiselta, että molempain alipalomestarien keskinäinen suhde käy selville heidän palkkaeduistaankin.

Kun voimassa oleva palojärjestys edellyttää palolaitoksen palveluksessa olevan ainoastaan yhden alipalomestarin, mikä käy selville useista palojärjestyksen 5 ja 7 §:n määräyksistä, oli Rkmri hankkinut Palotoimikunnan lausunnon siitä, eikä nyt tehty ehdotus vaatisi muuttamaan palojärjestyä. Toimikunta oli kuitenkin ollut sitä mieltä, ettei puheena oleva ehdotus vaatinut muuttamaan palojärjestyä. Palojärjestyksen 5 §:n 1 momentissa oleva määräys: „Palolaitokseen asetetaan pysyväisesti palvelemaan palomestari, alipalomestari ja palokomennuskunta“ olisi nimittäin käsitettävä siten, että paitsi palomestaria on asetettava tarpeellinen määrä alipalomestareja, vaikka palojärjestyksen ilmestymisaikaan pidettiin yhtä alipalomestaria riittävänä kaupungin tarpeisiin. Rkmri puolestaan ei kuitenkaan ole voinut yhtyä tähän käsitykseen jo siitäkään syystä, että näyttää tarpeelliselta määrätä, missä järjestyksessä palomestarien tulee hoitaa toistensa virkoja jonkun heistä ollessa estettynä. Kri on sentähden katsonut olevan esittäminen että, jos nyt esillä oleva ehdotus saavuttaa Kvston hyväksymisen, Palotoimikunnalle annetaan toimeksi laatia semmoinen ehdotus palojärjestyksen muuttamiseksi kuin toisen alipalomestarin asettamisesta voi johtua.

Palotoimikunnan ehdotuksesta että nyt ehdotettua uutta virkaa ei julistettaisi avonaisena haettavaksi, vaan että palomestarin apulainen Anders Johan Leskinen valittaisiin toiseksi alipalomestariksi, ei Rkmri ole katsonut olevan lausuminen mieltänsä.

Palotoimikunta oli kuitenkin toistanut tämän ehdotuksensa ja samalla esittänyt, että herra Leskinen oikeutettaisiin edelleen nauttimaan nykyisen henkilökohtaisen palkanlisäyksiensä, 1,600 markkaa vuodessa. Katsoen herra Leskisen pitkälliseen ja ansiokkaaseen toimintaan palolaitoksen palveluksessa on Kri voinut yhtyä tähän jälkimäiseen ehdotukseen.

Edellä lausutun johdosta Kri esittää, että Kvsto päättäisi:

1918 vuoden alusta kaupungin palolaitokseen perustettavaksi toisen alipalomestarinviran, johon liittyy 5,400 markan vuosipalkka, paitsi vapaata asuntoa; sekä

käskää Palotoimikunnan antaa ehdotuksen edellä ehdotetun toimenpiteen vaatimaksi kaupungin palojärjestyksen muutokseksi.

Siltä varalta että Kvsto hyväksyy Palotoimikunnan esityksen palomestarin apulaisen Leskisen nimittämiseksi toiseksi alipalomestariksi, esittää Rkmri

että Leskinen oikeutetaan edelleen nauttimaan nykyisen henkilökohtaisen palkanlisäyksensä, 1,600 markkaa vuodessa.

V. V.:

Rkmrin ehdotusta puolletaan muuten, paitsi että tarpeellisen muutoksen ehdottaminen palojärjestykseen annettaisiin Kvston sitä varten ¹⁵/₅ 1917 asettaman komitean toimeksi. Niinikään puoltaa V. V. ehdotusta palomestarin apulaisen Anders Johan Leskisen valitsemisesta uuteen virkaan.

Kvsto:

Esitykseen myönnyttiin V. V:n ehdotuksen mukaisesti.

N:o 33.

Musiikkilautakunnan esitys määrärahan myöntämisestä Lautakunnan kertomuksen painatukseen.

Kun Musiikkilautakunnan tarverahat eivät riitä Lautakunnan vuosikertomuksen painatukseen, kertomus kun on aikaisemmin luettu Kvston painettuihin asiakirjoihin, mutta Vston ²¹/₁₁ 1916 tekemän päätöksen mukaan nyttemmin painatetaan erikseen käytettäväksi kunnalliskertomuksen laadinnassa, anoo Musiikkilautakunta myönnettäväksi Smk 371: 40 suuruista erillistä määrärahaa soitantokaudelta 1916—17 antamansa kertomuksen painatuslaskun suoritukseen.

Rkmri puoltaa myöntymistä anomukseen ja esittää, että määräraha maksettaisiin Kvston käyttövaroista.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 34.

Pörssikomitean esitys jäsenten valitsemisesta komiteaan sekä tilintarkastajan valitsemisesta pörssin tilejä varten.

Kun se kolmen vuoden aika, joksi Kvsto Helsingin Pörssin sääntöjen mukaan on valinnut kolme jäsentä Pörssikomiteaan, päättyy 1917 vuoden umpeen mennessä, pyytää komitea valitsemaan saman jäsenmäärän kolmivuotiskaudeksi 1918—1920 sekä niinikään yhden tilintarkastajan pörssin samanaikaisia tilejä varten.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa Pörssikomitean aikaisemmat jäsenet, nimittäin vuorineuvos R. Elvingin sekä herrat Paasikiven ja F. von Wrightin, valittaviksi uudelleen ja niinikään

herra E. Krogiuksen, joka kolmenna viime vuonna on toiminut tilintarkastajana, uudelleen valittavaksi tähän toimeen.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 35.

Kaupungin poliisilaitoksen virkamiehistön vastalause laitoksen huoneistojen sopimattoman käyttämisen johdosta.

Täkäläisen poliisilaitoksen virkamiehistön kokouksessa 22/11 1917 tehdyn pöytäkirjan otteessa saatetaan Kvston tiedoksi, että mainittu kokous on pannut jyrkän vastalauseen ja lausunut tyytymättömyytensä sen johdosta, että laitoksen huoneistoja on käytetty ja edelleen osittain käytetään poliisin tehtäville sopimattomiin tarkoituksiin sekä epäjärjestyksiä ja levottomuuksia toimeenpanneiden henkilöjen ja liittymäin lainvastaisten toimien edistämiseksi. Lisäksi oli kokous päättänyt keskeyttää kansliatyön, kunnes työväen järjestyskaarti on lopullisesti poistunut poliisilaitoksen huoneistoista ja sen laittomasti pidättämät henkilöt on päästetty vapaiksi. Viimeksi mainittua päätöstä vastaan oli kaksi kokouksen osanottajaa ilmoittanut vastalauseen.

V. V.:

Merkittäneen tiedoksi saaduksi.

Kvsto:

Ei aiheuttanut toimenpidettä.

N:o 36.

Hermannin Työväenyhdistys II:n anomus Itäisen Viertotien tontin N:o 85 vuokraamisesta yhdistykselle.

Edellä mainitun yhdistyksen anottua että sille, siinä tapauksessa että se hankkii itselleen vuokraoikeuden Itäisen Viertotien tonttiin N:o 85 sekä omistusoikeuden siinä olevaan rakennukseen, myönnettäisiin vuokraoikeus mainittuun tonttiin 10 vuodeksi, huomauttaa kaupungin yleisten töiden Hallitus, että yhdistyksen käyttämä rakennus sijaitsee Pakaan rakennustontti nimisellä vuokra-alueella, joka on vuokrattu maanviljelijä S. J. Olinille 3 kuukauden irtisanomisen ehdolla ja jota Kvston hyväksymässä alueen uudessa jaotuskaavassa vastaavat m. m. Itäisen Viertotien tonttien N:ojen 85 ja 87 osat. Puheena oleva rakennus sijaitsee tontin N:o 85 pohjoisrajalla, ja tontilla N:o 87 sijaitsee kaupungin paloasema, jota paitsi koko tämä tontti on varattu palolaitoksen tarpeisiin. Näin ollen ja kun tontti N:o 85 on ainoa näillä seuduilla Itäisen Viertotien länsipuolella sijaitseva kaupungin käytettävänä oleva tontti, on Hallitus ollut sitä mieltä, ettei sen vuokraaminen 10 vuodeksi ole suotava, varsinkin siihen nähden että se vilkkaan liikenneväylän varrella sijaitsevana voidaan ennen 10 vuoden päättymistä tarvita kau-

pungin omiin tarkoituksiin. Siltä varalta että kaupunginviranomaiset kuitenkin katsoisivat voivansa hakijan anomukseen myöntyä, on Hallitus ehdottanut tämän, 100 m²:n laajuisen tontin vuosivuokran määrättäväksi 2,200 markaksi.

Rkmri on kaikin puolin yhtynyt Hallituksen esittämiin epäviin näkökohtiin, mutta kuitenkin katsonut tontin vuokran irtisanomisajan käyvän pitentäminen 6 kuukaudeksi. Tiedusteltaessa, voisiko hakija tyytyä tähän pitennettyyn irtisanomisaikaan, oli yhdistyksen puolesta kuitenkin ilmoitettu, ettei sen asia tule sillä autetuksi. Näin ollen Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi hyljätä Hermannin Työväenyhdistys II:n tässä puheena olevan anomuksen.

V. V.:

Hyljättäneen.

Kvsto:

Evättiin.

N:o 37.

Liikemies R. Kramerin anomus myllylaitoksen paikan osottamisesta.

Hakija anoo osotettavaksi uudenaikaiselle myllylaitokselle paikkaa, joka on rautatien yhteydessä ja jossa on mahdollisuus kuormata ja purkaa välittömästi aluksista, jommoiseen tarkoitukseen sopivimpana hakija pitää jotakin Hietalahden satama-alueella sijaitsevaa tonttia.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus huomauttaa, että hakijan asettamia ehtoja täyttävät ainoastaan XX kaupunginosassa (Santa- ja Busholmassa) sijaitsevat paikat sekä että tarkoitukseen sopivaa paikkaa ei ole muualta osotettavissa, minkätähden hakijan anomuksen ei tulisi aiheuttaa toimenpidettä.

Rkmri yhtyy kaupungin yleisten töiden Hallituksen lausuntoon.

V. V.:

Kun Kvsto käsitellessään Rkmrin esitystä Santa- ja Busholman vastaisesta käyttämisestä (*Pain. asiakirj. N:o 30 vuodelta 1917*) on 9/10 1917 päättänyt jättää mainitun alueen Helsingin Makasiiniosakeyhtiön käytettäväksi, joten paikkain luovuttaminen sieltä teollisuustarkoituksiin vastedes on mainitun yhtiön asia, sekä hakija on V. V:lle ilmoittanut, ettei hän halua myllylaitokselle paikkaa muualta kuin puheena olevilta saarilta, ei hakemus aiheuttane toimenpidettä Kvston puolelta.

Kvsto:

Ei aiheuttanut toimenpidettä.

N:o 38.**Leskirouva Fanny Alina Kvarnströmin elinkautisapurahan anomus.**

Hakija, joka on Sipoon Paipisten kasvatuslaitoksen johtajan J. G. Kvarnström-vainajan leski, anoo itselleen ja alaikäiselle tyttärelleen 600 markan vuotuista elinkautisapurahaa sekä panee oheen lääkärintodistuksen, josta käy selville, että hakija potee semmoista ruumiillista ja hermoheikkoutta, että hänen työkykynsä on tuntuvasti vähentynyt. Hakija on syntynyt 1875 ja tytär Nelly Maria Charlotta 1909.

Kun Kvsto on ⁵/₁₀ 1915 evännyt hakijan samanlaisen anomuksen, osin syystä että hakija oli saanut nauttia miesvainajansa palkkaetuja muutaman kuukauden ajan, osin koska hänelle oli taattu 600 markan eläke kansakoulunopettajain leski- ja orpokassasta sekä kun kaupungin palveluksessa olleiden toimihenkilöiden lesket ja lapset eivät ole eläkeoikeutettuja, ehdottaa Kasvatuslautakunta hakemusta evättäväksi.

Hakijan kivullosuuteen ja siihen katsoen, että hänen on vaikea tulla toimeen edellä mainitusta kassasta saamallaan apurahalla, puoltaa Rkmri hakemukseen myönnettäväksi siten, että apuraha annettaisiin hakijan tyttärelle, minkätähden Kri esittää, että Kvsto päättäisi myöntää johtaja Julius Gottfrid Kvarnström-vainajan tyttärelle Nelly Maria Charlotta Kvarnströmille vuotuisen 300 markan apurahan, ¹/₁:stä 1918 lukien, kunnes hän on täyttänyt 17 vuotta.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 39.**Herrojen Freyn ja Castrénin anomukset saada vapautus kaupunginvaltuusmiestoimesta ynnä muista kunnallisista tehtävistä.**

Herra Frey, joka on valittu Suomen Senaatin jäseneksi, anoo tällä perusteella vapautusta kaupunginvaltuusmiestoimesta sekä muista kunnallisista luottamustehtävistään, nimittäin budjettivaliokunnan, Kvston ²⁸/₄ 1914 käsityöläiskouluopetuksen uudesti järjestämistä varten asettaman komitean (muut jäsenet herrat V. von Wright, A. Lindgren, E. A. Törnwall, J. Reuter ja E. Nordström), Kvston ⁶/₁₀ 1914 Helsingin elintarvekysymystä käsittelemään asettaman komitean (muut jäsenet vapaaherra O. von Hellens sekä herrat Hj. Göös, V. Kankaanpää ja G. R. Snellman) sekä kansanlastentarhain johtokunnan ja oikeusapulaislautakunnan jäsenyydestä.

Samasta syystä kuin herra Frey pyytää herra Castrén vapautusta sekä kaupunginvaltuusmiestoimesta että hänelle uskotuista kunnallisista tehtävistä, nimittäin budjettivaliokunnan, kaupungin yleisten töiden Hallituksen, teollisuudelle ja kaupalle tarpeellisen tilan kankkimiskysymystä varten ²⁰/₁₀ 1916 asetetun komitean (muut jäsenet herrat K. A. Paloheimo, L. Krogius, H. Lindberg, I. Lindfors, G. Bengelsdorff ja J. Stjernvall), kaupungin viemäriolojen järjestämiskysymystä käsittelemään ²¹/₉ 1915 asetetun komitean (muut jäsenet herrat O. Aschan, I. Lindfors, G. Idström, O. von Hellens,

B. Geitlin ja G. K. Bergman) sekä 10/6 1913 asetetun kunnallisen teurastamon rakennus-toimikunnan (muut jäsenet herrat G. Idström, N. Eskola, O. von Hellens ja K. Lindahl) jäsenyydestä.

V. V.:

Kvsto vapauttaneet herrat Freyn ja Castrénin kaikista puheena olevista tehtävistä, ei kuitenkaan herra Castrénia, jäsenyydestä komiteassa, jonka tehtävänä on osottaa tilaa kaupan ja teollisuuden tarpeisiin. Anomusta uusien kaupunginvaltuusmiesten valitsemisesta eroavain sijaan ei näy olevan tarpeellista tehdä Maistraatille, koska heidän kumpaisenkin toimikautensa muutenkin loppuu kuluvan vuoden umpeen mennessä. Myöskään ei Kvsto nyt valinne uusia jäseniä kansanlastentarhain johtokuntaan eikä oikeusapulautakuntaan herra Freyn sijaan eikä myöskään kaupungin yleisten töiden Hallitukseen herra Castrénin sijaan, vaan siirtäneet vaalin joulukuun keskivaiheilla pidettävään kokoukseen, jolloin jäsenet kaupungin johto- ja lautakuntiin valitaan. Sitä vastoin olisi valittava jäsenet edellä mainittuihin valiokuntiin ja komiteoihin, paitsi kaupungin elintarvekysymystä sekä kaupungin viemäriolojen järjestämiskysymystä käsitteleviin komiteoihin, joihin ei näytä tarpeelliselta valita uusia jäseniä, ja ehdottaa V. V. valittavaksi:

budjettivaliokuntaan: herrat O. Rosenqvistin ja Eskolan;

käsityöläiskoulukomiteaan: herra Öhmanin; sekä

kunnan teurastamon rakennustoimikuntaan: herra Huberin.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 40.

V. V:n ehdotus jäsenten valitsemisesta kunnollisen palvelusväen palkitsemisvaliokuntaan.

Jäseniksi valiokuntaan, jonka on jaettava kaupungille vuonna 1875 lahjoitetusta kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahastosta annettavat apurahat, valittaneen herrat von Wright, Nummivuori, Harmaja, Noponen ja Hongell.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 41.

Salainen asia.

N:o 42.

a) Helsingin työväenjärjestön eduskunnan esitys määrärahan myöntämisestä hädän lieventämiseksi työttömäin keskuudessa; ja tässä yhteydessä

b) Häätäpukomitean esitys lisämäärärahan myöntämisestä hätäaputöihin.

Työväeneduskunta ilmoittaa Helsingin sosialidemokraattisen kunnallisyhteisön suosituksella hyväksyneensä seuraavat vaatimukset:

että Kvston on viipymättä asetettava työväeneduskunnan käytettäväksi 1,000,000 markkaa jaettavaksi käteisvaroina, ruokatavaroina, vaatteina y. m. elin- ja kulutustarvikkeina hädän lieventämiseksi täkäläisten työttömäin keskuudessa;

että Kvston on velvoitettava asianomaiset kunnan viranomaiset viivyttlemättä hankkimaan työtilaisuutta työttömille, jottei kukaan kärsi hätää ja puutetta työttömyyden johdosta; sekä

että, ellei Kvsto hyväksy ja toteuta tätä esitystä, Kvt:n on luovutettava paikkansa järjestyneen työväen käytettäväksi.

Hakija vaatii vastausta esitykseensä viimeistään 5/12 klo 3 i. p.

Kvston kanslia on lähettänyt asian lausunnon saamiseksi Rkmriin ja Hätäapukomitealle, mistä seikasta kanslia on kirjallisesti ilmoittanut hakijalle sekä sen ohessa tehnyt selkoa niistä toimenpiteistä, joihin osin työnpuutteen torjumiseksi ja osin hädän lieventämiseksi työttömäin keskuudessa jo on ryhdytty kaupungin viranomaisten puolelta.

Rkmri huomauttaa, että esityksestä käy selville, että järjestyneen työväen vaatimukset tarkoittavat toimenpiteisiin ryhtymistä kaupungin puolelta työttömyyden aikaansaaman hädän lieventämiseksi. Todellisuudessa onkin, mikäli Rkmri on voinut todeta, viime aikoina työnpuutetta jälleen ilmaantunut pääkaupungissa. Tiedon tästä johtuneesta hätätilasta oli Rkmri saanut marraskuun lopulla eräältä työväenlähetykseltä, joka oli ilmoittanut työttömiä olevan noin 450 henkeä. Saatuaan kaupungin hätäapukomitealta vahvistuksen tälle tiedolle oli Kri, joka oli katsonut työansion tilaisuutta tarkoittavain vaatimusten suunnattomasti kohonneiden elantokustannusten johdosta ansaitsevan huomiot, valtuuttanut rakennuskonttorin mahdollisimman pian Hietaniemenkadun tasoitus-työhön, jota kaupungininsinööri oli puoltanut teetettäväksi, ottamaan enintään 300 työntekijää, ja näin oli meneteltykin. Puheena olevan työn oli Kri merkinnyt 1918 vuoden menosääntöön ja aikoi budjettiehdotuksen perusteluissa ilmoittaa työn alkamisesta sekä pyytää Kvston hyväksymistä tälle toimenpiteelleen, jota työläistenkin edustajat tuohon aikaan pitivät riittävänä. Nytemmin oli Rkmri kuitenkin asianomaisilta viranomaisilta saanut ilmoituksen, että työttömäin luku oli viime päivinä lisääntynyt, käsittäen nykyään 350 miespuolista työntekijää, joista 50 oli pitemmän aikaa kärsinyt työnpuutetta, ja oli Rkmri pahimman hädän poistamiseksi oikeuttanut rakennuskonttorin lisäämään Hietaniemenkadun työvoimaa 50 miehellä. Vaikka siis kaupunki Krin mielestä oli jo mennyt erittäin pitkälle huolehtiessaan kaupungista kotoisin olevan työväen toimeentulosta ja panemalla käyntiin laajoja hätäaputöitä ottanut kannettavakseen taakan, jonka varsinkin vähävaraisille veroamaksaville kaupungin asukkaille täytyy tuntua rasittavalta, oli Kri kuitenkin päättänyt esittää, että työansion tilaisuutta hankittaisiin niillekin 300 työntekijälle, jotka vielä olivat työttöminä. Kieltämätöntä nimittäin oli, että nykyoloissa moninkertaisiksi kohonneine elantokustannuksineen jo muutaman päivänkin työttömyys voi saattaa päiväpalkkalaisen nälkärajaan asti. Sopivana hätäaputyönä, johon edellä mainitut työntekijät kävisi sijoittaminen, oli Rkmri kaupungininsinöörin ehdotuksesta pitänyt Etelä Hesperiakadun tasoitusta, jota työtä varten, kanavan louhinta lukuun otet-

tuna, oli Krin laatiman 1918 vuoden menosääntöehdotukseen merkitty kaikkiaan 630,000 markkaa. Jos Kvsto hyväksyi Rkmrin ehdottaman toimenpiteen, kohoaisi kaupungin hätäaputöissä olevain työläisten luku 3,600—3,700 mieheen. Siten suomalla työntekijöille ansiotilaisuutta näytti kaupunki tehneen kaiken, mitä siltä kohtuudella voi pyytää, ja ne harvalukuiset hädänalaiset, jotka eivät kykene työllä asemaansa parantamaan, neuvottaneen kääntymään Kvston sitä varten asettaman hätäapukomitean puoleen.

Hätäapukomitea esittää mainitsemillaan syillä että Kvsto päättäisi:

käskeä rakennuskonttorin viivyttelämättä järjestää töitä niin laajassa mitassa, että mikäli mahdollista kaikki kunnan työnvälitystoimistoon työnetsijöiksi ilmoittautuneet sekä mies- että naispuoliset työntekijät saavat työtä;

tähän tarkoitukseen osottaa tarpeelliset varat;

koska sotavuosina on tänne kerääntynyt koko maasta lukuisia henkilöjä, joista osa on täällä saavuttanut kotipaikkaoikeuden, senaatilta anoa, että senaatti tämän johdosta vallitsevan työnpuutteen poistamiseksi määräisi, että valtion on mahdollisimman pian järjestettävä hätäaputöitä kaupungin lähistössä sekä että tähän tarpeelliset määrärahat myönnettäisiin huomioon ottamalla nykyiset tavattoman korkeat elantokustannukset;

sille osalle työläisiä, jolle nykyään ei voida hankkia työtä, jaettavaksi suoranaisia avustuksia, rahaa kuitenkin ainoastaan poikkeustapauksissa ja mieluummin luontoisavustusta, niinkuin alennuslippuja elintarpeiden ja halkojen saamiseksi kaupungin varastoista, mahdollisesti jalkineiden ja semmoisten vaatekappalten saamiseksi, joita on Hätäapukomitean varastossa; sekä

Vaivaishoitohallitukselle antaa toimeksi kussakin eri tapauksessa toimitetun tutkimuksen jälkeen jakaa tuollaisia avustuksia yksissä neuvoin Hätäapukomitean ja työväenjärjestöjen vallitseman henkilön kanssa.

Edellä mainittuun ehdotukseen katsomatta on Hätäapukomitea eri kirjelmässä esittänyt, että Kvsto komitean jo käyntiin panemain töiden kustantamiseksi myöntäisi edelleen 200,000 markan määrärahan.

Kvston kansliaan antamassaan kirjoituksessa työväeneduskunta edelleen ilmoittaa, että se saatuaan kanslian edellä mainitun kirjelmän tiedokseen on päättänyt edelleen pysyä vaatimuksissaan määrärahan saamisesta, mutta „huomioon ottaen esitetyt näkökohdat ja niistä johtuvat toimenpiteet, vaikkei niitä ole kaikin puolin hyväksytty“, lykännyt vastauksen antamista varten panemansa määräjän joulukuun 8 päivään k:lo 12 päivällä.

V. V.:

Kun Kvsto on hakijan kirjoituksessa mainittuja tehtäviä ja niitä koskevain päätösten toimeenpanoa varten asettanut erikoisia viranomaisia, jotka toimivat sen vastuun ja valvonnan alaisina, minkä kunnallishallituksesta voimassa oleva asetus säättää, ei Kvstolla näy olevan aihetta myöntää hakijan vaatimaa määrärahaa. Sitä vastoin V. V. ehdottaa, että Kvsto osin valmistaakseen kunnan kaikille työttömille työansiotilaisuutta, osin avustaa pakottavimmassa tarpeessa olevaa väestön osaa päättäisi:

hyväksyä Rkmrin antaman määräyksen Hietaniemenkadun tasoittamisesta uuden hautausmaan viereltä kadun puoleen leveyteen asti sekä tähän tarkoitukseen käytettäväksi 190,000 markkaa;

Etelä-Hesperiakadun tasoitukseen sekä samalla tarpeelliseen kanavanlouhintaan osottaa 630,000 markkaa;

erinäisten hätäapukomitean käyntiin panemain hätäaputöiden kustannuksiin osottaa 200,000 markkaa;

Hätäapukomitealle myöntää lisäksi 300,000 markkaa yksissä neuvoin kansanravintohallituksen kanssa käytettäväksi vaatteiden, jalkineiden y. m. s. hankkimiseksi hädänalaisille työttömille; sekä

kaikki puheena olevat määrärahasummat, yhteensä 1,320,000 markkaa, tarpeen mukaan edeltäpäin maksettavaksi kaupunginkassasta sekä merkittäväksi 1918 vuoden budjettiin.

Kun V. V. on havainnut, että Hätäapukomiteaa, johon kuuluu 8 jäsentä ynnä varajäseniä, joista erinäiset työväenjärjestöt ovat valinneet kolme jäsentä ja yhtä monta varajäsentä, olisi lisättävä joillakin työväenedustajilla, esittää valiokunta, että Kvsto päättäisi:

kehottaa Helsingin järjestyneen työväen eduskuntaa hätäapukomiteaan valitsemaan lisäksi kaksi jäsentä ja yhtä monta varajäsentä.

Lopuksi puoltaa V. V. Hätäapukomitean esitystä,

että Kvsto Senaatilta anois hätäaputöiden toimeenpanemista kaupungin ympäristössä.

Kvsto:

V. V:n kaikki ehdotukset hyväksyttiin.

N:o 43.

Teknillisten laitosten Hallituksen esitys kaasunhinnan korottamisesta.

Viime lokakuussa lähettämässään kirjelmässä esittää teknillisten laitosten Hallitus nykyistä kaasunhintaa korotettavaksi 8 pennillä kuutiometriltä, siitä lähtien kun mittarien lukeminen joulukuun lopulla 1917 on toimitettu. Esityksensä tueksi Hallitus viittaa kaasulaitoksen 1918 vuoden menosääntöehdotukseen, joka päättyy 3,130,834 markkaan, mihin vielä tulee lisäksi perustamispääoman kuoletus ja korko 455,000 markkaa. Voidakseen suorittaa lasketut menot oli laitoksen täytynyt edellyttää kaasunhintaa korotettavan 8 pennillä kuutiometriltä valmistusmäärän ollessa ensi vuonna enintään 8,000,000 kuutiometriä.

Rmkri, joka budjettiehdotusta tarkastaessaan ei ole katsonut voivansa mainittavasti supistaa menoeriä, on sitä mieltä, että hinnankorotus ei ole vältettävissä, ja esittää sen tähden, että Kvsto myöntäisi teknillisten laitosten Hallituksen ehdotukseen.

Sittemmin on Hallitus tehnyt uuden esityksen asiasta, mainiten että sen oli teknillisten laitosten työntekijäin uhkavaatimusten johdosta ja kun ei voitu torjua laitosten mahdollista vahingoittamista, täytynyt ^{20/11} 1917 korottaa laitosten kaikkien työntekijäin tuntipalkkaa 50 pennillä, mikä korotus kaasulaitoksen osalta tietenkin tuntuvasti lisää kaasunvalmistuksen työ kustannuksia, arviolta 2.8 penniä kuutiometriltä. Kun vuodeksi 1918 laaditussa budjettiehdotuksessa ei ollut voitu ottaa lukuun tällaista korotusta, seurasi siitä, että Hallituksen aikaisemmin ehdottama hinnankorotus osottautui riittämättömäksi laitoksen menojen suoritukseen. Katsoen budjettiehdotuksessa edellytettyyn nettovoittoon riittänee kuitenkin, jos kaasunhintaa korotetaan kaikkiaan 10 pennillä kuutiometriltä, minkätähden Hallitus aikaisemmin tekemäänsä esitystä muuttaen ehdottaa, että kaasulaitoksen normaalitariffia joulukuun lopussa 1917 toimitetussa lukemisesta lähtien korotetaan 10 pennillä kuutiometriltä, joten sisävalaistukseen ja lämmitykseen käytettävän kaasun hinta

olisi 50 penniä sekä porras- ja pihavalaistukseen käytettävän kaasun hinta 48 penniä kuutiometriltä, ollen Hallitus oikeutettu edelleen erikoistapauksissa myöntämään kohtuullista hinnanalennusta.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 44.

V. V:n esitys kunnan virastojen ja johtokuntain jäsenten vuonna 1917 päättyvän toimikauden pitentämisestä.

Ensi vuoden alusta noudatettavaksi hyväksytyn kaupunkien uuden kunnallislain 7 luvun 55 §:n säännöksen mukaan tulee niiden kunnallisten toimihenkilöjen ja johtokuntain, jotka on asetettu aikaisemman lainsäädännön mukaan, edelleen pysyä toimessaan, kunnes vastaavat vaalit on uuden kunnallislain mukaisesti toimitettu ja valitut ovat ryhtyneet toimeensa; ja tulee Kvston viivyttelemättä toimittaa tuollaiset vaalit uuden kunnallislain voimaan tultua. Tämä säännös lienee käsitettävä niin, että kunnallisten luottamustoimien nykyiset hoitajat, nekin joiden toimikausi kuluvan vuoden päättyessä lakkaa, pysyvät toimissaan, kunnes uudet vaalit on toimitettu ja silloin valitut ovat toimiinsa ryhtyneet. Kun kuitenkin on epäilyksen alaista, ovatko eri lauta- ja johtokuntain jäsenet tämän lainpaikan johdosta velvolliset ilman Kvston nimenomaista määräystä jatkamaan toimintaansa nykyisen vaalikauden päätyttyä, lienee Kvstolla seisahduksen välttämiseksi kunnallishallinnon hoidossa aihetta pitentää näiden jäsenten toimikausi siksi, kunnes asianomaisilla elimillä on tilaisuus toimia kunnallislain edellyttämässä kokoonpanossa. Tähän nähden V. V. ehdottaa, että Kvsto edellä mainittuun 55 §:än liittyen ja edellyttäen ettei laillisessa järjestyksessä annetuilla väliaikaisilla määräyksillä muuta säädetä, päättäisi

antaa niiden kaupungin johto- ja lautakuntain jäsenille, joiden toimikausi päättyy 1917 vuoden lopussa, tehtäväksi edelleen hoitaa toimiaan, kunnes vastaavat vaalit on uuden kunnallislain määräyksen mukaisesti toimitettu ja valitut ovat ryhtyneet toimiinsa.

Samalla pyytää V. V. esittää, että alempana mainitut Holhouslautakunnan, Sedmigradskyn pientenlastenkoulun johtokunnan ja Taideteollisuusyhdistyksen johtokunnan jäsenet, joita laitoksia ei käyne pitäminen varsinaisina kunnallisina laitoksina, valittaisiin uudestaan, nimittäin:

Holhouslautakuntaan: jäseneksi kamreeri Axel Rikberg vuosiksi 1918—1921;

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokuntaan: jäseniksi professori K. R. Wahlfors ja tohtori Albert Lilius vuosiksi 1918—1920; sekä

Taideteollisuusyhdistyksen johtokuntaan: jäseneksi arkkitehti Armas Lindgren vuosiksi 1918—1919 sekä varajäseniksi arkkitehti E. Schroderus ja tehtailija T. Emeleus vuodeksi 1918.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 45.**V. V:n esitys budjetin käsittelykokouksen siirtämisestä.**

Se joulukuulla pidettävä varsinainen kokous, jossa Kvston on voimassa olevan kunnallisasetuksen mukaan vahvistettava 1918 vuoden menosääntö, on määrätty pidettäväksi ^{11/12}, mistä seikasta on ilmoitettu mainitun asetuksen määräämässä järjestyksessä. Budjettiehdotusta, joka Maist:n on Rkmrin valmistelevana esitettävä Kvston tarkastettavaksi, ei kuitenkaan ole vielä voitu Vstolle lähettää. Tämän johdosta ja kun ehdotus saapuneen ensi viikon alussa sekä budjettivaliokunnalle sitten on varattava tarpeellinen aika lausunnon antamiseen ehdotuksesta, esittää V. V., että Kvsto päättäisi siirtää budjetin käsittelykokouksen johonkin päivään kuluvan joulukuun aikana, ollen Kvsto erityisesti kutsuttava mainittuun kokoukseen.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

Helsingissä, Sanomal.- ja Kirjap.-Osakeyhtiön kirjapaino, 1918.

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
kokous joulukuun 19 päivänä 1917
k:lo 9 a. p.*

ESITYSLISTA.

N:o 1.

a) Kunnan työntekijäin anomus palkan saamisesta marraskuun 14—19 päivänä vallinneen lakon ajalta; ja siinä yhteydessä

b) teknillisten laitosten työntekijäin anomus myönnetyn palkankorotuksen laskemistavan muuttamisesta.

Kvston kansliaan annetussa pöytäkirjanotteessa anovat kunnan työntekijät m. m.:
että heille maksettaisiin palkka marraskuun 14—19 päivän väliseltä lakkoajalta;
että minkäänlaista boikottausta ei saa kaupungissa toimeenpannuissa töissä harjoittaa työntekijäin asettaman tutkimuslautakunnan luvatta.

Teknillisten laitosten työntekijät yhtyvät edellä mainittuihin vaatimuksiin.

Kun nykyään vallitseviin oloihin nähden V. V:sta oli suotavaa, että jonkinlainen sopimus asiassa saataisiin aikaan, asetti V. V. komitean siitä neuvottelemaan kunnan työntekijäin edustajain kanssa, ja valittiin tämän komiteaan jäseniksi herrat Paloheimo, Söderholm ja Lindfors. Neuvottelujen perusteella esitti komitea seuraavat ehdotukset:

1) että se 50 pennin tuntipalkan korotus, mikä marraskuun 21 päivästä lähtien on myönnetty teknillisten laitosten työntekijöille, luetaan niille palkkamäärille, mitkä marraskuun 1 päivän jälkeen toimeenpannussa palkanjärjestelyssä on maksettu ensinmainitusta päivästä lähtien;

2) että työnjohdon taholta tietenkin on vältettävä boikottausta ja että kunnan työntekijöille on, sikäli kuin heidän työnsä jollakin työmaalla loppuu, hankittava ansiotilaisuutta jossakin toisessa kunnan toimeenpanemassa työssä; sekä

3) siihen hätään nähden, mikä viime marraskuun 14—19 päivänä vallinneen lakon johdosta on syntynyt kunnan työntekijäin keskuudessa, heille on maksettava avustusta: naimattomille ja naineille lapsettomille puoli palkkaa sekä naineille, joilla on lapsia, täysi palkka koko ajalta.

V. V. päätti ^{15/12} pitämässään kokouksessa Kvston hyväksyttäväksi puoltaa komitean ehdotusta, kuitenkin sillä edellytyksellä että työntekijätkin sen hyväksyvät.

Työntekijäin taholta valittujen neuvottelijain ilmoitettua, että kunnan työntekijät puolestaan olivat hyväksyneet ehdotuksen, mutta että teknillisten laitosten työläiset olivat halunneet semmoista muutosta palkankorotukseen, että vaadittu 50 pennin tuntipalkan lisäys luettaisiin niille palkkamäärille, mitkä olivat voimassa ennen teknillisten laitosten Hallituksen lokakuun 31 päivänä toimeenpanemaa palkanjärjestelyä, mutta maksettaisiin kaikille työntekijöille, johon korotukseen kuitenkin luettaisiin ne enintään 15 pennin tuntipalkankorotukset, mitkä mainituissa järjestelyssä oli luvattu, neuvoteltiin asiasta uudestaan V. V:n ja työläisten edustajain kesken teknillisten laitosten Hallituksen puheenjohtajan ja kaikkien teknillisten laitosten johtajain läsnäollessa.

Mainituissa tilaisuudessa puolsivat kaikki läsnäolijat viimeksi tehtyä ehdotusta, joka, mikäli samassa tilaisuudessa ilmoitettiin, todellisuudessa kävi kaupungille huokeammaksi, kuitenkin siten muutettuna, että palkanlisäys maksettaisiin kaikille 18 vuotta täyttäneille työläisille, minkä jälkeen teknillisten laitosten Hallitus, jonka ratkaistava asia tältä kohden oli, otti asian käsiteltäväkseen ^{18/12} ja on V. V:lle antamansa ilmoituksen mukaan hyväksynyt ehdotuksen kaikilta kohdin.

V. V.:

Kun Kvsto oli kokouksessaan ^{21/11} hyljännyt kunnan työntekijäin anomuksen palkan saamisesta lakkoajalta, ei V. V. ole, huolimatta asian kiireellisestä laadusta ja vaikeudesta saada Kvstoa koolle, katsonut Vston kokouksessa ^{13/11} saamansa valtuutuksen nojalla voivansa ratkaista asiaa, vaan on kutsunut Vston tähän kokoukseen.

Kunnan työntekijäin alkuperäisen vaatimuksen hyväksyminen olisi kaupungininsinöörin laskelman mukaan tuottanut kaupungille menoja noin 300,000 markkaa. Nytemmin esitetystä muodossa tuottaisi ehdotus lisämenoja lähes 200,000 markkaa. Vaikka tämäkin summa on huomattavan suuri, on V. V. kuitenkin katsonut empimättä voivansa puoltaa sitä hyväksyttäväksi. Valiokunta on nimittäin tässä ottanut huomioon, osin että tuo rahamäärä ehdotuksen mukaan ei ole palkkaa siltä ajalta, jolloin työtä todella ei ole tehty, vaan avustusta sen hädän lieventämiseksi, jota mainittuna aikana on syntynyt, eritoten suuriperheisten työntekijäin keskuudessa, joten siis muodollisesti ei poiketa Kvston aikaisemmasta periaatteellisesta kannasta, osin myös koska olisi varsin tärkeää, että nykyisenä kriittisenä hetkenä saataisiin mikäli mahdollista poistetuksi tyytymättömyyden ja levottomuuden aihe kaupungin työntekijäin keskuudesta.

Näillä perusteilla valiokunta esittää, että Kvsto päättäisi:

siihen hätään nähden, mikä kunnan työntekijäin keskuudessa on syntynyt marraskuun 14—19 päivänä olleen lakon aikana vallinneen työttömyyden johdosta, myöntää heille avustusta, naimattomille ja lapsettomille naineille puolen palkkaa ja naineille, joilla on lapsia, täyden palkan mainitulta ajalta; sekä

tähän tarkoitukseen käyttövaroistaan osottaa kaupungin yleisten töiden Hallituksen käytettäväksi enintään 200,000 markkaa.

Edelleen päättäneen Kvsto edellä mainitun ehdotuksen mukaisesti ilmoittaa:

että työnjohdon taholta tietenkin vältetään boikottausta ja että kunnnn työntekijöille

<i>Mechelinkatu</i>	Hietaniemen- ja Caloniuskadun väliltä	Smk	287,150:—
<i>Caloniuskatu</i>	Mechelin- ja Runebergkadun väliltä	”	215,400:—
<i>Ahlqvistkatu</i>	Temppeli- ja Apollokadun väliltä, paitsi portaita	”	219,000:—
<i>Ilmarisenkatu</i>	Arkadia- ja Runebergkadun väliltä	”	486,000:—
<i>Sampokatu</i>	Mechelin- ja Temppelikadun väliltä	”	183,500:—
<i>Lutherkatu</i>	Ilmarisen- ja Temppelikadun väliltä	”	530,200:—
<i>Temppelikatu</i>	korttelin N:o 420 ympäriltä	”	206,150:—
<i>Fredrikinkadun jatkos</i>	Lutherkadulle asti	”	115,600:—
		Smk	2,243,000:—

tähän tarkoitukseen tarvittavat varat edeltäpäin maksettavaksi kaupunginkassasta; sekä

Rkmrin jo alotuttamain Mechelin- ja Caloniuskadun sekä edellä mainittujen Meilansin katujen työkustannukset, yhteensä 3,066,600 markkaa, maksettavaksi Krin laatimaan 1918 vuoden menosääntöehdotukseen merkitystä, Kvston määräyksen mukaan yleisiin töihin käytettävästä 6,000,000 markan määrärahasta sekä 681,500 markkaa 1917 vuoden obligatsioonilainasta.

V. V.:

V. V. puoltaa Rkmrin esitystä muuten, paitsi että kysymystä, mistä varoista puheena olevat määrärahat on maksettava, ei ratkaistaisi tässä yhteydessä, vaan että budjetti-valiokunta saisi toimekseen budjetin järjestelyn yhteydessä tehdä lähemmän ehdotuksen tästä seikasta.

Kvsto:

Rkmrin esitykseen myönnyttiin V. V. ehdotuksen mukaisesti.

N:o 3.

Lihantarkastusaseman v. t. johtajan, tohtori V. Kankaanpään virkavapausanomus.

Tri Kankaanpää anoo virkavapautta $\frac{1}{6}$ 1918 asti ja ehdottaa sijaisekseen vanhempaa tarkastuseläinlääkärinä Oscar Lindströmiä.

V. V.:

Puolletaan sillä ehdolla, ettei kaupunginkassalle tästä koidu erikoista menoa.

Kvsto:

Myönnyttiin V. V:n ehdotuksen mukaisesti.

N:o 4.

Kysymys Kvston kokoontumisesta joulukuun jälkipuoliskolla.

Siihen nähden että on vaikea saada Kvstoa kutsutuksi koolle niin nopeasti kuin nykyinen asiantila vaatii, päätti Kvsto valtuuttaa V. V:n toistaiseksi Vston puolesta päättämään kaikissa Vstolle saapuneissa ja sen ratkaistaviin kuuluvissa asioissa, paitsi 1918 vuoden budjettijärjestelyä koskevassa.

*Helsingin kaupunginvaltuuston
siirretty varsinainen kokous lau-
taina joulukuun 22 päivänä 1917
k:lo 9 a. p.*

ESITYSLISTA.

N:o 1.

Kaupungin Sairaalaylihallituksen esitys Kivelän sairaalan ylilääkärinviran asettamisesta vakinaiselle kannalle.

Rkmrin kehoitettu kaupungin Sairaalaylihallitusta tekemään esityksen Kivelän sairaalan ylilääkärinviran vakinaisesta täyttämisestä sekä virkaan liittyvään palkkaetujen vahvistamisesta lausuu Ylihallitus että, kun kaupungin vaivaistalo $\frac{1}{10}$ 1912 muutettiin pois Kivelästä, pysytettiin sikäläinen sairaanhoitolaitos, joka silloin sai nimekseen Kivelän sairaala, edelleen Kivelässä, joten sekä professori Ernst Ehrnrooth, jonka Vaivaishoito-hallitus oli $\frac{1}{5}$ 1905 ottanut vaivaistalon ja siihen kuuluvan sairaanhoitolaitoksen lääkäriksi ja jonka Terveystenhoitolautakunta sittemmin oli määrännyt hoitamaan Kivelän sairaalan ylilääkärinvirkaa, että muukin mainitun sairaanhoitolaitoksen henkilökunta edelleen jäivät Kivelän sairaalan palvelukseen. Professori Ehrnrooth on siis todellisuudessa edellä mainitusta päivästä lähtien hoitanut puheena olevaa virkaa. Tämän johdosta ja katsoen professori Ehrnroothin pitkälliseen ja ansiokkaaseen toimintaan puheena olevassa virassa on Ylihallituksesta näyttänyt suotavalta, että professori Ehrnrooth nimittettäisiin vakinaiseksi virkaan sitä avonaiseksi julistamatta. Mitä taas tulee virasta maksettuaan palkkaan, joka, lukuun otettuna Greijuksen lisäsairaalan lääkärintoimesta tuleva 1,000 markan vuosipalkkio, on nykyään kaikkiaan 6,500 markkaa, on se verrattuna kaupungin muiden sairaalain ylilääkärien palkkoihin sängen alhainen, minkätähden Ylihallitus on ollut sitä mieltä, että vuosipalkka olisi korotettava 8,000 markkaan eli samaan määrään, mikä maksetaan Marian sairaalan ylilääkärille. Kun Kivelän sairaalan ylilääkäriä ei vielä ole kesäloman aikaisen viransijaisen palkkioon nähden asetettu kaupungin muiden sairaalain ylilääkärien veroiseksi, olisi nyt myönnettävä hänelle tämäkin etu. Jos professori Ehrnrooth puheena olevaa virkaa avonaiseksi julistamatta

siihen nimitettäisiin, olisi hänet myös oikeutettava ikäkorotukseen nähden lukemaan hyväkseen tähänastiset virkavuotensa. Ylihallitus esittää:

että Kivelän ylilääkärin palkka 1918 vuoden alusta korotetaan 8,000 markkaan vuodessa ja viranpitäjälle taataan kesäloman aikaisen viransijaisen palkkio;

että viran nykyinen pitäjä, professori Ernst Ehrnrooth, virkaa edeltäpäin avonaiseksi julistamatta nimitetään siihen vakinaiseksi; sekä

että professori Ehrnrooth oikeutetaan ikäkorotukseen nähden lukemaan hyväkseen sen ajan, minkä hän jo on ollut edellä mainitussa virassa.

Mitä tulee kysymykseen viran vakinaisesta täyttämisestä, on Rkmrin mielestä asianmukaisinta, että semmoiseen toimenpiteeseen ryhdytään, koska ei voi katsoa olevan olemassa mitään syytä viran väliaikaiseen hoidattamiseen. Virasta maksettavan palkan korotukseen nähden Kri niinkään on yhtynyt Ylihallituksen ehdotukseen, koska Kivelän sairaalan ylilääkärin nykyistä palkkaa, verrattuna kaupungin muiden sairaalain ylilääkärin palkkoihin sekä katsoen sairaalan laajuuteen Krin mielestä täytyy pitää varsin alhaisena. Niinkään on Krista näyttänyt asianmukaiselta, että Kivelän sairaalan ylilääkärille myönnetään kesäviransijaisen palkkio, joka, samoin kuin kaupungin muihinkin virkamiehiin nähden on laita, olisi maksettava yhdeltä kuukaudesta. Ylihallituksen ehdottamaan palkkiomäärään, 400 markkaan, on Kri niinkään voinut yhtyä.

Mitä tulee ylilääkärin oikeuteen lukea virkavuotensia, on Krin mielestä hänelle suotava semmoinen etu samoin kuin muillekin kaupungin sairaalain lääkäreille, mutta kun ikäkorotusta tavallisesti ei lueta palkkiolle, vaan ainoastaan palkalle, on Kri ehdottanut, että Greijuksen lisäsairaalan lääkärinpalkkio lakkautettaisiin ja ikäkorotus luettaisiin 8,000 markkaan korotetulle vuosipalkalle, mutta Kivelän sairaalan ylilääkäri velvoitettaisiin, niin kauan kuin Greijuksen lisäsairaala pidetään voimassa, ilman eri palkkiota hoitamaan lääkärintehtäviä siellä. Mitä sitten tulee Ylihallituksen esitykseen, että professori Ehrnrooth puheena olevaa virkaa avonaiseksi julistamatta nimitettäisiin siihen, ei Kri katso asiakseen antaa lausuntoa tuolloisesta nimityskysymyksestä. Siinä tapauksessa että professori Ehrnrooth nimitetään sairaalan vakinaiseksi ylilääkäriksi, on Krin samoin kuin Ylihallituksenkin mielestä oikeuden ja kohtuuden mukaista, että hänet ikäkorotukseen nähden oikeutetaan lukemaan hyväkseen se aika, oikeastaan 1/10:stä 1912 lähtien, minkä hän on virkaa hoitanut.

Lopuksi mainitsee Rkmri, ettei se ole katsonut olevan merkitseminen ehdotettuja muutoksia vuodeksi 1918 laatimaansa budjettiehdotukseen, ennenkuin Kvsto on ne ratkaissut, lukuun ottamatta kuitenkin 400 markan viransijaispalkkiota. Jos Vsto hyväksyy ehdotukset, saanee Budjettivaliokunta toimekseen merkitä muutokset budjettiehdotukseensa.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

Kivelän sairaalan ylilääkärinviran täytettäväksi vakinaisesti;

virasta maksettavaksi 1918 vuoden alusta lähtien palkkaa 8,000 markkaa vuodessa; velvoittaa mainitun sairaalan ylilääkärin eri korvauksetta toimittamaan lääkärinhoitoa Greijuksen lisäsairaalassa; sekä

edellä mainitulle ylilääkärille maksettavaksi ikäkorotusta 10 % pohjapalkasta 5 ja 10 vuoden palveluksesta.

Siinä tapauksessa että Kvsto hyväksyy Sairaalaylihallituksen esityksen professori Ernst Ehrnroothin nimittämisestä vakinaiseksi viranpitäjäksi virkaa avonaiseksi julistamatta, esittää Rkmri

että professori Ehrnrooth oikeutetaan ikäkorotuksiin nähden lukemaan hyväkseen se aika, minkä hän on hoitanut Kivelän sairaalan ylilääkärinvirkaa.

Budjettivaliokunta vihdoin saanee tehtäväkseen

1918 vuoden menosääntöehdotukseen merkitä edellä esitettyjen ehdotusten hyväksymisestä budjettiin johtuvat muutokset.

V. V.:

Kaikkia ehdotuksia, joista on V. V:n asia lausua mielensä, puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 25.

Työmiehenleski Amalia Marta Lindqvistin apurahananomus.

Hakija, työmies Erik Johan Lindqvist-vainajan leski, on syntynyt 1861 ja hänellä on kaksi lasta, vuonna 1903 syntynyt poika Erik Algot, jonka molemmat käsivarret ovat halpautuneet, sekä vuonna 1899 syntynyt tytär, Sigrid Elisabet, joka potee selkäydin tuberkulosia. Hakijan mies oli kuollessaan vuonna 1917 ollut kaupungin palveluksessa lähes 15 vuotta ja kiitettävällä tavalla suorittanut tehtävänsä. Hakijan köyhyys on todettu.

Kun lapset tautinsa johdosta näyttävät ainiaan pysyvän työhön kykenemättöminä, esittää Rkmri, että Kvsto myöntäisi heille kumpaisellekin 450 markan elinkautisapurahan, 1/11:stä 1917 lukien.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 3.

Rkmrin esitys kansliansa järjestämisestä.

Sen johdosta että Rkmrin avustava sihteeri, insinööri J. W. Andersin oli kivulloisuuden tähden saanut virkavapautta 1/10—15/11 1917 väliseksi ajaksi sekä sihteeri G. Estlanderin täytyi tuona aikana käyttää aikansa pääasiassa budjetinkäsittelyyn ja työttömyyden yhteydessä oleviin kysymyksiin, oli Kvsto Rkmrin esityksestä 9/10 päättänyt 1917 vouden loppuun määrätä varatuomarit Knut Furuhjelmin ja Fredrik Mörtegrenin toimimaan ylimääräisinä esittelijöinä Krissa kumpaisenkin Smarkan 833: 33 kuukausipalkkiolla, minkä ohessa Kri oli valtuutettu sopivilla henkilöillä hoidattamaan notaarin ja pöytäkirjurin tehtävät. Siitä lähtien olivat olot muuttuneet sikäli, ettei ainoastaan sihteeri Estlander ollut saanut eroa virastaan ja ilmoittanut lopettavansa virantoimituksensa 1917 vuoden päättyessä, vaan myöskin avustava sihteeri, filosofianmaisteri K. Rein oli pyytänyt virastaan eroa viimeksi mainitusta ajankohdasta lähtien. Rkmrin oli sentähden täytynyt, kunnes sen kanslian olot jälleen voitiin lopullisesti järjestää, väliaikaisesti järjestää virantoimitus siten, että avustava sihteeri Andersin hoiti sihteerintehtävät sekä varatuomarit Furuhjelm ja Mörtegren toimivat edelleen yli-

määräisinä esittelijöinä, minkä ohessa Kri olisi valtuutettava valitsemaan sopivat henkilöt v. t. notaariksi ja v. t. pöytäkirjuriksi.

Vaikka Krin kanslian työvoimat ensi vuoden alusta siten vähenisivät, ei tämän seikan kuitenkaan tarvitsisi herättää huolia, koska esittelijät olivat hyvin perehtyneitä asioihin ja Rkmrin sitä paitsi täytyi ensi vuoden alkupuoliskolla etusijassa kiinnittää huomionsa juokseviin asioihin, koska Kvsto tuohon aikaan kenties ei voisi kokoontua lukumäärältään päätösvaltaisena. Kun työmäärä kuitenkin tästä huolimatta on huomattavan suuri varsinkin avustavalla sihteerillä, jonka tulee Krin kanslian johtosäännön mukaan vastata kanslian töistä, oli Krin mielestä hänelle, paitsi vakinaista palkkaansa Smk 833: 33, masksettava ylimääräistä palkkiota 400 markkaa kuukaudessa. Ylimääräisille esittelijöille taas olisi maksettava sama palkkio kuin tähänkin asti eli Smk 833: 33 kuukaudessa sekä v. t. notaarille ja v. t. pöytäkirjurille mainittuihin virkoihin menosäännön mukaan liittyvät palkat. Ylimääräistä määrärahaa ei tämän johdosta tarvittane, koska palkkaustilillä syntyy vastaavaa säästöä, sen johdosta että sihteerin ja avustavan sihteerin palkat lakkaavat.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi:

toistaiseksi määrätä avustavan sihteerin J. W. Andersinin v. t. sihteeriksi sekä varatuomari Knut Furuhjelmin ja Fredrik Mörtengrenin ylimääräisiksi esittelijöiksi Rkmriin;

valtuuttaa Krin mainituksi ajaksi valitsemaan sopivat henkilöt v. t. notaariksi ja v. t. pöytäkirjuriksi;

avustavalle sihterille Andersinille maksettavaksi vakinaisen palkkansa lisäksi ylimääräistä palkkiota 400 markkaa kuukaudessa sekä varatuomareille Furuhjemille ja Mörtengrenille kumpaisellekin Smk 833: 33 kuukaudessa; samoin kuin

v. t. notaarille ja v. t. pöytäkirjurille maksettavaksi mainittuihin virkoihin liittyvät sääntönäispalkat.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 4.

a) Rkmrin ilmoitus sen johdosta että Krin jäsen, pankinjohtaja A. Neovius ja varajäsen, professori E. Ehrnrooth olivat anoneet vapautusta mainituista tehtävistään.

b) Herra Lindbergin anomus saada vapautus Rkmrin jäsenyydestä.

Herra Neovius ei ole anomustaan perustellut, jota vastoin herra Ehrnrooth on ilmoittanut, ettei hän tilivelvollisena kaupungin virkamiehenä katso voivansa pysyä Rkmrin jäsenenä.

Herra Lindberg vetoo kivulloisuuteensa.

V. V.:

Puolletaan, ja ehdottaa valiokunta, että Rkmrin jäseniksi herrain Neoviuksen ja Lindbergin sijaan valittaisiin pankinjohtaja G. Estlander ja arkkitehti Nyberg sekä varajäseneksi tohtori H. Lavonius, kaikki siksi, kunnes uudet vaalit ^{27/11} 1917 annetun kaupunkien kunnallislain mukaan voidaan toimittaa.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 5.

Kasvatuslautakunnan ilmoitus sen johdosta että Lautakunnan jäsen, vapaaherra E. Cedercroutz oli anonut vapautusta mainitusta jäsenyydestä.

Anomuksen perusteeksi ilmoitetaan kivullosuus.

V. V.:

Puolletaan, ja ehdottaa valiokunta, että Kasvatuslautakunnan jäseneksi valitaan tohtori Emil Lindén, siksi kunnes ^{27/11} 1917 annetun kaupunkien kunnallislain mukaan voidaan uusi vaali toimittaa.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 6.

Helsingin järjestyneen työväen eduskunnan anomus saada valita jäseniä Kansanravintohallitukseen.

Työväeneduskunta huomauttaa, ettei työväestö ole ensinkään edustettuna Kansanravintohallituksessa, vaikka mainitun hallituksen toiminta läheisesti koskee työväen etuja, ja anoo sentähden oikeutta valita puolet hallituksen jäsenistä.

V. V.:

Valiokunta puoltaa esitykseen myöntymistä sikäli, että työväeneduskunta oikeutettaisiin valitsemaan kolme varsinaista ja kolme varajäsentä Kansanravintohallitukseen.

Kvsto:

Myönnyttiin V. V:n ehdotuksen mukaisesti.

N:o 7.

a) Maist:n kirjelmä ehdotuksineen 1918 vuoden meno- ja tulosäännöksi (Pain. asiakirj. N:o 63 vuodelta 1917);

b) Budjettivaliokunnan ehdotus samasta asiasta (Pain. asiakirj. N:o 70 vuodelta 1917);

c) Kalliinajanlisäysvaliokunnan esitys kalliinajanlisäyksen myöntämisestä kunnan eläkkeen- ja apurahansaajille (Pain. asiakirj. N:o 69 vuodelta 1917).

Kvsto:

Maist:n ehdotus hyväksyttiin Budjettivaliokunnan siihen ehdottamin muutoksin, paitsi

a) että kaupungin kansakoulujen kaikkien oppilaiden tulee maksutta saada luku- ja oppikirjat, minkä johdosta vastaavat määrärahat korotettiin, ruotsinkielisten kansakoulujen 20,000 ja suomenkielisten kansakoulujen 64,000 markkaan;

b) että kaupungininsinööri G. Idströmille myönnettiin henkilökohtaista palkanlisäystä 3,000 markkaa vuodessa; sekä

c) että kansakoulujen valtioapu a) kohdassa mainitun päätöksen johdosta korotettiin 606,064 markkaan.

Kalliinajanlisäysvaliokunnan esitys hyväksyttiin.

N:o 8.

Kalliinajanlisäysvaliokunnan esitys toimenpiteisiin ryhtymisestä valiokunnan järjestysmuodon vakiinnuttamiseksi (Pain. asiakirj. N:o 67 vuodelta 1917).

Kvsto:

Hyväksyttiin.